Αρ. 597

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

1821 - 1921

Η "ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — **ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ**

* ΤΟΜΟΙ: 14 *

ΣΕΛΙΔΕΣ: 18-20.000

Α'. *Οἰκονομολογικά*
Β'. *Βιομηχανία, Ἐμπόριον*
Γ'. *Ἐπιστῆμαι*
Δ'. *Καλλιτεχνία*
Ε'. *Φιλολογία, Ἐκπαίδευσις*
Ϛ'. *Ἐκκλησία, Κλῆρος*
Ζ'. *Ναυτιλία*
Η'. *Γεωργία, Κτηνοτροφία*
Θ'. *Ἐπίσημον Κράτος*
Ι'. *Στρατός, Ναυτικὸν*
ΙΑ'. *Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα*
ΙΒ'. *Ἔξω Ἑλληνισμός, Παροικίαι*
ΙΓ'. *Ἡ γυνὴ ἐν Ἑλλάδι*
ΙΔ'. *Εὑρετήριον*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
"Ν. ΣΗΦΑΚΗΣ & Ι. ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ,,
1921

Οὐδεμία ἀνατύπωσις ἐπιτρέπεται ἄνευ τῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας.

Ἡ Διεύθυνσις

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΗΡΩΑΣ ΤΟΥ 1821

ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΓΕΝΝΑΙΑ ΨΥΧΗ ΕΘΕΜΕΛΙΩΣΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ

ΚΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΑΣ

ΤΟΥΣ ΣΦΥΡΗΛΑΤΗΣΑΝΤΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΕΞΕΛΙΞΙΝ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΤΗΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΑΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΟΥ

1912-1921

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ Ο Α΄ ΤΟΜΟΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἑκατὸν ἤδη ἔτη συνεπληρώθησαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν λογάδες ἀνεπέτασαν τὴν σημαίαν τῆς Ἐλευθερίας τῇ 25ῃ Μαρτίου τοῦ 1821, ἥτις ἐπέπρωτο νὰ ἀποβῇ ἡ Ἁγία καὶ Εὐλογημένη ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀναξίως δεινοπαθήσαντος Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἡ ἡμέρα τῆς δικαιώσεως καὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ μαρτυρήσαντος γένους. Οὔτε αἱ καταπιέσεις, οὔτε αἱ ἁρπαγαὶ τῶν παρθένων, οὔτε οἱ ἐξισλαμισμοὶ κατώρθωσαν νὰ ἐξαλείψωσι τὰ εὐγενῆ ἰδανικὰ καὶ τὸν ἄσβεστον πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν πόθον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅστις ἀφ' ὅτου ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς πολιτικῆς κονίστρας ὑπῆρξεν ὁ φωτοβόλος φάρος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου. Ἡ πτῶσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν ἀποφράδα Τρίτην τῆς 29 Μαΐου 1453 δὲν ἀπέσβεσε τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐγαλούχησε καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν διὰ μέσου ὁλοκλήρων ἑκατονταετηρίδων. Ἡ ὑποταγὴ ἦτο πρόσκαιρος, διδομένης εὐκαιρίας, ὁ Ἕλλην ἐξεδήλου τὸν πόθον του διὰ τῶν συχνῶν ἐπαναστάσεων, ἢ τῆς διαίτης του εἰς τὰ ὄρη ὡς ἁρματωλὸς ἢ κλέφτης. Τὸ κῦμα ἐπὶ τέλους διὰ τῆς ἐπιμονῆς του κατέφαγε τὰ κράσπεδα τοῦ ὑπερηφάνου βράχου, κατέρριψεν αὐτὸν εἰς τὰ βάθη τῆς ἀβύσσου, ἵνα ἀναδυθῇ ὁ Σταυρὸς τοῦ Χρισιανισμοῦ καὶ ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας. Πόσον ὡραία εἰκών ! Πόσον θαυμάσιος εἰς τὸ ποίημα καὶ τὰς εἰκόνας του ὁ ἔξοχος ἐκ Λευκάδος ποιητὴς Βαλαωρίτης.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐσώθη. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὑπῆρξεν ἡ τελευταία προσπάθεια πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ. Ὁ βάρβαρος κατακτητὴς μετὰ πάροδον τεσσάρων αἰώνων ἔφευγε διὰ παντὸς ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς. Ποία ὅμως ἦτο ἡ κατάστασις τῆς ἐλευθερωθείσης μικρᾶς Ἑλλάδος ; Πανταχοῦ ἐρείπια καὶ καταστροφή. Οἱ ἐλευθερωθέντες γιγαντομάχοι τοῦ 1821 ἐν μέσῳ ἐρειπίων καὶ ἀπελπιστικῆς ἐλλείψεως πόρων, χωρὶς συγκοινωνίαν, χωρὶς λιμένας, χωρὶς σχολεῖα, σχεδὸν χωρὶς κατοικίας, μὲ μόνην τὴν Ἐλευθερίαν ὡς σύντροφον καὶ τὴν γενναιότητα τῆς ψυχῆς των, ἔπρεπεν οὐχὶ μόνον νὰ ἀνορθώσωσι τὰ πάντα, νὰ δημιουργήσωσι κράτος, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ προπαρασκευάσωσι τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν. Τὸ ἔργον ἦτο μέγα καὶ δυσκολώτατον. Ἡ κληρονομία τὴν ὁποίαν παρέδιδον οἱ ἥρωες τοῦ 1821 εἰς τοὺς διαδόχους των ἤθελεν ὦμους στιβαροὺς καὶ ἐντατικὴν ἐργασίαν. Πράγματι αἱ προσδοκίαι δὲν διεψεύσθησαν. Ἡ πρώτη ἤδη ἑκατονταετηρὶς εὑρίσκει τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἀγωνιζομένην τὸν ὕστατον ἀγῶνα κατὰ τοῦ αἱμοβόρου θηρίου, εἰς τὴν καρδίαν τῆς Μ. Ἀσίας τῆς ὁποίας τὰς ἐκτάσεις ἀπὸ τοῦ 1400 μ.Χ. δὲν ἐτόλμησε νὰ πατήσῃ ἐχθρικὸς στρατός.

Τὰς προσπαθείας λοιπὸν καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὁλοκλήρου ἐπὶ μίαν Ἑκατονταετίαν ἀπὸ τοῦ 1821—1921 εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ζωῆς καὶ τὰς ποικίλας ἐκφάνσεις ἐπιχειροῦμεν νὰ ἐξεικονίσωμεν διὰ τοῦ ἐκδιδομένου «Πανελληνίου Λευκώματος καὶ τῆς Χρυσῆς Βίβλου τῆς Ἑλλάδος». Αἰσθανόμεθα ὅτι τὸ ἔργον εἶνε γιγάντιον ἂν μὴ ἀκατόρθωτον διὰ τὴν ἔλλειψιν πηγῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ὑπέρογκον δαπάνην ἀφ' ἑτέρου. Πρὸ τῶν δυσχερειῶν δὲν ἐδειλιάσαμεν, διότι ἡ τοιαύτη ἔκδοσις εἶναι οὐχὶ μόνον ἐθνικῶς ὠφέλιμος, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἓν καθῆκον πρὸς ἐκείνους, οἵτινες εἰργάσθησαν καὶ ἐθυσιάσθησαν, ἵνα προπαρασκευασθῇ τὸ Ἔθνος εἰς τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῆς σήμερον καὶ τὰ ἔνδοξα κατορθώματα τῶν ὁποίων δρέπομεν ἤδη τοὺς καρπούς. Ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ γεωργός, ὁ στρατιωτικὸς καὶ ὁ ἔμπορος, ὁ μεγαλοβιομήχανος καὶ ὁ μικροεπιχειρηματίας, ὁ χειρῶναξ καὶ ὁ μικρέμπορος πάντες ἐπετέλεσαν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον, ὅλοι εἰργάσθησαν κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών των, ἵνα προαγάγωσι τὰς πνευματικὰς καὶ ὑλικὰς δυνάμεις τοῦ Ἔθνους, ὥστε τοῦτο ἀνδρούμενον νὰ γράψῃ τὰς ἐνδοξοτέρας σελίδας τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς ἱστορίας. Καὶ αὐταὶ αἱ ἀποτυχίαι εἶναι ἄξιαι μνείας, διότι χρησιμεύουσιν ὡς διδασκαλία, ὡς μέσον διαπαιδαγωγήσεως. Ὁ ἀποτυχὼν ἀσφαλιστὴς ἐδημιούργησε καὶ ἐξησφάλισε τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν τῶν μετέπειτα ἱδρυθεισῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν. Ὁ ναυαγήσας ἔμπορος ἐδίδαξε διὰ τῆς πτώσεώς του ποῖα τὰ καλύτερα μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν εἰς μεταγενεστέρας τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐπιχειρήσεως. Ποίους ἀγῶνας καὶ ποίας θυσίας ὑπέστη ὁ Ἕλλην βιομήχανος, ἵνα δώσῃ τὴν πρώτην ὥθησιν εἰς τὴν τότε δημιουργουμένην ἑλληνικὴν βιομηχανίαν ; Ἐὰν ἀπέτυχε δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ μείνῃ ἀφανής. Τὸ ἔθνος ὀφείλει εἰς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν τόλμην καὶ τὰς θυσίας του. Ἡ ***ἀποτυχία δημιουργεῖ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπιτυχίας.*** Ἐὰν ὁ Α ἀπέτυχε θὰ ἐπιτύχῃ ὁ Β διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον εἶναι ἀδιάφορα τὰ πρόσωπα.

Τοιοῦτος ὁ σκοπος καὶ τοιοῦτον τὸ πρόγραμμα τοῦ

«Πανελληνίου Λευκώματος» νὰ δώσῃ πιστὴν εἰκόνα τῆς συντελεσθείσης ἐξελίξεως.

Τὸ ὅλον ἔργον ἐκ 14 τόμων θὰ ἀποτελέσῃ τὸν θησαυρὸν διὰ πάντα Ἕλληνα καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, τὸ κάτοπτρον τῆς Ἑλληνικῆς δράσεως καὶ τῶν ἀγώνων τῆς τε ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς διαπλάσεως καὶ προόδου τοῦ Κράτους.

Ἠρχίσαμεν ἐκ τῶν οἰκονομολογικῶν διὰ τὴν εὐκολωτέραν συλλογὴν τῶν πληροφοριῶν, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ συλλεγομένων τῶν ἀναγκαίων στοιχείων ἐπιτευχθῇ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἤδη λοιπῶν τόμων. Περὶ τῶν περιεχομένων τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου εἶναι περιττὸν νὰ χρονοτριβήσωμεν.

Ὁ Βος τόμος περιλαμβάνει τὴν ἱστορίαν τῆς ***Βιομηχανίας—Ἐμπορίου—Βιοτεχνίας.*** Ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ τοῦ ὁποίου πλεῖστον μέρος ἐξετυπώθη θὰ εὕρῃ ὁ ἀναγνώστης τὴν λεπτομερῆ ἱστορίαν ἑκάστης Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας, πῶς ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐξειλίχθη εἰς ἀνώνυμον Βιομηχανικὴν Ἑταιρίαν· τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, ἵνα δημιουργήσουν ἰθαγενῆ βιομηχανίαν. Τὰς ὑπαρχούσας πρώτας ὕλας ἐν Ἑλλάδι, περὶ μεταλλείων, ὑδραυλικῶν δυνάμεων κτλ.

Ὁ Γος τόμος ὑπὸ τὸν τίτλον ***Ἐπιστῆμαι*** περιέχει τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως μέχρι σήμερον μὲ εἰκόνας τῶν Καθηγητῶν ἑκάστης Σχολῆς, καταλόγους τῶν πρυτάνεων, κοσμητόρων, στατιστικὰς τῶν ἐγγραφέντων φοιτητῶν κατὰ σχολάς, εἰκόνας τῶν εὐεργετῶν· ἱστορίαν τῶν παραρτημάτων καὶ ἐργαστηρίων τοῦ Πανεπιστημίου, ἰδιαίτερα ἄρθρα περὶ τῆς ἐξελίξεως ἑκάστης ἐπιστήμης ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν, εἰκόνας τῶν ἐκλειψάντων καὶ σημερινῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τέλος τὴν ἱστορίαν τοῦ Πολυτεχνείου (πλὴν τῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων.)

Ὁ Δος τόμος ***Ἡ Καλλιτεχνία ἐν Ἑλλάδι.*** Ἱστορίαν τῆς Μουσικῆς ἐν Ἑλλάδι, τοῦ Θεάτρου, Ζωγραφικῆς, Γλυπτικῆς, Φωτογραφίας, Περὶ τοῦ Ὠδείου μετὰ στατιστικῶν, καὶ τέλος τὰς ἐν Ἑλλάδι Ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν.

Ὁ Εος τόμος ***Περὶ παιδείας*** τὴν ἐξέλιξιν τῆς Παιδείας ἐν Ἑλλάδι, πότε ἱδρύθησαν τὰ διάφορα σχολεῖα, πόσοι μαθηταὶ ἐφοίτησαν τὸ πρῶτον ἔτος καὶ πόσοι τῷ 1921 μετὰ καταλόγων τῶν ἑκάστοτε Σχολαρχῶν, Γυμνασιαρχῶν, Διευθυντῶν· Δημοσία καί ἰδιωτικὴ Ἐκπαίδευσις. Ἡ νεωτέρα Φιλολογικὴ κίνησις.

Ὁ ΣΤος τόμος ***περὶ Ἐκκλησίας*** περιλαμβάνει τὴν Ἱστορίαν καὶ δρᾶσιν ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, Ἑλλάδος, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας καὶ Κύπρου. Μετὰ καταλόγων ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν τῶν Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν, Ἐπισκόπων καὶ εἰκόνων αὐτῶν. Εἰκόνες καὶ ἱστορίαι τῶν Μονῶν.

Ὁ Ζος περὶ ***Ναυτιλίας.*** Τὴν ἱστορίαν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ ἐμπορικοῦ μας στόλου· πῶς ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία ἐξειλίχθη εἰς τὰς ὑπερωκεανίους ἀτμοπλοΐας μας.

Ὁ Ηος περὶ ***Γεωργίας καὶ Κτηνοτροφίας.***

Ὁ Θος ***Ἐπίσημον Κράτος*** τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, μὲ εἰκόνας τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου, τῶν Βασιλικῶν Δυναστειῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν· Ἱστορίας τῶν κυριωτέρων Δήμων ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν. Καταλόγους τῶν Βουλευτῶν κατὰ περιόδους.

Ὁ Ιος ***Στρατὸς—Ναυτικόν.*** Τὰς εἰκόνας τῶν ἡρώων μετὰ συντόμου βιογραφίας ἀπὸ τοῦ 1821—1921.

Ὁ ΙΑος Τὰ ***ἐν Ἑλλάδι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα·***

Ὁ ΙΒος τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ***ἔξω Ἑλληνισμοῦ*** καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν διαφόρων ἐν Εὐρώπῃ, Ἀμερικῇ κτλ. Ἑλληνικῶν παροικιῶν.

Ὁ ΙΓος τὴν δρᾶσιν, ἐκπαίδευσιν, μόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς ***Ἑλληνίδος γυναικός.***

Ὁ ΙΔος ***Εὑρετήριον*** πρὸς εὔκολον χρῆσιν τῶν τόμων.

Πλέον τῶν ἑκατὸν Ἑλλήνων λογίων καὶ συγγραφέων ἀνεγνωρισμένων ὡς εἰδικῶν ἐν ἑκάστῳ θέματι ἔγραψαν καὶ γράφουσι τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ Λευκώματος.

Τοιοῦτον ἐν ἐπιγραμματικῇ οὕτως εἰπεῖν περιλήψει τὸ ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντὶ τοῦ τίτλου τοῦ ***Λευκώματος*** (καὶ τοιοῦτος ἦτο ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως ἁπλοῦν Λεύκωμα ἐν τῇ κυριολεξίᾳ) θὰ προσηρμόζετο ἐπιτυχέστερον ὁ τίτλος «***ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ μίαν Ἑκατονταετίαν.***» Πρὸ τοῦ ὄγ ου τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν, οὐχὶ μόνον ἀπὸ τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ πρὸ παντὸς διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν πηγῶν πρὸς συγγραφὴν τόσων σπουδαίων θεμάτων, θὰ ἐκάμπτετο πᾶσα ἀγαθὴ θέλησις, πᾶς ἰδεολόγος· ἡ συναίσθησις ὅμως τοῦ καθήκοντος, ὅπως ἀνωτέρω γράφομεν, τόσον πρὸς Ἐκείνους, οἵτινες διὰ τῶν θυσιῶν καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἔθεσαν τὰ θεμέλια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἔθνους, ὅσον καὶ πρὸς τὰς μετέπειτα γενεάς, αἵτινες οὐχὶ δι' ὀλιγωτέρων θυσιῶν ἐξηκολούθησαν τοὺς ἀγῶνας ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ἑκατονταετίαν, μέχρις οὗ ἀνέτειλαν αἱ ἔνδοξοι ἡμέραι ἀπὸ τοῦ 1912—1921 καθ' ἃς ἐγράφησαν σελίδες δόξης καὶ ἡρωισμοῦ εἰς τὰ Γιαννιτσά, Κρέσναν, Κιλκίς, Μπιζάνι, Σκρᾶ, εἰς τὰς ναυμαχίας τῆς Λήμνου καὶ τῆς Ἕλλης, εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν, τὴν Θράκην, τὸ Τουλοὺ-Μπουνάρ, Ἀφιον-Καραχισσάρ, Κιουτάχειαν, Ἐσκῆ-Σεχὴρ οὐχὶ κατώτεραι τῆς ἁλώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς, τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου τῆς Γραβιᾶς, τῆς ναυμαχίας τοῦ Γέροντα, ἀναδείξασαι ἀπογόνους ἀνταξίους ἐνδόξων προγόνων, ἔπεισεν ἡμᾶς ὅτι ἔπρεπε νὰ τολμήσωμεν· τὸ ***δύσκολον δὲν εἶνε καὶ ἀκατόρθωτον.***

Τὴν ἀπόφασιν ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ἡ σκοπιμότης τοῦ ἔργου διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, διότι ὅσῳ μεγάλα καὶ ἔνδοξα τὰ κατορθώματα ἀπὸ τοῦ 1912 - 1921 τόσῳ βαρύτεραι αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῶν μετὰ τὸ 1921 γενεῶν, αἵτινες οὐχὶ μόνον τὴν συντελεσθεῖσαν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν πρέπει νὰ διατηρήσουν ἀκεραίαν καὶ ἀλώβητον, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα ἐκπολιτιστικὸν ἔργον τῆς Ἀνατολῆς ὀφείλουσιν εἰς αἴσιον πέρας νὰ ἀγάγωσιν καθιστάμεναι ὁ πρῶτος παράγων ἐν Ἀνατολῇ, ἡ ἑστία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς μαθήσεως. Αἱ θυσίαι καὶ οἱ ἀγῶνες τούτων θὰ εἶναι ὑπόδειγμα ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ μέλλοντος.

Τέλος ἡ παρατηρουμένη παρ' ἡμῖν ἔλλειψις ἔργων τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἐκδιδομένου ***«Πανελληνίου Λευκώματος»*** ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πληθώραν τῶν ἐν Εὐρώπῃ τοιούτων ἔπεισεν ἡμᾶς, ὅτι ἔπρεπεν οὐχὶ μόνον νὰ πληρώσωμεν τὸ ὑπάρχον κενὸν διὰ τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐν ἔτι μεγαλήτερον βῆμα νὰ κάμωμεν, ἵνα μὴ ὑστερῇ ὁ Ἑλληνισμὸς τῶν συγχρόνων Βαλκανικῶν Κρατῶν ἐν τῇ εἰδη-

σεογραφίᾳ τῆς Δύσεως νὰ ἐκδοθῇ δηλ. εἰς ἕνα τόμον, περίληψις τοῦ ὅλου ἔργου παριστῶσα τὴν συντελεσθεῖσαν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον Γαλλιστί, Ἀγγλιστί, Γερμανιστί, ἵνα μὴ ἀδικούμεθα ὅσῳ ἀφορᾷ τὰς προόδους μας ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων καὶ σχεδὸν μένωμεν ἄγνωστοι, καίτοι εἰργάσθημεν, ἐπροοδεύσαμεν· ἐπὶ τέλους εἴμεθα ἄξιοι προσοχῆς καὶ περισσοτέρας ἐκτιμήσεως καὶ διὰ τοὺς ἀρχαιολογικούς τόπους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἐπιστημονικάς, βιομηχανικὰς καὶ βιοτεχνικάς μας προόδους, οἱ δὲ ξηροὶ καὶ αἱματοβαφεῖς βράχοι, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπῆρξαν τὰ θεμέλια ἐφ' ὧν ἁπλοῦται ἤδη ὑπερήφανος ἡ Ἑλλὰς ὡς κράτος διεκδικοῦν ἤδη τὴν πατρῴαν κληρονομίαν. Εἶναι καιρὸς πλέον ἡ Εὐρώπη νὰ ἐκτιμήσῃ περισσότερον τὴν ἀξίαν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι ὁ μόνος ἐκπολιτιστικὸς παράγων διὰ τὴν Ἀνατολήν, ὁ ἔχων τὰ ἱστορικὰ καὶ ἀπαράγραπτα δικαιώματα ἐπὶ τῶν χωρῶν, αἵτινες ἐγέννησαν τοὺς τιμήσαντας τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ φωτίσαντας τὴν ἀνθρωπότητα.

Τοιοῦτος ὁ ὑψηλὸς Ἐθνικὸς σκοπὸς καὶ τοιαύτη ἡ πρόθεσις ἡμῶν· τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου ἐξαρτῶμεν ἐκ τῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν ὀρθῶς ἀντιλαμβανομένων τῶν μεγάλων συμφερόντων τοῦ Ἔθνους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1921

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τίτλος Σελ. 1
Ἀφιέρωσις » 3
Πρόλογος » 5
Περιεχόμενα » 8

Τράπεζαι
Ἐθνικὴ Τράπεζα

Εἰσαγωγὴ » 11
Εἰσαγωγὴ ἐπὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐθν. Τραπέζης » 13
Αἱ πρῶται ἀπόπειραι καὶ ἡ Ἐθνικὴ χρηματιστικὴ Τράπεζα » 14
Διάλυσις τῆς Χρηματιστικῆς Τραπέζης » 15
Ἵδρυσις τῆς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης » »
Γεώργιος Σταύρου » »
Οἱ πρῶτοι μέτοχοι τῆς Ἐθν. Τραπέζης, Κ. Βράνης, Γεώργ. Σταύρου, Ἐϋνάρδος, Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας κτλ. » 16
Εἰκὼν καὶ βιογραφία Γ. Σταύρου » 17
Ἰσολογισμὸς 1 Ἰουλίου 1842 » 19
Ἡ πρώτη οἰκονομικὴ κρίσις » »
Μετὰ τὴν κρίσιν 1848-1858 » 20
Ἀνανέωσις αοῦ προνομίου, προϊοῦσα ἀκμὴ » »
Αἱ περιπέτειαι τοῦ 1868. Σύγκρουσις Κυβερνήσεως καὶ Τραπέζης » 21
Θάνατος Γεωργίου Σταύρου » 23
Ὁ Μάρκος Ρενιέρης διαδέχεται τὸν Σταύρου » »
Νέαι καταιγίδες 1877 — 1882 » 25
Ἐξωτερικὰ δάνεια » »
Ἐϋνάρδος—Ἰωάννης—Γαβριὴλ (Εἰκών) » 27
Πίναξ τῆς Ἐκδόσεως τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς » 30
Παῦλος Π. Καλλιγᾶς (Εἰκών) » 31
Αἱ μέχρι τοῦ 1895 συμβάσεις » 34
Στέφανος Στρέϊτ (Εἰκών) » 35
Ἀποχώρησις τοῦ Μ. Ρενιέρη » 38
Ἐκλογὴ τοῦ Παύλου Καλλιγᾶ » »
Δειναὶ Οἰκονομικαὶ περιπέτειαι τοῦ Κράτους » 40
Ζημίαι ὑπὲρ τοῦ Κράτους » 42
Αἱ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειραι » 43
Μάρκος Ρενιέρης (εἰκών) » 45
Οἱ ὑποβληθέντες ὅροι » 47
Ἰωάννης Βαλαωρίτης » 49
Ὁ Διεθνὴς ἔλεγχος καὶ τὸ δάνειον τοῦ 1898 » 53
Εὐεργετικὴ δρᾶσις τῆς Τραπέζης ἐν Θεσσαλίᾳ « 55
Συγχώνευσις τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας Σελ. 57
Ἵδρυσις τῆς Τραπέζης Κρήτης » »
Τὸ νέον Κατάστημα τῆς Τραπέζης » 58
Ἀναλυτικὸς Πίναξ ἐμφαίνων τὴν κίνησιν τῶν διαφόρων λογαριασμῶν » 59
Ἰωάννης Εὐταξίας Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς (εἰκών) » 61
Ἀλέξανδρος Ζαΐμης » » » (εἰκών) » 63
Περίοδος δευτέρα 1901 — 1921 » 65
Σταφιδικὴ Τράπεζα — Προνομιοῦχος Ἑταιρεία σταφίδος » 65
Νόμος ΓΧΜΒ' » 68
Ἔνδοξοι Ἐθνικαὶ σελίδες 1912 — 13 » 69
Δάνειον 500 ἑκατομ. τοῦ 1914 » 70
Ἐκλογὴ τοῦ Ἰωάννου Εὐταξίου » 71
Ἀλέξ. Διομήδης (εἰκών) » 73
Ἰωάν. Δροσόπουλος (εἰκών) » 25
1916 — 1918. Ἐφοδιασμὸς σῆς χώρας » 77
Ταμεῖον Ἀσφαλειῶν » 78
Δάνεια τῷ 1917 πολεμικαὶ καταβολαὶ τῶν 750 ἑκατ. » 79
Κυκλοφορία Τραπεζ. Γραμματίων 1916—17—18 » 80
Δ. Μάξιμος (εἰκών) » 81
Τὸ Μέγαρον τῆς Τραπέζης (εἰκών) » 83
Συγχώνευσις τῆς Τραπέζης Κρήτης » 85
1920—Νέα πολιτικὰ γεγονότα » 87
Ἀποχώρησις τοῦ Ἀλεξ. Ζαΐμη, ἐκλογὴ τοῦ Δ. Μαξίμου ὡς Διοικητοῦ » »
Θάνατος τοῦ Στ. Στρέϊτ καὶ Γεωργίου Χρηστάκη Ζωγράφου » 89
Ἐκ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Α' καὶ Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1920 Δάνειον τῶν 550 ἑκατομ. » 90

Τράπεζα Ἀθηνῶν.

Ἵδρυσις τῆς Τραπέζης » 94
Πρόσληψις τοῦ Ἰωάν. Πεσμαζόγλου » 95
Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ 1900 » 96
Ἔναρξις Συναλλαγματικῆς κρίσεως » 98
Συμμετοχὴ ξένων κεφαλαίων » »
Ἵδρυσις προνομιούχου Ἑταιρίας τῆς Σταφίδος » 96
Αὔξησις τοῦ Κεφαλαίου εἰς 60 ἑκατομ. » 102
1911 ἡ νέα κρίσις ἐν Αἰγύπτῳ » 103
Ἀποχώρησις τοῦ Διευθυντοῦ Ζ. Μάτσα πρόσληψις τοῦ Ι. Ἡλιάσκου » 104
Πεσματζόγλου (εἰκών) » 105

Ι. Ἠλιάσκος (εἰκών) Σελ. 107
Μπονιὲ » » 109
Κ. Ἠλιάσκος » » 111
1917 πλήρης ἀνόρθωσις » 113
Συγκριτικ. πίνακες τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν 1896-1918 » 115
Ξουρῆς (εἰκών) » 117
3 Συγκριτικοὶ πίνακες 1896—1618 » 119
Ἰσολογισμοὶ τῶν ἐτῶν 1919—1920 » 125

Τράπεζα Κύπρου

Ἱστορικὸν » 131
Ι. Οἰκονομίδης (εἰκών) » 133

Τράπεζα Βιομηχανίας

Εἰσαγωγὴ » 137
Ε. Χαρίλαος (εἰκών) » 139
Αἱ πρῶται ἐνέργειαι τοῦ κ. Χαριλάου » 141
Συμμετοχὴ τῆς Τραπέζης εἰς Βιομηχαν. ἐπιχειρήσεις » 142
Βρετὸς (εἰκών) » 143
Προσωρινὸς ἰσολογισμὸς Α' ἑξαμηνίας 1920 » 146
Δ. Γαλανόπουλος (εἰκών) » 147
Συμπέρασμα » 149
Καπάζογλου (εἰκών) » 151
Λ. Δασκαλόπουλος (εἰκών) » 153

Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος

Εἰσαγωγὴ » 157
Ἡ Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους ὡς ὁμόρρυθμος » 158
Πολίτης (εἰκών) » 159
Ἡ Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους ὡς ἑτερόρρυθμος » 162
Γρηγόριος Ἐμπεδοκλῆς (εἰκών) » 164
Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος » 165
Ἀντώνιος Ἐμπεδοκλῆς (εἰκών) » 167
Δ. Πετροκόκκινος » » 171

Λαϊκὴ Τράπεζα

Ἵδρυσις τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης » 175
Δ. Λοβέρδος (εἰκών) » 177
Στατιστικὸς πίναξ » 180
Μέγαρον Λαϊκῆς » 181

Τράπεζα Πειραιῶς

Ἱστορικὸν » 185
Σπῦρος Τόμπρος (εἰκών) » 189

Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας

Εἰσαγωγὴ » 193
Ἰσολογισμὸς 1920 » 195
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις » 197
Λεωνίδας Ἐμπειρῖκος (εἰκών) » 190

Τράπεζα Χίου

Ἱστορικὸν » 203

Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος

Διοίκησις » 207
Ἰσολογισμὸς 1920 » 209
Γεώργιος Μουστάκας (εἰκών) » 211
Γ. Καρυστινάκης » » 212

Ἑλληνικὴ Τράπεζα

Ἱστορικὸν » 215
Ἠλίας Κουλουκουντῆς (εἰκών) » 217
Πετρόπουλος » » 218

Τράπεζα Ἀνατολῆς » 221

Ναυτικὴ Τράπεζα Σελ. 222
Γενικὴ Τράπεζα » 223
Τράπεζα Ἀμὰρ » 224
Τράπεζα Μεγὴρ » 227
Τράπεζα Κοσμαδοπούλου » 231
Τίς ὁ Δημ. Κοσμαδόπουλος » 232
Αἱ πρῶται ἀπόπειραι » »
Δημ. Κοσμαδόπουλος (εἰκών) » 233
Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Κοσμαδόπουλοι (εἰκόνες) » 233
Τὸ ἐν Βόλῳ Μέγαρον τῆς Τραπέζης (εἰκών) » 234
Ἰσολογισμοὶ » 236

Τράπεζα Καλαμῶν

Ἱστορικὸν » 239
Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σία » 240
Ι. Φ. Κωστόπουλος (εἰκών) » 241
Τράπεζα Καλαμῶν ὡς ἀνώνυμος » 243
Ἰσολογισμὸς » 244

Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν

Ἱστορία τοῦ Χρηματιστηρίου » 247
Πρόεδροι τοῦ Χρηματιστηρίου » 250
Τραπεζικὰ καὶ Χρηματιστικὰ Γραφεῖα—Χρηματισταὶ » 252

Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας

Ἵδρυσις τοῦ Ὑπουργείου—Ὑπουργοὶ » 259

Οἰκονομικὴ διαδρομὴ

Οἰκονομικὴ διαδρομὴ τῆς Ἑλλάδος 1821—1921 » 265
Χρ. Αἰλιανὸς (εἰκών) » 267

Ἀσφάλειαι

Αἱ ἀσφάλειαι ἐν Ἑλλάδι· ἡ Ἐθνικὴ » 273
Θαλασσασφάλειαι 1836—1881 » 273
Ἰσολογισμὸς Ἐθνικῆς 1920 » 275
Ἀσφάλειαι πυρὸς » 273
Ἑλληνικαὶ ἀσφάλειαι 1916—1921 » 276
Ἀλλοδαπαὶ ἀσφάλειαι τῷ 1921 » 276

Ἀσφάλεια ζωῆς ἡ Ἀνατολὴ » 279
Ἐπαμ. Χαρίλαος (εἰκών) » 281
Στατιστικοὶ πίνακες » 283
Σπ. Παπαφράγκος (εἰκών) » 285
Φιλίνης » » 287
Θεοδωρίδης » » 289

Ἀσφάλεια ζωῆς ἡ Ἐθνικὴ Ζωὴ » 293

Ἀσφάλεια ἡ Πρώτη » 297
Ἰσολογισμὸς τοῦ 1920 » 299
Α. Μπαστιᾶς (εἰκών) » 301
Σ. Παπαφράγκος (εἰκών) » 302
Γ. Κωνσταντινίδης (εἰκών) » 303

Ἀσφάλεια ἡ Κυκλαδικὴ

Ἱστορικὸν » 305
Γεώργ. Μουστάκας (εἰκών) » 307

Γενικαὶ Ἀσφάλειαι τῆς Ἑλλάδος » 309
Αἱ ἀσφάλειαι τὸν Μεσαίωνα » 309
Ἵδρυσις τῶν Γενικῶν ἀσφαλειῶν » 310
Ἐπίλογος » 311
Γεώργιος Δρακούλης (εἰκών) » 313
Κ. Μαζαράκης (εἰκών) » 314
Γεράσιμος Μακρῆς (εἰκών) » 315

Ἀσφάλεια ἡ Καλὴ Πίστις

Εἰσαγωγὴ ... Σελ. 319
Ἰσολογισμὸς τοῦ 1920 » 321
Μαρῆς Ἐμπειρῖκος (εἰκών) » 322
Ν. Μ. Χαραλάμπης (εἰκών) » 323

Ἀσφάλεια Πρόνοια Σελ. 324

Ἀλλοδαπαὶ Ἀσφάλειαι

Ἕνωσις τῶν Παρισίων » 326
Λαφονσιὲρ » 328
Γενικὴ Ἀσφάλεια (Ἀγγλικὴ) » 329

Υ. Γ. Τὰ καθυστερήσαντα Τραπεζιτικὰ καὶ Ἀσφαλιστικὰ ἄρθρα ἢ θὰ δημοσιευθῶσιν ἐν ἰδίῳ παραρτήματι τοῦ Πρώτου Τόμου ἢ θὰ ἐπισυναφθῶσιν εἰς τὸν Βον Τόμον περὶ Ἐμπορίου, Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας προτασσόμενα τῆς μελέτης τῆς ἐξεταζούσης τὴν σχέσιν τῶν Τραπεζῶν καὶ Ἀσφαλειῶν πρὸς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τὸ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἔργον τοῦ Ι. Βαλαωρίτου. Τὰς ἐτησίας ἐκθέσεις τῶν ἐλεγκτῶν τῶν ἰσολογισμῶν τῶν διαφόρων Τραπεζῶν καὶ Ἀσφαλειῶν. Τὰ Καταστατικὰ τῶν Τραπεζῶν καὶ Ἀσφαλειῶν. Τοὺς ἐτησίους Ἰσολογισμούς. Τὸ περὶ Ἀσφαλειῶν ἐν Ἑλλάδι ἔργον τοῦ Α. Μάτεση. Τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Χρηματιστικὴ Κλεὶς Γ. Ν. Νικολαΐδου.

ΤΥΠΟΙΣ "ΦΟΙΝΙΚΟΣ,, Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΤΑΔΙΟΥ 38

ΤΡΑΠΕΖΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΙ 14

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Οσονδήποτε ψύχραιμος καὶ αὐστηρὸς κριτὴς ἤθελεν εἶσθαι ὁ ἱστοριογράφος τοῦ μέλλοντος ὁ ἀσχολούμενος τὴν ἐν συντόμῳ ἐπισκόπησιν τῆς κατὰ τὴν λήγουσαν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἑκατονταετίαν ἐξελίξεως τῆς Ἐθνικῆς ζωῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν εὐλαβεῖ θαυμασμῷ πρὸ τοῦ μεγαλουργήματος τοῦ ἔργου τοῦ ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, πρὸ τοῦ οἰκονομικοῦ κολοσσοῦ, τοῦ παγκοσμίου κύρους καὶ σεβασμοῦ πιστωτικοῦ ἱδρύματος, ὅπερ καλεῖται Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπαύγασμα τοῦ Ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ, πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπιμονῆς, τῆς ἑλληνικῆς τιμιότητος, τοῦ ἑλληνικοῦ δαιμονίου τῆς διαχειρίσεως καὶ τῶν εὐφυεστάτων ὅσον καὶ ἐθνωφελῶν συνδυασμῶν, ἐφ' ὧν ὅλων ἐστηρίχθη ἅμα τῇ γενέσει του, ἐξετράφη διὰ μέσου μυρίων δυσχερειῶν καὶ ἐγιγαντώθη τὸ Ἐθνικὸν ἵδρυμα, ἵνα ἀπεικονίζῃ σήμερον, οὐ μόνον τὰς ἑλληνικὰς ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ τὴν τεραστίαν πρόοδον ἣν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶνε ἡ πλήρης καὶ πιστοτέρα εἰκὼν τῆς Ἑλληνικῆς ἐξελίξεως.

Οἱ θρυλλικοὶ ἥρωες τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, οἵτινες ὠνειρεύθησαν Ἑλλάδα Ἐλευθέραν, μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν θὰ ἀνεγνώριζον ἴσως τὰ ὑπ' αὐτῶν συλληφθέντα τότε ὄνειρα ὡς ὑπολειπόμενα τῆς πραγματικότητος ἐάν, ἀναζῶντες σήμερον, εὑρίσκοντο πρὸ τῶν μεγαλειωδῶν ἀποτελεσμάτων ἑκατονταετοῦς τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ἐργασίας. Καὶ θὰ ἠσθάνοντο δεδικαιολογημένην ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, διαβλέποντες πρώτιστα πάντων τὸ μεγαλούργημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξασφαλίζον βαθμιαίως τὸν παγκόσμιον σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πίστιν, ὡς ἐξησφάλιζον αὐτὸν πρὸς τὸν ἑλληνισμὸν καθόλου τὰ σῳζόμενα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ ἐρείπια καὶ ἡ ἀθάνατος ἐποποιΐα τοῦ 1821. Διότι, τῷ ὄντι, τί ἄλλο εἶνε ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἢ αὐτὴ αὕτη ἡ Ἑλλάς; Τί ἄλλο εἶναι ἢ αὐτὴ ἡ ψυχὴ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἔθνους;

Πρὸ τῆς ἀκαταδαμάστου ἐπιμονῆς ἑνὸς ἥρωος, ἐφαμίλλου ἐν τῷ κύκλῳ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἡμιθέους ἱδρυτὰς τοῦ Βασιλείου, καὶ ἀγωνισθέντος νὰ θεμελιώσῃ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, τὸν ἀσφαλῆ στυλοβάτην αὐτῆς, ἐφ' ὃν θὰ ἐστηρίζετο ἡ εὐτυχὴς ἐξέλιξις αὐτοῦ. Ὡς οἱ ἄλλοι θεμελιωταὶ τοῦ Ἐλευθέρου Βασιλείου προσέφεραν τὸ αἷμα των, οὕτω προσέφερε καὶ ὁ Γεώργιος Σταῦρος τὸ δαιμόνιον πνεῦμα του, τὴν σιδηρᾶν ἐπιμονήν του, ἵνα ἐμφυσήσῃ τὴν ψυχὴν εἰς τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον ἐκεῖνοι διέπλασαν. Ἐκεῖνοι ἔκτισαν τὸ οἰκοδόμημα, αὐτὸς ἔθηκε τὴν στέγην.

Πατριώτης μέγας, δὲν ὠκνησε, δὲν ἀπεγοητεύθη, δὲν ἐδειλίασε, δὲν ἀνεπαύθη μέχρις οὗ ἐπεράτωσε τὸ ἔργον του, ἵνα τὸ παραδώσῃ εἰς χεῖρας ἀπογόνων ἀνταξίων αὐτοῦ διαδόχων.

Καὶ ὑπὸ τοιοῦτον προορισμὸν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐτέθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν τύχην της μετὰ τοῦ Κράτους ἐν ἀρχῇ, μετὰ τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου κατόπιν.

Ὁ τύπος τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως οὐδέποτε ἐπεσκίασε τὴν οὐσίαν. Ἐδοκίμασεν ὅλας τὰς δυσχερείας ἃς διῆλθε τὸ Κράτος ἐν τῇ διπλάσει αὐτοῦ, ὑπέστη διακυμάνσεις, ἐδοκίμασε κοινοὺς μετ' αὐτοῦ κινδύνους, ἐπάλαισε δεινοὺς ἀγῶνας, ἀδιάσπαστος μετ' αὐτοῦ ἐν ἀλληλεγγύῃ.

Καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου, παρίσταται γίγας ἀληθής, συντελεστὴς ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς ἀναστάσεως ταύ-

της, δυναμένη νὰ εἴπῃ ὑπερηφάνως; ὡς ὁ Λουδοβῖκος «Τὸ Κράτος καὶ τὸ Ἔθνος εἶμ' ἐγώ», ἐνῶ ἐν παραλλήλῳ καὶ δεδικαιολογημένῳ ἐγωϊσμῷ τὸ Ἔθνος δικαιοῦται νὰ ὑπερηφανεύηται διά τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, τὸν μέγαν συντελεστὴν, τὴν χαλυβδίνην κινητήριον μηχανὴν, δι' ἧς παρεσκευάσθη καὶ ἐπετεύχθη ἡ ἀνάστασις καὶ ἀπελευθέρωσις ὁλοκλήρου τῆς Φυλῆς.

Ἂς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου ἱδρυτοῦ αὐτῆς, ἡ δὲ εὐγνωμοσύνη τῆς ἐνεστώσης γενεᾶς, εἰς ἣν ἐπεφυλάσσετο νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ὑπ' ἐκείνου μετὰ τῶν ἄλλων ἡρώων θεμελιωθὲν ἔργον, ἂς πλέξῃ στέφανον ἐκ δάφνης ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν προπόδων τοῦ ἀθανάτου Πηλίου, ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Μέλητος καὶ ἀπὸ τῶν χιονοσκεπῶν Λευκῶν ὀρέων ἵνα στέψῃ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Γεωργίου Σταύρου καὶ τῶν ἀνταξίων διαδόχων αὐτοῦ, οἵτινες ἐν ἀνταξίᾳ σωφροσύνῃ καὶ πατριωτισμῷ διαχειρισθέντες τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, κατώρθωσαν νὰ ὁδηγήσωσι τὸ ἵδρυμα εἰς τὴν σημερινὴν αὐτοῦ περιωπὴν, διακηρῦττον ἀνὰ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τὴν ἑλληνικὴν μεγαλουργίαν, ἐπιβάλλον τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα.

Θὰ ἦτο βεβαίως ὑπέρβασις τοῦ προορισμοῦ τοῦ «Πανελληνίου Λευκώματος» ἡ ἀπόπειρα πρὸς συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Τοιοῦτον ἔργον, λεπτομερὲς δηλονότι παρακολούθησις τῆς ὀγδοηκονταετοῦς δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς βαθμιαίας ἐξελίξεως, δι' ἧς ἐγιγαντώθη εἰς τὸν σημερινὸν οἰκονομικὸν κολλοσσόν, οὐ μόνον θ' ἀποτέλει ὀγκωδέστατον τόμον, ἀλλὰ καὶ θ' ἀπήτει μακρὰς καὶ εἰδικὰς μελέτας τόσον ἀπὸ τῆς καθαρῶς ἱστορικῆς ἀπόψεως, ὅσον καὶ ἀπὸ εὐρυτέρας οἰκονομολογικῆς τοιαύτης, ἐξ ἧς θὰ παρείχετο ἀφορμὴ πρὸς ἀνάπτυξιν πολλαπλῶν οἰκονομολογικῶν ζητημάτων, ἀναγομένων τόσον εἰς τὴν ἐπιστήμην, ὅσον καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς οἰκονομικῆς, πλουτολογικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ἐξελίξεως τοῦ Κράτους.

Καὶ ἐπαφίεμεν εἰς ἄλλους τὸ σπουδαῖον ὅσον καὶ μέγα ὁμολογουμένως, ἔτι δὲ καὶ εὐθνωφελὲς τοῦτο καθῆκον.

Τοιαύτης ἄλλως τε εὐθνωφελοῦς τονίζομεν, ἐργασίας τὰ θεμέλια ἔχει ἤδη θέσει ὁ ἀείμνηστος διοικητὴς τῆς Τραπέζης Βαλαωρίτης συγγράψας περιεκτικὴν ἱστορίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1902, περιλαμβάνουσαν διαφωτιστικωτάτους συγκριτικοὺς πίνακας καὶ συγκεντροῦσαν πάντας τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη πᾶσα τῆς Τραπέζης ἐνέργεια. Ἕτερος ἐκ τῶν συγχρόνων, τῶν δυναμένων νὰ παρακολουθήσωσι τὰς λεπτομερείας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ λειτουργίᾳ τῆς Τραπέζης, θὰ ἀναλάβῃ βεβαίως νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον ἀπὸ τοῦ 1902 μέχρι τῆς ὀγδοήκονταετηρίδος τῆς Τραπέζης, ἥτις συμπίπτει πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἑκατονταετηρίδα.

Οὐχ ἧττον τὸ «Πανελλήνιον Λεύκωμα» καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ «Χρυσῆ Βίβλος», ἣν προώρισται τοῦτο ν' ἀποτελέσῃ, θὰ ἠδίκει ἑαυτὴν ἐὰν μὴ περιελάμβανεν ἔστω καὶ χρονογραφικῶς καὶ ἐν τῷ ἐπιτρεπομένῳ χώρῳ ἱστορικὴν περίληψιν περὶ τῆς ἱδρύσεως καὶ τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης, ἥτις ἀναμφιβόλως δικαιοῦται νὰ καταλάβῃ τὴν πρωτίστην θέσιν ἐν Βίβλῳ πανηγυρικῇ, ἀποσκοποῦσῃ νὰ περιλάβῃ ὅ,τι ἐπιφανὲς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα αὐτῆς ἡ νέα Ἑλλὰς καθ' ἅπαντας τοὺς κλάδους.

Καὶ πολυτιμότατον πρὸς τοῦτο βοήθημα εὑρήσομεν ἐν τῇ ὡς εἴρηται ἱστορίᾳ, τῇ συγγραφείσῃ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου καὶ ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων συντελεστῶν τῆς γιγαντώσεως τῆς Τραπέζης Βαλαωρίτου.

Ν. Μ. ΣΗΦΑΚΗΣ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΠΟΠΕΙΡΑΙ

Ἡ ἐλευθερία, ἥτις μετὰ τοὺς ἑπταετεῖς ὑπερανθρώπους ἀγῶνας κατὰ τῆς πανισχύρου αὐτοκρατορίας, ἐπέτρωτο νὰ σκιάσῃ ἔστω καὶ μικρὰν μόνον γωνίαν τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, εὗρεν ὡς ἦτο ἐπόμενον τὰς χώρας ταύτας σχεδὸν ἐρήμους, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Αἱ μάχαι, αἱ ἐπιδημίαι, οἱ ἐξανδραποδισμοί, αἱ σφαγαί, ἡ πεῖνα, τὸ ψῦχος καὶ τὰ ἄλλα δεινὰ σκληροτάτου ἑπταετοῦς ἀγῶνος εἶχον ἐρημώσει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, ἀνερχομένου μόλις εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Κυβερνήτου. Οὐδεμία πλουτοπαραγωγικὴ δύναμις. Οὐδεμία ζωή. Πανταχοῦ ἐρημία, πανταχοῦ ἄκανθαι, ἐρείπια.

Εὐνόητον ἄρα ὅτι αἱ πρῶται σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐστρέφοντο εἰς τὴν καταβολὴν πάσης προσπαθείας, ὅπως ἀναζωογονηθῇ οἰκονομικῶς ἡ χώρα διὰ τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου, τῶν δύο κλάδων, οἵτινες, μετὰ σύντομον ὀπωσοῦν ἐργασίαν, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιχύσωσι τὰς πρώτας σταγόνας δρόσου πρὸς τὴν ἀποξηραμένην χώραν. Καὶ ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ ἐν τῶν πρώτων αὐτῆς μελημάτων ἦτο ἡ σύστασις χρηματιστικῆς Τραπέζης διὰ ψηφίσματος αὐτῆς τῆς 2 Φεβρουαρίου 1828, οἱονεὶ Τραπέζης τοῦ Κράτους, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ, ὅτι τὰ κεφάλαια ἤθελον συρρεύσει δι' αὐτῆς ἐκ πατριωτισμοῦ εἰς τὸ κενὸν δημόσιον ταμεῖον καὶ ἀνακουφισθῶσιν οἱ ἐπείγουσαι καὶ πολλαπλαῖ αὐτοῦ ἀνάγκαι, ἐξ αὐτοῦ δὲ διοχετευθῶσι εἰς τὸν πάσχοντα πληθυσμόν. Καὶ τρόντι τί ἄλλο ἐκτὸς τοῦ πατριωτισμοῦ ἠδύνατο νὰ προτρέψῃ τὰ κεφάλαια κατὰ τὴν τρικυμιώδη ἐκείνην ἐποχὴν νὰ μεταάσχωσι τῆς ἱδρύσεως τοιαύτης Τραπέζης; Τὴν φιλοπατρίαν δὲ ἐπεκαλέσθη καὶ ὁ Κυβερνήτης, παροτρύνας εἰς καταβολὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν διὰ τῆς ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1828 ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς εὐκατασταστάτους πολίτας ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος καὶ τὰς Ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Διὰ διατάγματος τῆς 3 Φεβρουαρίου 1828 ἀνέθηκε τὴν διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης εἰς τὸν πρόβουλον τοῦ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας τμήματος τοῦ Πανελληνίου καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ συνεργάτας, κανονισθέντος συνάμα προχείρως διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ τύπου τῶν ἐκδοτέων ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐντόκων πρὸς 8 ο|ο ὁμολογιῶν ἢ μετοχῶν, ἀποτελουσῶν τὴν κυρίαν καὶ μόνην, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τῆς Τραπέζης τὴν βάσιν. Περὶ ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων, οὐδεὶς λόγος ἐγίνετο, ἀλλὰ τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀποδεικτικὰ ἐντόκων παρ' αὐτῆς καταθέσεων ὡρίζετο ὑπὸ τοῦ διατάγματος τῆς 2 Φεβρουαρίου 1828, ὅτι ἤθελον εἶναι δεκτὰ «χωρὶς ξεπεσμὸν» εἰς εἰς ἀγορὰν προσόδων τῆς Ἐπικρατείας, εἰς λῆψιν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων, εἰς ὑποθήκην κατὰ τὸ περὶ ὑποθήκης ἐκδοθησόμενον ψήφισμα βάσιν ἔχον τὸν ὑπ' ἀριθ. ΝΑ' Νόμον καὶ προσέτι εἰς ἀγορὰν ἐθνικῶν γαιῶν, ἐὰν ἡ μέλλουσα ὅσον οὔπω νὰ συγκληθῇ Συνέλευσις ἀπεφάσιζε τὴν ἐκποίησιν μέρους αὐτῶν. Ἐπὶ τοιούτων δὲ ἐταυτίζετο ἡ ἱδρυθεῖσα Τράπεζα μετὰ τοῦ Ταμείου τοῦ Κράτους, ὥστε διὰ διατάγματος τῆς 7 Φεβρουαρίου 1828 εἰς τὴν ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τῆς Ἐθνικῆς Χρηματιστικῆς Τραπέζης Ἐπιτροπὴν ἀνετέθησαν προσωρινῶς τὰ χρέη τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας, μέχρις οὗ διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 29ης Μαρτίου 1828 ὡρίσθη, ὅτι τὸ τμῆμα τῆς Οἰκονομίας, οὗτινος μέλος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε διορισθῇ ὁ βραδύτερον ἱδρυτὴς καὶ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Γ. Σταῦρος, περιλαμβάνει καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ἐπιφορτισμένην τὴν Ἐθνικὴν Χρηματιστικὴν Τράπεζαν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας.

Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἦσαν δειναὶ αἱ περιστάσεις, ἡ δὲ πίστις τοῦ ἀρτισυστάτου ἱδρύματος ἄνευ σταθερᾶς βάσεως ὁ τῶν ἀλλοεθνῶν φιλελληνισμὸς καὶ ὁ τῶν Ἑλλήνων πατριωτισμὸς ὑπῆρξαν ὑπέρτερα τῶν δυσχερειῶν τούτων. Πρῶτος ὁ Κυβερνήτης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἔδωκαν τὸ παράδειγμα, ἐν τοῖς δημοσιευομένοις δὲ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος καταλόγοις τῶν μετόχων ἢ δωρητῶν τῆς Ἐθνικῆς Χρηματιστικῆς Τραπέζης εὑρίσκομεν μετὰ τῶν ὀνομάτων τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, τοῦ Εὐνάρδου καὶ τόσων ἄλλων φιλελλήνων, τὰ ὀνόματα τῶν στρατηγῶν καὶ προϋχόντων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν πανταχόθεν Ἑλλήνων.

Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1829 ἐκθέσει περὶ τῶν τῆς πατρίδος, ἣν ὁ Κυβερνήτης ὑπέβαλε πρὸς τὴν ἐν Ἄργει Α' Ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν, σημειοῦνται τὰ ἐκ τῶν καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ κεφάλαια εἰς γρόσια τουρκικὰ 2.034.660, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Συνέλευσις διὰ τοῦ Ψηφ. Γ' τῆς 26 Ἰουλίου 1829 ἐν ἄρθρῳ 2 ἐθέσπισεν ὅτι «Τὸ κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Χρηματιστικῆς Τραπέζης καὶ τὸ περὶ αὐτοῦ διάταγμα ἐπικυροῦνται. Ἀκόλουθοι δὲ κανονισμοὶ θέλουν δώσει βαθμηδὸν εἰς αὐτὸ τὴν ἐνδεχομένην ἀνάπτυξιν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν πληρεξουσιότητα νὰ προσδιορίσῃ ἐν κτῆμα Ἐθνικὸν ὡς ὑποθήκην ἀσφαλίζουσαν καὶ τοὺς ὄντας καὶ τοὺς ἑπομένους μετόχους τῆς εἰρημένης Χρηματιστικῆς Τραπέζης.»

Ἀλλὰ περὶ χρημάτων προκειμένου ὁ θερμότερος καὶ ἀγνότερος πατριωτισμὸς δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν μοχλὸν τῆς πίστεως, δι' οὗ καὶ μόνου μετακινοῦνται καὶ ἐλκύονται τὰ μεγάλα χρηματικὰ κεφάλαια. Τῆς πίστεως δὲ ταύτης ἀκριβῶς ἐστερεῖτο κατὰ τὴν ταραχώδη ἐκείνην ἐποχὴν ἡ ἱδρυθεῖσα Τράπεζα, ἡ δὲ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἐπιτροπὴ ἠναγκάσθη ἐν τῇ ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου 1830 ἐκθέσει αὐτῆς πρὸς τὸν Κυβερνήτην, περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς Τραπέζης, νὰ ὑποβάλῃ «ὅτι, εἴτε διὰ τὸ νεοφανὲς τοῦ καταστήματος τούτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἴτε διὰ τὰς παρελθούσας δυσχερεῖς περιστάσεις, αἵτινες ἐγέννησαν τὴν ἀταξίαν καὶ ἀναρχίαν πρὶν τῆς ὀφίξεως τῆς Υ. Ε., ἡ συνδρομὴ τῶν μετόχων δὲν ἔκαμε πρόοδον ἀνάλογον μὲ τὰς ἐλπίδας μας καὶ μὲ τὴν ἀκρίβειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Τράπεζα ἐξετέλεσε τὰς ὑποσχέσεις της. Μ' ὅλα ταῦτα ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος καὶ αἱ ἐγγυήσεις, τὰς

ὁποίας ἤδη προσφέρει ἡ Τράπεζα, θέλουν παρακινήσει καὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἀλλογενεῖς νὰ δείξουν τὴν δικαίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐμπιστοσύνην των, συνεισφέροντες ἱκανὰς ποσότητας εἰς τὴν ἀνανεουμένην καὶ ἐξασφαλιζομένην Ἑλληνικὴν Τράπεζαν.»

Δύο δὲ ὑπῆρξαν τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προταθέντα καὶ διὰ ψηφισμάτων τοῦ Κυβερνήτου κυρωθέντα μέτρα.

α΄) Διὰ ψηφίσματος τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830, ἐδόθησαν εἰς ὑποθήκην καὶ παρεχωρήθησαν μετὰ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν οἱ σταφιδαμπελῶνες τῆς Κορίνθου καὶ Βοστίτζης, οἱ ἐλαιῶνες τῆς Κορίνθου καὶ τῶν Σαλώνων, ἡ σμύρις καὶ ἁλυκὴ τῆς Νάξου καὶ τὰ ὀρυκτὰ καὶ ἡ ἁλυκὴ τῆς Μήλου μέχρις ἀποπληρωμῆς ὅλων τῶν μετόχων αὐτῆς μετὰ τοῦ ὀφειλομένου αὐτοῖς τόκου.

β΄) Δι' ἑτέρου ψηφίσματος τῆς αὐτῆς ἡμέρας κανονικώτερον ἐρρυθμίσθησαν τὰ τῆς Τραπέζης, τῆς ὁλικῆς ποσότητος τῶν μερίδων ὁρισθείσης εἰς 6472 ἀνὰ 500 φοίνικας ἢ 83 1]2 δίστηλα ἑκάστη, ἤτοι τοῦ ὅλου κεφαλαίου τῆς Τραπέζης προσδιορισθέντος εἰς φοίνικας 3,236,000 ἤτοι δίστηλα 539,333 1]3, ἤτοι εἰς ποσὸν ἴσον τῇ ἐκτιμήσει τῶν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς Τραπέζης ὑποθηκευθέντων ἐθνικῶν κτημάτων, τοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης κεφαλαίου ἀνερχομένου εἰς φοίνικας 602,195,40 ἢ δίστηλα 100,365.90. Συνάμα ὁ πληρωτέος τοῖς μετόχοις τόκος ὡρίοθη εἰς 8 ο)ο. ὡς πρότερον, ἡ δὲ διάρκεια τῆς Τραπέζης πενταετής, ἤτοι μέχρι 1 Ἀπριλίου 1835.

Ὅτε ὅμως μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ νέου νομισματικοῦ συστήματος διατάγματος τῆς 8)20 Φεβρουαρίου 1833, πολὺς ἠγέρθη θόρυβος περὶ τοῦ ζητήματος τῆς παραδοχῆς τῶν χαρτονομισμάτων εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους, τὸ ζήτημα ἐλύθη μὲν ὑπὲρ τῶν κατόχων χαρτονομισμάτων διὰ τῆς ἀπὸ 21 Μαρτίου 1835 δηλοποιήσεως τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλ' ὡς βάσις ἐλήφθη ἡ ἀρχικῶς δοθεῖσα περιωρισμένη νόμιμος κυκλοφορία διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1831 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου, οὐχὶ δὲ αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1832 ψηφίσματος τῆς ἐν Ναυπλίῳ συνελεύσεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Χρηματιστικὴ Τράπεζα ἐξηκολούθησε φιλοτοξρουσα, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξῆλθε τῆς μαρασμώδους αὐτῆς καταστάσεως, μέχρις οὗ διελύθη κατὰ τὸ 1834 ὑπὸ τῆς Κιβερνήσεως τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, ἤτοι καὶ ποὸ τῆς ταχθείσης ἐν τῷ ψηφίσματι τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830 διὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς, προθεσμίας. ἥτις ἔληγε τῇ 1 Ἀπριλίου 1835.

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος προέβη εἰς διαπραγματεύσεις περὶ ἱδρύσεως Τραπέζης πρὸς δύο ὁμάδας, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀποτελουμένη ἐξ Ἑλλήνων καὶ Γάλλων κεφαλαιούχων ὑπέβαλε προτάσεις διὰ τοῦ Παραμυθιώτου, ἡ δὲ ἑτέρα ἀποτελουμένη ὑπὸ Ἄγγλων κεφαλαιούχων ὑπέβαλε προτάσεις διὰ τοῦ Ἄγγλου τραπεζίτου Wrigt, ἀποστείλαντος πρὸς τοῦτο εἰς Ἑλλάδα ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ τὸν Glass. Πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων τοῦ τελευταίου τούτου ἀποκλινασα ἡ Κυβέρνησις κατέληξε περὶ τὰ τέλη τοῦ 1835 εἰς ὁριστικὴν μετὰ τοῦ Glass συνεννόησιν περὶ τῶν ὅρων τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ αὐτῶν ἐξέδοτο τὸν ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου 1886 Νόμον «Περὶ συστάσεως Ἐθνικῆς Τραπέζης σκοπούσης, ὡς ἐν προοιμίῳ τοῦ Νόμου ἀναγράφεται, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Ἀλλ' ὁ Wrigt δὲν ἀπεδέχθη τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου Glass συμφωνηθέντας ὅρους, μετὰ νέας δὲ διαπραγματεύσεις διεξαχθείσας ὑπὸ ἑτέρου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου, τοῦ Ἕλληνος Δρακάτου Παπανικόλα, ὁ Wrigt ἐδήλωσε μῆνάς τινας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου τῆς 25 Ἰανουαρίου 1835 πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος Τρικούπην, ὅτι ἀνέβαλε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης λόγῳ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων. Οὕτως ὁ περὶ συστάσεως Ἐθνικῆς Τραπέζης νόμος τοῦ 1836 οὐδέποτε ἐξετελέσθη. Ἀλλ αἱ πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν Ἄγγλων κεφαλαιούχων διαπραγματεύσεις δὲν διεκόπησαν ὁλοσχερῶς, οὗτοι δὲ περὶ τὲ τὲλη τοῦ 1837 ἔπεμψαν εἰς Ἑλλάδα νέον ἀντιπρόσωπον, τὸν Βάλβδ , ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως Κυβέρνησις δὲν ἐφάνη πρόθυμος νὰ προβῇ εἰς νέας συμφωνίας εἴτε δυσπιστοῦσα πρὸς ὁμάδα δις῏δη ἀρνηθεῖσαν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς συμφωνηθέντων, εἴτε καὶ ἐπηρεαζομένη ὑπὸ τῶν ἀντιδρώντων κατὰ τῆς ἱδρύσεως ξένης Τραπέζης, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ ξένα κεφάλαια ἤθελον ἀπομυζήσῃ τοὺς πόρους τοῦ Ἔθνους καὶ καταστήσῃ τοῦτο ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ὑπόδουλον εἰς ξένους χρηματιστάς.

Καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ὅμως τοῦ Βάλβδιν δὲν φαίνεται ὅτι ἔπαυσαν αἱ περὶ ἱδρύσεως Τραπέζης διαπραγματεύσεις, ὡς ἐξάγεται ἐκ φυλλαδίου, ὅπερ οἱ κ. κ. Ἄμμονδ καὶ Ἀλόϋδ ἐδημοσίευσαν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1839 καὶ ἐν ᾧ πειρῶνται νὰ ἀνασκευάσωσι τὰ ἐπιχειρήματα τῶν κατα τῶν προτάσεων αὐτῶν ἀντιδρώντων ἐντοπίων Τραπεζιτῶν. Ἀλλ' ὁ ἀείμνηστος φιλέλλην τραπεζίτης Εὐνάρδος δὲν εἶχε παύση καλλιεργῶν τὴν περὶ συστάσεως ἐν Ἑλλάδι Ἐθνικῆς Τραπέζης ἰδέαν. Ἦδη ἐπὶ Κυβερνήτου, οὗτινος διετέλει φίλος, εἶχε συμπράξει ὑλικῶς καὶ διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐθνικῆς Χρηματιστικῆς Τραπέζης οὐ μόνον ἐγγραφεὶς ἐκ τῶν πρώτων αὐτῆς μετόχων, ἀλλὰ καὶ ἀνταλλάσσων ἐν τῇ μετὰ τοῦ Κυβερνήτου ἀλληλογραφίᾳ σκέψεις περὶ ἱδρύσεως Τραπέζης. Μετὰ τὴν ἵδρυσιν δὲ τῆς Βασιλείας τοῦ Ὄθωνος, ἔχων ὁ Εὐνάρδος ἐν Ἑλλάδι ῥέκτην καὶ πεπειραμένον συνεργάτην τὸν φίλον αὐτοῦ Γεώργιον Σταῦρον, ἔπεμψεν αὐτῷ εἰς κυκλοφορίαν κεφάλαιον δραχμῶν 500,000, ὅπως δοκιμάσῃ ἂν ὁ τόπος ἦτο ὥριμος πρὸς τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ παρασκευάσῃ συνάμα βαθμιαίως τὸ πρὸς τοιαύτας ἐργασίας ἔδαφος. Εὐθὺς δὲ ὡς ἔκριναν ἐπίκαιρον, προέβησαν εἰς διαβήματα παρὰ τῇ Κυβερνήσει πεισθείσῃ, ὅπως συνδράμῃ καὶ ὑλικῶς τὸ ἔργον, συμμετέχουσα διὰ χιλίων μετοχῶν. Ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ κατάργησις τοῦ περὶ Τραπέζης νόμου τοῦ 1836 καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ *Νόμου τῆς 30 Μαρτίου 1841*, τοῦ πρώτου ἐκ τῶν νόμων δι' ὧν συνέστη καὶ δι' ὧν θεμελιοῦται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦ νόμου τούτου τὸ κεφάλαιον τῆς Τραπέζης ὁρίσθη εἰς πέντε ἑκατομμύρια καὶ παρεχωρήθη αὐτῇ τὸ δικαίωμα πρὸς ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων εἰς τὸν κομιστήν. Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου, ὁρίζοντος ὡς ἐργασίας τῆς Τραπέζης α΄) τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ δάνεια, β΄) τὰς προεξοφλήσεις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καθιερώθη τὸ διφυὲς τῆς Τραπέζης, ὡς κτηματικῆς δηλαδὴ καὶ προεξοφλητικῆς Τραπέζης ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων. Οὐδὲ ἦτο δυνατὴ διάφορος λύσις. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἡ ἀστικὴ ὅσον καὶ ἡ ἀγροτικὴ ἀκίνητος ἰδιοκτησία εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκην κεφαλαίων πρὸς ἀνόρθωσιν ἀπὸ τῆς ἐπελθούσης φοβερᾶς καταστροφῆς. Ἡ ὀργάνωσις ἑπομένως τῆς κτηματικῆς πίστεως ἐπεβάλλετο πρὸ παντὸς τῇ Κυβερνήσει καὶ ταύτην ἀπῃτει ἐπιμόνως διὰ τοῦ τύπου καὶ διὰ θορυβωδῶν ἔτι συλλαλητηρίων ἡ κοινὴ γνώμη. Ἀφ' ἑτέρου ἀδύνατος ἀπέβαινεν ἡ ἵδρυσις ἰδίου πιστωτικοῦ ἱδρύματος κτηματικῆς πίστεως ἐν ἐποχῇ τόσον ἀνωμάλως πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς. Μόνον τὸ δέλεαρ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων ἦτο δυνατὸν νὰ ἑλκύσῃ κεφάλαια καὶ ἔδει ἑπομένως τῇ παροχῇ τοῦ δικαιώματος τούτου νὰ συνδυασθῶσιν αἱ ἐργασίαι κτηματικῆς πίστεως.

Σαφῶς μάλιστα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἐξάγεται ὅτι ὁ νομοθέτης ἐθεώρει τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ δάνεια ὡς τὴν κυριωτέραν τῆς Τραπέζης ἐργασίαν, ἀφοῦ ἐπέβαλλεν αὐτῇ νὰ διαθέτῃ εἰς δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ τὰ τέσσαρα πέμπτα τῶν χρηματικῶν αὐτῆς κεφαλαίων (ἄρθρ.11), ἐν δὲ τῷ περὶ προεξοφλητικῶν ἐργασιῶν ἄρθρῳ (ἄρθ. 19), τὸ καὶ κατὰ τὴν τάξιν ἑπόμενον, ὡριζεν ὅτι «ἡ Τράπεζα θέλει ἐνεργῇ καὶ προεξοφλητικὰς ἐργασίας, μεταχειριζομένη πρὸς τοῦτο τὸ πεμπτημόριον τοῦ χρηματικοῦ της κεφαλαίου. Ὅσάκις δὲ μένει ἐκ τοῦ δι' ὑποθήκας ἢ ἐνέχυρα ὡρισμένου κεφαλαίου ποσόν τι διαθέσιμον, δύναται νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς προεξοφλητικὰς ἐργασίας προσωρινῶς καὶ μέχρι σοῦ παρουσιασθῶσιν αἰτήσεις, δι' ὑποθήκας ἢ ἐνέχυρα, ὅτε ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τῶν συναλλαγματικῶν τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια θέλουν μεταβαίνει εἰς τὸν κύριον διορισμόν των.» Συγχρόνως τῷ Νόμῳ τῆς 30 Μαρτίου 1841 ἐξεδόθη καὶ ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν περὶ ἀσφαλείας τοῦ τῆς ὑποθήκης δικαιώματος ὡς πρὸς τὰ δάνεια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης οὗτινος πᾶσα πρὸς ἐφαρμογὴν ἀπόπειρα ἐματαιώθη δυστυχῶς καὶ λόγῳ τῆς ἀτελείας αὐτοῦ καὶ λόγῳ τοῦ καινοφανοῦς τοῦ δι' αὐτοῦ καθιερουμένου συστήματος ἄντικρυς ἀντικειμένου πρὸς τὰς περὶ κυριότητος διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν νόμων τῆς 30 Μαρτίου 1841, διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 8 Ἀπριλίου 1841 ἐνεκρίθη Κανονισμὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης, περιλαμβάνων τοὺς καταστατικοὺς ὅρους τῆς συστάσεως αὐτῆς, καθορίζων τὰ δίκαια καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν μετόχων, καὶ ῥυθμίζων τὰ τῆς διοικήσεως καὶ ἐσωτερικῆς λειτουργίας τοῦ καταστήματος. Ἕτερον δὲ διάταγμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐπιφορτιζομένην τὰς προετοιμαστικὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, τῶν πρὸς τοῦτο ἐξόδων προκαταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν δὲ ταύτην ἀνετέθη νὰ δέχηται καὶ τὰς στελλομένας δηλώσεις τῶν θελόντων νὰ ἐγγραφῶσι μέτοχοι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Μέλῃ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης τακτικὰ ἦσαν οἱ Ν. Σηλήβεργος πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καὶ Θ. Ράλλης τραπεζίτης ἀναπληρωτικοὶ δὲ οἱ Γεώργ. Σταῦρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου Ἐμμ. Μεσθενεὺς μεγαλέμπορος καὶ Ἀδόλφος Γράφ, ἔμπορος. Ἀλλ' ἡ ψυχὴ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὁ μοχλὸς πάσης ἐνεργείας ἦτο ὁ Γεώργ. Σταῦρος ὁ καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἐργασθεὶς καὶ δράσας ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης. Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῶν δύο Βασιλικῶν διαταγμάτων τῆς 8 Ἀπριλίου 1841, ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας ἔσπευσε διὰ γνωστοποιήσεως αὐτῆς ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1841 νὰ δώσῃ μείζονα εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα διάδοσιν καὶ ἐξσίρουσα τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἐπικερδὲς τῆς ἐτιχειρήσως νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τῶν ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν κεφαλαίων.

Ἡ προκήρυξις τὴν ὁποίαν ἐπὶ τούτῳ ἐξέδωκε καὶ ἐδημοσίευσεν ἡ κεντρικὴ Γραμματεία εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας

Ἐν Ἀθήναις 12 Ἀπριλίου 1841.

Αἱ καθ' ἑκάστην εἰς τὸ Κράτος ἐπαγόμεναι βελτιώσεις

εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς Γεωργίας, τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας ἀποκαθίστων πρὸ καιροῦ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν δανειστικῆς Τραπέζης καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην ἔσπευσεν ἡ Α. Μ. νὰ θεραπεύσῃ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου (12 Ἀπριλίου) τρ. ἔ. Νόμου, θέσασα ἐν αὐτῷ τὰς βάσεις τῆς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης.

Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἐδρεύουσα εἰς τὴν Μητρόπολιν τοῦ Βασιλείου, θέλει δανείζῃ ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ, ἐνεργοῦσα καὶ προεξοφλήσεις συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν γραμματίων. Τὰ κεφάλαια αὐτῆς προσδιωρισμένα κατὰ τὸ παρὸν εἰς πέντε ἑκατομμύρια, διαιροῦνται εἰς 5,000 μετοχὰς ἀνὰ 1000 δρ. ἑκάστη. Ἡ Κυβέρνησις, λαμβάνουσα ἐκ τῶν μετοχῶν τούτων χιλίας, σκοπὸν ἄλλον δὲν ἔχει, εἰμὴ νὰ ἐμψυχώσῃ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας κατάστημα τόσον ἐθνικόν, ἀλλ' οὔτε θεωρεῖ ἄλλως ἑαυτήν, εἰμὴ ὡς ἰδιώτην μέτοχον ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς, ὑποκειμένη εἰς τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις. Ἕλληνες καὶ ἀλλοδαποὶ δύνανται ἀδιαφόρως νὰ γείνωσι μέτοχοι τῶν λοιπῶν μερίδων τῆς Τραπέζης, ἥτις θεωρεῖται ὡς συσημένη, ἅμα ἐγγραφῶσι μέτοχοι διὰ δύο ἑκατομμύρια καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας δραχμάς, συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ τῶν 1000 μετοχῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Νόμος οὗτος πιστοποιεῖ ἕνα ἕκαστον ἀποχρώντως ὅτι τίποτε δὲν παρημελήθη διὰ νὰ ἀσφαλισθῶσι τὰ συμφέροντα τῶν μετόχων ὃ ἐστὶν ἡ ὕπαρξις καταστήματος τόσον κοινωφελοῦς καὶ τόσον ἀναγκαίου.

Ἐκτὸς τοῦ πρώτου, ὑπάρχει καὶ δεύτερος νόμος κανονίζων ἰδιαζόντως πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τῆς ὑποθήκης δικαιώματος ὡς πρὸς τὰ δάνεια τῆς Τραπέζης. Ὁ νόμος οὗτος δημοσιευθεὶς διὰ τοῦ ἀριθ. 7 τῆς Βασιλ. Ἐφημερίδος τοῦ 1841, δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ βάσις τῶν δικαιωμάτων της, ὡς ἀποκαθιστῶν προϋπολαμβάνοντος πᾶσαν ὑποθήκην τῆς Τραπέζης.

Ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν οὕτω τῆς πατρικῆς Κυβερνήσεως τῆς Α. Μ. εὑρίσκουσαι ἡ Γεωργία, ἡ Βιομηχανία καὶ τὸ Ἐμπόριον ὕλην ἀναπτύξεως καὶ προόδου, θέλουσιν εὐημερήσῃ ἀναμφιβόλως, πλατύνουσαι τὰς ἐπιχειρήσεις των εἰς τόπον τοῦ ὁποίου ἡ ἀρίστη γεωγραφικὴ θέσις καὶ τὸ εὔκρατον τοῦ κλίματος παρέχουσιν ὄχι μικρὰς ὠφελείας καὶ εὐκολίας παντοίου εἴδους.

Διὰ ταῦτα πιστεύομεν ἀδιστάκτως ὅτι αἱ πολυειδεῖς ὠφέλειαι, τὰς ὁποίας ὑπόσχεται σήμερον ἡ σύστασις τῆς Τραπέζης, ἐγγυῶνται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν καρποὺς ἀναλόγους καὶ πρόοδον ἀδιαφιλονίκητον.

Οὕτω κρίνοντες ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὴν πεῖραν δὲν διστάζομεν παντάπασι νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι οἱ ἀπηναχόσε διαμένοντες Ἕλληνες καὶ ἀλλοδαποὶ κεφαλαιοῦχοι, οἵτινες ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ ἀπασχολῶσι τὰ κεφάλαιά των εἰς ἀμφιβόλους καὶ ἐνίοτε ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις, θέλουσι προθυμοποιηθῇ ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων συμφερόντων κινούμενοι νὰ γίνουσι μέτοχοι τῆς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης, ἥτις παρέχει εἰς αὐτοὺς τόσας ἐγγυήσεις καὶ τόσα πλεονεκτήματα.

Ἀναγγέλοντες ταῦτα δὲν λείπομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ Α. Μ. πρὸς εὐκολίαν τῶν γενησομένων μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, διώρισεν Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τῶν Κ Ν Σιληβέργου, προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, Θ. Ράλλη τραπεζίτου, καὶ Ἰουλίου Ἔλλιν μεγαλεμπόρου, ὡς τακτικῶν μελῶν, καὶ ἐκ τῶν κυρίων Γ. Σταύρου μέλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Ἐμμανουὴλ Μεσθενέως μεγαλεμπόρου καὶ Ἀδόλφου Γραφ. ἐμπόρου ὡς παραπληρωματικῶν μελῶν αὐτῆς.

Τὰ χρέη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης θέλουσιν εἶναι, νὰ δέχηται τὰς σταλησομένας δηλώσεις τῶν θελόντων νὰ γίνωσι μέτοχοι τῆς Τραπέζης, νὰ λαμβάνῃ τὰς συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας κατὰ τὸν γενικὸν κανονισμὸν τῆς Τραπέζης ὑποχρεοῦται ἕκαστος μέτοχος νὰ ἐκδώσῃ ὅσα τῇ ἐγγραφῇ καὶ νὰ συγκαλέσῃ τὴν πρώτην γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην προσκαλοῦνται ἑπομένως νὰ διευθύνωσι τὰς δηλώσεις των ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ γίνωσι μέτοχοι τῆς Τραπέζης.

Καὶ τωόντι, συμφώνως πρὸς τὰς στηριχθείσας ἐλπίδας τὰ κεφάλαια ἐστεύσαν ἀφθόνως πρόθυμα, ἀναλόγως βεβαίως τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς καταστάσεως ἐν ᾗ διεσέλει εἰσέτι ἡ Ἑλλάς, οὐ ὀλίγον ἐκ φιλελληνισμοῦ καὶ πατριωτισμοῦ, ἔτι δὲ χάρις εἰς τὰς ἀκαμάτους προπαθείας τοῦ Ἐὐνάρδου καὶ τοῦ Γ. Σταύρου, Πρῶτος ἐγγράφεις μέτοχος τῆς Τραπέζης τῇ 24ῃ Ἀπριλίου 1841, καθ' ἃ ἐκ τῶν βιβλίων ἐξάγεται, ὑπῆρξεν ὁ Κ. Βράνης διὰ μετοχὰς 150. ἐκ τῶν πρώτων δὲ μετόχων ἐκτὸς τοῦ Ἐυνάρδου, τοῦ Γ. Σταύρου καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἐγγραφείσης διὰ 1000 μετοχὰς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Νόμου τῆς 30 Μαρτίου 1841, ὑπῆρξαν καὶ ὁ ἀειμνηστος τῆς Βαυαρίας Βασιλεὺς Λουδοβικος διὰ μετοχὰς 200, οἱ ἀδελφοὶ Ροτσιλδ διὰ μετοχὰς 100 καὶ ὁ Νικόλιος Ζωσιμᾶς διὰ μετοχὰς 500. Ὁ περὶ συστάσεως Ἐθνικῆς Τραπέζης νόμος τῆς 30 Μαρτίου 1841 ὥριζεν ὅτι ἡ Τράπεζα θὰ ἐθεωρεῖτο συσταθεῖσα εὐθὺς ὡς ἐγγραφῶσι μέτοχοι διὰ δύο ἑκατομμύρια καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, ἀλλ' ἡ βριδύτης περὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κεφαλαίου τούτου καὶ αἱ προτάσεις κεφαλαιούχων τινῶν. οἵτινες ἐξέφρασαν τὴν προθυμίαν νὰ γίνωσι μέτοχοι τῆς Τραπέζης, εὐθὺς ὡς ὅροι τινὲς τοῦ καταστατικοῦ νόμου καὶ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς ἤθελον τροποποιηθῇ, καθ' ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ ὁ Νόμος τῆς 19 Αὐγούστου 1841 ἀναφέρει ἔπεισαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Νόμου τούτου, δι' οὗ ἐκτὸς ἑτέρων τινῶν τροποποιήσεων ἐλάσσονος σημασίας, ὡρίζετο ὅτι ἡ Τράπεζα θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς συσταθεῖσα εὐθὺς ὡς ἐγγραφῶσι μέτοχοι δι' ἓν ἑκατομμύριον καὶ πεντακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, ὅτι ἐκ τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης τὰ μὲν δύο τρίτα θέλουσι χρησιμεύσῃ εἰς τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων δάνεια, τὸ δὲ ἓν τρίτον εἰς τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δάνεια καὶ εἰς προεξοφλήσεις, ὅτι τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους ὑποχρεοῦνται νὰ δέχωνται τὰ τραπεζικὰ αὐτῆς γραμμάτια ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας των, ἀντὶ μετρητῶν εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ἰδιωτῶν πρὸς αὐτὰ γινομένας πληρωμάς, τὸ δὲ πάντων σπουδαιότατον ὅτι τὸ πρὸς ἔκδοσιν γραμματίων ἀπλοῦν δικαίωμα μετεβάλλεται εἰς ἀποκλειστικὸν τῆς Τραπέζης προνόμιον κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ Νόμου τῆς 19ῃ Αὐγούστου 1841 κατέστησεν ἀναγκαίαν καὶ τὴν τροποποίησιν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς 8 Ἀπριλίου 1841, ἥτις καὶ ἐγένετο ἐγκριθεισῶν τῶν τροπολογιῶν τοῦ Κανονισμοῦ τούτου διὰ τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῇ 19 Αὐγούστου 1841.

Τῇ 13 Νοεμβρίου 1841 συνῆλθον οἱ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέτοχοι εἰς προκαταρκτικὴν συνέλευσιν ὅπως κανονίσωσι τὰ τῆς ἐπικειμένης ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, αἱ δὲ συνεδριάσεις τῆς συνελεύσεως ταύτης διήρκεσαν μέχρι τέλους τοῦ 1841. Ἐκ τῶν πρώτων τῆς Συνελεύσεως ἀπηφάσεων ὑπῆρξε νὰ προσκληθῶσιν οἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος μέτοχοι, ὅπως καταθέσωσι τὰ κεφάλαιά των καὶ πρὸ τῆς δοθείσης αὐτοῖς τριμήνου προθεσμίας, διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης καὶ γίνῃ αὕτη τὸ βραδύτερον τὴν 1 Ἰανουαρίου 1842. Ἡ ἀπόφασις δὲ αὕτη ἐνεκρίθη διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 18 Νοεμβρίου 1841 Ἡ Συνέλευσις αὕτη ἐπεξεργάσθη τὸν ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν τῶν συνεδριάσεων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ Κανονισμὸν λειτουργίας τῆς Τραπέζης διὰ δὲ Β. Δ. τῆς 10 Ἰανουαρίου 1842 ἐνεκρίθησαν αἱ διὰ τῶν κανονισμῶν τούτων γενόμεναι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι τοῦ προηγουμένου κανονισμοῦ. Ἐπίσης ἐν τῇ Συνελεύσει τούτῃ ἐξελέγησαν Διευθυντὴς ὁ Γ. Σταῦρος παιμψηφεί, ὑποδιευθυντὴς ὁ Κ. Βράνης, τακτικοὶ σύμβουλοι οἱ Α Ρουζιοῦ καὶ Ἐμμ. Μεσθενεὺς καὶ ἀναπληρωματικοὶ σύμβουλοι οἱ Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος καὶ Δ. Κυργούσιος. Εἰς ἔνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν φιλέλληνα Ἱππότην Ἐὔ ἄρδον καὶ τὸν ἀείμνηστον Ν. Ζωσιμᾶν ἐξελέγησαν οὗτοι ἐπίτιμοι τῆς Τραπέζης Διοικηταί.

Οὕτω τῶν πάντων προπαρασκευασθέντων καὶ ἐγγραφέντων μετόχων διὰ κεφάλαιον δραχ. 3,402,000 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τῇ 22 Ἰανουαρίου 1842, τῇ δὲ 1ῃ Ἰουλίου 1842 ἐδημοσίευσε τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰσολογισμὸν, ὃν παραθέτομεν, ἐν τῇ ἀπέναντι σελίδι, διότι σημειοῖ τὸ πρῶτον βῆμα τοῦ ἀρτισυστάτου πιστωτικοῦ ἱδρύματος.

Ὅσον ὅμως ἐνθαρρυντικαὶ καὶ ἂν ὑπῆρξαν αἱ ἀπαρχαὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης αἱ πρῶται φυσικαὶ δυσχέρειαι δὲν ἐβράδυναν ν' ἀναφανῶσι. Καὶ ἤρξατο ἀμέσως σχεδὸν ἀπ' ἀρχῆ ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια καὶ πάλη τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἀγωνισμένης νὰ στηρίξῃ τὸ οἰκοδόμημα αὐτῆς κατὰ τῶν κινδύνων οἵτινες ἀλλεπάλληλοι καὶ σοβαροὶ περιεκύκλουν καὶ ἠπείλουν αὐτό.

Ἡ πρὸς ἔγκρισιν τοῦ πρώτου ἰσολογισμοῦ συνελθοῦσα Συνέλευσις ἠναγκάσθη νὰ ψηφίσῃ νέον καταστατικὸν παρατείνουσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἐπὶ ὀκτὼ περίπου μῆνας Ἐν τέλει ἐξέλεξε καὶ παλιν διευθυντὴν τὸν Γεώργιον Σταῦρον διὰ ψήφων 123, τοῦ ἑτέρου τεθέντος ὑποψηφίου Θεοδ. Ράλλη λαβόντος αὐτοῦ τρεῖς ψήφους, σύμβουλοι δ' ἐξελέγησαν οἱ Λουκᾶς Ράλλης, Ἐπιμ. Μεσθενεύς, Ι. Μ. Ἀντωνόπουλος, Κ. Δουρούτης, Ιαν. Λαζαρῆς. Ιω. Μπούκρας, Α. Περίδης, Π. Τζάλλας καὶ Ν. Μαυρομμάτης. Οὗτοι ἀπετέλεσαν τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον; ὅπερ διηύθυνε τὰ τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου Καταστατικοῦ, τοῦ καὶ σήμερον μετὰ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ γενομένων τροποποιήσεων διέποντος τὰ τῆς Τραπέζης.

Καίτοι ἐν τούτοις κατὰ τοσούτων δυσχερειῶν εἶχε νὰ παλαίσῃ ἡ Τράπεζα, ἔβαινεν οὐχ ἧττον ὑπὸ τὴν σοφὴν Διεύθυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς πρὸς-τὴν πρόοδον ἐπιτυγάνουσα βαθμιαίαν αὔξησιν καὶ τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν κερδῶν αὐτῆς. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1847 εἶχεν ἤδη συμπληρωθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ ὁριζόμενον κεφάλαιον τῶν 5,000,900 δραχ. καὶ ἀποφάσει τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετοχων προέβη εἰς τὴν αὔξησιν αὐτοῦ κατὰ ἓν ἀκόμη ἑκατομμύριον. Ὅσον δ' εὐωδοῦντο αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης τόσον καὶ ἡ πίστις αὐτῆς ἤρξατο νὰ θεμελιοῦται, τὰ δὲ γραμμάτια αὐτῆς ἐγένοντο περιζήτητα, ἅτε διευκολύνοντα σοβαρῶς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὰς μεταφορὰς χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Τὴν πίστην ταύτην ἐνίσχυσε σοβαρῶς καὶ τὸ διάταγμα καὶ διατάγματα τῆς Κυβερνήσεως ἐν ἔτει 1844 δι' οὗ ὡρίζετο' ὅπως τὰ γραμμάτια τῶν 25 καὶ 50 δραχμῶν ἐξαργυρούνται καὶ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Τα-

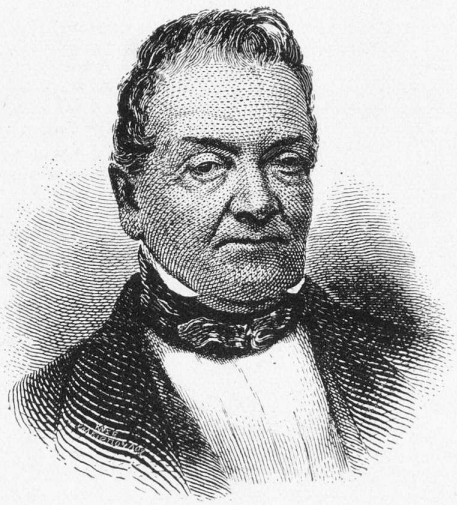

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὁ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ πρῶτος Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἐγεννήθη εἰς Ἰωάννινα τὸ 1788. Ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Μπαλάσιω ἔλκουσα τὸ γένος ἐκ τῆς οἰκογενείας Καρασάρη ὁ πατήρ του δὲ Ἰωάννης Σταῦρος ἦ Τσιαπάλαμος ἦτο προεστὼς τῆς πόλεως, πολλὰ σημαίνων καὶ πολλὰς παρασχὼν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὑπόδουλον πατρίδα του καὶ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ.

Ὁ Γεώργιος Σταῦρος τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς διήκουσεν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Μπαλάνων καὶ εἶτα εἰς τὴν τοῦ Καπλάνη μὲ διευθυντὴν τὸν Ψαλλίδαν. Ἔφηβος ἀνεχώρησεν εἰς Βιέννην, ὅπου εἰσαχθεὶς εἰς Λύκειον ἐξέμαθε τὰ Γερμανικὰ καὶ ἔλαβε τὰς πρώτας ἐμπορικὰς γνώσεις Ἔζησεν εἶτα ἐπὶ μακρὸν ἐν Βιέννῃ, διευθύνων τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ πατρός του.

Ἅμα τῇ ἐκκρήξει τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προσληφθεὶς κατὰ τὸ 1824 ὡς ταμίας τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γ. Κουντουριώτη. Βραδύτερον ἐξελέγη πληρεξούσιος τῶν Ἠπειρωτῶν εἰς δύο Ἐθνοσυνελεύσεις. Ὑπῆρξε εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀφωσιωμένων φίλων τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Καποδίστρια, εἰς τὰς ἐνεργείας δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν πρωτοβουλίαν του ὀφείλεται καὶ ἡ ἀνέγερσις ἀνδριάντος εἰς τὸν Κυβερνήτην.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, εὗρε παρὰ τῷ Γεωργίῳ Σταύρῳ πολύτιμον παράγοντα. Μέλος τῆς ὑπὸ τοῦ Καποδίστρια ἐγκαταστάσης εἰδικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐξετέλει καθήκοντα Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὑπῆρξεν ὁ κυριώτερος καὶ δημιουργικώτερος αὐτῆς μοχλός, δικαίως δὲ ὁ Σταῦρος δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς πρῶτος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Καποδίστρια ἀπέσχε τῶν κοινῶν, μόλις δὲ κατὰ τὸ 1835 τὸν ἐπανευρισκομεν ἐν δημοσίᾳ θέσει, ὡς μέλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τὴν θέσιν ταύτην διετήρησε μέχρί τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, διὰ τὴν παγίωσιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς ὁποίας κατηνάλωσεν ὁλόκληρον αὐτοῦ τὸν βίον.

Ἡ δρᾶσις αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν μακρὰν ζωὴν του ὑπῆρξεν ἐπίζηλος. Ἐν παντὶ ὠφελίμῳ καὶ ἐθνικῷ ἔργῳ εὑρίσκετο πρωτοστατῶν περὶ αὐτὸν δὲ συνεκεντροῦτο πᾶσα δρᾶσις καὶ πᾶσα κίνησις τείνουσα εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τοῦ νεαροῦ Βασιλείου.

Ὁ Γεώργιος Σταῦρος ἀπέθανε ὑπερογδοηκοντούτης, τὴν 31 Μαιου 1869. Ὁ θάνατός του ἐπῆλθεν ἐκ συγκοπῆς, καθ' ἣν στιγμὴν καταλιπὼν τὸ λουτρὸν αὐτοῦ, ἐνεδύετο ὅπως ἐξέλθῃ εἰς περίπατον.

Ἡ κηδεία του ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Μητροπόλεως. Ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σωκράτης Κολιάτσος, διευθυντὴς τῆς Ριζαρίου Σχολῆς, ἐπιτάφιον δὲ ἐξεφώνησεν ὁ Μάρκος Ρενιέρης, ὅστις καὶ διεδέχθη αὐτὸν ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΤΗΝ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1842 ΠΡΩΤΟΝ

Ἐνεργητική	Δρχ.	Λ.	Παθητική	Δρχ.	Λ.
Μέτοχοι διὰ τὰς λειπομένας δόσεις τῶν Μετοχῶν των	1.468,000		Κεφάλαιον	3,750 000	
Ταμεῖον εἰς νομίσματα (1)	358,367	84	Τραπεζικὰ γραμμάτια εἰς κυκλοφορίαν	285 475	
Προεξοφλήσεις Συναλλαγματικῶν καὶ Γραμματίων εἰς διαταγήν	719,837	50	Παρακαταθῆκαι	37,272	54
Δίνεια ἐνυπόθηκα (Κεφάλ. 1523,270) (Τοκοι 1750,731)	3,274,001		Πιστωταὶ διάφοροι	400	
Δάν. ἐπὶ ἐτεχύρῳ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου	4,145	29	Τόκοι προεξοφλήσεων 26.594.39		
Χρεῶσται διάφοροι	3,000		Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν α΄ ἑξαμηνίαν 20.661.22		
Ἔξοδα συνήφη 14,688.43			Τὰ λειπόμενα διὰ τὴν β΄ ἑξαμηνίαν	5,933	17
Τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν 12,608.43			Τόκοι ἐνυποθήκ. δανείων 1,750,732.—		
Ἐνοίκιον τοῦ καταστήματος προπληρωμένον	2 980		Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν α΄ ἑξαμηνίαν 30.572.09		
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως 8.822.87			Τὰ λειπόμενα	1,720,158	91
Τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν α΄ ἑξαμηνίαν 500.—			Τόκοι δαν. ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου 301.99		
Τὰ λειπόμενα	8.322	87	Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν α΄ ἑξαμηνίαν 92.65		
			Τὰ λειπόμενα	209	34
			Κέρδη καὶ ζημίαι	38.305	54
	5,837,754	50		5,837,754	50

1) Ὑπάρχουν προσέτι εἰς Τραπεζικὰ Γραμμάτια . . . . . Δραχ. 152,525.—
Τὰ εἰς κυκλοφορίαν Τραπεζικὰ Γραμμάτια . . . . . » 285,475.—
Τὸ ὅλον τῶν ἐκδοθέντων Τραπεζικῶν Γραμματίων . . . . . » 438.000.—

Ὁ Διευθυντὴς
Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ" ΤΗΝ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1842 ΠΡΩΤΑ

Ἐνεργητική	Δρχ.	Λ	Παθητική	Δρχ.	Λ.
Τόκος Προεξοφλήσεων	20 66	22	Ἔξοδα συνήθη.	12,608	43
Ὁμοίως Ἐνυποθήκων Δανείων	30.572	09	Ὅμοια ἐγκαταστάσεως	509	
Ὁμοίως Δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου	92	65	Ὑπόλοιπον εἰς νέον μεταφερόμενον	38,305	54
Κέρδη διάφορα	88	01			
Κέρδη διάφορα	51,413	97		51,413	97

Τὰ πρὸς διανομὴν κέρδη διὰ τὴν α΄ ἑξαμηνίον συμποσοῦνται εἰς δραχ. 38,305,54
Τὸ μέρισμα προσδιορισθὲν πρὸς 7 ο)ο ἐπὶ τῶν πληρωθ. δόσεων ἀποτελεῖ τὸ ποσὸν 37,277 36
Ὑπόλοιπον μεταφερόμενον εἰς τὴν ἀκόλουθον ἑξαμηνίαν 1 028,18

Ὁ Διευθυντὴς
Γ. ΣΤΑΥΡΟΣ

μείων καὶ συνεπῶς ἤρχισαν ταῦτα νὰ λαμβάνωσι θέσιν ψηφίσματος πλέον. Τὸ 1843 ἱδρύθη ἐν Σύρῳ Ὑ)στημα προσέκρουσεν ὅμως ἐπὶ ἰδιορρύθμων τοπικῶν ἐθίμων καὶ αἱ ἐργασίαι μετὰ τόσης δυσκολίας διεξήγοντο, ὥστε ἐν ἔτει 1847 ἠναγκάσθη ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ν' ἀποφασίσῃ τὸ κλείσιμον τοῦ Πρακτορείου, ἵκανὰ δὲ παρῆλθον ἔτη, διὰ νὰ ἐπανιδρυθῇ τοῦτο ὑπὸ καλλιτέρας συνθήκας, ὑφ' ἃς λειτουργεῖ σήμερον.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1846 ἱδρύθη τὸ ἐν Πάτραις Ὑποκατάστημα τοῦ ὁποίου ὅμως τὸ Ταμεῖον διηρπάργη ἐν ἔτει 1847 ὑπὸ τῶν στασιαστῶν, δι' ἣν ἁρπαγὴν ἡ Κυβέρνησις ἀπεζημίωσε τὴν Τράπεζαν καταβαλοῦσα τὴν ἁρπαγὴν ποσοῦ δρ. 120,708,50.

Τῷ 1847 ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις τοῦ Ὑ]στήματος ἐν Χαλκίδι πλὴν μόνον τῷ 1855 κατωρθώθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

Τῷ 1845 συνέσκη τὸ Ταμιευτήριον τῆς Τραπέζης καὶ ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν του τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου, λειτουργοῦν ἕκτοτε μέχρι σήμερον.

Τῷ 1843 ἡ Συνέλευσις ἐξέλεξε τὸν Γεώργιον Σταῦρον διευθυντὴν διὰ μίαν ἑπταετίαν.

Η ΠΡΩΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ

Κατὰ τὸ 1848 ἡ Τράπεζα διῆλθε δεινὴν κρίσιν, διότι ἔνεκα τῆς ἐν Εὐρώπῃ ἐκραγείσης πολιτικῆς λαίλαπος ἀνεστάλησαν αἱ ἐξωτερικαὶ πιστώσεις. Ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης εἰς τὸ ἐμπόριον κρίσεως διεκόπη ἡ ἐκπλήρωσις τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὑποχρεώσεων, ταύτης δ' ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία πανικοῦ, ὃν ἐνίσχυεν ἡ τακτικὴ τῶν κερδοσκόπων, οἵτινες ἀγοράζοντες Τραπεζικὰ γραμμάτια διὰ

Τουρκικῶν νομισμάτων παρουσίαζον αὐτὰ πρὸς ἐξαργύρωσιν εἰς τὴν Τράπεζαν.

Κατὰ τοῦ κινδύνου, ὅστις ἐκλόνισε τὴν ὑπόστασιν τῆς Τραπέζης ὡς ἐκ τῆς γενικεύσεως τοῦ πανικοῦ, ἀντεπεξῆλθεν ἡ διεύθυνσις δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων, ἐπιτυχοῦσα ἐν τέλει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ψήφισιν νόμου, δι' οὗ ἀνεστέλλετο ἐπὶ πενταμηνον ἡ ὑποχρεωτικὴ ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐξαργύρωσις τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων.

Κατὰ τὸ διάστημα ἐν τούτοις τοῦτο τὰ γραμμάτια ἐγίνοντο δεκτὰ εἰς τὰ δημόσια Ταμεῖα μὲ ὑπερτίμησιν 2 ο|ο εἰς βάρος τῆς Τραπέζης.

Πάντα ταῦτα τὰ μέτρα ἀνεκούφισαν τὴν Τράπεζαν, ἥτις ὅμως ταὐτοχρόνως ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐφαρμόσῃ πιεστικὰ μέτρα διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου ὀφειλομένων αὐτῇ ὥστε νὰ δυνηθῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ πενταμήνου νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν γραμματίων της. Πρὸς ἀποσόβησιν τῶν δημιουργηθεισῶν οὕτω δυσκολιῶν ἠναγκάσθησαν οἱ ἐμπορικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ ἐπιμελητήρια νὰ προτείνωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν λῆψιν ριζικῶν μέτρων πρὸς ὁριστικὸν τερματισμὸν τῆς γενικῆς κρίσεως.

Οὕτω ἐπροτάθη νὰ δοθῇ εἰς τὴν Τράπεζαν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως τριῶν ἑκατομμυρίων γραμματίων καὶ ν' ἀναστα λῇ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐξαργυρώσεως, καθισταμένου τοῦ γραμματίου ὡς ἐπισήμου νομίσματος τοῦ Κράτους, τοιουτοτρόπως δὲ νὰ λάβῃ καιρὸν ἡ Τράπεζα νὰ ἀναλάβῃ καὶ νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἡ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη τὰς προτάσεις ταύτας καὶ οὕτω ἐθεσπίσθη ὅπως, ἀφ' ἑνὸς μὲν παραταθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐξαργυρώσεως τῶν τραπεζογραμματίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐξηθῇ τὸ ποσὸν αὐτῶν εἰς δύο ἑκατομμύρια.

Ἡ κρίσις οὕτω παρῆλθε καὶ αἱ ἐργασίαι ἐπανέλαβον μετ' οὐ πολύ, καίτοι μετὰ δυσχερειῶν, τὴν πρὸς αὔξησιν τάσιν αὐτῶν. Τὸ ἱστορικὸν τῆς κρίσεως ταύτης ἣν διῆλθε ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἀναφέρων εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων ὁ διευθυντὴς ἐν τῇ ἐκθέσει του, ἐτόνισε τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης δὲν ἐδίστασαν νὰ θυσιάσωσι μέρος τῶν μισθῶν των ὑπὲρ τοῦ ἱδρύματος καὶ ὅπως αὐξηθῇ τὸ μέρισμα τῶν μετόχων. Ἐπὶ τῇ ἀνακοινώσει ταύτῃ διετυπώθη ἐν Γεν. Συνελεύσει ἡ πρότασις ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τὰ ἐκ τῶν μισθῶν αὐτῶν δοθέντα ποσά. Ὁ Διευθυντὴς ὅμως ἐν ὀνόματι τοῦ προσωπικοῦ ἐδήλωσεν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δὲν θὰ λάβουν ἐπιστρεφόμενον, ὅ,τι ἐκουσίως προσέφεραν.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΝ 1848—1858

Μετὰ τὰ θεσπισθέντα κατὰ τῆς ἀπειλησάσης τὴν Τράπεζαν κρίσεως, οἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὁμαλῶς. Ἡ οἰκονομικὴ καχεξία, ἥτις ἐμάστιζε τὴν χώραν, δὲν εἶχεν ἐκλείψει, τὸ ἐμπόριον εὑρίσκετο ἐν διηνεκεῖ κρίσει παρ' ὅλην τὴν εἰς αὐτὸ παρεχομένην ὑπὸ τῆς Τραπέζης βοήθειαν καὶ αἱ ἐσοδείαι ἀπέβησαν ἰσχνόταται λόγῳ τῶν προηγηθεισῶν δυσ ερειῶν ἐκ τῆς κρίσεως, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὐδεμία ἐσημειώθη πρόοδος εἰς τὴν καλλιέργειαν. Εἰς τὴν ἐξέλιξιν ὅλων τούτων τῶν δυσχερειῶν ἡ Τράπεζα ἦτο τὸ μόνον σημεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀνεμένετο τόσον ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ λαοῦ ἐν γένει, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ βοήθεια καὶ ἡ σωτηρία. Παρ' αὐτῆς ἀνέμενον καὶ ἤξιουν οἱ πάντες τὰ πάντα. Παρ' αὐτῆς τὸ ἐμπόριον ἀνέμενε πᾶσαν ἀρωγήν, ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐμβασμάτων διὰ τὸ ἐξωτερικόν, παρ' αὐτῆς ἠξίουν δάνεια οἱ ἰδιοκτῆται καὶ οἱ καλλιεργηταί, παρ' αὐτῆς ἠξίου ἐντονώτερον παντὸς ἄλλου ἡ Κυβέρνησις τὴν κάλυψιν τῶν πολλαπλῶν καὶ ἀνεξαντλήτων ἀναγκῶν τοῦ Δημοσίου Ταμείου. Οὐχὶ ἄπαξ ὡς ἐκ τούτου ἦλθον εἰς ἐντόνους συζητήσεις Τράπεζα καὶ Κυβέρνησις. Οἱ διάφοροι Κυβερνῆται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θεωροῦντες τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὡς ἀδιαίρετον τμῆμα τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἐφρόνουν ὅτι αὕτη ἔδει ν' ἀναπληροῖ πᾶσαν αὐτοῦ ἀνάγκην. Ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἀφ' ἑτέρου, κρίνουσα ὡς πολὺ ὑψηλότερον τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τῆς Τραπέζης, ἐφρόνει λίαν ὀρθῶς ὅτι ἔπρεπε να βαδίζῃ μετ' ἐπιφυλάξεως καὶ δι' ἀσφαλῶν βημάτων, συμμερι|ομένη μὲν τὰς στενοχωρίας τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐννοοῦσα νὰ ἐξαντληθῇ ἀμέσως, ῥίπτουσα εἰς τὸν πίθον τοῦτον τῶν Δαναΐδων τὰ πάντα πρὸς ἱκανοποίησιν προχείρου τινὸς ἀνάγκης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπεθύμει μὲν νὰ ἀπαλλαγῇ πᾶς Κυβερνήτης, ἀλλ' εἰς ἣν δὲν ἠννόει νὰ θυσιασθῇ ἡ Τράπεζα παρασύρουσα καὶ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ ἀρτιγεννήτου κράτους.

Ἡ τοιαύτη πάλη οὐχὶ σπανίως διεξήχθη μετὰ πάσης σφοδρότητος, τὸ δ' ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἡ Τράπεζα ἔσωζε μὲν πάντοτε τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ διετήρει τὸ κῦρος αὐτῆς ἀπέναντι τῶν Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔδιδον τὰ πάντα διὰ τὴν ἀποσόβησιν στιγμιαίας στενοχωρίας.

Οὕτως ἡ Τράπεζα, εὐρύνουσα βαθμηδὸν τὴν δρᾶσιν αὐτῆς, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ τὰ δικαιώματα, καθίστατο ὁ κυριώτερος μοχλὸς τῆς κινήσεως τοῦ Κράτους, μέχρις οὗ ἐξειλίχθη εἰς τὸν σημερινὸν Ἄτλαντα τον κρατοῦντα πᾶσαν δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν τοῦ Κράτους δύναμιν. Καὶ ὑπῆρξε βαθμηδὸν ἡ Τράπεζα ἡ κυριωτέρα βασις πάσης προόδου.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἦτο ἡ ἐλθοῦσα ἀρωγὸς εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἐν ἄλλοις μὲν κρισίμοις περιστάσεσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων τῷ 1850 ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Ναυάρχου Πάρκερ, καταβαλοῦσα δραχμὰς 330,000 εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Πατσιφίκου καὶ τῶν Ἰονίων κατόπιν ὑποχωρήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν τῷ ἀναπτυχθέντι ζητήματι, στηριχθείσης ἐπὶ ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς ἐν μυστικῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ τῆς 14ης Ἀπριλίου τοῦ 1850. Διὰ τὴν τοιαύτην βοήθειαν τῆς Τραπέζης ἐξεφράσθη εἰς αὐτὴν ἡ Β. εὐαρέσκεια.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπῆρξεν ὁ σιτλος ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ ἵδρυσις τῆς ἐν Σύρῳ Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας, ἥτις παρέσχε πολυτιμοτάτας κατὰ τὰ κατόπιν ἔτη ὑπηρεσίας καὶ εἰς το Κράτος καὶ εἰς τὴν συγκοινωνίαν, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν διαφόρων πλουτοπαραγωγῶν τῆς χώρας πόρων, πρὸ πάντων εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν διετέλει εἰς ὀλεθριώτατον μαρασμὸν ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ

ΠΡΟΤΟΥΣΑ ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ἐν ἔτει 1861 ἡ Τράπεζα ἐπέτυχε τὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου αὐτῆς, στηριζομένου ἐπὶ τῶν προηγουμένων σχετικῶν νόμων, διὰ μίαν εἰκοσιπενταετίαν.

Διὰ τοῦ δημοσιευθέντος σχετικοῦ νόμου περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου διὰ μίαν εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1867 μέχρι τοῦ 1891 καθωρίζοντο καὶ διαφορα ἄλλα κεφαλαιώδη σημεῖα τῶν περαιτέρω ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης. Ἐπεξετείνετο δηλ. ἡ διάρκεια τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεωλυτικῶν δανείων μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, τὰ δὲ τοιαῦτα δάνεια μετὰ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ ὡρίζετο ὅτι δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρι τοῦ τριπλασίου τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου.

Ἐπετράπη συνάμα εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ ἐκδώσῃ δεκάδραχμα τραπεζικὰ γραμμάτια μέχρι δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν, προσετέθη ὅμως ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καὶ ἐπερλήφθη εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ σύστασις ὑποκαταστημάτων εἰς τὰς ἕδρας τῶν νομῶν, ὅπου δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη τοιαῦτα. Διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἐδόθη μία ὥθησις εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, αἵτινες ηὐξανοντο ἀλματικῶς, ἐξ οὗ καὶ ἠναγκάσθη ὁ Διοικητὴς νὰ προτείνῃ τὴν ἵδρυσιν θέσεων τριῶν Ὑποδιοικητῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἐξελέγησαν προτάσει τοῦ Διοικητοῦ οἱ κ. Γ. Α. Βασιλείου καὶ Εὐθ. Ι. Κεχαγιᾶς, μία δὲ θέσις ἔμεινε κενὴ ὅπως καταλάβῃ αὐτὴν ἐπανερχόμενος ὁ ἐν Εὐρώπῃ ἀπουσιάζων τότε Μ. Ρενιέρης.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις 2,000 μετοχῶν πρὸς αὔξησιν τοῦ κεφαλαίου, ἐξεδόθησαν δ' αὗται εἰς τὴν τιμὴν τῶν 1300 δραχμῶν. Τόση δ' ἦτο ἡ πρὸς τὴν Τράπεζαν πίστις ὥστε ἀντὶ τῶν δύο χιλιάδων μετοχῶν ἐγένοντο ἐγγραφαὶ διὰ 6594 τοιαύτας.

Κατὰ τὸ ἀμέσως ἑπόμενον τῇ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου ἔτος ἐξεράγη ἡ πρὸς ἔξωσιν τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος ἐπανάστασις, ἀλλ' αἱ κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1862 ἀνωμαλίαι δὲν διεσάλευσαν τὴν πίστιν τῆς Τραπέζης οὐδὲ τὴν πρόοδον αὐτῆς ἀνέκοψαν, παρέσχε δὲ αὕτη μεγίστην πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ὑπηρεσίαν, συνδραμοῦσα χρηματικῶς τὴν προσωρινὴν τοῦ Κράτους Κυβέρνησιν διὰ συμμετοχῆς κατὰ 500,000 δρχ. εἰς τὸ Ἐθνικὸν δάνειον τῶν 6 ἑκατομμυρίων, διὰ χορηγήσεως δανείου 1,000,000 ἐπὶ παραχωρήσει τῆς ἐκ τῆς σμύριδος προσόδου τοῦ Δημοσίου καὶ διὰ προεξοφλήσεως τελωνιακῶν ὁμολογιῶν 500,000 δραχ. περίπου. Ἐκ τῶν λυπηροτέρων ὅμως τῆς ἐμφυλίου διαμάχης τοῦ Ἰουνίου 1863 ἐπεισοδίων ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τοῦ Καταστήματος τῆς Τραπέζης ἐπίθεσις, ἥτις ἀπεκρούσθη μὲν ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν ἐπέμβασιν καὶ συνδρομὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων, τῇ προσκλήσει τῶν ὁποίων ἀγήματα τῶν ναυτικῶν μοιρῶν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσσίας ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐφρούρησαν τὸ Κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἀσφαλὲς δὲ τεκμήριον ὅτι αἱ ἐκτακτοι αὗται περιστάσεις δὲν ἀνέκοψαν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, οὐδὲ τὴν πίστιν αὐτῆς διεσάλευσαν, ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐλάχιστος δὲν ἐνέσκηψε πανικός, οὐδὲ κἂν μείζων τῆς συνήθους προσαγωγὴ τραπεζογραμματίων πρὸς ἐξαργύρωσιν ἐσημειώθη. Ἔτι δὲ μείζονα τούτων ἀπόδειξιν ἀποτελεῖ ἡ ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 10 Δεκεμβρίου 1863 ἀποφασισθεῖσα νέα αὔξησις τοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέτης κατὰ δισχιλίας ἔτι μετοχάς, αἵτινες καὶ ἐξε-

δόθησαν κατὰ Μάρτιον τοῦ **1864** εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν 1350 ἑκάστη.

Ταχέως ὅμως καὶ πάλιν ὡςἐκτῆςαὐξήσεωςτῶνἐργασιῶντῆςΤραπέζης καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ γοργῶς ἀναπτυσσομένου ἐμπορίου καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀστικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας ἀπέβησαν ἀναγκαῖαι νέαι τροποποιήσεις τοῦ Καταστατικοῦ καὶ νέα τοῦ Μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης αὔξησις. Οὕτω δὲ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς διὰ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 29 Ἰουλίου 1864 ἐνεκρίθη ἡ ἀποφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως περὶ αὐξήσεως τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου κατὰ δισχιλίας πεντακοσίας νέας μετοχάς, αἵτινες καὶ ἐξεδόθησαν εἰς τὴν τιμὴν δραχ. 1370 κατὰ μετοχήν, ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ Νόμου ΞΒ΄ τῆς 31 Αὐγούστου 1864 ἐκυρώθη ἡ ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1864 μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆ Ἐθνικῆς Τραπέζης σύμβασις, ἧς αἱ κυριώτεραι διατάξεις εἶναι ἀκόλουθοι. **1)** Προσδιωρίσθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς δάνεια ἐν γένει ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων τὰ τρία τέταρτα μέχρι τῶν τεσσάρων πέμπτων τοῦ μετοχικοῦ καὶ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, (ἄρθρ. 1) 2) τὸ ποσόν, ὅπερ ἠΤράπεζα δικαιοῦται νὰ δανεισθῇ δι'ὁμολογιῶν πρὸς χορήγησιν ἐνυποθήκων δανείων ηὐξήθη μέχρι τοῦ πενταπλασίου τοῦ διὰ τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ δάνεια προσδιοριζομένου ὡς ἀνωτέρω ποσοστοῦ τοῦ Μετοχικοῦ τῆς Τραπέζης κεφαλαίου, (ἄρθρ. 3) 3) ἐπετράπη ἡ ἐκ τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἀτόκων καὶ ἐντόκων καταθέσεων χορήγησις δανείων εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν ἐπὶ ἐνεχύρῳ πολυτίμων μετάλλων, μετοχῶν ἢ ὁμολογιῶν τῆς ἰδίας Τραπέζης ἢ καὶ ἄλλων ἀξιοχρέων ἐγχωρίων ἀνωνύμων ἑταιριῶν, 4) προσδιορίσθη εἰς 8 ο)ο κατ' ἀνώτατον ὅρον ὁ τόκος τῶν χρεωλυτικῶν καὶ ἁπλῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ δανείων ὡς καὶ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ, ὁρισθέντος συνάμα ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου ἢ τοκοχρεωλυσίου θὰ γίνηται κατ' ἔτος καὶ οὐχὶ καθ' ἑξαμηνίαν (ἄρθρ. 4 καὶ 5) ὡς πρόσθετος δὲ ἐργασία ἐπιτραπεῖσα τῇ Τραπέζῃ δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ χορηγηθεῖσα αὐτῇ ἄδεια τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΛΑ΄ Νόμου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1864 περὶ ἐκδόσεως ἐντόκων γραμματίων τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ὅπως προεξοφλῇ τοιαῦτα γραμμάτια, ὁρισθέντος συνάμα, ὅτι τὰ οὕτω προεξοφλούμενα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης γραμμάτια μὴ ὑπερβαίνοντα τὴν προθεσμίαν τῶν τριῶν μηνῶν, κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων ἢ ὁμολογιῶν.

Κατὰ τὸ 1866 ἡ ὁσημέραι προβαίνουσα ἐπέκτασις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπηγόρευσε τὴν καὶ αὐθις αὔξησιν τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Δι' ἀποφάσεως ἑπομένως τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου 1866, ἀπεφασίσθη ἡ αὔξησις τοῦ μετοχικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κεφαλαίου κατὰ δισχιλίας καὶ πεντακοσίας μετοχάς, συμπληρωθέντος οὕτω κεφαλαίου δραχμῶν 15,000,000.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Παραλλήλως ἐν τούτοις πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ 1859 μέχρι τοῦ 1867 περίοδον, καθ' ἣν ἡ Τράπεζα παρίσταται ἀνδρωθεῖσα καὶ πρὸς ἀκμὴν βαίνουσα, σημειοῦνται ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιόδου τὰ πρῶτα ἐπικίνδυνα συμπτώματα τῆς τάσεως τοῦ Κράτους ὅπως ἐν τῇ οἰκονομικῇ ῥώμῃ καὶ ἀκμῇ τῆς Τραπέζης ἐπιζητῇ διαρκῶς στήριγμα τῆς ἰδίας οἰκονομικῆς ἀδυναμίας. Ὡς εἴπομεν ἤδη, καὶ πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1862 εἴδομεν τὴν Τράπεζαν τεινουσαν χεῖρα ἀρωγὸν πρὸς τὸ Κράτος ἐν στιγμαῖς χρηματικῆς στενοχωρίας, καὶ τὸ Κράτος ἀφ' ἑτέρου παρέχον τὴν ἐπιβαλλαμένην ὑποστηριξιν εἰς ἵδρυμα, οὗτινος ἡ λειτουργία στενῶς συνδέεται πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ τὸν οἰκονομικὸν τοῦ τόπου βίον.

Τὴν τάσιν ταύτην εὑρίσκομεν μόνον ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως καὶ τῶν ἀπὸ ταύτης ἀρξαμένων οὐχὶ μόνον ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσιν, ἀλλὰ διαρκῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους δυσχερειῶν.

Βεβαίως ἡ Τράπεζα παρέσχεν ἐπανειλημμένως εἰς τὸ Κράτος τὴν χρηματικὴν αὐτῆς συνδρομὴν ἐν αὐτῷ τῷ γενικῷ τοῦ τόπου συμφέροντι, φυσικῶς δὲ καὶ τῷ ἰδίῳ ἑαυτῆς, ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους ἔβλεπον αὐξάνουσαι καὶ μετά τούτων καὶ αἱ ἀξιώσεις αὐτοῦ, παριστάμεθα δέ, διατρέχοντες τὰ πρακτικὰ τῶν Συνελεύσεων καὶ τοὺς ἀπολογισμοὺς τῆς Τραπέζης, εἰς τὰς προσπαθείας αὐτῆς πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ῥεύματος καὶ ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου, ὃν ἔγκριτα μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης δὲν ἔπαυον ὑποδεικνύοντα εἰς τὰς ἑκάστοτε Κυβερνήσεις, μέχρις οὗ αἱ ἔκτακτοι τοῦ 1868 περιστάσεις καὶ αἱ ἐκ τούτων ἀξιώσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπήνεγκον τὴν μεταξὺ Τραπέζης καὶ Κυβερνήσεως σύγκρουσιν, περὶ ἧς θὰ ἀναφέρωμεν κατωτέρω.

Ἐκ τῶν σχετικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πινάκων τῶς ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης βλέπομεν ὅτι ἐνῶ ἐν τέλει τοῦ 1858 οὐδὲν ὀφείλετο ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἐν τέλει τοῦ 1867 αἱ ὀφειλαὶ αὐτοῦ πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀνήρχοντο εἰς δραχμὰς 9,521,943. Καὶ κατὰ μὲν τὸ **1859** ὡς καὶ κατὰ τὸ 1860 οὐδεν ἐδανείσθη ἡ Κυβέρνησις ποσὸν παρὰ τῆς Τραπέζης, καίτοι κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1860 Β. Διάταγμα ἐπιτρέπον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου ΣΝΒ΄ τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1853 τῇ Κυβερνήσει νὰ ἀνοίξῃ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τρεχούμενον λογαριασμὸν ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸ Κράτος 1000 μετοχῶν αὐτῆς. Κατὰ τὴν δευτέραν ὅμως ἑξαμηνίαν τοῦ 1861 ἐγένετο χρῆσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου, ἐν τέλει δὲ τοῦ 1862 εὑρίσκομεν ὀφειλόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, προφανῶς εὐρεθείσης ἐν χρηματικαῖς στενοχωρίαις ὡς ἐκ τῶν προηγηθεισῶν τῆς μεταπολιτεύσεως στάσεων, ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λ)σμοῦ . . . . . δραχμ. 1,000,000
ἐκ δανείου ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ Ἐλαιῶνος Ἀμφίσσης » 1,475,342
Ἦτοι ἐν ὅλῳ » 2,475,342

Καὶ κατὰ τὴν μεσοβασιλείαν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἡ Τράπεζα προσῆλθεν ἀρωγὸς τῇ προσωρινῇ Κυβερνήσει λαβοῦσα ὁμολογίας ἀξίας 500,000 δραχμῶν ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν ἓξ ἑκατομμυρίων καὶ χορηγήσασα δάνειον 1,000,000 δραχ. ἐπὶ παραχωρήσει τῆς ἐκ τῆς σμύριδος προσόδου τοῦ Δημοσίου.

Ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὸ 1864 ἐβοήθησε χρηματικῶς τὴν Κυβέρνησιν διὰ προεξοφλήσεως ἐντόκων γραμματίων, οὕτως ὥστε ἐν τέλει τοῦ ἔτους τούτου τὰ ἐν συνόλω ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀνῆλθον εἰς δραχ. 6,219,932 Το ἑπόμενον ἔτος 1865 ὡς ἐκ τῆς προεξοφλήσεως καὶ ἑτέρων ἐντόκων γραμματίων αἱ ὀφειλαὶ αὗται ηὐξησαν εἰς δραχ. 6,504,107 κατὰ δὲ τὸ 1866 εἰς δραχ. 8,022,314 ὡς ἐκ νέου χρεωλυτικοῦ δανείου συνομολογηθέντος ἐπὶ παραχωρήσει τῶν προσόδων τοῦ Τελωνείου Κεφαλληνίας.

Κατὰ τὸ 1867 τὸ Κράτος ἐξέδοτο τὸ δάνειον τῶν 25 ἑκατομμυρίων φράγκων (28,000,000 παλαιῶν δραχμῶν), οὗτινος οὐ μόνον μετέσχεν ἡ Τράπεζα κατὰ 5,000 ὁμολογίας ἀξίας 1,120,000 δραχμῶν, ἀλλὰ καὶ συνέπραξεν εἰς τὴν ἔκδοσιν, τῶν ἐγγραφῶν γενομένων κατὰ πλέον τοῦ ἡμίσεος δι'αὐτῆς. Συνάμα ἀνεδέχθη τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ κατατιθεμένων ὑπεγγύων προσόδων προσενεγκοῦσα οὕτω μεγίστην τῷ Κράτει ὑπηρεσίαν ἐν ταῖς δυσχερεστάταις ἐκείναις καὶ ἀνωμάλοις περιστάσεσιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προέβη εἰς ἐπιβαλλόμενον καὶ ἐνεργετικὸν μέτρον ὑπὲρ τοῦ μετ' ἀφοσιώσεως ἐργαζομένου προσωπικοῦ αὐτῆς, σχοῦσα τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως Ταμείου συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς καὶ προικοδοτήσασα τοῦτο δι' ἐπιχορηγήσεως ἐπὶ ἑπταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ 1867 τοῦ 1)2 τοῖς 100 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς Τραπέζης τοῦ ὑπερβαίνοντος τὸ καταβλητέον τοῖς μετόχοις τακτικον μέρισμα. Ὁ κανονισμὸς τσῦ Ταμείου τούτου, μετὰ τῶν κατόπιν εἰς διαφόρους ἐποχὰς γενομένων τροποποιήσεων, εἶναι ὅ ἔτι καὶ νῦν ἐν ἰσχύϊ.

ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ 1868
ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Τὰ τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὸ 1866 συγκρούσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Τραπέζης ἐκθέτει ὡς ἑξῆς ὁ ἀείμνηστος Βαλσαρίτης ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ, ἐξ ἧς παραλαμβάνομεν ἐπὶ λέξει ὡς ἀπὸ αὐθεντικωτάτου κειμένου τὰ πλεῖστα μέρη τῆς συνοπτικῆς ταύτης ἀνασκοπῆς περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς Τραπέζης.

«Εἶναι γνωστή, γραφει ὁ Βαλαωρίτης, η κατὰ τὸ 1868 ὡς ἐκ τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσεως συγκονίσασα οὐχὶ μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Κρατος, ἀλλὰ σύμπαντα τὸν Ἑλληνισμον θύελλα ἐθνικῶν πόθων καὶ ἐλπίδων. Ἀρκεῖ δὲ πρὸς ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῆς τότε πολιτικῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ψυχολογικῆς καταστάσεως τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος καὶ τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου νὰ προσθέσωμεν τὸ κείμενον τοῦ τῇ 13 Δεκεμβρίου 1868 δημοσιευθέντος Νόμου, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Ἄρθρ. 1ον. Χορηγεῖται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔκτακτος πίστωσις δραχ. 100,000,000 διὰ τὰς παρούσας ἐκτάκτους περιστάσεις διὰ Β. Διαταγμάτων εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεία ἀναλόγως τῶν ἐκτικτων ἀναγκῶν.

»Ἄρθρ. 2ον. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν, προνοοῦσαν περὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος κατὰ τὰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ἐπιτρέπεται νὰ συνομολογήση δάνειον δι' ἐνεχυριάσεως ἢ ὑποθήκης ἐθνικῆς ἐν γένει περιουσίας καὶ νὰ ἐξεύρῃ ἄλλους πόρους.

»Ἄρθρ. 3ον. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔκτακτος στρατολογία καὶ ναυτολογία ἀναλογως τῶν περιστάσεων τῆς Πατρίδος».

Ἀλλ' ἐὰν δὲν καταρτίζωνται ἀπὸ στιγμῆς εἰς ἄλλην στρατιαὶ δι' ἁπλῆς νομοθετικῆς διατάξεως, ἔτι δυσχερέστερον παράγονται πόροι καὶ κοπτεται νομισμα. Ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἤδη ἀπευθυνθῇ καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐν ταῖς κρισίμοις ἐκείναις περιστάσει πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, αἱ δὲ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τρσπέζης διαπραγματεύσεις καὶ ὁ ἐνέξεις, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν μεταξὺ αὐτῶν συμφωνίαν, τὴν διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1868 συμβάσει, ἀποτελοῦσιν ἓν ἐκ τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων ἐπεισοδίων τοῦ οἰκονομικοῦ τῆς Τραπέζης βίου.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὅσον καὶ ἂν ἐπόθει νὰ ἐπέλθῃ ἀρωγὸς τῇ Κυβερνήσει—καὶ εἶχε πράγματι βοηθήσει ταύτην χορηγήσασα ἐντὸς τοῦ 1868 εἰς δάνειον δραχ. 6.256.331— δὲν ἠδύνατο, ψυχροιμότερον ἀντιλαμβανομένη τῶν περιστάσεων, νὰ μὴ θεωρήσῃ ἐπιβαλλόμενον ἑαυτῇ τὸ καθῆκον τῆς ἐπιφυλακτικῆς καὶ ἐν γενικῷ ὑπολογισμῷ πάντοτε συζητήσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων ἀσκόπων ἐνίοτε, ἂν ἐπεζήτει ἡ Κυβέρνησις.

Ἡ τοιαύτη τῆς Τραπέζης στάσις τιμᾷ τὴν τότε Διοίκησιν αὐτῆς, τὰ πράγματα δὲ ἀπέδειξαν ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅτι δὲν ἐσφάλλετο. Τὰ περὶ τούτων δὲ ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Γ. Σταῦρος ἐξέθετο ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1868 πρὸς τὴν συνελθοῦσαν τῇ 16 Ἰανουαρίου 1869 τῶν μετόχων Συνέλευσιν ὡς ἀκολούθως:

«Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ λήξαντος ἔτους 1868 ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε παρὰ τῆς Τραπέζης δάνειον ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἡ δὲ Συνέλευσις τῶν μετόχων συνελθοῦσα τὴν 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἵνα ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἐνέκρινε νὰ χορηγηθῇ δάνειον ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐπὶ τόκῳ 8 ο)ο καὶ χρεωλύτρῳ 2 ο)ο ἐπὶ ἐκχωρήσει ἀναλόγου ποσοῦ ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἑνὸς τελωνείου τοῦ Κράτους. Ἐπέτρεψε δὲ καὶ τὴν χορήγησιν τῶν λοιπῶν πεντακοσίων χιλιάδων, ἂν διὰ νόμου ἐπιτραπῇ ἡ αὔξησις τοῦ χρεωλυσίου ἀπὸ 2 εἰς 10 ο)ο ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ δανείου τῶν 1.500.000.

«Κατόπιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ Κυβέρνησις ἠρκέσθη εἰς ἓν ἑκατομμύριον καὶ συνωμολογήθη δάνειον διὰ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἐπὶ ἐκχωρήσει ἀναλόγου ποσοῦ ἐκ τῶν εἰσπράξεων ταῦ Τελωνείου Κεφαλληνίας.

»Κατόπιν, περὶ τὰ τέλη τοῦ 'Οκτωβρίου, ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπρότεινεν ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως, εὑρεθείσης εἰς μεγάλας οἰκονομικὰς δυσχερείας, εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Τραπέζης νὰ δανείσῃ ἡ Τράπεζα προς τὴν Κυβέρνησιν δέκα ἑκατομμύρια, ὧν τρία κατεπεγόντως ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου,, προσθεὶς ὅτι, ἂν ἡ Τράπεζα ἀρνηθῇ, θέλει ἀναγκασθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ προκαλέσῃ νόμον περὶ ἐκδόσεως χαρτονομίσματος ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. 'Επειδὴ δὲ ταὐτοχρόνως διεδόθη ἡ εἴδησις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατεγίνετο πραγματικῶς εἰς τὸν καταρτισμὸν νομοσχεδίου περὶ χαρτονομίσματος. τὸ Συμβούλιόν σας συνελθὸν τὴν 1ην καὶ 7ην Νοεμβρίου εἰς συνεδρίασιν, καὶ σκεφθὲν μὲν ἀφ' ἑνὸς ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ, ἄνευ ρητῆς ἀδείας τῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων, νὰ προβῇ εἰς χορήγησιν δανείου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀναγνωρίζον δ' ἀφ' ἑτέρου τάς τε ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως τὰς δυσχερείας, ἃς ἔμελλε νὰ φέρῃ ἡ ἔκδοσις χαρτονομίσματος καὶ νομίσαν καθῆκόν του νὰ προλάβῃ αὐτάς, ἔστω καὶ μικράν τινα τῆς ἁρμοδιότητός του ὑπέρβασιν, ἐνέκρινε:

α') 'Επειδὴ ἡ Τράπεζα ἔχει νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν δραχ. 1,450,000 εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν, ἐπὶ ἐνεχυριάσει τῶν χιλίων μετοχῶν της, νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς ἐνεχυριάσεως τὰς μετοχὰς ταύτας καὶ νὰ λάβῃ διὰ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν ὁμολογίας τεῦ 'Εθνικοῦ Δανείου τῶν δρ. 28,000,000, ὅπως δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν μετοχῶν αὐτῶν νὰ καλύψῃ ἐν μέρει τὰς ἀνάγκας της.

β') Νὰ πραγματοποιήσῃ ἡ Τράπεζα τὸ ἐκ δραχ. 500,000 ὑπόλοιπον τοῦ κατὰ τὴν 27 Μαρτίου ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετοχων ψηφισθέντος δανείου ἐκ δραχμῶν 1,500,000, ἂν ἡ Κυβέρνησις διὰ διατάγματος, ὑποβληθησομένου εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς, δεχθῇ τὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τεθέντα ὅρον τῆς αὐξήσεως τοῦ χρεωλύτρου ἀπὸ 2 εἰς 10 ο)ο ἐφ' ὅλου τοῦ δανείου τῶν δραχμῶν 1,500,000.

γ') Νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συγκάλεσις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετοχων, ὥστε αὕτη νὰ συνέλθῃ τὴν 16ην 'Ιανουαρίου 1869, ὅπως υποβληθῇ εἰς αὐτὴν ἡ πρότασις τοῦ νὰ ἀναδεχθῇ ἡ Τράπεζα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καλύψῃ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνελεύσεως το μένον ἔτι ἀδιάθετον μέρος ἐκ τοῦ δανείου τῶν 28,000,000 δραχμῶν ἀφοῦ διὰ νόμου ἀναβιβασθῇ ὁ τόκος αὐτοῦ ἀπὸ 8 εἰς 9 ο)ο, ὑποχρεουμένης τῆς Τραπέζης νὰ λάβῃ αὕτη διὰ λογαριασμόν της ὅλας τὰς ὁμολογίας, ὅσαι ἤθελον μείνει ἀδιάθετοι, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν θέλει ἐνεργήσει τὰς χορηγήσεις ταύτας, εἰμὴ ἐπὶ ρητῇ τῆς Κυβερνήσεως ὑποσχέσει, ὅτι ἄχρι τῆς 16ης 'Ιανουαρίου 1869, ἡμέρας καθ' ἣν μέλλει νὰ συνέλθῃ ἡ συνέλευσις τῶν μετόχων, ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει προβῇ εἰς το μέτρον τῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος ἢ ἄλλων χρεωγράφων ἐχόντων δικαίωμα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

»Αἱ δύο ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου γενόμεναι δεκται ὑπὸ τῆς Κυβερνησεως ἔλαβον τὴν πραγματοποίησίν των, δοθείσης εἰς τὴν Τράπεζαν δι' ἐγγράφου τοῦ 'Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς 15ης Νοεμβρίου τῆς ὑποσχέσεως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναβιλει το ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς Τραπέζης ἀναφερόμενον μέτρον (ἤτοι τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος) μεχρι τῆς 16ης 'Ιανουαρίου 1869. 'Αλλὰ μολις παρῆλθε μὴν, καὶ νέα αἴτησις παρουσιάσθη. 'Επειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων τῆς Κυβερνήσεως αναγκῶν πρὸ πασῶν κατεπείγουσα προυσιάζετο ἡ πληρωμὴ μέρους του τιμήματος τοῦ ἐν Τεργέστῃ ναυπηγουμένου θωρηκτοῦ, το Συμβούλιόν σας, ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 6ης Δεκεμβρίου, ἐχορήγησε διὰ τὴν ναυπήγησιν τοῦ εἰρημένου πλοίου τὸ ἀναγκαιοῦν ποσὸν εἰς συναλλαγματικὴν λιρῶν στερλινῶν δεκαοκτὼ χιλιάδων περίπου, λιμβανούσης ὡς ἐνέχυρον τῆς Τραπέζης ἀνάλογον ἀριθμὸν μετοχῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπο τὸν ὅρον ὅτι τὸ καταβληθησόμενον τοῦτο ποσὸν θέλει κρατηθῇ ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων τοῦ ἀντιτίμου τῶν μετοχῶν αὐτῶν, ὧν ἡ πώλησις εἶχε προκηρυχθῇ. Καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Συμβουλίου ἐξετελέσθη παραχρῆμα.

«Τὴν 12ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐδέησε νὰ συνελθῃ ἐκ νέου το Συμβούλιόν σας. Καίτοι ἀναγνωρίζον πληρέστατα τὰς ἀνάγκας τὰς περιστοιχιζούσας τὴν Κυβέρνησιν, βλέπον οὐχ ἧττον ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀνεπαρκῆ τὰ μέσα τῆς Τραπέζης πρὸς χορήγησιν τοσούτου ποσοῦ ἤτις κυρίως ἤθελε διαταράξει σπουδαίως τὴν σχέσιν τῶν εἰς κυκλοφορίαν γραμματίων καὶ ταῦ μεταλλικοῦ ἀποταμιεύματός της, νομίσαν δ' ἀφ' ἑτέρου ὅτι δὲν τῷ ἐπιτρέπεται ν' ἀναλάβῃ καὶ τοιαύτην ἀπέναντι ὑμῶν εὐθύνην, καθόσον μάλιστα ἐπρόκειτο νὰ συνέλθητε προσεχῶς, ἤτοι τὴν 16ην 'Ιανουαρίου, εἰς Γενικὴν Συνέλευσιν, ἀπεφάσισε μὲ πολλὴν λύπην του νὰ δοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀρνητικὴ ἐκ μέρους του ἀπάντησις, μέχρις οὗ συννέλθῃ ἡ Γενικὴ τῶν μενόχων Συνέλευσις.

»Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ 'Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔκαμε πρὸς τὴν Τράπεζαν προφορικῶς καὶ ἔπειτα ἐγγράφως, τὴν πρότασιν νὰ δανείσῃ αὕτη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πεντήκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ καὶ ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 11)2 ο)ο ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ν' αὐξήσῃ τὰ ἤδη ἐν κυκλυφορίᾳ τραπεζικὰ γραμμάτια κατὰ τεσσαράκοντα ἑκατομμύρια μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας αὐτῶν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, παρεχωρουμένης εἰς τὴν Τράπεζαν ὁλοκλήρου τῆς ἐκ τῶν ἁλυκῶν τοῦ Κράτους προσόδου διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων. Διὰ τῆς προτάσεως ταύτης ἡ Κυβέρνησις ἠννόει νὰ λάβῃ ὅλον τὸ μεταλλικὸν τῆς Τραπέζης, ὅπερ ἐξηγεῖ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τοῦ ζητουμένου δανείου (50 ἑκατομμυρίων) καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τεσσαράκοντα μονον ἑκατομμύρια.

Τὴν προτασιν ταύτην ἔλαβεν ὑπὸ σπουδαιοτάτην σκέψιν το Συμβούλιόν σας ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 14ης Δεκεμγρίου καὶ ἐμμένον, ὡς ὤφειλεν, εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν ἠδύνατο οἰκοθεν καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἁρμοδιότητός του ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ ζητήματος ἀνήκοντος εἰς μόνης τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τὴν ἁρμοδιότητα, ἀπεφάσισε νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ πρότασις αὕτη θέλει ὑποβληθῇ εἰς την προσεχῶς συνερχομένην Συνέλευσιν, ἐπεφόρτισε δὲ ταυτοχρονως τήν Διοίκησιν νὰ ὑποβάλῃ εἰς την Κυβέρνησιν ἐν ἀντιγράφῳ τῶν πρακτικῶν του τὰς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις του τὰς μὴ συνηγορούσας, κατὰ την γνώμην του, ὑπερ τῆς ἐφαρμογῆς τοιούτου μέτρου. 'Εν τῇ ἐκθέσει δὲ ταύτῃ, το Συμβούλιόν σας, πραγματευόμενον ἐν τέλει καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος ἀναγκαστικὴν ἔχοντος κυκλοφορίαν, ἀποφαίνεται ρητῶς, ὅτι το μέτρον τοῦτο ἤθελε παραβιάσει οὐσιώδη της Τραπέζης προνόμια ἠσφαλισμένα διὰ τοῦ κυρώσαντος το Καταστατικὸν αὐτῆς νόμου καὶ τῆς καλῆς πίστεως ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους. 'Εν τούτοις αἱ ἀνάγκαι τῆς Κυβερνήσεως πασίδηλοι γενόμεναι, αἱ διάφοροι φῆμαι καὶ ἰδίως περὶ ἐκδοθησομένου χαρτονομίσματος, κυκλοφοροῦσαι εἰς το κοινόν, προὐξένησαν ἀνησυχίαν πολλὴν εἰς τὰ πνεύματα καὶ ἐγέννησαν δυσπιστίαν ὀσημέραι αὐξάνου αν εἰς τὰς συναλλαγάς. 'Εν τοιαύταις περιστάσεσι το Συμβούλιόν σας ἐνόμισε καθῆκόν του νὰ προφυλάξῃ τὰ ἐμπεπιστευμένα εἰς αὐτὸ συμφέροντα ἀπέναντι πάσης ἐνδεχομένης περιπετείας, καὶ θεωροῦν ἀναπόφευκτον νὰ ᾖ ἡ Τράπεζα ἑτοίμη πρὸς ἀκριβῆ τῶν ὑποχρεώσεών της ἐκπλήρωσιν καὶ ἰδίως τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν εἰς κυκλοφορίαν γραμματίων της, ἔλαβε τὴν 17ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ μέτρον νὰ κλεισθῶσιν ἅπασαι αἱ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ εἴτε ἐπὶ ὑποθήκῃ, εἴτε ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων πιστώσεις. Γνωρίζετε, ὅτι παρὰ τῇ Τραπέζῃ εὑρίσκονται κατατεθειμένα μετὰ τόκου καὶ ἀποδοτέα εἰς ὡρισμένας λήξεις διάφορα κληροδοτήματα εἰς την διάθεσιν τοῦ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν 'Υπουργείου· ἐκτὸς δὲ αὐτῶν καὶ το κληροδότημα Βαρβάκη, το ὁποῖον κατετέθη ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης Βαρβάκη ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μένῃ το κεφάλαιον ἀϊδίως ἀνέπαφον παρὰ τῇ Τραπέζῃ, οἱ δὲ τόκοι ν' ἀποδίδωνται καθ' ἑξαμηνίαν εἰς το ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν κτλ. 'Υπουργεῖον. Διὰ Β. Διατάγματος τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1868 διετάχθη, ὅπως ὅλα τὰ ἐντόκως ἢ ἀτόκως καὶ ὑφ' ὁποιουδήποτε ὅρους καὶ προορισμόν παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐκ κληροδοτημάτων εὑρισκόμενα κεφάλαια διατεθῶσιν εἰς δάνειον τῶν 28 ἑκατομμυρίων, τηρουμένων τῶν ἄχρι τοῦδε ὅρων τῆς χρήσεως τῆς προσόδου αὐτῶν καὶ φυλαττομένων τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν παρα τῇ 'Εθν. Τραπέζῃ. Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐκοινοποιήθη πρὸς την Διοίκησιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀπαιτούσης ὅπως τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὁλοσχερὲς το κληροδότημα Βαρβάκη (συνιστάμενον ἐκ κεφαλαίου δραχ. 1,485,212) καὶ διὰ τὰ 'Ιερατικὰ Σχολεῖα ὡρισμένον ποσὸν ἐκ δρ. 100,000 μετὰ δεδουλευμένων τόκων. Συγχρόνως ἐζητήθη παρὰ τοῦ 'Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ἄμεσος ἀπόδοσις τοῦ ἐκ δραχ. τριακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων περίπου κληροδοτήματος Τριανταφυλλίδου.

«Εἰς ταῦτα το Συμβούλιόν σας ἀπήντησεν, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ το κληροδότημα Βαρβάκη, ἐπειδὴ τοῦτο κατετέθη ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν, ὅπως διαμένῃ διαρκῶς παρὰ τῇ Τραπέζῃ, ἡ δὲ θέλησις αὐτῶν τῶν ἐκτελεστῶν ἐκυρώθη ρητῶς καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 18 8 ἐγγράφῳ τοῦ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν κτλ. 'Υπουργείου, ἡ Τράπεζα δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον νὰ θέσῃ αὐτο εἰς τήν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ το ὑπερ τῶν ἱερατικῶν σχολείων κληροδότημα παρετηρήθη ὅτι καὶ κατὰ τὰ μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τραπέζης περὶ αὐτοῦ συμπεφωνημένα, τὰ χρήματα ταῦτα κατετέθησαν ὑπὸ τὸν διπλοῦν ὅρον:

α') Νὰ μείνωσι κατ' ἀρχὰς ἐπὶ πενταετίαν ὁλόκληρον ἀνέπαφα καὶ β') Ληξάσης τῆς πενταετίας ν' ἀποδίδωνται μετὰ μῆνας ἓξ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤθελεν ἀπαιτηθῇ ἡ ἀπόδοσίς των· ὅτι ἡ πενταετὴς προθεσμία ἔληξε μέν, ὅτι ὅμως δήποτε ἀπο τοῦδε, γενομένης τῆς ἀπαιτήσεως, ἀρχεται ἡ ἑξάμηνος προθεσμία, ὥστε ἡ Τράπεζα καὶ αὐτὴν τὴν ἄμεσον πληρωμὴν δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ. καθόσον μάλιστα τὰ χρηματικὰ μέσα της δὲν τῇ ἐπιτρέπουσιν εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τὴν ἀπόδοσιν καταθέσεων πρὸ τῆς ὡρισμένης προθεσμίας. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ κληροδότημα Τριανταφυλλίδου, παρετηρήθη ὅτι συνεφωνήθη ρητῶς κατὰ την ἐντοκον κατάθεσιν αὐτοῦ, ὅτι δὲν θέλει ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις τῶν χρημάτων τούτων, εἰμὴ μόνον πρὸς ἄμεσον πραγματοποίησιν τῆς διαθέσεως τοῦ κληροδότου, συμφώνως μὲ την διαθήκην ἧς ἀπόσπασμα ὑπεβλήθη συγχρόνως εἰς την Κυβέρνησιν.

«'Εν τούτοις ἡ Κυβέρνησις, ἐπειγομένη ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν της, προέβη την 23ην τοῦ αὐτοῦ, εἰς την ἔκδοσιν τοῦ γνωστοῦ περὶ χαρτονομίσματος Διατάγματος. Ἡ κοινοποίησις τοῦ μέτρου τούτου κατεθορύβησε το κοινόν. 'Απὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἰδίως ἤρξατο ἡ συρροὴ τῶν κατόχων τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων πρὸς ἐξαργύρωσιν καὶ ἐπί τινας ἡμέρας το κατάστημα τῆς Τραπέζης ἐπληροῦτο ἀνθρώπων συνωθουμένων καὶ σπευδόντων τίς πρῶτος νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ γραμμάτιά του. 'Απὸ τῆς 23ης μέχρι τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου ἐξηργυρώθησαν Τραπεζικὰ Γραμμάτια δραχ. 645.000 περίπου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὸ ἐν γένει μεταλλικὸν ἀποταμίευμα τῆς Τραπέζης συνεποσοῦτο εἰς δρ. 8.860.000 περίπου. Εἰς τοῦτο δέον τὰ προστεθῶσι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριτῶν, καὶ ἰδίως τοῦ οἴκου Ρότσχιλδ, εἰς πρώτην ἀναζήτησιν ὀφειλόμενα ἐκ δραχ. 1.460.800 περίπου. Τότε δὲ καὶ τὸ Συμβούλιόν σας ἔχον ὑπ' ὄψιν τὸν κίνδυνον, ὃν ἤθελον διατρέξει τὰ συμφερόντά σας ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τοῦ χαρτονομίσματος, ἐνόμισεν ὅτι οὐχὶ μόνον ἠδύνατο, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὤφειλε νὰ ἔλθῃ εἰς νέας μετὰ τῆς Κυβερνήσεως διαπραγματεύσεις, ἐφ' ᾧ καὶ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 26ης διώρισε τρία ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ, τοὺς κ. κ. Λ. Μελᾶν, Δ. Καλλιγᾶν καὶ Κ. Πλατῆν, ἵνα συσκέπτωνται καὶ συνεργῶσι μετὰ τῆς Διοικήσεως. Ὑπὸ τῶν αὐτῶν δὲ λόγων κινούμενος καὶ ὁ ἀξιότιμος Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης κύριος Μέρλιν, ἔλαβεν ἀπὸ κοινοῦ μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας, αἵτινες κατὰ συνέχειαν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἀκολουθήσασαι ἀπέληξαν εἰς τὴν σύμβασιν τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου.

Διὰ τῆς ἀναφερομένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ὡς ἀνωτέρω συμβάσεως τῇ 30 Δεκεμβρίου 1868 αὐθημερὸν διὰ Β. Διατάγματος κυρωθείσης: 1) Ἀνεκλήθη τὸ περὶ χαρτονομίσματος Β. Δ άταγμα.

2) Ἐδανείσαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ μὲν Ἐθνικὴ Τράπεζα 4.000.000 δραχ. εἰς μεταλλικὸν καὶ 10.000.000 δραχ. εἰς τραπεζογραμμάτια, ἡ δὲ Ἰονικὴ 2.000.000 δραχ. εἰς μεταλλικὸν καὶ 5.000.000 εἰς Τραπεζικὰ Γραμμάτια.

3) Ἀνεστάλη ἡ ἐξαργύρωσις τῶν τραπεζογραμματίων δοθείσης αὐτοῖς συνάμα ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἤτοι ἄνευ περιορισμοῦ τῆς κυκλοφορίας ταύτης ἐντὸς τῶν τοπικῶν ὁρίων τοῦ προνομίου ἑκάστης τῶν δύο Τραπεζῶν.

4) Ὡρίσθη ὅτι, ἐφ' ὅσον διαρκῇ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία ἡ μὲν Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εἰς κυκλοφορίαν τραπεζογραμμάτια πλέον τῶν 36.000.0000, ἡ δὲ Ἰονικὴ πλέον τῶν 12.000.000 δραχμῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰ ποσὰ ταῦτα καὶ τῶν δανεισθέντων τῇ Κυβερνήσει τραπεζογραμματίων καὶ συνομολογηθέντος προσέτι, ὅτι ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδῃ ἀπέναντι τοῦ χρέους τούτου εἰς τὰς Τραπέζας τὰ ἴδια αὐτῶν γραμμάτια κατ' ἴσον ποσὸν ἐλαττοῦται ὁ ἀνώτατος ὅρος κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων, εἰς ὃν δικαιοῦται ἡ Τράπεζα.

Καὶ αὗται μὲν αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου συμβάσεως, ἀλλ' εὐθὺς ὡς παρῆλθον αἱ ἔκτακτοι περιστάσεις, αἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν σύμβασιν ταύτην, ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε διὰ Β. Διατάγματος τῆς 8 Ἀπριλίου 1869:

1) Νὰ περιορίσῃ τα πρὸς αὐτὴν δάνεια τῶν Τραπεζῶν τῆς μὲν Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς δραχ. 2.000.000 εἰς μεταλλικὸν καὶ δραχ. 6.000 εἰς τραπεζογραμμάτια, τῆς δε Ἰονικῆς εἰς 1.000,000 δρχ. εἰς μεταλλικὸν καὶ 3.000.000 εἰς τραπεζογραμμάτια.

2) Νὰ περιορίσῃ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων της Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς δρχ. 30.000.000. τῆς δε Ἰονικῆς εἰς δρχ. 9.000.000. Συνάμα ἡ Κυβερνησις διὰ τοῦ Νόμου τῆς 29ης Ἰουλίου 1869 προὐνόησε περὶ συνομολογήσεως δανείου φράγκων 9.000.000 πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς συνομολογήσεως αὐτοῦ, κατορθωθείσης μόνον κατὰ τὸ επόμενον ἔτος, πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν, ὥστε ἀποδώσῃ ταῖς Τραπέζαις τὰ μεγαλείτερον μέρος τῶν εἰς μεταλλικὸν προκαταβολῶν αὐτῶν, οὕτως ὥστε ἐν τέλει τοῦ ἔτους δὲν ὤφειλε τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἐκ τοῦ εἰς μεταλλικὸν χρέους εἰμὴ μόνον δρχ. 770,000.

Ἐκ παραλλήλου τῇ συνετῇ ταύτῃ τῆς Κυβερνησεως πολιτείᾳ καὶ ἡ Τράπεζα ἐνήργησε μετὰ περισσῆς περισκέψεως, περιορίσασα ὅσον τὸ ἐφικτὸν τας χορηγήσεις αὐτῆς, ὅπως περιστείλῃ ἐντὸς τῶν δυνατῶν ὁρίων τὴν κυκλοφορίαν τῶν τραπεζογραμματίων, κατορθωσασα ὥστε ὁ μέγιστος ὅρος νὰ μὴ ὑπερβῇ τὰ 26,440,000 δραχμῶν ἔναντι ἀποταμιεύματος μεταλλικοῦ δραχ. 9,034'000 καὶ δραχ. 3,236,712 διαθεσίμων εἰς μεταλλικὸν παρὰ τοῖς ἐν Εὐρώπῃ ἀνταποκριταῖς.

Ἀποτέλεσμα τούτων ὑπῆρξεν ἡ μὲν ὕψωσις τοῦ συναλλάγματος νὰ μὴ ὑπερβῇ τὰ 3 1)3 ο)ο, νὰ παρασκευασθῇ δὲ ἡ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἀλλ' ἂν καὶ ἀναμφιρίστως ἡ συνετὴ τῆς Κυβερνήσεως οἰκονομικὴ πολιτεία συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς την κατὰ τὸ 1870 ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τὸ εὐτυχὲς τοῦτο κατορθωμα ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν Τράπεζαν, εἰς τὴν πίστιν καὶ οἰκονομικὴν αὐτῆς εὐρωστίαν. Τῷ ὄντι, ἀφοῦ μάταιαι ἀπέβησαν αἱ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἄλλους διαπραγματεύσεις πρὸς συνομολόγησιν δανείου φρ. 3,000,000 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομου τῆς 29ης Ἰουλίου 1869, ἀπετάθη πρὸς τὴν Τραπεζαν, αἱ δε πρὸς ταύτην διαπραγματεύσεις κατέληξαν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς της 4ης Μαρτίου 1870 ἐγκριθεῖσαν σύμβασιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης δανείου 9,000,000 φράγκων.

Διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως συνωμολογήθη συνάμα καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 14 Μαΐου 1870 ἐκυρώθη ὅτι συνεπεία τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐξοφλουμένου κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου 1870 τοῦ ἐκ μεταλλικοῦ καὶ γραμματίων χρέους τοῦ Δημοσίου πρὸς τὰς Τραπέζας Ἐθνικὴν καὶ Ἰονικὴν, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἤθελε παύσει ἡ ἰσχὺς τῶν περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας Β. Διαταγμάτων καὶ «αἱ εἰρημεναι Τράπεζαι, Ἐθνικὴ καὶ Ἰονικὴ, ἀναλαμβάνουσαι τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἰδίων αὐτῶν γραμματίων πρὸς τοὺς κατόχους αὐτῶν, ἐπανέρχονται εἰς τὰ προνόμια καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ὅσα ἀπονέμονται ἢ ἐπιβάλλονται εἰς ἑκατέραν αὐτῶν διὰ τῶν ἰδίων καταστατικῶν καὶ διὰ τῶν πρὸ τῆς μνησθείσης συμβάσεως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου 1868 ἰσχυόντων Νόμων καὶ Διαταγμάτων».

Τὸ δάνειον τῶν 9,000,000 ἀνεδέχθη νὰ καταβάλῃ ἡ Τράπεζα εἰς τρεῖς δόσεις, ἤτοι φράγκα 6,000,000 τῇ 15ῃ Μαρτίου, 1870, φρ. 1,500,000 τῇ 15ῃ Μαΐου 1870 καὶ τὸ ὑπόλοιπον φρ. 1,500,000 τῇ 15ῃ Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀνεπαρκείας τοῦ δανείου πρὸς ὁλοσχερῆ ἐξοφλησιν τοῦ κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1868 χρέους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὰς Τραπέζας, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνεδέχετο δια τοῦ ἄρθρου ΙΓ' τῆς ἀπ, 14ης Μαρτίου 1870 συμβάσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ προεξοφλήσῃ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ απαιτουμένου ποσοῦ ἐντοκα γραμμάτια τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Δύο ὑπῆρξαν τὰ μέτρα δι' ὧν ἡ Τράπεζα ἐπέτυχε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων.

Πρῶτον· προέβη συμφώνως προγενεστερα ἀποφάσει τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς 14ης Ἀπριλίου 1869 εἰς τὴν πωλησιν ὁμολογιῶν ἀξίας 6,000,000 φρ. ἐκ τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς τοῦ δανείου τῶν 25,000,000 φρ.

Δεύτερον· συμφώνως τῇ χορηγηθείσῃ αὐτῇ ἀδείᾳ ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 4ης Μαρτίου 1870 ἐξέδωκε 1000 νέας μετοχὰς αὐτῆς ἑκάστη τιμήματι δραχμῶν 2,050. Οὕτως ἐνισχυθέντος ἀφ' ἑνὸς τοῦ μεταλλικοῦ ἀποταμιεύματος καὶ ἀφ' ἑτέρου περιορισθείσης ἔτι μᾶλλον τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων, ἡ Τράπεζα ἠδυνήθη κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου 1870 ἄνευ κινδύνου καὶ κλονισμοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων. Οὐδὲ ἄπορον τοῦτο ἀφοῦ τῇ 31ῃ Ἰουνίου 1870 ἀπέναντι κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων δραχ. 25,740,980 εἶχεν ἐν μὲν τῷ ταμείῳ αὐτῆς εἰς μεταλλικὸν δραχ. 12,995,343, παρὰ δὲ τοῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριταῖς αὐτῆς, διαθέσιμα φραγκα 2,630,520, ἤτοι ἡ ἀναλογία τοῦ ἀποταμιεύματος πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τῶν τραπεζογραμματίων ἦτο ἄνω τῶν 60 τοῖς ο)ο. Τῶν μέτρων δὲ τούτων την ἐπιτυχῆ ἐκτέλεσιν κατώρθωσεν ἡ Ἐθν. Τραπεζα, ἐνῶ οἱ οἰκονομικαὶ συνέπειαι τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου ἐγένοντο καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπαισθηταί, στερηθέντος τοῦ ἐμπορίου πολλῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πιστώσεων αὐτοῦ καὶ ἀναγκασθείσης τῆς Τραπέζης ἐκ τούτου νὰ ἔλθῃ εἰς ἀρωγὴν αὐτοῦ διὰ χορηγήσεων, καὶ ἐνῶ ὑπεβλήθη ἐκ τῶν περιστάσεων τῇ Τραπέζῃ νὰ χορηγήσῃ μικρὰς τινας προθεσμίας καὶ εὐκολίας εἰς τοὺς ἀγοραστὰς τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 25 ἑκατομμυρίων. ἀφ' ἑτέρου δὲ μόνον περὶ τα τελη τοῦ 1870 συνεπληρώθη ἡ διάθεσις τῶν χιλίων μετοχῶν.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1870 εὑρίσκομεν τὴν Τράπεζαν μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῆς κατὰ τὸ 1868 εἰσαχθείσης, κατ' οὐδὲν ἀνακοψασαν τὴν πρόοδον αὐτῆς, τὰς ἐργασίας αὐτῆς καθ' ὅλους τοὺς κλάδους ἀναπτυχθείσας, μηδὲν φέρουσαν ἴχνος κοπώσεως ἐκ τῆς καταβληθείσης πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας προσπαθείας, δαψιλῶς δὲ ἱκανοποιοῦσα τοὺς ἰδίους μετόχους. Ἓν μόνον νέφος ἀναφαίνεται ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ἀκίνδυνον πρὸς το παρὸν καὶ ἐκ τῆς ὑπερτάτης ἀνάγκης πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας σχηματισθέν, ἀλλὰ σημεῖον καὶ προάγγελος τῆς μελλούσης καταιγίδος. Τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὀφειλόμενα ανῆλθον ἐντὸς τριετίας ἀπὸ 9 1)2 περίπου ἑκατομμυρίων εἰς 17 1)2 ἑκατομμύρια πλέον. Ἡ οἰκονομικὴ τῆς Τραπέζης εὐημερία ἤρξατο ἑπομένως ἀπὸ τοῦδε στενώτερον συνδεομένη τῇ οἰκονομικῇ τοῦ Κράτους τύχῃ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὀλίγον μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἤτοι τῇ 30ῇ Μαΐου 1869 ἡ Τράπεζα ἐσημειώθη τὸν ἰδρυτὴν καὶ ἰσόβιον αὐτῆς Διοικητὴν Γ. Σταῦρον, ὅστις ἀφοῦ δι' ἀκαμάτου επιμονῆς καὶ δραστηριότητος κατώρθωσε τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης, ἐπι εἰκοσιεπτὰ ὅλα ἔτη διηύθυνε τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἐν μέσῳ τῶν δυσχερειῶν τῶν πρώτων βημάτων καὶ οὐχὶ σπανίως ανωμάλων περιστάσεων τοῦ ἀρτισυστάτου Βασιλείου. Εὐπαίδευτος, ἀκουράστως φίλεργος, εὐπρόσιτος εἰς τὰς ἐκ τῆς μέλέτης καὶ πείρας γνώμας τῶν ἄλλων, ἰδίως δε κεκτημένος τὸ τραπεζικὸν ἔνστικτον καὶ νοῦν ἐξόχως πρακτικόν, διὰ στιβαρᾶς χειρὸς διηύθυνε τὰ τῆς Τραπέζης καὶ ἤγαγεν αὐτὴν εἰς ἀκμήν, εὐτυχήσας να ἴδῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας στεφόμενον.

Εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἡ γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 7ης Ἰουλίου 1869, ἐξελέξατο παμψηφεὶ Διοικητὴν τὸν ἐκ τῶν ὑποδιοικητῶν Μᾶρκον Ρενιέρην, μὴ συμπληρωθείσης τῆς λόγῳ τῆς ἐκλογῆς ταύτης κενωθείσης θέσεως τρίτου ὑποδιοικητοῦ, ἥτις καὶ κατηργήθη δι' ἀποφάσεως τῆς γενικῆς Συνελεύσεως ἀπὸ 4ης Μαρτίου 1870. Δι' ἀποφάσεως δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ληφθεισῶν, ἐγένοντο δεκταὶ καὶ ἕτεραι σχετικαὶ τῇ Συνελεύσει τῆς Τραπέζης καὶ τῇ Διοικήσει αὐτῆς τροποποιήσεις.

Ἐκ τῶν τροποποιήσεων οὐσιωδεστάτη εἶναι ἡ τῶν παραγράφων

α΄ καὶ β΄ τοῦ ἄρθρ. 58 τοῦ Καταστατικοῦ, τροποποιηθεισῶν ὡς ἀκολούθως.

Ἡ Τράπεζα διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου, συγκειμένου ἐκ τοῦ Διοικητοῦ, δύο ὑποδιοικητῶν, δώδεκα Συμβούλων καὶ τοῦ Β. Ἐπιτρόπου. Ὁ Διοικητὴς καὶ οἱ Σύμβουλοι ἔχουσι ψῆφον ὁριστικήν, ὁ δὲ Β. Ἐπίτροπος καὶ οἱ ὑποδιοικηταὶ μόνον γνωμοδοτοῦσιν. Αἱ λοιπαὶ τροποποιήσεις ἀφορῶσιν εἰς τὴν Γενικὴν τῶν μετόχων Συνέλευσιν καὶ εἰς τοὺς Συμβούλους.

1871 - 1876

Κατὰ τὸ 1871 ὁ Γαλλογερμανικὸς πόλεμος προεκάλεσεν ἀναγκαίως δυσχερείας τῷ ἐμπορίῳ καὶ μείζονα ζήτησιν προεξοφλήσεων, ἀλλ' ἡ τράπεζα ἀκόπως ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐμπορίου, ἀρκεσθεῖσα μόνον εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τόκου προεξοφλήσεως ἀπὸ 7 εἰς 8 ο)ο.

Ἔτι δὲ μᾶλλον ηὔρυνε τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἡ Τράπεζα διὰ τῆς ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει τῆς 8 Μαρτίου 1871 ἀποφασισθείσης προσθήκης εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς, δι' ἧς ἐπετράπησαν αὐτῇ ἐν μέτρῳ ἐργασίαι σχετιζόμεναι τῷ κλάδῳ τῆς ἐπὶ κινητῶν ἀξιῶν πίστεως, ἤτοι ἐπετράπη αὐτῇ ἡ συμμετοχὴ εἰς Ἑταιρίας τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι α΄) ἡ ἀνάπτυξις τῶν παρ' ἡμῖν μέσων συγκοινωνίας, β΄) ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ἐνίσχυσις ἐν γένει τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας καὶ γ΄) ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐπὶ κινητῶν πραγμάτων πίστεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον νὰ δύναται νὰ διαθέτῃ κατ' ἀποφασιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ἓν τρίτον τοῦ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς.

Ἡ εὐάρεστος τῆς Τραπέζης κατάστασις καὶ ἀνάπτυξις τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐξηκολούθει καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, ὅπως δὲ ἔτι μᾶλλον εὐρύνῃ τὰς ἐνεπιθήκους αὐτῆς χορηγήσεις, ἐξέδοτο κατὰ τὸ 1872 δάνειον ἐκ φρ. 6.000.000 πληρωτέον χρεωλυτικῶς ἐν διαστήματι 30 ἐτῶν δι' ὁμολογιῶν ἐκ 500 φράγκων ἑκάστην, ὧν τὰς ἡμισείας ἀποφερούσας τόκον 6 ο)ο, τὰς δὲ ἑτέρας ἡμισείας 5 ο)ο μετ' ἀμοιβῆς κατὰ τὴν κλήρωσιν 20 ο)ο. Ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου τούτου δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας τῆς Τραπέζης, διότι ἐνῶ ἀπὸ τῆς 25 Ἰουλίου ἠρξαντο αἱ ἐγγραφαί, αὗται ἀνῆλθον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους εἰς μόνον δρχ. 383.040. Τοῦτο ὅμως δέον ἀναντιρρήτως νὰ ἀποδοθῇ οὐχὶ εἰς δυσπιστίαν πρὸς τὴν Τράπεζαν, ἀλλ' εἰς τὴν μήπω εἰς τὰς οἰκονομικὰς τοῦ τόπου ἕξεις εἰσαγωγὴν τοῦ ἐντόκου ἐκ νόμου ἰδιωτικοῦ χρεωγράφου, τῶν κεφαλαίων προτιμώντων τῶν μὲν συντηρητικωτέρων τὰ χρεώγραφα τοῦ Κράτους ὡς μείζονα τόκον ἀποφέροντα ἢ τὰς ἐντόκους παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐπὶ ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ, ὀνομαστικὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καταθέσεις, αἵτινες κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1872 ἀνῆλθον εἰς 1.898.000 δραχ. τῶν δὲ τολμηροτέρων τὰς μετοχὰς Τραπεζῶν ἢ ἑτέρων ἐπιχειρήσεων ἰδίᾳ μεταλλευτικῶν, αἵτινες κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον ἤρχισαν ἀθρόως νὰ ἀναφύωνται προσελκύουσαι τὰ κεφάλαια ἐπὶ προσδοκίᾳ μεγάλων καὶ ταχυτάτων κερδῶν. Ἐν ἔτει 1872 ἱδρύθη ἐν Κερκύρᾳ περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης συμφώνως τῇ ληφθείσῃ ἀποφάσει τῆς Γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 23 Φεβρουαρίου 1872.

Ἐν ἔτει 1873 νέα προσθήκη ἐγένετο εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, ἤτοι προσετέθη ἡ χορήγησις δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ ὁμολογιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Εἴπομεν ἤδη, ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 4 Μαρτίου 1870 τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως εἶχεν ἀποφασισθῇ ἡ ἔκδοσις τρισχιλίων νέων μετοχῶν τῆς Τραπέζης. ἐν ὧν χίλιαι μόνον ἐξεδόθησαν. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μετόχων ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 17 Μαρτίου 1874 ἐπέτρεψε καὶ τῶν ὑπολοίπων δισχιλίων τὴν ἔκδοσιν, αἵτινες καὶ ἐξεδόθησαν πρὸς 3.000 δραχ. αὐξηθέντος οὕτω τοῦ μετοχικοῦ τῆς Τραπέζης κεφαλαίου εἰς δρ. 18.000.000.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ
Η ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ νόμου ΣΔ΄ τῆς 10ης Ἀπριλίου 1867 ἡ Ἑλλὰς ἀπεδέχθη τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως, διὰ δηλώσεως δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1868 γενομένης προσεχώρησεν εἰς τὴν περὶ τούτου μεταξὺ Γαλλίας, Βελγίου, Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας διεθνῆ σύμβασιν τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1865, εἰς ἣν ἐδόθη νόμιμος ἰσχὺς διὰ τοῦ νόμου ΣΙΓ΄ τῆς 5ης Νοεμβρίου 1868. Ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως, καθ' ἑαυτὴν δυσχερής, ἔτι μᾶλλον προσέκρουσεν ἐν Ἑλλάδι πρὸς ποικίλας ἀνωμαλίας τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ ἕτερα σχετιζόμενα τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους συναφῆ ζητήματα, δυσεπιλυτώτερα ὡς ἐκ τῆς ἀνωμάλου οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Ἡ ἐφαρμογὴ ἑπομένως τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος ἀνεβλήθη ἐπανειλημμένως, μέχρις οὗ ἡ μετὰ τὴν νομισματικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1873 τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπελθοῦσα βαγδαία τοῦ ἀργύρου ἔκπτωσις καὶ ἡ εἰς τὸ Κράτος ἐπιδεινωθεῖσα ἐκ τούτου εἰσβολὴ πανσὸς εἴδους ἀργυρῶν νομισμάτων ἐπέβαλον τῇ Κυβερνήσει νὰ λάβῃ μέτρα τινὰ προληπτικὰ καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ συνάμα τὴν πραγματοποίησιν τῆς νομοθετηθείσης νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐντεῦθεν ἀφ' ἑνὸς ἐξεδόθη τὸ περὶ νέας διατιμήσεως ξένων νομισμάτων Β. Διάταγμα τῆς 11ης Ἰουλίου 1875, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ Τράπεζα κατ' ἀκολουθίαν συνεννοήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μετέτρεψεν, ἐκτυπώσασα ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ Παρισίων, μέρος τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς μεταλλικοῦ εἰς ἑλληνικὰ νομίσματα τοῦ νέου τύπου. Συνάμα ἡ Τράπεζα οἰκειοθελῶς ἔπαυσε μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς νέας διατιμήσεως (15 Αὐγούστου 1875) νὰ ἐνεργῇ πληρωμὰς διὰ πῶν ἐν ταύτῃ ὡρισμένων νομισμάτων πρὸς ἀποφυγὴν ζημίας τῶν μετ' αὐτῆς συναλλασσομένων, ὑποστᾶσα αὐτὴ τὴν ἐκ τῆς διατιμήσεως ζημίαν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς εὑρεθέντων καὶ διὰ τῆς νέας διαπτιμήσεως ὑποτιμηθέντων νομισμάτων. Ὅπως προλάβῃ δὲ κατὰ τὸ ἐφικτὸν πάντα ἐκ νέας τυχὸν διατιμήσεως, κατ' ἀκολουθίαν περαιτέρω ὑποτιμήσεως τοῦ ἀργύρου, κίνδυνον ζημίας, συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐπ' ἀνοικτῷ λογαριασμῷ πιστούχων, ἐφαρμόζουσα τὸ ἄρθρον 49 τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, ὅπως ἐνεργῶσι τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν εἰς τραπεζογραμμάτια, Τὸν αὐτὸν δὲ ὅρον καθιέρωσε δυνάμει τῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς ἐπὶ τῶν προεξοφλουμένων ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ τῶν πρὸς τοὺς γεωργοκτηματίας γενομένων χορηγήσεων.

Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1876 ἡ Κυβέρνησις προέβη ἔτι περαιτέρω, ἀπαγορεύσασα διὰ νόμου τὴν εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα παραδοχὴν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ἀργυρῶν νομισμάτων Ἐπικρατειῶν ἄλλων ἐκτὸς τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως, ἤτοι ἐκτὸς ἐκείνων τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Βελγίου καὶ Ἑλβετίας. Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τούτου ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησε τὴν ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῆς συγκέντρωσιν τῶν ἐκτὸς κυκλοφορίας τιθεμένων νομισμάτων πρὸς μετατύπωσιν αὐτῶν εἰς νομίσματα τοῦ νέου τύπου. Ἐν τούτῳ δὲ αὐθις ἐβοήθησεν αὐτῇ ἡ Τράπεζα, ἐπιμεληθεῖσα τὴν μετὰ τοῦ νομισματοκοπείου τῶν Παρισίων συνεννόησιν καὶ προκαταβαλοῦσα τῇ Κυβερνήσει πρὸς κοπὴν τῶν νέων νομισμάτων τὸ ἰσότιμον τῶν παραδοθέντων πρὸς μετατύπωσιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1875 σπουδαίως ἀπησχόλησε τὴν διοίκησιν τῆς Τραπέζης τὸ ζήτημα τῆς ὑπερμέτρου ἐπεκτάσεως τῆς ἐργασίας τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν καὶ διὰ τῶν ληφθέντων πρὸς περιστολὴν μέτρων, ἔθηκε τας βάσεις τῆ βαθμιαίας καταργήσεως τῆς ἐργασίας ταύτης. Τῷ ὄντι ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Α΄ ἑξαμηνίας τοῦ 1874 οἱ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἀνέρχονται εἰς 23,110,702 δραχ., ἐν δὲ τῷ ἰσολογισμῷ τῆς Β΄ ἑξαμηνίας τωῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς δρχ. 21,510,426. Τὰ ποσὰ δὲ ταῦτα παριστῶσι τὸ ἐκ τῶν πιστώσεων χρησιμοποιηθὲν ποσόν, ἐνῷ τὸ σύνολον τῶν διαθεσίμων πιστώσεων ἦτο ὡς εἰκὸς ἀνώτερον. Περὶ τῶν ληφθέντων πρὸς περιστολὴν τῆς ἐργασίας ταύτης μέτρων καὶ τῶν λόγων, οἵτινες ὑπηγόρευσαν ταῦτα, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐν τῷ πρὸς τοὺς μετόχους ἀπολογισμῷ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἔτους 187 ὑπέβαλεν αὐτοῖς τὰ ληφθέντα ὑπὸ τοῦ Συμβολίου μέτρα, πρὸς περιορισμὸν καὶ βαθμιαίαν κατάργησιν τῶν πιστώσεων τούτων,

Μετὰ τὴν ἔγκλησιν τῶν πρωταθέντων μέτρων ἡ ἐργασία αὕτη ἐξηκολούθησε σταθερῶς περιοριζομένη, μέχρις οὗ ὁριστικῶς κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἡ χρῆσις τῶν κεχορηγημένων ἤδη ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν, ἐπιτραπεισῶν μονον ἐπιστροφῶν εἰς πίστωσιν τσῦ λογαριασμοῦ. Οὕτως ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς Β΄ ἑξαμηνίας τοῦ 1898 εὑρίσκομεν τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ὀφειλόμενα περιορισθέντα εἰς δραχ. 1,870,340. Καὶ ἐλήφθη μὲν τὸ μέτρον ἐν ἔτει 1899 δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως τῆς αὖθις χορηγήσεως ἐνυποθήκων δανείων εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν, ἀλλὰ δὲν ἐπετράπη ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον δανείων καὶ λίαν περιωρισμένον ποσὸν ὡρίσθη ὡς δυνάμενον νὰ διατεθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Κατὰ τὴν Γενικὴν τῶν μετόχων Συνέλευσιν τῆς 4ης Μαΐου 1876 ἀπεφασίσθη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἵδρυσιν Ἑταιρείας πρὸς ἀποξήρανσιν τῆς Κωπαΐδος, τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην ἐνέκρινε Β. Διάταγμα τῆς 27ης Μαΐου 1876, ἀλλὰ μόνον βραδύτερον ἡ συμμετοχὴ αὕτη ἐπραγματοποιήθη.

Καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1876 περίοδον ἐξηκολούθησαν αἱ μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης χρηματικαὶ ληψοδοσίαι.

Οὕτως ἐπιψηφισθέντος κατόπιν τοῦ ΥΓ΄ νόμου τῆς 29ης Μαΐου 1871, ἐπιτρέψαντος τῇ Κυβερνήσει νὰ συνομολογήσῃ ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1867 περὶ δανείου 25,000,000 φράγκων Νόμου νέον δάνειον φράγκων 4,000,000, αὕτη προὐτίμησεν, ἀντὶ νὰ ἐνεχυριάσῃ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὁμολογίας Ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων, νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν ὁμολογίας τοῦ νέου δανείου. Ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἀπέφυγεν ἡ Κυβέρνησις τὸ ἐπὶ ἐκχωρήσει ὁμολογῶν Ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων δάνειον 1,000,000 δραχμῶν, ὅπερ ζητήσασα ἔλαβε παρὰ τῆς Τραπέζης κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1872.

Κατὰ τὸ ἔτος 1874 διὰ τοῦ Νόμου ΦΕ΄ τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1874 περὶ δανείου τῶν 26,000,000 φράγκων ἐκυρώθη νέα μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Τραπέζης σύμβασις καθ' ἣν ἡ Τράπεζα ἔλαβεν ἐκ τοῦ νέου δανείου ὁμολογίας δεκατεσσάρων περίπου ἑκατομμυ-

ρίων φράγκων, συμψηφίσασα πρὸς τὸ τίμημα αὐτῶν διάφορα ἄλλα χρέη τοῦ δημοσίου πρὸς αὐτὴν ὁμοῦ δρχ. 13,703,080.

Κατὰ τὸ ἔτος 1875 ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησεν αὖθις παρὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης καὶ τῇ ἐχορηγήθη δάνειον 1,000,000 δρχ. καὶ 500,000 δρχ. κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1876, καθ' ὃ συνάμα διὰ συμβολαίου τῆς 7 Ἰανουαρίου 1876, ἀντικατεστάθησαν αἱ ὑπὲρ διαφόρων δανείων παραχωρηθεῖσαι ἐγγυήσεις τῶν εἰσπράξεων τῆς σμύριδος καί τινων τελωνείων διὰ τοῦ ἀντιτίμου ὁμολογιῶν φθαρτῶν κτημάτων.

Ἐν τελει ἐπίσης τοῦ ἔτους 1876, ψηφισθέντος τοῦ νόμου τῆς 17 Δεκεμβρίου 1876 περὶ δανείου 10,000,000 νέων δραχμῶν «δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας», ἡ Τράπεζα συμμετέσχε κατὰ 1,000,000 νέων δραχμῶν.

1877 - 1882
ΝΕΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τὸ ἔτος 1877 ἤρξατο ὑπὸ οὐχὶ αἰσίους οἰωνοὺς διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 14 Φεβρουαρίου 1877 τῆς τακτικῆς ἐτησίας τῶν μετόχων συνελεύσεως, ὁ Διοικητὴς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι, ὑποβληθέντος τῇ Βουλῇ Νομοσχεδίου, τῇ προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, δι' οὗ ἐπεβάλλετο φόρος ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης 12 ο/ο, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐθεώρησεν ἐπιβαλλόμενον ἑαυτῇ τὸ καθῆκον, ὅπως δι' ἐκθέσεως πρός τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν Διαμαρτυρηθῇ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καθιστώσης τὸ προνόμιον αὐτῆς συμβάσεως καὶ παραστήσῃ τὰς ἐπιβλαβεῖς διά τε τὸν τόπον καὶ τὴν Κυβέρνησιν συνεπείας τοιαύτης ἐξαιρετικῆς φορολογίας, ἐν τέλει δὲ νὰ ὑποβάλῃ ὅτι, ἐὰν αἱ περιστάσεις ἐπέβαλλον νὰ φορολογηθῶσιν αἱ προσοδοι τῶν κινητῶν κεφαλαίων, τοῦτο ἔδει νὰ γένῃ γενικῶς· ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ καὶ οἱ μέτοχοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης προθύμως ἤθελον ἀποδεχθῇ εὔλογον τινὰ φορολογίαν, ἧς τὸ ποσοστὸν ἤθελεν ὁρισθῇ μετὰ προηγουμένην συνεννοησιν μεταξὺ Κυβερνησεως καὶ Τραπεζης. Ἡ Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις ἐνέκρινε τὸ διάβημα τῆς Διοικησεως. Καὶ δὲν ἐψηφίσθη μὲν ὁ ἐν τῇ Βουλῇ ὑποβληθεὶς δεσμευτικὸς οὗτος νόμος, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς μέτρα, ὧν ἄμεσον ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε καὶ αὖθις νὰ νομοθετηθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς κυκλοφορία.

Τὰ κατὰ τὸ 1876 μέχρι τοῦ 1878 ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολιτικὰ καὶ πολεμικὰ γεγονότα δὲν ἠδύναντο νὰ παρασύρωσι τὴν Ἑλλάδα εἰς πολεμικὰς ἐνεργείας καὶ δρᾶσιν ζωηρῶς ὑπὸ τῆς κοινῆς αὐτῆς γνώμης καὶ τοῦ ἐξεγερθέντος ἐν γένει Ἑλληνισμοῦ ἐπιβληθεῖσαν.

Ἐντεῦθεν χρηματικαὶ ἀνάγκαι, ὑπὲρ ὧν ἤδη ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1876 προσεπάθησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ προνοήσῃ διὰ τοῦ ΦΙΓ' ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1876 νόμου περὶ δανείου δέκα ἑκατομμυρίων δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας, δι' ἑτέρου δὲ νόμου τῆς 7 Μαρτίου 1877 ηὔξησε τὸ ποσὸν τῶν δυναμένων νὰ ἐκδοθῶσιν ἐντόκων γραμματίων εἰς 9,000,000. Ἀλλὰ τὸ δανειον τῶν δέκα ἑκατομμυρίων ἐν μερει μόνον ἐκαλύφθη, ἐνῷ αἱ ραγδαίως ὀγκούμεναι ἀνάγκαι τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν καὶ τὸ ἀναλογον τῶν περιστάσεων, καθίστων ἀδύνατον τὴν εὕρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων χρηματικῶν πόρων. Προῆλθεν ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν Ἰονικὴν Τράπεζαν, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Τραπεζῶν ὑπογραφὴν της ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1877 συμβάσεως, δι' ἧς ἀναστελλομένης τῆς ἐξαργυρώσεως καὶ διασσομένης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῶν, τῶν μὲν τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης ἐντὸς τῆς Ἑπτανήσου, τῶν δὲ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐντὸς τοῦ λοιπου Κράτους, ἐδάνειζον τῇ Κυβερνήσει ἡ μὲν Ἐθνικὴ δεκατέσσαρα ἑκατομμύρια παλαιῶν δραχμῶν, ὧν ἑπτὰ εἰς μεταλλικόν, ἡ δὲ Ἰονικὴ ἓξ ἑκατομμύρια, ὧν τρία εἰς μεταλλικόν.

Συγχρόνως δὲ ἀπὸ Β. Διατάγματος τῆς 19 Ἰουνίου 1877, ἀναστέλλετο ἡ ἐξαργύρωσις καὶ διετάσσετο ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζογραμματίων μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1877, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐψηφίζετο ὁ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1877 ΧΚΖ' νόμος περὶ δανείου εἴκοσιν ἑκατομμυρίων καὶ ἐκυροῦτο διὰ μὲν τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1877 ΧΛΑ' νόμου ἡ μετὰ τῶν Τραπεζῶν σύμβασις, διὰ δὲ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ΧΛΒ' νόμου τὸ ἀπὸ 19 Ἰουνίου περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας Β. Διάταγμα. Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς μετὰ τῶν Τραπεζῶν συμβάσεως ὡρίζετο συνάμα ὅτι, διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἡ μὲν Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠδύνατο νὰ ἔχῃ εἰς κυκλοφορίαν γραμμάτια τραπεζικὰ μέχρι 47 ἑκατομμυρίων, ἡ δὲ Ἰονικὴ μέχρι 12 ἑκατομμυρίων κατ' ἀνώτατον ὅρον.

Ἀλλ' αἱ χρηματικαὶ τοῦ Κράτους ἀνάγκαι ταχέως ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς νέαν μετὰ τῆς Τραπέζης ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους σύμβασιν, τὴν ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1877, δι' ἧς τὸ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δάνειον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ηὐξήθη ἀπὸ 14,000,000 εἰς 21,000,000 ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 7,000,000, ὡς καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην σύμβασιν, ἡ Κυβέρνησις ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ ὡς μεταλλικόν. Καὶ ἐν ὅσῳ μὲν αἱ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καταβολαὶ τῆς Τραπέζης πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ δανείου ἦσαν κατωτέραι τῶν 14,000,000, ὡρίζετο ἀνώτατος ὅρος κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων 59000000. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐπραγματοποιοῦντο καταβολαὶ πέραν τῶν 14,000,000 μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὅλου ποσοῦ τοῦ δανείου τῶν 21,000,000, ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξανε τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς κυκλοφορίας χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 66,000,000.

Συνάμα ἐπεβάλλετο τῇ Τραπέζῃ ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἔχῃ μεταλλικὸν ἀποταμίευμα οὐχὶ κατώτερον τῶν 12,500,000 δραχμῶν. Αἱ εἰς μεταλλικὸν ὅμως προς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ λογαριασμῷ τοῦ δανείου χορηγήσεις τῆς Τραπέζης ἤθελον λογίζεσθαι ὡς ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ ἀποταμιεύματος, κατ' ἴσον ποσὸν ἐλαττουμένου τοῦ ἀνωτάτου ὅρου κυκλοφορίας γραμματίων 66,000,000 δρχ.

Διετηροῦντο ἀφ' ἑτέρου ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς νέας ταύτης συμβάσεως ἐκ τῶν πρὸ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συμβάσεων διατάξεις τινὲς σχετικαὶ τῇ ἀναλογίᾳ τοῦ παθητικοῦ πρὸς τὸ μετοχικὸν καὶ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον καὶ τῇ ἐν γένει τοῦ παθητικοῦ ἀντιπροσωπεύσει.

Καὶ αὖθις ὅμως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1878 ἡ Κυβέρνησις διὰ νέας συμβάσεως ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ΧΟΖ' Νόμου τῆς 25 Ἰανουαρίου 1878 ηὔξησε τὴν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλὴν αὐτῆς διὰ δανείου δέκα ἑκατομμυρίων, κατ' ἴσον αὐξηθέντος ποσὸν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων, κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς αὐτῆς διατάξεις μὴ τροποποιηθείσης τῆς ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1877 συμβάσεως.

Κατὰ Μάϊον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους διὰ συμβάσεως ἀπὸ 18 Μαΐου 1878, ἡ Κυβέρνησις ἐπειγομένη νὰ εὕρῃ νέους πόρους ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, συνεφώνησε μετὰ τῆς Τραπέζης τὴν ὑπὸ ταύτης ἀναδοχὴν τοῦ ἐκ δρχ. 2,262,443 ἀδιαθέτου ὑπολοίπου τῶν ὁμολογιῶν τοῦ διὰ τῶν Νόμων τῆς 17 Δεκεμβρίου 1876 καὶ ἀπὸ 17 Μαρτίου 1877 ψηφισθέντος δανειου τῶν 10 ἑκατομμυρίων, συνομολογηθέντος συναμα ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξωνήσεως τῶν ὁμολογιῶν τούτων, εὐθὺς δ' ὡς κυρουμένης τῆς συμβάσεως διὰ νόμου, ἤθελεν ἐπιτραπῇ τῇ Κυβερνήσει νὰ λάβῃ ἴσον ποσὸν εἰς δάνειον παρὰ τῆς Τραπέζης κατὰ τοὺς ὅρους τῶν προηγουμένων ἐπὶ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείων. Εἰς τὸ δάνειον δὲ τοῦτο προσετέθη ἕτερον ἐκ δρχ. 5 ἑκατ. συνομολογηθὲν διὰ συμβάσεως μετὰ τῆς Τραπέζης ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1878. Ἀμφοτέρων δὲ τῶν συμβάσεων τούτων κυρωθεισῶν διὰ νόμου τῆς 7 Δεκεμβρίου 1878, ἡ πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλὴ τῆς Κυβερνήσεως ηὔξησε κατ' ἴσον τοῖς ἀνωτέρω δανείοις ποσόν, συνάμα δὲ κατα τὸ αὐτὸ ποσὸν καὶ ὁ ἀνώτατος ὅρος κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων. Οὕτω κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χρήσεως πάντων τῶν ἀνωτέρω δανείων (ἐκτὸς ποσοῦ δρχ. 2 ἑκατ. περίπου) καὶ τῆς πραγματοποιήσεως ἐκ τούτων εἰς μεταλλικὸν δρ. 5,891,498.45, ὁ ἀνώτατος ὅρος, εἰς ὃν ἐπετρέπετο ν' ἀνέλθῃ ἡ κυκλοφορία τῶν γραμματίων, ἦτο τῇ 31 Δεκεμβρίου 1878 δρχ. 75 ἑκατομ. περίπου. Ἐν τούτοις ἡ Τράπεζα, καίτοι ἠλάττωσε κατὰ Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως διὰ τὰς κυριωτέρας τοῦ τόπου ἀγορὰς ἀπὸ 8 ο/ο εἰς 7 ο/ο, πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν, ὅπως περιορίσῃ ἐντὸς τῶν ἐφικτῶν ὁρίων τὴν κυκλοφορίαν τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων, ἥτις κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν τῆς 31 Δεκεμβρίου 1878 ἀνήρχετο εἰς δρχ. 60,500,000 περίπου, ἤτοι εἰς ποσὸν κατὰ 14,500,000 περίπου ἔλαττον τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου κυκλοφορίας. Διὰ τούτου προσεπάθησεν ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης καθ' ἃ ἐν τῷ ἀπολογισμῷ αὐτῆς πρὸς τοὺς μετόχους τοῦ ἔτους 1878 ὑπέβαλε, ν' ἀνακόψῃ, ὡς καὶ ἐν μέρει κατώρθωσε, τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ συναλλάγματος ὑπερτίμησιν.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τὸ ἔτος 1879 εἶνε κατὰ τοῦτο ἀξιοσημείωτον, ὅτι κατ' αὐτὸ ἤρξατο, οὕτως εἰπεῖν, ἡ περίοδος τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Κράτους δανείων. Μετὰ τὴν τακτοποίησιν διὰ συμβιβασμοῦ τῶν δανείων τοῦ 1821 καὶ 1825, δὲν ὑφίστατο κώλυμα ὅπως μὴ ἀναπετασθῶσι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ πύλαι τῶν Εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων, ὁ δὲ Νόμος τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1879 ἐπέτρεψε τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐκανόνισε τοὺς ὅρους δανείου ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων, ὁριζομένου συνάμα διὰ τοῦ ἄρθρου 12ου τοῦ Νόμου τούτου, ὅτι «τὰ ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ δανείου τούτου εἰσπραττόμενα χρήματα, κατατιθέμενα ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἤθελον διατεθῇ πρὸ παντος πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν γραμματίων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς καὶ Ἰονικῆς, τὰ δὲ λοιπὰ ἤθελον διατεθῇ εἰς δάνειον μέχρις ὀκτὼ ἑκατομμυρίων εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς ὁδοποιΐας καὶ μετὰ τοῦτο τὸ ὑπόλοιπον εἰς ἄλλας ἀνάγκας τοῦ Κράτους. Τῷ ὄντι δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐπραγματοποιήθη, διὰ συμβάσεως ἀπὸ 2)14 Ἀπριλίου 1879 μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν «Gomptori d'Escompte de Paris».Α. Συγγροῦ καὶ Γ. Κορωνιοῦ, ἀφ' ἑτέρου δάνειον ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων, παραχωρηθείσης ὡς ἐγγυήσεως τῆς προσόδου τοῦ χαρτοσήμου καὶ ἀναδεχθείσης τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δι' ἑτέρας μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συμβάσεως, τῆς ἀπὸ 28ης Ἀπριλίου 1879, νὰ παραλαμβάνῃ τὰς ὑπὸ τῶν ταμιῶν τοῦ Δημοσίου παραδιδομένας αὐτῇ ὑπεγγύους τῷ δανείῳ εἰσπράξεις ἐκ πωλήσεως χαρτοσήμου καὶ ἐκ τούτων νὰ διαβιβάζῃ πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις Προεξοφλητικὴν Τράπεζαν τὰ ἑκάστοτε πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ εἰρημένου δανείου ἀναγκαιοῦντα ποσά, τοῦτο δὲ ἄνευ προμηθείας τινός, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κρινάσης ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ, ὡς ἐν πλείσταις περιστάσεσι, νὰ μὴ ἐπιδιώξῃ ἰδίαν ὠφέλειαν,

προκειμένου περὶ δανείου ὑπὲρ τόσῳ προφανοῦς γενικοῦ συμφέροντος συνομολογουμένου, ἀφοῦ ὡς κύριος σκοπὸς αὐτοῦ ὡρίζετο ἡ ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ἀτυχῶς ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ἐπετεύχθη, ματαιωθεὶς ὑπὸ τῶν καὶ αὖθις ἀναφυεισῶν πολιτικῶν περιστάσεων, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ποοσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς μέχρις Ἀράχθου Ἠπείρου. Ἀλλ' ὅπως δήποτε ἡ νομισματικὴ ἐν γένει καὶ ἡ τῆς Τραπέζης ἰδία κατάστασις ἐβελτιώθησαν, καταβληθεισῶν αὐτῇ μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1879 ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς μεταλλικὸν μεε δραχμὰς 6,772,746, εἰς τραπεζικὰ δὲ γραμμάτια δραχμὰς 21,010,062. Μετὰ τὰς καταβολὰς δὲ ταύτας παρέμεινε τὸ δημόσιον ὀφεῖλον τῇ Τραπέζῃ μόνον δραχμὸς 11,585,446 εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Οὕτω κατ' ἀκολουθίαν τῆς πληρωμῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς τὴν Τράπεζαν ὁλοκλήρου τῆς εἰς μεταλλικὸν ὀφειλῆς, ὑπῆρχε πάλιν αὖθις εἰς τὴν δυνάμει τῶν συμβάσεων περὶ αναγκαστικῆς κυκλοφορίας υποχρέωσιν, ὅπως διαρκούσας ταύτης διατηρῇ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς κατ' ἐλάχιστον ὅρον μεταλλικὸν δραχμὰς 12,500,000, ὑποχρέωσιν, ἣν καὶ πέραν τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐτήρησεν ἡ Τράπεζα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ αὐτῆς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1879, ἐν ᾧ ἀναγράφεται μεταλλικὸν ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῆς δραχμῶν 19,123,174, συνάμα δὲ περιέστειλεν αὕτη κατὰ τὸ δυνατὸν μετρον την κυκλοφορίαν τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς, ἀνερχομένων ἐν τῷ αὐτῷ ἰσολογισμῷ εἰς δραχμὰς 51,510,878, ἐνῷ κατὰ τὰς περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συμβάσεις ἐδικαιοῦτο εἰς κυκλοφορίαν δραχμὰς 56,585,446, ἤτοι 45,000,000 δι' ἴδιον λογαριασμὸν πλέον τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὀφειλομένων εἰς τραπεζογραμματια δραχμὰς 11,585,446.

Καὶ οὲν κατωρθώθη μὲν ἡ ἐκ τῶν πόρων τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας,, οὐχ ἧττον ὅμως αἱ πρὸς τοῦτο προσπάθειαι ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ πρῶτον του ἑπομενου ἔτους 1880 ἐξάμηνον ὑπὸ τῶν διαδεχθεισῶν ἀλλήλας Κυβερνήσεων, τῆς κοινῆς γνώμης ἀδημονούσης ἐπὶ τῇ παρατεινομένῃ διαρκείᾳ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ ἐπιτακτικῶς ἀπαιτούσης τὴν ἄρσιν αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ Κράτος ἐστερεῖτο τῶν πρὸς τοῦτο χρηματικῶν πόρων, ὡς ἐκ τῶν ὑφισταμένων δὲ οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν ανωμαλιῶν καὶ τῆς προσφάτου ἔτι εἰς ἄλλας τοῦ Κράτους ἀνάγκας διαθέσεως μέρους τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων, τοῦ πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συνομολογηθέντος, αἱ περιστάσεις δὲν ἦσαν εὐνοϊκαὶ πρὸς συνομολόγησιν ἐξωτερικοῦ δανείου. Ἐπεζητήθη ἑπομένως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἄρσιν τῆς αναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἡ ἀρωγὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, γενομένων δὲ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ προτάσεων κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1880 περὶ συνομολογήσεως λαφειοφόρου δανείου 60 ἑκατομμυρίων πραγματικοῦ κεφαλαίου, ὑπεγράφη μεταξὺ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου ὁμάδος κεφαλαιούχων ἐν οἷς καὶ ἡ Γαλλοαιγυπτιακὴ Τράπεζα ἡ ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1880 προκαταρκτικὴ σύμβασις περὶ τοῦ λαχειοφόρου δανείου, ἧς ὅμως ἡ ἰσχὺς ἠρτήθη ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ὁριστικῆς συμβάσεως ὑπό τε τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης καὶ ὑπὸ τῆς ὁμάδος τῶν κεφαλαιούχων. Ἐπελθούσης ἐν τούτοις τῇ 10 Μαρτίου 1880 κυβερνητικῆς μεταβολῆς, ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τῆς νέας Κυβερνήσεως ὑπῆρξε νὰ προκαλέσῃ τὴν ὑπο τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ Νόμου τῆς 18 Ἀπριλίου 1880 περὶ συνομολογήσεως δανείου 21.000.000 φράγκων πρὸς ἄρσιν τῆς αναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, ἀφοῦ ἤδη ἡ Ἐθν. Τράπεζα διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς μετὰ τῆς «Γαλλοαιγυπτιακῆς Τραπέζης» συμβάσεως περὶ ἀναδοχῆς ὑπὸ ταύτης τοῦ ἐκδοθησομένου λαχειοφόρου δανείου (αἱ περὶ τούτου ἀνταλλαγεῖσαι ἐπιστολαὶ φέρουσι χρονολογίαν ἀμφότεραι 7)19 Ἀπριλίου 1880) εἶχεν ἀσφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας Νόμου καὶ εἶχεν ἀναγγείλῃ τοῦτο δι' ἐγγράφου πρὸς τον Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἀνατριπέντων, ἐν τούτοις, ὡς εἴπομεν, ὑπὸ τῶν περιστάσεων περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1880, τῶν περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας σχεδίων, ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζης ἠρκέσθη νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῷ πρὸς την τακτικὴν τῶν μετόχων Συνέλευσιν τοῦ 1881 ἀπολογισμῷ τῆς διαχειρίσεως τοῦ 1880 ἔτέρους, συντρέχοντας τῇ ἐκδόσει τοῦ λαχειοφόρου δανείου λόγους, διὰ τῶν ἑπομένων: «Διὰ τοῦ δανείου τούτου εἰσάγομεν ἐν τῷ τόπῳ σπουδαῖον ποσὸν εἰς μεταλλικὸν καὶ ἀπεκτήσαμεν τὸ μέσον, ὅπως ἀνταποκριθῶμεν ἐπαρκῶς εἰς τὰς πολλὰς αἰτήσεις δανείων, ἐνυποθήκων ἰδιωτῶν καὶ τῶν πρὸς ταῦτα ἀφομοιωθέντων εἰς ἀνάγκας συγκοινωνίας καὶ ἄλλας παραγωγικὰς χρήσεις». Καὶ προσετέθη μὲν ἡ ἐργασία τῶν χορηγήσεων εἰς δήμους καὶ ἄλλα πρόσωπα μεταγενεστέρως τῇ συνομολογήσει του λαχειοφόρου δανείου, ἤτοι διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 κυρωθείσης συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἡ προσθήκη αὕτη εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης εἶχεν ἤδη ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 8 Μαΐου 1880, ἐν ᾗ ἐνεκρίθη συνάμα ἡ ὑπὸ τοῦ Γεν. Συμβουλίου ἀποφασισθεῖσα ἔκδοσις δισχιλίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μετοχῶν, ὡς μέσον περιστολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς ἄρσεως.

Οὕτω προπαρασκευασθείσης τῆς Ἐθν. Τραπέζης διὰ τοῦ συνομολογηθέντος λαχειοφόρου δανείου εἰς μεταλλικὸν, ἅπως παράσχῃ τῇ Κυβερνήσει τὰ μέσα πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ ψηφισθέντος τοῦ Νόμου τῆς 18 Ἀπριλίου 1800 περὶ συνομολογήσεως δανείου ἐκ φρ. 21,000,000 πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἠδυνήθη ἡ Ἐθν. Τράπεζα νὰ συνομολογήσῃ μετα τοῦ Κράτους τὴν ἀπὸ 3 Μαΐου 1880 σύμβασιν δι' ἧς :

Α') Ἐκ τῶν 42,000 ὁμολογιῶν, ὧν ἑκάστη ἐτιμᾶτο δραχμῶν νέων 500 ἐπὶ τόκῳ ἐτησίῳ 6 0)ο τοῦ ἐκδοτέου δυτάμει τοῦ νόμου τῆς 18 Ἀπριλίου 1880 Ἐθνικοῦ δανείου, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνεδέχετο 35,697 ὁμολογίας εἰς τὴν πραγματικὴν τῆς ἐκδόσεως τιμὴν τῶν 425 ν. δραχμῶν, συμψηφιζομένου τοῦ ἀντιτίμου τῶν ὁμολογιῶν τούτων ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων αὐτῇ ὑπο τοῦ Κράτους ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ. Συνάμα ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ διαθέσῃ τὰς ὑπ' αὐτῆς ἀναδεχθείσας ὁμολογίας ἐπὶ μίαν ἑξαμηνίαν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1881, εἰ μὴ μόνον κατ' αἴτησιν καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Β') Πᾶν τυχὸν ὑπόλοιπον (μετὰ τὸν ανωτέρω συμψηφισμὸν) τοῦ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τραπεζαν χρέους ἤθελεν ἐξοφληθῇ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1880, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1881 αἰρομένης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων.

Τὴν σύμβασιν δὲ ταύτην ἐνέκρινεν ἡ Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 8 Μαΐου 1880, ἐν ᾗ συνάμα ἀπεφάσισε καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Διοικησεως προταθείσης ἐκδόσεως ἐν ἀνάγκῃ δισχιλίων νέων μετοχῶν, ἐγκρίνασα καὶ τοῦτο τὸ μέτρον.

Τὰς ὑπολοίπους 6,303 ὁμολογίας τοῦ δανείου τῶν 21,000,000 ἀνεδέχετο ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα, ἐπὶ συμψηφισμῷ ἐπίσης τῶν ὀφειλομένων αὐτῇ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ, αἰρομένης καὶ τῆς τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1881.

Οὕτω διὰ τοῦ μεταλλικοῦ, ὅπερ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπρόκειτο νὰ προμηθευθῇ δια τῆς ἐκδόσεως τοῦ λαχειοφόρου δανείου, ἠσφαλίσθη ἡ ἄρσις ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1881 τῆς ἀναγκαστικῆς τῶν τραπεζικῶν γραμματιων κυκλοφορίας. Πρὸς τοῦτο ὅμως βαρείας ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἀνεδέχθη ὑποχρεώσεις, διότι ὡς ἐκ τοῦ ἀνωμάλου τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν τῆς χώρας περιστάσεων βαρεῖς ὑπῆρξαν καὶ οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς συνωμολογησε τὸ λαχειοφόρον δάνειον. Τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ὡρίσθη εἰς 60 ἑκατομμύρια φράγκα, ὁ δὲ τόκος εἰς 6 0)ο καὶ τὸ χρεωλύσιον εἰς 1)2 0)ο περίπου κατ' ἔτος ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου, καταβλητέων εἰς ἴσας ἑξαμηνιαίας δόσεις κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας, συμπεριλαμβανομένων ἐν ταῖς δόσεσι καὶ τῶν λαχνῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ταύτῃ ἐξεδόθη δάνειον ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ φρ. 72,716,400 πρὸς 4 0)ο ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου, διαιρούμενον εἰς 181,791 ὁμολογίας ἀνωνύμους ἐκ φρ. 400 ἑκάστη, ἐξοφλητέον ἐντὸς 44 ἐτῶν ἀπο τῆς πλήρους τοῦ δανείου καταβολῆς. Τὰ δύο τρίτα δὲ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου (ἀκριβῶς 121,191 ὁμολογίας) ἀνεδέχθη ὡρισμένως ἡ ἐν Παρισίοις «Γαλλοαιγυπτιακὴ Τράπεζα» πρὸς φρ. 330 ἑκάστην ὁμολογίαν, ἐπιφυλαχθεῖσα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἄνω τῆς τιμῆς ταύτης τιμὴν τῆς ἐκδόσεως, τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς ὑπ' αὐτῆς κερδαινομένης οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ὁμολογιῶν, ὅπερ ἀνεδέχετο ὡρισμένως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ τυχὸν ἐπὶ πλέον ἐγγραφησομένου ποσοῦ. Ἐπίσης ἡ «Γαλλο-Αἰγυπτιακὴ Τράπεζα» ἐπεφυλάσσετο τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐντὸς τριῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς μηνῶν δηλώσῃ ἂν ἀνεδέχεται εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν καὶ τὰς τυχὸν ὑπολοίπους μὴ ἐγγραφείσας ὁμολογίας. Τὸ δάνειον ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τῇ 22 Μαΐου (3 Ἰουνίου) καὶ 23 Μαΐου (4 Ἰουνίου) 1880 ἐν Ἑλλάδι παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς, ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῖς κ. κ. Ζαφειροπούλῳ καὶ Ζαρίφῃ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῇ Γαλλο-Αἰγυπτιακῇ Τραπέζῃ καὶ παρὰ τοῖς κ. κ. Συνοδινῷ, Ράλλῃ καὶ Σᾶ καὶ ἐν Ζυρίχῃ τῆς Ἑλβετίας παρὰ τῇ «Πιστωτικῇ Ἑλβετικῇ Ἑταιρίᾳ», ἡ τιμὴ δὲ τῆς ἐκδόσεως ὡρίσθη ὑπὸ τῆς «Γαλλο-Αἰγυπτιακῆς Τραπέζης» εἰς φρ. 362.50 ἤτοι κατὰ φρ. 32.50 ἄνω τῆς τιμῆς, εἰς ἣν εἶχεν ἀναδεχθῇ αὕτη ὡρισμένως τὰ δύο τρίτα τοῦ ἐκδοθέντος δανείου. Κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἐνεγράφησαν, ἐκ τῶν 181, 791 ὁμολογιῶν, 139,286 ὁμολογίαι. ἀλλ' ἡ «Γαλλο-Αἰγυπτιακὴ Τράπεζα» μετὰ τῶν συμμετόχων αὐτῆς ἔσπευσαν νὰ ἐγγράψωσι τὰς ὑπολοίπους 42,505 ὁμολογίας, οὕτω δὲ ὁλόκληρον τὸ δάνειον ἐκαλύφθη ἐκ τῆς σχετικῆς τῆς ἐκδόσεως ἐπιτυχίας, καταδειχθείσης μὲν τῆς ὑποληψεως, ἧς ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἀπήλαυεν, ἀλλὰ συναμα ὅτι οἱ ὅροι ἦσαν μὲν βαρεῖς, ἀλλ' ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς περιστάσεις.

Ἀλλ' αἱ κατὰ τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν τοῦ 1880 γεννηθεῖσαι ἐλπίδες περὶ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐν Βερολίνῳ Συνεδρίου, αἱ καὶ αἰσίως, ἂν καὶ ἐν μέτρῳ μόνον ἀτυχῶς πραγματοποιηθεῖσαι, ἄλλην ἔδοσαν καὶ εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα τροπήν, ἐνῷ συνάμα τῇ Τραπέζῃ ἐξ ὑψίστου ἐπεβλήθη ἐθνικοῦ καθήκοντος νὰ παράσχῃ τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς πρὸς πραγματοποίησιν τῶν Ἐθνικῶν ποθων. Τὰ περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας μέτρα ἐματαιώθησαν ἑπομένως. Τοὐναντίον δὲ συνωμολογήθησαν μετὰ τῆς Τραπέζης διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπὸ 8 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεων, δάνειον 62 ἑκατομμυρίων παλαιῶν δραχμῶν, ἡ παράτασις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων καὶ ἡ ἀνανέωσις τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης, ἀκυρωθείσης διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως τῆς προηγουμένης τοιαύτης ἀπὸ 3 Μαΐου 1880 περὶ δανείου 21 ἑκατομμυρ. καὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἔκτακτος δὲ Γενικὴ τῶν μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Συνέλευσις, συγκληθεῖσα τῇ 9 Νοεμβρίου 1880, ἐνέκρινε τὰς ἀνωτέρω συμβάσεις, ὡς ἀναγράφεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Συνελεύσεως ταύτης. Μεθ' ὃ τοῦ κ. Προέδρου (Ι. Α. Σούτσου ἐρωτήσαντος τὴν Συνέλευσιν ἂν ἐγκρίνῃ τὴν

Ε Υ Γ ΝΑΡΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ — ΓΑΒΡΙΗΛ

Ἐλβετός, ἐκ Γενεύης, γαλλικῆς ὅμως καταγωγῆς, γεννηθεὶς ἐς Αὐὸν τὸ 1775. Φιλέλλην θερμώτατος, παρασχὼν ἀπείρους καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς.

Ὁ πατήρ του διετήρει μέγαν ἐμπορικὸν οἶκον εἰς Αυόν, τὴν πόλιν ὅμως ταύτην ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ μεθ' ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας του κατὰ τοὺς θρησκευτικοὺς διωγμούς. Ὁ Ἐϋνάρδος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ὑ ερασπιστῶν τῆς Αυὸν κατὰ τὴν πολιορκίαν αὐτῆς τὸ 1793, μετὰ δὲ τὴν πτῶσίν της ἐγκατέλειψεν αὐτήν, ἐγκατασταθεὶς εἰς Γένουαν, ὅπου ἵδρυσε μέγαν ἐμπορικὸν οἶκον. Τὸ 1800 τὸν εὑρίσκομεν ὑπηρετοῦντα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου ὑπὸ τὸν Μασσέναν, πολιορκούμενον εἰς Γένουαν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Αὐστριακῶν.

Τὸ 1801 μετέβη εἰς Λιβόρνον, ὅπου διεπραγματεύθη δάνειον πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἐτρουρίας, κερδίσας μέγιστα χρηματικὰ ποσά. Τὸ 1810 ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Γενεύην, κατὰ τὸ 1814 δὲ ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἑλβετικὴν Ὁμοσπονδίαν εἰς τὸ συνέδριον τῆς Βιέννης, ὅπου ἐγνώρισε τὸν Καποδίστριαν, ἀντιπροσωπεύοντα τότε τὴν Ρωσσίαν ἐν αὐτῷ, συνδεθεὶς μετ' αὐτοῦ δια στενῆς φιλίας. Τὸ 1818 ἀντεπροσώπευσε τὸν Μέγα Δοῦκα τῆς Τοσκάνης ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Ἀκυϊσγράνου, διορισθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Δουκὸς σύμβουλος τῆς Αὐλῆς καὶ λαβὼν τίτλους εὐγενείας.

Τὸ 1821, ἐπιστρέψας εἰς Γενεύην, ἀφωσιώθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα ἐ ραγέντα ἤδη. Ὡς μέλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομιτατου μετέβη τὸ 1825 εἰς Παρισίους, πολιτογραφηθεὶς Ἕλλην καὶ ἀνακηρυχθεὶς πολιτης Ἀθηνῶν ὑ ὸ τῆς ἐν Ἄργει Ἐθνοσυνελεύσεως. Εἰς Παρισίους παρ μένων διετέλει ἐν ἀλληλογραφίᾳ μετὰ τῶν ἀπανταχου ἐπιφανῶν φιλελλήνων, ὑπηρετῶν μετὰ ζήλου τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα. Το 1827 μετέβη εἰς Λονδῖνον, ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ διετίαν, καλλιεργῶν τὴν διάδοσιν τοῦ φιλελληνισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ σθεναρῶς ἀμυνόμ ενος τῶν ἑλληνικῶν δικαίων. Τὸ 1829 ἐπανέκαμψεν εἰς Παρισίους, ἐφωδιασμένος μὲ πληρεξούσια ἔγγραφα ὑπὸ τοῦ Καποδίστρια, ὅπως ἐπιτύχῃ ἐγγύησιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, διὰ τὴν σύναψιν νέου ἑλληνικοῦ δανείου. Ἀποτυχὼν εἰς τὰ διαβήματά του ταῦτα, ἀπέστειλεν εἰς Ἑλλάδα 700,000 φράγκων ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐγγυήσεως.

Ἀργότερον διὰ σειρᾶς ὑπομνημάτων του ἐπρωτοστάτησε παρὰ τοῖς Ἀνακτοβουλίοις τῆς Εὐρώπης πρὸς ἐκλογὴν βασιλέως δια τὴν Ἑλλάδα, κατὰ δὲ τὴν Κρητικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1841 κατέβαλε μεγάλας προσπαθείας διὰ ν' ἀναζωπυρήσῃ τὸν φιλελληνισμὸν τῆς Εὐρώ της καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς μεγαλονήσου ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Ἀπέθανεν εἰς Ἀθήνας τὴν 6 Φεβρουαρίου 1863, ἐν ἡλικίᾳ 88 ἐτῶν, συνοδευθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν ἀπὸ τὸ βαθὺ πένθος ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Μαρμάρινος ἀνδριὰς αὐτοῦ ἔχει στηθῆ ἐντὸς τοῦ Ἀνακτορικοῦ Κήπου, μαρμαρίνη δὲ προτομή του κοσμεῖ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Σύμβασιν, τῇ προτάσει τοῦ κ. Ξενουδάκη παρατηρήσαντος, ὅτι περὶ τῶν ὑψίστων συμφερόντων τοῦ Ἔθνους πρόκειται, ἡ Συνέλευσις παμψηφεὶ ἐνέκρινε τὴν ὑποβληθεῖσαν σύμβασιν.

Σχεδὸν ταὐτοχρόνως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνωμολόγησε νέον ἐξωτερικὸν δάνειον 120 ἑκατομμυρίων φράγκων διὰ συμβάσεως ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1880, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ δανείου δὲ τούτου προκαταβολὴν τῆς ὁμάδος τῶν Τραπεζιτῶν μετέσχε καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ 6.000.000 φράγκα πραγματικοῦ κεφαλαίου, ἀναδεχθεῖσα ὅπως ἐν καιρῷ συμψηφίσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀντὶ ἰσοτίμου ποσοῦ ὁμολογιῶν (κατὰ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν τιμὴν) τοῦ ἐκδοθησομένου δανείου. Λεπτομερέστερον τὰ συνομολογηθέντα διὰ τῶν ρηθεισῶν συμβάσεων ἀπὸ 8 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1880 ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως:

1) Τὸ ἀποκλειστικὸν πρὸς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζογραμματίων δικαίωμα τῆς Τραπέζης, ὅπερ ἔληξε τῇ 31 Δεκεμβρίου 1891, παρετάθη ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν, ἤτοι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1916, ὡρίσθη δὲ ὅτι ἐπεκτείνεται ἐφ' ὅλον τὸ Κράτος, πλὴν τῆς Ἑπτανήσου, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς διατηρήσεως εἰκοσιπέντε ἐμμίσθων ὑποκαταστημάτων. Καὶ ἐπεξετάθη μὲν διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεως τὸ προνόμιον τοῦτο καὶ εἰς τὰς προσαρτηθησομένας ἐπαρχίας ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως ἱδρύσεως ἐν αὐταῖς πέντε ὑποκαταστημάτων, ἀλλ' ὁ ὅρος οὗτος ἀπηλείφθη διὰ τῆς συνάμα ταύτῃ κυρωθείσης συμβάσεως τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1880, παρεχωρήθη δὲ διὰ τοῦ ἄρθρ. Γ' τῆς περὶ τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων συμβάσεως εἰς τοὺς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβληθέντας περὶ τοῦ δανείου τούτου «τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύσωσιν εἰς τὰς παραχωρηθησομένας τῇ Ἑλλάδι ἐπαρχίας Τράπεζαν, ἔχουσαν ἐπὶ εἰκοσιπέντε ἔτη τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων, ἀπολαύουσαν παντὸς δικαιώματος καὶ προνομίου παρακεχωρημένου μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος (πλὴν τοῦ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν γραμματίων τούτων) καὶ ὑποβαλλομένην εἰς ὅσας ὑποβάλλεται μέχρι τοῦδε ὑποχρεώσεις καὶ ἡ εἰρημένη Ἐθνικὴ Τράπεζα. Τούτοις δὲ προσετέθη διὰ τοῦ κυρώσαντος τὴν περὶ δανείων σύμβασιν Νόμου καὶ ἡ ἑπομένη παράγραφος: «Ἡ συσταθησομένη ἐν ταῖς προσαρτηθησομέναις ἐπαρχίαις Τράπεζα ὑποβάλλεται εἰς πάσας τὰς μέχρι τοῦ νῦν διὰ συμβάσεων ἢ νόμων ἐπιβαλλομένας εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὑποχρεώσεις, ἐπομένως καὶ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ τεταρτημορίου τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων ὠφελείας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1892». Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων συνέστη «Προνομιοῦχος Τράπεζα Ἠπειροθεσσαλίας», εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ὁποίας συμμετέσχε καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, καθ' ἣν ἀναλογίαν μετεῖχε τοῦ δανείου τῶν 120 ἑκατομμυρίων, ἤτοι κατὰ 6.026 μετοχάς, ἃς ὅμως ἐξεποίησεν ἐπ' ὠφελείᾳ δρχ. 100 κατὰ μετοχὴν (ἐκτὸς μόνον 500 μετοχῶν, πωληθεισῶν καὶ τούτων βραδύτερον).

2) Ὁ τόκος τῶν πρὸς ἰδιώτας χορηγουμένων δανείων ἠλαττώθη εἰς 7 ο/ο ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου προνομίου, οἱ δὲ δανειζόμενοι παρὰ τῆς Τραπέζης ἐπὶ τριτεγγυημένοις γραμματίοις, ἀπηλλάγησαν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ εἶναι εἷς ἐξ αὐτῶν ἐγκατεστημένος ἐν τῇ πόλει, ἔνθα ἐδρεύει τὸ ἐνεργοῦν τὴν προεξόφλησιν Ὑποκατάστημα.

3) Συνωμολογήθη ἡ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου προνομίου συμμετοχὴ τοῦ Κράτους κατὰ 25 τοῖς ἑκατὸν εἰς τὰς ὠφελείας τὰς προκυπτούσας τῇ Τραπέζῃ ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων, ἀφαιρέσει τοῦ ποσοῦ τοῦ καλυπτομένου ὑπὸ τοῦ μεταλλικοῦ τῆς Τραπέζης ἀποταμιεύματος καὶ τοῦ μεταλλικοῦ τοῦ κεχορηγημένου τῇ Κυβερνήσει εἰς δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τῶν τραπεζογραμματίων. Ἐν ἄρθρῳ δὲ 7ῳ τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεως ὡρίσθη λεπτομερῶς ὁ τρόπος τῆς ἐξευρέσεως τῆς ὠφελείας ταύτης.

4) Προσετέθη εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τραπέζης ἡ χορήγησις δανείων, ἐπ' ἀνωτάτῳ ὅρῳ τόκου 7 ο/ο, εἰς τοὺς δήμους, εἰς τὰς λιμενικὰς ἐπιτροπάς, εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιΐας καὶ ἐν γένει εἰς πᾶν νομικὸν πρόσωπον ἔχον ἐκ τοῦ νόμου εἰδικὰς προσόδους ἐπὶ ἐκχωρήσει δημοτικῶν ἢ λιμενικῶν ἢ ἄλλων ἐκ τοῦ νόμου εἰδικῶν προσόδων.

5) Ὑπεχρεώθη ἡ Τράπεζα νὰ μεταβιβάζῃ ἀνεξόδως εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον ὅσα χρήματα ἤθελον παραδίδεσθαι ἀπὸ τοὺς ταμίας καὶ τοὺς τελώνας τοῦ Κράτους εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα αὐτῆς καὶ νὰ ἐκδίδῃ ἄνευ προμηθείας τινὸς ἐπιταγὰς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων αὐτῆς, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι παρ' αὐτοῖς διαθέσιμα χρήματα.

6) Ἀκυρωθείσης τῆς ἀπὸ 3 Μαΐου 1880 Συμβάσεως μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ὡρίσθη ὅτι ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐξαργυρώσεως καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1877 συμβάσεως θέλουσιν ἐξακολουθεῖ, ἕως οὗ ἡ Κυβέρνησις ἀποδώσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν ὁλοσχερῶς τὰ δυνάμει τῆς νέας συμβάσεως καὶ τῶν προηγουμένων συνομολογηθέντα δάνεια. Συνάμα ἡ Τράπεζα ἐχορήγησε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δάνειον εἰς τρεχούμενον λογαριασμὸν εἴκοσι πέντε ἑκατομμυρίων παλαιῶν δραχμῶν εἰς μεταλλικὸν καὶ εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατομμυρίων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, ἀνεδέχθη δὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγήσῃ τῇ Κυβερνήσει κατὰ τὴν 1 Αὐγούστου 1881 ἢ βραδύτερον, κατὰ βούλησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἕτερον δάνειον ἐκ δέκα ἑκατομμυρίων παλαιῶν δραχμῶν κατ' ἀνώτατον ὅρον ἢ τὴν ἐγγύησιν τῆς Τραπέζης πρὸς συνομολόγησιν τοιούτου δανείου, ἀριεμένης τῇ Τραπέζῃ τῆς ἐπιλογῆς μεταξὺ τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου ἢ τῆς ἐγγυήσεως.

7) Ἐκανονίσθη ὅτι, διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τὸ ποσὸν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων, πλὴν τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὀφειλομένων, καὶ τὸ ποσὸν τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἀτόκων καταθέσεων ὁμοῦ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὸ τριπλάσιον τοῦ μεταλλικοῦ ἀποταμιεύματος, λογιζομένου ὅμως ὡς μέρους τοῦ ἀποταμιεύματος τούτου τοῦ ποσοῦ τοῦ ὀφειλομένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς μεταλλικὸν ἐκ τῶν εἰς μεταλλικὸν δανισθέντων αὐτῇ ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰς τρεχούμενον λογαριασμὸν 25 ἑκατομμυρίων. Πᾶσα ἑτέρα περιοριστικὴ διάταξις τῶν καταστατικῶν τῆς Τραπέζης Νόμων, ὡρίσθη ὅτι θὰ ἀργῇ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Ἐκτὸς τούτων διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεως ἐχορηγήθη τῇ Τραπέζῃ τὸ φορολογικὸν πλεονέκτημα, ὅτι διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τοῦ προνομίου αὐτῆς δὲν δύναται νὰ αὐξήσῃ ἡ ἤδη ἐπιβαρύνουσα αὐτὴν φορολογία, οὔτε νὰ ἐπιβληθῶσιν αὐτῇ νέοι φόροι. Πρόνοια ὑπαγορευθεῖσα ἐκ τῆς ἐν ἔτει 1877 γενομένης, ὑπὸ τὸ πρόσχημα φορολογίας, δημευτικῆς ἀποπείρας καὶ πλεονέκτημα πλέον ἢ ἐπαρκῶς αἰτιολογούμενον ἐκ τῆς συνομολογηθείσης, ὑπὸ τὸν τύπον συμμετοχῆς τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη, εἰδικῆς φορολογίας.

Ἐπίσης ἐπετράπη τῇ Τραπέζῃ νὰ κυκλοφορῇ δεκάδραχμα τραπεζογραμμάτια μέχρι δώδεκα ἑκατομμυρίων, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, μέχρι δὲ τεσσάρων ἑκατομμυρίων μετὰ τὴν ἄρσιν αὐτῆς (ἄρθρ. 16 Συμβ. 8 Ὀκτωβρίου 1880).

Ἐν τέλει ἐχορηγήθησαν τῇ Τραπέζῃ δύο βελτιώσεις τοῦ δικονομικοῦ ἡμῶν νόμου (ἄρθρ. 14 καὶ 15 Συμβ. 8 Ὀκτωβρίου 1880), ἤτοι ἡ ἀπόλυτος μὲν ἀπαγόρευσις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ τῇ βάσει διεκδικητικῆς ἀνακοπῆς τρίτου, ἐν ταῖς λοιπαῖς δὲ περιπτώσεσιν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀναστολῆς ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, καὶ τὸ δικαίωμα ὅσάκις γίνεται κατάσχεσις παρ' αὐτῇ ὡς τρίτῳ νὰ προσαγάγῃ καὶ βραδύτερον τῆς δηλώσεως, μέχρι τῆς ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσεως τῆς κατὰ τῆς δηλώσεως γενομένης ἀνακοπῆς, τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δηλώσεως ἢ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀνακοπῆς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, πλεονέκτημα, ὅπερ βραδύτερον ὁ Νόμος ΚΖ' τῆς 20 Μαρτίου 1881 ἐπεξέτεινεν εἰς πάντα ἐν γένει διάδικον, προκειμένου περὶ δημοσίων ἐγγράφων ἢ ἰδιωτικῶν ἐχόντων βεβαίαν χρονολογίαν.

Οὕτω τὸ ἔτος 1880 ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἐν τῷ βίῳ τῆς Τραπέζης.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατὰ τὸ 1880 συμβάσεων ἤρχισαν προκύπτοντα ὡς εἰκὸς μόνον κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Κατὰ τοῦτο ἔσπευσε τὸ Συμβούλιον τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χορηγηθείσης ἐν ἔτει 1873 ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων ἀδείας νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς εἴκοσι καὶ ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐμμίσθων Ὑποκαταστημάτων διὰ τῆς ἀπὸ ἀμίσθων εἰς ἐμμισθα τροπῆς τεσσάρων ἐξ αὐτῶν ἐκτελεσθείσης οὕτω τῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 Συμβάσεως ἀναληφθείσης ὑποχρεώσεως περὶ διατηρήσεως 25 Ὑποκαταστημάτων κατ' ἐλάχιστον ὅρον. Ἀλλὰ πολλῶν αἰτήσεων ὑποβληθεισῶν τῇ Τραπέζῃ ἐκ τῶν προσαρτηθεισῶν ἐπαρχιῶν τῆς Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου, τῇ θερμῇ δὲ καὶ τῆς Κυβερνήσεως συστάσει, ἡ Τράπεζα ἀπεφάσισε τὴν ἐν ταύταις σύστασιν τριῶν Ὑποκαταστημάτων, ἤτοι ἐν Βόλῳ, Λαρίσσῃ καὶ Ἄρτῃ, ἐπιτραπεῖσαν διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1881.

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς Α'. ἑξαμηνίας τοῦ 1881 κατὰ πρῶτον ἀναγράφονται τὰ εἰς δήμους καὶ ἕτερα νομικὰ πρόσωπα δημοσίας τάξεως δάνεια διὰ ποσὸν δραχμῶν 4.995.789. Ἐν τέλει δὲ τοῦ ἔτους 1881 εὑρίσκομεν τὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλὰς τοῦ Κράτους οὐσιωδῶς ηὐξημένας καὶ ἀνερχομένας εἰς τὰ ἑξῆς ποσά.

	31 Δεκεμβρίου 1881
Ὁμολογίαι τοῦ Δημοσίου	28.299.921.64
Ἰδιαίτερα δάνεια Κυβερνήσεως	2.078.698.58
Δάνειον ἀναγκ. κυκλ. εἰς μεταλλικὸν	21.985.681.72
» » » » τραπεζογραμ.	48.772.268.88

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ Τράπεζα συνέδραμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς τομῆς τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, μετασχοῦσα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην διὰ κεφαλαίου 500.000 φράγκων. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1882 δὲν ὑστέρησεν ἐν τῇ δράσει αὐτῆς ἡ Τράπεζα. Οὕτως ἀντὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐν ἔτει 1881 ληφθεῖσαν ἀποφασιν περὶ ἱδρύσεως Ὑποκαταστημάτων ἐν Λαρίσσῃ Ἄρτῃ καὶ Βόλῳ, ἔκρινε προτιμότερον, ἀναμένουσα τὴν τακτοποίησιν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τῆς περὶ τὴν κυριότητα καὶ τὰ πραγματικὰ δικαιώματα νομοθεσίας, νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς νεοσυστάτου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ὅπως ἀναβάλῃ μὲν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπὶ τριετίαν τὴν σύστασιν τῶν λόγῳ Ὑποκαταστημάτων, μετάσχῃ δὲ τῶν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα χορηγηθησομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἐνυποθήκων δανείων. Ἡ συμμετοχὴ δὲ αὕτη συνωμολογήθη ὑπὸ τοὺς ἑπομένους ὅρους, ἤτοι νὰ συμμετέχῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὸ ἥμισυ ἑκάστου τῶν ἐντὸς τῆς τριετίας, ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1882 λογιζομένης, χορηγηθησομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἐνυποθήκων δανείων μέχρι συμπληρώσεως ποσοῦ συμμετοχῆς ἐν ὅλῳ ν. δρχ. 5.000.000, ἀλλ'

ὑπ' εὐθύνην τῆς Τραπέζης ταύτης, ἐπὶ ἐκδόσει δὲ ὁμολογιῶν τῆς ἰδίας ἴσου ἑκάστοσε ποσοῦ τῇ εἰς ἕκαστον δάνειον συμμετοχῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐπὶ τόκῳ ἐτησίῳ 6 1)2 τοῖς ἑκατὸν πληρωτέῳ καθ' ἑξαμηνίαν.

Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ἤθελε δοθῇ ἐν τῷ μεταξὺ τῇ Τραπέζῃ Ἠπειροθεσσαλίας ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐξαργυρώσεως καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς (μὴ ἰσχυούσης ἐν τοῖς προσαρτηθείσαις ἐπιρχίαις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας) ἀνελάμβανεν ἡ Τράπεζα αὕτη τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστρέψῃ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἐντὸς μηνὸς ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια συμμετοχῆς αὐτῆς μετὰ παντὸς δεδουλευμένου τόκου εἰς χρυσόν, μεθ' ὃ νὰ ἀρχίσῃ αὖθις ἡ εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια συμμετοχὴ διὰ τὸ ὑπόλοιπον μέχρις ἐκπνεύσεως τῆς τριετίας χρονικὸν διάστημα, ἀλλ' εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1882 συνωμολόγησεν ἡ Τράπεζα διὰ τῆς ἀπὸ 19 Μαρτίου 1882 Συμβάσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιΐας, δάνειον χρεωλυτικὸν πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦτο 20 ἑκατομμυρίων παλαιῶν δραχμῶν παραληπτέον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ταμείου κατὰ δόσεις ὑπ' αὐτοῦ πάντοτε ὁριστέας ἐντὸς πενταετίας καὶ ἄνευ ὑποχρεώσεως πρὸς παραλαβὴν τοῦ ὅλου τοῦ δανείου ποσοῦ, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ ἔτους 1882 δὲν ἐγένετο ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς Συμβάσεως.

Ἐκτὸς δὲ τούτων συμμετέσχεν ἡ Τράπεζα τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας καὶ τοῦ Σιδηροδρόμου Πελοποννήσου, ἔχουσα κυρίως ὑπ' ὄψιν τὸ κοινωφελὲς καὶ ἐξόχως συντελεστικὸν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν τοῦ τόπου ἀνάπτυξιν τῶν δύο τούτων ἔργων.

Ἐρρήθη ἀνωτέρω περὶ τῆς ἐν ἔτει 1870 ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῇ Κυβερνήσει χορηγηθείσης συνδρομῆς ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ διὰ τοῦ Νόμου ΣΔ' τοῦ 1867 ψηφισθέντος νομισματικοῦ συστήματος τῆς λατινικῆς ἑνώσεως, ἀλλ' ἡ ἔναρξις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως εἶχεν ἀνασταλῇ δι' ἐπανειλημμένων νόμων, μέχρις οὗ διὰ Β. Δ. ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1882 ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1882. Ἐντεῦθεν ἐπεβάλλετο καὶ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ νὰ λάβῃ ὡς βάσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τὴν νέαν δραχμὴν καὶ νὰ τρέψῃ τὰς ἐν τοῖς λογιστικοῖς αὐτοῖς βιβλίοις δοσοληψίας εἰς τὴν νομισματικὴν μονάδα τοῦ νέου συστήματος, ἀλλ' ἀπαιτουμένου πρὸς τοῦτο χρονικοῦ τινος διαστήματος, ἡ τροπὴ ἐγένετο μόνον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1883, οὕτω δὲ ὁ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1882 δημοσιευθεὶς ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης εἶναι ὁ τελευταῖος συνταχθεὶς εἰς παλαιὰς δραχμάς. Ταυτοχρόνως ὡς ἐπεβάλλετο, τὸ κεφάλαιον τῆς Τραπέζης ηὐξήθη δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετοχων ἀπὸ 18.000.000 παλαιῶν δραχμῶν εἰς 18.000.000 νέας δραχμὰς ληφθέντος τοῦ πρὸς συμπλήρωσιν ποσοῦ ἐκ τοῦ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ.

ΑΡΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ

Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1848 εἰσαχθεῖσαν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ἡ τοῦ συναλλάγματος ὑπερτίμησις ὑπῆρξεν ἀσήμαντος καὶ ὅλως ἐφήμερος· τοὐναντίον κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1868 καὶ μέχρι τοῦ 1870 διαρκέσασαν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ἡ τιμὴ τοῦ ἐπὶ Παρισίων συναλλάγματος ἀνῆλθε μέχρις 117 1)2. Ἐπίσης κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀπὸ 1876 εἰσαχθείσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἡ ἐπικαταλλαγὴ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ὑπερέβη τὸ ἄρτιον, ἀλλ' αἱ μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1882 σημειούμεναι τιμαὶ τοῦ ἐπὶ Παρισίων συναλλάγματος κατ' οὐσίαν ἐμφαίνουσιν πολλῷ ἧσσονα ὑπερτίμησιν τῆς πραγματικῆς, λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῆς νομισματικῆς μονάδος (τῆς δραχμῆς τοῦ Ὄθωνος πρὸς το φράγκον). Ὁπωσδήποτε ἡ τιμὴ τοῦ φράγκου κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1882, ἤτοι μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος ἦτο περὶ τὰ 114, καίτοι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συστηματικῶς κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως τηρῇ —καὶ ἐτήρει— τὸ ποσὸν τῶν διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων κατὰ πολὺ ὑπὸ τὸν ἀνώτατον ἐπιτρεπόμενον αὐτῇ ὅρον κυκλοφορίας.

Ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως δὲ ταύτης καὶ ἐκ τοῦ φόβου μείζονος, ἔτι δὲ ἐκ τῆς καταλαβούσης τοὺς πάντας ἀδημονίας, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐπὶ θύραις καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐκραγείσης οἰκονομικῆς κρίσεως τῆς ἀγορᾶς, προσδοκώσης τὴν σωτηρίαν ἐκ τῆς ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, εἶχε σχηματισθῇ ρεῦμα γνώμης ὑπὲρ ταχείας ἀντὶ πάσης θυσίας λήψεως τοῦ μέτρου τούτου.

Τῇ γνώμῃ ταύτῃ συνετάχθη καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἐν τῇ συζητήσει τῶν ληπτέων μέτρων ἐκρίθη ὅτι ἔπρεπε καὶ ἦρκει νὰ ἀποδοθῶσι ταῖς Τραπέζαις τὰ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ ὀφειλόμενα, ἵνα οὕτως αἱρομένης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἐπανακτήσῃ ἡ χώρα ἑδραίαν κυκλοφορίαν μεταλλικῶν νομισμάτων.

Συντόνως ἑπομένως ἠσχολήθη ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν συνομολόγησιν ἐξωτερικοῦ δανείου, δι' οὗ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀναγκαῖον μεταλλικόν, αἱ δὲ πρὸς τοῦτο διαπραγματεύσεις κατέληξαν εἰς τὴν ὑπογραφήν, μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν Τραπεζῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἀφ' ἑτέρου, τῆς ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1883 Συμβάσεως περὶ δανείου 170 ἑκατομμυρίων πρὸς 5 ο)ο. Τοῦ δανείου τούτου μετέσχε καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῇ αἰτήσει τῆς Κυβερνήσεως, ἐπικληθείσης τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεως περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου. δι' οὗ ἡ Τράπεζα εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγήσῃ τῇ Κυβερνήσει δάνειον μέχρι δραχμῶν παλαιῶν 10.000.000. Πρὸς τοῦτο δὲ διὰ συμβάσεως εἰδικῆς ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1883, συνωμολογήθη μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης ἡ συμμετοχὴ ταύτης εἰς τὸ νέον δάνειον κατὰ 9.000.180 δρχ. νέας πραγματικοῦ κεφαλαίου, ἐπιφυλαχθείσης ὅμως τῆς Κυβερνήσεως τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδώσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο τῇ Τραπεζῃ. ἐὰν τὸ δάνειον ἤθελε καλυφθῇ, ἢ νὰ ἐξαγοράσῃ παρὰ τῆς Τραπέζης τὰς ὑπολειπομένας ἐκ τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς ὁμολογίας ἐν περιπτώσει μὴ καλύψεως τοῦ δανείου. Ἡ κατάστασις τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ὀφειλομένων τῇ Τραπέζῃ ἐκ τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείων ἦτο τῇ 31 Δεκεμβρίου 1883

εἰς μεταλλικὸν δραχμάς	22.347.805.—
εἰς Τραπεζ. γραμμ. »	44.149.612.20

Ἡ Τράπεζα ἦτο ἑτοίμη, ὡς εἶπεν ἐν τῇ Συνελεύσει ὁ Γ. Διοικητής, πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, Ἀλλ' ὅπως ὅμως ἔτι μᾶλλον ἐνισχυθῇ, ἀποφύγῃ δὲ τὸν περιορισμὸν τῶν προεξοφλήσεων καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χορηγήσεων αὐτῆς ἐν στιγμῇ σοβαρᾶς ἐμπορικῆς καὶ ἰδίᾳ βιομηχανικῆς κρίσεως τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς, προέβη εἰς ἐκτέλεσιν προηγουμένως ληφθείσης, ἀπὸ 8 Μαΐου 1880, ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως περὶ ἐκδόσεως δισχιλίων ἔτι μετοχῶν πρὸς αὔξησιν τοῦ μετοχικοῦ τῆς Τραπέζης Κεφαλαίου. Ἑκάστη μετοχὴ τῆς Τραπέζης ἐτιμᾶτο ἀρχικῶς ἀντὶ χιλίων παλαιῶν δραχμῶν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1883 τροπὴν τῶν λογαριασμῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης εἰς δραχμὰς νέας ἀπεφασίσθῃ ἐν τῇ Γεν. Συνελεύσει τῆς 14 Φεβρουαρίου 1883, ὅπως ἀναβιβασθῇ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς δραχ. νέας χιλίας, τοῦ ἐπὶ πλέον πρὸς συμπλήρωσιν ληφθέντος ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην τῆς Συνελεύσεως, ἐγκριθεῖσαν διὰ Β. Διατάγ. τῆς 11 Μαρτίου 1883 τὸ μετοχικὸν τῆς Τραπέζης κεφάλαιον ἀνῆλθεν εἰς 18.000.000 νέας δρ. καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν νέων 2.000 μετοχῶν εἰς 20.000.000 νέας δραχμάς, ὅσον καὶ νῦν παραμένει. Ἀλλὰ τῶν μετοχῶν ἐκδοθεισῶν πρὸς 3,750 δρχ. νέας ἑκάστην ἡ ὑπεραξία, ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ προηγουμένας ἐκδόσεις, προσετέθη εἰς τὸ ἔκτακτον τῆς Τραπέζης ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. Οὕτω τῇ 31 Δεκεμβρίου 1884, τῆς Ἐθν. Τραπέζης

τὸ μὲν μετοχικὸν κεφάλ. ἦτο	δρ.	ν.	20.000.000
τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν . . .	»	»	4.000.000
τὸ δὲ ἔκτακτον ἀποθεματικὸν . .	»	»	10.848.220
Ἦτοι ἐν συνόλῳ	»	»	34.848.220

ἐφ' ὧν ἀσφαλῶς ἐθεμελιοῦτο ἡ πίστις αὐτῆς, ἥτις ἰδίᾳ ἐπεβάλλετο νὰ τηρηθῇ ἀκμαία ἐν τῇ καιρίᾳ στιγμῇ τῆς ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Συνάμα καὶ τὸ Δημόσιον προέβαινε βαθμιαίως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας μέτρων, ἀποδίδον τῇ Τραπέζῃ τὰ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ ὀφειλόμενα. Ἤδη ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 30 Ἰανουαρίου 1884 παρίσταντο ταῦτα ἠλαττωμένα τὰ εἰσμεταλλικὸν εἰς . . . δρ. ν. 21.707.919.22
τὰ δὲ εἰς τραπεζογραμμάτια . . . . . » » 33.292.751.90

Τὴν δὲ 31 Δεκεμβρίου 1884, μὴ ὑπάρχοντος πλέον ὑπολοίπου εἰς χρέωσιν τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὀφειλῶν, ἐδημοσιεύθη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ Β. Διάταγμα, δι' οὗ ἠρθη ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰονικῆς.

Πίναξ τῆς ἐκδόσεως τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης

Ὀνομαστικὴ τιμὴ ἑκάστης μετοχῆς δραχμὰς ν. 1000

Ἔτος ἐκδόσεως	Ἀριθ. ἐκδοθεισῶν Μετοχῶν	Τιμὴ ἐκδόσεως
1841	5000	1000
1848	1000	1025
1862	2000	1300
1864	2000	1350
1864	2500	1370
1866	2500	1525
1870	1000	2050
1874	2000	3000
1884	2000	3750

Ὁλικὸν ποσὸν Μετοχῶν 20.000
Ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου 20.000.000 δραχμῶν.

Ἀλλὰ προηγουμένως τὸ Δημόσιον νέον συνωμολόγησε πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δάνειον. Καθ' ἃ τῷ ὄντι ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, τὸ Δημόσιον ἐζήτησε παρὰ τῆς Τραπέζης τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ δάνειον τῶν 170 ἑκατομμυρίων, καὶ συμμετέσχεν αὕτη εἰς

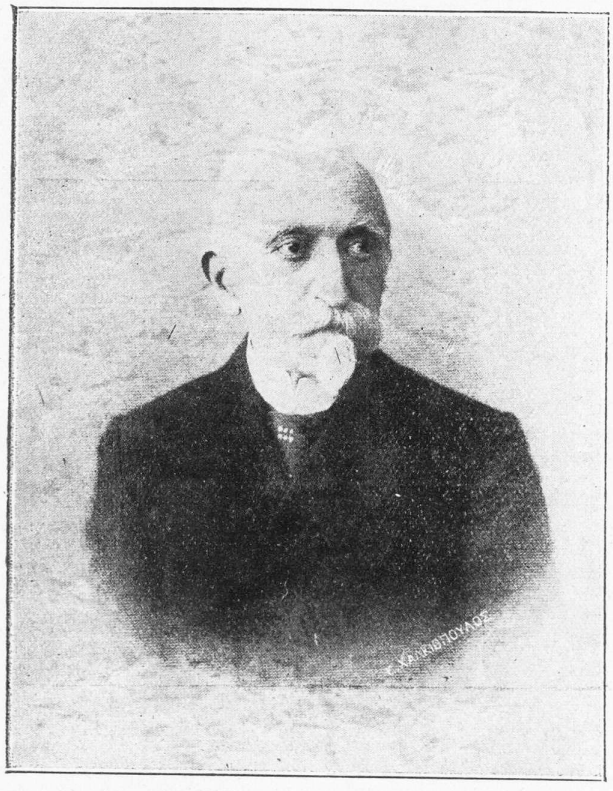

ΠΑΥΛΟΣ Π. ΚΑΛΛΙΓΑΣ

Ἐγεννήθη εἰς **τὴν Σμύρνην** τῷ 1814, ἐκ πατρὸς Κεφαλλῆνος, τοῦ Παναγῆ Καλλιγᾶ, καὶ μητρὸς Σμυρναίας τῆς **Σαρέας Μαυρογορδάτου.**

Ἡ οἰκογένεια τοῦ **Καλλιγᾶ** ἐγκατεστάθη κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 εἰς Τεργέστην, ὅπου ὁ πατὴρ ἤρχισεν ἐμπορευόμενος, **ὁ δὲ υἱὸς συμπληρώσας** τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν Τεργέστης, ἀπῆλθεν εἰς Γενεύην **ὅπου διηνυσε τὰ γυμνασιακὰ** μαθήματα ἀπὸ τοῦ 1827 μέχρι τοῦ 1830.

Ὁ **Παῦλος Καλλιγᾶς,** ἐπανελθὼν εἰς Τεργέστην, ἤρχισεν ἀσχολούμενος εἰς τὸ Ἐμπόριον. Μετὰ τὸν θάνατον **ὅμως τοῦ πατρός του, συμβάντα** κατὰ τὸ 1832, ἐγκαταλείψας τὸ ἐμπόριον ἐνέκυψεν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Νομικῆς, φοιτήσας εἰς τὰ **Πανεπιστήμια Μονάχου,** Βερολίνου καὶ Αἰδελβέργης, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Δικαίου τῷ **1837. Κατελθὼν εἰς** Ἀθήνας ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου. Τῷ 1839 ἐγένετο ὑφηγητὴς τοῦ Φυσικοῦ καὶ **Ἀλληλεθνοῦς Δικαίου,** τὴν δὲ 14 Μαρτίου 1842 καὶ τῶν Πανδεκτῶν κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχὺν αὐτῶν. Τὸ ἑπόμενον ἔτος **1843 διωρίσθη** ἐπίσημος καθηγητὴς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου, ἀπολυθεὶς τῷ 1845 διὰ πολιτικοὺς λόγους. Τῷ 1851 **διωρίσθη** ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, παραιτηθεὶς τῷ 1854 διὰ νὰ διορισθῇ καὶ αὖθις ἐπίτιμος καθηγητὴς τοῦ **Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου προαχθεὶς** εἰς τακτικὸν τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1862. Δὶς ἐχρημάτισε κοσμήτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, πρύτανις δὲ τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1869—1870.

Ἡ δρᾶσις τοῦ **Καλλιγᾶ** ὑπῆρξε πολυμερὴς καὶ πολύμορφος. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐν τῷ ὑπὸ τὸν Μαυροκορδάτου **(1854) Ὑπουργείῳ,** Πληρεξούσιος ἐν τῇ Β΄ Ἐθν. Συνελεύσει τοῦ 1862. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῷ 1863 καὶ αὖθις τῷ **1864 καὶ** τῆς **Δικαιοσύνης** τῷ 1865, Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῷ 1882 ὑπὸ τὸν Χαρίλαον Τρικούπην, δὶς πρόεδρος τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν βουλευτικὴν περίοδον 1882-1885.

Ὑποδιοικητὴς τῆς **Ἐθνικῆς** Τραπέζης ἐξελέγη τὸ 1885 καὶ Διοικητὴς αὐτῆς τῷ 1890 μέχρι τοῦ 1896. Νομικὸς σύμβουλος **αὐτῆς** ὑπῆρξεν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως (1844) μέχρι τοῦ 1885. Ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς ἀπεβίωσεν ἐν Νέῳ Φαλήρῳ τῇ 15ῃ **Σεπτεμβρίου 1896.**

τοῦτο κατὰ 9.000.180 νέας δραχμὰς πραγματικοῦ κεφαλαίου. Ἐκτὸς τούτου ἡ Κυβερνησις ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1885, εὐθὺς δηλαδὴ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τὴν προεξόφλησιν ἐντόκων γραμματ. 4.000.000 δραχμῶν, ἀλλὰ τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης περιωρίσθη νὰ ἐγκρίνῃ τὴν προεξόφλησιν 3.000.000 δραχμῶν.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἤρθη τῇ 31 Δεκεμβρίου 1884 ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Ἐν τούτοις ἡ Τράπεζα δὲν ὤκνησε νὰ λάβῃ πάντα τὰ ἐν τοιαύτῃ στιγμῇ ἐκ τῆς φρονήσεως ἐπιβαλλόμενα αὐτῇ μέτρα, ὡς δὲ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ αὐτῆς τῆς 31 Δεκεμβρίου 1884 ἐμφαίνεται, ἡ θέσις αὐτῆς ἦτο ἰσχυροτάτη, διότι τὴν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια κυκλοφορίαν αὐτῆς, ἀνερχομένην εἰς 69.648.623 δραχ. ἐκάλυπτον ἀποταμίευμα μὲν εἰς μεταλλικὸν . . . δρχ. 34.357.635
διαθέσιμον δὲ μεταλ. παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτῆς » 13.610.583
Ἦτοι ἐν συνόλῳ . . . . . » 47.960.218
εἰς μεταλλικόν. Οὕτως ὥστε ἀκάλυπτος μὲν ὑπελείπετο κυκλοφορία τραπεζογραμματίων δρχ. 21.680.595 μόνον, ἡ δὲ ἀναλογία τοῦ διαθεσίμου μεταλλικοῦ πρὸς τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικὰ γραμμάτια ἦτο πλέον τῶν 68 τοῖς ἑκατόν.

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ

Ἀλλ' ἡ Τράπεζα ἦτο ἰσχυρά, διὰ τῶν ληφθέντων ὑπ' αὐτῆς μέτρων, το σύνολον τῶν οἰκονομικῶν τοῦ τοπου περιστάσεων δὲν ἦτο εὐνοϊκὸν πρὸς ἀπότομον ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἡ ἀπὸ τῆς δευτερας ἑξαμηνίας 1883 ἐκραγεῖσα ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ κρίσις εὑρίσκετο εἰσέτι ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οἱ μεταβληθέντες ὅροι τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἐπέβαλλον πολλῷ μείζονα περίσκεψιν. Κατὰ τῷ 1883 ἡ ἐπισυναλλαγὴ εἶχεν ἀνέλθει εἰς 15 καὶ πλέον λεπτὰ κατὰ δραχμήν, ἐνῷ ἡ ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας προσεδοκᾶτο, κατ' αὐτὴν δὲ τὴν προτεραίαν τῆς ἄρσεως, ἦτοι κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1883, ἡ ἐπισυναλλαγὴ ἦτο εἰσέτι πλέον τῶν ἑπτὰ λεπτῶν κατὰ δραχμήν, σημεῖα ἀναμφισβητητα βαθείας διαταράξεως τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐπομένως εἰς μεταλλικὸν ἀναληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῶν Τραπεζῶν καὶ τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις καὶ ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρηματιστηρίῳ κερδοσκοπία τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ χρηματιζομένων εἶχον καταστήσει δυσχερέστερον τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν κατὰ τὰς διεθνεῖς τοῦ τόπου συναλλαγὰς καὶ ὑποκείμενον εἰς βιαιοτέρας διακυμάνσεις. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων οἱ ἐν γένει ὅροι τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς κυκλοφορίας εἶχον ἔκτοτε οὐσιωδῶς ἀλλοιωθῆ. Ἀπὸ τοῦ 1873 ἤρξατο καὶ ἔβη μέχρι σήμερον διαρκῶς ἐπιδεινουμένη ἡ ὑπό τινων καλουμένη διεθνὴς κρίσις τῆς ἐπικαταλλαγῆς, περὶ τῶν αἰτίων τῆς ὁποίας δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφισβήτησις, ἀλλὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἀμεροληπτως κρίνων δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ. Τῷ ὄντι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1873 ἤρξατο ἀλλοιουμένη ἡ μεταξὺ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀναλογία ἀξίας διατηρηθεῖσα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς την αὐτὴν ἢ ὀλίγον διαφέρουσαν ἀναλογίαν τὴν ὑπὸ τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως ἀποδεκτὴν γενομένην (1:12).

Καὶ εἴτε τοῦτο ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα της αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀργύρου καὶ τῆς ὡς ἐκ τῶν τελειοποιηθέντων μέσων τῆς ἐκκαμινεύσεως αὐτοῦ μειώσεως τῶν δαπανῶν τῆς παραγωγῆς, εἴτε συνεπείᾳ τῆς γενομένης μεταβολῆς νομισματικοῦ συστήματος κρατῶν τινων, εἴτε καὶ ἀμφοτέρων τούτων, ὁπωσδήποτε ἐπῆλθεν ἐκ τούτου βαθεῖα διατάραξις τῶν ὅρων τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας πολλῶν ἐκ τῶν κρατῶν, μεθ' ὧν ἡ Ἑλλὰς συναλλάσσεται, οὐσιώδεις δὲ μεταβολαὶ ἐγένοντο εἰς τὸ διέπον αὐτὴν νομισματικὸν σύστημα.

Τὸ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος γενόμενον ἀποδεκτὸν νομισματικὸν σύστημα τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως στηρίζεται ἐπὶ διπλῆς βάσεως, ἤτοι τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἐπὶ βάσει σταθερᾶς ἀναλογίας 1 (χρυσὸς) 15 1|2 ἄργυρος, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τοῦ νομισματικοῦ συστήματος τῆς Γερμανίας, ἥτις κατὰ τὸ 1873 ἀπεδέχθη ὡς νομισματικὴν βάσιν μόνον τὸν χρυσόν, ἐπέβαλον καὶ τῇ Λατινικῇ ἑνώσει τὴν λῆψιν μέτρων, ἅτινα οὐσιωδῶς ἠλλοίωσαν τὴν βάσιν τοῦ νομισματικοῦ αὐτῆς συστήματος. Τόσῳ δὲ μᾶλλον ὅσῳ ὀλίγον πρότερον κιτὰ τὸ 1872 τὸ αὐτὸ μέτρον εἶχε ληφθῇ ὑπὸ τῶν Σκανδιναυϊκῶν Κρατῶν, καὶ ἡ Ὁλλανδία δὲ αὐτὴ εἶχεν ἀναστείλει μὲν κατὰ τῷ 1873 τὴν ἐκκοπὴν ἀργυρῶν νομισμάτων, τῷ δὲ 1875 εἶχε μεταρρυθμίσει τὸ νομισματικὸν αὐτῆς σύστημα, εἰσαγαγοῦσα ὡς βάσιν αὐτοῦ τὸν χρυσόν, καίτοι διατηρήσασα νόμιμον κυκλοφορίαν εἰς τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ ὑπάρχοντα ἀργυρᾶ αὐτῆς νομίσματα.

Ὁ ἄργυρος φεύγων τὰς ἀποκηρυττούσας αὐτὸν χώρας, κίνδυνος ἦτο μὴ πλημμυρίσῃ τὰ ἀποτελοῦντα τὸν σύνδεσμον τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως Κράτη (Γαλλίαν, Βέλγιον, Ἑλβετίαν Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα), ὑποκαθιστῶν καὶ ἐξωθῶν πέραν τῶν ὁρίων τὰ χρυσᾶ νομίσματα, ὧν καὶ μόνον τοῦ λοιποῦ θὰ ἐγίνετο χρῆσις ἐν ταῖς διεθνέσι συναλλαγαῖς, ἐνῷ συνάμα ἡ ἀντικατάστασις θὰ ἐγίνετο ἐπὶ τῇ βάσει ἀναλογίας τιμῆς μεταξὺ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἥτις εἶχε πτύσει νὰ ὑφίσταται. Ἤδη κατὰ τὸ 1873 τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Γαλλία εἶχον λάβει περιοριστικὰ μέτρα κατὰ τῆς κοπῆς ἀργυρῶν νομισμάτων ἐν τοῖς νομισματοκοπείοις αὐτῶν, κατὰ δὲ τὸ 1874 συνδιάσκεψις τῶν Κρατῶν τῆς Λατινικῆς ἑνώσεως, συνελθοῦσα ἐν Παρισίοις, ἐκανόνισε τὸ δι' ἕκαστον Κράτος ἐκκοπησόμενον κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ποσὸν ἀργυρῶν νομισμάτων, πρόσθετοι δε πράξεις τῆς 26 Ἀπριλίου 1875 καὶ 3 Φεβρουαρίου 1876 ἐφήρμοσαν τὰς αὐτὰς καὶ εἰς τὰ ἔτη ταῦτα περιοριστικὰς διατάξεις.

Τῷ 1876 διὰ νόμων ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ ἀπηγορεύθη ἡ κοπὴ ἀργυρῶν νομισμάτων, ὅπερ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1875 εἶχε γίνει ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τοὺς ἰδιώτας, ἐν τέλει δὲ τὰ μέτρα ταῦτα περιεβλήθησαν διεθνὲς κῦρος μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν Λατινικὴν ἕνωσιν Κρατῶν διὰ τῆς ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1878 μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως, ἥτις ἐν ἄρθρῳ 9 ὥρισεν ὅτι «ἡ ἐκτύπωσις ἀργυρῶν νομισμάτων τῶν 5 φράγκων ἀναστέλλεται προσωρινῶς, δύναται δὲ νὰ ἐπαναληφθῇ ἐπὶ τῇ ὁμοφώνῳ συναινέσει ἁπασῶν τῶν συμβαλλομένων Ἐπικρατειῶν.»

Ἅμεσον τούτων ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ μείωσις τῆς πρὸς αὔξησιν εὐχερείας τοῦ ἐν τῇ Λατινικῇ ἑνώσει κυκλοφοροῦντος μεταλλικοῦ νομίσματος, ἥτις ἀπὸ τῶν ληφθέντων μέτρων μόνον εἰς χρυσᾶ νομίσματα ἦτο δυνατή, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ τάσις τῆς νομισματικῆς πολιτείας τῶν πλείστων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης πρὸς ἕλξιν καὶ συγκράτησιν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῶν τοῦ χρυσοῦ. Ἐν τῷ ἀγῶνι δὲ τούτῳ δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ ὑποκύψωσι τὰ Κράτη, τὰ ἥσσονα οἰκονομικὴν εὐρωστίαν κεκτημένα. Πᾶσαι αἱ δυσμενεῖς αὗται περιστάσεις κατ' ἀνάγκην ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐν τέλει τοῦ 1884 γενομένης ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Τὰ δὲ συμπτώματα τῆς ἀναιμικῆς καταστάσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας δὲν ἐβράδυναν νὰ γίνωσι κατάδηλα. Ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1885 ἡ τιμὴ τοῦ ἐπὶ Παρισίων συναλλάγματος ἦτο κατὰ 3)4 τῆς μονάδος ἄνω τοῦ ἀρτίου, τὸν Φεβρουάριον ἡ τιμὴ τοῦ φράγκου ἀνῆλθεν εἰς 101, μετὰ βραχεῖαν δὲ ἔκπτωσιν κατὰ Μάρτιον εἰς 100 1)2, αὖθις κατ' Ἀπρίλιον ἀνῆλθεν εἰς 101, κατὰ Μάϊον εἰς 102, κατὰ Ἰούνιον εἰς 102 1)4, κατὰ Ἰούλιον εἰς 101 1)2 καὶ κατ' Αὔγουστον εἰς 101 1)2. Ἐκ παραλλήλου καὶ τὸ μεταλλικὸν τῆς Τραπέζης ἀποταμίευμα ἔβαινε μειούμενον παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας αὐτῆς. Οὕτως ἐν ταῖς μηνιαίαις καταστάσεσι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εὑρίσκομεν ἐν συνόλῳ μεταλλικὸν ἐν τῷ ταμείῳ καὶ διαθέσιμον παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ:

Τῇ	31	Δεκεμβρίου	1884	δρχ.	47.968.218
»	31	Ἰανουαρίου	1885	»	47.037.642
»	28	Φεβρουαρίου	»	»	40.548.201
»	31	Μαρτίου	»	»	36.528.187
»	30	Ἀπριλίου	»	»	29.866.202
»	31	Μαΐου	»	»	26.267.559
»	30	Ἰουνίου	»	»	22.925.820
»	31	Ἰουλίου	»	»	23.528.583
»	31	Αὐγούστου	»	»	24.907.325

Οὕτως ἡ πεῖρα προσήρχετο καὶ αὖθις παρέχουσα νέον παράδειγμα ἐφαρμογῆς τῇ κρατούσῃ γνώμῃ, ὅτι ἡ ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἁπλῆς καὶ ἀποτόμου ἀντικαταστάσεως τοῦ κυκλοφοροῦντος τραπεζογραμματίου διὰ μεταλλικοῦ νομίσματος, ἀλλὰ μόνον διὰ μακρᾶς συστηματικῆς θεραπείας καὶ βαθμιαίως, διὰ μέτρων ἅτινα προετοιμάζοντα τὴν μεταβολὴν καὶ ἐνισχύοντα τὰς οἰκονομικὰς τῆς χώρας δυνάμεις καθιστῶσι τὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο σύστημα μετάβασιν ἀποτελεσματικὴν καὶ ἀκίνδυνον. Τὸ παρακεκινδυνευμένον δὲ καὶ ἐπισφαλὲς τοῦ τότε ληφθέντος μέτρου τῆς ἀποτόμου ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δὲν εἶχε παραλείψει ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης νὰ παραστήσῃ τῇ Κυβερνήσει, καὶ διὰ σειρᾶς ἄρθρων ἐν τῇ ἐφημερίδι «Αἰῶνι» νὰ ὑποστηρίξῃ ὁ ἐκ τῶν Ὑποδιοικητῶν Εὐδ. Κεχαγιᾶς, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθησαν.

Νέαν ὅμως τροπὴν ἔδει νὰ λάβωσι κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1885

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ

τά τε κατὰ τὴν Τράπεζαν καὶ τὴν νομισματικὴν τοῦ τόπου κυκλοφορίαν ἐξελισσόμενα γεγονότα. Τὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν τοῦ 1885 ἐκραγέντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολιτικὰ γεγονότα περιήγαγον καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς πολεμικὴν παρασκευήν, τὰς δαπάνας τῶν ὁποίων ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἄνευ τῆς ἀρωγῆς τῆς Τραπέζης. Ἤδη διὰ συμβάσεως ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1885 ἡ Τράπεζα εἶχε χορηγήσῃ τῇ Κυβερνήσει δάνειον δρχ. 1.500.000 ἐξ ὧν 1.000.000 εἰς μεταλλικόν. Τῇ δὲ 19 Σεπτεμβρίου 1885 συνωμολογήθη Σύμβασις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης, δι' ἧς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐδάνεισε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν 12.000.000. δρχ εἰς μεταλλικὸν καὶ 12.000.000 εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς. Συγχρόνως ἡ Κυβέρνησις συνωμολόγησε σύμβασιν ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1885 μετὰ τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης δι' ἧς ἐλάμβανε παρ' αὐτῆς δάνειον εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια 2.000.000 δρχ. καὶ ἑτέρων 2.000.000 δρχ. εἰς μεταλλικὸν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς, ἑτέραν δ' ἐπίσης σύμβασιν ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1885 συνωμολόγησεν ἡ Κυβέρνησις μετὰ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας δι' ἧς ἐλάμβανε παρὰ ταύτης εἰς δάνειον ἓν ἑκατομμύριον εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ 500.000 δρχ. εἰς μεταλλικὸν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τῶν τραπεζογραμματίων αὐτῆς. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὸ τέταρτον ἤδη ἐνομοθετεῖτο ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Ἡ διὰ τοῦ νόμου ΑΣΟΓ' τῆς 4 Νοεμβρίου 1885 κυρωθεῖσα σύμβασις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης περιέλαβε διάταξιν (ἄρθρ. 4), ἀφορῶσαν εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν δυναμένων νὰ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης

τραπεζογραμματίων, διάφορον τῆς προγενεστέρας ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, διότι ἐν ταύτῃ μὲν ὡς ἀνώτατος ὅρος ὡρίζετο τὸ τετραπλάσιον τοῦ μεταλλικοῦ τῆς Τραπέζης ἀποταμιεύματος, συνυπολογιζομένων εἰς αὐτὸ τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους τῇ Τραπέζῃ εἰς μεταλλικὸν ὀφειλομένων, ἐνῷ διὰ τῆς νέας περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συμβάσεως ὁ ἀνώτατος οὗτος ὅρος ὡρίσθη εἰς δρχ. 60.000.000, ποσὸν ἔλασσον ἐκείνου ὅπερ θὰ ἐδικαιοῦτο ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ κυκλοφορῇ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προϊσχυούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἔλαττον δὲ ἐπίσης κατὰ δέκα περίπου ἑκατομμύρια τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1885 (μὴ ἰσχυούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας) κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων αὐτῆς. Ἡ δὲ διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν τῷ πρὸς τοὺς μετόχους ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1885 ὡς ἑπομένως ἠτιολόγει τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προταθέντος περιορισμοῦ: «Τὸν τοιοῦτον διαρκῆ περιορισμὸν ἡ Κυβέρνησις ἐπεζήτησεν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἤθελε συντελέσει εἰς μετρίασιν τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ μεταλλικοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος καὶ ἑπομένως καὶ τῶν ἐπιβλαβῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἐνομίσαμεν δὲ ὅτι δὲν ὀφείλομεν νὰ ἀντιπράξωμεν τὸ καθ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγαθὸν τῆς Κυβερνήσεως σκοπόν, ἔχοντες ἄλλως ὑπ' ὄψιν ὅτι ἵνα ὦμεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἕτοιμοι εἰς ἐνδεχομένην ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ὀφείλομεν καὶ διαρκούσης ταύτης νὰ τηρῶμεν τὴν κυκλοφορίαν τῶν γραμματίων ἐν μέτρῳ ἀναλογίας πρὸς τὰ μεταλλικὰ ἡμῶν μέσα».

Διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐπετράπη τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἡ ἔκδοσις τραπεζογραμματίων δέκα δραχμῶν μέχρι ποσοῦ δραχμῶν 12.000.000 (ἐντὸς τοῦ ἀνωτάνου ὁρίου τῶν 60.000.000), διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας περιοριστέου βαθμιαίως εἰς 4.000.000 δρχ. μετὰ τὴν ἄρσιν αὐτῆς. Ἐπιτραπέντος δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως ὅπως τὰ δεκάδραχμα τραπεζογραμμάτια κόπτωνται κατὰ πλατος εἰς δύο ἴσα τεμάχια, ὧν ἕκαστον θέλει κυκλοφορεῖ ἀντὶ πέντε δραχμῶν, εἰσήχθη τὸ πρῶτον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ κυκλοφορία πενταδράχμων τραπεζογραμματίων.

ΝΕΟΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Ἀλλ' ἡ πρόθυμος τῆς Τραπέζης ἀποδοχὴ τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως γενομένης προτάσεως περὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὁρου τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων καὶ αἱ ἀγαθαὶ τῆς Κυβερνήσεως προθέσεις δὲν κατώρθωσαν νὰ κατισχύσωσι τῶν περιστάσεων, αἵτινες ἀπῃτουν νέας δαπανας. κατ' ἀκολουθίαν ἡ Κυβερνησις προέβη εἰς συνομολόγησιν νέου δανείου μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐκ 2.000.000 δραχμῶν εἰς μεταλλικὸν καὶ 10.000.000 δραχ. εἰς τραπεζογραμμάτια διὰ συμβάσεως ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1885, μετ' ὀλίγον δὲ αὖθις ἑτέρου δανείου δραχμῶν 20 ἑκατομμυρίων εἰς τραπεζογραμμάτια διὰ συμβάσεως ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1884. Διὰ τῶν νόμων ΑΣΟΓ'. ΑΣΟΔ' καὶ ΑΣΟΕ' τῆς 4 Νοεμβρίου 1885, ἰδίᾳ δι' ἑκάστην τῶν τριῶν Τραπεζῶν καὶ ἐντὸς τῶν τοπικῶν ὁρίων τοῦ προνομίου ἑκάστης, εἶχε νομοθετηθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν αὐτῶν γραμματίων, πρόδηλος δὲ ἡ ἐκ τούτων ἐπελθοῦσα δυσχέρεια ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἐπιδεινοῦσα τὸ ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας κακόν. Ἐπεβάλλετο ἑπομένως χάριν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος νὰ εἰσαχθῇ τὸ καὶ κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν τοῦ 1868 ληφθὲν μέτρον διὰ τὰ τραπεζογραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς καὶ Ἰονικῆς Τραπέζης, ἤτοι τῆς καταργήσεως τῶν τοπικῶν τοῦ προνομίου ἑκάστης τῶν Τραπεζῶν ὁρίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Τὸ μέτρον προδήλως, συμφέρον τῇ Ἰονικῇ Τραπέζῃ καὶ τῇ Προνομιούχῳ Τραπέζῃ Ἠπειροθεσσαλίας, αἷς εὐρύτερον παρείχετο ἔδαφος πρὸς κυκλοφορίαν τῶν τραπεζικῶν αὐτῶν γραμματίων, δὲν ἀπέστεργεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, χάριν τῶν γενικῶν συμφερόντων πιριδοῦσα τὸ δυσανάλογον τοῦ παρεχομένου αὐτῇ διὰ τοῦ μέτρου τούτου, ἀνταλλάγματος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ περὶ ἑτέρας ἀνάγκης τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἐπεβάλλετο νὰ ληφθῇ ἐπείρουσα πρόνοια. Ἡ ὑπερτίμησις τοῦ συναλλάγματος συνεπήγετο τὴν ἐκ τοῦ τόπου φυγάδευσιν τῶν ἀργυρῶν κερμάτων, μεγίστη δὲ ἐκ τούτου παρήγετο ἐν ταῖς μικραῖς συναλλαγαῖς δυσχέρεια. Τὴν ἄρσιν τῶν ἀτόπων τούτων ἐπεδίωξεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1885 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἰονικῆς καὶ Ἠπειροθεσσαλίας, ἥτις ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν τὴν βάσιν τοῦ διέποντος ἡμᾶς πιστωτικοῦ νομισματικοῦ συστήματος. Αἱ κυριώτεραι τῆς συμβάσεως ταύτης διατάξεις εἶναι αἱ ἑπόμεναι:

Α'. Ὡρίσθη ὅτι, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, μὴ δυναμένη νὰ ἀρθῇ εἰμὴ συγχρόνως καὶ διὰ τὰς τρεῖς Τραπέζας (ἄρθρ. 3 συμβάσεως) τὰ τραπεζογραμμάτια αὐτῶν «θέλουσι δίδεσθαι καὶ λαμβάνεσθαι ὑποχρεωτικῶς ὡς νόμιμον νόμισμα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ καθ' ὅλον τὸ Κράτος» (ἄρθρ. 1 συμβάσεως).

Β'. Ἐκανονίσθη ὁ ἀνώτατος ὅρος κυκλοφορίας τῶν Τραπεζῶν, συμπεριλαμβανομένων ἐν τῷ ὁρισθέντι ποσῷ τῶν ὑφ' ἑκάστης χορηγηθέντων εἰς τὸ Κράτος δανείων εἰς τραπεζογραμμάτια. Ὁ ἀνώτατος οὗτος ὅρος προσδιορίσθη διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν εἰς 82.000.000 δραχμάς, διὰ τὴν Ἰονικὴν εἰς 9.000.000 δραχ. καὶ διὰ τὴν Προνομιοῦχον Τράπεζαν Ἠπειροθεσσαλίας εἰς 6.000.000 δραχμάς μὴ ἐπιτρεπομένης αὐξήσεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου ὅρου διὰ τὰς Τραπέζας Ἰονικὴν καὶ Ἠπειροθεσσαλίας «εἴτε ἕνεκα χορηγήσεως νέων δανείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν· «εἴτε δι' αὐξήσεως τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου αὐτῶν ἢ προκλήσεως νέων καταβολῶν ἐπὶ τοῦ ὁρισθέντος καὶ μὴ καταβληθέντος μέρους τοῦ ἑταιρικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου, εἴτε διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ μεταλλικοῦ αὐτῶν ἀποταμιεύματος, εἴτε δι' οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν». Τοὐναντίον δὲ ἐπετράπη τοιαύτη αὔξησις τοῦ ἀνωτάτου ὅρου κυκλοφορίας τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἐν περιπτώσει χορηγήσεως νέων δανείων ὑπὸ ταύτης τῇ Κυβερνήσει κατὰ ποσὸν ἴσον πρὸς τὰ πρόσθετα ταῦτα δάνεια (ἄρθρ. 2 συμβάσεως).

Γ'. Συνωμολογήθη νέον πρὸς τὴν Κυβερνησιν δάνειον, χορηγηθησόμενον ὑπὸ τῶν τριῶν Τραπεζῶν, 18.000.000 δραχμῶν εἰς τραπεζογραμμάτια τῶν μιᾶς καὶ τῶν δύο δραχ. ἐξ ὧν 11.000.000 δραχμὰς ἔδει νὰ χορηγήσῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ ἀνὰ 3.500.000 δραχ. ἑκάστη τῶν δύω ἑτέρων Τραπεζῶν. Τὸ δάνειον τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον κυκλοφορίας, ἐκανονίζετο δὲ ἡ ἐξόφλησις αὐτοῦ δι' ἐτησίων δόσεων μέχρι τοῦ ἔτους 1905, ἐξασφαλιζομένης τῆς καταβολῆς αὐτῶν διὰ τῆς ἐκχωρήσεως δημοσίων προσόδων (ἄρθρ. 4—12 τῆς συμβάσεως).

Ὀλίγον πρὸ τῆς καὶ αὕθις εἰσαγωγῆς τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας κατὰ τὸ 1885, καὶ ἐν ᾧ ἡ Τράπεζα εὑρίσκετο ἐν κρισίμοις μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας περιστάσεσιν, ἡ δὲ ἀγορὰ ἐν πλήρει καὶ πολλαπλῇ κρίσει, ἡ Τράπεζα ἐστερήθη τοῦ ὑποδιοικητοῦ αὐτῆς Εὐθ. Κεχαγιᾶ τοῦ ἐκ τῶν κυριωτέρων συνεργατῶν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Γ. Σταύρου, πάντοτε δὲ λίαν ἐνεργῶς δράσαντος ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Τραπέζης καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ οἰκονομικῇ αὐτῆς ἰθύνσει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου Διοικητοῦ. Ματαίως παλαίσας ὅπως ἀποτρέψῃ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ νὰ ἄρῃ ἀποτόμως τὴν ἀναγκαστικὴν κυκκλοφορίαν τῇ 1 Ἰανουαρίου 1885, συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς βαθμιαίας ἄρσεως ἔκ τε πείρας καὶ ἐξ ἀκριβοῦς ἀντιλήψεως, ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἣν κατεῖχε, τῶν οἰκονομικῶν τοῦ τόπου περιστάσεων, ἔβλεπεν ἀτυχῶς τὰς προρρήσεις αὐτοῦ τε καὶ τῆς ὅλης τῆς Τραπέζης Διοικήσεως πραγματοποιουμένας. Ὁ Εὐθ. Κεχαγιᾶς ἦτο ἐκ τῶν πρώτων τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὑπαλλήλων, διορισθεὶς τῇ 1 Ἰανουαρίου 1842, διατελέσας κατόπιν μέλος τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1847 καὶ ἐν τέλει ἐκλεχθεὶς ἐκ τῶν πρώτων Ὑποδιοικητῶν τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1861. Τῇ 24 Μαρτίου 1885, ἐνῷ συνεζήτει μετὰ τῶν συναδέλφων ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Διοικήσεως περὶ τῆς κρίσεως καὶ τῶν μέσων πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῆς ἔμεινεν ἄπνους. Ἔκτακτος δὲ τῶν μετόχων Συνέλευσις, συνελθοῦσα τῇ 15 Μαΐου 1885, ἐξελέξατο Ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος τὸν Παῦλον Καλλιγᾶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1883 πληρέστερον ὠργανώθη τὸ πρὸς φύλαξιν χρηματογράφων ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς ἐκ τῆς ὁσημέραι προβαινούσης ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

ΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1895 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1886 ἡ τε οἰκονομικὴ τῆς χώρας κρίσις καὶ αἱ χρηματικαὶ καὶ τοῦ Κράτους ἀνάγκαι ἐξηκολούθησαν. Αἱ χρηματικαὶ τοῦ Κράτους ἀνάγκαι ἐπέβαλον τὴν περαιτέρω αὔξησιν τοῦ εἰς γραμμάτια ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείου τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Τραπέζης χορηγησάσης αὐθις πρὸς τὸ Κράτος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Νόμων τῆς 21 Δεκεμβρίου 1885 καὶ τῆς 4 Ἀπριλίου 1886, ἕτερα 35.000.000 δραχμῶν εἰς τραπεζογραμμάτια. Συνάμα ὅμως ἐπεβάλλετο πρόνοια περὶ τῶν εἰς μεταλλικὸν τοῦ Κράτους ὑποχρεώσεων, ὅπως ἀποφύγῃ ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς προμήθειαν συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ διὰ τούτου προκαλέσῃ τὴν ὑπερτίμησιν αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου τῆς 31 Μαΐου 1886 προέβη εἰς τὴν συνομολόγησιν προσωρινοῦ δανείου φράγκων χρυσῶν 19.000.000 διὰ συμβάσεως ἀπὸ 6 Ἰουνίου 1886 μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἠπειροθεσσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιομηχανικῆς Πίστεως, ἐγκριθείσης διὰ Β. Διατάγματος τῆς 19 Ἰουνίου 1886.

Τοῦ δανείου τούτου μετέσχεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ 11.000.000 χρυσᾶ φράγκα. Τὰ ἐκδοθέντα πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ δανείου τούτου ἔντοκα γραμμάτια τοῦ Δημοσίου ἔδει νὰ ἐξοφληθῶσιν ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, πρὸς ἀσφάλειαν δὲ αὐτῶν ὡς καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων, μέχρις ἐξοφλήσεως, ἡ Κυβέρνησις παρεχώρησε ταῖς δανειζούσαις Τραπέζαις α') τὴν πρόσοδον καὶ διαχείρισιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ δ' τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τῆς 31 Μαΐου 1886 ἀναφερομένων μονοπωλίων (ἐκτὸς τοῦ σιγαροχάρτου) ἐπὶ ταῖς βάσεσι τῆς ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1886 συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἰδίαν χρονολογίαν Β. Διατάγματος β') τὴν πρόσοδον, μεταφοράν, διαχείρισιν καὶ πώλησιν τοῦ ἅλατος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1886 Νόμου περὶ συστάσεως εἰδικῶν ἁλαταποθηκῶν καὶ τῆς ἀπὸ 14

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΡΕΪΤ

Ἐγεννήθη εἰς τὰς Πάτρας. Τὰς νομικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐπεράτωσεν ἐν Εὐρώπῃ, ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθεῖξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ σταδίου του διαπρεπῆ θέσιν παρὰ τῷ ἑλληνικῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ.

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1876 διωρίσθη τὸ πρῶτον ἔκτακτος καθηγητὴς τοῦ διεθνοῦς καὶ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Τὸν Ἰανουάριον δὲ τοῦ 1879 τακτικὸς τοιοῦτος.

Ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διεδέχθη τὸν Παῦλον Καλλιγᾶν, ἐκλεγεὶς ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων Διοικητὴς τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1879, μετὰ προηγουμένην φωτεινὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ ἀξιώματι τοῦ ὑποδιοικητοῦ.

Ἡ δρᾶσις τοῦ κ. Στεφάνου Στρέϊτ ὡς Διοικητοῦ τοῦ κραταιοῦ πιστωτικοῦ μας ἱδρύματος, ἀποτελεῖ ἀληθῶς φαεινὸν σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐξελίξεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους. Εἰργάσθη ὅλαις αὐτοῦ δυνάμεσι διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ τῶν ξένων δανειστῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον πτώχευσιν, πολλὰ δὲ ἐκ τῶν ἐπιτευχθέντων εὐνοϊκῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων μετὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 ὀφείλονται εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκλογῆς καταλλήλου προσώπου ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκονομικῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης τοῦ 1897, ὑπέδειξεν ὡς τοιοῦτον τὸν κ. Στρέϊτ, ὅστις ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1897, παραμείνας ὑπουργὸς μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1898, ὁπότε ἐπανῆλθεν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Τῷ 1910 παρητήθη λόγῳ ὑπερκοπώσεως καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ὑποδείξας ὡς διάδοχον αὐτοῦ τὸν Ἰωάν. Βαλαωρίτην.

Ἰουλίου 1886 ἐγκριθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1886 Β. Διατάγματος συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν περὶ τοῦ δανείου συμβληθειοῦν Τραπεζῶν. Ἐπετράπη συνάμα εἰς τὴν ὁμάδα τῶν συμβαλλομένων Τραπεζῶν νὰ ἐκχωρήσῃ ἢ ν' ἀναθέσῃ τὴν ἀνωτέρω διαχείρισιν πρὸς ἄλλην ὁμάδα ἢ ἑταιρείαν ἢ νὰ συστήσῃ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀνώνυμον ἑταιρίαν ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως. Συνεπείᾳ δὲ τῆς ἀδείας ταύτης αἱ συμβληθεῖσαι Τράπεζαι προέβησαν διὰ συμβάσεως ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1886 εἰς τὴν παραχώρησιν τῆς διαχειρίσεως τῶν μονοπωλείων πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ συμμετοχῇ εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκ τῆς διαχειρίσεως καθαροῦ κέρδους. Ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῆς περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ ἀνωτέρω δάνειον κατὰ 11.000.000 χρυσῶν φράγκων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, θέλουσα ν' ἀποφύγῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν ὑπέρμετρον ἐλάττωσιν τοῦ ἀποταμιεύματος αὐτῆς, μὴ οὔσης δὲ ἀφ' ἑτέρου ἐπικαίρου πωλήσεως χρεωγράφων ἢ λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἐκ τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς, συνωμολόγησε δάνειον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 6.983.920 εἰς χρυσόν, ὅπερ ὅμως μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου κατώρθωσε νὰ ἐλαττώσῃ εἰς φράγκα 2.501,515, πωλοῦσα χρεώγραφα καὶ λαχειοφόρους αὐτῆς ὁμολογίας.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς χρηματικὰς τῆς Ἐθν. Τραπέζης πρὸς τὸ Κράτος σχέσεις, ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἐργασίας ἡ Τράπεζα ἐξηκολούθησε τὰς προσπαθείας αὐτῆς πρὸς περιφρούρησιν τῶν ἐν κινδύνῳ ἐκ τῆς ἐκραγείσης κρίσεως συμφερόντων αὐτῆς, καὶ ἀποσόβησιν τῶν ἐντεῦθεν ζημιῶν, ἐκκαθαρίζουσα συνάμα καὶ ἀποσβεννύουσα βαθμιαίως ταύτας ἐφ' ὅσον ἐτραγματοποιοῦντο. Συνάμα δὲ ἀποφεύγουσα ἐκτὸς ἀπολύτου ἀνάγκης τὰ ἐκτελεστικὰ μέτρα καὶ προσερχομένη ἀρωγὸς τοῖς δυναμένοις ἔτι νὰ σωθῶσιν, ἀπέφευγε νὰ ἐπιδεινώσῃ τὴν κρίσιν καὶ συνετέλει εἰς τὴν περίσωσιν τῶν ναυαγίων.

1887

Ἐν ἔτει 1887 τρεῖς εὑρίσκομεν συμβάσεις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικης Τραπέζης συνομολογηθείσας

α') Τὴν ἀπὸ 8 Σεκτεμβρίου 1887 σύμβασιν, περὶ συνομολογήσεως δανείου 15.000.000 δρχ. εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια πρὸς ἐξόφλησιν διαφόρων προσωρινῶν δανείων τῆς Κυβερνήσεως, ἐν οἷς καὶ τὸ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν προσωρινὸν δάνειον, τὸ ἠσφαλισμένον διὰ τῆς ἐκχωρήσεως τῆς ἐκ φθαρτῶν κτημάτων καὶ τῆς ἐκ τῆς σμύριδος προσόδου. Τὸ δὲ δάνειον τοῦτο ἀνεδέχθη ὁλόκληρον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναλαβοῦσα συνάμα διὰ τῆς συμβάσεως τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ.

β') Τὴν ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1887 σύμβασιν, δι' ἧς αἱ Τράπεζαι Ἐθνική, Ἠπειροθεσσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιομηχανικὴ ἐχορήγησαν τῇ Κυβερνήσει δάνειον προσωρινὸν φράγκων χρυσῶν 10.200.000 ὅπως ἀποφύγῃ τὴν ἐν τῇ ἀφορᾷ προμήθειαν τοῦ διὰ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς ἀναγκαίου συναλλάγματος, μεταξούσης τῆς Τραπέζης εἰς τὸ δάνειον τοῦτο κατὰ 3.000.000 φράγκα,

γ') Τὴν ἀπὸ 20 Μαΐου 1887 σύμβασιν, δι' ἧς μεταξὺ Κυβερσεως καὶ τῶν συμβληθεισῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἰονικῆς καὶ Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἐτροποποιήθησαν οἱ ὅροι τοῦ εἰς τραπεζογραμμάτια τῶν δύο καὶ μιᾶς δραχμῆς δανείου. Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης ἠλαττώθη τὸ δάνειον τοῦτο ἀπὸ δρχ. 18.000.000 εἰς δρχ. 11.000.000 καὶ κατηργήθησαν αἱ περὶ βαθμιαίας καὶ διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀποσβέσεως αὐτοῦ διατάξεις, συνομολογηθέντος ὅτι θέλει ἐξοφληθῇ συνάμα τῇ ἄρσει τῆς ἀναγκυστικῆς κυκλοφορίας. Συγχρόνως ὅμως διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐχορήγησε πρὸς τὸ Δημόσιον δάνειον 4.000.000 ἐξ ἑτέρων αὐτῆς τραπεζογραμματίων καὶ ὑπὸ τοὺς λοιποὺς ὅρους τῶν λοιπῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείων πρὸς ἐξαγορὰν τῶν ἀποσυρομένων τῆς κυκλοφορίας 4 000 000 διδράχμων καὶ μονοδράχμων τραπεζικῶν γραμματίων.

Οὕτω μετὰ τὴν σύμβασιν ταύτην ὁ ἀνώτατος ὅρος τῶν δυναμένων νὰ κυκλοφορήσωσι τραπεζογραμματίων τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἦτο: διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης. . . . δρχ. 60.000.000
διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους συνεπείᾳ τῶν χορηγηθέντων αὐτῷ ὑπὸ τῆς Τραπέζης δανείων. » 71.000.000
διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους συνεπείᾳ τοῦ εἰς τραπεζογραμμάτια τῶν 2 καὶ 1 δραχμῆς δανείου. » 7 000.000
Ἦτοι ἐν συνόλῳ. . . . . » 138.000 000

Ἀλλ. ἐκτὸς τούτων, συνομολογηθέντος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ συμβάσεως ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1888 τοῦ ἐκ δρχ. 135 ἑκατομμυρίων δανείου, τῶν Μονοπωλίων κληθέντος, ἡ Τράπεζα συμμετέσχεν αὐτοῦ κατὰ 14 100 ὁμολογίας, ἀντὶ καταβολῆς δρχ. 5.355.000 καὶ παραχωρήσεως πρὸς αὐτὴν 1000 μετοχῶν τῆς συνεπείᾳ τοῦ δανείου τούτου συσταθείσης Ἑταιρίας τῆς διαχειρίσεως τῶν Μονοπωλίων, εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ὁποίας συνέπραξεν ἡ Τράπεζα διὰ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιλοίπους, ἐκτὸς τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χορηγήσεων, ἐργασίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ ἔτος 1887, παρατηροῦμεν γενικὴν αὐτῶν ἐλάττωσιν συνεπείᾳ τῶν τῆς κρίσεως ἀποτελεσμάτων, ἐξαιρέσει μόνον τῆς ἐργασίας τῶν χορηγήσεων πρὸς δήμους καὶ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα δημοσιας τάξεως ἧς ἐπίτασιν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο σημειοῦμεν ἰδιᾳ ἐκ τῆς χορηγήσεως πρὸς τὴν Ἑταιρίαν Σιδηροδρόμου Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου δανειου ἐξ 1.800.000 ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἐγγυήσει τοῦ Δημοσιου, ὅπως δυνηθῇ ἡ Ἑταιρια καὶ ἀποπερατώσῃ ἰδιαν γραμμήν.

1888

Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1888 νέας αὐθις εὑρισκομεν συμβάσεις συνομολογουμένας μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀφορώσας δ' εἰς τὰ δάνεια τοῦ Κράτους.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ προσωρινά δάνεια τῆς Κυβερνήσεως, διὰ συμβάσεως ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1888, συνωμολογήθη ἡ παράτασις ἐπὶ ἓν ἔτος τῆς προθεσμίας ἐξοφλήσεως τοῦ προσωρινοῦ δανείου 10 200.000 φραγκ. εἰς χρυσόν, εἰς ὃ συμμετεῖχεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ 3.000.000, αὐξηθείσης συνάμα τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς 3.500.000 φρ. Ἐπὶ πλέον συμμετέσχεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ 75.000 λίρας στερλίνας εἰς τὴν γενομένην τῇ Κυβερνήσει προκαταβολὴν λίρ. στερλ 400.000 δι' ἐντόκων γραμματίων.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ ἕτερα δάνεια τοῦ Κράτους, ἡ Τράπεζα συνέδραμε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν Κυβέρνησιν εἰς παγιωσιν ἢ μετατροπὴν τῶν δανείων 26.000.000, 10.000.000 καὶ 9.000.000 ν. δρχ. καὶ τοῦ δανείου πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιΐας 20.000.000 π. δραχμῶν, ὅλων τούτων τῶν δανείων κανονισθέντων ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Κράτους.

Ἡ αὔξησις τῶν ἐντόκων παρὰ τῇ Τραπέζῃ καταθέσεων κατέστησε κατὰ τὸ ἔτος 1888 ἐπικαιρον τὸ μέτρον τῆς ἐλαττώσεως τοῦ τόκου αὐτῶν, εἰς ἣν προέβη τὸ Γενικὸν τῆς Τραπέζης συμβούλιον, μειῶσαν τὴν κλίμακα τοῦ τόκου κατὰ 1)2 τοῖς ἑκατὸν ἐκτὸς τοῦ τόκου τῶν διαρκῶν καταθέσεων, ὅστις διετηρήθη εἰς 5 ο)ο. Ἀλλ' ἡ Τράπεζα ἐκάλεσε τοὺς ἔχοντας διαρκεῖς καταθέσεις ἐπὶ τόκῳ ἀνωτέρῳ τοῦ 5 ο)ο εἴτε νὰ ἀναλάβωσι τά κατατεθειμένα, εἴτε νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου εἰς 5 ο ο πάντες δὲ σχεδὸν οἱ καταθέται ἐπροτίμησαν τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον.

Ταὐτοχρόνως ὅμως ἠλαττώθη καὶ ὁ τόκος προεξοφλήσεως ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τοῖς ὑποκαταστήμασι Πατρῶν καὶ Σύρου εἰς 7 ο)ο.

ΑΓΑΘΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Τὸ 1889 ὑπῆρξεν ἔτος αἰσιωτέρων ἐλπίδων περὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου ἀνορθώσεως, ὡς βαθμιαίως ἀποσοβουμένων τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κρίσεως τοῦ 1883. Συνάμα δὲ ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐνισχυθεῖσα τοῦ Κράτους πίστις παρέσχε τῇ Κυβερνήσει τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς προγράμματος καὶ τὰ χρηματικὰ μέσα συγχρόνως πρὸς περαιτέρω ἐξσκολούθησιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. Μετὰ τὸ ἐν ἔτει 1887 συνομολογηθὲν μετὰ περισσείας ἐγγυήσεων δάνειον τῶν Μονοπωλείων, κατὰ τὸ ἔτος 1889 τὰ ξένα κεφάλαια προσηνέχθησαν πρόθυμα τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει πρὸς συνομολόγησιν δανείου παγίου, ἄνευ ἐγγυήσεων καὶ ἐπὶ τόκῳ ἐλάσσονι τοῦ 1)2ο)ο, διὰ τούτου δὲ προσεκτήσατο ἡ Κυβέρνησις τὰ μέσα πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς πολιτικῆς διὰ τῆς τροπῆς τῶν ὑπαρχόντων δημοσίων δανείων ἐπὶ ἐλαττώσει τῶν ἐξ αὐτῶν βαρῶν τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν τοκομεριδίων τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους διὰ τοῦ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς μεταλλικοῦ ἐκ δανείων ἐξωτερικῶν, τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια διατιθεμένου εἰς ἐξόφλησιν χρεῶν ἐσωτερικῶν. Ἐντεῦθεν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπασχολοῦσι νέαι τροποποιήσεις τῶν χρηματικῶν αὐτῆς πρὸς τὸ Κράτος σχέσεων.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συμμετέσχε κατὰ 5.000.000 φρ, τοῦ παγίου δανείου 4ο)ο, τοῦ δυνάμει συμβάσεως ἀπὸ 5]17 Μαΐου 1880 συνομολογηθέντος, συμψηφισασα εἰς ὁμολογίας τοῦ δανείου τούτου τὴν ἐνοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ ἐξοφληθὲν δάνειον τῶν 60.000.000 ἀποδεχθεῖσα δὲ τὴν ἐλάττωσιν ἀπὸ 6 ο)ο εἰς 5ο)ο τοῦ τραπέντος δανείου τῶν 26 000.000 δραχ. καὶ ἀπὸ 6 εἰς 5 1]2 τοῖς ο]ο του δανείου 9.000.000 καὶ τοῦ τῆς ὁδοποιΐας. Οὐχ ἧττον ἡ Κυβέρνησις καὶ μετὰ τὴν τροπὴν τοῦ τελευταίου τούτου δανείου προέβη εἰς τὴν ἐξόφλησιν οὐσιώδους αὐτοῦ μέρους, περιορίσασα μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1889 τὴν ὀφειλὴν αὐτῆς ἀπὸ δραχ. 18.107.550.38 εἰς 8.369 074.19 δραχμάς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς Τραπέζης εἰς προσωρινὰ τοῦ Κράτους δάνεια, ἐξώφλησε μὲν ταύτην ἡ Κυβέρνησις, ἀνερχομένην εἰς πέντε καὶ ἥμισυ περίπου ἑκατομμύρια, ἀλλὰ συμμετέσχεν ἡ Τράπεζα εἰς ἕτερα τοιαῦτα κατὰ τὸ

αὐτὸ ἔτος συνομολογηθέντα, ἤτοι α') κατὰ 5.000.000 φράγκα εἰς τὸ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως συνομολογηθὲν διὰ συμβάσεως 10 Ὀκτωβρίου 1889 προσωρινὸν δάνειον λ. στ. 600.000 β') κατὰ φράγκα 3.000.000 εἰς τὸ διὰ συμβάσεως ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1889, μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἠπειροθεσσαλίας, Βιομηχανικῆς Πίστεως καὶ «COMPTOIR NATIONAL D' ESCOMPTE» συνομολογηθὲν προσωρινὸν δάνειον φρ. 10 000.000. Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1889 ἀγαθά τινα συμπτώματα ἐξεδηλώθησαν ἀναρρώσεως τῆς ἀγορᾶς ἐκ τῆς κρίσεως. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ οἰκονομικὴ τῆς Τραπέζης δρᾶσις, ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολουθούσης ταῦτα, ἐπανέλαβε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογράφων εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν δάνεια καὶ προέβη εἰς τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογράφων δανείων εἰς 6 ο|ο· Ἐκ παραλλήλου ὅμως προέβη καὶ εἰς νέαν ἐλάττωσιν τῆς κλίμακος τοῦ τόκου τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐπὶ τῇ βάσει ἀνωτάτου ὅρου τόκου 4 ο|ο.

Αἱ πρὸς τοὺς δήμους καὶ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα χορηγήσεις ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αὐξανόμεναι. Ἔτι δὲ ἐχορήγησεν ἡ Ἐθν. Τράπεζα δάνειον 2 500.000 εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν πρὸς 5 ο|ο πρὸς τὴν Προνομιοῦχον Τράπεζαν Ἠπειροθεσσαλίας.

Τῇ 24 Φεβρουαρίου 1889 ἔληγεν ἡ ἑπταετὴς τῶν ὑποδιοικητῶν ἐντολή, ἡ δὲ Συνέλευσις τοῦ ἔτους τούτου ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 15 Φεβρουαρίου 1889 ἐξελέξατο αὖθις ὑποδιοικητὰς διὰ μίαν ἑπταετίαν τοὺς Παῦλον Καλλιγῆν καὶ Γεώρ. Βασιλείου. Ἀλλ' εὐθὺς ὀλίγον μετὰ ταῦτα, τῇ 4 Μαρτίου 1886, ἀπεβίωσεν ὁ πάσχων ἤδη ὑποδιοικητὴς Γεώρ. Βασιλείου μετὰ μακρὰν καὶ εὐδόκιμον παρὰ τῇ Τραπέζῃ ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν εἶχεν εἰσέλθῃ κατὰ Μάϊον τοῦ 1845. διορισθεὶς εἰσηγητής, κατόπιν διορισθεὶς μέλος τῆς διευθυνούσης ἐπιτροπῆς τῇ 6 Δεκεμβρίου 1847 καὶ ἐν τέλει ἐκλεχθεὶς τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1861 ἐκ τῶν πρώτων ὑποδιοικητῶν μετὰ τὴν δι' αὐτῶν ἀντικατάστασιν τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Συνεπείᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Γ. Βασιλείου, κενωθείσης μιᾶς θέσεως ὑποδιοικητοῦ, συνεκλήθη εἰς συνεδρίαν ἡ μήπω λήξασα Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις καὶ ἐξελέξατο τῇ 27 Μαρτίου 1889 ὑποδιοικητὴν τὸν τέως Διευθυντὴν τοῦ Δικαστικοῦ τμήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Εἰσηγητὴν τὸν κ. Στρέϊτ.

ΑΠΑΡΧΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Ἀλλ' αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1889 εὐνοϊκαὶ ὑπὲρ ἀνορθώσεως τῆς πίστεως τοῦ Κράτους προβλέψεις ἤρχισαν κατὰ τὸ ἔτος 1890 νὰ ὑφίστανται τοὺς πρώτους κλονισμούς. Τὰ ἀφειδῶς προσφερόμενα τέως κεφάλαια μετ' ἀπιστεύτου πεποιθήσεως ἐπὶ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον παντὸς Κράτους ἀδιακρίτως, ἄνευ ὑπολογισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ ἀντοχῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἀνελάμβανεν, ἤρχισαν νὰ γίνωνται μᾶλλον δύσπιστα, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ διαπρεπεῖς οἰκονομολόγοι ἤρξαντο θορυβωδῶς νὰ κρούωσι τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου.

Καὶἐφ' ὅσον μὲν τὰ οἰκονομικὰ ναυάγια περιωρίζοντο εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἤπειρον, ὁ κίνδυνος δὲν ἐφαίνετο ἐπικείμενος. Ἀλλ' ὅτε τὰ πρῶτα συμπτώματα οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἀνεφάνησαν ἐν Πορτογαλλίᾳ, ἀπολαυούσῃ πίστεως πολλῷ μείζονος τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἄπορον ἂν καὶ ἡ πρὸς τὸ οἰκονομικὸν τῆς Ἑλλάδος μέλλον πεποίθησις ἤρχισε νὰ κλονίζηται.

Κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1889 ἡ Κυβέρνησις εἶχε προκαλέσῃ τὴν ψῆφισιν Νόμου, ἐπιτρέποντος αὐτῇ τὴν συνομολόγησιν δανείου φρ. 60.000.000 πρὸς κατασκευὴν Σιδηροδρόμου ἀπὸ Πειρσιῶς μέχρι Λαρίσσης καὶ συνόρων, ἀσφαλιζομένου δι' ὑποθήκης τοῦ Σιδηροδρόμου τούτου. Διὰ Β. Διατάγματος δέ τῆς 31 Μαΐου 1890 ἐνεκρίθη ἐπί τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρῳ νόμου ἡ ἔκδοσις δανείου λ. στ. 3.599.000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου πρὸς 5 ο|ο καὶ σύμβασις συνάμα ἀπὸ 24 Μαΐου 1890 μετὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ οἴκου G. J. HAMBRO AND SON καὶ τῆς ἐν Βερολίνῳ Τραπέζης NATIONAL BANK FYR PEUTSCHLAND περὶ τε τῆς ἐκδόσεως καὶ ὁριστικῆς ἀναδοχῆς ὑπ' αὐτῶν λ. στ. 1.8000.000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδομένου δανείου. Οὕτως ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχε δανεισθῇ ἐπὶ τόκῳ ἐλάσσονι τοῦ 5 1)2 τοῖς ἑκατὸν ἄνευ ἐγγυήσεων, ἤδη συνομολογ. θεὶς τόκος, καὶ ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ δανείου ἠσφαλισμένου δι' ὑποθήκης ἐπὶ Σιδηροδρόμου, ὑπερβαίνει κατά τι τὸ 5 1 2 τοῖς 100 ἐνῷ δὲ ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου τοῦ προηγουμένου ἔτους εἶχεν ἐπιτύχει ἡ ἐκδοσις τοῦ δανείου Πειραιῶς—Λαρίσσης ἀποτυγχάνει. Συνεπείᾳ τῆς ἀποτυχίας ταύτης τό δάνειον δὲν ἐπραγματοποιήθη ἢ κατὰ 45.000.000 φρ. ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, μόνον δὲ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ Κυβέρνησις διέθεσεν ἐξ αὐτοῦ ἕτερα 15.000.000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου διὰ συμβάσεως ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1890, ἐπὶ τιμῇ ἐλάσσονι ἐκείνης, εἰς ἣν εἶχον ἀρχικῶς ἀναδεχθῇ μέρος αὐτοῦ οἱ Χάμτρο καὶ ἡ Ἐθνικὴ Γερμανικὴ Τράπεζα.

Καὶ ἡ Ἐθνικὴ δὲ Τράπεζα μετέσχε τῇ αἰτήσει τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὁμάδα, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας συνωμολογήθη ἡ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1890 σύμβασις, ἀναδεχθεῖσα δι' ἴδιον λογαριασμὸν λ. στ. 100.000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου εἰς ὁμολογίας τοῦ δανείου τούτου. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν ὀφειλὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐκ προσωρινῶν δανείων, εὑρίσκομεν ταύτην οὐσιωδῶς ἐξογκωθεῖσαν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1890 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ὀφειλόμενα τῇ 31 Δεκεμβρίου 1889, ἤτοι ἀνερχομένην εἰς φράγκα 8.826.332,50 τῇ 31 Δεκεμβρίου 1890 ἔναντι φράγκων 2,489,833. 63 τῇ 31 Δεκεμβρίου 1889. Ἀπεδόθησαν ὅμως ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δρχ 6.772.247·18 εἰς τὸ δάνειον τῆς ὁδοποιΐας, οὗτινος τὸ ὑπόλοιπον περιωρίσθη οὕτω τῇ 31 Δεκεμβρίου 1890 εἰς δραχμὰς 1.758.856. 90. Ὡσεὶ μὴ ἤρκουν δὲ οἱ ἐπικείμενοι τῇ Τραπέζῃ κίνδυνοι ἐκ τῆς σαλευομένης οἰκονομικῆς τοῦ Κράτους καταστάσεως, προσετέθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ γεγονὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ τοῦ Κράτους ταμίου παραβιάσεως τοῦ ἄρθρου 13 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου συμβάσεως περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου. «Διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης, δὲν δύναται ν' αὐξήσῃ ἡ ἤδη ἐπιβαρύνουσα αὐτὴν φορολογία, οὔτε νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς αὐτὴν νέοι φόροι». Ἐν τούτοις κατὰ παράβασιν τοῦ σαφοῦς γράμματος καὶ τῆς ἀναμφισβητήτου ἐννοίας τοῦ ὅρου τούτου ὁ Κεντρικὸς Ταμίας ἠξίωσεν ὅτι ὠφείλετο ὑπὸ τῆς Τραπέζης ὁ ἐπὶ τῶν μερισμάτων πρόσθετος φόρος, ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νέου περὶ χαρτοσήμου νόμου τῆς 30 Δεκεμβρίου 1887 ἐπιβληθείς, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ὁ ἐπιβαλλόμενος εἰς τὸ μέρισμα φόρος ἐπιβαρύνει τοὺς μετόχους καὶ οὐχὶ τὴν Τράπεζαν, ὡσεὶ ἡ Τράπεζα κέκτηται ἐκτὸς τῆς περιουσίας τῶν μετόχων καὶ περιουσίαν ἑτέραν, εἰς ἣν μόνην ἀφορᾷ τὸ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως προνόμιον. Καὶ ἡ Τράπεζα ἠναγκάσθη μὲν νὰ καταβάλῃ τὰ αἰτούμενα, ἀλλὰ προσφυγοῦσα ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐδικαιώθη. Κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης παρουσιάζουσιν ἐπίτασίν τινα, διότι καὶ οἱ ἐπὶ ἐνεχύρῳ τρεχούμενοι λογαριασμοὶ ηὐξήσαν κατὰ 3.500 000 δραχμὰς περίπου, ἐν οἷς ὅμως περιλαμβάνεται καὶ ἡ πίστωσις δρχ. 2 500.000, ἡ ἀνοιχθεῖσα τῇ Τράπεζῃ Ἠπειροθεσσαλίας, ὡς καὶ ἕτεραί τινες χορηγηθεῖσαι εἰς Τραπέζας καὶ Ἑταιρίας, Σιδηροδρόμων. Αἱ δὲ εἰς Δήμους καὶ ἕτερα νομικὰ πρόσωπα δημοσίας τάξεως χορηγήσεις ἐπίσης ηὐξησαν λόγῳ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο χορηγηθέντων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δανείων πρὸς Σιδηροδρομικὰς Ἑταιρίας, ἤτοι πρὸς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, πρὸς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Βορειοδυτικῶν Σιδηροδρόμων τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Μεσημβρινῶν Σιδηροδρόμων καὶ πρὸς τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Σιδηροδρόμου Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου, ἔτι δὲ πρὸς τὴν ἰδρυθεῖσαν νέαν Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν τῆς δυώρυγος τῆς Κορίνθου.

Αἱ προεξοφλήσεις παρέμειναν περίπου στάσιμοι κατὰ τὸ 1890, ἀλλὰ τῆς πίστεως ὁσημέραι βελτιουμένης καὶ τῶν ἐνδείξεων ἀναρρώσεως τὰς ἐμπορικὰς ἀγορὰς ἐπετεινομένων ἡ Τράπεζα ἔκρινε σκόπιμον νὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς ἀγαθὰς τάσεις, ἐπὶ προσδοκίᾳ συνάμα μείζονος ἀναπτύξεως τῆς ἐργασίας ταύτης. Πρὸς τοῦτο ἠλάττωσε τὸν τόκον προεξοφλήσεως ἐν τοῖς ἰδίοις ἐμπορικοῖς κέντροις, τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς τῶν Πατρῶν, καὶ τῆς Σύρου εἰς 6 1)2 τοῖς 100 καὶ εἰς 7 τοῖς 100 ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑποκαταστημάτων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1890 τὸ συμβούλιον ἐψήφισε ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 1 Μαρτίου τὸν ἐξ ἄρθρων 21 ἀποτελούμενον ὀργανισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὅστις ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 1 Μαρτίου 1891.

ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ Μ. ΡΕΝΙΕΡΗ

Σπουδαιότατον διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν γεγονὸς ὑπῆρξεν, ἐν ἔτει 1890 ἡ παραίτησις τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς Μάρκου Ρενιέρη, Ὁ σεβαστὸς καὶ τοῖς πᾶσι προσφιλὴς ἀνὴρ διώκησε τὰ τῆς Τραπέζης ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1869 ἤτοι ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἕν ἔτη.

Ὁ σεβαστὸς ἀνὴρ ὅσον καὶ ἂν ἐπόθει νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ ἱδρύματος καὶ συναδέλφων ἀγαπητῶν καὶ νὰ εἰσακούσῃ τὰς θερμὰς αὐτῶν καὶ τῶν μετόχων παρακλήσεις. ὅπως καὶ αὖθις ἀποδεχθῇ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς Διοικητοῦ, ἐπέμεινεν οὐχ ἧττον ἐν τῇ ληφθείσῃ ἀποφάσει, ὅπως ἀποχωρήσῃ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης

Ἐὰν διετηροῦντο πάντοτε ἀκμαῖα τὸ σθένος τῆς ψυχῆς καὶ ἡ πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσις, ἡ ἡλικία καὶ προ παντὸς ἡ κατάστασις τῆς ὑγιείας αὐτοῦ εἶχον καταβάλῃ τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Ἡ συνελθοῦσα ἑπομένως τῇ 2 Ἰουλίου 1890 ἔκτακτος Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν Διοικητοῦ, ἐσεβάσθη μὲν τὴν θέλησιν τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ θέλουσα ἀφ' ἑνὸς νὰ τηρήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐπὶ μακρότερον χρόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ συνδεδεμένον τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ ἐξελέξατο αὐτὸν ὁμοφώνως «Ἰσόβιον ἐπίτιμον Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἕνεκα». Τὴν ἀπόφασιν δὲ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐκύρωσε Β. Διάταγμα τῆς 25 Ἰουλίου 1890, συνάμα δὲ ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπένειμαν τῷ ἀποχωροῦντι Διοικητῇ τὴν ἀνωτάτην τιμὴν τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Σωτῆρος. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἡ Συνέλευσις ἐξελέξατο παμψηφεὶ Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὸν ὑποδιοικητὴν αὐτῆς Παῦλον Καλλιγᾶν. Ἑτέρα δὲ ἐκτακτος Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις, συγκληθεῖσα τὴν 4 Αὐγούστου 1890, ἐξελέξατο εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Παύλου Καλλιγᾶ ὑποδιοικητὴν αὐτῆς τὸν κ. Παν. Σηφηριώτην.

ΔΕΙΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Μετὰ τοῦ ἔτους 1890 κλείει οὕτως εἰπεῖν ἡ περίοδος τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Κράτους δανείων. Μέχρι τοῦ 1890 αἱ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους ἐξεπληροῦντο τὸ πλεῖστον δι' οἰκονομικῶν συνδυασμῶν ἐκ τῶν εἰς μεταλλικὸν πόρων τῶν ἐξωτερικῶν δανείων. Ὅταν ἡ πηγὴ αὕτη ἐστείρευσεν, ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία ἔχουσα τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ ἐνώπιον οὐδεμιᾶς θυσίας, πεποιθυία δὲ εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας αὐτάρκειαν, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποπειραθῇ τὸν ἔσχατον ὑπὲρ τῆς τηρήσεως τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς ἀγῶνα, ἀντλοῦσα ἐκ τῶν πενιχρῶν λειψάνων τοῦ μεταλλικοῦ αὐτῆς ἀποταμιεύματος. Ἡ κατάστασις τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς 31 Δεκεμβίου 1890 ἦτο ἡ ἀκόλουθος.

Ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

εἰς Μεταλλικὸν

Ὁμολογ. Ἐθν. Δανείων(170,120,135 καὶ 125 ἑκ.)φρ,		17.191.391.77
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ. ἀναγκ. κυκλοφορίᾳ	»	14.070.045.40
Προσωρινὰ δόνεια εἰς χρυσὸν	»	8.826.332.50
Σύνολον φρ.		40.087.332.50

Εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια

Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείων 26.10.15 καὶ 9 ἑκατομ. δρχ.		30.991.437.50
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστ. κυκλοφορίᾳ	»	55.945.595.86
Δάνειον εἰς κερματικὰ τραπ. γραμμ. τῆς 1 καὶ 2δρ.	»	7.000.000.—
Ὑπόλ. τοῦ δαν. πρὸς τὸ Ταμ. τῆς Ἐθν. ὁδοποιΐας	»	1.758.856.90
Σύνολον δρχ.		95.395.890.26

Ἡ κατάστασις δὲ αὕτη δὲν παρίσταται οὐσιωδῶς ἀλλοιωθεῖσα ἐν τέλει τοῦ 1891, διότι διαρκοῦντος τοῦ ἔτους τούτου συνομωλόγησε μὲν ἡ Κυβέρνησις διὰ συμβάσεως ἀπὸ 22 Μαίου 1891, προσωρινὸν δάνειον φράγκων 6.250.000 εἰς ὃ μετέσχε καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ 4.000.000, ἀλλὰ συνάμα ἐξωφλήθησαν αὐτῇ ἐντὸς τοῦ ἴους ἕτερα ποσὰ προσωρινῶν δανείων Τὰ ἐξ ὁμολογιῶν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων ὀφειλόμενα ηὔξησαν μὲν ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῆς Τραπέζης εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως γενομένην διάθεσιν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου Πειραιῶς—Λαρίσσης διὰ τῆς ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1890 συμβάσεως. ἀλλ' ἠλαττώθησαν ἐκ τῆς πωλήσεως 1000 ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν Μονοπωλίων καὶ ἐκ τῶν κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν διαφόρων δανείων, ἐπίσης δ' ἠλαττώθησαν τὰ ἐξ ὁμολογιῶν τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων ὀφειλόμενα, συνεπείᾳ πωλήσεως ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 26 ἑκατομμυρίων καὶ ἐκ κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν. Οὕτως ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης παρουσιάζει ἐν τῷ ἐνεργητικῷ αὐτῆς τῇ 31 Δεκεμβρίου 1891 ὀφειλόμενα αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους :

Ὀφειλόμενα τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

εἰς Μεταλλικὸν

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσὸν	φρ.	18.121.659 60
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκ. κυκλοφο.	»	14.070.107.40
Προσωρινὰ δάνεια εἰς χρυσὸν	»	8.059.269 55
Σύνολον	»	40.251.039.55

Εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν δανείων εἰς τραπεζ. γραμμάτια	δρ.	30.004.127.50
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκ. κυκλοφορίᾳ	»	68.633.850 90
» εἰς τραπεζ. γραμμάτια 1 καὶ 2 δραχ.	»	7.000.000
Ὑπόλοιπ. δανείου πρὸς ταμ. Ἐθν. Ὁδοποιΐας	»	1.808.141.70
Σύνολον δρ.		107.446.119.21

Ἀλλ' ἡ ὁσημέραι αὔξουσα ὑπερτίμησις τοῦ συναλλάγματος καὶ ἡ εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον προσεγγίζουσα ἐξόγκωσις τοῦ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείου τοῦ Κράτους μαρτυροῦσι τὴν χρηματικὴν τοῦ Κράτους ἀνεπάρκειαν.

ΕΞΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΕΚ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

Αἱ δυσχέρειαι αὗται κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1892 ἐπεδεινώθησαν, ἡ δὲ σύμπραξις τῆς Τραπέζης κατέστη μᾶλλον ἐνεργός.

Τὸ Κράτος ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1892 ἤρξατο, δυνάμει τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 μετὰ τῆς Τραπέζης συμβάσεως περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου αὐτῆς, δικαιουμένων εἰς συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων, μὴ καλυπτομένων διὰ τοῦ μεταλλικοῦ ἀποταμιεύματος καὶ τοῦ πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς μεταλλικὸν δανείου. Τοῦ προνομίου δὲ ἀνανεωθέντος ἐπὶ εἰκοσιπενταετείαν, τῆς αὐτῆς διαρκείας θὰ ἦτο καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους εἰς τὰ ἐκ τραπεζογραμματίων κέρδη τῆς Τραπέζης.

Τὴν συμμετοχὴν ταύτην ἐζήτησεν ἡ Κυβέρνησις ὅπως ἡ Τράπεζα ἐξαγοράσῃ καταβάλλουσα αὐτῇ τὸ ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ τῆς ἐτησίας συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη κεφάλαιον. Πρὸς τοῦτο ἐλήφθη ὡς βάσις ὁ μέσος ὅρος κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη, ἤτοι 1887-1891 καὶ ὑπελογίσθη τὸ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κυκλοφορίας ταύτης ποσόν, ὅπερ ἡ Τράπεζα ἤθελε καταβάλῃ τῇ Κυβερνήσει κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς τὰ κέρδη, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1880 συμβάσεως. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο κεφαλαιοποιηθὲν ἀπετέλεσε ποσὸν δραχμῶν 3,504.000, ὅπερ ὡρίσθη ὡς ἀντίτιμον τῆς ἐξαγορᾶς καὶ ἀνεδέχθη ἡ Τράπεζα νὰ καταβάλῃ τῇ Κυβερνήσει εἰς χρυσόν, τοῦ φράγκου ὑπολογισθέντος κατὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐπισυναλλαγῆς, ὅτε ὑπεγράφη ἡ περὶ ἐξαγορᾶς σύμβασις, ἤτοι πρὸς 1.40· Ταῦτα συνωμολογήθησαν διὰ σμμβάσεως ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1892. Διὰ τῆς αὐτῆς δὲ συμβάσεως ἀνεδέχθη ἡ Τράπεζα νὰ χορηγήσῃ τῇ Κυβερνήσει προσωρινὸν δάνειον φρ. 700.000 εἰς χρυσόν, τὴν δὲ ὑποχρέωσιν ταύτην ἐξεπλήρωσε διὰ συμβάσεως ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1892., κυρωθείσης διὰ Β Διατάγματος τῆς 14 Ἰουλίου 1892. Πρὸς τούτοις συνωμολογήθησαν διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 10 Φεβρουαρίου 1892 δύο σπουδαιότατοι ὅροι σχετικοὶ πρὸς τὸ μεταλλικὸν τῆς Τραπέζης ἀποταμίευμα, ἤτοι.

Α') Ὅτι εὐθὺς ὡς ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἐξοφλήσῃ πρὸς τὴν Τράπεζαντὴν εἰς χρυσὸν ὀφειλὴν αὐτῆς ἐκ προσωρινῶν δανείων, ὡς καὶ ἂν αὕτη ἤθελεν ἐνεργήσῃ πρὸ τῆς ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἐπιστροφὴν μέρους ἢ τοῦ ὅλου τοῦ εἰς μετταλλικὸν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν δανείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑποχρεοῦται ἵνα, διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τὰ ἐπιστρεφόμενα αὐτῇ ποσα τηρῇ ἐν τῷ μεταλλικῷ αὐτῆς ἀποταμιεύματι μέχρι ποσοῦ 20.000.000. δρχ. ἐλαττουμένου ἑκάστοτε τοῦ ἀποταμιεύματος τούτου κατὰ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ὑπό τῆς Κυβερνήσεως τυχὸν ἀναλαμβανόμενον ἐκ τοῦ εἰς μεταλλικὸν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ λογαριασμοῦ.

Β') Ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δύναται, ὅσον μέρος ἄν ἐγκρίνῃ τοῦ μεταλλικοῦ αὐτῆς ἀποταμιεύματος, νὰ τηρῇ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ παρὰ τραπεζικοῖς καταστήμασι πρώτης τάξεως. Προφανὲς ὅμως ὅτι οἱ πόροι, οὓς τὸ Κράτος ἠδυνήθη νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως, δὲν ἦτο δυνατὸν νά ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ· προέβη, ἐπομένως εἰς τὴν συνομολόγησιν τοῦ ἐκ φράγκων 16.500.000. δανείου μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς καὶ Ἠπειροθεσσαλίας καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δάνειον συνωμολογήθη διὰ συμβάσεως ἀπὸ 11 Μαΐου 1892, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα, πωλήσασα ὁμολογίας ἐκ τῶν ἐν τῷ χρτοφυλακίῳ αὐτῆς τῶν δανείων τῶν 125 καὶ 120 ἑκατομμυρίων, συμμετέσχε τοῦ νέου δανείου κατὰ φράγκα 11.637 500 ἀναδεχθεῖσα συνάμα μετὰ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν παρ' αὐτῇ κατάθεσιν τῶν ἐκχωρηθεισῶν ὑπεγγύων προσόδων. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἀνανεώθησαν τὰ μετὰ τοῦ Κράτους εἰς χρυσὸν προσωρινὰ δάνεια, προσετέθη δέ νέον δάνειον 6 261.455.37 δι' ἐντόκων γραμματίων εἰς τραπεζογραμμάτια, συμψηφισθὲν πρὸς ἴσον ποσὸν ἀνεξοφλήτων ἐνταλμάτων ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς αὐτὴν. Οὕτω κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς 31 Δεκεμβρίου 18 92 αἱ τοῦ Κροτους πρὸς τὴν Τραπεζαν ὀφειλαὶ εἶχον ὡς ἀκολούθως :

Ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Εἰς μεταλλικὸν

Ὁμολογίαι Ἐθν. δανείων εἰς χρυσὸν	φρ.	17 220.670.06
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστ. κυκλοφορίᾳ	»	14.069.935 40
Προσωρινὰ δανεια εἰς χρυσὸν	»	6 913.327,35
Σύνολον φρ.		38.203.932.81

Εἰς τραπεζ. γραμμάτια.

Ὁμολογ. Ἐθν. δανείων εἰς τραπεζ. γραμματ.	φρ.	29.970.487 50
Δανειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ . . .	»	62.587.100.02
» » » εἰς τραπεζογραμ. 1 καὶ 2 δρ.	»	7.000.000.00
Ὑπόλοιπον δανείου πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθν. Ὁδοποιΐας	»	1.758 612.48
Προσωρινὸν δανειον δι' ἐντόκων γραμματίων	«	6.261.465.37
Σύνολον	δρχ.	107.577.665.37

Ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις τελευταίαν κατέβαλε προσπαθειαν πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ἐπικειμένης πτωχεύσεως, πεποιθυῖα ἐπὶ τὸς οἰκονομικας τῆς χώρας δυναμεις, ὡς καὶ ὅτι, αἰρουμένου τοῦ νομισματικοῦ ζητήματος τῇ ἀρωγῇ ἐξωτερικοῦ δανείου, οἱ πόροι τοῦ Κρατους καὶ τῆς χώρας ἤθέλον ἐπαρκέσῃ εἰς ἀκεραίαν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ. Πᾶσαν ἐπομένως συνδρομὴν παρέσχε τοῖς οἰκονομικοῖς ἀκολούθοις τῶν ἐν Ἀθήναις Πρεσβειῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας Κυρίοις Λόου καὶ Ροῦ, εἰδικὴν πρὸς τοῦτο λαβοῦσαν ἐντολὴν ὑπὸ των Κυβερνήσεων αὐτων πρὸς μελέτην τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κρατους καὶ τῆς χώρας, Συνάμα ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὴν συνομολόγησιν τοῦ ἀναγκαίου δανείου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς σχεδίου προεκάλεσε τὴν ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐπιψήφισιν α') τοῦ Νόμου τῆς 31 Ἰουλίου περὶ μεταρρυθμίσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ δανείων Νόμων τοῦ 1889 καὶ τοῦ 1891, ὅπως ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς συνομολόγησιν νέου δανείου νομοθετικὴν ἄδειαν β') τοῦ Νόμου τῆς 22 Δεκεμβρίου 1892 περὶ πληρωμῆς εἰς χρυσὸν ἐσόδων τινῶν, ὅπως ταῦτα ἐκχωρηθῶσιν εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ συνομολογηθησομένου δανείου.

Δια τοῦ νόμου τούτου τῆς 22 Δεκεμβρίου 1892 ἐπεβάλλετο ἡ καταβολὴ φόρων τινῶν εἰς χρυσὸν «καταργουμένης ὡς πρὸς αὐτὰ τῆς ἰσχύος τῶν νόμων τῆς 4 Νοεμβρίου 1885», ἤτοι αὐτῶν τούτων τῶν Νόμων δι' ὧν εἶχον κυρωθῇ αἱ περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας συμβάσεις μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἰονικῆς καὶ Ἠπειροθεσσαλίας. Τῆς νομοθετικῆς δὲ ταύτης πράξεως προκληθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἄνευ προηγουμένης μετὰ τῶν Τραπεζῶν συνεννοήσεως, ἐπεβάλλετο τῇ Τραπέζῃ οὐ μόνον ὑπὸ τῆς ἀμύνης τῶν ἰδίων δικαίων, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ συμφέροντι τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας τῆς χώρας νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς ὑπὸ τῆς

Κυβερνήσεως αἰτουμένης μονομεροῦς τροποποιήσεως τῶν ὅρων κυκλοφορίας τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος. Μετὰ ματαίαν δὲ παρὰ τῇ Κυβερνήσει ἀπόπειραν ὅπως προέλθη αὕτη εἰς συνεννόησιν περὶ τοῦ ληφθησομένου μέτρου, ἵνα τῇ κοινῇ συναινέσει ληφθῇ τοῦτο, ἀφοῦ ἐκρίνετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀναγκαῖον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς πτωχεύσεως τοῦ Κράτους ἡ Τράπεζα διεμαρτυρήθη δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1892.

ΔΕΙΝΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τὸ ἔτος 1893 θέλει παραμείνῃ, ὡς εἰκός ἀπαίσιον ἐν τῷ οἰκονομικῷ βίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Μετὰ ματαίας προσπαθείας κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας πρὸς συνομολόγησιν ἐξωτερικοῦ δανείου, ἡ Κυβέρνησις, στερουμένη χρηματικῶν μέσων καὶ ἰδίως μεταλλικοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, προέβη τῇ 31 Μαΐου 1893 εἰς τὴν ἔκδοσιν δανείου κεφαλαιοποιήσεως, ὅπως διὰ τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ ἐξοφλῶνται τὰ τοκομερίδια τῶν εἰς χρυσὸν δανείων ἐκτὸς τῶν Μονοπωλείων καὶ τοῦ δανείου τῶν 16 1]2 ἑκατομμυρίων. Ἀλλὰ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους, ἀκυρωθέντος τοῦ μέτρου τούτου ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς οἱ Νόμοι τῆς 20 Δεκεμβρίου 1893, δι' ὧν ἀνεστάλησαν τὰ χρεωλύσια καὶ περιωρίσθη εἰς τριάκοντα ἑκατοστὰ τοῦ τοκομεριδίου ἡ ὑπηρεσία τῶν εἰς χρυσὸν ἐξωτερικῶν δανείων.

Καίτοι μόνον κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1893 ἐδημοσιεύθη ἡ περὶ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἑλλάδος ἔκθεσις τοῦ οἰκονομικοῦ ἀκολούθου τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως κ. Λόου, ἤδη ἀπὸ τῆς 13 Μαρτίου 1893 εἶχεν αὕτη ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιτετραμμένου τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐξωτερικῶν Λόρδῳ Ρόσβερυ. Καὶ πρότερον δέ δὲν ἦσαν ἄγνωστα τοῖς ἐν Ἀγγλίᾳ χρηματιζομένοις τὰ συμπεράσματα αὐτῆς. ἐν τούτοις δὲ προεῖχε τὸ προτεινόμενον μέτρον τῆς ἀνορθώσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας διὰ συνομολογήσεως νέου ἐξωτερικοῦ δανείου, σκοποῦντος κυρίως τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἥτις ἐκρίνετο ὡς κυρία αἰτία τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Κράτους πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἑπομένως προέβη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ ὁμίλου κεφαλαιούχων, ἐνῷ δὲ ἡ συνομολόγησις τοῦ δανείου ἐφαίνετο ἐπικειμένη, ἐματαιώθη ἡ ὑπογραφὴ τῆς συμβάσεως κυρίως ὡς ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῶν κεφαλαιούχων ἐγγυήσεων, περιεχουσῶν στοιχεῖα ἐλέγχου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, ἡ δὲ τότε Κυβέρνησις παραιτηθεῖσα ἀπεχώρησε τῆς ἐξουσίας.

Ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὴν Κυβέρνησις, ἄνευ χρηματικῶν πόρων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, ἐπικειμένης δὲ τῆς λήξεως τῶν τοκομεριδίων τῆς 3]15 Ἰουνίου 1893, εὑρέθη εἰς τὸ δίλημμα ἢ νὰ ἀναστείλῃ τὴν πληρωμὴν τῶν τοκομεριδίων ἢ νὰ καταφύγῃ εἰς μέτρον τῆς ἐκδόσεως δανείου κεφαλοποιήσεως. Κριθέντος δὲ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ τελευταίου τούτου μέτρου σκοπιμωτέρου, προέβη αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκδεδομένων πρὸς συνομολόγησιν δανείου νόμων εἰς τὴν διὰ Β, Διατάγματος τῆς 30 Μαΐου 1893 ἔκδοσιν δανείου 100 ἑκατομμυρίων φράγκων. Πρὸς ἀσφάλειαν δὲ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου ἐξεχώρησε 1) τοὺς φόρους, τὰ τέλη καὶ τὰ δικαιώματα τὰ εἰς χρυσὸν εἰσπρακτέα κατὰ τὸν νόμον τῆς 22 Δεκεμβρίου 1892, τότε μόνον δημοσιευθέντα μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν περὶ τούτου μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης 2) τὰ ἤδη εἰς χρυσὸν εἰσπραττόμενα προξενικὰ τέλη ἀγκυροβολίας καὶ φαρικά, καὶ ἵδρυσε ταμεῖον αὐτοτελὲς καὶ κεχωρισμένον πρὸς εἴσπραξιν τῶν ἐκχωρουμένων φόρων καὶ ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ἀποτελούμενον ἐκ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειρωθεσσαλίας καὶ Ἰονικῆς Τραπέζης. Συνάμα τὸ αὐτὸ Β. Διάταγμα ἐνέκρινε σύμβασιν ἀπὸ 30 Μαΐου 1893 μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῶν Κυρίων Κ. Ι. Χάμπρο καὶ υἱῶν τοῦ Λονδίνου δι' ἧς οὗτοι ἀνεδέχοντο τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου καὶ ἑτέραν σύμβασιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῶν εἰρημένων προνομιούχων Τραπεζῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ αὐτοτελοῦς Ταμείου.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου τούτου Διατάγματος τῆς 31 Μαΐου 1893 ὥριζεν ὅτι «τὰ ἀπὸ 3]15 Ἰουνίου 1893 μέχρι 19]1 Ἰουλίου 1895 συμπεριλαμβανομένης καὶ ταύτης λήγοντα τοκομερίδια τῶν εἰς χρυσὸν δανείων τῶν ἐτῶν 1881· 1884, 1889 καὶ 1890, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὴν αὐτὴν προθεσμίαν κληρωθησόμεναι πρὸς ἀπόσβεσιν ὁμολογίαι τῶν αὐτῶν δανείων, θέλουσιν ἐξοφλεῖσθαι δι' ὁμολογιῶν τοῦ προκειμένου δανείου εἰς τὸ ἄρτιον, ἀποφερουσῶν τόκον ἀφ' ἧς ἡμέρας ὀφείλεται πληρωμὴ τῶν δι' αὐτῶν ἐξοφλουμένων τοκομεριδίων καὶ ὁμολογιῶν». Ἐπίσης διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὡρίζετο ὅτι δι' ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου θέλουσιν ἐξοφληθῇ τὸ δάνειον τῶν 161)2 ἑκατομμυρίων εἰς τιμήν ὁριζομένην διὰ τοῦ Διατάγματος, ἤτοι 73 τοῖς ἑκατὸν καὶ ὅτι αἱ ὑπόλοιποι ὁμολογίαι θέλουσι διατεθῇ πρὸς μερικὴν τῶν προσωρινῶν εἰς χρυσῶν δανείων ἐξόφλησιν. Ἑτέρα δὲ διάταξις τοῦ Β. Δ. τῆς 30 Μαΐου 1893 ὥριζεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἀποδίδει μηνιαίως καὶ ἀμετακλήτως ἓν ἑκατομμύριον δραχμὰς εἰς τραπεζογραμμάτια, ἀπέναντι τῶν πρὸς τὰς Τραπέζας ἐπ. ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων.

Ἐξηρέθησαν ὅθεν τοῦ μέτρου τῆς δι' ὁμολογιῶν τοῦ ἐκδοθέντος δανείου πληρωμῆς τῶν τοκομεριδίων καὶ κληρουμένων ὁμολογιῶν, α') τὸ εἰς χρυσὸν δάνειον τῶν 135 ἑκατομμυρίων τοῦ 1887 τὸ διὰ τῆς προσόδου τῶν Μονοπωλίων ἀσφαλιζόμενον. β') Τὸ εἰς χρυσὸν δάνειον τῶν 16 1)2 ἑκατομμυρίων, οὗ ὅμως προεβλέπετο ἡ δι' ὁμολογιῶν τοῦ δανείου κεφαλοποιήσεως ἐντελὴς ἐξόφλησις, ἥτις δὲν ἐπραγματοποιήθη μὴ ἐπελθούσης συμφωνίας περὶ τούτου μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν κατόχων τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου καὶ γ') Πάντα τὰ εἰς τραπεζογραμμάτια δάνεια τοῦ Κράτους.

ΑΚΟΥΣΙΑ ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Κατὰ τὰς λυπηρὰς ταύτας περιπετείας ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὡς καὶ οἱ τὴν Διοίκησιν αὐτῆς ἀποτελοῦντες προθύμως ἐν παντὶ συνέδραμον τὴν ἐκπροσωποῦσαν τὸ Κράτος Κυβέρνησιν. Οὐ μόνον δ' ἀπεδέχθησαν νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ταμείου διωργάνωσαν δὲ καὶ ἐγκατέστησαν τοῦτο ἐν αὐτῷ τῷ Καταστήματι τῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἐπὶ πλέον τούτων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ὑπείκουσα εἰς τὴν ἀνάγκην ἣν ἡ Κυβέρνησις ἔκρινεν ἐπιβαλλομένην ἐκ τῶν περιστάσεων, συμμετέσχε κατὰ λ. στ. 55.000 εἰς τὴν ἀπὸ 6)21 Ἰουνίου 1893 ἐγκριθεῖσαν σύμβασιν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τιμῶν τοῦ δανείου κεφαλαιοποιήσεως.

Ἀλλ' ἐνῷ ταῦτα συνέβαινον, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης μετὰ λυπηρᾶς ἐκπλήξεως καὶ ἀπορίας νὰ ἐπληροφορεῖτο, ὅτι ἐνῷ πᾶσαν παρεῖχεν συνδρομὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εὑρίσκετο εἰς διαρκῆ μετ' αὐτῆς συνεργασίαν, ὁ τότε πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, προέβη εἰς συμφωνίαν μετὰ ὁμάδος ξένων κεφαλαιούχων περὶ ἀναδιοργανώσεως δῆθεν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀντήλλαξε περὶ τούτου ἐπιστολὰς μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου αὐτῆς ἐν ἀτελεῖ ἀντιλήψει βεβαίως, ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀναδιοργανώσεως ἐσκοπεῖτο ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ οἱονεὶ δήμευσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπὸ ἑτέρας διεθνῆ ἐχούσης δρᾶσιν καὶ διεθνῆ μᾶλλον ἢ ἐθνικὰ συμφέροντα σκοπού. σης νὰ ὑπηρετήσῃ, ἐνῷ συνάμα διὰ τῆς νέας Τραπέζης θὰ εἰσήγετο ἔλεγχος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, ὅστις, καὶ ὡς ἐκ τῶν ὅρων καὶ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τῶν μελλόντων νὰ ἀσκήσωσιν αὐτὸν ἁπλῶν ἰδιωτῶν καὶ χρηματιστῶν, θὰ ἦτο πολὺ βαρύτερος ἐκείνου εἰς ὃν μετὰ ἀτυχῆ πόλεμον ἠναγκάσθη βραδύτερον νὰ ὑποκύψῃ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Περὶ τούτων δὲ ἠδυνήθη ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἥτις εἶχε κατορθώσῃ νὰ πληροφορηθῇ καὶ τὰς λοιπὰς λεπτομερείας τοῦ σχεδίου τῆς ὁμαδος καθιστώσας τοὺς ἐν ταῖς ἀνταλλαγείσαις ἐπιστολαῖς ὅρους ἔτι βαρυτέρους, νὰ παράσχῃ τῇ διαδόχῳ Κυβερνήσει ψηλαφητὰς τῶν τεκταινομένων ἀποδείξεις. Οὕτω τὸ σχέδιον ἐματαιώθη.

ΝΕΑΙ ΑΠΟΠΕΙΡΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Ἡ ἐπελθοῦσα πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1893 Κυβερνητικὴ μεταβολὴ νέαν αὖθις τροπὴν ἔδωκεν εἰς τὰ οἰκονομικὰ μέτρα καὶ τὴν πρὸς τοὺς δανειστὰς τοῦ Κράτους στάσιν τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο ἐγένετο διά τῶν νόμων τῆς 9 Δεκεμβρίου καὶ τῆς 10 Δεκεμβρίου 1893 τὰ νομοθετηθέντα δὲ ὑπὸ τῶν νόμων τούτων μέτρα ὑπῆρξαν τὰ ἀκόλουθα.

Α'.) Ὡρίσθη ὅτι ἀπὸ τῆς 2ας Νοεμβρίου 1893 συμπεριλαμβανομένης καὶ ἐφεξῆς οἱ εἰς χρυσὸν καταβλητέοι κατὰ τὸν 22ας Δεκεμβρίου 1892 νόμον φόροι βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται ὡς καὶ πρὸ τῆς 30 Μαΐου 1893, ἤτοι εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια,

Β'.) Ἐκηρύχθη ἄκυρον τὸ ἀπὸ 30 Μαΐου 1893 Β. Διάταγμα περὶ ἐκδόσεως δανείου 100.000.000 δραχμῶν «ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἐφ' ὧν ἐρείδεται νόμων».

Γ'.) Ἐπετράπη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα προέλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς προνομιούχους τῶν εἰς χρυσὸν Ἐθνικῶν δανείων τῶν ἐτῶν 1881, 1884, 1887, 1889 καὶ 1890 πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν σχετικῶς πρὸς τὸν τόκον, τὰ χρεωλύσια καὶ τὰς ἐγγυήσεις αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς νομοθετικῆς ἐγκρίσεως τοῦ ὁριστικοῦ διακανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀνωτέρω δανείων ὡρίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι «α') Καταβάλλονται προσωρινῶς τοῖς ὁμολογιούχοις 30 τοῖς ο)ο εἰς χρυσὸν ἐπὶ τῶν πληρωτέων ἑκάστοτε τοκομεριδίων.— Ἐξαιροῦνται τὰ κατὰ τὴν 3)15 Δεκεμβρίου 1893, 20 Δεκεμβρίου 1893)1 Ἰανουαρίου 1894 πληρωτέα τοκομερίδια τῶν αὐτῶν δανείων, ἐφ' ὧν καταβληθήσονται τοῖς ὁμολογιούχοις προσωρινῶς 50 ο)ο ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ἐπίσης 50 ο)ο ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καταβληθήσονται προσωρινῶς τοῖς κατόχοις τοκομεριδίων, καταστάν-

των ἀπαιτητῶν κατὰ τὴν 3|15 Ἰουνίου τὴν 19 Ἰουνίου (1 Ἰουλίου καὶ τὴν 19 Σεπτεμβρίου) ! Ὀκτωβρίου 1893 ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν ἀντηλλάγησαν πρὸς νέους τοκοφόρους τίτλους.

β') Οὐδεμία ἐνεργεῖται καταβολὴ χρεωλυσίων ἐπὶ τῶν δανείων τούτων.

γ') Αἱ εἰς μεταγενεστέραν τῆς 19 Σεπτεμβρίου, 1 Ὀκτωβρίου 1893 ὑπηρεσίαν τοκοφόρων ἐθνικῶν δανείων ὑπέγγυοι πρόσοδοι ἐκ φόρων, τελῶν, μονοπωλίων, ἐκχωρήσεων καὶ δικαιωμάτων οἱωνδήποτε εἰσάγοντ αι εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον».

Οὕτω διὰ τ ῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 ἐξηρέθησαν τῆς περικοπῆς τῶν τ ο κομεριδίων ἐκτὸς τῶν προσωρινῶν δανείων καὶ παντα τα εἰς τραπεζογραμμάτια δάνεια, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁποίων ὑπήχθη καὶ τὸ εἰς χρυσὸν δανειον τ ων 16 1)2 ἑκατομμυρίων, ἀποδεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῶν ὁμολογιούχων τῆς τροπῆς αὐτοῦ εἰς τραπεζογραμμάτια ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1893 διαμειφθεισῶν μεταξὺ του Ὑπουργοῦ τ ῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν συμβληθεισῶν ἐν τῇ περὶ τοῦ δανειου τούτου συμβάσει Τραπεζῶν Ἐθνικῆς Τραπεζης τῆς Ἑλλάδος, Προνομιούχου Τραπεζης Ἠπειροθεσσαλίας καὶ Τραπεζης Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ διάφοροι ὑπῆρξαν αἱ ἐξενεχθεῖσαι κρίσεις περὶ ἑκάστης κατηγορίας τῶν εἰς τὴν ἐξ ίρεσιν ταύτην ὑπαχθέντων δανείων. Οὕτω οὐδόλως ἐπεκρίθη ἡ ἐξαίρεσις τῶν προσωρινῶν δανείων εἰς χρυσὸν ἢ τραπεζογραμμάτια ὡς ἀνεγνωρισμένη, οὔτως εἰπεῖν, ὑπὸ ἐθίμου διεθνοῦς ἐν ταῖς πτωχεύσεσι τῶν Κρατῶν. Ἐφοντι ὁ ἀπόλυτος σεβασβὸς τῶν προσωρινῶν δανείων ἐπιβάλλεται ἐξ ὑπερτάτης ἀνάγκης, διότι τὰ τοιαῦτα δάνεια ἀναγκαῖα ἐν τῇ οἰκονομικῇ διαχειρίσει καὶ αὐτῶν τῶν οἰκονομικῶς εὐημερούντων Κρατῶν, ἀπαραίτητα δὲ αὐτῇ τῇ λειτουργίᾳ τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς ἐν σιγμαῖς οἰκονομικῆς κρίσεως, θα ἦταν ἀδύνατα, ἐάν μὴ ἐκρίνοντο ἐκτὸς παντὸς κινδύνου. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν προσωρινῶν δανείων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐπὶ πλέον τοῦ λόγου τούτου συνέτρεχον καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι δημοσίου συμφέροντος, οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν ἐξαίρεσιν τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δι' ὁμολογιῶν δανείων, τῶν προσωρινῶν δανείων ὀφειλομένων κατὰ τὸ ὅλον σχεδὸν ὑπὸ τῶν προνομιούχων Τραπεζῶν. Ἐπίσης οὔτε ἐπεκρίθησαν, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπικριθῶσιν ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῶν φύσεως αἱ γενόμεναι ἐξαιρέσεις 1) τῆς εἰς χρυσὸν πρὸς τὰς προστάτιδας Δυνάμεις ὀφειλῆς τοῦ Κράτους, 2) τῆς ὀφειλῆς πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ Ὄθωνος λόγῳ ἀποζημιώσεως διαφόρων ἐν Ἑλλάδι ἰδιωτικῶν αὐτοῦ κτήσεων καταληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους, 3) τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου ἢ μᾶλλον λαχείου, 4) τοῦ ὀφειλομένου ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν ὑπολοίπου τοῦ ὑπ' αὐτῆς δοθέντος δανείου πρὸς τὸ εἰδικὸν ταμεῖον τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιΐας, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ τὸ δάνειον τοῦτο δὲν εἶχε χορηγηθῇ ὑπὸ τῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Κράτος, ἀλλὰ πρὸς εἰδικὸν Ταμεῖον κεχωρισμένην ἔχον ὑπόστασιν, ὅτε συνωμολογήθη τὸ δάνειον, ἀπό τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους, 5) τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δυνάμει τῶν περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας νόμων δανείων τῶν Προνομιούχων Τραπεζῶν.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Διάφοροι ὑπῆρξαν αἱ κρίσεις αἱ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τούτων. Ἀλλ' ὑπεράνω πάσης κρίσεως καὶ παντὸς δικαιολογητικοῦ λόγου ἰσχυρότερος ἦτο ὁ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐξ οὗ ἐπεβάλλετο εἰς τὸ Κράτος τὸ ληφθὲν μέτρον. Ἐν τῷ οἰκονομικῷ αὐτοῦ ναυαγίῳ ἐκ στοιχειώδους φρονήσεως καὶ ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς χώρας προνοίας ἐπεβάλλετο εἰς τὸ Κράτος νὰ μὴ συμπαρασύρῃ ἐν τῷ ναυαγίῳ τούτῳ καὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, τὸν πυρῆνα πάσης ἐν τῇ χώρᾳ οἰκονομικῆς δράσεως καὶ ἥτις ἐτήρησε πάντοτε ἐπὶ τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς ἀγορᾶς ἀκηλίδωτον τὴν σημαίαν τῆς πίστεως αὐτῆς· ἔσωζεν οὕτως εἰπεῖν διὰ τούτου ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ ἥττης τὴν σημαίαν, περὶ τὴν ὁποίαν αὖθις συγκεντρούμεναι αἱ οἰκονομικαὶ τῆς χώρας δυνάμεις, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνακτήσωσι τὰς προτέρας θέσεις καὶ συνεχίσωσι τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν, παρέχουσαι συνάμα ἀσφαλῆ βάσιν εἰς τὸ Κράτος πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς πίστεως καὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ

Ἐπὶ πλέον δὲ τοῦ γενικωτέρου τούτου συμφέροντος καὶ τὸ εἰδικώτερον τῆς νομισματικῆς τῆς χώρας κυκλοφορίας συνηγόρει ὑπὲρ τῆς ἀποφυγῆς μέτρου, καιρίως δυναμένου νὰ βλάψῃ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Οἱαδήποτε τρόντι μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἔχῃ τὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς πίστεως τοῦ τραπεζογραμματίου, ἥτις διετηρήθη πάντοτε ἀμείωτος ὡς ἐκ τοῦ γοήτρου τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ καλύπτει ἐν μέρει τὴν πιστωτικὴν αὐτῆς κυκλοφορίαν.

Ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐπομένως ἡ πρὸς ἀκριβῆ ἐξυπηρέτησιν τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων δαπάνη τοῦ Κράτους ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὰς προνομιούχους ἐκείνας ὑποχρεώσεις, ὧν ἡ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις ἐπιβάλλεται αὐτῷ ἐκ τοῦ ὑπερτέρου καθήκοντος αὐτῆς τῆς ὑπάρξεώς του ὡς Κράτους καὶ αἵτινες ἐπομένως προηγοῦνται τῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς δανειστὰς ὑποχρεώσεων. Οὐδὲ διάφοροι εἶνε οἱ λόγοι οἱ ἐπὶ προσωρινῶν δανείων συντρέχοντες πρὸς ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῶν συνεπειῶν τῆς πτωχεύσεως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἐκρίθη πάντοτε εὔλογος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐθίμου καθιερώθη. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ δανείου τῶν 16 1)2 ἑκατομμυρίων, ἐὰν ὑπάρχῃ τι τὸ ἐπικριτέον εἶναι ὅτι αὕτη δὲν ὑπῆρξεν ἐπαρκῶς πλήρης. Εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πτωχεύσεως, ὑπὸ τὴν πίεσιν ὑπερτέρας ἀνάγκης συνομολογηθὲν, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ συμβληθεῖσαι Τράπεζαι δὲν ἠδύ αντο νὰ ἀρνηθῶσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὸν ὕστατον κατὰ τῆς πτωχεύσεως ἀγῶνα παλαίουσαν, οὐδέποτε ἐνεγράφη ἐν τοῖς δελτίοις χρηματιστηρίου τινὸς καὶ σχεδὸν κατὰ τὸ ὅλον παρέμεινεν ἐν τοῖς χαρτοφυλακίοις τῶν ἀναδεχθεισῶν αὐτὸ Τραπεζῶν· ἔδει ἑπομένως νὰ θεωρηθῇ, καίτοι ὑπὸ τὸν τύπον δανείου δι' ὁμολογιῶν συνομολογηθὲν, ὡς προσωρινὸν δάνειον καὶ ἑπομένως εἰς οὐδεμίαν νὰ ὑποβληθῇ περικοπήν. Ὅτι δὲ διάφορος δὲν ἦτο ἡ πρόθεσις τῶν συμβληθεντων, ἐξάγεται σαφέστατα ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τῆς περί τοῦ δανείου τούτου συμβάσεως, καθ' ὃ τὸ Κράτος εἶχεν ἐπιφυλαχθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξοφλήσεως αὐτοῦ ἐντὸς βραχείας δεκαοκταμήνου προθεσμίας ἐπὶ καταβολῇ φράγκων χρυσῶν 355 καθ' ὁμολογίαν ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου φρ. 500. Οὐχ ἧττον ἡ Κυβέρνησις, ὅπως ἀποφύγῃ ἐξαίρεσιν δανείου συνωμολογημένου εἰς χρυσόν, ἐπέβαλε τὴν εἰς τραπεζογραμμάτια τροπὴν ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ, ἥτις ἀπετέλει, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τότε τρεχούσης ἀξίας τοῦ συναλλάγματος πρός 167, ὁριστικὴν περικοπὴν κατὰ 40 ο)ο περίπου τοῦ τε κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων. Ὅλως ἄδικοι ἑπομένως ἦσαν αἱ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ὁμολογιούχων τῶν εἰς χρυσὸν δανείων ἐξενεχθεῖσαι κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μομφαὶ διὰ τὴν μὴ ὑπαγωγὴν τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων εἰς τὸ ὑπὸ τῶν Νόμων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 νομοθετηθὲν μέτρον. Τοιαύτας δὲ μομφὰς ἐπιρίπτοντες οἱ ὁμολογιοῦχοι καὶ τὸ ἴδιον αὐτῶν παρεγγύριζον συμφέρον. Διότι οἱονδήποτε μέτρον, καιρίως πλῆττον τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς πίστεως αὐτῆς θεμελιουμένην νομισματικὴν τῆς χώρας κυκλοφορίαν, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Κράτους πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, ἀποβαινούσης ἀμφιβόλου τῆς ἐκτελέσεως καὶ οὐτῶν διὰ τῶν Νόμων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 ληφθέντων μέτρων, Θὰ συνεπήγετο δὲ ἐπίσης τὸ ἀποτέλεσμα νὰ καταστῇ δυσχερεστέρα ἡ βελτίωσις τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ τὴν γένεσιν οἰκονομικῆς τῆς χώρας καταστάσεως, ἐξ ὧν καὶ οἱ ὁμολογιοῦχοι ἠδύναντο νὰ προσδοκῶσι βελτίωσιν τῆς ὑπὸ τῶν προσωρινῶν Νόμων τῆς πτωχεύσεως καθιερουμένης ἢ ἐξ οἱουδήποτε ὁριστικοῦ συμβιβασμοῦ προσδοκωμένης καταστάσεως. Ὅλως δὲ ἀσήμαντον ἦτο καὶ τὸ ἀντάλλαγμα, ὅπερ θὰ ἐλάμβανον ἀντὶ τῶν πλεονεκτημάτων τούτων. διότι ἡ εἰς τὸ 30 ο)ο ἐλάττωσις τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δι' ὁμολογιῶν δανείων ὅλως ἀσήμαντον θὰ ἐπέτρεπεν αὔξησιν τοῦ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους των ἐξωτερικῶν δανείων πληρωτέου ποσοστοῦ τόκου, αὔξησιν ἄλλως τε κατανεμητέαν μεταξὺ τῶν ὁμολογιούχων πάντων τῶν δανείων, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια

Λίαν εὐλόγως ἑπομένως καὶ ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐν τῷ πρὸς τοὺς μετόχους ἀπολογισμῷ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1893 ἀνεκοίνου τοῖς μετόχοις περὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἀκόλουθα :

«Τὸ διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου ληφθὲν μέτρον προσωρινῆς ἐλαττώσεως τοῦ τοκου καὶ διαπραγματεύσεως μετὰ τῶν δανειστῶν περὶ ὁριστικῆς ἐλαττώσεως, δὲν ἐπεξετάθη ἐπὶ τῆ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δημόσια δάνεια· ὅθεν ταῦτα ἐξακολουθοῦσι να ὑπηρετῶνται εἰς το ἄρ ιον.

» Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ὑπηγορεύθη ἐκ λόγων ἐπιεικοῦς δικαίου· ἐξυπηρετεῖ ἄλλως αὐτῶν τῶν εἰς χρυσὸν δανεισιῶν τὰ συμφέροντα ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἑπομένων :

» 1) Ἡ κεκτημένη τὸ μέγιστον ποσὸν τῶν δανείων τούτων Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔλαβεν αὐτὰ ἐν καιρῷ. ὡς πολλάκις ἐλέχθη καὶ ἄλλοτε, κατ' ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὧν ἡ ἀντίληψις τῇ παρεστάθη ὡς ὑποχρεωτική, καθ' ὃ ἱδρύματος προνομιούχου ἐν τῷ τόπῳ, -εὑρίσκεται δὲ ἡ Τράπεζα ἐν τῇ ἀνάγκῃ τῆς ἐν τῷ Χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς τηρήσεως μεγάλου ἐκ τῶν δανείων τούτων ποσοῦ, διότι τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικὰ γραμμάτια μέχρι τοῦ τρίτου τοῦ ποσοῦ αὐτῶν ἀντιπροσωπεύονται διὰ τοιούτων ὁμολογιῶν. κατὰ τὸ ἥμετερον καταστατικὸν· ἡ δὲ ἀργία τῶν σχετικῶν αὐτοῦ διατάξεων διαρκούσης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, καθιστᾷ μέτρον ἔκτακτον καὶ προσωρινόν, οὗ δὲν ἐξαρτᾶται ἐξ ἡμῶν ἡ διατήρησις ἢ ἡ λῆξις.

2) Μέτρον κυβερνητικὸν, ἔχον ὡς συνέπειαν τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τῶν ἐν λόγῳ δανείων, παθόντων ἄλλως τε ἐπανειλημμένως ἤδη ἐν τῷ παρελθόντι διακανονίσεις ἐπιζημίους, δὲν παρίσταται ἐπιβαλλόμενον ἐξ οἰκονομικῆς ἀνάγκης τοῦ Δημοσίου ταμείου, διότι ἡ ὑπηρεσία ὅλων τῶν δανείων τούτων ἀπαιτεῖ κατὰ συγκρισιν πρὸς τὸ ὅλον ποσὸν τῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίων δανείων μικρὸν ἐτησίως ποσόν, καὶ τοῦτο εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια· ἀλλ' οὐδὲ βελτίωσιν ἀξίαν μνείας ἤθελε συνεπάγει τῆς θέσεως τῶν εἰς χρυσὸν δανειστῶν. ἕνεκα τῆς εἰρημένης ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ εἰς δάνεια μικρότητος τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δανείων, μόλις ἀποτελούντων τὸ ἕν δέκατον τέταρτον τῶν δημοσίων δανείων. Ἀφ' ἑτέρου δὲ προφανῶς ἄδικον τοιοῦτο μέτρον ἐπαγόμενον κατὰ τῆς Τραπέζης ἀποβάσης δανειστοῦ ἐξ ἐπιβολῆς τοῦ ἰδίου καταστατικοῦ καὶ τῶν πρὸς τὸ Κράτος σχέσεων αὐτῆς· ἤθελεν ἔχῃ δὲ ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἐν λόγῳ μέτρον τὴν μείωσιν σπουδαίας ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης. πρὸς ἐπαισθητὴν βλάβην τῆς πίστεως, ἡ ὁποία δέον νὰ στηρίζῃ τὴν κυκλοφορίαν τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων καὶ ἑπομένως τὴν ὑποτίμησιν τῶν γραμματίων τούτων, πρὸς ἀνυπολόγιστον ζημίαν τοῦ τόπου, καθιστῶσαν προβληματικὴν τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τοὺς εἰς χρυσὸν δανειστὰς ὑποχρεώσεών της, ὁσονδήποτε καὶ ἂν περιορισθῶσιν αὗται διά τινος συμβιβασμοῦ.

»Οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι, οἱ ὑπαγορεύσαντες τῷ Δημοσίῳ τὴν ἀπὸ πάσης διακανονίσεως ἐξαίρεσιν τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δανείων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λόγοι οὗτοι εἰσὶν ἀκαταμάχητοι, καὶ ἐπιβάλλουσι τὴν ἐξαίρεσιν οὐ μόνον ἐκ δικαίου καὶ ἐπιεικοῦς, ἀλλὰ καὶ

ἐν αὐτῷ τῷ ζωτικῷ συμφέροντι τοῦτε τοπου καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, πιστεύομεν τὴν γενομένην ἐξαίρεσιν ὁριστικήν.

»Ἑτέρα κατηγορία ὀφειλῶν τοῦ Κράτους ἐξαιρεῖται αὐτοδικαίως ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς πάσης διακανονίσεως συνεπαγομένης ἐλάττωσιν, εἶνε δ' αὕτη ἡ τοῦ λεγομένου κυμαινομένου χρέους ἐκ προσωρινῶν πρὸς τὸ Δημόσιον προκαταβολῶν. Ὅθεν περὶ τῶν προκαταβολῶν τούτων, τῶν τε εἰς χρυσὸν καὶ τῶν εἰς τραπεζικὰ γρσμμάτια, οὐδ' ἐλήφθη, οὐδὲ δύναται νὰ ληφθῇ μέτρον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἄλλο, παρὰ τὴν μέχρι βαθμιαίας ἐξοφλήσεως τακτικὴν ἐξυπηρέτησιν».

Οὐδὲ ἐπλανήθη ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐν τῇ περὶ τούτων κρίσει αὐτῆς, διότι τὸ δίκαιον καὶ συμφέρον τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 καθιερωθεισῶν ἐξαιρέσεων ἀνεγνώρισαν οἵ τε ἀντιπρόσωποι τῶν ὁμολογιούχων ἐν πᾶσι τοῖς ἀποτυχοῦσι σχεδίοις συμβιβασμοῦ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων κατὰ τὰς περὶ ὁριστικοῦ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεις καὶ τὸν ἐν ἔτει 1898 γενόμενον ὑπ' αὐτῶν ὁριστικὸν διακανονισμὸν τοῦ δημοσίου χρέους.

ΖΗΜΙΑΙ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἀνωτέρω παρεθέσαμεν τὴν κατάστασιν τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1892.

Ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1893 τὴν κατάστασιν ταύτην εὑρίσκομεν οὐσιωδῶς ἀλλοιωθεῖσαν. Ἡ Τράπεζα τῷ ὄντι, συνεργαζομένη μετὰ τοῦ Κράτους καὶ μετ' αὐτοῦ συναγωνιζομένη πρὸς ἀποτροπὴν τῆς πτωχεύσεως, δὲν ἠδύνατο ἐξ ἐπιβολλομενου καθήκοντος, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ γνώμη αὐτῆς περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἀγῶνος, νὰ προβῇ εἰς ἀντιθέτους ἐνεργείας, δυναμένας νὰ παρερμηνευθῶσι καὶ νὰ παραβλάψωσι τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως. Τοιαύτη τις ἐνέργεια τῆς Τραπέζης θὰ ἦτο ἡ πώλησις τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς χρεωγράφων τοῦ Κράτους, ἥτις ὑπηγορεύετο μὲν ἴσως ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ θὰ ἀντέκειτο τῇ εὐθύτῃ καὶ καλῇ πίστει, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐν τῇ μακρᾷ αὐτῆς πολιτείᾳ οὐδέποτε παρεξέκλινεν. Ἀποξ ὅμως γενομένου καταδήλου τοῦ ἀναποφεύκτου τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς ραγδαίας ἐκπτώσεως τῶν Ἑλληνικῶν χρεωγράφων μαρτυρούσης τὴν περὶ τούτου σύμφωνον πεποίθησιν καὶ τῶν ξένων ἀγορῶν ἡ Τράπεζα ἐκλιπόντων τῶν λόγων εἵτινες ἐπέτρεπον αὐτὴν ἀπὸ τῆς πωλήσεώς των, προέβη εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς χρεωγράφων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅσων ἡ πώλησις ἦτο δυνατή, ἤτοι πασῶν τῶν ὑπ' αὐτῆς κατεχομένων ὁμολογιῶν τῶν δανείων τῶν 170,120,125, καὶ 135 ἑκατομμυρίων. Ἐτήρησε δὲ μόνον ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τὰς ὑπ' αὐτῆς κατεχομένας ὁμολογίας τοῦ δανείου Λαρίσσης καὶ τοῦ δανείου κεφαλαιοποιήσεως, ὧν ἡ πώλησις δὲν πορίστατο ἐφικτὴ ἄνευ ὑπερβολικῆς ζημίας. Ἐπίσης δὲ ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτῆς ὁμολογιῶν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οὐσιωδῶς ἐμειώθη ὡς ἐκ τῆς τροπῆς τοῦ εἰς χρυσὸν δανείου τῶν 46 1/2 ἑκατομμυρίων εἰς δάνειον εἰς τραπεζογραμμάτια ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ καὶ τῆς μεταφορᾶς ἐπομένως τοῦ δανείου τούτου εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων. Οὕτως ἡ Τράπεζα περιορισθεῖσα ἀφ' ἑνὸς μεταλλικὸν διὰ τῆς πωλήσεως ὁμολογιῶν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων τοῦ Κράτους, ἀφ' ἑτέρου μειώσασα τὰ δι' ἴδιον λογαριασμὸν κυκλοφοροῦντα τραπεζικὰ γραμμάτια ἀπὸ 50.349.551 τῇ 31 Δεκεμβρίου 1892 εἰς 36.044 895 τῇ 31 Δεκεμβρίου 1893 προσεπάθησε τὸ καθ' ἑαυτὴν νὰ ἀνακόψῃ τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ συναλλάγματος.

Ἡ ἐκ τῆς πωλήσεως ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου ζημία ἐκαλύφθη ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου τῆς Τραπέζης ἀποθεματικοῦ, κατελθόντος τῇ 51 Δεκεμβρίου 1893 εἰς 7.500.000 δρφ. ἀπὸ 10.842.220 δρχ. τῇ 31 Δεκεμβρίου 1892. Κατόπιν τῶν μεταβολῶν τούτων ἡ κατάστασις τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους τῇ 31 Δεκεμβρίου 1893 εἶχεν ὡς ἀκολούθως.

Ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

Εἰς Μεταλλικὸν

Ὁμολογίαι Ἐθν. δανείων εἰς χρυσὸν.	2.883.689.50
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφ.	14.069.949.40
Προσωρινὰ δάνεια εἰς χρυσὸν.	7.102.845.18
Σύνολον	24.056.484.00

Τραπεζικὰ γραμμάτια

Ὁμολογ. Ἐθν. δανείων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	36.997.862.33
Δάνειον πρὸς τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφ.	70.556.122.07
Προσωρινὰ δάνεια εἰς τραπεζογραμμάτια. . . .	4.321.065.42
Ὑπόλοιπον δανείου πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς ὁδοποιτας.	1.758.662.30
Σύνολον	113.633.662.30

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν δὲ αἱ ἐκ τῆς πτωχεύσεως τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐντεῦθεν παρεπομένων συνεπειῶν οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι, ἐνέσκηψε κατὰ τὸ 1893 ἔτι δεινοτέρα ἡ ἤδη ὑποβόσκουσα κρίσις τῆς σταφίδος, συνεπείᾳ ὑπερβολικῆς ὑποτιμήσεως τοῦ προϊόντος τούτου. Ἐντεῦθεν γεωργικὴ καὶ ἐμπορικὴ κρίσις τῶν πλουσιωτέρων τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχιῶν, ἧς τὰ ἀποτελέσματα ἐγένοντο αἰσθητὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλάδος ἐμπορικὰ κέντρα. Προφανῶς ἐπομένως ἡ δυσχέρεια τῶν περιστάσεων, ἃς τῇ Τραπέζῃ ἐπεβάλλετο να ἀντιμετωπίσῃ. Ἀφ' ἑνὸς πτώχευσις τοῦ Κράτους καὶ ἐντεῦθεν δεινὸς κλονισμὸς τῆς τε ἐξωτερικῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδιωτῶν πίστεως, ἀφ' ἑτέρου ἐμπορικὴ καὶ γεωργικὴ κρίσις, ἐξ ἀμφοτέρων δὲ ὑπερτίμησις τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐκ τούτων ἄμεσοι καί ἔμμεσοι ζημίαι διὰ τὴν Τράπεζαν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, εἰς ἄκρον κρισίμους καὶ διὰ τὴν χώραν καὶ διὰ τὸ Κράτος καὶ διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἤρξατο τὸ ἔτος 1894.

ΑΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΤΑΣ

Ὁ νόμος τῆς 10 Δεκεμβρίου 1893 ἐπρονόει περὶ πληρωμῆς εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια πρὸς 50ο/ο ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ τῶν τοκομεριδίων λήξεως 3)15 Δεκεμβρίου 1893 καὶ 20 Δεκεμβρίου 1893)2 Ἰανουαρίου 1894, τοῦτο δὲ λόγῳ ἀνεπαρκείας χρόνου μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου τούτου, μεταβαλόντος τὸ πρώην καθεστὸς πρὸς προμήθειαν τοῦ ἀπαιτουμένου χρυσοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τοκομεριδίων τούτων. Τῆς ὑπηρεσίας δὲ αὐτῶν ἀνατεθείσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, πᾶσαν κατέβαλεν αὕτη προσπάθειαν καὶ μετὰ πάσης ἐνήργησεν ἀφιλοκερδείας, ὅπως ἡ πληρωμὴ τῶν τοκομεριδίων τούτων ἀποβῇ τοῖς ὁμολογιούχοις εὐχερεστέρα καὶ ὀλιγώτερον ἐπιζήμιος. Εὐθὺς ὅμως ἀρχομένου τοῦ 1894, ἐπεβάλλετο τῇ Κυβερνήσει νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τοκομεριδίου τῆς 20 Μαρτίου) 1 Ἀπριλίου 1894. Καίτοι δὲ τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 ἐχαροκτηρίζοντο ὡς προσωρινὰ καὶ παρείχετο δι' αὐτῶν τῇ Κυβερνήσει ἡ ἄδεια, ὅπως προέλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς δανειστάς, ἡ ἐκ τῶν μέτρων τούτων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τῶν ἐγγυήσεων παραχθεῖσα ἀνωμαλία τῶν μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ σχέσεων, φυσικὸν ἦτο νὰ ἐξεγείρῃ τούτους καὶ καταστήσῃ τὰ μεγάλα πιστωτικὰ ἱδρύματα, εἰς ἃ προηγουμένως ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ ὑπηρεσία τῶν δανείων καὶ ἅτινα κατὰ τὸ πλεῖστον εἶχον εἰσπράξῃ εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν, ἀπρόθυμα πρὸς πᾶσαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συνεννόησιν.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προσενεγκοῦσα τὴν μεσολάβησιν αὐτῆς τῇ Κυβερνήσει ἐν τῇ δυσχερεῖ ταύτῃ περιστάσει, κατώρθωσεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐργασθεῖσα ὅπως, ἀνατιθεμένης εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς ὑπηρεσίας, οἱ κ. κ. G. F. HAMBRO AND SON ὡς ἀνταποκρινται αὐτῆς ἀναδεχθῶσι νὰ προνοήσωσι περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἐντεῦθεν δὲν ἔπαυσεν ἔκτοτε διὰ τῆς Τραπέζης γινομένη ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, πορ' αὐτῷ συγκεντρουμένων τῶν λογαριασμῶν καὶ δι' αὐτῆς κανονιζομένων πάντων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην. Ἀρχομένου τοῦ 1894, ἤρξαντο καὶ αἱ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ὁμολογιούχων διαπραγματεύσεις περὶ συμβιβαστικῆς διακανονίσεως τῶν εἰς χρυσὸν τοῦ Κράτους δανείων. Κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις δὲ ταύτας ἡ Τράπεζα καὶ οἱ τὴν Διοίκησιν αὐτῆς ἀποτελοῦντες πρόθυμον παρέσχον ὡς πάντοτε τὴν σύμπραξιν αὐτῶν τῇ Κυβερνήσει θὰ μείνωσι δὲ ἀνεξιτήλως ἐγκεχαραγμέναι ἐν τῇ μνήμῃ τῶν τότε διοικούντων τὴν Ἐθν. Τράπεζαν αἱ ἅλγηναι περιπέτειαι καὶ ἐντυπώσεις, ἃς συνεμερίζοντο, ἐν διαρκεῖ συνεργασίᾳ διατελοῦντες, μετὰ τοῦ τότε προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

ΚΑΙ Η ΣΤΑΦΙΔΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ

Ἀτυχῶς λήγοντος τοῦ ἔτους αἱ διαπραγματεύσεις αὗται ἀναβάλησαν ἔκ τε τῆς δεινῆς ἀντιδράσεως τῶν γερμανῶν ὁμολογιούχων καὶ ἐκ τῆς ἐπιμονῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως μὴ παρασχῃ τοῖς δανεισταῖς συμμετοχὴν εἰς τὰ πλεονάσματα τῶν ὑπεγγύων εἰσπράξεων, ἣν ἔκρινεν ὡς συνεπαγομένην ἐμμέσως ἔλεγχον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους. Ἐκ τῆς ἀποτυχίας δὲ ταύτης τῶν περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεων ἐκορυφώθη ἡ ἐκ τῆς κρίσεως τῶν σταφίδων καὶ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ συναλλάγματος δεινὴ δυσπραγία.

Ἡ ἐπὶ τῶν σταφίδος κρίσις ἀναγκαίαν ἐπέσυρε τῆς Τραπέζης τὴν σύντονον μέριμναν, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἐξήρχετο τῶν ὁρίων τῆς ἰδίας δράσεως. Προέβη δὲ καὶ εἰς εἰδικὴν καὶ λεπτομερῆ ἐξέτασιν καὶ μελέτην διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς τῶν ὅρων καὶ δαπανῶν τῆς καλλιεργείας τοῦ προϊόντος τούτου, ὅπως κρίνῃ ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς περί τε τῆς ἐντάσεως τῆς κρίσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπῆλεν ἀρωγὸς εἰς τοὺς καλλιεργητάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν εἰς Ρωσσίαν εἰσαγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου, συνδραμοῦσα τὸν εἰς Ἑλλάδα τότε ἐπὶ τούτῳ κατελθόντα εἰδικὸν ἀπεσταλμένον τῆς Ρωσσικῆς Τραπέζης τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου καὶ ἀναδεχθεῖσα τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Τραπέζης ταύτης πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ποικίλων τραπεζικῶν πράξεων, αἵτινες εὐκολύνουνουσι τὸ ἐμπόριον, συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εἰσαγωγῆς.

Συνάμα ἡ Τράπεζα ἀπέφυγεν ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τὴν ἐνέργειαν ἐκτελέσεων, ἰδίως ἐν ταῖς σταφιδοφόροις ἐπαρχίαις.

1895

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΔΙΑΠΡΑΜΤΕΥΣΕΩΝ

Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1895 αἱ πρὸς τοὺς ὁμολογιούχους διαπραγματεύσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπανελήφθησαν, συνάμα δὲ ἡ Κυβέρνησις προεκάλεσε τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν τοῦ Νόμου τῆς 24 Ἰουνίου 1895 περὶ ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου χρέους. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀφηρέθησαν ἀπὸ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου καὶ ἀνετέθησαν εἰς εἰδικὸν κλάδον οἰκονομικῆς διοικήσεως. ὑπὸ τὸ ὄνομα «ὑπηρεσία τοῦ Δημοσίου Χρέους» 1) ἡ φροντὶς περὶ παραλαβῆς καὶ ἀποταμιεύσεως τῶν ἐσόδων ἐκ φόρων καὶ δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου, τῶν διὰ νομοθετικῆς πράξεως προδιορισθησομένων ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους. Ἀλλὰ μέχρις οὗ προσδιορισθῶσι νομοθετικῶς τὰ ἔσοδα ταῦτα, ὡρίσθη ὅτι τὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους ἀναγκαῖα ποσὰ τίθενται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου Χρέους ἐκ τοῦ ὅλου τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους.

2) Ἡ διαχείρισις τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἀναγραφομένων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους πιστώσεων, ἡ φροντὶς καὶ ἐπιτήρησις πρὸς ἐμπρόθεσμον καὶ ἀκεραίαν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τοῦ Δημοσίου Χρέους ὑποχρεώσεων τοῦ δημοσίου ταμείου καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν γινομένων πληρωμῶν καὶ πασῶν τῶν συναφῶν ταύταις ἐργασιῶν.

3) ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀποσβέσεως τοῦ Δημοσίου Χρέους καὶ

4) ἡ λογοδοσία τῆς διαχειρίσεως τῶν Τραπεζῶν, τραπεζιτῶν ἢ ἄλλων οἱωνδήποτε, οἵτινες κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ ἐνήργησαν κατὰ πᾶσαν τὴν παρελθοῦσαν περίοδον πληρωμὰς ἀπέναντι τόκων ἢ χρεωλυσίων δανείων τοῦ Κράτους καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν πρὸς ἐπαλήθευσιν τῆς διαχειρίσεως ταύτης παραδοθησομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους τοκομεριδίων καὶ ὁμολογιῶν ὑπὸ τῶν τὰς πληρωμὰς ταύτας ἐνεργούντων.

Ἀνετέθη δὲ ἡ Διοίκησις τῆς «ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου Χρέους εἰς ἀρχὴν αὐτόβουλον καὶ ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου χρέους» ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργόν, ὡς Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀπὸ τὸν Διοικητήν της Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀπὸ τοὺς διευθύνοντας τὰς ἐχούσας τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων δύο ἄλλας Τραπέζας, ἤτοι τὴν Τράπεζαν τῆς Ἠπειροθεσσαλίας καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις κατάστημα νῆς Ἰονικῆς Τραπέζης. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τῇ 2 Αὐγούστου 1895, διὰ δὲ Β. Δ. τῆς 10 Δεκεμβρίου 1895 ἐκανονίσθησαν λεπτομερέστερον τὰ τῆς λειτουργίας τῆς νέας ὑπηρεσίας. Οὕτως ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἀνωτάτων τοῦ Κράτους λειτουργῶν καὶ τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς Οἰκονομικῆς πίστεως τῆς χώρας ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ νέων ἐγγυήσεων καὶ αὐτονόμου ἀπὸ τῆς λοιπῆς διοικήσεως ὀργανισμοῦ τὴν ἀκριβῆ ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους καὶ μὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν πάντων τῶν εἰς αὐτὸ ἀφορώντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ περιληφθέντων τραπεζικῶν στοιχείων, προέθετο νὰ θέσῃ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς μείζονα συνάφειαν πρὸς τοὺς ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτῶν διατελοῦντας ἐν στενωτέρῳ συνδέσμῳ πρὸς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς ἐν γένει οἰκονομικὰς τῆς χώρας περιστάσεις, ὧν ἡ ἀκριβὴς ἀντίληψις ἐπιβάλλεται, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ἐξωτερικῶν χρεῶν εἰς χρυσὸν ὑπηρετουμένων, καὶ χρεῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων. Κατὰ τὰ λοιπά, αἱ μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης χρηματικαὶ σχέσεις κατὰ τὰ ἔτη 1894 καὶ 1895, οὐδεμίαν ὑπέστησαν οὐσιώδη μεταβολήν, ἐκτὸς τῆς ἐν συνόλῳ μειώσεως τῶν πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτῶν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1895 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ὀφειλόμενα τῇ 31 Δεκεμβρίου 1893.

Οὕτως ἐξαιρέσει μόνον τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια προσωρινῶν δανείων παρατηροῦμεν μείωσιν πασῶν τῶν ἑτέρων πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους, ἐξ ὧν ἰδίᾳ σημαίνουσα εἶναι ἡ μείωσις τῶν ὀφειλομένων εἰς τραπεζογραμμάτια ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ κατὰ δρχ. 14.891.188. Ἐὰν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὅλον τοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ ἐκ τοῦ δανείου τούτου ποσὸν ἀνήρχετο εἰς 71.000.000 δραχμάς, εὑρίσκομεν ὅτι τῇ 31 Δεκεμβρίου 1895 ὠφείλετο ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ποσὸν ἔλαττον κατὰ 15.335.066.62 δραχμάς, ἀναμφισβήτητον τοῦτο σύμπτωμα τῆς ἀρχομένης τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους βελτιώσεως.

ΕΥΟΙΩΝΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης παρατηροῦνται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συμπτώματά τινα βελτιώσεως διότι καὶ αἱ προεξοφλήσεις καὶ τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δάνεια καὶ αἱ γεωργοκτηματικαὶ χορηγήσεις παρίστανται ηὐξημέναι τῇ 31 Δεκεμβρίου 1895 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος 1894. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ δανείων ἡ ραγδαία μείωσις κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν φαίνεται ἀνακοπεῖσα, παρατηρουμένης μικρᾶς αὐξήσεως καὶ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ. Ἰδίᾳ δὲ ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ αὔξησις τῶν προεξοφλήσεων, καίτοι ἡ διοίκησις τῆς Ἐθν. Τραπέζης οὐδόλως ἐχαλάρωσεν, ἂν μὴ καὶ ἐπέτεινε τὴν προσοχὴν αὐτῆς περὶ τὴν αὐστηρὰν ἐκτίμησιν τῶν χορηγουμένων πιστώσεων καὶ περὶ τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν τῆς πραγματικότητος τῶν προσξοφλουμένων ἐμπορικῶν γραμματίων. Χρηστὰς ἑπομένως ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐν τέλει τοῦ 1895 ἐλπίδας, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸν οὐδὸν περιόδου οὐ μόνον ἀναρρώσεως, ἀλλὰ καὶ νέας τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀναπτύξεως, ἰδίᾳ ἐὰν ἡ δεινὴ τῶν σταφίδων κρίσις ἠθελεν ἀποσοβηθῇ, τὸ δὲ Κράτος ἤθελε καταλήξῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πρὸς ὁριστικὴν τῶν χρεων διακανόνησιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1891, ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνική» κρίνουσα, καθ' ἃ ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἀνέφερεν ἐν τῷ πρὸς τοὺς μετόχους ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους τούτου, ὅτι ἡ «Ἡ ἀνάγκη τοιαύτης τινὸς ἐγχωρίου Ἑταιρίας ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων θεμελιουμένης πρὸ καιροῦ ἤδη εἶχε καταστῇ ἐπαισθητή· ἡ δὲ ἡμετέρα Τράπεζα ἔκρινεν, ὅτι λαμβάνουσα τὴν πρωτοβουλίαν, τῇ συμπράξει καὶ τῶν λοιπῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων τοῦ τόπου τῆς συστάσεως τοιαύτης Ἑταιρίας, οὐσιωδῶς ὑπηρετεῖ τὸ κοινὸν συμφέρον, ἰδίᾳ διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἐξαγωγῆς χρήματος, ἣν συνεπάγεται ἡ ἀσφάλισις παρὰ ἀλλοδαπαῖς Ἑταιρίαις.

Μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1890 ἐκλογὴν τοῦ Παύλου Καλλιγᾶ, ὡς Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Π. Σημηριώτου ὡς ὑποδιοικητοῦ αὐτῆς, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐστερήθη ἀτυχῶς ταχύτατα τῆς πολυτίμου συνεργασίας τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Π. Σημηριώτου, ἀποβιώσαντος τῇ 26 Ἰανουαρίου 1892. Εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, ἡ Γενικὴ τῶν Μετόχων συνέλευσις ἐξελέξατο ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 9 Φεβρουαρίου 1892 ὑποδιοικητὴν τὸν κ. Θεόφραστον Παπαδάκην, τούτου δὲ παραιτηθέντος ἡ Γενικὴ τῶν Μετόχων Συνέλευσις ἐν συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 8 Φεβρουαρίου 1894 ἐξελέξατο ὡς ὑποδιοικητὴν τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Ἰωάννην Α. Βαλαωρίτην. Τὰ κατὰ τὸ 1895 ἀναφανέντα συμπτώματα βελτιώσεως ἐν ταῖς ἐργασίαις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἔτι μᾶλλον ἐπετάθησαν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, σημαντικὴ δ' ἐσημειώθη καὶ αὔξησις πασῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ μείωσις τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους, ἔτι μάλιστα σπουδαιοτέρα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τὸ μεῖζον ποσὸν ἐλαττώσεως τῶν ὀφειλῶν τούτων παρατηρεῖται ἐν τῇ εἰς χρυσὸν ὀφειλῇ τοῦ Κράτους.

Εἰς βελτίωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης βεβαίως συνετέλεσεν ἡ γενικώτερον παρατηρηθεῖσα τοιαύτη ἐν τῇ οἰκονομικῇ τῆς χώρας καταστάσει, βαθμιαίως προβαινούσης τῆς ἐκ τῆς κρίσεως ἀναρρώσεως. Ταύτην ἐπεβοήθησαν αἱ ἐσοδεῖαι καὶ ἡ ἐπελθοῦσα βαθμιαία τοῦ συναλλάγματος ὑποτίμησις, ἣν δὲν ἀνέκοψαν οὔτε αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1897 γενόμεναι ὑπὸ τοῦ Κράτους μείζονες ἀγοραὶ συναλλάγματος, οὔτε ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει χρηματιστικὴ κρίσις, λόγῳ τῆς ὁποίας οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Τραπεζῖται ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσύρωσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν πολλὰ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτῶν, δώσαντες οὕτως ἀφορμὴν εἰς μείζονα ζήτησιν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος. Ἐν τῇ εὐέλπιδι ταύτῃ στιγμῇ, ἀλλ' εἰς τὰ πρόθυρα τῆς ἐκραγείσης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἑπομένου ἔτους πολεμικῆς θυέλλης, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐστερήθη τὸν Διοικητὴν αὐτῆς Παῦλον Καλλιγᾶν, θανόντα τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1896 καὶ εὐτυχήσαντα τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἴδῃ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἑπομένου ἔτους ἀφοῦ ὑπέστη ὅλας τὰς πικρίας τὰς ἐκ τῆς πτωχεύσεως τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐκ ταύτης ποικίλων συνεπειῶν καὶ περιπλοκῶν.

ΑΙ ΠΡΟΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΝ ΑΠΟΠΕΙΡΑΙ
ΜΙΑ ΜΑΚΡΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

Τὴν διοίκησιν προσωρινῶς ἀνέλαβεν ὁ ἀρχαιότερος τῶν ὑποδιοικητῶν Στέφανος Στρέϊτ, συνεκλήθη δὲ ἀμέσως ἡ Γενικὴ τῶν μετόχων Συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν Διοικητοῦ, αὕτη δὲ συνελθοῦσα τῇ ὁρισθείσῃ ἡμέρᾳ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1896 ἐξελέξατο παμψηφεὶ ὡς Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τὸν ὑποδιοικητὴν αὐτῆς Στέφανον Στρέϊτ.

Ὡς ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν, κατὰ τὰ ἔτος 1896 ἔτι μᾶλλον ἐπετάθησαν τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος διαγνωσθέντα συμπτώματα γενικῆς βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς τῆς χώρας καταστάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἐν τοιαύτῃ δὲ στιγμῇ γενομένης μεταβολῆς ἐν τῇ Διοικήσει αὐτῆς, ἡ νέα Διοίκησις ἔκρινε πρώτιστον αὐτῆς καθῆκον συντόνως νὰ ἐργασθῇ, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν τεθῶσιν ἐκποδὼν ἡ κυρία αἰτία, ἡ ἀνακόπτουσα ὁριστικωτέραν βελτίωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τεθῶσιν αἱ βάσεις μείζονος ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

Πλέον τῶν τριῶν ἐτῶν εἶχον παρέλθη ἀφ' ὅτου τὸ Κράτος, πε-

ρισελθὸν εἰς χρηματικὴν ἀμηχανίαν, εἶχε διακόψῃ τὴν κανονικὴν ὑπηρεσίαν τῶν τοκοχρεωλυσίων τῶν δανείων αὐτοῦ, καὶ ἐν τούτοις, καίτοι ἐπαναλημμέναι εἶχον γίνῃ ἀπόπειραι, ὁριστικὸς συμβιβασμὸς μετὰ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἐπιτευχθῇ, ἡ μετέωρος δὲ αὕτη κατάστασις δὲν ἠδύνατο ἢ μόνον ἐπιβλαβῶς νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ νὰ παρακωλύῃ τὴν ὁριστικὴν ἐπὶ τὰ βελτίω τροπὴν αὐτῆς. Ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἐσκέφθη, ὅτι ἠδύνατο ἀποτελεσματικῶς νὰ ἐργασθῇ πρὸς συνεννόησιν μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, ἐπιληφθεῖσα δὲ τοῦ ἔργου καὶ κατορθώσασα νὰ ὑπερνικήσῃ οὐχὶ μικρὰς δυσχερείας, προσεδόκα ἐγγυτάτην τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἰδίων προσπαθειῶν, ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐξωτερικὴ Ἐθνικὴ κρίσις, καὶ ἡ ταύτην ἐπακολουθήσασα κήρυξις τοῦ πολέμου, ἐξ ὧν ἀνεστάλη πᾶσα περαιτέρω ἐνέργεια. Τὴν ὑπὲρ τοῦ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ δρᾶσιν ταύτην τῆς Τραπέζης συνοψίζει ἡ κατωτέρω ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τῆς νέας Κυβερνήσεως, τῆς ἀναλαβούσης τὴν Διοίκησιν τοῦ Κράτους τῇ 18η Ἀπριλίου 1897 μετὰ τὰς ἐν Θεσσαλίᾳ πολεμικὰς συμφοράς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1897.

Πρὸς τὸν Κύριον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργόν.

Κύριε Ὑπουργέ,

»Κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν παρ' Ὑμῶν ἐπιθυμίαν, λομβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω Ὑμῖν συνοπτικῶς τὰς μέχρι τοῦδε ἐνεργείας μου ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐνεργείας ὧν ἄλλως τε ἐμπιστευτικῶς ἔχετε ἤδη γνῶσιν, διότι οὐδὲν ἐνήργησα ἄνευ προηγουμένης μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συνεννοήσεως καὶ ἐπινεύσεως αὐτοῦ, κεκτημένου καὶ ἀντίγραφα τῶν ἀνταλλαγεισῶν γραπτῶν συνεννοήσεών μου—ἃς ἐνεργείας ἄλλως τε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης διεξήγαγον ὅλως ἰδιαιτέρως καὶ ἐμπιστευτικῶς καὶ χωρὶς νὰ ὁμολογήσω πρός τινα, ἐκτὸς τοῦ κ. Κλ. Ραγκαβῆ, ὅτι ἐνεργῶ ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργείου, ἀρκεσθεὶς νὰ βεβαιώσω ὅτι ἔχω πεποίθησιν ὅτι ἐπὶ ταῖς ἐπ' ἐμοῦ ὑποδειχθείσαις βάσεσιν, ἂν ὑπὸ τῶν κομιτάτων ἐγένοντο ἀποδεκταί, ἤθελον πείσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἀποδοχὴν συμβιβασμοῦ.

»Περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἔλαβον τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ τότε ἐπιτετραμμένου τῆς Γερμανίας κ. Πίλγριμ ἐν τῇ Τραπέζῃ, ὅπως μὲ συγχαρῇ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ μου ὡς Διοικητοῦ. Προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου κυρίου νὰ τῷ εἴπω τὴν γνώμην μου περὶ συμβιβασμοῦ, ὃν ἔκρινεν οὗτος ἀναγκαῖον εἰς ἄρσιν καταστάσεως καὶ οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς δυσφορήτου, ἀπήντησα, ὅτι συμμερίζομαι ἐντελῶς τὴν ἰδέαν του, ἀλλ' ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν συνεννοήσεως πρωτίστως μὲν ἔδει κατὰ τὴν γνώμην μου τὰ κομιτάτα νὰ παύσωσιν ἀξιοῦντα τὴν ἀνάμιξιν αὐτῶν δι' ἀντιπροσώπων των εἰς τὴν διαχείρησιν τῶν φόρων, οἱ ὁποῖοι ἤθελον ὁρισθῇ εἰς ὑπηρεσιαν τῶν ἐξωτερικῶν δανείων—καὶ δεύτερον ἔπρεπε περὶ τὸ ὁριστέον συμβιβαστικῶς ποσοστὸν τόκων νὰ κατέλθωσι μέχρι σημείου συμβιβαζομένου πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν Ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν· ὅτι δὲ ἄλλως τε τὸ θέμα εἶναι ξένον τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

»Ὁ ρηθεὶς κύριος ἀπήντησεν, ὅτι ὅλως ἀτομικῶς καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἰδιότητά του, νομίζει ὅτι εἰς τὴν ἀνάμιξιν δὲν ἤθελον ἐπὶ τέλους οἱ Γερμανοὶ δανεισταὶ ἐπιμείνῃ, ἂν ἐξευρίσκετο συνδυασμὸς ὑπηρεσίας τῶν δανείων παρέχων αὐτοῖς ἀσφάλειάν τινα, —καὶ ὅτι, περὶ τὸ ποσοστὸν, ἂν τοῖς προσεφέρετο κἄτι ἄνω τῶν 30 ο)ο, ἤθελον δεχθῇ, ἐὰν συγχρόνως τοῖς ἐδίδετο συμμετοχὴ εἰς τὰς αὐξήσεις τῶν ἐκ τῶν ἐκχωρητέων φόρων προσόδων καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἐπὶ τῆς συναλλαγῆς. Εἰς τὸν κ. Πίλγριμ οὐδὲν ἀπήντησα ἢ ὅτι εὔχομαι ἐπὶ τοιαύτῃ βάσει νὰ περατωθῇ ὁ συμβιβασμός. Ἐνόμισα ὅμως καθῆκον μου νὰ ἀνακοινώσω τὴν διάλεξιν ταύτην τῷ τότε Προέδρῳ τοῦ Ὑπουργείου Ὑπουργῷ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἠρώτησα δ' αὐτόν, ἂν ἐπιθυμῇ, ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναμιχθῇ εἰς διαπραγμάτευσιν συμβιβασμοῦ ὑπὸ τοὺς ὅρους ἀπολύτου ἐξ ἑνὸς ἐχεμυθείας—καὶ προηγουμένης περὶ πάσης ἐνεργείας αὐτῆς συνεννοήσεως μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ἀκόμη νὰ παρίσταται ἡ Τράπεζα πρὸς τούς μεθ' ὧν ἤθελε διαπραγματευθῇ ὡς ἐνεργοῦσα ἐξ οἰκείων καὶ ἄνευ γνώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ. Οὗτος ὅμως νὰ ἦ ὑπόχρεως ν' ἀποδεχθῇ τὰ τῇ ἀδείᾳ καὶ γνώσει αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Τραπέζης συμφωνηθησόμενα. Ἔλαβον δὲ παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τὴν συγκατάθεσιν πρὸς ταῦτα πάντα, καί, μετὰ ἐπανειλημμένας συζητήσεις, τὴν ἄδεισν ν' ἀνακοινώσω τῷ κ. Πίλγριμ (ὡς γνώμην ἐμὴν καὶ ἂν ἤθελον κατορθώσῃ νὰ καταστήσω ταύτην ἀποδεκτὴν τῷ κ. Προέδρῳ) ὡρισμένας βάσεις συμβιβασμοῦ τὰς ἑξῆς: 32 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀρτίου τόκου,—ἐκχώρησις πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν Μονοπωλίων καὶ καπνοῦ—συμμετοχὴ τῶν δανειστῶν εἰς τὸ 1)2 τῆς ἐπὶ τῆς ἐπισυναλλαγῆς τυχὸν οἰκονομίας καὶ εἰς τὸ 1)2 τῆς τυχὸν αὐξήσεως τῶν ἐν λόγῳ προσόδων—τῶν συμμετοχῶν τούτων τὸ ἥμισυ εἰς βελτίωσιν τόκων, τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς χρεωλυτικὴν ἐξόφλησιν τῶν δανείων δι' ἐξαγορᾶς, ἀφινομένης εἰς τοὺς δανειστὰς τῆς διανομῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων δανείων - συμπλήρωσις ἂν αἱ εἰρημέναι πρόσοδοι ἤθελον ἀποβῇ ἀνεπαρκεῖς (διὰ 32ο)ο εἰς χρυσὸν), ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου. Καταβολὴ τῶν εὑρεθεισῶν ἐν ἔτει 1893 εἰσπράξεων ἐκ τῶν μονοπωλίων, ὅσας παρέλαβε τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀφαιρέσει τῶν καταβληθέντων ἐν τέλει 1893 (βας ἐξαμηνίας) τόκων τοῦ δανείου μονοπωλίων πρὸς 50 ο)ο εἰς ταπ. γραμμάτια—οἱ ἐκ τῆς χρεωλυτικῆς ἐξοφλήσεως οἰκονομούμενοι τόκοι νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς αὔξησιν τῆς χρεωλυτ. ἀποσβέσεως τῶν δανείων.—Παροχὴ 30.000.000 φρ. δανείου πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εἰς χρυσον. ἀποκλειστικῶς προωρισμένου εἰς ἐξόφλησιν τοῦ εἰς χρυσὸν κυμαινομένου χρέους. Ὑπηρεσία τῶν μονοπωλίων, ἐξακολουθοῦσα δια τῆς ὑπαρχούσης ἐταιρίας μεχρις ἐξοφλήσεως τῶν δανείων.—καθισταμένης ὑπευθύνου ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς δανειστὰς διὰ τὰς εἰσπραξεις αὐτῆς—ἔμβασμα κατὰ δεκαήμερον τῶν εἰσπρυξεων τούτων, ὡς καὶ ὑπὸ του δημοσίου Ταμείου τῆς ἐκ τοῦ καπνοῦ, πρὸς Ταμεῖον σχηματιζόμενον ἐκ τῶν τριῶν Προνομιούχων Τραπεζῶν, ὑποχρεούμενον κατα μῆνα νὰ ἐμβαζῃ, τρεπον εἰς χρυσον, τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰσπράξεων τούτων. πρὸς τὰ καταστήματα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἐπισκεφθεὶς εἰς ἀπόδοσιν τῆς ἐπισκέψεώς του τὸν κ. Πίλγριμτῇ 1η Δεκεμβρίου καὶ ἐπανελθόντος τούτου εἰς τὸ θέμα τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀπήντησα ὅτι, καίτοι αὐτοσχεδίως ὁμιλῶ, νομίζω ὅτι τοιαῦται βάσεις (οἵας ἀνωτέρω ἐσημείωσα Ὑμῖν), καιτοι ἀρκούντως βαρεῖαι. ἤθελον γείνῃ ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἂν τὰς προέτεινον, ἀλλ' ὅτι δὲν δύναμαι νὰ τὰς προτείνω ἂν μὴ τὰ κομιτᾶτα, καὶ ἰδίως τὸ τοῦ Βερολίνου, ἐπιζητήσωσι νὰ μεσολαβήσω ἐπὶ τῶν βάσεων τούτων. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐπανέλθῃ εἰς Ἀθήνας ὁ κ. Πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας. Ὁ κ. Πιλγριμ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐγκρίνω να τηλεγραφήσῃ τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα. Τὸν ἀπέτρεψα, παρατηρήσας αὐτῷ, ὅτι δὲν κάμνω προτάσεις, ἀλλ' ἐμπιστευτικὴν ἀνακοίνωσιν γνωμης. ἣν γνῶσιν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει,—ὅτι δύναται τῆς γνώμης ταύτης νὰ κάμῃ οἷαν θέλει χρῆσιν, ἀλλ' ὅτι τηλεγραφικὴν διοβιβασιν ἐν τῇ μετριοφροσύνῃ μου θεωρῶ ἄκαιρον. Τῇ ἐπιούσῃ 2 Δεκεμβρίου ὁ κ. Πίλγριμ μὲ ἐπεσκέφθη καὶ μοὶ ἐπέδειξε σημείωμα τῆς γνώμης μου, ἐφ' οὗ παρατηρήσας ἀνακριβείας τινάς' τος διώρθωσα, χωρὶς νὰ λεττολογήσω πολύ, παρεκαλεσα δὲ νὰ μοὶ δώσῃ ἀντίγραφον τοῦ σημειώματος οἷον ἤθελε τὸ αποστείλῃ. Τοῦτο καὶ ἔπραξε τὴν ἐπιοῦσαν καὶ ἔχω τὸ σημείωμα τοῦτο, οὗ μετάφρασιν ἐνεχείρισα ἐν καιρῷ τῷ τοτε Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ πρῶται ἐνέργειαι

»Μετά τινας ἑβδομάδας ἔμαθον ἐμπιστευτικῶς παρὰ τοῦ κ. Πίλγριμ, ὅτι ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ἔγραψε τῇ Πρεσβείᾳ ὅτι δὲν ἐγκρίνει, ὅτι αὕτη ἀνεμίχθη εἰς διαπραγματεύσεις οἱασδήποτε, ἀλλ' ὅτι παρέδωκε τό σημείωμα εἰς τὸν Πρεσβυτον τοῦ ἐν Βερολίνῳ κομιτάτου κ. Βάχλερ, ὅστις ἤθελε μὲν τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὸ κομιτᾶτον, ἀλλ' ἐνδοιαζει ἂν ταῦτο ἤθελε δεχθῇ νὰ ὑποβάλῃ τῇ Τραπέζῃ προτάσεις. Μεθ' ἑτέρας τινας ἑβδομάδας ἔλαβον ὄντως παρα τοῦ κ. Βαχλερ, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του, ἐπιστολὴν ἀπὸ 6]18 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. λέγουσάν μοι ὅτι ἔλαβε παρα τοῦ Γερμανικοῦ ὑπουργείου, μέσον τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμανικῆς Πρεσβείας, σχέδιόν μου περὶ συμβιβασμοῦ, ὅπερ ἂν τὰ κομιτᾶτα ἐδέχοντο ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἀλλ' ὅτι τὰ τρία κομιτᾶτα εὑρίσκουσι τὰς προτασεις ἀνεπαρκεῖς, ὅθεν καὶ δὲν ἔχουσι λόγον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν νὰ ἔλθωσι πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν εἰς συνεννόησιν.

»Ἀπήντησα αὐτῷ ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐμπιστευτική μου ἀνακοίνωσις πρὸς τὸν κ. Πίλγριμ δὲν ἔσχε τὴν τύχην νὰ εὕρῃ τὴν ἐπιδοκιμασιαν τῶν κομιτατων, ἀπορῶ, πῶς ἔτυχον τῆς τιμῆς τῆς ἐπιστολῆς των, ἀφοῦ δὲν τοῖς ὑπέβαλον οὐδεμίαν πρότασιν, ἀποταθεὶς οὐχὶ πρὸς αὐτούς, ἀλλά, τῇ προσκλήσει του, εἰς μέλος της Πρεσβείας, ὑπὸ τύπον ὅλως ἰδιαίτερον, προσωπικὸν καὶ ἐμπιστευτικόν· ἀνεκοίνωσα δὲ τὴν ἐπιστολὴν Βάχλερ καὶ τὴν ἀπάντησίν μου τῷ τότε Κυρίῳ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τούτοις πρὸ τούτων καὶ ἅμα ἐρεβαιώθην ὅτι ἡ Γερμανικὴ Πρεσβεία ἔπεμψε τὸ σημείωμά μου, ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ ἵνα πειραθῶ νὰ παρασκευάσω τὸ ἔδαφος ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις, ἔγραψα ὑπὸ τὸν τύπον πάντοτε πρωτοβουλίας ἐμοῦ καί ὡς ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸν κ. Χάμπρο τῇ 27)8 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ πρὸς τὸ COMPTOIR NATIONAL D' ESCOMPTE τῇ 30)11 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. περὶ συμβιβασμοῦ. Καὶ παρα μὲν τοῦ COMPTOIR NATIONAL ἔλαβον ἀπάντησιν ἀπὸ 7)19 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ καθ' ἣν ἴνα ἐπιτευχθῇ συνεννόησις ἔδει νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ ὑποδειχθεῖσαι πέρυσιν ὑπὸ τῶν κομιτάτων βάσεις καὶ ἀποσταλῇ FINANSIER τις τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Κυβερνήσεως εἰς Παρισίους καὶ Βερολῖνον· παρὰ δέ τοῦ κ. Χάμπρο ἔλαβον ἀπάντησιν τῇ 2)15 Δεκεμβρίου 1896, δι' ἧς οὗτος προσεφέρετο εἰς πρόθυμον συνεργασίαν, μετὰ τῆς προσθήκης ὅτι, ἂν ἤδη ὑπεβάλλετο τοῖς δανεισταῖς πρότασις οὐχὶ χείρων τῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου τοῦ 1894 ἡ ὁποία ἀπεκρούσθη ἄλλοτε δι' ἐνεργείας τῶν Γερμανῶν ἐν Λονδίνῳ, νομίζει ὅτι ἤθελε γείνῃ δεκτή, διότι κατὰ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ κ. Χάμπρο καὶ οἱ Γερμανοὶ μετεμελήθησαν ἤδη, ἀποκρούσαντες τότε τὴν συμφωνίαν ἐκείνην. Ἔσπευσα, ἐννοεῖται, τόσῳ προθυμότερον, μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ κ. Προέδρου, νὰ γράψω τῷ κ. Χάμπρο κατὰ τὴν 12]24 Δεκεμβρίου π. ἔ καὶ νὰ πέμψω αὐτῷ, ὡς γνώμας μου πάντοτε, τὰς τοῦ κ. Πίλγριμ προτάσεις, ἀναλυτικώτερον καὶ μετ' εὐρείας δικαιολογίας, καθ' ὅσον δὲν εἶχον λάβει ἔτι τὴν ψυχρὰν ἐκείνην τοῦ κ. Βάχλερ ἐκ Βερολίνου ἀπάντησιν. Μετάφραον τῆς ἐπιστολῆς μου ταύτης καὶ τῶν ἐν λόγῳ προτάσεων παρέδωκα τῷ Κυρίῳ Ὑπουργῷ τῶν Οἰκονομικῶν, προέτεινα δέ τῷ κ.Χάμπρο τηλεγραφικὴν συνεννόησιν διὰ κρυπτογραφικῆς κλειδός. ἦν καὶ προθύμως ἀπεδέχθη. Εἰς τὸ COMPTOIR NATIONAL δὲν ἀπήντησα ἔκτοτε πλέον.

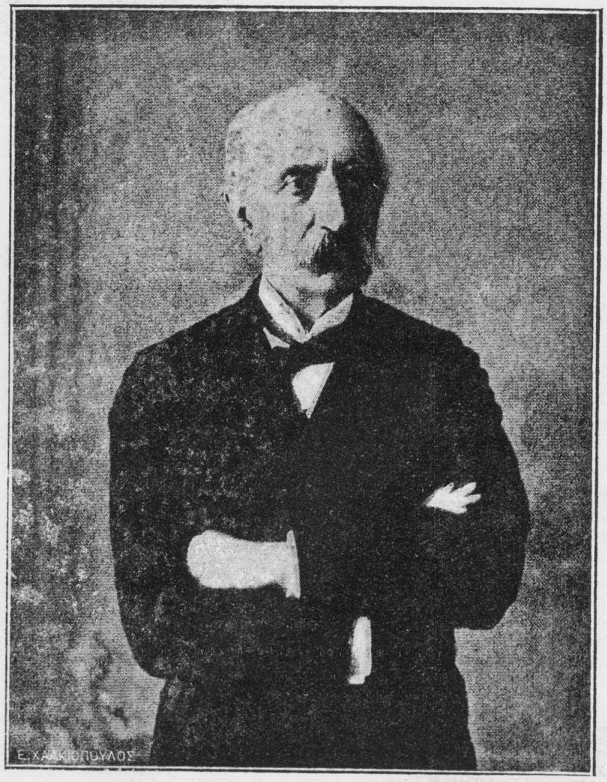

ΜΑΡΚΟΣ ΡΕΝΙΕΡΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Τεργέστῃ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1815 ἐκ πατρὸς Κρητὸς τὴν καταγωγὴν καὶ μητρὸς Ἑλληνίδος.

Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, διατελῶν πρόξενος τῆς Τουρκίας παρὰ τῇ Ἰόνιῳ Πολιτείᾳ κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος, κατέλιπε τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἐγκατεστάθη οἰκογενειακῶς εἰς Ἀγκῶνα τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρενετίαν τῷ 1828. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὁ Μάρκος Ρενιέρης διήνυσε τὰ ἐγκύκλια γράμματα καὶ ἀπῆλθεν εἶτα εἰς Πατάβιον, ὅπου ἐσπούδασε τὴν Νομικήν.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν αὐτοῦ κατῆλθεν εἰς Ἀθήνας παρὰ τῷ θείῳ αὐτοῦ Νικολάῳ Ρενιέρῃ ἰατρῷ, μετελθὼν δ' ἐνταῦθα ἐπί τινα χρόνον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου, εἰσῆλθεν τῷ 1837 εἰς τὴν δικαστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, φθάσας μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Τῷ 1844 ἀπολυθεὶς τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας, συνεπείᾳ τοῦ περὶ ἑτεροχθόνων κλπ. ψηφίσματος τῆς Σεπτεμβριανῆς Μεταπολιτεύσεως, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δικηγορικὸν στάδιον μέχρι τοῦ 1855, ὅτε διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Γαλλικοῦ δικαίου καὶ τῆς συγκριτικῆς νομοθεσίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Τῷ 1862 ὁ Ρενιέρης διωρίσθη πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Κων)πόλει. Ἀνακληθεὶς μετ' ὀλίγους μῆνας δι' ἐμπιστευτικὴν ὑπηρεσίαν εἰς Ἀθήνας καὶ ἀποτυχόντος τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἀνεκλήθη, ὑπέβαλε κατ' Αὔγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Πρεσβευτοῦ καὶ μετὰ δύο ἔτη (13 Ὀκτωβρίου 1864) καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητικῆς ἕδρας.

Ὑποδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διωρίσθη τῷ 1861 καὶ διετέλεσε τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1869, ὁπότε θανόντος τοῦ Γεωργίου Σταύρου, ἐξελέγη διοικητής, παραμείνας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τοῦ 1890. ὅτε παρητήθη διὰ γῆρας. Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ἐκτιμῶν τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνδρός, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, κυρωθείσης καὶ διὰ Β. Διατάγματος, ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἰσόβιον ἐπίτιμον Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὁ Μᾶρκος Ρενιέρης, καὶ ὡς ἄλλος ἰδιώτης καὶ ὡς πρόεδρος ἐπὶ πολλὰ ἔτη τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπῆς Κρητῶν, ἐξυπηρέτησεν τελεσφόρως τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνας τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος Κρήτης. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἀπριλίου 1897, καταλιπὼν τὴν ἀξιόλογον αὐτοῦ βιβλιοθήκην εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

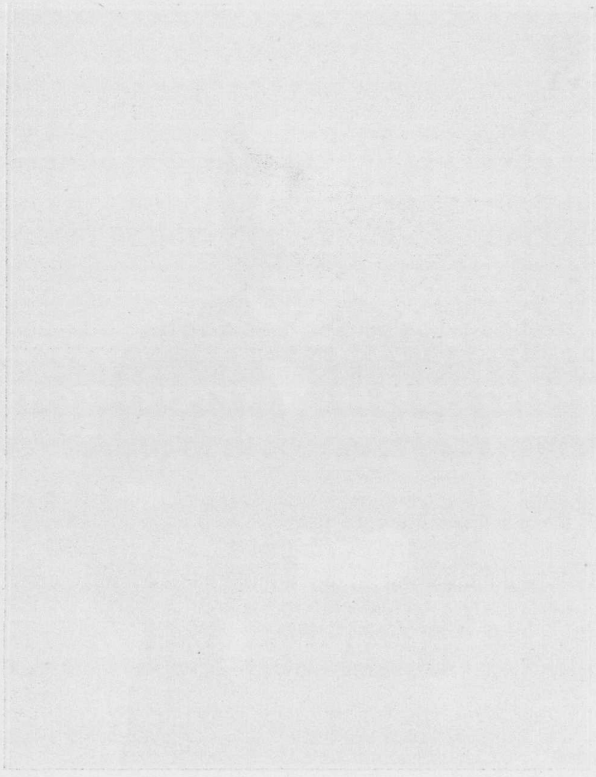

Ἐννοῶν ὅμως, ὅτι τὸ ἐν Βερολίνῳ κομιτᾶτον εἶναι παράγων οὐσιωδέστατος, ἐνόμισα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παύσω τὰς ἐν Βερολίνῳ ἐνεργείας μου. Ἀπετάθην δὲ πρὸς τοῦτο σὺν ἄλλοις προσωπικοῖς γνωρίμοις μου καὶ πρὸς τὸν κ. Κλ. Ραγκαβῆν, τῇ ἀδείᾳ δὲ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δι' ἐπιστολῆς μου τῆς 27 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ὡμολόγησα τούτῳ ἐμπιστευτικῶς, ὅτι εἶμαι ἐν συνεννοήσει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, ἀλλ' ὅτι τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γείνῃ γνωστὸν· ὅτι προσεδόκων προθυμοτέραν ὑποδοχὴν τῆς τόσῳ ἐνδεδειγμένης μεσολαβήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης παρὰ τῶν ἐν Βερολίνῳ, ὅτι οὗτοι προφανῶς σφάλλονται, ἀποκρούοντες προτάσεις, ἐφ' ὧν θὰ ἠδύναντο νὰ συζητήσωσιν, ὅτι κακῶς ἡ Ἐθν. Τράπεζα παρεστάθη ὡς ἐσωτερικὸς δανειστής, μεροληπτικῶς ἐξαιρεθεὶς τῆς πτωχεύσεως, περὶ οὗ τῷ ἔσειλα καὶ βραχὺ ὑπόμνημα, ὅπερ ὑπόμνημα γνωρίζετε, συνταχθὲν ἐν καιρῷ Γαλλισὶ καὶ Γερμανιστί, ὁρίζον τὸ εἰς ὃ δυνατὸν ν' ἀφορᾷ τὸ ἐν λόγῳ παρόπονον ἐσωτερικὸν χρέος καὶ σημειοῦν τοὺς οὐσιωδεστέρους τῶν ἀκαταμαχήτων λόγων, δι' οὓς τὸ ἐσωτερικὸν χρέος ἔδει νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς πτωχεύσεως ἐν τῷ συμφέροντι καὶ αὐτῶν τῶν δανειστῶν. Προσέθετον ὅτι ὁ τρόπος τῶν ἐγγυήσεων ἦν οὐ μόνον ὁ ἀξιοπρεπέστερος διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀσφαλέστερος διὰ τοὺς δανειστάς, καὶ ὅτι τὸν παρακαλῶ νὰ ἐργασθῇ ἐξωδίκως καὶ ὅλως ἰδιωτικῶς ἐν τῷ πνεύματι τῶν προτάσεών μου.

Ὁ κ. Ραγκαβῆς μοὶ ἀπήντησε διὰ μακρᾶς ἐπιστολῆς ἀπὸ 2)14 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ὅτι ὡς ἰδιώτης συνδιαλεχθεὶς ἐμπιστευτικῶς μετὰ τῶν π. κ. Βάχλερ καὶ Μάγνυς (μελῶν σπουδαίων τοῦ κομιτάτου) ἔλαβε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι προβαίνοντες ὀλίγον (τόσον ὅσον κατωτέρω σημειῶ ὅτι προέβην ὅπως μείνω σύμφωνος μετὰ τοῦ κ. Χάμπρο) ἠθέλομεν συναντηθῇ μετὰ τοῦ Γερμανικοῦ κομιτάτου— ὅτι διὰ σχηματισμὸν νέας Ἑταιρίας διαχειρίσεως τῶν ἐκχωρητέων προσόδων δὲν ἐνδιαφέρονται οἱ Γερμανοί, ἀλλὰ οἱ Γάλλοι— ὅτι ὁ κ. Βάχλερ τῷ εἶπεν ὅτι ἔλαβε τὸ κομιτᾶτον ἐπιστολὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ κομιτάτου, δι' ἧς ἐξεφράζετο τοῦτο, ὅτι ἡ πρότασις τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἥτις καὶ μετὰ τοῦ κ. Χάμπρο εἶναι ἐν συνεννοήσει, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία νέας συνεννοήσεως— καὶ ὅτι ὁ κ. Βάχλερ ἔγραψε τῷ Ἀγγλικῷ κομιτάτῳ ὅτι προθύμως ἀποδεχεται τὴν συνεννόησιν αὐτοῦ μετὰ τῆς Τραπέζης, ἂν τὸ Ἀγγλικὸν κομιτάτον δύνα.αι νὰ μὲ πείσῃ νὰ δεχθῶ τὰ ἀπαραίτητα —ὅτι δὲ πολὺ λυπεῖται ὁ κ. Βάχλερ διότι ἡ Τράπεζα παρεξήγησε τὴν ἀρνητικὴν ἐπιστολήν του καὶ ὅτι ἤθελε μοὶ γραψῃ καὶ ὅτι ὁ κ. Ραγκαβῆς μοὶ ἀφίνει τὴν ἐκλογήν, ἂν θέλω δι' αὐτοῦ ἢ ἀπ' εὐθείας νὰ συνεννοηθῶ μετὰ τοῦ κ. Βάχλερ.

Οὕτω δὲ ἔλαβον ἐπιστολὴν τοῦ κ. Βάχλερ μετὰ βραχὺ ἀπὸ 5)17 Φεβρουαρίου ἐ, ἔ. λέγουσάν μοι, ὅτι τὸν παρεξήγησα, ὅτι τὸ ἐν Βερολίνῳ κομιτᾶτον εἶναι εὐδιάθετον εἰς συμβιβασμόν, ὅτι αἱ Ἑλλην. Κυβερνήσεις διεξήγαγον τοῦτον κατὰ τρόπον προδίδοντα κακὴν θέλησιν κλπ. Τῷ ἀπήντησα τῇ συνεννοήσει μετὰ τοῦ κ. Προέδρου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῇ 22 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ὡς εἰκός, λίαν διαλλακτικῶς, παραδοὺς τῷ κ. Προέδρῳ μετάφρασιν τῆς ἐπιστολῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἀναγκασθῇ ἕνεκα κατηγορηματικῆς ἐντολῆς τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργείου νὰ σταματήσω προσωρινῶς τὰς περὶ συμβιβασμοῦ συνεννοήσεις μου, ὡς ἐκθέτω κατωτέρω, τῷ προσέθηκα ὅτι ἐλπιζω προσεχῶς ἡ πολιτικὴ κατάστασις νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ τὴν περάτωσιν τῆς συνεννοήσεως.

»Ἤδη ἐξακολουθῶ τὴν ἀφήγησιν τῶν περσιτέρω μετὰ τοῦ κ. Χάμπρο συνεννοήσεων. Μετ' ἀνταλλαγὴν πολλῶν τηλεγραφημάτων μετὰ τούτου, ὧν τὰ ἐξ ἐμοῦ προερχόμενα ἦσαν πάντοτε ἐγκεκριμένα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐν οἷς αἱ ἐξηγήσεις τοῦ κ. Χάμπρο μοὶ ἔδιδον τὸ ἐνδόσιμον νὰ πιστεύω οὐ μόνον ὅτι εὑρίσκεται ἐν συναφείᾳ στενῇ μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ κομιτάτου, ἀλλ' ὅτι ἐνεργεῖ ἐν συνεννοήσει καὶ μετὰ τῶν ἐν Βερολίνῳ, κατέληξεν εἰς ὁριστικὸν πέρας ἡ συνεννόησις, διότι ἐπείσθη ὁ κ. Πρόεδρος νὰ δεχθῇ ὅπως, καθ' ἃ ἐζήτει ὁ κ. Χάμπρο, προσθέτω εἰς τὰς ἰδικάς μου προτάσεις τὰς ἰδικάς του προσθήκας. Τοῦτο ἔπραξα, διατυπώσας τηλεγράφημα ἐκτενὲς τῶν ὅρων τοῦ συμβιβασμοῦ, πλῆρες, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περυσινῶν προτάσεων τῶν κομιτάτων τροποποιημένων κατὰ τὰς μετὰ τοῦ Χάμπρο ἀνταλλαγείσας ἰδέας καὶ σύμφωνον πρὸς ὅσα ὁ κ. Κλ. Ραγκαβῆς μοὶ εἶχε γράψῃ ὅτι φρονεῖ ὅτι οἱ ἐν Βερολίνῳ ἤθελον δεχθῇ τὴν ἀξίωσιν δανείου συναινέσει τοῦ κ. Προέδρου ἐγκατέλιπον ἐπὶ τῇ παραστάσει τοῦ τέ κ. Χάμπρο καὶ τοῦ κ. Ραγκαβῆ, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναμιχθῇ τοῦτο πρὸς τὸν συμβιβασμόν, τόσῳ μᾶλλον ὅσον εὐκόλως ἤθελεν ἐπιτευχθῇ μετ' αὐτόν. Ἐπισυναπτω δέ ἀντίγραφον καὶ πάλιν τοῦ ἀπὸ 18 Φεβρ. 2 Μαρτίου ἐ, ἔ. περιέχοντος τὰς προτάσεις τηλεγραφήματός μου πρὸς τὸν Χάμπρο.

Οἱ Ὑποβληθέντες Οροι

Ἰδοὺ ἐν βραχεῖ οἱ ὅροι :

»32 ο)ο δι' ὅλα τὰ δάνεια πλὴν τῶν μονοπωλείων καὶ Funding, δι' ἃ ἐδίδομεν 40 ο)ο Plus-Values καὶ οἰκονομιαι ἐπισυναλλαγῆς ὅπως καὶ ἐν τῇ ἀρχικῇ εἰς τὸν κ. Πίλγριμ προτάσει—μεθ' ὑποχρεώσεως ὅμως, ὅπως ἥμισυ τοῦ ἡμίσεος τῶν Plus-values, τὸ διὰ τὸ χρεόλυτρον προωρισμένον, ἀποτελῇ ἐτησίως 1)100 τοῦ ἀρτίου τόκου (περίπου 250.000 φρ.)

»Φόροι ἐκχωρητέοι οἱ δύο ἤδη ρηθέντες,-διαχείρισις καὶ τοῦ καπνοῦ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν μονοπωλίων κατὰ τὸ σύστημα τῆς διαχειρίσεως τοῦ σιγαροχάρτου.

»Συμπλήρωσις ἐκ τοῦ φόρου χαρτοσήμου, μένοντος εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ Δημοσίου.

»Καταβολὴ τῶν εἰς τὸ ταμεῖον εἰσαχθεισῶν τέλος 1893 εἰσπράξεων μονοπωλίων, μεῖον τὰ διὰ τόκον μονοπωλίων βας ἑξαμηνίας 1893 καταβληθέντα. Τὰ περὶ τὸ Funding ὡς τὰ εἶχον ζητήσῃ πέρυσιν οἱ δανεισταί. Καταβολὴ 60.000 λίρ. στερλ. εἰς ἐξόφλησιν τῶν ἐκδοθεισῶν πρὸς τοὺς εἰσπράξαντας 30 ο)ο ὁμολογιούχους ἀποδείξεων (ἐπὶ τούτων ὁ Χάμπρο δὲν εἶχεν ὁρίσῃ ποσὸν οἱ δὲ δανεισταὶ πέρυσιν εἶχον ζητήσῃ 120 χιλ. λ. στερλ.)

»Ἑκατὸν χιλιαδας φράγκων ἀποζημίωσιν ἐξόδων τῶν κομιτάτων (εἶχον ζητηθῇ 5 χιλ. λίρ. στερλ.)

Τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων ὡς ἐν τῇ πρὸς τὸν κ. Πίλγριμ προτάσει μου». Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο διετύπωσα ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου τοῦ πέρυσιν ὑπὸ τῶν δανειστῶν προταθέντος.

»Σημειωτέον ὅτι τὸ ποσὸν εἰς χρυσὸν τῆς ἐτησίας καταβολῆς κατὰ τὰς προτάσεις ταύτας ἀνέρχεται καθ' ἃ προκύπτει ἐξ ὑπομνήματος ἐγχειρισθέντος καὶ εἰς τὸν πρώην καὶ εἰς τὸν νῦν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς φρ. χρυσᾶ 8.403.996, πλέον ὅσον μέρος τοῦ ἠγγυημένου ἑνὸς ἑκατοστοῦ διὰ χρεόλυτρον, ἤτοι φράγκα 248.103 δὲν ἤθελε καλυφθῇ ἐκ τοῦ εἰς χρεόλυτρον ὡρισμένου ἑνὸς τετάρτου τῆς αὐξήσεως τῶν προσόδων τῶν ὑπεγγύων δύο φόρων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς συνομολογήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ. Κατὰ τὸν συνομολογηθέντα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1894 καὶ ἀποτυχόντα συμβιβασμόν, ἡ τοῦ πρώτου ἔτους καταβολὴ εἰς χρυσὸν ἀνήρχετο εἰς φρ. χρυσᾶ 8.887.821. Ἅμα ἀπέστειλα τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, ἔπεμψα τῷ Κυρίῳ Προέδρῳ τοῦ Ὑπουργείου ἀντίγραφον, ἀλλ' ἔλαβον διαταγήν του ν' ἀναστείλω τὴν ἀποστολήν, καίτοι ἀρξαμένην καὶ ἀφιχθεῖσαν μέχρι Μελίτης. Τὴν διαταγὴν ταύτην ἔλαβον καθ' ἣν ἔσπέραν ἐπεδόθη ἡ διὰ τὰ Κρητικὰ ταὐτόσημος διακοίνωσις τῶν ἓξ μεγάλων Δυνάμεων. Σπεύσας τῇ ἐπιούσῃ πρωΐα πρὸς αὐτόν, τὸν ἔπεισα, ὅτι ὀρθότερον ν' ἀφήσῃ τὸ τηλεγράφημα νὰ φθάσῃ εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου Χάμπρο, προσηνήχθην δὲ νὰ τηλεγραφήσω τοῦτῳ, ὅπως μὴ ποιήσῃ χρῆσιν αὐτοῦ μέχρι νεωτέρας μου ἐντολῆς, ἕνεκα τῆς πολιτικῆς καταστάσεως· ὅπερ καὶ ἔπραξα. Κατ' ἀνάγκην ἀνέστειλα καὶ τὴν ἀποστολὴν ἐπιστολῆς παρασκευασθείσης πρὸς τὸν κ. Βάχλερ εἰς Βερολῖνον, ἀνακοινούσης τὰς προτάσεις ταύτας ὡς τὸ πρωΐον τῆς μετὰ τοῦ κ. Χάμπρο συνεννοήσεως, περιορισθεὶς νὰ γράψω πρὸς τὸν κ Βάχλερ ὡς ἀνωτέρω ἐξέθεσα. Ἠρκέσθην δὲ νὰ πέμψω εἰς Βερολῖνον ἐμπιστευτικῶς πρὸς τὸν κ, Ραγκαβῆν διὰ τῆς ἀπὸ 21 Φεβρ. 4) Μαρτ. ἐ.ἔ. ἐπιστολῆς μου ἀντίγραφον τοῦ πρὸς τὸν κ. Χάμπρο τηλεγραφήματος παραγγείλας νὰ μὴ τὸ ἀνακοινώσῃ μέχρι νεωτέρας μου ἐντολῆς, εἰς ἣν οὗτος μοὶ ἀπήντησε τῇ 9)21 Μαρτίου, Διαρκούσης τῆς διεθνοῦς κρίσεως, ὁ κ. Πρόεδρος καὶ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπανειλημμένως μοὶ εἶπεν ὅτι ἀναμένει στιγμὴν σχετικῆς εὐδίας ἵνα περατώσωμεν τὴν ἐργασίαν, ἀλλ' ἀτυχῶς ἐπῆλθεν ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου. Μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀνακωχὴν ἔσπευσα νὰ ἐκθέσω καὶ πρὸς Ὑμᾶς καὶ πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὴν ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω ὅρους ἀνάμιξιν τῆς Τραπέζης εἰς τὸν συμβιβασμόν, οὓς καὶ Ὑμεῖς ἐνεκρίνατε. Σᾶς κατεστόπισα δὲ λεπτομερῶς εἰς τὰς μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐνεργείας μου, γνωρίζετε δὲ ὅτι σᾶς ὑπέβαλον νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ τηλεγραφήσω τῷ κ. Χάμπρο ὅτι κρίνω τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εὐδιάθετον νὰ περατώσῃ τὸν συμβιβασμὸν καὶ ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ διαπραγματευθῶ πρὸς αὐτὴν ἐπὶ ταῖς συμφωνηθείσαις μετὰ τοῦ κ. Χάμπρο βάσεσιν, ἅμα ὡς ἤθελε συνομολογηθῇ ἡ εἰρήνη, ἡ δὲ πολεμικὴ ἀποζημίωσις ἤθελε ὁρισθῇ ἀνεκτὴ ἐν σχέσει πρὸς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους.

«Μετά τινας ἐνδοιασμοὺς μοὶ ἐπετράπη τοῦτο παρ' ὑμῶν καὶ τὸ ἐξετέλεσα, ἔχετε δὲ τὸ κείμενον τοῦ σχετικοῦ τηλεγραφήματος μου ἀπὸ 20 Μαΐου,) 1 Ἰουνίου, καὶ τὸ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Χάμπρο ἀπὸ 21 Μαΐου,) 2 Ἰουνίου, καθ. ὃν τὰ κομιτᾶτα ἀπετάθησαν ἤδη πρὸς τὰς Κυβερνήσεις των πρὸς μεσολάβησιν καὶ ἀνάγκη πρὶν ἢ σαφηνισθῇ ἂν δύναται ὁ Χάμπρο νὰ ἐνεργήσῃ, ν' ἀναμείνωμεν τὴν ἔκβασιν τοῦ ὑπ' ἐμοῦ διαβήματος τῶν κομιτάτων.

»Ὁμοίαν πληροφορίαν ἔλαβον ἐκ Βερολίνου παρὰ τοῦ κυρίου Ραγκαβῆ διὰ τῆς ἀπὸ 26 Μαΐου) 8 Ἰουνίου ἐπιστολῆς του, ἣν προεκάλεσα διὰ της ἰδικῆς μουἀπὸ 20 Μαΐου) 1 Ἰουνίου, γραφείσης τῇ ἀδείᾳ ὑμῶν. Προσθέτει δὲ οὗτος ὅτι τὰ κομιτᾶτα δὲν ἐλπίζουσιν ἔκβασιν εὐάρεστον τῆς παρὰ ταῖς Κυβερνήσεσιν ἐνεργείας των.

»Μετ' ὀλίγον ἔλαβον ἕτερον τηλεγράφημα τοῦ κ. Χάμπρο ἀπὸ 29 Μαΐου)11 Ἰουνίου, ζητοῦντος νὰ τῷ στείλῳ σχεδιον συμβιβασμοῦ, ὅπερ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχεδίου τῶν κομιτάτων συνέταξα, καὶ οὗ σᾶς ἔδωκα ἀντίγραφον. Ἔπεμψα τὸ σχέδιον τοῦτο διὰ τῆς ἀπὸ 2)14 Ἰουνίου ἐπιστολῆς μου. Συμπεσούσης δὲ τῆς παρουσίας τοῦ κ. Ραγκαβῆ ἐν Λονδίνῳ, λόγῳ τοῦ Ἰωβιλαίου, ἐτηλεγραφησα τῷ κ. Χάμπρο, τῇ Ὑμετέρα ἀδείᾳ, ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ κ. Ραγκαβῆ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ τούτου χαρακτῆρι, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς εἰρήνης καὶ ἐπιεικοῦς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. Χάμπρο μοὶ ἀπήντησεν ὅτι θέλει συναντήσῃ τὸν κ. Ραγκαβῆ μετὰ τὸ πέρας τῶν ἑορτῶν, ὅτι δὲ φοβεῖται τὴν διὰ τὴν

παρελθοῦσαν δρᾶσιν τῶν μονοπωλίων προκατάληψιν τῶν κομιτάτων κατὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς διοικήσεως αὐτῶν καὶ μοὶ ζητεῖ «lui suggerer comment tourner ce point». «Τῷ ἀπήντησα διὰ τοῦ ἐν χερσὶν Ὑμῶν τῆς Ὑμετέρας ἐγκρίσεως τυχόντος τηλεγραφήματος μου ἀπὸ 9)21 Ἰουνίου τὰ δέοντα, ἀναλύσας ὅλα τὰ διὰ τοὺς δανειστὰς πλεονεκτήματα τοῦ συνδυασμοῦ μου τῆς Ἑταιρίας Μονοπωλίων, μετὰ τοῦ ἐκ τῶν τριῶν προνομιούχων Τραπεζῶν ταμείου, προσέθηκα δὲ ὅτι ἂν ζητοῦν μειζονας ἐν τῇ διοικήσει τῶν Μονοπωλίων ἐγγυήσεις, εἰ καὶ πάντῃ περιττὰς, ἃς ὁρίσωσιν ἕκαστον κομιτᾶτον ὡς ἀντιπρόσωπόν του μίαν τῶν προνομιούχων Τραπεζῶν καὶ ἃς ζητήσωσι νὰ μετέχωσιν αὗται τοῦ διοικητ.Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας τῶν Μονοπωλίων· Ἰδοὺ ἐν ὀλίγαις αἱ σκέψεις, ὡς τὰς ἀνέλυσα δι' ἐπιστολῆς τῆς 10)22 Ἰουνίου τρέχοντος πρὸς τὸν Χάμπρο, ἐπικυρούσης τὸ τηλεγράφημά μου. Ταύτης ἀντιγραφον, ἔπεμψα τῇ Ὑμετέρα ἀδείᾳ καὶ τῷ κ. Κλ. Ραγκαβῇ εἰς Λονδῖνον, οὗ δὲν ἔχω νεωτέρας εἰδήσεις. Εἶχον ἐλπίσῃ, ὅτι περὶ ἐγγυήσεων δὲν ἤθελε γίνῃ νεώτερος λόγος, ἀφοῦ διὰ τηλεγραφήματος 6)18 Ἰανουαρίου μοὶ ἀνηγγείλατε arrangement caisse que vous avez proposè conviendrait»—ἐγὼ δὲ μετὰ τὴν τηλεγραφικὴν ὑμῶν ὁδηγίαν ἀπὸ 3 Φεβρουαρίου ὅπως πρὸς περάτωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ «προσθέσω τὰς Ὑμετέρας προσθήκας εἰ, τὰς ἰδικάς μας προτάσεις» ἐξετέλεσα ταύτην κατὰ γράμμα εἰς τὰς τελευταίας λεπτομερεῖς προτάσεις μου τῆς 18 Φεβρουαρίου)2 Μαρτίου. Τὰ παράπονα ἄλλως τε κατὰ τῶν Μονοπωλίων δὲν εἶνε βάσιμα, διότι ἐν τῇ συμβάσει τοῦ δανείου τῶν 135 ἑκατομυρίων συνεφωνεῖτο ὡς κατάστημα πληρωμῆς το Comptoir d'Escompte καὶ πρὸς τοῦτο ὑποχρεοῦτο ἡ Ἑταιρία τῶν Μονοπωλίων νὰ ἐνεργῇ τὰ ἐμβάσματα. Ἀφοῦ τὸ Comptoir d'Escompte διελύθη καὶ δὲν ὑπῆρχεν, ἡ Ἑταιρία τῶν Μονοπωλίων, ὑπεμνησεν εἰς τὸ Comptoir National νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἀντικαταστάσεως ὁριστικῆς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐγένετο· ἔμεινε λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις κυρία νὰ ὁρίζῃ τὸ κατάστημα εἰς ὃ εἶχε νὰ ἐμβάζῃ ἡ Ἑταιρια Μονοπωλίων, τῆς δὲ Κυβερνήσεως ἀρνηθείσης νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἧς βας ἐξωμηνίας 1893 καίτοι ἐπανειλημμένως ἡ Ἑταιρία Μονοπωλίων το ἐζήτησεν, αὕτη δὲν ἦτον εἰς θέσιν νὰ ἐξαγάγῃ τὰ χρήματα. Πρὸς τούτοις ἐν τῇ μνησθείσῃ συμβάσει παρελείφθη νὰ συμφωνηθῇ ῥητῶς ὅτι αἱ εἰσπράξεις τῶν Μονοπωλίων ἀποβαίνουσι περιουσία τῶν δανειστῶν· οὕτω δὲ ὁ νόμος τῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰσπράξεων εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον εἶχε τὰς θύρας ἀνοικτάς. Τὰς ἐλλείψεις ταύτας πάσας διώρθωσα διὰ τοῦ σχεδίου μου, εἰς τρόπον ἐντελῶς ἀσφαλίζοντα τούς δανειστας, ὡς ἐπανειλημμένως σᾶς ἐξέθεσα· καὶ τοῦτο συνεπείᾳ τῆς δημιουργουμένης ῥητῆς εὐθύνης τῆς Ἑταιρίας τῶν Μονοπωλίων ἀπέναντι τῶν δανειστῶν καὶ συνεπείᾳ τῆς θέσεως, ἣν αἱ τρεῖς προνομιοῦχοι Τράπεζαι λαμβάνουσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν δανειστῶν. Λύεται κατὰ τὸ σχέδιον ἀτοκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως τῆς Ἑταιρίας τῶν Μονοπωλίων καὶ ἐπειδὴ ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν δανειστῶν, ἀποκτῶσι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ ἀσκῶσι συνεχῶς ἐν τῷ ἰδίῳ ζωτικῷ συμφέροντι τῆς εὐθύνης αὐτῶν, ὡς ἀναδέχονται καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ κατὰ μῆνα ἐμβάσματος τοῦ εἰς χρυσὸν ἀντιτίμου εἰς ὑπηρεσίαν τῶν δανείων προωρισμένων χρημάτων, ἃ ἤθελον εἰσπράττῃ κατὰ δεκαήμερον διὰ λ)σμῶν τῶν δανειστῶν. Ἡ εὐθύνη αὕτη ἠσφάλισται καὶ διὰ τῶν κεφαλαίων αὐτῶν καὶ διὰ τῆς ὑπολήψεώς των περὶ τὴν διαχείρισιν ξένων χρημάτων καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ τόπῳ θέσεώς των. Ἂν ἐν τούτοις νομίζετε ὅτι ἤθελον ἴδῃ εὐχαρίστως οἱ δανεισταὶ τὴν συμμετοχὴν τῶν Τραπεζῶν, ὡς ἀντιπροσώπων αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν μονοπωλίων (κλ. ὡς εἶπον ἀνωτέρω) δύναμαι νὰ τὰ προτείνω. Νὰ σᾶς προτείνω ἄλλου εἴδους συμμετοχὴν τῶν κομιτάτων εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν μονοπωλίων, ἤτοι δι' ἀντιπροπώπων αὐτῶν ἑτέρων, δὲν μοὶ ἐπιτρέπει ἡ συνείδησις ἐν τῷ συμφέροντι αὐτῶν τῶν δανειστῶν· διότι ἡ παράστασις τοσούτων προσώπων, εἴτε ἐνταῦθα ἐξ ἰδιωτῶν ἐκλεγομένων, εἴτε ὑπαλλήλων τῶν κομιτάτων ἀποστελλομένων ἐνταῦθα, πάντως πολὺ ἀσθενεστέραν ἀντιπροσωπείαν τῶν κομιτατων καθίστησιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐμὴν πρότασιν. Ἂν οἱ δανεισταὶ οὐχ ἧττον ἐπιμένωσι, ζητήσατέ το, καὶ ἀρκεῖ νὰ μὴ κοστίσῃ χρήματα, ἐγὼ θὰ πειραθῶ νὰ τὸ ὑποστηρίξω παρὰ τῇ Κυβερνήσει. Ν' ἀποφευχθῇ ἐντελῶς ἡ Ἑταιρία τῶν μοναπωλίων δὲν μοὶ φαίνεται δυνατὸν· αὕτη ἐν τῇ νομίμῳ κατοχῇ τῆς διαχειρήσεως τῶν μονοπωλίων διεχειρίσθη λίαν εὐστόχως καὶ εὐθηνὰ δι' τὸ Κράτος· ἄλλως τε καὶ ἄλλην Ἑταιρίαν ὁμοίαν ἂν πλάσητε ποῖα ἄλλα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις θὰ τῇ ἐπιβάλητε, παρὰ τὰ ὑπ' ἐμοῦ ὑποδειχθέντα· Διότι νὰ πλάσητέ τι, ἀποφεύγοντες τὸ ἐκ τῶν Τραπεζῶν Ταμεῖον, χαρακτηρίζω ὡς ὅλως ἀσύμφορον καὶ διὰ τοὺς δανειστὰς καὶ διὰ τὸ Κράτος.

1) Διὰ τοὺς δανειστὰς, διότι ἀντὶ ἐγγυήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας καὶ τῶν τριῶν προνομιούχων Τραπεζῶν ἡ ἐγγύησις ἤθελε περιορισθῇ εἰς μόνην τότε τὴν Ἑταιρίαν.

«2) Διά τε τὸ Κράτος καὶ τοὺς δανειστάς, διότι τὸ τοιοῦτον σύστημα ἤθελε παραδώσῃ τὴν μετατροπὴν εἰς χρυσὸν καὶ τὴν ἐπιρεάσιν τοῦ συναλλάγματος εἰς ἰδιωτικὴν Ἑταιρίαν, παρορωμένων τῶν τριῶν προνομιούχων Τραπεζῶν, τῶν ἐχουσῶν τὸ ζωτικώτατον συμφέρον εἰς ἐλάττωσιν τῆς ἐπισυναλλαγῆς καὶ σταθερότητά τινα, ἤτοι ἀποφυγὴν κυμάνσεων ταύτης. Ἐμελέτησα πρὸ πολλοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἐπισυναλλαγῆς καὶ ἐλπίζω, τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπιτευχθέντος, νὰ δυνηθῶ νὰ λάβω τὰ πρὸς τοῦτο πρόσφορα μέτρα. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὑρίσκονται σήμερον αἱ περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεις τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Ἡ ἐπιβληθεῖσά μοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διακοπὴ μὲ ἐκώλυσεν, ὡς εἴρηται, ὅπως ὠφεληθῶ πληρέστερον τῆς ἐκ τῶν ὑστέρων προθυμίας τοῦ κ. Βάχλερ καὶ ἔλθω πρὸς περάτωσιν πλέον εἰς ἀπ' εὐθείας συνεννόησιν μετ' αὐτοῦ, εἰ καὶ ὁ κ. Ραγκαβῆς φρονεῖ ὅτι ἀρκεῖ ἡ διὰ τοῦ κ. Χάμπρο συνεννόησις. Ἡ βραχεῖα ἀφήγησίς μου δὲν ἐξαντλεῖ βεβαίως τὰς λεπτομερείας τοῦ ὑέματος, οὐδὲ σημειῶ πάσας τὰς ἀντιλλαγείσας ἐν γνώσει πάντοτε τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μετὰ τῶν μνημονευμένων προσώπων συνεννοήσεις.

Ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ ἀφήγησις αὕτη, στηριζομένη εὐτυχῶς εἰς ἔγγραφα, ἵνα πείσῃ ὅτι, ἂν μὴ τὸ διεθνὲς ζήτημα παρενέβαλλε πρόσκομμα, σήμερον ἡ συνεννόησις ἤθελεν εἶναι περατωμένη διὰ τοῦ κ. Χάμπρο, ἀδιστάκτως τυγχάνοντος ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Γερμανικοῦ κομιτάτου, κατὰ τρόπον οἰκονομικῶς διὰ τὸ Δημόσιον ἀνεκτόν, καὶ πολιτικῶς λίαν ἀξιοπρεπῆ, καὶ ὅτι οὐδὲν παρελείφθη, ἵνα ἡ Τράπεζα καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπιτελέσῃ τὸ πρὸς τὸ Κράτος καὶ τον τόπον καθῆκόν της, πρὸς ὧν τα συμφέροντα ἀδιασπάστως τυγχάνουσιν ἡνωμένα καὶ τὸ ἑαυτῆς. Θέλω δ' ἑξακολουθῆ τηρῶν συνεννόησιν μεθ' Ὑμῶν ἐπὶ τοῦ ὑέματος ἐν πάσῃ νεωτέρᾳ ἀφορμῇ.

Μετὰ σεβασμοῦ

Σ. ΣΤΡΕΪΤ

Ἀτυχως, ὅ ε ἐπετράπη τῇ Διοικήσει τῆς Τραπέζης νὰ διαβιβάσῃ τοὶς κ. κ. Χάμπρο τὸ ἀπὸ 20 Μαΐου, 1 Ἰουνίου 1897 κλπ. τηλεγράφημα, περὶ οὗ ἡ ἀνωτερω ἔκθεσις ἀναφέρει, ἡ ἐπίκαιρος σιγὴ εἶχεν ἤδη παρελθῇ, τὸ δὲ ἐκκρεμὲς ζήτημα τοῦ διακανονισμου τῶν ἐξωτερικῶν χρεῶν, συσχετισθὲν πρὸς τὴν καταβλη.έαν τῇ Τουρκίᾳ πολεμικὴν ἀποζημίωσιν, ἐγένετο ἀντικείμενον τῶν μεταξὺ τῶν μεγαλων Δυνάμεων διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων καὶ συζητήσεων.

ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Καὶ αὗτοι μὲν ὑπῆρξαν αἱ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐνέργειαι πρὸς ἐπιτυχίαν του συμβιβασμοῦ, ὅπως, τούτου ἐπιτυγχανομένου, ἐκλίπῃ ὁ σπουδαιότερος τῶν λόγων, ἐξ οὗ προσέκοπτεν ἡ ὁριστικὴ βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ συναμα ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθν. Τραπέζης, προελθοῦσα εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὑπέγραψε μετὰ ταύτης τὴν ἀπὸ 2 Δεκεμβριου 1896 σύμβασιν, δι' ἧς ἐτέθησαν αἱ βάσεις μείζονος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἀναπτύξεως, συνάμα δὲ ἀτέλειαί τινες τῶν σχετικῶν τῇ Τραπέζῃ νομοθετημάτων διωρθώθησαν. Διὰ ἀπὸ τῆς2Δεκεμβρίου 1896 συμβάσεως δύο κυρίως ἀνέλαβεν ἡ Ἐθν. Τράπεζα ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ καὶ ταύτας σχετιζομένας πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. ἦτοι :

Α') Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς Συμβάσεως ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἀνεδέχθη τὴν ὑποχρέωσιν «ὅπως, ἐν περιπτώσει ἱδρύσεως Θεσσαλικοῦ γεωργικοῦ ταμείου χορηγήσῃ αὐτῷ δανεια μέχρι ἓξ ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐπὶ ἐτησίῳ τοκῳ πρὸς πέντε καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν καὶ χρεωλυσίῳ ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατον, πληρωτέοις καθ' ἑξαμηνίαν καὶ ἐπὶ ἐκχωρήσει ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰ ἀπαιτουμένῳ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τοῦ.ου ἐκ τῶν προσοδων τοῦ εἰρημένου ταμείου».

Β') Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς Συμβάσεως ηὐξήθη ἀπὸ 2 ἑκατομμυρίων εἰς δεκα ἑκατομμύρια κατ' ἐλάχιστον ὅρον τὸ ποσὸν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου τῆς 16 Δεκεμβρίου 1891 προβλεπομένων γεωργοκτηματικῶν χορηγήσεων.

Ἀτυχῶς ἡ συνομολόγησις τοῦ ἀναφερομένου ἀνωτερω δανείου ὅπερ ἡ τότε Κυβέρνησις κυρίως προώριζεν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς Θεσσαλίας ἐματαιώθη ὡς ἐκ τῶν πολεμικῶν συμβάντων καὶ τῆς κρίσεως τοῦ ἔτους 1897. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν γεωργοκτηματικῶν χορηγήσεων, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ὁδηγουμένη ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος δὲν ἐδίστασε ν' ἀναδεχθῇ τὴν περὶ τούτου ὑποχρέωσιν, λύουσα οὕτω πληρέστερον ἐν τῷ συμφέροντι τῆς γεωργιας καὶ πρ ς ἐνισχυσιν της γεωργικῆς πίστεως τὸ ζήτημα τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν εἰς τὰ παραγόμενα ὑπὲρ τῆς ἐμπορικῆς πίστεως πλεονεκτήματα ἐκ τοῦ παρεχομένου πρὸς ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων, προνομίου. Περὶ τῶν λοιπῶν τῆς ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1897 συμβασεως διατάξεων παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

1)Τὸ ἄρθρον 2 τῆς συμβάσεως προσέθηκεν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐθν. Τραπέζης τὰς χορηγήσεις δανείων βραχυπροθέσμων ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐνεχυρογράφων, ἐκδιδομένων ὑπὸ Γενικῶν ἀποθηκῶν, δηλαδὴ παρέχει τῇ Τραπέζῃ τὴν εὐχέρειαν ἐργασίας ἐκ τῶν μᾶλλον ἀσφαλῶν καὶ συνήθων ταῖς Τραπέζαις ἐκδόσεως Τραπεζικῶν γραμματίων καὶ προεξοφλήσεως. Ἐν τούτοις διὰ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ γενομένης ἐν ἔτει 1900 ἐπετράπη ἡ χορήγησις δανείου ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων. 2) Τὸ ἄρθρον 4 τῆς συμβάσεως συνεπλήρωσεν οὐσιώδες κενὸν τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ἀπὸ 8 Ὀκτωβριου 1880 συμβάσεως, δι' οὗ ἐπετράπη τῇ Τραπέζῃ ἡ ἐργασία τῆς χορηγήσεως δανείων εἰς δήμους λιμέ-

νας καὶ ἕτερα νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐκανονίσθησαν τὰ κατ' αὐτήν, διότι διὰ τῆς νέας διατάξεως οὐ μόνον πληρέστερον ἠσφολίσθησων ἔνιαι τῶν χορηγήσεων τούτων, ἀλλὰ καὶ μείζων ἐδόθη εὐχέρεια πρὸς τοιαύτας, οὔσας ἐκ τῶν ἀσφαλεστέρων καὶ ὁμαλωτέρων ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

3) Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως ἔταξεν εὐρύτερον ὅριον εἰς τὰς παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐντόκους καταθέσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προσδοκωμένης ἀναπτύξεως τῶν ἀντιστοίχων ἐργασιῶν τῆς κτηματικῆς καὶ γεωργικῆς πιστεως· ἀφ' ἑτέρου δὲ κατήργησεν ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐργασίας τῶν ἐντόκων καταθέσεων περιορισμοὺς περὶ τὸ κατώτατον ὅριον ἑκάστης καταθέσεως καὶ τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

4) Τὸ ἄρθρον 7 τῆς συμβάσεως σκοπεῖ τὴν πρόληψιν ζημιῶν, ἃς οὐχὶ σπανίως ἡ Τράπεζα ἀδίκως ὑφίστατο ἐκ τῆς καταβαλλομένης ὑπ' αὐτῆς ἐπιμελείας περὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς μονιμοποιήσεως τοῦ δικαιούχου ἢ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως κατ' αὐτῆς μηκέτι τελεσιδίκων ἀποφάσεων.

5) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ 8 ἄρθρα μειοῦσι τὰ ἐκ χαρτοσήμου βάρη.

6) Ἐν τέλει τὸ ἄρθρον 9 τῆς Συμβάσεως παρέσχε τῇ Τραπέζῃ τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐκδόσεως πενταδράχμων τραπεζικῶν γραμματίων.

ΜΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ

Ἀνασκοπήσωμεν ὅμως ἤδη λεπτομερέστερον τὰ γεγονότα τοῦ ἔτους τούτου 1897 ὅπερ ἤρξατο ὑπὸ αἰσίους, ὅσον αἱ περιστάσεις ἐπέτρεπον τοῦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα οἰωνούς· Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1896 ἐπιτυχία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καὶ ἡ ἀποτελεσματικὴ συνδρομή, ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέσχεν εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις πρὸς εἰρήνευσιν τῆς ἐν Κρήτῃ ἐξεγέρσεως τοῦ 1896, ἐπιτυγχανομένης συνάμα λύσεως ἱκανοποιούσης τὰς δικαίας τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου ἀξιώσεις, εἶχον κἄπως ἀνυψώσῃ τὸ μετὰ τὴν πτώχευσιν ἐπὶ τοσοῦτον καταπεσὸν Ἐθνικὸν γόητρον. Ἡ γενικὴ τῆς χώρας οἰκονομικὴ κατάστασις ὁσημέραι βαθμιαίως ἐβελτιοῦτο. Ἐν τέλει δὲ αἱ διεξαγόμεναι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διαπραγματεύσεις περὶ συμβιβασμοῦ μετὰ τῶν δανειστῶν τοῦ Κράτους, προσεδοκᾶτο ταχέως νὰ καταλήξωσιν εἰς ὁριστικόν ἀποτέλεσμα· ἐξ ὅλων τούτων ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι ἐπιτυγχανομένου τοῦ συμβιβασμοῦ ἤθελε συμπληρωθῇ ἡ ἐπούλωσις τῶν πληγῶν τῆς κρίσεως καὶ θα ἐτίθεντο ἀσφαλεῖς βάσεις ἠθικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ὑλικῆς προόδου τοῦ Ἔθνους.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα νέαν προεκάλεσεν κρίσιν Ἡ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1896 μετὰ τόσου κόπου κατορθωθεῖσα λύσις τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος μόνον φαινομενικῶς εἶχε γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Τουρκίας, νέα δ' ἐπιπλοκὴ τοῦ ζητήματος δεινῶς ἐξερράγη ἀρχομένου τοῦ 1897 διὰ τοῦ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐμπρησμοῦ τῶν Χανίων. Ἐντεῦθεν νέα τῆς νήσου ἐξέγερσις, σφαγαί, ἀγῶνες καὶ καταστροφαί καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀκατάσχετον ρεῦμα κοινῆς γνώμης ἐν Ἑλλάδι πρὸς δρᾶσιν καὶ προστασίαν τῶν πασχόντων ἀδελφῶν.

Τούτου ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἐπίσημος τῆς Ἑλλάδος ἐπέμβασις ἐν τῷ Κρητικῷ ἀγῶνι- πρῶτον μὲν διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ στόλου καὶ ὀλίγον βραδύτερον διὰ τῆς εἰς Κρήτην ἀποβιβάσεως τοῦ ὑπό τὸν Βάσσον στρατιωτικοῦ σώματος. Τούτων δὲ αὖθις συνέπεια ὑπῆρξεν ἡ ὑπό τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους κήρυξις τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἐν Θεσσαλίᾳ πολεμικὰ ἀτυχήματα ἡ κατάληψις τῆς Θεσσαλίας ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ προέλασις αὐτοῦ μέχρι Λαμίας, ἐν τέλει δὲ ἡ κατάπαυσις τῶν ἐχθροπραξιῶν διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπογραφὴ μεταξὺ τῶν Εὐρωπαικῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Τουρκίας τῶν ἀπὸ 6)18 Σεπτεμβρίου 1899 προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης, οἵτινες κατ' ἀνάγκην ἐγένοντο καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποδεκτοί. Πάντα τὰ ἀνωτέρω πολιτικὰ γεγονότα δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ ἐπιδράσωσιν ἀμέσως καί ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτείας τῆς Ἐθν. Τραπέζης καὶ ἄρδην νὰ ἀναστρέψωσιν τοὺς ὅρους καὶ τὴν κατεύθυνσιν τῆς δράσεως αὐτῆς.

Τὸ Ἐθνικὸν τοῦτο ἵδρυμα, ὅπως ἐν πλείσταις περιστάσεσι κατὰ τὸ παρελθόν, οὕτω καὶ νῦν παλαῖον μετὰ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἔθνους παρέσχε καὶ πάλιν ἀπεριόριστον τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ Κράτος. Εἰς τὸ παρ' αὐτῇ ἀπόθεμα διαθεσίμων Τραπεζογραμματίων τοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ Κράτους, ἤντλησεν ἡ Κυβέρνησις τοὺς πολεμικοὺς αὐτῆς πόρους. ἡ δὲ πίστις τῆς Τραπέζης προήσπισε κατὰ πάσης ὑποτιμήσεως τὴν καὶ αὖθις ἐκ τούτου αὐξήσασαν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν. Καὶ τοῦτο ἐνῷ ἡ Τράπεζα ἠναγκάσθη μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἰονικῆς καὶ Προνομιούχου Ἠπειροθασσαλίας νὰ συνομολογήσῃ νέον δάνειον 6.000 000 εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν 2 καὶ 1 δραχμῶν διὰ συμβάσεως ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1897. Καὶ εἶναι μὲν ἀκριβές, ὅτι ἡ πρὸς ἔκδοσιν τῆς προσθέτου ταύτης κυκλοφορίας κερματικῶν ἀνάγκη προέκυψεν ἐκ τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ τῆς ἐκ τούτου ἀνεπαρκείας τοῦ ἐκδεδομένου ποσοῦ κερματικῶν, οὐσιωδῶς ἠλαττωμένου πάντοτε ἐκ τοῦ ἐν τοῖς ταμείοις τοῦ Κράτους καὶ τῶν Τραπεζῶν ἐπισωρευμένου ποσοῦ ἐφθαρμένων μέχρι τῆς ἐν Ἀθήναις συγκεντρώσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατυπώσεων πρὸς ἐξαφάνισιν καὶ ἀντικατάστασιν διὰ νέων τραπεζογραμματίων, πράγματι δὲ ἐπὶ τοιαύτη ἠτιολογημένη ἀνάγκῃ αἱ προνομιοῦχοι Τράπεζαι ἀπεδέχθησαν τὴν περί αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τῶν κερματικῶν τραπεζογραμματίων πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὅπως δήποτε ἐπῆλθε διὰ τούτου αὔξησις κατ' ἴσον ποσὸν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου κυκλοφορίας τοῦ συνόλου τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, ἥτις θὰ ἠδύνατο νά ἐπιδράσῃ δυσαρέστως ψυχολογικῶς ἐν τοιαύτῃ κρισίμῳ στιγμῇ ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ τραπεζογραμματίου, ἐὰν μὴ ἐκαλύπτετο αὕτη ὑπὸ τῆς πίστεως τῆς Τραωέζης.

Ὡς λεπτομέρειαν τοῦ νέου τούτου δανείου εἰς κερματικὰ γραμμάτια ἀναφέρομεν ὅτι συνωμολογήθη ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ συμβάσει μικρὸν χρεωλύσιον (1 ο)ο ἐτησίως) πρὸς ἀπόσβεσιν. Συνάμα ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὸ μέτρον τῆς ὑποβολῆς εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν Νομοσχεδίου' ὅπερ ψηφισθὲν ὑπὸ ταύτης ἐγένετο νόμος (Νόμος τῆς 11 Ἀπριλίου 1897) δι' οὗ ἀπὸ δεκατεσσάρων ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἅτινα ἡ Κυβέρνησις ἐδικαιοῦτο νὰ δανεισθῇ δι' ἐντόκων γραμματιων δυναμει προηγουμένων νόμων, τὸ ποσὸν ἀνεβιβάσθη εἰς τριάκοντα ἑκατομμύρια, ἤτοι ηὐξήθη κατὰ δεκαὲξ ἑκατομμύρια δραχμάς, ἐλαμβάνετο δὲ ἐπίσης πρόνοια ἐν τῷ αὐτῷ νομῳ πίρὶ ἐκδόσεως δανείου εἴκοσιν ἑκατομμυρίων δρχ. Καὶ δὲν ἐξεδοθη μὲν τὸ δανειον τοῦτο, ἀλλὰ τὰς πρὸς διάθεσιν ἐντόκων Γραμματίων προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἐθν. Τράπεζα συνέδραμεν, οὐ μόνον ἀναδεχθεῖσα ἐξ αὐτῶν τὸ ποσὸν τεσσάρων ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν σχέσεων αὐτῆς ἔν τε τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐσωτερικῷ τὴν διάθεσιν μέρους ὑποβοηθήσασα τῶν ἐντόκων τούτων γραμματίων.

Οὕτως ἐν τῇ αὐξήσει τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἀντανακλῶνται τὰ πολιτικὰ καὶ πολεμικὰ συμβάντα τοῦ ἔτους 1897 καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς παραχθεῖσαι χρηματικαί τοῦ Κράτους ἀνάγκαι. Τῷ ὄντι ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου τὸ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια χρέους τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ηὔξησε κατα δρχ. 14.806.129· ἐπισης δὲ τὸ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς μεταλλικὸν χρέος ηὔξησε κατὰ δρχ. 2.713.661 εἰς μεταλλικόν. Ἐκτὸς τούτων νέα κερματικὰ γραμμάτια ἐξεδόθησαν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χρέους ηὔξησε κατὰ 3.000.000 δραχμὰ,ς τέλος δὲ τὸ ἐξ ἐντόκων γραμματίων χρέους πρὸς αὐτὴν ηὔξησε κατα 5.149.429 δραχμάς· ἤτοι ἐν συνόλῳ ἔχομεν αὔξησιν τῶν μὲν εἰς τραπεζικὰ γραμματια πρὸς τὴν Ἐθν, Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους κατὰ δραχμὰς. 22.955.558
τῶν δὲ εἰς μεταλ. κάτὰ δραχμὰς 2 713 661

Διαρκουσῶν δὲ τῶν ἀποφράδων ἡμερῶν τῆς ἐχθρικῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας καὶ τῶν περὶ εἰρήνης ἐπιπόνων καὶ μακρῶν διαπραγματεύσεων, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ δια γενναίας εἰσφορᾶς φιλανθρώπως συνέδραμε καὶ διὰ χορηγήσεων μικρῶν δανείων πρὸς τούς πρόσφυγας Θεσσαλούς προσεπάθησε νὰ ἀνακουφίσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, καίτοι κυρίως εἰς τὴν Προνομιοῦχον Τράπεζαν Ἠπειροθεσσαλίας ἐπεβάλλετο τὸ καθῆκον τοῦτο.

Ἀλλ' ἡ σπουδαιοτάτη τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς ἡ Ἐθν. Τράπεζα προσήνεγκε κατὰ τὰ θλιβερὰ συμβάντα τοῦ ἔτους 1897, σχετίζεται πρὸς τὸν ἄμεσον αὐτῆς προρισμόν. Ἡ ἐπιστράτευσις τόσων ἡλικιῶν, ὁ ἐκ τοῦ πολέμου ὀργασμός, ὁ περιορισμὸς τῶν πιστώσεων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καί ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δυσπιστία, ἡ παῦσις τῶν πλόων τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, τὸ δικαιστάσιον καὶ οἱ ἐκ τῶν πολεμικῶν ἀτυχιῶν φόβοι εἶχον παραλύσῃ τὸν οἰκονομικὸν τῆς χώρας βίον καὶ δεινὴ θὰ ἐπηκολούθει οἰκονομικὴ κρίσις' ἂν μὴ ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἐπήρχετο ἀρωγὸς οὐ μόνον μὴ περιορίσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς καὶ ἰδίως τὰς προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐλόγῳ μέτρῳ παρασχοῦσα διαφοροτρόπως εὐκολίας τῷ ἐμπορίῳ, ἐνθαρρύνασα δὲ διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῆς τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς ὑποσχέσεως ἀποτελεσματικῆς συνδρομῆς, τά τε λοιπὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα καὶ τοὺς ἰδιώτας τραπεζίτας καὶ προεξοφλητάς, ὅπως καὶ οὗτοι τὴν αὐτὴν τηρήσωσι πορείαν. Οὕτως ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 30 Ἰουνίου 1897 κατὰ τὴν κρίσιμον, ἐκδοθέντι ἐποχήν, τὸ ὑπόλοιπον τῶν προεξοφλήσεων ἀνέρχεται εἰς δρχ. 9 842.604 ἤτοι κατά τι πλέον τοῦ ὑπολοίπου τούτων [δρ. 9.823. 900] κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου 1896. Ἔτι δὲ καταφανεστέρα καθίσταται ἡ πορεία, ἣν ἐτήρησεν ἡ Τράπεζα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1897 προεξοφλήσεων, ὅπερ ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 60.372.380 ἀπέναντὶ συνόλου προεξοφλήσεων δρχ. 51.281.810 κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1896 καὶ ὅπερ ἑπομένως παρουσιάζει κατὰ τὸ 1877 αὔξησιν δρχ. 9.080 570.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς αὐξήσεως τοῦ χρέους τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐν γένει διὰ τήν χώραν οἰκονομικῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου, ἡ ἧττα τῆς Ἑλλάδος ἔσχεν ἑτέραν σπουδαιοτάτην συνέπειαν, διά τε τὸ Κράτος καὶ τὴν χώραν, ὡς ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Δυνάμεων ἐν τῇ διαρρυθμίσει τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τοὺς δανειστάς, ἐπεμβάσεως ἐπιβληθείσης ἔκ τε τῆς ἀξιώσεως τῶν Δυνάμεων πρὸς λύσιν τοῦ ἐκκρεμοῦς τούτου ζητήματος καί ἐκ τῆς ἐπιβεβλημένης πρὸς τοῦτο ἀναγκης πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀπαιτουμένου δανείου πρὸς πληρωμὴν τῆς ἐκ τεσσαρων ἑκατομμυρίων τουρκικῶν λιρῶν πρὸς τὴν Τουρκίαν πολεμικῆς ἀποζημιώσεως, ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τῆς ὁποίας ἠρτήθη καὶ ἡ ἐκκένωσις τῆς ὑπὸ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ κατεχομένης Θεσσαλίας. Τὸ σχετικὸν

δὲ τούτοις ἄρθρον 2 τῶν προκαταρκτικῶν τῆς εἰρήνης ὅρων ἔχει ὡς ἀκολούθως.

»Ἡ Ἑλλὰς θέλει κατσβάλῃ τῇ Τουρκίᾳ πολεμικὴν ἀποζημίωσιν ἐκ 4 ἑκατομμυρίων λιρῶν τουρκικῶν.

»Ὁ ἀναγκαῖος διακανονισμὸς ὅπως διευκολυνθῇ ἡ ταχεῖα καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως, γενήσεται τῇ συγκαταθέσει τῶν Δυνάμεων κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ προσβάλῃ τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν ἀρχαίων δαιειστῶν κατόχων τίτλων τοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος.

»Πρὸς τοῦτο θέλει ἱδρυθῇ ἐν Ἀθήναις Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν μεσολαβουσῶν Δυνάμεων, ἑκάστης αὐτῶν διοριζούσης ἀνὰ ἓν μέλος. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει προκαλέσῃ τὴν ψήφισιν Νόμου ἐκ τῶν προτέρων ἀρεστοῦ ταῖς Δυνάμεσι, κανονίζοντος τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ καθ' ὃν ἡ εἴσπραξις καὶ ἡ διάθεσις προσόδων ἐπαρκῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ διὰ τὴν πολεμικὴν ἀποζημίωσιν δανείου καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν χρεῶν θέλουσι τεθῇ ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχον τῆς εἰρημένης Ἐπιτροπῆς.

Καὶ ὑπέβαλε μὲν ἡ τότε Κυβέρνησις εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς ἄλλως τε καὶ ἄνευ τούτου ἐκτελεστοὺς κατὰ τὸ τελικὸν αὐτῶν ἄρθρον προκαταρκτικοὺς τῆς εἰρήνης ὅρους, ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτῆς τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1897, ἀλλὰ μετὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις παρητήθη, ἐπείγουσα δὲ καὶ ἐπιτακτικὴ ἐπεβάλλετο ἀνάγκη νὰ σχηματισθῇ νέα Κυβέρνησις ὅπως ὅσον τάχιστα οὐ μόνον διαπραγματευθῇ τοὺς ὁριστικοὺς τῆς εἰρήνης ὅρους, ἀλλὰ καὶ συνάμα συμπράξῃ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δυνάμεων εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 2 τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης. Ἴδιως δὲ ἐπεβάλλετο ἡ ἐκλογὴ καταλλήλου προσώπου ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, κεκτημένου δηλαδὴ τὴν ἱκανότητα, τὴν ἀκριβῆ τοῦ ζητήματος γνῶσιν καὶ τὸ κῦρος συνάμα πρὸς διεξαγωγὴν ζητήματος τόσον λεπτοῦ καὶ δυσχεροῦς.

Καὶ ὡς τοιοῦτος ἐκρίθη ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὅστις καὶ ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὴν δὲ διοίκησιν τῆς Τραπέζης ἀνέλαβεν ὁ Ὑποδιοικητὴς αὐτῆς Ι.Α. Βαλαωρίτης τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1897.

Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀφιχθῶσιν εἰς Ἀθήνας, αἱ δὲ ἐργασίαι τῆς ἐξ αὐτῶν καταρτισθείσης ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπιτροπῆς, ἀρξάμεναι τῇ 15)27 Ὀκτωβρίου 1897 διήρκεσαν μέχρι τῆς 9)21 Ἰανουαρίου 1897, ἐν μὲν τῇ συνεδριάσει τῆς 31 Δεκεμβρίου 1897)12 Ἰανουαρίου 1898 γενομένου ἀποδεκτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δυνάμεων τοῦ ὁριστικοῦ κειμένου τοῦ περὶ διεθνοῦς ἐλέγχου νομοσχεδίου μετὰ τοῦ συνημμένου ἐν Παραρτήματι αὐτοῦ κανονισμοῦ τῶν εἰς χρυσὸν χρεωλυτικῶν καὶ παγίων δημοσίων δανείων τοῦ εἰς ἔγκρισιν τῶν Δυνάμεων ὑποβλητέου, ἐν δὲ τῇ συνεδριάσει τῆς 8]20 Ἰανουαρίου 1897 ἐγκριθεισῶν τῶν εἰς τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἑταιρίας τῶν μονοπωλίων ἐπενεκτέων τροποποιήσεων, μεθ' ὃ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων συνεδριάσαντες κατ' ἰδίαν τῇ 9]21 Ἰανουαρίου 1898 ἐνέκριναν τὴν ὑποβλητέαν πρὸς τὰς Δυνάμεις ὑπ' αὐτῶν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων καὶ ἐκήρυξαν τὴν λῆξιν τῆς ἐντολῆς αὐτῶν.

Αἱ δυσχέρειαι καὶ αἱ εὐθύναι τοῦ ἔργου, ὅπερ εἶχεν ἀναλάβῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἦσαν μέγισται. Τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 2 τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης ὅσον σαφὲς καὶ ἂν ἦτο ἐν τῇ συντομίᾳ αὐτοῦ, τὸν λόγον ποιούμενον περὶ ἀπολύτου ἐλέγχου, οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ὅρου τούτου καὶ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ἐν γένει, ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διατυπώσει τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διατάξεων, ὁλόκληρος κλίμαξ διαβαθμίσεων ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ, ἦτο δὲ γνωστόν, ὅτι τὸ ἀνώτατον ἄκρον τῆς κλίμακος ταύτης ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δυσμενείας καὶ βαρύτητος τῶν ὅρων διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τὴν ἀξιοπρέπε αν αὐτοῦ εἶχεν ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν σχεδίου προπαρασκευασθέντος ὑπὸ μιᾶς τῶν Δυνάμεων, ἀποτελοῦντος δὲ κώδικα ὁλόκληρον, ὅσις καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνησιν πλείστων ἐκ τῶν δυσπεπτοτέρων ἄρθρων αὐτοῦ ὑπὸ παχὺ στρῶμα μελάνης, ἦτο ἀκόμη ἐπαρκες ὅπως καθιερώσῃ τὴν ἐσχάτην τῆς Ἑλλάδος ταπείνωσιν.

Τὴν ὑποβολὴν τοῦ σχεδίου τούτου ὤφειλε νὰ προλάβῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ μία μόνη ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο ὁδός, τὸ νὰ ὑποβάλῃ αὐτός πρῶτος καὶ κατὰ τὴν πρώτην τῆς ἐπιτροπῆς συνεδρίασιν σχέδιον ἀποτελοῦν μὲ τὴν κατωτάτην τῆς βαθμίδος κλιμακα, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τοιοῦτον οἷον θὰ ἠδύνατο κατά τὸς γενικὰς αὐτοῦ γραμμὰς τοὐλάχιστον νὰ ληφθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὑπ' ὄψιν ὡς βάσις συζητήσεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 2 τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης.

Τοιοῦτον δὲ σχέδιον ἐκπονήσας ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἤθελε γίνῃ ὡς εἶχεν, ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτου ἠπιότητι, δεκτὸν ἀλλ' ἠὐτύχησε νὰ κατορθώσῃ ὅπως ληφθῇ ὡς βασις συζητήσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, τιθεμένου οὕτως ὁριστικῶς ἐκποδὼν τοῦ ἑτέρου προπαρασκευασθέντος σχεδίου. Ἐν τῷ σχεδίῳ τῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθέντι οὐδεὶς λόγος ἐγίνετο περὶ τῶν ἐσωτερικῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δαιείων.

Ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εἶχε μόνον νὰ παλαίσῃ κατὰ τῶν δυναμένων νὰ ἀνακύψωσι μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δυνάμεων μὴ εὐμενῶν διαθέσεων· ἐπεβάλλετο αὐτῷ νὰ ἀναχαιτίσῃ καὶ τὰς ὑπεράγαν εὐμενεῖς τοιαύτας. Ἡ Ἑλλὰς χρεωκοπημένη καὶ ἠττημένη παρίστατο εἰς τὰ ὅμματα τινῶν ἐκ τῶν φιλικώτατα αὐτῇ διακειμένων ὡς ἄσωτός τις υἱός, ἄξιος μὲν πάσης συμπαθείας διά τε τὸ ἔνδοξον παρελθόν, τὴν ἐκπολιτιστικὴν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ δρᾶσιν, τὴν εὐφυΐαν καὶ τὰς εὐγενεῖς παραφορας, ἀλλ' ὅστις πλέον ἢ ἅπαξ εἶχε παράσχῃ πράγματα εἰς τοὺς προστάτας αὐτοῦ διαταράξῃ την ἡσυχίαν των ὅπως τὸν σώσωσιν ἐκ τῶν κινδύνων, εἰς οὓς ἀπερισκέπτως ἐξετίθετο, καὶ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἔγερσιν ζητημάτων ὧν ἡ νάρκη ἐν τῷ γενικῷ πάντων συμφέροντι ἐπεβάλλετο. Δοθείσης ἑπομένως τῆς ἐκ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐλέγχου εὐκαιρίας ἐπεθύμουν βεβαίως νὰ περισώσωσι κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀλλὰ συνάμα νὰ ἐπεκτείνωσιν ὅσον τὰ δυνατὸν τὸ ἔργον τοῦ ἀντιλήπτορος ἐν αὐτῷ τῷ συμφέροντι τῇ Ἑλλάδος, οὐ μόνον ἐπιτυγχανομένης τῆς ἀνορθώσεως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς καὶ ἀσφαλιζομένης ἐν τῷ μέλλοντι κατὰ νέων οἰκονομικῶν παρεκτροπῶν, ἀλλα καὶ βελτιουμένων ἐντὸς κύκλου ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρέως τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς Διοικήσεως.

Εἰς πάντα ταῦτα ἀνταποκρινόμενος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δεξιώτατα πολιτευθεὶς κατώρθωσε ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ ὀργανισμὸν ἐλέγχου. ὅσον τὸ δυνατὸν ἠπιωτέρου κατ' οὐσίαν, κατὰ τύπον δὲ εὐπρεπεστέρου, καὶ ὅστις συνάμα νὰ παράσχῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὅσῳ τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας ἀφορμὰς συγκρούσεων ἢ καὶ προστριβῶν ἁπλῶν μεταξὺ τῶν μελλόντων νὰ ἀσκήσωσι τὸν ἔλεγχον καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κιβερνήσεως, οὕτως ὥστε καὶ οἱ λόγοι ἐπεμβάσεως αὐτῶν κατὰ τὸ δύνατὸν νὰ περιορισθῶσι καὶ ὅσῳ τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἐπαισθητὴ νὰ γίνεται ἐν τῷ ἐθνικῷ ὀργανισμῷ ἡ ὕπαρξις καὶ λειτου για ιοῦ ξένου τούτου ὀργάνου.

Κατώρθωσεν ἐπίσης νὰ μὴ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὸ Κράτος ἐκ τοῦ διακανονισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν χρεῶν βάρη δυσανάλογα πρὸς τοὺς πόρους αὐτοῦ, δυσανάλογα δὲ καὶ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας ἐπάρκειαν, ὅπερ οὐσιωδέστατον, προκειμένου περὶ ἐξωτερικῶν εἰς χρυσὸν δαιείων.

Οὐ μόνον ὅμως τοῦτο ἀλλὰ κατώρθωσε καὶ νὰ συνομολογήσῃ ἐξωτερικὸν δάνειον ὑπὸ ὅρους ὅσον δυνατὸν εὐνοϊκωτέρους διά τε τὴν πληρωμὴν τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας πρὸς τακτοποίησιν τῶν οἰκονιμικῶν τοῦ Κράτους.

ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Ηλὴν ὅμως τῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐπιτευχθείσης τακιοποιήσεως τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, σοβαρῶς ἀπησχόλησε τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοὺς δικαιούχους καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ζήτημα τῆς διακανονίσεως καὶ τῶν ἐσωτερικῶν δανείων. Ὁ περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου Νόμος, προνοήσας περὶ διαρρυθμίσεως τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δι' ὁμολογιῶν δανείων, ὡς καὶ τῶν δι' ἐντόκων γραμματίων εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐκ δανείων ὀφειλομένων ἐν ἄρθρῳ 28 καθ' ὃ τὰ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια χρεολυτικῶν καὶ παγίων δημόσιον γρέος. ἀνερχόμενον εἰς κεφάλαιον δραχμῶν 60. 723. 795 καὶ ἐξ ἐντόκων γραμματίων ἀνερχόμενον εἰς δραχμὰς 18.345.362 24 θέλει ἐνοποιηθῇ διὰ Νόμου καὶ τραπῇ εἰς δάνειον χνεωλυτικῶν δι' ὁμόλογιῶν οὗτινος ἡ ὑπηρεσία δὲν ὑπερβαίνει τὰς δρ. 3 900.000.

Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς δὲ τῆς διατάξεως ταύτης τὰ δι ὁμολογιῶν εἰς τραπεζογραμμάτια δάνεια ὑπέστησαν περικοπὰς τόκου, κεφαλαίου καὶ χρεωλυσίου, ἐξ' ὧν ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν τε καὶ τῶν προσωρινῶν δι' ἐντόκων γραμματίων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ὀφειλῶν ἠλαττώθη ἐν συνόλῳ κατὰ δραχμὰς 350.000 περίπου ἐτησίως, ἐνῷ συνάμα περιέλαβε τὴν χρεωλυτικὴν ἐξόφλησιν τῶν τε προηγουμένων παγίων καὶ τῶν δι' ἐντόκων γραμματίων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ὀφειλῶν.

Τὸ μέτρον τῆς ἐκδόσεως δανείου ἐνοποιήσεως, οὗτινος τὴν χρησιμότητα ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης καὶ πρὸ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ κράτους κρίσεως εἶχεν ὑποδείξει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀρίστων οὐ μόνον λόγῳ τῆς ἐπιτευχθείσης οἰκονομίας διὰ τὸ Ταμεῖον τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἐξοφλήσεως του δι' ἐντόκων γραμματίων χρέους, ἀλλὰ ἐν τῷ γενικωτέρῳ συνφέροντι τῆς πίστεως τοῦ Κράτους διὰ τῆς ἐκδόσεως χρηματογράφου εἰς τραπεζογραμμάτια πάσης ἀσφαλείας δυναμένου νὰ ἀποκτήσῃ ὡς καὶ ἀπέκτησεν εὐρεῖαν ἀγοράν, προσιτοῦ καὶ εἰς δὰ πτωχότερα ἀποταμιεύματα, ὡς ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ εἰς δραχ. 100 καθ' ὁμολογίαν, καὶ διὰ τῆς παρο-

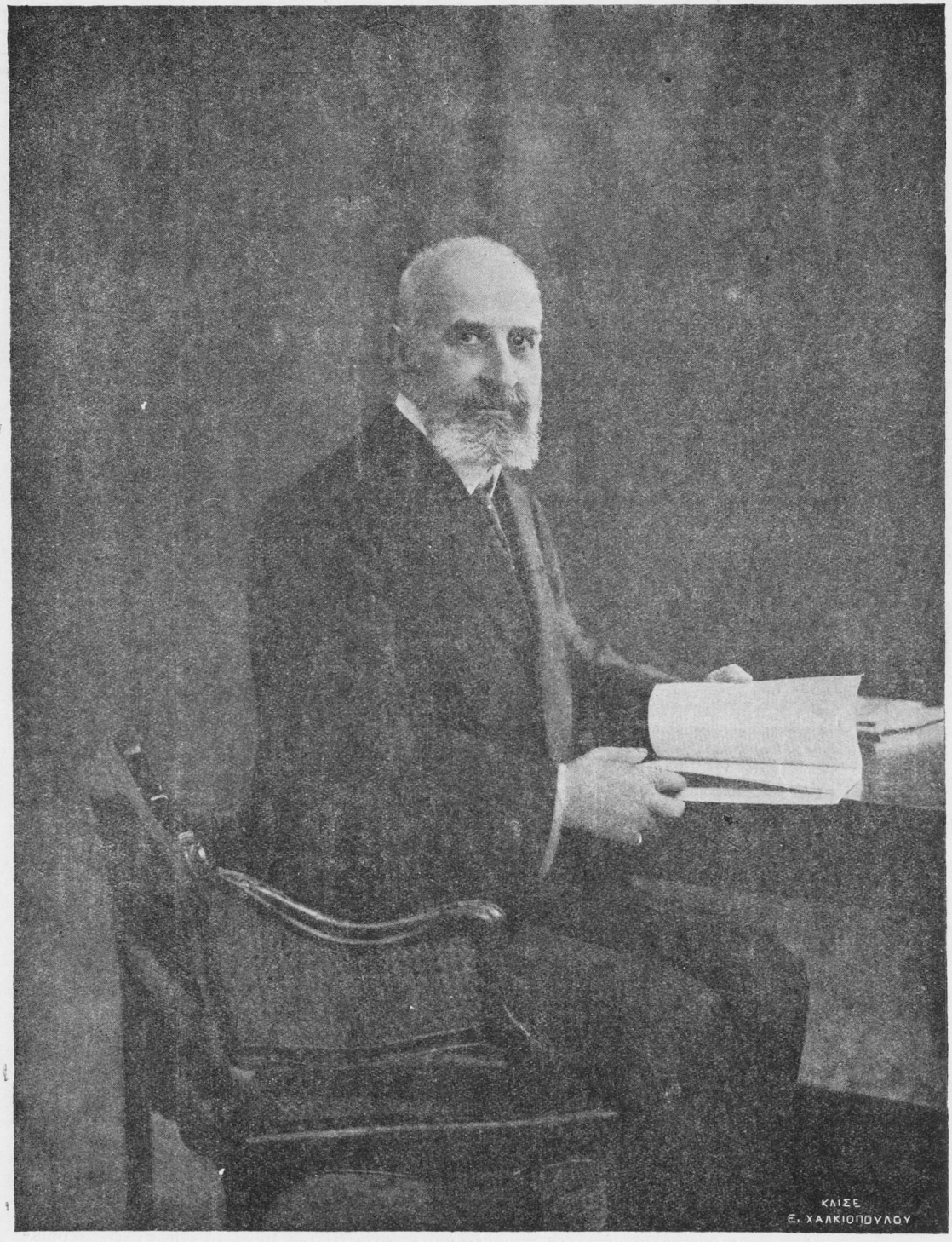

ΙΑΩΝΝΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Ὁ Ἰωάννης Βαλαωρίτης ἐγεννήθη ἐν Λευκάδι τῇ 17ῃ Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1855. Τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν διῆλθεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν Λευκάδι καὶ Κερκύρᾳ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ ταύτῃ νήσῳ ἐπεράτωσε τὰς μαθητικὰς αὐτοῦ σπουδάς. Τῶν νομικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἤρξατο ἐν Ἀθήναις ἐν ἔτει 1872, ὑποστὰς μετ' ἄκρας ἐπιτυχίας κατὰ Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1887 τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς οἰκογενειακοὶ λόγοι, ἀφ' ἑτέρου ὁ κλονισμὸς τῆς ὑγείας τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ πατρὸς ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πρωτεύουσαν καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Λευκάδα, διορισθεὶς δικηγόρος παρ' ἅπασι τοῖς δικαστηρίοις αὐτῆς διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 1877. Ἐν Λευκάδι ἤρξατο δικηγορῶν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἐν τοῖς πολιτικοῖς

κοὶ ποινικοῖς δικαστηρίοις ἀνελάμβανε δὲ συνάμα τὴν διοίκησιν τῆς ἐν Λευκάδι οἰκογενειακῆς περιουσίας ἥτις λόγῳ τῆς πατριωτικῆς τοῦ πατρός του δράσεως καὶ τῶν γενναίων αὐτοῦ συνεισφορῶν ἐν τῷ Ἠπειρωτικῷ ἀγῶνι σπουδαίας εἶχεν ὑποστῇ ζημίας.

Ἀλλὰ κατὰ Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1879, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν πειθόμενος εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τῶν ἰατρῶν ἐπεχείρει ἐν Ἰταλίᾳ ταξείδιον ἀναψυχῆς, «αἰφνιδία καὶ σφοδρὰ τῆς ἀσθενείας ἐπίθεσις» κατέλαβε τὸν προσφιλῆ αὐτοῦ γεννήτορα.

Μετὰ τὴν σκληρὰν αὐτὴν ἀπώλειαν ὁ Ἰωάννης Βαλαωρίτης ἐξηκολούθησε δικηγορῶν. Ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀνιληφθῇ ὅτι διὰ νέον ἐπιθυμοῦντα νὰ στασιοδρομήσῃ ἡ μικρὰ καὶ προσφιλὴς αὐτοῦ Λευκὰς δὲν προσέφερε τὸ κατάλληλον ἔδαφος.

Ἐπανῆλθεν οὕτω ἐν Ἀθήναις ὅπου προσελαμβάνετο ἐν τῷ δικηγορικῷ γραφείῳ τοῦ διαπρεποῦς νομομαθοῦς Ξενοφῶντος Ψαρᾶ. Ὁ Ξενοφῶν Ψαρᾶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ μελετηρὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν διάνοιαν τοῦ Ἰωάννου Βαλαωρίτου.

Δὲν ἐδίσταζε ὁσάκις τοῦ ἐδίδετο ἀφορμὴ νὰ ἀναθέτῃ εἰς τὸν νεαρὸν δικηγόρον μεγίστης σπουδαιότητος ὑποθέσεις, ἃς οὗτος διεχειρίζετο. Τὴν βαθεῖαν νομικὴν μόρφωσιν, ἥτις τόσον τοῦ ἐχρησίμευσεν ἐν τῷ μετέπειτα βίῳ, ἀπέκτησεν ὁ Βαλαωρίτης οὕτω ἐργαζόμενος.

Ὅτε ὅμως ἐν ἔτει 1882 ἱδρύθη ἡ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων, ὁ Ξ. Ψαρᾶς, ὑπείκων εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Βαλαωρίτου, ἐπετύγχανε τὸν διορισμὸν ὡς γενικοῦ γραμματέως παρὰ τῇ ἑταιρίᾳ ταύτῃ. Ἦγε δὲ τότε ὁ μέλλων διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἡλικίαν μόλις 27 ἐτῶν.

Ὅπως ἐν τῷ δικηγορικῷ γραφείῳ τοῦ Ψαρᾶ, ὁ Βαλαωρίτης ἀτέκτησε τὴν περὶ τὰ νομικὰ ἐμβρίθειαν, οὕτω ἐν τῇ ἑταιρίᾳ τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν τῆς εἰδικοποιήσεως ἐν τοῖς πολυπλόκοις σιδηροδρομικοῖς ζητήμασιν.

Ἀργότερον δέ, ὅτε πλέον διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης γενόμενος, συχνὰ ἐν Εὐρώπῃ μετέβαινε παρὰ ταῖς διαφόροις κυβερνήσεσιν, ἀποστελλόμενος πρὸς τακτοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας, οὐκ ὀλίγος καὶ ἐν τῷ εἰδικῷ κλάδῳ τῶν σιδηροδρόμων προσέφερεν ὑπηρεσίας. Ἐν τῇ ὡς ἄνω Ἑταιρίᾳ ὁ Βαλαωρίτης παρέμεινεν ἐργαζόμενος ἐπὶ ὀκτὼ ὁλόκληρα ἔτη.

Ἀλλ' ἐν ἔτει 1890 ἐπὶ Ρενιέρη διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης προσεφέρετο αὐτῷ ἡ γενικὴ γραμματεία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Οὕτω ἤρξατο σταδίου ἐν ᾧ ἐπέπρωτο νὰ διπρέψῃ λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν προσόντων, δι' ὧν ἡ φύσις τὸν ἐπροίκισε, καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα ὑπηρεσίας τοιαύτας, ὥστε δικαίως νὰ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐν διαφορεικῷ πεδίῳ, πιστῶς ἐξηκολούθησε τὰς πατρικὰς παραδόσεις ἀφιερώσας ὁλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ὑψίστων τοῦ κράτους συμφερόντων.

Ὁ Βαλαωρίτης παρέμεινεν ἐπὶ πέντε ἔτη γενικὸς γραμματεύς: Ἐν ἔτει 1895 διωρίζετο ὑποδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Μετὰ δύο ἔτη καὶ δὴ μετὰ τὸν ἀτυχῆ κατὰ τῆς Τουρίας πόλεμον, ὁ Στέφανος Στρέιτ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον, ὁ Βαλαωρίτης ἐπὶ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα διῴκησε τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Μέχρι τοῦ 1910 παρέμεινεν ὁ Βαλαωρίτης ἐν τῇ Τραπέζῃ μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑποδιοικητοῦ, ὅτε, ἀποχωρήσαντος τοῦ Σ. Στρέιτ, ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Μετόχων ἐξελέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διοικητὴν τῆς Τραπέζης.

Ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ, ὅπερ ὁ Βαλαωρίτης κατέκτησε διὰ τῆς σπανίας καὶ ἀνεγνωρισμένης αὐτοῦ ἱκανότητος, ἐπέπρωτο νὰ εὕρῃ προώρως τὸν θάνατον πρὸ τῆς συντελέσεως τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν εἶχεν ἀναλάβει. Ταχέως ἀνεγράψαμεν τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς λαμπρᾶς στασιοδρομίας τοῦ υἱοῦ Ἀριστ. Βαλαλωρίτου. Εἶνε ὅμως ἀδύνατον ἐν τῷ περιφρισμένῳ τούτῳ χώρῳ νὰ ἀπεικονίσωμεν τὴν φωτοβόλον Ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ οἰκονομολόγου.

Ἡ μεγάλη αὐτοῦ παίδευσις, ἡ βαθεῖα γνῶσις τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας ὁ ἀδαμάντινος καὶ ἀκέραιος χαρακτὴρ αὐτοῦ καθίστων αὐτὸν ἀπαραίτητον εἰς τὰς ἑκάστοτε κυβερνήσεις. Ὁσάκις δ' ἐπιτακτικὴ παρουσιάζετο ἀνάγκη ἐξευρέσεως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ χρημάτων, εἰς τὸν Βαλαωρίτην ἀνετίθετο πάντοτε ἡ φροντὶς αὕτη. Μεγάλας δ' ἑκάστοτε προσήνεγκεν εἰς τὸν τόπον ὑπηρεσίας. Γνωστὴ προσέτι τοῖς γνωρίζουσι τὰ πράγματα εἶνε καὶ ἡ πατριωτικὴ αὐτοῦ στάσις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο Βαλκανικῶν πολέμων, ὅτε ἡ χώρα εὑρεθεῖσα πρὸ τῆς ὑπερτάτης ἀνάγκης νὰ ἐξοκολουθήσῃ τοὺς νικηφόρους ἀγῶνας μας, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξεύρῃ τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα χρήματα.

Ὁ Βαλαωρίτης ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐν διαρκεῖ συνεννοήσει μετὰ τῆς Κυβερνήσεως εὑρισκόμενος ἀπέτρεψε τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, δεχθεὶς ὡς διοικητὴς τοῦ μεγαλειτέρου τῆς Ἑλλάδος πιστωτικοῦ ἱδρύματος νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸ κράτος διὰ γενναίων προκαταβολῶν, ἀναλαβών, μὲ ἠθικὸν σθένος οὔτινος παράδειγμα δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ, κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας στιγμάς, τοσοῦτῳ γιγαντιαίας εὐθύνας. Δικαίως δὲ ἐθεωρήθη τότε ἐν τῇ Ἐθνικῇ συνειδήσει ὡς εἷς τῶν κυριωτέρων παραγόντων δι ὧν ἐπετεύχθη τὸ νικηφόρον πέρας τῶν Βαλκανικῶν πολέμων.

Ὁ Βαλαωρίτης ἐκτὸς τῶν διαφόρων μὴ δημοσιευθεισῶν νομικῶν καὶ οἰκονομικῶν αὐτοῦ μελετῶν, κατέλιπε τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος» ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1902, τὴν κατὰ τὸ 1902 ἐκδοθεῖσαν Γαλλιστὶ ἐκτεταμένην οἰκονομολογικὴν μελέτην περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, καὶ τοῦ συναλλάγματος, ἐν τέλει δὲ σὺν τῇ νέᾳ ὑπὸ τοῦ Μαραολῆ ἐκδόσει τῶν ποιημάτων τοῦ πατρός του ἐδημοσίευσε πλήρη βιογραφίαν αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Βιογραφικαὶ σημειώσεις καὶ ἐπιστολαί».

Ἂς μᾶς ἐπιτρεπῇ ἐνταῦθα ὅπως ὑπομνήσωμεν τὸν περιώνυμον ΓΧΜΒ τοῦ Βαλαωρίτου νόμον, δι' ὃν καὶ ἐν τῷ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τόσα ἐγράφησαν καὶ ἐλέχθησαν καὶ ὅστις ἐστερέωσε τὸ Ἑλληνικὸν συνάλλαγμα, σπουδαίας εἰς τὸν τόπον προσενεγκὼν ὑπηρεσίας καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐρωπαικοῦ πολέμου, τόσην ταμειακὴν εὐχέρειαν παρασχὼν εἰς τὸ Δημόσιον ταμεῖον.

Ὁ Βαλαωρίτης ἀπέθανε. Τὸ ἔργον του ἀφέθη ἡμιτελές, ὁλόκληρος δέ ζωὴ μόλις θὰ ἐξήρκει πρὸς περαίωσιν τούτου. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ, προώρως ἀποθνήσκων ἀφῆκε παραμένει ἀθάνατον. Καὶ ὅταν παρέλθουν οἱ χρόνοι καὶ θέλει γραφῇ ἡ Ἱστορία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὐδεὶς θὰ διστάσῃ γράφων περὶ αὐτοῦ νὰ ἐκφέρῃ ἐν συμπεράσματι τὴν κρίσιν ὅτι ὑπῆρξεν ἀντάξιος υἱὸς τοῦ μεγάλου πατρός, Ἀπέθανε πνιγεὶς ἐν τῷ προλιμένι Πειραιῶς τῇ 16 Μαρτίου 1914, κατά τινα θαλασσίαν ἐκδρομήν, συγκρουσθέντος τοῦ κοττέρου τῆς θαλαμηγοῦ «Γοήσσης» οὗτινος ἐπέβαινε πρὸς τὸ ἀτμόπλοιον «Ποσειδών».

χῆς ἀσφαλοῦς τοποθετήσεως εἰς τὰ χρηματικὰ κεφάλαια εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, συνετέλεσεν εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἐν τῷ τόπῳ ὑπαρχόντων καὶ εἰς τὴν ἔξωθεν ἕλξιν νέων κεφαλαίων. Συνάμα διὰ τοῦ γενομένου ἀποδεκτοῦ τόκου πρὸς 5 ο)ο ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπεφυλάξατο εἰς τὸ Κράτος τὴν ἐλπίδα ἐλαττώσεως τοῦ τόκου, ὅταν αἱ περιστάσεις τῆς χώρας καὶ τοῦ Κράτους ἤθελον καταστήσῃ ἐνδεδειγμένον καὶ δυνατὸν τὸ τοιοῦτον μετρον. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ εἰς ὁμολογίας τοῦ ἡνοποιημένου δανείου τροπὴ οὐσιώδους μέρους τῶν πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ τὰς λοιπας προνομιούχους Τραπέζας ὀφειλῶν τοῦ Κράτους κατέστησεν εὐχερεστέραν τὴν διὰ πωλήσεως μέρους τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ αὔξησιν τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τῶν Τραπεζῶν τούτων πρὸς παραγωγικωτέρας καὶ μᾶλλον συμφώνους τῷ προορισμῷ αὐτῶν ἐργασίας.

Τὰ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δι' ὁμολογιῶν δάνεια τοῦ Κράτους ἦσαν: 1) τὸ παγιωθὲν ὑπόλοιπον ἦτοῦ δανείου τῶν 26 ἑκατομμυρίων 5 ο)ο ὡς καὶ τὸ ἀφομοιωθὲν αὐτῷ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου τῶν 10 ἑκατομμυρίων 5 ο)ο.

2) Τὸ παγιωθὲν ὑπόλοιπον τοῦ δανείου τῶν 9 ἑκατομμυρίων πρὸς 5 1)2 ο)ο.

3) Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρεωλυτικοῦ δανείου τῶν 15 ἑκατομμυρίων 4 ο)ο.

4) Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τραπέντος εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια εἰς τὸ ἄρτιον δανείου τῶν 16 1]2 ἑκατομμυρίων 4 ο)π.

Ἐκτὸς τούτων ὠφείλετο τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου τῆς ὁδοποιΐας πρὸς 5 1)2ο)ο, ὑφίστατο δὲ καὶ χρέος ἐξ ἐντόκων γραμματίων ἐκδεδομένων ἄλλων μὲν πρὸς 5 ο)ο καὶ ἄλλων πρὸς 6 ο)ο. Πρὸς τροπὴν καὶ ἐξόφλησιν πάντων τούτων ἐξεδόθη συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 28 τοῦ περὶ διεθνοῦς ἐλέγχου Νόμου διὰ Νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1898 δάνειον κεφαλαίου δραχμῶν 76.354.000, εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια πρὸς 5 ο)ο ἐξοφλητέον ἐντὸς 160 ἐξαμηνιῶν.

Οὕτως ἐτακτοποιήθησαν αἱ ὀφειλαὶ αὗται τοῦ Κράτους, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀντιπαρελθωμεν ἄνευ μνείας τὴν ἐν τούτῳ πρόθυμον σύμπραξιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀποδεχθείσης ὅπως αὕτη κυρίως ὑποστῇ τὰς πρὸς μείωσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων γενομένας ἐλαττώσεις.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς περὶ ἐκδόσεως τοῦ ἡνοποιημένου δανείου διατάξεως τοῦ ἄρθου 28 τὸ περὶ τοῦ Δημοσίου Χρέους εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια κεφάλαιον Η' τοῦ περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου Νόμου περιέλαβε καὶ ἑτέρας οὐσιώδεις διατάξεις περὶ τῶν λοιπῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ὀφειλῶν τοῦ Κράτους.

Οὕτως ἐν ἄρθρῳ 30 λαμβάνεται πρόνοια περὶ βαθμιαίας ἐξοφλήσεως τῆς εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια κατὰ τοὺς περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας νόμους ὀφειλῆς τοῦ Κράτους, ὁριζομένου, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900 ἤθελον ἀρχίσῃ ἐτήσιαι καταβολαὶ δρχ. 2.000.000 καὶ' ἐλάχιστον ὅρον ἐπὶ λογαριασμῷ τῶν δανείων τούτων, τῆς βαθμιαίας ταύτης ἀποσβέσεως δυναμένης νὰ παύσῃ μόνων συναινούσης καὶ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου, εὐθὺς ὡς τὸ ποσὸν τῶν δανείων τούτων ἤθελε περιορισθῇ εἰς 40.000.000 δραχμῶν.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἐπίσης κεφαλαίῳ περιελήφθησαν δύο περιοριστικαὶ διαταξεις, στενῶς συνδεόμεναι πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ληφθέντα μέτρα πρὸς διαρρύθμισιν τῶν χρεῶν τοῦ Κράτους, ἤτοι ἐν ἄρθρῳ 29 περιωρίσθη εἰς δραχμὰς 10.000.000 τὸ ποσόν, ὅπερ δικαιοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ δανείζηται δι' ἐντόκων γραμματίων, ἐπιτρεπομένης ὑπερβάσεως τοῦ ποσοῦ τούτου μόνον τῇ ἀδείᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐλέγχου, ἐν ἄρθρῳ δὲ 30 ἀπηγορεύθη πρὸ τῆς ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τοῦ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δανείου ἡ συνομολόγησις ἑτέρου τοιούτου ἄνευ ἀδείας τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς, τὸ αὐτὸ δὲ ἄρθρον ὁρίζει ὅτι. «Οὐδεμία ἑτέρα ἔκδοσις πιστωτικοῦ νομίσματος δύναται νὰ ἀποφασισθῇ ἢ νὰ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἐκτὸς ἐκείνων αἵτινες ἤθελον γίνει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου, ἐντὸς τῶν κανονιζομένων ἢ κανονισθησομένων ὁρίων διὰ τῶν καταστατικῶν τῶν συνεστημένων ἢ συσταθησομένων Τραπεζῶν ἐκδόσεως».

Ἐκ τοῦ συνδιασμοῦ τῆς διατάξεως ταύτης πρὸς τὴν ἑτέραν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ, 30 τοῦ Νόμου περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου, ἀφορώσης εἰς τὴν βαθμιαίαν ἐξόφλησιν τοῦ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δανείου ἐξέλιπε διὰ τὸ Δημόσιον ἡ εὐχέρεια τοῦ νὰ ποιῆται ἐπιστροφὰς ἐπὶ λογαριασμῷ τοῦ δανείου τούτου καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ αὖθις ποσὰ ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὰς ἑκάστοτε ταμειακὰς ἀνάγκας. Ἐντεῦθεν ζημία τόκου διὰ τὰ Δημόσιον, ἀναγκαζόμενον νὰ καταθέσῃ ἀτόκως παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τὰ διαθέσιμα ποσὰ τὰ ἄλλοτε κατατιθέμενα ὑπ' αὐτοῦ εἰς πίστωσιν τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ ὀφειλομένων. Πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ζημίας ταύτης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀποδέχθη ὅπως ἐπὶ τῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα τὸ Δημόσιον ἤθελε καταθέτῃ παρ' αὐτῷ διαθέσιμα ἐν ὄψει, καταλογίζῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τόκον 1 ο]ο, ἤτοι ὅσον τόκον καταβάλλει τὸ Κράτος πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπὶ τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δυναμει τῶν Νόμων περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ὑπὲρ παντα ὅμως κυρίως εἰς τὸ ζήτημα τῆς Συνομολογήσεως ἐξωτερικοῦ δανείου πρὸς πληρωμὴν τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας πρὸς κατάκτησιν τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους ηὐτύχησεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ τὴν εὐνοϊκωτέραν δυνατὴν λύσιν ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς εὐμενείας τῶν προστατίδων τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσσίας. Οὕτω διὰ νόμουτῆς 21 Μαρτίου 1898 ἐγκρίναντος τὰς σχετικὰς συμβάσεις ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις δανείου ἐκ φράγκων χρυσῶν 170.000.000 πραγματικοῦ κεφαλαίου ἐπὶ τῇ ἀλληλεγγύῳ ἐγγυήσει τῆς Γαλλίας, τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ τῆς Ρωσσίας. Ἐκ τοῦ ποσοῦ δὲ τούτου, συνομολογήθη μὲν ἡ ἄμεσος ἔκδοσις 150 ἑκατομμυρίων φράγκων χρυσῶν, περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων 20 ἑκατομμυρίων φράγκων ὡρίσθη, ὅτι ταῦτα, ὄντα προωρισμένα πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμάτων τοῦ 1898 καὶ τῶν ἑπομένων ἐτῶν, θέλουσιν ἐκδοθῇ καθ' ὅσον παρίστανται ἀναγκη δυνάμει εἰδικῶν νομοθετικῶν ἀδειῶν καὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς Διεθνοῦς ἐπιτροπῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ περὶ ἐλέγχου Νόμου, τοῦ δικαιώματος ὅμως τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπολοίπου τούτου τοῦ δανείου μὴ παρατεινομένου πέραν τοῦ ἔτους 1908. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ τούτου δανείου ἐξεδόθησαν τὸ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου 1898 Β. Διάταγμα, τὸ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1898 περὶ ὁρισμοῦ τῆς τιμῆς ἐκδόσεως τοῦ εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐκδοτέου ποσοῦ 125. 000.000 φράγκων, τῆς τιμῆς ταύτης ὁρισθείσης εἰς ἑκατὸν καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκοτόν, καὶ τὸ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1898 Β. Διάταγμα περὶ διαθέσεως τῶν ὑπολοίπων 25.000.000 φράγκων τοῦ δανείου πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ κυμαινομένου εἰς χρυσὸν χρέους.

Συνομολογηθείσης δὲ συμβάσεως ἐπὸ 3 καὶ 4 Μαΐου 1898 μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας. τῆς Αὐτοκρατορικῆς Τραπέζης τῆς Ρωσσίας ἀντιπροσωπευούσης καὶ ὁμάδα ἑτέρων ρωσσικῶν τραπεζῶν. καὶ ὁμάδος Γαλλικῶν Τραπεζῶν, ἐν οἷς ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας, περὶ ἀναδοχῆς καὶ περὶ τῶν ὅρων τοῦ δανείου ὡς καὶ περὶ τῶν ὅρων τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, καὶ κανονισθείσης τῆς τιμῆς τῆς ἐκδόσεως διὰ πρωτοκόλλου ἀπὸ 5 Μαΐου 1898 μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐγγυηθεισῶν Δυνάμεων καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὸ δάνειον ἐξεδόθη μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας εἰς τιμὴν 100 1)2 τοῖς 100 τῇ 10η Μαΐου 1898 εἰς τὰς τρεῖς ἀγορὰς Παρισίων, Λονδίνου καὶ Πετρουπόλεως.

Τὰ ἐκ τοῦ ἠγγυημένου δανείου εἰσπραχθέντα ποσὰ διετέθησαν ὡς ἑπομένως:

ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

1) Πολεμικὴ ἀποζημίωσις	Δρ.	93.936.420	77
2) Κυμαινόμενον χρέος εἰς χρυσὸν . . .	»	31.360.053	35
3) Κληρωθεῖσαι ὁμολογίαι κατὰ Ἰούνιον καὶ Νοέμβριον 1893	»	1.523.328	74
4) Τοκομερίδια τῶν ὁμολογιῶν τούτων πληρωθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1808 . .	»	1.159	90
5) 5 ο]ο ἐπὶ τῶν πληρωθέντων 70 ο]ο τῶν τοκομεριδίων τῶν δανείων ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1894 μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1898. Τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὸ ἔτος 1898	»	481.968	25
6) Τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ἔτος 1898 ἐκ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Κανονισμοῦ	»	320.758	60
7) Ἔξοδα ἐκδόσεως τοῦ δαν. πληρωθέντα			
α) ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας . . Δρ. 1.000.933.87			
β) ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας . . » 551.716.08			
γ) ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ρωσσίας . . » 473.475.02	»	2.026.124	
8) Ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφήματα τῆς Γερμανικῆς Τραπέζης	»	20	76
7) Ζημία ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς . .	»	85.749	86
Σύνολον	»	129.735.585	20
Ὑπόλοιπον	»	22.529.614	19
	Δραχ.	152.265.199	39

Ἐὰν ἤδη συγκεντρώσωμεν τὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰδικῶς ἀφορώσας διατάξεις τοῦ περὶ διεθνοῦς ἐλέγχου Νόμου καὶ τῶε πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντων Νόμων, Βασιλ. Διαταγμάτων καὶ Συμβάσεων, ἤτοι ἐξαιροῦντες τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας συνάμα καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Προνομιούχους Τραπέζας καὶ δι' ὧν διεκανονίσθησαν αἱ πρὸς ταύτας ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους, εὑρίσκομεν:

Α'. Ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Νόμου περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου «πάντα τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ ὑπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 14 ἀναφερομένης Ἑταιρίας κατατίθενται ἐξ ὁλοκλήρου ἅπαξ τοὐλάχιστον τῆς ἑβδομάδος εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ἐλέγχου ἢ κατ' ἐντολὴν τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις θέλει τηρῇ ταῦτα εἰς λογαριασμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς.

»Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τόκων ἐπὶ τῶν ποσῶν τούτων, οὐδὲ λαμβάνει προμήθειαν ἐπὶ τῶν πληρωμῶν, ἃς θὰ ἐκτελῇ κατ' ἐντολὴν τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς.

»Ἡ τροπὴ εἰς χρυσὸν ἢ εἰς συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἑκάστης ἑξαμηνίας ἐνεργεῖται ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς καταθέσεως δυνάμει διαταγῶν αὐτῆς τῇ συμπράξει ἀντιπροσώπου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

»Η Ἐθνικὴ Τράπεζα εὐθύνεται διὰ τὴν ἀνελλιπῆ πληρωμὴν τῶν συναλλαγμάτων, εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ὁποίων ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς δὲν ἤθελεν ἀντιτείνῃ, θέλει δὲ λαμβάνει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως προμήθειαν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συναλλαγμάτων, διὰ τὰ ὁποῖα ἤθελεν αὕτη ὡς ἀνωτέρω ἐγγυηθῇ.

»Αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ἄρθρου κανονισθήσονται διὰ συμβάσεως συνομολογηθησομένης τῇ ἐγκρίσει τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης».

Πράγματι δὲ διὰ συμβάσεως ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1898 μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀνεδέχθη αὕτη τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου Νόμου καθορισθείσας ὑποχρεώσεις, τῆς προμηθείας διὰ τὴν ἀναδεχομένην ὑπ' αὐτῆς εὐθύνην τῶν ὑπογραφῶν τοῦ ἀγοραζομένου συναλλάγματος ὁρισθείσης εἰς 1)4 τοῖς ἑκατόν. Καὶ οὐδεμία μὲν εἶναι ἡ προσγινομένη τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὠφέλεια ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐὰν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἔκτοτε ὁ ἔλεγχος ἠκολούθησε τὸ σύστημα τῆς ἀπ' εὐθείας καταθέσεως τῶν ὑπεγγύων εἰσπράξεων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καὶ εἰς ταύτην. ἀπ' εὐθείας συνεννοουμένην μετ' αὐτοῦ, ἀνέθηκε τὴν ἀγορὰν τοῦ συναλλάγματος, ἐξ οὗ προέκυψεν οὐ μικρὰ αὔξησις ἐργασίας καὶ προσωπικοῦ, ἐπομένως καὶ δαπανῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀναλογισθῶμεν δὲ καὶ τὰς ἀναληφθείσας ὑπ' αὐτῆς εὐθύνας. Ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ Κράτος ἀπέφυγε τὴν αὔξησιν τῶν δαπανῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐλέγχου καὶ τὸν μείζονα ὄγκον τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ, προ πάντων ὅμως ἐν ζητήματι τόσον ζωτικῷ καὶ σπουδαίῳ διὰ τὰ γενικὰ τοῦ τόπου καὶ τοῦ Κράτους συμφέροντα, οἷον εἶναι ἡ προμήθεια τοῦ συναλλάγματος, ἀνασυνεδυάσθη ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐλέγχου πρὸς τὴν σύμπραξιν ἱδρύματος καὶ ἐκ καθήκοντος καὶ ἐκ συναφείας πρὸς τὸ Κράτος καὶ ἐκ συμφέροντος ἔχοντος ἄμεσον τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπως ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἀναγκαιοῦντος τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ἐξωτερικῶν δανείων συναλλάγματος ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλάσσονες προκύπτωσιν ἀνωμαλίαι.

Β') Ἑτέραν διάταξιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν περιέχει ὁ περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου Νόμος, τὴν τοῦ ἄρθρου 31, καθ' ἣν τὰ ποσὰ τὰ ὑπερβαίνοντα τὴν καθ' ἑξαμηνίαν ὑπηρεσίαν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων (ἄρθρα 7—10 τοῦ περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου Νόμου) πλέον τὰς δαπάνας τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου, τὰ ἔξοδα προμηθείας τὰ καταβλητέα εἰς τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καταστήματα εἰς ἃ ἀνατίθεται ἡ εἴσπραξις τῶν συναλλαγμάτων, τὰς δαπάνας μεταφορᾶς χρυσοῦ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ τὴν μεσιτείαν διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ συναλλάγματος καὶ τοῦ χρυσοῦ, τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὅπως διατίθενται:

α') Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ χρέους πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος καὶ τοῦ πατριωτικοῦ δανείου.

β') Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων ἅτινα ἤθελον ἐκδοθῇ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἀντὶ ἀναλόγου μέρους τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ Νόμου περὶ Διεθνοῦς Ἐλέγχου προβλεπομένων εἰς χρυσὸν δανείων πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1898 καὶ τῶν ἑπομένων ἐτῶν, ἀλλὰ τοιαῦτα δάνεια δὲν ἐξεδόθησαν.

γ') Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐν ἄρθροις 28 καὶ 30 τοῦ περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου Νόμου μνημονευομένων δανείων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, ἤτοι τοῦ ἡνοποιομένου καὶ τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων.

δ') Εἰς τὰς ἐτησίας καταβολὰς τὰς προβλεπομένας διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς τραπεζογραμμάτια δανείων.

Καθ' ἣν δὲ περίπτωσιν τὰ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τεθέντα ποσὰ δὲν ἤθελον ἐπαρκέσῃ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἀνωτέρω πληρωμῶν, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἐμπροθέσμως τὴν πρὸς συμπλήρωσιν διαφορὰν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Εἰδικώτερον δὲ ἡ γενομένη ἐργασία κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἡνοποιημένου δανείου, πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ κυμαινομένου χρέους καὶ ἀνταλλαγὴν πρὸς τὰς ὁμολογίας τῶν παλαιῶν δανείων, ἡ κατασκευὴ τῶν τίτλων καὶ ἐν γένει ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου τούτου, ὡς καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἑξαμηνιαίων κληρώσεων ἀνετέθησαν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ διὰ τῶν ἄρθρων 13, 14 καὶ 16 τοῦ Νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1898 περὶ τοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως καὶ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 10 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 17 Μαΐου 1890 Βασ. Διατάγματος ἐπὶ προμηθείᾳ ὁρισθείσῃ εἰς 1)4 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς χρεωλυτικῆς δόσεως.

γ') Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Διεθνοῦς Ἐλέγχου Νόμον Παραρτήματος, τοῦ κανονίσαντος τὴν ὑπηρεσίαν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων, ἀνετέθη τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσία τῶν δανείων τούτων, ἐπὶ τῇ ὡρισμένῃ διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Καταστήματα προμηθείᾳ 1)2 τοῖς ἑκατόν. Ἐπίσης δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου 1898 Βασ. Διατάγματος τοῦ ἐκδοθέντος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου περὶ ἐκδόσεως ἠγγυημένου ὑπὸ τῶν Δυνάμεων δανείου, ἀνετέθη τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσία τοῦ δανείου τούτου ἐπὶ τῇ ὁρισθείσῃ καὶ διὰ τὰ λοιπὰ Καταστήματα προμηθείᾳ 1)8 τοῖς ἑκατόν.

Κατὰ πολὺ ὅμως σπουδαιότερα ὑπῆρξαν διὰ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν τὰ ἀποτελέσματα ἐκείνων τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου Νόμου καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντων Νόμων Βασ. Διαταγμάτων καὶ συμβάσεων, δι' ὧν διεκανονίσθη τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος χρέος, διότι διὰ τούτων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς δυσχεροῦς θέσεως εἰς ἣν εἶχε περιαγάγῃ αὐτὴν ἡ οἰκονομικὴ τοῦ Κράτους πολιτεία καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι δειναὶ συνέπειαι, προσηκόντως δὲ ἐνισχυθεῖσα ἠδυνήθη καὶ αὖθις νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν ἐν τῇ εὐεργετικῇ αὐτῆς δράσει ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς τῆς χώρας ἀναπτύξεως.

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ
ΟΦΕΙΛΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αἱ πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους κατὰ τὸν Ἰσολογισμὸν αὐτῆς τῆς 31 Δεκεμβρίου 1897 ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι:

Α'. Ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

εἰς Μεταλλικόν.

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν δανείων.

3600 ὁμολογ. δανείου 5 ο)ο 1890 (Περαιῶς Λαρίσσης)	Δρ.	1.591.462.—
2750 ὁμολογίαι δανείου 5 ο)ο 1893 (κεφαλαιώσεως).	»	1.282.077.50
Προσωρινὰ δάνεια.		
Ἐκ προσωρινῶν δανείων ὀφείλοντο τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897.	»	7.102.845.20
Δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφ.		
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1897	»	13.077.311.58
Σύνολον	Δρ.	23.053.696.28

Β'. Ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

Εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν Δανείων		
20.959 ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν 26 ἑκατομμυρίων.	Δρ.	10.471.197.50
26.084 ὁμογολίαι τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν 15 ἑκατομμυρίων.	»	8.692.347.50
14,435 ὁμολογίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 16 1)2 ἑκατομμυρίων	»	6,288.561.83
17,800 ὁμογολίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 9 ἑκατομμυρίων	»	8,900.000,—
3545 ὁμολογίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 10 ἑκατομμυρίων.	»	886.250.—
Δάνειον πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς ὁδοποιΐας		
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897 . . .	»	1.758.612.45
Προσωρινὰ Δάνεια		
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897 . . .	»	9.052.554.75
Δάνειον ἐπ' ἀναγκαστ. κυκλοφορίᾳ		
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897 . . .	»	70.727.881.21
Δάν. διδράχμων καὶ μονοδράχμων		
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897 . . .	»	10.045.283.30
Σύνολον τῶν εἰς τραπεζ. γραμματ. ὀφειλῶν δραχ.		126.822.688.54

Ἀλλ' ἐντὸς τοῦ ἔτους 1898 ῥιζικῶς μετεβλήθη ὁ ἀνωτέρω πίναξ, οὕτως ὥστε αἱ ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν παρίστανται ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1898 ὡς ἀκολούθως:

Α'. Ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

εἰς μεταλλικὸν

Ὁμογολίαι Ἐθνικῶν Δανείων

3600 ὁμολογίαι τοῦ Ἐθν. Δανείου 5 ο)ο 1890 (Πειραιῶς-Λαρίσσης) ἀξία αὐτῶν ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δεκεμ. 1897. . . . δρ.	1.591.462.—	
Ὑποτίμησις αὐτῶν ὅπως ἀχθῶσιν εἰς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν κατὰ δρχ.	511.462.—	
Ἀξία αὐτῶν ἐν τῷ Ἰσολογ. τῆς 31 Δεκεμβ. 1898.	δρ.	1.080.000.—
2750 ὁμολ. τοῦ Ἐθν. δανείου 5ο)ο 1893 (κεφαλαιώσεις) ἀξία αὐτῶν ἐν τῷ Ἰσολογ. τῆς 31 Δεκ. 1897	1.282.077.50	
Ὑποτίμησις αὐτῶν ὅπως ἀχθῶσιν εἰς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν κατὰ δρ.	250.827.50	
Ἀξία αὐτῶν ἐν τῷ Ἰσολογ. τῆς 31 Δεκ. 1898		1.031.250.—
8042 ὁμολογίαι τοῦ ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἠγγυημένου Ἐθν. δανείου 2 1)2 ο)ο 1898		20.909.200.—
Προκύψασαι ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως διὰ συμψηφισμοῦ τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν προσωρινῶν εἰς μεταλλικὸν δανείων καὶ τοῦ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ εἰς μεταλλικὸν δανείου		
Σύνολον Δρ.		23.020.459

Λεπτομερέστερον ὁ λογαριασμὸς τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς χρυσὸν προσωρινῶν δανείων καὶ τοῦ εἰς χρυσὸν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείου ἔχει ὡς ἀκολούθως·

Προσωρινὰ δάνεια.

Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμ. 1898.	δρ.	7.102.845.10
Προσθήκη τόκων κατὰ τό 1898.	»	22.062.85
Σύνολον	Δρ.	7.124.907.95
Ἐλάττωσις κατὰ τὸ 1898 ἐκ καταβολῶν τοῦ Δημοσίου.	Δρ.	215.907.95
Ὑπόλοιπον τῇ 30 Ἰουλίου 1898	»	6.909.200.00

Δάνειον ἐπ' ἀναγκαστ. κυκλοφορίᾳ.

Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1897. .	13.077.311.58	
Προσθήκη ἐκ τόκων καὶ χορηγήσεων κατὰ τὸ 1898 . .	2.166.356.03	
Σύνολον	Δρ. 15.243.667.61	
Καταβληθέντα ὑπὸ τοῦ κράτους ἐντὸς τοῦ 1898	1.243.667.61	
Ὑπόλοιπον τῇ 30 Ἰουλίου 1898. . . .	Δρ.	14.000.000.00
Σύνολον τῶν εἰς μεταλλικὸν προσωρινῶν δανείων καὶ τοῦ δανείου ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ	Δρ.	20.909.200.00

ἐξοφληθὲν διὰ 8042 ὁμολογιῶν τοῦ ὑπὸ τῶν δυνάμεων ἠγγυημένου δανείου 2 1)2 ο)ο ἐπὶ τιμῇ 104 τοῖς ἑκατόν, ἤτοι ἐπὶ τιμῇ δρ. 2600 ἑκάστην ὁμολογίαν τῶν φρ. 2500. Ἐκ τῶν ὁμολογιῶν τούτων 2658 ὁμολογίαι ἀντιστοιχοῦσαι περίπου (φρ. 6.910.800) εἰς τὰ ἐξοφληθέντα προσωρινὰ δάνεια εἶναι εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς Ἐθν. Τραπέζης. 5.384 ὁμολογίαι ἀντιστοιχοῦσαι περίπου (φρ. 13.998.400) εἰς τὸ ἐξοφληθὲν δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δὲν δύνανται νὰ διατεθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης εἰμὴ τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου. Καὶ ὥρισε μεν τὸ ἄρθρον 8 τῆς διὰ τοῦ Νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1898 κυρωθείσης συμβάσεως περὶ τοῦ ἠγγυημένου ὑπὸ τῶν Δυνάμεων δανείου, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος, ὅτι τὸ σύνολον τῶν ὁμολογιῶν τῶν παραδοθεισῶν τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ πρὸς πυμψηφισμὸν τοῦ τε ἐκ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ δανείου καὶ τῶν προσωρινῶν δανείων θὰ παρέμενε κατατεθειμένον εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραδώσῃ ταύτας εἰμὴ τῇ ἐγκρίσει τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου. Ἀλλὰ δοθείσης τῆς ἐγκρίσεως ταύτης διὰ τὰς πρὸς ἐξόφλησιν τῶν προσωρινῶν δανείων ἐκχωρηθείσας τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ ὁμολογίας, αἱ μὲν ὁμολογίαι 2.658 ἐτέθησαν εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς διάθεσιν καὶ ταύτας κατέθηκε παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ συμφερωτέρους ὅρους τῶν τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας, αἱ δὲ ὑπόλοιποι 5.384 δὲν ἠδύναντο ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης νὰ διατεθῶσιν εἰμὴ τῇ ἐγκρίσει τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ αὗται κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς φύλαξιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀγγλίας τῇ ἐγκρίσει τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς.

Β') Ὀφειλαὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν δανείων.

Δανείου 26 ἑκατομμυρίων.

Ἐν τέλει Δεκ. 1897 ὑπῆρχον ὁμολ.	20.959	
Ἐπωλήθησαν κατὰ τὸ 1898 »	1.132	
Ὑπόλοιπον	19.827	
Αἵτινες ἀντηλλάγησαν πρὸς ὁμολογ. τοῦ ἠνοποιημένου δανείου.		99.135.

Δανείου 10 ἑκατομμυρίων

Ἐν τελει Δεκ. 1897 ὑπῆρχον ὁμολ.	3.545	
Αἵτινες ἀντηλλάγησαν πρὸς ὁμολογίας τοῦ ἠνοποιημένου δανείου		8.862.

Δανείου 15 ἑκατομμυρίων.

Ἐν τέλει Δεκ. 1897 ὑπῆρχον ὁμολ.	26.084	
Ἐπωλήθησαν κατὰ τὸ 1898 »	220	
Ὑπόλοιπον	25.864	
Αἵτινες ἀντηλλάγησαν πρὸς ὁμολ. τοῦ ἠνοποιημένου δανείου		108.456.

Δανείου 9 ἑκατομμυρίων

Ἐν τέλει Δεκ. 1897 ὑπῆρχον ὁμολ.	17.800	
Αἵτινες ἀντηλλάγησαν πρὸς ὁμολ. τοῦ ἠνοποιημένου δανείου		89.000

Δαν. 16 1)2 ἑκατομμυρίων

Ἐν τέλει Δεκ. 1897 ὑπῆρχον ὁμολ.	14.435	
Ἐκληρώθησαν κατὰ τὸ 1898 ὁμολ.	209	
Ὑπόλοιπον	14.226	
Αἵτινες ἀντηλλάγησαν πρὸς ὁμολογίας τοῦ ἠνοποιημ. δανείου		64.017

Ὑπόλοιπον δαν. πρὸς τὴν Ἐθν. ὁδοποιΐαν

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1897	Δρ.	1.758.612.45
Τόκοι Α' ἑξαμηνίας 1898.	»	47.067.45
Σύνολον	Δρ.	1.805.679.90
Καταβληθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. . .	Δρ.	94.134.90
Ὑπόλοιπον	Δρ.	1.711.545.00
Συμψηθισθὲν πρὸς ὁμολογ. τοῦ ἠνοποιημένου δανείου . . .		17.116
Σύνολον ὁμολ. ἠνοποιημ. δανείου		381.586
Ἐκ μεταφορᾶς, ὁμολογ. ἠνοποιημ. δανείου		381.586

Προσωρινὰ δάνεια

Ὀφειλόμενα τῇ 31 Δεκ. 1897	Δρ.	9.052.554.75
Εἰσπραχθέντα κατὰ τὸ 1898	»	7.598.429.30
Ὑπόλοιπον	»	1.454.125.45
Ἐχορηγήθησαν κατὰ τὸ 1898	»	7.598.388.55
Σύνολον	»	9.052.514.—
Ἐξῶν 8.143.408 συνεψηφίσθησαν πρὸς ὁμολογίας ἠνοποιημένου δανείου. , ...		89.488
καὶ ἀπέμεινεν ὑπόλοιπον δρ. 909.106		
Σύνολον ὁμολογιῶν ἠνοποιημένου δανείου.		471.074
Ἀξίας εἰς τὸ ἄρτιον. Δρ. 47.107.400		
ἐξ ὧν ἐπωλ. κατὰ ἔτος 1898.		16.775
Ἀξίας εἰς τὸ ἄρτιον. Δρ. 1.677.490		
Ὑπόλ. τῇ 31 Δεκ. 1898 ὁμολ. 454.299. ἀξ. 45.429.910		

Προσωρινὰ δάνεια

Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμ. 1898 ἐντόκων γραμματίων ὡς ἄνω Δρ.	909.106	
Ἐξοφθηθὲν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1899.		
Δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ.		
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμ. 1898.	Δρ.	71.355.000

ΣΗΜ. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ καταθέσεις ἐξ ὑπεγγύων προσόδων ἐπ' ὀνόματι τῆς Διεθν. Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου 6.846.612.83 αἵτινες κατὰ τὸ προηγουμένως τηρούμενον σύστημα ἤθελον ἐκπεσθῆ ἐκ τῶν ὀφειλομένων ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ.

Δάνειον διδράχμων καὶ μονδράχμων

Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμ. 1898.	Δρ.	10.095.283.30
Σύνολον τῶν εἰς τραπεζ. γραμ. ὀφειλῶν τοῦ Κράτους τῇ 31 Δεκεμ. 1898.	Δρ.	127.789.299.30

Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

τῇ 31 Δεκεμβρίου 1898.

Α'. Ὀφειλόμενα εἰς μεταλλικόν.

5600	ὁμολογίαι τοῦ δαν. 5 ο)ο 1890 (Πειρ.Λαρίσ.)	Δρ.	1.080.000
2750	» » » 5 ο)ο 1893 (κεφαλαιώσεις)	»	1.031.250
8042	» » » ὑπο τῶν Δυνάμεων ἠγγυημένου δανείου 2 1)2ο)ο 1898.	Δρ.	20.909.200
	Σύνολον	Δρ.	23.020.460

Β'. Ὀφειλόμενα εἰς τραπεζ. γραμμάτ.

454.299 ὁμολογ. τοῦ ἠνοποιημ. δανείου 5ο)ο 1898	Δρ.	45.429.910.—
Προσωρινὰ δάνεια.	Δρ.	909.106.—
Δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ		71.355.000.—
Δάνειον 2δράχμων καὶ 1νοδράχμων		10.095.283.30
Σύνολον	Δρ.	127.789.299.30

Προφανὴς δὲ εἶναι ἡ ἐκ τῆς τροπῆς ταύτης τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους ἐπελθοῦσα βελτίωσις τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον ἐν λεπτομερίᾳ νὰ ἀναλύσωμεν τὰ εἰς αὐτὴν ἀφορῶντα, διότι ἀποτελεῖ ἓν τῶν σπουδαιοτάτων γεγονότων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐθν. Τραπέζης καὶ ἴσως τὸ σπουδαιότατον πάντων ἀπο τῆς ἀπόψεως τῆς ἑδραιώσεων τῶν βάσεων αὐτῆς, διότι κλείει τὴν περίοδον τῆς ἀπολύτου ἐξαρτήσεως τῆς Τραπέζης ἀπὸ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους περιπετειῶν.

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ἐμνήσθημεν ἤδη ἐν τοῖς πρόσθεν πῆς ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης παρασχεθείσης ἀρωγῆς εἰς τοὺς πρόσφυγας Θεσσαλοὺς κατὰ τὰ πολεμικὰ ἀτυχήματα τοῦ ἔαρος τοῦ 1897 καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν κατάληψιν τῆς Θεσσαλίας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἔκρινεν ἐπιβαλλόμενα αὐτῇ μείζονα καθήκοντα πρὸς τὴν ἐκ τοῦ πολέμου δεινῶς παθοῦσαν Θεσσαλίαν. Καὶ ὑπῆρχε μὲν ἐν αὐτῇ ἱδρυμένη Τράπεζα προνομιοῦχος κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἡ ἐχθρικὴ εἰσβολὴ σχεδὸν ἐντελῶς εἶχε διακόψῃ τὸν οἰκονομικὸν αὐτῆς βίον καὶ ἐφαίνετο λιποψυχοῦσα πρὸς παραιτέρω δρᾶσιν, δεομένη μᾶλλον ἀρωγῆς ἢ δυναμένη νὰ παράσχῃ τοιαύτην. Ἐπρότεινεν ἑπομένως ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθν. Τραπέζης πρὸς τὴν συνελθοῦσαν κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1898 Γενικὴν τῶν μετόχων Συνέλευσιν καὶ ἐνέκρινεν αὕτη τὴν ἵδρυσιν τεσσάρων Ὑποκαταστημάτων ἐν Θεσσαλίᾳ, ἤτοι ἐν Βόλῳ, Λαρίσσῃ, Τρικκάλοις καὶ Καρδίτσῃ. Δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ

παρουσιασθῇ εὐκαιρία, ὅπως ἡ Ἐθν. Τράπεζα παράσχῃ διὰ τῶν Ὑποκαταστημάτων τούτων τὴν συνδρομὴν αὐτῆς τῇ Κυβερνήσει πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου τῆς 21 Μαρτίου 1898 περὶ διαθέσεως πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 7.500.000 διὰ διαφόρους χορηγίας εἰς παλινοστοῦντας καὶ ἄλλους ἀπόρους Θεσσαλούς. Διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἡ Κυβέρνησις πρὸς συνδρομὴν τοῦ Θεσσαλικοῦ πληθυσμοῦ μετὰ τὰ ἐκ τοῦ πολέμου δεινοπαθήματα αὐτοῦ ἔλαβεν τὴν ἄδειαν νὰ διαθέσῃ πρὸς τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει πιστωτικῶν καταλόγων μέχρις 8 ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἰς δάνεια ἄτοκα μὲν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ εἶτα βαρυνόμενα διὰ τόκου 4 ο)ο καὶ ἐξοφλητέα χρεωλυτικῶς πρὸς τὸ Δημόσιον ἐντὸς πέντε ἴσων χρεωλυτικῶν δόσεων. Τὴν καταβολὴν τῶν δανείων τούτων ἐκ χρημάτων τοῦ Δημοσίου πρὸς τοὺς δανειζομένους ἀνεδέχθη ἡ Ἐθν. Τράπεζα διὰ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Ὑποκαταστημάτων αὐτῆς, ἀνέλαβε δὲ συνάμα τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ὅσα ποσὰ ἐκ τῶν δανείων τούτων εἰσπράττῃ τὸ Δημόσιον κατατίθενται παρ' αὐτῇ εἰς ἔντοκον κατάθεσιν πρὸς 4 ο)ο ἐπὶ δεκαετίας καὶ διαθέτῃ ταῦτα (ἐπ' ἰδίᾳ πλέον εὐθύνῃ) τῇ προσθήκῃ ἴσου ποσοῦ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς κεφαλαίων εἰς δάνεια πρὸς γεωργούς, κτηματίας καὶ κτηνοτρόφους ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τοὺς συνήθεις ὅρους τῶν γεωργοκτηματικῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης χορηγήσεων.

Συνάμα διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ μνησθέντος Νόμου ὡρίσθη ὅτι: «Διὰ νόμου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐντόκου καταθέσεως ἑτέραν Ἑταιρίαν κτηματικὴν ἢ γεωργικὴν πρὸς διάθεσιν αὐτῆς εἰς δάνεια γεωργικὰ καὶ κτηματικά, εἴτε κατὰ τὴν λῆξιν τῆς δεκαετοῦς προθεσμίας, εἴτε καὶ πρὸ αὐτῆς. Κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην περίπτωσιν ὁ ἀπ' ἀρχῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης καταβλητέος τόκος θέλει περιωρισθῇ ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῆς καταθέσεως συμφώνως πάντοτε πρὸς τὴν περὶ τούτου κλίμακα τῶν παρὰ τῇ αὐτῇ Τραπέζῃ ἐντόκων καταθέσεων. Ἐν περιπτώσει ἀποδόσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου, τῶν ἐν χερσὶν αὐτῆς κεφαλαίων, θέλουσι συμψηφισθῇ πάντα τὰ ὑπ' αὐτῆς διατεθειμένα συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 9 εἰς χορηγήσεις πρὸς γεωργούς, κτηματίας καὶ κτηνοτρόφους ποσά, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον κριθῇ ἐπισφαλῆ ὑπὸ διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς τὸ ἓν μέλος διορίζει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὸ ἕτερον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπὸ τὴν ὑποδιαιτησίαν τοῦ προέδρου τῶν Ἐφετῶν Λαρίσσης».

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΕΝ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙ

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1898 σοβαρῶς ἠσθένησεν ὁ Διοικῶν τὴν Τράπεζαν Ὑποδιοικητὴς Ι. Βαλαωρίτης, καὶ ἐξηκολούθησε μὲν ἐπὶ μῆνα ἐργαζόμενος, ἀλλ' ἡ ἐξασθένησις τῶν δυνάμεων ἠνάγκασεν αὐτὸν ἐπὶ τέλους νὰ ἀπόσχῃ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης ἐπὶ μακρὸν δὲ χρόνον, μέχρι τοῦ Μαΐου 1899, ἐπάλαισε πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας του μεταβὰς ἐπὶ πολλοὺς μῆνας καὶ εἰς Εὐρώπην πρὸς θεραπείαν.

Ὅτε ὁ Ὑποδιοικητὴς Βαλαωρίτης παρέμεινε μόνος Διοικῶν τὰ τῆς Τραπέζης διωρίσθη παρ' αὐτῷ ἐκτελῶν χρέη Ὑποδιοικητοῦ συμφώνως τῇ διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 22 Ἰουνίου 1887 ἐγκριθείσῃ τροποποιήσει τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὁ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Γεώργιος Ἀντωνόπουλος, βραδύτερον δὲ ὁ κ. Νικόλαος Φιλάρετος μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἐπιμελείας ἐκπληρώσαντες τὰ ἀνατεθειμένα αὐτοῖς καθήκοντα.

Κατὰ δὲ τὴν 25 Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1898 προσκληθεῖσα ἡ Γενικὴ τῶν μετόχων συνέλευσις συνεπλήρωσε τὴν κενὴν θέσιν ἑτέρου ὑποδιοικητοῦ ἐκλέξασα ὑποδιοικητὴν τὸν κ. Ἰωάννην Εὐταξίαν δικηγόρον ἤδη ἀπὸ ἐτῶν διατελοῦντα τῆς Ἐθν. Τραπέζης καὶ Καθηγητὴν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ταπέζης κ. Στρέϊτ συμπληρώσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ εἰδικὴν ἐντολὴν ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν παραίτησίν του, γενομένην δεκτὴν διὰ Β. Διατάγματος τῆς 30 Ὀκτωβρ. 1898, καὶ ἀνέλαβεν αὖθις τὴν Διοίκησιν τῆς Τραπεζης.

Τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγένοντο καταφανῆ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἔτους 1899, καθ' ὃ ἰδιαζόντως πυκνὴ εἰς σπουδαία γεγονότα ὑπῆρξεν ἡ δράσις τῆς Τραπέζης, τῆς Διοικήσεως αὐτῆς δυνηθείσης νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας δύο σπουδαιότατα μέτρα, ἤτοι τὴν τροπὴν τοῦ λαχειοφόρου αὐτῆς δανείου καὶ τὴν συγχώνευσιν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ἐνῷ συνάμα τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτῆς, ἰδιαζόντως δὲ τῇ προσωπικῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς, ἵδρυσε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τὴν Τράπεζαν Κρήτης.

Εἴδομεν ὑπὸ ποίας περιστάσεις κατὰ τὸ 1880 συνωμολογήθη τὸ λαχειοφόρον δάνειον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, οἱ δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην βαρεῖς ἤδη ὅροι τῆς συνομολογήσεως αὐτῆ προϊόντος τοῦ χρόνου κατέστησαν οὐσιωδῶς βαρύτεροι ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ συναλλάγματος. Ἐπεβάλλετο ἑπομένως νὰ ληφθῇ μέτρον τι πρὸς ἀνακούφισιν τῆς Τραπέζης, ἡ δὲ ἐπὶ καιρὸν ἤδη διαρκὴς καὶ σταθερὰ διατίμησις τῶν ὁμολογιῶν τοῦ λαχειοφόρου ὑπὲρ τὸ ἄρτιον καθίστα ἐνδεδειγμένον τὸ μέτρον τῆς τροπῆς τοῦ δανείου τούτου. Πράγματι ὁ μέσος ὅρος τῆς τιμῆς τοῦ λαχειοφόρου καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1898 ἦτο δρχ. 636 69)100 εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, ἤτοι, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τοῦ συναλλάγματος κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος φραγκα χρυσᾶ 432 περίπου. Καὶ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1899 ἐπικειμένης τῆς τροπῆς ἡ μέση τιμὴ εἰς τραπεζογραμμάτια ἦτο δρχ. 642 85)100, ἤτοι εἰς χρυσὸν δρχ. 415 20)100 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τοῦ συναλλάγματος τῆς ἑξαμηνίας 154 83)100. Ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα πρὸς τοῦτο ἐκέκτητο ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἤτοι νὰ προσκαλεσῃ τοὺς κατόχους ὁμολογιῶν τοῦ λαχειοφόρου δανείου εἴτε νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν προτεινομένην ἐλάττωσιν τόκου, εἴτε νὰ λάβωσι τὸ προσφερόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῆς ὁμολογίας, διότι δὲν ἠδύνατο νομικῶς νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι ἐκέκτητο τὸ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς αὐτῆς πρὸ τῆς τεταγμένης προθεσμίας δικαίωμα.

Τὸ κεκτημένον δὲ τοῦτο δικαίωμα τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀναγνωρίζον καὶ τὸ ἄρθρ. 6 τῆς διὰ τοῦ Νόμου τῆς 8 Ἰανουαρίου 1897 κυρωθείσης ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1896 συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐκανόνισε λεπτομερέστερον τὰ εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς Τραπέζης ἀφορῶντα, ὁρίσαν καὶ τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ μὴ δεχόμενοι τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου ὀφείλουσι νὰ δηλώσωσι τοῦτο καὶ ζητήσωσι τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου αὐτοῖς κεφαλαίου.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἐκέκτητο τὸ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ λαχειοφόρου αὐτῆς δανείου δικαίωμα, ἤτοι, κατὰ τὴν καθιερωμένην ἔκφρασιν, τὸ πρὸς τροπὴν αὐτοῦ δικαίωμα, καὶ ἀφοῦ ἐκ τῆς τρεχούσης τιμῆς τῶν ὁμολογιῶν τὸ μέτρον τοῦτο κατεδεικνύετο ἐπίκαιρον, ἐτεβάλλετο τῇ Διοικήσει αὐτῆς νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαραίτητον ἦτο νὰ συνεννοηθῇ μετὰ ὁμάδος κεφαλαιούχων, οἵτινες νὰ ἐγγυηθῶσι τῇ Τραπέζῃ την ὑπ' αὐτῶν ἀναδοχὴν τῶν ὁμολογιῶν μετὰ τοῦ ἠλαττωμένου τόκου, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε ζητηθῇ ἡ ἐξόφλησις ποσοῦ ἀνωτέρου ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἠδύνατο ἡ Τράπεζα νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τῶν ἰδίων χρηματικῶν μέσων, διότι ὅσον ἀσφαλὴς καὶ ἂν παρίστατο ἡ ἐπιτυχία τῆς τροπῆς ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ Τράπεζα ἠδύνατο νὰ ἐκτεθῇ θέτουσα εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τὸ δίλημμα εἴτε τῆς ἀποδοχῆς ἐλάσσονος τόκου, εἴτε τῆς ἀναλήψεως τοῦ κεφαλαίου, χωρὶς νὰ εἶνε καὶ πράγματι εἰς θέσιν νὰ ἀποδώσῃ τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Ἐν τούτῳ δὲ ἀκριβῶς ἐκειτο ἡ δυσχέρεια τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μέτρου τῆς τροπῆς, ἤτοι ἐν τῇ εὑρέσει ὁμάδος ἀσφαλοῦς καὶ ἰσχυρᾶς κεφαλαιούχων, δυναμένης νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀσφαλοῦς, κατ' ἀνθρώπινον ὑπολογισμόν, ἐπιτυχίας τοῦ μέτρου καὶ νὰ ἀναλάβῃ ἑπομένως τὴν εὐθύνην τῆς ἐπιτυχίας ταύτης. Προκειμένου δὲ περὶ Ἀνατολῆς καὶ Ἑλλάδος, ἰδίως μετὰ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἀτυχήματα καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ὅσον καὶ ἂν εἶχεν ἐξέλθει ἐκ τοῦ κλύδωνος, ὄχι μόνον ἀμείωτος, ἀλλὰ καὶ ἐνισχυμένη ἡ πίστις τῆς Τραπέζης, μεγάλην προθυμίαν τῶν ἐν τοῖς μεγάλοις χρηματιστικοῖς κέντροις κεφαλαιούχων πρὸς σύμπραξιν εἰς τοιοῦτο μέτρον δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἀναμείνῃ. Διὰ τοῦτο αἱ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ γενόμεναι προσπάθειαι κατὰ τὸ εἰς Εὐρώπην ταξείδιον αὐτοῦ κατ' Αὔγουστον μέχρις Ὀκτωβρίου τοῦ 1898 καὶ αἱ ἔκτοτε ἀρξάμεναι διαπραγματεύσεις, μόλις κατὰ τὸ 1899 κατέληξαν εἰς αἴσιον ἀποτέλεσμα καὶ ὑπὸ ὅρους, οἵτινες ἐκρίθησαν μὲν βαρεῖς, ἀλλὰ τῶν ὁποίων εὐνοϊκωτέρους δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἡ Τράπεζα ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας περιστάσεις. Ἐὰν δὲ εἶχεν ἀναβάλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου, οὐ μόνον θὰ ἐστερεῖτο τῆς ἀμέσου ὠφελείας ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ τόκου ἀπὸ α' ἑξαμηνίας τοῦ 1899, ἐνῷ ἀμφίβολον ἂν ἐξ εὐνοϊκωτέρων ὅρων θὰ ἐπετύγχανε βραδύτερον ἴσην τῇ ἐκ τούτου ζημίᾳ ὠφέλειαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων, ὡς κατεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, οὐδὲ ἴσους ὅρους θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ λόγῳ τῆς ἐν Εὐρώπῃ ἐπελθούσης χρηματιστικῆς κρίσεως, τῆς αὐξήσεως τοῦ τοκου καὶ τῶν ἐν Νοτίῳ Ἀφρικῇ καὶ Σινικῇ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν. Τὴν περὶ τροπῆς τοῦ λαχειοφόρου δανείου ἀπόφασιν ἔλαβε τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῇ 24 Μαΐου 1899 ἐπὶ τῇ εἰσηγήσει τοῦ Διοικητοῦ, ἀναπτύξαντος τὸ ζήτημα ὑπὸ πάσας αὐτοῦ τὰς ἐπόψεις. Καὶ ὁ μὲν τόκος ἠλαττώθη ἀπὸ 4 ο)ο εἰς 3 ο)ο ἀπὸ τοῦ τοκομεριδίου λήξεως 1 Ἰανουαρίου 1900 ἔ.ν., προσετέθη ὅμως, ὡς ἀντάλλαγμα εἰς τὰς κατ' ἔτος ἐνεργουμένας τρεῖς κληρώσεις ὁμολογιῶν μετὰ λαχνοῦ, τετάρτη ἐτησία κληρωσις ἐννέα ὁμολογιῶν μετὰ λαχνῶν ἐπὶ δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ 1900 περιλαμβανομένου, ἐνεργητέα κατὰ πᾶσαν 1ην Ὀκτωβρίου ἔ. ν., τὰ κέρδη δὲ τῶν λαχνῶν τῆς κληρώσεως ταύτης ὡρίσθησαν τοῦ μὲν πρώτου εἰς φρ. 70.000, τοῦ δευτέρου εἰς φρ. 10.000, τοῦ τρίτου καὶ τοῦ τετάρτου ἀνὰ φρ. 5.000 καὶ τῶν λοιπῶν πέντε ἀνὰ 2.000 φράγκα. Προσεκλήθησαν ἑπομένως δι' ἠτιολογημένης εἰδοποιήσεως τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ἀπὸ 24 Μαΐου 1899 οἱ κάτοχοι τῶν ὁμολογιῶν τοῦ λαχειοφόρου αὐτῆς δανείου, ὅπως ἐντὸς εἴκοσι πέντε ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐν λόγῳ εἰδοποιήσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐν τρισὶ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων, ἤτοι ἐντὸς εἴκοσι πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 7ης Ἰουνίου 1899, δηλώσωσιν ἂν προτιμῶσι τὴν ἀνάληψιν τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ὁμολογιῶν. Εἰς τοὺς δηλοῦντας ὅτι προτιμῶσι τὴν καταβολὴν αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου τῶν ὁμολογιῶν

ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ καταβολὴ αὐτοῦ τῇ 1 Ἰουνίου 1899, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τοὺς μὴ δηλώσαντας ἐντὸς τῆς ταχθείσθης προθεσμίας συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 6 τῆς διὰ Νόμου κυρωθείσης ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1896 συμβάσεως, οὗτοι θὰ ἐλογίζοντο ὡς ἀποδεχθέντες τὴν γενομένην μείωσιν τοῦ τόκου.

Ἀλλ' ὡς ἐλέχθη, τῇ Τραπέζῃ ἐπεβάλλετο ὅπως συνάμα τῷ λαμβανομένῳ μέτρῳ ἐξασφαλισθῇ αὕτη κατὰ πάσης ἀθρόας καὶ ὑπερβαινούσης τὰ διαθέσιμα αὐτῆς κεφάλαια προσαγωγῆς ὁμολογιῶν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν, πρὸς τοῦτο δὲ ὤφειλε νὰ συνεννοηθῇ μετὰ ἰσχυρᾶς ὁμάδος κεφαλαιούχων, οἵτινες ἐν τῇ δεδομένῃ ταύτῃ περιπτώσει θὰ ἀνεδέχοντο δι' ἴδιον λογαριασμὸν τὰς προσαχθησομένας πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν. Πράγματι δὲ τὸ Γεν. Συμβούλιον τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ, ἐν ᾗ ἔλαβε τὴν περὶ τροπῆς ἀπόφασιν, ἐνέκρινε καὶ σύμβασιν μετὰ τοῦ κ. Emile Erlanger et Cie καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπευομένης ὁμάδος, δι' ἧς ἡ Τράπεζα ἐξησφαλίσθη κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀθρόας καὶ πέραν τῶν διαθεσίμων αὐτῆς κεφαλαίων προσαγωγῆς πρὸς ἐξόφλησιν ὁμολογιῶν, οἱ δὲ κυριώτεροι ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης ἦσαν οἱ ἑπόμενοι:

α') Οἱ κ. κ. Erlanger et Cie ἀνεδέχθησαν τὴν καταβολὴν τοῦ κεφαλαίου τῶν 2)3 τῶν προσαχθησομένων πρὸς ἐξόφλησιν ὁμολογιῶν, τοῦ ἑτέρου 1)3 τῶν προσαχθησομένων ὁμολογιῶν ἀπομένοντος εἰς βάρος τῆς Τραπέζης. Ἀλλ' ἡ Τράπεζα ἀνεδέχθη δι' ἴδιον λογαριασμὸν τὸ ὅλον τῶν προσαχθησομένων πρὸς ἐξόφλησιν ὁμολογιῶν μέχρι τοῦ ποσοῦ 12.000.000 φρ. οὕτως ὥστε μόνον πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου οἱ κ. κ. Emile Erlanger et Cie θὰ συμμετεῖχον κατὰ τὰ 2)3.

β') Ὡρίσθη ὅτι οἱ κ. κ. Erlanger et Cie θὰ λάβωσιν ὡς προμήθειαν διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀναδεχθησομένην εὐθύνην τὰ δύο τρίτα τοῦ κέρδους, ὅπερ ἡ Τράπεζα ἤθελε προσποριθῇ ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ τόκου ἀπὸ 4 ο)ο εἰς 3 ο)ο καὶ τοῦτο ἐπὶ ἑπτὰ ἑξαμηνίας, ἤτοι φρ. 1.33 καθ' ὁμολογίαν ἐν κυκλοφορίᾳ καὶ καθ' ἑξαμηνίαν. Ἡ προμήθεια δὲ αὕτη νὰ καταβάλληται κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης ἑξαμηνίας, δικαιουμένης τῆς Τραπέζης νὰ προεξοφλήσῃ τὰς καταβολὰς ταύτας ἐπὶ τόκῳ 2 ο)ο καθ' ἑξαμηνίαν. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἐπεζήτησε τὴν εὕρεσιν ἑτέρας ὁμάδος, ἥτις νὰ ἀναδεχθῇ τὴν εὐθύνην καὶ διὰ τὸ ἓν τρίτον τῶν ὁμολογιῶν, ὅπερ κατὰ τὴν σύμβασιν μετὰ τῶν κ. κ. Erlanger εἶχε κρατήσῃ διὰ λογαριασμόν της, ἀλλὰ κατόπιν πεισθεῖσα περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ληφθέντος μέτρου, ἐκράτησε τὸ ἓν τρίτον τοῦτο δι' ἴδιον αὐτῆς λογαριασμόν. Αἱ δὲ προσδοκίαι αὐτῆς δὲν διεψεύσθησαν, διότι καὶ μετὰ τὴν περὶ τροπῆς ἀπόφασιν αἱ ὁμολογίαι διετήρησαν τιμὴν ὑπὲρ τὸ ἄρτιον ἐλάχιστον δὲ ποσὸν ὁμολογιῶν, ἤτοι 1862 ὁμολογίαι, προσήχθησαν πρὸς ἀνάληψιν τοῦ κεφαλαίου.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν γενομένην τροπὴν τοῦ λαχειοφόρου δανείου ἡ Ἐθν. Τράπεζα ἠλάττωσεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1900 τὸν τόκον τῶν χορηγουμένων ἐνυποθήκων αὐτῆς δανείων εἰς 6 1]2 ο)ο, ἐφαρμόσασα τὸ μέτρον τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κεχορηγημένων ἐνυποθήκων δανείων, ὧν οἱ ὀφειλέται ἤθελον καταβάλῃ ἐμπροθέσμως τοὺς τόκους. Ἐπὶ δὲ τῶν εἰς Δήμους, λιμενικὰς ἐπιτροπὰς κλπ. χορηγουμένων δανείων ἠλάττωσε τὸν τόκον εἰς 6 ο)ο ἐφαρμόσασα τὸ μέτρον τοῦτο καὶ ἐπὶ πλείστων τῶν κεχορηγημένων δανείων, ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῶν περιστάσεων παρίστατο τοῦτο ἐνδεδειγμένον. Προέβη δὲ ἔτι περαιτέρω ἐπί τινων εἰδικῶν περιπτώσεων, ἐλαττώσασα τὸ τόκον ἢ χορηγήσασα δάνεια εἰς δήμους ἢ λιμενικὰς ἐπιτροπὰς ἐπὶ τόκῳ 5 3]4 ο)ο.

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΗΠΕΙΡΟΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1899 συνετελέσθη γεγονὸς ἔτι σπουδαιότερον τῆς τροπῆς τοῦ λαχειοφόρου δανείου διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἤτοι ἡ συγχώνευσις ἐν ταύτῃ τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας. Ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω ὑπὸ ποίας εὐρεθὲν περιστάσεις τὸ Κράτος ἐπέτρεψε τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης ταύτης, ἥτις ὅμως δὲν ἐπραγματοποίησεν οὔτε τὰς προσδοκίας τῶν ἱδρυτῶν αὐτῆς, οὔτε ἐκείνας τῶν ἐπαρχιῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν ὁποίων ἱδρύθη, διότι οὔτε ἠδυνήθη νὰ ἐλκύσῃ κεφάλαια ἐπαρκοῦντα τῇ ἀναπτύξει τῶν κλάδων τῆς κτηματικῆς καὶ γεωργικῆς πίστεως ἐν ἐπαρχίαις, τούτων πρὸ πάντων δεομένας, οὔτε τοὐλάχιστον τὰ ὑπάρχοντα κεφάλαια ἀπησχόλει ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἠδύνατο ἀκοπώτερον καὶ ἀσφαλέστερον διαθέτουσα ταῦτα νὰ ἀποκομίζῃ κέρδη. Αἱ τοῦ πολέμου συνέπειαι κατέστησαν ἔτι κιταφανεστέραν τὴν καχεκτικὴν κατάστασιν τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, δεινότατον δὲ ὑπέστη αὕτη κλονισμὸν ὅταν ὁ ἱδρυτὴς καὶ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου **Α.** Συγγρός, ὅστις διὰ τῆς τραπεζιτικῆς αὐτοῦ ἰδιοφυΐας καὶ τοῦ ἀτομικοῦ πλούτου καὶ πίστεως ἔδιδε ζωὴν καὶ τόνον εἰς τὴν δρᾶσιν αὐτῆς, ἀπεβίωσε κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1899. Ἐπηκολούθησε πανικὸς ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ὃν μόλις ἀπέτρεψεν ἡ ἐγκαιρος ἐπέμβασις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἔκτοτε τῇ παρεμβάσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως δεχθείσης ὅπως παρατείνῃ τὸ προνόμιον τῆς Τρ. Ἠπειροθεσσαλίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς λήξεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἠρξαντο αἱ περὶ συγχωνεύσεως διαπραγματεύσεις, γενομένης συνάμα ἐξετάσεως καὶ ἐκτιμήσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας πρὸς ἀκριβῆ ὁρισμὸν τῆς ἀξίας ἑκάστης τῶν μετοχῶν αὐτῆς. Παρατεινομένων τῶν διαπραγματεύσεων καὶ προσεγγιζούσης τῆς λήξεως τῆς συνόδου τῆς Βουλῆς, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε διὰ τοῦ Ν. τῆς 15 Ἰουλίου 1899 τὴν ἄδειαν ὅπως διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐγκρίνῃ σύμβασιν συνομολογηθησομένην μεταξὺ αὐτῆς, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας «περὶ συγχωνεύσεως τῆς τελευταίας ταύτης εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ μεταβιβάσεως εἰς ταύτην τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων κεκτημένου ὑπὸ τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας προνομίου πρὸς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων, ἐπὶ τῇ συμφωνηθησομένῃ μεταξὺ τῶν δύο Τραπεζῶν ἀποζημιώσεων. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου συνωμολογήθη ἡ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1899 σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, διὰ τῆς συμβάσεως δὲ ταύτης ἡ τελευταία αὕτη Τράπεζα συνεχωνεύθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ κυριώτεραι δὲ διατάξεις τῆς περὶ συγχωνεύσεως συμβάσεως εἶναι αἱ ἑπόμεναι:

α') Τὸ προνόμιον πρὸς ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ὅπερ ἔληγε τῇ 15ῃ Ἰανουαρίου 1906 κατὰ τὸ ἄρθρ. Γ' τῆς ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1880 συμβάσεως, συγχωνευθὲν μετὰ τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος παρετάθη μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1916, ὅτε ἐληγε καὶ τὸ προνόμιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης,

Τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἀποσυρόμενα τῆς κυκλοφορίας ἀντικαθίστανται διὰ τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἐκδεδομένα κερματικά, ταῦτα ἐξακολουθοῦσι κυκλοφοροῦντα ὡσανεὶ ἦσαν ἐκδεδομένα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μέχρις οὗ καὶ ταῦτα, βαθμιαίως ἀποσυρόμενα τῆς κυκλοφορίας καὶ καταστρεφόμενα, ἀντικατασταθῶσι διὰ κερματικῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐκδιδομένων.

β') Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποκατέστη εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικὸν τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας.

γ') Ὡς ἀντίτιμον τῆς γενομένης συγχωνεύσεως καὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατέβαλε δι' ἑκάστην μετοχὴν τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας δραχμὰς 208, ἐξ ὧν 103 εἰς μετρητὰ καὶ 105 εἰς μίαν ὁμολογίαν τοῦ Ἡνωπομημένου Ἑλληνικοῦ δανείου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια. Ἐπὶ πλέον δὲ συνεφωνήθη νὰ καταβάλῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δραχμὰς 130.000 πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ὅπως διανεμηθῶσι μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ταύτης.

Ἐν τῷ ὁρισθέντι τιμήματι, ὅπερ κατέβαλεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα πρὸς τοὺς μετόχους τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐκ τῆς παρατάσεως τοῦ προνομίου ὠφέλεια, ἥτις προσετέθη εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῶν μετοχῶν, ὅπως οἱ μέτοχοι τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἀποζημιωθῶσι διὰ τὰς ζημίας, ἃς ἡ Τράπεζα αὕτη ὑπέστη ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ 1897.

Ἡ περὶ συγχωνεύσεως σύμβασις, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 18 Δεκεμβρίου 1899, καὶ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1899, ἐνεκρίθη διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1899. Τῶν πάντων δὲ προπαρασκευασθέντων πρὸς πραλαβὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος καὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ἡ ὑπηρεσία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης παρέλαβε ταῦτα (ἐκτὸς τοῦ ὑποκαταστήματος Ἄρτης λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς διαχειρήσεως αὐτοῦ, αἵτινες προέκυψαν κατὰ τὴν παραλαβὴν) ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τοῦ ἐγκρίνοντος τὴν περὶ συγχωνεύσεως σύμβασιν. Οὕτως ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1899 περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν τῆς Προνομιούχου Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, ἐκτὸς τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἄρτης, τὸ ὁποῖον λόγῳ τῶν ἐν αὐτῷ παρατηρηθεισῶν ἀνωμαλιῶν ἐκανονίσθη βραδύτερον.

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τὸ τρίτον σπουδαῖον γεγονός, ὅπερ ἐμνημονεύσαμεν ὡς συντελεσθὲν κατὰ τὸ 1899, ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπέζης Κρήτης. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως ἐν τῇ ἡρωϊκῇ καὶ πολυπαθεῖ νήσῳ καὶ τὴν ἵδρυσιν αὐτονόμου πολιτεύματος, ἐπεβάλλετο τῇ Κρητικῇ Κυβερνήσει ταχεῖα μέριμνα πρὸς οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν. Τὸ πρῶτον δὲ ἐνδεικνύμενον μέτρον ἦτο ἡ ἵδρυσις πιστωτικοῦ ἱδρύματος, ὅπερ νὰ ἐπέλθῃ ἀρωγὸν εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομικῆς δράσεως τῆς χώρας. Ἀλλ' ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἡ προσ-

φυγὴ εἰς ξένα κεφάλαια δὲν ἦτο εὐχερὴς ἐν τόπῳ μόλις ἐξερχομένῳ ἀνωμάλου περιόδου καὶ τοιαύτας παθόντι καταστροφάς. ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἔκρινεν ὅτι ὤφειλεν, ὡς τὸ προέχον τοῦ Ἑλληνισμοῦ πιστωτικὸν ἵδρυμα, νὰ παράσχῃ τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς ἀρωγὴν τῇ ἀπελευθερωθείσῃ νήσῳ συντελοῦσα οὕτω καὶ εἰς τὴν σύσφιξιν τῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος οἰκονομικῶν δεσμῶν. Τῇ πρωτοβουλίᾳ ἑπομένως τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καταρτίσαντος ὁμάδα τραπεζιτῶν ἐν οἷς κυριώτεροι οἱ κ. κ. G. I. Hambro and Sons Λονδίνου καὶ Ε. Εὐγενίδης Κωνσταντινουπόλεως, διεξήχθησαν διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Κρητικῆς Κυβερνήσεως περὶ ἱδρύσεως Τραπέζης ἐν Κρήτῃ, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν συνομολόγησιν τῆς ἀπὸ 10 Μαΐου 1899 συμβάσεως καὶ τὴν διὰ Διατάγματος τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1899 τοῦ Ὑπάτου Ἁρμοστοῦ κύρωσιν τοῦ ὑπὸ τὴν ρυτὴν χρονολογίαν Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης Κρήτης.

Τὸ κεφάλαιον τῆς Τραπέζης Κρήτης διῃρημένον εἰς 40.000 μετοχὰς ὡρίσθη εἰς φράγκα 10.000.000 ἐξ ὧν καταβεβλημένα φράγκα 5.000.000, παρεχωρήθη δὲ αὐτῇ ὑπὸ τῆς Κρητικῆς Κυβερνήσεως τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων ἐπὶ τριακονταετίαν. Εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς Τραπέζης Κρήτης ἡ Ἐθν. Τράπεζα συμμετέσχε, συνεπείᾳ εἰδικῆς ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων, ληφθείσης ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 18 Δεκεμβρίου 1899, κατὰ 8.000 μετοχάς, ἤτοι, πρὸς 125 φράγκα κατὰ μετοχήν, κατὰ ἓν ἑκατοντομμύριον φράγκων χρυσῶν, ἡ δὲ συμμετοχὴ αὕτη, ἀναγράφεται ἐν εἰδικῇ μερίδι ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1899 εἰς τραπεζ. γραμ. πρὸς 1.50 τὸ φράγκον. Μέρος τοῦ Μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης Κρήτης, ἤτοι 14.000 μετοχαὶ ἐκδοθεῖσαι εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τῇ 29 Ἰανουαρίου 1900 πρὸς 160 φράγκα κατὰ μετοχήν, ἐκαλύφθη πεντάκις.

ΑΛΛΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ
ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ

Κατὰ τὸ 1899 ἐπίσης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐποιήσατο καὶ αὖθις ἔναρξιν τῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν διακοπείσης ἐργασίας τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νέον προσέθηκε κλάδον εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἤτοι τὰ δάνεια ἀπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων.

Καὶ εἶχε μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1896 συμβάσεως προστεθῇ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἡ χορήγησις δανείων βραχυπροθεσμων ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τῆς 11 Ἀπριλίου 1896 περὶ Γενικῶν Ἀποθηκῶν ἐκδιδομένων ὑπ' αὐτῶν ἐνεχυρογράφων, ἀλλὰ μήπω ἱδρυθεισῶν Ἑταιριῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν ἐν Ἑλλάδι, ἡ Ἐθν. Τράπεζα δὲν ἠδυνήθη νὰ προβῇ εἰς ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῶν τοιούτων χορηγήσεων. Ἐπιθυμοῦσα ὅμως ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ ἀναβάλῃ ἐπὶ πλέον καὶ παροχὴν τῶν ὠφελημάτων, ἅτινα προσπορίζεται εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ παροχὴ δανείων ἐπὶ ἐμπορευμάτων, προέβη δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1897 τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως εἰς τροποποίησιν τῆς ἐργασίας τῶν δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐνεχυρογράφων Γενικῶν Ἀποθηκῶν, ἐπιτραπείσης διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς χορηγήσεως δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1900 ἡ οἰκονομικὴ δρᾶσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δὲν ὑστέρησεν εἰς σπουδαῖα γεγονότα.

Οὕτως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προέβη διὰ συμβάσεως ἀπὸ 19 Μαρτίου 1900 εἰς παροχὴν δανείου πρὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου 11.750.000 πρὸς 5 ο)ο διὰ τὴν κατασκευὴν Σιδηροδρόμου ἀπὸ Πύργου διὰ Κυπαρισσίας εἰς Μελιγαλᾶν.

Τὸ δάνειον τοῦτο, συνομολογηθὲν κατὰ τὸν τύπον τοῦ ἠνοποιημένου δανείου, ἠσφαλίσθη δ.ὰ ἐκχωρήσεως τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων εἰς τὴν Διεθνῆ Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐλέγχου προσόδων καὶ τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ Κράτος μέρους τῶν εἰσπράξεων τῆς κατασκευασθησομένης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐλέγχου δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀπὸ 27) 9 καὶ 11) 24 Ἀπριλίου 1900 ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ πλεονασμάτων νὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὸ ἑκάστοτε διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ δανείου ἀναγκαῖον ποσόν. Τὸ δάνειον ἀνεδέχθη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰς τὴν τιμὴν τῶν 90 ο)ο καταβλητέων εἰς τέσσαρας δόσεις, ἤτοι τῇ 15 Μαΐου καὶ 15 Νοεμβρίου 1900 καὶ 15 Μαΐου καὶ 15 Νοεμβρίου 1901 καὶ ἐκράτησε μὲν ἐξ αὐτῶν δι' ἴδιον λογαριασμὸν δραχμὰς 2.225,000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐξεχώρησε πρὸς συμμετόχους ἐν μέρει εἰς τοὺς ἀρχικοὺς ὅρους καὶ ἐν μέρει ἐπὶ προμηθείᾳ. Ὀνομαστικὸν κεφάλαιον δραχμὰς 5,000,000 τοῦ ἐν λόγῳ δανείου ἐκτέθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τῇ 11 καὶ 12 Δεκεμβρίου 1900 ὑπερεκαλύφθη.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Σπουδαιότατον ὅμως βῆμα προόδου ἐπετέλεσε διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1900 ἀποπεράτωσις τοῦ ἀνακαινισθέντος καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ θεμελίων ἀναγερθέντος νέου καταστήματος τῆς Τραπέζης καὶ ἡ ἐν τοῖς γραφείοις ἐγκατάστασις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς.

Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1896, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Διοικητοῦ κ. Στρέϊτ, εἶχε ληφθῇ ἡ ἀπόφασις πρὸς βελτίωσιν καὶ μεταρρύθμισιν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης· κατὰ τὸ θέρος δὲ τοῦ 1897 ὁ Διοικητὴς κ. Στρέϊτ ἠσχολήθη εἰς τὴν μελέτην καὶ τὸν κατάρτισμὸν σχεδίου πληροῦντος μὲν τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας τῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἐνταυτῷ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τότε περιστάσεων, ὅσον τὸ δυνατὸν οἰκονομικωτέρου. Ἀλλ' ὁ διορισμὸς τοῦ Διοικητοῦ ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐν γένει αἱ σοβαρώταται τῆς Διοικήσεως ἀσχολίαι κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1897 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1898 ἀνέστειλαν τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου. Ἀναλαβὼν ὅμως αὖθις τὰ καθήκοντα τοῦ Διοικητοῦ ὁ κ. Στρέϊτ ἐπελήφθη ἀμέσως τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, ἀλλ' ἐπὶ εὐρυτέρων καὶ πληρεστέρων βάσεων, ἀφοῦ αἱ βελτιωθεῖσαι οἰκονομικαὶ περιστάσεις τῆς Ἐθν. Τραπέζης, συνεπείᾳ τῆς γενομένης κατὰ τὸ 1898 διαρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, οὐ μόνον ἐπέτρεπον ἀλλὰ καὶ ἐπέβαλλον τοῦτο ὡς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναληφθεισῶν ποικίλων ὑποχρεώσεων. Ἐκπονηθέντος ἑπομένως ὅλως νέου σχεδίου, ἐγένετο ἔναρξις τῆς οἰκοδομῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1899. Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1900 αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης ἤρξαντο βαθμιαίως ἐγκαθιστάμεναι ἐν τοῖς γραφείοις τῆς στοᾶς τοῦ νέου Καταστήματος. Καὶ ἐδαπανήθη μὲν ποσὸν μεῖζον τοῦ προϋπολογισθέντος, ἤτοι ἐν συνόλῳ 1.200.000 δραχμῶν περίπου, ἐξ ὧν ὅμως περὶ τὰς 300.000 δραχμῶν διὰ ὑδραυλικὰς ἐγκιβωτίσεις κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς, διὰ τρία νέα χαλύβδινα θησαυροφυλάκια καὶ διὰ κλίβανον καταστροφῆς τραπεζικῶν γραμματίων.

Ἀλλ' εἰς τὰς παρεχομένας εὐκολίας τοῖς συναλλασσομένοις καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ διὰ τοῦ νέου Καταστήματος τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ ἡ εὐχέρεια, ἣν ἐκτήσατο ἡ Τράπεζα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος ἐργασιῶν αὐτῆς, συντελοῦσα εἰς τὴν κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἀποτροπὴν τῶν ἀποτόμων διακυμάνσεων καὶ τῆς ὑπερβολικῆς ὑψώσεως τῆς ἐπικαταλλαγῆς. Πράγματι τὸ συνάλλαγμα, εὐθὺς ὡς ἐξηντλήθη ἡ εἰς χρυσὸν δοθεῖσα τῇ Κυβερνήσει καὶ τῇ ἀγορᾷ διὰ τοῦ ἠγγυημένου ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἐξωτερικοῦ δανείου συνδρομή, ἤρχισε πάλιν νὰ βαίνῃ ὑφούμενον. Τὴν ὕψωσιν δὲ παρηκολούθησαν τὰ συνήθως παρομαρτοῦντα ἕτερα ἀτοπήματα τῶν ἀποτομωτέρων καὶ μεγαλειτέρων διακυμάνσεων καὶ τῆς μείζονος ἐπεμβάσεως τῆς κερδοσκοπείας ἐν τῷ κανονισμῷ τῶν τιμῶν, ὑφισταμένων διαρκεῖς καὶ οὐσιώδεις πολλάκις ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας διακυμάνσεις. Καὶ δὲν πρόκειται μὲν ἐνταῦθα περὶ γενικωτέρας ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλ' οὐδεὶς γνώστης τῶν τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς δύναται ἀμερολήπτως κρίνων νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἡ ὕψωσις θὰ ἦτο οὐσιωδῶς μεγαλειτέρα καὶ αἱ διακυμάνσεις μᾶλλον ἐπαισθηταὶ ἄνευ τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἥτις ἔχουσα διαθέσιμον παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ χρυσὸν καὶ τηροῦσα τὰς θυρίδας αὐτῆς ἀνοικτὰς εἰς πᾶσαν ζήτησιν συναλλάγματος, συνετέλεσενεἰς τὸν περιορισμὸν ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ μέτρου τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων. Ἐνῷ συνάμα ἀνατεθείσης αὐτῇ ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέγχου τῆς ἐντολῆς πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐξωτερικῶν δανείων συναλλάγματος, αὐτὴ αὕτη ἡ Τράπεζα, ἦτο ὁ σπουδαιότερος ἀγοραστής, τὴν ἐντολὴν δὲ ταύτην ἐξεπλήρου ἓν τε τῷ συνφέροντι τοῦ Ἐλέγχου καὶ ἀποτελοῦσα συνάμα κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὰς ἐκ τούτου δυναμένας νὰ προκύψωσι διαταράξεις τῆς ἀγορᾶς.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Μετὰ τοῦ ληξαντος ἔτους 1902 δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι λήγει καὶ ἡ πρώτη περίοδος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, κατὰ τὸ ἑξηκονταετὲς διάστημα τῆς ὁποίας ἠγωνίσθη αὕτη εἰς τὴν ἑδραίωσιν καὶ φήμην ἑαυτῆς ὡς πιστωτικοῦ ἱδρύματος πανευρωπαϊκῆς ἐκτιμήσεως, ἣν εἶχεν ἤδη κατακτήσει, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς ἑδραιώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν τὸ κυριώτερον θεμέλιον, διὰ τὴν παραιτέρω ἁλματικὴν πλέον ἀνάπτυξιν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ τὴν προπαρασκευὴν εἰς τοὺς μεγάλους ἐθνικοὺς ἀγῶνας εἰς οὓς ἀπεδύθη διὰ τὴν Ἀνάστασιν τῆς ὅλης φυλῆς καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα οἵ τε μεγαλουργοὶ τοῦ 1821 ἱδρυταὶ καὶ οἱ κατόπιν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἔθνους ἀγωνισθέντες μόνον ἐν ὀνείροις διέβλεπον.

Ἱδρυθεῖσα ἐν μέσῳ ἐρειπίων ἐπάλαισε μαρτυρικώτατα ἐπὶ ἑξηκονταετίαν ὅλην κατὰ μυρίων δυσχερειῶν ὡς ἐν τῇ συντόμῳ ἄλλως ταύτῃ μελέτῃ ἐξεθέσαμεν.

Μεμψίμοιρός τις θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ παρατηρήσῃ διεξερχόμενος τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς Τραπέζης ὅτι ἔν τισι σημείοις ἐφάνη ὑπεράγαν συντηρητική.

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ παρίδωμεν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑφ' οὓς ὅρους ἱδρύθη καὶ ἀνεπτύχθη ὤφειλε μετὰ πολλῆς προνοίας, ἔστω καὶ ἐπὶ ζημίᾳ ἑαυτῆς, ἐνίοτε, νὰ τηρῇ ὑπέρογον καὶ ἀκλόνητον τὴν πίστιν αὐτῆς, ὅτι δὲ ἐπεβάλλετο αὐτῇ ἐπίσης ἐν τῷ προορισμῷ αὐτῆς νὰ ἐπισκοπῇ τὸν εὐρύτερον ὁρίζοντα τῶν γενικῶν τῆς χώρας συμφερόντων καὶ τοῦ μέλλοντος. Πειράματα καὶ παρακεκινδυνευμέναι ἐνέργειαι δὲν ἐπετρέποντο εἰς ἱδρύματα ἀποτελοῦντα τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος καὶ γενικὸν θεματοθύλακα ἅμα τῶν κεφαλαίων οὐχὶ τῆς Ἑλλάδος

μόνης, ἀλλὰ καὶ σύμπαντος τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἑλληνισμοῦ. Οὕτω δὲ πολιτευομένη ἡ Τράπεζα καὶ τὸ ἴδιον αὐτῆς συμφέρον ὑπηρετεῖ οὐχὶ ὡς πρόσκαιρος κερδοσκοπικὴ ἐπιχείρησις, ἀλλ' ὡς μόνιμον καὶ διαρκὲς ἐθνικὸν ἵδρυμα.

Ἡ παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ συγκέντρωσις τῶν πολλαπλῶν αὐτῆς ἐργασιῶν ἐπεπλήθη οὐχ ἧττον καὶ ἐξ ἑτέρου λόγου. Ἡ κατὰ περιωρισμένον μέτρον μέτρον μόνον δυνατὴ ἀνάπτυξις ἑκάστης τῶν ἐργασιῶν τούτων, ὡς ἐπ τῶν στενῶν τῆς χώρας ὁρίων καὶ τῆς μὴ ἐπαρκοῦς εἰσέτι ἀναπτύξεως τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς αὐτῆς δράσεως καὶ γεωργικῆς παραγωγῆς, κατ' ἀνάγκην θὰ ἐπέβαλλεν, ἐν περιπτώσει ἐξασκήσεως ἑκάστου κλάδου ἐργασιῶν ὑπὸ ἰδιαιτέρων ἱδρυμάτων. Τὴν σύστασιν τοιούτων μετὰ κεφαλαίου καὶ κύκλου ἐργασιῶν περιωρισμένων, ἑπομένως ἀσθενεστέρας πίστεως καὶ εὐπαθεστέρων ἐν ἐποχαῖς κρίσεως καὶ ἐν περιπτώσει ζημιῶν, αἵτινες συνήθως ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐπαρκοῦς εἰσέτι θεμελιώσεως καὶ ἀναπτύξεως εὐνοϊκῶν ὅρων τῆς ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικῆς δράσεως, ἀθροαι ἐνσκήπτουσιν ἐπί τινος κλάδου ἐργασιῶν ἑκάστοτε.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα παρέστη ἀτυχῶς μάρτυς ἐν τῷ μακρῷ αὐτῆς οἰκονομικῷ βίῳ εἰς διαφόρους ματαίας ἀποπείρας ἢ οἰκτρὰ ναυάγια τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν οὐχὶ σπανίως ἡ πρόσκαιρος ἀναλαμπὴ ἐκρίθη ὡς μόνιμος ἐπιτυχία.

Ἐπεβάλλετο ἑπομένως ἡ μορφή, ὑπὸ τὴν ὁποίαν συνέστη καὶ ἀνεπτύχθη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα. Ὑπὸ τὴν μορφὴν δὲ ταύτην πολυτίμους παρέσχε τῇ τε χώρᾳ καὶ τῷ Κράτει ὑπηρεσίας καὶ κέρδη οὐχὶ ἀσήμαντα προσεπορίσατο εἰς τοὺς μετόχους αὐτῆς. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνεπλήρωσε τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐγχωρίου νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ διετήρησεν ἀμείωτον τὴν πίστιν ἐπὶ τὸ τραπεζικὸν αὐτῆς γραμμάτιον. Συνέδραμε δὲ ἐνεργῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν Κυβέρνησιν ἐν τῇ συντελεσθείσῃ τῷ 1883 νομισματικῇ μεταρρυθμίσει, ἧς τὴν ἀνάγκην θερμῶς εἰσηγήθη. Πρὸς τούτοις ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνέτρεξε τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν διὰ τῶν ὑπ' αὐτῆς παρεχομένων εὐκολιῶν εἰς τὴν ἀπό τόπου εἰς τόπον μεταφορὰν χρημάτων, ἤτις πολλοὺς κινδύνους καὶ δυσχερείας παρουσίαζεν.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ τῆς ἐργασίας τῶν προεξοφλήσεων συνέδραμε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐμπορικοῦ τόκου, ἐν γένει δὲ εὐρέως ἀνέπτυξε πάσας τὰς ἐργασίας ἐκδοτικῆς Τραπέζης. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συγκεντρώσασα διὰ τῆς πίστεως αὐτῆς σημαντικὰ παρ' ἑαυτῇ κεφάλαια, μεγάλως συνετέλεσε διὰ τῶν ἐνυποθήκων αὐτῆς χορηγήσεων εἰς τὴν αὔξησιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ κτηματικοῦ πλούτου τῆς χώρας.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπεστήριξε πᾶσαν ἐπιχείρησιν δυναμένην νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας παραγωγὴν καὶ τὴν ἐν γένει πρόοδον αὐτῆς. Ἰδίως δὲ ἐξέχει ἡ ὑποστήριξις, ἣν παρέσχεν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν σκοπὸς ὑπῆρξεν ἡ ἀνάπτυξις τῆς συγκοινωνίας.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπῆρξεν ὁ χορηγὸς τῶν πρὸς τοὺς Δήμους καὶ Λιμενικὰς Ἐπιτροπὰς χρηματικῶν μέσων, εἰς ἃ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ὀφείλεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων λιμενικῶν καὶ δημοτικῶν ὡς καὶ ἑτέρων ἔργων κοινῆς ὠφελείας.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, θεματοφύλαξ καὶ διαχειριστὴς πολλῶν κληροδοτημάτων καὶ ἑτέρων παρ' αὐτῇ καταθέσεων προωρισμένων εἰς κοινωφελεῖς ἢ ἐθνικοὺς σκοπούς, συνετέλεσεν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐβοήθησε τὴν γεωργίαν διὰ προσωπικῶν πρὸς τοὺς γεωργοὺς χορηγήσεων, λύσασα κατὰ μέγα μέρος τὸ δυσχερὲς πρόβλημα τῆς γεωργικῆς πίστεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰργάσθη πρὸς ἀνάπτυξιν παρ' ἡμῖν τοῦ πνεύματος συνεταιρισμοῦ καὶ ἐνίσχυσε διὰ τῆς πίστεως αὐτῆς τὰς ἐγχωρίους ἀνωνύμους Ἑταιρίας διὰ τῆς εἰς ταύτας συμμετοχῆς.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ τοῦ ταμιευτηρίου αὐτῆς συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν παρ' ἡμῖν τοῦ πνεύματος ἀποταμιεύσεως.

Καὶ αὗται μὲν αἱ ὑπηρεσίαι, ἅς, ὡς εἴδομεν, πρὸς τὴν χώραν παρέσχε καὶ παρέχει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, οὐχὶ δὲ ἐλάσσονες αἱ πρὸς τὸ Κράτος καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἔν τε ὁμαλαῖς ἰδίως ὅμως ἐν κρισίμοις περιστάσεσι. Μηδέποτε διστάσασα μετὰ πάσης εἰλικρινείας νὰ ὑποβάλῃ τῇ Κυβερνήσει τὰς γνώμας αὐτῆς περὶ τῶν γενικῶν τῆς χώρας οἰκονομικῶν συμφερόντων, οὐδέποτε ἀφ' ἑτέρου ἠρνήθη πάσαις ταῖς ἑκάστοτε Κυβερνήσεσι τὴν συνδρομὴν αὐτῆς, ἐκ τοῦ ταμείου δὲ αὐτῆς ἤντλησε τὸ Κράτος ἐν κρισίμοις περιστάσεσι καὶ τῇ συνδρομῇ τῆς πίστεως τοῦ τραπεζικοῦ αὐτῆς γραμματίου ἠδυνήθη νὰ ἀντιμετωπίσῃ ταύτας.

Θαυμαστὴ δὲ ἐν γένει ὑπῆρξεν ἡ αντοχή, ἣν ἐπεδείξατο ἡ Τράπεζα κατὰ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας κρίσεις, αἵτινες συνεκλόνισαν τὴν Ἑλλάδα ἀφ' ἧς ἱδρύθη τὸ Τραπεζιτικὸν καὶ Ἐθνικὸν τοῦτο ἵδρυμα. Μετὰ τὴν δεινὴν δὲ ἐθνικὴν κρίσιν τοῦ 1897, ἐνισχυθεῖσα, ὡς πρῶτον αὐτῆς μέλημα ἐθεώρησε νὰ συντελέσῃ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ τῶν πολλαπλῶν παρεχομένων εἰς τοὺς συναλλασομένους εὐκολιῶν, ὅπως κατὰ πρῶτον λόγον ἡ ἐνίσχυσις αὕτη χρησιμεύσῃ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν.

Ἐν τοιαύτῃ εὐρείᾳ δράσει κλείσασα ἡ Τράπεζα τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον, ἀληθὴς ἤδη οἰκονομικὸς κολοσσὸς ἐμπνέων τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ μέγα αὐτῆς ἔργον, ἅμα δὲ τὴν ἀπεριόριστον ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀπόλυτον πεποίθησιν ἐπὶ τὸ μέλλον, ἐχώρησεν ἀπροσκόπτως εἰς τὴν ἁλματικὴν ἐξέλιξιν, ἐξ ἧς προβάλλει σήμερον ὁ παγκοσμίου πλέον κύρους οἰκονομικὸς παράγων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ στηρίζηται ἀσφαλῶς τὸ Κράτος, ἅμα δὲ νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ αὐτὸ καὶ ὁλόκληρος ἡ Φυλή.

Πρὶν ὅμως ἐπιληφθῶμεν τῆς μελέτης τῶν κατὰ τὴν Β'. περίοδον ὡς εἴπομεν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, δὲν θεωροῦμεν παρέλκον, ὡς συντομωτέραν ἐνδειξιν τῆς βαθμιαίας ἀναπτύξεως τῆς Τραπέζης, νὰ πκραθέσωμεν ἐνταῦθα τὰς κατωτέρω σημειώσεις συγκριτικὰς ἀπὸ δεκαετίας εἰς δεκαετίαν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐργασιῶν ἑκάστου κλάδου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΕΜΦΑΙΝΩΝ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

Κίνησις λογαριασμοῦ τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας.—1842 - 1901

Ἐν	ἔτει	1842.	Δραχ.	6.951
»	»	1850.	»	153.096
»	»	1860.	»	435.000
»	»	1870.	»	2.700.000
»	»	1880.	»	3,214.286
»	»	1890.	»	4,000.000
»	»	1900.	»	4,000.000

ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ

Κίνησις λογαριασμοῦ προεξοφλήσεων ἐμπορικῶν εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας.—1842 - 1901

Ἐν	ἔτει	1842. . . .	Δραχ.	642.712
»	»	1850. . . .	»	1,280.741
»	»	1860. . . .	»	3,689.844
»	»	1870. . . .	»	10,741,772
»	»	1880. . . .	»	15,088.898
»	»	1890. . . .	»	9.081.647
»	»	1900. . . .	»	17,590.918

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

Κίνησις λογαριασμοῦ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας.—1862 - 1901

Ἐν	ἔτει	1862.	Δραχ.	1,112.004
»	»	1870.	»	3,804.762
»	»	1880.	»	8,062.500
»	»	1890.	»	10,848.220
»	»	1900.	»	9,500.000

ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ

Σύνολον τῶν ἐντὸς ἑκάστης δεκαετίας 1842 - 1901 ἐμπορικῶν πρσεξοφλήσεων πρὸς γεωργοκτηματίας

Ἐν	ἔτει	1842. . . .	Δραχ.	3,318.599
»	»	1850. . . .	»	17,860.600
»	»	1860. . . .	»	21,109.565
»	»	1870. . . .	»	57,067.464
»	»	1880. . . .	»	105,955.377
»	»	1890. . . .	»	92,530.894
»	»	1900. . . .	»	

ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΙ ΕΝΕΧΥΡΩ

Κίνησις λογαριασμοῦ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶνἐτῶν 1842-1901

Ἐν ἔτει	1842	Δραχ.	
» »	1850	»	1.139.207
» »	1860	»	1.856.406
» »	1870	»	1.750.833
» »	1880	»	1.445.102
» »	1890	»	5.581.182
» »	1900	»	30.133.006

ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙ ΥΠΟΘΗΚΗ

Κίνησις λογαριασμοῦ Δανείων ἁπλῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1859-1901

Ἐν ἔτει	1859	Δραχ.	678.781
» »	1870	»	6.608.908
» »	1880	»	24.785.004
» »	1890	»	39.387.735
» »	1900	»	39.426.987

ΧΡΕΩΛΥΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙ ΥΠΟΘΗΚΗ

Κίνησις λογαριασμοῦ Χρεωλυτικῶν Δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1842—1901

Ἐν ἔτει	1842	Δραχ.	2.923.216
» »	1850	»	2.089.105
» »	1860	»	233.787
» »	1870	»	2.461.567
» »	1880	»	436.649
» »	1890	»	203.770
» »	1900	»	2.396.111

ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΙ ΥΠΟΘΗΚΗ

Κίνησις Ἀνοικτῶν Λογαριασμῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1842—1901

Ἐν ἔτει	1842	Δραχ.	
» »	1850	»	1.195.731
» »	1860	»	5.337.036
» »	1870	»	13.260.358
» »	1880	»	9.443.264
» »	1890	»	5.533.593
» »	1900	»	2.880.224

ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥΣ, ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΑΙ.

Κίνησις λογαριασμοῦ Δανείων πρὸς Δήμους, Λιμένας καὶ ἕτερα Νομικὰ πρόσωπα δημοσίας τάξεως εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1881—1901

Ἐν ἔτει	1881	Δραχ.	3.853.469
» »	1890	»	24.802.432

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΙΑΣ

Κίνησις λογαριασμοῦ τῶν χορηγήσεων πρὸς γεωργοὺς καὶ κτηματίας κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους ἀπὸ τοῦ 1866—1901

Ἐν ἔτει	1866	Δραχ.	1.427.036
» »	1870	»	1.669.221
» »	1880	»	9.187.143

ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Κίνησις λογαριασμοῦ «Μετοχαὶ ἐγχωρίων Ἑταιριῶν» εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1857—1901

Ἐν ἔτει	1857	Δραχ.	98.214
» »	1860	»	539.018
» »	1870	»	269.839
» »	1880	»	273.871
» »	1890	»	1.530.341
» »	1900	»	2.858.011

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Κίνησις τοῦ λογαριασμοῦ τῶν Ἐντόκων Καταθέσεων (περιλαμβανομένου τοῦ λαχειοφόρου δανείου τῆς δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1843—1901

Ἐν ἔτει	1850	Δραχ.	1.057.449
» »	1860	»	6.430.044
» »	1870	»	13.280.148
» »	1880	»	38.299.982
» »	1890	»	101.274.037
» »	1900	»	94.731.034

ΑΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Κίνησις λογαριασμοῦ Ἀτόκων Καταθέσεων εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1844—1901

Ἐν ἔτει	1850	Δραχ.	16.781
» »	1860	»	484.051
» »	1870	»	2.310.452
» »	1880	»	4.692.841
» »	1890	»	25.510.034
» »	1900	»	13.578.668

ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙ ΕΝΕΧΥΡΩ

Κίνησις λογαριασμοῦ Δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1842—1901

Ἐν ἔτει	1842	Δραχ.	3,701
» »	1850	»	8.192
» »	1860	»	93.886
» »	1870	»	65.442
» »	1880	»	386.249
» »	1890	»	469.863
» »	1900	»	3.039.552

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Κίνησις λογαριασμοῦ Ταμιευτηρίου εἰς τέλος ἑκάστης δεκαετίας τῶν ἐτῶν 1842—1901

Ἐν ἔτει	1842	Δραχ.	
» »	1850	»	209.567
» »	1860	»	459.813
» »	1870	»	405.709
» »	1880	»	544.449
» »	1890	»	1.198.936
» »	1900	»	2.496.382

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Ἐγεννήθη ἐν Δαδίῳ τῷ 1845. Τὰς ἐγκυκλίους σπουδάς του διήνυσεν ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ καὶ εἶτα ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν, ἔνθα ἐσπούδασε τὰ Νομικά, ἀσχοληθεὶς εἰδικώτερον περὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον.

Ἐπανελθὼν ἐκ Γερμανίας ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον μέρος τῆς πραγματείας του «Περὶ Ἱερατικῆς ἐξουσίας». Τῷ 1872 διωρίσθη πρωτοδίκης ἐν Ἀθήναις, τῷ δὲ 1880 καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου. Τῷ 1898 ἐξελέγη ὑποδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξηκολούθησεν ὅμως διδάσκων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Βαλαωρίτου τῷ 1914 ἐξελέγη Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, παραμείνας ἐπὶ βραχὺ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο. Διορισθεὶς εἶτα μέλος τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιτροπῆς, ἀνέλαβεν αὐτὸς καὶ ἤγαγεν εἰς πέρας τὰς Γενικὰς Ἀρχὰς καὶ τὸ Ἐνοχικὸν Δίκαιον.

Τελευταῖον ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἡ σύνταξις σχεδίου μεταρρυθμίζοντος τὴν ἐν ἰσχύϊ Πολιτικὴν Δικονομίαν.

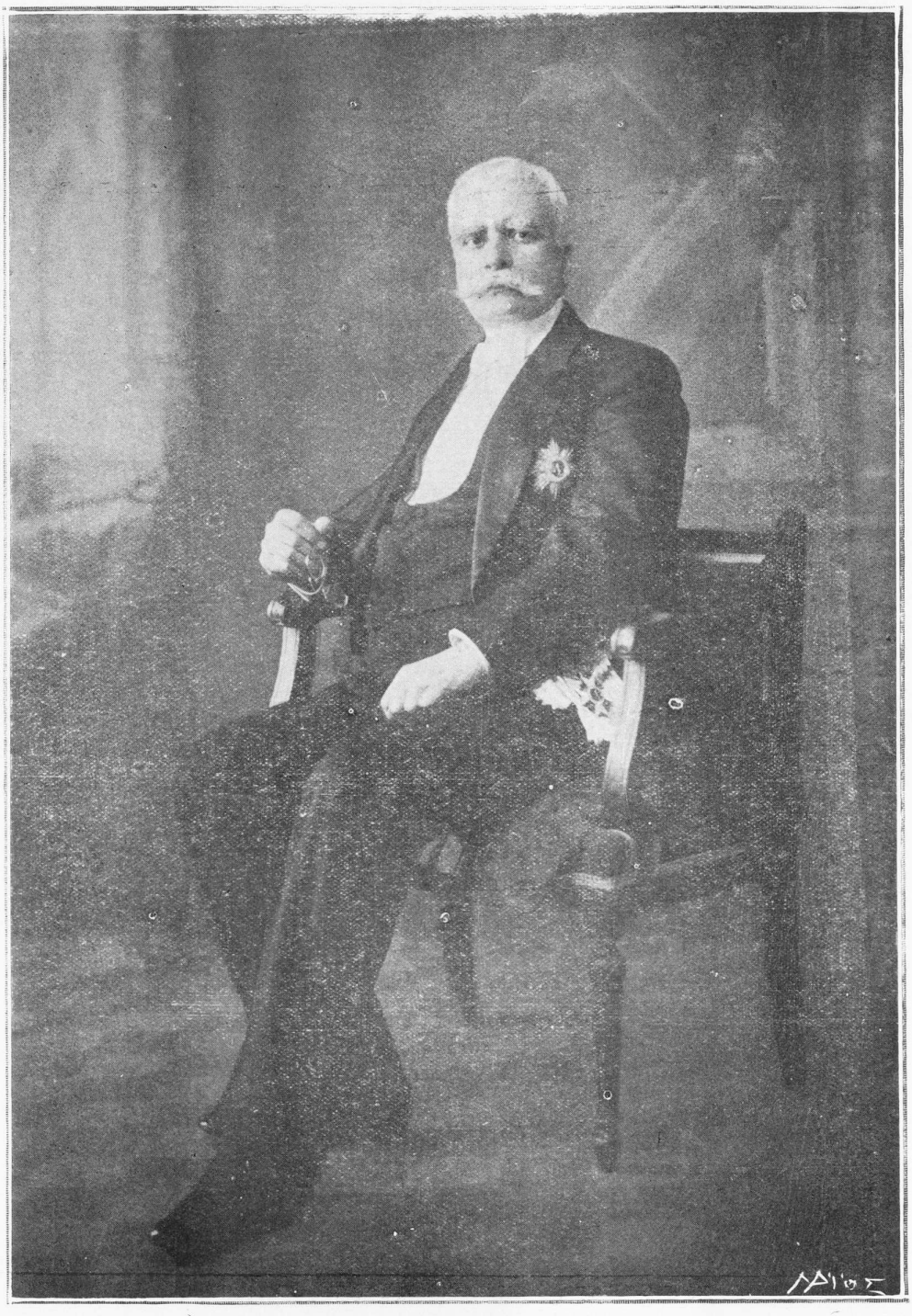

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Πλήρεις βιογραφικαὶ σημειώσεις τοῦ ἀνδρός, δὲν εἶνε δυνατὸν βεβαίως νὰ παρατεθῶσιν ἀπὸ τῆς σελίδος ταύτης. Διότι ὁ βίος του ἀποτελεῖ ἱστορίαν, ἢ καλλίτερον μακρὸν κεφάλαιον τῆς Ἱστορίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος

Πολιτευτὴς ἐκ τῶν ἀργαιοτέρων καὶ διαπρεπεστέρων, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ Ὑπουργὸς ἐπανειλημμένως τῶν ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Δηλιγιάννην Κυβερνήσεων, διεκρίθη πάντοτε διὰ τὴν χρησιμότητα τοῦ ἤθους, τὴν συντηρητικότητα τῶν ἀρχῶν καὶ τὴν πολιτικὴν περίνοιαν. Ὅσάκις αἱ πολιτικαὶ κρίσεις ἐν Ἑλλάδι, ἀπήτησαν ἄνδρα νουνεχῆ καὶ συνετόν, ὅστις μὲ στερρὰν τὴν χεῖρα ν' ἀναλάβῃ τὸ πηδάλιον τοῦ χειμαζομένου πολιτειακοῦ σκάφους καὶ νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἠρεμίαν, ὡς τοιοῦτος ὑπεδείχθη καὶ ἀνεδείχθη ὁ Ἀλέξανδρος Ζαΐμης, παρασχὼν οὕτως εἰς τὴν Ἑλλάδα, πολυτίμους ὅσον καὶ ἀπείρους ὑπηρεσίας, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσῃ εὐρύτατα ἡ ἱστορία τοῦ ἀπὸ πεντηκονταετίας πολιτικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος.

Πολιτικῶς, ἱστορικῶς, κοινωνικῶς λευκὸς ὁ κ. Ζαΐμης, ὑπηρετήσας τῆς Ἑλλάδα ὅπου ἂν ἐκλήθη, ἐπανειλημμένως Πρωθυπουργὸς καὶ Ὕπατος Ἁρμοστὴς ἐν Κρήτῃ, διεκρίθη κυρίως διὰ τὴν ἰδεώδη μετριοφροσύνην, ἥτις ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸν μακρὸν πολιτικόν του βίον. Τὸ «λάθε βιώσας», οὐδέποτε ἐφημόσθη ἰδεωδέστερον καὶ μέχρι σημείου, ὥστε νὰ χαρακτηρισθῇ πολλάκις ὡς ἐλάττωμα. Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐξελέγη κατὰ τὸ 1914, ἀπεχώρησε κατὰ Ἰανουάριον 1921, παρασχὼν εἰς τὸ ἐθνικὸν ἵδρυμα τὴν αἴγλην τοῦ ὀνόματός του καὶ τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς τιμῆς, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σωφροσύνης, αἵτινες πάντοτε διέκριναν τὸν ἄνδρα κατὰ τὸν μακρὸν αὐτοῦ βιον.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β.'
1901-1921

Εν επισήμῳ τελετῇ γενομένῃ ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῇ 23ῃ Μαρτίου 1920 Ἑλλάς, ἡ ἐκπροσωπουμένη ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης, τῶν Ὑπουργῶν, ὅλων τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν ὡς καὶ τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς πρωτευούσης προσωπικοτήτων, ἐξεδήλωσε τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτῆς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν τοῦτο ἵδρυμα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως ἑξηκονταετερίδος ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ.

Εὐγνώμων ἡ Ἑλλάς, διὰ τῶν ἐπισημοτέρων αὐτῆς ἀντιπροσώπων προσῆλθε νὰ ἐκδηλώσῃ οὐ μόνον τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἔθνους σύμπαντος τὸ ἀμέριστον καὶ θερμότατον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ ἱδρύματος, ὅπερ οὐδέποτε ἐπεζήτησε συμφέροντα μὴ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ τῆς Πολιτείας καὶ κοινωνίας ἐξεπλήρωσε πλήρως τὰ πρὸς αὐτὰς καθήκοντα καὶ κατώρθωσε, παλαῖον κατὰ μυρίων ἑκάστοτε δυσχερειῶν, νὰ ἀποκτήσῃ ἀπεριόριστον οἰκονομικὴν πίστιν καὶ ἠθικὴν ἐμπιστοσύνην ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ.

Ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐκείνῃ συγκεντρώσει, γενομένῃ κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως, ὁ μὲν Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ Κράτους ἐξεδήλωσε δι' ἐκφράσεων λίαν τιμητικῶν τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Πολιτείας, ὁ χοροστατῶν Ἱεράρχης ηὐχήθη ὑπὲρ τοῦ ἱδρύματος, ὁ δὲ Πρόεδρος τῆ Συνελεύσεως, ἐν συντόμῳ ἱστορικῇ ἀνασκοπῇ περὶ τοῦ ἔργου τῆς Τραπέζης, ἐξέφρασε τὴν ἄδολον εὐγνωμοσύνην τῆς χώρας πρὸς τὸν φιλέλληνα ἱδρυτὴν Ἐυνάρδον καὶ τοὺς χρηματίσαντας διοικητὰς τῆς Τραπέζης, διὰ τὴν σώφρονα διοίκησιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ὁ Διοικητὴς τῆς τραπέζης λαβὼν τὸν λόγον ηὐχαρίστησεν ἐξ ὀνόματος τῆς Τραπέζης τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, τοὺς Ὑπουργοὺς καὶ ὅλους τοὺς παραστάντας καὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐλήφθησαν συγχαρητήρια ψηφίσματα ἐξ ὅλων τῶν Δήμων τοῦ Κράτους, ἐξ ὅλων τῶν Ἐμπορικῶν Συλλόγων καὶ ὑπερδισχίλια τηλεγραφήματα βιομηχάνων, ἐμπόρων καὶ κτηματιῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δὲ διεβίβασαν τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν ἡ, Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, ὁ Ἀρχικαγγελάριος τῆς Γερμανίας, ὅλαι αἱ Προνομιοῦχοι ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι τῆς Εὐρώπης, ἐξ ὧν καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἀπέστειλε τὸ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι αὐτῆς ἐκδοθὲν μετάλλιον μετ' εἰδικῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐγκεχαραγμένης ἀφιερώσεως. Συγχαρητήρια ἐπίσης τηλεγραφήματα ἀπέστειλαν οἱ ἐπιζῶντες ἀπόγονοι τοῦ ἀειμνήστου Ἐυνάρδου, ἡ Τράπεζα Ρότσιλδ Λονδίνου, πλεῖσται Τράπεζαι τῆς Εὐρώπης, πλεῖστοι εὐαγεῖς οἶκοι καὶ κοινότητες ἐκ πάσης γωνίας τοῦ κόσμου, ὅπου ὑπάρχουσιν ὁμοεθνεῖς ἡμῶν.

Ὑπὸ τὰς γενικὰς ταύτας ἐκφράσεις ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τὰς εὐχὰς Ἑλλήνων καὶ ξένων εἰσῆλθεν ἡ Τράπεζα εἰς τὴν δευτέραν αὐτῆς περίοδον, καθ' ἣν, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ, ἀκλόνητος πλέον καὶ σεβαστὴ ἐχώρησεν ἐπὶ τὸν μέγαν καὶ ἐθνικὸν αὐτῆς προορισμόν.

Καὶ πράγματι, ὡς τὸ ἔτος 1902 οὕτω καὶ τὸ 1903 καὶ ἐφεξῆς ἐσημειώθη ὁμαλὴ πλέον πρόοδος καὶ αὔξησις εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης. Ὁ ἀπολογισμὸς αὐτῆς παρουσιάζει αὔξησιν τῶν διαφόρων κονδυλίων τῆς Τραπέζης κατὰ πολὺ ὑπερτέραν τῆς πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη ἀναλογίας. Ἀξιοπαρατήρητον ἰδίᾳ διαφορὰν παρουσιάζει τὸ κονδύλιον τῶν ἐξωτερικῶν λῃσμῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ παρουσιάζεται κίνησις ἀνωτέρα κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1903 ἐκ 17 περίπου ἑκατομυρίων, κατὰ δὲ τὸ 1904 ἐξ ἑκατὸν εἴκοσι πέντε ὅλων ἑκατομυρίων. Τὸ κονδύλιον δηλονότι τῶν ἐξωτερικῶν λῃσμῶν παρουσίαζε τὸ 1904 ποσὰ δρχ. 489,284,303 ἐνῷ πρὸ ἑξαετίας μόλις ἐσημειοῦτο εἰς Δρχ. 48,500,000.

Τονίζομεν εἰδικῶς τὸ σημεῖον τοῦτο πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἐντόνων προσπαθειῶν τῆς Τραπέζης νὰ ἀνακόψῃ καὶ περιορίσῃ τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ Συναλλάγματος καὶ τὰς τόσον ἐπιζημίους διακυμάνσεις αὐτοῦ, κρατοῦσα τὴν δυνατὴν ἰσορροπίαν καὶ διευκολύνουσα νὴν βαθμιαίαν ὑποτίμησιν διὰ τῆς προθύμου πάντοτε παροχῆς τοιούτου ἐκ τῶν θυρίδων της. Διὰ τοιούτου τρόπου καὶ σοφῆς διαχειρίσεως κατώρθωσεν ἡ Τράπεζα ἐπὶ γενικῇ ὠφελείᾳ νὰ ὠθήσῃ βαθμιαίως τὸ Συνάλλαγμα πρὸς τὸ ἄρτιον τὸ ὁποῖον προσήγγισε τοῦτο κατὰ τὸ 1907, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν πρόοδον ταύτην δὲν ἔλειψε καὶ ἡ φροντὶς περὶ συλλογῆς καὶ ἐκαθαρίσεως διαφόρων ἐκκρεμῶν ἀπαιτήσεων, τὰς ὁποίας ἐκληροδότησε καὶ ἡ γενικὴ τῶν προηγουμένων ἐτῶν οἰκονομικὴ δίνη, ἀλλὰ καὶ ἡ συγχώνευσις τῆς Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας. Συνέπεια τῆς φροντίδος ταύτης εἶναι καὶ ἡ παρατηρουμένη ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ 1903 αὔξησις τῶν κτημάτων τῆς Τραπέζης προελθοῦσα ἐκ τῆς κατακυρώσεως δισφόρων κτημάτων ὀφειλετῶν.

ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Σπουδαιότατον διὰ τὴν Τράπεζαν γεγονὸς ὑπῆρξε κατὰ τὸ 1903 ἡ σύναψις συμβάσεως τῆς 28 Φεβρουαρίου 1903 μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου τῆς 17 Μαρτίου 1903, διὰ τῆς ὁποίας συνωμολογήθη 1) παράτασις τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1916 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1930 ἤτοι ἐπὶ δεκατέσσαρα ἔτη καὶ 2) ἡ ἐπέκτασις τοῦ προνομίου καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1920, ὅτε λήγει τὸ προνόμιον τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης, τοῦ μέχρι 1930 ἐπίσης. Οὕτω καθορίζεται ἀπὸ τοῦ 1920 ἡ καθιέρωσις ἑνιαίας κυκλοφορίας τραπεζιτικῶν γραμματίων καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα μόνον διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ἐν τῷ νόμῳ τῷ κυρωῦντι τὴν σύμβασιν ταύτην ἐγένετο μνεία ἐν ᾧ ἄρθρῳ περὶ ἀποδοχῆς συμβάσεως ἐὰν ἤθελε ὑπογραφῇ τοιαύτη πρὸς συγχώνευσιν μερικὴν ἢ ὁλικὴν τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἑνιαίας κυκλοφορίας Τραπεζογραμματίων καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ προνομίου τῆς Ἰονικῆς. Καὶ εἶχε μὲν συνομολογηθῇ τῷ ὄντι τοιαύτη σύμβασις μεταξὺ τῆς ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν Μετόχων αὐτῆς καὶ οὕτω ἡ ρηθεῖσα σύμβασις δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ.

Διὰ τοῦ 2ου ἄρθρου τῆς περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου συμβάσεως ὁρίζεται ὅτι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἐξακολουθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία ὁ ἀνώτατος ὅρος κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης αὐξάνεται κατὰ 7.000.000, ἤτοι ποσὸν ἴσον ἐκείνῳ εἰς ὃ ἀνέρχεται τὸ δικαίωμα κυκλοφορίας τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης. Ἀπὸ δὲ τῆς λήξεως τοῦ προνομίου τῆς Ἰονικῆς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀποδέχεται πάσας αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἰδίως τὰς περὶ χορηγήσεως εἰς γεωργοὺς καὶ κτηματίας δανείων μέχρι τῆς λήξεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς.

Ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς συμβάσεως ἡ Ἐθνικὴ ὑπεχρεώθη νὰ ἐγκατασιήσῃ ἓξ ὑποκαταστήματα εἰς τὰς Ἰονίους νήσους καὶ ἓξ ἐπίσης ὑποκαταστήματα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ὡρίζετο ὅτι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1905 ὁ τόκος τῶν γεωργοκτηματικῶν χορηγήσεων ὑποβιβάζεται εἰς 6 0/0 καὶ εἰς 20 000.000 τὸ κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου ἑκάστου ἔτους διατιθέμενον εἰς γεωργοκτηματικὰς ἐπιχειρήσεις ποσόν. Ἐπίσης ὑπεβιβάσθη ὁ τόκος τῶν ἐνυποθήκων δανείων εἰς τὰ 6 0/0 ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ παράτασις τοῦ προνομίου αὐτῆς. Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς συμβάσεως ἡ Τράπεζα ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ εἰς τὸ Δημόσιον καθ' ἑξαμηνίαν εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῆς ὠφελείας τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν Τραπεζογραμματίων, καθωρίζετο δὲ λεπτομερῶς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐξευρέσεως καὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς ὠφελείας ταύτης. Ἐν τῇ συμβάσει καθωρίζετο ἐπίσης ὁ τρόπος καὶ αἱ προθεσμίαι αἱ τασσόμεναι διὰ τὴν παρουσίασιν τῶν γραμματίων πρὸς ἀνταλλαγήν, ὁσάκις ἡ Τράπεζα καλεῖ τὸ κοινὸν πρὸς τοῦτο.

ΣΤΑΦΙΔΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1903 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετέσχε τοῦ πρὸς τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν δανείου ἐκ δραχμῶν 5,500,000 χορηγήσασα 3,500.000 δραχμάς. Τὸ δάνειον τοῦτο συνωμολογήθη ἵνα παρασχεθῶσιν εἰς τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν τὰ μέσα ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, τείνοντα εἰς ἀνακούφισιν τῶν πληθυσμῶν τῶν σταφιδοπαραγωγῶν ἐπαρχιῶν τὰς ὁποίας ἐμάστιζεν ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην προκύψασα σταφιδικὴ κρίσις ἐκ τῆς ὑπερπαραγωγῆς τοῦ σταφιδοκάρπου. Ἡ Σταφιδικὴ Τράπεζα εἶχεν ἱδρυθῇ διὰ νόμου τοῦ Κράτους πρὸς εἴσπραξιν ὡρισμένου ποσοῦ τοῦ καρποῦ, καταβαλλομένου ὡς φόρου εἰς εἶδος ὑπὸ τῶν παραγωγῶν κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαγωγὴν τοῦ σταφιδοκάρπου.

Ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ ἐν λόγῳ δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν, ὅπως προβῇ αὕτη εἰς ἀγορὰν σταφίδος ἐκ τῆς ἐσοδείας τοῦ 1903 πρὸς μεταπώλησιν καὶ χρῆσιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Ἐκτὸς τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ δάνειον τοῦτο ἡ Ἐθνικὴ ἔλαβεν ὡς ἐνέχυρον 1) τὸν διὰ τῶν χρημάτων τοῦ δανείου καὶ διὰ τῶν κεφαλαίων τῆς Σταφιδικῆς ἀγορασθέντα σταφιδόκαρπον. 2) Τὸν λόγῳ παρακρατήματος (φόρου εἰς εἶδος) παραλαμβανόμενον ὑπὸ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης καρπόν. Εἰς τὴν συναφθεῖσαν λοιπὸν περὶ τοῦ δανείου σύμβασιν μετὰ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης μετέσχε καὶ τὸ Δημόσιον. Συγχρόνως ὅμως ἡ Σταφιδικὴ κατώρθωσε νὰ προπωλήσῃ ὅλον τὸ ποσὸν τοῦ καρποῦ εἰς ὁμάδα βιομηχάνων κατεργαζομένων μιστέλιων καὶ κονιάκ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρξατο σοβαρωτέρα σκέψις καὶ συνεννόησις περὶ συμπήξεως εἰδικῆς δανειστικῆς Τραπέζης μετὰ συνδυασμοῦ διαρκείας ἐτῶν τινων, καθ' ὃν ὅμως νὰ λείψῃ ἡ ἐγγύησις τοῦ Κρά-

τους, ἡ δὲ Τράπεζα αὕτη ν'ἀπασχοληθῇ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν βιομηχανικῶν ἐκ σταφίδος προϊόντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐλάττωσιν τῆς ἐξαγωγῆς δι'ἐπιτοπίας καταναλώσεως τῆς σταφίδος εἰς διαφόρους χρήσεις. Ἐκτὸς ὅμως τῆς σημαντικῆς ταύτης συμβολῆς τῆς Ἐθνικης Τραπέζης εἰς τὸ ἐν λόγῳ δάνειον ἐν τῷ ἰσολογισμῷ αὐτῆς τοῦ ἔτους 1903 ἀναγράφο ται μεταξὺ τῶν ἀγροτικῶν δανείων καὶ 1,165,464 δραχμαὶ δοθεῖσαι μόνον ἐπὶ σταφιδαμπέλων.

Δυστυχῶς ἡ κρίσις τῆς σταφίδος ἐξηκολούθησε καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος, αἱ καθυστερήσεις δὲ τῶν χρεωλυσίων καὶ τῶν τόκων τῶν δανείων τούτων ηὐξήθησαν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ἡ σχετικὴ μερὶς τῆς Τραπέζης σημειοῦται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δ)βρίου τοῦ 1905 εἰς δέκα αἱ πλέον ἑκατομμύρια εἰς τὸν κλάδον τῶν ἀγροτικῶν δανείων. Παρὰ τὰς καθυστερήσεις ἐν τούτοις ταύτας, ἡ Τράπεζα, ἀντιλαμβανομένη ὅτι αὗται ὠτειλοντο οὐχὶ εἰς τὴν παθητικὴν κατάστασιν αὐτῶν ἀλλ'εἰς τὴν κρατοῦσαν κρίσιν, ἀπέφευγε τὴν κατάθλιψιν τῶν ὀφειλετῶν καὶ τὴν ἐπιδίωξιν ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων, ἀναγνωρίζουσα ὅτι ἐν τῷ γενικωτέρῳ συμφέροντι καὶ τῷ προορισμῷ ἄλλως τε αὐτῆς ὤφειλε νὰ προσαρμόζηται πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν παρουσιαζομένας ἑκάστοτε ἀνάγκας.

Αἱ προσπάθειαι ἄλλως τε, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τραπέζης, αἱ τείνουσαι εἰς ἐξεύρεσιν σωτηρίου τινὸς συνδυασμοῦ δὲν ἔπαυσαν, μέχρις οὗ τὸ 1905 ἱδρύθη τῇ σθεναρᾷ καὶ σημαιούσῃ συμπράξει τῆς Ἐθνικῆς ἡ Προνομιοῦχος Ἑταιρία πρὸς προστασίαν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορίας τῆς σταφίδος.

Εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετέσχεν, ἀναλαβοῦσα 8000 μετοχάς, ἀξίας δύο ἑκατομμυρίων ἑξηκοντατεσσάρων χιλιάδων.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ
ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Τὸ ἔτος 1904 ὑπῆρξεν οὐ μόνον γόνιμον εἰς ἐπαύξησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης εἰς διαφόρους κλάδους, ἀλλ' ἐσημείωσε καὶ δύο σοβαρωτάτας πράξεις αὐτῆς τὴν ἔκδοσιν τοῦ λαχειοφόρου δανείου τῶν 20,500,000 πρὸς 2 1)2 ο)ο καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης τῆς Ἀνατολῆς.

Τὴν ἔκδοσιν τοῦ λαχειοφόρου δανείου ὑπηγόρευσαν δύο ἐνδεικνυόμεναι ἀνάγκαι τοῦ κοινοῦ, τὰς ὁποίας ἐν τῷ ὑψηλῷ αὐτῆς προορισμῷ ἡ Τράπεζα ἐθεώρησε καθῆκον ἑαυτῆς νὰ θεραπεύσῃ. Ἐνδεικνυτο δηλαδὴ πρῶτον μὲν ἡ δημιουργία τίτλου τὰ μάλα παρακινοῦντος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἐκτάκτου τινὸς κέρδους, τὰς ἀπορωτέρας τάξεις πρὸς οἰκονομίαν ἐπὶ τῶν μικρῶν αὐτῶν πόρων πρὸς ἣν τὰ Ταμιευτήρια ἦσαν ἀνεπαρκῆ, καίτοι ἡ Τράπεζα ἔδιδε τόκον 4 ο)ο, δεύτερον δὲ ἡ αὔξησις τῶν διαθεσίμων μέσων τῆς Τραπέζης πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν κτηματικῶν ἀναγκῶν.

Ἐτὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τούτων ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ λαχειοφόρου δανείου ἐκ δραχμῶν 20.500,000 εἰς ὁμολογίας πληρωτέας χρεωλυτικῶς διὰ λαχνοῦ ἐντὸς 55 ἐτῶν εἰς τὸ ἄρτιον πρὸς δρχ. 100 ἑκάστη καὶ ἐπὶ τόκῳ 2 1)2 ο)ο.

Ἡ ὅλη ἐτησία ὑπηρεσία τοῦ δανείου τούτου ἐβάρυνε τὴν Τράπεζαν διὰ τόκου 4 ο)ο, ὅσον δηλαδὴ ἐπλήρωνε αὕτη καὶ εἰς τὰς πολυετεῖς καταθέσεις.

Ἀμφότεροι οἱ διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου τούτου σκοποὶ ἐπετεύχθησαν πλήρως, διότι ἐκτὸς τῆς ἀμέσου ἐνισχύσεως τοῦ κλάδου δι' ὃν ἀπέβλεπε τοῦτο, παρετηρήθη ὅτι καὶ ὅλαι αἱ τάξεις καὶ δὴ αἱ ἀπορώτεραι ἔσπευσαν νὰ ἐνδύσωσι τὰς οἰκονομίας των εἰς ὁμολογίας τοῦ δανείου. Ἀπόδειξις τούτου ἦτο ὅτι καίτοι ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τὸ ἥμισυ μόνον τῶν ὁμολογιῶν, ἐκαλύφθη ποσὸν πολὺ ἀνώτερον ἰδίᾳ εἰς μικρὰ τμήματα.

Ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ταύτην ἐπιθυμίαν τοῦ κοινοῦ ἡ Τράπεζα, ἔδωσε ὅλον τὸ καλυφθὲν ποσόν, μολονότι αἱ ὁμολογίαι εὐθὺς σχεδὸν ἀμέσως ὑπερετιμήθησαν ἀνελθούσης τῆς ἀγοραίας τιμῆς αὐτῶν κατὰ δεκαεπτὰ δραχμὰς ὑπὲρ το ἄρτιον.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1904 ἡ μερὶς τῶν ἐνυποθήκων δανείων παρουσίαζε σημαντικὴν αὔξησιν ἐκ δραχμῶν 3.267.000

Πολὺ σπουδαιοτέραν ὅμως σημασίαν διὰ τὸ 1904 ἐνέχει ἡ ἵδρυσις τῆς τραπέζης Ἀνατολῆς. Ἡ ἀνάγκη τῆς στενοτέρας οἰκονομικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἐκεῖ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου ἐνεδείκνυον τὴν ἀνάγκην τῆς ἱδρύσεως πιστωτικοῦ ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον νὰ δικαιοῦται νὰ ἱδρύσῃ πανταχοῦ τῆς Τουρκίας ὑποκαταστήματα, συνδέον ἀμεσώτερον τὸ ἐμπόριον τῆς χώρας μετὰ τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρχον ἤδη ἐν Κων)πόλει καὶ Θεσσαλονίκῃ καὶ Σμύρνῃ Τράπεζαι καὶ ὑποκαταστήματα Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων, αὗτοι ὅμως εἶχον μᾶλλον περιορισμένον σκοπόν, πρὸς ἐξηπυρέτησιν δηλονότι τῶν συμφερόντων καὶ δὴ τῆς βιομηχανίας τῶν χωρῶν ἅς ἀντεπροσώπευον, οὐδόλως δὲ περιελάμβανον ἐν τῷ προγράμματι τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν οὐδὲ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, οὐδὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀποταμιεύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐν τούτοις τῆς Ἐθνικῆς ταύτης ἀνάγκης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἠδύνατο φυσικῶς ἕνεκα τῆς Τουρκικῆς ἀντιδράσεως νὰ ἱδρύσῃ ὑποκαταστήματα ἐν Τουρκίᾳ καί συνεπῶς μόνον δι' ἰσχυροῦ συνδυασμοῦ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο ἐξασφαλίζουσα καὶ τὴν Κυβερνητικὴν ἐν Τουρκίᾳ οὐ μόιον ἀιοχήν, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ ὑποστήριξιν.

Καὶ τοιοῦτον συνδυασμὸν ἐπέτυχεν ἡ Ἐθνική, τῇ συιεννοήσει μετὰ τῆς Γερμανικῆς Τραπέζης National Bank fur Doutchland

Τὰ συμφέροντα καὶ οἱ βλέψεις ἀμφοτέρων ἐτουτίζοντο, καθ'ὅσον καὶ τὸ Γερμανικὸν ἐμπορίον ἐστερεῖτο προστάτιδος ἰσχυρᾶς Τραπέζης ἐν Τουρκίᾳ. Συνεπείᾳ τῆς ταυτότιητος ταύτης τῶν συμφερόντων αἱ διεξαχθεῖσαι διαπραγματεύσεις δὲν ἐβράδυνον νὰ καταλήξωσιν εἰς πλήρη συμφωνίαν, αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὁποίας εὐνοϊκώτατα καὶ λίαν συμφέρουσαι ὑπὲρ τοῦ σκοπου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἶχον ὡς ἑξῆς:

«Διὰ καταβολῆς πέντε ἑκατομμυρίων παρ'ἑκάστης τῶν δύο Τραπεζῶν, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς National Bank fur Doütchland ἱδρύετο ἐμπορικὴ Τράπεζα μετὰ κεφαλαίου δέκα ἑκατομμυρίων, ἑλληνικῆς ἐθνικότητος ἐδρεύουσα ἐν Ἀθήναις

«Ἡ Τράπεζα αὕτη, καθ' ἃ ὡρίζετο ἐν τῷ καταστατικῷ, διῳκεῖτο ὑπὸ Συμβουλίου, πρόεδρος τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιπρόεδρος ὁ Α' Διευθυντὴς τῆς Natlonal für Doütchland, μέλη δὲ τοῦ συμβουλίου ἓξ μὲν ὡρίσθησαν διὰ τοῦ καταστατικοῦ, ἕτερα δὲ δώδεκα κατ'ἀνώτατον ὅρον θὰ ἐξελέγοντο ὑπὸ τῶν ἤδη μελῶν κατὰ τὴν πρώτην ἑξαετίαν, ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ ἡμίσεως ἀριθμοῦ ἐξ ἑκατέρας τῶν συμβληθεισ ν Τραπεζῶν.

Κατὰ τὸ καταστατικόν ἐπετρέπετο ἡ σύστασις ὑποκαταστημάτων ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ καὶ συγκεκριμένως ἐν τῇ θαλασσίᾳ λεκανῃ τῇ βρεχούσῃ τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τῆς Μ. Ἀσίας τῆς Πολαιστίνης, τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Τὰ ὑποκαταστήματα τῆς Τραπέζης ὡρίζετο ὅτι θὰ διευθύνωνται διὰ διευθυντοῦ συμπράττοντος μετὰ συνδιευθυντοῦ κατὰ συνδυασμον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν τεθειμένην ἐν τῇ συμπράξει τῶν δύο Τ απεζῶν βάσιν ἀπολύτου ἰσότητος δικαιωμάτων δι'ἑκάστην ἐξ αὐτῶν.

Πρῶτον ὑποκατάστημα τῆς νεοσυστάτου Τραπέζης, ἥτις ὠνομάσθη Τράπεζα Ἀνατολῆς, ἱδρύθη ἐν Κων)πόλει καὶ ἕτερον ἐν Ἀμβούργῳ, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὡρίζετο ὅτι θὰ συμπράττωσι τρεῖς Ἕλληνες Γενικοὶ Πρόξενοι, (ὁ ἐν Ἀμβούργῳ, ὁ ἐν Βερολίνῳ καὶ ὁ ἐν Μονάχῳ) καὶ τρεῖς ἔμποροι κεφαλαιοῦχοι πρωτίστης περιωπῆς ἐν Ἀμβούργῳ. Διὰ τοῦ ὑποκαταστήματος τούτου ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις ὅτι θὰ ἀνεπτύσσοντο αἱ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας ἐμπορικαὶ σχέσεις, αἵτινες ἀπὸ τοῦ 1893 εἶχον ὑποστῇ αἰσθητὴν ἐλάττωσιν ἐπὶ ζημίᾳ ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν.

Ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους ἱδρύθησαν ὑποκαταστήματα τῆς ἀρτισυστάτου Τραπέζης τῆς Ἀνατολῆς ἐν Σμύρνῃ, ἐν Θεσσολονίκῃ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ.

Βεβαιωθέντος ὅμως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δράσεως αὐτῆς ὅτι ἡ σύμπραξις ἐν τῇ Διοικήσει μετὰ τῆς Γερμανικῆς Τραπέζης ἀποβαίνει δυσυμβίβαστος πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τῆς νεοσυστάτου Τραπέζης ἐπῆλθε φιλικὴ συμφωνία, καθ'ἣν ἡ ἀρχικὴ συμφωνία τῆς συμπράξεως τῶν δύο Τραπεζῶν διελύθη καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος υἱοθέτησε μόνην τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀνατολῆς, παρητήθη ὅμως αὕτη τῶν ὑποκαταστημάτων Κων)πόλεως καὶ Ἀμβούργου, τὰ ὁποῖα ἐκράτησε διὰ λ)σμὸν αὐ ῆς ἡ Γερμανικὴ Τράπεζα. Συνάμα ἡ μὲν Τραπεζα τῆς Ἀνατολῆς παρῃτήθη τοῦ δικαιώματος τῆς ἱδρύσεως ἄλλου ὑποκατασιήματος ἐν Κων)πόλει ἡ δὲ Γερμανικὴ ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἱδρύσῃ ἄλλα ὑποκαταστήματα ὅπου εἶχεν ἤδη ἱδρύσῃ τοιαῦτα ἡ Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς.

Σημειωτέον ὅτι ἀποσυρθέντων τῶν Γερμανικῶν κεφαλαίων τῇ συνδρομῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης Comptoir National d' Escompte de Paris κατωρθώθη ὅπως αὐξηθῇ τὸ κεφαλαιον τῆς Τραπέζης τῆς Ἀνατολῆς εἰς 25.000.000.

Τοιουτοτρόπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠδυνήθη νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τρία τῶν σπουδαιοτέρων κέντρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐν Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Αἰγύπτῳ μετὰ πρακτορείων εἰς ἄλλα μικρότερα κέντρα διὰ τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς. Ἥτις ὑπῆρξε σπουδαιότατος οἰκονομικὸς παράγων, παρουσιάσας ἐργασίας καὶ ἀποτελέσματα πανθομολογουμενης ἐθνικῆς ὠφελείας.

Εὐνόητον ὅτι παρὰ τὴν κρατοῦσαν ὡς ἐλέχθη σταφιδικὴν κρίσιν ἡ εἰς πάντας τοὺς κλάδους ἀνάπτυξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης ἔβαινεν ὁμαλῶς, οὐδενὸς νέφους σκιάζοντος τὸν εὐρὺν ὁρίζοντα ἐν τῷ ὁποίῳ διεγράφετο τὸ ἀπέραντον αὐτῆς μέλλον.

Ἰδιαιτατα ὅμως καταπληκτικὴν αὔξησιν παρουσίασεν ἡ μερὶς τῶν ἐξωτερικῶν λ)σμῶν, σημειουμένη ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ 1906 διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 917 ἑκατομμυρίων περίπου. Παραλλήλως πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην ἐτῆλθε τοσαύτη μείωσις τῆς ἐπικαταλλαγῆς ὥστε ἐν τέλει τοῦ ἔτους 1906 ἐσημειοῦτο αὕτη εἰς τὸ συγκριτικῶς ἀσήμαντον ποσοστὸν τῶν 8 1)2 λεπτῶν, ἐν ᾧ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1905 ὁ μέσος ὅρος ἐσημείου 0.13 τῆς δραχμῆς.

Ἡ μείωσις οὕτη ἀποδοτέα μὲν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἑλληνικῆς πίστεως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, κατόπιν τῆς ἐπελθούσης διακανονίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὑποθέσεων τοῦ Κράτους, ἐκδηλωθείσης καὶ διὰ συμμετοχῆς ξένων κεφαλαίων εἰς ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ γενικώτερον εἰς ἑλληνικὰς ἀξίας, ὡς καὶ εἰσαγωγῆς κεφαλαίων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς παρὰ τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν, κυριώτατα ὅμως ὀφείλεται εἰς τὴν σώφρονα καὶ μελετημένην τακτικὴν τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἥτις κρατοῦσα τὰς θυρίδας αὐτῆς ἀνοικτὰς εἰς παροχὴν τοῦ ζητουμένου συναλλάγματος ἐπεμελεῖτο νὰ κρατῇ τὰ σκῆπτρα τῆς διαρρυθμίσεως τῆς καθημερινῆς τιμῆς αὐτοῦ, παρασκωλύουσα τὰς τάσεις τῆς κερδοσκοπίας τῶν ἐπικατολ-

λακτῶν καὶ ἐπιτυγχάνουσα τὴν βαθμιαίαν κανονικὴν καὶ φυσιολογικὴν ἔκπτωσιν τοῦ συναλλάγματος ἄνευ ζημίας οὐδενὸς καὶ πρὸς τὸ γενικὸν τοῦ τόπου συμφέρον.

Ἡ ἐπαύξησις ὡς εἴπομεν τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἡ εἰσφορα κεφαλαίων ξένων πρὸς συμμετοχὴν εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν οἰκονομιῶν τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Τραπέζης συσσωρευθέντος χρυσοῦ κατὰ σημαντικώτατα ἅλματα, ἀνελθόντος τὸ μὲν 1905 εἰς 19,885.544, κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους 1906 εἰς 24.771.781 καὶ ἐν τέλει τοῦ ἔτους 1907 εἰς 32.861.422 ἤτοι ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν ὁ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Τραπέζης χρυσὸς ηὐξήθη κατὰ 13 περίπου ἑκατομμύρια. Ἀνάλογον αὔξησιν παρουσιάζει καὶ ὁ λ)σμὸς τῶν καταθέσεων, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων ἐντόκων καὶ ἀτόκων μετὰ τοῦ ταμιευτηρίου ἀνήρχετο μὲν τὸ 1905 εἰς τὰ ἑβδομήκοντα τρία ἑκατομμύρια, τῷ 1906 εἰς 104 ἑκατομμύρια καὶ τὸ 1907 εἰς 117 ἑκατομμύρια.

Τῷ 1905 ἐπίσης ἡ Τράπεζα, ἐνεργοῦσα συμφώνως πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις ἃς ἀνέλαβε διὰ τῆς συμβάσεως τῆς παρατάσεως τῶν προνομίων της, ἵδρυσεν ἓξ ὑποκαταστήματα ἐν Ἐπτανήσῳ, ἤτοι ἐν Κερκύρᾳ, Κεφαλληνίᾳ, Ζακύνθῳ, Ἰθάκῃ, Παξοῖς καὶ Κυθήροις καὶ ἕτερα δύο ἐν Νησίῳ καὶ Ἀλμυρῷ τὸ δὲ 1905 ἐν Κύμῃ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

Αἱ πολλαπλαῖ τοῦ Κράτους ἀνάγκαι καὶ ὁ ἀπαιτούμενος ἐφοδιασμὸς τοῦ ἀρτισυστάτου Ταμείου τῆς Ἀμύνης ἐπέβαλλον τὴν ἀνάγκην τῆς συνάψεως δανείου παρὰ Τραπέζης πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ λ)σμὸν τοῦ Ταμείου τούτου ἐξ 20.000.000 φράγκων χρυσῶν ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, διηρημένου καθ' ὁμολογίας τὰς ὁποίας ἀνέλαβεν ἡ Τράπεζα εἰς τιμὴν πρὸς 91 ο)ο κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας, ἐξοφλητέας ἐν διαστήματι 36 ἐτῶν.

Τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ δανείου ἀνέλαβεν ἡ Τράπεζα νὰ καταβάλῃ εἰς τέσσαρας ἴσας δόσεις ἐντὸς 27 μηνῶν ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1906 μέχρι 1 Ἰουνίου 1909.

Εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ἐξεχωρήθη μέχρις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ καθ' ἕξαμηνίαν τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν ἐκ τοῦ ὅλου τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν περὶ τοῦ Ταμείου τούτου νόμον κατετίθεντο παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ.

Αἱ εἰσπράξεις τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἀνήρχοντο κατ' ἔτος εἰς πέντε ἑκατομμύρια, οὐχ ἧττον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως τῶν ἐτησίων ἐσόδων ὥστε νὰ μὴν ἐξαρκέσῃ τὸ καθ' ἑξάμηνον εἰσπραττόμενον ποσὸν διὰ τὸ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ἀπαιτούμενον τοιοῦτον ἐδόθη τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ λαμβάνῃ τὸ τυχὸν τοιοῦτον ἔλλειμα ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐλέγχου καθ' ἑξάμηνον κατατιθεμένου παρὰ τῇ Τραπέζῃ ποσὸν διὰ λ)σμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων. Τα τοιαῦτα περισσεύματα ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1906 εἰς 18.000.000.

Τὸ δάνειον τοῦτο, τὸ πρῶτον συναφθὲν ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐλέγχου ἐτοποθετήθη, σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γεγονὸς ὅπερ ἐκρίθη τότε δεόντως ἐνδεικτικὸν τόσον τῆς βελτιώσεως τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πίστεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὅσον καὶ τῆς πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐμπιστοσύνης.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

Ἀλλὰ καὶ τὸ 1907 νέον δάνειον παρέσχεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν τὸ ὀνομασθὲν «Θεσσαλικὸν Γεωργικὸν δάνειον». Τοῦ δανείου τούτου μετέσχον καὶ αἱ Τράπεζαι Ἰονική, Ἀθηνῶν καὶ Ἀνατολῆς, ἡ Ἐθνικὴ ὅμως Τράπεζα μετέσχεν αὐτοῦ κατὰ 6 1)2 ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν τὰ μὲν τρία ἀνέλαβεν εἰς τὸ ἄρτιον πρὸς ἐξόφλησιν κεχορηγημένου προηγουμένως δανείου διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν κτημάτων Στεφάνοβικ, τὰ δὲ ἕτερα 3 1)2 ἑκατομμύρια εἰς τὴν τιμὴν τῶν 96 ο)ο εἰς ἣν ἀνέλαβον καὶ αἱ λοιπαὶ Τράπεζαι τὸ ἀναλογοῦν αὐταῖς ποσόν.

Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τούτου ἐξεχωρήθησαν πᾶσαι αἱ ὑπὲρ τοῦ ρηθέντος Ταμείου διατιθέμενοι πρόσοδοι καὶ τὰ πλεονάσματα τῶν εἰσπράξεων τῶν ὑπεγγύων προσόδων.

1908

Τὸ 1908 ἀνέτειλε πλῆρες αἰσιοδοξίας, διότι διαρκοῦντος αὐτοῦ ἠλπίζετο ὅτι ἡ ἐπικαταλλαγὴ θὰ προσήγγιζε πρὸς τό μηδέν, εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ὁποίου εἶχεν ὠθήσει αὐτὴν τὸ λῆξαν ἔτος.

Πρὸς τὴν ἐκμηδένησιν ταύτην, πρὸς ἣν σημαντικὰ ἐσημειώθησαν ἅλματα ἀπὸ τῆς τακτοποιήσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, ἀπέβλεπον οἱ πάντες μετὰ πάσης αἰσιοδοξίας ἢ μᾶλλον πεποιθήσεως, πλείονα ὅμως σημασίαν πάντων ἀπέδιδεν εἰς αὐτὴν ἡ Τράπεζα, ἥτις ἀκολουθοῦσα λελογισμένως τὴν πορείαν πασῶν τῶν ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν καὶ δὴ τῶν ἐν ταῖς χώραις ἔνθα κρατεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, ἐδέχετο προθύμως καταθέσεις εἰς χρυσὸν τὰς ὁποίας ἐτήρει ἐν τοῖς θυσαυροφυλακίοις αὐτῆς οὐ μόνον ἐκ στοιχειώδους προνοίας διὰ τὴν ἀποφυγὴν ζημιῶν κατὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν ἢ τῶν τόκων αὐτῶν, ἀλλὰ κυρίως εἰς ἐνίσχυσιν τῆς εἰς χρυσὸν θέσεως αὐτῆς ἐξ ἧς ἐπερρωνύετο ἔτι μᾶλλον καὶ ἡ διεθνὴς πίστις τῆς Τραπέζης καὶ αὐτοῦ τοῦ Κράτους.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἐνεργοῦσα ἡ Τράπεζα παρηκολούθει μετὰ προσοχῆς τὰν μείωσιν τῆς ἐπικαταλλαγῆς ἥτις κατὰ τὸ 1908 ἐσημείωσε μέσον ὅρον μόλις εἰς 0,02,85 κατα φράγκον, ἀνέγοαφε δ' ἐν τῷ ἰσολογισμῷ αὐτῆς τοῦ ἔτους τούτου 32,287,438 φράγκα εἰς διαθέσιμον χρυσὸν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐν τῷ παθητικῷ ἀναφερομένων ποσῶν τῶν ἐπιβαρυνόντων τὴν μερίδα ταύτην.

ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΩΡΥΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Κατὰ τὸ 1908 ἐτακτοποιήθη πρωτοβουλίᾳ πάντοτε τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τὸ ζήτημα τῆς Διώρυγος τῆς Κορίνθου, διὰ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς ὁμωνύμου Ἑταιρείας, τῇ συμπράξει τοῦ Συνδέσμου τῶν πρώην μετόχων καὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς διώρυγος ταύτης δὲν ἔδωκε τὰ προσδοκώμενα οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα, οὕτως ὥστε οὐ μόνον μέρισμα δὲν εἶχε δοθῇ εἰσέτι εἰς τοὺς μετόχους, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν δι' ὁμολογιῶν δανείου τὸ ὁποῖον εἶχε συνάψει διετέθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Καὶ ἐπί τινα μὲν καιρὸν παρετάθη ἡ κατάστασις αὕτη ἐπ' ἐλπίδι βελτιώσεως αὐτῆς, ἐν τέλει ὅμως ἠπειλήθη ὑπὸ ὁμάδος ὁμολογιούχων ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκποίησις τῆς Διώρυγος.

Ἀπέναντι τοιούτου ἐνδεχομένου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔκρινε καθῆκον αὐτῆς ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν ἵνα τῇ ἀπὸ συνεννοήσεως συμπράξει μετὰ τῶν κυριωτέρων ἐνδιαφερομένων ἐκποιηθῇ μὲν ἀναγκαστικῶς ἡ Διώρυξ, ἀλλὰ νὰ ἀγορασθῇ κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ λογαριασμὸν τῶν ὁμολογιούχων καὶ νὰ μεταβιβασθῇ εἰς νέαν Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ γίνωσι μέτοχοι οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν ὁμολογιούχων καὶ παλαιῶν μετόχων αὐτῆς.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο καταρτισθείσης τῆς νέας Ἑταιρείας εἰς ἣν μετέσχον τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ὁμολογιούχων καὶ μέγα μέρος τῶν παλαιῶν μετόχων τὸ δὲ καταστατικὸν αὐτῆς ἐνεκρίθη διὰ διατάγματος τῆς 8ης Σεπτεμβρίου 1907 καὶ ἤρχισεν ἡ τακτικὴ λειτουργία ἀπὸ τοῦ 1908.

Οὕτω ἐκ τῆς δηλωθείσης ταύτης πρωτοβουλίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατωρθώθη οὐ μόνον νὰ προστατευθῶσι τὰ συμφέροντα τῆς ὁμάδος τῶν ὁμολογιούχων, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως ἀπεσόβησεν ἐνδεχόμενον κίνδυνον τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας ἐὰν ἡ Διώρυξ περιήρχετο εἰς ξένην Ἑταιρείαν, ἅμα δὲ ὠφελήθη σημαντικῶς καὶ ἡ κίνησις τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς ἀκτοπλοΐας μετὰ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος.

Β.' ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

Δεύτερον δάνειον ὀνομασθὲν Γεωργικὸν Θεσσαλικὸν Δάνειον Β' σειρᾶς ἐδόθησε νὰ συναφθῇ κατὰ τὸ 1909 ἐκ 5.000000 δραχμῶν τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν ἐπίσης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετασχοῦσα κατὰ τὰ 3,000,000 τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν, Ἰονικῆς Ἀθηνῶν καὶ Ἀνατολῆς, διὰ συμβάσεως κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 5 Ἰουνίου 1904, ἀναλαβουσῶν τὸ ὑπόλοιπον.

Καὶ τὸ δάνειον τοῦτο προωρισμένον εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων δυνάμει τοῦ νόμου περὶ συνοικισμοῦ καὶ διανομῆς γαιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ περὶ ἱδρύσεως γεωργικοῦ Ταμείου συνήφθη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑφ' οὓς καὶ τὸ τῆς Α' σειρᾶς Θεσσαλικὸν δάνειον τοῦ 1907.

1910.—Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Τὸ μέγα πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀπὸ τριῶν σχεδὸν δεκαετηρίδων προέβαλλε πάντοτε δυσεπίλυτον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος ἔφθασε κατὰ τὸ 1910 εἰς τὴν πλήρη λύσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπελθούσης ἰσοτιμίας τοῦ χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος.

Ἡ τοιαύτη ἰσοτιμία εἶχε σχεδὸν ἐπέλθῃ ἀπὸ τοῦ 1909 ὑπελείπετο ὅμως μικρά τις ἐπιφύλαξις παρακολουθήσεως τῶν διακυμάνσεων τῆς ἐπικαταλλαγῆς ὥστε νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν αὕτη θὰ διετηρεῖτο καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1910.

Οὐ μόνον ὅμως διετηρήθη, ἀλλὰ ἐμονιμοποιήθη μετὰ τάσεων μάλιστα ὑποτιμήσεως τοῦ χρυσοῦ μολονότι ὡς παρατηρεῖ τις ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ 1910 ἡ κυκλοφορία τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης κυκλοφορούντων γραμματίων προσήγγιζε τὸ ἐκ τοῦ προνομίου αὐτῆς ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον, ἀνελθοῦσα εἰς ἑξήκοντα τέσσαρα ἑκατομμύρια.

Οὕτω λοιπὸν κατὰ τὸ 1910 ἡ τιμὴ τοῦ Συναλλάγματος κατῆλθε καὶ κάτω τοῦ ἀρτίου σημειωθεῖσα κατὰ κατώτατον ὅρον ἐν μὲν τῷ Χρηματιστηρίῳ 99 1)8 ἐν δὲ τῇ Τραπέζῃ εἰς 90 1)2.

«Τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο φαινόμενον, ἔγραφεν ὁ ἀείμνηστος Βαλαωρίτης εἰσηγούμενος εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν τῶν μετόχων τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1910, ἀποτελεῖ σπουδαιότατον γεγονὸς ἐν τῇ

οἰκονομικῇ ἀνελίξει τῆς ἡμετέρας χώρας αὐτό τε καθ' ἑαυτὸ καὶ ἰδίᾳ διὰ τ' ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θὰ ἔχῃ ἐν ταῖς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγαῖς. Οἱ δὲ λόγοι αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τοῦτο εἶναι οἱ αὐτοί, αἵτινες καὶ πρότερον ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς πρὸς ὑποτίμησιν τάσεως τοῦ συναλλάγματος, ἤτοι ἡ αὔξησις τῶν χρηματικῶν ἀναγκῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μείωσιν τῶν ὡς μόνον ἀνταλλακτικῶν μέσων κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων, ἡ ἀπόλυτος ἐξασφάλισις δυνάμει τοῦ περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου νόμου κατὰ τοῦ κινδύνου ἐκδόσεως πιστωτικοῦ νομίσματος μὴ ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς συναλλαγῆς ἐν γένει καὶ τέλος ἡ βαθμιαία αὔξησις τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τῶν μεταναστῶν εἰσρέοντος συναλλάγματος καὶ χρυσοῦ, οὐχ' ἧττον δὲ θὰ ἐπέδρασαν καὶ τὰ ἐκ τῆς ναυτιλίας κέρδη, συνεπείᾳ βελτιώσεως τῆς τιμῆς τῶν ναύλων.

Οὕτω τὰ μὲν τοιαῦτα ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν κατὰ τὸ ἔτος 1910 ἀνῆλθον εἰς φράγκα 24,000,000 περίπου ἀπέναντι 17,000,000 κατὰ τὸ 1909 καὶ 12,000,000 τὸ 1908. Ἤτοι ηὐξησαν ἐντὸς διετίας ὑπὲρ τὰ 85 τοῖς 100, οὐδένα δὲ λόγον ἔχομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι δὲν ηὐξησαν ἐκ παραλλήλου καὶ τὰ δι' ἄλλων μέσων ἐμβάσματα: ἤτοι τραπεζικῶν ἐπιταγῶν καὶ αὐτουσίου νομίσματος.

«Τόση δ' ὑπῆρξεν ἡ ἀφθονία χρυσοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγορᾷ, ἔλεγεν ὁ Βιλαωρίτης, κατὰ τὸ ἔτος 1910, ὥστε παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' τοῦ 1910 σχηματισμοῦ ἀποθέματος ἐκ φράγκων 21 476.248 ὅπερ ἤδη εἶχεν ἀνέλθει εἰς 23 235.000 καὶ τὴν εἰσροὴν πολλῶν χρυσῶν νομισμάτων ἀφθόνως κυκλοφορούντων ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὁ χρυσὸς καὶ τὸ συνάλλαγμα ἐξηκολούθουν νὰ τιμῶνται ὑπὸ τὸ ἄρτιον, οὐ μόνον παραγομένης ἐκ τούτου δυσφορίας καὶ ἀνωμαλίας ἐν τῇ νομισματικῇ κυκλοφορίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐπὶ προφανεῖ ζημίᾳ τῶν ἐξαγωγέων ἐγχωρίων προϊόντων. Κατ' ἀνάγκην ἑπομένως, ἐπέραινεν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπιβάλλεται σύντονος μέριμνα ὅπως ἐπέλθῃ πλήρης καὶ ὁριστικὴ ἰσοτιμία μεταξὺ χρυσοῦ καὶ τραπεζιτικῶν γραμματίων».

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰσηγουμένου τοῦ ἀειμνήστου Διομήτου Βαλαωρίτου ψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰσαχθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὁ νόμος ΓΧΜΒ' τοῦ 1910.

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΧΜΒ'

Πρὶν ἢ ὅμως ἐκθέσωμεν τὰ τοῦ Νόμου τούτου καὶ πρὸς τελείαν κατανόησιν αὐτοῦ ἐπιβάλλεται νὰ ἀναφέρωμεν σημειώσεις τινὰς ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Τραπέζης τὸ 1910.

Οἱ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τούτου παρουσιαζόμενοι ἀριθμοὶ μαρτυροῦσι πόσην ὤφθησιν ἔδωκεν ἡ Τράπεζα ὡς καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἰσοτιμίας τοῦ χρυσοῦ, ἣν ἀπὸ τόσων ἐτῶν ἐκαλλιέργει.

Ἡ κίνησις τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς Λ)σμῶν κατὰ τὸ 1910 σημειοῦται ἀνελθοῦσα εἰς 1.012.138.534 ἤτοι περὶ τὰ 240 ἑκατομμύρια πλέον τοῦ 1909, ἡ δὲ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων ἀνῆλθεν εἰς 64 ἑκατομμύρια αὐξηθέντων δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου κατὰ 21,476,248.

Ταυτοχρόνως ἡ κυκλοφορία τῶν διὰ λ)σμὸν τοῦ Κράτους Τραπεζικῶν γραμματίων, ἤτοι τῶν ἐξ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, παρέμενε στάσιμος ἀποσυρθέντων μόνον δύο ἑκατομμυρίων καὶ κατὰ τὸ 1910 ἐκ τῶν κερματικῶν γραμματίων ὡς καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα, δυνάμει τοῦ περὶ ἐλέγχου νόμου, ἔδει δε ν' ἀποσυρθῶσιν ἐντὸς τοῦ 1911 τὰ κερμάτια ταῦτα, δυνάμει τοῦ νόμου 1907 καὶ τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' τοῦ 1910.

Τούτων ὅμως δεδομένων καὶ ἐπικρατησάσης ἤδη τῆς ἰσοτιμίας τοῦ χρυσοῦ, ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία οὐσιαστικῶς δὲν ὑφίστατο πλέον, οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλὰ καὶ τὰ τραπεζογραμμάτιον ἢ χαρτονόμισμα μᾶλλον ἔτεινε νὰ ἐκλείψῃ λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ κυκλοφορεῖντος ποσοῦ, ἀφ' οὗ ἀπὸ πενταετίας ἤδη παρετηρεῖτο ἡ ἀνεπάρκεια αὕτη καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς δυσχέρειαι αἵτινες προέκυπτον εἰς τὰς συναλλαγάς, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς μῆνας τῆς συγκομιδῆς τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, καθ' οὓς τὸ ὑπάρχον χαρτονόμισμα, διεσκορπίζετο εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ Κράτους.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις εἶχε φυσικῶς ἀνάγκην θεραπείας ἔδει ὅμως νὰ ἐξευρεθῇ σύστημα διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐξασφαλίζηται μὲν ἡ εὐκολία τῶν συναλλαγῶν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως νὰ ἀποσοβῆται καὶ ὁ κίνδυνος ὑπερτιμήσεως τοῦ Συν]τος καὶ συνεπῶς νὰ διατηρηθῇ ὁριστικῶς ἡ ἰσοτιμία. Ταυτοχρόνως ἐπίσης ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπεβάλλετο σεβασμὸς πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς ἐκδοτικῆς τοιαύτης, ἡ ὁποία πρὸς ἀποφυγὴν ἐκδόσεως ἄλλου πιστωτικοῦ νομίσματος εἶχεν ἤδη ἀναλάβει νὰ χορηγήσῃ τὰ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δάνεια ἀνελθόντα ὡς εἴδομεν ἐν τοῖς προηγουμένοις μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 94.000.000 ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις τοῦ περὶ ἐλέγχου νόμου νὰ τηρηθῶσι, ρητῶς καθορίζοντος τοῦ νόμου τούτου ὅτι «οὐδεμία ἑτέρα ἔκδοσις πιστωτικοῦ νομίσματος δύναται νὰ ἀποφασισθῇ ἢ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐκτὸς ἐκείνων, αἵτινες ἤθελον γίνει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου ἐντὸς τῶν κανονιζομένων ἢ κανονισθέντων ὁρίων διὰ τοῦ Καταστατικοῦ, τῶν συνισταμένων ἢ συσταθησομένων Τραπεζῶν ἐκδόσεως».

Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν περιορισμῶν καὶ σκέψεων τούτων συνετάχθη τὸ 8 ἄρθρον τοῦ νόμου ΒΧΜΒ' τοῦ 1910 ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Ἐπιτρέπεται διὰ Β. Διατάγματος νὰ κυρωθῶσιν συμβάσεις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δι' ὧν νὰ συνομολογηθῇ, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ δι' ἴδιον λῆσμὸν ἔκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων πέραν τοῦ ποσοῦ ὅπερ δικαιοῦται νὰ ἐκδίδῃ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους καὶ συμβάσεις ἐπὶ τῷ εἰδικῷ σκοπῷ ἀγορᾶς χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς τὸ ἄρτιον, ὑποχρέου οὔσης τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ πωλῇ τὸν ἀγορασθέντα χρυσὸν καὶ τὸ συνάλλαγμα μέχρις ἐξαντλήσεως αὐτῶν, τὸν μὲν χρυσὸν εἰς τὸ ἄρτιον, πλέον ἓν τοῖς χιλίοις, τὸ δὲ συνάλλαγμα πρὸς 100 1)2 τὸ ἐπὶ Παρισίων φράγκον ἀναλόγως δὲ ἐπὶ τῇ ἰσοτιμίᾳ τὸ ἐπὶ τῶν ἄλλων χωρῶν συνάλλαγμα. Τὰ πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἐκδιδόμενα τραπεζιτικὰ γραμμάτια καὶ ὁ ἀγοραζόμενος χρυσὸς καὶ συναλλαγμα ἀναγράφονται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν εἰδικοῖς Λ)σμοῖς ἐν τῷ Παθητικῷ καὶ Ἐνεργητικῷ αὐτῆς, αἵτινες πρέπει νὰ ἰσολογίζωσι, τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ συναλλάγματος, ὑπολογιζομένης εἰς τὸ ἄρτιον. Ἐν τῇ συμβάσει ὁρισθήσεται τὸ ἀνώτατον ὅριον μέχρι τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ἡ Τράπεζα νὰ προβῇ εἰς πρόσθετον ἔκδοσιν τραπεζογραμματίων διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν, ἐπιτρεπομένης τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου ὅρου διὰ μεταγενεστέρων συμβάσεων».

Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου καθορίζεται.

«Ὅτι ἐπιτρέπονται συμφωνίσει περὶ πληρωμῆς εἰς αὐτούσια χρυσᾶ νομίσματα καταργουμένης τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3, τῆς διὰ τοῦ νόμου ΑΣΟΓ' τῆς 4ης Νοεμβρίου 1885 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1885. Σκοπὸς τοῦ Νόμου ἦτο νὰ διακανονισθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τῆς κυκλοφορίας, ἥτις λόγῳ τῆς περιωρισμένης τότε ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων μειουμένης ἐτησίως κατὰ 2 000.000 συμφώνως τῷ περὶ διεθνοῦς ἐλέγχου νόμῳ, δὲν κατεῖχεν ἐπαρκῆ ἀνταλλακτικὰ μέσα εἰς τὰς συναλλαγάς, ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα συγκεντρωθῇ ἐπαρκὴς χρυσὸς καὶ συνάλλαγμα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς καὶ διευκόλυνσιν τῆς ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας».

Ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ νόμου ὅπως ἀντὶ αὐτουσίου χρυσοῦ προμηθεύηται ἡ Τράπεζα συνάλλαγμα, ἐπεδίωκε διὰ τῆς εὐχερείας ταύτης ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν διευκολύνονται αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συναλλαγῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς τοποθετήσεως τῶν οὕτω ἀποκτωμένων διαθεσίμων εἰς πρωτίστης τάξεως τραπεζικὰ ἱδρύματα τῆς ἀλλοδαπῆς, ὅπως ταῦτα ἀποβαίνωσι παραγωγικά, ἀποδίδοντα καὶ τόκον τινὰ εἰς τὴν Τράπεζαν.

Συνεπείᾳ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ' ἐπετράπη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δυνάμει εἰδικῶν συμβάσεων ἡ ἔκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τὸ ἔτος 1910 μέχρι 25 000 000 δρχ. διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ μνημονευθέντος Νόμου εἰδικὸν σκοπόν. Ἡ τοιαύτη δὲ ἔκδοσις τραπεζογραμματίων ηὐξήθη κατὰ 10.000.000 κατὰ τὸ ἔτος 1911, ψανὰ 90.000.000 κατὰ τὸ 1912, κατὰ 50.000.000 τὸ 1913, κατὰ 25.000.000 τὸ 1914, κατὰ 200.000.000 το 1916 κατὰ 300 ἑκατ. τὸ 1917 καὶ κατὰ 500 ἑκατ. τὸ 1918 καὶ κατὰ ἕτερα 200. 000 000 κατὰ τὸ 1919.

Ἀπὸ δὲ τῆς περὶ προσθέτου ἐκδόσεως συμβάσεως τοῦ 1911 ἡ Τράπεζα ὑπεχρεώθη νὰ πωλῇ μέχρις ἐξοφλήσεως τὸν μὲν χρυσὸν εἰς τὸ ἄρτιον, τὸ δὲ συνάλλαγμα πρὸς λεπτὰ 100 καὶ 25ο/ο τοῦ λεπτοῦ τὸ ἐπὶ Παρισίων φράγκον, ἀναλόγως δὲ ἐπὶ τῇ ἰσοτιμίᾳ τὸ ἐπὶ τῶν ἑτέρων χωρῶν συνάλλαγμα.

Δέον ἐπίσης νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος μετήλλαξε τὰς προϋποθέσεις δι' ἃς ἐτέθη ἡ διάταξις τοῦ νόμου ΓΧΜΒ'. Εὐθὺς ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου 1914 ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγὴ χρυσοῦ ἐξω τῆς ἐπικρατείας καὶ ἀνεστάλη τὸ Βον ἐδάφιον τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 8 τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' ὁρισθέντος ὅτι αἱ εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις θὰ ἐξοφλοῦνται εἰς συνάλλαγμα Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἐπανελήφθη κατὰ τὸ ἔτος 1917 καὶ 1918, προσετέθη δὲ εἰς τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' ὅτι «ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν νὰ ἐκδίδῃ τραπεζογραμμάτια καὶ ἔναντι πιστώσεων παρὰ τοῖς θησαυροφυλακίοις τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, μεταβιβαζομένων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς διαταγὴν τῆς Τραπέζης ἢ ἔναντι πιστώσεων ὑπὲρ αὐτῆς ἀνοιγομένων ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ θησαυροφυλακίων παρὰ Τραπέζαις τῶν εἰρημένων χωρῶν: καθ' ἣν δὲ περίπτωσιν τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα εὑρίσκεται ἐν ὑποτιμήσει ἀπέναντι τῆς Ἑλληνικῆς δραχμῆς, τὸ συνάλλαγμα τοῦτο καὶ αἱ εἰρημέναι πιστώσεις δέον νὰ ἀναγράφωνται ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὸ ἄρτιον, τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἐκδοθέντων τραπεζικῶν γραμμάτων ἀναγραφομένης ἐν τῷ Παθητικῷ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπὸ τὸν τίτλον «Συναλλαγματικὴ Διαφορὰ ἐκ διαθεσίμων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ νόμου ΓΧΜΒ'».

Οὕτω διὰ τῆς προσθήκης τῶν τελευταίων διατάξεων καὶ λόγῳ τῆς εὐστροφίας τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' προσήνεγκεν οὗτος μεγίστας ὑπηρεσίας, καθ' ὅσον κατὰ τὰς δυσχερεστάτας στιγμὰς τῆς κρίσεως τοῦ ἀγῶνος διηυκόλυνε τὸ Κράτος εἰς τὴν ἄμεσον ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων χρηματικῶν μέσων πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου διὰ τῆς συνομολογήσεως ἀφ' ἑνὸς τοῦ δανείου τῶν 750.000.000 καὶ τῆς παροχῆς ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀναγκαιούντων χρηματικῶν ποσῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τοὺς συμμάχους, ἄνευ ἀμέσου τούτων ὑποχρεώσεως πρὸς ἐξαγωγὴν συναλλάγματος.

***

Τὸ ἔτος 1910 εἶναι, καὶ ἐκτὸς τῶν ὅσων ἤδη ἀνεφέραμεν, ἀξιοσημείωτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ διὰ τὰ ἑξῆς σημαντικὰ γεγονότα.

Α΄ Διὰ τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τὸ ὁποῖον καὶ ἐπροίκισεν ἀμέσως ἡ Διοίκησις ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τῆς Γεν. Συνελεύ-

σεως, διὰ 30,000 Δρ. ἐκ τῶν κερδῶν τῆς Βας ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους ὡς πηρῆνος τοῦ σχηματισθησομένου κεφαλαίου.

Β΄ Ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης κ. Στέφ. Στρέϊτ ἀπεχώρησε λόγῳ κοπώσεως ἐκλεγεὶς ὡς ἐπίτιμος διοικητὴς τῆς Τραπέζης μὲ πλήρεις τὰς ἀποδοχάς του, ἐξελέγη δὲ παμψηφεὶ Διοικητὴς ὁμέχρι τότε ὑποδιοικητὴς κ. Ι. Βαλαωρίτης. Ὑποδιοικητὴς ὁ κ. Ι Εὐταξίας καὶ Διευθυντὶ τῆς Τραπέζης οἱ κ. κ. Ι. Δροσόπουλος καὶ Δ. Μάξιμος.

Τὸ ἔτος 1911 δὲν ὑπελείφθη τῶν προηγουμένων ἐτῶν ὡς πρὸς τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομικῆς ζωῆς ἐν τῷ Κράτει.

Ἡ κίνησις τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγῶν ἐξηκολούθησε τήν αὔξουσαν αὐτῆς πρόοδον, ἀνελθοῦσα ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 1. 392.938.360 ἤτοι παρουσίασεν αὔξησιν κατὰ 380 περίπου ἑκατομμύρια. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ΓΧΜΒ΄ περὶ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος ὑπῆρξεν εὐεργετικωτάτη διὰ τὸ ἐμπόριον ἐσημειώθησαν δὲ ἡ μὲν ἀγορὰ συναλλάγματος, εἰς δραχ. 145.739. 990 ἡ δὲ πώλησις εἰς δραχμὸς 136.144.760, καὶ ηὐξήθησαν τὰ διαθέσιμα τῆς Τραπέζης εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα κατὰ 9 373.900 καὶ συνεπῶς ἡ Τράπεζα συμφώνως τῷ νόμῳ ΓΧΜΒ΄ ἔλαβε τὴν ἄδειαν διὰ νέας συμβάσεως, ὡς ὁ νόμος ὥριζε, τῆς ἐκδόσεως δέκα ἔτι ἑκατομμυρίων τραπεζικῶν γραμματίων.

Τὸ μᾶλλον ἀξιοπαρατήρητον ὅμως ἦτο ὅτι χάρις εἰς τὸ εἰσαχθὲν διὰ τοῦ ρηθέντος Νόμου σύστημα οὐ μόνον τὰ νομισματικὰ μέσα τῆς ἀγορᾶς κατέσ.ησαν ἀφθονώτερα καὶ ἐνισχύθησαν οὕτω τὰ πρὸς παγίωσιν τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ συν)ματος διαθέσιμα ποσὰ ἀλλ' ἀτεδείχθη καὶ ἡ θέσις τῆς ἀγορᾶς λίαν εὐχάριστος, ὥστε οὐ μόνον αὕτη νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἐκ τοῦ ἐκραγέντος Ἰταλοτουρκικοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπελθουσῶν πτωχεύσεων εἰς διαφόρους πυλεις τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπίκουρος ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ αὕτη εἰς τὰ σπουδαιότερα ἐν Ἀνατολῇ Ἑλληνικὰ κέντρα καὶ τοῦτο καθ' ἣν στιγμὴν ἐν αὐτῇ τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ ἔτραι σοβαραὶ πολιτικαὶ αἰνησυχίαι εἶχον προκαλέσει οὐ σμικρὰν νομισματικὴν στενοχωρίαν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1911 ἀπεσύρθησαν ὁριστικῶς ἐκ τῆς κυκλοφορίας τὰ κερματικὰ γραμμάτια ἀντικαθιστώμενα δι' ἀργυρῶν. Καίτοι δὲν εἶχε συμπληρωθῇ ἔτι ἡ διὰ τὴν κατ' ἔτος καταβαλλομένων δυο ἑκατομμυρίων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πλήρης ἐξόφλησις τοῦ ἐξ αὐτοῦ δανείου, κατὰ τὴν γνώμην ὅμως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, θεσπισθέντος ὅτι ἀπὸ 14 Ἀπριλίου ἔπαυσαν νὰ εἶνοι ὑποχρεωτικῶς δεκτὰ ὡς νόμισμα ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλὰ μόνον παρὰ τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ εἰς ἐξόφλησιν χρεῶν ἢ πρὸς ἀνταλλαγὴν δι' ἀργυρῶν κερματων, ταῦτα ἐθεωροῦντο ὡς ἀπολεύσαντα τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς γραμματίων καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑφισταμένη οἱαδήποτε εὐθύνη τῆς Τραπέζης διὰ τὸ δάνειον τουτο.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ Τράπεζα παρέσχε τὴν συνδρομὴν ὑτιῆς πρὸς τὸ Κράτος ὅπως ἀποσύρῃ ἐκ τῆς κυκλοφορίας τὰ πλεονάζοντα χαλκᾶ κέρματα μέχρι δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἀπεσύρθησαν δὲ ἐξ αὐτῶν 1.400.000 μόνον καθ' ὅσον ἡ ἀγορὰ δὲν ἐφαίνετο ἔχουσα ἀνάγκην μείζονος ἀραιώσεως.

Αἱ Οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐθνικῶν δανείων, ἐπέβαλλον ἤδη ἀπὸ τοῦ 1910 τὴν σύναψιν μεγάλου ἐξωτερικοῦ δανείου, ἐφ ᾧ καὶ ἐξουσιοδοτήθῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ συνάψῃ τοιοῦτο δανειον 150 000.000. Παρ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν ἀνθηρότητα τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως ἡ ἐπιτυχία τοιούτου δανείου δὲν ἦτο εὔκολος, διὸ καὶ ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον κατόπιν συνεννοήσεως τῆς Τραπέζης μετὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ μεταβῇ ὁ Διοικητὴς Βαλαωρίτης εἰς Παρισίους ἔνθα μετὰ μακρὰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν φίλων τῆς Τραπέζης κατώρθωσε νὰ καταρτίσῃ ὁμάδα κεφαλαιούχων καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν σύναψιν τοῦ ἀπαιτουμένου δανείου.

Τὸ δάνειον ἐξεδόθη τὴν 11 Ἰουνίου 1911 δι' ἑκατὸν δέκα ἑκατομμύρια μόνον μετὰ διαφυλάξεως τοῦ δικαιώματος τοῦ Κράτους option, διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπολοίπου ποσοῦ τῶν 40 ἑκατομμυρίων ἐὰν ἤθελε θεωρήσῃ τοῦτο συμφέρον.

Τὸ ἐκδοθὲν ποσὸν ἐκαλύφθη ἐν τῇ Γαλλικῇ ἀγορᾷ καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ καὶ ταῖς Τραπέζαις Ἀθηνῶν. καὶ Ἀνατολῆς, αἵτινες συνέπραξαν εἰς τοῦτο, εἰς τὴν τιμὴν τῶν 87 1)2. Ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία ἐθεωρήθη ὡς λίαν εὐνοϊκὴ διὰ τὴν πίστιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐπιτυχόντος τὴν σύναψιν τοῦ δανείου ἐν τοσούτῳ κρισίμοις περιστάσεσι διὰ τὴν παγκόσμιον ἀγορὰν καὶ μὴ ὑπαχθέντος εἰς ἰδιαίτερα μυστικὰ πλεονεκτήματα ὑπὲρ τοῦ συντελέσαντος εἰς τὴν συνομολόγησιν τοῦ δανείου, ὡς τοῦτο συνέβαινε καὶ συμβαίνει συχνότατα, ἐπιβαρυνομένων τῶν δανειζομένων Κρατῶν διὰ τοιούτων ἰδιαιτέρων ἀμοιβῶν, αἵτινες καθίσταντο ἐπαχθέστεραι οἱουδήποτε βαρέος ὄρου.

Καὶ ποεῖται ἐν τῇ ἐτησίᾳ αὐτοῦ λογοδοσίᾳ ὁ ἀείμνηστος Βαλαωρίτης, εὐφημοτάτην μνείαν ὡς σπουδαιοτάτου ἰδίᾳ συντελεστοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ δανείου τοῦ ἐν Παρισίοις ἱδρύματος τοῦ Comptoir d' Escompte περὶ τοῦ ὁποίου λέγει ἐπὶ λέξει «ὅτι ὁ ἀρχαῖος οὗτος καὶ πιστὸς Τραπεζίτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, καὶ ἐν ἀγαθαῖς καὶ ἐν πονηραῖς ἡμέραις, παρέσχεν ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ στιγμῇ τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως σπουδαιοτάτην ὑπηρεσίαν, διότι παρὰ τὰς ἀνωμάλους ἐσωτερικὰς περιστάσεις, παρὰ τὰς διαρκεῖς ἀπειλουμένας θυέλλας ἐν τῷ ὁρίζοντι τῆς Ἀνατολῆς, παρὰ τὴν κεκηρυγμένην ἀντίδρασιν τῶν χωρῶν ὧν ἐζητεῖτο ἡ οἰκονομικὴ συνδρομή, οὐ μόνον ἐπίστευσεν εἰς τὴν πολιτικὴν σωφροσύνην καὶ τὴν οἰκονομικὴν ῥώμην τῆς ἡμετέρας χώρας. ἀλλὰ βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀστέρος ἐδοκίμασε τῆς μόνης καὶ συντόμου περιόδου γαλήνης καὶ αἰσιοδοξίας κατὰ τὸ πλῆρες ἀνησυχιῶν καὶ κινδύνων λῆξαν ἔτος ὅπως προβῇ μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ δανείου.

«Καὶ εἶναι πράγματι, ἀπὸ γενικωτέρας ἐθνικῆς ἀπόψεως, ἄξιοι εὐγνωμοσύνης οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν ἐπιτυχ.αν τοῦ δανείου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσε κυρίως εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν μέσων ἀμύνης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς ἀπεδύθη εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐκραγέντας Βαλκανικοὺς πολέμους, οἵτινες ἐσήμαιναν τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν Ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Φυλῆς ἡμῶν».

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ μεγάλου πρὸς τὸ Κράτος δανείου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνῆψε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ ἄλλα δάνεια. 1) Πρὸς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων πραγματικοῦ κεφαλαίου δι' ὁμολογιῶν εἰς χρυσὸν δραχμὰς 13.920.000 δι' οὗ ἐξωφλήθη καὶ τὸ πρός τὴν Τράπεζαν χρέος τοῦ Δήμου ἐκ δραχ. 4,867,137, διὰ δὲ τοῦ ὑπολοίπου ὠφειλεν ὁ Δῆμος νὰ ἐξωφλήσῃ τὰ εἰς τὸ πεμπτητόριον ὑποκείμενα χρέη αὐτοῦ συμφώνως, τῷ νόμῳ τῆς 31ης Μαρτίου 1910 καὶ ἄλλας κυμαινομένας ὀφειλὰς αὐτοῦ. 2) Πρὸς τὴν Ἑταιρείαν τοῦ Σιδηροδρόμου Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου. Εἰς τὸ δάνειον τοῦτο τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ δραχμῶν 12,500,000 συμμετέσχον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ δραχμῶν 2,542,000, συνέπραξαν δὲ καὶ αἱ Τράπεζαι Ἀθηνῶν καὶ Ἀνατολῆς, συνήφθη δὲ τοῦτο δι' ὁμολογιῶν εἰς χρυσόν, ἵνα ἡ Ἑταιρία δυνηθῇ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ πρὸς τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ οἶκον Ραφαὴλ καὶ Σια χρέος της, προβῇ δὲ ἅμα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν βελτιώσεων τῆς γραμμῆς καὶ προμήθειαν ὑλικοῦ. Εἰς ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου τούτου παρεχωρήθη πρώτη ὑποθήκη ἐπὶ τῆς γραμμῆς Πατρῶν-Πύργου καὶ δευτέρα ὑποθήκη ἐπὶ τῆς γραμμῆς Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πατρῶν.

3) Μικρὰ ἄλλα δάνεια ἐδόθησαν εἰς τοὺς Δήμους Γυθείου, Σερίφου κλπ εἰς λιμένας καὶ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα.

Ἐν τῇ Γεν. Συνελεύσει τῆ: 11 Φεβρουαρίου 1911 ἐτροποποιήθησαν τὰ ὅρθρα 58, 60, 65, 71 τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης. Κατόπιν τῶν τροποποιήσεων τούτων ἡ Συνέλευσις προέβη·

Α΄) Εἰς τὴν ἐκλογὴν δύο διευθυντῶν τῆς Τραπέζης καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων ἑκάστου αὐτῶν.

Β΄) Εἰς τὴν ἐκλογὴν τριῶν ἐπιτρόπων ἐκ τοῦ Συμβουλίου.

1) Ἐπιτροπῆς ἐκ πέντε μελῶν πρὸς καθορισμῶν τῶν πιστούχων καὶ πιστώσεων.

2) Ἐπιτροπῆς ἐκ τριῶν μελῶν ἀποτελούσης πειθαρχικὸν Συμβούλιον προσωπικοῦ δικαζούσης τὰ παραπτώματα τῶν ὑπαλλήλων

3) Ἐπιτροπῆς ἐκ δύο μελῶν συμπραττούσης μετὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως ἐπὶ τεχνικῶν ζητημάτων.

1912—1913

ΕΝΔΟΞΟΙ ΕΘΝΙΚΑΙ ΣΕΙΔΕΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΤΑΙ ΑΝΤΑΞΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ

Αἱ ἔτη 1912 καὶ 1913 ἐσημείωσαν τὴν ἐνδοξοτέραν περίοδον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως αὐτοῦ.

Τὸ Ἔθνος ἀναζῆσαν ἐκ τῆς μακροχρονίου αὐτοῦ νάρκης ἐξώρμησε πάνοπλον καὶ ἐν πλήρει ἁρμῇ χάριν εἰς τὰ ληφθέντα κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη προπαρασκευαστικὰ μέτρα, διέσπασε διὰ τοῦ ξίφους πάντα φραγμὸν καὶ ἔφερε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τόσας ἑλληνικὰς χώρας καὶ νήσους, αἵτινες ἐστενοχωροῦντο ἀκόμη ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ προαιωνίου τυράννου

Ἀλλ' ἐὰν αἱ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δάφναι τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, αἱ ἐξαγορασθεῖσαι δι' ἡρωϊσμοῦ ἀπαραμίλλου, σκληρῶν αἵματος θυσιῶν καὶ θαυμασίας ἐγκαρτερήσεως ἐν μέσῳ ἀνηκούστων κακουχιῶν ἐπέσυραν τὸν θαυμασμὸν καὶ κατέδειξαν ὁποία ζωτικότης ἄφθαστος καὶ ὁποῖον ἀκατάβλητον σθένος ἐμφωλεύουσιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀφ' ἑτέρου ἡ παράταξις καὶ συνδρομὴ τοῦ στόλου τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας καὶ ἡ ἀντοχὴ τοῦ οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ ἐπέσυραν τὸν γενικὸν θαυμασμὸν καὶ κατέδειξαν ὅτι ὡς ἐν τῷ στρατιωτικῷ καὶ ναυτικῷ πεδίῳ, οὕτω καὶ ἐν τῷ οἰκονομικῷ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐκέκτητο ῥώμην ἀπαράμιλλον καὶ εἶχεν ἑδραιωμένην θέσιν τόσον ἐν τῷ συγχρόνῳ πολιτισμῷ ὅσον καὶ ἐν τῇ διὰ τὸ μέλλον ἱστορικῇ αὐτοῦ δρασει.

Ἡ ἀπρόσκοπτος ἐξακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς καὶ τῶν ἄλλων πιστωτικῶν ἱδρυμάτων μὴ δεχθέντων νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸ διὰ τοῦ νόμου θεσπισθὲν δικαίωμα περὶ ἀναστολῆς τῆς ἀποδόσεως τῶν κα αθέσεων, ἡ διατήρησις τῆς ἀρτιότητος τοῦ τραπεζογραμματίου, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀντιμετώπισις ὅλων τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου χωρὶς τοῦτο νὰ προσφύγῃ εἰς μέσα πρόχειρα μέν, ἀλλὰ συνεπαγόμενα συνηθέστατα ὀλεθρίας οἰκονομικὰς συνεπείας, πάντα ταῦτα ἐχρησίμευσαν ὡς ἀδιαμφισβήτητοι ἀποδείξεις, ὥστε νὰ στερεωθῇ ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀπόλυτος πεποίθησις ἐπὶ τὴν οἰκονομικὴν τῆς Ἑλλάδος ῥώμην καὶ ἡ πίστις τῶν οἰκονομικῶν κύκλων πρὸς τε τὸ Κράτος καὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἥτις ὑπῆρξεν ὁ δεξιὸς αὐτοῦ βραχίων ἐν τῇ διεξαχθείσῃ πάλῃ.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀναφέρων ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἰσολογισμοῦ ὁ ἀείμνηστος Βαλαωρίτης ἐνώπιον τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων τὴν 14ην Φεβρουαρίου τοῦ 1913 ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς.

»Δύναται μεθ' ὑπερηφανείας τὸ ἡμέτερον ἵδρυμα νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι κατὰ τὰς κρισίμους ταύτας περιστάσεις καὶ πρὸ ἔτι αὐτῶν δὲν κατεδείχθη κατώτερον τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιβεβλημένου αὐτῷ ἐθνικοῦ καθήκοντος. Λέγομεν δὲ καὶ πρὸ διότι τὰ μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τοιούτων κρισίμων περιστάσεων δὲν αὐτοσχεδιάζοντο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ κινδύνου, ἀλλ' ἐκ τῶν προτέρων καὶ ἐγκαίρως πρέπει νὰ λαμβάνωνται μετὰ περισσῆς προνοίας καὶ ἀκριβείας.

Οὕτω τὰ ἐν γένει ληφθέντα μέτρα εἴτε ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μόνης, εἴτε ὑπὸ ταύτης πρωτοβουλίᾳ καὶ συνδρομῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἴτε καὶ ὑπὸ τῆς Τραπέζης μόνης ἐφ' ὅσον ἀνάγονται εἰς τὸν κύκλον τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῆς δράσεως, ἐπέτρεψαν εἰς τὸ ἡμέτερον ἵδρυμα, ὅπως χρησιμοποιηθῇ ὡς ἀσφαλὲς στήριγμα τοῦ οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς πίστεως τῆς χώρας, παράσχῃ δὲ εἰς τὸ Κράτος οὐσιώδη καὶ ἀποτελεσματικὴν συνδρομήν».

⁂

Πάντα ταῦτα ἀπεδείχθησαν ἀληθῆ καὶ εὐθὺς ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ πολέμου καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι δυνάμει τῶν ἐκ τοῦ Νόμου περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου περιορισμῶν τὸ Κράτος δὲν ἠδύνατο οὔτε πιστωτικὸν νόμισμα νὰ ἐκδώσῃ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ, οὔτε κἂν ἔντοκα γραμμάτια πλέον τῶν 10 ἑκατομμυρίων. Συνεπῶς κατὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου μόνον ἐπὶ τῶν διαθεσίμων αὐτοῦ πόρων ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ καὶ τῆς συνδρομῆς ἦν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἐκ δανείου ἐξωτερικοῦ ἢ ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Εὐνόητον ὅμως ὅτι ἡ εὕρεσις ἐξωτερικοῦ δανείου εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὑποβαίνει πάντοτε δυσχερεστάτη ἔκ τε τοῦ κλονισμοῦ τῆς πίστεως ἣν συνεπάγεται ἡ κήρυξις ἑνὸς πολέμου, πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν λόγῳ τοῦ κινδύνου διαφόρων περιπλοκῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης οὐδετερότητος ὑπὸ τῶν ξένων Κρατῶν ἔναντι τῶν ἐμπολέμων.

Καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος συνεπῶς μόνον ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πόρων ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ καὶ ἐπὶ ἐκείνων οἷς ἠδύνατο νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τῆς χώρας.

Εὐτυχῶς τὸ Κράτος κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος εὗρε διαθέσιμον ἀφ' ἑνὸς ἐν τοῖς ταμείοις αὐτοῦ ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ τελευταίου δανείου καὶ ποσὰ διαθέσιμα ἐκ πλεονασμάτων, τὴν δ' Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἔχουσαν σημαντικὰ ποσὰ διαθέσιμα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τὰ ὁποῖα ἐκράτει ἐκ προνοίας εἰς διαταγὴν ὄψεως καίτοι ὑφίστατο οὐσιώδη θυσίαν ἐκ τῆς προκυπτούσης διαφορᾶς τῶν τόκων.

Τοιουτοτρόπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠδυνήθη χωρὶς νὰ ἐλαττώσῃ τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐργασίας νὰ προεξοφλήσῃ ἔντοκα γραμμάτια ἑννέα ἑκατομμυρίων καὶ νὰ συμμετάσχῃ κατὰ εἴκοσιν ἑκατομμύρια εἰς τὸ συνολογηθὲν μετὰ ὁμάδος Τραπεζιτῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ προσωρινὸν δάνειον τεσσαράκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων δια τῆς ἀπὸ 6 Δ)βρίου 1912 Συμβάσεως.

Ἡ τοιαύτη γενναία συμμετοχὴ τῆς Τραπέζης ὑπῆρξε ἡ βάσις ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ἡ ἐπιτυχία τοῦ δανείου τούτου, κατώρθωσε δ' ἡ Τράπεζα διὰ παραχωρήσεως συμμετοχῶν εἰς τὸ δάνειον νὰ εὑρεθῇ καὶ παλιν εἰς θέσιν τὰ ἐπέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν στιγμὴν ὀλίγον βραδύτερον αὐστηρὰ διεθνὴς συνεννόησις καθίστα ἀδύνατον πᾶσαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐμπολέμων ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ὁ οἰκονομικὸς κάματος θὰ ἐπέσπευδε τὸ τέρμα τοῦ πολέμου.

Οὐχὶ ὀλιγωτέρα ὑπῆρξε ἡ συνδρομὴ ἣν ἠδυνήθη ἡ Τράπεζα νὰ παράσχῃ εἰς τὸ Κράτος δυνάμει τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' πλεονεκτημάτων. Διότι ἡ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιτευχθεῖσα συσώρευσις χρυσοῦ ἔν τε τοῖς θυσαυροφυλακίοις αὐτῆς καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐπέτρεψε τὴν μονιμοποίησιν τοῦ ἀρτίου τοῦ Ἑλληνικοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἔχει μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ γοήτρου τοῦ τε Κράτους καὶ τῆς χώρας, ἔδωσε δὲ συνάμα τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ χρησιμοποιήσῃ ὑπὲρ τοῦ Κράτους τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πόρους αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι ἄλλως θὰ ἔδει νὰ παραμείνωσιν ἐν ἐπιφυλακῇ ὡς ἀντίκρυσμα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρτίου.

Παρ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν πρὸς τὸ Κράτος ἐνίσχυσιν τῆς Τραπέζης ἡ θέσις αὐτῆς ὑπὲρ ποτε ἀναδείκνυται ἀκμαιοτέρα, ὁ δὲ ἰσολογισμὸς τοῦ 1912 σημειοῖ διαθέσιμα τῆς Τραπέζης ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁμοῦ μετὰ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' συγκεντρουμένων ὁλικὸν ποσὸν 156.049.119 δραχμῶν, ἡ δὲ κίνησις τοῦ συναλλάγματος ἀνῆλθεν εἰς 233 ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς 158 διὰ τὴν πώλησιν αὐτοῦ.

Σημαντικωτάτην οὐχ ἧττον αὔξησιν παρουσιάζει ἡ μερὶς τῶν καταθέσεων, σημειοῦσα διὰ μὲν τὰς ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ διαρκεῖς 135 ἑκατομμύρια, διὰ τὰς τοῦ ταμιευτηρίου 27 ἑκατομμύρια καὶ διὰ τὰς ἐν ὄψει 54 ἑκατομμύρια, ἤτοι ἐν ὅλῳ 216 ἑκατομμύρια, τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ πλήρη ἀκμὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ πλούτου ὅλων τῶν τάξεων.

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΤΩΝ 30.000000

Καὶ ἄλλο ὅμως σημαντικώτατον γεγονὸς μαρτυρεῖ οὐχ ἧττον τόσον τὴν ἰδιωτικὴν εὐμάρειαν ὅσον καὶ τὴν πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀπόλυτον πλέον ἐμπιστοσύνην καὶ τοῦτο εἶνε ἡ ἔκδοσις τοῦ νέου λαχειοφόρου δανείου τῶν 30.000 000 δραχμῶν.

Εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ δανείου τούτου προέβη ἡ Τράπεζα ἀκολουθοῦσα τὴν πολιτικὴν τῆς ἐνισχύσεως τῶν μέσων τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κτηματικης πίστεως ἐξέδωκε δ'σύτὸ ἐπὶ τόκῳ 2 1)2 ο)ο καὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν τύπου πρὸς τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν τῷ 1904 λαχειοφόρον δάνειον τῶν 20,000,000.

Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἕτεροι λόγοι ἐπέβαλλον εἰς τὴν Τράπεζαν τὴν ἔκδοσιν τοῦ δανείου τούτου.

Α' Διότι ἤδη ἀπὸ τοῦ 1911 εἶχεν ἀναλάβει ὁλόκληρον τὸ ἐκ δρχ. 16 000.000 δάνειον τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν πρὸς 5 ο)ο τὸ ὁποῖον δὲν ἐξέδωκεν εἰς δημοσίαν ἐγγραφήν. Καὶ βεβαίως εἶχεν ἐπαρκεῖς χρηματικοὺς πόρους ἡ Τράπεζα ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς κτηματικῆς πίστεως, τὴν μερίδα τῆς ὁποίας ἐβάρυνε τὸ πρὸς τὸν Δῆμον δάνειον, ἀλλ' ὅμως ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐπαύξησις τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τῆς Τραπέζης ἀπετέλει οὐσιῶδες μέρος τοῦ προγράμματος αὐτῆς ὅπως δήποτε ἐν δεδομένῃ περιστάσει νὰ ἐπέρχηται ἀρωγὸς εἰς τὸ Κράτος, πρόβλεψις ἣτις καὶ ἐπληλήθευσε καὶ ἀπέβη εὐεργετικωτάτη διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους ὡς ἤδη ἀνωτέρω ἀναφέρομεν.

Β' Ἡ ὑπερβολικὴ ὕψωσις τῶν τιμῶν τῶν δύο ἄλλων λαχειοφόρων δανείων τῆς Τραπέζης, καὶ ἰδίᾳ τοῦ δανείου τοῦ 1904 2 1)2 ο)ο τοῦ ὁποίου αἱ μετοχαὶ ἔφθασαν εἰς τὰς 123 δραχμάς, ἡ ὕψωσις λέγομεν αὕτη ἐνεῖχε τὸν κίνδυνον μεγαλειτέρας ὑπερτιμήσεως ὡς ἐκ τῆς ζητήσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀναπτυχθείσης κερδοσκοπίας δυναμένη νὰ ἀποβῇ ἐπιβλαβὴς πρὸς τὰ μικρὰ ἀποταμιεύματα τὰ ὁποῖα τρέπονται συνήθως τὰς τοιούτου εἴδους ὁμολογίας.

Γ' Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνακοπῆς τῆς εἰσαγωγῆς ξένων λαχείων ἥτις συνεπείᾳ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν μετοχῶν εἶχεν ἀρχίσει ἐπιτεινομένη παρὰ τὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ σχετικοῦ νόμου.

ΝΕΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΑΝΤΟΤΕ ΑΡΩΓΟΣ

Πᾶσαι αὗται αἱ προβλέψεις πρὸς συγκέντρωσιν κεφαλαίων ἐν τῇ Τραπέζῃ δὲν ἐβράδυναν καὶ πάλιν νὰ ἐπαληθεύσωσι καὶ δὴ ἐν κρισιμωτάτοις στιγμαῖς ὑπερτάτων ἀναγκῶν.

Ὁ κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμος ἐξηκολούθει καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1913, αἱ δὲ Κυβερνήσεις τῶν Μεγόλων Δυνάμεων καὶ οἱ ἐν Εὐρώπῃ τραπεζιτικοὶ κύκλοι δυσφοροῦντες διὰ τὴν παράτασιν ταύτην τοῦ ἀγῶνος, ἐξ οὗ οὐ μόνον κίνδυνος διεθνῶν περιπλοκῶν ἐπεκρέματο διαρκῶς, ἀλλὰ καὶ ἀνησυχία καὶ νέκρωσις ἂν μὴ κρίσις οἰκονομικὴ ἐν ταῖς χρηματιστικαῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπεκράτουν, ἐφήρμοζον αὐστηρότερον τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρνήσεως πάσης χρηματικῆς συνδρομῆς εἰς τοὺς ἐμπολέμους. Ἀποτυχούσης συνεπῶς πάσης προσπαθείας τοῦ Κράτους πρὸς εὕρεσιν προσωρινοῦ δανείου, τῶν δὲ ἀναγκῶν τοῦ πολέμου ἀπαιτουσῶν ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν ἐπικουρίαν, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἐδίστασε νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀπὸ 28 Μαρτίου 1913 σύμβασιν περὶ χορηγήσεως προσωρινοῦ δανείου 50 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Συνάμα ὅμως ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης, ἵνα ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑποχρέωσιν συνωμολόγησε προσωρινὸν δάνειον ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογράφων τοῦ χαρτοφυλακίου αὐτῆς ἐκ δρχ. 25.000.000 μετὰ Βελγικῶν Τραπεζῶν στενῶς συνδεδεμένων μετὰ τῶν ἐν Παρισίοις φίλων αὐτῆς, ἐξασφαλίσασα συνάμα τὴν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης παροχὴν εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλων πιστώσεων.

Δὲν παρῆλθον ὅμως πολλοὶ μῆνες καὶ ἡ Τράπεζα εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσέλθῃ καὶ πάλιν εἰς βοήθειαν τῆς Κυβερνήσεως εὑρισκομένης εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Βουλγαρικοῦ πολέμου. Τὰ ἀπειλητικὰ νέφη τοῦ νέου τούτου πολέμου ἐπέτειναν ὑπέρ ποτε τὴν ἀνησυχίαν τῶν οἰκονομικῶν κύκλων καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἀποκλεισμὸς ἐγένετο αὐστηρότερος. Παρὰ τὴν γενικὴν ἐν τούτοις ἀνησυχίαν ταύτην ἡ Τράπεζα, ἐπιτυχοῦσα τὴν ἀρωγὴν τῶν πάντοτε πισιῶν φίλων καὶ πεποιθότων ἐπ' αὐτὴν σοβαρῶν ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Λονδίνῳ οἰκονομικῶν παραγόντων, ἠδυνήθη νὰ προσέλθῃ πολύτιμος βοηθὸς εἰς τὸ Κράτος καὶ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς μόνον πόρων ἀντλοῦσα νὰ χορηγήσῃ νέον προσωρινὸν δάνειον 40 ἑκατομμυρίων φράγκων, συνομολογηθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1913 συμβάσεως.

Πλὴν ὅμως τούτου ἡ Τράπεζα συνῆψε τὰς ἀπὸ 22 Ἰουνίου καὶ 30 Ἰουνίου 1913 συμβάσεις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐκ δραχμῶν 50 ἑκατομμυρίων δανείου πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἐπιτάξεων, ἐκ τοῦ ὁποίου δέκα μὲν ἑκατομμύρια ἀνέλαβε δι' ἴδιον λογαριασμόν, ἱκανὸν δὲ ποσὸν διέθεσεν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ προκαταβάλλουσα πάντοτε τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ Δημόσιον.

ΔΑΝΕΙΟΝ 500.000.000 ΕΙΣ ΧΡΥΣΟΝ ΤΟΥ 1914

Παραλλήλως ἐν τούτοις πρὸς τὰς προσπαθείας τῆς Τραπέζης ὅπως δυνηθῇ νὰ προσφέρῃ τὴν πολύτιμον αὐτῆς συμβολὴν πρὸς τὸ Κρατος διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῶν δύο νικηφόρων πολέμων, οὐχ ἧττον ἀγωνιώδεις, ἐπίμονοι καὶ ἀξιοθαύμαστοι ἦσαν

οἱ προσπάθειαι τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης, διατελοῦντος ἐπὶ δέκα ὅλους μῆνας ἐν ἐπισρατεύσει καὶ περιερχομένου τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς ἐν διαρκεῖ συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐκεῖ παλαιῶν καὶ ἰσχυρῶν φίλων τῆς τε Τραπέζης καὶ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν συγκρότησιν ὁμίλου διὰ την σύναψιν τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἀποφασίσῃ ὅπως καλύψῃ τὰς ἐκ τῶν πολέμων χαινούσας πληγάς.

Καὶ τέλος αἱ προσπάθειαι αὗται ἐστέφθησαν ὑτὸ ἐπιτυχίας κατορθωθείσης τῆς συμπήξεως ὁμίλου ἀναλαβόντος τὴν ἔκδοσιν τοῦ δανείου τούτου ὑπὸ ὅρους πολλῷ εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸ Κράτος ἐκείνων ἐφ' οἷς ἐπέτυχε νὰ συνάψῃ δάνειον τὸ Σερβικὸν Κράτος.

Τὸ δάνειον συνεφωνήθη νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς δύο ἐκδόσεις ἐκ διακοσίων πεντήκοντα ἑκατομμυρίων ἑκάστην. Ἐκ τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ δανείου τούτου τῶν 250.000.000 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μεθ' ὁμάδος ἀποτελουμένης ἐξ Ἑλλήνων τραπεζιτῶν καὶ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ οἶκοι Hambro et Son, London County and Westminster Bank Limited καὶ E. Erlanger et Co ἀνέλαβον ἐν συνόλῳ ποσὸν φράγκων 75 ἑκατομμυρίων ὧν 25.000.000 ἐξετέθησαν εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ φράγκα 50.000.000 ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Ἐὰν ἤδη ἀνακεφαλαιώσωμεν τὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν χορηγηθέντα προσωρινὰ δάνεια, τὰ κατὰ τὰ δύο ἔτη 1912 καὶ 1913 χορηγηθέντα καὶ τὰ εἰς αὐτὴν διατιθέμενα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κεφάλαια ἐκτὸς τῆς συμμετοχῆς καὶ εἰς τὸ νέον δάνειον τῶν 250 ἑκατομμυρίων ἐξάγομεν τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς.

Α' ΠΑΛΑΙΑ ΔΑΝΕΙΑ ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ καὶ ἄλλοις τίτλοις ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1913 Δραχ. 61 778.515 42

Β' ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ

α' Δάνειον 40 ἑκατομμυρίων τοῦ 1912 διὰ συναλλαγμάτων συμμετοχῇ τῆς Τραπέζης	Δρχ.	20 032.000
Διετέθησαν συναλλαγματικαὶ ἀξίας	»	18 244.000
Ὑπόλοιπον διὰ τὴν Τράπεζαν	»	11.787.400
β' Δάνειον 50.000.000 διὰ συναλλαγμάτων τοῦ 1913. Ἐξ αὐτοῦ διετέθησαν συναλλάγματα ἀξίας 12.200.000 ὑπόλοιπον διὰ τὴν Τράπεζαν.	»	37.800.000
γ' Δάνειον 40,000,000 δι' ὁμολογιῶν τοῦ 1913 διεθέτησαν δρ. 16,273,000 ὑπόλοιπον διὰ τὴν Τράπεζαν	»	23.727 000
δ' Δάνειον 50.000.000 τοῦ 1913 ἀναληφθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης	»	10 500 000
Ἤτοι σύνολον Δρχ.		73,814,000

1914

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΕΝ ΤΗ ΤΡΑΠΕΖΗ

Τὸ ἔτος 1914 ἀνέτειλεν ὑπὸ τοὺς οἰσιωτάτους διὰ τὸ Κράτος καὶ τὴν Τράπεζαν οἰωνούς.

Γενικὴ πεποίθησις ἐκράτει ὅτι ἐσημείου εὐδόκιμον ἀπαρχὴν περισυλλογῆς, κατόπιν τῆς διεξαγωγῆς δύο πολέμων ἐν οἷς αἱ προσπάθειαι ἀμφοτέρων ἐστέφθησαν ὑπὸ τοσαύτης ἐπιτυχίας, περισυλλογῆς ἥτις ἦτο ἀναγκαία διά τε τὴν Παλαιαν Ἑλλάδα καὶ τὰς Νέας χώρας. Τὰ δὲ προκύπτοντα καθήκοντα τόσον διὰ τὸ Κράτος ὅσον καὶ διὰ τὴν Τράπεζαν ἐνεδείκνυον ἔντασιν πάσης προσπαθείας, δι' ἐκεῖνο μὲν πρὸς παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ταχεῖαν λῆψιν τῶν ἀπαιτουμένων νομοθετικῶν μέτρων πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ρύθμισιν τῆς λειτουργίας ὅλων τῶν κλάδων εἰς ταύτην δὲ τὴν συνέχισιν τοῦ προορισμοῦ της, εἰς τὸν ὁποῖον τόσον ἐθνωφελῶς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της ἀνταπεκρίθη.

Καὶ ἡ ἐργασία ἤρξατο ὄντως πυρετώδης ἐν τῇ Τραπέζῃ, ἐργασία πολυσχιδής, ἀποβλέπουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν τῆς Τραπέζης ἐπὶ εὐρυτέρου πλέον σταδίου δράσεως, ἀναλόγως τῆς ὁσημέραι ἁλματικῆς γιγαντώσεως τοῦ ἱδρύματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν καθ' ἅπαντας τοὺς κλάδους πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ λαοῦ, καταπονηθέντος ὅπως δήποτε ἐκ τῶν δύο πολέμων καὶ τέλος τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ὑποκαταστημάτων εἰς τὰς Νέας Χώρα, ἐν ταῖς ὁποίαις καὶ πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ἐπείγουσαι ἐνεδεικνύοντο ἀνάγκαι.

Δυστυχῶς κατὰ τοὺς πρώτους ἀκόμη μῆνας τοῦ 1914 δεινότατον ἔπληξε τὴν Τράπεζαν δυστύχημα διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Δ.οικητοῦ αὐτῆς Ἰωάννου Βιλαωρίτου.

Ἡ Γενικὴ τῶν Μετόχων Συνέλευσις συνελθοῦσα ἐξέλεξε Διοικητὴν τὸν Ὑποδιοικητὴν κ. Ἰωάννην Εὐταξίαν καὶ Ὑποδιοικητὰς τοὺς κ.κ. Δροσόπουλον καὶ Μάξιμον.

Καὶ τοῦ κ. Εὐταξία ὅμως μὴ παραμείναντος ἐν τῇ Διοικήσει ἢ ἐπὶ ὀλίγους μόνον μῆνας συνῆλθε καὶ πάλιν ἡ Συνέλευσις ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1914 καὶ ἐξέλεξε Διοικητὴν τὸν κ. Ἀλέξ. Ζαΐμην, προβᾶσα καὶ εἰς τροποποιήσεις τινὰς τοῦ καταστατικοῦ ἀφορώσας μᾶλλον εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης διὰ τῆς ἱδρύσεως εἰδικοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικήσεως, καθιερουμένου οὕτω Συλλογικοῦ συστήματος προσδίδοντος μείζονα συνοχὴν εἰς τὸν Διοικητικὸν τῆς Τραπέζης μηχανισμόν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν σοβαροτάτων τούτων ἐσωτερικῶν ἐν τῇ Τραπέζῃ μεταβολῶν ἡ κήρυξις τοῦ παγκοσμίου πολέμου κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1914 ἐδημιούργησε κατὰ τάς πρώτας ἡμέρας πανικόν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἀγορᾷ, ὃν ὅμως περιώρισε σύντονος ἐπέμβασις τῶν Κυβερνήσεων διὰ τῆς λήψεως νεναίων μέτρων. Παρ' ἡμῖν Βασιλικὸν Διάτογμα 21 Ἰουλίου 1914 ἀνέστειλε τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν παρὰ Τραπέζαις ἢ ἰδιώταις Τραπεζίταις καταθέσεων, ἐνῷ δι' ἑτέρου Βασιλικοῦ Διατάγματος ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγὴ αὐτουσίου χρυσοῦ εἰ. τὴν ἀλλοδαπήν. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα οὐδεμίαν, ὡς εἰκός, ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν διατάξεων τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἀπὸ 21 Ἰουλίου, τῆς Διοικήσεως φρονούσης ὅτι οὐδεὶς ἐν τούτῳ ἐνυπῆρχε κίνδυνος, τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπεδείχθη, καθόσον αἱ ἀναλήψεις καταθέσεων κατὰ τοὺς δύο πρώτους μῆνας τοῦ πολέμου Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον δὲν ὑπερέβησαν τὰ πέντε ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἕτερα ὅμως μέτρα ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς προνοίας ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Τραπέζης ἐλήφθησαν. τοιαῦτα δὲ ἦσαν ἡ αὔξησις τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς χρυσοῦ, ἡ ὕψωσις τοῦ τόκου καὶ περιορισμὸς τις τῶν τακτικῶν αὐτῆς ἐργασιῶν. Οὕτω ἀπὸ τῆς 19ης Ἰουλίου ὁ τόκος τῶν προεξοφλήσεων ἀνῆλθεν εἰς 8 ο)ο. Ἀλλ' ἡ Τράπεζα προσωρινῶς μόνον ἔλαβε τὰ μέτρα ταῦτα, δυσφοροῦσα δὲ καὶ πιεζομένη ἐκ τῆς ἀνάγκης. Εὐθὺς δὲ ὡς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπῆλθε ποιά τις γαλήνη, ἔσπευσε νὰ μετριάσῃ τὰ ἄμα τῇ κρίσει θεσπισθέντα, ὁρίσασα μὲν ἀπὸ τῆς 11ης Νοεμβρίου τὸν τόκον της προεξοφλήσεως ἐμπορικῶν γραμματίων εἰς 6 1)2 ο)ο, διατάξασα δὲ τὴν ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου ὑπό τινας περιορισμοὺς ἐπανάληψιν τῶν κανονικῶν ἐργασιῶν.

Κατὰ τὰς δεινὰς τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου ἡμέρας καὶ μετὰ ταύτας ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα οὐ μόνον προσῆλθεν ἀρωγὸς εἰς τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ἀντικείμενα δισφεύγοντα πως τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῆς ἐκαλεῖτο ἔστιν ὅτε νὰ ἀσχοληθῇ, μνήμων δ' αὕτη τοῦ χαρακτῆρος, ὃν φέρει, ἔστη καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κρίσεως παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας, ὑποστηρίζουσα κατὰ τὸ ἐνὸν τὴν φιλοπόλιδα αὐτῆς μέριμναν. Οὕτω εἰργάσθη λυσιτελῶς εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς ἀγορᾶς διὰ σίτου, ἀλεύρων καὶ ἄλλων χρησίμων, ἡ δὲ περὶ τούτου μέριμνα ἀπησχόλησεν ἔκτοτε τὴν Τράπεζαν, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Καὶ εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων εἰργάσθη κατὰ τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν τοῦ 1914, ἀναλαβοῦσα ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Κράτους τὸ πρῶτον μὲν τὴν κάλυψιν κινδύνων πολέμου φορτίου σταφίδος, εἶτα δὲ καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀσφαλειῶν ἐπὶ φορτίων ἄλλων Ἑλληνικῶν προϊόντων βιομηχανικῶν ἢ γεωρικῶν, ὡς καὶ μεταλλευμάτων καὶ ὀρυκτῶν μεταφερομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Καὶ εἰς ἄλλους δὲ ἐπίσης κλάδους τῆς Ἐθνικῆς παραγωγῆς ἔσπευσεν ἐπίκουρος, ὑποβοηθοῦσα καὶ ἐν τούτῳ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας καὶ ἐχορήγησε δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ καπνοῦ εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἔν τισι τῶν διαμερισμάτων τῶν νέων ἐπαρχιῶν καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας ἐπιχωρίων μεταλλευτικῶν καὶ ἀτμοπλοϊκῶν Ἑταιρειῶν δὲν ὑστέρησε νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς καί, καθ' ἣν ἐποχὴν μεγίστη ἀνησυχία ἐκράτει καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ ἐνταῦθα, ἐθεώρησεν ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ χορηγήσῃ τὴν συνδρομήν της εἰς ἄλλα πιστωτικὰ ἱδρύματα ὅπως ἀπαλλαγῶσι στιγμιαίων ἄλλως τε δυσχερειῶν. Τὴν φιλικὴν ταύτην συμπεριφορὰν ἀναγνωρίζουσα ἡ ἐν Λονδίνῳ Διοίκησις τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης ἐξεδήλωσε θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐν ἐγγράφῳ, ἐν ᾧ ἐξαίρει τὴν δρᾶσιν αὐτῆς κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πορείαν τινῶν ἐκτῶν εὐρωπαϊκῶν Τραπεζῶν, αἵτινες ἠρνήθησαν πρὸς τὴν κοινωνίαν τὴν ἑαυτῶν συνδρομήν, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὑψιστη ὑπῆρχε ταύτης ἀνάγκη

Περὶ τῆς ἀρωγῆς, ἣν τὸ ἵδρυμα παρέσχεν ἐν κρισίμοις στιγμαῖς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἀγοράν, μαρτυρεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ σύνολον τῶν δανείων καὶ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν ἐπ' ἐνεχύρῳ χρηματογράφων κατὰ τὸ 1914 ὑπερέβη τὸ σύνολον τῶν χορηγήσεων διαρκοῦντος τοῦ 1913 κατὰ δραχμὰς 28.657.116.14.

ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Τὴν σοβαρωτάτην ὅμως, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν χώραν προσέφερεν ἡ Τράπεζα ἀναλαβοῦσα τὴν προμήθειαν σίτου εἰς στιγμάς, καθ' ἃς ἡ ἐπάρκεια τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων ἐθεωρεῖτο προβληματικὴ μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολεμου διαστήματος.

Καὶ δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστοι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς αἱ μεγάλαι δυσχέρειαι, αἵ ιες παρετηρήθησαν εἰς ἄλλας χωρας. Ἡ σημασία ὅμως τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τότε μόνον δύναται νὰ κριθῇ ὅταν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ μεγάλαι θυσίαι εἰς ἃς ὑπεβλήθησαν ἀλλαχοῦ τὰ Κράτη καὶ αἱ σπουδαῖαι δυσχέρειαι, αἵτινες, μεθ' ὅλας τὰς θυσίας ταύτας προέκυψαν ἐκεῖ περὶ τὴν προμήθειαν, τὴν ἀποθήκευσιν καὶ τὴν διανομὴν σίτου.

Ὅταν κατὰ Ἰούλιον 4941 ἐξεραγῇ ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ προμήθεια ἐκ Ρωσσίας ἐκρίνειο ἀμφίβολον λόγῳ τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀμφιβόλου πολιτικῆς τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρα-

τορίας, ἐξ ἧς ἠπειλεῖτο ὁ ἀποκλεισμὸς τῆ. διόδου τῶν στειῶν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἡ διεθνὴς ἀγορὰ τῶν δημητριακῶν προς στιγμὴν ἔστη ἀδρανοῦσα, σχεδὸν εἰπεῖν παρέλυσεν ἐλλείψει μέσων μεταφορᾶς, οἱ ναῦλοι κατὰ φυσικὴν συνέπειαν ὑπερετριπλήθησαν καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον δὲν ἐτολμα νὰ στραφῇ πρὸς ἄλλας ἀγορὰς καὶ νὰ τάμῃ νέας ἐμπορικὰς ὁδούς.

Κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ἐντολῇ τῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, ἀποταθεῖσα διὰ τῶν ἀνταποκριτῶν αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ μεγάλα κέντρα τῆς διεθνοῦς σιταγορᾶς.

Τὰ ἐν τῇ χώρᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀποθέματα ὑπελογίζετο ὅτι θὰ ἐπήρκουν διὰ τὸς μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἰδίου ἔτους ἀνάγκας αὐτῆς. Πρὸς ἀντιμετώπισιν δὲ τῶν ἀναγκῶν διὰ δύο περαιτέρω μῆνας προέβη ἡ Τράπεζα κατ' ἐντολὴν πάντοτε καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐξ Ἀμερικῆς προμήθειαν 60 564,74 τόννων σίτου ἀξίας ἐν συνόλῳ δρ. 16,409, 913, ἤτοι ἐπὶ τιμῇ κατὰ μέσον ὅρον λεπτῶν 35 κατ' ὀκᾶν. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ σίτου τούτου ἐπρομηθεύθη διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους καὶ

16,034.68	τόννους	κριθῆς	ἀξίας δρχ.	3,207,587.—
3,058.30	»	ζακχάρεως	» »	2,702,024.—
143,70	»	καφὲ	» »	154,500.—
891,60	»	ὀρύζης	» »	656,390 —
ἤτοι ἐν ὅλῳ 17 129,28			ἀξίας δραχ.	6.720.501.—

Βραδύτερον ὅμως ἐπὶ τῇ ἐξασφαλίσει τῆς ἐλευθεροπλοΐας ἐν τῷ Ὠκεανῷ ἀναθαρρήσαν τὸ ἐμπόριον ἀνέλαβε τὴν δι' ἴδιον λογαριασμὸν προμήθειαν σίτου, ἡ δὲ Τράπεζα ἀνεδείξατο τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους να παρέχῃ εἰς τοὺς ἐμπόρους τὰ μέσα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πυρογενῶν των, ἀναλαβοῦσα τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀνοίγῃ πιστώσεις ὑπὲρ τῶν ἐντολέων ἐμπόρων παρὰ τοῖς ἐν Ἀμερικῇ ἀνταποκριταῖς ἐπὶ τῇ ἀπὸ μέρους αὐτῶν καταβολῇ παρὰ τῇ Τραπέζῃ περιθωρίου καὶ τῇ ἀποστολῇ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Τράπεζαν τῶν φορτωτικῶν, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας τῶν ὁποίων ἀτεβαλλετο ἐταῦθα ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ἐμπορεύματος. Οὕτω ἠγοράσθησαν ἀπὸ τοῦ τέλους Ὀκτωβρίου μέχρι τῶν μέσων Δεκεμβρίου 1914 τὰ κάτωθι ποσὰ σίτου, ἅτινα ὑπελογίσθη ὅτι θὰ ἐξήρβυν διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου 1914, Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1915.

ρ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐπι-

μελητηρίου Πειραιῶς	τόννοι	77,330	ἀξίας δρ.	23,322 567
2) δι ι λ)μὸν ἐμπόρων Βόλου	»	8,022	» »	2,527,105
3) » » » Κερκύρας	»	5,249	» »	1,601 774
4) » » » Κύμης	»	500	» »	156 263
5) » » » Χαλκίδος	»	2.200	» »	740,878
Ἤτοι ἐν ὅλῳ τόννοι		933,000	ἀξίας δρ.	23,348,588

ἐ ἰ μέσῃ τιμῇ λεπτῶν 38 37,1)2 κατ' ὀκᾶν, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰς προμηθείας ἐκείνας αἵτινες ἐπραγματοποιήθησαν χάρις εἰς τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας παρέσχον τα ἐν Θεσσαλονίκῃ, Πάτραις καὶ Πειραιεῖ Ὑποκατασήματα τῆς Τραπέζης πρὸς διαφόρους ἐκεῖσε ἐμπόρους.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, μεθ' ὅλην τὴν ἐνεργὸν παρέμβασιν τῆ: Τραπέζης καὶ τὴν γενναίαν χρηματικὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐμπόρων δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξυπηρετηθῇ πλήρως ἡ σιτάρκεια τῆς χώρας, ἀπηυθύνοντο δὲ καθ' ἡμέραν ζωηρὰ παράπονα ἐπὶ τῇ ἐλλείψει σίτου, ἰδίως εἰς τὰς νήσους καὶ τὰς μικρὰς περιφερείας, λόγῳ τῆς εὐλόγου ἐφεκτικότητος τῶν ἐμπόρων, δισταζόντων νὰ ἐναποθηκεύσωσι σῖτον, οὗτινος ἡ ἀξία ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν ἠδύνατο, αἱρομένων τῶν ὑφεστώτων ἔτι κωλυμάτων τῆς ἀπὸ Ρωσσίας μεταφορᾶς, νὰ μεταπέσῃ εἰς πολλῷ χαμηλότερον ἐπίπεδον, ἐξ ἄλλου δὲ αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐν Ἀμερικῇ ὡς καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων ηὔξανον ὁσημέραι σταθερῶς χωρὶς ν' ἀποκλείηται ὁ φόβος τοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ἀγορῶν, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἐνίσχυσιν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐπεφόρτισε τὴν Τράπεζαν ἐν ἀρχῇ μὲν νὰ ἀγοράσῃ δια λογαριασμόν της 20 000 τόννους σίτου, βραδύτερον δέ, ἤτοι περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1914, ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 528 Νόμου, παρέσχεν αὐτῇ τὴν ἐντολὴν νὰ προβῇ εἰς νέας προμηθείας. Κατόπιν τῶν ἐντολῶν τούτων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῇ συνδρομῇ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καταρτισθείσης Ἐπιτροπείας ἐξ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης, προέβη εἰς τὴν ἀγορὰν 76.350 τόννων σίτου ὁλικῆς ἀξίας δρ. 28,160,6-6, ἤτοι ἐπὶ μέσῃ τιμῇ λεπτῶν 47.05 κατ' ὀκᾶν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ὡς ἀνωτέρω ποσῶν τῇ ἐγγυήσει τῆς Κυβερνήσεως κατεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης καὶ δρ. 14,021,474, δι' ἀντίτιμον 26.860 τόννων ἀλεύρων παραγγελθέντων δια λογαριασμὸν τῶν ἀρτοποιῶν ἐφ' ὡρισμένῃ τιμῇ.

Οὕτω τὸ σύνολον τῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου γενομένων κατὰ τὸ 1914 ἀγορῶν εἴτε διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἴτε διὰ τῶν ἰδιωτῶν πάντοτε ὅμως τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀνῆλθεν εἰς τα ἑξῆς ποσά :

σῖτος καὶ ἄλευρα	τόν. 257,075,043,	ἀξ. δρ.	86 940,601 45
κριθή,ζάκχαρις,κυφές,ὄρυζ.	» 17,129 028.	» »	6,720 601 —
Ἤτοι ἐν ὅλῳ τόννοι	274,204.071.	» »	93.661.102.45

ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ποικίλων καὶ μεγίστων τούτων ὑπηρεσιῶν τῆς Τροπέζης πρὸς τὴν χώραν, παραλλήλως ἦλθεν αὕτη ἐπίκουρος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κράτους πρὸς θεραπείαν ἐπειγουσῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν.

Οὕτω διὰ τῆς ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1914 συμβάσεως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐχορήγησεν εἰς τὸ Κράτος νέον προσωρινὸν δάνειον 65.000. 000, ἐξοφληθὲν ὅμως τὸ ἑπόμενον ἔτος 1915 διὰ νέας συμβάσεως ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1915 δι' ἧς ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου ὁμολογίας ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500.000 000 φράγκων.

Ἑτέραν σύμβασιν συνῆψεν ἡ Τράπεζα μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1914 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου αὐτῆς καὶ εἰς τὰς ἄλλος χώρας. Ἡ σύμβασις αὕτη ἐτροποποιήθη δι' ἑτέρας συμβάσεως ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1915

Ἡ ἐπέκτασις τοῦ προνομίου τῆς Τροπέζης ἠτογενικὴ δι' ὅλας τὰς νέας χώρας, πλὴν τῆς Κρήτης ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐπεξετείνετο ἡ ἰσχὺς τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης μόνον μετὰ τὴν συγχώνευσιν τῆς Τραπέζης Κρήτης, ὁποτεδήποτε θὰ ἐγίνειο αὕτη.

Διὰ τῶν ἐφεξῆς ὅρθρων τῆς συμβάσεως ὡρίζειο ὅτι :

Α) Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

1) Ἀπαλλάσσει τὸ Δημόσιον τῆς καταβολῆς τόκου διὰ τὸ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια δάνειον ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ.

2) Ὑποχρεοῦται τὸν μὲν τόκον τῶν ἐνυποθήκων αὐτῆ, δανείων, τῶν συνομολογημένων ἤδη ἢ συνομολογηθησομένων, νὰ ὑποβιβάσῃ εἰς ἓξ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, τὸν δὲ τόκον ὑπερημερίας εἰς ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

3) Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν τὸ εἰς γεωργοκτηματικὰ δάνεια χορηγούμενον ὑπ' αὐτῆς ἐτησίως ποσὸν ν' ἀναἀγῃ εἰς εἴκοσι πέντε ἑκατομμύρια δραχμῶν.

4) Ὑποχρεοῦται ἐν ταῖς νέαις χώραις νὰ ἱδρύσῃ ἐντὸς δύο μὲν ἐτῶν ὀκτὼ τοὐλάχιστον ὑποκαταστήματα, ἐντὸς δ' ἑτέρων δύο ἐτῶν τέσσαρα πρὸ τέτι ὑποκαταστήματα, πλὴν τῶν τῆς Τραπέζης Κρήτης ἅτινα θὰ διατηρήσῃ, συγχωνευομένης ταύτης πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Β) Ἐπὶ τῇ ἐπεκτάσει τῶν προνομίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐν ταῖς Νέαις Χώραις παρείχετο ταύτῃ τὸ δικαίωμα τῆς αὐξήσεως τῶν διὰ Λογαριασμὸν ταύτης κυκλοφορούντων γραμματίων, καὶ ὑφισταμένης ἔτι τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας κατὰ ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Οὕτω τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης θέλει ἀνέρχεσθαι εἰς δραχμ. ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἓξ ἑκατομμύρια, πλὴν ἐκείνων ἅτινα αὕτη θὰ δικαιοῦται νὰ κυκλοφορῇ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ δικαιώματος κυκλοφορίας τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ τῶν τῆς Τραπέζης Κρήτης μετὰ τὴν συγχώνευσιν αὐτῆς.

Ἡ πρόσθετος ἐκ δραχμῶν 80.000.000 κυκλοφορία θέλει ἐχειῶς κάλυμμα κατὰ ἓν ὄγδοον ὁμολογίας ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσὸν καὶ κατὰ ἕτερον ἓν ὄγδοον μεταλλικὸν εἴτε ἐν τοῖς ταμείοις τῆς Τροπέζης ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, εἴτε ἐν τῷ ἐξωτερικῷ παρὰ ταῖς Τραπέζαις καταιεθειμένον ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ.

Γ) Ἐκ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' περιοριζομένων παρὰ τῆς Τραπέζης κεφαλαίων εἰς χρυσόν, ὑποχρεοῦται αὕτη ὅπως κατελάχιστον τὸ ἓν δέκατον ἔχῃ ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῆς εἰς χρυσᾶ νεῖ μίσματα ἢ ἄκοπον χρυσόν. Ἡ διάταξις αὕτη τεθήσεται ἐν ἰσχύδιὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ὁρίζεται ὅτι ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τὸ Δημόσιον συμμετέχει.

1) Κατὰ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ προκύπτοντος εἰς τὴν Τράπεζαν κέρδους ἐκ τῆς διὰ λ)σμὸν αὐτῆς παραγωγῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων, ἐξευρισκομένης τῆς ὠφελείας ταύτης καθ' ὃν τρόπον ἡ σύμβασις λεπτομερῶς ὁρίζει.

2) Ἐπὶ τῶν κερδῶν ὅτινα, ἡ Τράπεζα καρπουται ἐκ τῆς ἐντόκου ὁπωσδήποτε διαθέσεως τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' τῆς 19 Μαρτίου 1910 περιζομένων κεφαλαίων ἀπὸ ποσοῦ δραχμῶν χρυσῶν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων καὶ ἄνω ὡς ἑξῆς.

α') Κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν ἐντόκως διατεθειμένων κεφαλαίων ἀπὸ δραχμῶν χρυσῶν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων μέχρι δραχμῶν χρυσῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων.

β) Κατὰ τεσσαράκοντα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν ἐντόκως διατεθειμένων κεφαλαίων ἀπὸ δραχμῶν χρυσῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων μέχρι δραχμῶν χρυσῶν διακοσίων ἑκατομμυρίων καὶ

γ') Κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν ἐντόκως διατεθειμένων κεφαλαίων ἀπὸ δραχμῶν χρυσῶν διακοσίων ἑκατομμυρίων καὶ ἄνω.

Δι' ἑτέρου ἄρθρου ἐπίσης ὁρίζεται ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπο-

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τῷ 1874. Τὰς ἐν Ἑλλάδι σπουδὰς αὐτοῦ συνεπλήρωσεν ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ ἐξαετίαν, ἐγκύψας εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημων.

Εὐρυμαθέστατος, μελετηρός, πλήρης ἐφοδίων, σκαπανεὺς τῆς Προόδου καὶ τῆς Μαθήσεως, δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ ν' ἀποτελέσῃ σπουδαιότατον παράγοντα ἐν τῇ Ἐθνικῇ Ἀναγεννήσει, τῇ σημειωθείσῃ ἀπὸ τοῦ 1909 καὶ ἑξῆς.

Καταγόμενος ἐκ Σπετσῶν κέκτηται ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν συμπατριωτῶν του οἵτινες καὶ ἀνέδειξαν αὐτῶν ὁμοθύμως ἀντιπρόσωπον αὐτῶν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν ἀνόρθωσιν ἐκλογάς, ὁ δὲ κ. Βενιζέλος τὸν διέκρινε καὶ τὸν ἐξετίμησε καὶ τὸν ἔταξε μεταξὺ τῶν πολυτιμοτέρων συνεργατῶν του ἐν τῷ μεγάλῳ ἀγῶνι τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, ὃν ἀπὸ δεκαετίας ἤδη διεξάγει.

Ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. Διομήδης κατὰ τοὺς δύο Βαλκανικοὺς πολέμους καὶ μέχρι τοῦ 1915, κατέλιπε φαεινὴν ὁρῖσιν, ἧς ἡ ἐξιστόρησις δὲν εἶνε δυνατὴ βεβαίως ἐν ταῖς γραμμαῖς συντόμων βιογραφικῶν σημειώσεων. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν κρατικῶν οἰκονομικῶν, ἡ διεξαγωγὴ δύο πολέμων ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἡ σύναψις τόσων δανείων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ μέγα ἐκ 500 ἑκατομμυρίων, εὗρον τὸν κ. Διομήδην ἡγούμενον τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, τέμνοντα νέας τρίβους, ἀγωνιζόμενον καὶ παλαίοντα κατὰ μυρίων ἐπηρειῶν καὶ ἀπείρων δυσχερειῶν καὶ κατάγοντά τέλος ἐπιτυχίας, αἵτινες ἐξησφάλισαν αὐτῷ θέσιν περίβλεπτον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Οἰκονομολογικῇ Ἱστορίᾳ.

Συνδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐξελέγη κατὰ τὸ 1916. Ἀπεμακρύνθη ὅμως προσωρινῶς τῆς θέσεως ταύτης διὰ ν' ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἀπῄτουν τὴν εἰς Εὐρώπην παρουσίαν τοῦ κ. Βενιζέλου καὶ τοῦ κ. Πολίτου. Καὶ ὁ κ. Διομήδης, ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ, ἀπεδείχθη ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων, αἵτινες ἐστηρίχθησαν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1919 ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν θέσιν τοῦ Συνδιοικητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πιστωτικῷ Ἱδρύματι. Θέσιν, ἥτις ἐν τῇ ἐξελίξει καὶ τῇ περιωπῇ εἰς ἣν ἵσταται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος μόνον ἄνδρες τῆς περιωπῆς καὶ τῆς ἀξίας τοῦ κ. Διομήδους δύνανται νὰ κατέχωσιν ἐπαξίως ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἱδρύματος καὶ τοῦ Ἔθνους.

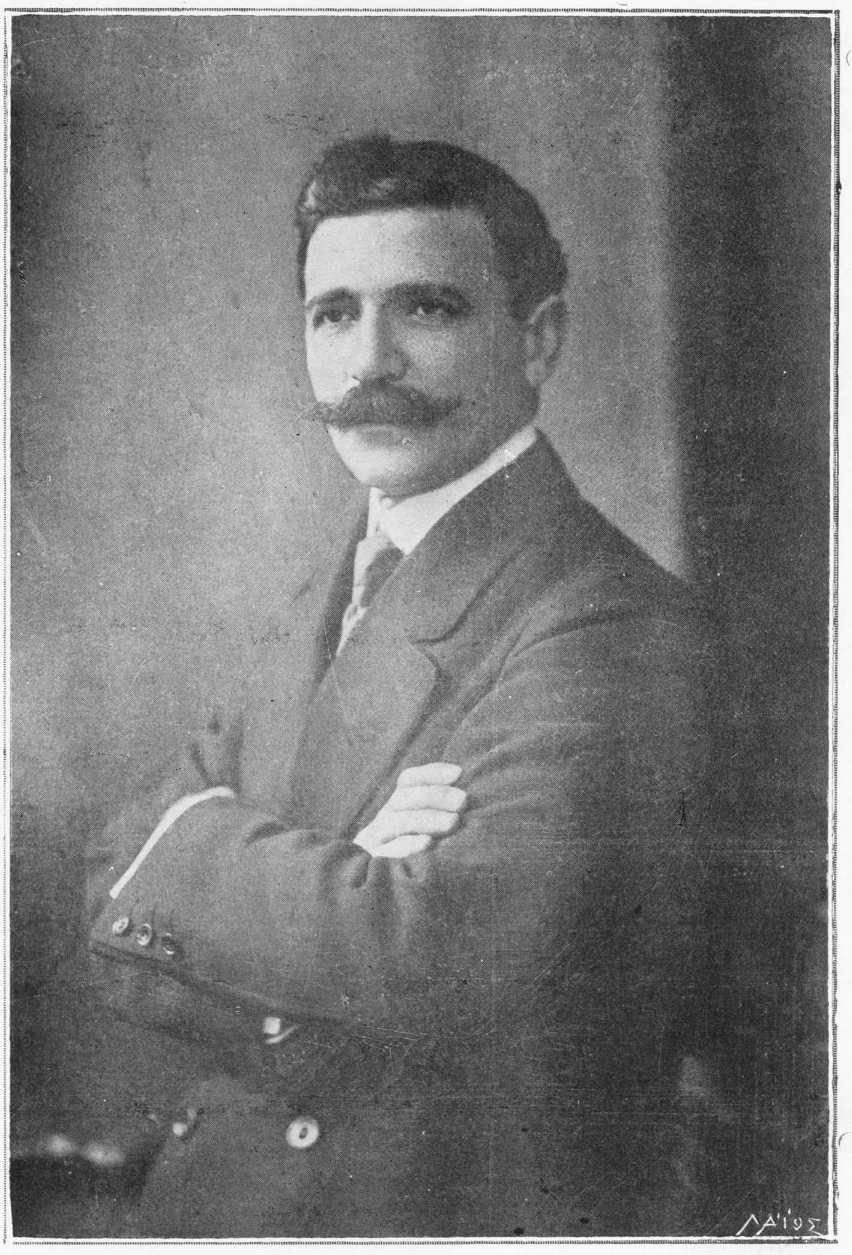

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας κατετάχθη εἰς τὰ στελέχη τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐπὶ τριάκοντα δύο ἔτη ὑπηρετῶν καὶ ἐπιδείξας ἐξαιρετικὴν ἱκανότητα συνδυαζομένην μὲ βαθεῖαν καὶ στερρὰν κρίσιν καὶ ἀσφαλῆ ἀντίληψιν.

Διελθὼν δι' ὅλων τῶν βαθμῶν τῆς ἱεραρχίας ἐξελέγη τῷ 1911 ἀπὸ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ εἰς Διευθυντήν, παραμείνας ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ μέχρι τοῦ 1914 ὁπότε ἐξελέγη ὑποδιοικητής. Ἡ γενικὴ ἀξία τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἡ ἱκανότης μεθ' ἧς ἀνταπεκρίθη πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀξιωμάτων εἰς τὰς ὁποῖα ἐτάχθη, ἐδημιούργησαν εἰς αὐτὸν διαπρεπῆ θέσιν ἐν τῷ οἰκονομολογικῷ κόσμῳ παρ' ᾧ θεωρεῖται καὶ δικαίως μεταξὺ τῶν κορυφαίων.

Συνδιοικητὴς ἤδη τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καταλαβὼν τὸ ὕπατον τοῦτο ἀξίωμα χάρις εἰς τὰς μακρὰς αὐτοῦ καὶ πολυτίμους πρὸς τὸ ἵδρυμα ὑπηρεσίας, τιμᾷ τὴν θέσιν ἣν κατέχει, καὶ περιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμὸν ἰσοτίμων καὶ ὑφισταμένων.

χρεοῦται ἐντὸς πέντε ἐτῶν ν' αὐξήσῃ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον ὡς καὶ τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν αὐτῆς, οὕτως ὥστε τὸ σύνολον τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τακτικοῦ καὶ ἑκτάτου ἀποθεματικοῦ αὐτῆς, ν' ἀνέλθῃ ὁμοῦ εἰς πεντήκοντα ἑκατομμύρια, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κεφαλαίων μετοχικοῦ καὶ ἀποθεματικοῦ, τῆς Τραπέζης Κρήτης.

Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν κεφαλαίων αὐτῆς δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐνιαίας ἐκδόσεως τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο μετοχῶν εἴτε καὶ διὰ διαδοχικῶν ἐκδόσεων.

Τὰ κέρδη τὰ προκύψοντα ἐκ τῆς ὑπὲρ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν ἐκδόσεως τῶν νέων μετοχῶν ἀχθήσονται εἰς πίστωσιν τῶν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης.

Ταὐτοχρόνως διὰ τῆς συμβάσεως ὡρίζετο ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑπόκειται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1915 εἰς ἣν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀνώνυμοι ἑταιρίαι φορολογίαν, καταργουμένης πάσης ἐναντίας διατάξεως τοῦ νόμου ἢ συμβάσεως, ὑποχρεοῦται δὲ ν' ἀναλάβῃ ἄνευ προμηθείας τὴν εἴσπραξιν ὡρισμένων προσόδων ὡς καὶ τὴν πληρωμὴν δημοσίων δαπανῶν.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Παρὰ τὰς δυσχερείας ἐν τούτοις τὰς ὁποίας εἶχεν ἀντιμετωπίσῃ κατὰ τὸ 1914 ἡ Τράπεζα, παρὰ τὸν πανικὸν ὃν ἐπέφερε ἡ ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου ἐνοκήψασα τοῦ πολέμου θύελλα, οὐ μόνον πᾶσαι αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης προέβησαν αὔξουσαι, οὐ μόνον τὸ χρῆμα τῶν καταθετῶν συνέρρεε, παρὰ τὰς γενομένας κατὰ τοὺς δύο πρώτους μῆνας τοῦ πολέμου ἀναλήψεις οὐ μόνον αἱ ἐργασίαι πάντων τῶν κλάδων ηὔξησαν, ἀλλὰ ὡς ἦτο ἐπόμενον καὶ τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης ἐσημείωσαν αὔξησιν σοβαρὰν, ἐπιτρέψασαν τὴν αὔξησιν τοῦ ἀπὸ τινων ἐτῶν στασίμου ἐξ ἑκατὸν δραχμῶν καθ' ἑξαμηνίαν μερίσματος εἰς δραχμὰς 112 50.

Πλέον ὅμως τούτου ὡς μέτρον προνοίας θεωρηθὲν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τὸ ἄνοιγμα εἰδικῆς μερίδος ἐν τῷ Παθητικῷ ὑπὸ τὸν τίτλον «Κρατήσεις δι' ἐνδεχομένας ζημίας ἐξ ὑποτιμήσεως χρηματογράφων τῆς Τραπέζης» — προικισθείσης ἀμέσως διὰ δραχμῶν 4,500,000 ἐκ κρατήσεως ἀπὸ τῶν κερδῶν τοῦ 1914.

ΕΙΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΝ ΝΕΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ

Ἐξακολουθοῦντος ἐν τούτοις τοῦ πολέμου παρουσιάζοντο ὁλοὲν δυσχέρειαι δυσυπέρβλητοι καθ' ὧν ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης εἶχε νὰ παλαίσῃ καὶ μία τῶν τοιούτων συνεπείᾳ τοῦ πολέμου προκυψασῶν δυσχερειῶν ἦτο καὶ ἡ στενὴ ἐπικαταλλαγὴ ἐν χώραις μετὰ τῶν ὁποίων στενώτατα συνέδεον τὴν Τράπεζαν. Πρὸς ἀποσόβησιν ἐνδεχομένων κινδύνων ἡ Διοίκησις αὐτῆς ἔχουσα ἄλλως τε ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῆς χώρας ἐστράφη πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἔνθα κατέστησε στενωτέρας τὰς σχέσεις αὐτῆς μετὰ ἰσχυροτάτων Τραπεζιτικῶν οἴκων.

Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκ τοῦ πλησίον μελέτης τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων ἐν ταῖς ἐμπολέμοις χώραις, ἔνθα ἀπότομοι ὡς ἐκ τοῦ πολέμου ἐπῆλθον μεταβολαί, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὧν, ὡς εἴπομεν ἡ Τράπεζα συνενώτατα συνεδέετο οἰκονομικῶς, ἐπέβαλεν εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀποστολὴν ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς Παρισίους καὶ Λονδίνον, αὕτη, δ' ἀνετέθη εἰς τὸν ἐκ τῶν ὑποδιοικητῶν κ. Δημ. Μάξιμον ὅστις καὶ ἐξεπλήρωτε ταύτην προκαλέσας τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Διοικήσεως.

ΝΕΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Τῶν γενικῶν συνεπειῶν τοῦ ἐξακολουθοῦντος πολέμου ὁ ἀντίκτυπος τὰ μάλα ἐβάρυνεν ἐπὶ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, τὸ ὁποῖον μὴ δυνάμενον ν' ἀντλήσῃ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ λόγῳ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἀγορῶν, καὶ δὴ διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δευτέρου τιμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων, ἠναγκάζετο ν' ἀντλῇ ἐκ τῆς πιστοτέρας καὶ ἀσφαλοῦς πηγῆς, ἀπὸ τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου τοσάκις τὸ Κράτος ἂν ὕρε τὴν ἀληθῆ σωτηρίαν.

Οὕτω ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸ 1914 συναφθέντων δανείων κατὰ τὸ 1915 ἡ Τράπεζα ἐχορήγησεν εἰς τὸ Κράτος τὰ ἑξῆς δάνεια:

1) Διὰ συμβάσεως ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1915 δάνειον 40,000,000 δραχμῶν χρυσῶν ἢ φράγκων προσωρινὸν καὶ τοῦτο μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 000,000 καὶ διὰ συναλλαγματικῶν πληρωτέων πάντως μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1920 τὸ βραδύτερον. Αἱ διδόμεναι ὁμολογίαι ἢ συναλλαγματικαὶ ἀπέφερον τόκον 6ο)ο. Ἡ Κυβέρνησις ἐπεφύλαξεν ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξοφλήσεως καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἄνω ταχθείσης προθεσμίας παρέδωκε δὲ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου 110.000 ὁμολογίας ἐκ δραχμῶν 500 ἑκάστην, ἤτοι κεφάλαιον δρ. 55,000,000 ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκαναμμυρίων.

Διὰ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν τέλος τοῦ ἐν λόγῳ δανείου ἐδόθησαν τὰ πλεονάσματα τῶν προσόδων ὑ αγομένων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

2) Διὰ συμβάσεως ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1915 ἡ Τράπεζα ἐχορήγησεν εἰς τὸ Κράτος δάνειον, 1,650,000 δρ. χρυσῶν πρὸς κάλυψιν ζημιῶν ἃς ὑφίστατο τὸ Κράτος ἐκ τῆς πωλήσεως 211,540 σάκκων ἀλεύρων οἵτινες ἔμειναν ἀπώλητοι εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Τραπέζης. Ἐπειδὴ δὲ λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ἀλεύρων καὶ σιτηρῶν εἰς τὴν διεθνῆ ἀγοράν, ἡ πώλησις τοῦ ἀπομένοντος ἀδιαθέτου ποσοῦ ἀλεύρων διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς τιμὰς τῆς ἀγορᾶς, ηὐξημένας κατὰ τοὺς τόκους καὶ ἔξοδα τῆς Τραπέζης, καθίστατο ἀδύνατος καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκποιήσεως τούτων συνεπήγετο κινδύνους ὁλικῆς βλάβης αὐτῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε καὶ ἐζήτησε παρὰ τῆς Τραπέζης ὅπως τὰ ἄλευρα ταῦτα διατεθῶσιν εἰς τὰς τρεχούσας τιμάς, τῆς ἐπὶ πλέον τιμῆς βαρυνούσης, συμφώνως τῷ νόμῳ, τὸ Κράτος.

Καὶ τὸ δάνειον τοῦτο συνήφθη ἐπίσης διὰ συναλλαγματικῶν ἀποφερουσῶν τόκον 6 ο)ο πληρωτέων τῷ 1920, ἐδόθησαν δὲ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ 5000 ὁμολογίαι ἐκ 500 δραχμῶν ἑκάστη ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου 2,500,000 δραχμῶν ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων.

3) Διὰ συμβάσεως τῆς 17 Ἰουνίου 1915 ἐτροποποιήθη ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1914 σύμβασις τοῦ δανείου τῶν 65 ἑκατομμυρίων. Ἐπειδὴ οἱ ἀναλαβόντες τὸ πρῶτον μέρος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομ. δυνάμει τῆς ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1914 συμβάσεως δὲν ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος αἱρέσεως πρὸς κάλυψιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ δανείου ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν 74,074,000 ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου 5ο)ο εἰς ὁμολογίας ἐκδιδομένας εἰς τὰ 87 3)4 ο)ο ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξοφληθῇ τὸ δάνειον τῶν 65,000,000. Πρὸς τοῦτο παρέδωσε τῇ Τραπέζῃ 148 ὁμολογίας τῶν 500 δραχμῶν ἑκάστην ἃς ἀνέλαβεν ὁριστικῶς αὕτη μετὰ τῆς ὁμάδος αὐτῆς εἰς τὴν ρηθεῖσαν τιμὴν τῶν 87 3)4 εἰς ἣν καὶ οἱ ἀρχικοὶ δανεισταὶ εἶχον ἀναλάβει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ δανείου.

4) Διὰ τῆς ἀπὸ 14 Σ)βρίου 1915 συμβάσεως ἡ Τράπεζα, παρεχώρησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν δάνειον 15.000 000 ἐξοφλητέον ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν ἐπὶ τόκῳ 6 ο)ο καὶ δι ὁμολογιῶν ἐκ 500 δραχμῶν ἑκάστην.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου, ἐξησφαλίσθη ἐκ τῶν ποσοστῶν καθ' ἃ τὸ Δημόσιον μετέχει εἰς ὠφελείας τῆς Τραπέζης δυνάμει τῆς ἀτὸ τῆς Τραπέζης, εἰς τους νέας χώρας. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀνεπαρκείας ἡ Τράπεζα εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐλλείμματα ἐκ τῶν πρὸς αὐτὴν κατατεθειμένων πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων καὶ τῷ Διεθνεῖ Ἐλέγχῳ προσόδων.

1916-1918

Η ΑΛΜΑΤΙΚΩΤΕΡΑ ΓΙΓΑΝΤΩΣΙΣ

Ἀληθῶς δὲν θὰ ἦτο εὐχερὴς εἰς τὸν ψυχρὸν ἱστοριογράφον ἡ παράθεσις καταλλήλων καὶ ἐπαρκῶν ἐκφράσεων δι' ὧν νὰ καταστήσῃ οὗτος καταληπτὴν τὴν ἁλματικὴν γιγάντωσιν, ἣν παρουσιάζει ἤδη τὸ διὰ τῶν πενιχρῶν κεφαλαίων τριῶν καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὰς ὁποίας μετὰ τόσων μόχθων ὁ ἀοίδιμος Γεώργιος Σταῦρος συνέλεξε, πηχθὲν τότε ὕδρυμα τοῦτο. Καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ὑπερτάτης Ἐθνικῆς δοκιμασίας.

Δεδομένου ὅμως ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ἀποτελοῦσι πάντοτε τὴν πιστοτέραν ἔκφρασιν ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἁπλῆν παράθεσιν τῶν σχετικῶν τοιούτων δι' ἕκαστον εἰδικῶς κλάδον ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

Ο ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Εἴπομεν ἤδη ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 ἡ Τράπεζα στραφεῖσα πρὸς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὴν προμήθειαν σιτηρῶν καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς χώρας διέθεσε περὶ τὰ 93 ἑκατομμύρια δραχμ. διὰ τὴν προμήθειαν σίτου, κριθῆς, ὀρύζης, ζακχάσεως κλπ.

Ἡ τοιαύτη ὑπηρεσία τῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Κράτος καὶ τὴν χώραν ἀπήτησεν εὐρυτέραν δρᾶσιν κατὰ τὸ 1915.

Ἐν ἀρχῇ ἐδόθη ἡ πρώτη ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας ταύτης διὰ τῶν πρώτων Διευθυντῶν τῆς Τραπέζης. Βραδύτερον συνέστη ἐπιτροπεία διὰ τὴν ἐνέργειαν κυρίως τῶν μειοδοσιῶν προμηθείας σίτου, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ὁ Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης, ὁ διευθυντὴς καὶ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου αὐτῆς καὶ τρεῖς, βραδύτερον δὲ πέντε, ἀνώτατοι λειτουργοὶ τοῦ Κράτους. Ἡ ἐπιτροπεία αὕτη ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Κυβερνήσεως προέβαινεν εἰς τὰς μειοδοσίας ἀγορᾶς σίτου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, ἐνήργει ἀπὸ τῆς ἐπιστρατεύσεως τὰς ναυλώσεις τῶν πλοίων, ἐκανόνιζε τὰ τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἐπί τι διάστημα καὶ τὴν διανομήν. Ἡ ἐκτέλεσις τούτων ὅλων καὶ ἡ κυρίως τραπεζιτικὴ ἐργασία τῶν προμηθειῶν διεξήγετο ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, διευθύνοντος καὶ τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπείας.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο δυσχερὲς καὶ πολύπλοκον, ἀπαιτοῦν μεγάλα διαθέσιμα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κεφάλαια, ἔμπειρον διεύθυνσιν πολυάριθμον προσωπικὸν καὶ ἐντεταμένην καὶ ἄγρυπνον προσοχὴν πρὸς πρόληψιν ζημιῶν, ἐπιτυχίαν οἰκονομιῶν καὶ καταρτισμὸν εὐστόχων συνδυασμῶν. Ἐν τούτοις κατωρθώθη παρὰ τὸς κανονικὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, αὐξηθείσας σημαντικῶς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην συνεπείᾳ μείζονος ἐντάσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς συναλλαγῶν, νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὸν νέον καὶ μεγάλον τοῦτον κλάδον τῆ, ἐργασίας, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξησφαλίσθη ὁ ἄρτος τοῦ στρατεύματος καὶ τῶν κατοίκων τῆς χώρας.

Οὕτω μέχρι τέλους Δ)βρίου 1915 εἶχον ἀγορασθῇ 576.369 τόννοι σίτου ἀξίας δρχ. 173.432.313.46 χωρὶς εἰς ταύτην νὰ συνυπολογισθῇ ὁ ναῦλος καὶ ἡ ἀσφάλεια ἐπὶ τόννων 185,000 ἀγορασθέντων Clob καὶ εὑρισκομένων τότε ὑπὸ παράδοσιν φόρτωσιν ἢ ἐν πλῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου οὔτε ζημίαι εἰς τόσῳ μέγαν ἐμπορικὸν κύκλον ἐργασιῶν ἐπηκολούθησαν, οὔτε ἀτυχήματα ἐσημειώθησαν.

Ἡ προμήθεια ἀφ' ἑτέρου τόσῳ μεγάλης ἀξίας ἐμπορεύμ.τος ἐγένετο κατὰ τρόπον οὐδαμῶς ἐπηρεάσαντα τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα, μολονότι, κατὰ δεκάδ ις ἑκατομμυρίων διωχετεύοντο τὰ κεφάλαια τῆς Τραπέζης εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ τοῦτο εἶνε μία ἐπὶ πλέον ἐπιτυχία τῆς ἐργασίας ταύτης.

Παρουσιάζομεν ὧδε ἀναλυτικῶς τὰ ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀγορασθέντα ποσὰ τροφίμων καὶ τὰ εἰς ταῦτα διατεθέντα κεφάλαια.

1916. Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1915 παρέμειεν ὑπόλοιπον σίτου καὶ ἀλεύρων, ἐν συνόλῳ ἐκ τόννων 202 592 ἀξίας δρ. 57.572. 363 46.

Αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1916 ἐνεργηθεῖσαι ἀγοραὶ δι ι πλείονα εἴδη, τροφίμων, ἤτοι σῖτον, ἄλευρα, ζάκχαριν, κριθὴν κλπ. ἀνῆλθον εἰς . . .	»	330.079	»	» 115,438,285.—
Σύνολον . .	»	532.671	»	» 173,010,598.46
Ἐξ αὐτῶν διετέθησαν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1916	»	449 644	»	» 144,117,737.94
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1915	»	83,027	»	» 28,893,160 52

ΘΕΙΟΝ - ΘΕΙ Ι·ΚΟΣ ΧΑΛΚΟΣ

Ἐπίσης κατὰ τὸ 1916 ἠγοράσθησαν θεῖον καὶ θειϊκὸς χαλκός . . . . . τόνν.		18,683	ἀξίας δρ.	10,637,463 38
Διετέθησαν δὲ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1916.	»	13,254	»	» 7.244 345,32
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1916	»	5,429	»	» 3,393,118.06

1917. ΣΙΤΟΣ ΑΛΕΥΡΑ

Ὑπολ. τῇ 31 Δεκεμβρ. τόνν.		83,027	ἀξίας δρ.	28,893.160.52
Α' κατὰ τὸ ἔτος 1917 ἐνεργηθεῖσαι ἀγοραί	»	133,264	»	» 102 291,231.18
Σύνολον . . .	»	216,291	»	» 131,184,441.70
διετέθησαν δὲ	»	160,205	»	» 104,148,675,92
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1917	»	56,086	»	» 27,035,765.78

ΘΕΙΟΝ - ΘΕΙ·Ι·ΚΟΣ ΧΑΛΚΟΣ

Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1916 τόνν.		5,429	ἀξίας δρ.	3,393,118.09
Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1917 ἠγοράσθησαν θεῖον καὶ θειϊκὸς χαλκός	»	17,600	»	» 11,437,930.75
Σύνολον. . . .	»	23,029	»	» 14,831,048.81
διετέθησαν δέ	»	4,960	»	» 3,859,263,33
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκ. 1917	»	18,069	»	» 10 971,785.48

1918 ΣΙΤΟΣ ΑΛΕΥΡΑ Κ.Λ Π ΕΙΔΗ

Ἐν τέλει Δεκεμ. 1917 ἦν ὑπόλοιπον . . .	Δρ.	27,035 765.78
Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1918 ἐχρεώθη ὁ λ]σμὸς μὲ τὰς ἐνεργηθείσας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους πληρωμὰς ἐν γένει διὰ προμήθειαν σίτου καὶ ἄλλων εἰδῶν	»	241,672,371.95
	Δρ.	268,708,137.73
Καὶ ἐπιστώθη μὲ τὸ ἀντίτιμον τῶν διατεθέντων κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰδῶν	»	222,733,542,09
Ὑπόλοιπον τῇ 30 Δεκεμβρίου 1918 . . .	»	45,974,595.64
Ἀξία θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ συμφώνως τῷ Νόμῳ 708 τοῦ 1918		
Ὑπόλοιπον τῇ 30 Δεκεμβρίου 1917 . . .	Δρ.	10,971 785,46
Ἐχρεώθη καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1918 ὁ λογαριασμὸς μὲ τὴν ἀξίαν καὶ ἔξοδα τοῦ ἀγορασθέντος διὰ λ)σμὸν τοῦ Κράτους θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ ἐκ	»	63,881,027.72
	Δρ.	74,852,813,20
Καὶ ἐπιστώθη μὲ τὸ ἀντίτιμον τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διατεθέντος	»	67,774.358.96
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1918	»	7,078,454,26

ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνέλαβεν ἐπίσης δι' εἰδικῆς Συμβάσεως τὴν ἀσφάλισιν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀτμοπλοίων, τῶν Ναύλων καὶ τῶν Φορτίων ὑπὸ τὰς ἑξῆς προϋποθέσεις.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1917 ἤρχισε νὰ χαλαροῦται ὁ ὑπὸ τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ἀποκλεισμὸς τῶν Ἑλληνικῶν παραλίων ὁ διατ ιχθεὶς μετὰ τὰ γενονότα τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1916. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶχε κηρυχθῇ ἀκόμη ἐμπόλεμος, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸς ταύτην κυρίως ἀπέβλεπε διὰ τῶν ἀνεφοδιασμὸν τῆς χώρας, ὁπότε ἐπῆλθεν ἡ κήρυξις τοῦ μέχρις ἐσχάτων Γερμανικοῦ ὑποβρυχιακοῦ πολέμου ὁ ραδιοτηλεγραφικῶς ἀγγελθεὶς Γερμανικὸς οὗτος ἀποκλεισμὸς κατέλειπεν οὐδετέραν ζώνην ἐλευθέραν διὰ τοὺς πλόας τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἀπὸ Ἀμερικῆς εἰς Ἑλλάδα, Ἐν τούτοις οἱ Ἕλληνες πλοιοκτῆται δυσπιστοῦντες ἠρνοῦντο νὰ ταξιδεύσωσιν ἄνευ ἀσφαλίσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνων, τοιαύτας δ' ἀσφαλίσεις δὲν ἠδύναντο νὰ εὕρωσι ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Πρὸ τῆς τοιαύτης ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης εὑρεθεῖσα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσέφυγε πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἥτις μελετήσασα ἐπειγόντως τὸ ζήτημα ἀνέλαβε δι' εἰδικῆς συμβάσεως τὴν κατὰ κινδύνων πολέμου ἀσφάλισιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων ναύλων καὶ φορτίων. Ἐδημιουργήθη δὲ οὕ.ω τὸ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ λειτουργῆσαν Ταμεῖον ἀσφαλειῶν, ὅπερ προσήνεγκε πολυτιμοτάτην συνδρομὴν εἰς τὸν ἀνεφοδιασμὸν τῆς χώρας, ἐπαναληφθέντα τότε ἄνευ ἐιδοιασμῶν κατόπιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναληφθεισῶν ἀσφαλίσεων, ἐξηκολούθησε δὲ τὸ Ταμεῖον τοῦτο λειτουργοῦν καὶ βραδύτερον μέχρι πέρατος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, παρέχον μεγίστην εὐχέρειαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κιβέρνησιν, ἥτις ἠσφάλιζε ει· τοῦτο πάντα κίνδυνον, ὃν ἐυσκολεύετο ἢ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναθέσῃ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις εἶνε ἐμφανὲς ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἀπέβλεψε εἰς πορισμὸν χρηματικοῦ κέρδους ἐκ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου ἀσφαλειῶν, ὅπερ καὶ ἐν τέλει κατέλειπεν ἔλλειμα εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου. ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναλαβοῦσα τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀσφαλίσεων καὶ τὸν καταμερισμὸν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνων παρέσγεν τὴν ἐγγύησιν αὐτῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν Ἑλλήνων πλοιοκτητῶν καὶ φορτωτῶν, ἀποβλέψασ ι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν Κοινωνικῶν συνθηκῶν ἀντὶ ἐλαχίσιης Τραπεζιτικῆς προμηθείας πρὸς 1)2 ο)ο, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν αἱ ἐπὶ κινδ νῳ πολέμου μεσιτεῖαι ἀσφαλειῶν ἀνῆλθον εἰς 10 καὶ 15 ο)ο.

Αἱ παοὰ τῷ Ταμείῳ ἀσφαλειῶν τῆς Τραπέζης ἀσφαλισθεῖσαι ἀξίαι ἀνῆλθον περίπου εἰς 250 000 000 ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν ἀσφάλιστρα περίπου 33 500.000 ἐπληρώθησαν δὲ ἀποζημιώσεις περίπου 40.000.000.

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ

Συναφῶς πρὸς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων ἀνέλαβεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀσφαλίσεων τῶν πληρωμάτων τῶν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων ἄνευ οὐδεμιᾶς διὰ ταύτας προμηθείας, οὔτε ἑτέρας ἀποζημιώσεως, συμφώνως τῷ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 1919 Νομοθ. Β. Διατάγματι κυρωθέντι βραδύτερον ὑπὸ τοῦ Νόμου 1306 τῆς 14 Ἀπριλίου 1918. Τὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἀσφαλίσεων πληρωμάτων ἀσφάλιστρα ἤγοντο εἰς πίστωσιν τοῦ Ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

ΣΕΙΡΑ ΣΟΒΑΡΟΤΑΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πλὴν ὅμως τῆς ἀμέσου ταύτης καὶ τόσον ἐιεργοῦ δράσεως τῆς Τραπέζης διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς χώρας ἀπαιτησάσης, τὴν διάθεσιν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρ. ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρόσθεν ἀριθμῶν ἐχορήγησεν αὕτη καὶ δάνειον 40,000 000 εἰς τὴν σχηματισθεῖσαν πρωτοβουλίᾳ τῆς Κυβερνήσεως ἑταιρίαν πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων καὶ ἕτερον τῶν 15 000. 000 εἰς τὴν ὁμάδ ι Τραπεζῶν ἣν ἐσχημάτι αν οἱ Τράπεζαι Ἀθηνῶν, Ἀνατολῆς, Ἰονικὴ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ἀνεφοδιασμὸν τῆς χώρας καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα ζητήματα ὑψίστης σπουδαιότητος συνέτρεξε τὴν Κιβέρνησιν τῆς χώρας ἡ Τράπεζα καὶ δή:

1) Ἐχορήγησεν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους δάνεια πρὸς τοὺς ἐκ Θράκης καὶ μικρᾶς Ἀσίας πρόσφυγας.

2) Συνέδραμεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

3) Τῆς Ἑλλάδος ἀναλαβούσης τὴν ὑποχρέωσιν, συνεπείᾳ συμφωνίας μετὰ τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, νὰ χορηγήσῃ αὐταῖς εἰς δραχμὰς τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1918 ἀπαιτηθησόμενον ποσὸν πρὸς κάλυψιν τῶν ἐν Ἑλλάδι δαπανῶν, ἰδίως δὲ τῶν πρὸς συντήρησιν τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐδέξιτο ἀπέναντι πιστώσεων εἰς χρυσὸν παρα τοῖς θησαυροφυλακίοις τῶν δύο Κρατῶν, καταλογισθεισῶν εἰς τὴν νόμον ΓΧΜΒ' νὰ προμηθεύσῃ ἐπὶ τόκῳ 5 ο)ο χρήματα, τοῦ ὅλου ποσοῦ ἀνελθόντος εἰς φράγκα 262,462 000.

4) Ἀνέλαβε προσέτι ἡ Τράπεζα νὰ χορηγήσῃ ὡς ἀναφέρομεν κατωτέρω πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐντὸς τοῦ 1918 διὰ πολεμικοὺς κυρίως σκοποὺς ποσὸν μέχρι 750,000,000 δραχμῶν, ὡς προκαταβολὴν πρὸς αὐτὴν τῶν Κυβερνήσεων τῆς Γαλλίας τῆς

Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀναγκαίων τραπεζικῶν αὐτῆς γραμματίων καλυπτομένης διὰ πιστώσεως εἰς χρυσὸν παραχωρηθεισῶν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τῶν τριῶν Κρατῶν. Ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἀπεκόμισεν ὑλικήν τινα ὠφέλειαν, ἠρκέσθη δὲ εἰς μόνην τὴν καταβολὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τῶν ἐξόδων κατασκευῆς, μεταφορᾶς, ἀντικαταστάσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ἐπὶ τῷ εἰδικῷ τούτῳ σκοπῷ ἐκδιδομένων τραπεζικῶν γραμματίων.

ΟΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ πολέμου παρουσίασεν ὡς ἦτο ἐπόμενον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πλείστας περιστάσεις καθ' ἃς ἐπεβάλλετο ἡ συμβολὴ τῆς Τραπέζης εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν.

Παραθέτομεν κατὰ σειρὰν τὰ ἐκδοθέντα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη προσωρινὰ δάνεια, ἐκτὸς ἐννοεῖται ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνεψηφίσθησαν διὰ ὁμολογιῶν τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500.000.000 καὶ ἐκτὸς τῶν παλαιῶν δανείων.

Οὕτω ἐν τέλει τοῦ 1916 ἀνεγράφοντο ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τὰ ἑξῆς προσωρινὰ δάνεια πρὸς τὸ Κράτος καὶ τὰ ἔναντι αὐτῶν διατεθειμένα κεφάλαια τῆς Τραπέζης.

α) εἰς τὸ δάνειον τῶν φρ. 50 ἑκ. διὰ ὁμολογιῶν.	Φρ.	13.933.762
β) εἰς τὸ δάνειον τῶν φρ. 40 ἑκ. διὰ ὁμολογιῶν.	»	40.000.000
γ) προκαταβολὴν ἐξοφλητέαν ἐκ κέρδους κοπῆς ἀργυρῶν κερμάτων.	Δρ.	4.945.183
Σύνολον	Φρ.	58.878.955

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1917

1) Δάνειον 5.000.000 φράγκων διὰ συμβάσεως ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1917.

2) Δάνειον 10.000.000 χορηγηθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 16 Μαΐου 1917 συμβάσεως.

Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τῶν δύο τούτων δανείων ἐδόθησαν ὁμολογίαι ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων.

3) Εἰς Λίρας συναλλαγματικῶν διαγορῶν τροχαίου ὑλικοῦ τοῦ Ἑνωτικοῦ Σιδηροδρόμου 3.348.119.

ΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ΤΩΝ 75 0.0 0 0.0/00

Τὸ κορύφωμα ἐν τούτοις τῶν πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσιῶν παρέσχεν ἡ Τραπεζα διὰ τοῦ ἐπιτευχθέντος συνδυασμοῦ πρὸς χορήγησιν εἰς τὸ Κράτος τῶν ὑπὸ τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ὁρισθεισῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα προκαταβολῶν τῶν 750 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ ἔτος 1918.

Ἡ σχετικὴ σύμβασις ἀπὸ 28 Ἰανουαρίου τοῦ 1918 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Οἱ οἰκονομικοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Γαλλίας, κατόπιν τῆς ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1917 (ν.ἡ.) ἀποφάσεως τῆς ἀνωτάτης πολεμικῆς ἐπιτροπῆς ἐνέκριναν τὴν κατωτέρω μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως συμφωνίαν, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐπιφυλαχθέντων νὰ ζητήσωσι τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεώς των.

Ἄρθρον Α'. Αἱ Κυβερνήσεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Γαλλίας καὶ Μεγάλης Βρεττανίας συνεφώνησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, κατὰ τὸ ἔτος 1918, προκαταβολάς, κατ' ἴσον ποσὸν ἑκάστη, προωρισμένας νὰ ἐπιτρέψουν εἰς ταύτην ὅπως προσποριθῇ τοὺς ἀναγκαίους ἐσωτερικοὺς πόρους.

1ον Διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων.

2ον Διὰ τὰς κατὰ τὸ εἰρημένον ἔτος 1918 δαπάνας τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ στόλου μελλόντων νὰ ἀνέλθωσιν εἰς τὰς ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς συμφωνίαις προβλεπομένας πραγματικὰς δυνάμεις. Αἱ τελευταῖαι αὗται δαπάναι. εἰς ἃς περιλαμβάνεται καὶ ἡ πραγματοποιηθησομένη δαπάνη τοῦ ναυτικοῦ, ἀναφέρονται εἰς τοὺς κάτωθι σκοπούς. α') μισθοὺς καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ στρατοῦ. β') ἐπίδομα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν στρατευομένων, γ') ἐκμετάλλευσιν τῶν πόρων τοῦ τόπου, δ') ἐπίταξιν τῶν ζώων καὶ ὀχημάτων τῆς χώρας, ε') θαλασσίας καὶ σιδηροδρομικὰς μεταφοράς.

Αἱ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προβλεπόμεναι προκαταβολαὶ δύνανται νὰ ἀνέλθωσιν εἰς 750 ἑκατομ. φράγκων συμπεριλαμβανομένων τῶν 50 ἑκατομμυρίων ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1917 συμφωνίας.

Ἄρθρον Β'. Αἱ προκαταβολαὶ αὗται τεθήσονται εἰς τὴν διάθεσιν της Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας αὐτῆς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει της καὶ τῇ καταφατικῇ γνωμοδοτήσει Οἰκονομικῆς Διασυμμαχικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Ἀθήναις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ ἀποτελεῖται ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν πόρων τούτων θὰ παρακολουθῆται τόσον ὑπὸ τῆς εἰρηνεύσης ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων, ὅσον καὶ ὑπὸ Διασυμμαχικῆς Στρατιωτικῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' ὁμοιον τρόπον κατηρτισμένης, ἑδρευούσης ὡσαύτως ἐν Ἀθήναις καὶ ἥτις, πρὸ τῆς παραχωρήσεως τῶν προκαταβολῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν διοργάνωσιν καὶ συντήρησιν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου θὰ δώσῃ τὴν γνώμην αὐτῆς εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἄρθρον 3ον. Αἱ προκαταβολαὶ αὗται χορηγούμεναι εἰς δολλάρια, φράγκα καὶ λίρας στερλίνας, προωρισμέναι νὰ καλύψωσιν ἴσων ποσῶν ἐκδόσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, θὰ εἶναι δυνατὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου νὰ χρησιμοποιηθῶσιν, ἐν τῷ ὁρίῳ τῶν ἀναγκῶν, διὰ τραβηγμάτων ἐπὶ ἑνὸς ἢ ἑτέρου τῶν δανειζόντων Κρατῶν, καθ' ἣν περίπτωσιν τὰ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαθέσιμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Ταμείου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἤθελον κατέλθει κάτω τῶν 100 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἐξ μῆνας μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης τὸ ὑπόλοιπον τῶν προκαταβολῶν τούτων θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ ἄνευ τῶν περιορισμῶν τῆς πρώτης παραγράφου.

Ἄρθρον 4ον. Αἱ προκαταβολαὶ θ ἀντιπροσωπεύωνται διὰ ὁμολογιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Δι' ἕκαστον τράβηγμα καὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας τοῦτο θὰ πραγματοποιηθῇ αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ καταστῶσι διὰ κεφάλαιον ἴσον πρὸς τὸ τοῦ εἰρημένου τραβήγματος τοκοφόροι ἐπὶ τόκῳ ὁρισθησομένῳ ἀμοιβαίως μετὰ τῶν συμβαλλομένων καὶ θὰ εἶναι πληρωτέαι μετὰ παρέλευσιν δεκαπενταετίας ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἐπιφυλασσομένης τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ τὰς ἐξοφλήσῃ καὶ πρὸ τῆς λήξεως αὐτῶν.

Μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰρημένων ὁμολογιῶν οὐδεμία νέα ἐγγύησις θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ εἰς ἐξωτερικὸν δάνειον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Κυβερνήσεων τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, τῆς Γαλλίας καὶ Μεγάλης Βρεττανίας.

Ἄρθρον 5ον. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰς χορηγουμένας αὐτῇ προκαταβολὰς ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ ἀμέσως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα μὴ πραγματοποιῶνται πλέον εἰς τὸ μέλλον ἐν Ἑλλάδι ἐμβάσματα ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ παρὰ μόνον διὰ δεδικαιολογημένας ἀνάγκας καὶ ἐπὶ προσαγωγῇ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1918 (ν.ἡ.) εἰς τέσσαρα ἀντίτυπα

Ἀνεγνώσθη καὶ ἐνεκρίθη
Ὑπογρ. L, Klotg
Oscar T. Crosby
Bonar Law
Α. Ρωμᾶνος

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως αἱ Κυβερνήσεις ἐδέχθησαν ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα χρησιμοποιήσῃ τὰς ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἀποφασιζομένας προκαταβολὰς διἐπιταγῶν ἐπὶ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καὶ Ἡνωμ. Πολιτειῶν.

Συνεπείᾳ τούτου ἐτέθη εἰς τὸν κυροῦντα τὴν ἀνωτέρω σύμβασιν νόμον τοῦ 3 ἄρθρου ὡς προσθήκη εἰς τὸν νόμον ΓΧΜΒ' τοῦ 1910 ἡ ἑξῆς παράγραφος.

«Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὅπως ἐκδίδῃ Τραπεζογραμμάτια κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἔναντι μεταβιβαζομένων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, εἰς διαταγὴν αὐτῆς, πιστώσεων παρὰ τοῖς θησαυροφυλακίοις τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἢ ἔναντι πιστώσεων ὑπὲρ αὐτῆς ἀνοιγομένων ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ θησαυροφυλακίων παρὰ Τραπέζαις τῶν εἰρημένων χωρῶν.

»Καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα εὑρίσκεται ἐν ὑποτιμήσει ἀπέναντι τῆς Ἑλληνικῆς δραχμῆς, τὸ συνάλλαγμα τοῦτο καὶ αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πιστώσεις ἀναγράφονται ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὸ ἄρτιον, τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἐκδοθέντων τραπεζικῶν γραμματίων ἀναγραφομένης ἐν τῷ παθητικῷ τῆς Τραπέζης.

»Τὸ τυχὸν προκῦπτον κέρδος ἢ ζημία λόγῳ αὐξομειώσεως τῆς συναλλαγματικῆς διαφορᾶς ἐν ταῖς ὑπὸ τῆς α' παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου προβλεπομένοις περιπτώσεσι λογίζεται ὑπὲρ ἢ εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

»Τὸ κέρδος ἢ ἡ ζημία κρίνεται κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πιστώσεων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ πωλήσεως τοῦ ἀντιστοίχου συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

»Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, δι' ἔξοδα κατασκευῆς, μεταφορᾶς, ἀντικαταστάσεως καὶ λοιπὰ ἔξοδα διαχειρίσεως τῶν συμφώνως τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἐκδιδομένων τραπεζογραμματίων ποσοστὸν 1)8 ο)ο ἐτησίως ἐπὶ τῶν ὡς εἴρηται τραπεζογραμματίων.

»Τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ παύσῃ καταβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, καθ' ὃ ποσὸν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον αἱ ἀνωτέρω πιστώσεις τῶν συμμάχων εἶναι τοκοφόροι».

«Οὕτω διευκολύνθη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου Ταμείου τοῦ Κράτους ἡ χρησιμοποίησις τῶν προκαταβολῶν τῶν Συμμάχων, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐνεῖχε ἴσως σοβαρὰς δυσχερείας λόγῳ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἐξαγωγῆς χρυσοῦ ἐκ τῶν παρεχουσῶν τας προκαταβολὰς χωρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

Εἰς βοήθειαν τοῦ διὰ τοῦ νόμου ΓΧΜΒ΄ παρεχομένου μέσου τῆς τοιαύτης χρησιμοποιήσεως ἐθεσπίσθη ὁ νόμος περὶ τῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης τὸ βάρος τῶν ὁποίων ἀνέλαβεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Σχετικὸς νόμος 1240 καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκδόσεως τῶν γραμματίων τούτων ὑπὸ τύπον συναλλαγματικῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μέχρι ποσοῦ κατ' ἀνώτατον ὅρον 200.000.000 καὶ αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν λῆξιν αὐτῶν ἐξοφλοῦνται ὑπὸ τῆς Τραπέζης.

Τὰ γραμμάτια καθωρίζετο νὰ ἐκδίδωνται κατὰ σειρὰς ἐξ 25 ἑκατομ. ἑκάστην, ἅμα δὲ τῇ ἐκδόσει ἑκάστης σειρᾶς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεῖχεν εἰς τὴν Τράπεζαν πρὸς κάλυψιν τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἴσου ποσοῦ ἐπὶ τῶν θησαυροφυλακείων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἡνωμ. Πολιτειῶν.

Προμήθεια τῆς Τραπέζης ὡρίζετο 1)6 ο)ο ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς πληρωνομένων ποσῶν.

ΣΥΝΟΛΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΘΝ. ΔΑΝΕΙΑ

Ἀξιοπαρατήρητον σύνολον παρουσιάζει συνοπτικὴ ἀνάλυσις τοῦ συνόλου τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα ἔχει διατεθειμένα ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1918 εἰς Ἐθνικὰ δάνεια.

Ὁ πίναξ αὐτῶν ὡς ἀναγράφονται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ 1918 ἔχει οὕτω.

Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσὸν	Φρ.	89.650.977
Ὁμολογίαι δανείων εἰς Τραπεζικὰ γρσμάτια	»	60.301.014
Προσωρινὰ δάνεια Ἑλλ. Κυβερνήσεως	»	55.000.000
Ὑπόλοιπον τοῦ παλαιοῦ δανείου ἐπ' ἀνογκαστικῇ κυκλοφορίᾳ	»	52.951.915
		257.903.906

Ἴσως δὲν πρέλκει νὰ προσθέσαμεν ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως ὀφειλομένων ὡς καὶ τῶν εἰς χεῖρας τῆς Τραπέζης ὁμολογιῶν προεκύφαν ὑπὲρ αὐτῆς κατὰ τὸ 1918 ὠφέλειαι, ἐκ τόκων καὶ τοκομεριδίων δρχ. 12.291.489.

Η ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

Εὐνόητον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν τραπεζογραμματίων τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τοῦ προνομίου αὐτῆς εἶχε δικαίωμα νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν ἐκτὸς τῶν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ παραμενόντων ὑπολοίπων, ἐντὸς τῆς δοθείσης αὐξήσεως κατὰ τὰ ἔτη 1916 καὶ 1917 διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων εἰς τὸ τέλος τοῦ προσιεθέντος ποσοῦ εἰς τὸ ἀρχικὸν τοιοῦτον διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου εἰς τὰς νέας χώρας, εὐνόητον λέγομεν ὅτι τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ποσὸν ηὔξησε τεραστίως δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ΄ καὶ δὴ ἐκ τῶν τελευταίων συνδυασμῶν πρὸς τὰς προκαταβολὰς καὶ εἰς τοὺς Συμμάχους διὰ τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ἀνάγκας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ εἰς τὴν Ἑλλ. κυβέρνησιν διὰ τὰς ὑπὸ τῶν Συμμάχων προκατοβολὰς τῶν 750 ἑκατομμυρίων.

Ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ 1918 παρέχει ἡμῖν τὴν ἑξῆς γενικὴν ἀνάλυσιν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη.

ΕΤΟΣ 1916 Ἦσαν ἐν κυκλοφορίᾳ Τραπεζικὰ γραμμάτια.			
α΄ Διὰ λ)σμὸν τῆς Κυβερνήσεως		Δρ.	59.951.915
β΄ » » » Τραπέζης συμφώνως Νόμῳ ΓΧΜΒ΄		»	360.000.000
γ΄ Διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης συμφώνως τοῖς Νόμοις περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας	δρ.137.436.547.57		
Διαθέσιμα πρὸς συμπλήρωσιν ἀνωτάτου ὁρίου κυκλοφορίας	» 8.563.452.43	146.000.000.—	
Σύνολον			562.951.915.42
ΕΤΟΣ 1917 διὰ λ)σμὸν τῆς Κυβερνήσεως		δρ.	54.961.915.42
II. Διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης συμφώνως Νόμῳ ΓΧΜΒ΄		»	690.000.000.—
III. Ἐν κυκλοφορίᾳ διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης συμφώνως τοῖς Νόμοις περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας	δρ. 114.370.358.05		
Διαθέσιμα πρὸς συμπλήρωσιν ἀνωτάτου ὁρίου κυκλοφορίας	» 31.629.641.95	» 146.000000.—	
Σύνολον			δρ.890.951.951.42
ΕΤΟΣ 1918 διὰ λ)σμὸν τῆς Κυβερνήσεως		δρ.	52.951.915.—
II. διὰ λ)σμὸν συμφώνως τῷ Νόμῳ ΓΧΜΒ΄		»	1.170.070.605.—
III. Ἐν κυκλοφορίᾳ διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης συμφώνως τοῖς Νόμοις περὶ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας	δρ. 44.539.392.51		
Διαθέσιμα πρὸς συμπλήρωσιν ἀνωτάτου ὁρίου κυκλοφορίας.	101.460 607.49	» 146.800.800.—	
Σύνολον			1.369.022.520.—

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ὡς ἤδη ἀνεφέραμεν, ἡ Τράπεζα δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ Κράτους συναφθείσης συμβάσεως τῇ 6 Δεκεμβρίου 1914 ἄρθρ. 6 ὑποχρεοῦται νὰ αὐξήσῃ τὸ μετοχικὸν κεφαλαιον αὐτῆς εἰς 50,000,000 δραχμὸς μέχρι τοῦ 1920. Ἁπλῆ ὅμως ἀνασκόπησις τῶν τελευταίων ἰσολογισμῶν παρουσιάζει ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς Τραπέζης ἀπὸ πολλοῦ ὑπερέβησαν τὸν ὁριζόμενον ἀριθμόν, προικοδοτούμενα μάλιστα τατ' ἔτος, ὡς εἴδομεν, διὰ νέων προβλεπτικῶν μερίδων ἀντλουσῶν τὴν βάσιν καὶ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ἐκ τῶν κατ' ἔτος κερδῶν.

Οὕτω τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1918 τὰ κεφάλοια τῆς Τραπέζης παρουσιάζονται ἑξῆς :

Α΄ Μετοχικὸν κεφάλαιον 20,000,000			
Β΄ Ἀποθεματικὰ			
α΄) Τακτικὸν			
Τῇ 30 Δεκεμβρίου 1917 ἀνήρχετο εἰς	Δρ. 4,000,000		
Προσετέθησαν εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1918 ἐκ τῶν κερδῶν	» 6,000,000	Δρ. 10,000,000	
β΄) Ἔκτακτον			
Τῇ 30 Δεκεμβρίου 1917 ἀνήρχενο εἰς	» 9,500,000		
Προσετέθησαν εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1918	» 15,100.000	» 24,600,000	
Σύνολον τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1918		Δρ. 34,6000,000	

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

Δι' ἐνδεχομένας ζημίας ἐξ ὑποτιμήσεως ἀξίας χρηματογράφων Τραπέζης ἐν τέλει τοῦ ἔτους 1917 ἦν ὑπόλοιπον δρχ. 6,500,090.

Μετηνέχθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1918 εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀποθεματικῶν.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Τὴν καταπληκτικωτέραν εἰκόνα ἐξ ὅλων τῶν κλάδων τῆς τοσοῦτον γιγαντωθείσης Τραπέζης ἀποτελεῖ ἴσως ἡ μερὶς τῶν καταθέσεων. Τὸ Ἐθνικὸν ἵδρυμα, ἀντοποκριθὲν τοσοῦτον τελείως εἰς τὸν προορισμόν του καὶ διελθὸν τόσας περιπετείας καὶ ἀντιξόους περιστοσεις, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἀνιεπεξῆλθε νικηφόρως, σῶζον αὐτόχρημα τὸ Κράτος, κατέκτησε οὐ μόνον τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ διεθνοῦς κόσμου καὶ δὴ τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν θερμοτέραν στοργὴν αὐτοῦ.

Εἶνε φυσικὸν λοιπὸν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συγκεντροῖ ἤδη τὰ ἀποτσμιεύματα τοῦ Ἕλληνος καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον μεμακρυσμένων χωρῶν ὅπου τυχὸν τὸ ἐπιχειρηματικὸν δαιμόνιον ἔρριψεν αὐτόν, ἀποστέλλοντος ταῦτα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ἀναλυτικῶς καὶ ἐν συνόλῳ αἱ καταθέσεις παρὰ τῇ Τραπέζῃ σημειοῦνται ὡς ἑξῆς :

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1918		
Καταθέσεις ἐν ὄψει		248,639,117
» Ταμιευτηρίου		84,718,151
» διαρκεῖς καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ		206,617,728
» Δημοσίου		49,405,146
» Δημοσίου διὰ διάφορα ἀντικρύσματα		29,277,748
» Ὑπεγγύων προσόδων		4,705,600
» ὑπηρεσίας Ἐθνικῶν δανείων		39,998.475
		658,364,166

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΑ ΔΑΝΕΙΑ

Εἰς τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν δέον νὰ προστεθῶσι καὶ 75,114,660 ἀξία τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τριῶν λαχειοφόρων δανείων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἤτοι τοῦ 3 ο)ο τοῦ 1880, τοῦ 2 1)2 ο)ο τοῦ 1904 καὶ τοῦ 2 1)2 ο)ο τοῦ 1912.

ΧΡΗΜΑΤΟΓΡΑΦΑ

Πλὴν τούτων ὑπῆρχον κατατεθειμένα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τὴν 30 Δεκεμβρίου 1914 χρηματόγραφα διάφορα πρὸς φύλαξιν ἀξίας ἐν συνόλῳ δραχ. 389, 241,335.

Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Κύριος Δ. Μάξιμος γόνος παλαιᾶς Ἐμπορικῆς Χιακῆς οἰκογενείας, ἐγεννήθη ἐν Πάτραις, ὅπου ἐνωρίτατα ὁ πατήρ του ἐγκατεστάθη. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐκ νεαρωτάτης ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὰ Τραπεζιτικά, ὅπου ἰδιάζουσα αὐτὸν κλίσις προσείλκυε· τῷ 1892 προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος· ἡ ἱκανότης του ἐπισύρει τὴν ἐκτίμησιν τῶν Διευθυνόντων τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μετ' ὀλίγον δὲ ὁ Μάξιμος διορίζεται Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν Πάτραις, τῷ δὲ 1911 προάγεται εἰς Διευθυντὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Κεντρικοῦ Καταστήματος, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1914 γίνεται Ὑποδιοικητής, εἶτα δὲ ἐπ' ὀλίγον ἀποχωρήσας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπανέρχεται ὡς Διοικητὴς διὰ παμψηφίας τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως καὶ ἀναλαμβάνει τὴν Διοίκησιν τῇ 10 Ἰανουαρίου 1921. Ὁ κ. Μάξιμος ἐνωρίτατα τάξας ἑαυτὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἀνυψώσεως αὐτῆς εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῆς ἀποστολῆς της, οὐχὶ ὡς ἀποκλειστικῆς Τραπεζικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς συνεργάτιδος καὶ συνεπικούρου τοῦ Κράτους ἀγωνιζομένου τὸν δύσκολον ἀγῶνα τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΜΕΓΑΡΟΝ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

1919
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1918 ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου περὶ συγχωνεύσεως τῆς Τραπέζης Κρήτης μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος· συμφώνως τῇ ληφθείσῃ ἀποφάσει ἀνετέθη εἰς τὸν Συνδιοικητὴν Ἰωάννην Δροσόπουλον ἡ ἐκτέλεσις καὶ διαρρύθμισις τῆς ὑποθέσεως. Οὕτω τὴν 15 Ἰουνίου ὑπεγράφη ἡ σύμβασις τῆς συγχωνεύσεως, ἐνεκρίθη δὲ διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 22ας Ἰουνίου. Ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς ἐπεξετάθη εὐεργετικὸς καὶ ἐπὶ τῆς ἡρωικῆς μεγαλονήσου, ἥτις διὰ τόσων ἀγώνων καὶ θυσιῶν αἵματος ἐσφυρηλάτησε τὴν ἐλευθερίαν της.

Ἡ συγκέντρωσις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων ἐδημιούργησε στενωτέρας οἰκονομικὰς σχέσεις με τὴν πέραν τοὺ Ἀτλαντικοῦ νέαν Ἤπειρον, δι' ὃ πρὸς μελέτην καὶ ἐπιτόπιον ἔρευναν ἐστάλη εἰς Ἀμερικὴν ὁ ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Τραπέζης Μιχαὴλ Εὐλάμπιος.

Τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν ἀνῆλθε κατὰ τὴν

α' ἑξαμηνίαν εἰς 2,569,191,564.09

κατὰ δὲ τὴν β' ἑξαμηνίαν εἰς . . . . 2,690,469,188.20.

Ἐπίσης τὰ δάνεια πρὸς νομικὰ πρόσωπα εὑρίσκονται ηὐξημένα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ τοῦ 1918, ἐπίσης τὰ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων, τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων κ.τ.λ. Αἱ ἐπιταγαὶ καὶ ἐντολαὶ ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ αἱ ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὸ 1919 ὑπερβαίνουσι τὰς τοῦ 1918 κατὰ 60,092,377.81 δραχ. Αἱ ἀξίαι πρὸς εἴσπραξιν ὑπῆρξαν ἐπὶ πλέον κατὰ δραχ. 112,437,543.54 κ.τ.λ.

Τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικὰ Γραμμάτια τῇ 31 Δεκεμβρ. 1919 ἀνήρχοντο εἰς 1,375.247,000 ἀπέναντι τῶν τοῦ 1918 ἀνερχομένων εἰς δρ. 1,257,825,000.

Τὰ διαθέσιμα εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα εἰς 1,562,934,000.

Ἡ ἰσοτιμία τοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος πρὸς τὸ δολλάριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δὲν κατέσιη δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ πέραν τῶν μέσων τοῦ ἔτους 1918. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ συναλλάγματος ἔγραψεν ὁ ἐκ τῶν Συνδιοικητῶν Ἀλέξ. Διομήδης περισπούδαστον μελέτην, περὶ τῆς ὁποίας γράφομεν κατωτέρω.

Καὶ κατὰ τὸ 1919 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀπησχόλησε μέρος τῶν κεφαλαίων της πρὸς ἐφοδιασμὸν τῆς χώρας. Οὕτω διὰ τὴν προμήθειαν σίτου, θείου, θειϊκοῦ χαλκοῦ διετέθη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1919 ποσὸν ἀνελθὸν εἰς δρ. 375,724,264.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ὅπως πάντοτε ταυτίσασα τὴν τύχην καὶ τὴν πρόοδόν της πρὸς τὴν τοῦ Κράτους, παρέσχε γενναίαν τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῆς εἰς τὰς κρατικὰς ἀνάγκας· οὕτω μετέσχεν ἡ Ἐθν. Τράπεζα εἰς τὸ δάνειον τῶν 75,000,000, ἐπίσης ἀνέλαβε ποσὸν 300,000,000 ἐκ τοῦ ἐν ἔτει 1919 ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθέντος δανείου ἐκ 500,000,000. Τὰ δὲ Γραμμάτια τοῦ δανείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἠγγυήθη διὰ ποσὸν 153,200,000.

Εἰς τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐγέννησαν αἱ ἀνώμαλοι περιστάσεις, ἡ Τράπεζα ἐφάνη ἀρρωγὸς χορηγήσασα δάνεια καὶ εἰς τοὺς ἐκ Ρωσσίας πρόσφυγας ὁμογενεῖς τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τὰ τοῦ Κράτους καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς ἐξυπηρετοῦσα συμφέροντα ἵδρυσεν ὑποκαταστήματα ἐν ***Σμύρνῃ, Κυδωνίαις, Ξάνθῃ, Δεδεαγάτς καὶ Γκιουμουλτζίνῃ.***

Ὅπως ἀνωτέρω γράφομεν κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἔτους 1919 ἡ ἰσοτιμία τοῦ Ἑλληνικοῦ νομίσματος τῆς δραχμῆς δὲν διετηρήθη, ἀλλ' ἡ οἰκονομικὴ πλάστιγξ ὑπῆρξε καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα δυσμενὴς ὁ Συνδιοικητὴς Ἀλεξ. Διομήδης ἐν τῇ ἐκθέσει του γράφει: «Εἴχομεν κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος ἀθρόαν καὶ παράλογον εἰσαγωγὴν παντὸς εἴδους, χρησίμων καὶ μή, ἐμπορευμάτων. Ἡ εἰσαγωγὴ δὲ αὕτη δὲν ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐξαντληθέντων ἀποθεμάτων, ἀλλ' ἀσφαλῶς δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ ἐμπόριον προέβη εἰς εἰσαγωγὴν ὑπὲρ πᾶν ὅριον καταναλωτικῆς δυνάμεως τοῦ λαοῦ, ἀκινητοποιῆσαν οὕτως ἀξίας εἰς ἐμπορεύματα ἑκατοντάδων ὅλων ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὰ ὁποῖα ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη δύνανται νὰ ἐπαρκέσουν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

»Ἐπισης ἄξιον λόγου ποσὸν ἑλληνικοῦ συναλλάγματος διετέθη τὸ μέν πρὸς μεταπώλησιν ἀλλοδαπῶν προϊόντων εἰς ὅμορα κράτη, ἄνευ ἀτυχῶς κατὰ τὸ πλεῖστον ἀντιστοίχου ἐμβάσματος, τὸ δὲ πρὸς ἀπόκτησιν ὑποτετιμημένων νομισμάτων ξένων ἐπικρατειῶν, ἐπ' ἐλπίδι πραγματοποιήσεως ἀκόπου κέρδους.

»Ἐπίσης σημαντικῶς ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ δυσμενοῦς ἀποτελέσματος ἡ ἀθρόα παλινόστησις ἑλληνικῶν ἀξιῶν. Αὕτη συνετέλεσε μὲν εἰς τὴν ἀπόκτησιν ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους τίτλων ὀφειλῶν τῆς χώρας πρὸς τὴν ἀλλοδαπήν, ηὔξησεν ὅμως καὶ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ζήτησιν τοῦ ἑλληνικοῦ συναλλάγματος καθ' ὃν χρόνον τοῦτο ἔδει ζηλοτύπως νὰ περιφρουρῆται διατιθέμενον μόνον ὑπὲρ τῶν ἀπαραιτήτων τῆς χώρας ἀναγκῶν.

»Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν αἰτίων τούτων, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται ἐν πολλοῖς εἰς τὴν τάσιν ἐκμεταλλεύσεως τῆς καταστάσεως ἐπὶ ἀσυνέτῳ πολλάκις κερδοσκοπίᾳ, ὑπάρχουν ἐξ ἑτέρου καὶ αἴτια ἄλλα, ἀναποδράστου φύσεως, τὰ ὁποῖα ὡσαύτως ἤσκησαν βαθεῖαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους».

Τὰ ἄλλα αἴτια τὰ ἐπιδράσαντα ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς ἦσαν αἱ δαπάναι διὰ τὰς στρατιωτικὰς καὶ ἐπισιτιστικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας ἀνελθούσας εἰς 150 ἑκατομ. ἐπὶ πλέον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου οὐχὶ διότι δὲν ὑπῆρχε παραγωγὴ ἀλλὰ διὰ τὴν ἀποχὴν τῆς αἰτήσεως ἕνεκα τῶν ὑψηλῶν τιμῶν, τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν τῶν ναύλων κτλ. Τέλος τὰ συσσωρευθέντα ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῶν περιστάσεων δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο κατὰ βούλησιν, ὥρμησαν ἀκάθεκτα πρὸς τὰ ἔξω, ὅπως εὕρουν κερδοφόρον ἐνασχόλησιν. Οὕτω ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχε τὴν ἑξῆς κίνησιν ἐν τῷ συναλλάγματι:

1919 Ἀγορὰ 569 ἑκατομ.
» Πώλησις 936 »

Οὕτω τὸ 1919 παρουσιάζει διαφορὰν ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος 367 ἑκατ. ἔναντι διαφορᾶς 120 ἑκατομ. τοῦ 1918.

Αἱ συμμαχικαὶ πιστώσεις παρὰ τοῖς θησαυροφυλακείοις Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἡνωμ. Πολιτειῶν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1919 ἀνήρχοντο εἰς Φρ. Γαλλίας . . . 514 ἑκατ.
Λίρας Ἀγγλίας. . . 14,274,385
Δολλάρια . . . 48,239,266.

Ἐκ τούτων διετέθησαν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης:

Δολλάρια 10,000,000
Λίραι Ἀγγλίας 3,460,000.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Α. Διομήδους ἀποσπῶμεν ἐπίσης τὰ ἑξῆς:

«Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919 τὸ σύνολον τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων διὰ λ]σμὸν τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' ἦτο:

1,193,941,000.—

ἔναντι τούτων ὑπῆρχον πιστώσεις ὀνομαστικῆς ἀξίας:

1,226,108,000.—

Ἡ μεταξὺ τῶν κυκλοφορούντων τραπεζικῶτ γραμματίων καὶ τῶν πιστώσεων διαφορὰ ἐκ:

32,167,000.— Δρχ.

αποτελεῖ τὴν συναλλαγματικὴν διαφορὰν συμφώνως πρὸς τὴν § 2 ἄρθρ. 8α τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ', ὅπερ ὁρίζει ὅτι καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα εὑρίσκεται ἐν ὑποτιμήσει ἀπέναντι τῆς ἑλληνικῆς δραχμῆς, τὸ συνάλλαγμα τοῦτο καὶ αἱ πιστώσεις ἀναγράφονται ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὸ ἄρτιον, τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τούτων καὶ τῶν ἐκδοθέντων τραπεζικῶν γραμματίων ἀναγραφομένης ἐν τῷ παθητικῷ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπὸ τὸν τίτλον «Συναλλαγματικὴ διαφορὰ ἐκ διαθεσίμων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8α Νόμου ΓΧΜΒ'».

Ἡ διαφορὰ αὕτη προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ

300,000,000 Frs . . . . . πρὸς 0,914
11,895,321 £ . . . . . » 24,684
80,000,000 ΜΚ . . . . . » 0,92

Αἱ τιμαὶ αὗται ἦσαν αἱ τρέχουσαι καθ' ὃν αἱ πιστώσεις ἐκτήθησαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης καὶ ἐξεδόθησαν παρ' αὐτῆς ἀντίστοιχα τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ὑπολογιζομένων νῦν τῶν πιστώσεων τούτων ἐπὶ τῇ βάσει οὐχὶ τῶν ἀρχικῶν τιμῶν, ἀλλὰ μέσων τοιούτων, δηλαδὴ τιμὴ Frs. πρὸς 0,64 £ πρὸς 30.— $ πρὸς 8,50 ΜΚ πρὸς 0,12 καὶ ρούβλιον 0, ἔχομεν πραγματικὴν ἀξίαν τῶν πιστώσεων 1,233,854,000 δραχ, ἔναντι κυκλοφορίας 1.193,941,000,— δρχ. Δηλαδὴ πλεόνασμα Δρ. 39,913,000.

Ἐπειδὴ ὅμως διετέθησαν ἤδη εἰς τιμὰς κατωτέρας τῶν ὡς ἄνω :

$	5,000,000.—	πρὸς	6,656
$	1,780,000.—	»	7,13
£	537,146.—	»	22,41
£	62,854.—	»	25,40

εἰσεπράχθη ἐξ αὐτῶν ποσὸν κατὰ 16,000,000 ὡς ἔγγιστα ἐπὶ ἔλαττον. Ὑπολογιζομένων δὲ καὶ τῶν εἰς ΜΚ. πιστώσεων οὐχὶ εἰς τὴν τρέχουσαν σημερινὴν τιμὴν τῶν 0,12 ἀλλὰ διαγραφομένης ἐντελῶς τῆς ἀξίας τούτων ἐκ. 9,960,000 παραμένει καθαρὸν πλεόνασμα 14,000,000.— ὡς ἔγγιστα, ἤτοι ἔναντι κυκλοφορίας τραπεζ. γραμματ. 1,193,941.000 ἔχομεν κάλυμμα ἀξίας πραγματικῆς 1,208,000,000.— ἤτοι ἴσον πρὸς 101.2 ο)ο.

Ἐξετάζοντες τὴν σχέσιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἐκ πιστώσεων καλύμματος, πρὸς τὸ σύνολον τῆς ἐν γένει πραγματικῆς ἡμῶν κυκλοφορίας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919, ἀποτελουμένης :

1) ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐπὶ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ παλ. δανείου διὰ λ)σμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκ Δρ. 50,951,915.—
2) ἐκ τῶν διὰ λ)σμὸν τῆς Ἐθν. Τραπέζης » 130.354,100.—
3) ἐκ τῶν διὰ λ)σμὸν τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ′ » 1,193,941,070.—

Ἔχομεν :

Κυκλοφορίαν ἐν συνόλῳ	Δραχ.	1,375,247,085.—
κάλυμμα	»	1,208,239,000.—

ἤτοι ἀναλογίαν 87.85 ο)ο χωρὶς οὔτε ἐν τῇ Τραπέζῃ μεταλλικὸν οὔτε ἄλλο τι κεφάλαιον τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς νὰ συνυπολογισθῇ ἐν τῇ ἀναλογίᾳ ταύτῃ.

Δέον ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ διὰ λ)σμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κυκλοφορία ἔχει πλήρη τὰ διὰ τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τῶν σχετικῶν νόμων ὡρισμένα καλύμματα, εἰς μεταλλικὸν καὶ εἰς βραχυπροθέσμους χορηγίας, ὡς ἂν πράγματι δὲν ὑφίστατο διὰ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία.

Οὕτως ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα κράτη, ὄχι δὲ μόνον τὰ ἐμπόλεμα ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν οὐδετέρων, πιεζόμενα ὑπὸ τῶν περιστάσεων, προέβησαν ἵνα ἀνταποκριθῶσιν εἰς δημοσίας καθαρῶς δαπάνας, εἰς ἀλλεπαλλήλους ἀκαλύπτους ἐκδόσεις, ἡ Ἑλλὰς εἰς οὐδεμίαν τοιαύτην κατέφυγε, διατηρήσασα ὑψηλὴν πάντοτε τὴν ἀναλογίαν μεταξὺ καλύμματος καὶ κυκλοφορίας, καθ' ὃν χρόνον ἄλλα κράτη ἰσχυρότερα ἡμῶν εἶδον ταύτην ἐκπίπτουσαν εἰς ἐπίπεδα ἀσυνήθως χαμηλά.

Ἡ τακτικὴ αὕτη ἔφερεν ἀλλαχοῦ μοιραίως καὶ εἰς ὑπὲρ πᾶν μέτρον ἐξόγκωσιν τῆς κυκλοφορίας, κατέστησε ταύτην ἀληθῶς πληθωρικήν, συνετέλεσε δὲ καὶ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τούτου λόγου εἰς οὐσιαστικὴν μείωσιν τῆς κτητικῆς ἀξίας τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος. Ἡ Ἑλλὰς τοὐναντίον διετήρησεν ὅριον λογικῶς μεμετρημένον, παρὰ μάλιστα τὴν εὔρυνσιν τῆς ἀκτῖνος κυκλοφορίας τῆς δραχμῆς.

Ἡ κυκλοφορία ἡμῶν ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι σήμερον, δηλ. ἐντὸς πλήρους πενταετίας, περίπου ἐτετραπλασιάσθη, ἀνελθοῦσα ἀπὸ 375 ἐκ. εἰς 1,375,000,000,000, ἐν ᾧ ἡ τῶν πλείστων ἐμπολέμων κρατῶν περίπου ἐπταπλασιάσθη.

Ἡ κατὰ κάτοικον τέλος ἀναλογία τῆς κυκλοφορίας ἡμῶν εἶναι δραχμῶν 240, ὅριον μὴ δυνάμενον νὰ θεωρηθῇ ὑπερβολικόν, δεδομένου ὅτι αἱ συναλλαγαὶ σήμερον ἐνεργοῦνται τοῖς μετρητοῖς κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ὅτι οὐδεμία σχεδὸν παρ' ἡμῖν γίνεται χρῆσις τῶν ἀλλαχοῦ ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ πολέμου ἐγκλιματσιθέντων συστημάτων τῆς διὰ μέσου Τραπεζῶν πληρωμῆς.

Ἡ κατὰ κάτοικον ἀναλογία τῶν πλείστων ἄλλων κρατῶν εἶναι πολὺ μείζων. Ἀναφέρομεν δὲ μόνον τὰ κράτη τῆς Ἠπειρ. Εὐρώπης, ὧν τὰ οἰκονομικὰ ἐπέδειξαν τὴν μείζονα ἀντοχήν.

Γαλλία	κυκλοφορία	963	κατὰ	κάτοικον
Ἰταλία	»	314	»	»
Ὁλλανδία	»	311	»	»
Νορβηγία	»	254	»	»
Πορτογαλλία	»	294	»	»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεπτομερῶν ἀναπτύξεων συνάγεται ἀσφαλῶς, νομίζομεν,

1) ὅτι ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν πλοῦτος παρίσταται ἔχων ἐπαρκῆ ἀντοχήν, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ μὴ φαίνηται πιθανὴ ἐπίδρασις χρονιωτέρα τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν ἰσορροπίας.

2) ὅτι ἡ πιστωτικὴ ἡμῶν κυκλοφορία, στηριζομένη ἐπὶ ἀντικρυσμάτων ἀσφαλῶν καὶ μὴ αὐξηθεῖσα ὑπὲρ τὸ μέτρον τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, δὲν νοσεῖ ἐξ ἐσωτερικῆς νομισματικῆς ἀδυναμίας, ἐπιβαλλούσης εἰδικὰ ταύτης ἐξυγιαντικὰ μέτρα, ὡς εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων κρατῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑποτίμησις τῆς Ἑλληνικῆς δραχμῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι ἀνωτέρα τοῦ ποσοσοῦ, καθ' ὃ ἡ ὅλη ἡμῶν κυκλοφορία εἶναι ἀκάλυπτος, δὲν φαίνεται δικαιολογημένη. Ἐὰν δὲ μὴ παρουσιασθῶσι περιστάσεις ἀντίξοοι διαφεύγουσαι τὴν ἡμετέρον ἐπίδρασιν, δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι παροδικὴ μόνον θὰ εἶναι ἡ σήμερον παρατηρουμένη ζωηροτέρα ἔκπτωσις τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος.

Παρὰ τὴν ἐν γένει ὅμως εὐρωστίαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν οἰκονομίας, δὲν πρέπει νὰ παρίδῃ τις τὴν ἰδιάζουσαν τῶν νομισματικῶν ζητημάτων φύσιν. Οὐδεμία χώρα ὁσονδήποτε εὔρωστος καὶ ἂν εἶναι, δύναται ἐν τέλει ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπίδρασιν νομισματικῶν νόσων, αἵτινες ἔχουσι προσβάλλει ἄλλας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἰσχυροὺς παράγοντας τῆς οἰκονομικῆς ἐν τῷ κόσμῳ κινήσεως. Τοῦτο δὲ διότι ἡ ἀπομόνωσις ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ καὶ ἀδύνατος εἶναι καὶ ἐὰν ἦτο τυχὸν κατορθωτὴ θ' ἀπέβαινεν οὐσιαστικῶς ἐπιζήμιος.

Τοὐναντίον βάσις τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων εἶναι ἡ διεθνὴς ἀλληλεγγύη, ἀποτέλεσμα δὲ ταύτης εἶναι ἡ μοιραία ἀλληλεπίδρασις τῶν τιμῶν σχεδὸν ἁπανταχοῦ τῆς γῆς».

1920

ΤΑ ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΕΝ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗ

Τὰ κατὰ τῷ 1920 ἐκτυλιχθέντα πολιτικὰ γεγονότα ἐπέδρασαν καὶ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν διελύθη ἡ Βουλὴ τῆς 31ης Μαΐου προεκηρύχθησαν δὲ νέαι ἐκλογαὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἀποθνήσκει διορίζεται δὲ Ἀντιβασιλεὺς ὁ ναύαρχος Π. Κουντουριώτης ἐκλεγεὶς ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦτο συγκληθείσης, ἐκτάκτως Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου. Τὴν 20ην Νοεμβρίου 1920 ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς προσέρχεται εἰς τὰς κάλπας. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν ἦτο δυσμενὲς διὰ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου παραιτεῖται ἀναλαμβάνει δὲ τὴν ἀρχὴν ὁ ἐξ Ἀττικῆς πολιτευτὴς Δημ. Ράλλης, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Γ' Ἐθνικῇ Συνελεύσει πλειοψηφοῦντος κόμματος τοῦ Δημ. Γούναρη.

Τὴν παραίτησιν τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ Βενιζέλου ἐπακολουθεῖ ἡ παροίτησις τοῦ Ἀντιβασιλέως ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτου. Τὴν ἀντιβασιλείαν ἀναλαμβάνει ἡ Βασιλομήτωρ Ὄλγα μετ' ὀλίγον δὲ διὰ τοῦ Δημοψηφίσματος τῆς 22ας Νοεμβρίου 1920 ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ καταπληκτικῆς πλειοψηφίας ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὅστις ἐπανέρχεται τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τὰς φρενητιώδεις ἐκδηλώσεις χαρᾶς τοῦ λατρεύοντος τὸν Βασιλέα Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐπάνοδος τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου προκαλεῖ δυσάρεστον ἐντύπωσιν παρὰ τοῖς πολιτικοῖς κύκλοις τῆς Ἀντάντ ἐπακολουθεῖ δὲ ὁ οἰκονομικὸς ἀποκλεισμὸς ἐκ μέρους τῶν Συμμάχων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἀρνοῦνται τὴν παροχὴν ὑπεσχημένων δανείων. Τὸ τοιοῦτον φέρει εἰς δύσκολον θέσιν τὸ ἐπίσημον Ἑλληνικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον εἶχε νὰ παλαίσῃ ἐναντίον φοβερῶν δυσκολιῶν ἕνεκα τοῦ ἐξακολουθοῦντος ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἀλέξανδρος Ζαΐμης ἀποχωρεῖ τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῇ 11 Ἰανουαρίου 1921 ἀναλαμβάνει δὲ τὴν Διοίκησιν κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1920 ὁ πολυτίμους προσενεγκὼν ὑπηρεσίας ποτὲ ἄλλοτε τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ ὡς ὑποδιοικητὴς Δ. Μάξιμος. Τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Διοικητοῦ Α. Ζαΐμη προηγήθη καὶ ἡ παραίτησις τοῦ Συνδιοικητοῦ Α. Διομήδους.

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ ἐπελθοῦσα ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μεταβολή. Ὁ νέος Διοικητὴς Δ. Μάξιμος κατὰ τὴν Εἰσηγητήριον ἔκθεσιν πρὸς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 29ης Μαρτίου 1921 ἄρχεται ὡς ἑξῆς τοῦ λόγου.

«Λογίζομαι λίαν εὐτυχὴς εὑρισκόμενος ἐν μέσῳ ὑμῶν μετὰ τόσῳ μακρὸν ἀποχωρισμόν.

Δὲν εὑρίσκω λόγους ὅπως σᾶς ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν μεγίστην τιμήν, ἧς μὲ ἠξιώσατε, ἐκλέξαντές με Διοικητὴν τῆς ὑμετέρας Τραπέζης. Σᾶς παρακαλῶ μόνον νὰ εἶσθε βέβαιοι, ὅτι οὐδενὸς θέλω φεισθῇ κόπου, ὅπως φανῶ ἄξιος τῆς μεγάλης ἐμπιστοσύνης μεθ' ἧς μὲ περιεβάλετε καὶ ὑπηρετήσω δι' ὅσων ἔχω δυνάμεων τὸ ἀγαπητόν μας Ἵδρυμα, εἰς ὃ ἔχω ἀφιερώσει ὁλόκληρον τὴν ζωήν μου.

Αἰσθάνομαι βαθύτατα τὸ βάρος τῆς ἐντολῆς ἣν εὐηρεστήθητε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε, καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν εὐθυνῶν, ἃς ἀναλαμβάνω.—Ἡ συναίσθησις αὕτη καθίσταται ἔτι μεγαλειτέρα, διότι διαδέχομαι τοὺς ὑπερόγους ἐκείνους ἄνδρας, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ διῴκησαν τὸ Ἵδρυμα, καὶ οἵτινες τόσον μεγάλας παρέσχον εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς αὐτὸ ὑπηρεσίας.—Εἰς Ἐκείνους ὀφείλεται τὸ μεγαλεῖον τῆς Τραπέζης καὶ ἡ ὅλως περίβλεπτος θέσις, ἣν αὕτη κατέχει ὄχι μόνον ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ πέραν τῶν ὁρίων αὐτοῦ.

Πρὸς τὴν παρ' Ἐκείνων χαραχθεῖσαν κατεύθυνσιν βαδίζουσα εἰς τὸ μέλλον ἡ Διοίκησις, ἔχει τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ εὐτυχήσῃ νὰ συνεχίσῃ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Κοινωνίαν. Οἱ κ. κ. Συνάδελφοι ἐν τῇ Διοικήσει καὶ τῷ Συμβουλίῳ, ὡς καὶ τὸ ἀγαπητὸν Προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, δὲν ἔχω οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι θὰ μοὶ παράσχωσι τὴν πολύτιμον πρὸς τοῦτο συνδρομήν των.

Δυστυχῶς, Κύριοι Μέτοχοι, δὲν ἔσχον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, ὅπως γίνω τελείως ἐνήμερος τῆς καταστάσεως καὶ δυνηθῶ νὰ παράσχω ὑμῖν ὅσον πλήρεις θὰ ἐπεθύμουν πληροφορίας ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει θέσεως τῆς Χώρας καὶ πάντων τῶν ἀφορώντων εἰδικῶς εἰς τὴν Τράπεζαν ζητημάτων. Σᾶς παρακαλῶ ὅθεν ὅπως κρίνητε ἐπιεικῶς τὴν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν ἔκθεσίν μου, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων μου, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ κληθῶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀποτελέσω μέλος τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ συγκροτηθὲν Συνέδριον, ὁπόθεν πρὸ πέντε μόλις ἡμερῶν ἐπανῆλθον».

* * *

Τὸ ἔτος 1920 εἶναι τὸ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ μεγάλου Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου. Παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν μεγάλων ζημιῶν δὲν κατωρθώθη νὰ ὁδηγηθῇ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὸν λιμένα τῆς γαλήνης καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως. Ἡ Ἐμπορικὴ κίνησις ὑφίσταται τὰς συνεπείας ἐπιδράσασα καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, ἥτις τόσας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος. Αἱ ἀπεργίαι καὶ ἡ στασιμότης τῆς Βιομηχανικῆς κινήσεως ἐν τῇ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ σπουδαιότατα ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ Παγκοσμίου Ἐμπορίου.

Πρὸς λύσιν τῶν μεγάλων μεταπολεμικῶν ζητημάτων συνεκροτήθη κατὰ Σεπτέμβριον τὸ συνέδριον τῶν Βρυξελλῶν, εἰς ὃ ἀντεπροσωπεύθη καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Τὸ συνέδριον μελετῆσαν τὴν κατάστασιν κατέληξεν εἰς εὐχὴν πρὸς περιστολὴν τῶν δαπανῶν ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ, προσπάθειαν ἰσοζυγίου μεταξὺ ἐσόδων καὶ ἐξόδων κτλ.

Διὰ τὴν ἀγωνιζομένην ὅμως Ἑλλάδα πρὸς πλήρωσιν τῶν προαιωνίων ἐθνικῶν ὀνείρων αἱ δαπάναι ἄτυχῶς δὲν δύνανται νὰ περιστιλῶσι διότι ἡ κατ' Αὔγουστον τοῦ 1920 ὑπογραφεῖσα ἐν Σέβραις συνθήκη ἐπιβάλλει νέας θυσίας, ἵνα ἐξαναγκασθῇ νὰ ὑποκύψῃ ἡ δυστροποῦσα Τουρκία.

Οὕτως αἱ ὀφειλαὶ τοῦ Δημοσίου πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀνέρχονται τῇ 31 Δεκεμβρίου 1920 εἰς Δραχ. 1,369,299,743.87 ἔναντι Δραχ. 653,036,179.37 τοῦ 1919. Ἐδανείσθη κατὰ συνέπειαν τὸ Κράτος κατὰ τὸ ἔτος 1920 Δρ. 716,263,564.50, αἵτινες ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς διατήρησιν τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας. Τὸ σύνολον τοῦ Δημοσίου Χρέους τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1920 ἀνέρχεται 4,200 ἑκατομ. περίπου δραχμῶν, ἡ κατὰ κάτοικον ἀναλογία ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα κράτη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἑλλὰς	Δρ.	840	κατὰ	κάτοικον
Μ. Βρεττανία	»	4112	»	»
Γαλλία	»	6490	»	»
Βέλγιον	»	3250	»	»
Ἰταλία	»	2651	»	»

Διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ ὑπολογισμὸς ἐγίνετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 5.000.000 κατοίκων.

* * *

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ δανείου τῶν 300,000,000. Οὕτως ἐνεργήθη διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγγραφὴ τρίτων εἰς ὁμολογίας 384,401 ἡ δὲ Τράπεζα ἐνεγράφη διὰ μετοχὰς 217,068.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

Κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη ἡ κυκλοφορία τραπεζικῶν γραμματίων ἐν Ἑλλάδι εἶχεν ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ὄπισθεν πίνακα:

	1916	1917	1918	1919	1920
			(εἰς χιλιάδας δραχμῶν)		
Τραπεζικὰ γραμμάτια διὰ λ)σμὸν τοῦ Κράτους	56,952	54,952	52,952	50,952	48,952
Διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης	146,000	146,000	146,000	156,405	763,405
Νόμου ΓΧΜΒ΄	360,000	690,000	1,170,071	1,193,941	1,097,281
Σύνολον ἀνωτάτου ὁρίου κυκλοφορίας . . .	562,952	890,952	1,369,023	1,401,298	1,909,638
Σύνολον κυκλοφορούντων.	554,388	818,127	1,257,825	1,375,247	1,508,366
Ἀναλογία αὐξήσεως κυκλοφορίας	1	1,53	2,27	2,48	2,72

Παρατηρεῖται δηλαδὴ σχεδὸν τριπλασιασμὸς τῶν κυκλοφορούντων τραπ. γρ)τίων. Ἡ ἀναλογία μειοῦται ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι, κατὰ τὸ ἔτος 1916, ἐκυκλοφόρουν καὶ τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν Τραπεζῶν Ἰονικῆς καὶ Κρήτης, ὧν τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον περιῆλθεν ἤδη τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ. Τὴν πρὸς τὸ 1916 σύγκρισιν τῆς κυκλοφίας ποιούμεθα, διότι μέχρι τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας 1917 ἐλειτούργει ὁ νόμος ΓΧΜΒ΄ κανονικῶς. Δεδομένου ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ αἱ δαπάναι τοῦ βίου ἐν γένει ηὐξήθησαν ἀπὸ τοῦ 1917 σημαντικῶς, ἔλειψε δὲ παντελῶς ἐν ταῖς νέαις χώραις ἡ κυκλοφορία χρυσοῦ, δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ σημερινὴ μας κυκλοφορία δὲν εἶναι μεγάλη.

Τὸ κάλυμμα τοῦ Νόμου τῇ 30 Ἰουνίου 1917 ἀπετελεῖτο ἐκ Φρ. 445,000,000 ἐξ ὧν Φρ. 50,000,000 ἀπετέλουν συμμαχικὰς πιστώσεις καὶ φράγκων 28,408,000 ἦσαν ἀποκεκλεισμένα εἰς τὰς Τραπέζας τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν. Τὸ ἐκ Φρ. 366,592,000 ὑπόλοιπον ἦτο διαθέσιμον παρὰ Τραπέζαις εἰς πρώτην ζήτησιν καὶ διετίθετο διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ νόμου ὅστις ἐλειτούργει κανονικῶς. Ἔκτοτε προσετέθη ποσὸν Φρ. 1,190,565,000 εἰς συμμαχικὰς πιστώσεις (συμπεριλαμβανομένων τῶν εἰς τὰ γαλλικὰ στρατεύματα προκαταβολῶν ἐκ Φρ. 266,935,000) ἔπαυσε δέ, ἐπιβληθέντος ἐλέγχου Συν)τος, ἡ κανονικὴ λειτουργία τοῦ Νόμου. Διατεθέντος τοῦ ποσοῦ τῶν διαθεσίμων τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ΄ καὶ ἐκ τῶν συμμαχικῶν πιστώσεων £ 6,540,000 καὶ Δολ. 15,000,000 ἀπέμενον τῇ 31 Δεκεμβρίου 1920 ὡς κάλυμμα τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου ἐκδεδομένων τραπ. γραμματίων τὰ κάτωθι ποσά :

1) Κεφάλαια ἀποκεκλεισμένα εἰς τὰς Κεντρικὰς τ. Αὐτοκρατορίας: £. 180,000 + Φρ. 20,200,000 + Μ. 83,000,000 ἤτοι . . . . . Φρ. 102,008.000.—

2) Συμμαχικαὶ πιστώσεις καὶ προκαταβολαὶ Φρ. 646,964,966 + £ 7,734,385 + Ρ. 3,750,000 + Δολ. 33,239,267 ἤτοι . » 1,024,288,666.—

Σύνολον . . . . Φρ. 1,126,296,666.—

Ὑπολογιζομένου τοῦ καλύμματος τοῦ νόμου ΓΧΜΒ΄ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν συναλλάγματος τοῦ Χρηματιστηρίου Λονδίνου τῇ 24 Μαρτίου 1921 ἡ ἐκ Δραχμῶν 1,097,281,095 κυκλοφορία τῇ 31 31 Δεκεμβρίου 1920 ἔχει ὡς ἀντίκρυσμα + 28,825,945 ἤτοι Δραχ. 38,065 κατὰ λίραν δηλ. 66,27 ο)ο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρτίου τῆς λίρας.

Ἡ κατὰ κάτοικον κυκλοφορία τραπεζικῶν γραμματίων ἐν Ἑλλάδι, συγκρινομένη πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἄλλων χωρῶν, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἑλλὰς	£	12.-]-	Δραχ.	302.70
Ἀγγλία	»	11.4.7	»	283.25
Ἡν. Πολιτεῖαι	»	10.0.10	»	253.28
Γαλλία	»	36.1.11	»	910.50
Γερμανία	»	76.17	»	1,038.54
Ρουμανία	»	31.21	»	808.46
Βέλγιον	»	31.15.9	»	801.83

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἡ κυκλοφορία παρ' ἡμῖν ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶνε μεγάλη, ἂν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ χρῆσις ἐπιταγῶν καὶ συμψηφιστικῶν πράξεων εἶνε λίαν περιωρισμένη.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὸ ποσὸν τῶν διὰ λ]σμὸν τοῦ Κράτους κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων ἐμειώθη κατὰ δρ.2,000,000 συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ΄ περὶ Διεθνοῦς ἐλέγχου. Τό δικαίωμα τῆς διὰ λ]σμὸν τῆς Τραπέζης κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων ηὐξήθη ἀφ' ἑτέρου ἐντὸς τοῦ ὑπολόγου ἔτους

α΄) κατὰ Δραχ. 7,000,000 ἀπὸ τῆς 26 Ἀπριλίου 1920, λόγῳ τῆς λήξεως τοῦ προνομίου τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης.

β΄) κατὰ Δραχ. 300,000,000 συμφώνως τῷ Νόμῳ 2547 τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1920.

γ΄) κατὰ Δραχ. 400,000,000 συμφώνως τῇ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1920 συμβάσει.

Οὕτω τὸ σύνολον τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαιώματος τῆς Τραπέζης ἀνέρχεται εἰς Δραχμὰς 863,405,000.

Τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων διὰ λ]σμόν τῆς Τραπέζης ἐκαλύφθη διὰ μεταλλικοῦ Φρ. 37,500,000 δι' ὁμολογιῶν παλαιῶν Ἐθν. Δανείων εἰς χρυσὸν Φρ. 37,500,000 καὶ κατὰ τό ὑπόλοιπον δι' ὁμολογιῶν τοῦ ἐκ Δολ. 200,000,000 (1919-1920) προσωρινοῦ δανείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐπισιτισμοῦ τῆς Χώρας ἐξηκολούθησεν ἡ Τράπεζα νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας της καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε ἐνδιαφέροντος. Τὰ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀπησχολημένα κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1920 κεφάλαια τῆς Τραπέζης ἀνήρχοντο εἰς δραχμὰς 182,978,276.61 συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς παρὰ τῆς Ἀνωτάτης Διευθύνσεως Μεταφορῶν ὀφειλῆς ἐκ δραχμῶν 25,285,812.34.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ, ΣΛΟΒΕΝΩΝ

Συστάσει τῆς Κυβερνήσεως συνωμολογήθη ἡ ὑπὸ χρονολογίαν 29 Μαΐου 1920 σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων περὶ χορηγήσεως πρὸς ταύτην δανείου μέχρι ποσοῦ δρ. 15,000,000 ἐπὶ τόκῳ 6 ο)ο ἐτησίως, οὗτινος θὰ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τμηματικῶς ἐντὸς προθεσμίας κατ' ἀνώτατον ὅριον δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς, χωρὶς ὅμως αἱ κατὰ μῆνα καταβολαὶ νὰ δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ 2 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἔναντι τῆς πιστώσεως ταύτης μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 ἔχουσι χορηγηθῇ δραχμαὶ 4,950,000.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος παρατηρεῖται αὔξησις ἐργασιῶν εἰς τοὺς ἑξῆς κλάδους.

Αἱ προεξοφλήσεις ηὐξησαν ἀπὸ 33,964,800.24 τῇ 31)12)1919 εἰς 72,450,333,55 τῇ 31)12)1920, ἤτοι κατὰ	Δρ. 38,485,563.31
αἱ χορηγήσεις πρὸς γεωργοὺς καὶ κτηματίας διὰ καλλιέργειαν καὶ ἄλλας συναφεῖς ἀνάγκας, ἀπὸ 30,403,636.26 εἰς 63,337,109.97 ἤτοι κατὰ	» 32,933,473.71
αἱ χορηγήσεις ἐπ' ἐνεχύρῳ τιτλων ἀπὸ 27,760,594.07 εἰς 59,595,318.15 ἤτοι κατὰ	» 31,834,724.08
τὰ δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων ἀπὸ 94,387,318.32 εἰς 170,560,796.64 ἤτοι κατὰ	» 76,173,478.32
ἤτοι ἐν ὅλῳ αὐξήσεις . . .	Δρ. 179,427,239.42

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ «χορηγήσεις πρὸς γεωργοὺς καὶ κτηματίας» περιλαμβάνονται καὶ αἱ πρὸς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς χορηγήσεις πάσης φύσεως. Μετ' ἰδιαιτέρας στοργῆς ἐνισχύει καὶ παρακολουθεῖ πάντοτε ἡ Ἐθν. Τράπεζα τοὺς συνεταιρισμοὺς τούτους, θεωροῦσα, ὡς ἀπεδείχθη ἤδη εἰς πᾶσαν πεπολιτισμένην χώραν, ὅτι εἶναι τὸ μόνον σύστημα, ὅταν καλῶς λειτουργῇ, δι' οὗ τὰ εὐθηνὰ κεφάλαια δύνανται ἀφθόνως καὶ μὲ σχετικῶς μικροὺς κινδύνους νὰ συντρέξωσι τὸν σημαντικὸν τοῦτον κλάδον τῆς παραγωγῆς, εἰσδύοντα μέχρι τοῦ οἰκίσκου τοῦ μικροῦ καλλιεργητοῦ.

Μετὰ τῆς προσπαθείας ταύτης τῆς Τραπέζης συμβαδίζει πάντοτε ἡ Κυβερνητικὴ μέριμνα. Ἔργον τῆς Πολιτείας εἶναι ἡ συμπλήρωσις τῆς σχετικῆς νομοθεσίας καὶ ἡ συστηματικὴ παρακολούθησις καὶ ὁ διαρκὴς ἔλεγχος διὰ κρατικῶν ὀργάνων τῶν νεοπαγῶν συνεταιρικῶν ὀργανισμῶν, οἵτινες κέκληνται νὰ λύσωσι καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πρόβλημα τῆς προσωπικῆς ἀγροτικῆς πίστεως.

Πρὸς τοιούτους συνεταιρισμοὺς ἐχορήγησεν

ἡ Τοάπεζα καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1920	Δρ.	24,865,751.05
ἀπέναντι τῶν τοῦ 1919	»	13,631,764.05
ἐξ ὧν ὠφείλοντο μὴ λήξασαι χορηγήσεις ἐν τέλει τοῦ 1920	»	14,867,594.10
καὶ προσωριναὶ καθυστερήσεις προερχόμεναι ἐκ μὴ πωλήσεως τῶν προϊόντων	»	500,079.45
Αἱ πρὸς ἀστικοὺς συνεταιρισμοὺς χορηγήσεις τοῦ ἔτους 1920 ἀνῆλθον εἰς	»	4,204,500.—

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΙΣ ΕΠΙΧΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐπὶ τῶν κινητῶν πίστεως παρέσχεν ἐπίσης τὴν συνδρομήν της ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Ἡ Τράπεζα συμμετέσχε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος :

1) Διὰ Φρ. 1,000,000.— εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς νέας Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως τῶν μεταλλείων Κασσάνδρας.

2) Διὰ Δρ. 200,000.— εἰς τὸ ἐκ Δρ. 3,000,000.— κεφάλαιον τῆς πρώτης Οἰκοδομικῆς Ἑταιρείας Θεσσαλονίκης.

3) Διὰ Δρ. 1,000,000.— εἰς τὸ ἐκ Δρ. 5,000,000.— κεφάλαιον τῆς Ἑλληνικῆς Γενικῆς Οἰκοδομικῆς Ἑταιρείας.

Ἐπίσης συμμετέσχε τῇ συστάσει τῆς Κυβερνήσεως :

1) Διὰ Δρ. 200,000.— εἰς τὸ ἱδρυθὲν Ἰταλοελληνικὸν Συνδικᾶτον μελετῶν καὶ ἐργοληψιῶν, μὲ κύριον σκοπὸν τὴν μελέτην καὶ ἐνδεχομένην κατασκευὴν ἑνωτικῆς Σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μεταξὺ Ῥώμης καὶ Ἀθηνῶν δι' Αὐλῶνος.

5) Κατὰ 32 ο/ο εἰς τὸ ἐκ Δρ. 500,000.— κεφάλαιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδικάτου Ὑδροηλεκτρικῶν μελετῶν καὶ ἐγκαταστάσεων Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἡ μεγάλη κατὰ τὸ ἄρτι λῆξαν ἔτος ἐπελθοῦσα αὔξησις τῶν ἐν γένει παρὰ τῇ Τραπέζῃ καταθέσεων.

Οὕτως αἱ ἐν ὄψει ἀποδοτέαι καταθέσεις ηὐξησαν κατὰ 194,844,120.45 ἀνελθοῦσαι ἐν τέλει Δ]βρίου 1920 εἰς τὸ ποσὸν τῶν Δρ. 483,028,979.12 ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 293,184,858.67, εἰς ὃ ἀνήρχοντο ἐν τέλει τοῦ 1919.

Αἱ καταθέσεις Ταμιευτηρίου ηὐξησαν κατὰ Δρ. 18,658,950.70 ἀνελθοῦσαι ἐν τέλει Δ]βρίου

1920 εἰς τὸ ποσὸν τῶν	Δρ.	138,025,162.03
ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν	»	119,366,211.33

εἰς ὃ ἀνήρχοντο τῇ 31 Δεκεμβρίου 1919.

Σημειωτέον ὅτι πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς μικρᾶς ἀποταμιεύσεως ηὐξήθη τὸ ἀνώτατον ὅριον καταθέσεως δι' ἕκαστον ἄτομον ἀπὸ δραχ. 2,000 εἰς δραχ. 3,000.—

Καὶ αἱ ἐπὶ προθεσμίᾳ καταθέσεις ηὐξήθησαν

κατὰ	Δρ.	247,987,983.40
ἀνελθοῦσαι τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1929 εἰς τὸ ποσὸν τῶν	»	565,204,441.82
ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν	»	317,216,458.42

εἰς ὃ ἀνήρχοντο ἐν τέλει Δ]βρίου 1919.

Ἡ ἐπὶ τῶν καταθέσεων τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν ἐπελθοῦσα ἐντὸς τοῦ ἔτους 1920 αὔξησις δρ. 461,491,054.55 ἐν συνόλῳ, κατὰ σπουδαῖον μέρος ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενῶν ἀποστολὴν τῶν οἰκονομιῶν αὐτῶν πρὸς κατάθεσιν.

Τὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1920 διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐνεργηθέντα ἐμβάσματα τῶν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις μεταναστῶν ἀνῆλθον εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν δρχ. 840,000,000.—περίπου.

Κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἔτη αἱ παρὰ τῇ Τραπέζῃ καταθέσεις τῶν ἄνω 3 κατηγοριῶν

ἀνῆλθον ἀπὸ	Δρ.	185,904,000.—	τῷ 1911
εἰς	»	1,191,258,000.—	» 1920
ἤτοι ὁλικὴ αὔξησις ἐντὸς τῆς δεκαετίας	Δρ.	1,005,354,000.—	

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Κατὰ τὸ ἔτος 1920 ἀπεφασίσθη καὶ ἐπραγματοποιήθη ἡ ἵδρυσις Ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης ἐν Ἀδριανουπόλει, Ῥαιδεστῷ, Σουφλίῳ καὶ ἀπεφασίσθη, χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῇ ἔτι, ἡ ἵδρυσις τοιούτων ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις Καλλιπόλει καὶ Μαγνησίᾳ.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἤρξαντο λειτουργοῦντα καὶ τὰ ἐν Σμύρνῃ, Δεδεαγάτς, Ξάνθῃ καὶ Γκιουμουλτζίνῃ Ὑποκαταστήματα, ὧν ἡ ἵδρυσις εἶχεν ἀποφασισθῇ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους. Δὲν ἤρξατο ὅμως ἔτι ἡ λειτουργία τοῦ ἐν Κυδωνίαις, οὗτινος ἡ σύστασις εἶχεν ἐπίσης ἀποφασισθῇ κατὰ τὸ ἔτος 1919.

ΣΤ. ΣΤΡΕΪΤ—ΓΕΩΡΓ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1920 ἀπέθανεν ὁ ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων σκαπανέων τῆς ἰσχύος καὶ εὐεξίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Διοικητὴς αὐτῆς Στ. Στρεΐτ τοῦ ὁποίου τὴν βιογραφίαν καὶ τὴν εἰκόνα δημοσιεύομεν ἀνωτέρω. Ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξέλιπε καὶ ἄλλη Οἰκονομολογικὴ φυσιογνωμία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητὸς καὶ δικρινόμενος διὰ τὴν θερμὴν φιλοπατρίαν καὶ καλωσύνην του Συνδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Γεώργιος Χρηστάκης Ζωγράφος.

ΕΚ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ

Κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν τοῦ 1920 ἐνισχύθη τὸ ἔκτακτον ἀποθεματικὸν κατὰ δρ. 14,500,000, οὕτως ὥστε ἤδη τὰ ἀποθεματικὰ τῆς Τραπέζης Κεφάλαια εἶναι ὑπερδιπλάσια τοῦ Μετοχ. Κεφαλαίου.

Μέρισμα δὲ ἐδόθη τὴν μὲν α΄ ἑξαμηνίαν ἐκ δρ. 180, τὴν δὲ δευτέραν ἐκ δρ. 240 κατὰ μετοχήν, ὅπερ μέρισμα εἶναι τὸ μεγαλείτερον διανεμηθὲν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης.

Ἄθροισμα τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Α΄ ἑξαμηνίας	Δρ.	3,366,693,175.10
Ἄθροισμα τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Β΄ ἑξαμηνίας	Δρ.	3,963,521,338.29
Καθαρὰ κέρδη διενεμήθησαν τὴν Α΄ ἑξαμηνίαν	Δρ.	4,000,000.—
Καθαρὰ κέρδη διενεμήθησαν τὴν Β΄ ἑξαμηνίαν	Δρ.	5,333,333.35

***

Ἡ κτητικὴ ἀξία τῆς δραχμῆς ἕνεκα τῶν μεγάλων ἀπαιτήσεων τῆς εἰσαγωγῆς ὑπέστη βαθμηδὸν ἔκπτωσιν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1919· ἡ ἔκπτωσις ἐπετάθη κατὰ τὸ 1920 ἕνεκα τοῦ νέου σοβαροῦ ἀγῶνος ὃν διεξάγει τὸ ἔθνος κατὰ τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ, κατὰ τὸ 1921 ὅμως καὶ ἰδίᾳ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον καθ' ὃν κλείομεν τὰς περὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σελίδας τοῦ Λευκώματος ἡ ἔκπτωσις ἐπετάθη εἰς μέγιστον βαθμὸν ὑποβοηθουμένη ὑπὸ κερδοσκοπικῶν τάσεων, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ κατὰ τοῦ ἀντάρτου Κεμὰλ ἀγὼν εἶναι ὑπὲρ τῶν ὅλων, εἶναι ἀγὼν μεταξὺ Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ Τουρκικῆς ἵνα διὰ παντὸς ἐκκαθαρισθῶσιν, οἱ ἀπὸ αἰώνων ἀρχίσαντες λογισμοί μας, πᾶσα δὲ παρεμβαλλομένη οἰκονομικὴ δυσχέρεια εἶναι πλῆγμα κατ' αὐτῆς τῆς ἀγωνιζομένης Πατρίδος.

Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἡ Κυβέρνησις Γούναρη εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὸν νόμον περὶ «***Συνδικάτου τοῦ Συναλλάγματος***».

ΔΑΝΕΙΟΝ 550,000,000

Τελευταῖον δάνειον χάριν τῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν χορηγηθὲν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ψηφισθὲν κατὰ τὰς Ἀρχὰς Ἀπριλίου 1920 ἐκ δρ. 550,000,000.

***

Κλείοντες τὰς περὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης σελίδας τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος παραθέτομεν τὸν ἐπίλογον τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Διοικητοῦ κ. Δ. Μαξίμου ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὃν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω, εἶναι ἐνδεικτικοὶ τῆς ζωτικότητος τῆς χώρας καὶ τῆς μεγάλης ἐμπιστοσύνης ἧς ἀπολαμβάνει τὸ ὑμέτερον Ἵδρυμα. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν πρέπει νὰ διαφεύγῃ ἡμᾶς, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἱστάμεθα εἰς τὸ ὕψος τῆς πρὸς ἡμᾶς πεποιθήσεως τοῦ κοινοῦ, καὶ νὰ τῷ παρέχωμεν τὰς ὑπηρεσίας ἃς τῷ ὀφείλομεν. Ἔχοντες δὲ πεποίθησιν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς μεγεθυνθείσης Ἑλλάδος, ἐπὶ τῶν ὅλως ἐξαιρετικῶν προσόντων τοῦ μεγάλου λαοῦ μας, ἃς ἀτενίζωμεν μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος καὶ θάρρους εἰς τὸ μέλλον.

Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι αἱ θυσίαι εἰς αἷμα καὶ χρῆμα, εἰς ἃς ἤδη ὑποβαλλόμεθα, θὰ εἶναι αἱ τελευταῖαι καὶ ὅτι, χάρις εἰς αὐτάς, θὰ παγιωθῇ συντόμως ἡ τόσον ποθητὴ εἰρήνη, ἵνα δυνηθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπερίσπαστος νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ μεγάλου πλούτου τῆς Χώρας.

Τόσῳ τὸ Κράτος ὅσῳ καὶ οἱ ἰδιῶται πρέπει νὰ συγκεντρώσωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις ἡμῶν, ἵνα ἐπαναφέρωμεν εἰς ὁμαλὴν ὁδὸν τὸν ἐκ τοῦ πολέμου σπουδαῖον κλονισμὸν ὑποστάντα οἰκονομικὸν ἡμῶν ὀργανισμόν. Ἂς ἐντείνωμεν πᾶσαν ἡμῶν προσπάθειαν, ἵνα ἐπουλώσωμεν ὡς τάχιον τὰς πληγὰς τοῦ πολέμου. Ἡ γενεά μας εἶναι ἰδιαιτέρως εὐτυχής, διότι βλέπει προσεγγίζουσαν τὴν ἐκπλήρωσιν μεγάλου μέρους τῶν ἰδεωδῶν διὰ τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθη ἡ φυλή μας ἐπὶ αἰῶνας. Ὑπέχομεν ὅμως ***ὅλοι*** κολοσσιαίας εὐθύνας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἔθνους. Μὴ φεισθῶμεν οὐδεμιᾶς θυσίας, ὅπως φανῶμεν εἰς τὸ ὕψος τῆς μεγάλης μας ἀποστολῆς. Μὴ λησμονῶμεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὅτι θὰ ἔχωμεν νὰ διεξαγάγωμεν μέγαν ἀγῶνα καὶ ἐπὶ ἄλλου πεδίου, τοῦ οἰκονομικοῦ, καὶ ὅτι πρέπει καὶ ἐκεῖ νὰ νικήσωμεν, ἐπικρατοῦντες οἰκονομικῶς ἐν τῇ Ἐγγὺς Ἀνατολῇ. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει, ὅτι τοῦτο θὰ ἐπιτύχωμεν μόνον διὰ συντόνου ἐργασίας, οἰκονομίας, ἐσωτερικῆς ὁμονοίας καὶ ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης, ἃς ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸ ἔργον μας μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀπολύτου πεποιθήσεως».

Καὶ ἀληθῶς ὡραιοτέρα ἀποστροφὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ· ἔχομεν ἀνάγκην ***ἐργασίας, οἰκονομίας, ὁμονοίας*** καὶ ***ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης***. Ἡ ἱστορία ὁ ἀψευδὴς μάρτυς τῶν τραγικῶν ἡμερῶν τῆς φυλῆς μας ἃς συνετίσῃ πάντας εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, ἵνα μὴ ἴδωμεν τὰ ὄνειρα τὰ γαλουχήσαντα ἐπὶ αἰῶνας τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν διὰ παντὸς σβεννύμενα καὶ ἐπισύροντα τὸ αἶσχος καὶ ὄνειδος κατὰ τῶν ἀπογόνων ἐκείνου, ὅστις ὡς μάρτυς ἔπιπτε παρὰ τὴν Πύλην τοῦ Ρωμανοῦ ἔχων ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι ἐκ τοῦ αἵματός του θὰ ἀναπηδήσωσιν οἱ ἐκδικηταὶ τῆς φυλῆς, οἵτινες καὶ πάλιν θὰ στήσωσιν ὑπερήφανα τὰ Ἐθνικὰ λάβαρα ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΜΟΙ 14

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Η Τράπεζα Ἀθηνῶν ὡς καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μέγα τοῦ Ἑλληνισμοῦ πιστωτικὸν ἵδρυμα δύναται ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς καθαρὸν δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπιχειρηματικοῦ δαιμονίου.

Διότι ἡ Ἑλληνικὴ ἐπιχειρηματικότης ἥτις ἱδρύσασα τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐφιλοδόξησε νὰ ἴδῃ αὐτὴν καταλαμβάνουσαν ἐν τῇ ἐθνικῇ συνειδήσει τὴν περίβλεπτον θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ διάσημος ***Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Γαλλίος***, ἡ αὐτὴ ἑλληνικὴ ἐπιχειρηματικότης, ἱδρύσασα τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν, ἐφιλοδόξησε νὰ ἀναγάγῃ αὐτὴν εἰς τὴν περιωπὴν ἣν κατέχει τὸ Crédit Lyonnais, τὸ μέγα τοῦτο τῆς γαλλικῆς ἐπιχειρηματικότητος ἵδρυμα.

Καὶ οὐδεὶς ἀμερόληπτος κριτὴς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν μεγάλην ταύτην καὶ λιαν κολακευτικὴν ἀλήθειαν διὰ τὸ ἑλληνικὸν οἰκονομολογικὸν πνεῦμα, ὅτι, πασῶν τῶν ἀναλογιῶν τηρουμένων ἀπό τε ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κρατικῆς καὶ κοινωνικῆς τοιαύτης, ἥ τε Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐξίχθησαν εἰς σημεῖον μᾶλλον περίβλεπτον ἢ τὰ δύο πρότυπα αὐτῶν, ἤτοι ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας καὶ τὸ Crédit Lyonnais.

Ὡς τοιοῦτοι δὲ κριταί, ἱστοριογράφοι μᾶλλον ἀμερόληπτοι καὶ ἀπὸ περιωπῆς γράφοντες, ἄνευ οἱασδήποτε προκαταλήψεως, ἐπιλαμβανόμεθα τοῦ δυσχεροῦς ἀληθῶς ἔργου νὰ ἐξετάσωμεν τὸ μέχρι σήμερον ἐπιτελεσθὲν κολοσσιαῖον ἀληθῶς ἔργον τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ βάσει γεγονότων καὶ ἀριθμῶν, λαμβάνοντες, ὡς ἐπιβάλλεται, ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἁπλῶς καὶ μόνον ἔργον ξηρᾶς οἰκονομολογικῆς φύσεως, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ὑπῆρξεν ἔργον ἐθνικὸν μεγίστης ἀκτῖνος, τοῦθ' ὅπερ δύνανται νὰ διαπιστώσωσιν ὅσοι παρηκολούθησαν αὐτὴν καθ' ὅλα τὰ στάδια τῆς πολυσχιδοῦς δράσεως αὐτῆς, δράσεως ἡ ὁποία, ἂν ἐκρίθη ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν ἐπιπολαία καὶ ἀσυστηματοποίητος ἀπὸ καθαρῶς οἰκονομολογικῆς καὶ τραπεζιτικῆς ἀπόψεως, πάντως ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικὴ εἰς εὐχύμους καρποὺς ἐθνικῆς συγκομιδῆς ὄχι ἀναξίας λόγου.

Καὶ ἂν ὑπάρχουν εἰσέτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπεπειρῶντο νὰ ψέξουν εἴς τινα σημεῖα τὴν καθαρῶς τραπεζικὴν δρᾶσιν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κατὰ τὸν εἰκοσιπενταετῆ καὶ πέραν βίον της, οὐδὲν ἄλλο ἐπιχείρημα τῆς τοιαύτης κρίσεώς των θὰ ἠδύναντο νὰ προτάξωσιν ἢ μόνον ὅτι· «πολὺ ἠγάπησε καὶ πολὺ ἐπομένως ἐπροστάτευσε τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν ἐπίδοσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκεν αὐτὸ ἐγκατεστημένον καὶ ἐργαζόμενον καὶ δημιουργοῦν».

Καὶ ἀκόμη, ὅτι πολλάκις ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, εἴτε διὰ τῆς Γενικῆς αὐτῆς Διευθύνσεως, εἴτε διὰ τῶν κατὰ τόπους διευθυντῶν τῶν πολυπληθῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς εἴς τε τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, προέβαινεν ἔστιν ὅτε εἰς ἀποφάσεις τολμηράς, ἀλλὰ πάντως εἰς ἀποφάσεις ὁμολογουμένως ρηξικελεύθους καὶ ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν κλάδου τινος ζωτικοῦ διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, βιομηχανικοῦ δηλ. ἢ ἐμπορικοῦ ἢ γεωργικοῦ ἢ παραγωγικοῦ ἐν γένει.

Καὶ πράγματι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς εἶχεν ἐνστερνισθῇ τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν βαθύτατα. Καὶ ἔθεσε τὰ θεμέλια μιᾶς μεγαλεπιβόλου ἐργασίας, συνεποῦς πρὸς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου τῶν αἰώνων πρωτηγωνίστησεν εἰς ἔργα εἰρήνης καὶ προόδου ἐκπολιτιστικῆς, ὀργόνον τοὺς γύρω του κοινωνικοὺς ἀγροὺς μὲ τὸ ἄροτρον τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς θελήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐγενοῦς φιλοδοξίας.

Καὶ διὰ τοῦτο οἱ παρακολουθήσαντες ἐκ τοῦ πλησίον τὴν δρᾶσιν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐν ᾧ διεπίστωσαν ἀφ' ἑνὸς εἰς τὰς πράξεις αὐτῆς πάντοτε κυριαρχοῦσαν τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν πνοήν, δὲν ἠδυνήθησαν ἀφ' ἑτέρου καὶ νὰ τὴν κατηγορήσουν ἐπὶ σωβινισμῷ.

Εὐρεῖα τὴν διέκρινε πάντοτε ἀντίληψις μιᾶς ἐκπολιτιστικῆς καὶ εἰρηνικῆς πολιτικῆς, εἰς τὴν φωτεινὴν ἀκτῖνα τῆς ὁποίας περιεκλείοντο συλλήβδην καὶ ἀδιακρίτως ἅπαντα τὰ ξενικὰ στοιχεῖα

τῶν τόπων, εἰς οὓς ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἔδρα, καὶ ἰδίως ἐν Ἑλλάδι, Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ.

Οὕτως εἰς τὸν ὁσημέραι ἁλματικῶς εὐρυνόμενον κύκλον τῆς δράσεώς της περιεκλείοντο πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ παντὸς κλάδου ἐπαγγελματίαι, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος.

Καίτοι δὲ τοὺς μεγάλους ὄγκους τῶν καταθέσεών της ηὑρέτο κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν καθαρῶς ἑλληνικὴν ἀποταμίευσιν ἐν Ἑλλάδι, ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Αἰγύπτῳ, ἐν τούτοις τὰς διαφόρου φύσεως πιστώσεις αὐτῆς διένειμε μεταξὺ ὅλων τῶν ὑγιῶν κατὰ τὴν κρίσιν της στοιχείων πίστης ἐθνικότητος.

Καὶ ὅτι τὸ ἐπίσημον κράτος ἔπραξεν ἀσκοῦν ἰδεώδη ἰσονομίαν εἰς τὰ πολυπληθῆ στοιχεῖα, ἅτινα, ἀφ' ἧς στιγμῆς μεγεθυνθέν, περιέβαλεν ἐντὸς τῶν ὁρίων του εἰς συμπαγεῖς μάζας ξένων, κυρίως Μουσουλμάνων καὶ Ἑβραίων, τὴν πράγματι ἐκπολιτιστικὴν τούτην πολιτικὴν ἠκολούθησεν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐκτάσεως της διὰ τῶν ἐκεῖ ἱδρυθέντων ὑποκαταστημάτων αὐτῆς.

Ταῦτα πάντα δύνανται νὰ διαπιστωθοῦν ἄλλως τε ἀπὸ αὐτὰ κυρίως τὰ λογιστικὰ βιβλία τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, Καβάλλᾳ, Κων)πόλει, Σμύρνῃ, Ἀμισῷ, Τραπεζοῦντι, Μερσίνῃ κλπ. εἰς τὰ ὁποῖα ἐν ᾧ προυσιάζονται αἱ καταθέσεις αὐτῶν μὲ ὀνόματα Ἑλλήνων καταθετῶν, οἱ πιστοῦχοι αὐτῆς περικλείουν ὀνόματι ἐμπόρων καὶ ἐπιχειρηματιῶν πάσης ἐθνότητος, ἰδίως ὀνόματα Μουσουλμάνων, Ἑβραίων, Ἀρμενίων καὶ Λεβαντίνων, ὡς καὶ Εὐρωπαίων ἢ Ἀμερικανῶν.

Τὸ φαινόμενον δὲ τοῦτο καταδεικνύει καὶ ἄλλο ἀναμφίρρητον ἀκόμη γεγονός: ὅτι, ἐνῷ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ὡς Ἑλληνικὸν ἵδρυμα ἐπεξέτεινε τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς σκιὰν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων στοιχείων μὲ θαυμαστὴν ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ κάθε σωβινιστικὴν ἀντίληψιν, ξένα τοὐναντίον στοιχεῖα ἀπέστεργον νὰ ἐμπιστεύωνται παρ' αὐτῇ τὰς ἀποταμιεύσεις των, προτιμῶντα νὰ καταθέτωσι ταύτας εἰς τὰς ξένας Τραπέζας. Καὶ εἶναι ἀκόμη γεγονὸς ὅτι, ἐνῷ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἰσῆγεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ κεφάλαια ἔξωθεν, ἵνα τὰ διαθέτῃ εἰς πιστώσεις πρὸς πάντας, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, τοὺς ἐπιχειρηματίας καὶ τοὺς ἐμπόρους τοῦ τόπου, ὑπῆρχον ξέναι Τράπεζαι, αἵτινες διαθέτουσαι μεγάλα ποσὰ ἐπιτοπίων καταθέσεων ἐξῆγον ἐξ Ἀνατολῆς κεφάλαια, δεικνύουσαι οὕτω χαρακτηριστικὴν δυσπιστίαν ὄχι μόνον πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ διαχειριζόμενα τὰς ἐν Ἀνατολῇ ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὰς ταύτας τὰς ἐπιχειρήσεις, ὡς ἐξηρτημένας ἀπὸ τὰς τοπικὰς κοινωνικὰς καὶ νομικὰς συνθήκας.

Ἡ περιτέρω λεπτομερὴς ὅσον τὸ δυνατὸν ἐξέτασις τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, θ' ἀποδείξῃ τὰς ἀληθείας, αἵτινες εἰς τὰς γενικὰς ἐν τοῖς πρόσθεν γραμμὰς ἐκτίθενται. Δι' ἀριθμῶν καὶ ὡρισμένων γεγονότων θ' ἀναπαρασταθῇ ἡ εἰκὼν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν μὲ τὰ ἰδικά της ζωηρὰ χρώματα καὶ τὰς ἰδικάς της ἁδρὰς γραμμάς, ἵνα οἱ μεταγενέστεροι κρίνουν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, καὶ ἵνα οἱ μέλλοντες ἱστορικοὶ ἐν γνώσει πλήρως τῆς κατιστάσεως τῆς Ἐθνικῆς, ἀποδώσουν καὶ εἰς αὐτὴν ὅ,τι τῇ ἀνήκει ἐν τῇ συμβολῇ της τῇ θαυμασίᾳ πρὸς τὸ πράγματι τρικυμιώδης, μὲ περιπετείας κατὰ τὰ μᾶλλον καὶ ἧττον σοβαράς, πλειστάκις ἀπειληθάσας καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς.

Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἱδρυθεῖσα σχεδὸν τὴν ἐπαύριον τῆς πτωχεύσεως τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἐξωτερικόν της συνάλλαγμα εὑρίσκετο εἰς δυσθεώρητα ὕψη, καὶ ἡ δημοσία πίστις αὐτῆς εἰς σημεῖον πὶν ἄλλο ἢ ἐπίζηλον, καὶ ἀκόμη σχεδὸν κατὰ τὰς πιραμονὰς τοῦ 1897, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι τὸ ἵδρυμα τοῦτο εἶχε βαπτισθῇ εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸν σίδηρον εὐθὺς ἅμα γεννηθέν, διὰ νὰ δυνηθῇ μετὰ ταῦτα νὰ δέλθῃ σῶν καὶ σχεδὸν ἀβλαβὲς τὰς μετέπειτα καταιγίδας, ἀλλ' ἰδίως τὴν ἄνευ προηγουμένου φοβερὰν καὶ παγκόσμιον οἰκονομικὴν κρίσιν τοῦ 1907, ὡς καὶ τὸν ἄνευ ἐπίσης προηγουμένου φοβερὸν καὶ παγκόσμιον πόλεμον τοῦ 1914—1918.

Πόσα οἰκονομικὰ ἱδρύματα πιστωτικά, βιομηχανικά, ἐμπορικά, γεωργικά, μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ εἰς κεφάλαια καὶ ἐργασίας, εἰς τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀμερικήν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ἀνατολὴν δὲν ἐξεμηδένισεν ἡ παγκόσμιος ἐκείνη καὶ φοβερὰ οἰκονομικὴ κρίσις τοῦ 1907, καὶ πόσα ἄλλα δὲν ἐσάρωσεν ἢ δὲν ἐκολόβωσεν ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐν τούτοις, καίτοι εὑρεθεῖσα ἐκτεθειμένη εἰς εὐρυτάτας πιστώσεις καὶ ἀκόμη εἰς συμμετοχὰς εἰς διαφόρους καὶ ποικιλωνύμους ἐπιχειρήσεις ἐν Τουρκίᾳ, Ἑλλάδι καὶ Αἰγύπτῳ, καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν κατώρθωσε, χάρις εἰς τὰ ἰσχυρά της μέσα καὶ τὴν θαυμασίαν ἀντοχὴν αὐτῆς, νὰ ἐξέλθῃ μὲ συγκριτικῶς μακρὰς ἀβαρίας ἐπὶ τῶν κεφαλαίων της, ἀλλὰ μὲ ηὐξημένον τὸ ἠθικόν της καὶ τὴν παρὰ τῆς πολυπληθοῦς πελατείας της ἐμπιστοσύνην εἰς βαθμὸν σχεδὸν ἀπίστευτον, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ κατωτέρω μὲ τοὺς ἀριθμούς, οἵτινες θὰ παρατεθῶσι κατὰ χρονολογικὴν σειράν, ἀλλὰ καὶ κατὰ χωριστὸν κεφάλαιον.

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Καίτοι ὡς πρῶτοι ἱδρυταὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κατὰ τὸ 1894 φέρονται οἱ Ἀδ. Τριανταφυλλίδης, Ἀλ. Λαμπρινούδης, Ἀντ. Καλλέργης, Ἐπ. Ἐμπειρίκος, Μιλ. Ἰορδανόπουλος καὶ Νικ. Τριανταφυλλίδης, ἐν τούτοις ἐκεῖνος ὅστις ἐσκέφθη πρῶτος τὴν σύστασιν ἑνὸς πιστωτικοῦ ἱδρύματος μετοχικοῦ μὲ κεφάλαια ἰσχυρά, ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Τρικαλινὸς Ἀντ. Καλλέργης καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ὁ συνεργάτης του μακαρίτης Μιλτ. Ἰορδανόπουλος.

Ἀμφότεροι ἔθεντο μὲ τόλμην ἀξιοθαύμαστον τὰ θεμέλια ἑνὸς νέου ὀργανισμοῦ οἰκονομικοῦ, ὅστις ἔμελλε νὰ ἐξελιχθῇ εἰς ἕνα τῶν σπουδαιοτέρων παραγόντων τῆς τε οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ γενικῶς τῆς Ἑλλάδος εἰδικῶς. Διότι διὰ τῆς οἰκονομικῆς ταύτης ὀργανώσεως προωρίζετο νὰ ἐξαλειφθῇ βραδύτερον ἡ φαγέδαινα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, τὸ σταφιδικὸν ζήτημα, νὰ ἐπιτευχθῇ μία πράγματι σωτηρία ἄνθησις τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ δαιμονίου πρὸς τὴν ἀτμήρη ναυτιλίαν, καὶ ἀκόμη νὰ δοθῇ μία δυνατὴ ὤθησις πρὸς τὸν καπνόν, ὡς γεωργίαν καὶ ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν.

Πρέπει ὅντως νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὸ ἔργον τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν τούτῳ ὑπῆρξεν ἀνυπολογίστως σωτήριον καὶ πολύτιμον, καθ' ὅσον ἐπετελέσθη εἰς στιγμάς, καθ' ἃς τὸ πρῶτον πιστωτικὸν ἵδρυμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἡ εὑρίσκετο πολὺ ἀπησχολημένη μὲ τὰς κρατικὰς δυσχερείας ἢ καὶ διήρχετο περίοδον ναρκης, ἣν τῇ ἐπέβαλλον τοῦτο μὲν αἱ περιστάσεις, τοῦτο δὲ τὸ τότε στενώτατον οἰκονομικὸν καὶ πολιτικὸν περιβάλλον τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀλλ' ἀκόμη καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Καταστατικόν της.

Διότι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἤρχετο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἔξωθεν ὡς νέος παράγων, ὄχι μόνον οἰκονομικός, ἀλλὰ καὶ κοινωνικός. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἱδρυτῶν καὶ διευθυντῶν αὐτῆς καὶ ἑπομένως καὶ τὰ πλεῖστα τῶν κεφαλαίων της, καίτοι καθαρῶς ἑλληνικά, ἤρχοντο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅμως. Ὁ πρόεδρος τῆς Τραπέζης Α. Λαμπρινούδης, Χιωτοσμυρναῖος, χρηματίσας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διευθυντὴς τῶν καταστημάτων τῶν Ἀδελφῶν Ράλλη εἰς Ἰνδίας, ἤρχετο ἀπὸ τὴν γῆν τῶν μαχαραγιάδων μὲ νέας γνώσεις καὶ νέας βλέψεις καὶ νέα κεφάλαια. Ὁ πρῶτος Γενικὸς Διευθυντὴς αὐτῆς, ὁ καὶ κυρίως μέτοχος καὶ ἱδρυτής της Ἀντώνιος Καλλέργης, μετὰ τοῦ συνεργάτου του διευθυντοῦ, καίτοι ἐγκατεστημένοι ἤδη ὡς Τραπεζῖται ἐν Ἀθήναις, ἤρχοντο ὅμως ἀπὸ τὴν ὀνειρευτὴν πόλιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν Κων)πολιν. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὴν τότε μικρὰν Ἑλλάδα αἱ κομματικαὶ διαμάχαι καὶ ἡ ἁθλιότης τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν ἤρχισαν νὰ ὠθοῦν συμπαγεῖς μάζας τῶν Ἑλλήνων ἀγροτῶν πρὸς τὴν εἰς Ἀμερικὴν μετανάστευσιν, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ κρατικὸν σκάφος ἐφέρετο ἔρμαιον τῆς τε ἐσωτερικῆς κακοδαιμονίας καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, ὡς ἐκ τῆς πτωχεύσεως τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες, ἐντελῶς αὐτοδιμιούργητοι, τολμηροὶ δὲ καὶ ρηξικέλευθοι ἄνδρες, ἔστησαν τὸ οἰκοδόμημά των ἐν μέσαις Ἀθήναις, καὶ διεκήρυξαν τὰς τάσεις καὶ τὰς μεγαλεπιβόλους σκέψεις των διὰ τῶν ἔργων, τῶν ὁποίων ἔθετον τὰ θεμέλια. Καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἐδήλουν καθ' ἣν στιγμὴν ἐδημοσίευον τὸν πρῶτον ἰσολογισμὸν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κατὰ τὴν 19)31 Δ)βρίου τοῦ 1894 τὰ ἑξῆς: «Ἐν ὥρᾳ γενικῆς δυσπραγίας καὶ κρίσεως, ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν πᾶσα οἰκονομικὴ δύναμις συνεστάλη, ἡ ἡμετέρα Τράπεζα ἠδυνήθη καὶ τὰς δυσχερείας ν' ἀντιμετωπίσῃ καὶ προόδους νὰ ἐπιτελέσῃ». Ἡ αἰσιοδοξία ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἐφόδιον ὅπερ εἶχον ἐν τῇ ψυχῇ των οἱ πρῶτοι ἱδρυταὶ αὐτῆς.

Ἀπόδειξις ὅτι καίτοι ἵδρυον τὴν Τράπεζαν εἰς ὥρας τόσον κρισίμους, καίτοι ἐγνώριζον ὅτι δὲν ἦτο τόσον εὐχερὴς τότε ἡ ἐξεύρεσις τῶν ἐκκατομυρίων, καὶ δὴ δι' ἐπιχειρήσεις ἥκιστα δοκιμασμένας, ἐν τούοις δὲν ἐδίστασαν νὰ ἱδρύσουν αὐτὴν μὲ κεφάλαια ὀνομαστικὰ μὲν δραχ. 10.000.000, ἀλλὰ πράγματι κατατεθειμένα μόνον 2.500.000.

Ὁ πρῶτος ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης, δημοσιευθεὶς τὴν 19)31 Δεκεμβρίου παρουσιάζει ἐνεργητικὸν Δρ. 15,956,151.10 ἀλλὰ σὺν τῷ μήπω ἐκδοθέντι κεφαλαίῳ τῶν 7,500,000 τὸ ὁποῖον καὶ χαρακτηρίζει ὡς ἀπαιτητόν, ἐνῷ δὲν ἦτο παρὰ ἐντελῶς ὀνομαστικὸν ποσόν, μὴ ἔχον καμμίαν σχέσιν μὲ οἱανδήποτε φύσεως ἐνεργητικόν, ἢ καὶ ἁπλῆν ἀπαίτησιν.

Ἡ Τράπεζα καίτοι ἔχουσα ἤδη τὰ ὑποκαταστήματα Πειραιῶς, Πατρῶν καὶ Βόλου, μόλα ταῦτα δὲν εἶχε κατορθώσει κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν λαϊκὴν ἀποταμίευσιν, δι' ὃ παρουσιάζει τὸ Ταμιευτήριον αὐτῆς μὲ μόνον Δρ. 89.401 καίτοι αἱ ἐνγένει καταθέσεις τοῦ Κεντρικοῦ φαίνονται ἐνελθοῦσαι τὸ πρῶτον ἔτος εἰς μὲν τὸ Κεντρικὸν εἰς Δρ. 2,716,857, εἰς δὲ τὰ ὑποκαταστήματα εἰς Δρ. 368,129, ἤτοι τὸ ὅλον εἰς Δρ. 3,084,986.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΙΣΟΣΟΓΙΣΜΟΙ

Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ ἑπομένου ἔτους 1895 δὲν παρουσιάζει καμμίαν αἰσθητὴν πρόοδον. Καθ' ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν δὲν εἶναι παρὰ μόνον ἐλαφρότατα ηὐξημένον, ἀνελθὸν εἰς Δραχ.

1ὸ,369,553, ἤτοι μεῖον τοῦ ἀνεκδότου κεφαλαίου ἐκ δρ. 7,500,000 δρ. 8,869,553 ἀπέναντι δρ. 8,456,151 τοῦ προηγουμένου ἔτους, τοῦ καὶ πρώτου.

Καὶ τὸ κυριώτερον ὅτι, μέρισμα τοῖς μετόχοις διενεμήθη τὸ ποσὸν τῶν δρ. 125,000 μόνον ἀπέναντι δρ. 150,000 κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐνέτεινε τὴν ἀπαισιοδοξίαν περὶ τῆς ζωτικότητος τῆς Τραπέζης καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς μαστιζούσης ἀκόμη τὴν Ἑλλάδα οἰκονομικῆς κρίσεως, ἐξ ἧς τὸ Συνάλλαγμα εἶχεν ἀνέλθει πέραν τῶν ὁρίων τοῦ 1,85 ἐπὶ Παρισίων.

Αἱ μετοχαὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν ἀπαισιοδοξίαν τῶν περισσοτέρων καὶ κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ δευτέρου ἔτους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συγκρατηθοῦν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν, ὅπερ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀκόμη ἦτο ἀτροφικὸν καὶ ὑφίστατο τὴν ἐπίδρασιν παντὸς διαθέτοντος ὁπωσοῦν ἰσχυρὰ σχετικῶς μέσα.

Ἐν τούτοις οἱ διοικοῦντες τὴν διερχομένην τὴν νηπιακήν της ζωὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν δὲν ἀπεθαρρύνοντο.

Ἐμπνεόμενοι ἀπὸ μίαν ἰσχυρὰν αἰσιοδοξίαν ὄχι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον αὐτῆς ταύτης τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον αὐτῆς τῆς τότε ταλαιπωρουμένης Ἑλλάδος, ἤρχοντο εἰς συμφωνίαν μετὰ τοῦ τότε ἀρχίσαντος νὰ δρᾷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Σμυρναίου δὲ τὴν καταγωγήν, Ἰω. Γ. Πεσματζόγλου, ἵνα καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Τραπέζης ἐπεκτείνουν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τῆς συγχωνεύσεως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τραπεζιτικοῦ καταστήματος αὐτοῦ καὶ τὰ κεφάλαια αὐτῆς αὐξήσουν δι' 1,500,000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἐδέχθη νὰ καταθέσῃ ὡς κεφάλαια ὁ Ἰω. Γ. Πεσματζόγλου. Καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1896 ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν συμφώνως μὲ τὸ πρόγραμμά της τὸ ἀρχικὸν τὸ χαρακτηρισθὲν καὶ ὡς μεγαλσμανές, ἐκτείνει διὰ πρώτην φορὰν τὴν δρᾶσιν της καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐνῷ ταὐτοχρόνως αὐξάνει τὰ ὑποκαταστήματά της τοῦ ἐσωτερικοῦ κατὰ ἕν, ἱδρύουσα τοιοῦτον εἰς Καλάμας.

Κατὰ τὴν γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς 23 Φεβρουαρίου 1897, καθ' ἣν ἀνεκοινώθη ὁ ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ 1896, τοῦ καὶ τρίτου ἔτους αὐτῆς, ὁ πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου κ. Ἀλ. Λαμπρινούδης διετύπωσε σαφῶς δι' ὡραίων φράσεων τὸ θαυμάσιον καὶ μεγαλεπίβολον πρόγραμμα τῆς Τραπέζης, προβὰς καὶ εἰς δηλώσεις λίαν χαρακτηριστικὰς τῶν καθόλου κοινωνικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῶν ἀντιλήψεων τῆς χορείας ἐκείνης τῶν Ἑλλήνων κεφαλαιούχων ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων πατριωτῶν.

Ἀπὸ τὰς δηλώσεις ἐκείνας παρατίθενται κατωτέρω αὐτολεξεὶ μερικὰ ἀποσπάσματα, ἵνα κατανοηθῶσι τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ βλέψεις τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων :

«Ἔχοντες διαρκῶς ὑπ' ὄψει ὅτι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων στοιχείων πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν καὶ βλέψεων τῆς Τραπέζης εἶνε προσωπικόν, μορφωμένον καταλλήλως, ἀφιερώσαμεν καὶ ἀφιεροῦμεν συνεχῶς πᾶσας ἡμῶν τὰς φροντίδας εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ, ἐπὶ κινδύνῳ μάλιστα καὶ νὰ φανῶμεν εἰς ἄκρον πολυτελεῖς ἐν ταῖς δαπάναις τοῦ προσωπικοῦ».

Διὰ μέσου τῶν γραμμῶν αὐτῶν διακρίνει τις ὅλην τὴν σκέψιν, ἣν εἶχον οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, ὅπως μὲ πᾶσαν θυσίαν μορφώσουν προσωπικόν, δίδοντες ὤθησιν εἰς τὴν τότε μαστιζομένην ἀπὸ τὸν τότε σχολαστικισμὸν καὶ τὴν θεσιθηρίαν τῶν δημοσίων θέσεων νεολαίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Καὶ δύναται νὰ λεχθῇ ἀσφαλῶς ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, προϊόντος τοῦ χρόνου, μέ τὴν ἁλματικὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν της καὶ τὴν συνεπῶς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν πολλῶν ὑπαλλήλων, συνέτεινεν εἰς τὴν ἀνεπαισθήτως μόρφωσιν πολλῶν ὑγιῶν στοιχείων, ὠθήσασα ταῦτα ἀπὸ τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν θεσιθηρίαν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς αἰσιοδοξίας περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς ταύτης τῆς Φυλῆς, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ διαφανῇ μεταξὺ τῶν γραμμῶν τῆς ἐξῆς δηλώσεως, τῆς γενομένης κατὰ τὴν τρίτην γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς 23 Φεβρουαρίου 1896 ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτῆς Ἀλ. Λαμπρινούδη.

«Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον σημεῖον τοῦ προγράμματος τῆς Τραπέζης, τὸ *ἰδεῶδες* πρὸς ὃ ὡῦτη τείνει, ἀποτελεῖ ἡ διὰ τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐξαπλώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης ἐδραίωσις τῆς ἑλληνικῆς πίστεως. Τὸ ἰδεῶδες τοῦτο εἶναι μέγα, μέγιστον ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀσθενῆ ἡμῶν μέσα, τόσῳ κοινὸν ἐν γένει ἕνεκα τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπισυμβασῶν ζημιῶν γεννηθεῖσαν δυσπιστίαν πρὸς πᾶσαν ἑλληνικὴν διαχείρισιν, δυσπιστίαν πρὸ τῆς ὁποίας προτροπάδην φεύγουν τὰ κεφάλαια, πρὸ πάντων τοῦ ἔξω ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ πᾶν ἑλληνικὸν ἔργον. Πλὴν πᾶσαι αἱ δυσχέρειαι αὗται, ὧν ἐν πλήρει ἐπιγνώσει διατελοῦμεν, δὲν ἀποθαρρύνουσιν ἡμᾶς. Τοὐναντίον ὑποδαυλίζουν τὸν ζῆλον μας, ἡ δὲ ἐπὶ *τελικὸν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα* πεποίθησις ἐνισχύει τὰς προσπαθείας ἡμῶν».

Καὶ πράγματι ἡ ὕψωσις τοῦ Συναλλάγματος ἡ καταπληκτικὴ καὶ ἡ ραγδαιοτάτη πτῶσις τῶν Ἑλληνικῶν χρεωγράφων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισήμου πτωχεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶχον ἐπιφέρει σημαντικωτάτας ζημίας εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὰ εὐαγῆ των καταστήματα, τὰ ὁποῖα κατὰ προτίμησιν εἶχον ἐνδύσει τὰς περιουσίας των εἰς ἑλληνικὰ χρεώγραφα ἢ καταθέσει εἰς μετρητὰς δραχμὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἰδίως οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἔχοντες πικρὰν πεῖραν τῆς ἀνικανότητος τῶν διαχειριζομένων τὰ τε οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, ὡς καὶ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ προηγούμενα γεγονότα τοιαύτης φύσεως, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν πτώχευσιν τῆς περιφήμου Πιστωτικῆς Τραπέζης, εἶχον τόσον πολὺ ἀπογοητευθῇ, ὥστε νὰ φοβοῦνται πλέον κατὰ σύστημα πᾶσαν ἑλληνικὴν ἐπιχείρησιν ἔχουσαν τὴν προέλευσιν αὐτῆς ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀκριβῶς ἀνεφάνη κατ' αὐτὴν τὴν φοβερὰν ψυχολογικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπεσεν ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμός, ἐλεύθερος καὶ ἀλύτρωτος, δυσπιστῶν πρὸς πᾶσαν ἀπόπειραν ἑλληνικῆς κυρίως ἐπιχειρηματικότητος, καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες δὲν εὕρισκον καμμίαν ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας ἀπὸ τὴν ἀνάθεσιν τῶν οἰκονομικῶν των ἐπιχειρήσεων εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐκ Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου Ἕλληνας.

Καὶ πράγματι εἰς τοῦτο ὀφείλει ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν τὴν πρόοδόν της κατὰ μέγα μέρος. Ὅτι καὶ τῶν ἱδρυτῶν της ἡ πλειονότης καὶ τῶν διευθυντῶν της ἔξωθεν εἶχεν τὴν προέλευσιν.

Καίτοι δὲ οἱ ἔξωθεν Ἕλληνες ἐπιχειρηματίαι εὕρισκον ἀρκετὰς ἀντιδράσεις εἰς τὸ ἔργον των ἀπὸ τοὺς ἔχοντας προσωπικὰ συμφέροντα ὀλίγους τοπικιστὰς Ἑλλαδίτας, μόλα ταῦτα ἡ μεγάλη πλειονότης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνεγνώριζε τὴν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ὑπεροχὴν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Ἑλλήνων καὶ εἰς αὐτοὺς κατὰ προτίμησιν ἐνεπιστεύετο τὰ κεφάλαιά του, εἴτε ὑπὸ τύπον καταθέσεων, εἴτε ὑπὸ τύπον μετοχῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Ἕλληνες ἔτρεφον ἀσυγκρίτως περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς ἐπιχειρηματίας ἐκείνους, οἵτινες προσήρχοντο εἰς Ἀθήνας ὄχι μόνον μὲ πεῖραν καὶ γνώσεις εἰδικάς, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀρκετὰ σοβαρὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κεφάλαια.

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΤΟΥ Ι. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

Τὸ σπουδαιότερον ἑπομένως γεγονός, τὸ ὁποῖον συνετελέσθη τρέχοντος τοῦ ἔτους 1896, εἶναι ἡ πρόσληψις εἰς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν τοῦ Ἰωάν. Γ. Πεσματζόγλου, καθ' ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη, τὸ γεγονὸς ἐκεῖνο ἐπέδρασεν εὐεργετικώτατα ὄχι μόνον πρὸς μέγαν καὶ ἄμεσον ὄφελος αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλληνικῆς γενικῶς πίστεως καὶ ἐπιχειρηματικότητος.

Ὁ Ἰωάννης Γ. Πεσματζόγλου, συνδεθεὶς ἐνωρίτατα διὰ φιλίας μετὰ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Γ. Ἀβέρωφ, ὡς καὶ διὰ συγγενείας μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑτέρου μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Ἀνδρέου Συγγροῦ, εἰσερχόμενος τὸ πρῶτον εἰς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν ὡς διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑποκαταστήματος καὶ ὡς σύμβουλος αὐτῆς, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὄχι μόνον τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἐντὸς ὀλιγίστων ἐτῶν ἐκέρδισεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν δύο ρηθέντων ζαπλούτων μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν. Μία τοιαύτη ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ συμβολὴ ἐκ μέρους τῶν τότε πασιγνώστων εἰς τὸ Πανελλήνιον μεγάλων ἑκατομμυριούχων εἶχε μεγίστης ἀκτῖνός εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1896, δημοσιευομένου τοῦ ἐτησίου ἰσολογισμοῦ τῆς Τραπέζης, προυσιάζετο τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς κατὰ 93 ο|ο περίπου ηὐξημένον, τὸ δὲ κατατεθειμένον κεφάλαιον αὐτῆς ἀπὸ δραχ. 2,500,000 εἰς δραχμὰς 4,000,000. Ἂς μὴ λησμονηθῇ δὲ ὅτι κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν περίοδον τὸ Κρητικὸν ζήτημα εὑρίσκετο εἰς σοβαρὰν κρίσιν, προετοιμάζον μοιραίως τὸν καταστρεπτικὸν πόλεμον τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἔτους 1897.

Ἀλλ' ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου, ἡ πλειονότης τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ἐκ τῶν κυριωτέρων οἱ Ἀβέρωφ καὶ Συγγρός, ἔφερεν ἐξ Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τὸν Ἰω. Γ. Πεσματζόγλου. Ὁ Ἀντώνιος Καλλέργης, καίτοι δραστήριος καὶ ἔντιμος τραπεζίτης, δὲν ἐκρίθη πλέον ὡς ἱκανὸς καὶ λόγῳ τῆς ἡλικίας του διὰ τὴν νέαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ ἀντικατάστασίς του ὑπὸ τοῦ νέου ἀνδρός, τοῦ Ἰω. Πεσματζόγλου, ὅστις, συγκαλῶν ὡς Γενικὸς Διευθυντὴς τοὺς μετόχους τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν 16 Ἰουλίου 1897, ἀνεκοίνου εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὴν κατάστασιν αὐτῆς μετὰ τοῦ ἐξαμήνου ἰσολογισμοῦ της, διανέμων ταὐτοχρόνως καὶ προσωρινὸν μέρισμα ἐκ δραχ. 2.50 κατὰ μετοχήν.

Τὸ Ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης κατόπιν τῆς φοβερᾶς κρίσεως τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐμειώθη σημαντικῶς ἐννοεῖται, κατελθὸν ἀπὸ 17,000,000 περίπου τὸ τέλος τοῦ 1896 εἰς μόνον 9,000,000 περίπου τὸν Ἰούνιον τοῦ 1897, ἀλλ' ἡ ὑπόστασις τῆς Τραπέζης ἐφαίνετο μὴ διατρέχουσα πλέον ἄμεσον κίνδυνον, μόλον ὅτι εἰς τὸ ἐνεργητικόν της ἀνεγράφετο τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1,355,853.90 ὡς ἀξία 13,000 μετοχῶν αὐτῆς, τὰς ὁποίας διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰς τιμὰς αὐτῶν

εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν ἀπέσυρε τῆς κυκλοφορίας ἡ πρώην Διεύθυνσις.

Τὸ ἀμέσως ἑπόμενον ἔτος 1898 ἡ ὄψις τῆς Τραπέζης ἐλάμβανε μίαν νέαν μορφήν, συντείναντος βεβαίως καὶ τοῦ νέου ἰδιοκτήτου κτιρίου της κατὰ Μάϊον τοῦ 1898.

Τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἀνέρχεται καὶ πάλιν εἰς πέραν τῶν 16 ἑκατομμυρίων. Αἱ καταθέσεις αὐτῆς διπλασιάζονται σχεδόν, διότι ἀπὸ δραχ. 4.828.000 φθάνουν τὰς 8.697.000, οἱ ἐξωτερικοὶ λογαριασμοὶ ὑπερτριπλασιάζονται, διότι ἀπὸ δραχ. 826.000 φθάνουν τὰς δραχ. 2.981.000, αἱ προεξοφλήσεις της ἀπὸ δραχ. 1.652.009 ἀνέρχονται εἰς δρ. 8.271.000, οἱ τρεχούμενοί της ἀπὸ δρ. 2.886.000 εἰς δραχ. 8.526.000 καὶ ἀκόμη ἡ ἀξία τῶν πρὸς ψύλαξιν καὶ ἐγγύησιν τίτλων ἀπὸ δραχ. 8.334.000 εἰς δραχ. 20.008.900.

Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη πρόοδος, ἡ συντελεσθεῖσα κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς μόνου ἔτους, καὶ τούτου ἔτους φοβερᾶς δυσπραγίας, καθ' ὃ ἱδρύετο καὶ τὸ ἐν Ἡρακλείῳ ὑποκατάστημα, προσελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ.

Καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἤδη ἀρχίζει νὰ γίνεται πράγματι δημοφιλής. Ἡ διεύθυνσις αὐτῆς ἔσπευδεν ἀμέσως ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Κρήτης νὰ ἱδρύσῃ εἰς τὰ Χανιὰ καὶ ὑποκατάστημα, νὰ ἐκποιήσῃ τὰς 13.000 μετοχὰς τῆς Τραπέζης, ἃς ὡς εἴδομεν ἀπέσυρε τῆς κυκλοφορίας διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς τὸ Χρηματιστήριον, νὰ διαθέσῃ 20.000 νέων μετοχῶν εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχ. 150 ἑκάστην, νὰ ἐπιτύχῃ ἕνα ὡραῖον συνδυασμὸν μετὰ ὁμάδος κεφαλαιούχων περὶ ἐκδόσεως εἰς χρυσὸν ἐκ 2.800.000 φρ. εἰδικοῦ δανείου τῆς Τραπέζης καὶ τέλος νὰ ἐγκαινιάσῃ ἡ Τράπεζα διὰ τοῦ νέου της κτιρίου αὐτὴ πρώτη ἐν Ἑλλάδι τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως χρηματοκιβωτίων.

Ἡ κατ' ἀρχὴν ψυχρὰ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ὑποδοχὴ τῆς καινοτομίας ταύτης δὲν ἐβράδυνε νὰ μετατραπῇ ἐντὸς ἐλαχίστων ἑβδομάδων εἰς θερμοτάτην, εἰς τρόπον ὥστε ἀφοῦ ἐν διαστήματι δύο καὶ μόνων μηνῶν ἐνοικιάσθησαν πάντα τὰ διαμερίσματα, ἡ Τράπεζα ἠναγκάσθη νὰ παραγγείλῃ καὶ νέα τοιαῦτα, ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἀθρόαν ζήτησιν αὐτῶν.

ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐχαρακτήρισε τὴν ζωτικότητα τῆς Τραπέζης ἦτο ἡ ἀνάμιξις εἰς ἐργασίας ὑπερβαινούσας τὰ ὅρια τῆς καθαρῶς ἐμπορικῆς δράσεως.

«Ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἔλεγεν ἡ ἔκθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1899, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων εἶναι πολὺ εὐρυτέρα καὶ δέον διαφόρους ἄλλους κλάδους νὰ περιλαμβάνῃ εἰς τοὺς ὁποίους ἄχρι τοῦδε καὶ ἐλλείψει μέσων δὲν εἶχεν αναμιχθῇ ἡ ἡμετέρα Τράπεζα, ἐζητήσαμεν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν δρᾶσιν αὐτῆς καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας».

Ἦσαν δὲ αἱ ἄλλαι αὐταὶ ἐργασίαι, ἡ παροχὴ προκαταβολῶν ὑπὲρ τῆς περαιώσεως τῶν λιμενικῶν ἔργων Τήνου καὶ Κυπαρισσίας, ὑπὲρ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἡμιτελῶν τμημάτων τοῦ Σιδηροδρόμου Μύλων-Καλαμῶν, καὶ ἀκόμη ἡ παροχὴ δανείων εἰς ναυτιλλομένους, οἵτινες εἶχον προβῇ εἰς τὴν ἀγοράν ἀτμοπλοίων κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο. Ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τούτων τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν βλέπομεν ὅτι αὕτη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπέβλεψε πῶς ἔστω καὶ μὲ τὰ ἀσθενῆ της τότε μέσα νὰ συντρέξῃ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου.

Ἡ πρὸς λιμενικὰ καὶ σιδηροδρομικὰ ἔργα βοηθειά της ὡς καὶ ἡ δοθεῖσα ἐνισχυσις αὐτῆς εἰς τὴν ἀτμήρη ἐμπορικὴν ναυτιλίαν δικαίως ἐθεωρήθη ὅτ' αὐτῆς ὡς διδομένη ὑπὲρ αὐτῶν τούτων τῶν συμφερόντων της, τῶν τε ἀμέσων καὶ ἐμμέσων καὶ ἀπωτέρων. Διότι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν μελετῶσα βιθύτατα τὴν θέσιν της καὶ ἔχουσα ἐπίγνωσιν τῶν ἀληθῶν της συμφερόντων ἐσκέπτετο πῶς νὰ ταὐτίζῃ τὴν ὕπαρξίν της με τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἕδρα, κυρίως διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν παραγωγικῶν κλάδων αὐτοῦ κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν.

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Τράπεζα ἔτεμνε τὰς νέας ταύτας ὁδοὺς καὶ ἐνεκαίνιζε τοιαύτην κοινωφελεστάτην πράγματι καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν, ὁ μέγας ἐθνικὸς εὐεργέτης Συγγρὸς ἀπέθνησκεν, ὁ δὲ θάνατός του, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ Συγγρὸς ἦτο εἷς ἐκ τῶν μεγάλων μετόχων καὶ ὑποστηρικτῶν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἦτο καὶ αὐτὸ μία ἀφορμὴ ὅπως δοκιμασθῇ τὸ πιστωτικὸν τοῦτο ἵδρυμα καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι οἱ ἐχθροὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν διέδιδον ἐπιτηδείως θλιβερὰ μηνύματα περὶ τῆς θέσεως τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κατόπιν τοῦ θανάτου τοῦ Συγγροῦ.

Τὰ ἑλληνικὰ κεφάλαια, καίτοι ἀκόμη πολὺ εὔθικτα, ἐν τούτοις δὲν ἐπηρεάσθησαν καὶ πάλιν εἰς βαθμὸν ἀπελητικὸν διὰ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν καὶ τοιουτοτρόπως διέφυγεν αὕτη ἀβρόχοις ποσὶ καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον.

Ἐν τούτοις ἡ Τράπεζα κατελάμβανεν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ σοβαρὰν θέσιν εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ, δὲν παρημέλει δὲ καὶ τὴν πρόσληψιν νέων στοιχείων πεπειραμένων διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεείας. Δι' ὃ μεταξὺ ἄλλων ἔφρόντισε νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπέζης καὶ τὸν ἔμπειρον ἀρχαῖον ὑπάλληλον τοῦ Crédit Lyonnais τὸν κ. Σπ. Ξουρῆν ὅστις ἀνῆλθε τάχιστα μέχρι τῆς θέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κεντρικοῦ. Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὸν κ. Ξουρῆν ὀφείλεται ἡ εἰσαγωγὴ ἐν τῇ Τραπέζῃ Ἀθηνῶν τοῦ λογιστικοῦ συστήματος τοῦ Crédit Lyonnais, ὡς καὶ ἡ διοργάνωσις τοῦ ἐν Κων]πόλει ὑποκαταστήματος, ὅπερ μεταβὰς αὐτοπροσώπως συνέπηξε.

Τὸ ἔτος 1899 δὲν παρουσίασε καμμίαν ἐξωτερικὴν ἀνωμαλίαν πολιτικὴν ἢ οἰκονομικὴν, δι' ὃ ἡ χρῆσις τοῦ ἔτους ἐκείνου ὑπῆρξε διὰ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν ἀρκούντως εὐτυχὴς καὶ τὸ ἵδρυμα κατώρθωσε νὰ ἐπωθεληθῇ τούτου ὅπως στερεώσῃ ἐπὶ μᾶλλον τὴν περὶ αὐτοῦ ὑσημέραι βελτιουμένην φήμην.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν 19]31 Δ]βρίου 1899 ἀνέρχετσι εἰς δραχμὰς 36,980,000 ἀπὸ 18,459,000 τοῦ 1898, τὸ δὲ διανεμηθὲν μέρισμα της ἀνέρχεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς 12 ο]ο.

Χαρακτηριστικοὶ ἀριθμοὶ τῆς ἁλματικῆς προόδου τῆς Τραπέζης εἶναι καὶ οἱ ἑξῆς ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς πρὸ ἑνὸς καὶ μόνον ἔτους τοιούτους.

Τίτλοι πρὸς φύλαξιν καὶ πρὸς ἐγγύησιν δραχμαὶ 46,757,000 ἀπέναντι 20,008,000 τὸ 1898.

Κίνησις Ταμείου τὸ 1899 Δρχ. 525,558,000
» « » 1898 » 474,660,000
Συνάλλαγμα ἀγορὰ καὶ πώλησις τὺ 1899 Δρχ. 241,561,000
» » « » « 1898 » 157,873,000
Καταθέσεις τὸ 1899 Δρχ. 10,616,000
« » 1898 « 8,697,000

Ἡ δημοσίευσις τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1899 καὶ ἡ διανομὴ μερίσματος διὰ πρώτην φορὰν 12 ο]ο εἰς τοὺς μετόχους συνέτειναν εἰς τὸ νὰ ἐνισχυθῇ ἀκόμη περισσότερον ἡ καλὴ περὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν φήμη. Μάλιστα δὲ ἡ αὔξησις τοῦ ταμκτικοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς Τραπέζης ἀπὸ δραχ. 49,872 τὸ 1898 εἰς δραχ. 1,208,872 τὸ 1899 ὡς καὶ ἡ ἐπιτυχία ἡ πλήρης τῆς ἐκδόσεως τοῦ εἰς χρυσὸν δανείου της ἐκ φρ. χο. 2,500,000 παρουσιάζει θετικὰς βελτιώσεις τῆς θέσεως τῆς Τραπεζης, ἥτις προσελκύει ἤδη περισσότερον τὴν προσοχὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Τραπεζῶν, ἵνα τῆς ἐμπιστεύωνται ἀθρόως τὰς ἐν Ἑλλάδι εἰσπράξεις των. Καὶ τοῦτο ἐφαίνετο εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν κατάστασιν καθ' ἣν ἡ ἀξία τῶν διὰ λ]σμὸν τρίτων εἰσπραχθέντων γραμματίων ἀνῆλθε τὸ 1899 εἰς Δρχ. 60,267,000 ἀπὸ μόνον Δρ. 11,356,000 τὸ 1894, τὸ καὶ πρῶτον ἔτος τῆς ἱδρύσεώς της.

ΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ ΤΟΥ 1900

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος 1900, καίτοι ἡ Αἴγυπτος μαστίζεται ἀπὸ κρίσιν οἰκονομικήν, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν παρουσιάζεται μὲ ἐπιτυχίας μεγάλης σημασίας καὶ ὄχι ὀλίγας, τὰς ἑξῆς:

1ον) Ἐπιτυγχάνει τὴν ἔκδοσιν Β. Διατάγματος τὴν 30 Ἰουνίου 1900 δι' οὗ χορηγοῦνται εἰς αὐτὴν τὰ δικαιώματα ὧν ἀπελάμβανεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ Νόμου τῆς 31 Μαΐου 1882 ὡς τὰς ἐπὶ ὑποθήκῃ ἐπὶ τριτεγγυημένοις γραμματίοις καὶ ἐχωρήσει νομίμων προσόδων εἰς νομικὰ πρόσωπα χορηγήσεις, τὰς κατ' αὐτὰς δίκας καὶ ἀναγκαστικὰς ἐκτελέσεις.

2ον) Ἐπιτυγχάνει ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐμπιστεύηται αὐτὴν μὲ χρηματικὰς καταθέσεις. Ὧν τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους εἰς Δρ. 316,891.

3ον) Ἐπιτυγχάνει τὴν ἔκδοσιν καὶ τὴν εἰς τὴν τιμὴν τῶν 190 Δρχ. τοποθέτησιν 40,000 μετοχῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἀναβιβάζεται τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης τὸ μετοχικὸν ἀπὸ Δρ. 6,000,000 Δρ. 10,000,000, τὸ δὲ ἀποθεματικὸν αὐτῆς μὲ τὴν ἐξ 90 δραχμῶν διαφορὰν τιμῆς ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν τοιαύτην εἰς Δρ. 4,678,872 ἀπὸ Δρ. 1.208,872 τὸ 1899.

4ον) Ἐπιτυγχάνει ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ τῆς τότε ἐκραγείσης θυέλλης τῶν ἀνειγκλήσεων τῶν σταφιδοπαραγωγῶν καὶ οἰνοπνευματοποιῶν νὰ συμπήξῃ ὁμάδα, εἰς ἣν νὰ συμπεριληφθοῦν ἅπαντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ δίδουσα καὶ αὐτὴ ἀρκετὰ ἰσχυρὰ ὑλικὰ μέσα διὰ τῆς Ἑταιρίας Ζάνου Ρὼς καὶ Σία νὰ διαθέσῃ τὸν σταφιδόκαρπον τῆς παρακρατήσεως καὶ ἐνῷ ἔσωζεν οὕτως ἀπὸ τὸν μέγαν ἐκεῖνον κίνδυνον τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν συνέτεινεν εἰς τὴν ὁμόνοιαν τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τῆς φοβερᾶς μερίμνης τοῦ ἁλύτου ἐκείνου ζητήματος.

Αἱ κυριώτεραι αὗται καὶ πολὺ συμαντικαὶ ἐπιτυχίσι της ηὔξησαν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε ἡ Γεν. Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης ἀνησυχήσασα με τὴν πλημμύραν τῶν καταθέσεων ν' ἀναγκασθῇ νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν δραστικῶν μέτρων, ἤτοι τὴν αἰσθητὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου τὸν ὁποῖον ἔδιδε μέχρι τότε εἰς τὰς καταθέσεις αὐτῆς· διότι ἀπὸ 3 ο]ο ὑπεβίβασε τοῦτον εἰς 2 ο]ο διὰ τὰς μέχρι 250,000 δρ. καὶ εἰς 1 ο]ο μόνον εἰς τὰς πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου καταθέσεις ὄψεως.

Καὶ πράγματι ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος ἐλάσσονος τοῦ ἑνὸς ἔτους αἱ καταθέσεις τῆς Τραπέζης ηὔξησαν ἀπὸ 10,616,000 εἰς 24,000,000 καὶ πλέον, γεγονὸς ὅπερ ἀπεδείκνυεν ὄχι μόνον τὴν αὔξουσαν τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν Τράπεζαν ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ καὶ ἀκόμη τὴν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἀθρόαν συγκέντρωσιν ἑλληνικῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα καίπερ δυσπιστήσαντα πρὸς τὰς ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις μόλα ταῦτα ἤρχισαν λόγῳ καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν νὰ συρρέουν καὶ πάλιν

ἐκεῖ ὅπου ὑπέστησαν πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν μεγάλην φθοράν.

Ἡ προϊοῦσα ἄλλως τε πτῶσις τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἐπεβάρυνε περισσότερον τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ ἐνδυθῇ εἰς ἑλληνικὸν νόμισμα ἢ ἑλληνικὴν ἀξίαν, καὶ τοιουτοτρόπως διὰ πρώτην φορὰν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν παρουσιάζεται εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τῆς χρήσεως 1900 μὲ κεφάλαια σοβαρὰ (διὰ μετοχῶν, ὁμολογιῶν καὶ ἀποθεματικοῦ), ἀνερχόμενα εἰς πλέον τῶν 18,000,000 ἀναλυόμενα δὲ ὡς ἑξῆς:

Μετοχικὰ κεφάλαια	Δρχ.	10,000.000
Ὁμολογιῶν	»	3,750,000
Ἀποθεματικὰ	»	4,678,872

Τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἀνέρχεται ἤδη ἀπὸ δρ. 26,980,000 εἰς δρχ. 44,492,000 παρουσιάζον αὔξησιν κατὰ 70 ο/ο σχεδὸν εἰς τὸ διαστημα ἑνὸς καὶ μόνον ἔτους.

Ἀξίζει νὰ παρατεθοῦν ἐνταῦθα καὶ αἱ ἐπιτευχθεῖσαι αὐξήσεις εἰς κεφάλαιά τινα τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ, ἵνα καταδειχθῇ ἡ καταπληκτικὴ πρόοδος τοῦ πιστωτικοῦ τούτου ἱδρύματος, τοῦ μόλις ἄγοντος τὸ ἕκτον ἔτος ἀπὸ τῆς συμπήξεώς του.

Μετρητὰ καὶ διαθέσιμα ἐν Εὐρώπῃ.

Τῷ 1899 δρχ. 3,185.000, τῷ 1900 5,495,000. Προεξοφλήσεις 4,624,000 ἀπέναντι 3.343 000 τὸ 1899. Τρεχούμενοι καὶ δανεια 27,179,000 ἀπέναντι 15, 459,000 τῷ 1899 Καταθέσεις 19,480,000 ἀπέναντι 10,616,000 τῷ 1899. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀξία τῶν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐγγύησιν τίτλων ηὔξησεν ἀπὸ 46,757,000 εἰς 60,309,000 Δρχ.

Καίτοι δὲ ἡ κίνησις τῶν τε καταθέσεων καὶ προεξοφλήσεων ἀλλὰ καὶ τοῦ τσμείου ηὔξησεν ἀναλόγως, ἐν τούτοις παρετηρήθη μία φαινομενικὴ ἐλάττωσις ἐλαφρὰ τῶν ἐξωτερικῶν γραμματίων καὶ συνεπῶς καὶ τῆς ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος. Καὶ λέγομεν ἐλαφρὰ διότι τοῦ ἐξωτερικοῦ συν)τος καταπίπτοντος ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὰ εἰς δραχμὰς μετατρεπόμενα ποσὰ ὑφίσταντο τὴν ἐκ τούτου ἐλάττωσιν. Ἀλλὰ τὸ μέρισμα καὶ πάλιν δὲν κατῆλθε κάτω τῶν 12 δραχμῶν, καίτοι τὸ ἐξυπηρετηθὲν κεφάλαιον κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος 1900 ηὔξησεν ἀπὸ 6,000,000 εἰς 10,000,000 διὰ πρώτην φοράν. Τὸ σύνολον τοῦ διανεμηθέντος ἀκαθαρίστου μερίσματος ἀνῆλθε τοιουτοτρόπως ἀπὸ δρχ. 996,927 εἰς 1,365,600, ἐνῷ τὸ καθαρὸν τοιοῦτον ἀπὸ δρχ. 720,000 τῷ 1899 εἰς δρχ. 1,200,000 τῷ 1900.

Εἶναι ἄξιον πολλῆς προσοχῆς δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι πάντα ταῦτα ἐξετελοῦντο καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἐσοδεία τῶν γεννημάτων τῆς Θεσσαλίας προμηνυομένη ὡς ἐξαιρετικὴ ὑφίστατο καταστροφὴν ἀληθῆ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς συγκομιδῆς ὡς ἐκ τῶν πλημμυρῶν, ὁ δὲ περογόσπορος ἐπέφερε πανωλεθρίαν εἰς τὴν σταφιδοπαραγωγήν. Καὶ ἀκόμη καθ' ἣν στιγμὴν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἀγοραὶ ὑφίσταντο κρίσιν. Ἀλλὰ τὸ ἑλληνικὸν κράτος δὲν ὑφίστατο τας ἐκ τούτων συνεπείας, διότι παρετηρήθη τότε ἡ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν αὔξησις τῶν δημοσίων ἐσόδων, φόρων καὶ τελῶν, δασμῶν κατὰ τὸ 1900 καὶ ἀκόμη ἡ εὐρωστία τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν ἡ ὁποία κατώρθωσεν ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ν' ἀπορροφήσῃ ἐκδόσεις ἄνω τῶν 20,000,000 δρχ. τὰς ὁποίας διενήργησεν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἡ νεωστὶ ἱδρυθεῖσα Τράπεζα Κρήτης καὶ ὁ Σιδηρ. Πελοποννήσου, μόνος αὐτὸς τοποθετήσας ἐν Ἀθήναις δάνειον ἐκ δρ. 11,750,000.

Τὸ πανταχόθεν εἰσρέον χρῆμα εἰς τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον καὶ εἰδικῶς ἐκ μέρους τῶν εἰς τὸν νέον κόσμον μεταναστῶν ἤρχισε ν' ἀναφαίνεται ἀρκετὰ ἐνδεικτικῶς καὶ νὰ ἐκδηλοῦται εἰς μίαν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν, ἣν δὲν ἀνέμενον νὰ ἴδωσιν ὅσοι ἐκ τῶν οἰκονομολόγων τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχον τὴν σχετικὴν ὀξυδέρκειαν. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὁ εἰκοστὸς αἰὼν ἀνατέλλων εὑρίσκει τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν γένει τὸν Ἑλληνισμὸν βαίνοντα πρὸς μίαν σταθερὰν οἰκονομικὴν πρόοδον.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1900 ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἶχεν ἀποφασίσει νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν δύο ἐκ τῶν θαυμασίων σχεδίων της, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθησαν μὴ εἰσαχθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐπιψήφησιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Πρόκειται περὶ τοῦ καπνοῦ δι' ὃν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἔδιδε σημασίαν ἀνάλογον μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔδιδε εἰς τὴν σταφίδα καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ περὶ παροχῆς δανείου ἐκ 5,000,000 πρὸς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων χάριν τῆς κατασκευῆς ἐξωραϊστικῶν ἔργων τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦτο πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς βιομηχανίας τῶν ξένων, τὴν ὁποίαν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐθεώρει ὡς πηγὴν πλούτου.

1901 - ΝΕΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ

Ἡ πρόοδος τῆς Τραπέζης δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ προκαλέσῃ ζηλοτυπίας ἐκ μέρους διαρόρων ἄλλων τραπεζιτικῶν παραγόντων τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πράγματι κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ ἔτους 1901 ἐξεδηλώθησαν αὗται ἐμφαντικώτατα.

Αἱ Τράπεζαι Ἰονική, Βιομηχανική, Μυτιλήνης, Σκουζὲ καὶ Καρυδιᾶ συνελθοῦσαι ὑπέγραψαν συνυποσχετικὸν ἀποχῆς; πάσης συναλλαγῆς πρὸς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν καὶ τοῦτο διοτι ἐφρόνουν αἱ Τράπεζαι αὗται, ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν παρεσπόνδησεν εἰς ὑπόθεσίν τινα πτωχεύσεως, εἰς ἣν ἅπασαι αἱ Τράπεζαι εὑρέθησαν συνενδιαφερόμεναι ὄχι καὶ διὰ ποσὰ πολὺ σοβαρά. Τὸ γεγονὸς γνωσθὲν προὐκάλεσε πολὺν πάταγον εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν τύπον, ὁ δὲ Πεσμαζόγλου ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τὴν δημοσίευσιν μακρᾶς ἀνασκευῆς πασῶν τῶν κυκλοφορησασῶν ἀνακριβειῶν εἰς βάρος τῆς Τραπέζης, ψέγων τὸ μονομερὲς καὶ πρωτάκουστον διάβημα συναδέλφων οὐδεμίαν προηγουμένως ζητησάντων διασαφήνισιν καὶ οὐδεμίαν παρασχόντων ἐξήγησιν καὶ προειδοποίησιν. Ἦτο σκάνδαλον ἀρκετὰ σημαντικὸν τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ μόλα ταῦτα δὲν ἐβράδυνε νὰ διευθετηθῇ τῇ μεσολαβήσει τοῦ τότε διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Στρέϊτ, τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν διαχειρισθείσης τὸ ζήτημα μὲ πᾶσαν ἀβροτητα καὶ ὑποχωρητικότητα.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν παρουσιάζει εἰς τὸ παθητικὸν τοῦ ἰσολογισμοῦ της διὰ πρώτην φοράν τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον συντελεσθὲν «Ταμεῖον συντάξεως καὶ ἀσφαλείας ζωῆς» τῶν ὑπαλλήλων της. Καίτοι τὸ Ταμεῖον τοῦτο δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐπροικίσθη μὲ κανονισμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ μέλλον τῆς Τραπέζης, ἐν τούτοις καὶ μόνη ἡ ὕδρυσίς του ἐμαρτύρει περὶ τῆς μερίμνης ἣν ἐλάμβανεν ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης διὰ τὸ μέλλον τῶν ὑπαλλήλων της.

Κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ἡ Τράπεζα μὴ ἀποθαρρυνθεῖσα ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν τὴν ὁποίαν εὗρισκεν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους πρὸς σχηματισμὸν τῆς «Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῶν καπνῶν» κατώρθωσε διὰ μακρῶν καὶ ἐπιπόνων διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅπως φθάσῃ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, ἤτοι εἰ; μίαν σύμβασιν, ἥτις καίτοι ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν 21 Ἰανουαρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1902, ἐματαιώθη μετὰ ταῦτα, μὴ κυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγορὰν τῶν κτημάτων Στεφάνοβικ ἐπραγματοποίησεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, διότι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν πρώτη ἐσκέφθη τότε νὰ τ' ἀγοράσῃ καὶ νὰ τὰ ἐκμεταλλευθῇ, δὲν παρητήθη δὲ τοῦ σχεδίου της παρακληθεῖσα ὑπὸ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Θεοτόκη.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὁ δημοσιευθεὶς ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν διὰ τὸ ὄγδοον ἔτος αὐτῆς, τὸ 1901, ἐνίσχυσεν ἐπαισθητῶς τὰς ἀγαθὰς ἐπ' αὐτὴν ἐλπίδας τοῦ κοινοῦ.

Διότι καὶ οἰσθητὴν αὔξησιν τῶν ἐργασιῶν της κατεδείκνυε, καὶ τὸ ἐκ 12 δραχμῶν μέρισμα διένειμε καὶ πάλιν εἰς τοὺς μετόχους αὐτῆς, καίτοι τὸ τελευτοῖον 3μηνον τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐξεράγη κρίσις εἰς τὴν ἀγορὰν Πειραιῶς, ἤρχισε δὲ διὰ πρώτην φορὰν ν' ἀναφαίνηται ἡ κατόπιν λαβοῦσα διαστάσεις νομισματικὴ στενότης.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης ἀπὸ δρχ. 44.492.000 ἀνεβιβάζετο ἀκόμη εἰς δρχ. 50.690.000 ἐνῷ ἡ ἀξία τῶν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐγγύησιν τίτλων κατήρχετο εἰς 63 022.000 ἀπὸ 69 302 000.

Ἡ Ταμειακή της κίνησις ἀπὸ 604 544 000 ἀνήρχετο εἰς 703.097 000

Τὰ ἐξωτερικά της γραμμάτια ἀπὸ 55 794 000 ἀνήρχοντο εἰς 63.469 000. Ἡ ἀγοραπωλησία συναλλάγματος ἀπὸ 233 406.000 εἰς 297.450.000.

Αἱ καταθέσεις ἀπὸ 19.480.000 εἰς 25 312 000

Ἡ κίνησις τῶν προεξοφλήσεων ἀπὸ 22 187.000 εἰς 27.972.000 καὶ τῶν καταθέσεων ἀπὸ 127 125.000 εἰς 139.114.000.

Ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀπεδείκνυον τὴν σταθερότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐβάδιζε πρὸς τὴν πρόοδον ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία καινοτομοῦσα καὶ τολμῶσα προσείλκυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ καὶ εἰδικώτερον τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ, ὅστις ἤρχισε ἤδη νὰ ἐλκύεται ἀπὸ τὰς μετοχὰς τοῦ πιστωτικοῦ τούτου ἱδρύματος, τόσον προσοδοφόρους, κατασταμένας δὲ πολὺ ἐνδιαφερούσας εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν, τῶν ἐπ' αὐτῶν πράξεων πλυθυνομένων ἀρκετὰ αἰσθητῶς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὡς ἐκ τῶν μεγάλων κερδῶν ἅτινα ἐπραγματοποίησαν ὅσοι εἶχον τὴν πρόνοιαν νὰ προβοῦν εἰς ἀγορὰν αὐτῶν.

1902 - ΕΠΗΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1902, τὸ καὶ ἕνατον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ἤρχιζε μὲ ἐξακολουθοῦσαν ἀκόμη τὴν ὡς προείπομεν κατὰ τὸ τελευταῖον 3μηνον τοῦ 1901 ἐκραγεῖσαν κρίσιν εἰς τὴν Πειραϊκὴν ἀγοράν, κρίσιν ἐπιδράσασαν καὶ ἐφ' ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν ἀγορῶν ἀρκούντως ἐπαισθητῶς. Δὲν εἶχε δὲ ἐντελῶς ἀκόμη παρέλθει ὁ κλονισμὸς ἐκ τῆς κρίσεως ἐκείνης, ἡ ὁποία ἠνάγκασε τὴν Τράπεζαν νὰ περιμαζευθῇ εἰς ὅλας τὰς ἀγορὰς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁμοῦ μετὰ τῆς αὐξούσης νομισματικῆς στενότητος, νέος σάλος ἐπῆλθεν ἵνα διαταράξῃ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τοῦ τόπου καὶ ἑπομένως καὶ τὴν πορείαν τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων αὐτοῦ. Ἐννοοῦμεν τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀρξαμένην προεκλογικὴν κίνησιν, ἡ ὁποία κατὰ τὴν προεπαναστατικὴν ἐποχὴν ἰδίως πσρέλυε πᾶσαν ἐμπορικὴν κίνησιν, τῶν προεκλογικῶν ἀγώνων διεξαγομένων συνήθως μετὰ πολλῆς βιαιότητος μεταξὺ τῶν τότε πολιτικῶν κομμάτων. Ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἡ ἐνσκήψασα ἐν Αἰγύπτῳ πανώλης κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος περιώρισεν αἰσθητῶς καὶ τῆς χώρας ἐκείνης τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους φυσικὸν ἦτο, ὅπως καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀνακόψῃ ἑκοῦσα ἄκουσα τὸν ὡρολογιακὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησε μέχρι τότε καίτοι μετ' ἀρκετῶν ἐμποδίων πάντοτε.

Ἐν τούτοις ὁ ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως καὶ τοῦ ἔτους ἐκείνου, παρουσιασθεὶς πρὸς τοὺς μετόχους αὐτῆς τὴν 20 Φεβρουαρίου 1903, δὲν παρουσίασεν ἡ νέαν πρόοδον εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν της καὶ μόνον μικρὰν ἐλάττωσιν εἰς τὸ διανεμηθὲν μέρισμα, ἤτοι δραχμὰς 11 ἀντὶ τῶν δραχμῶν δώδεκα, τὰς ὁποίας διένεμε τακτικῶς καθ' ὅλην τὴν προηγουμένην τριετίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ μίαν δραχμὴν μείωσις τοῦ μερίσματός της δὲν ὀφείλετο εἰς τὴν ἀνάλογον μείωσιν τῶν τακτικῶν της ἐκ τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν

κερδῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν μείωσιν τοιούτων τοῦ 1902, ἔτους οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς κρίσεως, ὑπάρξαντος στείρου εἰς ἐκδόσεις καὶ ἄλλας ἐκτάκτους οἰκονομικὰς ἐπιχειρήσεις. ἐξ ὧν τραπεζικὰ ἱδρύματα τοῦ τύπου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν πάντοτε ἔχουσι νὰ ὠφεληθῶσιν.

Ἡ ἐν λόγῳ μείωσις ὅμως ὠφείλετο καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἀκόμη γεγονός, ὅτι ἐνῷ συνήθως ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων ἐτησίως κερδῶν της ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀπέσβεσε δι' ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις ποσὰ κάτω τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν (π. χ. Δρ. 50,169 τῷ 1899, Δρ. 88,758 τῷ 1900) κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος 1902 προέβη εἰς τὴν κράτησιν δραχμῶν 210,585, ποσὸν ὅπερ οὐσιωδῶς ὑπερέβαινε τας ἐκ Δρ. 219,778 κρατήσεις τοῦ 1901 λόγῳ τῆς ἐκ νέου μεταφορᾶς τῶν κερδῶν τοῦ 1902 ἐκ δραχμῶν 50,596.50 ὑπερβαινούσης κατὰ πλέον τῶν δραχ. 10,000 τὴν μεταφορὰν τοῦ 1901, ἀνελθοῦσαν τότε τὰς δραχ. 39.742 μόνον.

Ἡ κεκτημένη ἤδη ταχύτης τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν προσεπόριζεν εἰς αὐτὴν ἀρκετὴν δύναμιν ἵνα καὶ ἐν μέσῳ τόσῳ σοβαρῶν ἐμποδίων χωρῇ σχεδὸν ἀπροσκόπτως. Ἡ Τράπεζα ἐπεβλήθη ἤδη ὄχι μόνον ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐν γένει ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Αἱ σχέσεις αὐτῆς μετὰ πολλῶν ἐν Εὐρώπῃ οἰκονομολογικῶν καὶ χρηματιστικῶν κύκλων συνέτεινον ὥστε ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ν' ἀρχίσῃ νὰ γίνηται τὸ ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς των καὶ νὰ ἐπωφελῆται ἐπομένως ἀπὸ αὐτάς.

Ἀπόδειξις ὅτι οἱ ἐξωτερικοί της λογαριασμοὶ εἰς χρυσόν, ἀπελοῦντες ἓν ἐκ τῶν βαρομέτρων τῆς ἐξωτερικῆς της πίστεως, ηὔξανον ὁλονὲν ἀνερχόμενοι βαθμιαίως ἀπὸ Δρχ. 2,981.188 τῷ 1898 εἰς Δρχ. 4,223,272 τῷ 1899, εἰς Δρχ. 4,920,737 τῷ 1900, εἰς Δρχ. 5,409.639 τῷ 1901 καὶ Δραχ. 5,516,909 τῷ 1902.

Καὶ ἀπόδειξις τρανὴ τῆς ἀντοχῆς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν εἶναι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε χαλεπὸν ἐν Ἑλλάδι ὡς ἐκ τῆς κρίσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἀγορῶν ἐξ ἑνὸς καὶ τῶν ἐκλογῶν ἐξ ἄλλου, χαλεπὸν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἔδρα ἀρκετὰ εὐρέως ὡς ἐκ τῆς μαστισάσης τὸν τόπον δριμείας πανώλους.

Τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἀντὶ νὰ κατέλθῃ τοὐναντίον ἀνῆλθεν ἀπὸ Δρχ. 50,690,000 τῷ 1901 εἰς Δρχ. 52,705,000 τῷ 1902, μόνον τῶν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐγγύησιν τίτλων ὑποστάντων μείωσίν τινα, ὡς κατελθόντων ἀπὸ Δρχ. 63, 022.000 εἰς Δρχ. 60,855 466.

Ἀλλ' εἰς μὲν τὸ Παθητικόν της αἱ καταθέσεις αὐτῆς ηὔξησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπὸ δρ. 23,860,000 εἰς δρ. 25,275,000, τὸ Ταμιευτήριον της ἀπὸ δρ. 1.452,000 εἰς δρ. 1,810,000 εἰς δὲ τὸ Ἐνεργητικόν της οἱ μὲν ἠγγυημένοι τρέχοντες λ)σμοί της μετὰ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων δανείων της προὐχώρησαν ἀπὸ δρ. 28, 198,000 εἰς δρ. 29.377,000, αἱ δὲ προεξοφλήσεις της ὑπεχώρησαν, ὡς εἰκός, ἀπὸ δρ. 5.124,257 εἰς δρ. 4,861,581.

Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἐχαρακτήριζε τὴν πολυπραγμοσύνην τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἦτο ὅτι οὐδέποτε ἔπαυσε σκεπτομένη περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφεώρα τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας ἐπὶ τὸ ἐκπολιτιστικώτερον. Δι' ὃ κατὰ τὴν λογοδοσίαν τῆς χρήσεως καὶ τοῦ 1902 ὑπὸ τῆς Γεν. Διευθύνσεως αὐτῆς βλέπομεν ὅτι ἐδόθη σπουδαιοτάτη φροντίς :

Α') Εἰς τὴν προικοδότησιν τῆς πρωτευούσης δι' ἠλεκτρικῶν τροχιοδρόμων, μὲ τοὺς ὁποίους αἱ Πάτραι εἶχον προικοδοτηθῇ πρῶται αὐταί.

Β') Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας τῆς σταφίδος.

Γ') Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας καπνοῦ,

Δ') Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Μηχανουργίας ἐν Πειραιεῖ.

Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας τῶν οἴνων ὁμιλῶν ὁ Πεσμαζόγλου ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς Ἑταιρίας, τὴν ὁποίαν αὕτη ἡ Τράπεζα υἱοθέτησεν, ἤτοι τῆς Ἑταιρίας Οἰνοποιΐας καὶ Γεωργικῆς Βιομηχανίας, ἧς, ἐτόνισεν, αἱ ἐργασίαι ἔν τε τῷ γεωργικῷ, ἐμπορικῷ καὶ βιομηχανικῷ αὐτῆς κλάδῳ ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν καὶ ἡ ὁποία καὶ διὰ τῶν πραγματοποιηθέντων κερδῶν αὐτῆς κατώρθωσεν εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα νὰ διανείμῃ μέρισμα 7 ο)ο εἰς τοὺς μετόχους καὶ εἰς τοὺς ἱδρυτικοὺς τίτλους σημαντικὸν τοιοῦτο.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς προόδου τὸ ὁποῖον ὥθει τὴν Τράπεζαν ἔσπευσεν αὕτη νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Μηχανοποιείου «Βασιλειάδης», διότι ἡ Ἑταιρεία, διὰ τῶν κεφαλαίων της τούτων θὰ ἴδρυε νεώριον πρὸς τελείαν καὶ ταχείαν ἐκτέλεσιν πάσης ἐπισκευῆς ἀτμοπλοίων, βραδύτερον δὲ καὶ πρὸς ναυπήγησιν τοιούτων «καὶ θὰ συντελέσῃ τοιουτοτρόπως, ἔλεγεν ἡ ἔκθεσις τοῦ Δ. Συμβουλίου, οὐσιαστικώτατα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κινήσεως τοῦ λιμένος τῆς γείτονος πόλεως καὶ τῆς βιομηχανίας αὐτῆς.» Ἐκ τούτων ὅλων καταδεικνύεται ἀκόμη μίαν φορὰν τὸ πνεῦμα ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐνεπνέετο τὸ πιστωτικὸν τοῦτο ἵδρυμα καὶ ἀκόμη ὁ τρόπος ὁ θετικὸς δι' οὗ ἐπραγματοποίει τὸ ὡραῖον του πρόγραμμα.

Η ΠΡΩΤΗ ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΣ
ΕΝΑΡΞΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΚΡΙΣΕΩΣ

Τὸ τέλος τῆς χρήσεως τοῦ 1903 ἐπεσφράγιζε μίαν ὁλόκληρον δεκαετίαν τοῦ βίου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία κατιδοῦσα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξυπηρετήσεως πολλῶν αὐτῆς συμφερόντων καὶ τῶν πελατῶν της, ἵδρυε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῇ ἀγγλικῇ πρωτευούσῃ τὸ πρῶτον της Εὐρωπαϊκὸν ὑποκατάστημα.

Ἀλλὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καίτοι ἐσημειώθη μὲ λαμπρὰς ἐσοδείας τῆς τε Θεσσαλίας καὶ τῆς Πελοποννήσου εἰς σιτηρὰ καὶ σταφίδας, ἐν τούτοις εἶχε διαταραχθῇ μὲ τὴν φοβερὰν ἐπιδείνωσιν τῆς νομισματικῆς στενότητος τῆς ἀρξαμένης ἤδη ἀπὸ τοῦ 1901 ὡς εἴδομεν, πρὸς θεραπείαν τῆς ὁποίας πλεῖστα ἐπροτείνοντο μέτρα, ἡ δὲ Κυβέρνησις σοβαρῶς ἀνησύχει καθότι αἱ διακυμάνσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος κατήντησαν τόσον ἀπότομοι, ὥστε νὰ ἀπειλῶσιν εἰς πᾶσαν περίστασιν οἰκονομικὴν κρίσιν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν κατέχουσα ἤδη τὴν δευτέραν μετὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν θέσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἴσως τὴν πρωτεύουσαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον αὐτῆς, ὡς ἐκ τῆς ἐμπορικῆς αὐτῆς φύσεως ἠσχολεῖτο ἰδίᾳ μὲ τὴν νομισματικὴν ἐκείνην στενότητα. Τὸ κυκλοφοροῦν τότε χαρτονόμισμα διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ἰονικῆς μόλις ἀνήρχετο τὰ 140,000,000, διότι εἶχεν ἐλαττωθῇ βαθμιαίως ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου, συμφώνως μὲ τὴν γνωστὴν διεθνῆ σύμβασιν. Ἦτο ἑπομένως ἀνεπαρκὲς νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν ὁσημέραι ἀναπτυσσομένων ἑλληνικῶν ἀγορῶν. Τὸ πρὸς λύσιν πρόβλημα ἦτο λίαν δυσχερὲς καθότι οὔτε νέον χαρτονόμισμα ἐπετρέπετο ἀπὸ τὴν διεθνῆ σύμβασιν νὰ ἐκδοθῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ μία πιθανὴ αὔξησις τῶν κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων ἐκρίνετο ἀπὸ πολλούς, ὅτι θὰ ἔφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Συνάλλαγμα κατέπιπτε διὰ πρώτην φορὰν κάτω τῶν 150 καὶ ἐπειδὴ ἐκρίνετο ὅτι κατέπιπτεν ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἐξαγωγῆς καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀθρόας προσφορᾶς Συναλλάγματος ἐξωτερικοῦ, διὰ τοῦτο προεκάλει φοβερὸς ἀνησυχίας μεταξὺ τῶν ἐξαγωγέων ἰδίως, οἵτινες ἀληθῶς ἐζημιοῦντο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀρκετὰ σημαντικῶς.

Ἡ λῆξις τῆς πρώτης δεκαετίας τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν μεθ' ὅλα ταῦτα ἐπεσφραγίζειο διὰ μερίσματος ἐκ νέου δωδεκαδράχμου καὶ διὰ μιᾶς σἰσθητῆς προόδου αὐτῆς. Ἡ σύγκρισις μάλιστα τῆς δεκάτης χρήσεως πρὸς τὴν πρώτην αὐτῆς χρῆσιν παρουσίαζε ζωηρὰν τὴν εἰκόνα προόδου ἀλματικῆς ἀσυνήθους εἰς τραπεζικὰ ἱδρύματα. Διότι ἐνῷ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1894 τὰ κεφάλαια μετὰ τῶν ἀποθεματικῶν τῆς Τραπέζης ἀνήρχοντο εἰς Δρ. 2.505.529, τὸ τέλος τοῦ 1903 ἀνεβιβάζοντο εἰς Δρ. 18 843.872.

Αἱ καταθέσεις της ἀπὸ 3.173.368 εἰς 32.720 317. Οἱ τρέχοντες ἠγγυημένοι λ)σμοὶ μετὰ τῶν ἐπὶ τίτλων δανείων ἀπὸ 2.109.703 εἰς 34.820 979. Ἡ Ταμειακὴ κίνησις ἀπὸ 219.201.710 εἰς 927.427.597. Τὰ πρὸς εἰσπραξιν γραμμάτια ἀπὸ 11.356.000. εἰς 65.760.000.

Ἡ ἀγορα πωλησία Συν)ματος ἀπὸ 58.735,000. εἰς 304.962.000 καὶ τέλος τὰ ἐπιτευχθέντα ἀκάθορτα κέρδη ἀπὸ 400.000 εἰς 2.641.238.

Ἡ παράθεσις ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν παρέχει τὴν εὐγλωττοτέραν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ μίαν δεκαετίαν προόδου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία, καθ' ἣν στιγμὴν ἱδρύετο, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ μεθ' ὅλην τὴν αἰσιοδοξίαν τῶν ἱδρυτῶν αὐτῆς, ὅτι τόσον ταχέως θὰ ἐπραγματοποίει τοιαύτην πρόοδον.

Διὰ τοῦ ἐτησίου ἀπολογισμοῦ ἐξετίθεντο πάντα ταῦτα εἰς τοὺς μετόχους τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν 6)19 Φεβρουαρίου τοῦ 1904. Φυσικῶς ἡ δημοσίευσις καὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου μὲ τὴν διανομὴν ἐκ νέου δωδεκαδράχμου μερίσματος προσεπέρισεν εἰς τὴν Τράπεζαν νέον γόητρον.

Τὸ ἐνεργητικόν της ἀνῆλθε διὰ πρώτην φορὰν ἤδη τὰς Δρ. 58.103.000, ἡ δὲ ἀξία τῶν πρὸς ἐγγύησιν καὶ φύλαξιν τίτλων ἀνέκτησε καὶ πάλιν μερικὰ ἑκατομμύρια ἀνελθοῦσα τὰς Δρ. 65.005.000. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον γεγονὸς διὰ τὴν Τράπεζαν διαρκούσης τῆς δεκάτης χρήσεως αὐτῆς ἦτο ἐκτὸς τῆς, ὡς εἴπομεν, ἱδρύσεως τοῦ ἐν Λονδίνῳ ὑποκαταστήματος αὐτῆς καὶ ἡ εἰς μεγάλην μερίδα συμμετοχή της πρὸς τὸ ἐκ Δρ 6.500.000 ἐγκωρηθὲν κατὰ Μάϊον δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδικὴν Τράπεζαν ἐκ μέρους τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς καὶ Ἰονικῆς μὲ τόκον 5 1)2 ο)ο μόνον καὶ τὸ ὁποῖον δάνειον, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἀνελήφθη κατὰ 7)βριον τοῦ ἑπομένου ἔτους 1904 ὑπὸ μόνης τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἥτις λογοδοτοῦσα ἐδικαιολόγει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγχωρήσεως τοῦ δανείου τούτου πρὸς τὸ ἴδρυμα τὸ χρησιμεῦον διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κυριωτάτου προϊόντος τῆς τότε μικρᾶς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ὁσάκις οἱ τιμαὶ τοῦ προϊόντος τούτου κατέπιπτον καὶ ἐπεκράτει ἀζητησία, ὑφίστατο κλονισμὸν αἰσθητὸν ὄχι μόνον οἰκονομικὸν ἀλλὰ καὶ πολιτικὸν τοιοῦτον, φθάσαντα καὶ μέχρις ἐπαναστάσεως ἀκόμη πρό τινων ἐτῶν. Καὶ ἐνῶ ἡ πρώτη δεκαετία ἔλεγεν ὑπὸ τόσον αἰσίους οἰωνούς, ἡ δευτέρα ἤρχιζεν ὑπὸ ἀκόμη αἰσιωτέρους διὰ τὴν Τράπεζαν.

Β'. ΔΕΚΑΕΤΙΑ
1904 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

Τὸ ἔτος 1904, τὸ καὶ ἐνδέκατον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ὑπῆρξε διὰ τὴν Τράπεζαν γόνιμον εἰς γεγονότα μεγάλης σημασίας διὰ τὸ μέλλον της καὶ ἀποτελέσματα σημαντικὰ καίτοι κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἱδρύετο ἡ Τράπεζα Ἀνατολῆς διὰ κεφαλαίου 25, 000, 000 Δρχ.

Διὰ πρώτην ἤδη φορὰν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν συνδέεται στενῶς μεθ' ὁμίλου Γάλλων κεφαλαιούχων, μὲ κυριώτερον παράγοντα τὴν ἐν Παρισίοις νέαν μέν, ἀλλ' ἰσχυρὰν

εἰς μίσα Τράπεζαν τῆς Παρισινῆς ἑνώσεως (Banque de l'Union Parisienne) ἀφοῦ μετά τινος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνδικάτου ἐπέτυχεν ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου ἤδη τῆς τρεχούσης χρήσεως νὰ ἐκδώσῃ νέας μετοχὰς ἐκ 10,000,000 συγχωνεύουσα ἐν αὐταῖς καὶ τὰ ἐκ 4,843,000 περίπου ἀποθεματικά της καὶ διπλασιάζουσα τοιουτοτρόπως τὰ μετοχικά της κεφάλαια.

Κατόπιν τοῦ ἐν τόσῳ βραχεῖ διαστήματι διπλασιασμοῦ τῶν μετοχικῶν της κεφαλαίων ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἔκρινε καλὸν νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν συνεργασίαν νέων παραγόντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς συμβούλων, τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ὡς εἴρηται Γαλλικῆς Τραπέζης κ. Ε. Dreux καὶ ἰοῦ γνωστοῦ ζαπλούτου ὁμογενοῦς κ. Λεωνίδα Ζαρίφη.

Ἡ Τράπεζα τῆς Παρισινῆς Ἑνώσεως καταστᾶσα εἷς τῶν μεγάλων μετόχων τῆς Τραπέζης, ἦλθε μετ' αὐτῆς καὶ τακτικῶς εἰς ἑταιρικὰς σχέσεις τραπεζιτικῆς φύσεως διὰ τῆς εἰς αὐτὴν παροχῆς ἰδιαιτέρων κεφαλαίων πρὸς ἐργασίας ἐν Αἰγύπτῳ διὰ συνεταιρικοῦ λ)σμόν.

Ὡς ἐκ τούτου αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑποκαταστήματός της ἔλαβον μεγάλας διαστάσεις ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν καὶ κυρίως εἰς προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων ἀνελθούσας εἰς δεκάδας ἑκατομμυρίων. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦτο ἡ ἐποχὴ τοῦ μεγάλου πυρετοῦ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἀγορῶν, καθ' ἣν πολυώνυμοι τίτλοι ἐξεδίδοντο καθ' ἑκάστην, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι ἤκιστα σοβαροὶ ἐλάμβανον ὅμως σπουδαιοφάνειαν εἰς τὰ Χρηματιστήρια μὲ τὴν ἀλματικὴν ὕψωσιν αὐτῶν. Ἡ Χρηματιστηριακὴ δ' ἐκείνη φρενῖτις διήρκεσε μέχρι τοῦ 1907, κατέλαβε πλείστας ὅσας τάξεις ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀγορὰν τίτλων, ἀλλὰ καὶ οἰκοπέδων μὲ ἀξίας πολλαπλασιαζομένας ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν μὲ ἀφάνταστον ἐπιπολαιότητα.

Τῆς παθολογικῆς ταύτης καταστάσεως τὰς συνεπείας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγῃ καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν καὶ τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ Ἰωαννίδης, ὁ ἐκεῖ διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος καίτοι ἐκ τῶν διακεκριμένων τραπεζικῶν, πρώην διευθυντὴς τοῦ Gredit Lyonnais, δὲν κατώρθωσε ν' ἀποφύγῃ τὸν πειρασμὸν οὔτε προσωπικῶς ὁ ἴδιος, οὔτε ὡς Διευθυντής. Τόση δὲ ἦτο ἡ ἀλματικὴ τοῦ ὑποκαταστήματος Ἀλεξανδρείας αὔξησις εἰς κίνησιν καὶ τοποθετήσεις ὥστε οἱ ἐλεγκταὶ τῆς χρήσεως ἐκείνης Θ. Κετσέας, Χ. Δημητριάδης καὶ Κ. Ποτέσσαρος ἐξετάζοντες ἐν Ἀθήναις τὴν γενικὴν τῆς Τραπέζης κατάστασιν ἀπεφαίνοντο εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτῶν ὡ, ἑξῆς: «Τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀλεξανδρείας αἱ διαφοραὶ τῶν ἀριθμῶν δεικνύουν ὄχι πλέον πρόοδον ἀλλ' ἄλματα ἀληθινά».

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα δὲ ταὐτοχρόνως εἰσαγωγὴ τῶν μετοχῶν τῆς Τραπέζης εἰς τὰ Χρηματιστήρια Ἀλεξανδρείας καὶ Παρισίων ἐθεωρήθη ὡς εἷς ἐπιπρόσθετος θρίαμβος τῆς Διευθύνσεως τῆς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ λίαν δικαίως. Διότι κατὰ πρώτην φοραν μετοχαὶ ἑλληνικοῦ μετοχικοῦ ἰδρύματος ἀνεγράφοντο εἰς τὰ δελτία τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης, τοῦθ' ὅπερ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἐνεῖχεν ἀναξίαν λόγου σημασίαν, ἀλλ' οὔτε ἐθεωρεῖτο καὶ πρᾶγμα εὔκολον.

Μετὰ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν κεφαλαίων της, τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μετοχῶν της εἰς τὰ Χρηματιστήρια Ἀλεξανδρείας καὶ Παρισίων, καὶ τῶν Συνδυασμῶν της μετὰ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνδικάτου καὶ τῆς ἐν Παρισίοις Τραπέζης ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν κατήρτισεν ὡς ἑξῆς τὸ Διοικητικόν της Συμβούλιον. Ὁ μὲν κ. Ε. Dreux ἐξελέγη ὡς ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου, ὁ δὲ Ἰωάννης Γ. Πεσμαζόγλου τακτικὸς Πρόεδρος αὐτοῦ σὺν τῷ ἀξιώματι, τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ, τὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, τοῦ τέως προέδρου κ. Ἀλ. Λαμπρινούδη καταλαβόντος τὴν θέσιν ἁπλοῦ συμβούλου. Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Σ. Φραγκιάδης καὶ σύμβουλοι ἐκτὸς τοῦ Ἀλ. Λαμπρινούδη οἱ κύριοι Ε. Ἐμπειρῖκος ἐκ τῶν ἱδρυτῶν, Λ. Ζαρίφης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Μ. Ἰορδανόπουλος ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης Διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ, Α. Μάσας καὶ Ι. Μπόταση.

Διαρκούσης τῆς χρήσεως ταύτης ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀνέλαβε μετὰ τοῦ ὁμίλου τὸν ὁποῖον ἀντιπροσώπευε, τῇ ἐντολῇ τῆς τότε Κυβερνήσεως Θεοτόκη, τὴν διὰ λ)σμὸν τῆς Κυβερνήσεως ἔκδοσιν καὶ τοποθέτησιν λαχειοφόρου δανείου ἐξ 60,000,000 φρ. ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐναυάγησεν ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς Κυβερνήσεως. Ἤρκεσεν ὅμως αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονὸς τῆς ἀναλήψεως τόσον μεγάλου δανείου νὰ ἀποδείξῃ μᾶλλον περιτρίνως τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διέθετεν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἤδη καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποπτεύουν ὅτι ὑφίστανται ἰδίως ὅσοι δὲν ἤθελον νὰ πεισθῶσι περὶ τούτου. Ἐν τούτοις ἡ Τράπεζα, θέλουσα ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐνεπνέετο καὶ ἀπὸ πατριωτικὰ αἰσθήματα, εἶχεν ἀναλάβῃ μέχαν ἀριθμὸν λαχείων τοῦ στόλου, τὰ ὁποῖα, ἀνερχόμενα εἰς 150,000, διέθεσε πάντα ἐν διαστήματι βραχυτάτῳ καὶ τοῦτο ἐντελῶς ἀφιλοκερδῶς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐπέτυχε τὴν εἰς τὴν πελατείαν της τοποθέτησιν μεγάλου ἀριθμοῦ λαχειοφόρων ὁμολογιῶν τοῦ νέου λαχειοφόρου καὶ εἰς δραχμὰς δανείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

Ἀλλ' ὅ,τι κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην ἔπραξε μέγα καὶ ἐθνικὸν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἦτο ἡ κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1904 ταὐτόχρονος ἐγκαθίδρυσις τῶν δύο ὑποκαταστημάτων αὐτῆς εἰς Κων)πολιν καὶ Σμύρνην. Ἡ ἐγκατάστασις Ἑλληνικῆς Τραπέζης, τῆς ὁποίας ἡ φήμη προηγήθη, ἐκρίθη καὶ λίαν δικαίως ὡς μεγάλης σημασίας γεγονὸς ἀπὸ ἑλληνικῆς ἀπόψεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κυριωτέρας λεπτομερείας τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1904, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὴν νέαν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης καὶ τὴν σχετικὴν ἐξόγκωσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ της μεθ' ὅλην τὴν νέαν ὑποτίμησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ Συν)τος, καθότι τοῦ Συν)τος ἡ πτῶσις ἐξηκολούθει πάντοτε ἀσφαλής, ἀνεξαρτήτως τῶν διακυμάνσεων τὰς ὁποίας ἐδημιούργει ἡ κερδοσκοπία μᾶλλον. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ὅθεν ἐκανόνισε κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ εἰς χρυσὸν καὶ Συν)γμα κεφαλαιά της εἰς 1.30 ἀντὶ τοῦ 1.50 τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν χρῆσιν σημειοῦνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης αἱ ἑξῆς σημαντικαὶ διαφοραί: Πρῶτον αἱ διαθεσιμότητές της φθάνουν ἀπὸ δρ. 6.896.000 εἰς τὰς 12,805,000 ἤτοι σχεδὸν ἐδιτλασιάσθησαν. Ἂν κρίνῃ τις ὅμως ἀπὸ τὰς καταθέσεις της καὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς της λ)σμούς, οἱ ὁποῖοι μαζὶ ἐφθαναν σχεδὸν τὰ 50.000.000, ὁ διπλισιασμὸς οὗτος ὑπῆρξεν ἀνάλογος τῶν λοιπῶν προόδων τοῦ ἱδρύματος. Ἐπίσης ἀξίαν λόγου αὔξησιν παρουσίασαν καὶ οἱ ἠγγυημένοι Λ)σμοί, διότι ἀπὸ 32.903,000 τῷ 1903 ἐφθαναν τὰ 42.816.000, τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς τῶν 10.000.000 τούτων ὀφειλομένης σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ὑποκατάστημα Ἀλεξανδρείας, ὡς ἐκ τῶν νέων σχέσεων τὰς ὁποίας συνέδεσε καὶ περὶ ὧν ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω.

Εἰς τὸ Παθητικὸν ἐκτὸς τῶν διαφορῶν τῶν μετοχικῶν καὶ ἀποθεματικῶν κεφαλαίων, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν προσοχὴν εἶναι ἡ αἰσθητὴ αὔξησις τῶν καταθέσεων (προθεσμίας, ὄψεως καὶ Ταμιευτηρίου), διότι ἀνῆλθον αὗται ἀπὸ δρ. 32.720.000 εἰς δρ. 40.798.000. Καὶ ἡ παρατηρουμένη αὔξησις θὰ ἦτο ἀκόμη μεγαλειτέρα, ἂν δὲν ἐπηρεάζετο ἀπὸ τὴν μείωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ Συν)τος καὶ τοῦ χρυσοῦ, κατόπιν τῆς ὁποίας καὶ ἡ ἐκτίμησις τῶν εἰς χεῖράς της τοιαύτης φύσεως καταθέσεων ἀπὸ 1.50 εἰς 1.30.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης κατ' ὅτιν ὅλων τούτων, φυσικὸν ἦτο ν' αὐξηθῇ καὶ παλιν σημαντικῶς, δι' ὃ βλέπομεν αὐτὸ ἀνερχόμενον ἀπὸ 58 103,000 εἰς 76,114,000. Τὴν δὲ ταμειακήν της κίνησιν ἀπὸ δρ. 927,427.000 φθάνουσαν εἰς 1,285,785,000, πρώτην φοράν ὑπερβαίνουσαν τὸ δισεκατομμύριον. Ἐτίσης καὶ αἱ κινήσεις τῶν Καταθέσεων καὶ προεξοφλήσεων αὐτῆς ἐσημείωσαν μεγάλην ζωηρότητα, καθ' ὅσον ἀνῆλθον ἡ μὲν πρώτη ἀπὸ 200, 610.000 εἰς 250,291.000, ἡ δὲ δευτέρα ἀπὸ 31 889.000 εἰς 44.383.000. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀκαθάριστα κερδη τῆς Τραπέζης; ἀνῆλθον εἰς δρχ. 3.989 479,10, ἐξ ὧν δρχ. 300,000 μὲν ἀπὸ ἔκτακτον κέρδος ἐξ ἐκδόσεως τῶν μετοχῶν της, δρχ. 98,328,55 δὲ ἀπὸ μεταφορὰν ἐκ τῆς προηγουμένης χρήσεώς, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποιήθησαν κέρδη δρχ. 2,461.238 μόνον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀκαθαρίστων κερδῶν ἐκ δρ. 3,982,479 διενεμήθη μέρος τοῦ μερίσματος κινονισθέντος μόνον εἰς δραχ. 11, καθ' ὅσον προεσιμήθη νὰ γίνουν γενναῖαι ἀποσβέσεις καὶ γενναία προικοδότησις τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου. Διότι μὲ δρ. 406,127 ἐνισχύθη τὸ δεύτερον, ἐνῷ μὲ δρχ. 571,039 ἀπεσβέσθησαν ἐγκαταστάσεις, ἔξοδα ἐκδόσεως μετοχῶν, ἐτισφαλεῖς ἀπαιτήσεις, ὡς καὶ μέρος ἀξίας κτιρίατων τῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὸ 1905 ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἐτωφεληθεῖσα ἀπὸ τὴν εὐρύτητα τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν χρηματαγορῶν, ἐκτὸς τῆς ἱδρύσεως καὶ τοῦ ἀπὸ πολλοῦ μελετωμένου ὑποκαταστήματός της ἐν Καΐρῳ, ἐπετέλεσε καὶ ἓν ἔργον τὸ ὁποῖον πράγματι ὄχι μόνον οἰκονομικὴν σημασίαν μεγίστης ἀκτῖνος διὰ τὴν τότε μικρὰν Ἑλλάδα εἶχεν, ἀλλὰ καὶ πολιτικὴν τοιαύτην ὄχι ἀσήμαντον.

ΙΔΡΥΣΕΙΣ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Ἐννοοῦμεν τὴν Προνομιοῦχον Ἑταιρίαν πρὸς προστασίαν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς Σταφίδος, τὴν ὁποίαν μετὰ μακρὰς καὶ ἐπιπόνους διαπραγματεύσεις, περὶ ὧν ἠσχολεῖτο εὐρύτατα ἡ κοινὴ γνώμη, τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ὁ τύπος, μετὰ ἰσχυροτάτας ἀντιδράσεις τῶν ἐχόντων ἀντίθετα προσωπικὰ συμφέροντα, ἵδρυε καὶ τῆς ὁποίας ἡ σχετικὴ σύμβασις, ὑπογραφεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὴν 9ην Ἰουλίου 1905 ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ νόμου ΓΗ' τῆς 17 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἔκτοτε δρᾶσις τῆς Ἑταιρείας ταύτης ἥτις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ μὲ κεφάλαια κατατεθειμένα ἐξ εἴκοσιν ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἔλυσεν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀναφυόμενον ἑκάστοτε, ἐξενεύριζεν ὁλόκληρον τὸ κράτος εἰς βαθμὸν ἐνίοτε ἀπειρογράπτου σοβαρότητος.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης, ἀναγγέλλουσα τὸ γεγονὸς τοῦτο καὶ ἐπισήμως πρὸς τοὺς μετόχους αὐτῆς κατὰ τὴν 15 Φεβρουαρίου 1906 προσέθετε καὶ τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικὰ τῆς παραχθείσης βαθείας ἐντυπώσεως εἰς τὴν κοινὴν γνώμην ἐξ ἑνὸς καὶ τῆς ὑπὲρ τῆς Σταφίδος ἰδιαιτέρας μερίμνης τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἀφ' ἑτέρου.

«...Ἔκτοτε τὰ τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑταιρίας ταύτης συνεπληρώθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν ὡς ἔδει, ἐν Εὐρώπῃ δὲ καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ ἐγένετο λίαν σοβαρὰ ἐργασία πρὸς ἐπαύξησιν τῆς καταναλώσεως τοῦ πολυτίμου ἡμῶν τούτου προϊόντος, τέλος δὲ ἐγγίζει πρὸς τὴν λύσιν αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπίσης σπουδαῖον ζήτημα τῆς βιομηχανικῆς καταναλώσεως τῶν ἐτησίων πλεονασμάτων τῆς Ἑταιρίας

εἰς τρόπον ὥστε δυνάμεθα ἤδη νὰ εἴμεθα ἥσυχοι μὲν περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἱδρύματος τούτου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἤρτηται καὶ τῆς Σταφίδος ἡ τύχη, ὑπερήφανοι δὲ διότι τῇ ἐπεμβάσει καὶ πρωτοβουλίᾳ τῆς Τραπέζης ἡμῶν ἐλύθη τέλος τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα, τὸ ὁποῖον εὐλόγως ἀπασχολεῖ ἐπὶ σειρὰν ὅλων ἐτῶν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλήν, ἄτε ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ ἡμίσεος πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἀντανάκλασιν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς χώρας ὁλοκλήρου».

Φυσικὸν ἦτο νὰ προσπορισθῇ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν καὶ νέον γόητρον ἀπὸ τὸ κατόρθωμά της ἐκεῖνο καὶ νὰ παρουσιασθῇ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1905 μὲ νέαν ρώμην.

Πράγματι τὸ ἐνεργητικόν της ὑπερέβαινεν ἤδη τὰ ἑκατὸν ἑκατομμύρια φθάσαν τὰς δρχ. 108.290.981 καίτοι ὡς ἐκ τῆς ὁλοὲν καταπιπτούσης τιμῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ Συν)τος ἐκανόνιζε τὰς σχετικάς της μερίδας πρὸς 1.17 πλέον ἀντὶ τοῦ 1.30 τὸ 1904 καὶ 1 50 τὸ 1903. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐντὸς ἐνὸς καὶ μόνου ἔτους αὔξησις τοῦ ἐνεργητικοῦ της ἀπὸ 76 ἑκατομ. εἰς τὰ 108, ἀνήρχετο καὶ πέραν τῶν 42 ο)ο.

Ἀνάλογος ἦτο φυσικὰ καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ ἔτους αὔξησις τῆς κινήσεως τοῦ Ταμείου τῶν καταθέσεων, τῶν προεξοφλήσεων καὶ τῆς Ἀγοραπωλησίας Συν)τος, διότι ἡ μὲν Ταμειακὴ ἀνήρχετο ἀπὸ 1.285,785,000 εἰς 1.721,254.000, ἡ τῶν καταθέσεών ἀπὸ 2.500, 291.000 εἰς 359 189.000 ἡ τῶν προεξοφλησεων ἀπὸ 44,388,000 εἰς 73,397,000 καὶ ἡ τῆς ἀγοραπωλησίας Συν)τος ἀπὸ 324.213.000 εἰς 480 312.000.

Εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ της κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1905, τὴν καὶ δωδεκάτην ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς, παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς, ἅτινα μαρτυροῦσι περὶ τῆς εὐρύτητος, τὴν ὁποίαν κατέδειξαν αἱ παγκόσμιοι χρηματαγοραὶ ἐξ ἑνὸς καὶ περὶ τῆς δραστηριότητος τῆς ἀναπτυχθείσης ὑπὸ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ, καὶ Τουρκίᾳ ἐξ ἑτέρου.

Καὶ ἐν πρώτοις παρατηρεῖται ἐξασθένισις οὐσιώδης τῶν διαθεσιμοτήτων τῆς Τραπέζης εἰς βαθμὸν ἀρκετὰ σοβαρὸν, διότι ἐνῶ αἱ καταθέσεις της καὶ οἱ ἐξωτερικοί της λ)σμοί, καὶ αἱ πληρωτέαι ἐπιταγαί της ἦτοι αἱ ὑποχρεώσεις της ηὔξησαν κατὰ 64ο)ο κατ' ἀντίθεσιν αἱ διαθεσιμότητες αὐτῆς ἠλαττώθησαν κατὰ 30ο)ο καὶ ἄνω καταπεσοῦσαι ἀπὸ 12 805.413 εἰς μόνον 8.976.768

Ἀλλὰ ἡ πρὸς ἐργασίαν δίψα τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐνεθαρρύνετο ἀπὸ τὴν κρατοῦσαν τότε δίψαν τοῦ κόσμου τῆς ἐργασίας πρὸς ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητός του, καὶ ταύτην ὡθουμένην ἀπὸ τὴν κρατοῦσαν εὐδίαν εἰς τὸν πολιτικὸν ὁρίζοντα τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπομένως καὶ τὰ Χρηματιστήρια αὐτῆς.

Καὶ διὰ τοῦτο ἐπαρουσιάσθησαν αἱ μὲν προεξοφλήσεις ἀπὸ 5 865.000 εἰς 9 307.900, οἱ δὲ τρεχούμενοι ἠγγυημένοι ἀπὸ 42.816. 000 εἰς 72.442.000, ἐνῶ κατ' ἀντίθεσιν εἰς τὸ Παθητικὸν αἱ καταθέσεις καὶ ἐξωτερικοὶ λ)σμοὶ ἀπὸ 59.226.000 εἰς 82.288.080.

Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἰσολογισμὸς οὗτος δὲν ἀπέκρυπτε τὴν ἔντασιν ἥτις ἐδόθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰς τὸ ἐνεργητικὸν της ἐν σχέσει μὲ τὸ Παθητικὸν αὐτῆς, ἀλλ' ἦτο καὶ τοῦτο σημεῖον τῶν ἐπικρατουσῶν τότε συνθηκῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα δὲν ὑπῆρξαν βεβαίως παρὰ ἥκιστα εὐνοϊκά, ὡς θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες. διὸ τὴν Τράπεζαν, διότι τῆς ἐδημιούργησαν τὴν ἀρχὴν δυσχερειῶν μεγάλων.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ Ι. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΙΔΡΥΣΙΣ ΕΤ. ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Τὸ ἔτος 1906 ὑπῆρξε διὰ τὴν Τράπεζαν ἔτος καὶ πάλιν γόνιμον εἰς ἐργασίας καὶ ἐπιτυχίας μεγάλας διαφόρων φύσεων, ἀλλὰ καὶ ἔτος μεγάλης δοκιμασίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνέμενε καὶ ἥτις ὀλίγου δεῖν νὰ κατέρριπτεν εἰς ἐρείπια τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο.

Καὶ ἡ μὲν δοκιμασία αὕτη ἦτο ὁ αἰφνίδιος θάνατος τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ αὐτῆς. Καὶ ὁ θάνατος ὁ πρόωρος τοῦ πολυκλαύστου ἀνδρὸς ἐπισυμβὰς κατὰ τὰ τέλη 9)βρίου τοῦ 1906, ἤρκεσε διὰ νὰ προκαλέσῃ πανικόν, ἐκδηλωθέντα εἰς ἀθρόας ἀπολήψεις τῶν καταθέσεών της καὶ ραγδαίας καταπτώσεις τῶν τιμῶν τῶν μετοχῶν της. Καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἐλάμβανε διαστάσεις καταστρεπτικὰς βεβαίως ἂν μὴ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἤρχετο ἀρωγὸς κυρίως διὰ τῆς ἠθικῆς της συμβολῆς, ἐπιφορτίζουσα τὸν τότε ὑποδιοικητὴν αὐτῆς Ἰωάν. Βαλαωρίτην νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸ Διοικητικὸν αὐτῆς Συμβούλιον, ἡ δὲ Banque de l' Union Parisienne δι' ὑλικῶν μέσων, πράγματα τὰ ὁποῖα συνέτεινον εἰς τὸ νὰ συγκρατήσουν τὴν συγκίνησιν καὶ τοὺς φόβους τῶν καταθετῶν καὶ μετόχων τῆς Τραπέζης ἵνα σταματήσῃ τὸ κακόν.

Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν πρῶτον τί συνετελέσθη σοβαρὸν κατὰ τὴν μέχρι Νοεμβρίου περίοδον, μεγάλης παγκοσμίου δραστηριότητος καὶ συνεχοῦς ἐκπτώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Συναλλάγματος καὶ ἐκθέσωμεν τὰ καθέκαστα τῶν ληφθέντων μέτρων ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῆς Τραπέζης ἀπὸ τὸν κλονισμὸν ὃν ὑπέστη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς.

Καὶ ἐν πρώτοις ἡ Βιομηχανικὴ Τράπεζα κατόπιν τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστη συνεπείᾳ καταχρήσεων καὶ τῶν ἀτυχῶν ἐπιχειρήσεων, συνεχωνεύετο μὲ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν, ἐκχωροῦσα ὅλον της τὸ ἐνεργητικόν, ἐνῷ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν πρὸς ἐξαγορὰν αὐτῆς ἐξέδιδε νέας μετοχὰς (200.000) διπλασιάζουσα τὰ κεφάλαιά της ἀκόμη μίαν φορὰν καὶ φέρουσα ταῦτα ἀπὸ 20.000.000 εἰς 40,000. 000. Ἐκ τῆς ἐκδόσεως ταύτης τῶν νέων μετοχῶν της ἡ Τράπεζα ἐκαρποῦτο ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς τιμῆς ἄνω τοῦ ἀρτίου τὸ στρογγύλον ποσὸν τῶν 8 500.000 Ἡ σχεδὸν αἰφνιδίως ληφθεῖσα ἀπόφασις αὕτη ἐκ μέρους τῶν Συμβουλίων ἀμφοτέρων τῶν Τραπεζῶν παρήγαγε τότε πολλὴν ἐντύπωσιν, θεωρηθεῖσα ὡς νέος καὶ προσωτικὸς θρίαμβος τοῦ Ι. Πεσμαζόγλου.

Ταὐτοχρόνως ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Προνομιούχου Ἑταιρίας Σταφίδος ἵδρυε τὴν γνωστὴν Ἑταιρίαν Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων, ὑπὲρ τῆς ὁποίας διέθετε τὸ ποσὸν τῶν 2,350,003 δρ. εἰς μετοχάς.

Ἐπίσης ἡ Τράπεζα ἐπετύγχανε σύμβασιν μετὰ τῆς τότε αὐτονόμου Σαμιακῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἵδρυσιν ἐκεῖ ὑποκαταστήματος μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως χορτονομίσματος εἰς τὴν νῆσον, ἀλλ' ἡ σύμβασις αὕτη ἐναυάγησε μετὰ ταῦτα, τοῦ Σουλτάνου, ὡς ἐπικυριάρχου, ἀρνηθέντος νὰ τὴν ἐπικυρώσῃ.

Ἀκόμη ἡ Τράπεζα διὰ τὴν εὐρυχωροτέραν ἐγκατάστασιν αὐτῆς ἐκποιήσασα ἀντὶ 570,000 δρ. τὸ ἐν ὁδῷ Σοφοκλέους μέγαρον αὐτῆς ἀνήγειρεν εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου νεώτερον τοιοῦτον ὅπου καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως ἐκαθαρίζουσα τὴν θέσιν της παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Οἰνοποιΐας καὶ Γεωργικῆς Βιομηχανίας ἐπραγματοποίει ζημίαν ἐκ δραχ. 725.000.

Τρέχοντος τοῦ ἔτους 1906 ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐξηκολούθησε τὸν ἀπὸ ρυτῆρος δρόμον της, ὃν εἶχε κυρίως ἀρχίσῃ ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ ἰδίως εἰς Αἴγυπτον μὲ τὰς ἐπὶ χρεωγράφων ἐργασίας της, τὰς ὁποίας ἐπεξέτεινεν ὑπὲρ τὸ δέον ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῶν Ὑποκαταστημάτων Αἰγύπτου Ἰωαννίδης, ὅστις ἔχων μεγάλην προσωπικὴν ἐπιρροὴν παρὰ τῷ Ἰσμαὴλ Πεσμαζόγλου καὶ μὴ ἐλεγχόμενος ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν παρεσύρθη εἰς παράλογον ἐνθάρρυνσιν τῆς ἐπὶ χρεωγράφων κερδοσκοπίας τῶν πελατῶν του, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ του.

Ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης ἀνῆλθεν ἀπὸ 108 ἑκατομ. περίπου εἰς τὰ 161,546,000 μὲ ἐξωτερικὸν Συνάλλαγμα μόνον 109 ἀπὸ 117 περίπου, οἱ δὲ ἠγγυημένοι τρεχούμενοι ἀπὸ 72,442,000 εἰς 93.500.000 περίπου, ἐξ ὧν μόνον οἱ ἐπὶ χρεωγράφων καὶ πέραν τῶν 62 000,000 ἀπὸ 48,579,000 καὶ αὐτῶν τῶν προεξοφλήσεων ἀνελθουσῶν ἀπὸ 9.307.000 εἰς 13.078.000 ὡς καὶ τῶν προσωρινῶν χρεωστικῶν λογαριασμῶν ἀπὸ 3,274,000 εἰς 11, 541,000.

Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἐν ὅσῳ ἐξηκολούθει ἡ ἁλματικὴ ἐπέκτασις αὕτη ἐξετίθετο εἰς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι θα ἐγίνοντο ἀκόμη χειρότεροι εἰς περίπτωσιν ἐκρήξεως κρίσεώς τινος οἰκονομικῆς. Τὰ χαρτοφυλάκια τῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀλεξανδρίας καὶ Καΐρου εἶχον ὑπερπληρωθῇ πωλουμένων τίτλων, οὓς ἐξέδιδον ποικιλώνυμοι Ἑταιρίαι, μὴ ἐμπνέουσαι πολλὴν ἐμπιστοσύνην γεγονὸς ὅπερ ἐπιμελῶς καὶ ἐπιτηδείως ἀπεκρύβη ἀπὸ τοὺς μετόχους τῆς Τραπέζης, ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του ὡς Γεν. Διευθυντοῦ παρουσιάζετο εἰς τὴν κατὰ τὴν 17 Φεβρουαρίου τοῦ 1907 Γεν. Συνέλευσιν τῶν μετόχων ὁ κ. Ζαφ. Κ. Μάτσας.

Διότι ὁ κ. Μάτσας, καίτοι κατὰ Ἰανουάριον ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως τὰ Ὑποκαταστήματα Αἰγύπτου ἵνα ἐξακριβώσῃ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τὴν κατάστασιν αὐτῶν, καίτοι ὡς ἐκ τῶν ἐνεργειῶν του νὰ μεταβιβάσῃ τὰ Ὑποκαταστήματα ταῦτα εἰς νέαν Τράπεζαν θὰ κατεφαίνετο ὅτι εἶχε φόβους δια τὸ μέλλον αὐτῶν, ἐν τούτοις εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐπιστρέφων καὶ παραδεχόμενος τὰς ἀπόψεις τῶν Συμβούλων Δ. Ζαρίφη καὶ Ι. Βαλαωρίτη ὄχι μόνον παρητήθη τοῦ σχεδίου του ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἑτοιμάσῃ μετὰ τῶν ἐν Παρισίοις φίλων τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ λογοδοτῶν πρὸς τοὺς Μετόχους ἐξῆρεν ἰδιαίτατα «τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν πρόοδον τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Ὑποκαταστημάτων, ἅτινα ἐπωφελούμενα τῆς ἐκτάκτου εὐημερίας τῆς χώρας ἐκείνης καὶ δεξιῶς διοικούμενα ἀπέδωκαν ἡμῖν ἀποτελέσματα λίαν ἱκανοποιητικὰ ἐν σχέσει πρὸς τὰ μέσα ἅτινα εἴχομεν θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν των». Καὶ ἀκόμη ἐδέχθη νὰ διανείμῃ μέρισμα ἐξ 1,500,000 διὰ τὴν Βαν ἐξαμηνίαν. Πάντα ταῦτα ἐστοίχισαν εἰς τὸν κ. Μάτσαν μίαν ποινικὴν καταδίωξιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1914 καὶ μίαν φυλάκισιν, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὴν οἰκείαν χρῆσιν.

Διότι ὤφειλεν ἐπιστρέφων ἐξ Αἰγύπτου νὰ πείσῃ ἀμφοτέρους (Ζαρίφην καὶ Βαλαωρίτην) ἐπιμένοντας εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν συνέφερεν ἡ ἐγκατάλειψις τόσου κτηθέντος ἐδάφους ἐν Αἰγύπτῳ ὑπὸ τῆς Τραπέζης, ὅτι τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο τὸ κτηθὲν δὲν ἦτο παρὰ εἰς δημιουργηθεῖς μέγας κίνδυνος δι' αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῆς Τραπέζης καὶ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ ἀπειλήσῃ καὶ αὐτὸς παραίτησιν καὶ ἐκεῖνοι. Καὶ δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐπείθοντο ὄχι βεβαίως νὰ ἐκχωρήσουν τὰ Ὑποκαταστήματα, ἀλλὰ νὰ τὰ ἐξυγιάνουν τὸ ταχύτερον. Διότι ἐπρόκειτο περὶ πραγματικοῦ κινδύνου, δεδομένου ὅτι τὸ ἐκ 30.000.000 περίπου ἐνεργητικὸν τῶν δύο Ὑποκαταστημάτων τῆς Αἰγύπτου ἦτο διαθετειμένον κατὰ 90 ο)ο καὶ πλέον ἐπὶ τίτλων ἀμφιβόλου ἀξίας, ὄχι μόνον ὡς ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς καὶ ἀποτόμου αὐτῶν ὑψώσεως ἄνευ λόγου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν. Ὅτι δὲ ὁ κ. Μάτσας δὲν εἶχεν ἀντιληφθῇ καλῶς τὴν κατάστασιν, πείθει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἠκολέσθη μόνον νὰ ἐξάρῃ τὴν δρᾶσιν τῶν ἤδη δύο ὑφισταμένων Ὑποκαταστημάτων τῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ συνέστησε καὶ νέαν ἐπέκτασιν αὐτῆς ὡς ἑξῆς: «Ἡ πεποίθησίς μου εἶνε ὅτι παρὰ πᾶσαν τὴν πρόοδον ἣν δεικνύουν τὰ Ὑποκαταστήματά μας Αἰγύπτου ἔχομεν καθῆκον νὰ μεριμνήσωμεν περὶ μεγαλειτέρας ἐνισχύσεως ἐκεῖσε καὶ περὶ ἐγκαταστάσεως ἡμῶν καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις τῆς τε Αἰγύπτου καὶ τοῦ Σουδάν, πεποιθότες ὅτι, ἐὰν ἐπιτύχωμεν διὰ τοῦ καταλλήλου συνδυασμοῦ, καὶ τὸ ἴδιον ἡμῶν συμφέρον θέλομεν ἐπιτυχῶς ἐξυπηρετήσῃ καὶ ὑπὸ ἐθνικὴν ἔτι ἔποψιν θέ-

λομεν σκοπίμως ἐργασθῇ, συντελοῦντες οὕτως ἐμμέσως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν 'Ελληνικῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν πλουσίων τούτων χωρῶν ἐν αἷς ἀκμάζει τὸ 'Ελληνικὸν στοιχεῖον».

Αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Μάτσα, οὗσαι αὐταὶ αὗται αἱ ἀπόψεις τῶν Ζαρίφη καὶ Βαλαωρίτη, βεβαίως ἦσαν καὶ αἱ ὑγιεῖς, ἀλλ' ἔδει νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἀπὸ σώφρονα πολιτικὴν ἀληθοῦς περισυλλογῆς καὶ περιστολῆς τῆς ὑπερμέρου ἐπεκτάσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης ὄχι πρὸς ἐμπορικὰς ἢ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ πρὸς κερδοσκοπικὰς τοιαύτας, εἰς τὰς ὁποίας συμμετεῖχεν, ὡς εἴπομεν, προσωπικῶς αὐτὸς οὗτος ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῶν 'Υ(των 'Αλεξανδρείας 'Ιωαννίδης, ὅστις μάλιστα ὑπῆρξε καὶ ἐκ τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν θέσιν τῆς Γεν. Διευθύνσεως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πεσμαζόγλου. Κατιδοῦσαι τὴν ἐπιδεινωσιν ταύτην τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἐκρυθμότητος, ὡς ἐκ τῆς μέθης τῆς κερδοσκοπίας, οἱ ἐν Αἰγύπτῳ σοβαραὶ Τράπεζαι ἤρχισαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ν' ἀποσύρουν τὰς πιστώσεις των. Τὸ σύνθημα πρώτη ἔδωσεν ἡ Τράπεζα Credit Lyonnais, τὸ μέτρον δὲ τοῦτο ληφθὲν καὶ παρ' ἄλλων Τραπεζῶν ἐπετάχυνε τὴν φοβερὰν κρίσιν, τὴν κατειεγκοῦσαν καιριωτάτας πληγὰς εἰς τὴν Τράπεζαν 'Αθηνῶν, ἥτις ἐκτεθειμένη πλέον, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ὑποχωρήσῃ ἐν τάξει.

'Ο νέος Γεν. Διευθυντὴς κ. Μάτσας δὲν ἐφαίνετο νὰ ἤσκει ἐπιβολὴν ἐπὶ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Αἰγύπτου 'Ιωαννίδου, ὡς ἔχοντος καὶ τούτου πολλὴν ἐπιβολὴν ἐπὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Παρισίοις μεγάλων μετόχων τῆς Τραπέζης, μετὰ πλείστων ἐκ τῶν ὁποίων, τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κυριως, συνειργάζειο καὶ προσωπικῶς εἰς κερδοσκοπικὰς ἐργασιας ἐπὶ τίτλων εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ διὰ χρημάτων τῆς Τραπέζης.

***

'Ο Πεσμαζόγλου πρὸ τοῦ θανάτου του ἐπραγματοποίησε καὶ τὴν σύστασιν δύο νέων 'Υ)των ἐν Τουρκίᾳ, τοῦ ἑνὸς ἐν Σταμπούλ (Κων)πόλεως) καὶ τοῦ ἄλλου ἐν Θ)νίκη, ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ κατὰ τὸ 1904 ἱδρυθεῖσα Τράπεζα τῆς 'Ανατολῆς, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης, εἶχε καὶ αὐτὴ ἐγκαταστήσει ὑ)τα ἐν 'Αλεξανρείᾳ καὶ ἐν Καΐρῳ, ἐν Σμύρνη καὶ Θεσσαλονίκῃ, ὅπου διεξῆγε συνεχωνισμὸν πρὸς τὴν Τράπεζαν 'Αθηνῶν.

'Εν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως 1906 ἡ Τράπεζα 'Αθηνῶν εὑρίσκετο μὲ κεφάλαια Μετοχικὰ 40.000 000 καὶ μὲ ἀποθεματικὰ 8 735.000.

Πρώτην φορὰν ἵδρυμα ἑλληνικὸν παρουσιάσθη μὲ τόσον ἰσχυρὰ κεφάλαια καὶ μὲ τόσα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑ)ματα, διότι ταῦτα ἀνήρχοντο ἤδη εἰς ἐννέα, ἤτοι ἐν Κων)πόλει (Γαλατᾷ καὶ Σταμπούλ) Λονδίνῳ, 'Αλεξανδρείᾳ, Σμύρνῃ, Θ)νίκῃ, Χανίοις καὶ 'Ηρακλείῳ.

1907— Η ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Καὶ εἰσέρχεται ἤδη εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ 1907. 'Η μεγάλη καὶ πυρετώδης δραστηριότης εἰς τὰς παγκοσμίους χρηματαγορὰς ἐξηκολούθει ἀκόμη, καὶ ἦτο εὐτύχημα ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Πεσμαζόγλου συνέβη ἐν καιρῷ τόσης οἰκονομικῆς αἰθριότητος, ὥστε νὰ λάβῃ καιρὸν ἡ Τράπεζα, τῇ βοηθείᾳ τῆς τε 'Εθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς ἐν Παρισίοις Παρισινῆς 'Ενώσεως, νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν, ἣν ὑπέστη, ὡς ἐκ τοῦ παραχθέντος πανικοῦ διὰ τοῦ θανάτου ἐκείνου.

Καὶ παρουσιάζεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς ὡς ἑξῆς συγκεκροτημένον: Πρόεδρος ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος τοιούτου, τοῦ καὶ Διευθυντοῦ καὶ ἱδρυτοῦ αὐτῆς 'Ιορδανοπούλου, ὁ Φραγκιάδης, 'Αντιπρόεδρος ὁ Ι. Μπότασης, Σύμβουλοι οἱ Ι. Βαλαωρίτης, Κ. Βερνούζ, τῆς Παρισινῆς 'Ενώσεως, Διευθυντής, Ε. 'Εμπειρίκος, Δ. Εὐγενίδης, τῆς Κων)πόλεως, Δ. 'Ηλιόπουλος, Λ. Ζαρίφης, Ζ. Κ. Μάτσας, Μαρκήσιος Δὲ Ρεβερσό.

Γενικὸς Διευθυντὴς ὁ ἐκ τῶν Συμβούλων Ζ. Κ. Μάτσας.

Διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ ὁ ἐκ τῶν Συμβούλων Δ. 'Ηλιόπουλος καὶ ὑποδιευθυνταί, Σπ. Ξουρῆς, Γ. Κατσελίδης, καὶ Δ. Μπέμπης.

Κατὰ τὰς γενικὰς γραμμὰς ὁ ἰσολογισμός της, δὲν παρουσιάζει καμμίαν οὐσιώδη μεταβολὴν ἐκτὸς τῆς ἐξασθενήσεως τῶν διαθεσιμοτήτων αὐτῆς, αἱ ὁ οἷαι κατέρχονται ἀπὸ 23,973,000 εἰς 15, 957,000 καίτοι τῶν καταθέσεών της ὄψεως αὐξηθεισῶν ἀπὸ 66, 028,000 εἰς 73,712 000 καὶ αὐτοῦ τοῦ Ταμιευτηρίου της ἀπὸ 3,119,000 εἰς 4,576.000, μόνον τῶν ἐξωτερικῶν της λ)σμῶν ἐλαττωθέντων ἀπὸ 36,788,000 εἰς 26,762,000.

Τὸ διανεμηθὲν μέρισμα καίτοι μόνον ἐκ δρ. 9, κατὰ μίαν δραχμὴν ἔλαττον ἀπὸ τὸ προηγηθὲν ἔτος, ἐν τούτοις, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης, συντελεσθείσης κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τῆς παρελθούσης χρήσεως, ἀπήτησε δρ. 3,690,000 πρὸς διανομὴν ἀντὶ τῶν 2,553,000 τῷ 1906, τοῦθ' ὅπερ ὑπερβίβασε τὴν ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων ἀπὸ δρ. 1 824,012 εἰς δρ. 1,022,452 μόνον, καίτοι αἱ ἐπισφαλεῖς της ἀπαιτήσεις ἦσαν πολὺ ἀνώτεραι.

ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΡΙΣΕΩΣ

'Εν τούτοις πρέπει νὰ ἐκθέσωμεν καὶ εἰς γενικάς τινας γραμμὰς τὰ τοῦ 1907, ἔτους σημειώσαντος τὴν μεγαλειτέραν οἰκονομικὴν κρίσιν, ἐξ ὅσων εἶχε μέχρι τότε ὁ κόσμος. 'Η φοβερὰ ἐν τούτοις αὕτη κρίσις, ἡ μαστίσασα 'Αμερικήν, Εὐρώπην καὶ Αἴγυπτον καὶ προκαλέσασα καταστροφάς, δὲν ἔθιξε παραδόξως τὴν μικρὰν 'Ελλαδα, καὶ τοῦτο ὄχι μόνον διότι εἶχεν ἐσοδείας εὐτυχεῖς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, ἀλλὰ καὶ διότι εἰσαχθέντος πολλοῦ πλούτου ἀπὸ τὸν ἔξω 'Ελληνισμὸν καὶ ἀπὸ τοὺς μετανάστας κυρίως, δὲν ἐκλονίσθη διόλου, ἀλλ' οὔτε εἶδε τὸ Συν)γμά της τὸ ἐξωτερικὸν ἢ τοὺς τοκους της νὰ ὑψωθοῦν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ τόκος τῆς προεξοφλήσεως ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἰδίως ἐν 'Αγγλίᾳ, ἔφθασαν εἰς τοσαῦτα ὕψη, ὅσα ἀπὸ τριακονταετίας ὁλοκλήρου εἶχε νὰ ἴδῃ ὁ κόσμος, ἀφοῦ ὑπερέβη καὶ τὸ 7 ο)ο.

'Η κρίσις ἤρχισε ἀπὸ τὴν 'Αμερικὴν κατόπιν ραγδαίας ἐκπτώσεως τῶν μετάλλων καὶ ἐπομένως καὶ τῶν μεταλλευτικῶν τιτλων, γεγονὸς ὅπερ ἐνέσπειρε τὸν πανικὸν εἰς τὰ 'Αμερικανικὰ Χρηματιστήρια εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ τὴν μεταδώσῃ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, Αἴγυπτον καὶ Τουρκίαν.

'Η Αἴγυπτος ἦτο ἤδη πολὺ εὐαίσθητος ὡς ἐκ τῆς ἐκεῖ παθολογικῆς ἀναπτύξεως τῆς κερδοσκοπίας ἐπὶ παντὸς τίτλου (τοιοῦτοι δ' ἀνεφαίνοντο ἀνὰ εἷς καὶ δύο καὶ περισσότεροι εἰς κάθε στιγμὴν τῆς ἡμέρας) καὶ ἐκ τῆς ἐκφρονος πλέον κερδοσκοπίας ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων 'Αλεξανδρείας καὶ Καΐρου κτλ. κατόπιν καὶ τῆς ἄνευ ὁρίων ἐνθυρρύσεως ἣ ὁποία ἐδίδετο εἰς τοὺς κερδοσκόπους ἀπὸ πολλὰς Τραπέζας, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εὑρίσκετο καὶ ἡ Τράπεζα 'Αθηνῶν.

Καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ λάβῃ τραγικὰς διαστάσεις ἡ κρίσις ἐν Αἰγύπτῳ ἀφ' ὅτου, κατ' 'Απρίλιον τοῦ 1907, ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται τὰ πρῶτα συμπτώματα. 'Η Τράπεζα 'Αθηνῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Τουρκίᾳ ὑκέσχε μέγαν κλονισμὸν ὡς ἐκ τοῦ πανικοῦ τῶν καταθετῶν καὶ ἐδέησε νὰ μεταβῇ κατὰ 'Ιούνιον τοῦ 1907 εἰς Παρισίους ὁ κ. Μάτσας διὰ νὰ ζητήσῃ ἐκεῖθεν τὰ μέσα τὰ ὑλικὰ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως ἣν ἐδημιούργησαν κυρίως οἱ κατὰ τόπους διευθυνταὶ τῆς Τραπέζης ἐν τῇ ἁπληστίᾳ των πρὸς πραγτατοποίησιν κερδῶν διαθέτοντες καὶ δὴ ὄχι εἰς ρευστοποιησίμους τοποθετήσεις πᾶσαν κατάθεσιν ἢ Εὐρωπαϊκὰς πιστώσεις ὑπὸ τύπον ἐξωτερικῶν λ)σμῶν ἢ καὶ τριμήνων Συν)κῶν, κυρίως ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης.

Καὶ ἡ ἐπομένη χρῆσις τοῦ 1908 διῆλθεν ἐν τῷ μέσῳ γενικῆς ἀδυναμίας τῶν ἀγορῶν Αἰγύπτου καὶ Τουρκίας ὡς ἐκ τῆς διακοπῆς πάσης πιστώσεως ἐξ Εὐρώπης. 'Η 'Ελλὰς ὅμως κατὰ τὸ φθινόπωρον ὑπέστη ἀκόμη μίαν νομισματικὴν κρίσιν, ἀλλὰ ταύτην ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας πλέον τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος τῆς ἀνανκαστικῆς κυκλοφορίας.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἐν τούτοις δὲν ἦτο παρὰ τὸ αὐτό, δηλ. ἡ συνέχεια τῆς ἐκττώσεως τοῦ χρυσοῦ καὶ Συν)τος, ἡ ὁποία ἔφθασε καὶ μέχρι τοῦ ἀρτίου πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἤρχισε νὰ ἐκπίπτῃ ὁλοὲν τὸ Συν)μα, ἐνόμισαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ παθολογικῆς μορφῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπίστευον εἰς τὴν ἐκ νέου ὕψωσιν αὐτοῦ, καίτοι καὶ αὐτὴ ἡ βαθμιαία αὔξησις τῶν εἰς τὸν ἔλεγχον ἐκχωρηθεισῶν προσόδων ἐμαρτύρει περὶ τῆς ἐξακολουθούσης οἰκονομικῆς προόδου τῆς 'Ελλάδος. 'Η Τράπεζα 'Αθηνῶν ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ κανονίσῃ τιμὴν εἰς τὸ ἄρτιον μὲν διὰ τοὺς τοῦ Κεντρικοῦ Λογαρισμοὺς καὶ πρὸς 106 τοὺς τῶν ὑ)των ἀπέναντι 1.10 τοῦ προηγουμένου ἔτους.

'Ο ἰσολογισμός της παρουσίασε τὸ ἑξῆς φαινόμενον. Τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς δὲν ἀπεῖξε πολὺ ἀπὸ τὸ ἐνεργητικὸν τῶν δύο προηγουμένων χρήσεων, ἀλλ' ἐνῷ ηὔξησε τοὺς ἐξωτερικούς της λογαριασμοὺς εἰς τὸ παθητικὸν αἰσθητῶς ἀπὸ 26.762.000 εἰς 31. 465.000, ἠλάττωσεν αἰσθητῶς καὶ τὰς διαθεσιμότητάς της ἀπὸ 15. 957.000 εἰς 12.101.000 μόνον, καὶ δὴ ἀπέναντι Καταθέσεων 73. 712.000 καὶ μὲ 18 'Υπο)ματο, ἱδρυθέντων ἐν τῷ μεταξὺ τοιούτων εἰς τὸ Χορτοὺμ τοῦ Σουδάν, τὴν Καβάλλαν καὶ τὴν Ρεθύμνην τῆς Κρήτης.

Τὰ κέρδη τὰ ἀκαθάριστα ἀνῆλθον εἰς 5.432.000 (ἀπέναντι 5. 938.000) αἱ δὲ ἀποσβέσεις ἀναξιοχρέων ὀφειλῶν ἀνῆλθον εἰς 1. 590.000 (ἀπέναντι Δραχ. 1.022.000), χρησιμοποιηθέντων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν πέρυσι κρατηθέντων ἐκ 500 000 Προνοίας. 'Εννοεῖται ὅτι ἐκ τῶν ὑστέρων γνωρίζομεν ὅτι αἱ ἀποσβέσεις ἐκεῖναι δὲν ἦσαν παρὰ ἐλάχισται ἐν συγκρίσει μὲ τὰ ἀνοίγματα τῶν διαφόρων της λ)σμῶν καὶ ἰδίως τῶν ἐπὶ χρεωγράφων. Τὰ διανεμηθέντα καθαρὰ κέρδη ἦσαν τὰ αὐτὰ Δραχ. 3.690.008 πρὸς 9 Δραχ. κατὰ μετοχήν.

Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐσημειώθη καὶ μὲ τὴν ἐν τῷ νεοδμήτῳ καὶ ἰδιοκτήτῳ κτιρίῳ της εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου ἐγκατάστασιν τῆς Τραπέζης κατα Μάϊον. 'Αλλὰ τὸ ἴδιον ἔτος ἐκεῖνο ἐσημειώθη καὶ μέγα γεγονὸς ἐν τῇ 'Ανατολῇ, ἡ κατὰ 'Ιούλιον 1908 ἀνακήρυξις τοῦ περιφήμου Συντάγματος ἐν Τουρκίᾳ, γεγονὸς ὅπερ ἐπέδρασε μετὰ ταῦτα πολὺ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

ΝΕΑ Υ)ΜΑΤΑ
ΤΟ ΔΙΛΛΗΜΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Τὸ ἔτος 1909 ἡ Τράπεζα 'Αθηνῶν εἶχε ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ κρίσεών τινων ὡς τὴν τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Σουλτάνου 'Αβδοὺλ—Χαμὶτ κατ' 'Απρίλιον τοῦ 1909 κατόπιν τῆς ἐκραγείσης ἐπαναστάσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν τῆς ἐναντίον αὐτῆς ἐκστρατείας τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ Θεσσαλονίκης ὑπὸ τὸν Σεφκὲτ Πασσᾶν, τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἐναντίον τοῦ 'Ελληνικοῦ ἐμπορίου μποϋκοτὰζ καὶ ἀκόμη τὴν κατ' Αὔγουστον ἐκραγεῖσαν ἐπανάστασιν τοῦ Γουδῆ ἐν 'Αθήναις. Καὶ ὅμως ἀντὶ περιστολῆς ἡ Τράπεζα προέβη εἰς

νέας ἐπεκτάσεις διὰ τῆς ἱδρύσεως ἑπτὰ ὅλων νέων ὑ)των ἐξ ὧν τὰ δύο ἐν Ἑλλάδι (Τρίπολις καὶ Λάρισσα) τὰ τέσσαρα ἐν Τουρκίᾳ (Σαμψοῦς, Τραπεζοῦς, Σέραις καὶ Ξάνθῃ), καὶ τὰ δύο ἐν Αἰγύπτῳ (Μανσούρα καὶ Ζαγαζὶκ), ἀναβιβάσασα οὕτω τὰ ὑ)ματά της εἰς 26, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ κρίσις τοῦ 1907, ἡ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ πολλοὺ, μῆνας μετὰ τῆς ἐξελισσομένης εἰς ἐπίφοβα καὶ ἀλεπάλληλα γεγονότα πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Εὐρώπης, ὡς ἦτο τὸ Μαροκινὸν ζήτημα, ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος τῆς Τουρκίας κατόπιν τῆς ἐν Ρεβαλ σενεντεύξεως, ἡ προσάρτησις τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, ἡ ἀνακήρυξις εἰς βασίλειον τῆς Βουλγαρίας, ἡ ἀνακήρυξις τῆς ἑνώσεως τῆς Κρήτης, ὁ ἐκθρονισμὸς τοῦ Σουλτάνου, ἡ ἐπανάστασις τοῦ Γουδῆ, τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἀνθελληνικὸν μποϋκοτὰζ οὐδὲν καλὸν προοιωνίζοντο διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου καὶ διὰ τὴν παγκόσμιον οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ὁμολογουμένως εὑρέθη τότε προ φοβεροῦ διλήμματος. Νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν θέσιν της ἀπὸ τοὺς εἰς δεκάδας ὅλας ἑκατομμυρίων ἀνερχομένους ἐπισφαλεῖς ἐπὶ τίτλων Λ)σμούς, ἢ νὰ ἀναμείνῃ καλλιτέραν περίστασιν. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν θὰ ἠναγκάζετο νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀθρόαν ἐκποίησιν τῶν πολυειδῶν τίτλων οὓς κατεῖχε διὰ λ)σμὸν τῶν πελατῶν της, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον καμμίαν τρέχουσαν τιμὴν ἢ εὑρίσκοντο εἰς τιμὰς ἐντελῶς χαμηλὰς καὶ ἑπομένως θὰ συνέτεινεν ἀκόμη εἰς τὴν χειροτέρευσιν αὐτῶν καὶ ἰδίως τῶν ἰδίων της μετοχῶν διότι καὶ ἐπὶ ἐγγυήσει μεγάλου μέρους αὐτῶν εἶχε λαμβάνειν ἀρκετὰ ἑκατομμύρια. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς θέσεως τῶν πελατῶν της, δεδομένου ὅτι οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν ἄνευ μέσων καὶ συγκαταριθμοῦντο μάλιστα μεταξὺ τοῦ ἰδίου προσωπικοῦ της, θὰ ἔφερε καταστροφὰς ἀνυπολογίστους εἰς τὴν Τράπεζαν, διότι ὄχι μόνον θὰ τὴν ἐξέθετεν εἰς ζημίας δεκάδων ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν παρέσυρεν εἰς ἐντελῆ καταστροφὴν ἀπὸ τὸν πανικὸν ὃν θὰ προεκάλει.

Καὶ διὰ τοῦτο προὐτίμησε νὰ ἀποκρύπτῃ ἐπιμελῶς τὴν πραγματικήν της θέσιν ἀπὸ τὸ πολὺ κοινὸν καὶ νὰ ἀναμένῃ καλλιτέραν τύχην καὶ περίστασιν, διὰ τὴν ἔλευσιν τῆς ὁποίας ἐνεθαρρύνθη ἀπὸ τὴν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1909 παρατηρηθεῖσαν βελτίωσιν τοῦ Χρηματιστηρίου, ἐπιδιδομένη εἰς τρεχούσας ἐργασίας διὰ τῶν πολυπληθῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, τὸν ὁποῖον παρεδέχθη τὸ Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ἐξηκολούθησεν ἡ Τράπεζα νὰ ἐξαπλοῦται εἰς ὑ)ματα καὶ ἐργασίας ἐμπορικῆς φύσεως μέν, ἀλλ' ὄχι πάσας ἄνευ κινδύνων ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας μερικῶν ἐκ τῶν διευθύνσεων τῶν ὑπ)των της.

Τὴν συγκατάθεσίν της εἰς ἓν πρόγραμμα ἐπεκτάσεως ἐμπορικῆς ἔδωκε διὰ παμψηφίας καὶ ἡ ἔκτακτος Γεν. Συνέλευσις τῶν Μετόχων της τὴν 12/25 Δεκεμβρίου 1909.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Γεν. Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης, ἐνῷ ἀπέλυε ἀρκετοὺς ἐκ τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῶν ὑ)των της δι' ἀνεπάρκειαν, διώριζεν ἄλλους οἱ ὁποῖοι κατὰ μέγα μέρος δὲν ἐφάνησαν ἀντάξιοι τῆς ἀποστολῆς των, διότι περιέπλεξαν τὴν Τράπεζαν εἰς νέας δυσχερείας ὄχι μικρᾶς σημασίας καὶ νέας ζημίας ὄχι εὐκαταφρονήτους.

Ἡ ἀπότομος ἐπέκτασις τῆς Τραπέζης ἄλλως τε εἶχε καὶ τοῦτο τὸ ἄτοπον, ὅτι δὲν ἔδωκε καιρὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της νὰ καταστῇ ἱκανὴ ὅπως ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιθεώρησιν αὐτῆς εἴς τε ὀργανισμὸν καὶ πρόσωπα κατάλληλα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνέτεινεν εἰς τὸν ἐκτροχιασμὸν τινῶν ἐκ τῶν διευθύνσεων τῶν ὑ)μάτων της, καίτοι ἡ Γεν. Διεύθυνσις ἐδείκνυε πολλὴν προσπάθειαν εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι ταχυτέραν ὀργάνωσιν τοῦ ἐλέγχου διὰ συμβουλίων εἴτε τοπικῶν ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἴτε γενικῶν ὡς ἐν Ἀθήναις. Ἀλλὰ περισπωμένη καὶ περὶ πολλὰ ἄλλα ὡς πολυπραγμονοῦσα δὲν ἔδιδε τὴν προσήκουσαν σύντονον προσοχὴν ὅπως τὰ λαμβανόμενα μέτρα, τὰ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν διαρκῆ καὶ τὴν συστηματικὴν ἐπίβλεψιν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν καὶ ὑ)μάτων, ἐφαρμόζωνται κατὰ γράμμα καὶ ἀγρύπνως. Ὁ κ. Μάτσας, κληρονομήσας μίαν κατάστασιν πραγμάτων δημιουργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πεσμαζόγλου ὑπὸ συνθήκας ὁμαλωτέρας καὶ εἰς μικροτέρας διαστάσεις, εὑρεθεὶς δὲ καὶ πρὸ ἀπροόπτων, ἀντὶ νὰ συσπειρωθῇ περὶ τὰ ἀποκλειστικὰ συμφέροντα τῆς Τραπέζης, τὰ ὁποῖα ἔλαβον τόσας διαστάσεις καὶ διέτρεχον τόσους κινδύνους, προετίμησε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἰδίαν πολυπράγμονα πολιτικὴν τοῦ προκατόχου του, συγκεντρώνων μέγα μέρος τῆς οἰκονομικῆς κινήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς χεῖρας του. Ἡ πολυπραγμοσύνη ὅμως αὕτη ἔβλαψεν ἐν τέλει καὶ τὴν Τράπεζαν καὶ προσωπικῶς τὸν ἴδιον.

Ἐξετάζοντες ἤδη τὸν ἰσολογισμὸν τῆς Τραπέζης τῆς χρήσεως 1909 εὑρίσκομεν τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα σημεῖα.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τό ὑ)μα Ἀλεξανδρείας ἐγκατεστάθη εἰς τὸ μέγαρον τῆς ὁδοῦ Σερὶφ Πασσᾶ, ὅπου ἄλλοτε ἦσαν ἐγκατεστημένα τὰ γραφεῖα τῆς Τραπέζης Comptoir Financier καὶ ἡ ἐν Καΐρῳ Τράπεζα Banque d' Escompie d' Egypte συγχωνευθεῖσα μετὰ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν τὴν 9 Μαΐου 1909 ἐξεχώρησε τὴν ἐν τῇ αἰγυπτιακῇ πρωτευούσῃ ἐγκατάστασίν της, ἀλλὰ καὶ τὴν πελατείαν της.

Καὶ ἐν πρώτοις αἱ διαθεσιμότητες τῆς Τραπέζης ληγούσης τῆς χρήσεως 1909 καίτοι ηὐξημέναι ἀπὸ 12,101,000 εἰς 18,331,000 πάλιν δὲν ἦσαν βεβαίως διόλου ἐπαρκεῖς, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις της, ἀλλ' οὔτε κἂν πρὸς πρόχειραν ἀντιμετώπισιν τῶν δεινῶν περιστάσεων τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἔχουσα τὸ βάρος τῶν κολοσσιαίων περιπλοκῶν της καὶ τῶν ἐκ τούτων μελλουσῶν νὰ προκύψουν μεγάλων ζημιῶν, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι προσεπάθει διαθέτουσα κάθε διαθεσιμότητα νὰ προσκομισθῇ ἀντὶ παντὸς τρόπου κέρδη ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ καλύψῃ τὰς ζημίας της. Ἀπόδειξις ἀντὶ νὰ αὐξήσῃ τὰς διαθεσιμότητάς της, ηὔξηαε τοὺς τρέχοντας ἠγγυημένους Λ)σμούς της ἀπὸ 93,000.000 εἰς 103,286,000.

Ἀλλ' ἐν ὅσῳ διήρχετο ὁ καιρὸς καὶ ἡ ἀναμενομένη βελτίωσις δὲν ἐφαίνετο, αἱ ζημίαι της ὠγκοῦντο, καθότι μὲ τοὺς τόκους μὲ τοὺς ὁποίους ἐπεβαρύνοντο οἱ ἐπισφαλεῖς της λ)σμοί, ἐπληρώνοντο τὰ μερίσματα τῶν μετοχῶν της. Τὸ ἐνεργητικόν της ἀνῆλθε καὶ πάλιν αἰσθητῶς ἀπὸ 164,636,000 εἰς 178,814,000, ἀλλὰ τὰ κέρδη της, τὰ ἀκαθάριστα, ἔμειναν εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον ὡς καὶ αἱ ἀποσβέσεις της, αἵτινες ἀνῆλθον καὶ πάλιν εἰς 1,093,116.

Εἰς τὸ Παθητικὸν ηὔξησαν αἱ καταθέσεις ἀπὸ 71,152,000 εἰς 89,094,000, ἐνῷ οἱ ἐξωτερικοί της Λ)σμοὶ κατέπεσαν ἀπὸ 31,465,000 εἰς 22,031,000, τοῦθ' ὅπερ ἀπεδείκνυεν ὅτι αἱ Εὐρωπαϊκαί της πιστώσεις ἀπεσύροντο ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Εἰς τὸ Παθητικὸν τοῦ 1909 κατὰ πρώτην φορὰν παρουσιάσθη καὶ τὸ κεφάλαιον «Προσωρινοὶ λ)σμοὶ καὶ διάφορα» μὲ δρχμ. 5.189.789 οἱ ὁποῖοι ἀπέκρυπτον μέρος τῶν ζημιῶν της. Ἡ χρῆσις αὕτη παρουσίασε καὶ τὸ σημεῖον, λίαν ἐνδιαφέρον, τῆς σχεδὸν κατὰ 50 ο)ο σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ Ταμιευτηρίου της ἀπὸ 6,976.586 εἰς 9,581,200, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐμαρτύρει ὅτι ἡ λαϊκὴ ἀποταμίευσις προήγετο ὁλοέν.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΙΣ 60.000.000

Ἡ βελτίωσις ἡ παρατηρηθεῖσα κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1909 τῶν Εὐρωπαϊκῶν χρηματαγορῶν καὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν τοιούτων, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της καίτοι μεμετρημένη, ὡς βαίνουσα μεταξὺ ἐμποδίων,

Ἰδιαιτέρως ἐν Ἀνατολῇ καὶ Ἑλλάδι εἰδικῶς, ὡς ἐκ τῆς ἐκρυθμότητος τῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γουδῆ καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Βενιζέλου αἱ ἐργασίαι ὑφίσταντο καχεξίαν χαρακτηριστικὴν τῆς κρισιμότητος, ἣν διηρχόμεθα.

Ἀλλ' ἡ μικρὰ Ἑλλὰς οἰκονομικῶς ἦτο πολὺ περισσότερον ἰσχυρὰ ἀφ' ὅ,τι θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ, διὰ τοῦτο μεθ' ὅλας τὰς πολιτικὰς δυσχερείας, ἃς διήρχετο ἀπό τε ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀπόψεως, ἀντὶ νὰ ὑποστῇ οἰκονομικὸν κλονισμόν, τοὐναντίον ἀντέστη εἰς καταπληκτικὸν βαθμόν, καὶ διὰ τοῦτο παρουσίασεν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς εὐρωστίας της τῆς οἰκονομικῆς.

Ἓν ἐκ τῶν σοβαρῶν φαινομένων τῆς ἰσχυρᾶς της θέσεως παρουσίασε τὸ ἐξωτερικόν της συν)γμα, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἤδη μονιμοποιηθῇ εἰς τὸ ἄρτιον μὲ τάσεις καὶ κάτω τοῦ ἀρτίου ἀκόμη.

Ὁ ψηφισθεὶς νόμος ,ΓΧΜΒ' τοῦ Μαρτίου 1910, ὁ ὀφειλόμενος εἰς τὸν Βαλαωρίτην, ἦλθε ν' ἀποδείξῃ περιτράνως τὴν εὐρωστίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ λύσῃ τοὐτοχρόνως τὴν νομισματικὴν στενότητα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἀρκετὰ ἤδη ἔτη ὑπέφερε μεγάλως τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, καὶ ἐδυσχεραίνοντο οἱ δοσοληψίαι τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν βαίνουσα τὴν αὐτὴν ὁδὸν τῆς ἐπεκτάσεως, καὶ διὰ ταύτης τῆς συγκαλύψεως τῆς καταστάσεώς της τῆς πραγματικῆς, προέβαινεν εἰς τὴν ἵδρυσιν νέων ὑποκαταστημάτων, ἤτοι δύο ὑποπρακτορείων, τοῦ ἑνὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, συνοικίᾳ Μιδδάν, τοῦ ἑτέρου ἐν Καΐρῳ, ἐν τῇ συνοικίᾳ Μούσκῃ, καὶ ἀκόμη ἐν Λεμησῷ τῆς Κύπρου, ἐν Χίῳ, Ἰωαννίνοις, Κερασοῦντι τοῦ Πόντου, Σάμῳ καὶ Μερσίνῃ τῆς Κιλικίας.

Τὴν εἰς ὑπ)ματα ταχυτάτην ταύτην προεκτασίν της μὴ δικαιολογουμένην ἀπὸ τὴν ἀναιμίαν τοῦ ὀργανισμοῦ της τοῦ ὑπηρεσιακοῦ, συνεπλήρωνε διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν μετοχικῶν της κεφαλαίων, καθότι ἀπεφάσιζε τὴν ἔκδοσιν νέων τοιούτων ἐξ 20 ἑκατομμ. τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ ἐπραγματοποίησε κατὰ τὴν χρῆσιν 1910 εἰς τιμὴν ἄνω τοῦ αρτίου, ἤτοι 110.

Καὶ οὕτως ἐνῷ ἀνεβίβαζε τα κεφάλαιά της εἰς 50 ἑκατομ. ἐξησφάλιζε τὴν ἔκδοσιν 10 ἑκατομ. ἀκόμη. τῇ συμπράξει πάντοτε τῆς Banque de l'Uuion Parisienne, ἡ ὁποία εἶχεν ἤδη ἀναμιχθῇ εἰς τὰ τῆς Τραπέζης ἐν μεγάλῃ κλίμακι, καθότι τῶν ὑπ)των τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν αὐξανομένων, ἀπέκτα πελατείαν ὄχι εὐκακαταφρόνητον, τῶν πλείστων ἐν Γαλλίᾳ ἐργασιῶν κατὰ προτίμησιν διεξαγομένων ὑπ' αὐτῆς.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΝΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ
Ο ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1910

Καὶ ἐνῷ ἐπεξετείνετο ἡ Τράπεζα εἰς ὑπ)ματα καὶ μετοχικὰ κεφάλαια, ἐπεξετείνετο ταυτοχρόνως καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις, καθότι ἵδρυεν ἐν Λονδίνῳ τὴν Macedonian Giannaciis Tobaco Co Ld, τῇ συνεργασίᾳ σπουδαίων τινῶν καπνεμπορικῶν καὶ τραπεζιτικῶν οἴκων τῆς Καβάλλας καὶ τῆς Θεσ)νίκης, ὡς καὶ τῆς Ἑταιρείας Uestos Giannaclis Co Ld

Ἡ Ἑταιρεία ἐκείνη ἱδρύετο ἐν Λονδίνῳ, ἵνα ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας κατορθώσῃ νὰ ἐργασθῇ ἀκωλύτως ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ταῖς ἄλλαις καπνοπαραγωγοῖς ἐπαρχίαις τῆς Τουρκίας, ὅπου ἐμαίνετο τὸ μποϋκοτὰζ τῶν Νεοτούρκων ἐναντίον παντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου

Ἐκτὸς τούτου ἡ Τράπεζα ἐλάμβανε μέρος κατὰ 12 1)2 ο)ο εἰς τὸ ἐξ 150 ἑκατομ. δάνειον τῆς Ἑλλάδος, οὗτινος τὴν ἔκδοσιν εἶχον ἀναλάβει μετὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δια-

φοροι γαλλικαὶ Τράπεζαι μετὰ τῶν ἐν Λονδίνῳ οἴκων Χάμπρο καὶ Ἐρλάγγερ. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἡ Τράπεζα ἵδρυσε τὸ πρῶτον τοπικὸν συμβούλιόν της ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀποτελεσθὲν ἀπὸ τοὺς Μ. Σαλβάγον, Ι. Σεβαστοπουλον καὶ Α. Ζερβουδάκην, οἱ ὁποῖοι ἀφιλοκερδῶς ἀνέλαβον νὰ ἐξασκοῦν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ πιστώσεων τῶν ὑ)ίων ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡ ἰδέα ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο θαυμασία, ἀλλ' ἂν τὸ τοπικὸν συμβούλιον ἀπετελεῖτο ἀπὸ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐπ' ἀμοιβῇ καὶ ὄχι ἀφιλοκερδῶς θ' ἀνελάμβανον τὴν εὐθύνην τοῦ σπουδαιοτάτου ἐκείνου ἐλέγχου, προκειμένου περὶ τόσων μεγάλων συμφερόντων καὶ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης. Διὰ τοῦτο τὸ συμβούλιον ἐκεῖνο τὸ τοπικὸν δὲν ἴσχυσεν ὡς ἐκ τῆς ἀκαδημαϊκῆς του συστάσεως νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας τόσας ὅσας θ' ἀνέμενον οἱ μέτοχοι τῆς Τραπέζης.

Καὶ ἰδοὺ ποία παρουσιάσθη ἡ κατάστασις τῆς Τραπέζης διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς δεκάτης ἑβδομης χρήσεώς της ἦτοι τοῦ 1910.

Νέοι Σύμβουλοι ὁ γνωστὸς ἐθνικὸς εὐεργέτης Ἐμμ. Μπενάκης, ὁ μετὰ ταῦτα καὶ πρῶτος Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ κατόπιν Δήμαρχος Ἀθηναίων, Ὁ Μ. Σαλβάγος τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ Βαρῶνος Δὲ Νεφλίζ Παρισίων καὶ ὁ γνωστὸς τραπεζίτης τῆς Κων)πόλεως Ἡλιάσκος, ὁ μετὰ ταῦτα καὶ Γεν. Διευθυντὴς αὐτῆς. Ἐκ τῶν τριῶν ὑποδιευθυντῶν τῆς Τραπέζης ὁ μὲν Κατσελίδης εἶχεν ἀποθάνει, οἱ δὲ δύο ἕτεροι Σ. Ξουρῆς καὶ Δ. Μπέμπης προεβιβάσθησαν εἰς διευθυντὰς τοῦ Κεντρικοῦ.

Ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης 267,342.552, ἀπὸ 178.814,291. Ἐντὸς ἑνὸς ἔτους αὔξησις κατὰ 50 ο)ο εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἦτο αὔξησις φυσιολογικὴ καθ' ὅτι προϋποθέτει τὴν τοποθέτησιν ἐντὸς ἑνὸς καὶ μόνον ἔτους 70 σχεδὸν ἑκατομμυρίων. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν τὰς μὲν προεξοφλήσεις ν' ἀνέλθουν ἀπὸ 19,000.000 εἰς 32 543.000, τοὺς ἠγγυημένους της λογαριασμοὺς ἀπὸ 103 286 000 εἰς 137.072,000, τοὺς τρέχοντας χρεωστικοὺς λ)σμοὺς ἀπὸ 11.789.000 εἰς 28.045 000 καὶ τὰς ὁμολογίας Ἐθνικῶν δανείων λιμενικῶν Ταμείων καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ἀπὸ 9.859.000 εἰς 15,923.000 κτλ.

Εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς Τραπέζης παρουσιάζεται σπουδαία καὶ πάλιν αὔξησις ὧν τε καταθέσεών της καὶ τῶν ἐξωτερικῶν της καὶ τρεχόντων πιστωτικῶν λ)σμῶν, διότι τὰ μὲν πρῶτα ἀνῆλθον ἀπὸ 89.094.000 εἰς 127 260.000, οἱ δεύτεροι ἀπὸ 22.031.000 εἰς 39.733.000 καὶ οἱ τρίτοι ἀπὸ 10.692 000 εἰς 23.514 000. Ἀλλὰ καὶ οἱ «Προσωρινοὶ Λ)σμοὶ καὶ διαφορα» ἐπληθύνθησαν ταὐτοχρόνως ἀπὸ 5.189.000 εἰς 13.237.000.

Τὰ πραγματοποιηθέντα ὅμως κέρδη μεθ' ὅλην τὴν καταπληκτικὴν αὔξησιν τῶν πιστώσεων καὶ κεφαλαίων της καὶ τὴν ἀποτομον ἐξαπλωσιν μὕτῆς εἰς ὑποκαταστήματα καὶ ἐργασιας δὲν ἀνῆλθον πέραν τοῦ ἐπιπέδου τῆς παρελθούσης χρήσεως, δ,ότι ἀπὸ 5.452 600 ἀνῆλθον μόλις εἰς 5 635.394 ἐνῶ κατ' ἀντίθεσιν αἱ ἀποσβέσεις της κατῆλθον ἀπὸ 1.093.116 εἰς μόνον 364.680 τοῦ αὐτοῦ περίσματος ἐκ δραχ. 9 διανεμηθέντος καὶ πάλιν εἰς τοὺς μετόχους τὸ ὁποῖον καὶ δισνέμετο τακτικῶς ἀπὸ τοῦ 1907 ἤδη.

Ἐὰν κρίνῃ δέ τις καὶ ἀπὸ τὴν δρᾶσίν της καὶ ἀπὸ τὴν προϊοῦσαν εἰς κινδύνους πορείαν της, καθισταμένην ἀκόμη δυσχερεστέραν ὡς ἐκ τῆς ἐξακολουθούσης καχεξίας εἰς τὰς τιμὰς τῶν εἰς χεῖράς της ἐπὶ ἐγγυήσει τίτλων, εὐκόλως ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὸ ναυάγιον δὲν θὰ ἦτο ἀπρόοπτον διὰ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν.

Οἱ κατωτέρω παρατιθέμενοι ἀριθμοὶ δίδουσι τὸ σημεῖον τοῦ βαθμοῦ μέχρι τοῦ ὁποίου ἐξετίθετο ἡ Τράπεζα ἄνευ ἀναλόγου ἀντισταθμίσματος εἰς κέρδη :

Ἡ Ταμειακὴ της κίνησις ἀπὸ 2.736.316.000 ἔφθασεν εἰς 4.429.104 000.

Τα ἐξωτερικὰ γραμμάτια ἀπὸ 168.175.000 ἔφθασαν τὰ 252, 436.000.

Ἡ ἀγοροπωλησία Συν)τος ἀπὸ 715.282.000 εἰς 1,ο10 391.000.

Ἡ κίνησις τῶν καταθέσεών της ἀπὸ 473.ο11.000 εἰς 610. 513.000.

Ἡ κίνησις τῶν προεξοφλήσεών της ἀπὸ 144.498.000 εἰς 210.998.000.

Διαρκούσης τῆς χρήσεως 1910 ἡ θέσις τῶν εἰς δυσχερείας περιπεσουσῶν ἑταιριῶν Προνομιούχου τῆς Σταφίδος καὶ Ἑταιρίας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ἐβελτιώθη οὐσιωδῶς ἐκ τῆς μικρᾶς ἐσοδείας τῆς Σταφίδος δεδομένου ὅτι ἡ περίσσεια τοῦ προϊόντος, ὡς ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ ἀμφοτέρων τῶν Ἑταιριῶν, μόνον δυσχερείας ἐδημιούργει εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Ἐπιπροσθέτως ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐν ταῖς πρασπαθείαις της πρὸς ἐδραίωσιν τῆς Προνομιούχου, ἐπέτυχε τὴν διὰ λ)σμόν της ἔκδοσιν ἑνὸς δανείου ἀπὸ λ. στ. 500.000 τὸ ὁποῖον θα διετίθετο πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσφερομένων νὰ ἐκριζώσουν τὰς ἀμπέλους των ἵνα ἐπὶ τέλους κατορθωθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ ἐλάττωσις τῆς ἐσοδείας τῆς Σταφίδος, καὶ ἐκ τούτου ἐπιτευχθῇ ἡ εὐημερία τῆς Προνομιούχου ἑταιρίας πρὸς προστασίαν τῆς Σταφίδος.

1911 - Η ΝΕΑ ΚΡΙΣΙΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ
ΙΤΑΛΟΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1910 παρατηρηθεῖσα χαλάρωσις τῆς πολιτικῆς ὀξύτητος τῆς καταστάσεως καὶ ἡ βελτίωσις τῶν ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων, ἀκόμη δὲ ἡ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἑνὸς ἤδη ἔτους ἀναπτυχθεῖσα δραστηριότης ἐξηκολούθησε σχεδὸν ἀπροσκόπτως μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1911, ὅτε καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εὑρίσκετο εἰς τὸ Ζενὶθ τῆς δράσεώς της ἱδρύσασα ἐνέα ὑ)ματα ἐξ ὧν ἓν ἐν Ἀμβούργῳ τῆς Γερμανίας, δύο ἐν Ἑλλάδι (Καρδίτσα καὶ Ἀγρίνιον) τρία ἐν Αἰγύπτῳ (Μίτδαμρ, Ταντα καὶ Μπενί-Σοὲφ) ἓν εἰς τὸ Πόρτ-Σουδὰν τοῦ Σουδάν, ἓν ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας καὶ ἓν ἀκόμη εἰς Μπάφραν τοῦ Πόντου. Οὕτως ἡ Τράπεζα φαίνεται ἐξαπλουμένη εἰς δεκάδας ὑ)μάτων ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος ἡκιστα ἐπαρκοῦς διὰ προετοιμασίαν καταλλήλου προσωπικοῦ διὰ ταῦτα καὶ καταλλήλων ἐπιθεωρητῶν καὶ ἐλεγκτῶν διὰ τὰς ἐργασίας της, αἵτινες ἐλάμβανον διαστάσεις καταπληκτικάς, ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς πραγματοποιήσεως κερδῶν, ἵνα δι' αὐτῶν ἐπιτευχθῇ ἐλαφρυσις τῆς Τραπέζης ἀπὸ τὰς ὀγκουμένας ζημίας της ἀλλὰ καὶ ἱκανοποίησις τῶν διευθυντῶν τῶν ὑ)των, οἵτινες λαμβάνοντες μικροὺς σχετικῶς μισθοὺς ἐβάσιζον τὰς ἐλπίδας των εἰς τὰ γενναῖα ἐπὶ τῶν κερδῶν ποσοστά των.

Ἐκ τῶν Ὑποκαταστημάτων εἰς μεγάλας περιπλοκὰς ἐξώθησε τὴν Τράπεζαν ἡ Διεύθυνσις τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Πόντου, ἧς πολυπραγμονοῦσα ἐξέθηκεν ἀρκετὰ τὴν Τράπεζαν εἰς πιστώσεις ἐντελῶς ἄνευ βάσεων σοβαρῶν. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1911 ἤδη ἐξεδηλοῦτο ἡ νέα κρίσις ἐν Αἰγύπτῳ κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εὑρίσκετο ἐξηπλωμένη εἰς 43 διάφορα Ὑποκαταστήματα, εἰς ποικιλωνύμους ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Αἰγύπτῳ ἐπιχειρήσεις δηλ. συμμετοχὰς εἰς Ἑταιρίας καὶ ἔχουσα ἤδη συμπεπληρωμένον τὸ κεφάλαιόν της εἰς 60,000000 ὁλόκληρα πλέον!5,676,250 εἰς ταμιακὸν ἀποθεματικὸν καὶ μόνον Δρχ. 504,301 ἀποθεματικὸν προνοίας περιορισθὲν αἰφνιδίως εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀπὸ 5,000.000.

Ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ Αὐγούστου 1911 ἔφθασεν εἰς ἐνεργητικὸν 312, 704,000, ἀνελθὸν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπὸ 267,342,000 ἐντὸς ὀκτὼ καὶ μόνον μηνῶν. Οἱ ἠγγυημένοι Λογαριασμοί της εἰς 153.138,000 ἀπὸ 137, 072,000 αἱ δὲ κατοθέσεις της ἀπὸ 129,260,000 εἰς 162,309,000 καὶ οἱ προεξοφλήσεις της ἀπὸ 32.543,000 εἰς 45.144,000.

Ἀλλ' ὅταν ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ πέραν ἤρχισε τὸ Μαροκινὸν ζήτημα ν' ἀπειλῇ πανευρωπαϊκὴν σύγκρουσιν, ὅταν μετὰ ταῦτα ἐξεράγη ὁ Ἰταλο-Τουρκικὸς πόλεμος, καὶ ἐπῆλθον αἱ πτωχεύσεις τῆς Τραπέζης Μυτιλήνης, καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ πολυεκατομμυριούχου θεωρουμένου Ζερβουδάκη, τοῦ καὶ μέλους τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τότε ἡ Τράπεζα καὶ πάλιν ἀρχίσασα νὰ αἰσθάνηται τὸ ἔδαφος κλονιζόμενον ὑπὸ τοὺς πόδας της, καίτοι ἡ Ἑλλὰς καὶ πάλιν δὲν ἐπηρεάσθη ἀπὸ τὴν κρίσιν ἐκείνην, ἔσπευσε νὰ ἀποπειραθῇ ταχεῖαν περισυλλογήν. Δι' ὃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὸ ἐνεργητικόν της κατέπεσεν ἐντὸς τεσσάρων μόνον μηνῶν εἰς 284,957,000 ἀπὸ 312,7ο4,000 αἱ προεξοφλήσεις της ἀπὸ 45,149,000 εἰς 28,468,ooo, ἐνῷ οἱ ἠγγυημένοι της ἀπὸ 153 ἀνήρχοντο τα 155 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ καὶ αἱ καταθέσεις της κατέπεσαν ἀπὸ 162 εἰς τὰ 140 ἑκατομμύρια.

Αἱ διαθεσιμότητες τῆς Τραπέζης ἐσημειοῦντο ὡς ἀνερχόμενοι εἰς 32,172,ooo. ποσὸν δηλ. ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἀπὸ 43 Ὑποκαταστήματα ἔχοντα παθητικὸν κολοσσιαῖον νὰ ἐξυπηρετήσουν κατὰ τὰς δεινὰς ἐκείνας περιστάσεις, παθητικὸν ἀνερχόμενον κυρίως :

Εἰς καταθέσεις	143,319,ooo
Εἰς ἐξωτερ. Λ)σμοὺς	43,72ο,ooo
Εἰς χρεωστικ. Λ)σμοὺς	29.885,ooo
Ἦτοι τὸ ὅλον	216,924,000

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐξογκωθέντας κατὰ τὸ 1910 «προσωρινοὺς Λ)σμοὺς καὶ διάφορα» τοὺς βλέπομεν κατερχομένους ἀπὸ 13,237,ooo εἰς μόνον 847,48ο ταὐτοχρόνως δὲ καὶ τὸ ἀποθεματικὸν προνοίας ἀπὸ 5,ooo,ooo εἰς 504,ooo. Τὰ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης τοῦ ἀποθεματικοῦ προνοίας ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς κ. Ζ. Μάτσας ἐξέθηκε κατὰ τὴν λογοδοσίαν του τῆς 8)21 Μαρτίου 1912 μὲ τὰ ἑξῆς περιφραστικὰ καὶ ὀλίγον ἴσως ἀκατάληπτα τότε.

«Καθ' ὅ,τι ἀφορᾷ περαιτέρω εἰς τὸ ἀποθεματικὸν προνοίας ὅπερ περιωρίσθη κατὰ τὸν ὑπὸ κρίσιν ἰσολογισμὸν εἰς δρ. 5ο4,3ο1 ἐνομίσαμεν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο περαιτέρω ἀναβολὴ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ παρὰ τῆς ἐκτάκτου Γεν. ἡμῶν Συνελεύσεως τῆς 12)25 Δεκεμβρίου 19ο9 ψηφισθέντος προγράμματος. Οὕτω δὲ ἠντλήσαμεν ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ τούτου, ὅπερ τὸ τέλος τοῦ ἔτους θὰ εἶχε νὰ προνοισθῇ καὶ διὰ τοῦ κέρδους τῆς τελευταίας ἡμῶν ἐκδόσεως, ὅπως τὸ μὲν φέρωμεν εἰς τὸ ἄρτιον ὁλόκληρον τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Τραπέζης τὸ δὲ ἵνα συμπληρώσωμεν τὴν ἐκτοτε ἀποφασισμένην λόγῳ δὲ τῶν περιστάσεων μὴ περαιωθεῖσαν ἔτι ἐκκαθάρισιν τοῦ χαρτοφυλακίου τῆς Τραπέζης (κυρίως Αἰγυπτιακοῦ) καὶ τέλος ὅπως χάριν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐκκρεμῶν ἔτι ὑποθέσεων, σχηματίσωμεν νέαν εἰδικὴν δι' ἐκεῖ πρόβλεψιν πρὸς οὐσιαστικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἤδη ὑπαρχούσης τοιαύτης».

Τὰ ἀνωτέρω ἦσαν ἐνδεικτικὰ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκετο ἡ Τράπεζα, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχολογίας τῆς Γεν. Διευθύνσεως.

Τὰ κέρδη τοῦ 1911 τὰ ἀκαθάριστα εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπερέβησαν ἀρκούντως τὰ τοῦ προηγουμένου ἔτους διότι ἀπὸ 5 635.ooo ἀνῆλθον εἰς 7 199 ooo, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν ἀποσβέσεων καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξυπηρετήσεως μεγαλειτέρου κεφαλαίου μετοχικοῦ τὸ διανεμηθὲν μέρισμα κατῆλθεν ἀπὸ Δρ. 9 εἰς δρχ. 7.5ο μόνον. Αἱ ἀποσβέσεις μετὰ τῶν κρατήσεων ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς 2.ο5ο.567 ἐκτὸς τῶν 3ο0.ooo τῆς διαφορᾶς τῶν ἐξαγορασθεισῶν ὁμολογιῶν τῆς Τραπέζης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν τῶν Κεφαλαίων τῆς Τραπέζης παρου-

σιάσθη καὶ πάλιν αὖτη σπουδαίως ηὐξημένη. Ἡ ταμειακὴ π. χ. ἀπὸ 4.429 1ο4.ooo ἀνῆλθεν εἰς 5 911.979 ooo. Τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐξωτερικῶν γραμματίων ἀπὸ 253.436 ooo τὶς 3ο7.517 ooo.

Τῆς ἀγοραπωλησίας Συν)τος ἀπὸ 1.o1o 39o.ooo εἰς 1.21o.518. ooo τῆς δὲ τῶν προεξοφλήσεων ἀπὸ 21o.998.ooo εἰς 314.19o.ooo.

Ἀπὸ τὴν πορείαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης ἂν ἔκρινέ τις θὰ ἔπρεπε νὰ πεισθῇ ὅτι κατάστημα τοιοῦτο διὰ τὴν Ἀνατολὴν θὰ εἶχε μεγίστην χρησιμότητα χάριν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ ὡς τοιοῦτον ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν θὰ ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ ἐπιτυχῶς τὴν ἀνάγκην ταύτην ὄχι καὶ μικρᾶς ἐθνικῆς σημασίας.

Ἂν λοιπὸν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν διρκεῖτο καὶ κατὰ τὰς περι·στάσεις ἐκείνας ὑπὸ Διευθύνσεως σώφρονος καὶ συντηρητικῆς, ὁποία εἶναι ἡ νῦν γενικὴ Διεύθυνσις αὐτῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τῇ ἐξετάσει τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἐνήσκησεν οὗτη εὐθὺς ἀφ' ἧς στιγμῆς (1914) ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της, βεβαίως ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν θὰ κατώρθωνε νὰ διαφύγῃ τοὺς πλείστους τῶν κινδύνων καὶ οὕτω θ' ἀπεσοβοῦντο αἱ πλεῖσται τῶν κολοσσιαίων ὑλικῶν ζημιῶν ἃς ὑπέστησαν οἱ μέτοχοι αὐτῆς, καὶ ἀκόμη πλεῖσται ἄλλαι ἠθικαὶ ζημίαι ἃς ὑπέστη καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα εἴτε τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολήν, ὡς ἐκ τοῦ φόβου ὃν ἐνέπνευσεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐτιγειρήσεις. Καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀνδρωθῇ τόσον ὁ ἑλληνισμὸς καὶ νὰ εἶχε τόσον ἐνισχυθῇ οἰκονομικῶς μεθ' ὅλας τας ἀντιξόους περιστάσεις καὶ νὰ διεδέχετο τὴν τότε Γεν. Διεύθυνσιν ἡ νέα τοιαύτη ἵνα κατορθωθῇ διὰ μέσου τόσων πολιτικῶν κρίσεων ἡ ἀνόρθωσις τοῦ τε γοήτρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος καὶ τῆς κλονισθείσης πρόρριζα θέσεως τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ὡς θὰ καταδειχθῇ ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν χρήσεων τῶν ἑπομένων ἐτῶν 1912 καὶ 1013 ἀμφοτέρων ἀποκαλυψασῶν ἐντελῶς τάς τε ἀπωλείας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀμέσους κινδύνους, οἵτινες ἠπείλησαν αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.

1912 — 13 ΕΚΡΗΞΙΣ
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

Τὸ 1912 ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν διῆλθε πολλὴν κρισιμότητα.

Ἡ οἰκονομικὴ κρίσις τῆς Εὐρωπης καὶ ἰδίως τῆς Αἰγύπτου ἐπέδρασε πολὺ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς πορείας της. Ἡ ἔκρηξις δὲ τοῦ Βαλκανικοῦ πολεμου κατὰ το δεύτερον ἑξαμηνον τοὺ ἔτους ἐκείνου, ἠνάγκασε τὴν Τράπεζαν, ὡς ἐκ τοῦ πανικοῦ ὅστις ἐξερράγη νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ τοῦ τότε κηρυχθέντος δικαιοστασίου διὰ τὰ ἐν Ἑλλαδι καὶ Κρήτῃ ὑ)στηματά της.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δὲν κατώρθωσε ν' ἀνορθωθῇ ἄνευ βαρειῶν ζημιῶν. Ἡ ἐξακολουθήσασα κρίσις συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς κατασκροπῆς καὶ κατὰ τὸν Μάρτιον 1913 ἡ Διοίκησις αὐτῆς παρουσιάζουσα πρὸς τοὺς μετόχους τον ἀπολογισμὸν τοῦ προηγουμένου ἔτους ἐπρότεινε μέτρα ὀδυνηρὰ δι' αὐτούς, τὰ ἑξῆς:

Ἀπόσβεσιν ὁλοσχερῆ τῶν πραγματοποιηθεισῶν ζημιῶν διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ὄχι μονον τῶν καθαρῶν κερδῶν ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 1.6o4.ooo περίπου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀποθεματικῶν προνοιας καὶ τακτικῶν ἀνερχομένων εἰς 6.18o.55o ἀλλα καὶ ἀκόμη μίαν ἀπόσβεσιν ἐκ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου ἐκ δραχ. 15 000.000, δηλ. τὸ ὅλον ἐξ 22.784 000 δραχμῶν ἀποτελουσῶν τὸ 37) 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐξ 6o.ooo.ooo κεφαλαίου της.

Ἡ πρότασις αὕτη γενομένη εἰς ψυχολογικὴν στιγμὴν εὐνοϊκῆς τροπῆς τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ κατόπιν διπλασιασμοῦ τῶν ἐδαφῶν τῆς Ἑλλάδος ἔγειγεν ἀποδεκτὴ ἀπὸ τοὺς μετόχους τῇ ἐμπράκτῳ συνεργασίᾳ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Συνέπεια ὅμως τῶν μετρων τούτων ὑπῆρξεν ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ κ. Ζ. Μάτσα καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ τοῦ κ. Ι. Ἡλιάσκου, γνωστοῦ τραπεζίτου ἐν Κων)πόλει, χαίροντος τὴν ἀμέριστον ἐμπιστοσύνην καὶ τῶν Γάλλων μετόχων.

Κατὰ τὸ 1912 ἡ Τράπεζα δὲν ἐπλήρωσε παρὰ μόνον τὸ ἐκ 3 1)2 δραχ. μέρισμα τῆς πρώτης ἑξαμηνίας, παρουσίασε δὲ ἰσολογισμὸν αἰσθητῶς μειωμενον ἐκ νέου.

Το ἐνεργητικόν της ἀπὸ 284.957.259 κατέπεσεν ἀποτόμως καὶ πάλιν εἰς μόνον 24o,1o8.000, αἱ δὲ καταθέσεις ἀπὸ 140 ἑκατομ. εἰς μόνον 118.

Τὸ ἔτος 1913 ἦν ἔτος πολυτάραχον ὄχι μόνον διότι ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος ἔλαβεν ἄλλην τροπὴν καὶ δὲν ἔληξεν εἰμὴ διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου κατὰ Ἰούλιον καὶ τῆς συνθήκης Ἀθηνῶν κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς Γεν. Διευθύνσεως καὶ τῆς προσλήψεως τοῦ κ. Ἰακώβου Μπονιὲ ὡς συμβούλου καὶ πληρεξουσίου, ἐδέησε νὰ γίνουν καὶ πολλαὶ μεταβολαὶ εἰς τὸ ἀνώτερον προσωπικόν, ἀλλὰ καὶ καταργήσεις Ὑποκαταστημάτων τινῶν, διότι πράγματι ἀρκετοὶ ἐκ τῶν διευθυντῶν Ὑποκαταστημάτων ἐπωφεληθέντες ἀπὸ τὸν ἐλαττωματικὸν ἔλεγχον τῆς Γεν Διευθύνσεως ἐπεδόθησαν εἰς κερδοσκοπίας δαπάναις τῆς Τραπέζης καὶ οἱ τοιοῦτοι βεβαίως ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Τραπεζαν, ἵνα ἐξυγιανθῇ αὕτη καὶ ἀπὸ τὰ ἐτικίνδυνα ταῦτα στοιχεῖα.

Ὁ ἰσολογισμὸς λοιπὸν τῆς Τραπέζης τὸν ὁποῖον παρουσίασεν ὁ νέος Γεν. Διευθυντὴς κ. Ἰ. Ἡλιάσκος εἰς τοὺς μετόχους κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1914 ἦτο ἀτλῶς μία συνοπτικὴ λογιστικὴ κατάστασις τῆς Τραπέζης. Ὁ κ. Ι. Ἡλιάσκος φρονίμως ποιῶν δὲν ἠθέλησε νὰ προβῇ εἰς κατάστρωσιν κανονικοῦ ἰσολογισμοῦ, διότι μεθ' ὅλας τὰς ἐξ 22 καὶ πλέον ἑκατομμυρίων ἀποσβέσεις τοῦ παρελθόντος ἔτους. δὲν ἀνελάμβανε προσωπικὴν εὐθύνην ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης ἐξυγιάνθη τελείως.

Ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη τοῦ κ. Ι. Ἡλιάσκου ἀπεδίχθη ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι ἦτο πολὺ σοφὴ ὁμολογουμένως. Διότι καὶ ἐβασίζετο ἀκόμη εἰς τὸ γεγονὸς (τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἐτάραξε πολὺ τὸ κοινὸν) τῆς κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1914 φυγακίσεως τοῦ τέως Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης Ζ. Μάτσα καὶ τοῦ Διευθυντοῦ καὶ Συμβούλου οὗ ἧς κ. Δ. Ἡλιοπούλου, κατηγορηθέντων ἐπὶ ἀπάτῃ. Καὶ τοῦτο κατόπιν αὐτεπαγγέλτου ἐνεργείας τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν, προβάντος εἰς ἀνακρίσεις ἀπὸ τῆς 2 Ἀπριλίου 1913 κατόπιν τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀναγγελίας τῶν κολοσσιαίων ζημιῶν τῆς Τραπέζης κατα τὴν Γεν. Συνέλευσιν τῶν μετόχων, κατα Μάρτιον τοῦ 1913, ὡς εἴπομεν ἤδη.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΥ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Ὁ κ. Ι. Ἡλιάσκος ἀναλαμβάνων τὴν Γεν. Διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐσκέφθη νὰ βαδίσῃ μετὰ πολλῆς φρονήσεως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Δι' ὃ ἔσπευσε νὰ ὑποβάλῃ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῶν μετόχων τροποποιήσεις τινὰς τοῦ Καταστατικοῦ οὐσιώδεις καὶ συμφώνους μὲ τὰς βλέψεις τῆς Κυβερνήσεως Βενιζελου.

Ἀναφέρομεν τινὰς ἐξ αὐτῶν χάριν τῆς ἱστορίας τῆς Τραπέζης:

«Οἱ ἐλεγκταὶ τῆς πλειοψηφίας καὶ τῆς μειονοψηφίας συντάσσουν χωριστὴν ἔκθεσιν».

«Ὁ Γεν. Διευθυντὴς νὰ μὴ δικαιοῦται νὰ εἶναι καὶ σύμβουλος αὐτῆς».

Διὰ νὰ δώσωμεν δὲ ἰδέαν τινὰ μέχρι ποίου βαθμοῦ τὸ Ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης κατέπεσεν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου θὰ σημειώσωμεν μερικὰ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ παθητικοῦ, ἐν συγκρίσει μὲ τὸ ἔτος 1911.

	1911	1913
Ἐνεργητικὸν	284 957,ooo	193,259,ooo
Καταθέσεις	140,319,ooo	93,74o,ooo
Ἐξ.Λ)σμοὶ	43,7oo,ooo	2,357,ooo
Διαθέσιμα	32,172,ooo	16,ooo,ooo

Ἡ ἀτλὴ σύγκρισις εἶναι ἀρκούντως ἐκφραστικὴ τῆς δεινῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρῆκε τὴν Τράπεζαν ὁ νέος Γεν. Διευθυντὴς αὐτῆς.

Καὶ ἐν ᾧ τὸ ἔτος 1913. τὸ καὶ εἰκοστὸν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ἔκλειεν ἤδη ὑπὸ πολὺ δυσμενεῖς συνθήκας, τὸ 1914 ἤρχιζεν ὑπὸ ἔτι χείρονας.

Διότι ἡ εἴνησις τῆς προφυλακίσεως τῶν τέως Διοικητῶν τῆς Τραπέζης προκαλέσασα πάταγον διὰ τοῦ τύπου ἐπέδρασεν ὡς συνέπειαν τὴν μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ ἑπομένως τῆς πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοῦ, καὶ ἰδίως τῶν καταθεῶν αὐτῆς.

Ὁ νέος Γεν. Διευθυντὴς εὑρέθη λοιπὸν καὶ πρὸ ἀπροόπτων περιστάσεων τοιαύτης φύσεως, αἱ ὁποῖαι ἐδυσχέραναν εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ ἔργον του.

Κατὰ τὴν 18 Ἀπριλίου τοῦ 1915 ἡ νέα Γεν. Διεύθυνσις ὑποβάλλουσα τὴν ἔκθεσίν της εἰς τοὺς μετόχους αὐτῆς διεξετραγώδησε τὴν δεινότητα τῶν κρίσεων, ἃς διῆλθεν ἡ Τράπεζα κατὰ το 1914, καὶ τὴν δεινότητα τῆς θέσεως αὐτῆς, κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον.

Θὰ ἦτο ἐνδιαφέρον νὰ ἀναφέρωμεν ἀποσπάσματα τινὰ τῆς ἐκθέσεως ἐκεινης.

«Εἴχομεν τὴν ἐλπίδα, λέγει ἡ ἔκθεσις, ὅτι οἱ ἐξαιρετικαὶ αὗται περιστάσεις ἤθελον ἐκλείψει συντόμως καὶ μετ' οὐ πολὺ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ καταστρώσωμεν καὶ ὑποβάλωμεν ὑμῖν κατάστασιν λεπτομερῆ.

«Ἀλλ' ἀτυχῶς τὰ πράγματα ἔλαβον ἄλλην ἐξέλιξιν. Ἡ δικαστικὴ ἐνέργεια, ἡ ἀρξαμένη τὸ 1913, ἐξηκολούθησε καθ' ἅπαν τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἡ παράτασις αὕτη ἐπέτεινε τὴν ἀνησυχίαν τοῦ κοινοῦ, ὅπερ μὴ ἀντιληφθὲν τὴν σημασίαν τῶν ἀνακρίσεων ἐθεώρησε ταύτας ὡς στρεφομένας κατ' αὐτῆς τῆς Τραπέζης.

«Ἡ ἀνησυχία αὕτη ἐξεδηλώθη δι' ἀναλήψεως καταθέσεων δρ. 29.189,ooo Αἱ ξέναι ἀγοραὶ βαθέως ἐταράχθησαν, ὑπὸ τοὺς ὅρους δὲ τούτους κατέστη ἀδύνατος πᾶσα ἐνίσχυσις ἢ ἡ ἐξεύρεσις συνδυασμοῦ, δι' οὗ θὰ ἐτίθεντο αἱ βάσεις οἰκονομικῆς ἀναδιοργανώσεως.

«Ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαιοστάσιον ὄχι μόνον διετηρήθη ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐδέησε νὰ θεσπισθῇ καὶ ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ. Οὕτω ἡ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου δημιουργηθεῖσα κατάστασις μᾶς ἐστέρησε παρ' ὅλοις καὶ τοῖς λοιποῖς Ὑποκαταστήμασι τῶν μέσων τῆς ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς φερεγγυότητος τῶν ὀφειλετῶν τῆς Τραπέζης, ἐνῷ ἡ λειτουργία τοῦ δικαιοστασίου κατέστησε λίαν δυσχερῆ καὶ πᾶσαν τελεσφόρον ἐνέργειαν πρὸς εἴσπραξιν καὶ τελικὸν διακανονισμὸν τῶν ἀκινητούντων λογαριασμῶν τῆς Τραπέζης.

«Ἀπὸ δέκα μηνῶν πέντε μεγάλοι Δυνάμεις καὶ πολλὰ ἄλλα κράτη ἔχουν περιπλακῇ εἰς τὸν δεινότερον τῶν πολέμων (ὃς ἀνέγραψεν ἡ ἱστορία. Καὶ ναὶ μὲν ἡ Ἑλλὰς δὲν μετέχει τῶν ἐχθροπραξιῶν, τοία ὅμως τῶν Κρατῶν ἔνθα λειτουργοῦν τὰ σπουδαιότερα τῶν Ὑποκαταστημάτων μας Ἀγγλία, Αἴγυπτος καὶ Τουρκία, εἶναι ἐμπόλεμα, οὕτω δὲ πλὴν τῶν στενεπειῶν, ἃς ὑφιστάμεθα ἐκ τοῦ γενικοῦ οἰκονομικοῦ κλονισμοῦ, ὃν προὐκάλεσεν ὁ πόλεμος, ἔχομεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν καὶ δυσχερείας εἰδικῆς φύσεως, ὡς ἐκ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

1896 — 1906

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν Χάλκης.

Εἰργάσθη μέχρι τοῦ 1913 εἰς τὸν ἴδιον Τραπεζιτικὸν οἶκον, ὁπότε ἀνέλαβε τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.

Σύμβουλος διαφόρων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Ἀθήναις Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ–ΠΕΤΡΟΣ–ΜΑΡΙΑ–ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΟΝΙΕ

Γόνος τῆς ἐπιφανοῦς ἐν Γαλλίᾳ οἰκογενείας τῶν Ὀρτολὰν καὶ Μπονιέ. Υἱὸς τοῦ Πέτρου Μπονιὲ καὶ ἔγγονος τοῦ Ἐδουάρδου Μπονιὲ ἐπιφανοῦς Γάλλου νομομαθοῦς καὶ Καθηγητοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 10ην Ἀπριλίου τοῦ 1879.

Διδάκτωρ τοῦ δικαίου, διπλωματοῦχος τῆς Σχολῆς τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, οἰκονομικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ τμήματος. Ἐχρημάτισε Διευθυντὴς τοῦ Credit Foncier τοῦ Ἀλγερίου καὶ τῆς Τύνιδος.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913 ἐντεταλμένος Σύμβουλος παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν. Εἶνε τιμημένος διὰ τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ μεταλείου τῆς Στρατιωτικῆς Ἀξίας.

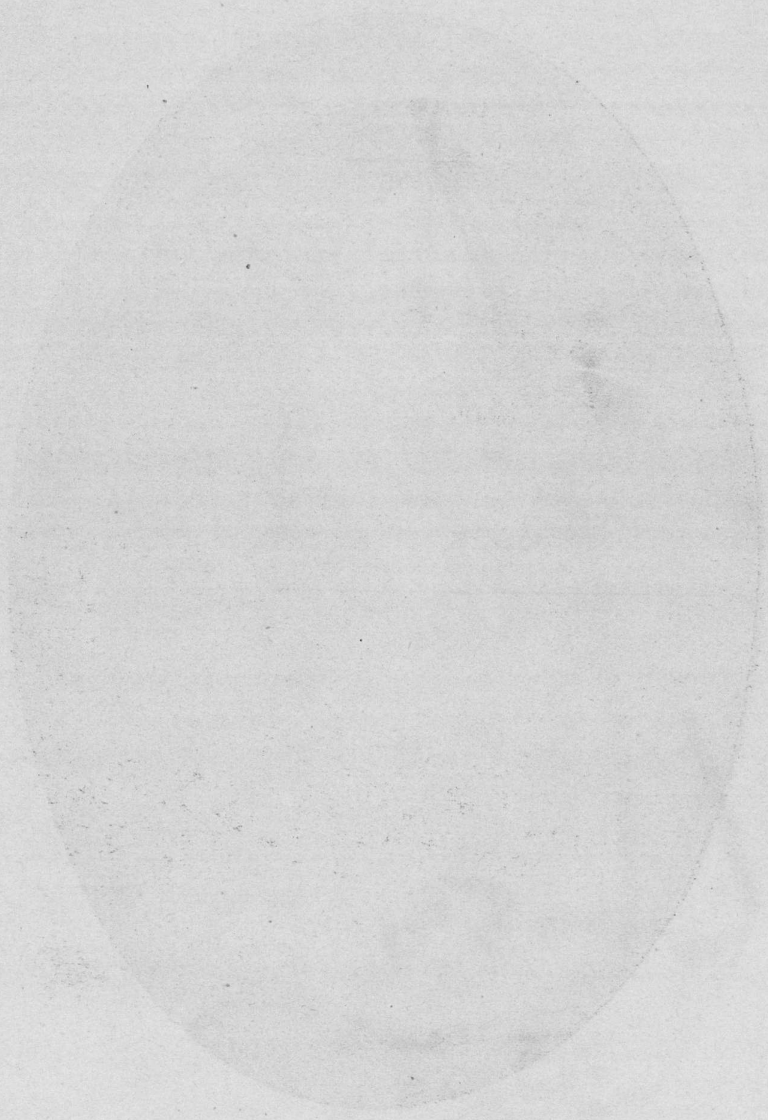

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Κων)πόλει καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ecole de hautes études Commerciales.
Ἀπὸ τοῦ 1914 παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀθηνῶν, ἧς τυγχάνει σήμερον Ὑποδιευθυννὴς τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος.

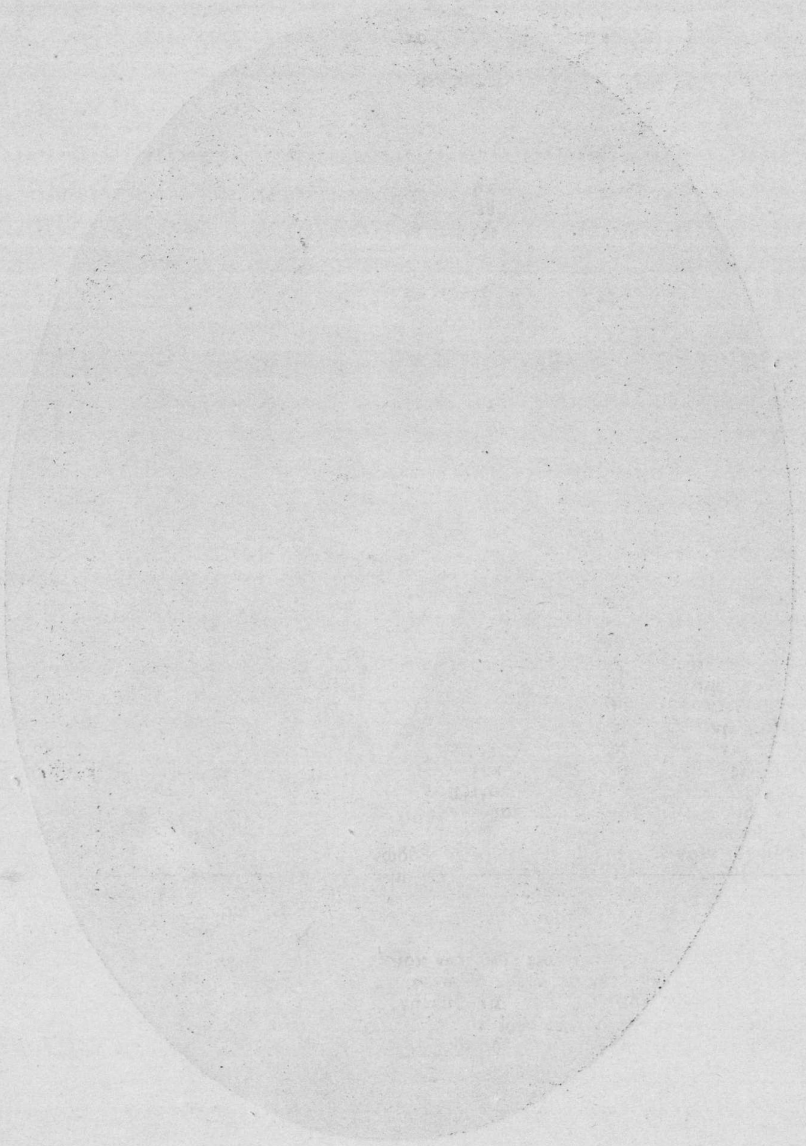

τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρίσκονται τὰ ὡς εἴρηται κράτη.

***

Τ' ἀνωτέρω δίδουν τὴν εἰκόνα τῆς θέσεως, εἰς ἣν εὑρίσκετο ἡ Τράπεζα κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, διὰ τρόπου ἀρκετὰ ἐκφραστικοῦ.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης ἀπὸ 193.259 οοο κατέπεσεν ἤδη εἰς δραχ. 156.080,οοο. Ἡ διαφορὰ αὕτη προῆλθεν εἰδικῶς ἐκ τῶν ἑξῆς κυρίως κεφαλαίων.

7.390.οοο ἀπὸ προεξοφλήσεις, προκαταβολὰς γραμματίων, Συναλλαγματικὰς καὶ Τοκομερίδια.

11.8οο οοο ἀπὸ λ)σμούς ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων ἐμπορευμάτων καὶ ὑποθήκης ἐπὶ ἀκινήτων.

5.307.οοο ἀπὸ χρεωστικοὺς λ)σμούς.

3,67ο.οοο ἀπὸ χρηματόγραφα Τραπέζης.

8.747,οοο ἀπὸ μετρητὰ καὶ διαθέσιμα.

Καὶ τὸ σύνολον τῶν ποσῶν ἐχρησιμοποιήθη κυρίως εἰς ἀπόδοσιν καταθέσεων ἐκ δρα. 29.189,οοο ἀποσυρθεισῶν ὡς ἐκ τῶν φόβων οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν κατόπιν τῶν ὡς εἴρηται ἐξελιχθέντων γεγονότων.

Ἐν τούτοις ἡ χρῆσις 1914 παρουσίασε τοῦτο τὸ εὐχάριστον, ὅτι ἡ Τράπεζα ἠδυνήθη ἐκ τῶν ἰδίων της μέσων ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας της, καὶ νὰ ἐλαττώσῃ ἀκόμη τὰ ἔξοδα κατὰ ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν.

Κατὰ τὸ ἴδιον ἐκεῖνο ἔτος ὁ νέος Γεν. Διευθυντὴς ἐμερίμνησεν ἰδιαιτέρως ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἀσφαλείας Ζωῆς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης, καθότι καὶ τοῦτο εἶχεν ἤδη διαθέσει τὰ περισσότερα τῶν κεφαλαίων του εἰς μετοχὰς τῆς Τραπέζης· καὶ συνεπῶς εὑρέθη μὲ ἔλλειμα κατὰ 2οο.οοο δραχμὰς ὡς ἐκ τῆς προσκαίρου κατωτώσεως τῶν τιμῶν τῶν μετοχῶν μέχρι δραχμῶν 26 28 ἀκόμη.

1915- Η ΠΑΛΗ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΕΩΣ

Ἡ ἑπομένη χρῆσις τοῦ 1915, ὡς ἐκ τῶν ἐξακολουθησασῶν καθ' ὅλον ἐκεῖνο το ἔτος ἀνακρίσεων καὶ τῆς ἐπιδεινώσεως τοῦ παγκοσμίου πολέμου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρουσιάσῃ βελτιωμένην τὴν θέσιν τῆς Τραπέζης, Ἀλλ' οὔτε κἂν ἠδυνήθη ν' ἀνακτήσῃ αὐτὴ τὴν κλονισθεῖσαν ἐπ' αὐτῆς ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ.

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν χρῆσιν ἐκείνην ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης κατώρθωσε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ νὰ μὴ διστάσῃ νὰ μεταφέρῃ τοὺς ἐγκλείοντας κινδύνους Λ)σμοὺς ἐκ δραχ. 20.646.558 εἰς νέαν μερίδα "Ἐκκρεμεῖς καὶ διάφοροι Λ)σμοί,, καὶ ν' αὐξήσῃ εἰς 15.000.000 ἐν ὅλῳ τοὺς Λ)σμοὺς ἐφ' ὧν νὰ μὴ λογίζῃ τόκους, καὶ τοῦτο διὰ νὰ δυνηθῇ διὰ πρώτην φορὰν νὰ παρουσιάσῃ ἕνα ἰσολογισμὸν μὲ θετικὰς βάσεις,

Ἐν τῷ μεταξὺ προέβη εἰς νέαν ἐλάττωσιν τῶν γενικῶν ἐξόδων τῆς Τραπέζης κατὰ δραχ, 842.092 καὶ οὕτω περιώρισε τὸ ἔλλειμμα τῆς χρήσεως ἐκείνης εἰς τὸ ποσῶν τῶν δραχμῶν 1.064.572. τοῦ ἐλλείμματος τούτου ἀνελθόντος κατὰ τὴν προηγουμένην χρῆσιν εἰς τὰς δραχ, 1,ο30.464 ἐπίσης.

Καίτοι δὲ ἡ θέσις τῆς Τραπέζης εὑρίσκετο εἰς τοιαύτην κρισιμότητα καίτοι τὸ ἐνεργητικόν της ἔβαινεν ὁλοὲν μειούμενον, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. ἐν τούτοις τὸν νέον Γεν. Διευθυντὴν κ. Ἡλιάσκον ἐχαρακτήριζε μία ἔμμονος αἰσιοδοξία περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν. Δι' ὃ ἔλεγεν εἰς τὴν πρὸς τοὺς μετόχους ἔκθεσιν του κατὰ τὴν 22αν Ἀπριλίου 1915.

"Πρὸς τὸ μέλλον τῆς Τραπέζης δύνασθε Κύριοι Μέτοχοι, νὰ ἀποβλέπετε μετ' ἐμπιστοσύνης, ἀφοῦ μάλιστα εἶσθε εἰς θέσιν ἤδη νὰ ἐκτιμήσητε ἐκ τῶν πρώτων καὶ σπουδαίων ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν μεγάλην ζωτικότητα αὐτῆς, ἣς ἄλλως τε δὲν ἔπαυσε νὰ παρέχῃ δείγματα τρανὰ κατὰ τὸ σιάδιον τῶν μακρῶν δοκιμασιῶν, ἃς διῆλθεν,,.

Καὶ ἐν τούτοις τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης παρουσιάζετο μειωμένον ἀπὸ δρχ. 156.080.000 εἰς δρχ. 144.812.οοο, ὡς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἠγγυημένων Λ)σμῶν της ἀπὸ δραχ. 74 7ο0.οοο εἰς δραχ. 88.7οο οοο καὶ τῶν προεξοφλήσεων αὐτῆς ἀπὸ δραχ. 6.185.οο0 εἰς δραχ. 4.663.οοο.

Ἐξ ἄλλου καίτοι ἐν τῷ Παθητικῷ αὐτῆς αἱ καταθέσεις ὑπέστησαν νέαν οὐσιώδη μείωσιν ἀπὸ Δραχ. 69.552.000 καταπεσοῦσαι εἰς δρχ. 57.064.000 μόνον, οἱ διαθεσιμότητες της εἰς τὸ ἐνεργητικὸν παρουσιάσθήσαν ἐνισχυμέναι κατὰ δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια περίπου, ὡς ἀνελθοῦσαι ἀπὸ δραχ. 7.279 000 εἰς δραχ. 9. 749.000.

ΑΝΑΤΟΛΗ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Τὸ 1916 εἰκοστὸν τρίτος ἔτος τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, καίτοι πολυτάραχον, καίτοι πλῆρες κινδύνων ἐξωτερικῶν, ὡς ἐκ τοῦ ἐξακολουθήσαντος παγκοσμίου πολέμου μετὰ περισσοτέρας ἐντάσεως, πλῆρες καὶ ἐσωτερικῶν τοιούτων ὡς ἐκ τῆς συγκλονησάσης τὴν Ἑλλάδα ἐσωτερικῆς διαμάχης, ἐν τούτοις ὑπῆρξε διὰ τὸ μέλλον τῆς Τραπέζης ἡ χαρμόσυνος αὐγή.

Διότι ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἤρχισεν ἡ ἀναγέννησις αὐτῆς διὰ τρόπου λίαν ἐνδεικτικοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ἀφθόνου χρήματος, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ κυκλοφορῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατόπιν τῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα ἤρχισεν ἤδη ν' ἀποκομίζῃ ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία, καί ἀκόμη κατόπιν τῆς εἰς τὴν Μακεδονίαν παρουσίας ἑκατοντάδων χιλιάδων Συμμαχικοῦ στρατοῦ, γεγονὸς ὅπερ συνεπήγαγε τὴν ζωηρὰν ζήτησιν πλείστων Ἑλληνικῶν προϊόντων διὰ τὴν τροφοδοσίαν αὐτοῦ καὶ ἰδίως καυσοξύλων, ξυλανθράκων, ἐλαίων, οἴνων, κονιάκ, σταφίδων, σύκων, ἐσπεριδοειδῶν, λυγνίτου, σάπωνος, σφαγείων, καπνοῦ, τσιμέντων, κλπ.

Τ' ὀποτελέσματα ὅθεν τῆς χρήσεως 1916 ὑπῆρξαν διὰ τὴν Τράπεζαν λίαν εὐνοϊκά.

Τὰ ἐκ Συναλλάγματος κέρδη της ἀπὸ 422.000 ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1916 εἰς 1,343,333, τὰ κέρδη ἐκ προμηθειῶν ἐβελτιώθησαν κατὰ 85 ο)ο αἱ δὲ ἐκ τῶν κτημάτων τῆς Τραπέζης πρόσοδοι ἐδιπλασιάσθησαν.

Καὶ ἐνῶ αἱ διαθεσιμότητες τῆς Τραπέζης ηὔξησαν ἀπὸ 13,449,οοο εἰς 34. 451.οοο τὰ δάνεια ἐπὶ τίτλων καὶ ἐμπορευμάτων ἐμειώθησαν κατὰ 3,437.000 ὡς καὶ τὰ δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ κατὰ δρχ. 2.282,000.

Ἐνῷ δὲ ἐσημειώθη σημαντικὴ ὑπερτίμησις τῶν κτημάτων τῆς Τραπέζης ὡς καὶ ἐκ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ἐξ αὐτῶν προσόδων της, ἡ Τράπεζα δὲν ηὔξησε τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὸν ἰσολογισμόν της.

Ἐξ ἄλλου εἰς τὸ Παθητικόν της παρουσιάζει μίαν χαρακτηριστικὴν βελτίωσιν ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταθέσεις της διότι, ἀπὸ δρχ. 57.067,000 ἀνῆλθον αὗται εἰς δρχ. 67.898,0ο0 καὶ τὸ ἄθροισμα αὐτοῦ ἀπὸ 144.812,000 εἰς δρχ. 161,560,οοο.

Ἀπέναντι δὲ ὁλικῶν κερδῶν ἐκ δραχ. 3.252,ο70 πραγματοποιηθέντων ἐκ τόκων 999,339, ἐκ συναλλάγματος 1,343.353 καὶ ἐκ προμηθειῶν δρχ. 909,177, τὰ γενικὰ ἔξοδα μετὰ τῶν ἐκ δραχμῶν 142,ο16 φόρων καὶ τῶν ἀποσβέσεων ἐγκαταστάσεων 55,883 ἀπερρόφησαν τὰς δρχ. 3.232 οοο περίπου διὰ νὰ μὴ μείνῃ παρὰ ἓν μικρὸν περίσσευμα ἐκ δρχ. 3ο,479 τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις ἦτο τιμητικὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ παρουσιασθέντα ἐλλείμματα κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη.

Καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ εἰκοστὸν τέταρτον αὐτῆς ἔτος, τὸ 1917.

1917—ΠΛΗΡΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐν πλήρει πολέμῳ παγκοσμίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν πλήρει διχασμῷ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εὑρέθη διττῶς ἀποκεκλεισμένη. Πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ὑποκαταστημάτων της καὶ δεύτερον ἀπὸ τῶν ἐν τῷ κράτει τῆς Τριανδρίας τοιούτων, τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος διατελούσης ἐν σιενῷ ἀποκλεισμῷ ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ στόλου.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ὡς καὶ ἐκ τῶν μετὰ γαλλικῶν κεφαλαίων σχέσεών της, ἐχρησίμευσεν ὡς Τράπεζα τοῦ Κράτους τῆς Τριανδρίας, ἐπέτυχε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν της ἐν τῷ μέσῳ τόσων κινδύνων, καὶ τὴν πραγματοποίσιν κερδῶν ἀρκετὰ σημαντικῶν.

Καὶ τοιουτοτρόπως καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεμένετο ὁ ἐντελὴς μερισμὸς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, καὶ ὡς ἐκ τῶν δοκιμασιῶν, ἃς ὑπέστη, καὶ ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν, τὰ ὁποίας ἐδημιούργει ὁ παγκόσμιος πόλεμος καὶ ὁ ἐμφύλιος σπαραγμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἡ Τράπεζα αὕτη ἀνέκυπιεν εὐοιώνως, ἀνέθαλεν ἐκ τῆς τέφρας της ὡς ὁ φοῖνιξ.

Ὁ δημοσιευθεὶς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ 1917 παρήγαγεν εὐχάριστον ἔκπληξιν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν τύχην τοῦ ἱδρύματος αὐτοῦ διότι τὸ ἐνεργητικὸν ἀπὸ 161,560,οοο ἀνήρχετο ραγδαίως εἰς τὰ 250,770,000 ἐντὸς ἑνὸς καὶ μόνον ἔτους.

Διότι αὐξηθεισῶν τῶν καταθέσεων αὐτῆς ἀπὸ 67,891,000 εἰς δραχ. 153,030,000 καὶ τῶν πιστωτικῶν της λογαριασμῶν ἀπὸ 16,885,00s εἰς 29,944,000, ἡ Τράπεζα ἐνίσχυσε τὰς διαθεσιμότητάς της εἰς βαθμὸν πρωτοφανῆ δι' αὐτὴν μέχρι τότε, διότι ἀπὸ δρχ. 27,5000.000 περίπου ἀνεβίβασε ταύτας εἰς τὸ ποσὸν τῶν 88,500,000. τῶν δὲ ἠγγυημένων της ἐμπορευμάτων ἀπὸ δρχ, 2, 528,000 εἰς δρχ. 19,142,000, ὡς ἐκ τοῦ ἐπισιτισμοῦ τοῦ κράτους, ὃν ἀνέλαβον αἱ Ἑλληνικαὶ Τράπεζαι.

Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστήματος ἐν Μασσαλίᾳ, ὑπέσχετο δὲ καὶ τὴν ἵδρυσιν ἄλλων ὑποκαταστημάτων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ὑπάρχουν σημαντικαὶ Ἑλληνικαὶ Παροικίαι.

Ἐνδεικτικὰ τῆς ραγδαιότητος μεθ' ἧς ηὐξήθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐντὸς τοῦ 1917 εἶναι καὶ τὰ ἑκόμενα.

Ὅτι ἡ κίνησις τοῦ Ταμείου της ηὔξησεν ἀπὸ 1,361,635.000 εἰς 2,899.864 000, ἡ τῶν καταθέσων ἀπὸ δρχ. 257,984.000 εἰς δρχ, 735.726,000 καὶ αἱ ἀγοραπωλησίαι Συναλλάγματος ἀπὸ δρχ, 279,413,000 εἰς δραχ, 494,887,000.

Καὶ οὕτω κατωρθώθη ἐντὸς ἑνὸς ἔτους καὶ τούτου τόσον χαλεποῦ ἡ πραγματοποίησις κερδῶν ἐκ δρχ. 7,280,188, διὰ τῶν ὁποίων ἐπετεύχθη ὄχι μόνον ἡ κάλυψις τῶν γενικῶν ἐξόδων ἐκ δρχ. 3.725,451 μετὰ τῶν φόρων 306,944 καὶ ἀποσβέσεις ἐγκαταστάσεων 120,044, ἀλλὰ καὶ ἡ τελεία ἀπόσβεσις τῶν πραγματοποιηθεισῶν ζημιῶν κατὰ τὰ ἔτη 1914 καὶ 1915 ἐκ δρχ. 2,465.017 καὶ ἀκόμη ἡ μεταφορὰ εἰς νέον τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 662,760.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους, μεθ' ὅλην τὴν ἐξακολουθήσασαν ἔντασιν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν μὴ κλονιζομένη πλέον καὶ δὴ ἐσωτερικῶς, εἰσῆλθεν εἰς τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος

της τὸ 1918. Καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς Τραπέζης ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς τοὺς μετόχους αὐτῆς τὴν 27 Ἀπριλίου 1919 ὑπῆρξε δι' αὐτοὺς λίαν ἱκανοποιητική.

Διότι καὶ μόνον μία ἁπλῆ σύγκρισις τοῦ συνόλου τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1918 μὲ τὰς δύο προηγουμένας χρήσεις 1917 καὶ 1916 θα ἤρκει νὰ προκαλέσῃ τὸν θαυμασμὸν διὰ τὴν ἀλματικὴν πρόοδον αὐτῆς, διότι τὸ σύνολον τοῦτο ἀπὸ δρ. 161.360.000 τῷ 1916 καὶ ἀκόμη ἀπὸ 250.750.000 τῷ 1918 ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 370.552 000 τῷ 1918.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο προῆλθε κυρίως ὡς ἐκ τῆς καταπληκτικῆς αὐξήσεως τῶν καταθέσεων αὐτῆς, ἀνελθουσῶν εἰς δραχ. 251.879.000 ἀπὸ δραχ. 153.030.000 καὶ τῶν πιστωτικῶν λογαριασμῶν. αὐτῆς ἀνελθόντων ἀπὸ δραχ. 19.944.000 εἰς δραχ. 38.351.000.

Ἡ συσσώρευσις τόσου χρήματος εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Τραπέζης ἔφερεν αὐτὴν εἰς θέσιν νὰ ἐνισχύσῃ τὰς διαθεσιμότητας αὐτῆς εἰς δραχ. 142.805.000 ἀπὸ δραχ. 88.515.000 κατὰ τὸ 1917, καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἐργασιῶν της ἐπὶ ἐμπορευμάτων κυρίως, διότι ἀπὸ δρ. 23.219.000 κατὰ τὸ 1917 ἀνῆλθον αὗται εἰς δραχ. 64.800.000.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἐπῆλθε κατόπιν τῆς τόσης ἐντάσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, ἦτο ἡ πραγματοποίησις κερδῶν ἐκ δραχ. 12.807 738 σὺν τῷ ὑπολοίπῳ βεβαίως ἐκ δραχ. 662.760 τῆς παρελθούσης χρήσεως.

Ἐκ τῶν πραγματοποιηθέντων τούτων κερδῶν ἀφοῦ ἐκαλύφθησαν τὰ ἐκ 5.731.456 ἔξοδα τῆς Τραπέζης, μετεφέρθη εἰς νέον χωρὶς νὰ διανεμηθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 7.077 281 καὶ τοῦτο διὰ τὸν ἑξῆς λόγον.

Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΕΩΣ

Ἡ Τράπεζα ἀποφασίσασα νὰ ἐπιδιώξῃ ἤδη τὴν ἐντελῆ αὐτῆς ἐξυγίανσιν ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν κατὰ πρῶτον πραγματοποίησιν ἑνὸς σοβαροῦ κέρδους καὶ τὴν ἀνακτηθεῖσαν πλήρη ἐμπιστοσύνην ἐπ' αὐτῆς τοῦ κοινοῦ.

Οἱ ἐκκρεμεῖς λογαριασμοί της ἀνερχόμενοι ἤδη εἰς δραχ. 18.672.363 ἐβάρυναν τὴν θέσιν αὐτῆς, καὶ ἔδει νὰ ἐκλείψουν παντὶ τρόπῳ, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ παρουσιασθῇ ἐκ νέου ἐντελῶς ἀναγεννηθεῖσα, ἐντελῶς ἀναδιοργανωθεῖσα. Διότι δὲν θὰ ἦτο φρόνιμον, ἀλλ' οὔτε σοβαρόν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ φοβεροῦ πολέμου, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ν' ἀφήσῃ τὰς πληγάς της χαινούσας ἀκόμη.

Καὶ θαρραλέως προέβη εἰς μίαν δευτέραν ἐγχείρησιν ἐπὶ τῶν κεφαλαίων της τῶν μετοχικῶν. Ἐγχείρησιν ὀδυνηρὰν μὲν ἀλλ' ἐπιβεβλημένην καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων.

Βεβαίως δὲν ἐθεώρει τὸ σύνολον τῶν ἐκκρεμῶν της, ἀποτελούμενον, ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ δεκαοκτὼ καὶ πλέον ἑκατομμυρίων, ὡς ἐντελῶς ἀπολεσθέν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ν' ἀναμένῃ πάντοτε ζημίας ἐκ τινων ἄλλων λ)σμῶν καὶ ἰδίως ἀπὸ τὰ δάνεια καὶ ἠγγυημένους Λ)σμοὺς διὰ χρεωγράφων, ἔκρινε φρόνιμον νὰ προβῇ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπόσβεσιν τῶν ἐκκρεμῶν της κυρίως δυνάμει τῶν πραγματοποιηθέντων κερδῶν τῆς χρήσεως 1918 καὶ ἀκόμη δυνάμει τοῦ πέμπτου τοῦ μετοχικοῦ της κεφαλαίου.

Καὶ ὁ συνδυασμὸς οὗτος ὑπῆρξε ἀρκετὰ εὔστοχος, καθότι δὲν ἀπεξένωνεν ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς μετόχους της τὸ πέμπτον τῶν κεφαλαίων των, ἀλλ' ἁπλῶς ἀντήλλασσε τὸ πέμπτον τῶν μετοχῶν αὐτῶν διὰ μετοχικῆς ἐπικαρπίας ἴσου ποσοῦ.

Εἰς τὰς μετοχὰς ἐπικαρπίας παρεχώρησε τὰ ἑξῆς δικαιώματα

Α) Δικαίωμα συμμετοχῆς ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν κερδῶν μετὰ τὴν διανομὴν πρώτου μερίσματος πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λόγῳ τόκου εἰς τὰς κοινὰς μετοχάς.

Β) Ἴσον μετὰ τῶν κοινῶν μετοχῶν δικαίωμα ἐγγραφῆς, ἐφ' ὅσον ἐπὶ μελλουσῶν ἐκδόσεων ἤθελεν ἀποφασισθῇ νὰ χορηγηθῇ τοῖς μετόχοις προνόμιον ἐγγραφῆς,

Γ) Δικαίωμα παραστάσεως ἐν ταῖς Γεν. Συνελεύσεσι μετὰ δικαιώματος ψήφου μιᾶς ἐπὶ 200 μετοχῶν.

Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ προέβη καὶ εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ της καὶ ἰδίως τοῦ 6ου ἄρθρου αὐτῆς, δι' οὗ ἐκανόνισε τὰ τῶν κοινῶν μετοχῶν καὶ τὰ τῶν τῆς διανομῆς τῶν κερδῶν. Ἐκαινοτόμησε κυρίως εἰς τοῦτο ὅτι ἀπὸ 5 ο)ο πρὸς σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ, ἀνεβίβασε τοῦτο εἰς 10 ο)ο, καὶ πρασέτι ὅτι ἐκ τῶν πρώτων διατίθεται ποσὸν ἀνάλογον πρὸς διανομὴν ποσοστῶν ἐκ 5 ο)ο εἰς τὰς κοινὰς μετοχάς, τῶν μετοχῶν ἐπικαρπίας δικαιουμένων νὰ λάβουν μέρισμα ἐκ τοῦ ὑπολοίπου καὶ τούτου κατανεμομένου ἐννοεῖται κατὰ 90 ο)ο ὁμοῦ μετὰ τῶν κοινῶν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων, μεθ' ὅλης τὴν ἀντίδρασιν, τὴν ὁποίαν ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἠθέλησαν νὰ φέρουν,

Καὶ τοιουτοτρόπως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἰσήρχετο ἤδη εἰς τὴν δευτέραν εἰκοσιπενταετηρίδα της ἐντελῶς ἀνακαινισμένη καίτοι μὲ μειωμένα τὰ κεφάλαια της τὰ μετοχικὰ ἀπὸ 60,000,000 εἰς μόιον 48,000,000.

Τρέχοντος τοῦ ἔτους 1918, τῆς εἰκοστῆς πέμπτης χρήσεως αὐτῆς ἡ Τραπεζα Ἀθηνῶν ἀφοῦ συμμετέσχεν διαρκούσης τῆς προηγουμένης χρήσεως 1917 εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας, συνέβαλε καὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς «Μεταλλευτικῆς Ἑνώσεως,» ὡς καὶ τῆς «Ἀθηναϊκῆς Ἑταιρίας» πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου.

Δυνάμεθα ὅθεν νὰ παραδεχθῶμεν πλέον ὅτι πράγματι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἰσήρχετο εἰς τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἀνακωχὴν τοῦ φοβεροῦ πολέμου ἔτος ἐντελῶς ἀναδιοργανωμένη καὶ πλήρης ζωῆς διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ μέγα ἔργον της, τὸ ὁποῖον ἤρχισε πρὸ εἰκοσιπενταετίας μὲ τόσον πενιχρὰ ὑλικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ μὲ τόσην αἰσιοδοξίαν καὶ ὅτι ἤρχισε τὴν δευτέραν εἰκοσιπενταετίαν της ὑπὸ τοὺς ἀρίστους οἰωνοὺς καὶ τὰς ἀσφαλεστάτας βάσεις ὑφ' ἣν ἐθεμελίωσεν ἀκλονήτως πλέον αὐτὴν ἡ περιεσκεμμένη διεύθυνσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ κ. Ἡλιάσκου, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ κ, Ἰ. Κουντουριώτου καὶ τῶν διευθυντῶν τοῦ τε Κεντρικοῦ καὶ τῶν ὑποκαταστημάτων, μετὰ τοῦ ἐξυγιανθέντος ἐπίσης ἀνωτέρου προσωπικοῦ διὰ τῆς προσλήψεως ἀνδρῶν ἀνταξίων τοῦ προορισμοῦ των.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
1896-1918

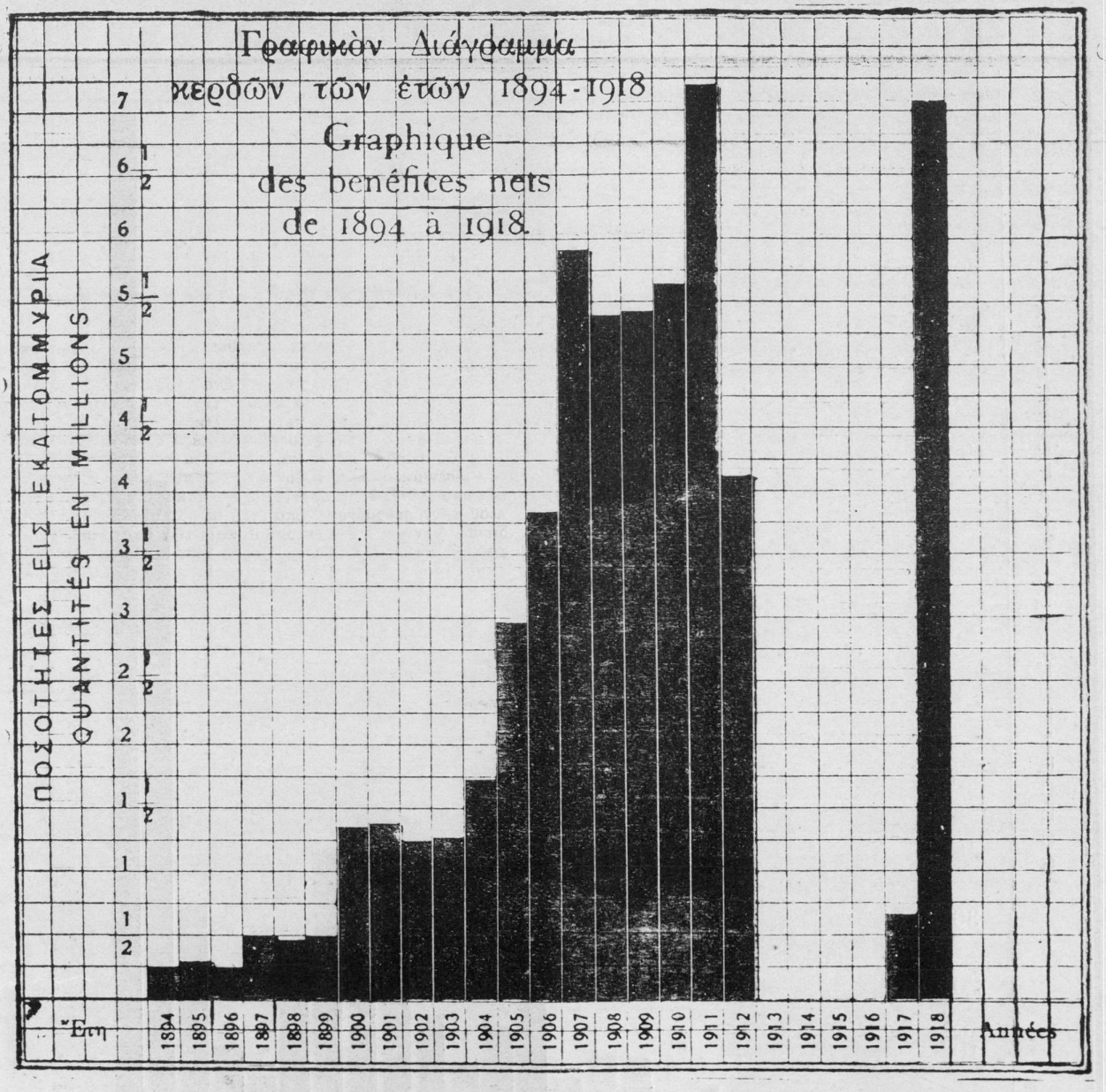

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

1896-1918

Γραφικὸν Διάγραμμα
διαθεσίμων μετρητῶν, καὶ συναλλάγματος
τῶν ἐτῶν 1896-1918

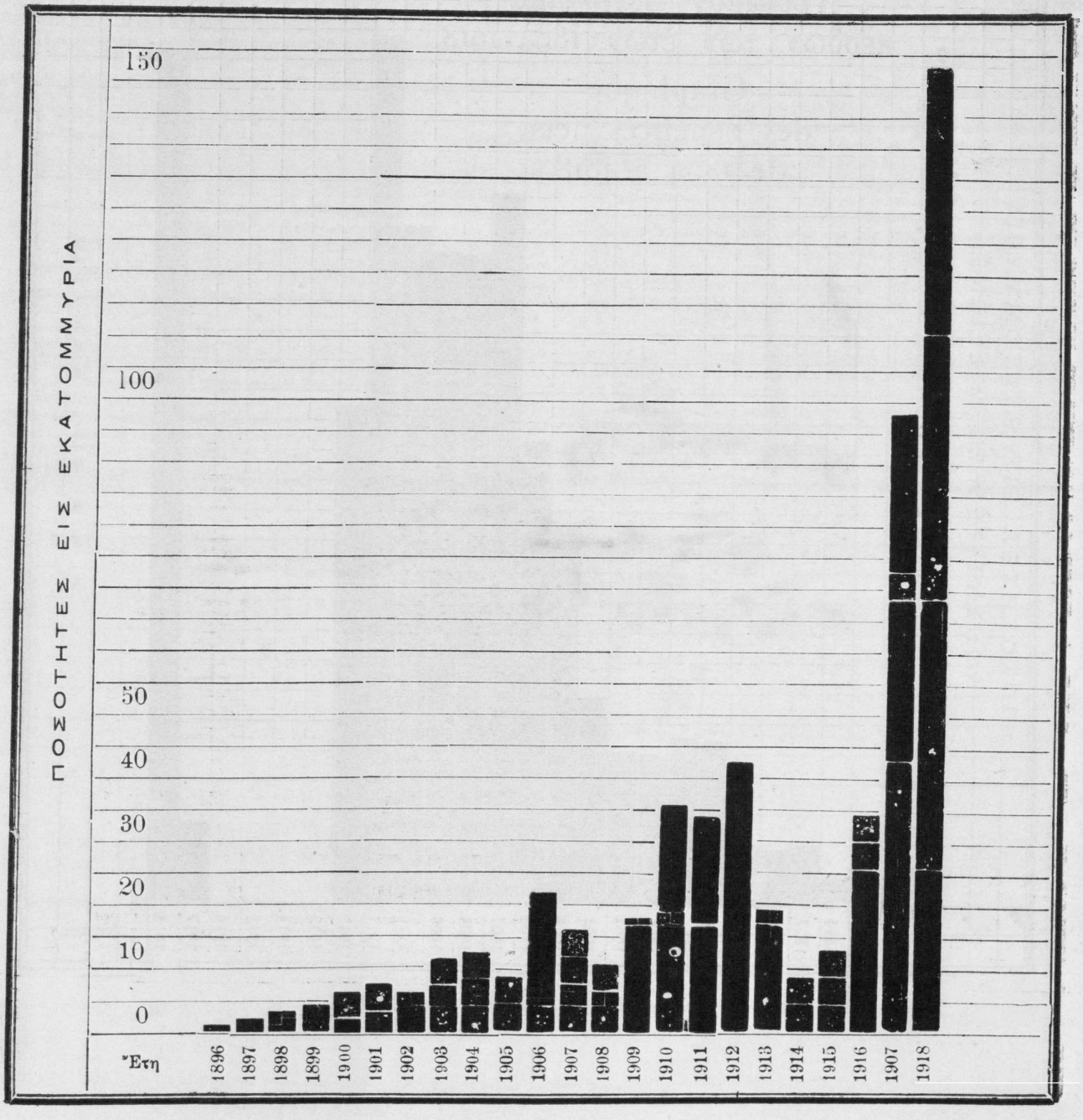

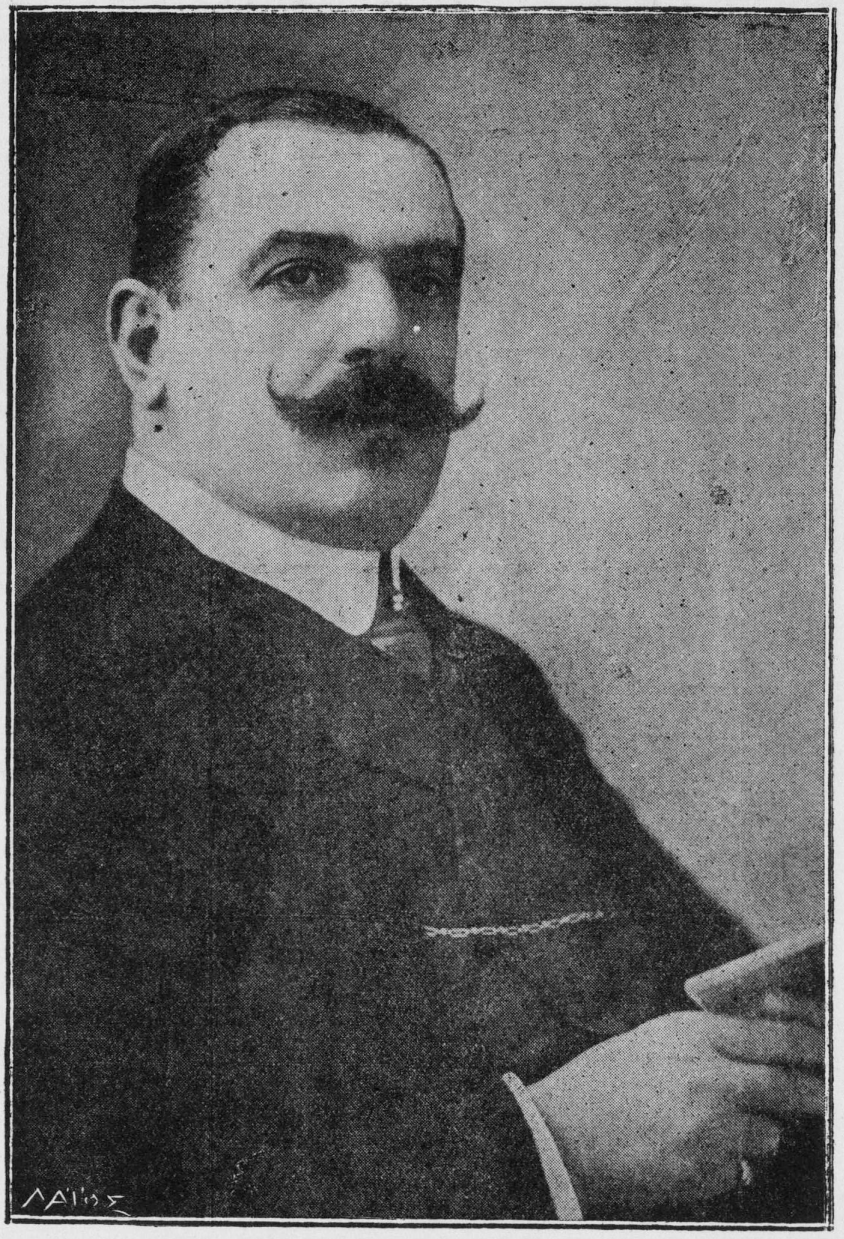

ΣΠ. ΞΟΥΡΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

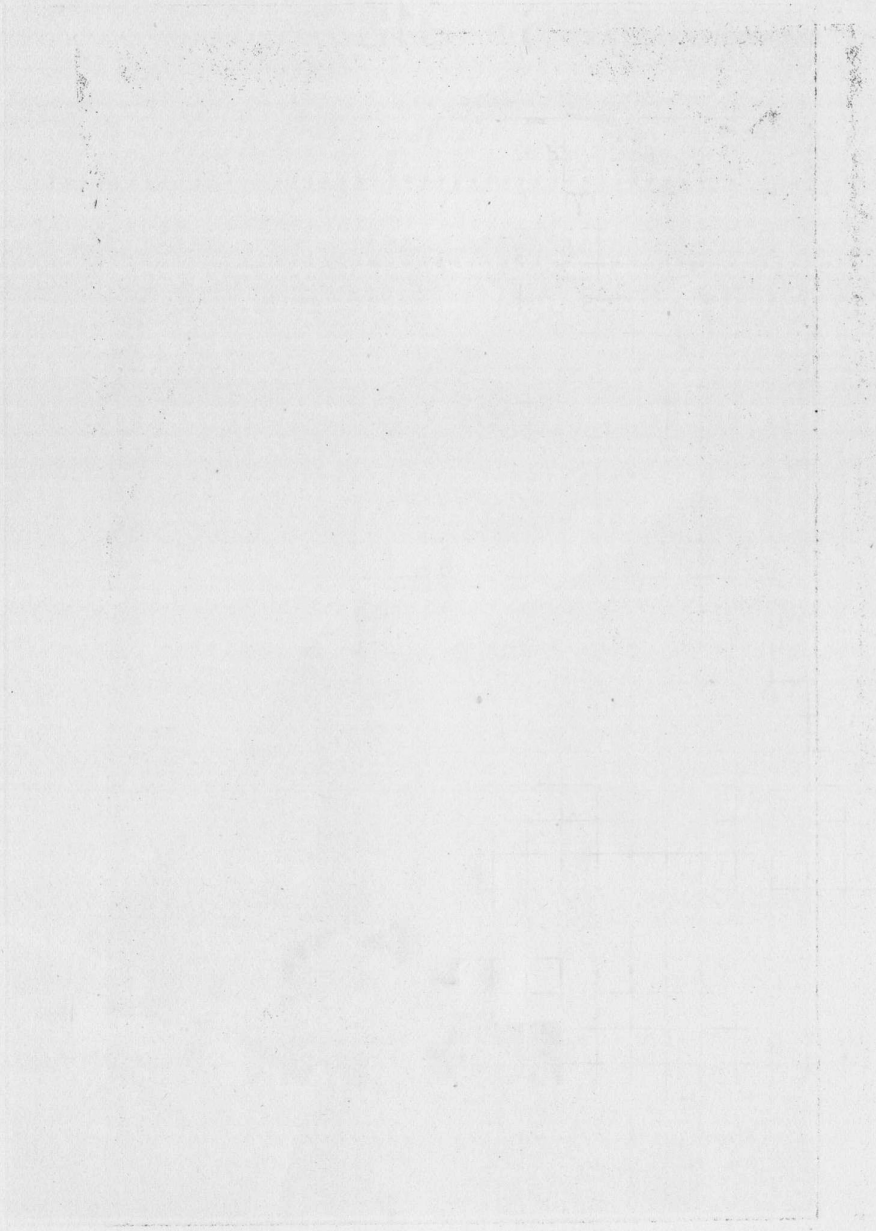

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

1896 - 1918

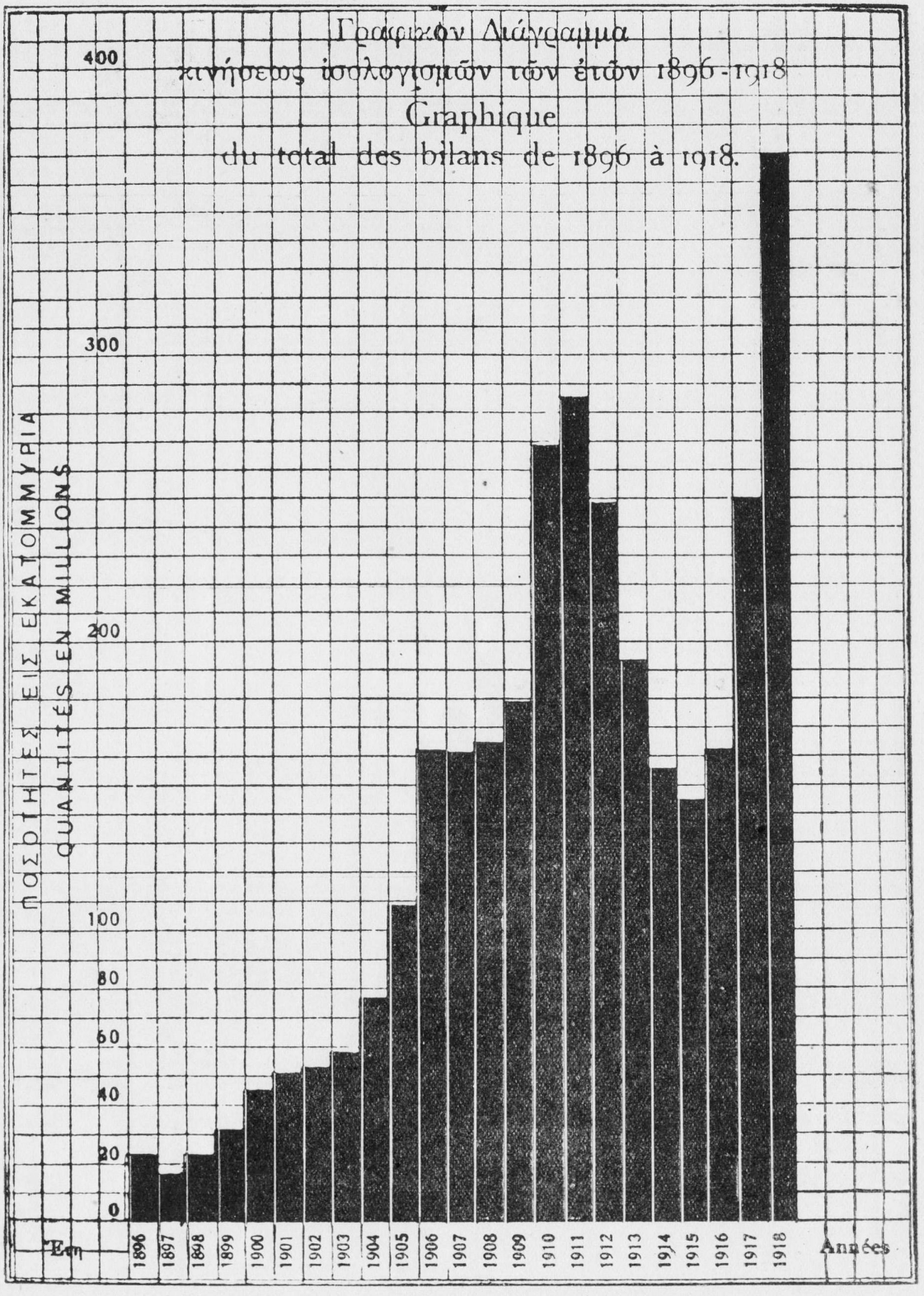

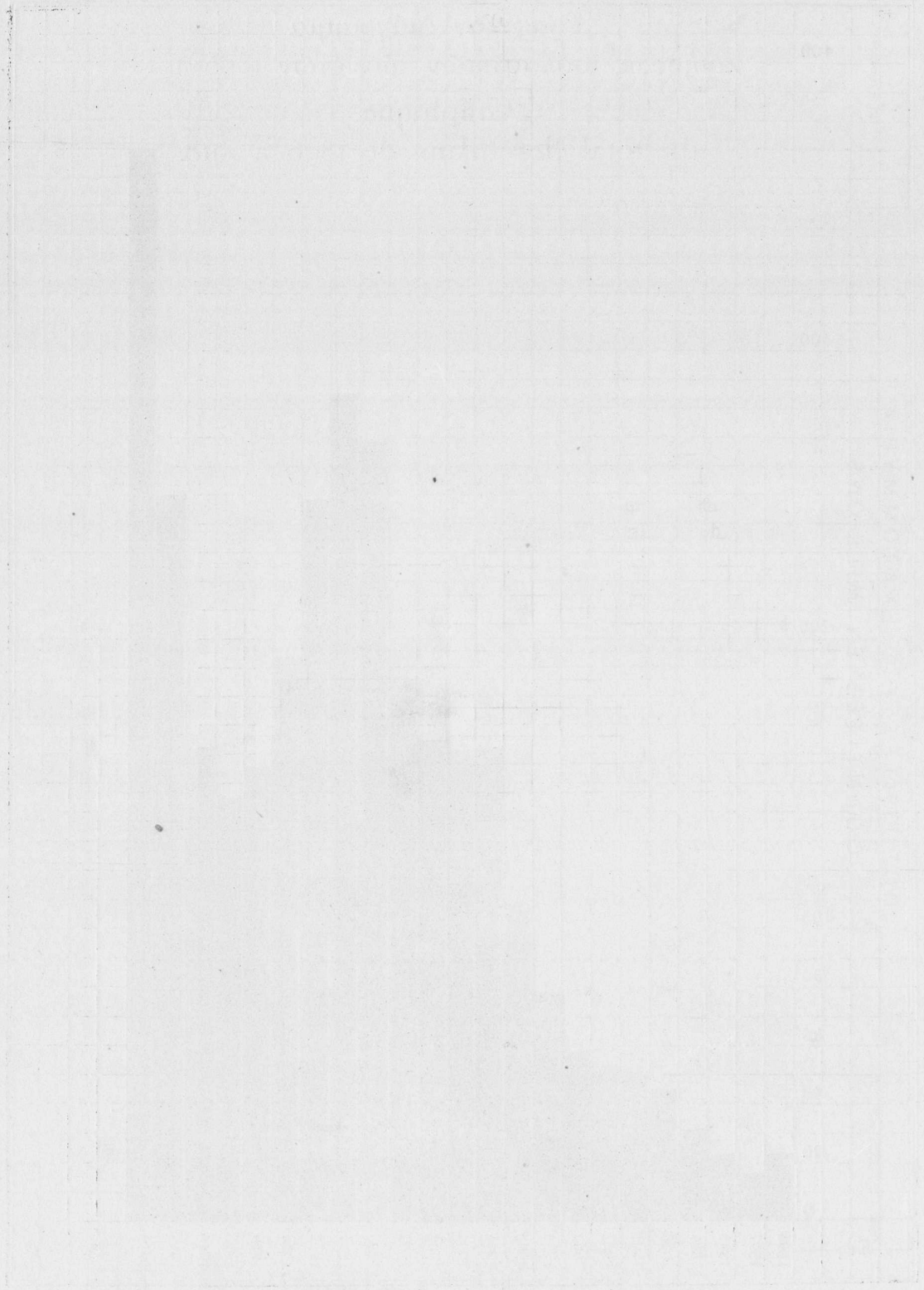

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

1896-1918

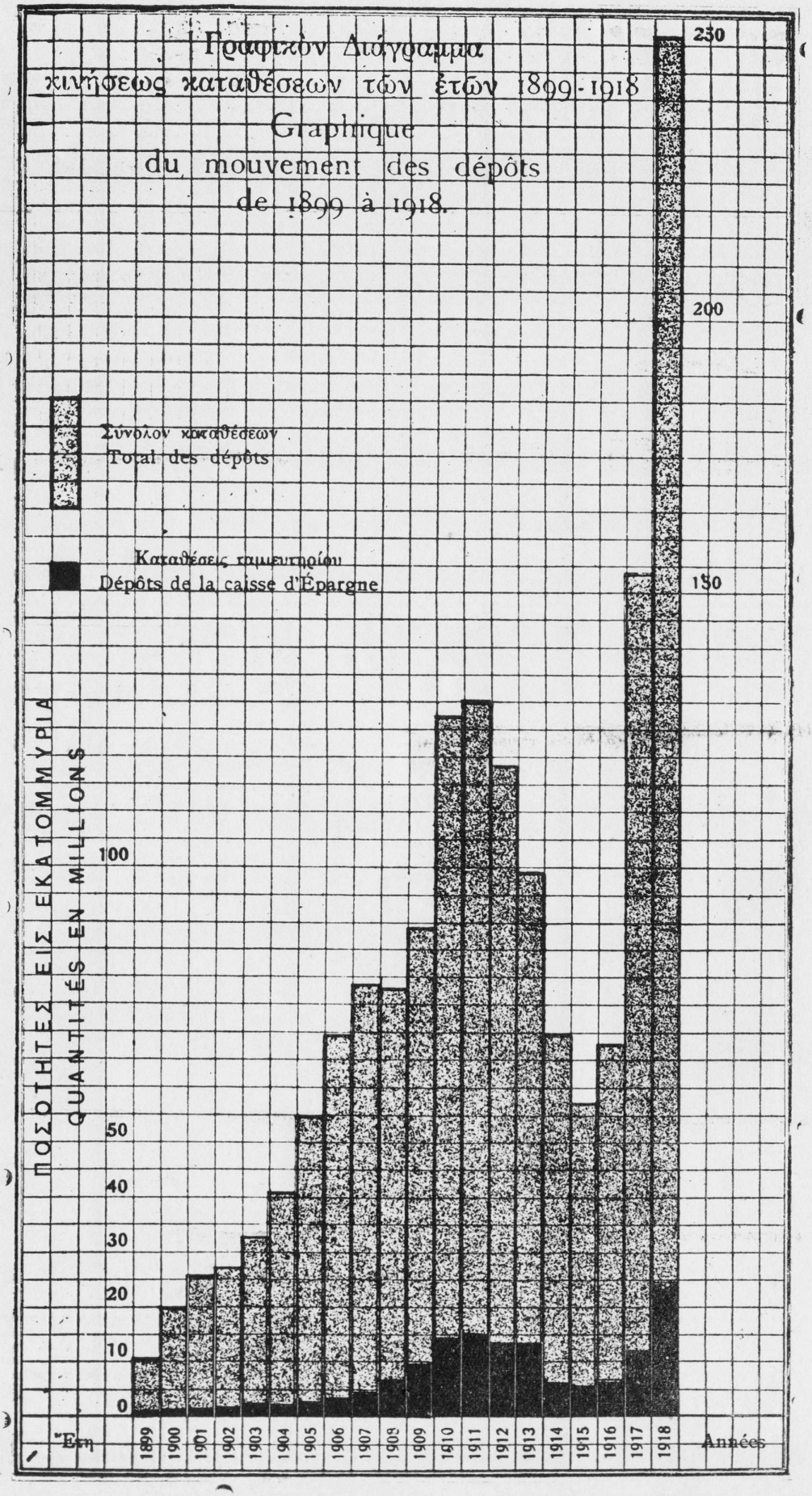

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

1896 - 1918

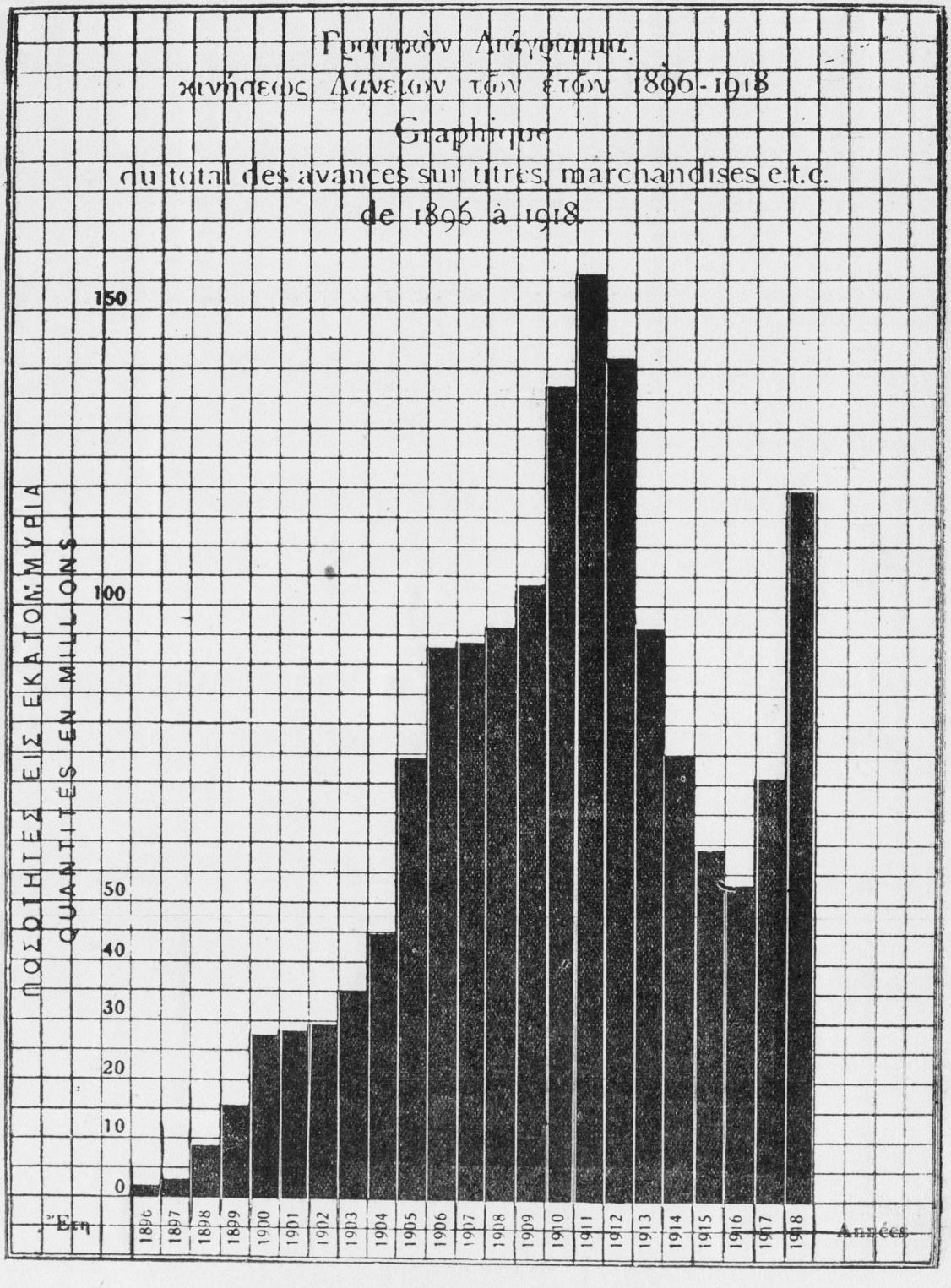

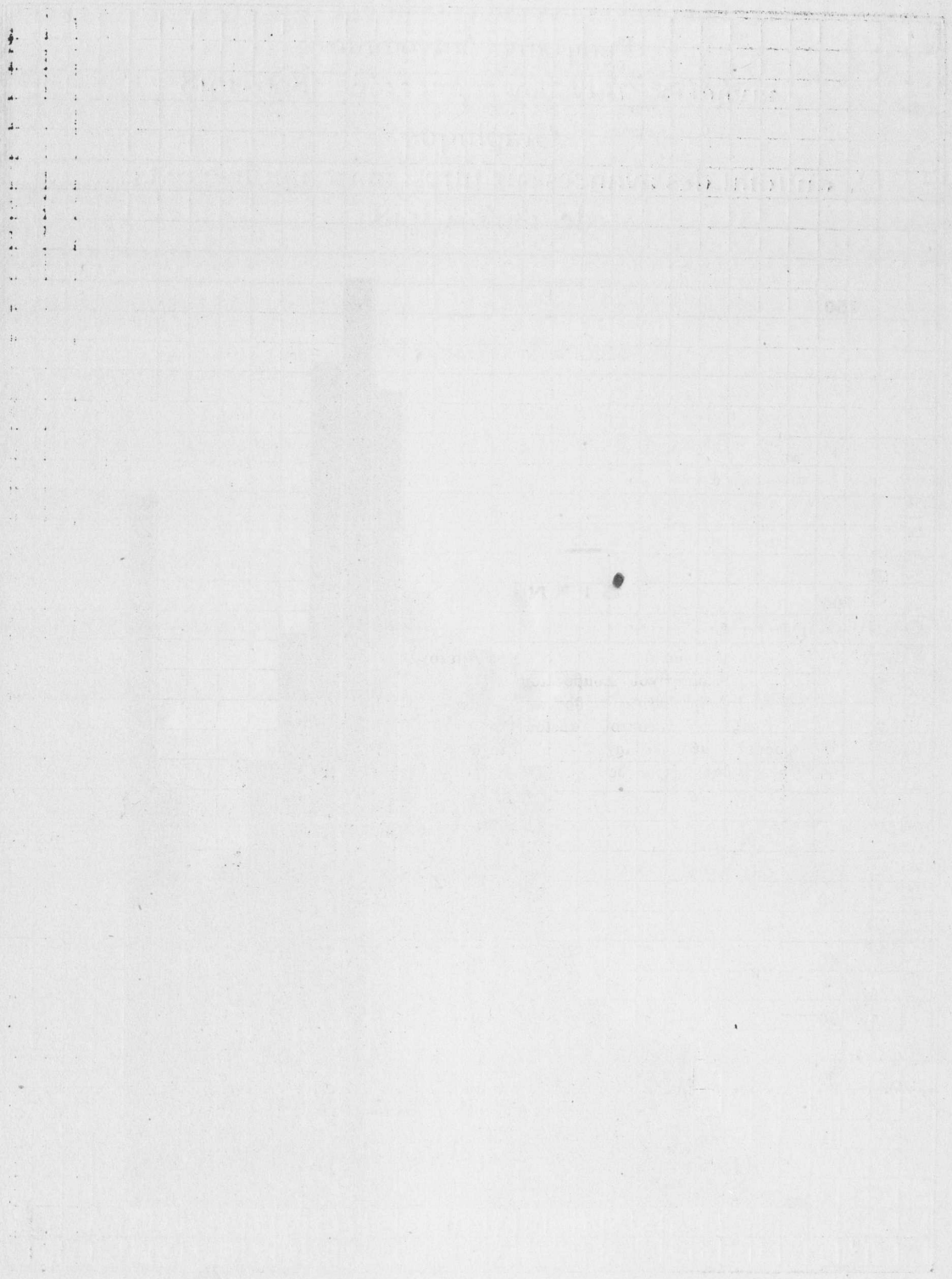

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 18)31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1919

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ, παρὰ Τραπέζαις καὶ εἰς Ἔντοκα Γραμμάτια.	Δρχ.	81.485.438.23
Διαθέσιμα παρὰ Τραπέζαις Ἐξωτερικοῦ . .	»	110.467.217.43
Συναλλάγματα καὶ Τοκομερίδ. ἐν Χαρτοφυλ.	»	23 396.737.75
Προεξοφλήσεις καὶ Προκαταβολαὶ ἐπὶ Γραμμ.	»	22.038.274.23
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγυημένοι διὰ χρεωγρ.	»	24.398.414.62
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγυημένοι δι'ὑποθήκης	»	4.941.113.74
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγ. διὰ διαφόρ. ἐγγυήσ.	»	26.448.136.76
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτ. καὶ ἐμπορευμάτων	»	100.344.578.11
Τρέχοντες Λογαριασμοὶ	»	52.665.328.98
Χαρτοφυλάκιον Χρεωγράφων	»	19.066.149.65
Συμμετοχαὶ εἰς Ἐπιχειρήσεις	»	1.413.184.75
Καταστήματα Τραπέζης.	»	6.307.058.12
Κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων. . .	»	12.738.301.60
Ἐγκαταστάσεις, Ἔπιπλα, Χρηματοκιβ. . .	»	650.000.—
	Δρχ.	486.359.963.87

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Ἑταιρικὸν.	Δρχ.	48.000.000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν Τακτικόν. . . .	»	600.000.—
Καταθέσεις Ὄψεως	»	205.159.854.92
Καταθέσεις προθεσμίας	»	51.660.617.81
Καταθέσεις εἰς ἐγγύησιν.	»	25.764.137.42
Ταμιευτήριον	»	29.707.963.80
Τρέχοντες Λογαριασμοί	»	74.409.873.95
Ἀνταποκριταὶ Ἐξωτερικοῦ.	»	18.302.505.38
Εἰσπράξεις διὰ λογαριασμὸν Τρίτων. . . .	»	3.872.118.94
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι.	»	16.597.313.62
Ὑποκαταστήματα (προσωριναὶ ἐγγραφαὶ) .	»	7.539.583.93
Μερίσματα πληρωτέα, παλαιῶν χρήσεων. .	»	11.211.50
Μερίσματα πληρωτέα, χρήσεως 1919 . . .	»	4.200.000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι : Ὑπόλοιπον εἰς Νέον. .	»	534.782.60
	Δρχ.	486.359.963.87

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Γενικὰ Ἔξοδα καὶ Φόροι	Δρχ.	9.736.111.34
Ἀπόσβεσις Ἐγκαταστάσεων	»	80.459.47
Ἀπόσβεσις παλαιῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων .	»	7.308.050.85
Κέρδη πρὸς διανομὴν	»	6.000.000.—
	Δρχ.	23.124.621.66

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως	Δρχ.	404.918.40
Τόκοι, Πρόσοδοι, Προμήθειαι καὶ διάφορα Κέρδη ἀφαιρέσει διαφόρ. προβλέψεων.	»	22.719.703.26
	Δρχ.	23.124.621.66

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ

Τακτικὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Δρχ.	600.000.—
Τακτικὸν μέρισμα 5 ο)ο ἐπὶ τῶν κοινῶν μετοχῶν	»	2.400.000.—
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	»	240.000.—
Κράτησις 1 ο)ο ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν	»	30.000.—
Κράτησις 1 ο)ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τῶν Ὑπαλλήλων . . .	»	30.000.—
Πρόσθετον μέρισμα Δρχ. 3.—ἐπὶ μετοχῶν κοινῶν καὶ ἐπικαρπίας . .	»	1.800.000.—
Φόρος καθαρᾶς προσόδου	»	365.217.40
Ὑπόλοιπον εἰς νέον	»	534.782.60
	Δρχ.	6.000.000.—

Ἀθῆναι, τῇ 10)23 Μαρτίου 1920.

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Ι. Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου
Α. Μ. ΛΕΒΟΥΝΗΣ

Ἐκ τῶν Ἰσολογισμῶν τῶν ἐτῶν 1919 καὶ 20 καταφαίνεται ἡ γιγαντώδης ἐξέλιξις καὶ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐπισπῶσα τὸν θαυμασμὸν διὰ τὴν δεξιὰν διαχείρησιν τοῦ Γενικοῦ αὐτῆς Διευθυντοῦ κ. Ἠλιάσκου καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1919 διενεμήθησαν Κέρδη 6.000.000.—

Κατὰ τὸ ἔτος 1920 διενεμήθησαν Κέρδη 18.144.451.40

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἐν Ἑλλάδι : Ἀθῆναι, Ἀδριανούπολις, Ἀργοστόλιον, Ἀγρίνιον, Βόλος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Λάρισσα, Λῆμνος (Κάστρον), Μιτυλήνη, Πάτραι, Πειραιεύς, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθὺ καὶ Καλόβασι), Σμύρνη, Σῦρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

Ἐν Κων)πόλει : Γαλατᾶ, Σταμπούλ. ***Ἐν Αἰγύπτῳ :*** Ἀλεξάνδρεια, Κάϊρον, Πὸρτ-Σάϊδ. ***Ἐν Κύπρῳ :*** Λεμεσός, Λευκωσία. ***Ἐν Ἀγγλίᾳ :*** Λονδῖνον, Μάντζεστερ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 18)31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ, παρὰ Τραπέζαις εἰς Ἔντοκα Κυβερν. Γραμμ. καὶ Τοκομερ.	Δρχ.	122.556.430.16
Διαθέσιμα παρὰ Τραπέζαις Ἐξωτερικοῦ . .	»	140.107.706.46
Συναλλάγματα	»	63.558 137.75
Προεξοφλήσεις καὶ Προκαταβολαὶ ἐπὶ Γραμμ.	»	25.027.502.49
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγυημένοι διὰ χρεωγρ.	»	30.709.498.10
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγυημένοι δι'ὑποθήκης	»	5.076.160.54
Δάνεια καὶ Λ)σμοί : Ἠγγ. διὰ διαφόρ. ἐγγυήσ.	»	37.850.914.80
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτ. καὶ ἐμπορευμάτων	»	94.523.802.14
Τρέχοντες Λογαριασμοί	»	66.972.467.08
Χαρτοφυλάκιον Χρεωγράφων	»	12.883.728.43
Συμμετοχαὶ εἰς Ἐπιχειρήσεις	»	3.063.185.—
Καταστήματα Τραπέζης.	»	8.362.116.57
Κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων. . .	»	5.656.047.97
Ἐγκαταστάσεις, Ἔπιπλα, Χρηματοκιβ. . .	»	35.—
	Δρχ.	616.347.732.49

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Ἑταιρικὸν.	Δρχ.	48,000.000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν Τακτικόν. . . .	»	2.400.000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν Ἔκτακτον . . .	»	2.600.000.—
Καταθέσεις Ὄψεως	»	245.353.268.77
Καταθέσεις προθεσμίας	»	92.462.586.41
Καταθέσεις εἰς ἐγγύησιν.	»	46.004.780.64
Ταμιευτήριον	»	34.132.234.49
Τρέχοντες Λογαριασμοί	»	63.528.998.81
Ἀνταποκριταὶ Ἐξωτερικοῦ.	»	31.269.804.14
Εἰσπράξεις διὰ λογαριασμὸν Τρίτων. . . .	»	2.996.843.55
Ἐπιταγαὶ καὶ Ἐντολαί.	»	20.116.316.19
Ὑποκαταστήματα (προσωρινὰι ἐγγραφαὶ) .	»	17.554.807.49
Μερίσματα πληρωτέα, παλαιῶν χρήσεων. .	»	1.670.509.—
Μέρισμα τῆς χρήσεως 1920, ἀπηλλαγμένον φόρου καθαρᾶς προσόδου.	»	6.000.000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι : Ὑπόλοιπον εἰς Νέον. .	»	2.257.583.—
	Δρχ.	616.347.732.49

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Γενικὰ Ἔξοδα	Δρχ.	14.346.960.43
Φόροι Ἑλλην. Γαλλ. καὶ Ἀγγλ. Δημοσίου. .	»	792.242.61
Ἔξοδα Νέων Μετοχῶν	»	310.437.35
Εἰσφορὰ τῆς Τραπέζης ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τῶν Ὑπαλλήλων	»	369.062.71
Ἀπόσβεσις Ἐγκαταστάσεων	»	1.362.841.20
Πρόβλεψις 10 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν Χρεωγρ.	»	1.430.000.—
Πρόβλεψις 10 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν Κτημάτων ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων . .	»	630.000.—
Κέρδη πρὸς διανομὴν	»	18.144.451.40
	Δρχ.	37.385.995.70

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως	Δρχ.	534.782.60
Τόκοι, Πρόσοδοι, Προμήθειαι καὶ διάφορα Κέρδη ἀφαιρέσει διαφόρ. προβλέψεων.	»	36.851.213.10
	Δρχ.	37.385.995.70

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ

Τακτικὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Δρχ.	1.800.000.—
Τακτικὸν μέρισμα 5 ο)ο ἐπὶ τῶν κοινῶν μετοχῶν	»	2.400.000.—
Φόρος 10 ο)ο τοῦ πρώτου μερίσματος	»	266.667.75
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ δρχ. 13.143.000	»	1.051 440.—
Κράτησις 1 ο)ο ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν	»	131.430.—
Κράτησις 1 ο)ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τῶν Ὑπαλλήλων . . .	»	131.430.—
Κράτησις 5 ο)ο ὑπὲρ τοῦ Προσωπικοῦ	»	657.150.—
Πρόσθετον μέρισμα Δρχ. 10.—ἐπὶ τῶν μετοχῶν κοινῶν καὶ ἐπικαρπίας.	»	6.000.000.—
Φόρος 10 ο)ο τοῦ προσθέτου μερίσματος	»	666.666.65
Φόρος κυκλοφορίας Μετοχῶν	»	182.084.—
Κράτησις δι' Ἔκτακτον Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον	»	2.600.000.—
Ὑπόλοιπον εἰς νέον	»	2.257.583.—
	Δρχ.	18.144.451.40

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6)19 Φεβρουαρίου 1921

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Ι. Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου
Α. Μ. ΛΕΒΟΥΝΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ„ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ἣν στιγμὴν γράφομεν τὰς γραμμὰς ταύτας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος, ὁ νοῦς ἡμῶν στρέφεται ἀκουσίως πρὸς τὰς στυγνὰς ἡμέρας τοῦ 1821 καὶ τὸ αἷμα τῶν ἀθῴων τῆς Κύπρου τέκνων. Αἱ ἀντιθέσεις ἀποτελοῦσιν ἀναπλαστικὸν ψυχολογικὸν λόγον. Ὁ γράφων παρασύρεται ὑπὸ τῶν ἀμεταβλήτων ψυχικῶν κανόνων.

Τὰς μαύρας ἡμέρας τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀτιμώσεως διεδέχθησαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου αἱ ἔνδοξοι ἡμέραι τῶν ἐκδικητῶν, οἵτινες ἤδη ὑπερήφανοι πατοῦσι τὰ Μικρασιατικὰ πεδία πρὸ τῶν Πυλῶν τῆς πατρίδος τοῦ Κιουταχῆ καὶ τοῦ περιφήμου ἀρχαίου Δορυλαίου, τοῦ Ἐσκί-σεχήρ.

Ἡ δυστυχία καὶ ἡ συμφορὰ ἐσφυρηλάτησε τὰς γενναίας ψυχὰς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς· εἰς τὸ αἷμα τῶν προγόνων ἐβαπτίσθη ὁ σίδηρος, ἵνα μεταμορφωθῇ εἰς τὸν χάλυβα, ὅστις ἔπληξε τὰ στήθη τοῦ αἱμοβόρου κατακτητοῦ εἰς τὰ Μακεδονικὰ πεδία κατὰ τὸ 1912 καὶ 13.

Τίς θὰ εἶχε τὴν τόλμην τὸ 1821 νὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Κύπρου Κουτσιοὺκ Μεχμέτ, ὅταν διέτασσε πρῶτον τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν Κυπρίων καὶ εἶτα τὸν ἀποκεφαλισμὸν τῶν Μητροπολιτῶν Πάφου Χρυσάνθου, Κιτίου Μελετίου, Κυρηνείας Λαυρεντίου, τὸν ἀπαγχονισμὸν ἔξωθεν τοῦ Σεραγίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ καὶ τόσων ἄλλων προκρίτων καὶ λογάδων, ὅτι πρὶν ἢ συμπληρωθῇ ἑκατονταετία ἡ Κύπρος θὰ ἀπαλλαγῇ τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας χριστιανικὸν δὲ Κράτος θὰ ἁπλώσῃ εὐεργετικὴν τὴν προστασίαν του πρὸς ἀναγέννησιν καὶ προπαρασκευὴν τῆς ὁδοῦ, ἥτις θὰ φέρῃ εἰς τὴν πλήρη Ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν;

Ἡ Κύπρος ἔστω καὶ μακρὰν ἀκόμη τῆς Μητρικῆς ἀγκάλης προσατενίζουσα τὸν Παρθενῶνα δακρυσμένη ἀγωνιᾷ ἑτοίμη νὰ πετάξῃ καὶ νὰ ἐναγκαλισθῇ τοὺς πόδας πολυαγαπημένης Μητρὸς ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν ἀπέσπασε δουλεία χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 1915. Ἡ ἀγωνία μάλιστα κατὰ τὰς στιγμὰς αὐτὰς ἐπιτείνεται, ὅταν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἱ περικαλλεῖς κόραι τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἐλεύθεραι σκιάζωνται ὑπὸ τὰς πτυχὰς τῆς Κυανολεύκου, διὰ δὲ τὴν Κύπρον ἀτυχῶς δὲν ἀνέτειλεν εἰσέτι ἡ ἁγία ἐκείνη ἡμέρα τῆς τελείας Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως, καίτοι αἱ σελίδες τῆς Κυπριακῆς Ἱστορίας διακηρύττουσι τὰ ἀπαράγραπτα δίκαιά της. Καὶ τί ἄλλο διακηρύττει ἡ αὐταπάρνησις τῆς Μαρίας τῆς Συγκλητικῆς, ὅταν μέλλουσα νὰ ἁπαχθῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κύπρου ὑπό τῶν Τούρκων τῷ 1570 προὐτίμησε ἀντὶ τῆς ἀτιμώσεως νὰ θέσῃ πῦρ εἰς τὴν πυριτιδαποθήκην τῆς Ναυαρχίδος ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκρατεῖτο μετ' ἄλλων παρθένων καὶ νὰ ἀνατιναχθῇ;

Τί ἄλλο διαβεβαιοῖ ἡ Ἐπανάστασις τοῦ ἐκ Καρπασίας Κληρικοῦ Ἰωαννικίου, ὅστις μετασχὼν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν δουλευούσαν πατρίδα του Κύπρον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐνδόξως ἐν αὐτῇ τῷ 1831 ἐπαναστατήσας κατὰ τῶν Τούρκων;

Τί δὲ ἄλλο μαρτυρεῖ τὸ νωπὸν ἔτι αἷμα τῶν Κυπρίων ἐθελοντῶν ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου Βουλευτοῦ καὶ Δημάρχου Χριστ. Σώζου μέχρι τοῦ τελευταίου Κυπρίου ἀγρότου, οἵτινες πίπτοντες εἰς τὰς φάραγγας καὶ τὰ πεδία τῆς Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας τῷ 12–13 καὶ ἤδη εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία ἔξωθεν τῆς Φιλαδελφείας διελάλουν τὸν ἀδελφικὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ τῆς δουλευούσης Κύπρου;

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΦΩΣ

Μετὰ τὸ σκότος ἑπτὰ αἰώνων ἀνεφάνη εἰς τὸν πολιτικὸν Κυπριακὸν ὁρίζοντα τὸ πρῶτον φῶς, ἡ πρώτη χαραυγή. Τῇ 4ῃ Ἰουνίου 1878 ὑπεγράφετο μεταξὺ τῆς Μεγ. Βρεττανίας καὶ τῆς Τουρκίας σύμβασις, διὰ τῆς ὁποίας παρεχωρεῖτο εἰς τὴν Μ. Βρεττανίαν ἡ κατοχὴ τῆς Κύπρου. Τῇ 12ῃ Ἰουλίου ἡ Ἀγγλικὴ σημαία ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῶν φρουρίων τῆς νήσου, μοῖρα δὲ Ἀγγλικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν ἀντιναύαρχον Ἰωάννην Χαίυ ἐναυλόχει εἰς τοὺς Κυπριακοὺς λιμένας. Πρῶτος ἁρμοστὴς διωρίσθη ὁ σὲρ Γάρνετ Οὐλσελέϋ, ὅστις ἀπεβιβάσθη εἰς Λάρνακα· ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος ὑποδεχόμενος τοὺς Ἄγγλους ἐλευθερωτὰς ἐδήλου ἐν τῇ προσφωνήσει του ***«ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἀποδέχεται εὐχαρίστως τὴν ἐπελθοῦσαν πολιτικὴν μεταβολήν, χωρὶς νὰ λησμονήσῃ τὴν καταγωγὴν καὶ τοὺς πόθους του»***.

Πράγματι ἡ Ἀγγλικὴ ἐν Κύπρῳ διοίκησις ὑπῆρξεν ἐν πολλοῖς εὐεργετική. Αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ τέχναι, ἡ ἀσφάλεια ἡ συγκοινωνία προήχθησαν. Ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἔχων ἔμφυτον τὴν τάσιν πρὸς μόρφωσιν καὶ πρόοδον ἀνεπτύχθη ἀλματικῶς, ὥστε ἤδη αἰσθάνεται ἑαυτὸν τελείως ἀνδρωθέντα καὶ ἄξιον τελείας ἐλευθερίας. Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερείας, ὅσα καὶ ἂν ἐπετελεσθησαν ὑπὸ της Ἀγγλικῆς ἐν Κύπρῳ διοικήσεως ταῦτα εἶνε ὀλίγα ἀπέναντι τῶν ὅσων ἠδύναντο νὰ γίνωσιν, ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων ἢ οἱασδήποτε εὐημερίας ἡ Κύπρος οὐδέποτε θὰ ἀνταλλάξῃ τὸ ράκος τῆς Μητρὸς πρὸς τὴν πορφύραν τῆς Μητρυιᾶς.

Εἷς εἶναι ὁ πόθος πάντων «Εὐγνωμονοῦμεν τοὺς ἄρχοντάς μας δι' ὅσα καλὰ ἔπραξαν, ἀλλὰ ποθοῦμεν τὴν Μητρικὴν ἀγκάλην καὶ τὴν Ἕνωσίν μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος».

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Περὶ τῆς συντελεσθείσης ἐν Κύπρῳ ἐξελίξεως καὶ προόδου γράφομεν ἐκτενῶς ἐν τῷ ΙΒ'. τόμῳ τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταερίδος «Περὶ τοῦ Ἔξω Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν Παροικιῶν», ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας τόμῳ περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Τραπέζης Κύπρου.(*)

Μία τῶν ἐπελθουσῶν προόδων ἐν τῷ Οἰκονομικῷ βίῳ τῆς Κύπρου ἐπ' Ἀγγλοκρατίας εἶναι καὶ ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπέζης Κύπρου, ἥτις εἶναι ***Ἀνώνυμος Ἑταιρία*** ἀναγνωρισθεῖσα διὰ Διατάγματος τοῦ Μεγάλου Ἁρμοστοῦ τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1912.

Κεφάλαιον ἐγκεκριμένον £ *200000* διῃρημένον εἰς 50000 μετοχὰς ἐκ £ 4 ἑκάστη.

Καταβληθὲν κεφάλαιον μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1920:

£ 157.424.0.0

Ἀποθεματικὸν £ 8.110.12.1

Ἕδρα ἡ Λευκωσία καὶ Ἀνταποκριταὶ εἰς ὅλην τὴν Κύπρον.

Τὸν Ἰανουάριον 1899 ἱδρύθη ἐν Λευκωσίᾳ ἰδιόρρυθμος συνεταιρισμός, ἀπομίμησίς τις τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Συνεργατικῶν Τραπεζῶν τοῦ Λαοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «***Ταμιευτήριον ἡ Λευκωσία***» καὶ μὲ σκοπὸν τὸν σχηματισμὸν κεφαλαίου δι' ἑβδομαδιαίων καταβολῶν ἐξ ἑνὸς σελινίου.

Τὸν συνεταιρισμὸν διεχειρίζετο δεκαεξαμελὲς Συμβούλιον ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν κ.κ. Ἰ. Οἰκονομίδου ὡς διευθυντοῦ, Γ. Παπαδοπούλου ὑποδιευθυντοῦ, Κ. Σαββίδου ταμία Κ. Σαμουὴλ γραμματέως, καὶ τῶν κ.κ. Α. Θεοδότου, Α. Φοινιέως, Ι. Μ. Ζαχαριάδου, Κ. Διανέλλου, Χ. Γεωργιάδου Κ. Λ. Δραγουμάνου, Ματθ. Λουκαΐδου, Φ. Νικολαΐδου, Στυλ. Νικολαΐδου. Π. Χ. Μαραθεύτη, Α. Σ. Μαρκίδη καὶ Κ. Σ. Λοϊζίδου.

Μέχρι τοῦ 1912 συνεσωρεύθησαν ἱκανὰ κεφάλαια, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχε νόμος ἀναγνωρίζων τὴν νομικὴν ὀντότητα τῶν τοιούτων συνεταιρισμῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἠρνήθη νὰ ψηφίσῃ τοιοῦτον, ἐγένετο ἀνάγκη νὰ μετατραπῇ εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν.

Τὰ οὕτω συσσωρευθέντα κεφάλαια ἐχρησίμευσαν διὰ τὴν σύστασιν τῆς Τραπέζης Κύπρου.

Ἡ Τράπεζα Κύπρου διοικεῖται ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων, Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, καὶ Διευθυντοῦ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελοῦσιν οἱ κ.κ. Α. Θεοδότου καὶ Α. Φοινιεὺς Ἰατροί, Δ. Σεβέρης δικηγόρος, Χ. Π. Μαραθεύτης Διευθυντὴς τῶν Ἀστικῶν Σχολῶν, Κ. Σαββίδης, Στυλ. Νικολαΐδης, Ι. Δ. Βεργόπουλος, Γ. Ε. Χριστοδουλίδης, Ἰ. Μιχαηλίδης, Εὐαγ. Ι. Εὐαγγελίδης, Α. Χ. Ταβερνάρης καὶ Εὐ. Δραγουμάνος, ἔμποροι.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελοῦσιν οἱ κ. Θ. Θεοδότου, Ν. Γ. Χρυσαφίνης, Γ. Α. Μαρκίδης δικηγόροι, καὶ Π. Μ. Τσεριώτης καὶ Ι. Χ. Νικολαΐδης, ἔμποροι.

Διευθυντὴς ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης, διδάκτωρ τῆς Νομικῆς.

Εἰς τὴν Τράπεζαν Κύπρου ἐξακολουθεῖ τὸ δι' ἑβδομαδιαίων-καταβολῶν ἐξ ἑνὸς σελινίου ἀποταμιευτικὸν σύστημα εὑρέως χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν λαϊκῶν τάξεων.

* * *

Ὡς τελευταίαν λέξιν προσθέτομεν, ἵνα γνωρίσῃ τοῦτο τὸ Πανελλήνιον, ὅτι οἱ ἱδρυταὶ καὶ Διευθύνοντες τὴν Τράπεζαν Κύπρου εἶναι ἐκ τῶν πρωτευόντων τῆς Κυπριακῆς φάλαγγος προσώπων ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως, οἱ Λομβάρδοι, Ἰακωβᾶτοι, Παδοβάδες, Μαρῖνοι κ.τ.λ. τῆς Κύπρου.

(*) Εἰς τὸν μετὰ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν χῶρον ἐπρόκειτο νὰ δημοσιευθῇ ἡ Ἱστορία τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἐπειδὴ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης τῆς ἐκτυπώσεως καθυστερεῖ τὸ ἐξ Ἀγγλίας ἀναμενόμενον ἄρθρον διὰ τοῦτο εἰς τὴν θέσιν τῆς Ἰονικῆς ἐθέσαμεν τὴν Τράπεζαν Κύπρου συγγενεύουσαν πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς Ἰονικῆς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ἐγεννήθη ἐν Λευκονοίκῳ τῆς Μεσαορίας τῆς Κύπρου τῷ 1864, μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς Νομικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Κύπρον ἤρξατο τοῦ δικηγορικοῦ σταδίου ἐν τῇ Πρωτ. τῆς Νήσου Λευκοσίᾳ διακριθεὶς ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐπαγγελματικῇ ἐξασκήσει, ἐκτιμηθεὶς δὲ ὑφ' ὅλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας, διὰ τὴν καθόλου πατριωτικήν του δρᾶσιν ἐν τῷ ζητήματι τῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐξελέγετο βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος Ἀμμοχώστου ἐπὶ σειρὰν βουλευτικῶν περιόδων. Ἡ νεωτέρα Κυπριακὴ Ἱστορία ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνί της ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως μεταξὺ τῶν πρώτων ριζοσπαστῶν, ὡς νεωτέρα Ἑπτάνησος, θὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν πολύτιμον ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Ι. Οἰκονομίδου. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἀνδρὸς δρᾶσις ἐκίνησε τὴν προσοχὴν τῆς ἐν Κύπρῳ Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις μετ' ὀλίγον προσέφερε τὴν ἕδραν τοῦ δικαστοῦ εἰς τὸν ἐπικίνδυνον ἐθνικὸν ἐργάτην, ὡς ἔπραττε καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ ἀναβιβάζουσα τοὺς πολιτικῶς ἐπικινδύνους εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ· τοῦτο δὲν διέλαθε τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. Οἰκονομίδου ὅστις προὐτίμησε τὴν Διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης Κύπρου, τὴν ὁποίαν μετὰ πολλῆς ἱκανότητος διευθύνει ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ἵνα ἐλεύθερος παραμείνῃ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀμυντόρων τοῦ Ἐθνικοῦ προμαχόνος ἐν τῇ ἀνατολικῇ λεκάνῃ τῆς ἐσχατιᾶς τῆς Μεσογείου, ὡς μέλος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος τῆς Κύπρου ὀργανώσεως.

Ὁ στενὸς χώρος τοῦ Α΄ τόμου τοῦ «Πανελληνίου Λευκώματος» ἀτυχῶς δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δώσωμεν ἐκτενεστέραν εἰκόνα τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἔξω ἑλληνισμοῦ δι' ὃ ἐπιφυλαττόμεθα νὰ γράψωμεν ἐν εὐρυτέρᾳ κλίμακι ἐν τῷ ΙΒῷ τόμῳ περὶ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ—παροικιῶν.

Παραλλήλως τὴν πρὸς Ἐθνικὴν δρᾶσιν ἔχει νὰ ἐπεδείξῃ ὁ κ. Οἰκονομίδης καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς γενικῆς τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εὐημερίας μέριμνάν του ἐν τῇ ἱδρύσει τοῦ Συνεργατισμοῦ, ὃν πρῶτος εἰσήγαγεν εἰς Κύπρον.

"ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ,,

1821--1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΑΠΩΤΑΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΣ

Εἷς ἐκ τῶν σπουδαίων συντελεστῶν ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἡ εὐρωστία παντὸς ἔθνους εἶναι ἡ ὕπαρξις αὐτόχθονος βιομηχανίας. Ἡ βιομηχανία, ὅταν μάλιστα στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐντοπίου ὑπάρξεως τῶν πρώτων ὑλῶν ἀπεργάζεται τὴν διαρκῆ εὐδαιμονίαν τοῦ Ἔθνους. Ἡ μελέτη τῆς Ἱστορίας παρέχει ἐναργέστατον παράδειγμα περὶ τούτου. Ἡ βιομηχανία τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἐξησφάλισε τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὴν Κεντρῴαν Ἀσίαν καὶ μέχρι σήμερον ἔτι πλεῖστα βιομηχανικὰ προϊόντα, ἂν καὶ δὲν προέρχονται ἐκ τῶν χωρῶν ἐκείνων, αἵτινες πρῶται τὰ παρήγαγον, ὅμως διετήρησαν τὰ ὀνόματα τῶν μερῶν, ἅτινα τὰ ἐγέννησαν, (ὑφάσματα: Κασεμίρ, Λαχώρη, Τίβετ, Μουσελίν). Ἡ Βιομηχανία τῶν Φοινίκων καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν χρωματισμῶν κατέστησαν τούτους περιωνύμους καὶ κυρίους ἐπὶ αἰῶνας τῶν θαλασσῶν.

Αἱ Φοινικικαὶ ἀποικίαι ἀπὸ τῆς Κύπρου μέχρι τῆς Θάσου καὶ ἀπὸ τῆς Λιβύης μέχρι τῶν Γαδείρων καὶ τῆς Καρθαγένης ἐν Ἱσπανίᾳ, κατόπιν δὲ μέχρι τῆς Βρεττανίας κυρίως ἦσαν κέντρα ἐμπορίου. Οἱ Φοίνικες οὐδέποτε ἤθελον νὰ καταπιέσωσι τοὺς αὐτόχθονας λαούς, ἠρκοῦντο εἰς τὴν κατανάλωσιν καὶ ἀνταλλαγὴν πρὸς τὰ προϊόντα, ἅτινα παρῆγεν ἑκάστη χώρα. Ἐκ τῆς Λιβύης καὶ τῆς Θάσου ἐλάμβανον τὴν χρυσῆν ἄμμον, ἐξ Ἱσπανίας τὸν ἄργυρον, ἐκ Βρεττανίας τὸν κασσίτερον, ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βιστούλα τὸ ἤλεκτρον, ἐκ τοῦ Περσικοῦ κόλπου τοὺς μαργαρίτας, ἐκ τῆς Αἰθιοπίας τοὺς ταὼς καὶ πιθήκους, ἐξ Ἰνδιῶν τὸν ἔβενον καὶ τὰ ὑφάσματα. Ὡς ἀντάλλαγμα ἐχορήγουν τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας των, ὑάλους, πορφύραν, ὑφάσματα, διάφορα σκεύη καὶ κοσμήματα. Ὅπου εὕρισκον ἀνταγωνισμὸν ὑπεχώρουν καὶ ἐδημιούργουν νέους ὁρίζοντας ἐμπορίας, ἡ θάλασσα ἦτο ἀρκετὰ εὐρεῖα, εἶχε χῶρον ἐκτεταμένον διὰ πᾶν δημιουργικὸν πνεῦμα. Εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐδίδαξαν πολλὰ καὶ πρὸ πάντων τὴν εὐκολύνουσαν τὰς συναλλαγὰς καὶ διαιωνίζουσαν τὴν σκέψιν καὶ τὰς ἰδέας ***γραφὴν*** εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλει τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν δημιουργίαν τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ θέσεως μεταξὺ τῶν τότε συγχρόνων ἐθνῶν.

Ἡ παλαιὰ Γραφὴ καὶ ὁ Ὅμηρος ὁμιλοῦσι περὶ τῆς περιφήμου ὑφαντουργίας τῆς Σιδῶνος. Ἐξ ἀντιζηλίας πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς ἐτήρουν μυστικὸν πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὴν βιομηχανίαν, μάλιστα προσεπάθουν διὰ τοῦ ψεύδους νὰ συγκαλύπτωσι τὴν τέχνην των, περιώνυμον δὲ ἀπέβη παρ' Ἕλλησι τὸ ***Φοινικικὸν ψεῦδος***. Εἰς τὰς παραδοξολογίας τῶν Φοινίκων πιθανώτατα ὀφείλονται οἱ μῦθοι τῶν Κυκλώπων, Γιγάντων, Λαιστρυγόνων κτλ.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Οἱ Ἕλληνες διαδεχθέντες τοὺς Φοίνικας εἰς τὸ Ἐμπόριον ἐν τῇ Ἀνατολικῇ λεκάνῃ τῆς Μεσογείου μετὰ τὴν ὁριστικὴν κατατρόπωσιν τῶν Περσῶν προήγαγον ἁλματικῶς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν ἐκ τῆς ὁποίας ἄφθονος πλοῦτος καὶ οἰκονομικὴ εὐρωστία ἀπέρρευσαν.

Παραλείποντες τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα ἀνασύρομεν τὸν πέπλον τῆς βιομηχανίας, ἵνα παρουσιάσωμεν τὰ περίφημα τῆς ὑφαντικῆς καὶ πλεκτικῆς ἔργα τὰ ἀμφίμιτα (δίμιτα), τρίμιτα καὶ πολύμιτα λεπτοφυῆ καὶ παχέα ὑφάσματα, ἄλλα μὲν διαφανῆ καὶ ἀραχνοειδῆ, ἄλλα δὲ θυσσανωτὰ ἢ κροσσωτὰ ἀμφίμαλλα, περίλευκα κτλ. Ὁ Πειραιεὺς ἦτο τὸ μέγιστον νεώριον τοῦ κόσμου, (ἡ Ἀγγλία τῆς τότε ἐποχῆς), πλοῖα ἕτοιμα ἐπωλοῦντο, ναυτικὰ δὲ δάνεια ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Εὔξεινον ἐδίδοντο πρὸς 3 ο)ο. Γνωστὰ δὲ ἦσαν προσέτι καὶ τὰ πρὸς μεταβίβασιν χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον γραμμάτια, αἱ σημεριναὶ συναλλαγματικαί.

Ὁ Πειραιεὺς τοσοῦτον περιεποιεῖτο τοὺς ναύτας ὥστε ἐχορήγει εἰς αὐτοὺς πᾶσαν προστασίαν, παρέχων ξενῶνα καὶ τόπον δημόσιον συναθροίσεως παραπλήσιον πρὸς τὰ νῦν χρηματιστήρια. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐδόθη εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν ἡ δέουσα ἀξία, ὁ δόλος καὶ ἡ αἰσχροκέρδεια δὲν εἶχον θέσιν μὴ συμβιβαζόμενα πρὸς τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν. Ὁ Ξενοφῶν, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, διὰ τῶν μελετῶν αὐτῶν ἔλυσαν πλεῖστα οἰκονομολογικὰ ζητήματα, περὶ τῶν ὁποίων καὶ σήμερον ἔτι γίνεται τόσος πάταγος καὶ συζήτησις.

Ἀντιθέτως ἡ κυριαρχία τῆς Ρώμης στηριζομένη ἐπὶ μόνης τῆς δυνάμεως τῶν ὅπλων ταχέως κατέπεσεν, οἱ δὲ λαοὶ οἱ ἀποτελέσαντες τὸ Ἀνατολικὸν Ρωμαϊκὸν Κράτος, εὑρέθησαν ἀφ' ἑαυτῶν ἐλεύθεροι, οὐδὲν τὸ Ρωμαϊκὸν διατηρήσαντες εἰμὴ τὸ ὄνομα τοῦ Ρωμαίου ἢ Ρωμηοῦ.

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Τὸ Ἀνατολικὸν Ρωμαϊκὸν κράτος μὲ πρωτεύουσαν τὴν περίλαμπρον Κωνσταντινούπολιν εἰς δύο τινὰ ὀφείλει τὴν χιλιετῆ σταδιοδρομίαν του. Ε'ς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς στρατιωτικάς του δυνάμεις. Ἡ βιομηχανία καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου ἐξησφάλιζον τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας, αἵτινες ἦσαν δαπανηρόταται, σχεδὸν ἀνώτεραι τῶν σημερινῶν (πρβλ. Καθηγητοῦ Ἀνδρεάδου Στατιστικὴν — Στρατιωτικαὶ δαπάναι Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων). Τὰ ὑφαντουργεῖα τῶν Θηβῶν, τὰ βαφεῖα τῆς Θεσσαλίας, τὰ μεταξωτὰ τῆς Μ. Ἀσίας, ἐκίνουν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀπληστίαν τῶν πέριξ λαῶν, Ἀράβων, Ρώσσων καὶ Φράγκων, οἵτινες συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἔκαμνον ἐπιδρομάς, ἵνα καταστῶσι κύριοι τοῦ πλουσίου καὶ εὐτυχοῦς Βυζαντινοῦ Κράτους, ἡ δὲ Κωνσταντινούπολις ἦτο τὸ ὄνειρον διὰ τὸν πλοῦτόν της παντὸς φιλάρπαγος κατακτητοῦ. Ὁ Χαλίφης Μοτασὲμ ἐπὶ Θεοφίλου Αὐτοκράτορος ἰδὼν τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τοῦ Βυζαντίου τὰ ὁποῖα τῷ ἐστάλησαν ὡς δῶρα ἔμεινε κατάπληκτος καὶ ἐζήτησε τεχνίτας μὴ παραχωρηθέντας ὅμως, διότι ἡ βιομηχανία ἦτο μονοπώλιον καὶ μυστικὸν τοῦ Κράτους. Οἱ Νορμανδοὶ ἐπιδραμόντες κατὰ τῆς Ἑπτανήσου καὶ τῶν Θηβῶν, ὡς πρώτους αἰχμαλώτους ἀπήγαγον τοὺς κατασκευαστὰς τῶν μεταξίνων ὑφασμάτων, τοὺς ὁποίους ἐκράτησαν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ μετὰ τὸ κλείσιμον νῆς εἰρήνης πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τυῦ Βυζαντίου, διότι τοῦτο ἦτο ῥητὸς ὅρος τῆς εἰρήνης.

ΝΕΩΤΕΡΑ ΕΘΝΗ

ΑΓΓΛΙΑ — ΓΑΛΛΙΑ — ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

Ἐὰν ἀντὶ τῶν παλαιῶν διδαγμάτων μεταφέρωμεν τοὺς ἀξιοτίμους ἀναγνώστας τοῦ Πανελληνίου λευκώματος εἰς τὰ τῶν νεωτέρων χρόνων ἀρκεῖ νομίζομεν νὰ ἀναφέρωμεν τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν πρῶτον, τὴν Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν δεύτερον.

Ἡ Μεγάλη Βρεττανία ἀπέδειξε τὶ δύναται νὰ κατορθώσῃ ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή. Ἡ Ἀγγλοσαξωνικὴ φυλὴ μὲ τὸ προσιδιάζον αὐτῇ φλέγμα ἔθεσε στερεὰς τὰς βάσεις τῆς Ἀγγλικῆς βιοτεχνίας. Ὁ πτωχὸς κουρεὺς Ριχάρδος Ἀλκράϊτ ἐγεννήθη τῷ 1732 ἐκ πτωχοτάτων γονέων, ὧν ἦτο τὸ δέκατον τρίτον τέκνον, κατασκεύαζε κατ' ἀρχὰς φενάκας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐγκατέλιπε τὸ ἐμπόριον τῶν τριχῶν, ἵνα ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς κλωστικῆς μηχανῆς. Πράγματι κατεσκεύασε τὴν πρώτην μηχανήν, ἥτις παρ' ὀλίγον νὰ τῷ στοιχίσῃ τὴν ζωὴν ἐξαγριωθέντων τῶν ἐργατῶν, τῶν ὁποίων ἐκινδύνευε τὸ βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Τῷ 1760 ἔλαβεν ὁ Ἀλκραΐτ τὸ δίπλωμα τῆς εὑρεσιτεχνίας καθ' ὃν χρόνον ὁ Οὐάττ ἐλάμβανε τὸ δίπλωμα διὰ τὴν ἀτμομηχανήν. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς κλωστικῆς μηχανῆς καίτοι ἐστοίχισε πολλὰ εἰς τὸν Ἀλκραΐτ, ὅστις καὶ αὐτὴν τὴν σύζυγόν του διεζεύχθη, ἐπειδὴ αὕτη τοῦ ἔθραυσε τὸς πρώτας μηχανὰς νομιζουσα ταύτας ὡς πηγὴν τῶν οἰκογενειακῶν δυσυχιῶν της, ὑπῆρξε πηγὴ πλούτου καὶ εὐδαιμονίας διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἥτις ἔκτοτε ἔλαβε εἰς χεῖρας της τὰ σκῆπτρα τῆς ὑφαντουργικῆς.

Ὁ Ροβέρτος Πὴλ μικρὸς κτηματίας καὶ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας Πὴλ, ἠσχολήθη εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπώσεως τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ ἐπέτυχε τοῦτο, ὥστε ἐγένετο ὁ μέγας ἰδρυτὴς τοῦ εἴδους τούτου, ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐξηκολούθησε καὶ ηὔξησε τὰς ἐργασίας τοῦ πατρός του ἔλαβε δὲ τὸν τίτλον τοῦ Σὲρ τούτου ὁ υἱὸς ἐγένετο μετὰ ταῦτα Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Ἰωάννης Χήγκωθ ἦτο υἱὸς γεωργοῦ μετὰ ταῦτα ὅμως ὑπῆρξε μέγας ἐν τῇ βιομηχανίᾳ τῶν τριχάπτων, ὠφελήσας οὐχὶ μόνον τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους ἀλλὰ καὶ γενικώτερον εὐεργετήσας τὴν κοινωνίαν δι' ἀγοθοεργιῶν.

Παραλείποντες πολλὰ ὀνόματα Γάλλων διακριθέντων ἐν τῇ βιομηχανικῇ ζωῇ τῆς Γαλλίας ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν τὸν Βερνάρδον Παλισσὺ γεννηθέντα τῷ 1510, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ πιθανώτατα ἦτο ὑαλοποιός. Ὁ Παλισσὺ ἐξέμαθε τὴν πατρικὴν τέχνην κατ' ἀρχάς, ἦτο πτωχότατος «οὐδὲν βιβλίον εἶχον» ἔλεγεν «πλὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ταῦτα δὲ τοῖς πᾶσι εἰσὶ πρόχειρα». Ἐπὶ ἔτη εἰργάζετο, ἠγωνίζετο νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν τέχνην τῆς ἐγκαύσεως καὶ τῆς ζωγραφίας τῶν πηλίνων σκευῶν. Ἐπὶ ἓξ ὁλόκληρα ἡμερονύκτια ἠγρύπνισε παρὰ τὰς καμίνους του, ὅταν δὲ ἐτελείωσεν ἡ καύσιμος ὕλη, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, τότε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, οὐχὶ μόνον τὸ κιγκλίδωμα τοῦ κήπου ἔρριψεν εἰς τὰς καμίνους ὁ Παλισσύ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ πτωχικὰ ἔπιπλά του καὶ τὰς δοκοὺς τῆς μικρᾶς του οἰκίας.

Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του περίτρομα ἔφυγον ζητοῦντα βοήθειαν, πάντες ἐνόμισαν ὅτι παρεφρόνησε ὁ ἄτυχὴς Παλισσύ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀντελήφθησαν τὴν ἐπιτυχίαν του, ἐθαύμασαν τὴν ὑπομονήν του καὶ ἐδόξασαν αὐτόν.

Περιεργότερος καὶ ποικιλώτερος ὑπῆρξεν ὁ βίος τοῦ Γερμανοῦ Ἰωάννου Φρειδερίκου Μπόττγερ τοῦ ἐφευρέτου τῆς μορρίνας. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Σλέϊνζ τῆς Γερμανίας τῷ 1685 δωδεκαέτης ὑπηρέτησεν εἰς φαρμακεῖον, ὅπου ἐπεδόθη εἰς πειράματα χημικὰ μὲ κύριον σκοπὸν τὴν μεταμόρφωσιν τῶν κοινῶν μετάλλων εἰς χρυσόν. Μετά τινα ἔτη διϊσχυρίσθη, ὅτι ἀνεκάλυψε τὸ μυστικὸν τὸ πανταχοῦ ἀναζητούμενον ὑπὸ τῶν ἀλχημικῶν. ἐξετέλεσε τὸ πείραμα πρὸ τοῦ προϊσταμένου του καί τινων ἄλλων θεατῶν, τοὺς ὁποίους ἐξηπάτησε διὰ τσχείας κινήσεως, ὥστε πάντες ἐπίστευσαν, ὅτι μετέβαλε τὸν χαλκὸν εἰς χρυσόν.

Ἡ τοιαύτη ἀπάτη ἐστοίχισε τὴν ἐλευθερίαν τῆς ζωῆς του. Ἔζησεν αἰχμάλωτος τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος ὁ Α'. ἔχων ἀνάγκην χρημάτων ἠθέλησενὰ συλλάβῃ τὸν Μπόττγερ καὶ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν ἀνακάλυψιν. Ὁ Μπόττγερ ἀντιληφθεὶς τοῦτο φεύγει πρὸς τὴν Σαξωνίαν καὶ ζητεῖ τὴν προστασίαν τοῦ ἐκλέ-

κτορος τῆς Σαξωνίας Φρειδερίκου Αὐγούστου Α΄. Ἔτυχε μὲν τῆς προστασίας, ἀλλ' ἀντὶ νὰ γίνῃ δεσμώτης τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσσίας, περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας ὅστις ἐξ ἴσου ἐπεθύμει νὰ γίνῃ κάτοχος τοῦ μυστικοῦ τοῦ Μπόττιγερ. Αἱ περιπέτειαι τοῦ θαυματουργοῦ ὑπῆρξαν πολλαὶ ἐπεχείρησε νὰ δραπετεύσῃ ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν, ἠπειλεῖτο ἡ ζωή του, ἀλλὰ οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ, οὐδεὶς τὸν ἐπίστευεν.

Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ἐπεδόθη εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ πηλοῦ εἰς μορρίναν (πορσελάνην) ὅπερ καὶ κατώρθωσε. Τῷ 1707 παρουσίασε τῷ Ἐκλέκτορι τὴν πρώτην μορρίναγ. ἥτις ἔκτοτε ἐγένετο πηγὴ πλούτου διὰ τὴν Σαξωνίαν, ἀλλ' ἀτυχῶς ὁ Μπόττγερ ἦτο διαρκῶς οἰνμάλωτος, ἔχασε τὴν ἐλευθερίαν του καὶ διὰ τοῦτο παρεδόθη εἰς τὴν μέθην, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ καταστροφή του· ὁ θάνατος μόνον ἠλευθέρωσεν τὸν ἀτυχῆ Μπόττγερ, ὅστις ὑπῆρξεν εἷς τῶν μεγίστων εὐεργετῶν τῆς Σαξωνιας. Τῷ 1770 εἰσήχθη εἰς Σὲβρ τῆς Γαλλίας ἡ μορρίνα,σήμερον δὲ λογίζεται μεταξὺ τῶν σπουδαίων εἰσοδημάτων τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας.

Ποῦ λοιπὸν ὀφείλεται τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀγγλίας; Εἰς τὸν ἄνθρακα καὶ τὴν βιομηχανίαν της. Διατί ἀνυψώθη ἡ Γαλλία καὶ Γερμανία; διότι εἶχε τὰς πρώτας ὕλας καὶ τὰ θαυμασίως ὠργανωμένα βιομηχανικὰ ἐργοστάσια. Περὶ τούτων γράφομεν ἐκτενέστατα ἐν τῷ β΄ τόμῳ τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος περὶ Βιομηχανίας καὶ Ἐμπορίου.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ Κου ΕΠΑΜ. ΧΑΡΙΛΑΟΥ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἡ μεγάλη Εὐρωπαϊκὴ σύρραξις ἀπέδειξε καὶ πάλιν περιτράνως τὰς ἀληθείας τῆς ἱστορίας. Τὰ ἔθνη τὰ ὁποῖα κατῆλθον εἰς τὸν ἀγῶνα ἔχοντα ἰσχυρὰν βιομηχανίαν κατώρθωσαν νὰ ἀντίσχωσιν ἐν τῇ φοβερᾷ πάλῃ καὶ νὰ συγκρατηθῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς μετὰ τῆς βεβαιότητος, ὅτι καὶ ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι θὰ ἀνακύψωσι καὶ ὀρθοποδήσωσιν ἐπελθούσης τῆς εἰρήνης. Τοῦ μεγάλου ἀγῶνος μετέσχε καὶ ἡ Ἑλλὰς τῆς ὁποίας ἡ βιομηχανία εὑρίσκεται ἐν σπαργάνοις ἀκόμη. Ποίας στιγμὰς ἀγωνίας διῆλθε τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ποίας στερήσεις διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς βιομηχανικῆς κινήσεως εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν. Ἤδη μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἐπεβάλλοντο σοφώτεραι σκέψεις, ἀνάλογοι πρὸς τὰς περιστάσεις. Ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν ἁρμοδίων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, διότι ἂν τὰ νεῦρα τοῦ πολέμου εἶναι τὸ χρῆμα, ὅπως λέγουν οἱ Ἄγγλοι, ἀλλὰ καὶ τοῦ χρήματος πηγὴ εἶνε ἡ βιομηχανία. Προαγομένης καὶἀναστυσσομένης τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας τίθενται στερεαὶ αἱ βάσεις εὐτυχοῦς μέλλοντος, τίθενται αἱ βάσεις αὐτῆς τῆς ἰσχύος τοῦ Κράτους, διότι, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Πλάτων, ὅπου οἱ πολῖται εὐδαιμονοῦσιν ἐκεῖ καὶ ἡ πολιτεία εὐδαιμονεῖ, ἐὰν δὲ τὰ ἄτομα δυσπραγοῦσιν ἐκεῖ καὶ ἡ πόλις δυστυχεῖ. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ διέλαμψε πάλιν, ἡ πάντοτε διακριθεῖσα Ἑλληνικὴ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Ὁ κ. Ἐπαμ. Χαρίλαος, ὅστις εἶναι ἐκ τῶν ἀριστέων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ βιομηχανίᾳ τῆς πρὸ πολεμικῆς περιόδου, συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἱδρύσεως ἐν Ἑλλάδι Τραπέζης σκοπούσης κυρίως τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Βιομηχανίας καὶ ὑποβοηθούσης τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἀντιληφθεῖσα τὴν σπουδαιότητα τῆς βιομηχανίας καταβάλλει τὰς ἀναλόγους ἐνεργείας πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῆς.

Ὁ Κος Χαρίλαος ἐπωφεληθεὶς τῆς εὐκαιρίας καθ' ἣν τὰ Ἑλληνικὰ κεφάλαια ἐζήτουν τοποθέτησιν εἰς νέας ἐπιχειρήσεις, συνέπηξε τὸν ὑπ' αὐτὸν ὅμιλον τῶν ἱδρυτῶν τῆς Τραπέζης συγκεντρώσας ὡς ἀρχικὸν μετοχικὸν κεφάλαιον τὸ ποσὸν τῶν 15,000,000 δραχμῶν.

Τὰ πρόσωπα μετὰ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνεννοήθη ὁ κ. Ἐπαμ. Χαρίλαος καὶ ἄτινα ἀπετέλεσαν τοὺς κυρίως ἱδρυτὰς εἶνε τὰ ἑξῆς :

1) Λεόντιος Οἰκονομίδης—Βιομήχανος— Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν.

2) Ν. Κανελόπουλος—ὁ γνωστὸς μεγαλοβιομήχανος.

3) Δημήτρ. Γαλανόπουλος.—Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Προνομιούχου Ἑταιρίας πρὸς προστασίαν τῆς Σταφίδος.

4) Στέφανος Δέλτας—Ἀντιπρόεδρος τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς καὶ Σύμβουλος εἰς πλείστας Τραπέζας καὶ Ἑταιρείας.

5) Ἀπόστολος Σιφναῖος. Ὁμογενὴς Ἐφοπλιστὴς Οἴκου Σιφναίων.

6) Σταμάτιος Γ. Ἐμπειρίκος. Ἐφοπλιστής.

7) Ἀριστόβουλος Ζάνος. Βιομήχανος.

8) Ἀνδρέας Σπυράκης. Βιομὴχανος.

9) Πέτρος Νικολετόπουλος,

10) Παυσανίας Μακρῆς. Ἐμπορικὸς Οἶκος Π. Γ. Μακρῆ καὶ Σια.

11) Στυλιανὸς Περάκης. Βιομήχανος.

12) Ἀνδρέας Βρετός. Τραπεζίτης.

13) Ἀθαν. Τυπάλδος Μπασιᾶς. Βουλευτὴς.

14) Ἀνδρέας Χατζῆ Κυριᾶκος. Βιομήχανος.

15) Παναγ. Ἀλεπουδέλης. Βιομήχανος.

16) Ἰάκωβος Δαμαλᾶς. Κεφαλαιοῦχος.

17) Γεώργιος Φιλίνης. Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας Οἴνων.

Τῇ 10 Αὐγούστου 1918 ὑπεγράφη τὸ Καταστατικὸν Συμβόλαιον, τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 24093, ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κωνσταντίνου Ἰωάννου ἐγκριθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1918 Β. Δ. καὶ καταχωρισθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 198 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 29ης Αὐγούστου 1918.

Ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ ἀποσπῶντες πληροφορούμεθα, ὅτι τὸ Ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ὡρίσθη εἰς 15,000,000 δραχμῶν ὁλοσχερῶς καταβεβλημένον, διαιρεῖται δὲ εἰς 60 χιλιάδας μετοχῶν ἐκ 250 δραχμῶν ἑκάστη. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύναται νὰ αὐξηθῇ εἴτε τμηματικῶς εἴτε καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποφάσει τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς τῆς πρώτης πενταετίας μέχρι συμπληρώσεως ἑτέρων 10,000,000 δραχμῶν, ἤτοι ὁλικοῦ κεφαλαίου 25 ἑκατομ. Πᾶσα δὲ ἐπὶ πλέον αὔξησις τοῦ κεφαλαίου ἀπόκειται εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων. Ὡς ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν δύναται νὰ ἀναγραφῇ, ἀποδεικτικὸν μάλιστα τῆς ἱκανότητος τῶν πρώτων ἱδρυτῶν τῆς Τραπέζης τὸ ὅτι αἱ μετοχαὶ τῆς Ἑταιρείας, πρὸς ἀποφυγὴν κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐξεδόθησαν ὀνομαστικαὶ καὶ εἶναι ἀναπαλλοτρίωτοι ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πρώτου ἰσολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγένετο τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919.

Τὰ ἐτήσια κέρδη μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν πασῶν τῶν δαπανῶν διαχειρίσεως, τῶν τόκων καὶ πάσης ζημίας, διανέμονται ὡς ἑξῆς: προαφαιρεῖται πρῶτον ποσὸν δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν πρὸς σχηματισμὸν τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ Κεφαλαίου. Δεύτερον τὸ ποσόν, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς διανομὴν τακτικοῦ μερίσματος ὑπὲρ τῶν μετόχων ἴσον πρὸς πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως ἐπὶ τοῦ ἐκδεδομένου μετοχικοῦ Κεφαλαίου.

Ἐκ τοῦ μετὰ τὰς προαφαιρέσεις ταύτας ἀπομένοντος ὑπολοίπου καθαρῶν κερδῶν ἐκπίπτονται α') ποσὸν ἴσον πρὸς 8 ο)ο ὑπὲρ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, β') τὰ εἰς τὸ διευθῦνον προσωπικὸν ἀπονεμόμενα ποσοστά, τὸ δὲ ἀπομένον ὑπόλοιπον διατίθεται κατ' ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, τῇ προτάσει τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου εἴτε πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, εἴτε πρὸς σχηματισμὸν ἐκτάκτου τοιούτου ἔχοντος προορισμὸν τὴν ρύθμισιν τοῦ ἐτησίου μερίσματος τῶν μετόχων ἢ καὶ δι' ἄλλους σκοποὺς οἱουσδήποτε ὁριζομένους ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κυρίων Ἀνδρέου Βρετοῦ, Δημητρίου Γαλανοπούλου, Στεφάνου Δέλτα, Σταματίου Ἐμπειρίκου, Ἀνδρέου Σπυράκη, Ἐπαμ. Χαριλάου, Π. Νικολετοπούλου καὶ Κωνστ. Γόντικα.

Ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τούτων λήγει μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑταιρείας, ἤτοι ἡ ὁλοσχερὴς ἀνανέωσις ἐνεργηθήσεται ὑπὸ τῆς τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ἔτους 1924. Καθ' ὅλην τὴν πενταετίαν πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξελέγη ὁ κ. Ἐπαμ. Χαρίλαος, ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ κ. Στέφ. Δέλτας.

Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης διωρίσθη ὁ κ Ἀλέξανδρος Καπάζογλους, ἐντεταλμένοι δὲ Σύμβουλοι οἱ κ.κ. Ἀνδρέος Βρετὸς καὶ Δημήτρ. Γαλανόπουλος.

Ὑποδιευθυντὴς ὁ κ. Λεωνίδας Δασκαλόπουλος.

Τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν τὸν πρῶτον πυρῆνα ἐν τῇ ἱδρύσει τῆς Τραπέζης τῆς Βιομηχανίας κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνήκοντα εἰς τὸν βιομηχανικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος σφυρηλατηθέντα δὲ καὶ διαπαιδαγωγηθέντα ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ Βιομηχανικῇ ζωῇ συνενοῦσι τὴν πεῖραν καὶ ὀξυδέρκειαν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει διὰ τῆς ὁποίας ἐξασφαλίζεται σταθερὸς καὶ μετὰ ἐξησφαλισμένης ἐκ τῶν προτέρων ἐπιτυχίας ὁ βίος τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας.

Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Ἐπαμ. Χαριλάου ἡ Τράπεζα Βιομηχανίας εὗρε τὸν ἄνθρωπόν της, εἰς δὲ τὰ πρόσωπα τῶν παρεμβαινόντων συμβούλων κ. Ἀνδρ. Βρετοῦ καὶ Δημ. Γαλανοπούλου τοὺς πολυπείρους οἰακοστρόφους τοὺς ἐπιτυχῶς συμβάλλοντας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἱκανοῦ καὶ δραστηρίου Διευθυντοῦ κ. Καπάζογλου, εἰς τὸ νὰ ὁδηγῆται τὸ νεότευκτον οἰκονομικὸν σκάφος εἰς τὸν ἀσφαλῆ λιμένα τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐὰν προσθέσωμεν τέλος τὴν ἐκλογὴν δεδοκιμασμένου προσωπικοῦ ἀπὸ τοῦ ὑποδιευθυντοῦ κ. Δασκαλοπούλου μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης, τότε θὰ ἔχωμεν σαφῆ εἰκόνα τῆς ὅλης διοικητικῆς καὶ μηχανικῆς δυνάμεως τοῦ ἐθνωφελοῦς τούτου ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον τιμᾷ τὸν Βιομηχανικὸν καὶ Τραπεζιτικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα τῆς Τραπέζης εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ἐντὸς ὀλίγου ὅμως, ἀγορασθέντος ἤδη ἐκτεταμένου οἰκοπέδου ἐπὶ τῶν ὁδῶν Πεσμοζόγλου καὶ Ἀριστείδου, θέλει στεγασθῆ εἰς ἴδιον μέγαρον πρὸς εὐκολωτέραν διεξαγωγὴν τῶν συναλλαγῶν. Ὑποκατάστημα τὸ πρῶτον ἱδρύθη ἐν Πειραιεῖ ἀνταποκριταὶ δὲ ὑπάρχουσιν εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ωτερικοῦ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΙΣ ΒΙΟΜ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ἡ Τράπεζα Βιομηχανίας συσταθεῖσα ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, μὲ πρόγραμμα τὴν ὑποστήριξιν τῆς ὑπαρχούσης Ἑλλην. βιομηχανίας καὶ τὴν δημιουργίαν νέων βιομηχανιῶν, κατώρθωσεν ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι, οὐχὶ μόνον νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ὑπαρχούσας βιομηχανίας, ἀλλὰ νὰ μετάσχῃ εἰς νέας σοβαρὰς ἐπιχειρήσεις. Τοιουτοτρόπως μετέσχεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς **Ἀθηναϊκῆς** Ἑταιρείας αὐτοκινήτων «Η ΑΘΗΝΑ», τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ κατασκευὴ καὶ ἐμπορία αὐτοκινήτων καὶ τῶν συναφῶν μηχανημάτων, μὲ κεφάλαιον ἐξ ὁλοκλήρου καταβεβλημένον 2,000,000. Δεύτερον μετέσχεν εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Ἑταιρ. τὸ «ΒΕΡΜΙΟΝ» ἔχουσαν ἑταιρικὸν κεφάλαιον 2.000.000, ἀρχικὴν δὲ βάσιν ἐκμεταλλεύσεως τὸ παρὰ τὴν Βέρροιαν ἰδιόκτητον αὐτῆς ἐργοστάσιον κλωστηρίου, κινούμενον δι' ἰδιοκτήτου ὑδραυλικῆς δυνάμεως καὶ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν ἐγκατάστασιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐκ τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τοῦ ὄρους Βερμίου. Διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἐργοστασίου-Κλωστηρίου ἡ Τράπεζα προκατέβαλε διὰ λ)σμὸν τῶν ἱδρυτῶν δρ. 1,200,000. Τρίτον ἐν συμπράξει μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἀθηνῶν, Λαϊκῆς, Γενικῆς καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετέσχε τῆς Ἑταιρείας τῶν Ἑλληνικῶν Ξενοδοχείων ἐχούσης ἀρχικὸν κεφάλαιον 3,000,000 καὶ μελλούσης νὰ συμβάλῃ σπουδαίως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Βιομηχανίας τῶν Ξένων, διὰ τῆς ἱδρύσεως Ξενοδοχείων, λουτροπόλεων, κέντρων ἀναψυχῆς κτλ. προσομοίων τῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ. Τέταρτον μετέσχε τῆς ἱδρύσεως τῆς ***Πρώτης Οἰκοδομικῆς Ἑταιρείας Θεσσαλονίκης*** μὲ κεφάλ. 3,000,000, ἥτις ἐξηγόρασε καὶ μετέτρεψεν εἰς οἰκήματα τὰ παρὰ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης νοσοκομειακὰ συγκροτήματα τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ.

Πέμπτον συνῆψε σσουδαιοτάτην σύμβασιν μετὰ τοῦ Κράτους πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τῆς λίμνης Ξυνιάδος καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀποξηράνσεως τμήματος ταύτης προκυψουσῶν γεωργικῶν ἐκτάσεων ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

Ἡ Τράπεζα τῆς Βιομηχανίας ὑποχρεοῦται ἐντὸς 8 μηνῶν ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τῆς συμβάσεως νὰ συστήσῃ Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν, ἑδρεύουσαν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἥτις θὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν Τράπεζαν εἰς τὰ δικαιώματά της μὲ Κεφ. 5,000,000. Ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β. Δ. τοῦ ἐγκρίνοντος τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας, ὀφείλει αὕτη νὰ ἀποπερατώσῃ τὰ πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τῆς λίμνης ἀπαιτούμενα ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ περιορισθῇ ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης εἰς τὸ τρίτον δι' ἀποξηράνσεως· θὰ κατασκευασθῇ δεξαμενὴ πρὸς ἀποθήκευσιν τοῦ ὕδατος τῆς εἰσροῆς ἐκ τῆς συλλεκτηρίου λεκάνης τῆς λίμνης, ἐπίσης περιμετρικὴ τάφρος πρὸς περισυλλογὴν τοῦ ὕδατος, ἀπόφραξις τῶν φυσικῶν διεξόδων. Ἐκτὸς τούτων διὰ τῆς κατασκευῆς διωρύγων, σηράγγων καὶ τῆς πιέσεως τοῦ ὕδατος θὰ μεταβληθῇ ἡ ὑδραυλικὴ δύναμις δι' ε'δικοῦ μηχανοστασίου εἰς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα. Εἰς ταῦτα προσθετέον τὰ ἀποξηραντικὰ καὶ στραγγιστικὰ ἔργα τῶν ἀποξηρανομένων μερῶν. Αἱ βιομηχανίαι αἵτινες θὰ ἱδρυθῶσι καὶ θὰ τροφοδοτοῦνται διὰ τοῦ ρεύματος ἀπαλλάσσονται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν παντὸς φόρου. Ἡ Ἑταιρεία θὰ παρέχῃ τὸ

ρεῦμα χάριν γεωργικῶν σκοπῶν (παραγωγῆς λιπασμάτων, ἀζωτούχων κτλ.) εἰς ἀκτῖνα 5 χ.μ. τὰ δὲ ὕδατα μετὰ τὴν χρησιμοποίησίν των ἐν τῷ μηχανοστασίῳ θὰ παρέχωνται πρὸς ἄρδευσιν. Ἐκτὸς τῶν γενικῶν ὠφελειῶν, ἀπὸ πλουτοπαραγωγικῆς ἀπόψεως καὶ αὐτὸ τὸ Δημόσιον οὐχὶ ὀλίγον ὠφελεῖται ἐκ τῆς Συμβάσεως. Τὸ Κράτος μετέχει τῶν κερδῶν τῆς Ἑταιρείας μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως, 1) ἐπὶ τοῦ α' τμήματος τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς ποσὸν μέχρι 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς διανομῆς ὑφισταμένου κεφαλαίου 30 ο)ο ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κράτος, καὶ 70 ο)ο εἰς τὴν Ἑταιρείαν, 2) ἐπὶ τοῦ β' τμήματος τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς ποσὸν πέραν τοῦ 10 ο)ο καὶ μέχρι τοῦ 20 ο)ο ἀνήκουσιν 50 ο)ο εἰς τὸ Κράτος καὶ 50 ο)ο εἰς τὴν Ἑταιρείαν, 3) ἐπὶ τοῦ γ' τμήματος τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς ποσὸν πέραν τοῦ 20 ο)ο, 75 ο)ο ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κράτος καὶ 25 ο)ο εἰς τὴν Ἑταιρείαν.

Κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρείας πωλοῦνται τὰ ἐκ τῆς ἀποξηράνσεως κτήματα τὰ δὲ κέρδη διανέμονται εἰς 60 ο)ο ὑπὲρ τοῦ Κράτους καὶ 40 ο)ο ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀναδόχου εἶναι ἐπὶ 70 ἔτη μετὰ δὲ τὴν λῆξιν αἱ ἐγκαταστάσεις περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον.

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ δοθεῖσα ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι καὶ εἰς κρισίμους περιστάσεις κοινωνικῶν ἀνωμαλιῶν, ὑπὸ τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας ὤθησις καὶ ἐμψύχωσις τῶν ἐν Ἑλλάδι Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ κατωτέρω δημοσιευόμενος ἰσολογισμός τῆς Α' χρήσεως 29 Αὐγούστου 1918 —31 Δεκεμβρίου 1919 – τόν ὁποῖον πάνυ εὐγενῶς παρεχώρησεν ἡ Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας τῷ Πανελληνίῳ Λευκώματι παρέχει πιστὴν εἰκόνα τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας καὶ τῶν θαυμασίων αὐτῆς ἀποτελεσμάτων. Τὸ ποσὸν τῶν κερδῶν ἐν τῇ μερίδι Κέρδη καὶ Ζημίαι ἀνῆλθεν εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν 2.405.096.15 ο)ο. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος λαλῶν ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐπαινέτου.

Ἐκ τοῦ Προσωρινοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Α'. ἑξαμηνίας 1920 τὸ ποσὸν τοῦ κέρδους ἐν τῇ μερίδι Κέρδει καὶ Ζημίαι ἀνῆλθεν εἰς 2 917.018.68, ἤτοι ἐντὸς τῆς ἀ. ἑξαμηνίας ὑπερέβη καταπληκτικῶς τὸ κέρδος τῆς παρελθούσης χρήσεως. Τοῦτο ἀναλυόμενον δίδει καθαρὸν κέρδος χρήσεως 2.178.761.17

ὡς πρόβλεψις τυχὸν ἐπὶ σφαλῶν ἀπαιτήσεων	260.000	
Τοῖς μετόχοις ὡς προμέρισμα	540.000	800000
Εἰς νέον διὰ τὴν β'. ἑξαμηνίαν		1.378.716.17

Καθ' ἃς δὲ ἔχομεν πληροφορίας καὶ ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς β' ἑξαμηνίας, τὸν ὁποῖον δὲν προλαμβάνομεν νὰ δημοσιεύσωμεν κλειομένων τῶν σελίδων τοῦ Α. τόμου τοῦ Πανελληνίου λευκώματος πρὸ τῆς λήξεως τῆς χρήσεως 1920, θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικοὶ τιμῶν τούς τε ἱδρυτὰς καὶ διευθύνοντας τὴν Τράπεζαν Βιομηχανίας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Α'. Ἰσολογισμὸς ἀπὸ 29ης Αὐγούστου 1918 ἕως; 31ης Δεκεμβρίου 1919.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, Τράπεζαι καὶ ἔντοκα γραμμ.	Δρχ.	30.857.102,—	
Δάνεια καὶ Ἐγγυημένοι λ]σμοὶ δι' ἐνεχύρων καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων. . .	»	10.344.719,30	
Γραμμάτια προεξοφληθέντα	»	3.118.311,85	
Πελάται πιστώσεων	»	16.656.409.95	
Ἑταιρεῖαι ὑπὸ ἵδρυσιν.	»	1.344.402,95	
Συμμετοχαὶ εἰς ἑταιρείας.	»	200.000,	
Διάφοροι Λ]σμοὶ (χρεωστικοὶ)	»	9.879 015,05	
Ἀκίνητα Τραπεζης	»	1.392.797,20	
Ἀξίαι πρὸς ἐξασκησιν διὰ λ]σμὸν τρίτων	»	4.333.939,40	
Ἔπιπλα, ἀξία χρηματοκιβωτίων κτλ.		84.014,10	
Μεῖον κράτησις πρὸς ἀπόσβεσιν .		40 000,—	44.014,10
			78 170 171,80

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον	Δρχ.	15.000 000,—	
Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ προθεσμίᾳ εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα	»	18.705 530,35	
Πιστώσεις ὑπὸ ἐκτέλεσιν.	»	13.971.894,10	
Ἐπιταγαὶ καὶ ἐντολαὶ πληρωτέσι .	»	11 658.490,80	
Διάφοροι λ]σμοὶ (πιστωτικοὶ) . . .	»	12.896.658,35	
Ἐκχωρηταὶ ὀξιῶν πρὸς εἰσπραξιν .	»	4.337 183,55	
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ διανεμητέα : . .			
Πρὸς σχηματισ. τακτ. ἀποθεματικοῦ		160 095.45	
» » ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ		300.000.—	
» διανομὴν εἰς τοὺς μετόχους		978 260.85	
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Διευθύνσεως καὶ ἔκτακτος ἀμοιβὴ λοιποῦ προσωπικοῦ		132.436 90	
Ἀφιέμενα διὰ τὴν ἑπομένην χρῆσιν		30.161.45	1.600.954.65
			78.170.711 80

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

Γενικὰ ἔξοδα	459 155.90	
Ἔξοδα ἱδρύσεως καὶ πρώτης ἐγκαταστάσεως. .	39 290,—	
Τόκοι καταθέσεων.	265 696,—	764 141,90
Κρατήσεις δι' ἀπόσβεσιν ἐπίπλων χρηματοκιβωτίων κτλ.		40.0.0.—
Κέρδη πρὸς διανομήν. . .		1.600.954,65
		2.405 096.55

Τόκοι, προμήθειαι, συναλλαγματικαὶ διαφοραί, εἰσοδήματα ἀκινήτων κλπ.	2.405.096 55
	2 405 097.55

Διανομὴ καθαρῶν κερδῶν ἐκ Δρχ. 1.600,954, 65%

Καθαρὰ Κέρδη ὡς ἄνω			1.600.954.65
Κράτησις 10 ο]ο δι' ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ Καταστατικοῦ		160.095,45	
Τακτικὸν μέρισμα πρὸς 5 ο]ο ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ Κεφαλαίου.		750.000,—	910.095,45
			690.859,20
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸς 8 ο]ο κατὰ τὸ ἄρθρ. 33 τοῦ [Καταστατικοῦ	55 268,75		
Ποσοστὰ Διευθύνσεως καὶ Ἐντεταλμένων Συμβούλων.	54.059 15		
Ἔκτακτος ἀμοιβὴ λοιποῦ προσωπικοῦ.	23.109.—	132.436'90	
Πρόσθετον μέρισμα πρὸς 1 ο]ο ἐπὶ τοῦ μετοχ. Κεφαλαίου		150 000.—	
Φόρος καθαρᾶς προσόδου ἐπὶ μερίσματος Δρ. 978.260,85 ο]ο πρὸς 8 ο]ο		78 260,85	
Κράτησις πρὸς σχηματισμὸν ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ [Καταστατικοῦ		300.000,—	660.697,75
			30 161,45
Ὑπόλοιπον εἰς Νέον			

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1920.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου	*Ὁ Διευθυντὴς*	*Ὁ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ*
ΕΠΑΜ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ	**ΑΛΕΞ. ΚΑΠΑΖΟΓΛΟΥ**	ΣΤΥΛ. ΛΕΚΑΤΣΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α΄. ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1920

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, Τράπεζαι καὶ ἔντοκα γραμμάτια.	Δρχ.	24.371.050.79
Δάνεια καὶ Ἠγγυημένοι λ)σμοὶ δι'ἐνεχύρ. καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων	»	13.645.313.60
Γραμμάτια προεξοφληθέντα .	»	4.183.230.90
Πελάται πιστώσεων	»	10.538.229.45
Διάφοροι χρεωστικοὶ λ)σμοὶ .	»	18.287.664.80
Ἑταιρεῖαι ὑπὸ ὕδρυσιν . . .	»	468.273.30
Συμμετοχαὶ εἰς ἑταιρείας . .	»	920.000.—
Ἀκίνητα Τραπέζης	»	1.482.799.20
Ἀξίαι πρὸς εἴσπραξιν διὰ λ)σμὸν τρίτων	»	5.957.725.—
Ἔπιπλα, χρηματοκιβώτια κλπ.	101.341.35	
Μεῖον ἀποσβέσεως 1919. . .	40.000.—	61.341.35
		79.615.628.39

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον	Δρχ.	15.000.000.—
» ἀποθεματικ. τακτικὸν	»	160.095.45
» » ἔκτακτον	»	300.000.—
Πρόβλεψις δι'ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις	»	260.000.—
Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ προθεσμίᾳ	»	21 819.056 75
Ἐξωτερικοὶ λ)σμοί.	»	17.985.725 50
Διάφοροι πιστωτικοὶ λ)σμοὶ .	»	16 487.039.52
Ἐκχωρηταὶ ἀξιῶν πρὸς εἴσπραξιν	»	5.657.725.—
Μέρισμα 1919	27.225.—	
Προμέρισμα Α΄.ἑξαμηνίας 1920	540.000.—	567.225.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι.		1.378.761.17
		79.615.628.39

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ,,

Γενικὰ ἔξοδα		297.883.26	Ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως.	30.191.45
Τόκοι καταθέσεων.		412.906.65		
Μεσητεῖαι.		27.467.60	Τόκοι, προμήθειαι, συν)καὶ διαφοραὶ καὶ εἰσοδήματα ἀκινήτων	2.886.857.23
Κράτησις διὰ πρόβλεψιν τυχὸν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων . .		260.000.—		
Προμέρισμα Α΄ ἑξαμηνίας 1920 πρὸς δρ. 9 κατὰ μετοχὴν .		540 000.—		
Ὑπόλοιπον εἰς Νέον . . .		1.378 761.17		
		2.917.013 68		2.917.018.68

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τοιαύτη ἐν μικρᾷ σκιαγραφίᾳ ἡ σύστασις καὶ δρᾶσις τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας, ἡ ὁποία ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι ἔδωκε καταφανῆ δείγματα τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐννοεῖ νὰ ἐργασθῇ. Τὰ προβλήματα, ἅτινα ἔχουσι νὰ λύσωσι οἱ λαοὶ μετὰ τὸν φοβερὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον καὶ ὁ ἀγὼν πρὸς ἐπικράτησιν, ὁ εἰρηνικὸς δηλαδὴ πόλεμος τῶν ἐθνῶν, ἐν τῇ μελλούσῃ σταδιοδρομίᾳ, εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸς καὶ οὐχὶ κατώτερος τοῦ πολεμικοῦ. Ἡ ἐργασία μετὰ περινοίας, ἡ δραστηριότης ἐν τῇ ἐκτελέσει, ἡ οἰκονομία ἐν τῇ διαχειρίσει, συνδυαζομένη πρὸς τὴν ἰδιοφυΐαν καὶ ἱκανότητα τοῦ ἔθνους θὰ καταστήσῃ τοῦτο σεβαστόν· οἱ κατωτέρας διανοίας λαοί, οἱ ὀκνηροὶ οἱ ἀνεπίδεκτοι μορφώσεως κατ' ἀνάγκην θὰ ὑστερήσωσι καὶ μοιραίως θὰ ὑποκύψωσιν. Ἔθνη μεγάλα καὶ πολυάνθρωπα στηριζόμενα μόνον εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς βίας διανοητικῶς δὲ κατώτερα μικροτέρων ἐθνῶν, ὡς τυφῶνες κατώρθωσαν πρὸς στιγμὴν νὰ ἐπιβληθῶσι καὶ νὰ ὑποτάξωσι μορφωμένους λαούς, ἀλλ' ἡ ἐπιβολὴ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρὸν ἐκ δὲ τῶν ἐθνῶν ἐκείνων οὐδὲν σήμερον σώζεται εἰμὴ μόνον ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὀνόματός των, αἱ φοβεραὶ καταστροφαὶ καὶ ὁ ὄλεθρος τὸν ὁποῖον ἐπέφερον. Οἱ Οὖννοι, οἱ Ἀλανοί, οἱ Βάνδαλοι, οἱ Ὀστρογότθοι, Βισιγότθοι κτλ. τί ἐκέρδησαν; Τῶν Βανδάλων τὸ ὄνομα συνεχωνεύθη μετὴν ἔννοιαν τῆς καταστροφῆς, τοῦ Βανδαλισμοῦ. Ὁ Ἀττίλας, Ἀλάριχος, Ταμερλᾶνος τί ἐδημιούργησαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀνθρωπότητος; Τὰ κενὰ λοιπὸν τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησεν ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος πρέπει νὰ συμπληρωθῶσιν, αἱ ἀπαιτήσεις αἱ κοινωνικαὶ πρέπει νὰ ρυθμισθῶσιν ἐπὶ νέων βάσεων ἐὰν ἀληθῶς θέλωμεν «ἡ Ἑλλὰς νὰ ζήσῃ» ἀποτινάσσοντες πᾶσαν μοιρολατρείαν. Ἡ ***Ἑλλὰς προώρισται νὰ ζήσῃ***, ὡς εἶπεν ὁ μέγας πολιτικὸς τῶν παρελθόντων ἐτῶν ὁ ἀείμνηστος Χαρίλαος Τρικούπης, ἀλλὰ τὸ ***προώρισται*** ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς δραστηριότητος καὶ ἱκανότητος τῶν τέκνων αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἑλλὰς βεβαίως στερεῖται ἀνθρακωρυχείων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἡσυχάσωμεν, ἔχομεν λίμνας ποταμοὺς καταρράκτας διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ δημιουργήσωμεν κινητήριον δύναμιν· ἡ ὑδραυλικὴ πίεσις δύναναι νὰ μεταβληθῇ εἰς ἠλεκτρικὴν δύναμιν ἱκανὴν νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς πλείστας βιομηχανίας. Ἡ Ἑλλὰς δὲν στερεῖται πρώτων ὑλῶν, βάμβαξ ὑπάρχει καὶ δύναται νὰ καλλιεργηθῇ ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ μέταξα ἀφθονεῖ καὶ τόσα ἄλλα, ἀλλὰ καὶ ἂν στερεῖται τῶν πρώτων ὑλῶν ἡ γεωγραφική της θέσις πλεονεκτεῖ τῆς Ἀγγλίας.

Εὑρισκόμεθα πλησιέστερα εἰς παραγωγικὰς τῶν πρώτων ὑλῶν χώρας, ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν λύσει τὸ ζήτημα τῆς κινήσεως τῶν Βιομηχανικῶν ἐργοστασίων μας.

Πόσα δύναται νὰ κατορθώσῃ ἡ ἀπόφασις πρὸς ἐργασίαν, ἡ σκέψις, ὅπως εὑρεθῶσι τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς μεγαλυνθείσης Ἑλλάδος, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας. Ἡ πρωτοβουλία τοῦ διακρινομένου διὰ τὸ ἐπιχειρηματικόν του πνεῦμα ἀριστέως τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας κ. Ἐπαμ. Χαριλάου ἐγέννησε τὴν Τράπεζαν Βιομηχανίας, ἥτις ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα τοῦ πρωτεργάτου της σπεύδει πρὸς νέους ὁρίζοντας βιομηχανικῆς ζωῆς καὶ δράσεως μεταξὺ τῶν ὁποίων σπουδαίαν θέσιν μέλλει νὰ καταλάβῃ, ἡ σύμβασις περὶ τῆς λίμνης Ξυνιάδος, παραλειπομένης τῆς σπουδαιότητος τῶν ἄλλων Ἑταιρειῶν, Βερμίου, Ἀθηνᾶς, Πρώτης Οἰκοδομικῆς Θεσσαλονίκης αἵτινες ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας. Ἐὰν ἡ μεταπολεμικὴ περίοδος εἶναι ἐποχὴ περισυλλογῆς καὶ δράσεως διὰ τὰ ἔθνη καὶ ἐὰν αὕτη ἀπαιτεῖ δραστηριότητα, ἀπαιτεῖ ὅμως συγχρόνως καὶ συνένωσιν τῶν δυνάμεων «***ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχύς***».

Ὁσηδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ ἱκανότης τοῦ κ. Ἐπαμ. Χαριλάου, ὁσονδήποτε μέγα τὸ πνεῦμα του πρὸς δημιουργίαν Ἑλληνικῆς βιομηχανίας, ὁσαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα διαθέτει, πάντοτε θὰ εἶναι μικρὰ διὰ τοὺς διανοιγομένους ὁρίζοντας βιομηχανικῆς δράσεως.

Ἡ συνένωσις τῶν Κεφαλαίων δύναται νὰ ἔχῃ πολὺ μεγαλήτερα ἀποτελέσματα καὶ εὐεργητικώτερα διὰ τὸ ἔθνος. Τοῦτο ἀντελήφθη πρώτη ἡ Γερμανία, ἥτις τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀνακωχῆς ἔσπευσε νὰ ἐνισχύσῃ τὰς οἰκονομικάς της δυνάμεις διὰ τῆς συνενώσεως πολλῶν μικροτέρων Τραπεζῶν, εἰς δὲ τὴν Γερμανικὴν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Ἀγγλικὸς ὄγκος, οὕτως ὥστε εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας Γερμανικὰς Τραπέζας τὴν ***Γερμανικὴν***, ***Προεξοφλητικήν***, καὶ τῆς *Δρέσδης* αἱ ὁποῖαι διευθύνουσι καὶ τὰς λοιπὰς μικροτέρας Γερμανικὰς Τραπέζας, διότι ἐν Γερμανίᾳ δὲν πρόκειται κυρίως περὶ συγχωνεύσεως, ἀλλὰ περὶ ἑνιαίας διοικήσεως, ἀντιτάσσονται διὰ τῆς συγχωνεύσεως ἓξ Ἀγγλικαὶ τοιαῦται. Ἐν Ἑλλάδι ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν Τραπεζῶν δὲν ἀπαιτεῖ ἀπαραιτήτως συγχωνεύσεις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνίσχυσιν. Τὰ Κεφάλαια τῶν Τραπεζῶν καὶ μάλιστα τῆς Βιομηχανίας πρέπει νὰ αὐξηθῶσιν.

Ἡ συστηματοποίησις μάλιστα τῆς ἐργασίας δι' ἱδρύσεως ἐν τῇ Τραπέζῃ Βιομηχανικοῦ Γραφείου, τοῦ ὁποίου σκοπὸς θὰ εἶνε ἡ μελέτη τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες εἶναι κατορθωταὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ὑποστήριξις οὐχὶ μόνον τῶν ὑφισταμένων βιομηχανιῶν καὶ ἐκείνων αἵτινες διαθέτουσι κεφά-

λαιά τινα πρὸς ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων αἵτινες στεροῦνται μὲν κεφαλαίων διαθέτουσιν ὅμως τὰ ἠθικὰ κεφάλαια τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων, τὴν χρηστότητα καὶ ἐντιμότητα τῶν προτεινόντων προσώπων, θὰ δώσῃ πτερὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν καὶ θὰ ἀποφέρῃ ἀγλαοὺς καρπούς.

Ὁ πλούσιος διὰ συνετῆς οἰκονομίας καὶ ὁ πτωχὸς διὰ τῶν μικρῶν περισσευμάτων του ὀφείλει νὰ στραφῇ πρὸς τοιαύτας τοποθετήσεις, αἵτινες οὐχὶ μόνον τὰ ἄτομα ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἔθνος ὁλοκληρωτικῶς ἐνισχύουσιν. Ἡ ἀνύψωσις τῆς ἰθαγενοῦς Βιομηχανίας θὰ φέρῃ καὶ πάλιν τὴν πηγὴν τοῦ πλούτου εἰς τὸ ἔθνος, θὰ ἀναγεννηθῶσι τὰ περιώνυμα μεταξουργεῖα, ὑφαντουργεῖα, βαφεῖα τῆς Βυζαντιακῆς ἐποχῆς, ἡ Ἑλλὰς θὰ εὕρῃ τὴν παλαιὰν δόξαν καὶ τὸ παλαιὸν μεγαλεῖον, ὑπερήφανος καὶ κραταιά, σεβαστὴ εἰς πάντας θὰ ἐπιβληθῇ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ θὰ καταστῇ ὁ τηλαυγὴς φάρος τῆς προόδου καὶ τοῦ ἐκπολιτισμοῦ· τότε ἀληθῶς θὰ καταστῇ, ὅπως ἦτο καὶ ἄλλοτε, ἀρχηγέτις τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, ὅταν τὰ σύνορα της ἐξετείνοντο ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ, τότε θὰ ἐπαληθεύσῃ τὸ ρητὸν τοῦ ἐκ Μεσολογγίου Μεγάλου Πολιτευτοῦ, διότι τότε ἡ Ἑλλὰς δὲν ***προώρισται νὰ ζήσῃ*** ἀλλ' ***ἀληθῶς θὰ Ζήσῃ***.

Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1920.

ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ
Δωρ τῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Νομικῆς

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Ὁ γνωστὸς μεγαλοβιομήχανος τέως Ὑπουργὸς κτλ. κ. Ἐπαμεινώνδας Χαρίλαος ἐγεννήθη ἐν Γαλαζίῳ τῆς Ρουμανίας τῷ 1874, ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἰδιοκτήτης ἀτμομύλου μετῴκησεν εἰς Ἀθήνας τῷ 1879 μόλις τότε ἄγοντος τοῦ μικροῦ Ἐπαμεινώνδα τὸ πέμπτον τῆς ἡλικίας του ἔτος. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν Ἀθήναις φοιτήσας εἰς τὸ λύκειον Σιμοπούλου καὶ τὸ Γυμνάσιον Νεαπόλεως. Ἀποπερατώσας τὰ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου συγχρόνως δὲ προσελήφθη καὶ ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Τραπέζῃ παρητήθη, ἵνα ὑποστῇ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, εἶτα δὲ ἵδρυσε τὴν Βιομηχανίαν τοῦ Οἰνοπνεύματος ἐν Ἐλευσῖνι τῷ 1898. Ἡ ἵδρυσις τῆς πρώτης Βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἐγένετο ἀφορμή, ἵνα ἐπιδοθῇ εἰς μελέτας τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν· πράγματι βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν τριῶν ξένων γλωσσῶν, Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς, Γερμανικῆ, ὧν ἦτο κάτοχος κατώρθωσε διὰ τῆς ἐπιμελείας τελείως νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον ἐφ' οὗ εὑρίσκεται σήμερον. Καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπὶ δεκαπενταετίαν μετέβαινεν εἰς Εὐρώπην, ὅπου παρηκολούθει διάφορα Cours φυσικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν ἐπιστημῶν.

Τῷ 1996 τῇ συμμετοχῇ τῆς Ἑταιρείας Ζάννου καὶ Ρώς, τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, καὶ τῆς Προνομοιούχου Ἑταιρείας πρὸς προστασίαν τῆς σταφίδος, τὸ ἐν Ἐλευσῖνι Ἐργοστάσιον Οἰνοπνεύματος μετεβλήθη εἰς τὴν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν ***Οἴνων*** καὶ Οἰνοπνευμάτων ***ὁ «Βότρυς»***. Ἔχων ἐνωρίτατα ἐν ταῖς ἐπιχειρήσίς του τὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ βιομηχανικοῦ πνεύματος ἐμφορούμενον κ. Κανελόπουλον ὡς συνεργάτην καὶ συνεταῖρον ἀνεμίχθη εἰς πλείστας ἐπιχειρήσεις ὡς ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ Τσιμέντων ὁ ***Τιτὰν, λιπασμάτων*** κτλ. Τῷ 1910 μετέσχε τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς ἡ ***Ἀνατολή***, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς μετὰ ταῦτα ἱδρυθείσης ἀσφαλείας Πυρὸς ἡ ***Πρώτη***. Καὶ τέλος τῷ 1918 ἐγένετο ὁ πρωτεργάτης τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας.

Ὡς πρῶτος Ὑπουργὸς τοῦ τότε νεοσυσταθέντος Ὑπουργείου τοῦ Ἐπισιτισμοῦ διετέλεσε τοιοῦτος ἐπὶ Κυβερνήσεως Λάμπρου ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1916 μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1917. Ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως τὰ μέγιστα ὠφέλησε κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀποκλεισμοῦ, διότι ὑπῆρξεν ὁ πρωτεργάτης τῆς ἱδρύσεως τῶν οἰκονομικῶν συσσιτίων καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, διὰ δὲ τῶν φροντίδων του ἐσώθη πλῆθος πτωχοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἀπέθνησκε μὴ εὑρίσκον εὐκόλως τὰ πρὸς διατροφὴν μέσα. Καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ αὐτοκίνητα διέθεσε καὶ χρήματα ἐξ ἰδίων ἐδαπάνησεν πρὸς προμήθειαν καὶ μεταφορὰν ὁσπρίων ἐκ Θεσσαλίας.

Ὡς τελευταῖον τίτλον τοῦ κ. Ἐ. Χαριλάου, ἀποδεικτικὸν τῆς ἐκτιμήσεως ἧς τυγχάνει παρὰ τῷ Ἐμπορικῷ κόσμῳ ἀναφέρομεν τὸν τοῦ ***Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν***.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΠΑΡΑ ΤΗ ΤΡΑΠΕΖΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ὁ κ. Δημήτριος Γαλανόπουλος ἐγεννήθη ἐν Πάτραις, ὅπου ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, μετὰ ταῦτα ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπισιημίου, ὁπόθεν ἀποπερατώσας τὰς Νομικάς του σ τουδὰς ἐγκατεστάθη ἐν Πάτραις, εὐδοκίμως δὲ ἐξασκήσας τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαετίαν παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ καὶ Ἐφετείῳ Πατρῶν ἐγκατέλιπε τοῦτο. ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὸ τότε ἀνακινούμενον μετ' ἀποφάσεως πρὸς ὁριστικὴν διευθέτησιν σταφιδικὸν ζήτημα. Χάρις εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ ἀποφασιστικότητα τῶν ἐνεργησάντων τότε προσώπων τὸ Σταφιδικὸν ζήτημα πράγματι ἐλύθη, αἱ δὲ σταφιδικαὶ ἐπαρχίαι μεταξὺ τῶν ἄλλων προσώπων, ἅτινα ἐνήργησαν ὑπὲρ τοῦ ζητήματός των ὠφείλουσι πολλὰ καὶ εἰς τὸν κ. Δημήτριον Γαλανόπουλον. Συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Ι. Πεσματζόγλου καὶ τῶν λοιπῶν ἱδρυτῶν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Προνομοιούχου Ἑταιρείας πρὸς προστασίαν τῆς σταφίδος, οὐχὶ μόνον σπουδαίως συνετέλεσεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Ἑταιρείας, ἀλλ' ἐκτιμηθεὶς δεόντως ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν διωρίσθη τότε ὡς Γενικὸς Γραμματεύς, μετὰ ταῦτα δὲ ἐξελέγη ὑπδ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῷ 1914, Σύμβουλος καὶ Διευθυντής, εἶτα δὲ ἀπὸ τοῦ 1918 προήχθη εἰς Γενικὸν Διευθυντήν.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΡΕΤΟΣ

Ὁ κ. Ἀνδρέας Βρετὸς ἐτῶν 70 ἐγεννήθη ἐν Ἰθάκῃ, ὅπου ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα· νεώτατος μετέβη εἰς Ρουμανίαν προσληφθεὶς εἰς τὰ καταστήματα τῶν Ἀδελφῶν Νεγρεπόντη, ἔνθα λίαν εὐδοκίμως εἰργάζετο, δι' ὃ προήχθη καὶ εἰς διευθυντὴν τῶν Ἐμποροτραπεζιτικῶν τούτων καταστημάτων, τὰ ὁποῖα ἐτίμων ἐν τῇ ξένῃ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Τῷ 1896 ἐπανῆλθεν εἰς Ἑλλάδα, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν Πάτραις, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς πείρας καὶ τραπεζιτικῆς ἱκανότητος διηύθυνε μέχρι τοῦ 1914.

Παραιτηθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἔκτοτε δὲ διατελεῖ μέτοχος καὶ σύμβουλος διαφόρων ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν Τσιμέντων Τιτάν, Ξυλείας, λιγνυτωρυχείων Μήλεσι. Ὑφαντουργικῆς Ἑταιρείας Βέρμίου, τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς, ἡ Ἀνατολή, καὶ ἐντεταλμένος Σύμβουλος τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας, διακρινόμενος διὰ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἤθους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

Ὁ κ. **Ἀλέξ.** *Καπάζογλου ἐγεννήθη τῷ 1863 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου διήκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα φοιτήσας εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ γένους Σχολήν. Τῷ 1887 ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα προσληφθεὶς δὲ εἰς τὴν Ἰονικὴν Τράπεζαν ἐπὶ 22 ἔτη εἰργάσθη μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἀναπτύξας στάδιον εὐρύτατον περὶ τὰ τραπεζιτικὰ εἰς τὰ ὁποῖα νεαρώτατος ἐπεδείκνυε πολλὴν κλίσιν. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης ἐκτιμῶσα τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ προήγαγεν εἰς Διευθυντὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Καταστήματος αὐτῆς Παραιτηθεὶς ἐκ τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης ἀνέλαβε τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἐν Πάτραις Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἑπταετίαν εἰργάσθη, ὁπότε ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας ἐπανέφερε τοῦτον εἰς Ἀθήνας, ἵνα ἀναλάβῃ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ ἱκανότητος τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς.*

ΤΟΜΟΙ 14

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ„ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἀναλαμβάνοντες τὸν κατὰ τῆς Πελοποννήσου πόλεμον ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ δεινοῦ ρήτορος καὶ πολιτικοῦ τῆς τότε ἐποχῆς Περικλέους ἐστήριζον τὰς ἐλπίδας τῆς νικηφόρου διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου εἰς τὸν *θησαυρὸν* τῆς πόλεως, ὅστις ἐφυλάττετο εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος. Εἰς τὸν θαυμάσιον λόγον του ὁ Περικλῆς, ἵνα ἔτι περισσότερον ἐνισχύσῃ τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων ἐκθέτει λεπτομερῶς τὰ τῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰ ὑπάρχοντα σχεδὸν δεκακισχίλια τάλαντα προσθέτει καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ τοῦ περιβάλλοντος τὸ ἐλεφάντινον ἄγαλμα τῆς θεοῦ (Ἀθηνᾶς), τὸ ὁποῖον εἶχε κατασκευάσει ὁ πρῶτος γλύπτης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὁ Φειδίας. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν αἱ Πελοποννησιακαὶ πόλεις ἐστεροῦντο θησαυροῦ, δι' ὃ ἦσαν ὑποχρεωμένοι οἱ πολεμισταὶ καθ' ὅλον μὲν τὸν χειμῶνα νὰ ἐργάζωνται τὴν γῆν εἶτα νὰ θερίσωσι καὶ μετὰ ταῦτα ἀποθέτοντες τὸ δρέπανον νὰ ἐνδυθῶσι τὴν πανωπλίαν, ἵνα καθ' ὅλον τὸ θέρος πολεμήσωσιν. Ὁ πόλεμος τὸν χειμῶνα κατέπαυε. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος διὰ τοῦτο διήρκεσεν 27 ἔτη ἀπὸ τοῦ 431-404. Τοὺς Ἀθηναίους ἔσωζεν ὁ θησαυρός, ἡ Δημοσία οὕτως εἰπεῖν Τράπεζα τῆς πόλεως. Ἀλλ' ὁ θησαυρὸς ἀνῆκε μόνον εἰς τὴν πόλιν, ἐχρησιμοποιεῖτο μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως, τὸ ἐμπόριον δὲν εὕρισκεν ὑποστήριξιν ἐκ τοῦ *θησαυροῦ* τῆς πόλεως. Ἱερά τινα ἱδρύματα ὡς τὸ περίφημον Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δήλῳ ἔδιδε δάνεια καὶ εἰς ἐμπόρους ἐπὶ ἁδροτάτῳ τόκῳ, ἀλλ' αἱ τοιαῦται χρηματιστικαὶ ἐπιχειρήσεις εἶχον λίαν περιωρισμένην ἀκτῖνα, τὸ δὲ ἱερὸν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος ταχέως παρήκμασε Τὸ αὐτὸ σύστημα τοῦ θησαυροῦ εὑρίσκομεν εἰς τὸ aerarium τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων. Τὸ κράτος μόνον εἰς τὰς ἰδίας του οἰκονομίας ἔπρεπε νὰ ἐμπιστεύεται. Ἡ ἀνόρθωσις τῶν οἰκονομιῶν ἐξησφάλιζε καὶ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἦσαν δαπανηρόταται. Ὁ Νικηφόρος Α΄, ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ὁ Τσιμισκῆς, ὁ Βασίλειος ἐπιμελοῦντο καὶ ἠνώρθουν τὰ οἰκονομικὰ πρῶτον καὶ εἶτα ἐπεδίδοντο εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἀλλ' οἱ ἰδιῶται πόθεν ἐπορίζοντο δάνεια; Οἱ ἔμποροι ποῦ εὕρισκον χρήματα διὰ τὰς ἐμπορικάς των ἐπιχειρήσεις; Ἀπὸ τὰς μικρὰς τραπέζας τῆς τότε ἐποχῆς.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Οἱ πάπυροι τῆς Αἰγύπτου διέσωσαν μέχρι ἡμῶν τοὺς τύπους τῶν τότε δανείων. Ὁ δανειστὴς εἶχε πρὸ αὐτοῦ μικρὰν τράπεζαν ὁ δὲ ἔχων χρήματα κατέθετε ταῦτα παρὰ τῷ τραπεζίτῃ, ὅστις ἐδάνειζεν εἰς τρίτα πρόσωπα: «τοῦτο τὸ δάνειον παρὰ τῆς Τραπέζης τοῦ Πολεμοχάρους ἐστι». «Τῷ Νυκτοστρατηγῷ Ἀλεξανδρείας παρὰ τῆς Τραπέζης Ἀρποκρατίωνος Ναυκρατέως». Ὁ Τραπε-

ζίτης διαθέτων τὰ ποσά, ἅτινα εἶχεν ἐγκατέλιπε τὸ γραφεῖόν του ἀνατρέπων τὴν περίφημον τράπεζαν εἰς ἔνδειξιν ἀποπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν του. Οἱ Τραπεζῖται τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς ὑπαιθρίους Ἄραβας γραφεῖς τῆς σημερινῆς Αἰγύπτου, οἵτινες ἔξωθεν τῶν Δημοσίων καταστημάτων πρὸ μικρῶν τραπεζῶν καθήμενοι γράφουσι συνήθως ἐπὶ τοῦ γόνατός των τὰς ἀναφορὰς τῶν διαφόρων ἰθαγενῶν. Ὁποία ἡ ἐξέλιξις τῶν Τραπεζῶν. Ὁ ὑπαίθριος Τραπεζίτης ὁ κύριος μικρᾶς τραπέζης ἐξειλίχθη εἰς τὸν ἐνδιαιτώμενον εἰς τὰ καλλιμάρμαρα μέγαρα τῶν σημερινῶν Τραπεζῶν, τὸν διευθύνοντα πλῆθος ὑπαλλήλων, τὸν κρατοῦντα τὰς ἡνίας τῆς θαυμασίως ὠργανωμένης Τραπεζιτικῆς μηχανῆς. Οἱ Δημοσιῶναι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ οἱ Publicani τῶν Ρωμαίων ἀπετέλουν εἶδος συνεταιρισμοῦ, ἀλλ᾽ ἀπίθανον ἐὰν ὑφίσταται ἐσωτερική τις συνάφεια μεταξὺ τῶν ἀρχαίων τούτων ἑταιρειῶν καὶ τῆς συγχρόνου κεφαλαιουχικῆς. Κατὰ τὸν XIV αἰῶνα συναντῶμεν ἐν Ἰταλίᾳ ἀποικιακὰς Ἑταιρείας ὑπὸ τὸ ὄνομα *maonae*, αἵτινες κυρίως ἐξώπλιζον στόλους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐν στενοχωρίᾳ εὑρισκομένου κράτους, λαμβάνοντες ὡς ἀντάλλαγμα τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀποικιῶν.

ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΙΤΑΛΙΑΣ

Τοὐναντίον δύο μεγάλαι Τράπεζαι ἱδρυθεῖσαι ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὸν XV καὶ XVI αἰῶνα ὁμοιάζουσι πρὸς τὴν κεφαλαιουχικὴν Ἑταιρείαν τῆς σήμερον. Αἱ Τράπεζαι αὗται εἶναι ἡ τοῦ *Ἁγίου Γεωργίου ἐν Γενούῃ* καὶ ἡ κατ᾽ ἀπομίμησιν αὐτῆς ἱδρυθεῖσα τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου ἐν Μιλάνῳ. Καὶ αἱ Τράπεζαι αὗται εἶχον τὸν χαρακτῆρα δημοσίου ἱδρύματος, οὔτε ἐχρησιμοποιήθησαν, ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας ὡς πρότυπα κεφαλαιουχικῆς Τραπέζης[1]).

Ἡ σύγχρονος κεφαλαιουχικὴ Ἑταιρεία συνάπτεται κυρίως πρὸς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἑταιρείας τοῦ 1600 πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ θαλασσίου Ἐμπορίου καὶ τὸν ἀποικισμόν. Πρώτη τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ Ὁλλανδικὴ Ἑταιρεία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν καὶ αἱ λοιπαί.

Αἱ Ἑταιρεῖαι αὗται παρουσιάζονται ὡς σωματεῖα ἱδρυόμενα κατὰ Κυβερνητικὴν παραχώρησιν ὀργανούμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ. Ἡ διαχείρησις ἀνήκει εἰς τοὺς καλουμένους κυρίους μετόχους μεθ᾽ ὧν συμπράττει καὶ ἡ γενικὴ τῶν ἑταίρων συνέλευσις. Τὸ κεφάλαιον τῆς ἑταιρείας εἰσφέρεται κεχωρισμένως δι᾽ ἑκάστην ἐπιχείρησιν, δὲν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ Ἐνιαίου μετοχικοῦ Κεφαλαίου. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἑταίρου εἶναι μεταβιβάσιμον, ἐξαιρετικῶς δ᾽ ἐκδίδονται μετοχαὶ εἰς τὸν κομιστήν.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

Πόσον σπουδαία εἶναι ἡ ὕπαρξις τῶν Τραπεζῶν διὰ τὸ Ἐμπόριον εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν. Τὸ πλῆθος τῶν ἀτόμων, ἅτινα εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται συνωθοῦνται, βιάζονται, συζητοῦν, λαμβάνουσι χρήματα, ἀποστέλλουσι τοιαῦτα, βεβαιοῦσι περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν Τραπεζῶν. Αἱ Τράπεζαι εἶναι τὰ νεῦρα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος δι᾽ οὗ κινεῖται τοῦτο, ἄνευ Τραπεζῶν θὰ ἦτο σῶμα παράλυτον, ὅπως πολλάκις συνέβη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἡ ἔλλειψις *θησαυροῦ* ἀπεστέρει τὴν πόλιν ἢ τὸ κράτος τῶν μέσων δι᾽ ὧν θὰ ὑπερήσπιζε τὴν ἑαυτοῦ ὕπαρξιν καὶ τιμήν. Ἡ κακοδιοίκησις καὶ σπατάλη ἠνάγκασε πολλάκις τοὺς Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου νὰ ὑποστῶσιν ἐξευτελιστικοὺς ὅρους εἰρήνης καὶ ταπεινώσεως, ἐνῷ τοὐναντίον ἀνόρθωσις τῶν οἰκονομικῶν ἔθετεν ἀσφαλεῖς τὰς βάσεις τῶν πολεμικῶν νικῶν. Σήμερον παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ κράτους ἵστανται αἱ Τράπεζαι, αἱ ἀνάγκαι τοῦ Ἔθνους καλύπτονται διὰ τῆς ἀρωγῆς τῶν Τραπεζῶν, ἐνῷ συγχρόνως διὰ τῆς νομίμου τάξεως διασφαλίζονται τὰ δικαιώματα τῶν Τραπεζῶν, ἡ δὲ ἀλληλεγγύη Κράτους-Τραπεζῶν στερεοῖ τὸ ὅλον κοινωνικὸν οἰκοδόμημα. Ὁ βιοπαλαιστής, ὅστις ἐν τῇ ξένῃ ἢ τῇ ἡμεδαπῇ κατώρθωσε διὰ τῶν οἰκονομιῶν νὰ ἐξασφαλίσῃ ὀλίγην ζωὴν ἀναπαυτικὴν κατὰ τὴν δύσιν τοῦ βίου του, εὑρίσκει διὰ τῆς Τραπέζης τὴν ἀσφαλῆ τοποθέτησιν τῶν χρημάτων του, ἐνῷ συγχρόνως ὁ νεώτερος ἐπιχειρηματίας, ὁ ἔχων ὄρεξιν πρὸς ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν εὑρίσκει τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἅτινα κινούμενα ἐξασφαλίζουσιν ἀμφοτέρων τὴν εὐδαιμονίαν. Ὁ πτωχὸς χειρῶναξ καὶ ἡ ἀγωνιζομένη διὰ νὰ κερδίσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐργάτρια διὰ τῶν Λαϊκῶν Ταμιευτηρίων ἐθίζονται εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ βάσις τοῦ πλούτου, διὰ τῶν μικρῶν καταθέσεών των, ἑβδομαδιαίων, ἔστω καὶ μιᾶς δραχμῆς. Ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος ὁ μέγας τῆς Ἀμερικῆς πολίτης, εἰς τὸ διδακτικώτατον βιβλιάριόν του «ἡ Τέχνη τοῦ πλουτεῖν καὶ εὐτυχεῖν», τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγνωσιν συνιστῶμεν εἰς πάντας τοὺς βιοπαλαιστάς, δίδει θαυμασίας συμβουλὰς περὶ οἰκονομίας καὶ 10 δεκάρες ἂν κερδίζετε πρέπει νὰ φυλάξητε τὴν μίαν ὡς ἀπόθεμα.

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ ἐξέλιξις τῆς Τραπέζης, τοιαύτη ἡ σπουδαιοτάτη αὐτῆς ἀποστολή, ἄνευ τραπέζης δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ σήμερον ἐμπορικὴ κίνησις, οὔτε ζωὴ κοινωνική, τὰ πάντα νεκροῦνται. Αἱ Τράπεζαι ἐν Ἑλλάδι καίτοι ὀλίγαι, καίτοι μικρὰ διαθέτουσαι κεφάλαια τὸ καθ᾽ ἑαυτάς, ἄλλαι μὲν εὐρύτερον, ἄλλαι δὲ στενώτερον ἐξετέλεσαν τὴν ἀποστολήν των, σπουδαίως συντελέσασαι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ Ἔθνους. Τὴν μικρὰν Ἑλλάδα τῶν 2 ἑκατομ. διεδέχθη ἡ Μεγαλυνθεῖσα Ἑλλάς, πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις λοιπὸν τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος θὰ προσαρμοσθῶσι καὶ αἱ τραπεζιτικαὶ ἡμῶν προβλέψεις, ὅπως ἔδρασαν αἱ Τράπεζαι ἐνεργητικῶς ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ μικροῦ Βασιλείου, οὕτω καὶ νῦν ἀνταξίως τῶν παραδόσεων των θὰ προσανατολισθῶσι πρὸς τὰς νέας συνθήκας καὶ κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ ΩΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΣ 1886

Μεταξὺ τῶν Τραπεζῶν, αἵτινες σπουδαίως ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορικοῦ κόσμου εἶναι καὶ ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος τῆς ὁποίας ὁ βίος ὑπέστη τρεῖς ἐξελίξεις ἐπὶ σταθερῶν στηριζόμενος βάσεων· δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι παράδειγμα συνετῆς καὶ μεμετρημένης διαχειρίσεως, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν διῆλθεν ἀβλαβὴς ὅλας τὰς τρικυμιώδεις ἐποχὰς τοῦ οἰκονομικοῦ σάλου, ὅστις συνετάραξε τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Σύγ-

[1]) Πετμεζᾶ. Παραδόσεις περὶ Ἐμπορικοῦ Δικαίου.

χρονα ἢ καὶ παλαιότερα ἰδιωτικὰ Τραπεζιτικὰ ἱδρύματα δὲν ὑπάρχουσι πλέον ὡς ἡ Τράπεζα Σκουζέ, Βαλαωρίτου-Μαύρου, ἐν ᾧ τοὐναντίον ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἀπέρρευσεν ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος οὐχὶ μόνον δὲν ἐστείρευσεν ἀλλὰ τοὐναντίον νάμα ἀέναον παρέσχεν εἰς τὸ γέννημά της. Αἱ πρῶται λοιπὸν βάσεις ἐτέθησαν τῷ 1886. Ὁ κ. Γρηγόριος Ἐμπεδοκλῆς τῷ 1880 ἐκ Λονδίνου ἐλθὼν προσελήφθη εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐδοκίμως εἰργάσθη μέχρι τοῦ ἔτους 1886. Ἀπὸ τοῦ 1886 ἤρχισεν ἰδίας τραπεζιτικὰς ἐργασίας ὡς μεσίτης ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν μέχρι τοῦ 1893, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἕτερος ἀδελφὸς κ. Ἀντ. Ἐμπεδοκλῆς εἰργάζετο ὡς παραγγελιοδόχος διευθύνων ἴδιον γραφεῖον καὶ ἀντιπροσωπεύων διαφόρους Ἐμπορικοὺς οἴκους τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1893 τὰ δύο γραφεῖα ἡνώθησαν προσετέθη δὲ τότε καὶ ὁ κ. Δ. Κοντουμᾶς, ὥστε ἀπετελέσθη ὁ πρῶτος Τραπεζιτικὸς πυρήν, ὅστις ἐδημιούργησε τὴν ὁμόρρυθμον Τραπεζιτικὴν Ἑταιρείαν ὑπὸ τὸν τίτλον Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου. Καὶ οἱ τρεῖς ὁμόρρυθμοι Ἑταῖροι γεννηθέντες ἀνατραφέντες καὶ σπουδάσαντες ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, οἱ μὲν Γρηγόριος καὶ Ἀντώνιος Ἐμπεδοκλῆς ἐν Λονδίνῳ, ὁ δὲ Δ. Κοντουμᾶς ἐν Τεργέστῃ, εἶχον ὅλα τὰ ἐφόδια καὶ τὴν ἀπαιτουμένην μόρφωσιν πρὸς ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῆς ἀναληφθείσης Τραπεζικῆς ἐπιχειρήσεως. Τὸ συντηρητικὸν πνεῦμα καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτῆρος ἡ σφυρηλατουμένη διὰ τῆς Ἀγγλικῆς Παιδαγωγικῆς συνεκεράσθησαν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἀδελφῶν Ἐμπεδοκλέων μετὰ τοῦ ἐκ Τεργέστης ἐμπορικοῦ πνεύματος τοῦ κ. Δ. Κοντουμᾶ. Τὸ προσωπικὸν τῆς συσταθείσης κατὰ τὸ 1886 Τραπέζης Ἐμπεδοκλέους ἀνήρχετο εἰς 15 ὑπαλλήλους. Τὸ καταβεβλημένον Κεφάλαιον ἀνέρχεται εἰς 2.000.000 ἤτοι 2.000 μετοχὰς πρὸς 1.000 δραχμὰς ἑκάστη. Εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους ὁμορρύθμους ἱδρυτὰς προστίθεται μετ' ὀλίγον καὶ τέταρτος συγγενὴς ἐκ κηδεστίας πρὸς τὸν κ. Γρηγ. Ἐμπεδοκλῆν ὁ κ. Δ. Πετροκόκκινος τῆς αὐτῆς μορφώσεως πρὸς τοὺς προηγουμένους (γεννηθεὶς καὶ σπουδάσας ἐν Λονδίνῳ), ὅστις δίδει νέαν ζωὴν εἰς τὸ εὔχυμον οἰκονομικὸν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἡ φιλοπονία καὶ ἡ ἐπιμελημένη μέριμνα τῶν πρώτων ἱδρυτῶν εἶχεν ἀρκούντως στερεώσει. Ἐκ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς 30 Ἰουνίου 1905 τὸν ὁποῖον εἶχε τὴν καλωσύνην ἡ Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης νὰ παραχωρήσῃ πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ Α΄ τόμῳ τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος ἐμφαίνεται ὅλη ἡ συντελεσθεῖσα ἐργασία. Αἱ καταθέσεις εἰς χρυσὸν καὶ δραχμὰς ὑπερέβησαν τὸ διπλάσιον τοῦ μετοχικοῦ Κεφαλαίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν πιστωτικὸν ἵδρυμα, τὸ δὲ ἄθροισμα τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἀνῆλθεν εἰς ποσὸν πλέον τοῦ τετραπλασίου. Οὐχὶ δὲ μικροτέρας σημασίας εἶναι τὸ γεγονὸς τῆς συμμετοχῆς τῆς Τραπέζης εἰς Βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ὁποῖαι αἱ τοῦ Κηροποιείου Ν. Θὼν καὶ Σια καὶ τοῦ Βυρσοδεψείου Μοσχάτου. Πόσον ἡ συμμετοχὴ τῶν Τραπεζῶν εἰς Βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις εἶναι σπουδαιοτάτη ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ πλουτολογικῆς ἀπόψεως ἐκθέτομεν ἐκτενέστατα εἰς τὸν Βον Τόμον τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος «*περὶ Βιομηχανίας καὶ Ἐμπορίου*». Ἡ Τράπεζα ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ τοκιστοῦ τοῦ ἀρκουμένου εἰς τὴν εἴσπραξιν τόκου μεταβάλλεται εἰς ἀγαθὴν μητέρα παρέχουσαν ὅλα τὰ μέσα πρὸς ἐργασίαν καὶ πλουτισμὸν εἰς τὰ φίλεργα τέκνα της. Αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις οὐχὶ μόνον τὰς τάξεις τῶν ἐργατῶν τροφοδοτοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους ἐνισχύουσιν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

Ἰσολογισμὸς 30 Ἰουνίου 1905.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον καὶ Τράπεζαι	889,451.70	
Συνάλλαγμα καὶ χρυσὸς		2,202,400.47
Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται ἐξωτερικοῦ	1,312,948.77	
Προεξοφλήσεις εἰς δραχμὰς καὶ χρυσὸν		640,470.08
Δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων κλπ. ἐγγυήσεων εἰς δρ. καὶ χρ.	3,278,235.25	
Μεταφοραὶ χρεωγρ. ἐν τῷ Χρηματιστ.	822,979.30	4,101,214.57
Μέτοχοι (ὑπόλοιπον τελευταίας δόσεως)		65,212.65
Χρεώγραφα καὶ τοκομερίδια:		
Δάνεια. Ἐθν. καὶ Λαχ. Ἐθν. Τραπ.	658,055.40	
Ὁμολογίαι Σιδηροδρόμων	214,945.—	
Μετοχαὶ Διαχειρίσεως 313×405=	126,940.—	1,268,115.90
Μετοχαὶ Πυριτιδοπ. 2620× 94=	246,273.75	
Διάφορα τοκομερίδια	21,901.75	
Λ/σμοὶ διάφοροι		32,322.55
Ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν		45,411.55
Τμῆμα Ἐμπορίου		50,078.95
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις:		
Κηροπ. ὁ «Φοῖβος» Ν. Θὼν καὶ Σα	83,333,35	
Βυρσοδεψεῖον Μοσχάτου	250,000.00	333,333.35
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως		35,000.—
		8,773,560.05

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον Μετοχαὶ 2000×1000=δραχ.		2,000,000.—
Ἀποθεματικὸν ὁμορρύθμων Ἐτσίρων		40,000.—
Καταθέσεις εἰς δραχμὰς	2,874,742.70	
Καταθέσεις εἰς χρυσὸν	1,533,882.60	4,408,625.35
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι		30,009.95
Λ/σμοὶ διάφοροι πιστωταί:		
Ἀνταποκριταὶ ἐπαρχιῶν καὶ ἐξωτερικοῦ		2,271,467.50
Κέρδη καὶ ζημίαι εἰς νέον		20,457.30
		8,773,560.50

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1905.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Γ. ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Οἱ ἐλεγκταὶ
Ν. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ ΩΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΣ 1906

Τῷ 1905 ἡ Ὁμόρρυθμος Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους ἀναδιοργανοῦται λαμβάνουσα τὴν μορφὴν Ἑτερορρύθμου Τραπεζικῆς Ἑταιρείας, τὸ Συμβούλιον τῶν Διευθυντῶν της ἀποτελεῖται καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς Γρ. Ἐμπεδοκλῆν, Ἀντ. Ἐμπεδοκλῆν, Δ. Κοντουμᾶν, Δ. Πετροκόκκινον. Τὸ μετοχικὸν Κεφάλαιον ἀνέρχεται εἰς 2.500.000 ἤτοι 2.500 μετοχὰς πρὸς 1000 δραχμὰς ἑκάστη. Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης καταπληκτικῶς προοδεύουσιν, ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν μεγάλως τιμᾶται καὶ ὑποστηρίζεται, γεννᾶται πλέον ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεκτάσεως καὶ εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ἱδρύεται τὸ πρῶτον ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης. Καὶ τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετόν, αἱ παρουσιαζόμεναι ἐργασίαι ἀπαιτοῦσι μεγαλήτερα Κεφάλαια, μεταβολὴν τοῦ καθεστῶτος· ἦλθε πλέον ἡ στιγμὴ τῆς ἀνδρώσεως· τὸ παιδίον ἔγινεν ἔφηβος, ὁ ἔφηβος μετεβλήθη εἰς ἄνδρα· οὕτω συνετελέσθη ἡ ἐξέλιξις τῆς Τραπέζης Ἐμπεδοκλέους διὰ συγχωνεύσεως εἰς τὴν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος*.

Ὁ κατωτέρω δημοσιευόμενος Ἰσολογισμὸς εἶναι ὁ τελευταῖος δημοσιευθὲς τῆς Ἑτερορρύθμου. Αἱ καταθέσεις ὑπερβαίνουσι τὸ διπλέσιον τοῦ μετοχικοῦ Κεφαλαίου, τὸ δὲ ἄθροισμα τοῦ Ἰσολογισμοῦ πλησιάζει σχεδὸν τὸ πενταπλάσιον. Ἐκτὸς τοῦ κυρίως ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος της (δάνεια εἰς ἐμπόρους ἐπὶ ὑποθήκῃ ἐμπορευμάτων κ.τ.λ.) μετέχει καὶ πάλιν εἰς Βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἤδη τὸ Κατάστημα τῆς Τραπέζης μεταφέρεται εἰς ἰδιόκτητον μέγαρον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους. Ἡ β΄ ἐξαμηνία τοῦ 1907 ἔδωκε κέρδη καθαρὰ 157.262.35 ἐκ τούτων διετέθησαν

40.690.60	εἰς ἀποσβέσεις
75.000.—	εἰς μέρισμα 30 δρ. κατὰ μετοχὴν 6%
10.000.—	εἰς κρατήσεις δι' ἐνδεχομένας ζημίας
31.571.75	εἰς νέον
157.262.36	

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1907

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον καὶ Τράπεζ. Σ/γμα καὶ Χρ. Δρ.	451,013.83	Δρ.	2,002,155.71
Τράπεζαι καὶ Τραπεζ. Ἐξωτερικ. »	1,551,141.88		
Προεξοφλήσεις εἰς Δρ. καὶ εἰς Χρ.		»	1,692,979.28
Δάνεια ἐπὶ Χρεωγρ. κ.λ.π. Ἐγγυήσ. δρ.	3,894,498.24	»	4,146,886.21
Μεταφοραὶ Χρεωγρ. ἐν τῷ Χρημ. »	252,388.—		
Χρεώγραφα καὶ τοκομερίδια:			
Δάν. Ἐθν. καὶ Λαχ. Ἐθν. Τραπ. δρ.	1,143,665.95		
Ὁμολογίαι σιδηροδρόμων . . . »	234,732.75		
Μετοχ. 340 Διαχειρίσεως×336 »	114,243.30		
» 2520 Πυριτιδοπ.×81.90. »	206,353.75	»	1,844,635.23
» 923 Στεατοκηρ. «ὁ Φοῖβος»	74,133.35		
« 500 Τρ. Ἀθηνῶν×128.50 »	64,250.—		
Διάφορα τοκομερίδια κ.λ.π.	7,256.13		
Λ/σμοὶ διάφοροι		»	197,752.15
Ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν		»	511,337.31
Τμῆμα Ἐμπορίου:			
Προκαταβολ. ἐπὶ ἐμπορευμάτ.. δρ.	235,136.07	»	282,330.35
Ἐμπορεύματα . . . . . »	47,194.28		
Συμμετοχαὶ εἰς Ἐπιχειρήσεις:			
Βυρσοδεψεῖον Μοσχάτου		»	250,000.—
Κτῆμα Τραπέζης		»	500,000.—
Ἔξοδα Ἐγκαταστάσεως Κεντρ. Ὑπ/ματος . . .		»	48,902.30
		Δρ.	11,476,978.50

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχ. Κεφάλ. (Μετ. 2500×1000 Δρ.)	Δρ.	2,500,000.—
Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον	»	35,000.—
Ἀποθεματικὸν δι' ἐνδεχομένας ζημίας.	»	50,000.—
Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς . . . . δρ. 3,541,827.30	»	5,125,070.33
» » Χρυσοῦ . . . . » 1,583,243.03		
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι εἰς Δραχμ. καὶ εἰς Χρυσ. . .	»	60,726.30
Λ/σμοὶ διάφοροι Πιστωταὶ καὶ Ἀνταποκριταὶ Ἐπορχιῶν καὶ Ἐξωτερικοῦ . .	»	3,370,090.94
Λ/σμοὶ Εἰσπραξ. τρίτων	»	229,309.25
Μερίσμ. πληρωτέα παρ. ἑξαμηνίας	»	210.—
» » τρ. ἑξαμ. (πρὸς δρ. 30 κατὰ Μετ.)	»	75,000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι εἰς νέον.	»	31,571.75
	Δρ.	11,476,978.56

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ„

Τόκοι		Δρ.	159,527.40
Ἔξοδα Διαχειρίσεως		»	61,383.42
Φόροι ἐπιτηδεύματος καὶ οἰκοδομῶν		»	5,573.80
Ἀμοιβὴ Διευθύνσεως		»	25,000.—
» ἔκτακτος Προσωπικοῦ		»	7,990.—
Ἀποσβέσεις.		»	40,690.60
Μέρισμα τρεχ. ἑξαμ. (πρὸς δρ. 30 ἐπὶ Μετοχ. 2500)		»	75,000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν δι' ἐνδεχομένας ζημίας .		»	40,000.—
Ὑπόλοιπον εἰς νέον		»	31,571.75
		Δρ.	416,736.—

Τόκοι:			
Ὑπόλοιπον παρ. ἑξαμηνίας. . . Δρ.	21,255.05	Δρ.	285,321.92
» τρεχ. ἑξαμηνίας. . . »	364,066.87		
Προμήθειαι, Διαφοραὶ Σ/τος καὶ Διάφ. Κέρδη . . .		»	122,390.55
Ἐνοίκια κτήματος.		»	9,024.50
		Δρ.	416,736.97

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Γ. ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Οἱ ἐλεγκταὶ
Ν. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Αἱ εἰς χρυσὸν μερίδες ἐκανονίσθησαν πρὸς δραχ. 1—ἕκαστον φράγκον.

Τὸ μέρισμα ἐκ Δρ. 30 κατὰ Μετοχὴν εἶναι πληρωτέον εἰς τὸ ἐνταῦθα Κατάστημα τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς 10 Ἰανουαρίου 1908.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1908

Διὰ Β. Δ. τῆς 22 Νοεμβρίου 1907 ἐκυρώθη ἡ σύστασις τῆς *Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος* ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1908. Ἡ Ἑτερόρρυθμος Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους εἰσφέρει ἅπαν τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικόν της ἀντὶ 25.000 μετοχῶν πρὸς 100 δρ. ἑκάστη. Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ν. Σ. Σέρμπον πρῶην Διευθυντὴν τοῦ ἐν Ὀδησσῷ Credit Lyonnais ὡς Πρόεδρον, Μιχ. Ι. Πολίτην πρῶην βουλευτὴν ὡς Ἀντιπρόεδρον, Γεώργ. Μπαλτατζῆν βουλευτήν, Ἀλέξ. Βλάγκαλην Διευθ. Σιδ. Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, Ν. Ἀθανασίου, Γ. Μ. Μαρῖνον, Κ. Τζηρὸν καὶ τοὺς παλαιοὺς τέσσαρας διευθυντὰς Γρηγ. καὶ Ἀντ. Ἐμπεδοκλεῖς, Δ. Κοντουμᾶν καὶ Δ. Πετροκόκκινον. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποστηρίζουσα καὶ τιμῶσα τὸ μέχρι τοῦδε ἔργον τῆς Τραπέζης Ἐμπεδοκλέους ἐνεγράφη διὰ 1000 Μετοχάς, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν διὰ 500 τοιαύτας.

Αἱ ἐργασίαι βαίνουσιν ὁμαλῶς, ὁ Ἐμπορικὸς χαρακτὴρ τῆς Τραπέζης διατηρεῖται ἀλώβητος, ἐνῷ συγχρόνως ἐκτελοῦνται καὶ πάσης φύσεως τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι. Χορηγοῦνται πιστώσεις ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων, προμηθεύονται ἐμπορεύματα εἰς τρίτους εἴτε ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς εἴτε τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ πωλοῦνται ταῦτα εἴτε διὰ λ/σμὸν τρίτων, εἴτε διὰ λ/σμὸν αὐτῆς ταύτης τῆς Τραπέζης. Ἡ Τράπεζα ἀντιπροσωπεύει διαφόρους ἐμπορικοὺς οἴκους, ἐπίσης εἶναι τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τῆς Γαλλικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ὁ Φοῖνιξ Πυρὸς καὶ Ζωῆς. Εἰς τὸ Τραπεζιτικὸν καὶ Ἐμπορικὸν Τμῆμα προσθετέον τὸ εὐεργετῆσαν τὰς μικρὰς ἀστικὰς τάξεις Ταμιευτήριον τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἰς μὲν τὴν πρώτην ζήτησιν εἶναι πρὸς 3 %, εἰς δὲ τὰς μετὰ τρία καὶ ἄνω ἔτη καταθέσεις πρὸς 5 ½ %.

Χάριν τῆς ἱστορικῆς του σημασίας δημοσιεύομεν τὸν πρῶτον Ἰσολογισμὸν τῆς Α΄ ἑξαμηνίας ὅταν ἡ ἑτερόρρυθμος Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους συνεχωνεύθη εἰς τὴν Ἀνώνυμον Ἐμπορικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προσετέθη καὶ ὁ ἱκανώτατος Τραπεζικὸς κ. Ἰωάν. Ἀθηνογένης.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1908

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, Τράπεζαι, Σ/γμα καὶ χρυσ. Δρ. 447,531.77		
Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται Ἐξωτερικ. » 1,536,181.24	Δρ. 1,982,713.01	
Προεξοφλήσεις εἰς δραχ. καὶ χρυσὸν	» 4,623,205.37	
Δάν. ἐπὶ χρεωγρ. καὶ λοιπ. ἐγγυήσ. . δρ. 4,256,549.32		
Μεταφορὰ χρεωγρ. ἐν τῷ Χρηματ. . » 366,656.05	» 4,623,205.37	
Χρεώγρ. καὶ τοκομ. (ὡς ἡ ἀνάλυσις*). δρ. 1,897,280.45		
Μετ. Ἐμπορ. Τραπέζης Μ. 1959 . . » 195,900.—	» 2,093,180.45	
Λογαριασμοὶ διάφοροι	» 323,087.82	
Ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν	» 398,115.93	
Τμῆμα ἐμπορίου:		
Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἐμπορευμ. Δρ. 222,724.67		
Λογαριασμοὶ ἠγγυημένοι. . . » 42,688.77		
Ἐμπορεύματα . . . . . » 47,745.18		
Λογαριασμοὶ διάφοροι. . . . » 24,141.11	» 337,299.79	
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις:		
Βυρσοδεψεῖον Μοσχάτου	» 250,000.—	
Κτῆμα Τραπέζης	» 500,000.—	
Ἔξοδα ἐγκαταστάσ. Κεντρικοῦ καὶ Ὑποκατ.	» 62,155.05	
Μετοχαὶ μήπω ἐκδοθεῖσαι	» 1,500,000.—	
	Δρ. 13,812,476.93	

* *Ἀνάλυσις μερίδος χρεωγράφων.*

Ἐθν. δάνεια καὶ λαχειοφ. Ἐθνικῆς Τραπέζης. . .	Δρ.	1,193,832.20
Ὁμολογίαι Σιδηροδρόμων.	»	267,477.55
Μετοχ. 340 Διαχειρ. πρὸς 325,90	»	110,825.—
» 2405 Πυριτιδ. » 74	»	177,970.—
» 500 Τραπ. Ἀθ. » 126	»	62,990.65
» 923 Στεατ. ὁ «Φοῖβος» πρὸς 80,32	»	74,133.35
Τοκομερίδια διάφορα κλπ.	»	10,051.50
	Δρ.	1,897,280.45

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Μετοχικὸν (Μ. 50,000 πρὸς 100 δρ.) . .	Δρ. 5,000,000.—	
» ἀποθεματικὸν	» 40,217.—	
» » δι' ἐνδεχομένας ζημίας. .	» 50,000.—	
Καταθέσεις εἰς δραχμὰς . . . . . Δρ. 3,568,153.70		
» » χρυσὸν . . . . . » 1,673,575.98	» 5,241,729.68	
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι εἰς δραχ. καὶ χρυσὸν . . .	» 55,528.—	
Λογαριασμοὶ διάφοροι πιστωταὶ καὶ ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν καὶ Ἐξωτερικοῦ	» 3,094,782.44	
Λογαριασμοὶ εἰσπράξεων τρίτων	» 199,360.55	
Μερίσματα πληρωτέα (ἐπὶ Μ. 33,041 πρὸς 3 δρ.) . .	» 99,123.—	
Κέρδη καὶ Ζημίαι εἰς νέον.	» 31,736.26	
	Δρ. 13,812,476.93	

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ„

Τόκοι	Δρ.	169,058.30
Ἔξοδα διαχειρίσεως.	»	94,424.10
Ἀμοιβὴ ἕκτακτος προσωπικοῦ	»	7,575.—
Ἀποσβέσεις*	»	52,471.03
Κέρδη Καθαρά. Διατιθ. κατὰ τὴν παροῦσ. ἐμηνίαν	»	111,299.75
Κέρδη Καθαρά. Ἀφιέμενα διὰ τὴν ἑπομένην. .	»	31,736.26
	Δρ.	466,564.44

Τόκοι:		
Ὑπόλοιπ. παρελθ. ἑξαμηνίας . . . Δρ. 31,571.75		
Τρεχούσης ἑξαμηνίας. . . . . » 265,776.60	Δρ.	297,348.85
Προμήθειαι, διαφοραὶ Συν/τος καὶ διάφορα κέρδη . .	»	160,878.29
Ἐνοίκια κτήματος	»	8,337.80
	Δρ.	465,564.44

* *Ἀνάλυσις μερίδος ἀποσβέσεων.*

Ἐλάττωσις ἀξίας χρεωγράφων	Δρ.	18,327.50
Λ/σμῶν διαφόρων ἐπισφαλῶν κεντρικοῦ	»	8,960.70
» » » Ὑ/τος Πειραιῶς. . .	»	18,104.75
» » » Τμημ. Ἐμπορίου . .	»	7,078.08
	Δρ.	52,471.03

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡ. 111,299.75

Κέρδη καθαρὰ ὡς ἄνω		Δρ. 111,299.75
Μεῖον φόρου Λημοσίου πρὸς 5% ἐπὶ δραχ. 93,906	Δραχ. 5,043.30	
» χαρτοσήμου μερίσματος πρὸς 2%	» 1,916.45	» 6,959.75
		Δρ. 104,340.—
Κράτησις διὰ κεφάλαιον ἀποθεματικὸν 5% κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Καταστατικοῦ		» 5.217.—
Μέρισμα διανεμητέον πρὸς δραχ. 3 ἐπὶ Μετοχῶν 33,041		Δρ. 99,123.—

Αἱ εἰς χρυσὸν μερίδες ἐκανονίσθησαν πρὸς Δρ. μίαν ἕκαστον φράγκον.

Τὸ Μέρισμα πρὸς δραχ. 3 κατὰ Μετοχὴν ἐλεύθερον φόρου καὶ χαρτοσήμου εἶναι πληρωτέον εἰς τὸ ἐνταῦθα Κεντρ. Κατάστημα τῆς Ἐμπορ. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 10 τρέχοντος μηνός.

Ὁ Προεδρεύων
Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου
Μ. Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς
Γ. ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Ὁ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ
Ν. Γ. ΔΕΠΑΣΤΑΣ

Ἡ διαχείρισις τῆς Τραπέζης ὑπῆρξε λίαν ἐπιμεμελημένη καὶ μετὰ περινοίας, ὡς ἐκ τῆς τραπεζιτικῆς ἰδιοφυΐας τῶν Διευθυντῶν της, εἴς τε τὰς τοποθετήσεις καὶ τὰς πιστώσεις, αἱ δὲ ἀποσβέσεις ἐτησίων ζημιῶν ἐλάχιστοι. Ἡ αὐτάρκεια τῶν μέσων πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Τραπέζης ἐξησφάλισε τὴν πρὸς αὐτὴν πίστιν τοῦ κοινοῦ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν καταθέσεων καὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

Καταθέσεις τρίτων	1913	21	ἑκ. ἄθροισμα ἰσολ.	33	ἑκατ.
»	»	1917	54	»	»	74,5	»
»	»	1918	81	»	»	107	»

Μέρισμα κατὰ μετοχὴν τῶν 100 δρ.	1913	δρ.	6.50
» » » » »	1917	»	7.50
» » » » »	1918	»	9.—

Ἡ αἰφνηδία ἔκρηξις τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου ἐπέφερε κρίσιν εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς Τραπέζας ἐν τῷ τμήματι τῶν καταθέσεων, ἀλλ' ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα δὲν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ ἐκ τοῦ νόμου ΔΞΗ΄ τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1912, δικαιώματός της περὶ μὴ ἀποδόσεως τῶν καταθέσεων, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ προσαρμόσῃ τὰς ἐργασίας της διὰ τῆς διατηρήσεως μεγάλων ρευστῶν διαθεσιμοτήτων, οὕτως ὥστε αὗται νὰ μὴ ὑστερήσωσι τῶν προηγουμένων ὁμαλῶν χρήσεων.

Τὸ ὀνομαστικὸν Κεφάλαιον ηὐξήθη ἀπὸ 5.000.000 εἰς 10.000.000 κατὰ τὸ 1912. Σύμφωνος δὲ πρὸς τὰς παραδόσεις της ἡ Τράπεζα καὶ ἐκτελοῦσα πατριωτικὸν καθῆκον καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἀγωνιζομένη Ἑλλὰς διεξεδίκει τὴν πατρῴαν κληρονομίαν πολεμοῦσα κατὰ τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ οὐχὶ μόνον ἐνεγράφη εἰς τὸ ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως συνομολογηθὲν προσωρινὸν δάνειον τῶν 40 ἑκατ. διὰ ποσοῦ 500.000, ἀλλὰ συγχρόνως κατέβαλλε καὶ εἰς τοὺς στρατευθέντας ὑπαλλήλους της ἀκεραίαν τὴν μισθοδοσίαν των, ὡς παρήγορον βάλσαμον τῶν προσωρινῶς στερηθεισῶν αὐτῶν οἰκογενειῶν των. Καὶ ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα ἐπλήρωσε τὸν φόρον τοῦ αἵματος πρὸς τὴν ἀγωνιζομένην Πατρίδα, δύο διακεκριμμένα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου οἱ κ. Ἰωάν. Ἀθηνογένης καὶ Γεώργιος Μαρῖνος, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἄργει Ὑποκαταστήματος Ν. Ἀγγελίδης, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Αἰγίῳ Πρακτορείου Σ. Σταυρουλόπουλος καὶ 20 ἐκ τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων ἀφήσαντες τὴν χλιδὴν τοῦ Τραπεζιτικοῦ γραφείου ἐνεδύθησαν τὴν τιμίαν στολὴν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, ἵνα παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ὀρεσιτρόφων συναδέλφων των, μηδαμῶς ὑστεροῦντες τούτων κατὰ τὴν ἀντοχήν, στήσωσι καὶ πάλιν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν ὑπερήφανον ἐκεῖ ὅπου καὶ ἄλλοτε ἐρριπίζετο ὑπὸ τῆς αὔρας τῆς θεᾶς Ἐλευθερίας. Τὰ Μακεδονικὰ καὶ Ἠπειρωτικὰ πεδία εἶδον πληγωθέντας ἐκ τῶν στρατευθέντων ὑπαλλήλων τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τοὺς τιμημένους Ἀγγελίδην, Μεταξόπουλον καὶ Παρλιάρον.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης κατὰ τὸ πολεμικὸν ἔτος 1912 ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικώταται, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸς τοὺς μετόχους κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς 9ης Μαρτίου 1913, τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. Μιχ. Ι. Πολίτης. Ἐκτὸς τῶν Τραπεζικῶν καὶ Ἐμπορικῶν ἐργασιῶν ηὐξήθη ἡ κατάθεσις τοῦ Ταμιευτηρίου εἰς 7000 πρὸς 4% εἰς πρώτην ζήτησιν καὶ 5% μετὰ ἓν ἔτος, ἱδρύθη δὲ καὶ Λαϊκὸν Ταμιευτήριον ἀπὸ 1 δρ. μέχρι 3000 πρὸς 4 1/4% εἰς πρώτην ζήτησιν, προσέτι Τμῆμα Δικαστικὸν δι' εἰσπράξεις ἐνοικίων, διαχειρίσεις περιουσιῶν καὶ ἐκτελέσεις διαθηκῶν, τέλος δὲ θησαυροφυλάκιον πρὸς ἐνοικίασιν διαμερισμάτων καὶ φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν.

Μεταξὺ τῶν μεγάλων μετόχων ἐκτὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν προσετέθησαν καὶ οἱ ἐν Λονδίνῳ Τραπεζῖται **RODOCANACHI SONS & Co** καὶ ἡ ἐν Βόλῳ Τράπεζα τοῦ Δ. Κοσμαδοπούλου.

Ἀπὸ ἀπόψεως Βιομηχανικῆς ζωῆς ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα παρουσιάζει ἓν ἔτι φωτεινὸν σημεῖον ἐπέτυχε τὴν συγχώνευσιν τῆς ἐν Κερκύρᾳ βιομηχανικῆς Ἑταιρείας *Μαργαρίτης καὶ Σια* μετὰ τοῦ *Ἑλληνικοῦ στεατοκηροποιείου ὁ Φοῖβος* εἰς μίαν νέαν ἀνώνυμον βιομηχανικὴν Ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «*Ἀπόλλων*» μὲ ἕδραν τὴν Κέρκυραν καὶ κεφάλαιον 2.000.000. Εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ταύτης μετέχει καὶ ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα.

Ἀποχωρήσαντος τοῦ πρώτου Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. Ν. Σ. Σέρμπου τὴν Προεδρίαν ἀνέλαβεν ὁ τέως ἀντιπρόεδρος κ. Μιχ. Ι. Πολίτης διακρινόμενος διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ εὐγένειαν τῶν τρόπων του. Ἐκ Λεωνιδίου καταγόμενος ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις συνεπλήρωσε δὲ τὰς σπουδάς του ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, Ἑλβετίᾳ, Παρισίοις, ἐκλεγεὶς ἐπανειλημμένως βουλευτὴς ἠκολούθει τὴν πολιτικὴν τοῦ ἐκ Μεσολογγίου μεγάλου Πολιτευτοῦ τοῦ ἀειμνήστου Χαριλάου Τρικούπη, ἀπεχώρησε δὲ τῆς πολιτικῆς ἅμα τῷ θανάτῳ τούτου, ἀπὸ εἰκοσαετίας δικηγορῶν, τυγχάνει Σύμβουλος καὶ ἐκ τῶν ἱδρυ-

τῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρείας, Σύμβουλος καί Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Σ. Π. Α. Π.

Ὑποκαταστήματα τῆς Τραπέζης τῷ 1912 ἔχομεν 8, ἐν Πειραιεῖ, Ἄργει, Πύργῳ, Πάτραις, Καλάμαις, Κερκύρᾳ, Κεφαλληνίᾳ καί Σύρῳ, Πρακτορεῖα δὲ ἐν Ναυπλίῳ, Αἰγίῳ καί Ἀμαλιάδι, μετ' ἀντιπροσωπείας εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν κατωτέρω δημοσιευόμενον Ἰσολογισμὸν τῆς Α΄ ἑξαμηνίας τοῦ 1920 βλέπομεν τὴν ἀλματικῶς συντελεσθεῖσαν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης.

Τὴν Προεδρίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατέχει καὶ πάλιν ὁ κ. Μιχ. Ι. Πολίτης, τὴν δὲ ἀντιπροεδρίαν ὁ κ. Ἰωάν. Ἀθηνογένης· περὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κ. Γρηγ. Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ τμήματος κ. Ἀντ. Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Διευθυντοῦ κ. Δ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1920.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον καὶ Τράπεζαι		Δρ. 42,558,699.53
Προεξοφλήσεις ἐμπορικαί	Δρ. 1,916,062.55	
» ἐντόκ. γραμ. Ἑλληνικοῦ Δημοσ. καὶ Συμμ. Κυβερνήσεων	» 44,607,388.95	» 46,523,451.50
Δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων καὶ λοιπῶν ἐγγυήσεων		» 37,730,771.85
Χρεώγραφα καὶ τοκομερίδια		» 11,133,778.39
Χρεώγραφα παρὰ Τραπέζαις Ἐξωτερικοῦ διὰ λογαρισμὸν τρίτων		» 903,070.—
Λογαριασμοὶ διάφοροι		» 1,600,632.73
Ἀξίαι πρὸς εἴσπραξιν		» 5,723,627.96
Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται Ἐξωτερικοῦ καὶ Ἐπαρχιῶν, ἀξίαι πρὸς εἴσπραξιν		» 15,157,486.90
Ἔξοδα ἐγκ. Κεντρικοῦ καὶ Ὑ/των	Δρ. 138,237.32	
Μεῖον ἀπόσβεσις ληξάσης ἑξαμην.	» 118,015.45	» 20,221.87
		Δρ. 162,362,084.43

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλ. Μετοχ. ἐγκεκριμμένον	Δρ. 25,000,000.—	
» » μήπω ἐκδοθὲν	» 10,000,000.—	Δρ. 15,000,000.—
» ἀποθεματ. τακτικὸν	Δρ. 682,205.45	
» » ἔκτακτον	» 4,568,000.—	» 5,250.205.45
Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ		» 95,173.566.56
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι		» 13,436.074.95
Προκαταβολαὶ πιστώσεων ἐπὶ φορτωτικῶν		» 1,531,728.31
Λογαριασμοὶ διάφοροι πιστωτικοὶ		» 7,204,671.22
» εἰσπράξεων τρίτων		» 20,905,081.94
» προσωρινοὶ Ὑποκαταστημάτων		» 1,884,949.02
Χρεώγραφα τρίτων πρὸς φύλαξιν παρὰ τραπέζαις ἐξωτερικοῦ (ὡς ἔναντι)		» 903,070.—
Μέρισμα ληξάσης ἑξαμηνίας	Δρ. 1,125,000.—	»
Μεῖον φόρου	» 112,500.—	» 1,012,500.—
Κέρδη καὶ Ημίαι ὑπόλοιπον εἰς νέον		» 60,236.98
		Δρ. 162,262,084.43

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ„

Τόκοι		Δρ. 1,507,200.25
Ἔξοδα διαχειρίσεως, μισθοδοσίαι προσωπικοῦ καὶ ἀποζημίωσις διευθύνσεως		» 1,237,412.72
Ταμεῖον περιθάλψεως καὶ προικοδοτήσεως ὑπαλλήλων Τραπέζης		» 200,000.—
Φόροι διάφοροι	Δρ. 18,646.	
» κυκλοφορίας μετοχῶν μας συμφώνως Νόμῳ 2194	» 54,187.50	» 72,833.50
Ἀποσβέσεις:		
Διάφοροι	Δρ. 356,875.35	
Ἐξόδων ἐγκαταστάσεως	» 118,015.45	» 474.890.80
Κέρδη καθαρὰ διατιθέμενα διὰ τὴν παροῦσαν ἑξαμ.		» 3,817,695.—
» » ἀφιέμενα διὰ τὴν ἑπομένην ἑξαμ.		» 60,236.98
		Δρ. 7,370,269.26

Ὑπόλοιπον παρελθ. ἑξαμηνίας		Δρ. 63,816.89
Τόκοι, προμήθειαι, διαφοραὶ Σ/γματος καὶ διάφορα κέρδη		» 7,283,653.17
Πρόσοδοι κτημάτων		» 22,799.20
		Δρ. 7,370,269.29

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡ. 3,817,695.—

Κράτησις 5% διὰ Κεφ. ἀποθεματικὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ Καταστατικοῦ ἐπὶ δρ. 3,817,695.—			Δρ. 190,885.—
Τόκος 6% » » » ἐπὶ τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ δρ. 487,010.—			» 14,310.— Δρ. 205,195.—
Μέρισμα τακτικὸν πρὸς 3.—δραχ. κατὰ μετοχὴν	Δρ. 450,000.—		
» πρόσθετον πρὸς 4.50 » » »	» 675,000.—		
	Δρ. 1,125,000.—		
Μεῖον φόρου 10%	» 112,500.—		Δρ. 1,012,500.—
Φόρος μερίσματος ἐπὶ δρ. 1,125,000.—πρὸς 10%			» 112,500.—
Ποσοστὰ Συμβουλίου ἐπὶ δρ. 2,875,008.—πρὸς 10%			» 287,500.—
Κεφάλαιον ἀποθεματικὸν ἔκτακτον			» 2,200,000.—
			Δρ. 3,817,695.—

Τὸ μέρισμα ἐκ δρ. 6.75 κατὰ μετοχήν, ἐλεύθερον φόρου, εἶναι πληρωτέον μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ παρόντος Ἰσολογισμοῦ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς συγκληθείσης διὰ τὴν 8 Αὐγούστου 1920.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουλίου 1910.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου	Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς	Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
ΙΩ. ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ	Γ. ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ	Δ. Ι. ΨΑΡΑΥΤΗΣ

Σ. Πετροκοκκίνου τῶν παλαιῶν ὁμορρύθμων ἑταίρων,— τοῦ κ. Δ. Κοντουμᾶ πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλείψαντος τὰς τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ ἀναλαβόντος τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικοῦ Προξενείου — πᾶς ἔπαινος παρέλκει, εἶναι ἀρκετὴ μαρτυρία τῆς ἱκανότητός των, ἡ ἐξέλιξις καὶ ὁ μακρὸς βίος τῆς Τραπέζης τὸν ὁποῖον διήνυσεν ἐν μέσῳ τοῦ οἰκονομικοῦ κλυδωνισμοῦ, ὅστις συνετάραξε τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ ἑνδεκαετίαν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀτυχοῦς πολέμου τοῦ 97.

Τὸ μετοχικὸν Κεφάλαιον ηὐξήθη εἰς 25.000.000 (ἐκδεδομένον 15 ἑκατ. καὶ μήπω ἐκδοθὲν 10 ἑκατ.). Τὰ ὑποκαταστήματα αὐξάνονται εἰς 14 ἤτοι προστίθενται τὰ τῆς Χίου, Ναυπλίου, Αἰγίου, Ἡρακλείου, Βόλου καὶ Θεσσαλονίκης. Τὰ ἀποθεματικὰ κεφάλαια ἐξικνοῦνται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρ. 5.250.205.45, αἱ καταθέσεις εἰς 95.173.566.56, αἱ ἐπιταγαὶ πληρωτέαι καὶ προκαταβολαὶ πιστώσεως ἐπὶ φορτωτικῶν εἰς 14.967.803.26, ἄθροισμα δὲ τοῦ Ἰσολογισμοῦ 162.362.084.43. Ἐκ τῆς μερίδος *Κέρδη καὶ Ζημίαι* κατὰ τὴν περίοδον ταύτην (Α΄ ἑξαμηνία τοῦ 1920) τὰ κέρδη ἀνῆλθον εἰς 7.306.452.37 ὑπερβάντα κατὰ 4 σχεδὸν ἑκατομ. τὰ κέρδη τῆς Α΄ ἑξαμην. τοῦ 1919 καὶ κατὰ 3 σχεδὸν ἑκατ. τὰ τῆς β΄ ἑξαμην. τοῦ 1919.

Ἀρκετὰ χαρακτηριστικὴ τῶν διαθέσεων τῶν Διευθυντῶν διὰ τὴν μέλλουσαν δρᾶσιν τῆς Τραπέζης εἶναι ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Ἰωάν. Ἀθηνογένους πρότασις πρὸς τοὺς Μετόχους κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς 8ης Αὐγούστου 1920 περὶ ἐκτάκτου αὐξήσεως τοῦ ἀποθεματικοῦ Κεφαλαίου διὰ ποσοῦ 2.000.000, διότι ἡ τοιαύτη αὔξησις τῶν ἀποθεματικῶν οὐχὶ μόνον τὴν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν τῆς Τραπέζης ἀποδεικνύει, οὕτω δὲ αὐξάνεται ἡ πρὸς αὐτὴν πίστις τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ συγχρόνως προπαρασκευάζεται ἔδαφος ἀνάλογον πρὸς τὰς κοινωνικὰς καὶ πλουτολογικὰς ἀπαιτήσεις, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἐκ τοῦ ἐδαφικοῦ τετραπλασιασμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἀπὸ Ἐθνικῆς ἐπίσης ἀπόψεως ἡ Τράπεζα ἐπετέλεσε τὸ καθῆκόν της ἐξυπηρετήσασα τὴν Δημοσίαν ἐγγραφὴν εἰς τὸ Λαχειοφόρον Δάνειον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, προσέτι δὲ καὶ αὐτὴ ἀναλαβοῦσα σπουδαῖον ἀριθμὸν ὁμολογιῶν δι᾽ ἴδιον αὐτῆς λογαριασμόν. Ἐνεγράφη ὡσαύτως διὰ τὸ Τ. Π. καὶ Π. Υ. εἰς οὓς θὰ περιέρχεται τὸ προϊὸν τῶν μετὰ λαχνοῦ κληρώσεων διανεμόμενον ἐξ ἴσου μεταξὺ πάντων τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων ἑκάστοτε ὑπαλλήλων.

Ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα οὖσα εἰς στενὰς τραπεζικὰς σχέσεις μὲ μέγα δίκτυον Τραπεζῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ ἐνεργοῦσα κατ᾽ ἐντολὴν αὐτῶν μεγάλως ἐπεξέτεινε τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν, ὥστε ὠργάνωσεν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰ ἐξ Ἀμερικῆς τηλεγραφικῶς ἢ ταχυδρομικῶς ἐμβάσματα. Ὁ πολλαπλασιασμὸς μάλιστα τῶν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς συναλλαγῶν οὐσιωδῶς ὠφέλησε τὴν Τράπεζαν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τοιαύτῃ ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ δρᾶσις καὶ ἡ καταγωγὴ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, συγγράφοντες λοιπὸν ἔργον μνημειῶδες, οἷον τὸ Πανελλήνιον Λεύκωμα τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος, ἵνα δώσωμεν πιστὴν εἰκόνα τῶν δρασάντων ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1921, εἰκόνα τῶν ἀγώνων οὓς διεξήγαγον, ὅτε ἐκ τῶν ἐρειπίων της ἀναγεννωμένη ἡ μικρὰ Ἑλλὰς ἔπρεπε νὰ θέσῃ τὰς βάσεις τοῦ μέλλοντος μεγαλείου της σύμφωνος πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν εὐγενῆ καταγωγήν της, θὰ ἦτο ἔλλειψις, ἂν μὴ ἀδίκημα, ἐὰν δὲν ἀπενείμομεν τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς ἐκείνους, οἵτινες διὰ τῆς φιλοπονίας, τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐργασίας των ἐστήριξαν τὸ οἰκονομικὸν οἰκοδόμημα τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, ἐν ὅλῳ τῷ στενοχωρημένῳ περιβάλλοντι καὶ παρὰ τὰς δυσκόλους περιστάσεις, τὰς ὁποίας μετὰ περινοίας ἀντεμετώπισαν. Καὶ ἄλλαι ἰδιωτικαὶ τράπεζαι ἱδρύθησαν, ἀλλὰ δὲν ἀντέσχον εἰς τὸν οἰκονομικὸν σάλον, σήμερον δὲ μόνον ἡ ἀνάμνησίς των, ὡς ἱστορικῶν γεγονότων διεσώθη. Διὰ τοῦτο ἡ Τράπεζα Ἐμπεδοκλέους καὶ ἰδίᾳ οἱ πρῶτοι ἱδρυταί της, οἱ ἀδελφοὶ Ἐμπεδοκλεῖς, ὁ Κοντουμᾶς καὶ Πετροκόκκινος, ἄνευ ὑπερβολῶν τοὐναντίον μάλιστα συγκρατοῦντες τὰς ἀντιλήψεις ἡμῶν, ἵνα μὴ προσκρούσωμεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην τῶν κ. Ἐμπεδοκλέων, εἶναι ἄξιοι θαυμασμοῦ διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον, διὰ τὴν προσεκτικὴν διαχείρισιν, διὰ τὸν τριακονταεξαετῆ βίον τῆς Τραπέζης, ἥτις ἤρχισε τὰς ἐργασίας της μὲ 15 ὑπαλλήλους σήμερον δὲ περιλαμβάνει 310, οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουσι πάσης μερίμνης ἐκ μέρους τῆς διευθύνσεως τῆς Τραπέζης, ἥτις συμπεριφέρεται πατρικώτατα διδάσκουσα χειραγωγοῦσα καὶ μορφώνουσα αὐτοὺς εἰς πρώτης τάξεως τραπεζιτικοὺς ὑπαλλήλους· αἱ ἐτήσιαι μάλιστα ἐκδρομαὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὰ ἐπακολουθοῦντα γεύματα συναδελφοῦσι καὶ γεννῶσι τὴν ἀλληλεγγύην χωρὶς βεβαίως νὰ παραβλέπεται καὶ ὁ ὀφειλόμενος σεβασμὸς τῶν κατωτέρων πρὸς τοὺς ἀνωνέρους των· τέλος ἡ παρεχομένη ἐνίσχυσις τοῦ Ταμείου Περιθάλψεως τῶν ὑπαλλήλων ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης ἔδραιοῖ παρὰ τῷ προσωπικῷ τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν μέλλον τὸ ὁποῖον ἀναμένει αὐτοὺς μετὰ τὴν εὔορκον ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των. Ἀλλ᾽ ὅσα καὶ ἂν ἐπετελέσθησαν ὑπολείπονται πολλά, διότι διανοίγονται εὐρεῖς οἱ ὁρίζοντες πρὸς οἰκονομικὴν δρᾶσιν. Τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ αἵματός του ὁ Ἕλλην στρατιώτης ἐπετέλεσεν, αἱ ὁδοὶ τὰς ὁποίας διήνοιξε διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ αὐτοθυσίας του, στήσας τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν ἐπὶ τῶν χωρῶν, αἵτινες καὶ πρὶν ηὐτύχουν ὑπὸ τὸ Ἑλληνικὸν σκῆπτρον, ἀναμένουσι τοὺς οἰκονομικοὺς στρατιώτας, οἵτινες θὰ προλειάνωσι τὴν οἰκονομικὴν διείσδυσιν εἰς τὴν Ἑλληνικωτάτην Θρᾴκην καὶ τὰς πλουσίας ἐκτάσεις τῆς Μ. Ἀσίας, ἥτις ποτε ὑπῆρξε κοιτὶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τόσον τοῦ ἀρχαίου, ὅταν ἐγέννα τὸν Ὅμηρον, τὴν Σαπφώ, τὸν Ἡρόδοτον, ὅσον καὶ τοῦ Μεσαιωνικοῦ, ὅταν ἔδιδε τὰ γενναιότερα τάγματα εἰς τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν καὶ τοὺς διαπρεπεστέρους αὐτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αἱ τράπεζαι πρέπει νὰ αὐξήσωσι τὰ κεφάλαιά των, νὰ ἐντείνωσι τὰς δυνάμεις των. Ἐπὶ τοῦ ἀνοιγομένου προβλήματος, ἔχομεν πεποίθησιν, ὅτι καὶ ἡ Ἐμπ. Τράπεζα ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην διεύθυνσίν της θὰ ἐπιτελέσῃ τελείως τὸ νέον καθῆκόν της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 1920.

ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ
Δῳ τῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Νομικῆς

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Κύριος Μιχαὴλ Ι. Πολίτης ἐκ Λεωνιδίου καταγόμενος ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις. Ἀποπερατώσας τὰς Γυμνασιακὰς σπουδὰς ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εἶτα δὲ συνεπλήρωσε τὰς γνώσεις του δι' εἰδικῶν σπουδῶν ἐν Παρισίοις, Ἑλβετίᾳ καὶ Βελγίῳ. Ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης ἤρξατο δικηγορῶν ἐν Ἀθήναις, ἤδη δὲ συνεπλήρωσε πλέον τῆς εἰκοσαετίας ἐν τῷ δικηγορικῷ του ἐπαγγέλματι δεόντως τιμώμενος παρὰ τῶν συναδέλφων του διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων του. Ἐπανειλημμένως ἐξελέγη βουλευτής, ὧν δὲ θαυμαστὴς τῆς πολιτικῆς τοῦ ἐκ Μεσολογγίου μεγάλου Πολιτευτοῦ τοῦ ἀειμνήστου Χαριλάου Τρικούπη ἐγκατέλιπε τὴν πολιτικὴν ἅμα τῷ θανάτῳ τούτου, ἵνα καὶ πάλιν τελείως ἐπιδοθῇ εἰς τὸ προσφιλὲς αὐτῷ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα. Πλεῖσται ἑταιρεῖαι ἐκτιμῶσαι τὸν κ. Μιχ. Ι. Πολίτην ἐξέλεξαν αὐτὸν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἤδη τυγχάνει Σύμβουλος καὶ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας, Σύμβουλος καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Σ.Π.Α.Π.

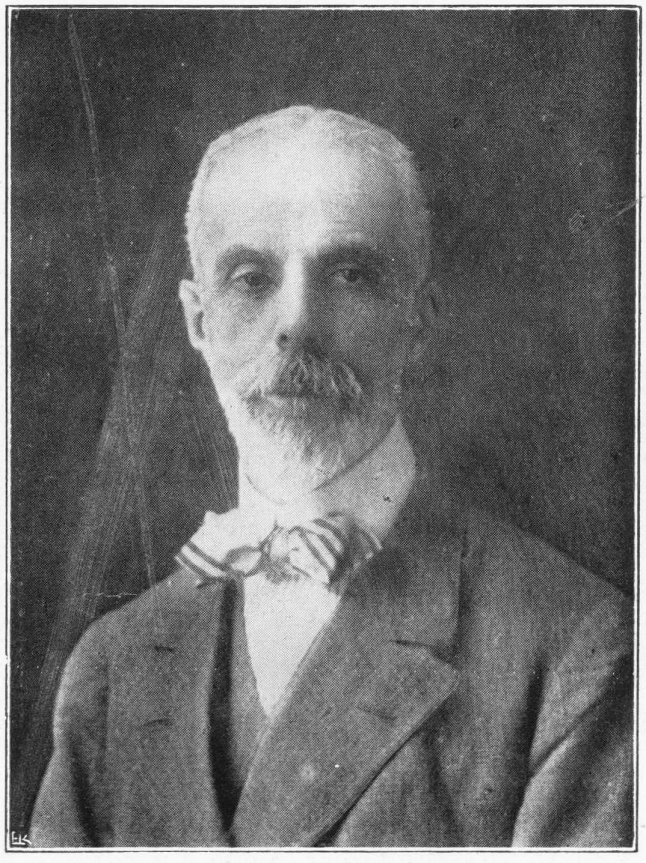

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Κύριος Ἀντώνιος Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς τοῦ Πέτρου Ἐμπεδοκλέους καὶ ἀδελφὸς τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ κυρίου Γρηγορίου Ἐμπεδοκλέους ἐγεννήθη ἐν Λονδίνῳ τῷ 1860, ὅπου ἐσπούδασεν εἰς τὸ Hellenic College, εἶτα δὲ ἐπί τινα ἔτη παρηκολούθησε τὰ Νομικὰ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν ταχέως ὅμως ἐπανῆλθεν εἰς Λονδῖνον. Τὸ δεύτερον ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα ἵδρυσε τῷ 1888 ἴδιον παραγγελιοδοχικὸν Γραφεῖον, ὡς ἀντιπρόσωπος διαφόρων οἴκων Εὐρωπαϊκῶν, ὁπότε τῷ 1893 συνενώσας τὸ Γραφεῖόν του ἐν τῇ Ὁμορρύθμῳ Τραπέζῃ Ἐμπεδοκλέους ἀνέλαβε τὸ Ἐμπορικὸν ταύτης τμῆμα, ὅπερ μέχρι σήμερον ἱκανώτατα διενθύνει καὶ ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

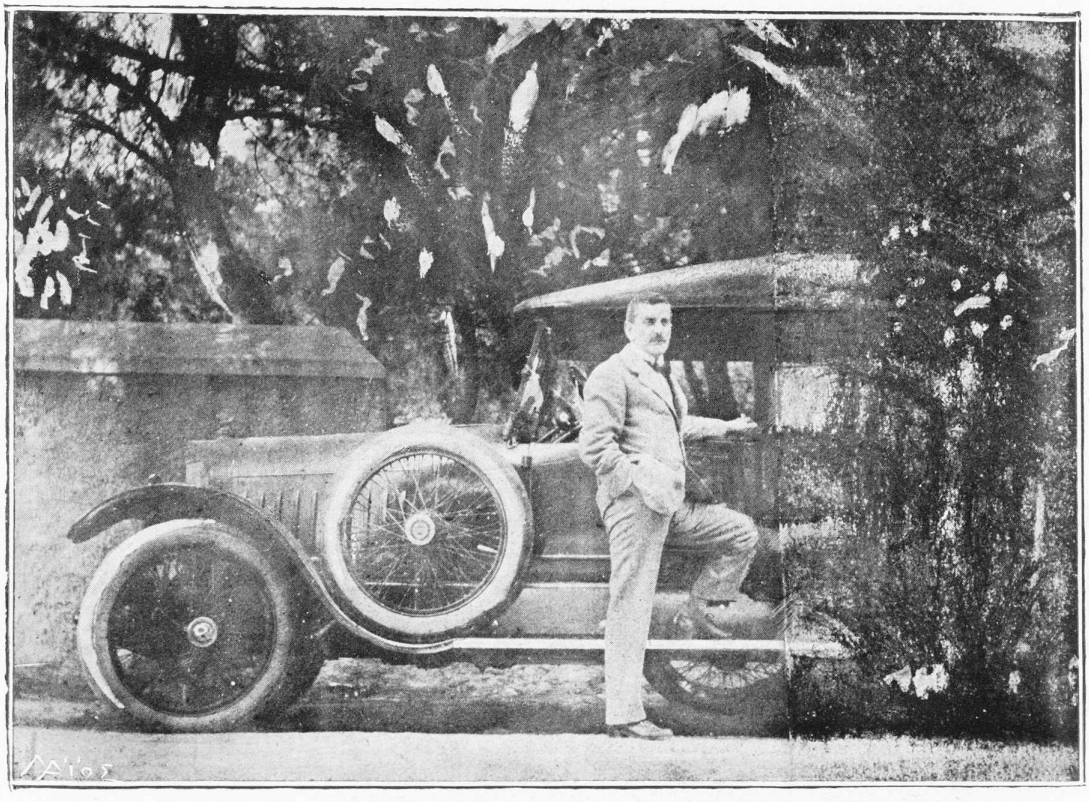

Δ. Σ. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ

ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Κύριος Δημήτριος Πετροκόκκινος ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἶναι υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Πετροκοκκίνου διευθύναντος ἐπὶ μακρὸν τὸν ἐν Λονδίνῳ Ἐμπορικὸν Οἶκον τῶν Ἀδελφῶν Πετροκοκκίνων. Ἐγεννήθη ἐν Λονδίνῳ τῷ 1878, ὅπου ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, εἶτα δὲ ἀφοῦ κατῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐγένετο εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ὁμορρύθμου Τραπέζης Ἐμπεδοκλέους, ἤδη δὲ διὰ συγχωνεύσεως ἱδρυθείσης τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐξελέγη κατ' ἐπανάληψιν εἷς τῶν Διευθυντῶν αὐτῆς.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Ἡμερησία ἐκδρομὴ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης παρὰ τὴν μαγευτικὴν τοποθεσίαν τοῦ Κοκκιναρᾶ.

Ὁ Κύριος Γρηγόριος Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς τοῦ Πέτρου Ἐμπεδοκλέους, διακριθέντος μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου τοῦ Λονδίνου καὶ ἐμπορευθέντος ἐκεῖσε ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν, ἐγεννήθη ἐν Λονδίνῳ, ὅπου καὶ ἐσπούδασεν. Ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας τῷ 1880 προσελήφθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐδοκίμως εἰργάσθη μέχρι τοῦ 1886.

Τῷ 1886 ἤρχισεν ἰδίας ἐργασίας ὡς μεσίτης καὶ χρηματιστὴς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν μέχρι τοῦ 1893, ὁπότε ἤρχισε τὰς κυρίως Τραπεζικὰς ἐργασίας ἐν τῇ ***Ὁμορρύθμῳ Τραπέζῃ Ἐμπεδοκλέους.*** *Ἤδη συγχωνευθείσης τῆς Τραπέζης Ἐμπεδοκλέους ὑπὸ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐξελέγη ἐπανειλημμένως* ***Γενικὸς Διευθυντὴς*** *ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων καὶ ἤδη διατελεῖ τοιοῦτος.*

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Μετὰ τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ 21 περισυλλεγομένη ἡ ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλὰς εἶχε τόσας ἀνάγκας καὶ τόσας πληγὰς νὰ ἐπουλώσῃ, ὥστε ἐχρειάζετο ἱκανὴ καρτερία καὶ ἀντοχὴ εἰς τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀνορθώσεως. Ἀπὸ ποῦ νὰ πρωτοαρχίσῃ ὁ ἐλευθερωθεὶς Ἕλλην τοῦ ὁποίου μόνον ἐφόδιον ἔμενεν εἰς τὰς χεῖρας του τὸ σπασμένο καρυοφύλλη μὲ τὸ ὁποῖον ἔδιωξε τὸν προαιώνιον ἐχθρὸν τῆς φυλῆς του; Μήπως ὑπῆρχε κατοικία ἀκεραία; τὰ πάντα ἔφερον νωπὰ ἔτι τὰ ἴχνη τοῦ πυρὸς καὶ σιδήρου.. Μήπως ὑπῆρχον γεωργικὰ ἐργαλεῖα; ἀλλ' ὁ μακρὸς πόλεμος τὸ εἰρηνικὸν δρεπάνι τὸ εἶχε μεταβάλει εἰς ὅπλον ἐπιθετικόν.

Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ ἡ μέλλουσα νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν γεωργίαν. Καὶ ἡ δύναμις αὕτη καὶ ἡ ζωὴ ἐνεφανίσθη διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Τὰ τῆς ἱστορίας καὶ μεγαλειώδους δράσεως τοῦ πρώτου τούτου πιστωτικοῦ ἱδρύματος ἀναγράφομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ τόμου τούτου τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχε νὰ ἐπιτελέσῃ πολλά, πρὸ παντὸς ἐστράφη εἰς τὴν σύντονον ἐνίσχυσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν εὐρυτάτῃ κλίμακι· παρὰ τὰ ἐπιτελεσθέντα ὅμως ὑπελείποντο πολλά. Εἰς τὸ μέγα Ἑλληνικὸν πιστωτικὸν ἵδρυμα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρῃ ἀνακούφισιν ὁ πτωχὸς ἀστὸς ὁ θέλων νὰ ἐνεχυριάσῃ ἀντικείμενόν τι διὰ τὰς πρώτας του κατεπειγούσας ἀνάγκας, οὔτε ὁ συνταξιοῦχος δὲν εὕρισκε ἀνακούφισιν διὰ προεξοφλήσεως. Αἱ μικροσυναλλαγαὶ αὗται δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνωνται ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς ὁποίας ὑψηλοτέρα ἦτο ἡ ἀποστολή, ὁ δὲ χρόνος πολύτιμος. Καὶ ὅμως ἡ κοινωνικὴ αὕτη ἀνάγκη ἡ φοβερὰ ἀπομύζησις, ἣν ὑφίσταντο ἐν ταῖς ἀνάγκαις των οἱ πτωχοὶ πολῖται ἐνεχυριάζοντες τὰ κοσμήσματά των ἢ ἄλλο κινητὸν ἢ προεξοφλοῦντες τὰς συντάξεις των ἔπρεπε νὰ θεραπευθῇ. Τὰ ἐπὶ ἐξωνήσει δάνεια καθίστων δυστυχεστέρους τοὺς λαμβάνοντας ταῦτα, ὁ τόκος ἦτο 120ο/ο (10 δραχ. κατὰ μῆνα διὰ τὰς 100 δρχ. δάνειον).

Οἱ περὶ τὴν πλατεῖαν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων τοκογλύφοι προεξοφληταὶ δὲν συνεκινοῦντο πρὸ τῆς δυστυχίας τῶν θυμάτων των, ἠδιαφόρουν πρὸ τῶν δακρύων τῶν δανειζομένων, δὲν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψει, εἴτε χάριν κηδείαν ἐὰν ἐδίδετο τὸ δάνειον εἴτε πρὸς περίθαλψιν ἀσθενοῦντος τέκνου ἢ συζύγου. Αὐτοὶ ἐνδιαφέροντο μόνον διὰ τὸν τόκον. Τὸ κακὸν εἶχεν ἀνάγκην θεραπείας. Πάντες ἀνεγνώρι-

ζον, ὅτι ἡ λερναία Ὕδρα τῶν τοκοφλύφων ἔπρεπε δι' Ἡρακλείου δαυλοῦ νὰ καῇ, τὶς θὰ ἐγένετο Ἡρακλῆς; τὶς θὰ ἦτο ὁ σωτὴρ δυσπραγούσης κοινωνικῆς τάξεως; ***Ἡ ἵδρυσις τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης*** ἥτις ἐπηγγέλθη νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀδυνάτων καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς Λαϊκης μάζης καὶ τοῦ πάσχοντος πλήθους. Τῇ 16ῃ Ἰουνίου 1905 συνετάσσετο τὸ κάτωθι ἑταιρικὸν Συμβόλαιον.

ΕΤΑΙΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

Ἀριθ. 125116.

Σήμερον τὴν 16ην Ἰουνίου, ἡμέραν Πέμπτην, τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ τοῦ πέμπτου ἔτους, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Ἡλία Γλυκοφρύδου καὶ τοῦ ἐπὶ τῇ συμπράξει προσληφθέντος συναδέλφου μου συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Ἀριστοφάνους Μητσοπούλου γνωστοῦ μοι καὶ μὴ ἐξαιρουμένου ἐνεφανίσθησαν οἱ γνωστοί μοι κ. κ. Χρῖστος Βουρνάζος, Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Δικαστικοῦ Τμήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κάτοικος Ἀθηνῶν, ἐκπροσωπῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, δυνάμει τῆς ὧδε παρατωμένης ὑπὸ χθεσινὴν χρονολογίαν ἐπιστολῆς τῆς Διοικήσεως αὐτῆς, Λουδοβῖκος Νικολαΐδης, Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς, Ἀγαμέμνων Σχλῆμαν, βουλευτὴς καὶ κτηματίας, Κωνσταντῖνος Κυριακός, ἰατρός, Ἰωάννης Θεολόγης, Τραπεζίτης, Μιχαὴλ Μελιδώνης, ὑπάλληλος ἰδιωτικός, ἐκπροσωπῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοὺς κυρίους Ἀναστάσιον Λιβιεράτον, καὶ Σαράντην Λιβιεράτον, κτηματίας, κατοίκους Κεφαλληνίας, καὶ τὸν μὲν πρῶτον διὰ τῆς ὧδε παρατωμένης ἐπιστολῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν δεύτερον καθ' ἃ εἶπε, κατ' ἐντολήν, Διονύσιος Λοβέρδος ὑπάλληλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κάτοικοι ἅπαντες Ἀθηνῶν ἐνεργοῦντες δι' ἑαυτοὺς καὶ κατ' ἐντολήν, καθ' ἃ εἶπον, τῶν κ. κ. Ἀλεξίου Ἀθανασάκη, τραπεζίτου, κατοίκου Βόλου, Ὄθωνος Τετενέ, κτηματίου κατοίκου Ἀθηνῶν, Ἀριστείδου Μεταξᾶ κτηματίου, Πέτρου Περόγλου κτηματίου Ἀγαμέμνονος Μεταξᾶ, διοικητόρου, Στεφάνου Μισίου, ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, Ἀθανασίου Φίλωνος, κτηματίου, Ἰωάννου Βασιλοπούλου, Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Τραπέζης τῆς Ἀνατολῆς, Ἀναστασίου Μεταξᾶ, ἀρχιτέκτονος, Πέτρου Βασιλοπούλου, διευθυντοῦ ὑποκαταστήματος Τραπέζης Ἀθηνῶν, τῆς ἐμπορικῆς Ἑταιρείας «Γ. Σαμπρᾶκος καὶ Σια» Δημητρίου Νικολαΐδου, δικηγόρου, Πέτρου Κουκέα, κτηματίου, Νικολάου Στρέφη, κτηματίου, Ἰωάννου Μέξη, τραπεζομεσίτου, Νικολάου Δαγρέ, βουλευτοῦ, Πέτρου Μανουσοπούλου, κτηματίου, Γερασίμου Φωκᾶ Ἰατροῦ Ἀθανασίου Νικολοπούλου, γραμματέως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Θεοδώρου Παπαϊωάννου ἰατροῦ, Ἰωάννου Κυριακοπούλου, κτηματίου, Ἰωάννου Κουλούρη, Τραπεζομεσίτου, Δημητρίου Χόρν χρηματιστοῦ, Γερασίμου Λούζη, εἰσοδηματίου, Μιχαὴλ Περδίκη, κτηματίου, Ἀναστασίου Στεμνιτσιώτη, τραπεζομεσίτου, Μιχαὴλ Λυκούδη, ἀρχιτέκτονος, κατοίκων ἁπάντων Ἀθηνῶν, καὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ἑταιρείας «Ἀδελ. Ἠλιόπουλοι καὶ Πανοῦτσος» ἐδρευούσης ἐν Πειραιεῖ Ἀναστασίου Μαργιέλου κτηματίου, κατοίκου Πειραιῶς, Νικολάου Μπαστονοπούλου ἐμπόρου κατοίκου Καλαμῶν, καὶ Ἰωάννου Μάνζαρη ἐμπόρου κατοίκου Καλαμῶν ἐδήλωσαν δὲ τὴν μεταξὺ αὐτῶν γενομένην συμφωνίαν περὶ συστάσεως Ἀνωνύμου Ἑταιρείας διὰ μετοχῶν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λαϊκὴ Τράπεζα» τῆς ὁποίας τὸ Κεφάλαιον ἀποτελεῖται ἐκ δρ. 3.000.000 τριῶν ἑκατομμυρίων τὸ ἥμισυ τοῦ ὁποίου ἀνέλαβον οἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμενοι ἱδρυταί, συμφώνως πρὸς τὰς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος γενομένας δηλώσεις τῆς ὁποίας τὸ Καταστατικὸν ἔχει ὡς ἕπεται.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 125116 Συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἡλία Γλυκοφρύδου ἱδρύετο ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦτο Ἄρθρον 9 «Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἡ παροχὴ Δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ παντὸς κινητοῦ ἀντικειμένου μὲ ἐξηρημένου συναλλαγῆς ὡς καὶ ἐπὶ ἀσωμάτων πραγμάτων καὶ τίτλων ἤτοι μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν, χρεωγράφων Ἑλληνικῶν καὶ ἀλλοδαπῶν, ἔτι δὲ ἡ παροχὴ μικρὸν δανείων εἰς μικρεμπόρους μικροβιομηχάνους καὶ ἐπαγγελματίας καὶ ἡ ἐκτέλεσις πάσης ἐργασίας Τραπεζιτικῆς φύσεως σκοπὸν ἐχούσης τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς Λαϊκῆς τάξεως».

Ἀλλὰ διὰ νὰ γείνῃ τὸ σημερινὸν ἵδρυμα καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν μεγάλην περιωπὴν τῆς σήμερον ἐχρειάζετο ὁ ἄνθρωπός του, θεμελιωτὴς ἀλλὰ καὶ στεγαστής του συγχρόνως ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, ὁ ἐγκέφαλος ποῦ συνέλαβε τὸ ἔργον καὶ ὁ βραχίων ποῦ ἐστήριξεν, ὅλα μαζὺ ὁ Διονύσιος Λοβέρδος.

Ἡ ἱστορία του εἶναι ἡ ἱστορία τῆς Τραπέζης τῆς Λαϊκῆς καὶ ἡ ἱστορία τῆς Τραπέζης αὐτῆς εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Δ. Λοβέρδου.

Εἶναι δύσκολον νὰ χωρίσῃς τὸν ἐργάτην ἀπὸ τοῦ ἔργου καὶ τανάπαλιν. Θέλετε τὴν ἀπόδειξιν καὶ θέλετε ζωγραφιστὴν τὴν εἰκόνα του ὅτι ἐργάτης καὶ ἔργον βαίνουσιν ἐκ παραλλήλου καὶ ὅτι ἀδύνατον νὰ χωρίσητε τοῦτο ἀπὸ ἐκεῖνον; Ἰδοὺ ἕνας μικροϋπάλληλος εἰς τὸ περιθώριον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δίχως τὴν Τραπεζιτικὴν ἐπιβολὴν κανενὸς ὀνόματος καὶ δίχως ἰδικόν του χρῆμα μὲ μόνον ἐφόδιον τὸ πλούσιον Τραπεζιτικὸν «Δυναμικόν» του—τὴν ἰδιοφυΐαν.

Ὁ Δ. Λοβέρδος ὅταν συνελάμβανε τὴν ἰδέαν τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης καὶ ὅταν τὴν ἐθεμελίωσεν καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι ἕνας ἐκ τῶν μεγάλων πρωταγωνιστῶν τοῦ Τραπεζιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, φυσιογνωμία πρωτεύουσα καὶ ἐπιβαλλομένη εἰς τοὺς οἰκονομολογικοὺς κύκλους τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν δυσκόλων ζητημάτων τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης ὄχι μόνον ἔμπειρος πρακτικὸς λειτουργός, ἀλλὰ καὶ σοφὸς ἀναλυτὴς ἐν τῇ θεωρίᾳ, μελετητὴς δυνατός, καὶ κριτικὸς οἰκονομολόγος ἐκ τῶν ὀλίγων ποῦ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ἑλλάς.

Ὁ κ. Δ. Λοβέρδος μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνεργασθέντων Ἀγ. Σχλῆμαν, Κ. Θ. Κυριακοῦ, Ἰ. Θεολόγη Μ. Μελιδώνη θέτει τὰς βάσεις τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς ἦτο ὁ ἀνωτέρω ἐκτεθείς, ἀλλ' αἱ προβλέψεις καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ κ. Δ. Λοβέρδου ἦσαν πολὺ εὐρύτεροι, θεραπεία μὲν τῶν ἀναγκῶν τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ἀλλὰ καὶ πάσης φύσεως Τραπεζικὴ ἐργασία συντελεστικὴ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας καὶ εἰς τὰς προβλέψεις του ταύτας ἐδικαιώθη ὁ

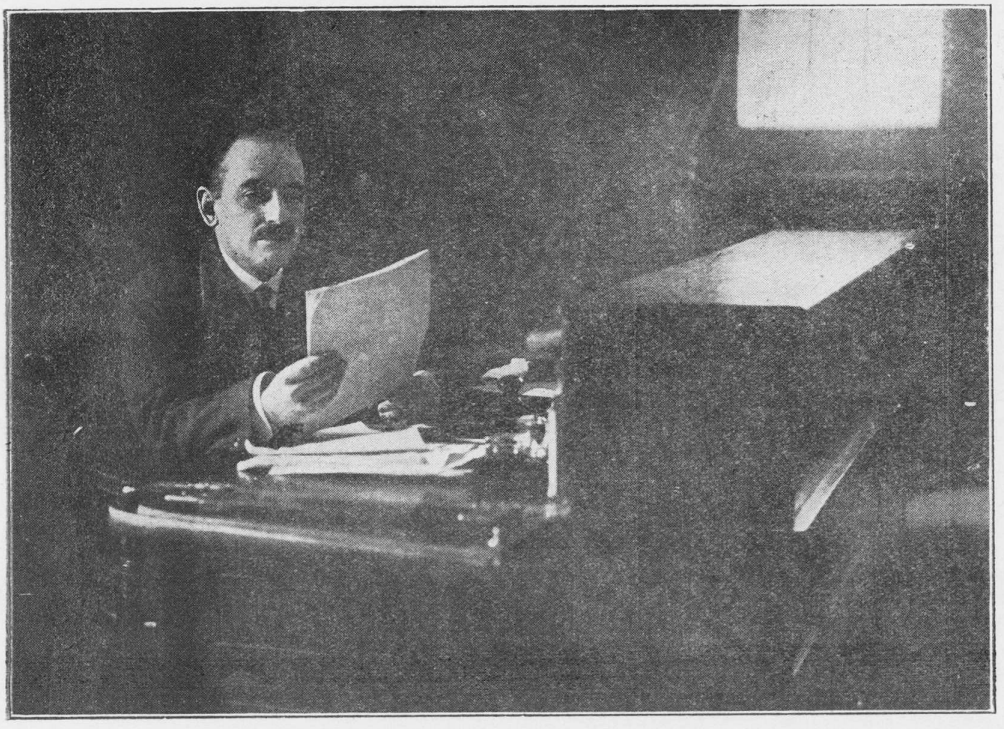

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Π. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ὁ Κος Διονύσιος Π. Λοβέρδος ἐγεννήθη ἐν Ληξουρίῳ τῆς Κεφαλληνίας, ὅπου ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, εἶτα συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Ἀλεξανδρείας. Ἅμα τῷ πέρατι τῶν ἐμπορικῶν του σπουδῶν προσελήφθη εἰς τὸ ἐν Καφρ-ἐλ-Ζαγιάτ ὑποκατάστημα τῆς **Anglo-egyptian** Bank, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ 1900. Κατόπιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀπολαύων τῆς ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως τοῦ τότε Διοικητοῦ αὐτῆς Σ. Στρέϊτ, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν ἰδιαίτερον γραμματέα καὶ Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος τῆς Δημοσιότητος. Τῷ 1905 συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἱδρύσεως τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔχουσα προσωπικὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὴν προσωπικότητα τοῦ κ. Λοβέρδου παρέσχεν ἀμέριστον τὴν συνδρομήν της. Διὰ νὰ δώσῃ δὲ μεγαλύτερον κῦρος εἰς τὴν Λαϊκὴν Τράπεζαν ἐνεφανίσθη ἱδρύτρια αὐτὴ ἡ ἰδία Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Μόλις εἰκοσιπενταετὴς ὁ κ. Δ. Λοβέρδος διωρίσθη ἀμέσως Διευθυντὴς τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης διὰ νὰ ἀναγάγῃ αὐτὴν εἰς τὴν περιωπὴν εἰς ἣν ἀνήχθη ἐντὸς μιᾶς δεκαπενταετίας. Ἡ περιωπὴ εἰς ἣν ἀνήχθη ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα καταδείκνυται ἐμφανέστατα διὰ δύο ἀριθμῶν: διὰ τῆς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἀξίας τῶν μετοχῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως ἐκ δραχμῶν 94, καὶ τῆς ἀξίας τῆς σήμερον, ἥτις σημειοῦται εἰς τὰς 1025 δραχμάς.

ἀναλαβὼν τὴν Διεύθυνσιν τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, διότι αὕτη ἐξειλίχθη εἰς τὸ γρανιτῶδες οἰκονομικὸν δημιούργημα ὅπερ πανταχοῦ σκορπίζει εὐεργετικὴν τὴν συμβολὴν καὶ ἐνίσχυσίν του. Ἡ ἀντοχὴ καὶ εὐρωστία τῆς Λαϊκῆς, ἀπεδείχθη εἰς δύο περιπτώσεις, πρῶτον κατὰ τὸ 1911, ὅταν ὑπὸ καλοθελητῶν τέως φίλων τοῦ κ. Λοβέρδου καὶ μὴ ἀνεχομένων τὸ κατόρθωμα καὶ τὰ συντελεσθέντα, ἐπιτηδείως διεδόθη, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης δὲν εἶναι ἀνθηρά, ἐδημιουργήθη δὲ πανικὸς μεταξὺ τῶν καταθετῶν τοῦ Λαϊκοῦ κόσμου, ὅστις ἔσπευσε ν' ἀποσύρῃ τὰς καταθέσεις του. Ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ στιγμῇ ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἀπέδειξε πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἀντοχὴν καὶ ἐνημερότητα. Ἀντεπεξῆλθεν διὰ τῆς ἰδίας της δυνάμεως χωρὶς νὰ λάβῃ ἐνίσχυσιν παρὰ τῆς ἐγγυητρίας αὐτῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Τὴν ἑπομένην ἐπανήρχοντο καὶ πάλιν ἀθρόοι οἱ χθὲς ἀποσύραντες τὰς καταθέσεις ἵνα ἐκ νέου καταθέσωσι ταύτας εἰς τὰ ἀσφαλῆ ταμεῖα τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης.

Ἐπίσης παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας κρίσεις τὰς ὁποίας διῆλθεν ἅπας ὁ Τραπεζικὸς κόσμος καὶ ἰδίᾳ τὸ 1914 δὲν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ δικαιοστασίου ὅπερ ἐπέβαλεν ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθοῦσα τὸ Ρωμαϊκὸν ρητὸν salus rei publicae suprema lex esto, ἡ Λαϊκὴ (πλὴν τῆς Ἐθνικῆς) ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπεστήριξε διὰ δανείων 120 ἑκατομμυρίων τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν Ναυτιλίαν ἐξ ἧς ἐπραγματοποιήθησαν σπουδαιότατα κέρδη παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐφοπλιστῶν, ἐνῷ τοὐναντίον αἱ ἄλλαι Τράπεζαι οὐδὲ τὰς καταθέσεις δὲν ἀπέδιδον δυνάμει τοῦ δικαιοστασίου.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα μετριόφρων καὶ ἐργατικὴ ἔστησεν τὴν φωλεάν της εἰς τὴν στοὰν τοῦ Ἀρσακείου, ἵνα μετ' ὀλίγον χάρις εἰς τὴν ἐντατικὴν καὶ σώφρονα διαχείρησίν της στεγασθῇ εἰς τὸ καλλιμάρμαρον ἰδιόκτητον μέγαρόν της ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν συμβούλιον κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἱδρύσεως 1905 ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κ. Λουδ. Νικολαΐδην διευθυντὴν τῆς Τραπέζης τῆς Ἀνατολῆς, Κ. Κυριακὸν Ἀγαμ. Σχλῆμαν, Ἰωάννην Θεολόγην καὶ Κ. Παπαγεωργίου.

Διευθυντὴς ὁ κ. Δ. Λοβέρδος.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὸ 1921 ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Κ. Κυριακὸν μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρόεδρον Κ. Σταθᾶτον μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀντιπρόεδρον Θ. Τυπάλδον Μπασιᾶν βουλευτήν, Π. Κ. Οἰκονόμου μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Σπ. Λοβέρδον Διευθυντὴν τῆς Γενικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Θ. Χοϊδᾶν κυβερνητικὸν ἐπόπτην τιμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Γενικὸς Διευθυντὴς Διονύσιος Λοβέρδος.

Καταβεβλημένον κεφάλαιον τῷ 1905	Δρχ.	1.500.000
» » » 1921	»	4.000.000
Ἀξία τῶν μετοχῶν τῷ 1905	»	94
» » » » 1921	»	1.025

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ταμιευτήριον. Καταθέσεις ἐν ὄψει ἐπὶ προθεσμίᾳ. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ λαχειοφόρων ὁμολογιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ χρεωγράφων. Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ χρυσοῦ καὶ κοσμημάτων.

Προεξοφλήσεις γραμματίων. Ἀγορὰ καὶ πώλησις ὁμολογιῶν Ἐθνικῶν Δανείων καὶ λαχειοφόρων ὁμολογιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἔκδοσις ἐπιταγῶν καὶ τηλεγραφικῶν ἐντολῶν ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πιστωτικαὶ ἐντολαί. Ἄνοιγμα διαφόρων λογαριασμῶν. Ἀγορὰ καὶ πώλησις συναλλάγματος. Εἰσπράξεις γραμματίων. Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν.

Χρηματικαὶ ἐντολαί. Ἀγορὰ καὶ εἴσπραξις τοκομεριδίων. Φύλαξις τίτλων καὶ τιμαλφῶν. Ἐνοικίασις διαμερισμάτων θησαυροφυλακίου. Ἐκτέλεσις πάσης φύσεως ἐργασίας.

Ὑπηρεσία Δημοσιεύσεως στατιστικῆς καὶ πληροφοριῶν.

Κεντρικὸν κατάστημα, Λεωφόρος Πανεπιστημίου. Ὑποκατάστημα ἐν Πειραιεῖ Λεωφόρος Μακρᾶς Στοᾶς.

* * *

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ δημιουργία καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης ἐντὸς μιᾶς δεκαπενταετίας. Οὐχὶ μόνον κυριολεκτικῶς θαύματα ἐπετελέσθησαν, οὐχὶ μόνον ἐσώθησαν αἱ κατώτεραι κοινωνικαὶ τάξεις καλλιεργηθέντος τοῦ πνεύματος τῆς οἰκονομίας καὶ ἀποταμιεύσεως ἀλλ' ἐπεδιώχθησαν καὶ εὐρύτεροι σκοποὶ μετὰ θαυμαστῶν προβλέψεων, ὥστε, ἐὰν καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἠκολούθει τὴν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης χαραχθεῖσαν συναλλαγματικὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν μετὰ πολλῆς πειστικότητος ἀπορρεούσης ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς οἰκονομολογικῆς ἰδιοφυΐας του, ἀνέπτυξεν ἐν ὡραίᾳ διαλέξει κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24ης Νοεμβρίου 1919 τοῦ πρώτου συνεδρίου τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων τῆς Ἑλλάδος θὰ εἴχομεν πολὺ διαφορετικὰ ἀποτελέσματα καὶ λίαν εὐεργετικὰ τόσον διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν ὅσον καὶ διὰ τὴν συναλλαγματικὴν τοῦ Κράτους κατάστασιν.

Ἡ εὔχυμος καταβολὰς ἡ ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κοπεῖσα καὶ δοθεῖσα εἰς χεῖρας στιβαρὰς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ σκιάσῃ τὴν μικρὰν καλύβην τοῦ χειρώνακτος ἐγιγαντώθη χάρις εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ καλλιεργοῦντος εἰς εὔσκιον καὶ ἀμφιλαφῆ οἰκονομικὴν δρῦν ἐκ τῆς ὁποίας μετεφυτεύθη νέος βλαστὸς πολλὰ ὑποσχόμενος ἡ ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Έτος	Ταμιευτήριον	Καταθέσεις καὶ πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	Διαθέσιμα	Ὁλικὸν ἐνεργητικὸν	Κέρδη καθαρὰ	Μερίσματα διανεμηθέντα	Ἀποθεματικὸν
1906	761.749.05	2.375.121.10	726.819.50	6.191.472.29	80.418.59	4 ο)ο	3.529.40
1907	1.493.407.65	4.590.686.82	847.345.03	12.163.790.35	127.219.94	6 3)4	9.485.30
1908	2.288.847.15	4.745.783.61	1.255.927.06	13.121.766.93	141.693.94	7 ο)ο	27.661.80
1909	3.521.465.35	4.681.433.50	1.319.717.02	14.319.894.14	124.871.92	6 1)2	33.397.10
1910	4.821.225.20	6.581.806.33	1.943.045.28	17.509.714.41	119.208.64	»	39.132.40
1911	3.506.878.95	9.102.412.67	3.363.774.65	18.778.532.99	126.062.74	»	44.867.70
1912	5.153.438.30	11.683.974.86	3.582.224.04	22.980.749.30	117.215.12	»	50.603.—
1913	9.747.647.85	11.268.331.64	3.775.745.01	22.714.632.92	176.549.69	»	96.338.30
1914	9.599.571.40	13.007.881.28	7.872.243.41	25.149.115.76	578.509.42	7 ο)ο	503.088.25
1915	11.321.553.43	24.424.658.93	25.733.316.90	43.740.289.62	608.917.89	»	759.264.75
1916	11.079.802.45	30.092.955.45	23.037.649.10	51.774.125.90	855.694.36	8 ο)ο	1.501.323.55
1917	14.344.840.65	46.111.610.16	35.568.248.31	77.406.252.98	505.916.15	10 ο)ο	1.810.146.95
1918	19,445.183.65	67.145.195.39	46.641.448.94	101.581.194.27	1.128.037.10	15 ο)ο	2.323.382.20
1919	30.394.188.00	73.820.906.99	70.807.779.73	129.228.497.23	1.171.720.01	25 ο)ο	2.847.221.50
1920	37.695.287.05	80.764.337.10	82.080.487.45	145.240.153.50	6.178.891.94	40 ο)ο	7.959.680.20

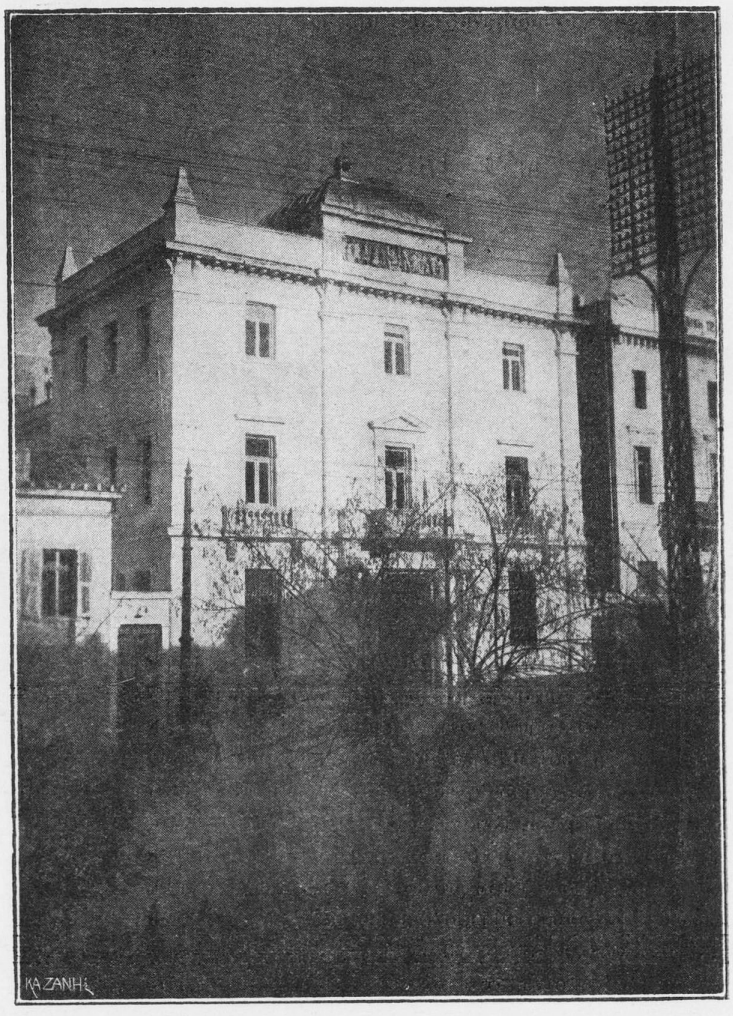

Ἐξωτερικὴ ἄποψις τοῦ Μεγάρου τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου.

λῶς ἔμελλε νὰ ἐξελιχθῇ εἰς τὴν πρώτην ἐμπορικὴν πόλιν τοῦ Βασιλείου. Περὶ τοῦ μέλλοντος τούτου τοῦ Πειραιῶς δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀμφιβολία. Ὁ χρόνος δὲν διέψευσε τὰς προβλέψεις τῶν ἀγαθὰ προοιωνιζομένων.

Τὸ ἐπίνειον τῶν Ἀθηνῶν τὸ ἐκ πτωχικῶν καλυβῶν ἁλιέων ἀπαρτιζόμενον μετεμορφώθη εἰς πολυάνθρωπον πόλιν μὲ ὑπερηφάνους καπνοδόχους Βιομηχανικῶν Ἐργοστασίων,μὲ λιμένας πλήρεις ἀτμοπλοίων, ἄλλων μὲν καταπλεόντων ἄλλων δὲ ἀπερχομένων ἀνὰ τὰ πέρατα τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου. Ὁ Πειραιεὺς ὅστις κατὰ τὸ 1837 μόλις 1011 κατοίκους εἶχεν, ἠνδρώθη ἤδη διὰ τῆς φιλεργίας τῶν κατοίκων του. Τὸ ἓν βιομηχανικὸν ἐργοστάσιον διεδέχθη τὸ ἄλλο, παρὰ τὴν πρώτην καπνοδόχον ὑψώθη δευτέρα, τὰ τέλματα ἀντικατέσησαν ὑψώροφοι οἰκοδομαί, σμῆνος δὲ ἐργατῶν οὐχὶ μόνον εὑρίσκουσι διὰ τῆς ἐργασίας των τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀλλὰ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὰ καθ' ἕκαστον τῆς γενομένης Βιομηχανικῆς ἐξελίξεως καθ' ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦσι τὸ θέμα τοῦ Β' Τόμου τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος. Ἁπλῶς θέλομεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι ἡ συντελεσθεῖσα πρόοδος εἶχεν ἀνάγκην καὶ ἰδιαιτέρου συντελεστοῦτῆς Προόδου, ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμένου εἰς τὴν Πειραϊκὴν ζωήν. Ὁ τοιοῦτος συντελεστὴς πάσης κινήσεως καὶ δὴ Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς εἶναι ὁ Τραπεζικός. Ἦτο πλέον καιρὸς διὰ τὸν Πειραιᾶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν Τράπεζάν του, ὀλίγη ἀποκέντρωσις καὶ ἀνεξαρτησία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ πᾶσαν πρόοδον, ἡ συγκέντρωσις εἰς τὴν πρωτεύουσαν παντὸς πιστωτικοῦ ἱδρύματος εἶναι λίαν τολμηρὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Εὐτύχημα ὅτι καὶ αἱ Καλάμαι καὶ ὁ Βόλος ἔχουσι τὰς Τραπέζας των, τοῦτο δίδει ἰδιαιτέραν ζωήν, δὲν ἀπομυζᾷ πλέον τὰ πάντα ἡ πρωτεύουσα.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Ἡ Τράπεζα Πειραιῶς ἱδρύθη τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1916 ὑπὸ ὁμάδος κεφαλαιούχων, καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι εἶχον ἐπιφέρει αἰσθητὸν κλονισμὸν εἰς τὴν ὅλην οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου ἐπηρεάσασαι σοβαρῶς καὶ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς καὶ ἀπονεκρώσασαι πᾶσαν κίνησιν τοῦ λιμένος Πειραιῶς.

Ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης ὡς ἱδρύματος μέλλοντος νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀγορὰν τοῦ Πειραιῶς διὰ τοπικοῦ οἰκονομικοῦ Ὀργανισμοῦ ἔχοντος προορισμὸν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων αὐτῆς ὡς πρώτης ἐμπορικῆς πόλεως τοῦ Κράτους, εὗρε τόσον συμπαθῆ ἀπήχησιν, ὥστε νὰ παραγκωνίσῃ πάντα ἐνδοιασμὸν προερχόμενον ἐκ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως. Τοσοῦτον δὲ εὐπρόσδεκτος ἐγένετο ἡ ἵδρυσις τοῦ τοπικοῦ τούτου ὀργανισμοῦ, ὥστε ἐξεδηλώθη εὐθὺς ἀμέσως, ἅμα ἐξεδόθη τότε εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τὸ ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ καταβλητέου Κεφαλαίου τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἀγορὰν μόνον τοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ ὁποῖαν ἐκαλύφθη περίπου εἰς τὸ τριπλάσιον.

Τὸ πρῶτον καταβληθὲν ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς Δραχμὰς 3.000.000.

Μία τῶν σπουδαιοτάτων ἐλλείψεων, ἕνεκα τῆς ὁποίας τὸ Ἐμπόριον ἐστερεῖτο τῆς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ὕπαρξίν του εὐκινησίας, ἦτο ἡ ἔλλειψις Ἀποθηκῶν. Πόλις διεκδικοῦσα πρωτεύουσαν θέσιν ἐν τῇ Ἐμπορίᾳ ἄνευ τοιούτων Ἀποθηκῶν εἶναι ἀκατανόητον. Ἵνα ὑπάρξῃ ἀληθὲς Ἐμπόριον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἀπαιτοῦνται πολλά· τὸ ἓν ἐκ τούτων εἶναι καὶ αἱ Ἀποθῆκαι.

Ἡ Τράπεζα λοιπὸν ἔχουσα ὡς βάσιν τὴν ἐξυπηρέτησιν πρωτίστως τοῦ Ἐμπορίου συνεδύασε τὴν ἀνίδρυσιν μεγάλων Ἀποθηκῶν, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν χρησιμοποιουμένων καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς λιμένας τῆς Μεσογείου, παρεχουσῶν ὅλα τὰ ἐχέγγυα τῆς ἀσφαλείας, ἃς βραδύτερον ἐτελεοποίησε καταρτίσασαν καὶ πλήρη ὀργανισμόν.

Τὸ ἔτος 1917 συμμετέσχε εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συσταθεῖσαν καὶ μετ' ἐπιτυχίας λειτουργήσασα Ἑταιρείαν τῆς Διαχειρήσεως τῶν Ἐγχωρίων Προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους.

Ἀνέλαβε τῇ συμπράξει καὶ πολυτίμων αὐτῆς φίλων τὴν ἵδρυσιν μεγάλης Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὸν τίτλον «ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» μὲ Κεφάλαιον Δραχμ. 5.000.000.

Ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1917 τοῦ καὶ πρώτου Ἑταιρικοῦ ἔτους παρουσιάζει ὑπόλοιπον καταθέσεων Δραχμ. 24.841.722.15, διαθέσιμα δὲ ἐν τῷ Ταμείῳ καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ Δραχμ. 11.033.729.25.

Ἡ Τράπεζα διένειμεν ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους τούτου μέρισμα 8 ο)ο κατὰ μετοχήν, μετέφερε δὲ τὸ ποσὸν Δραχμ. 300.000 εἰς ἔκτακτον Ἀποθεματικόν.

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κ. κ. Κ. Σαμαράν, πρόεδρον, Ν. Δ. Λυκιαρδόπουλον, ἀντιπρόεδρον, Ε. Δηλαβέρην, Γ. Κ. Δρακούλην, Α. Κανελλόπουλον καὶ Κ. Μαζαράκην, μέλη. Διευθυνταὶ διωρίσθησαν οἱ κ. κ. Μ. Καραμάνος καὶ Κ. Μεζᾶς.

Ἐκδοθεισῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1918 20.000 Μετοχῶν εἰς τὴν τιμὴν τῶν Δραχμ. 220 ἀνὰ μετοχήν, ηὐξήθησαν τὰ Κεφάλαια τῆς Τραπέζης τὸ μὲν Ἑταιρικὸν κατὰ Δραχμ. 2.000.000, τὸ δὲ Ἀποθεματικὸν κατὰ Δραχμ. 2.400.000.

Ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1918 παρουσιάζει ὑπόλοιπον καταθέσεων Δραχμ. 30.832.272.20, διαθέσιμα δὲ ἔν τε τῷ Ταμείῳ καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ Δραχμ. 13. 423.054.13. Ὡς μέρισμα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους τούτου διενεμήθησαν Δραχμ. 12 ἀνὰ μετοχήν, ἤτοι 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ Ὀνομαστικοῦ Κεφαλαίου, μετεφέρθη δὲ τὸ ποσὸν Δραχμ. 300.000 εἰς ἔκτακτον Ἀποθεματικόν.

Τὸν Δεκέμβριον 1918 ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις Ὑποκαταστήματος ἐν Ἀθήναις, οὗτινος αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο τὸν Ἰανουάριον 1919.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους τούτου (1918) ἡ Ἑλλὰς ὑπείκουσα εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Καθήκοντος αὐτῆς εἰσῆλθε πάνοπλος εἰς τὴν πολεμικὴν κονίστραν, αἱ δὲ δυσκολίαι τῶν συναλλαγῶν καὶ οἱ περιορισμοὶ τοῦ Ἐμπορίου ἐξηκολούθησαν. Εἰς τὴν Πειραϊκὴν ἀγορὰν ἐξερράγη κρίσις ἀρκούντως σοβαρά, κυρίως ἕνεκα τῆς συσσωρεύσεως μεγάλων ἀποθεμάτων ἐμπορευμάτων προελεύσεως κατὰ τὸ πλεῖστον Ἰσπανικῆς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορευμάτων τούτων ἦτο τοσοῦτον σημαντικός, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ καταναλωθῇ, δι' ὃ ἐθεωρήθη ἐπάναγκες πρὸς ἀνακούφισιν καὶ ἐλάφρυνσιν τοῦ βάρους νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ ἰδίως δὲ διὰ Ρουμανίαν. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἐν ᾧ φαινομενικῶς ἦτο ἀνακουφιστικόν, πραγματικῶς ὅμως κατέληξεν εἰς ζημίας, διότι τὰ ἐμπορεύματα, καίτοι ἐπωλήθησαν εἰς καλὰς τιμὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τότε τρεχούσης τιμῆς τοῦ ρουμανικοῦ Λέϊ, ἐπῆλθε κατόπιν ἔκπτωσις τοῦ νομίσματος τούτου εἰς τὸ τρίτον σχεδὸν τῆς ἀξίας του. Ἡ κρίσις αὕτη εἶχε καὶ ἀντί-

κτυπον σοβαρῶν συνεπειῶν εἰς τὰ ἱδρύματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπιπολαίως εἶχον πολὺ ἐκτεθῇ καὶ τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο ἐκτεθειμένα ὡς μὴ ἔχοντα ἀφ' ἑνὸς μὲν περιθώρια ἱκανά, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ πελατείαν σοβαράν.

ΕΤΟΣ 1919 - ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Μεταξὺ τῶν, ὡς ἄνω ἐξετέθη, ἱδρυμάτων συγκατελέγετο, ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ ἡ Τράπεζα Πειραιῶς, εὐτυχῶς δὲ οὐχὶ εἰς σημεῖον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἄμεσος κίνδυνος δυνάμενος νὰ μὴ προληφθῇ.

Ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τούτου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης καὶ ἐκ τῶν διαδόσεων, ὅτι ὑπῆρχον σοβαραὶ ζημίαι, διώρισε τὸν Μάϊον τοῦ 1919 τριμελῆ Ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἄμεσον ἐξέλεγξιν τῆς θέσεως τοῦ Ἱδρύματος.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μέτρων καὶ ἀποφάσεών του συνεκάλεσε διὰ τὴν 5ην Ἰουνίου 1919 ἔκτακτον Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων, ἥτις ἀπεφάσισε τὴν ἄμεσον παῦσιν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν Διευθυντῶν κ. κ. Μ. Καραμάνου καὶ Κ. Μεζᾶ καὶ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Οὕτω προσελήφθη Διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος ὁ κ. Σπῦρος Α. Τόμπρος, ὅστις ἀνέλαβεν ἀμέσως ἀπὸ τῆς 6ης Ἰουνίου τὴν διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης, κατηρτίσθη δὲ καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκ τῶν κ.κ. Ν. Λυκιαρδοπούλου ὡς προέδρου, Γ. Κ. Δρακούλη ἀντιπροέδρου, Γ. Φραγκισκάτου ἐντεταλμένου Συμβούλου, Κ. Μαζαράκη, Ε. Δρακούλη, Α. Μαζαράκη, Ι. Δημητρακοπούλου, Π. Καμήλου καὶ Π. Ν. Λυκιαρδοπούλου ὡς μελῶν.

Ἡ νέα Διεύθυνσις εὑρέθη πράγματι πρὸ σοβαρωτάτων δυσχερειῶν, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔδει ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ γόητρον καὶ τὴν πίστιν τῆς Τραπέζης, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξυγιάνῃ τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ μεταβάλῃ αὐτὸ εἰς ρευστοποιούμενον. Ἐπὶ πλέον ἔδει νὰ καλύψῃ ἐπειγόντως τὸ κληρονομηθὲν ἀτυχῶς παρὰ τῆς προκατόχου Διευθύνσεως ἄνοιγμα συναλλάγματος ἐκ Δραχ. 7.000.000, τὸ ὁποῖον ἐνεκυμόνει σοβαρωτάτους κινδύνους, δυναμένους νὰ προκαλέσωσι ζημίας μεγίστας καὶ ὅπερ θὰ συνέβαινε μὲ τὴν ἐπελθοῦσαν δυστυχῶς κατόπιν ἔκπτωσιν τῆς ἀξίας τοῦ ἑλληνικοῦ Νομίσματος, ἐὰν ἡ Νέα Διεύθυνσις δὲν εἶχε καλύψῃ ἐγκαίρως τὸ ἄνοιγμα τοῦτο διὰ διαφόρων τραπεζικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνδυασμῶν.

Ἡ δευτέρα ἑξαμηνία τοῦ ἔτους 1919 δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς νέα σταδιοδρομία τοῦ Ἱδρύματος καταφανὴς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς κλάδους καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας. Κατ' αὐτὴν συνετελέσθη ἡ ἐξυγίανσις καὶ ἀνεστηλώθη ἡ πίστις αὐτοῦ, ἀποδυθέντος εἰς νέαν σταδιοδρομίαν μὲ νέον πρόγραμμα συντηρητικῆς πορείας, διὰ τοῦ ὁποίου ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἴς τε τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν.

Οὕτω τὸ σύνολον τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1919 ἀνῆλθεν εἰς Δραχμ. 71.633.075.85 ἔναντι Δραχ. 48.746.007.58 τοῦ 1918.

Τὰ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ διαθέσιμα παρουσιάζοντο μὲ Δραχμ. 15.552.294.50, ἔναντι Δραχμ. 5.998.022.65 τοῦ ἔτους 1918.

Αἱ καταθέσεις ἀνῆλθον εἰς Δραχμ. 32.876.643.95,ἔναντι Δραχμ. 30.832.272.20 τοῦ ἔτους 1918.

Ἡ Ταμειακὴ κίνησις ἀνῆλθεν εἰς Δραχμ. 629.543.605.50 ἔναντι Δραχμ. 509.851.332.35 τοῦ ἔτους 1918.

Τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς πρώτης ἑξαμηνίας 1919 ἀνῆλθον εἰς Δραχμ. 469.761.07, ἔναντι Δραχμ. 1.758.175.55 τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας 1919.

Κατόπιν τῶν εὐνοϊκῶν τούτων ἀποτελεσμάτων ἐπετράπη νὰ ἀποσβεσθῇ τὸ ἐκ Δραχμῶν 1.148.742.20 ὑπόλοιπον ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων ἐκ τῆς Διαχειρίσεως τῆς προκατούχου Διευθύνσεως πρὸς πλήρη ἐξυγίανσιν τοῦ Ἐνεργητικοῦ, νὰ διανεμηθῇ δὲ μέρισμα Δραχμ. 12 κατὰ μετοχήν, ἤτοι 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ Ὀνομαστικοῦ Κεφαλαίου.

Ἡ Τράπεζα ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἀνέλαβε τὴν μελέτην τῆς μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ, τὴν δὲ δαπάνην τῆς ὁριστικῆς μελέτης ἀνέλαβον ἐξ ἰδίων των τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. κ. Ν. Λυκιαρδόπουλος, Γ. Δρακούλης καὶ Ἀδελφοὶ Μαζαράκη. Πρὸς τοῦτο μετεκλήθη ἐξ Ἀμερικῆς ὁλόκληρον συνεργεῖον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἀμερικανὸν μηχανικὸν ἀνεγνωρισμένου διεθνοῦς κύρους, οἵτινες φιλοτίμως ἠργάσθησαν ἐπὶ ἑξάμηνον.

Ἐκ τῆς ἐρεύνης καὶ μελέτης ἀπεδείχθη, ὅτι τὰ μόνα ἐνδεικνυόμενα ὕδατα ὑπὸ ἔποψιν ποσότητος, ποιότητος καὶ εὐκόλου μεταφορᾶς εἶναι τὰ ὕδατα ταῦτα. Δυστυχῶς αἱ ἀνώμαλοι περιστάσεις καὶ ἡ ἔκπτωσις τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς οὐδεμίαν Κυβέρνησιν νὰ ἀποφασίσῃ πρὸς τὸ παρὸν τὴν πραγματοποίησιν τοσοῦτον μεγάλου ἔργου.

ΕΤΟΣ 1920 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Εὐρεθεῖσα ἡ Τράπεζα κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν μὲ τὴν ἀνακτηθεῖσαν πίστιν της ἐλευθέρα περισπασμῶν, τελειοποιήσασα δ' ἔτι περισσότερον τὰς διαφόρους αὐτῆς ὑπηρεσίας κατώρθωσε νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ νὰ δράσῃ. Εἰκόνα τῆς δράσεως ταύτης παρουσιάζει ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς 31 Δεκεμβρίου 1920, οὗτινος τὸ σύνολον ἀνέρχεται εἰς Δραχμ. 85.592.965.90, ἔναντι Δραχμ. 71.633.075.85 τοῦ ἔτους 1919. Τὰ διαθέσιμα ἐν γένει ἀνέρχονται εἰς Δρ. 30.096.292.70, ἔναντι Δραχμ. 22.995.516.85. Αἱ καταθέσεις ἀνέρχονται εἰς Δραχμ. 40.311.821.85, ἔναντι Δραχμ. 32.876.643.95 τοῦ ἔτους 1919 μὲ σταθερὰν ἐπομένως αὔξησιν Δραχμ. 7.435.177.90.

Ἡ ταμειακὴ κίνησις ἀνῆλθεν εἰς Δραχμ. 722.721.081, ἔναντι Δραχμ. 629.543.605 τοῦ 1919.

Τὰ καθαρὰ κέρδη ἀνῆλθον εἰς Δραχμ. 3.315.957.85, ἔναντι Δραχμῶν 798.142.45 τοῦ ἔτους 1919. Οὕτω ἠδυνήθη ἡ Τράπεζα νὰ διανείμῃ δραχμ. 14 κατὰ μετοχήν, ἤτοι 14 ο)ο ἐπὶ τοῦ Ὀνομαστικοῦ Κεφαλαίου καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ Ἀποθεματικά της Κεφάλαια μὲ Δραχμ. 2.006.500, ἅτινα ἀνῆλθον τοιουτοτρόπως εἰς Δραχμ. 5,142,000, ἔναντι 5.000.000, τοῦμετοχικοῦ καταβληθέντος Κεφαλαίου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἡ κατάστασις, εἰς ἣν εὑρίσκεται σήμερον ἡ Τράπεζα Πειραιῶς, εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ καυχαται αὕτη, ὅτι ἀνήκει εἰς τὰ σπάνια Πιστωτικὰ ἐκεῖνα Ἱδρύματα, ὧν τὸ ἐνεργητικὸν εἶναι τελείως ἐξησφαλισμένον καὶ ἐξυγιασμένον καὶ μὲ τὴν πίστιν αὐτῶν ἀκμαίαν.

Ἀψευδὴς μάρτυς τῆς συντελεσθείσης ἔργασίας εἶναι ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη παραβολὴ τῶν ἀριθμῶν τῶν Ἰσολογισμῶν τῶν διαφόρων ἐτῶν. Βεβαίως ὁ ἱστορικὸς ὁ ἀνα-

πολῶν τὴν ὅλην κατάστασιν, τὴν παρελθοῦσαν δόξαν τοῦ Πειραιῶς, ὅταν ἀπετέλει τὸ παγκόσμιον κέντρον τῆς κινήσεως, τὸν σύνδεσμον μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, τὰς περιφήμους λέσχας του, τὰ περιώνυμα νεώρια καὶ τὸν ἔνδοξον στόλον τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἡγεμονίας τοῦ Περικλέους, ὅστις ὡς δάσος κατεκάλυψε τοὺς λιμένας τοῦ Πειραιῶς κατὰ τὴν ἀποφράδα ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὴν κατὰ τῆς Σικελίας ἐκστρατείαν, ὁ ἱστορικὸς οὗτος πρὸς στιγμὴν θὰ καταληφθῇ ὑπὸ μελαγχολίας, ὅταν σταματήσῃ εἰς τὸν Πειραιᾶ τοῦ 1821. Ἐὰν ὁ δαμάζων τὰ πάντα χρόνος μετέβαλε τὰς Ἀθήνας εἰς ἐρείπια, ἐὰν ἐσκόρπισε τοὺς σπονδύλους τῶν ὑπερηφάνων Ἱερῶν τῶν διαφόρων θεοτήτων, ἐὰν δὲν ἀφῆκεν τίποτε ὀρθόν, ἀφῆκεν ὅμως κατὰ γῆς τὰ ὡραῖα σώματα εἰς ἀνάμνησιν, ἐνῷ ἀντιθέτως οὐδὲ τὰ ἴχνη σχεδὸν δὲν ἐπέτρεψε νὰ διατηρηθῶσι τοῦ Πειραιῶς. Τὰ ρεύματα τῶν χειμάρρων τῆς Ἀττικῆς ἐκάλυψαν καὶ ἀνέτρεψαν τὰ πάντα. Πανταχοῦ βόρβορος καὶ λάσπη, τέλματα ἐπὶ τελμάτων.

Τὴν μελαγχολίαν θὰ διασκεδάσῃ ἀμέσως μετὰ τὸ 1821 τὸ νέον φῶς!

Οἱ θαλασσόδαρτοι καπετάνιοι τῶν ναυτικῶν νήσων, οἱ εἰρηνικοὶ τοῦ πηδαλίου χειρισταί, ἀφήνουσι τὰ ἐμπορικὰ ταξείδιά των, δὲν φορτώνουσι πλέον ἐμπορεύματα, διότι πολύτιμον δι' αὐτοὺς φορτίον εἶναι τὰ κανόνια, τὰ ὁποῖα θὰ μεταχειρισθοῦν κατὰ τοῦ προαιωνίου τῆς Φυλῆς ἐχθροῦ. Ὁ ἀγαθὸς Κανάρης καὶ ὁ ἀφανὴς Μιαούλης εἶχον μέσα στὸ βάθος τῆς ψυχῆς των τὴν πολεμικὴν ἰδιοφυΐαν, μετεβλήθησαν εἰς ἐμπειροτάτους ναυάρχους, μέχρι δὲ σήμερον θαυμάζεται ὑπὸ τῆς νεωτέρας πολεμικῆς ἐπιστήμης ἡ ὑπ' αὐτῶν τότε ἐφαρμοσθεῖσα πολεμικὴ τέχνη. Οἱ θαλασσόλυκοι ἐκεῖνοι διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῶν θυσιῶν των ὑπέγραψαν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Πειραιῶς.

Ὁ Πειραιεὺς ἀληθῶς ἀνεστήθη· ἀπέκτησε τοὺς παλαιοὺς λιμένας καὶ τὴν παλαιὰν κίνησιν, βαδίζει ἤδη μὲ ταχὺ βῆμα πρὸς τὴν πρόοδον, πρὸ αὐτοῦ ἀνοίγεται τὸ μέλλον εὐρύτατον, ἡ εὔρυνσις τῶν λιμένων του, ἡ κατασκευὴ προβλήτων πρὸς εὐκολωτέραν ἄμεσον εἰς τὴν ξηρὰν ἐκφόρτωσιν, ἡ ἐγκατάστασις ἐκφορτωτικῶν μηχανημάτων δι' ἀνθρακοφορτία, ἡ διαρρύθμισις τοῦ Τελωνείου, ἡ κατασκευὴ μεγάλων διαμετακομιστικῶν Ἀποθηκῶν κ.τ.λ. Πάντα ταῦτα συντελεστικὰ τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως τῆς ὠφελίμου πλουτολογικῶς μὲν εἰς ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πειραιῶς, θὰ ἔχωσι συνεργάτην κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεώς της τὴν **Τράπεζαν Πειραιῶς** τὴν εἰδικῶς δημιουργηθεῖσαν χάριν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ τοῦ Πειραιῶς.

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. **ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἡ λῆξις τοῦ παγκοσμίου φρικαλέου πολέμου, ὅστις συνεκλόνισεν ἐκ βάθρων τὴν ἀνθρωπότητα καὶ δι' οὗ ἐκινδύνευσε νὰ καταστραφῇ πολιτισμός, ἀποκρυσταλωθεὶς κατόπιν ἐργασίας τόσων αἰώνων, ἐπιβάλλει μεγάλας ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς ἐπιζήσαντας καὶ δημιουργεῖ ἕνεκα τῶν μεγάλων διαταράξεων, ἃς ἐπέφερε καὶ τῶν ἀνακοπῶν πρὸς τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον, ἃς προὐκάλεσε, τὴν ἀνάγκην πλείονος καὶ ἀποτελεσματικωτέρας ἐργασίας, οὐ μόνον πρὸς ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστροφῶν καὶ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν διαταράξεων ἀλλὰ πρὸ παντός, ὅπως καὶ πάλιν τεθῇ εἰς κίνησιν ἡ ὅλη οἰκονομικὴ μηχανὴ καὶ βαδίσῃ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐπωφελουμένη ἐκ τῶν διδαγμάτων τοῦ πολέμου καὶ προσαρμοζομένη εἰς πολλὰς νέας ἀναπτυχθείσας ἰδέας.

Εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν πλουτοπαραγωγικοὺς παράγοντας ἀνήκει ἡ τραπεζιτικὴ ἐργασία. Αἱ Τράπεζαι διαχειρίζονται τὸ χρῆμα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν κινητήριον μοχλὸν πάσης οἰκονομικῆς λειτουργίας. Οἱοσδήποτε πλοῦτος προϊόντων καὶ ἂν ὑπάρχῃ, δυσχερῶς οὗτος δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ, ἐὰν μὴ ἐκ παραλλήλου λειτουργοῦσι κατάλληλα, προσαρμοζόμενα εἰς τὰς περιστάσεις καὶ ἐθνικὰς συνθήκας ἱδρύματα, δι' ὧν νὰ γίνηται κινητοποίησις αὐτοῦ καὶ διευκολύνωνται αἱ μεταφοραί.

Ἡ πρώτη ὥθησις εἰς ἀνάπτυξιν πραγματικῆς τραπεζιτικῆς τέχνης ἐδόθη ἐξ Ἰταλίας. Αἱ ἀνθοῦσαι ἐκεῖ παραλιακαὶ πόλεις, συγκεντρώσασαι τὴν ὅλως ἐμπορικὴν κίνησιν τῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου, ᾐσθάνθησαν λίαν ἐνωρὶς τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως Τραπεζῶν. Αὗται ἤρχισαν ὡς κολλυβιστικὰ γραφεῖα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Τράπεζα, ἐκ τῆς Τραπέζης, ὄπισθεν τῆς ὁποίας ἵστατο ὁ νομισματαλλάκτης καὶ περιωρίζοντο εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῶν τότε κυκλοφορούντων ποικίλων νομισμάτων τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἀμέσως βραδύτερον ἐγένετο ἐπαισθητὴ μεγαλυτέρα ἀνάγκη, ἡ ἀνάγκη τῆς φυλάξεως τοῦ χρήματος ἰδίως κατὰ τὰς ταραχώδεις καὶ ἐπικινδύνους ἐκείνας ἐποχάς. Οἱ Τραπεζῖται εἶχον τὰς καταλλήλους ὀργανώσεις πρὸς ἀσφαλῆ φύλαξιν. Ἐν ἀρχῇ τὰ κατατιθέμενα ἐφυλάσσοντο αὐτούσια καὶ ἀπεδίδοντο ὡς εἶχον κατατεθῇ καὶ μάλιστα κατεβάλλετο διὰ τὴν φύλαξιν ἀνάλογος πρὸς τὸ ποσὸν καὶ τὸν ὄγκον προμήθεια. Βραδύτερον ὅμως κατενοήθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος τῆς in natura φυλάξεως ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο ν' ἀποδοθῶσι δι' ἑτέρας ποσότητος τοῦ αὐτοῦ κατατεθέντος πράγματος ἤτοι τοῦ χρήματος. Κατενοήθη ὅτι ὁ τραπεζίτης ἠδύνατο ἐν τῷ μεταξὺ νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀνάλογον μέρος τοῦ συνόλου τῶν

παρ' αὐτοῦ κατατεθέντων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἶχε πάντοτε ἑτοίμους εὐκόλως ῥευστοποιησίμους ἀπαιτήσεις, ὅπως ἀνταποκρίνηται εἰς πᾶσαν ἀνάγκην τῶν καταθετῶν του. Ἡ λέξις depositum παρέμεινεν ἐν χρήσει καὶ μετὰ τὴν μετατροπὴν ταύτην, καθ' ἣν δὲν πρόκειται πλέον περὶ καταθέσεως ἀλλὰ περὶ δανείου εἰς τὴν Τράπεζαν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τίθεται ἡ βάσις τῆς πραγματικῆς τραπεζιτικῆς λειτουργίας καὶ δημιουργοῦνται αἱ Τράπεζαι καταθέσεων.

Ἡ τραπεζιτικὴ τέχνη ἐξ Ἰταλίας μεταφυτεύεται εἰς Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὸ Λονδῖνον ἡ κυριωτέρα ὁδὸς τῆς συναλλακτικῆς κινήσεως ὀνομάζεται Lombardstreet, ἐκ τῶν εἰς Ἀγγλίαν ἐγκατασταθέντων ἐκεῖ τραπεζιτῶν Ἰταλῶν ἐκ Λομβαρδίας. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ τραπεζιτικὴ τέχνη τελειοποιεῖται καὶ λαμβάνει ὁριστικὴν κατεύθυνσιν, ὥστε τὸ Λονδῖνον νὰ καταστῇ τὸ σημεῖον, ἔνθα συγκεντροῦνται αἱ χρηματικαὶ συναλλαγαὶ τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Αἱ Τράπεζαι καταθέσεων ἔχουσι μέγιστον προορισμόν. Εἰσὶν αἱ μεγάλαι δεξαμεναί, εἰς ἃς περισυλλέγεται πανταχόθεν τὸ χρῆμα, κατατιθέμενον παρ' αὐταῖς παρ' ἐκείνων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ τὸ χρησιμοποιήσωσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς παραγωγῆς καὶ δίδουσιν αὐτὸ εἰς τοὺς σοβαροὺς ἐπιχειρηματίας πρὸς ἐκμετάλλευσιν. Ὁ κύριος ὅθεν σκοπὸς τῶν Τραπεζῶν εἶναι νὰ χρησιμοποιῶσι τὸ χρῆμα ἐκεῖ, ἔνθα δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐργασία ἐπωφελής, ἵνα μὴ παραμείνῃ ἐν ἀργίᾳ καὶ ἀχρησιμοποίητον.

Ἐν Ἑλλάδι ἐδημιουργήθησάν τινα καλὰ τραπεζιτικὰ ἱδρύματα, ἅτινα ὅμως ἕνεκεν τῶν τελευταίων πολέμων διῆλθον διὰ πολλῶν περιπετειῶν, ἃς κατώρθωσαν νικηφόρως νὰ ὑπερνικήσωσι καὶ κατέχουσι σήμερον ἐπίζηλον θέσιν. Ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς μεγεθύνσεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐργασίας ἦσαν καὶ εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ κατὰ ποσὸν καὶ κατ' εἶδος, ὅπως ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ἀνάγκας. Παρίσταται ἡ ἀνάγκη μεγαλυτέρας τραπεζιτικῆς διακλαδώσεως δι' ἱδρύσεως Ὑποκαταστημάτων καὶ πρακτορείων καὶ εἰς τὰς μικροτέρας πόλεις καὶ αὐτὰ τὰ μεγαλύτερα χωρία, ὅπως κατορθωθῇ ἡ χρηματικὴ συγκέντρωσις, ἵνα ἐξοικειωθῇ ὁ πληθυσμὸς πρὸς τὰς τραπεζιτικὰς συνηθείας καὶ ἐκμάθῃ κατὰ πρῶτον λόγον νὰ καταθέτῃ τὸ χρῆμά του, ὡς ἀσφαλέστερον καὶ ἐπωφελῶς φυλασσόμενον. Παρίσταται ἡ ἀνάγκη δημιουργίας Τραπεζῶν καὶ ἑτέρων εἰδικῶν τύπων διὰ τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας κτλ. Ἡ νέα ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων μετὰ τὸν πόλεμον, ὅστις ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἦναι ὁ τελευταῖος, θὰ φέρῃ τὸν ἀγῶνα κυρίως ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου καὶ ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι, ὅπως ἀντεπεξέλθωμεν.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οἱ Κύριοι Ἀδελφοὶ Ἐμπειρίκοι, ἤτοι οἱ κύριοι Λεωνίδας Ἐμπειρίκος, Μαρῆς Ἐμπειρίκος καὶ Μιχαὴλ Ἐμπειρίκος, ὁ τελευταῖος διαμένων ἐν Λονδίνῳ, οἱ γνωστοὶ ἐφοπλισταὶ καὶ μεγάλοι ἐπιχειρηματίαι, οἵτινες ἔπραξαν τόσα ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας, συνδέσαντες τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Νέου Κόσμου, καὶ περὶ ὧν περιττεύει πᾶσα περαιτέρω λέξις καὶ πᾶς ἔπαινος, ἠθέλησαν νὰ θέσωσι καὶ ἕτερον μέγαν, στερεὸν καὶ ὀγκώδη λίθον εἰς τὸ μέγα οἰκονομικὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐδημιούργησαν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἵδρυσιν Τραπέζης, τῆς Τραπέζης Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὡς ἐκλήθη.

Πρὶν ἢ περατωθῇ ὁ μέγας πόλεμος, οἱ κύριοι Ἀδελφοὶ Ἐμπειρίκοι κατενόησαν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς μεγεθυνομένη καὶ μέλλουσα ν' ἀναπτύξῃ τὸν πλοῦτον αὐτῆς, ἔχει ἀνάγκην τῶν καταλλήλων στηριγμάτων, ἔχει ἀνάγκην πρὸ παντὸς σοβαρῶν τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ μεθ' ὁμίλου ἀξίων συνεργατῶν προέβησαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Τραπέζης καὶ ὑπεγράφη τὸ ὑπ' ἀριθ. 14149 ἱδρυτικὸν Συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἡρ. Καρκούλια. Τὸν ἱδρυτικὸν ὅμιλον ἀπετέλεσαν οἱ κύριοι Λεωνίδας Α. Ἐμπειρίκος, Μαρῆς Α. Ἐμπειρίκος, Μιχαὴλ Α. Ἐμπειρίκος, ἡ Ἑταιρία Ἐμπόριον καὶ Ναυτιλία Ἀθηνῶν διὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς Νικολάου Χαραλάμπη, Ἀναστάσιος Σπουργίτης, Νικ. Βογιατζίδης, Παντελῆς Τσιτσεκλῆς, Ἀλέξαν. Καΐρης, Δημήτρ. Μιαούλης καὶ Περικλῆς Β. Διαμαντόπουλος.

Τὸ Καταστατικὸν ἐνεκρίθη διὰ τοῦ ἀπὸ 28ης Ἰουνίου 1918 Βασιλικοῦ Διατάγματος καὶ ἡ Τράπεζα ἤρχισε τὰς ἐργασίας της κατὰ Νοέμβριον 1918.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Ἡ Ἑταιρία Διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ πέντε κατ' ἐλάχιστον μέχρις ἐννέα κατ' ἀνώτατον ὅρον μελῶν, ὅπερ διοικεῖ τὴν Ἑταιρίαν καὶ ἀντιπροσωπεύει αὐτὴν καθ' ἁπάσας αὐτῆς τὰς σχέσεις.

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ὑπὸ τῶν κυρίων Λεωνίδα Α. Ἐμπειρίκου, Μαρῆ Α. Ἐμπειρίκου, Ἀν. Σπουργίτη, Νικολάου Βογιατζίδη καὶ Παντελῆ Δ. Τσιτσεκλῆ. Εἰς τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ τρέχοντος ἔτους συμπεριέλαβεν ὡς μέλος αὐτοῦ καὶ τὸν κύριον Δημήτριον Μιαούλην, Διευθυντὴν τῆς Τραπέζης λόγῳ ἐκτιμήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεώς του.

Τὴν Διεύθυνσιν τῆς Τραπέζης ἀνέλαβον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς οἱ κύριοι Δημ. Μιαούλης, ὡς Διευθυντὴς καὶ Ἰωάννης Βαρβαρέσος, ὡς ὑποδιευθυντής, ἀμφότεροι λίαν γνωστοὶ εἰς τὸν τραπεζιτικὸν κόσμον ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς αὐτῶν δράσεως παρὰ ταῖς Τραπέζαις Ἀθηνῶν καὶ Λαΐκῆς.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὸ Καταστατικὸν δύναται νὰ προσδιορίζῃ τινὰς ἐκ τῶν Συμβούλων, οἵτινες ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐντεταλμένον Συμβούλιον» παρακολουθοῦσι τὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης καὶ οὕτως ἀσκεῖται διαρκὴς ἐπαγρύπνισις ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῆς Τραπέζης. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διωρίσθησαν ἐντεταλμένοι Σύμβουλοι ὁ κύριος Νικόλαος Βογιατζίδης, ἐπιχειρηματίας, καὶ ὁ κύριος Ἀναστάσιος Σπουργίτης, Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς, ὁ γνωστὸς θεωρητικὸς καὶ πρακτικὸς τραπεζιτικός.

Ἐν τούτοις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους 1921 τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔκρινεν ὅτι ὁ κύριος Ἀν. Σπουργίτης ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπωφελέστερον διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Τραπέζης ὡς Διευθυντής, ἀφιερώνων οὕτως ὁλόκληρον τὸν χρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπέζης καὶ ἐξέλεξεν αὐτὸν συνδιευθύνοντα μετὰ τοῦ κυρίου Μιαούλη. Ἐκ τῶν Καθαρῶν Κερδῶν τῆς Τραπέζης, ἀφ' οὗ προαφαιρεθῇ 1)20 πρὸς σχηματισμὸν τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ, δίδεται πρὸ πάσης διανομῆς μέρισμα, ἀντιστοιχοῦν πρὸς 5 ο)ο ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου. Εἰς τὸ Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου δίδονται μόνον ποσοστὰ 4 ο)ο, μὲ τὸν περαιτέρω περιορισμὸν ὅτι ἕκαστος Σύμβουλος δὲν δύναται νὰ λάβῃ κατ' ἀνώτατον πλέον τῶν 12000 δραχμῶν ἐτησίως. Τὸ ὑπόλοιπον διατίθεται εἰς πρόσθετον μέρισμα καὶ εἰς ἔκτακτον ἀποθεματικόν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΛΕΙΟΜΕΝΟΣ ΤΗΝ 31ΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, Τράπεζαι, Ξένα τραπεζογραμμάτια καὶ Ἔντοκα Γραμμάτια Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως	Δρ.	31.497.029.60
Χρεώγραφα Ἰδιοκτησίας Τραπέζης	»	154.882.25
Τοκομερίδια » »	»	145.003.20
Γραμμάτια προεξοφληθέντα ἐν τῷ Χαρτοφυλακίῳ καὶ παρ' Ἀνταποκριταῖς	»	2.705.636.55
Ἠγγυημ. Λ)σμοὶ διὰ Χρεωγράφων	»	5.507.128.20
» » δι' ἐμπραγμάτων ἐγγυήσ.	»	1.253.014.70
» » διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων.	»	6.973.676.30
» » ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	»	157.464.70
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Χρεωγράφων	»	1.130.185.75
Δάνεια καὶ προκαταβολαὶ ἐπὶ Ἐμπορευμάτων	»	2.059.497.25
Προκαταβολαὶ ἐπὶ Φορτωτικῶν	»	1.426.781.75
Τρέχοντες Λ)σμοὶ Χρεωστικοί	»	4.722.788.25
Προσωρινοὶ Λογαριασμοὶ	»	1.365.949.60
Συμμετοχὴ εἰς ἵδρυσιν Ἑταιριῶν	»	950.000.—
Ὑποκαταστήματα	»	2.096 297.80
Διάφοροι Λογαριασμοὶ Χρεωστικοὶ	»	16.038.566.06
Ἀξία ἐντύπων καὶ γραφικῆς ὕλης	»	61.818.89
Ἀξία ἐπίπλων	»	87.818.45
Ἀξία Βιβλιοθήκης	»	3.695.15
	Δρ.	78.337.234.45

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

Τίτλοι πρὸς φύλαξιν	Δρ.	61.121.602.—
Ἀξία τίτλων εἰς ἐγγύησιν λογαριασμῶν	»	9.008.281.—
Χρεῶσται πιστώσεων ἔναντι φορτωτικῶν	»	14.573.891.50
Διάφοροι Λογαριασμοὶ Τάξεως	»	13.268.247.55
	Δρ.	176.309.256.50

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν Κεφάλαιον καταβληθὲν	Δρ.	10.000.000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν τακτικὸν	»	63.100.90
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν ἔκτακτον	»	300.000.—
Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ	»	36.940.089.10
Ταμιευτήριον	»	3.100.921.75
Προκαταβολαὶ πιστώσεων ἔναντι Φορτωτικῶν	»	1.554.007.20
Τρέχοντες Λογαριασμοὶ Πιστωτικοὶ	»	8.273.897.20
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι	»	1.652.332.85
Διάφοροι Λογαριασμοὶ Πιστωτικοὶ	»	15.649.747.95
Μέρισμα διὰ τὸ ἔτος 1919	»	800.000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι, ὑπόλοιπον εἰς νέον	»	3.134.50
	Δρ.	78.337.234.45

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

Τίτλοι ἀποδοτέοι	Δρ.	61.121.602.—
Τίτλοι ἀποδοτέοι εἰς ἐγγύησιν	»	9.008.281.—
Πιστώσεις ἔναντι Φορτωτικῶν	»	14.573.891.50
Διάφοροι Λογαριασμοὶ τάξεως	»	13.268.247.55
	Δρ.	176.309.256.50

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Ἔξοδα Διαχειρίσεως. Ἀμοιβαὶ ἐντεταλμένων Συμβούλων, Διευθύνσεως καὶ Προσωπικοῦ.			Δρ.	887.808.56
Τόκοι			»	1.090.806.95
Ἀποσβέσεις ἐξόδων ἱδρύσεως Τραπέζης	Δρ.	167.156.10		
» » ἐγκαταστάσ.	»	90.620.05		
» 50 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐπίπλων	»	87.818.45		
» 25 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐντύπων καὶ βιβλίων	»	20.606.30		
Ἕτεραι ἀποσβέσ. ἐπισφαλῶν	»	58.661.75	»	421.862.65
Ταμεῖον Περιθάλψεως Προσωπικοῦ			»	10.000.—
Καθαρὰ Κέρδη			»	1.262.018.10
			Δρ.	3.675.496.26

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Τόκοι	Δρ.	2.237.190.76
Προμήθειαι καὶ κέρδη διάφορα	»	1.438.305.50
	Δρ.	3.675.496.26

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧ. 1.262.018.10

Κεφάλαιον τακτικὸν ἀποθεματικὸν 1)20 ἐπὶ Δρ. 1.262.018.10 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ Καταστατικοῦ			Δρ. 63.100.90
Κεφάλαιον ἀποθεματικὸν ἔκτακτον			» 300.000.—
Τακτικὸν μέρισμα 5 ο)ο μετὰ φόρου	Δρ.	543.478.25	
Πρόσθετον » 3 ο)ο » »	»	325.086.95	
	»	869.565.20	
Μεῖον φόρου 8 ο)ο	»	69.565.20	» 800.000.—
4 ο)ο ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ ποσοῦ Δρ. 6.565.438.95			» 26.217.50
Φόρος Δημοσίου			» 69.565.20
Ὑπόλοιπον εἰς νέον			» 3.134.50
			Δρ. 1.262.018.10

Τὸ μέρισμα ἐκ Δραχμῶν ὀκτὼ (8) εἶναι πληρωτέον, ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου, ἅμα τῇ ἐγκρίσει τοῦ παρόντος Ἰσολογισμοῦ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. ... μερισματαποδείξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Φεβρουαρίου 1920

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Λ. Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ	ΔΗΜ. Ν. ΜΙΑΟΥΛΗΣ	ΙΩΑΝ. Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΛΕΙΟΜΕΝΟΣ ΤΗΝ 31ΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, Τράπεζαι, Ξένα τραπεζογραμμάτια καὶ Ἔντοκα Γραμμάτια Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως	Δρ.	38.525.330.30
Χρεώγραφα Ἰδιοκτησίας Τραπέζης	»	1.257.071.70
Τοκομερίδια » »	»	10.343.80
Γραμμάτια προεξοφληθέντα ἐν τῷ Χαρτοφυλακίῳ καὶ παρ' Ἀνταποκριταῖς	»	3.702.967.60
Ἐγγυημ. Λ)σμοὶ διὰ Χρεωγράφων	»	8.073.222.20
» » δι' ἐμπραγμάτων ἐγγυήσ.	»	820.511.30
» » διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων.	»	2.892.288.75
» » ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	»	263.190.65
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Χρεωγράφων.	»	1.563.183.80
Δάνεια καὶ προκαταβολαὶ ἐπὶ Ἐμπορευμάτων.	»	1.698.913.50
Προκαταβολαὶ ἐπὶ Φορτωτικῶν	»	4.871.709.05
Ἐνέγγυοι πιστώσεις	»	13.466.150.65
Τρέχοντες Λ)σμοὶ Χρεωστικοί.	»	6.814.950.30
Συμμετοχὴ εἰς Ἵδρυσιν Ἑταιριῶν	»	12.500.—
Ὑποκαταστήματα	»	272.003.65
Διάφοροι Λογαριασμοὶ Χρεωστικοὶ	»	18.104.370.—
Κτήματα Τραπέζης	»	578.880.—
Ἀξία ἐντύπων, βιβλίων καὶ γραφικῆς ὕλης	»	75.011.25
Ἀξία ἐπίπλων	»	103.953.45
Ἀξία Βιβλιοθήκης.	»	3.582.70
	Δρ.	103.110.134.65

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν Κεφάλαιον καταβληθὲν	Δρ.	10.000.000.—
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν τακτικὸν.	»	183.233.25
Κεφάλαιον Ἀποθεματικὸν ἔκτακτον	»	1.300.000.—
Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ	»	50.326.528.30
Ταμιευτήριον	»	4.748.067.85
Προκαταβολαὶ πιστώσεων ἔναντι Φορτωτικῶν.	»	2.506.372.25
Τρέχοντες Λογαριασμοὶ Πιστωτικοὶ	»	4.141.102.05
Ἀνταποκριταὶ Ἐξωτερικοῦ.	»	14.000.238.20
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι.	»	613.531.—
Διάφοροι Λογαριασμοὶ Πιστωτικοὶ	»	14.211.116.80
Μέρισμα διὰ τὸ ἔτος 1920	»	1.000.000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι, ὑπόλοιπον εἰς νέον	»	79.944.95
	Δρ.	103.110.134.65

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

Τίτλοι πρὸς φύλαξιν	Δρ.	37.254.236.—
Ἀξία Τίτλων εἰς ἐγγύησιν λογαριασμῶν.	«	14.103.903.—
Χρεῶσται Πιστώσεων ἔναντι φορτωτικῶν	»	6.553.532.85
Διάφοροι λογαριασμοὶ τάξεως	»	19.414.520.10
	Δρ.	180.466.326.60

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

Τίτλοι ἀποδοτέοι.	Δρ.	37.254.236.—
Τίτλοι ἀποδοτέοι εἰς ἐγγύησιν	»	14.103.903.—
Πιστώσεις ἔναντι φορτωτικῶν	»	6,553.532.85
Διάφοροι λογαριασμοὶ τάξεως	»	19 444.520.10
	Δρ.	180.466.326.60

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Ἔξοδα Διαχειρίσεως. Ἀμοιβαὶ ἐντεταλμένων Συμβούλων, Διευθύνσεως καὶ Προσωπικοῦ.		Δρ.	1.197.168.75
Τόκοι		»	2.269.119.35
Ἀποσβέσεις ἐξόδων ἐγκαταστάσεως Ὑπ)τος Σύρου	Δρ. 959.45		
Ἐπὶ τῆς ἐκ Δρ. 169,316 25)00 ἀξίας τῆς νέας προσθήκης εἰς τὴν ἐγκατάσ. Τραπέζης	» 25,000.—		
10 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐπίπλων	» 11.443.80		
20 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς βιβλιοθήκης.	» 895.65		
10 ο)ο τῶν ἐντύπ.καὶ βιβλίων.	» 8,334.60		
Ἕτεραι ἀποσβέσ. ἐπισφαλῶν	9.670.45	»	56.303.95
Προβλέψεις διὰ τυχὸν ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις		»	626,000.—
Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ.		»	100.000.—
Καθαρὰ Κέρδη		»	2.402.647.30
		Δρ.	6.651.239.35

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Τόκοι	Δρ.	3.692.498.95
Προμήθειαι καὶ κέρδη διάφορα.	»	2.955.605.90
Ὑπόλοπον Κερδῶν τοῦ ἔτους 1919	»	3.134.50
	Δρ.	6.651.239.35

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧ. 2.402.647.30

Κεφάλαιον τακτικὸν ἀποθεματικὸν 1)20 ἐπὶ Δρ. 2.402.647.30 συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ Καταστατικοῦ			Δρ. 120.132.35
Κεφάλαιον ἀποθεματικὸν ἔκτακτον			»1.000.000,—
Τακτικὸν μέρισμα 5 ο)ο μετὰ φόρου	Δρ. 555.555.—		
Πρόσθετον » 5 ο)ο » »	» 555.555.—		
	» 1.111.110.—		
Μεῖον φόρου	» 111.110.—		»1.000.000.—
Φόρος 10 0)0			» 111.110.—
Φόρος τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ Μετοχῶν τῆς Τραπέζης πρὸς 0,25 0)0 (Νόμος 2194 τῆς 5 Ἰουνίου 1920)			» 31.640.—
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνώτατον κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ Καταστατικοῦ			» 60.000·
Ὑπόλοιπον εἰς νέον.			» 79.944.95
			Δρ. 2.402.647.30

Τὸ μέρισμα ἐκ Δραχμῶν (10) εἶναι πληρωτέον, ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου, ἅμα τῇ ἐγκρίσει τοῦ παρόντος Ἰσολογισμοῦ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 μερισματαποδείξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1921

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΔΗΜ. Ν. ΜΙΑΟΥΛΗΣ	ΠΑΝΤΕΛΗΣ Δ. ΤΣΙΤΣΕΚΛΗΣ	ΙΩΑΝ. Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ἡ Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν διήνυσεν ἔτι στάδιον μακρόν. Ἐδημοσίευσεν ἤδη τοὺς δύο ἀνωτέρω ἰσολογισμοὺς τὸν πρῶτον, περιλαμβάνοντα διάστημα 15 μηνῶν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1918 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1919 καὶ τὸν δεύτερον τοῦ ἔτους 1920. Οἱ ἀριθμοὶ ὁμιλοῦσι λίαν εὐγλώττως, ὥστε δὲν δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη περαιτέρω ἀναπτύξεως. Ἡ ὁσημέραι αὐξάνουσα πρόοδος τῶν ἐργασιῶν δείκνυται ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἰδίως τονίζομεν τὴν αὔξησιν τῶν καταθέσεών της, ὧν ὁ ὄγκος, ἐν σχέσει πρὸς τὸ βραχὺ διάστημα τῆς δράσεώς της προξενεῖ κατάπληξιν, καὶ δεικνύει ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ κοινὸν περιέβαλεν αὐτὴν δι' ἐμπιστοσύνης καὶ στοργῆς. Ἤδη αὗται τὸ πρῶτον ἔτος ὑπερέβησαν τὰ 40 ἑκατομμ. καὶ τὸ δεύτερον τὰ 55 ἑκατομμ. Ἀλλ' ἐπίσης οὐδὲν ἧττον ὀφείλει νὰ τονισθῇ ἡ ἀρωγή, ἣν παρέχει εἰς τοὺς διαφόρους παραγωγικοὺς κλάδους, ὡς δεικνύουσιν αἱ προεξοφλήσεις της, οἱ ἠγγυημένοι ἐπὶ ἐμπορευμάτων, χρεωγράφων, αἱ πιστώσεις ἐπὶ φορτωτικῶν κτλ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΑΙ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ὁ ἀσφαλιστικὸς κλάδος τυγχάνει εἷς τῶν ἐπωφελεστέρων διὰ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ὁ κλάδος Ζωῆς ἔχει τὸν προορισμὸν ὅπως διὰ τῆς συμβολῆς πλειόνων εἰς ἓν κοινὸν ταμεῖον, εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν, ὅταν τινὰ ἐκ τῶν ἀσφαλιζομένων πλήξῃ ὁ θάνατος, καταβάλεται εἰς τὴν οἰκογένειάν του ποσόν τι. Ἡ ἀσφάλεια ἔχει τὸν σκοπὸν τῆς κατανομῆς τῶν κινδύνων. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει ἤδη ἡ ἀσφαλιστικὴ ἑταιρία Ἀνατολὴ ἐπιτυχῶς δρῶσα. Ἀλλ' ὑπάρχει στάδιον ἐργασίας διὰ πλείονας τῆς μιᾶς ἑταιρίας. Κατὰ ταῦτα τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔκρινεν ὅτι αἱ ἐπωφελεῖς ἐπιχειρήσεις ὀφείλουσι νὰ διεξάγωνται ὑπὸ Ἑλληνικῶν Ἑταιριῶν καὶ προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «***Ἐθνικὴ Ζωὴ***», ἥτις ἐφέτος δημοσιεύει τὸν πρῶτον αὐτῆς ἀπολογισμόν.

Αἱ ξενοδοχειακαὶ ἐπιχειρήσεις ὑστεροῦσιν ἐν Ἑλλάδι. Αἱ σπουδαῖαι αὐτῆς λουτροπόλεις δὲν παρέχουσιν οὐδεμίαν εὐμάρειαν πρὸς προσέλκυσιν ξένων. Ἡ Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετέσχεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς «Ἑταιρίας τῶν Ἑλληνικῶν Ξενοδοχείων», ἥτις ἱδρύθη ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Τραπέζης Ἀθηνῶν, Λαϊκῆς Τραπέζης. Γενικῆς Τραπέζης καὶ Τραπέζης Βιομηχανίας. Ἡ Ἑταιρία δημοσιεύει ἐπίσης ἐφέτος τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰσολογισμόν.

Ἡ πτῶσις τῶν ὑδάτων πρὸς παραγωγὴν ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, ὁ λεγόμενος λευκὸς ἄνθραξ, προκαλεῖ παντοῦ τὴν προσοχήν. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως Συνδικάτου, πρὸς ἐνέργειαν μελετῶν, ὅπως χρησιμοποιηθῶσιν αἱ ὑδραυλικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας. Ἡ Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μεθ' ὁμίλου καὶ ἑτέρων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν, ἔλαβε συμμετοχὴν εἰς τὸ Συνδικάτον τοῦτο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τὸ μέλλον συνδέεται ἀναποσπάστως μετὰ τοῦ παρελθόντος καὶ παρόντος. Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως τῆς Τραπέζης δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα περὶ τῆς εὐοδώσεως τῶν μεγάλων βλέψεων τῆς Τραπέζης. Ἄλλως τε δὲ τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Διεύθυνσιν παρέχουσι τὰ βεβαιότερα ἐχέγγυα ἐπιτυχοῦς δράσεως. Οἱ κύριοι ἀδελφοὶ Ἐμπειρίκοι εἰσὶν ἀρκετὰ γνωστοὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν. Ἡ ἐπιστημονικὴ συμβολὴ τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος, ἀντιπροέδου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. Παντελῆ Τσιτσεκλῆ, εἶναι περιττὸν νὰ ἐξαρθῇ. Ἡ μακρὰ ἐμπορικὴ πεῖρα τοῦ κ. Ν. Βογιατζίδη, ἐντεταλμένου Συμβούλου, διατρίψαντος ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, προσθέτει ἓν ἐπὶ πλέον ἐχέγγυον. Ἡ Διεύθυνσις ἀνατεθειμένη εἰς τὰς στιβαρὰς καὶ πεπειραμένας χεῖρας τῶν κυρίων Μιαούλη, Σπουργίτη καὶ Βαρβαρέσου, παλαιῶν τραπεζιτικῶν, παρουσιάζει τὰς μεγαλυτέρας ἐγγυήσεις.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καταβάλλει ἐπίσης τὴν μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ προσωπικοῦ καὶ προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ πυρῆνα ἐπιλέκτων, ὅπως ἐκκολαφθῶσιν οἱ τραπεζιτικοὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἡ Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομιας ἵδρυσε μέχρι τοῦδε, Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις καὶ Σύρῳ. Δὲν προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν ἑτέρων μέχρι τοῦδε, ὡς ἔχει ὡς κύριον σκοπόν, ἕνεκα τῆς ἐκκρεμοῦς ἔτι καταστάσεως, ἥτις ἐλπίζει ὅτι συντόμως θὰ παγιωθῇ ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ προόδῳ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ εὐρύτης τοῦ σκοποῦ καταδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας «Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας». Ἡ Τράπεζα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περιλαμβάνει ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς πᾶσαν ἐπιχείρισιν συντελεστικὴν πρὸς προαγωγὴν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἔχει ὡς προορισμὸν τὴν διενέργειαν πάσης τραπεζιτικῆς λειτουργίας, τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ ἐν γένει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης πράξεως τεινούσης εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐξώθησιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ἡ ἀνύψωσις δηλαδὴ τῆς ***Ἐθνικῆς Οἰκονομίας*** ἐν τῇ εὐρείᾳ σημασίᾳ τῆς λέξεως, οὐχὶ μόνον ἐκείνους οἵτινες ἐργάζονται προσωπικῶς ἀμέσως θὰ ὠφελήσῃ, ἀλλὰ συνολικῶς τὴν εὐημερίαν τῆς ὁλότητος, τοῦ Κράτους, θὰ ἐνισχύσῃ πρὸς κοινὴν εὐημερίαν πάντων.

Τοιαύτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ δημιουργία καὶ ὁ ἐπιδιωκόμενος εὐρυτατος σκοπὸς τῆς ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἱδρυθείσης Τραπέζης τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, πρὸ τῆς ὁποίας διανοίγονται ὁρίζοντες δράσεως καὶ οἰκονομικῆς διεισδύσεως μέλλοντες ἐσαεὶ νὰ τιμήσωσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τοὺς σκαπανεῖς τῆς νέας ζωῆς τοὺς συλλαβόντας καὶ δημιουργήσαντας τὴν Τράπεζαν τῆς ***Ἐθνικῆς Οἰκονομίας***.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

Ἐξ Ἄνδρου καταγόμενος, βουλευτὴς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Τέως Ὑπουργὸς τοῦ Ἐπισιτισμοῦ. Ὁ γνωστὸς Ἐφοπλιστὴς καὶ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

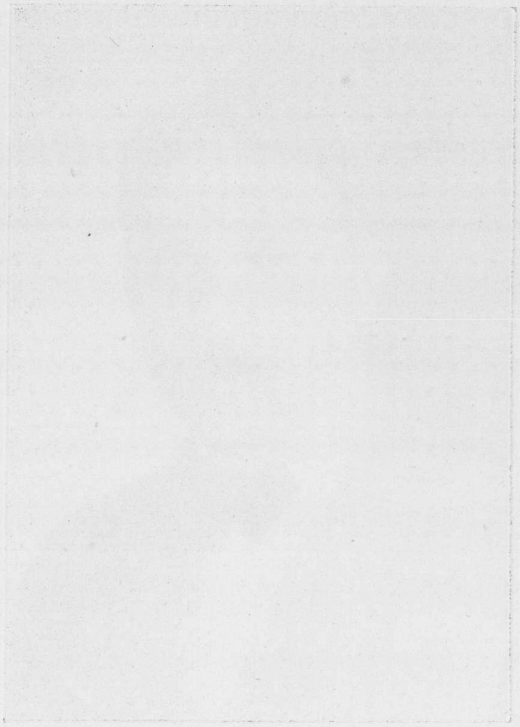

ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ

Ἤδη περὶ τὸ τέρμα τῆς πρώτης Ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς παλιγγενεσίας ἐκφύεται ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ δένδρου τῆς νέας Ἑλλάδος νέος βλαστὸς ἐκκολαφθεὶς ἀπὸ τὰ περισωθέντα τέκνα τῆς εὐάνδρου νήσου. Ὁ αἱμοχαρὴς κατακτητής, ὁ σπείρων τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφήν, ἀφοῦ ἐπὶ αἰῶνας ἠγωνίσθη διὰ νὰ σβύσῃ τὸν πολιτισμὸν τῆς Ἀνατολῆς μεταβαλὼν τὰς ἀνθούσας ἐκτάσεις τῆς Μ. Ἀσίας εἰς τόπους ἀγόνους καὶ ἐρήμους, μὴ ἀνεχόμενος τὴν ἀνωτέραν διανοητικότητα τῶν ὑποταχθέντων, δὲν ἐχορτάσθη ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ τοὺς θρήνους τῶν θυμάτων, ἀλλ' ἤθελε διαρκῶς νὰ βλέπῃ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀσπαῖρον θῦμα. Ἡ εὐτυχὴς Χίος ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλευθερίαν της, τὸ δικαίωμα παντὸς ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸ τόλμημα ἦτο φοβερὸν καὶ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ μὲ τὸ αἷμα τόσων ἀθώων γυναικοπαίδων κατὰ τὴν ἀποφράδα ἡμέραν τῆς ἀποβάσεως τοῦ Καρᾶ-Ἀλῆ (30 Μαρτίου 1822). Παρὰ τὰς διαβεβαιώσεις τῶν Προξένων Αὐστρίας καὶ Γαλλίας φερόντων κλάδους ἐλαίας, ἵνα καταθέσωσι τὰ ὅπλα οἱ ἀτυχεῖς Χῖοι, ἐπηκολούθησε γενικὴ σφαγή: 25,000 ἐσφάγησαν, 50,000 ἐπωλήθησαν, πλεῖστοι ἐπνίγησαν. Ἀπὸ 100 χιλ. μόλις τὸν Αὔγουστον ἔχομεν 2.000.

Ἡ ἀγαθὴ ὅμως μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν ἔθαψε τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ δάς τοῦ πολιτισμοῦ, οὔτε ἡ μάχαιρα τοῦ Τούρκου κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ τὴν πλάκα τοῦ τάφου τῶν Ἑλλήνων, ὥστε τὸ ὄνομα Ἕλλην νὰ διασωθῇ μόνον εἰς τὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις τόσων ἐκλιπόντων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, τοὐναντίον ἐκ τῆς τέφρας καὶ τῆς καταστροφῆς ἀνεβλάστησεν ὁ Φοῖνιξ ὅσστις ὑπερήφανος ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνυψώθη, ἵνα κατὰ τὸ 1921 δώσῃ τὸ τελευταῖον κτύπημα εἰς τὴν ὁριστικῶς δύουσαν ἡμισέληνον.

Ἡ σφαγὴ τῆς Χίου ἀφῆκε καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς τραγικῆς ἱστορίας της, τὰ περισωθέντα τέκνα της. Ἡ πρώτη ἱκανοποίησις ἐπῆλθε μὲ τὸν δαυλὸν τοῦ Κανάρη καὶ τὸ αἷμα τοῦ Τούρκου στολάρχου Καρᾶ-Ἀλῆ. Ἡ δευτέρα ὑπῆρξε βραδυτέρα· ἡ γραφὶς τοῦ Κοραῆ ἐχρειάσθη καιρὸν διὰ νὰ καταδείξῃ τὰ ἀποτελέσματά της. Ἐχρειάζετο ὑπομονὴ καὶ αὐτοπεποίθησις ἡ ὁποία δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ Ἔθνος. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Χίου Κοραῆ καὶ τὰ διδάγματά του ἐδημιούργησαν τοὺς ἐκδικητὰς τοῦ 12—13, τοὺς ἐλευθερωτὰς τῆς πολυπαθοῦς πατρίδος του. Ἐκ παραλλήλου ἡ ἐργατικότης καὶ ἐπιμέλεια τῶν εἰς τὸ ἐμπόριον ἐπιδοθέντων Χίων ὤπλισε τὴν χεῖρα τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Ἐθνικῆς τιμῆς. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁμιχλώδους Ταμέσεος, εἰς τὸ περίφημον Λονδῖνον, τὸ ὁπσῖον σήμερον διευθύνει τὰς τύχας τοῦ κόσμου, τὰ φίλεργα τέκνα τῆς Χίου εὗρον συνδρομὴν καὶ ὑποστήριξιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των. Οἱ Οἶκοι Ράλλη, Ροδοκανάκη, Πετροκοκκίνου κ.τ.λ. τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα, πολλάκις δὲ γενναίαν παρέσχον τὴν ἀντίληψίν των εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΧΙΟΥ

Μία ἀπὸ τὰς νεωτέρας Ἑλληνικὰς Τραπέζας εἶναι καὶ ἡ φέρουσα τὸ ὄνομα τῆς πολυπαθοῦς καὶ μυροβόλου ***Χίου***, ἱδρυθεῖσα τῷ 1919, 24 Ἰουνίου ἡμέραν Δευτέραν ὑπὸ τῶν:

Νικολάου Πασπάτη, Φιλίππου Λ. Χρυσοβελόνη, Ἀλεξάνδρου Γ. Πασπάτη, Παύλου Π. Κατσογιάννη καὶ ἐγκριθεῖσα διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς Ἰουλίου 1919.

Ἡ παρουσιαζομένη πρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ Τραπεζικὴ ὁμὰς ὑπὸ τὸν τίτλον «Τράπεζα τῆς Χίου» φαινομενικῶς μόνον εἶναι νέα, καθότι ἔχει παλαιοτέρας τὰς ρίζας καὶ τὴν δρᾶσίν της.

Τῷ 1903 εὑρίσκομεν Τραπεζικὴν ἐπιχείρησιν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Τράπεζα «***Δ. Ι. Σαμιωτάκη καὶ Σια***», ἥτις μετ' ὀλίγα ἔτη ἐπιτυχοῦς δράσεως ἐξελίσσεται μετονομασθεῖσα Τράπεζα «***Ἀδελφῶν Πασπάτη καὶ Σια***» τῷ 1918.

Ἡ καλλιεργηθεῖσα παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ ἀντίληψις, ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν πρέπει νὰ εὐδοκιμήσωσιν αἱ ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι, ὅπως πανταχοῦ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης συμβαίνει, φέρει νέαν μεταβολήν, ἐν Ἀγγλίᾳ π. χ. οὐχὶ μόνον αἱ Τραπεζικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ καὶ πλεῖσται ἄλλαι ἐμπορικαὶ τοιαῦται, αἵτινες παρ' ἡμῖν ἔχουσιν ἀκόμη στερρῶς τὸν τύπον τῆς Ὁμορρύθμου Ἑταιρείας, μετεβλήθησαν εἰς ἀνωνύμους ἢ ὁμορρύθμους μὲ ἑτερορρύθμους ἑταίρους. Τὰ διάφορα ἐμπορικὰ καταστήματα, ὅπως τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ ἢ Αἰόλου, καὶ αὐτὰ τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα παρουσιάζονται ὑπὸ τοιούτους τύπους· ἀφήνομεν τὰ μεγάλα ***Ἑταιρικὰ*** εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκει ὁ πελάτης πᾶν ὅ,τι χρειάζεται δι' ἔνδυσιν, τροφήν, μαγειρικήν, ἐπίπλωσιν. Τὸ Μπὸν-Μαρσὲ τῶν Παρισίων, Βερτχάϊμ τοῦ Βερολίνου καὶ τὸν Οἶκον Ουαϊτλεϋ τοῦ Λονδίνου.

Ἡ Τράπεζα λοιπὸν ***Ἀδελφῶν Πασπάτη καὶ Σια*** μεταβάλλεται ὡς ἀνωτέρω γράφομεν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1919 εἰς ἀνώνυμον τοιαύτην ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ***Τράπεζα Χίου***.

Ὁ Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας ὡς ἐκ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ καταδεικνύεται, εἶναι εὐρύτατος· οὐχὶ μόνον καθαρῶς Τραπεζικαὶ ἐργασίαι, ἀλλὰ καὶ ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις τῶν ἐργασιῶν δὲν εἶναι ***περιοριστική,*** ὅπως ἐν αὐτῷ τῷ ἄρθρῳ ἀναγράφεται, ἀλλὰ ***ἐνδεικτική,*** ἀπαγορεύονται δὲ μόνον αἱ καθαρῶς κερδοσκοπικαὶ πράξεις αἱ ὀνομαζόμεναι συνήθως χρηματιστικαί.

Ἄρθρον 2—Θ΄. Ἵδρυσις διαφόρων ἐπιχειρήσεων βιομηχανικῶν ἢ κοινῆς ὠφελείας καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τοιαύτας παρ' ἄλλων συσταθείσας ὡς καὶ εἰς ***ἀνωνύμους Ἑταιρείας*** ἐν γένει.

Ὁ ἀριθμὸς Θ΄ τοῦ ἄρθρου 2, ὃν ἀναγράφομεν καταδεικνύει τὴν εὐρύτητα τῶν ἀντιλήψεων, ἥτις διαπνέει τοὺς ἱδρυτὰς τῆς Τραπέζης Χίου.

Τὸ Ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ὡρίσθη ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης εἰς 1.000.000 διηρημένον εἰς 10.000 μετοχὰς πρὸς 100 δρ. ἑκάστη, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου ὅμως 1920 τὸ Ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ἀνῆλθεν εἰς 2.000.000 δι' ἐκδόσεως 10.000 νέων μετοχῶν, ὁλοσχερῶς καταβληθέν.

Σύμφωνος πρὸς τὸν ὑψηλὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει πᾶσα ἀληθὴς τραπεζικὴ ἐπιχείρησις, τῆς ἐνισχύσεως δηλ. τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας πρὸς κοινὴν εὐημερίαν καὶ κρατικὴν εὐεξίαν, ἡ Τράπεζα Χίου μετέσχε τῆς ὁμάδος τῆς ὁποίας προεξάρχει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἵνα γίνῃ ἐπιστημονικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τῆς Μακεδονίας ἐν τῷ Ἀλιάκμονι ποταμῷ. Ἡ Ἑλλὰς στερουμένη ἄνθρακος θὰ εὕρῃ σπουδαῖον ἀντιστάθμισμα εἰς τὰς ὑδραυλικὰς δυνάμεις, αἵτινες διὰ καταλλήλων μηχανοστασίων θὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἠλεκτρικὴν κινητήριον δύναμιν, ἡ ὁποία θὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς διαφόρους βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις. Ἐπίσης συμμετέχει τῆς ***Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων***. Αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἐνισχυόμεναι ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν, πολλαπλῶς ὠφελοῦσιν· οὐχὶ μόνον παρέχουσιν ἐργασίαν εἰς τὰς ἐργατικὰς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον καθιστῶσι τὴν χώραν αὐτάρκη εἰς πολλὰ εἴδη, τὰ ὁποῖα οὕτω κυκλοφοροῦσιν εἰς χαμηλοτέραν τιμὴν τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων. Ἐν τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλ. Ἑτ. Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων εἶναι καὶ ὁ γύψος. Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ τὸν Πειραιᾶ κεῖται τὸ Ἐργοστάσιον τοῦ γύψου διευθυνόμενον ὑπὸ εἰδικοῦ Ἑλβετοῦ μηχανικοῦ. Ὁ γύψος εἶναι σπουδαιότατον προϊὸν δι' οἰκοδομάς. Μεγάλη χρῆσις τούτου γίνεται ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡ Κύπρος ἐξάγει μεγάλας ποσότητας γύψου εἰς Αἴγυπτον. Ὁ γύψος ἀλλαχοῦ ὄχι μόνον ὡς ἐπίχρισμα χρησιμεύει, διότι τάχιστα ξηραίνεται, ἀλλὰ καὶ εἰς χωρίσματα ἐσωτερικὰ τῶν οἰκιῶν ἀντὶ τούβλων. Συμμετέχει τῆς ***Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Τεχν. Ἔργων,*** ἥτις μεταξὺ ἄλλων ἔργων της κατεσκεύασε καὶ τὰς μεγάλας ***Μονίμους δεξαμενὰς*** τοῦ Πειραιῶς πρὸς καθαρισμὸν τῶν πλοίων.

Ἐπίσης συμμετέχει τῆς Ἑταιρείας Μεταλλείου τῆς Ἀταλάντης, ἥτις ἐξήγαγε μέχρι τοῦδε μέγα ποσὸν μεταλλεύματος ἐκ Λοκρίδος.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν τῆς ἱδρύσεως τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συμφώνως πρὸς τὸ Καταστικὸν ἀπετελέσθη ἐκ τῶν :

Ν. Γ. Πασπάτη	Προέδρου
Φ. Α. Χρυσοβελόνη	Συμβούλου
Λ. Μ. Καλβοκορέση	»
Π. Π. Κατσογιάννη	»
Α. Γ. Πασπάτη	»

Ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς Β΄ ἑξαμηνίας τοῦ 1919 ἐπὶ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου 1,000,000 παρουσιάζει συνολικὸν ἄθροισμα δρ. 5.367.161.10. Τὰ δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων ἀνέρχονται εἰς δρ. 3,098.449. 95. Αἱ καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς 2,651,878.30.

Ἡ μερὶς Κέρδη καὶ Ζημίαι ἐκ δρ. 166,383.80 ἐκ τούτων διετέθησαν καθαρὰ κέρδη δρ. *62,489.10*.

Ὁ δὲ Ἰσολογισμὸς τοῦ 1920 ἐπὶ Μετοχικοῦ Κεφ. 2,000,000 ἔχει συνολικὸν ἄθροισμα 9,198,484.95 δρ. Δάνεια δρ. 4,946,813.50, Καταθέσεις 4,938,938.30.

Κεφάλαιον ἀποθεματικὸν τακτικὸν 368.077.85

Ἡ μερὶς ***Κέρδη καὶ Ζημίαι*** δρ. 634,696.80 ἐκ τούτων καθαρὰ Κέρδη διετέθησαν 233,461.85.

Ἡ διάθεσις καθαρῶν κερδῶν ἐκ δραχμῶν 233,461.85 ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτῆς περὶ τῆς ἀθορύβως συντελουμένης οἰκονομικῆς ἀνδρώσεως, ἥτις πολλὰ ὑπισχνεῖται διὰ τὴν μέλλουσαν εὐεξίαν καὶ πρόοδον τῶν Ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων. Ἡ ἐνίσχυσις μάλιστα εἰς Βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες εὑρίσκουσι τὰς πρώτας ὕλας ἐν Ἑλλάδι θὰ θέσῃ στερεὰ τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομικῆς εὐρωστίας τοῦ Ἔθνους. Ἤδη δὲ διεξαγομένου τοῦ φοβεροῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλληνικης φυλῆς εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία, ἡ ἐπιστράτευσις μεταξὺ τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν τῆς καταλέγει καὶ τὸν ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Τραπέζης Χίου νεώτερον ἀδελφὸν Α. Γ. Πασπάτην, ὑπίλαρχον πρὸς τὸν ὁποῖον εὐχόμεθα, κλείοντες τὰς γραμμὰς ταύτας, ἵνα τιμημένος ἐπανέλθῃ ἐκ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος, πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἐξ ἴσου ὑψηλοῦ καθήκοντος, τῆς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς ἐπιρρώσεως.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ παγκόσμιος Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, ὅστις εἰς τὰ ἀποτελέσματά του παρουσίασε τόσας ἐκπλήξεις καὶ ἔφερε τόσας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνατροπὰς σπουδαιότατα ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τῆς ὅλης κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὑποστάσεως τῆς Ἑλλάδος. Αἱ πολεμικαὶ ἀνάγκαι ἐδημιούργησαν τὴν μεταβολὴν τῶν Βιομηχανικῶν Ἐργοστασίων τῆς Εὐρώπης εἰς Ἐργοστάσια παραγωγῆς πολεμοφοδίων· ἡ ἐντατικὴ παραγωγὴ τῶν πολεμικῶν εἰδῶν ἐξησφάλιζε τὴν νίκην, ἀλλὰ συγχρόνως ἀπεστέρει τὴν παραγωγὴν τῶν πολλῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης, καθ' ὅτι αἱ ἐργατικαὶ εἰρηνικαὶ χεῖρες μετεβλήθησαν εἰς παραγωγικὰς ὅπλων καὶ τηλεβόλων. Αἱ μεταφοραὶ ἐπυκνώθησαν ἐξυπηρετοῦσαι μόνον τὸν πόλεμον, οἱ δὲ τορπιλισμοὶ δυσχεραίνοντες τὰς μεταφορὰς ἐξησφάλιζον ἁλματικὰ κέρδη εἰς τοὺς τολμηροὺς ναυτίλους τῆς Ἑλλάδος. «Fortuna juvat audaces»· πράγματι ἡ τύχη ἐβοήθησε τοὺς τολμηρούς, οἵτινες πολὺ δικαίως ἀπέκτησαν τὰ κέρδη των ἀψηφοῦντες τοὺς θαλασσίους κινδύνους.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον ἡ Ἑλλὰς χώρα κατ' ἐξοχὴν ναυτική, ὀφείλουσα πολλάκις τὸ μεγαλεῖον της καὶ κατὰ τὰς ἀρχαιοτέρας περιόδους καὶ τὰς νωπὰς ἔτι τοῦ 21 καθὼς καὶ τὰς ἔτι νωποτέρας πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν Δαρδανελίων κατὰ τὸ 12—13, εἰς τὴν τόλμην καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐνδόξου ναυτικοῦ της, τὰ μέγιστα ὠφελήθη ἐκ τῶν θαλασσίων ἐπιχειρήσεων ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐδημιουργήθησαν καὶ αἱ σοβαραὶ περιουσίαι τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἐφοπλιστῶν.

Παρὰ τὰ ναυτικὰ κέρδη ἐπηκολούθησεν ὡς φυσικὴ συνέπεια ἡ ἐκ παραλλήλου ἀναδιοργάνωσις τῆς Τραπεζικῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως. Ὁ κύκλος τῶν Τραπεζικῶν ἐργασιῶν ηὐρύνθη, ἠνοίγετο πλατύτερον ἔδαφος δράσεως καὶ ἐνεργείας, αἱ ὑπάρχουσαι Τράπεζαι ηὔξησαν κατ' ἀνάγκην τὰ κεφάλαιά των καὶ παρὰ ταύτας ἱδρύθησαν καὶ νέαι ὡς ἡ Τράπεζα Βιομηχανίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ.τ.λ. ἢ αἱ ὑπάρχουσαι ἰδιωτικαὶ μετεβλήθησαν εἰς ἀνωνύμους ἐπὶ νέων στερεῶν βάσεων δράσεως καὶ ἐθνωφελοῦς οἰκονομικῆς ἐνεργείας. Τοιαύτην ἐξέλιξιν ὑπέστη καὶ ἡ ἰδιωτικὴ Τράπεζα Γ. Μουστάκα καὶ Καρυστινάκη, ἥτις ἐξειλίχθη εἰς τὴν Ἀνώνυμον Τραπεζικὴν Ἑταιρείαν «***Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος***».

Ἡ Τράπεζα ὅμως ***Μουστάκα καὶ Καρυστινάκη,*** ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέρρευσεν ἡ Ἀνώνυμος Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἔχει πολὺ παλαιοτέραν τὴν καταγωγήν της, εἶναι ὁ δεύτερος βαθμὸς τῆς διαπλάσεώς της. Πρῶτος ἱδρυτὴς τοῦ Τραπεζικοῦ ἱδρύματος ὑπῆρξεν ὁ κ. Γεώργιος Μουστάκας, ὅστις νεώτατος μετὰ τὰς ἐν Γαλαζίῳ τῆς Ρουμανίας σπουδάς του εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Λύκειον Βενιέρη ἐτε-

λειοποιήθη ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ζυρίχης. Ἀποπερατώσας τὰς ἐν Ἑλβετίᾳ Ἐμπορικάς του σπουδὰς ὁ κ. Μουστάκας ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἤρχισε τὰς Τραπεζικὰς ἐργασίας ἰδίῳ ὀνόματι διὰ τῆς ἰδιωτικῆς Τραπέζης **«Γ. Μουστάκα»**.

Ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν καὶ ἡ αὔξησις τοῦ κύκλου τῆς δράσεως τῷ 1913 μεταβάλλει τὴν πρώτην ὑπόστασιν τῆς Τραπέζης Μουστάκα· εὑρισκόμεθα εἰς τὸ δεύτερον στάδιον τῆς ἐξελίξεως· προστίθεται ὁ κ. **Γ. Καρυστινάκης,** οὕτως ἔχομεν τὴν νέαν μορφὴν τοῦ Τραπεζικοῦ ἱδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: ***Τράπεζα Μουστάκα καὶ Καρυστινάκη.***

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1918 ἡμέραν Δευτέραν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Λεωνίδα Πέρδικα παρουσιάζονται οἱ κ. κ. Γεώργ. Ἀριστ. Μουστάκας Τραπεζίτης δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς πληρεξούσιος τῶν Ἀνδρέου Ἰωάννου Δάμπαση ἐφοπλιστοῦ καὶ Λεωνίδα Π. Σκένδερ μηχανικοῦ, Γεώργιος Α. Καρυστινάκης τραπεζίτης δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς πληρεξούσιος τοῦ Νικολ. Γ. Βογιατζίδου ἐφοπλιστοῦ, καὶ Κωνστ. Χ. Σαλιάρης ἐφοπλιστὴς καὶ Γεώργιος Μιλτ. Ἐμπειρῖκος ἐφοπλιστὴς καὶ ὑπογράφουσι τὸ ἱδρυτικὸν Συμβόλαιον τῆς Ἀνωνύμου Τραπεζικῆς Μετοχικῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «***Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος***».

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Ἕδρα τῆς Τραπέζης ὁρίζονται αἱ Ἀθῆναι μὲ πρόβλεψιν ἱδρύσεως ὑποκαταστημάτων, ὅπου τὰ συμφέροντα αὐτῆς τὸ ὑποδείξωσι.

Ὁ Σκοπὸς τῆς ***Κεντρικῆς Τραπέζης*** εἶναι ἡ ἐπιχείρησις ***Τραπεζικῶν*** καὶ ***Ἐμπορικῶν*** ἐργασιῶν εἴτε δι' ἴδιον λ]σμόν, εἴτε διὰ τρίτους, ἡ ἀγορὰ καὶ ἔκδοσις παντὸς εἴδους ἐμπορικῶν γραμματίων, χορηγήσεις δανείων καὶ πιστώσεων δι' ἀνοικτῶν λ]σμῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογράφων, χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ ἐμπορευμάτων, ἐργασίαι Ταμιευτηρίου, συμμετοχὴ εἰς τὴν ***ἔκδοσιν*** καὶ ***ἵδρυσιν*** Ἑταιρειῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν καὶ ναυτικῶν, ἀγορὰ καὶ πώλησις πλοίων, ναυλώσεις πλοίων κτλ.

Τὸ Ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ἐκ 3.500.000 ὁλοσχερῶς καταβεβλημένον καὶ διηρημένον εἰς 35.000 μετοχῶν πρὸς 100 δραχ. ἑκάστη κατεβλήθη ὡς ἑξῆς:

Γ. Μουστάκας	2.000.000
Γ. Καρυστινάκης	1.000.000
Α. Λάμπασης	100.000
Λ. Σκένδερ	100.000
Ν. Βογιατζίδης	100.000
Κ. Σαλιάρης	100.000
Γ. Μ. Ἐμπειρῖκος	100.000
	3.500.000

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια ὡρίσθη πενταετὴς ἀπετελέσθη ἐκ τῶν:

Λεων. Σκένδερ Προέδρου
Γ. Μ. Ἐμπειρίκου Ἀντιπροέδρου
Γ. Μουστάκα Γεν. Διευθυντοῦ
Γ. Λ. Καρυστιανάκη Διευθυντοῦ
Α. Δάμπαση Συμβούλου
Ν. Βογιατζίδου »
Κ. Σαλιάρη »

Ὁ ἰσολογισμὸς ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου—31ης Δεκεμβρίου 1919 παρουσιάζει σύνολον ἀθροίσματος 7.329.545.89
Τὰ δάνεία ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων 3.269.251.05
Αἱ καταθέσεις ἀνῆλθον εἰς 3.512.321.04
Τὸ δὲ μέρισμα πρὸς 7 ο)ο ἀπὸ 1)6—31)12)19 245.000.—
Ἡ δὲ μερὶς Κέρδη καὶ Ζημίαι 438.041.30

Οἱ ἀριθμοὶ ὁμιλοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν περὶ τῆς γενομένης ἐργασίας κατὰ τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα.

Ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ 1920 καὶ ἡ διανομὴ καθαρῶν κερδῶν 940.658.45 ἐπὶ μετοχικοῦ Κε ραλ. 3.500.000, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δημιουργία Ἀποθεματ. 400.000 καταδεικνύει τὴν ἀλματικὴν ἐξέλιξιν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους τῶν ἐργασιῶν τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, δι' ὃ παραθέτομεν αὐτὸν κατωτέρω.

Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα ἐν τῇ προσπαθείᾳ της πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας ἱδρύει ἰδίαν Ἀσφαλιστικὴν Ἑταιρίαν εἰς τὴν ὁποίαν προσδίδει τὸ ὄνομα ***«Κυκλαδικὴ»*** ἐκ τῶν ὡραίων νήσων Κυκλάδων ἀπὸ τὰς ὁποίας κατάγονται οἱ πλεῖστοι τῶν ἱδρυτῶν τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, μὲ Κεφάλ. 1.000.000.

Αἱ Κυκλάδες καὶ ἰδίᾳ ἡ Ἄνδρος εἶναι πατρὶς τῶν σπουδαιοτέρων ἐφοπλιστῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, οἵτινες διὰ τοῦ Ἐμπορικοῦ των Στόλου σπουδαιότατα συνετέλεσαν εἰς τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Κυκλαδικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν συντελεῖ καὶ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας, ἥτις τοιουτοτρόπως θὰ εὑρίσκῃ ἔρεισμα καὶ ὑποστήριξιν εἰς αὐτὰ τὰ Ἑλληνικὰ Κεφάλαια χωρὶς νὰ ταπεινοῦται τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἀπέναντι τῶν ξένων Λόϋδ τὰ ὁποῖα πολλάκις ἄνευ δικαίου λόγου ἀρνοῦνται τὰς ἀσφαλείας εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἐκ τοῦ πρώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου παραιτηθέντων τῶν κ. κ. Βογιατζίδου καὶ Σαλιάρη, ἀντ' αὐτῶν ἐξελέγησαν οἱ κ. κ. Μιχ. Εὐλάμπιος Διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Ν. Ἀθανασίου κτηματίας, προστίθεται δὲ ὡς ὄγδοον μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Φιλ. Λουκίσας κτηματίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. Λεωνίδας Σκένδερ περαίνει τὴν πρὸς τοὺς Μετόχους Ἔκθεσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1921 πρὸς ἔγκρισιν τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ 1920 διὰ τῶν ἑξῆς: «Τελευτῶντες τὴν ἔκθεσίν μας κ. κ. Μέτοχοι ἐλπίζομεν, ὅτι ὁ προσεχὴς Ἰσολογισμὸς ***θὰ παρουσιάσῃ εὐρύτερα ἀποτελέσματα*** μὲ τὴν νέαν ἐποχήν, ἥτις ἄρχεται διὰ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα, ἐποχὴν εὐημερίας καὶ προόδου». Πράγματι ἡ νέα ἐποχὴ πολλὰ ὑπισχνεῖται τὰ εὐοίωνα χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν εὐφυΐαν τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος· τὴν αὐτὴν θερμὴν εὐχὴν ἐπευχόμεθα πρὸς τὰ οἰκονομικὰ ἱδρύματα τῆς Ἑλλάδος, διότι ὅπου εὐημεροῦσι τὰ κατ' ἰδίαν μέλη τοῦ κοινωνικοῦ σώματος ἐκεῖ καὶ ἡ γενικὴ πρόοδος καὶ ἡ Ἐθνικὴ δύναμις.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον, ξένα Νομίσμ. καὶ Ἐπιτ.	2.685.794.70	
Διαθέσιμα παρὰ Τραπέζ. ἐξωτερ.	2.657.149.81	
Προεξοφλήσεις Γραμματίων . .	278.646.—	
Χρεώγραφα, Λαχειοφ. καὶ Τοκομ.	1.073.196.90	
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Χρεωγράφων	2.975.875.90	
Φορτωτικαὶ πρὸς εἴσπραξιν . .	562.577.20	
Δάνεια ἐπὶ Φορτωτικῶν καὶ Credits Confirmés.	1.023.572.80	
Διάφοροι Λογαριασμοὶ	128.074.35	
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως	1.—	
		11.384.888.16
		11.384.888.16

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικον Κεφάλαιον	3.500.000.—	
Κεφάλαια Ἀποθεματ.	400.000.—	
Κέρδη καὶ Ζημίαι ὑπόλοιπον εἰς Νέον	69.854.25	469.854.25
Καταθέσεις ὄψεως, προθεσμίας καὶ Ταμιευτήριον		6.379.730.91
Τρέχοντες Λ)σμοὶ Πιστωτικοί. .		93.239.60
Φορτωτ. τρίτων πρὸς εἴσπραξιν		562.577.20
Πιστωτ. ἐντολαὶ ἐν ἐκτελέσει . .		66.174.—
Μέρισμα ληξάσης ἑξαμηνίας (ἀπηλλαγμένον φόρου). . . .		175.000.—
Φόρος Δημοσίου		19.444.45
Ποσοστὰ Συμβουλίου, Διευθύνσεως καὶ Προσωπικοῦ . . .		118.859.15
		11.384.888.16
		11.384.888.16

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Τόκοι Πληρωθέντες	251.910.04	
Ἔξοδα Διαχειρίσεως: μισθοδοσία Διευθύνσεως καὶ Προσωπικοῦ	132.680.66	
Φόροι	8.500.—	
Ἀποσβέσεις Διάφοροι.	41.193.40	
Κέρδη καθαρὰ πρὸς διανομὴν. .	940.658.45	
		1.374.442.55
		1.374.442.55

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ὑπόλοιπον προηγουμένης χρήσεως		15.743.05
Τόκοι, Προμήθειαι, διαφοραὶ Συναλλάγματος καὶ διάφορα κέρδη	1.358 699.50	
		1.358.699.550
		1.374.442.55

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧΜΑΙ 940.658.45

Πληρωθὲν προμέρισμα διὰ τὴν Α' ἑξαμηνίαν	192.500.—	=748.158.45
Τακτικὸν Ἀποθεματικὸν	47.032.95	
Ἔκτακτον Ἀποθεματικὸν	317.967.05	365.000.—
Μέρισμα (ἀπηλλαγμένον φόρου)		175.000.—
Ἀμοιβὴ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.		34.958.05
Ποσοστὰ Διευθύνσεως		69.918.10
Ποσοστὰ Προσωπικοῦ.		13.983.60
Φόροι Δημοσίοο		19.444.45
Ὑπόλοιπον εἰς Νέον.		69.854.25
		748.158.45

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1921.

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου	Ὁ Γεν. Διευθυντὴς	Ὁ Ἀρχιλογιστὴς
ΛΕΩΝ. ΣΚΕΝΔΕΡ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ	Κ. ΓΚΟΥΜΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
"Η ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ,,

Ὁ κ. Γεώργιος Α. Μουστάκας ἐξ Ἄνδρου καταγόμενος ἐσπούδασεν ἐν Ἄνδρῳ, Γαλαζίῳ (Ρουμανίας) καὶ ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ζυρίχης. Ἐν Ἀθήναις ἐγκατασταθεὶς ἤρχισε τὰς Τραπεζικὰς ἐργασίας τῷ 1900 ἱδρύσας τὴν ἰδιωτικὴν Τράπεζαν «Γ. Μουστάκα». Τῷ 1913 συνεργάζεται μετὰ τοῦ κ. Γ. Καρυστινάκη, ἀπὸ δὲ τοῦ 1919 διευθύνει ὡς Γενικὸς Διευθυντὴς τὴν ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

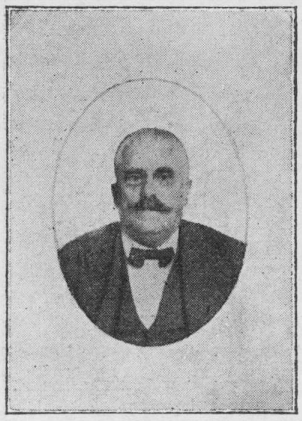

Γ. ΚΑΡΥΣΤΙΝΑΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ κ. Γ. Καρυστινάκης ἐξ Ἄνδρου καταγόμενος ἐσπούδασε τὰ Νομικὰ δικηγορήσας δὲ ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἶτα ἐπεδόθη εἰς τὸν Τραπεζικὸν κλάδον. Ἀπὸ τοῦ 1913 συνεργάζεται μετὰ τοῦ κ. Γ. Μουστάκα, ἀπὸ δὲ τοῦ 1919 εἶναι Διευθυντὴς τῆς ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΤΟΜΟΙ 14

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ
1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ„ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Ἕδρα ἐν Πειραιεῖ - Κεφάλαιον Μετοχικὸν Καταβεβλημένον 12.000.000.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΥΛΟΥΚΟΥΝΤΗ ΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ Τράπεζα Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας ἤρχισε τὰς ἐργασίας της ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1918 τοῦ Β. Δ. τοῦ ἐπικυροῦντος τὸ καταστατικόν της δημοσιευθέντος τὴν 18ην Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Εἶναι λοιπὸν ἡ νεωτέρα πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν· κυρίως ὅμως ἡ μορφὴ τοῦ Ἀνωνύμου Οἰκονομικοῦ ἱδρύματος δὲν ὑπῆρξε συγχρόνως τῇ γενέσει καὶ ἱδρύσει τῆς Τραπέζης κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1918, διότι ἡ Ἑλληνικὴ Τράπεζα Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας ἐπήγασεν ἐξ ἄλλης οἰκονομικῆς πηγῆς καὶ τοιαύτη ἦτο ἡ ***Ἰδιωτικὴ Τράπεζα*** Ἡλία Μ. Κουλουκουντῆ· συνεπῶς ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης Ἐμπορίου, Βιομηχανίας, Ναυτιλίας εἶναι ὁ κ. Ἡλίας Μ. Κουλουκουντῆς, ὅστις εὐτυχήσας λόγῳ τοῦ πολέμου, καθὼς καὶ τόσοι ἄλλοι συνάδελφοί του ἐφοπλισταί, νὰ κερδίσῃ ἀρκετὰ σημαντικὰ ποσὰ καὶ νὰ γίνῃ κύριος σεβαστῆς περιουσίας, ἀπεφάσισε κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1917 νὰ ἱδρύσῃ ἰδιωτικὴν Τράπεζαν εἰς ἣν ἔδωκε τὸ ὄνομα ***Τράπεζα Η. Μ. Κουλουκουντῆ.***

Ὁ κ. Ἡλίας Μ. Κουλουκουντῆς διὰ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρός του, ἄνθρωπος νουνεχὴς καὶ προοδευτικός, ἔχων ὡς πρόγραμμα τοῦ βίου του τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀθόρυβον ἐργασίαν ἄνευ ἀτομιστικοῦ ὅμως ἐγωϊσμοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον μὲ τάσεις ἀλληλεγγύης καὶ μεταδόσεως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐκ τῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα ἡ ἐργασία του ἐδημιούργησε καὶ τοιοῦτο σύνατο κάλλιστα νὰ ἐπενδύσῃ τὰ κεφάλαιά του εἰς χρεώγραφα καὶ ἀκίνητα καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ ἄνευ σκέψεων καὶ φροντίδων τῶν εἰσοδημάτων του προὐτίμησε διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν πλοῦτον του κοινωφελῶς ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τῶν συνεργατῶν του καὶ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Κοινωνίας ἐν γένει, διέθεσεν ὅθεν ἅπαντα τὰ κεφάλαιά του ἀνερχόμενα εἰς τὸ ποσὸν τῶν 5 ἑκατομ. περίπου, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησε διὰ τὴν Τράπεζάν του, ἥτις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτο ἡ μόνη, ἥτις ἤρχετο ἀρωγὸς πρὸς τὸ Ἐμπόριον καὶ πρὸς τὸ μεγάλον καὶ πρὸς τὸ μικρόν, οὕτως ὥστε ἡ κίνησις ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ὄγκον ζηλευτόν. Εἶναι περιττὸν νὰ παραθέσωμεν ἀριθμοὺς τῆς κινήσεως τῆς ἐν λόγῳ Τραπέζης. Τοιουτοτρόπως αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης εὐωδοῦντο, αἱ δὲ προσφερόμεναι καὶ προτεινόμεναι ἐργασίαι ἦσαν δυσανάλογοι πρὸς τὰ κεφάλαια τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ δραχμῶν 5 ἑκατομ. καὶ μεθ' ὅλας τὰς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ προσφερθείσας εἰς τὸ ἵδρυμα καταθέσεις, αἵτινες κατὰ τὴν 31ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1918 ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἰδιωτικῆς Τραπέζης Κουλουκουντῆ ἀνήρχοντο εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 18 ἑκατομ.

Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν ἐργασιῶν ἦτο ὁ μόνος λόγος, ὅστις ἐνεθάρρυνε τὸν κ. Ἡλ. Μ. Κουλουκοντῆν, ἵνα εἰσακούσῃ τὰς προτροπὰς καὶ παραινέσεις τῶν φίλων αὐτοῦ πρὸς μετατροπὴν τῆς Ἰδιωτικῆς Τραπέζης εἰς τὴν Ἀνώνυμον Μετοχικὴν τοιαύτην. Ὁ κ. Κουλ. ἐσκέφθη ὅτι μετατρέπων τὴν Τράπεζάν του εἰς Ἀνώνυμον ἐπροικοδότει τὸ νέον Οἰκονομικὸν ἵδρυμα διὰ πελατείας κεκτημένης καὶ πληθώρας καταθέσεων ὑποσχομένων τῶν δύο τούτων

συντελεστῶν νέαν ὥθησιν εἰς τὰς Τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ ἀλματικὴν πρόοδον. Ἐκ τοιούτων λοιπὸν ἀφορμῶν καὶ μὲ τοιαύτας λαμπρὰς ἐλπίδας εὐοιώνου μέλλοντος ἀπεφάσιζε μετὰ τῶν λοιπῶν ἱδρυτῶν φίλων τὴν μετατροπὴν τῆς ἰδιωτικῆς Τραπέζης εἰς Ἀνώνυμον τοιαύτην δοθέντος καὶ τοῦ ὀνόματος ***Ἑλληνικὴ Τράπεζα Ἐμπορ. Βιομηχ. Ναυτιλίας*** ἥτις ἀνέλαβε τὸν ὄγκον τῶν ἐργασιῶν καὶ καταθέσεων ὡς διάδοχος τῆς ἰδιωτικῆς Τραπέζης Ἠλ. Μ. Κουλουκουντῆ.

ΑΤΥΧΗ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Κατὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν ἡ Τράπεζα Κουλουκουντῆ εἶχε ἐκκρεμεῖς παροχὰς ἐπὶ πιστώσει ἔναντι ἐμπορευμάτων πρὸς διαφόρους πελάτας ἐκ δρ. 18.000.000 περίπου. Αἱ πιστώσεις αὗται ἔβαινον κανονικῶς καὶ θὰ ἐξωφλοῦντο ὡς καὶ ἅπασαι αἱ προηγούμεναι, ἂν μὴ ἐπήρχετο ἡ ἀνακωχὴ αἰφνιδίως, ἥτις εἶχεν ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἀφάνταστον ἔκπτωσιν τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων. Εὑρεθεῖσα οὕτω ἡ Τράπεζα ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Τράπεζαι Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἔκρινε σκόπιμον νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς εἰς τοὺς ἐμπορους χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς τότε Σ)ῆς Κυβερνήσεως ἀδείας πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δὴ ἐκείνων ὧν ἡ παραλαβὴ καὶ ἡ ἐκποίησις ἐν Ἑλλάδι ἀπέβαινε δυσχερεστάτη. Ἡ Διεύθυνσις λοιπὸν τῆς Τραπέζης πρὸ τοιούτων ἀπροβλέπτων εὑρεθεῖσα ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑπὸ τῶν πελατῶν δοθείσας αὐτῇ ἐντολὰς πρὸς μεταφορὰν ἐμπορευμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διέταξε τὴν εἰς Ρουμανίαν φόρτωσιν μέρους μόνον τῶν παρ' αὐτῇ ὑπεγγύων ἐμπορευμάτων ἀξίας 4 ἑκατομ. ἀνέθεσε δὲ τὴν πώλησιν αὐτῶν εἰς τὸν ἐκ τῶν ἐντεταλμένων Συμβούλων τῆς Τραπέζης κ. Γ. Μ. Κουλουκουντῆν μὲ τὴν εἰδικὴν ἐντολήν, ἵνα μεταβῇ οὗτος εἰς Ρουμανίαν πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐκποίησιν καὶ ἐπωφελεστέραν διεξαγωγὴν τῆς ἀνατεθείσης ἐντολῆς.

Καὶ ἡ μὲν πώλησις ἐν Ρουμανίᾳ τῶν ἐμπορευμάτων ἐγένετο ὁπωσδήποτε εἰς τιμὰς καλὰς μὲ ὅλην τὴν ἐκεῖ συσσώρευσιν ἀφρόων τοιούτων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Ἀτυχῶς τὰ καλὰ ἐκ τῆς πωλήσεως ἀποτελέσματα δὲν ἀπέφερον τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα ἕνεκα τῆς ἐπτώσεως τοῦ Ρουμανικοῦ νομίσματος λεῖ ἀπὸ 40 λεπτὰ εἰς 17 λεπτά. Τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἐμπορευμάτων ποσὰ ἀνῆλθον εἰς 12 περίπου ἑκατομ. τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ ἡ Τράπεζα, τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον ἀτυχὲς γεγονὸς τὸ ἀνακόψαν τὴν ἀναμενομένην σταδιοδρομίαν καὶ πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι κατὰ τὸ α' τρίμηνον ἔβαινον κανονικῶς καὶ ὁμαλῶς. Ἄλλο ὅμως σπουδαιότερον γεγονὸς τῆς παρακωλύσεως τῆς ἀσφαλοῦς σταδιοδρομίας τῆς Τραπέζης εἶναι αἱ προσωπικαὶ ἔριδες, αἱ γεννηθεῖσαι μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἠλία Μ. Κουλουκουντῆ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Γ. Νικολάου, τοῦ ἀντιπροέδρου Ν. Ρούσου καί τινων ἄλλων συμβούλων ἀφ' ἑτέρου, οἱ ὁποῖοι ἐπεδίωκον τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Κουλουκουντῆ καὶ τοῦ ἐντεταλμένου Συμβούλου Χ. Πετροπούλου.

ΠΛΗΡΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ-ΝΕΑ ΔΡΑΣΙΣ

Ἡ πρώτη λοιπὸν σοβαρὰ τρικυμία δὲν εὗρε τὸ πλήρωμα τοῦ Οἰκονομικοῦ σκάφους τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης εὐπειθὲς καὶ πρόθυμον εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ πολυπειρου ἀρχηγοῦ του. Οἱ συνεργάται τῆς χθὲς οἱ ἱδρυταὶ καὶ φίλοι ἐγκαταλείπουσι πρὸ τοῦ πρώτου κινδύνου τὴν θέσιν των καὶ λησμονοῦσι τὸν φίλον καὶ συναθλητήν των. Ὁ μὲν λοιπὸν Πρόεδρος ἀποσύρει κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1919 Λ. Σ. 150.000, ὁ δὲ ἀντιπρόεδρος λ. στ. 35.000 οὕτω δ' ἐπιφέρουσι τὸν πανικὸν μεταξὺ τῶν ἁπλοϊκωτέρων καταθετῶν τῆς Τραπέζης, ὥστε ἠρθησαν ἐντὸς δύο μηνῶν καταθέσεις 10 ἑκ.

Ὁ καλὸς πλοίαρχος εἰς τὰς τρικυμίας ἀναδεικνύεται. Ὁ κ. Ἠλίας Μ. Κουλουκουντῆς καὶ τὸ πιστὸν περὶ αὐτὸν πλήρωμα ἀντέσχε καὶ ἐπὶ τέλους ἐνίκησεν. Ὁ τοσάκις παλαίσας μὲ τὰ κύματα καὶ τὸν ἄγριον βορρᾶν δὲν ἀπεδειλίασεν, ὡς καλὸς πηδαλιοῦχος ὡδήγησεν εἰς ἀσφαλῆ λιμένα τὸ πλοῖόν του. Ἡ Τράπεζα ἀντέσχε καὶ ἐφάνη πρὸς ὅλους συνεπὴς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις της. Ἁπλῶς τὰ δύο ταῦτα ἀτυχῆ γεγονότα ἀνέκοψαν τὴν ἁλματικὴν πρόοδον τῆς Τραπέζης, ἠλάττωσαν τὰς καταθέσεις, ἐβράδυναν τὴν εὐεργετικὴν ἐξέλεξίν της. Αἱ ἀντιδράσεις τέλος ἐναυάγησαν πρὸ τῆς σταθερᾶς πυγμῆς τῶν Διευθυνόντων τὴν Τράπεζαν, οὕτω τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ 1919 ἦσαν ἀναλόγως οὐχὶ δυσάρεστα. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Μετόχων συνελθοῦσα ἐκτάκτως τῇ 27 Δεκεμβρίου 1919 ἀπήλλαξε τῶν καθηκόντων τοὺς προαναφερομένους Συμβούλους, οὓς κατεστησε καὶ ὑπευθύνους, ἀνέθεσε δὲ εἰς τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν ποινικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτῶν δίωξιν.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς κ. Ἠλ. Μ. Κουλουκουντῆς ἠναγκάσθη νὰ παρατηθῇ τῆς θέσεώς του κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1920 ἀφήσας μάλιστα ὑπὲρ τῆς Τραπέζης καὶ πάσας τὰς ἀμοιβάς αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ διωρίσθη ὁ κ. Βασίλειος Δούκας πρώην Διοικητὴς τῆς Τραπέζης Κρήτης. Ἀτυχῶς ὁ νέος Γενικὸς Διευθυντὴς μετὰ ἕνα μῆνα ἀσθενήσας παρητήθη, ὅτε τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν ἀνέλαβεν ὁ πρώην ἐντεταλμένος Σύμβουλος κ. Χ. Πετρόπουλος, γενομένων καὶ τινων μεταβολῶν προσώπων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἡ Τράπεζα κατὰ τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της ἔτος εὑρέθη πρὸς δυσχερειῶν, ὡς ἐκ τῶν ἄνω γεγονότων, ἐν τούτοις τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἠσχολήθη μετ' ἐπιτυχίας πολλῆς πρὸς ἐξυγίανσιν παντὸς τρωτοῦ, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν ἠδυνθη οὐ μόνον νὰ ὑπερπηδήσῃ πᾶν ἐμπόδιον, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ μειώσῃ τὴν τοῦ προηγουμένου ἔτους ζημίαν αὐτῆς καὶ νὰ ἐκκαθαρίσῃ ἁπάσας αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις, ὥστε σήμερον νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἀκωλύτως καὶ ἐπιτυχῶς νὰ χωρήσῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ ἔργον ἐπ' ἀσφαλοῦς Οἰκονομικοῦ ἐδάφους, ὅπως ὅταν τὸ πρωτον ἤνοιξε τὰς πύλας της ὡς ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις μὲ πληθώραν ἐργασιῶν καὶ καταθέσεων, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἐμπορίου της Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας συμφώνως πρὸς τὴν Ἐπωνυμίαν καὶ τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν διὰ τὴν ὁποίαν ἐτάχθη ἡ Τράπεζα αὕτη.

ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΛΟΥΚΟΥΝΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Ἐγεννήθη ἐν Κάσῳ, ὅπου ἐσπούδασε τὰ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα· μετὰ τὸ πέρας τούτων ἀκόλουθῶν τὸ τοῦ πατρός του ἐπάγελμα, παλαιοῦ πλοιάρχου καὶ ἰδιοκτήτου πολλῶν ἱστιοφόρων, ἐπεδόθη εἰς τὰ ναυτικὰ τὰ ὁποῖα ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν εἵλκυον. Σπουδάσας εἰς τὴν Ναυτικὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν καὶ λαβὼν δίπλωμα πλοιάρχου διέπρεψεν ὡς τοιοῦτος καὶ ἀνεδείχθη διὰ τὰς γνώσεις του, τὴν ἐντιμότητα καὶ τὸ ἠθικὸν τοῦ χαρακτῆρός του, τὰ μέγιστα τιμώμενος ὑφ' ἁπάντων τῶν συναδέλφων του. Περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα διὰ τοῦ Ἐμπορικοῦ στόλου, γράφομεν ἐν τῷ Ζ' τόμῳ «περὶ Ναυτιλίας».

Ἐγένετο ἱδρυτὴς τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας «Ποσειδῶν» καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας.

ΧΡ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ὁ Κος Χρ. Πετρόπουλος ἐξ Αἰγίου καταγόμενος γόνος τῆς γνωστῆς Τραπεζιτικῆς οἰκογενείας τῶν Πετροπούλων μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν, ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἀνακηρυχθεὶς διδάκτωρ τῆς Νομικῆς, ἤρχισε τὸ δικηγορικόν του στάδιον, λίαν ὅμως ἐνωρὶς ἐπεδόθη εἰς τὰ Τραπεζιτικά. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν συντελεστῶν τῆς δημιουργίας τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης ἐκλεγεὶς ὡς Ἐντεταλμένος Σύμβουλος, ἤδη εἶναι Διευθύνων αὐτῆς Σύμβουλος.

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ τότε Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Στεφ. Στρέϊτ ἱδρύθη διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1904 ἡ ***Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς*** ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆςNationalbank Für Deutschland τοῦ Βερολίνου μὲ πρόγραμμα δράσεως ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ, ὅπου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐκ τοῦ καταστατικοῦ της δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐργασίας της. Αἱ ἱδρύτριαι Τράπεζαι εἶχον κατ' ἀρχὰς ἴσα δικαιώματα καὶ ἴσας ὑποχρεώσεις. Τὸ Κεφάλαιον ὡρίσθη εἰς 10 ἑκατ. φράγκων χρυσῶν διῃρημένων εἰς ἀνωνύμους μετοχὰς τῶν 500 φρ. ἑκάστη, κατεβλήθη δὲ ἐξ ὁλοκλήρου ἐξ ἴσου καὶ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γερμανικῆς. Τοῦ πρώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ μίαν ἑξαετίαν μετέσχον ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Στεφ. Στρέϊτ ὡς Πρόεδρος, ὁ Ἰωάν. Βαλαωρίτης ὡς μέλος δύο διευθυνταὶ τῆς Nationalbank für Deutschland τῶν ὁποίων, ὁ εἷς ὡς ἀντιπρόεδρος, ὁ δὲ ἄλλος ὡς μέλος. Ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς ἤρχισε τὰς ἐργασίας της ἡ Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς, τῆς ὁποίας ὁ χαρακτὴρ πρὶν ἢ παρέλθῃ ἔτος ἀπέβη τελείως Ἑλληνικὸς καὶ ἀσύμφορος πρὸς τὰ Γερμανικὰ κεφάλαια, δι' ὃ κατόπιν συνεννοήσεως ἀπεσύρθη ἡ Γερμανικὴ Τράπεζα ἐκχωρηθέντων αὐτῇ τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ πρακτορείου καὶ τοῦ ἐν Κων]πόλει ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Ἡ Τράπεζα Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἱδρύσεώς της προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστημάτων καὶ πρακτορείων. Οὕτω ἱδρύθη πρακτορεῖον ἐν Ἀμβούργῳ, ὑποκατάστημα δὲ ἐν Κων]πόλει, Θεσσαλονίκῃ, Σμύρνῃ, Ἀλεξανδρεία,Καΐρῳ, νεώτερα δὲ πρακτορεῖα ἐν Μυτιλήνῃ, Σέρραις Ζαγαζίκ, ὑποπρακτορεῖα δὲ ἐν Μαγνησίᾳ, Περγάμῳ καὶ Σόμᾳ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει ἀπεριόριστον δικαιοδοσίαν ἀπορρέουσαν ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ, ἡ δὲ πρώτη ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πηγάσασα κατ' ἀρχὰς κηδεμονία τελείως σήμερον ἐξέλιπεν καίτοι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶναι κάτοχος σημαντικοῦ ἀριθμοῦ μετοχῶν τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον ἀπὸ 10 ἑκατ. τῷ 1906 ἀνεβιβάσθη εἰς 15 ἑκατ., τῷ δὲ 1910 εἰς 25 ἑκατ. διῃρημένον εἰς μετοχὰς ὀνομαστικῆς ἀξίας φρ. 125 ἑκάστη.

Αἱ μετοχαὶ τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς ἀνήκουσι κατὰ

μέγιστον μέρος εἰς Γάλλους κεφαλαιούχους εἰσήχθησαν δὲ ἐπισήμως εἰς τὸ Χρηματιστήριον τῶν Παρισίων.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης ἔβαινον κατ' ἀρχὰς καλῶς, ἀλλ' αἱ τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὑποκαταστήματος ἀνωμαλίαι ἐπέφερον σπουδαίαν κρίσιν ἀπορροφήσασαι ἀπὸ τοῦ 1914 ποσὸν περίπου 5 ἑκατομ. ἤτοι περὶ τὸ 1]3 τῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης προκυψάντων καθαρῶν κερδῶν αὐτῆς.

Ἤδη δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀνατολῆς χάρις εἰς τὴν ἄοκνον καὶ μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ συντηρητικότητος διεύθυνσιν αὐτῆς εὑρίσκεται ἐν τελείᾳ ἐξυγιάνσει ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἔκθεσις πρὸς τοὺς Μετόχους καὶ ὁ Ἰσολογισμὸς τοῦ 1920 ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποσπῶμεν τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς:

Σύνολον προϋπολογισμοῦ	158.608.155 15
Καταθέσεις ὄψεως	62.301.600 70
» ἐπὶ προθεσμίᾳ	20.175.207 35
Ταμιευτήριον	7.641.823 10
Καθαρὰ κέρδη πρὸς διανομὴν	7.447.313 20

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νῦν ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κ. Ἰωάν. Εὐταξία προέδρου, Μ. Π. Καμάρα Γενικοῦ Διευθυντοῦ, Ἰωάν. Ἀθανασάκη, Στεφ. Δέλτα, Λεωνίδα Ζαρίφη, Νικολ. Καλογεροπούλου, Μιλτ. Νεγρεπόντη, Φερδινάνδου Σερπιέρη, Ἀλεξ. Σκουζὲ μελῶν.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Σπουδαιοτάτη ἔλλειψις, ἐξ ἧς ὑπέφερε τὰ μέγιστα τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικόν, ἦτο ἡ ἀνυπαρξία Ναυτικῆς Τραπέζης. Πρὸ τεσαρακονταετίας εἶχεν ἱδρυθῆ τοιαύτη Ναυτικὴ Τράπεζα ὁ Ἀρχάγγελος, ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν ἱκανότητα καὶ ὀργάνωσιν τοῦ Κεφαλῆνος Σκαλτσούνη δὲν ἐπετεύχθησαν τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Ἀτυχῶς ἡ πρώτη αὕτη ναυτικὴ Τράπεζα ἐναυάγησεν. Ἐπίκουρος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐπῆλθεν ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ δραστηρίου Τραπεζικοῦ Ἀναστασίου Σπουργίτη, ὅστις τότε διηύθυνε τὸ ἐν Σύρῳ ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἤδη δὲ εἶναι εἷς τῶν Συμβούλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ εὐεργετικὴ διὰ τοὺς ναυτικοὺς δρᾶσις τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ τοιαύτην ἔκτασιν οἵαν θὰ εἶχε μία καθαρῶς Ναυτικὴ Τράπεζα, οὔτε ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ εὐεργετικώτερον πέραν τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν της. Οἱ ναυτικοὶ ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ἰδίαν Τράπεζαν ἡ ὁποία νὰ ἐνισχύῃ αὐτοὺς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των, νὰ ὑποβοηθῇ εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ αὔξησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορικοῦ στόλου, ὥστε νὰ μὴ γίνωνται θύματα οἱ δανειζόμενοι ναυτικοὶ φοβερᾶς ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ διαφόρων τοκογλύφων. Εἰς τὴν Ναυτικὴν τέλος Τράπεζαν θὰ κατέθετον τὰς οἰκονομίας των οἱ Ἕλληνες ναυτίλοι.

Ο ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΛΗΟΣ ΙΔΡΥΕΙ ΤΗΝ ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

Πρὸς θεραπείαν τῆς καταστάσεως καὶ μὲ πρόγραμμα τὴν ἀνύψωσιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τῆς θέσεως τοῦ Ἕλληνος ναυτικοῦ ἱδρύθη ἡ Ναυτικὴ Τράπεζα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀντωνίου Παληοῦ τοῦ μεγαλοϊδεάτου Ἕλληνος ἐφοπλιστοῦ, Λεωνίδα Μιχάλου, Τζὼν Τζεϊμς Μακ Δούαλ, Ἰσιδώρου Κρεπέν, Γεωργίου Δομεστίνη Ἐφοπλιστῶν καὶ τοῦ Ἐμπόρου Ἀθανασίου Μαρκαντωνάκη, οἵτινες ἀνέλαβον καὶ τὰς 50.000 τῶν μετοχῶν τῆς Ἀνωνύμου ταύτης Τραπεζικῆς Ἑταιρείας.

ΔΡΑΣΙΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης εἶναι κυρίως δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων, προκαταβολαὶ ἐπὶ ναυλοσυμφωνητικοῦ, παραγγελίαι ναυπηγήσεων, ἀγορά, πώλησις κ.τ.λ. πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων παροχὴ δανείων ἐπὶ προσωπικῇ ἐγγυήσει εἰς ἐπαγγελματίας ναυτικοὺς κ.λ.π. Μὲ τοιοῦτο πρόγραμμα ἤρχισε τὰς ἐργασίας της ἡ σπουδαιοτάτη αὕτη Ναυτικὴ Τράπεζα, βάσκανος ὅμως μοῖρα λίαν ἐνωρὶς ἀφήρπασε τὸν πρωτεργάτην Ἀντώνιον Παληὸν ἀπορφανίσασα τὴν Τράπεζαν τοῦ κυριωτέρου παράγοντός της. Εὐχόμεθα ἡ ἐπελθοῦσα διαταραχὴ νὰ παρέλθῃ καὶ νὰ ἐπιτευχθῶσι τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ἔθεντο πρὸ αὐτῶν οἱ ἱδρυταὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν. Ὁ καλὸς πλοίαρχος εἰς τὴν τρικυμίαν διακρίνεται, δι' ὃ ἔχομεν ἀπόλυτον πεποίθησιν, ὅτι οἱ ἐφοπλισταὶ καὶ ἱκανώτατοι ναυτικοὶ οἱ ἱδρύσαντες τὸ σωτήριον διὰ τὴν ναυτιλίαν ἵδρυμα δὲν θὰ ἀποδειλιάσωσιν, ἀλλὰ θὰ καθοδήγωσι τὸ Οἰκονομικὸν σκάφος τῆς Ναυτικῆς Τραπέζης εἰς τὸν ἀσφαλῆ λιμένα τῆς ἀναπτύξεως προόδου καὶ εὐεργετικῆς δράσεως.

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1918 ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἡγουμένη ὁμάδος Κεφαλαιούχων συνέστησεν Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Γενικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» μὲ κεφάλαιον 3.000.000 καὶ ἔδραν τὰς Ἀθήνας.

Σκοπὸς τῆς οὕτω συσταθείσης Τραπέζης ἦτο ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας διττῶς: τὸ μὲν διὰ τῆς παροχῆς οἰκονομικῶν εὐκολιῶν εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ βιομηχάνους, τὸ δὲ διὰ τῆς ἱδρύσεως Ἑταιρειῶν βιομηχανικῶν καὶ τῆς ἐνισχύσεως ὑφισταμένων τοιούτων.

Ἡ ἔλλειψις τοιούτου ὀργανισμοῦ ἦτο κατάδηλος· ἡ ἀνάληψις ὅμως συστάσεως ἦτο τὸ μὲν δύσκολος λόγῳ τῆς ἀρξαμένης ἤδη τότε δυσπιστίας τοῦ κεφαλαίου, τὸ δὲ ἐπικίνδυνος λόγῳ τῶν εἰδικῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα οἱ ἱδρυταὶ ἐν πλήρει ἐπιγνώσει προέβησαν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Τραπέζης ταύτης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετέλεσαν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Κουντουριώτης Πρόεδρος, Σπ. Λοβέρδος Ἀντιπρόεδρος, Κ. Κυριακός, Δ. Λοβέρδος, Θ. Πετρακόπουλος, Δ. Κωστόπουλος. Διευθύνων Σύμβουλος ὁ κ. ***Σπ. Λοβέρδος*** τέως Διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης εἶναι: 1ον) Τραπεζικαί, 2ον) Οἰκονομικαὶ (Μελέτη, ἵδρυσις καὶ ὀργάνωσις ἀνωνύμων καὶ ἄλλων Ἑταιρειῶν γεωργικῶν, βιομηχανικῶν, μεταλλευτικῶν κ.τ.λ.) 3ον) Ἐμπορικαὶ καὶ Ναυτιλιακαί, 4ον) Ἀσφαλιστικαὶ Ἐργασίαι, 5ον) Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν μελετῶν καὶ δημοσιεύσεων.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν ἡ Διεύθυνσις τῆς Γενικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μελετήσασα τὰς διαφόρους βιομηχανικὰς ἀνάγκας προβαίνει εἰς τὴν σύστασιν τῆς ***Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Γεωργικῆς Βιομηχανίας*** μὲ κεφάλαιον 3.000.000, μὲ ἐργοστάσια ἐν Καλάμαις καὶ Πειραιεῖ πρὸς παραγωγὴν Οἰνοπνεύματος, Οἴνων, Ἐλαίων. Διοικητικὸν Συμβούλιον: Θεόδ. Ρετσίνας πρόεδρος, Κ. Κυριακὸ ἀντιπρόεδρος Σπ. Λοβέρδος, Ι. Δ. Λοβέρβος, Ι. Σταματελάκης, Δ. Κωστόπουλος, Ι. Οἰκονόμου, Χ. Βαρυμπόπης, Τεχνικὸς Διευθυντὴς Ι. Σταματελάκης· ταύτην ἀκολουθεῖ ἡ ***Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία Ποτοποιΐας,*** μὲ κεφάλ. 300.000 πρὸς κατασκευὴν ποτῶν καὶ ἡδυπότων, Διοικητικὸν Συμβούλιον: Ι. Σταματελάκης, Δ, Καραγιάννης, Δ. Κωνσταντίνου, Δ. Γκίνης, Α. Βακράτσας, Ι. Καλούλης· εἶτα ἡ ***Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Ξενοδοχείων,*** ἥτις ἱδρύθη ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἀθηναϊκῆς, Λαϊκῆς, Βιομηχανίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μὲ κεφάλαιον 3.000.000 Διοικητικόν Συμβούλιον: Εὐστάθιος Λάμψας πρόεδρος, Κ. Κυριακὸς ἀντιπρόεδρος, Δ. Γαλανόπουλος, Μ. Ἐμπειρῖκος, Γ. Ἰατροῦ, Σ. Π. Λοβέρδος, Γ. Μποστατζόγλου, Θ. Πετρακόπουλος, Α. Σπουργίτης, Γενικὸς Διευθυντὴς Θ. Πετρακόπουλος. Ἰδιοκτησία τῆς Ἑταιρείας εἶνε τὸ Ξενοδοχεῖον ἡ ***«Μεγάλη Βρεττανία»*** καὶ ἡ ***Ἀνώνυμος Μηχανουργικὴ καὶ Ξυλουργικὴ Ἑταιρεία ΜΑΞ*** μὲ κεφάλαιον 2.000.000 καὶ Διοικητικὸν Συμβούλιον: Σπ. Λοβέρδος πρόεδρος, Ι. Κυριαζίδης ἀντιπρόεδρος, Δ. Λοβέρδος, Α. Βακρατσᾶς, Α. Μιχαλακόπουλος, Ι.Ἐλλούλ, Τεχνικοὶ Διευθυνταί: Ι. Κυριαζίδης Ι. Ἐλλούλ· καὶ τέλος τὸ ***Ἑλληνικὸν Συνδικᾶτον*** πρὸς ἐκμετάλλευσιν ***τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τῆς χώρας*** ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Τραπεζῶν: Ἐθνικῆς, Ἀθηνῶν, Βιομηχανίας Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Πειραιῶς, Χίου· Διοικητικὸν Συμβούλιον: Ἀλ. Διομήδης πρόεδρος, Ι. Ἡλιάσκος, Ἐπ. Χαρίλαος, Ἀν. Σπουργίτης, Σ. Μανωλᾶτος, Ν. Ἰασπάτης, Μιλ. Ἀρμάσης, Σπ. Λοβέρδος.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ἡ Θεσσαλονίκη ἡ σπουδαιοτέρα ἐμπορικὴ τῆς Μακεδονίας πόλις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑστερήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν μέσων τὰ ὁποῖα συντρέχουσι καὶ ὑποβοηθοῦσι τὸ ἐμπόριον.

Ἡ τοιαύτη ἀντίληψις τῆς οἰκονομικῆς ἐνεργείας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου τῆς πόλεως τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ δραστηριότητός του ἐκράτει εἰς χεῖράς του ὅλον τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς λοιπῆς ἐνδοχώρας μέχρι αὐτῆς σχεδὸν τῆς Σερβίας.

Τὴν πρώτην ὤθησιν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ἐμπορίου Θεσσαλονίκης διὰ Τραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως ἔδωκεν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, οὕτως ὥστε αἱ πρῶται Τράπεζαι εἶχον τὸν χαρακτῆρα τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

ΑΒΡΑΑΜ Χ. ΑΜΑΡ

Πρὸ 60 περίπου ἐτῶν ὁ Ἀβραὰμ Χ. Ἀμὰρ γόνος παλαιᾶς Τραπεζικῆς οἰκογενείας ἔχων ἄφθονα τὰ ὑλικὰ μέσα ἱδρύει τὴν ὁμώνυμον Τράπεζαν ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀβραὰμ Χ. Ἀμάρ. Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης ἔβαινον καλῶς, ἐγένετο ἀγορὰ καὶ πώλησις συναλλάγματος, ἐδίδοντο δάνεια εἰς τοὺς ἐμπόρους, ἠνοίγοντο τρεχούμενοι λ)σμοί, τὸ δὲ σπουδαιότερον ὑπεστηρίζετο ἡ γεωργία, ἡ πρώτη πηγὴ τοῦ Ἐμπορίου, διὰ παροχῆς δανείων εἰς τοὺς τσιφλικούχους καὶ λοιποὺς γαιοκτήμονας.

Ο ΣΑΟΥΛ Α. Χ. ΑΜΑΡ

Παρὰ τὴν Τράπεζαν Ἀβραὰμ Χ. Ἀμὰρ τῷ 1906 ὁ υἱὸς Σαοὺλ Α. Χ. Ἀμάρ, ὅστις ἐσπούδασε τὰ Τραπεζιτικὰ ἐν Εὐρώπῃ, ἱδρύει νέαν ἰδικήν του Τράπεζαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Τράπεζα Σαοὺλ Ἀμάρ». Αἱ ἐργασίαι καὶ τῶν δύο Τραπεζῶν καὶ Ἀβραὰμ Χ. Ἀμὰρ Σαοὺλ Ἀμὰρ ἔβαινον κάλλιστα, ὁ δὲ ἐμπορικὸς κόσμος τῆς Θεσσαλονίκης εὗρισκε παρὰ τοῖς Ἀμὰρ τὴν δέουσαν ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὸ Ἐμπόριον πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας παρὰ τῇ ὁποίᾳ εἰργάζετο, ἐξ ἴσου δὲ πάντες ἀπέβλεπον μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης πρός τε τὸν πατέρα Ἀβραὰμ καὶ τὸν υἱὸν Σαοὺλ Ἀμάρ, διότι αἱ Τράπεζαι Ἀμὰρ ἦσαν ἀπὸ τὰς παλαιοτέρας καὶ σπουδαιοτέρας Τραπέζας τῆς Θεσσαλονίκης.

Ο ΣΑΟΥΛ ΑΜΑΡ ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ

Τῷ 1920 ὁ υἱὸς Σαοὺλ Ἀμὰρ ἀποφασίζει νὰ μεταφέρῃ τὴν ἕδραν τῶν Τραπεζικῶν του ἐπιχειρήσεων εἰς Παρισίους, ἀπὸ τοῦ ἔτους δὲ τούτου ἐγκαθίσταται πλέον ἐν Παρισίοις.

Η ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΜΑΡ

Αἱ δύο λοιπὸν Τράπεζαι Ἀβραὰμ καὶ Σαοὺλ Ἀμὰρ συγχωνεύονται εἰς Ἀνώνυμον Μετοχικὴν Τραπεζικὴν Ἑταιρείαν ὑπὸ τὸν τίτλον ***Τράπεζα Ἀμάρ***.

Τὸ Κεφάλαιον τῆς Τραπέζης ὁλοσχερῶς καταβεβλημένον ἀνέρχεται εἰς 1.200.000 διηρημένον εἰς 12.000 μετοχὰς πρὸς δραχμὰς 100 ἑκάστη.

Διοίκησις. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κ. κ. ***Ἀβραὰμ Χ. Ἀμὰρ*** Προέδρου, ***Σαούλ Α. Χ. Ἀμὰρ*** ἀντιπροέδρου, ***Μωϋσῆ Σ. Ἀσσαέλ*** καὶ ***Ἐλῆ*** Α. ***Ἀμὰρ*** μελῶν.

Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης εἶναι ὁ κ. ***Ἐλῆ Ἀλλαλούφ***.

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ ἐξέλιξις καὶ δρᾶσις τῆς Τραπέζης Ἀμάρ, ἥτις τιμᾷ τόσον τοὺς πρωτοϊδρυτὰς Ἀβραὰμ καὶ Σαούλ, ἤδη δὲ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅσον καὶ τοὺς Διευθύνοντας αὐτὴν εὐγενέστατον κ. Ἐλῆ Ἀλλαλούφ.

"ТРАПЕZА МЕГНР„

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ
1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕΓΗΡ

Ἡ πρώτη πνοὴ τῆς Ἐλευθερίας ἡ ὁποία ἐπῆλθεν μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας ἐπέφερεν ὡς ἦτο ἐπόμενον τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματά της. Ὅπου βασιλεύει ἡ θεὰ ἐλευθερία ἐκεῖ καὶ τὸ Φῶς καὶ ἡ Εὐτυχία· ὅπου ἡ βάρβαρος Δουλεία ἐπικάθεται ἐκεῖ τὸ σκότος καὶ ἡ δυστυχία. Ἡ ἀποχώρησις τῶν Τούρκων ἐκ τῆς πλουσίας θεσσαλικῆς γῆς ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς ἀναδιοργανώσεως· ὁ θέλων νὰ ἐργασθῇ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κόπων του. Τὴν εὐημερίαν παρακολουθεῖ καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις· ὁ καλλιεργητὴς ὁ δουλεύων διὰ τὸν δεσπότην βλέπει μετ' ὀλίγον μορφούμενα τὰ τέκνα του καὶ ἀνερχόμενα τὴν βαθμίδα τοῦ πολιτισμοῦ, αἰσθάνεται, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος καὶ ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς ζωῆς, Νέα λοιπὸν ζωὴ ἐπῆλθεν εἰς τὴν μαραινομένην ἐν τῷ σκότει τῆς ἀμαθείας θεσσαλικὴν γῆν· τὴν νέαν ζωὴν ὑποβοηθοῦσιν τόσον αἱ προσπάθειαι τῶν κατοίκων ὅσον καὶ αἱ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Οἱ μὲν ἐργάζονται, στρέφουσι τὸ βλέμμα πρὸς τὰ διάφορα ἀνεκμετάλλευτα πεδία, ἡ δὲ δημιουργεῖ ὁδούς, συγκοινωνίαν, σιδηροδρόμους, λιμένας.

Τοιουτοτρόπως μεταξὺ τῶν σκαπανέων τῆς ἐξελίξεως τῆς θεσσαλικῆς ζωῆς παρὰ τὸν Ληθαῖον ἢ Τρικκαλικὸν ποταμόν, ὅστις δροσίζει τὴν ὡραίαν τῆς γεωργικῆς καὶ ἱπποτρόφου Θεσσαλίας πόλιν Τρίκκαλα παρουσιάζεται ἀφανής, ἀλλὰ πλήρης ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος καὶ δραστηριότητος διακρινούσης τὴν φυλὴν ἐξ ἧς κατήγετο, ὁ Σολομὼν Μεγήρ, ἱδρύων τῷ 1882 τὴν ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐπωνυμίαν Τράπεζάν του μὲ Κεφάλαιον χιλίων Τουρκικῶν λιρῶν καὶ μὲ ἕνα μόνον βοηθὸν ὑπάλληλον.

Ἡ κατὰ τῷ 1882 ἱδρυθεῖσα ἐν Τρικκαλίοις Τράπεζα τοῦ Σολομὼν Μεγὴρ δὲν εἶχε τὴν πολυτέλειαν τῶν σημερινῶν Τραπεζῶν, οὔτε τὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα καὶ τοὺς ἠλεκτρικοὺς ἀνεμιστῆρας, οὔτε βεβαίως καὶ τὸ γραφειοκρατικὸν σύστημα τῆς σήμερον μὲ τὰ διάφορα ἐντάλματα τὰς ὑπογραφὰς Διευθυντῶν, λογιστῶν, τμηματαρχῶν, οὔτε τὰς θυρίδας μὲ ἀριθμοὺς εἰς τὰς ὁποίας νὰ στραφῇς διὰ νὰ πληρώσῃς ἢ νὰ εἰσπράξῃς. Σύστημα ἀσφαλὲς καὶ ἁπλοῦν ἐφημόζετο· ἐργασίαι δὲ ποικίλαι περιελαμβάνοντο, Τραπεζιτικαὶ καὶ Ἐμπορικαὶ συγχρόνως ἢ κάλλιον ὁ Τραπεζίτης ἦτο συγχρόνως καὶ Ἔμπορος καὶ γαιο-

κτήμων ἐπιμελούμενος τῆς καλλιεργείας τῶν πλουσίων θεσσαλικῶν κτημάτων του. Ἀναλυτικώτερον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐδίδοντο ἐμπορικὰ δάνεια, εἰς μεγάλην κλίμακα δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων, ἐμπορικαὶ πράξεις ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως σιτηρῶν καὶ λοιπῶν προϊόντων, ὅσα παράγει ἡ πλουσία Θεσσαλικὴ γῆ.

Ἡ τάσις πρὸς εὐρυτέραν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν ἐνισχύει τήν πεποίθησιν, ὅτι ἐκ τῆς μεσογείου πόλεως τῶν Τρικκάλων ἔπρεπε νὰ στραφῇ πρὸς τὴν θάλασσαν ἡ προσοχὴ τοῦ ἀληθοῦς Τραπεζίτου Ἐμπόρου. Ὁ σπουδαιότερος πνεύμων τοῦ θεσσαλικοῦ σώματος εἶναι ὁ λιμὴν τοῦ Βόλου. Ἐκεῖθεν ἐνεργεῖται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγή. Ἐμπορικαὶ ἐργασίαι ἐν Τρικκάλοις ἄνευ διεξόδου ἐν Βόλῳ, ἦτο ἔργον ἡμιτελὲς καὶ θὰ ἦτο διαρκῶς ἀτροφικόν. Ὁ κύκλος λοιπὸν τῶν ἐργασιῶν ἔδωκε τὴν κατεύθυνσιν, τὸ ρεῦμα τῆς δράσεως διήνοιξε τὴν ὁδόν, ἡ ὁποία ἦτο ἀναγκαία πρὸς διευκόλυνσιν τῶν Τραπεζικῶν καὶ Ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ οἶκος Μεγὴρ συμμετέχει ἐν Βόλῳ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ὁμορρύθμου Τραπέζης Βαρούχ—Σολομὼν, Μεγὴρ—Λευΐ, ἥτις ὑποβοηθοῦσα τὸ θεσσαλικὸν Ἐμπόριον λίαν ἐπιτυχῶς ἐξακολουθεῖ ἐργαζομένη ἡ καὶ δρῶσα μέχρι σήμερον, ὁπότε συνεπλήρωσεν εἰκοσαετίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της.

Τὸ ἁπλοποιημένον σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ Τραπέζῃ Τρικκάλων ἐφηρμόζετο, ἀλλὰ μετὰ θετικοῦ καὶ προσοδοφόρου ἀποτελέσματος, εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν προήγαγε τὰς ἐργασίας, ηὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων, τὰ δὲ Κεφάλαια τοῦ Οἴκου Μεγὴρ ἀνεβίβασεν εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 5.000.000 δραχμῶν.

Μετ' ὀλίγον μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Τραπεζιτικοῦ Ἱδρύματος Σ. Μεγὴρ καταλέγεται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἱδρυτοῦ Ι. Μεγήρ, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1898 προσλαμβάνεται ὅπως διευθύνῃ τὴν Τράπεζαν, ἵνα καταλλήλως διαπαιδαγωγηθεὶς καταστῇ ἱκανὸς νὰ ἐξακολουθήσῃ μετ' ἐπιτυχίας τὸ ἔργον τοῦ πατρός του.

Ἡ αὔξησις τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν πείθει τὸν προβλεπτικὸν ἐπιχειρηματίαν νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ βλέμμα του εἰς εὐρύτερον ἐπίπεδον δράσεως, ἡ περιοχὴ τῶν Τρικκάλων εἶναι στενὴ διὰ τὴν εὐρύτητα τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης Ἡ διὰ τοῦ Βόλου διέξοδος δὲν εἶναι ἱκανὴ πλέον οὔτε ἐπαρκεῖ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ πνεύματος τοῦ διέποντος τὸν Σολομὼν Μεγήρ.

Ἡ ἕδρα λοιπὸν μετατίθεται ἐκ Τρικκάλων, ὅπου παραμένει κλάδος τῆς Τραπέζης μέχρι σήμερον, εἰς Ἀθήνας ἔνθα τὸ ἔδαφος εἶναι μᾶλλον ἀναπεπταμένον καὶ ὁ ἐμπορικὸς ὁρίζων ἀρκετὰ εὐρύς.

Ἐν Ἀθήναις ἡ Τράπεζα Μεγὴρ λαμβάνει τὸν συνήθη πλέον τύπον τῶν Τραπεζῶν· ὁ Σολομὼν Μεγὴρ ἔχων ὡς συνεργάτην τὸν τελείως ἀσκηθέντα υἱόν του περιορίζεται εἰς τὰς καθαρῶς Τραπεζικὰς ἐργασίας, προεξοφλήσεις γραμματίων, ἐκδόσεις συναλαγμάτων, δανείων ἐπὶ χρεωγράφων, ἐμπορευμάτων κτλ. Αἱ καθαρῶς ἐμπορικαὶ ἐργασίαι ἐγκαταλείπονται, χωρὶς ὅμως νὰ παύσῃ ἡ πρόνοια καὶ ἐκμετάλλευσις τῆς δημιουργηθείσης κτηματικῆς περιουσίας τοῦ Οἴκου Μεγήρ.

Τῷ 1915 ἀποθνήσκει ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Οἴκου Μεγὴρ Σολομὼν Μεγὴρ καὶ τὴν διεύθυνσιν ἀναλαμβάνει πλέον ὁ ἀνδρωθεὶς ἐν τῷ Τραπεζικῷ κλάδῳ Ι. Σ. Μεγήρ, ὅστις συστήσας ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἰδίαν Τράπεζαν ἐπ' ὀνόματί του ἐν Ἀθήναις ἐργάζεται ὡς ἰδιοκτήτης καὶ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας.

"ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,,

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ -- ΒΟΛΟΣ - ΛΑΡΙΣΣΑ

Δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ μὲ τελειότατον χαρακτηρισμὸν τὴν ὀργωδεστάτην καὶ καταπληκτικὴν πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν τῆς πόλεως Βόλου, ἐὰν εἴπῃ ἓν μόνον ὄνομα ὅπερ σημαίνει τὴν κανωνικήν, ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν τοῦ τόπου ἀνάπτυξιν, ἓν ὄνομα ὅπερ θὰ μνημονεύηται ἐπὶ σειρὰς ἐτῶν, ὡς φαινόμενον κατα πληκτικοῦς δράσεως καὶ ἀκατασχέτου προόδου τὸ ὄνομα "ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,,

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν δημιουργήσαντα καὶ ἀναγαγόντα εἰς περίβλεπτον θέσιν καὶ ἐπίζηλον βαθμὸν πίστεως ἓν ἔργον τόσῳ πολυσήμαντον διὰ τὴν ὅλην Θεσσαλίαν. Ὄνομα ποῦ ἀνήκει ὄχι πλέον εἰς τὸν ἱδρυτὴν καὶ δημιουργὸν Τραπέζης, ἀλλ' εἰς ἱδρυτὴν συστήματος πρωτοτύπου, συστήματος κοινωφελοῦς, συστήματος σπανίου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν θαυμασιώτερον καὶ πρακτικώτερον τρόπον ἀντιλήψεως τῶν δύο μεγάλων τῆς ζωῆς παραγόντων, τῆς Ἐργασίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἀλληλεγγύης ἀφ' ἑτέρου ἐξασφαλίζει ἀπολύτως τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον πάσης Κοινωνίας.

Τὸ ὄνομα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸ δημιούργημα τοῦ ὀνόματος, ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου, ἔχουσι τὴν ἱστορίαν των, ἱστορίαν συνδεδεμένην ἀρρήκτως μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως Βόλου. Ἡ ἱστορία τοῦ ὀνόματος Κοσμαδόπουλος καὶ τῆς ὁμωνύμου Τραπέζης του δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία μεγάλα Κεφάλαια κατοπρίζοντα ἐπακριβ ἱστορίαν καὶ πρόοδον τοῦ Βόλου. Πρῶτον εἰς τὴν τῆς δημιουργίας καὶ τὴν περίοδον τῶν στενοχωριῶ μικροεργασιῶν, ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰς τὰ δύσκολα χρόνια θεμελιώσεως καὶ στερεοποιήσεως τῆς ἐργασίας. Δεύτερον εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀναπτύξεως εἰς εὐρυτέρους κύκλους καὶ ὁρίζοντας καὶ τὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως ταύτης δημιουργουμένας συνθήκας. Καὶ τρίτον εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας.

Ἡ ἱστορία καὶ ἡ δράσις τοῦ Κοσμαδοπούλου ὅστις ἐθεμελίωσεν, ἐστήριξε καὶ ἐγιγάντωσεν Οἰκονομικὸν ὀργανισμὸν ἀκαταμαχήτου δυνάμεως διὰ μόνης τῆς ἰδιωτικῆς δράσεως καὶ πρωτοβουλίας του καὶ ὅστις ἀποθανὼν κατέλιπεν εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Θεσσαλίας Τράπεζαν, αἱ ἐργασίαι καὶ ἡ κίνησις τῆς ὁποίας προξενοῦν κατάπληξιν εἰς πάντα γνωρίζοντα τὴν ἀγορὰν τοῦ Βόλου, τὸ μέγιστον μέρος τῆς ὁποίας διὰ τῆς Τραπέζης ταύτης εὑρίσκει τὴν ταχεῖαν, τὴν ἁπλῆν, τὴν εὔκολον διεκπεραίωσιν πάσης ἐργαοίας της, ἡ ἱστορία τοῦ Κοσμαδοπούλου ὡς ἀνθρώπου δράσεως ἀσυνήθους καὶ διανοίας πεφωτισμένης, ἐκ τῶν σπανιωτέρων ἂς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ Τραπεζιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, εἶνε ἐν συνόψει ἡ ἑξῆς :

ΤΙΣ Ο ΔΗΜ. ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Δημήτριος Κοσμαδόπουλος ἐγεννήθη τῷ 1856 εἰς τὸ Πηγὶ τῆς Ζαγορᾶς, πτωχὴν πολίχνην τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Πηλίου. Υἱὸς πτωχοῦ ναυτιλομένου ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα μαθήματα εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ χωρίου του. Τὸ στενώτατον ὅμως περιβάλλον τοῦ χωρίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ [illegible] πνεῦμά του ἀφ' ἑτέρου, ὤθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπόφασιν ν' ἀποχωρισθῇ, μείραξ εἰσέτι, τῶν γονέων του.

Τὴν ἀπόφασιν δὲν ἤργησε νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν ἐγκαταλείπει τὴν γενέτειράν του καὶ διευθύνεται πρὸς τὴν Σμύρνην πλήρης ὀνείρων, πόθων καὶ φιλοδοξιῶν δι' ἓν μέλλον εὐρύτερον διὰ μίαν ζωὴν καλυτέραν δι' ἕνα στάδιον λαμπρότερον.

Ἐπὶ ἕνδεκα ὅλα ἔτη ὁ νεαρὸς Κοσμαδόπουλος ἐργάζεται παρὰ τῷ ἀδελφῷ του Ἀντωνίῳ, ὅστις διετήρει ἀπὸ ἐτῶν εἰς Κασαμπᾶν Κατάστημα Ἀποικιακῶν. Ἀλλὰ τὸ εὐρὺ πνεῦμα τοῦ νεανίου εὑρίσκει πολὺ περιωρισμένην τὴν ἐργασίαν αὐτὴν καὶ τὸν ὠθεῖ εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ ταύτης.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΠΟΠΕΙΡΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Τῷ 1882 φεύγει ὁ Κοσμαδόπουλος ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν ἐπιστρέφων εἰς τὸν Βόλον μὲ πρόγραμμα δράσεως ἀτομικῆς πλέον. Ἐγκαθιστᾷ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῶν Παληῶν μικρὸν Κατάστημα πλὴν ὅμως καὶ τούτου ἡ ζωὴ ἐλαχίστη ὑπῆρξεν ὡς μὴ ἀνταποκρινομένη εἰς τὸ δαιμόνιον πνεῦμα καὶ εἰς τὴν ὀργώδη δρᾶσιν τοῦ ἰδιοκτήτου. Καὶ τὸ Κατάστημα κλείει κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ζωῆς του, μεταβάλλεται δὲ εἰς μικροσκοπικὸ τραπεζάκι στηθὲν ἔμπροσθεν καταστήματος τῆς Κεντρικῆς ὁδοῦ Δημητριάδος καὶ περιλαμβάνον ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν τοῦ νεαροῦ ἐπιχειρηματίου, ἀνερχομένην εἰς πεντήκοντα (50) Λίρας Τουρκίας. Κεφάλαια ὑλικὰ μηδαμινὰ καὶ ἀνάξια λόγου, ἠθικὰ ὅμως μέγιστα καὶ πολύτιμα. Θέλησις γρανιτώδης, θάρρος καὶ ἀποφασιστικότης μεγίστη, αὐτοπεποίθησις ἀνεξάντλητος· μὲ τὰ προσόντα αὐτὰ ὁ Κοσμαδόπουλος ἤρχισε τὸ πρῶτον στάδιον τῆς Τραπεζιτικῆς του ζωῆς, τὸ σφρίγος καὶ ἡ δύναμις τῆς ὁποίας ἦσαν κλεισμένα μέσα στὸ τραπεζάκι μὲ τὰ διάφορα ξένα νομίσματα ἐπὶ τρία ὁλόκληρα χρόνια. Ἡ κοινωνία ὅμως κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς δεσμεύσεως τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ Κοσμαδοπούλου διέκρινε καὶ ἐξετίμησεν αὐτόν. Ὁ χαρακτήρ του ὁ ἀδαμάντινος, ἡ ἐντιμότης του ἡ παραδειγματική, ἡ καταπλήσσουσα φιλεργία του ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ ἰδίως κόσμου τοῦ Βόλου καὶ ὁ νεαρὸς ἀργυραμοιβὸς, γενόμενος ἀντικείμενον τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς κοινωνίας, διαβαίνει τὸ πρῶτον καὶ δύσκολον σκαλοπάτι τῆς θεμελιώσεως τοῦ ἔργου του καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὀνείρων του. Καὶ τῷ 1885 ἐγκαθιστᾷ εἰς τὴν ὁδὸν Δημητριάδος τὴν ἐμπορικωτέραν τῶν ὁδῶν τοῦ Βόλου ἀρτιώτατον Τραπεζικὸν Γραφεῖον, ἀρχίζει δ' ἔκτοτε ἡ ἐπίδοσίς του εἰς τὰς καθαρῶς Τραπεζιτικὰς ἐργασίας.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ἤδη ἀρχίζει τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς ζωῆς τοῦ Κοσμαδοπούλου καὶ τῆς Τραπέζης του. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Τραπεζιτικοῦ Γραφείου ἐπολλαπλασιάζοντο, ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κόσμου ἐπηύξανε καὶ ἐστεροποιεῖτο καὶ ὁ Κοσμαδόπουλος ὁ ἀκούραστος, ὁ προσηνὴς ἔπαυσε πλέον νὰ εἶνε ὁ μικρὸς ἀργυραμοιβός, μεταβληθεὶς εἰς τὸν ὑπέροχον καὶ δαιμόνιον Τραπεζίτην. Πραγματοποιοῦνται κατὰ τὸ ὅλον τὰ ὄνειρά του καὶ αἱ ἐλπίδες του, ἀνδροῦται πλέον ἡ ἐργασία του καὶ ἀπὸ ὑποστηριζόμενος γίνεται ὑποστηρικτής, ἀπὸ ἀγαπώμενος ἀγαπῶν, ἀπὸ ἐκτιμώμενος ἐκτιμῶν. Συνδέει τὴν ὕπαρξίν του μὲ ἐπίλεκτον ἐκ Ζαγορᾶς κόρην προσθέτει εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ σώφρονος καὶ δαιμονίου Τραπεζίτου τὴν τοιαύτην τοῦ ἀρίστου καὶ ἐντιμωτάτου οἰκογενειάρχου καὶ κατακτᾷ τὴν πλέον ὑπέροχον κοινωνικὴν θέσιν παρὰ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ Βόλου, τὴν μεγαλυτέραν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου τῆς Θεσσαλίας ἐν γένει καὶ τὴν σπανιωτέραν ἐμπιστοσύνην τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν κολοσσῶν τῆς Ἑλλάδος μεθ' ὧν ἤρχισε συναλλασσόμενος. Εὐτυχὴς πλέον ὁ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μικροσκοπικὸς ἀργυραμοιβὸς ἀποκτᾷ διὰ τῆς ἐντατικῆς καὶ ἀόκνου φιλεργίας του ἴδια κεφάλαια οὐχὶ εὐκαταφρόνητα, ἀποβαίνει οἰκονομικὸς παράγων ἰσχυρότατος, καθίσταται μέγας συντελεστὴς τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ παντὸς ἐν γένει παραγωγικοῦ κλάδου τοῦ Βόλου καὶ τῆς Θεσσαλίας ὁλοκλήρου, φθάνει δ' οὕτως εἰς τὸ ζενὶθ τῆς ἀκμῆς τῆς προόδου, τῆς εὐημερίας.

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Δὲν ἦτο ὅμως εὐχαριστημένος. Τοῦ ἔλειπε κάτι. Τοῦ ἔλειπεν ὁ κατάλληλος χῶρος εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐγκαταστήσῃ τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὸν μηχανισμὸν τῆς καταπληκτικῶς αὐξηθείσης ἐργασίας του. Τὸ ἀρτισύστατον Τραπεζιτικὸν Γραφεῖόν του δὲν ἦτο κατάλληλον νὰ στεγάσῃ τὴν μηχανὴν καὶ τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐργασίας του ταύτης, οὐδὲ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Βόλου οἴκημα ἢ κτίριον δυνάμενον νὰ περιλάβῃ αὐτὰ ἀνέτως.

Καὶ ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν ὁ Τραπεζίτης πλέον Κοσμαδόπουλος. Θὰ κτίσω εἶπε δική μου Τράπεζα. Ζητεῖ τὸν θαυμάσιον καλλιτέχνην Μηχανικὸν Κ. Ἀργύρην καὶ τοῦ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν του αὐτήν. Καὶ ἡ ἐπιθυμία δὲν ἤργησε νὰ γίνῃ πραγματικότης. Τῷ 1909 θεμελιοῖ καὶ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1910 τελεῖ τὰ ἐγκαίνια ἰδιοκτήτου πλέον κτιρίου τῆς Τραπέζης του. Ἑνὸς κτιρίου καλλιμαρμάρου, ἀγλαϊζομένου ἀπὸ τὴν τέχνην καὶ πρωτοτυπίαν, ἣν θὰ ἐζήλευον καὶ εὐρωπαϊκαὶ ἀκόμη πόλεις.

Ὁ Κοσμαδόπουλος βλέπει πλέον πραγματοποιούμενον καὶ τὸ τολμηρότερον τῶν ὀνείρων του. Ἀποβαίνει ὁ οἰκονομικὸς πατὴρ τοῦ Βόλου, ὁ μέγιστος ὑποστηρικτὴς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας· καθ' ὃν χρόνον εἰς τὰς κρισιμωτέρας τῶν στιγμῶν των αἱ ἄλλαι Τράπεζαι εἶχον ἑρμητικῶς κλεισμένα τὰ ταμεῖά των ὁ Κοσμαδόπουλος ἦτο ὁ μόνος χορηγὸς χρημάτων, ὁ μόνος βοηθός, ὁ μόνος ὑποστηρικτής. Ἑκάστη κρίσις ἐμπορικὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη ἐγένετο ἀφετηρία νέας ζωῆς διὰ τὴν Τράπεζαν τοῦ Κοσμαδοπούλου, νέας ἐπεκτάσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της, νέας εὐημερίας.

Καὶ ὁ ἐμπορικὸς κόσμος, μνήμων τῶν ἐργασιῶν ἃς τῷ προσέφερεν ὁ Κοσμαδόπουλος κατὰ τὰς κρισίμους στιγμάς του δὲν ἐλησμόνει κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς εὐημερίας του νὰ ἐμπιστεύηται εἰς αὐτὸν τὸ χρῆμά του καὶ τὰς ἐργασίας του,

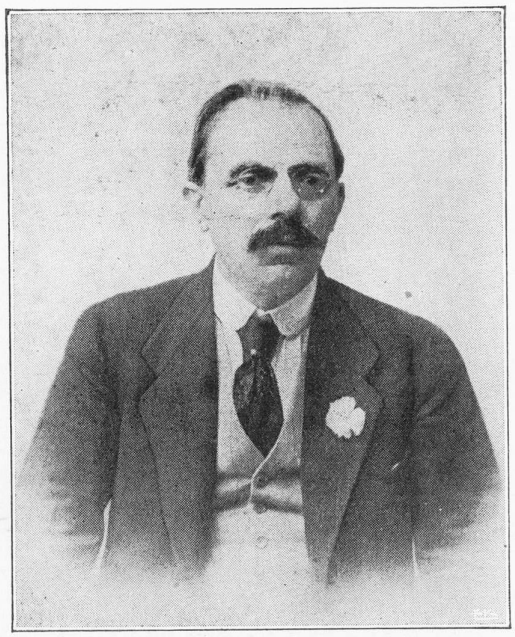

ΔΗΜΗΤ. ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΝ ΒΟΛΩ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

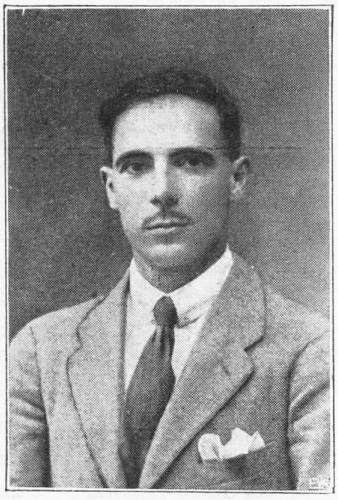

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΗΔΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
"ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,,

Τὸ ἐν Βόλῳ Μέγαρον τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου.

δὲν ἐλησμόνει ὅτι εἰς αὐτὸν ὤφειλε τὴν ὑπόστασιν, τὴν ὕπαρξίν του, τὴν εὐημερίαν του.

Παραλλήλως πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐργασίαν του ὁ Κοσμαδόπουλος ὡς καλὸς οἰκογενειάρχης δὲν παρέλειπε νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον τῶν δύο υἱῶν του Ἰωάννου καὶ Γεωργίου, μὲ τὰς εὐχὰς καὶ μὲ τὰς ἐλπίδας νὰ ἰδῇ μιὰ μέρα τὰ παιδιά του αὐτὰ διαδεχόμενα ἐπαξίως αὐτόν. Καὶ ἐκέρδισε καὶ τὸ ζήτημα αὐτό, ζήτημα πολὺ δύσκολο γιὰ τὴν σημερινὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν σπανίως βλέπομεν παιδιὰ πλουσίων νὰ μορφώνωνται ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς εἰς βαθμὸν τοιοῦτον ὥστε ν' ἀποβαίνωσι παράγοντες προόδου καὶ εὐημερίας εἰς τὰς κοινωνίας εἰς τὰς ὁποίας δρῶσι καὶ ἐργάζονται.

Καὶ τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Κοσμαδοπούλου, ἀντάξια παιδιὰ τοῦ πατρός των, παίρνουν ἀπ' αὐτὸν τὴν καλὴν κατεύθυνσιν, γίνονται καλύτερα ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ εἰς τὴν κρίσιμον στιγμὴν τῆς ζωῆς τούτου, εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν ἀναλαμβάνουν πλήρεις σφρίγους, πλήρεις ἐλπίδων, πλήρεις ζωῆς ν' ἀντικαταστήσουν τὸν κουρασμένον πατέρα εἰς τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὰ ἐμπρὸς τοῦ μεγάλου ἔργου, τοῦ ἰσχυροῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος, τῆς Τραπέζης τοῦ πατρός των.

Οἱ Υἱοὶ Κοσμαδοπούλου

Τῷ 1917 ὁ Δημήτριος Κοσμαδόπουλος προσλαμβάνει συνεταίρους τοὺς δύο τούτους υἱούς του, καταρτίσας μετ' αὐτῶν ὁμόρρυθμον Τραπεζικὴν Ἑταιρείαν, τὴν Τράπεζαν Δ. Κοσμαδοπούλου καὶ Υἱῶν. Βλέπων ἐκπληρουμένην καὶ τὴν μεγίστην τῶν εὐχῶν του ἐν τῷ προσώπῳ τῶν δύο ὑπερεπαξίων υἱῶν του, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ν' ἀναπαυθῇ, προβλέπει τὴν δύσιν τοῦ ἀστέρος του καὶ οὐσιαστικῶς παραδίδει τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1917 τὸ ἔργον του εἰς χεῖρας τῶν υἱῶν του, παρακολουθῶν καὶ αὐτὸς ὡς πεπειραμένος οἰακοστρόφος τοὺς νέους κυβερνήτας τοῦ οἰκονομικοῦ του σκάφους. Φαντάζεται δὲ πᾶς τις τὸ μέγεθος τῆς εὐτυχίας τοῦ Κοσμαδοπούλου ὡς πατρὸς βλέποντος ὅτι, τὰ ἀπαυγάσματα τῶν κόπων του, τῶν στερήσεών του καὶ τῶν ἀγώνων τῆς ζωῆς του, τὰ παιδιά του παρέλαβον καὶ ἐκυβερνοῦσαν μὲ τόσην σύνεσιν, μὲ τόσην ἐπιστημονικότητα, μὲ τόσην σωφροσύνην, μὲ τόσην προσοχὴν τὸ μέγα ἔργον του.

Ἀλλὰ ἡ μοῖρα! Ἡ μοῖρα ἡ φθονερά, τὸν ἁρπάζει στὴν εὐτυχεστέραν στιγμὴν τοῦ βίου του καὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1918 πέφτει ὁ Κοσμαδόπουλος βαρειὰ ἀσθενὴς ἀπὸ ἡμιπληγίαν καὶ συμφόρησιν. Ἡ μοῖρα κρατοῦσε σφριγκτὰ τὸ θυμά της. Ὁ Κοσμαδόπουλος ἔπρεπε νὰ δυστυχήσῃ. Ἀρκετὰ ηὐτύχησεν. Ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς ἐπιστήμης κατορθώνουν μετὰ πάλην δύο καὶ πλέον ἐτῶν νὰ βελτιωθῇ ὀλίγον ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς. Βελτίωσις ὅμως προσωρινή, βελτίωσις μὴ ἐπιτρέπουσα ἐλπίδας διασώσεως. Ὁ Κοσμαδόπουλος διαισθανόμενος τὴν κατάστασίν του αὐτὴν διακανονίζει τὰ τῆς περιουσίας του κατ' Αὔγουστον τοῦ 1920, παραδίδει ὁλοκληρωτικῶς εἰς τοὺς δύο υἱούς του τὴν κοινὴν μετ' αὐτῶν Τραπεζιτικήν του ἐπιχείρησιν συνεχίσασαν ἔκτοτε τὰς ἐργασίας της ὑπὸ τὴν νέαν ἐπωνυμίαν «Δ. Κοσμαδοπούλου Υἱοὶ» καὶ ἀναχωρεῖ εἰς Ἀθήνας μὲ ἐλπίδας βελτιώσεως τῆς καταστάσεώς του.—Ματαία ὅμως ἐλπίς.—Ὑπέκυψεν εἰς τὸ μοιραῖον, τὸ ἄστρον του ἔδυσεν, αἱ ἡμέραι του ἐξηντλήθησαν καὶ τὴν 11ην Ἀπριλίου 1921 ἀποθνήσκει εἰς Ἀθήνας.

Ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ὡς Ἀνώνυμος Ἑταιρία

Ἀπέθανεν ὁ Κοσμαδόπουλος, ἀλλὰ τὸ ὄνομά του δὲν ἀπέθανε. Τοὐναντίον τ' ὄνομά του ἐξησφάλισε ζωὴν πολλῶν δεκάδων ἐτῶν. Οἱ υἱοί του προάγουσι καταπληκτικῶς τὸ ἔργον τοῦ πατρός. Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1920 ἱδρύουσιν ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης των εἰς Λάρισσαν, τὸ πρῶτον ἐκ τῶν μελετωμένων τοιούτων, εὑρύνοντες οὕτω τὸν κύκλον τῆς δράσεως καὶ τῆς ἐνεργητικότητος αὐτῶν.

Ὁ ἐπιστημονικὸς ὅμως καταρτισμὸς καὶ ἡ ἀνωτέρα μόρφωσις τῶν υἱῶν Κοσμαδοπούλου δὲν ἐπέτρεπον εἰς

αὐτοὺς νὰ σταματήσωσι τὴν δρᾶσίν των. Ἡ ἐπιθυμία των νὰ καταστήσωσι τὸ ἔργον τοῦ πατρός των καὶ τὸ ἰδικόν των, ὄργανον κοινωνικῆς προόδου ἄσχετον ἐντελῶς πρὸς τὰ πρόσωπα ἅτινα ζῶσι καὶ ἀποθνήσκουσιν, ὄργανον εὐημερίας ἔχον ἰδίαν ζωὴν καὶ ἰδίαν ὑπόστασιν, ὤθησεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκέψιν τῆς μετατροπῆς τῆς Τραπέζης των ἀπὸ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν. Τὴν σκέψιν των αὐτήν, ταχεῖς, ἀποφασιστικοί, φιλοπρόοδοι, ἀποκρυσταλλοῦσιν εἰς ἀπόφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν εἰς πραγματικότητα. Βασ. Διάταγμα τῆς 5ης Μαρτίου 1921 ἐγκρίνει τὸ Καταστατικὸν τῆς διαδόχου Τραπέζης καὶ δίδει εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα «ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», μὲ Μετοχικὸν Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρ. 2,000,000 καὶ μὲ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Δ. Κοσμαδοπούλου, Γεωργίου Δ. Κοσμαδοπούλου, Ἰωάννου Ζίφου, Βασιλείου Ζαρκάδου καὶ Ἀγγέλου Κοσμαδοπούλου.

Δὲν ἀνήκει πλέον ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου εἰς τοὺς Ἰωάννην καὶ Γεώργιον Κοσμαδόπουλον. Ἡ ὕπαρξίς της, ἡ δρᾶσίς της, ἡ εὐεργετικότης της, δὲν ἔχει ἀπόλυτον σχέσιν μὲ τὴν ὕπαρξιν, τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν προσώπων αὐτῶν. Ἀνήκει εἰς τὴν κοινωνίαν, ἔχει ἰδίαν ζωήν, αὐτοτελῆ ὑπόστασιν. Ἀλλ' ὅμως φέρει καὶ θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ μεγαλύτερος τῶν υἱῶν Κοσμαδοπούλου Ἰωάννης ἄγει ἤδη ἡλικίαν 33 ἐτῶν. Τὰς γυμνασιακὰς σπουδάς του ἐπεράτωσεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικὴν Σχολήν, ὁπόθεν ἐστάλη ὑπὸ τοῦ πατρός του πρὸς συμπλήρωσιν τῶν Ἐμπορικῶν γνώσεών του εἰς τὴν ἐν Neuchatel τῆς Ἑλβετίας Ἀνωτέραν Ἐμπορικὴν Σχολήν. Ἀριστοῦχος ταύτης παρηκολούθησε κατόπιν ἐπὶ τριετίαν τὴν Οἰκονομολογίαν καὶ Στατιστικὴν ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Περατώσας τὰς σπουδάς του παρέμεινεν ἐργαζόμενος παρὰ τῷ πατρί του ἐπὶ ὀκταετίαν ἀποκτήσας οὕτω τὴν πρακτικὴν μόρφωσιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ συμπλήρωμα πάσης θεωρητικῆς τοιαύτος. Χαρακτὴρ εὐθὺς καὶ ἔντιμος βαθμοῦ παροιμιώδους. Δὲν ἐννοεῖ, κατ' οὐδένα λόγον καὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ ἀφορμῇ νὰ κάμψῃ πρὸς τὰ διάφορα μονοπάτια τῆς ἐλαστικότητος τοῦ χαρακτῆρος, ἀλλ' ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν λεωφόρον τῆς εὐθύτητος καὶ τῆς εἰλικρινείας ἔστω καὶ ἐὰν ὑφίσταται ἢ πρόκειται νὰ ὑποστῇ ὑλικὴν ζημίαν οἱανδήποτε. Ἀντίληψις, ἐνεργητικότης, ταχύτης, νεῦρα, ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ σκιαγραφομένου. Μελετηρὸς ἐγκυκλοπαιδικώτατος, ρήτωρ κατέκτησεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς καταβάσεώς του εἰς τὴν κονίστραν τοῦ Τραπεζιτικοῦ καὶ Ἐμπορικοῦ στίβου, τὴν ἀμέριστον ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἐμπορικοῦ κόσμου τοῦ Βόλου, ὅστις παμψηφεὶ τὸν ἐξέλεξε πρῶτον Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς μεγαλυτέρας Θεσσαλικῆς πόλεως ἐχούσης νὰ ἐπιδείξῃ μέγιστον ἀριθμὸν πεπειραμένων καὶ ἀρίστων Ἐμπόρων καὶ Βιομηχάνων. Ἄνθρωπος ἰσχυροτάτης θελήσεως καὶ σπανιωτάτης σωφροσύνης καὶ θετικότητος ἐν ἑνὶ λόγῳ, γερὸ μυαλό, αὐτὸς εἶνε ὁ Ἰωάννης Κοσμαδόπουλος.

Ὁ νεώτερος υἱὸς Γεώργιος Δ. Κοσμαδόπουλος ἄγει ἤδη ἡλικίαν 31 ἐτῶν. Περατώσας καὶ αὐτὸς τὴν προκαταρκτικὴν μόρφωσίν του ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Χάλκης ἠκολούθησεν ἐπὶ ἔτη ἀνωτέρας Ἐμπορικὰς σπουδὰς εἰς τὸ Institut de Commerce τῆς Ἀμβέρσης κατόπιν δὲ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ἀνωτέρων Ἐμπορικῶν Σπουδῶν τῆς Λειψίας: Μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν σπουδῶν του παρέμεινε καὶ οὗτος ἐργαζόμενος παρὰ τῷ πατρί του παρὰ τῷ ὁποίῳ καὶ συνεπλήρωσε τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς μορφώσεώς του. Χαρακτὴρ ἀδαμάντινος. Ἦθος ἤπιον, γλυκύ, σαγηνευτικόν. Ἀντίληψις ὀξυτάτη, κρίσις καταπλήσσουσα, σκέψις καὶ πορίσματα μαθηματικῆς ἀκριβείας. Εὐθὺς καὶ ἔντιμος, σώφρων καὶ θετικός, εἰλικρινὴς καὶ ἄδολος, μὲ δυὸ λόγια, χρυσὸ παιδί, ἰδοὺ ὁ Γεώργιος Κοσμαδόπουλος.

Μὲ Διευθυντὰς τοὺς δύο υἱοὺς Κοσμαδοπούλου ἡ ὁμώνυμος Τράπεζα, διαβαίνει γοργὰ - γοργὰ τὸν δρόμον τῆς προόδου καὶ τῆς ἀκμῆς, καὶ ἐξελίσσεται εἰς οἰκονομικὸν παράγοντα εὐρυτέρων πλέον κύκλων. Ἡ κίνησις καὶ ὁ ὀργανισμός ἀποτελοῦσι φαινόμενον ταχύτητος, ἐνημερότητος καὶ ἀκριβείας. Λείπουν αἱ πολλαπλαῖ διατυπώσεις τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ χαρτάκια ποῦ κατατρώγουν τὸν χρόνον τοῦ πελάτου εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τῶν Τραπεζῶν καὶ κάθε πελάτης τῆς Τραπέζης αὐτῆς τελειώνει τὴν ἐργασίαν του μὲ ταχύτητα καταπληκτικην μὲ τάξιν ζηλευτήν. Ἡ πίστις πρὸς αὐτὴν καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐργασιῶν της καταφαίνονται ἐναργῶς ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν ἀριθμῶν τοὺς ὁποίους ἀναγράφουν τέσσαρες ἰσολογισμοὶ τῆς Τραπέζης ταύτης παρατιθεμένοι κατωτέρω.

Α'. Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1899.

Εἰς Γρόσια Τουρκίας ὑπολογιζομένης τῆς δραχμῆς πρὸς γρ. 37.

Ἐνεργητικὸν			*Παθητικὸν*		
Ταμεῖον Μετρητῶν	Γρ.	564,530,—	Κεφάλαια	Γρ.	605,570,45
Χρεῶσται Λιρῶν Τουρκίας	»	697,998,—	Κέρδη καὶ ζημίαι (νέον ὑπόλ.)	»	10,000,—
Χρεῶσται Δρ. 953997,10 πρὸς 37	»	2,578,370,—	Πιστωταὶ Λιρῶν Τουρκίας	»	1,747,185,55
Ἀκίνητα καὶ ἔπιπλα	»	85,998,—	Πιστωταὶ Δρ. 578824,60 πρὸς 37	»	1,564,391,—
Διάφοροι Χρεῶσται	»	251,—			
Σύνολον Γρόσια		3,927,147,—	Σύνολον Γρόσια		3,927,147,—

Β'. Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1910.

Εἰς Δραχμάς.

Ἐνεργητικὸν			*Παθητικὸν*		
Ταμεῖον Μετρητῶν	Δρ.	384,887,—	Κεφάλαια	Δρ.	1,012,857,85
Ἐνυπόθηκα Δάνεια	»	315,641,80	Κεφάλαια Ἀποθεματικὰ	»	70,727,35
Ἀκίνητα	»	391,170,50	Ἔντοκοι καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ	»	988,702,27
Ἔπιπλα καὶ σκεύη	»	10,309,35	Καταθέσεις ὄψεως	»	3,083,162,85
Χρεώγραφα	»	131,618,35	Προσωρινοὶ Λογαριασμοὶ	»	22,215,62
Γραμμάτια Ἐμπορικὰ	»	768,439,15			
Συμμετοχὴ εἰς ἐπιχειρήσεις	»	45,000,—			
Χρεῶσται Δραχμῶν	»	1,880,569,60			
Χρεῶσται Ξένων Νομισμάτων	»	1,146,896,05			
Προσωρινοὶ Λογαριασμοὶ	»	103,132,04			
Σύνολον Δραχμαὶ		5,177,666,84	Σύνολον Δραχμαὶ		5,177,666.84

Γ'. Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1918.

Ἐνεργητικὸν			*Παθητικὸν*		
Ταμεῖον καὶ Τράπεζαι	Δρ.	2,728,921,47	Κεφάλαια	Δρ.	2,842,024,60
Χρεώγραφα Τραπέζης	»	2,286,639,45	Καταθέσεις ὄψεως καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ	«	3,716,631,55
Γραμμάτια προεξωφλημένα	»	597,153,39	Ἀνταποκριτῶν καὶ τρεχ. λ)σμοὶ πιστωτικοὶ	»	2,502,657,63
Συν)καὶ καὶ ἐμβάσμ. παρὰ Τραπέζ. ἀνεκκαθ.	»	249,923,64	Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι	»	84,373,29
Προκαταβολαὶ ἔναν. φορτωτ. ἐμπορευμάτων	»	375,563,40	Διάφοροι προσωρινοὶ λ)σμοὶ	»	27,160,55
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ καὶ ἐνυπόθηκα	»	112,417,70	Κρατήσεις δι' ἐνδεχομένας ἀποσβέσεις	»	20,000,—
Ἀνταποκριτῶν καὶ τρεχ. λ)σμοὶ χρεωστικοὶ	»	2,378,715,14			
Διάφοροι προσωρινοὶ Λογαριασμοὶ	»	105,928,95			
Ἀκίνητα καὶ ἐγκαταστάσεις	»	387,583,48			
Ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις	»	1,—			
Σύνολον Δραχμαὶ		9,192,847,62	Σύνολον Δραχμαὶ		9,192,847,62

Δ'. Ἰσολογισμὸς τῆς 31ης Μαΐου 1921.

Ἐνεργητικὸν			*Παθητικὸν*		
Ταμεῖον, Τράπεζ. Τραπεζῖται, ἔντοκ. Γραμμ.	Δρ.	8,514,756,22	Μετοχικὸν Κεφάλαιον καταβεβλημένον	Δρ.	2,000,000,—
Χρεώγραφα Τραπέζης	»	1,081,388,95	Καταθέσεις ὄψεως ἐπὶ προθεσμίᾳ	»	10,629,483,70
Συν(καί, ἐμβάσμ. πρὸς εἴσπρ. παρ'' Ἀνταπκρ.	»	1,697,499,41	Ἀνταποκριτῶν καὶ τρέχ. λ)σμοὶ πιστωτικοὶ	»	4,921,297,64
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων καὶ Ἀξιῶν	»	475,002,10	Διάφοροι λογαριασμοὶ πιστωτικοὶ	»	2,037,750,70
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτ. καὶ ἐμπορευμ.	»	433,557,05	Πιστωτικαὶ ἐντολαὶ ἐν ἐκτελέσει	»	883,551,20
Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	»	51,716,20	Ἐπιταγαὶ καὶ ἐντολαὶ πληρωτέαι	»	84,878,05
Τρεχ. λ)σμοὶ ἠγγυημένοι διὰ τίτλων κλπ.	»	1,479,604,39	Λογαριασμοὶ εἰσπράξεων τρίτων	»	1,201,451,30
Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν Γραμματίων	»	855,862,32	Κομισταὶ τίτλων καὶ χρεωγρ. πρὸς φύλαξιν	»	1,999,355,—
Ἀκίνητα καὶ ἐγκαταστάσεις	»	680,000,—			
Τρέχοντες λογαριασμοὶ χρεωστικοὶ	»	3,894,669,03			
Διάφοροι λογαριασμοὶ χρεωστικοὶ	»	778,717,02			
Χρεῶσται πιστωτικῶν ἐντολῶν	»	614,191,60			
Συναλλ)καὶ καὶ φορτωτ. τρίτων πρὸς εἴσπρ.	»	1,201,451,30			
Τίτλοι καὶ χρεώγραφα πρὸς φύλαξιν	»	1,999,355,—			
Σύνολον Δραχμαὶ		23,757,767,59	Σύνολον Δραχμαὶ		23,757,767,59

Βόλος μηνὶ Ἰουνίῳ 1921.

Μ. Π. Μ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

Αἱ Καλάμαι, ἡ ἱστορικὴ πόλις τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξετυλίχθησαν τὰ πρῶτα ἐπαναστατικὰ γεγονότα τῆς γιγαντομαχίας τοῦ 1821, ἡ πόλις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης ἔστηνε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, πρὶν ἡ συμπληρωθῇ ἑκατονταετία ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, οὐχὶ μόνον προήχθησαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως Κοινωνικῆς, Ἐμπορικῆς, Βιομηχανικῆς, ἀλλὰ συγχρόνως παρουσιάζουσι τὴν εἰκόνα πόλεως εὐεργετικῶς ἐπιδρασάσης ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ὁλοκλήρου τῆς Μεσσηνίας.

Ἡ πλουτοφόρος Μεσσηνιακὴ γῆ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ φιλεργία καὶ εὐφυία τῶν Μεσσηνίων ἀφ' ἑτέρου ἐδημιούργησαν τὰς πρώτας οἰκονομικὰς βάσεις, οὕτως ὥστε αἱ Καλάμαι ἀπέβησαν ὁ πνεύμων τοῦ Μεσσηνιακοῦ ἐμπορίου, ἡ ἐμπορικωτέρα παράλιος πόλις τῆς Πελοποννήσου, δευτέρα ἐν τῇ ἐμπορίᾳ μετὰ τὰς Πάτρας.

Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις παντοειδεῖς ἱδρύθησαν· ἡ σταφίς, τὰ σῦκα, τὸ ἔλαιον, ἡ μέταξα καὶ ἐν γένει τὰ προϊόντα τῆς εὐφόρου Μεσσηνίας ἐκαλλιεργήθησαν περιβληθέντα τὸν τύπον τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας. Περὶ τῆς βιομηχανικῆς ζωῆς τῶν Καλαμῶν γράφομεν ἐκτενῶς ἐν τῷ Β΄. τόμῳ τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ Βιομηχανία ὅμως καὶ τὸ Ἐμπόριον ἔχουσιν ἀνάγκην βοηθοῦ καὶ ἀντιλήπτορος κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχήν.

Αἱ παλαιαὶ μέθοδοι τοῦ Ἐμπορίου, διὰ τῶν ὁποίων ἠγόραζεν ὁ ἔμπορος τὸ ἐμπόρευμα καὶ μετὰ τὴν κατανάλωσιν ἔκαμνε νέαν προμήθειαν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην τραπεζικῶν εὐκολιῶν, εἶναι μέθοδοι στενῆς δράσεως, περιωρισμένης κινήσεως, εἶναι δρᾶσις μὲ ἀδράνειαν. Σήμερον ἡ παγκόσμιος κίνησις, ὁ εἰρηνικὸς πόλεμος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ συναγωνισμοῦ ἀπαιτοῦσι προβλέψεις, προαγορὰς ἐμπορευμάτων, ταχύτητα κινήσεως, μικρὰ κέρδη καὶ μεγάλην κατανάλωσιν.

Αἱ Καλάμαι λοιπὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑστερήσωσιν ἐν τῇ ἐξελισσομένῃ ἐμπορικῇ κινήσει. Παρὰ τὸν Ἔμπορον ἐγεννήθη καὶ ὁ Τραπεζίτης, ὁ ἀπαραίτητος κοινωνικὸς παράγων τῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως τῆς χώρας : τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ

ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Ἰωάννης Φωτίου Κωστόπουλος ἐκ Σπερχογείας τῆς Μεσσηνίας καταγόμενος, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὸν ἐμπορικὸν κλάδον τῶν ὑφασμάτων, ἐργασθεὶς κατ' ἀρχὰς ὡς ὑπάλληλος εἰς τὰ ἐκεῖσε ἐμπορικὰ καταστήματα ὑφασμάτων. Ἡ ἀτομικὴ ἱκανότης καὶ ἡ δραστηριότης τοῦ χαρακτῆρός του δὲν τὸν ἄφηναν εἰς τὴν δευτερεύουσαν θέσιν τοῦ ἁπλοῦ ὑπαλλήλου· ἐνωρὶς ᾐσθάνθη ἑαυτὸν αὐτάρκη καὶ ἕτοιμον ἵνα μόνος δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐργασθῇ. Τῷ 1885 ἤνοιξεν ἴδιον ἐμπορικὸν κατάστημα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ι. Φ. Κωστόπουλος». Ἐν τῷ νέῳ κύκλῳ τῆς ἐργασίας τὸ ἀνήσυχον πνεῦμα τοῦ Κωστοπούλου δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἁπλῆν ἐμπορίαν τῶν ὑφασμάτων, ἐπιθυμεῖ ἐπι-

χειρήσεις τεινούσας εἰς πρόοδον καὶ κοινωνικὴν ἀναμόρφωσιν. Ἀνακινεῖ λοιπὸν ὁ Κωστόπουλος τὸ ζήτημα τῶν λουτρῶν Καϊάφα, ἐνοικιάζει παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν τὰ λουτρά, κάμνει ἠλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ οὕτω πολλαπλῶς ὠφελεῖ, ἀφ' ἑνὸς εὐεργετεῖ τοὺς πάσχοντας καὶ ἀφ' ἑτέρου δίδει ζωὴν εἰς ἀνεκμετάλλευτον πλουτοφόρον πηγὴν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Δημοσίου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝ. Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Σ^ΙΑ

Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐμπορικῶν πράξεων τοῦ Οἴκου Κωστοπούλου ἐπλάτυνε τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν. Ὁ Κωστόπουλος ἦτο ὁ μέγας ἐπιχειρηματίας τῆς Μεσσηνιακῆς πρωτευούσης. Ἀληθὴς πλέον μεγαλέμπορος ὁ Κωστόπουλος μὲ χαρακτῆρα οὐχὶ ἐγωϊστικόν, ἀλλὰ τοὐναντίον περικλείοντα τὴν ἀλληλεγγύην καὶ ἐπιθυμίαν πρὸς πρόοδον τοῦ ὅλου ἐμπορικοῦ κόσμου τῆς Μεσσηνίας, μὲ ψυχὴν φιλάνθρωπον καὶ μειλίχιον, σκέπτεται πῶς νὰ ἐπιδράσῃ ἐπωφελέστερον εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος του καὶ πῶς νὰ προαγάγῃ αὐτά. Πλησίον λοιπὸν εἰς τὰς καθαρῶς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἱδρύεται τῷ 1898 καὶ Τραπεζιτικὸν τμῆμα τοῦ Οἴκου Κωστοπούλου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας. Ἀληθῶς τὸ τοιοῦτον ὑπῆρξεν εὐεργετικώτατον διὰ τὴν Μεσσηνιακὴν ἀγοράν. Ὁ Μεσσήνιος ἔμπορος ἢ βιομήχανος εὕρισκεν ἄμεσον τὴν δέουσαν ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του, εἶχε πλέον ἐντοπίαν ἰδικήν του Τράπεζαν, δὲν ὑπῆρχον πλέον δι' αὐτὸν τὰ κωλύματα καὶ αἱ δυσκολίαι τὰς ὁποίας συνήντα εἰς τὰ ἐν Καλάμαις ὑποκαταστήματα ἄλλων Τραπεζῶν, αἱ διευθύνσεις τῶν ὁποίων ἔπρεπε πολλάκις νὰ συνεννοηθῶσι πρὸς τὰ ἐν Ἀθήναις κέντρα των. Ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν λοιπὸν Τραπεζιτικὸν τμῆμα τοῦ Ἐμπορικοῦ Οἴκου Ι. Φ. Κωστοπούλου, τὸ ὁποῖον ἀντεπροσώπευε κατ' ἀρχὰς τὴν Τράπεζαν Ἐμπεδοκλέους καὶ εἶτα Ἐμπορικὴν καθὼς καὶ τὴν Λαϊκήν, ἐγεννήθη ἡ Ἑτερόρρυθμος Τραπεζικὴ Ἑταιρεία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σια», τῆς ὁποίας δημοσιεύομεν τὸν Ἰσολογισμὸν τοῦ ἔτους 1916.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ & Σ^ΙΑΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1916

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον . . . . . Δρ. 22,679.90		
Συν|γμα ἐν Χαρτοφυλακείῳ . . » 8,269.83		
Χρυσὸς καὶ ξένα νομίσματα . . » 9,649.50	Δρ. 40,599.23	
Ἐξωτερικοὶ Λογαριασμοὶ	» 29,071.53	
Χρεώγραφα	» 97,734,85	
Προεξοφλήσεις	» 19,128.25	
Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ Χρεωγράφων	» 44,610.50	
Ἠγγυημένοι Λογαριασμοὶ	» 548,732.65	
Ἀνοικτοὶ Λογαριασμοὶ	» 69,326.40	
Προκαταβολαὶ δραχμῶν	» 38,349,87	
Γραμμάτια εἰσπρακτέα	» 967.50	
Γραμμάτια παρ' ἀνταποκριταῖς	» 22,155.75	
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως μεῖον ἀποσβεσθέντων .	» 9,385.90	
	Δρ. 920,062.43	

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον . . . . . Δρ. 400,000.—		
Ταμιευτήριον . . . . . Δρ. 137,288.70		
Καταθέσεις ἐνόψει . . . . » 174,142.40		
Καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ . » 5,171.80		
Καταθέσεις εἰς χρυσὸν . . » 3,520.—	» 320,122.90	
Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται	» 137,993.15	
Συνάλλαγμα παρ' ἀνταποκριταῖς	» 1.50	
Ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν	» 3,080.15	
Γραμμάτια τρίτων	» 24,198.25	
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι	» 590.—	
Κέρδη καὶ Ζημίαι	» 15,909,40	
Ἐπισυναλλαγαὶ	» 4,167.08	
Μέρισμα Τραπέζης Β' ἑξαμηνίας	» 140,000.—	
	Δρ. 920,062.43	

Ἐν Καλάμαις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1916.

Ἡ ***κίνησις εἶναι ἐκδήλωσις ζωῆς,*** ἡ στασιμότης εἶναι θάνατος. Ἡ Ἑτερόρρυθμος Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σια ἔπρεπε πλέον νὰ λάβῃ νέον χαρακτῆρα, νέαν μορφὴν σύμφωνον πρὸς τὰς νέας ἐμπορικὰς μεθόδους καὶ ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νέας κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς δράσεως. Οἱ υἱοὶ τοῦ Κωστοπούλου Δημήτριος καὶ Πᾶνος σπουδάσαντες Ἐμπορικὰς Ἐπιστήμας ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ πρὸ πολλοῦ μετὰ προθυμίας καὶ ἐπιμελείας συνεργάζοντο μετὰ τοῦ πατρός των εἰς τὰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας τοῦ Οἴκου Ι. Φ. Κωστοπούλου, τὰς ἐμπορικὰς καὶ τραπεζικάς. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω δύο ἀδελφοὺς μετ' ὀλίγον προσετέθη ὡς τραπεζικὸς καὶ ὁ Σπυρίδων Ι. Φ. Κωστόπουλος. Ἡ τοιαύτη ὅμως οἰκογενειακὴ οὕτως εἰπεῖν δρᾶσις δὲν ἦτο ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς τὰς περιστάσεις· Αἱ ἐργασίαι τοῦ Οἴκου Κωστοπούλου ἔπρεπε νὰ λάβωσιν ἄλλην κατεύθυνσιν, καὶ τοιαύτην ἔλαβον διὰ τῆς συνεργασίας τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἀντεπροσώπευεν ἐν Καλάμαις ἡ Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σια. Οὕτω ὁ Ἰωάννης Φ. Κωστόπουλος καὶ οἱ υἱοὶ εὑρίσκουσι πρόθυμον συνεργάτην εἰς τὴν νέαν μορφὴν τῆς Τραπέζης των τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Λαϊκῆς Διονύσιον Λοβέρδον, ὅστις μὲ τὸ τραπεζικόν του δαιμόνιον διέκρινε μίαν ἀσφαλῆ ἐπιτυχίαν εἰς τὴν τραπεζικὴν ἐπιχείρησιν, ἥτις θὰ ἔφερε τὸ ὄνομα τῆς ἐριβώλακος Μεσσηνίας.

Τῇ 4 Μαρτίου 1918 ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἡρακλέους Σ. Καρκούλια ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν κ. Διον. Λοβέρδου, Δημητρίου Ι. Κωστοπούλου καὶ Ἀγαμέμνονος Ἐμμ. Δάνου τὸ συμβόλαιον τῆς ἱδρύσεως τῆς

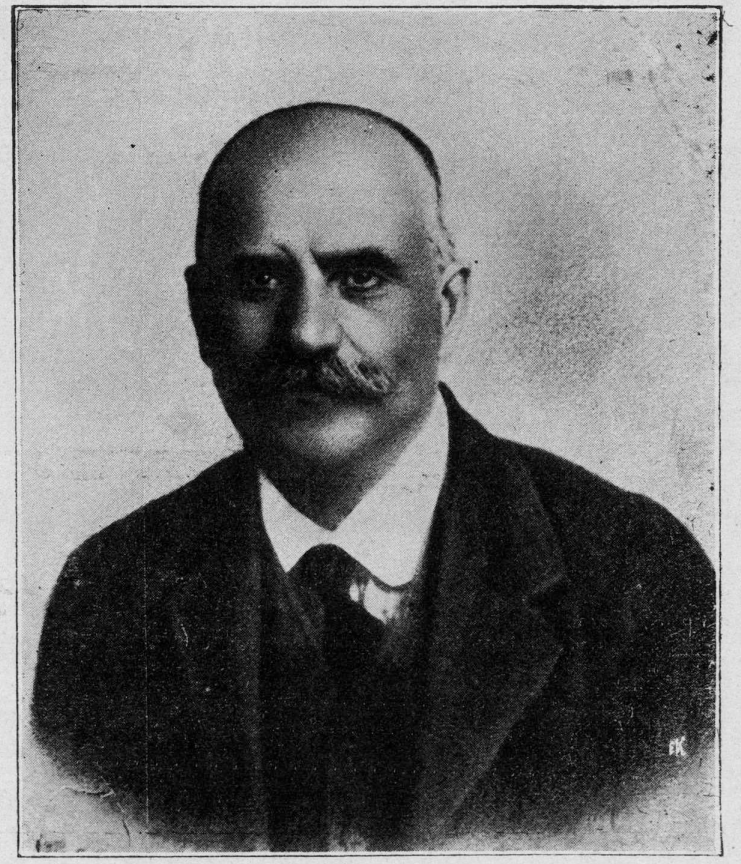

ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΛΑΜΩΝ

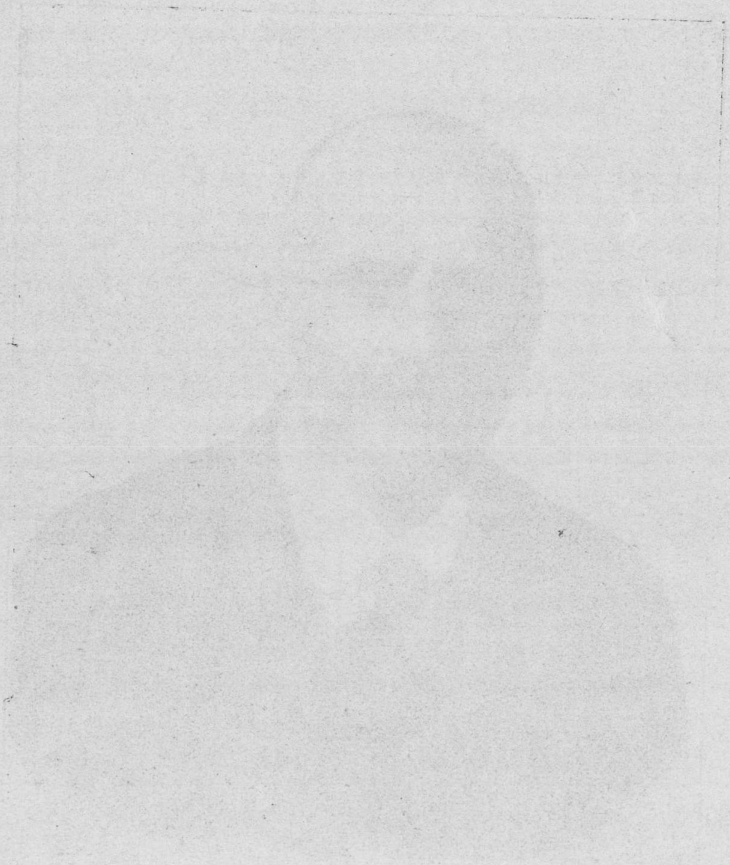

Ἀνωνύμου Μετοχικῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ***Τράπεζα Καλαμῶν.*** Τῇ 10ῃ Μαρτίου 1918 δημοσιεύεται τὸ Β. Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐνεκρίθη τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπέζης.

Ἕδρα τῆς Τραπέζης : αἱ ***Καλάμαι***, μὲ δικαίωμα ἱδρύσεως ὑποκαταστημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Σκοπὸς : ἡ ἐπιχείρησις πάσης φύσεως τραπεζικῶν ἐργασιῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κ.τ.λ. Σύναψις δανείων μετὰ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Λιμενικῶν Ταμείων κλπ. Ἐπιχείρησις παραγγελιοδοχικῶν, μεσιτικῶν καὶ πρακτορειακῶν ἐργασιῶν κ.τ.λ.

Ἑταιρικὸν κεφάλαιον. Τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον ὡρίσθη εἰς δρ. 1,000,000 διηρημένον εἰς 2,000 μετοχὰς πρὸς δρ. 500 ἑκάστη :

Λαϊκὴ Τράπεζα	Μετοχαὶ	400
Διονύσιος Λοβέρδος . . .	»	100
Δημ. Κωστόπουλος . . .	»	1,100
Ἀγαμ. Δάνος	»	400
	Μετοχαὶ	2,000

Διάρκεια. Ἡ διάρκεια τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθη εἰς 50 ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β. Δ. τοῦ ἐγκρίνοντος τὴν σύστασιν αὐτῆς.

Διοίκησις. Τὸ διὰ τὴν πρώτην πενταετίαν Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Διονυσίου Λοβέρδου, Ἰωάν. Φ. Κωστοπούλου, Ἀνδρ. Π. Ματζούνη, Ἀλεξ. Κοριζῆ, Πανάγου Μανίνου, Ἀγαμ. Δάνου καὶ Δημ. Ι. Κωστοπούλου. Ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης ἔτους καταδεικνύει τὴν συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν καὶ τὴν γενομένην πρόοδον.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1918

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ. 411,067.30	
Συνάλλαγμα	» 136,165.35	
Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται . .	» 925,560.65	1,472,793.30
Χρεώγραφα		236,274.15
Προεξοφλήσεις		13,193.20
Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ χρεωγράφων καὶ ἡγγυημένοι λ]σμοὶ		1153,701.05
Προσωρινοὶ λ]σμοὶ (ἐπισιτισμοῦ κ.λ.π.) . . .		689,699.35
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐμπορευμάτων		1252,154.47
Γραμμάτια εἰσπρακτέα καὶ παρ' ἀνταποκριταῖς		18,521.65
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως . . .	Δρ. 14,256.20	
Μεῖον ἀποσβεσθέντων . . .	» 4,256 20	10.000.—
	Δρ.	4,846,337.17

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον	Δρ. 1,000,000.—	
» Ἀποθεματικὸν τακτικὸν	20,116.20	
» » ἔκτακτον	100,000.—	» 30,116.20
Κέρδη καὶ Ζημίαι ὑπόλοιπον εἰς νέον . . .		» 5,193.81
Ταμιευτήριον	1,285,552.70	
Καταθέσεις ἐν ὄψει . . .	2,168.797.—	
» ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ εἰς χρυσὸν	179,934.25	
Τράπεζα Ἰ. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σίας	68,380,253	» 702,664.20
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι		» 1,061.50
Ἀνταποκριταὶ Ἐπαρχιῶν		» 40,446.45
Ἐπισυναλλαγαὶ		» 6,855.01
Μέρισμα Α΄ καὶ Β΄ ἑξαμηνίας 1918 . . .		» 60,000.—
		Δρ. 4,846,337.17

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ,,

ΧΡΕΩΣΙΣ

Εἰς τόκους, ἔξοδα διαχειρίσεως: Μισθοδοσίαι Διευθύνσεως καὶ Προσωπικοῦ . . .	Δρ.	142,461.15
Εἰς ἀποσβέσεις ἐξόδων ἐγκαταστάσεως . . .	»	4,256.20
Τὰ διατιθέμενα καθαρὰ κέρδη	»	100,581.11
	Δρ.	247,298.46

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ἀπὸ τόκους καὶ τοκομερίδια, προμηθείας καὶ διάφορα κέρδη	Δρ.	247,298.46
	Δρ.	247,298.46

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΔΡ. 100.581.11

Εἰς ἀποθεματικὸν τακτικὸν	Δρ.	20,116.20
» ἀποθεματικὸν ἔκτακτον	»	100,000.—
» μέρισμα Α΄ καὶ Β΄ ἑξαμηνίας 1918	»	60,000.—
» φόρους Δημοσίου 5 ο]ο ἐπὶ δρ. 95422 καὶ φόρους ἐπιτηδεύματος	»	5,271.10
» Νέον τὰ ἀφιέμενα	»	5,193.81
	Δρ.	100,581.11

Ἐν Καλάμαις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1918

Ἀτυχῶς ὁ εἰς πάντας ἀγαπητὸς Ἰωάννης Κωστόπουλος δὲν ἐπέπρωτο νὰ ζήσῃ, ἵνα περισσότερον ἀπολαύσῃ τὸ δημιούργημα τόσων μόχθων, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφαντάσθη, νὰ δημιουργήσῃ δηλαδὴ εἰς περίβλεπτον τὴν πρόοδον τῆς ἀγαπητῆς του Μεσσηνίας. Τῇ 15ῃ Μαρτίου 1917 ἀποθνήσκων ἀφῆκεν ἱκανοὺς διαδόχους τελείως ἐξασκηθέντας κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ συνεργασίαν, ἵνα εὐδοκίμως διενθύνωσι τὸ ἔργον ὅπερ ἡ ψυχή του ἐπόθησε πρὸς τιμὴν τόσον τοῦ οἴκου Κωστοπούλου, ὅσον καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ λαοῦ ἐξ οὗ κατάγονται.

Τὴν Τράπεζαν Καλαμῶν διηύθυνε μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ὁ υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Κωστοπούλου Σπυρίδων Ι. Κωστόπουλος. Ἐκ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ 1919 ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς :

Σύνολον Ἰσολογισμοῦ	Δρ.	6,313,314.38
Καταθέσεις ἐν ὄψει	»	2,952,379.67
» ἐπὶ προθεσμίᾳ.. .	»	410,760.20
Ταμιευτήριον	»	1,633,751.55
Καθαρὰ κέρδη	»	185,795.41

Οὐδεμία ἐπιστήμη ἀρκεῖται εἰς τὰς κεκτημένας γνώσεις· διαρκῶς ζητεῖ νέον φῶς. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιστήμην. Τραπεζίτης καλὸς εἶναι ὁ παρακολουθῶν πᾶσαν πρόοδον, ὁ μελετῶν τί γίνεται πέριξ του. Μὲ τοιαύτας ἰδέας καὶ μὲ τοιαύτην ἀπόφασιν ὁ Σπυρίδων Κωστόπουλος, ἀφοῦ διηύθυνε καὶ κατὰ τὸ 1920 μετὰ πολλῆς ἱκανότητος τὴν Τράπεζαν Καλαμῶν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου Ἰσολογισμοῦ, ἀνεχώρησεν εἰς Ἑσπερίαν δι' οἰκονομολογικὰς σπουδὰς καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν μελέτην τῶν νέων μεθόδων καὶ συστημάτων ἐργασίας, ἅτινα κατέστησαν ἀναγκαῖα αἱ πρόοδοι τῆς Τραπεζικῆς Ἐπιστήμης.

Ἤδη ἡ Τράπεζα διευθύνεται ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ τραπεζικοῦ Ν. Κυρηνοπούλου, τὸ δὲ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν κ. κ. Διονυσίου Λοβέρδου Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης ὡς Προέδρου, Σπυρ. Λοβέρδου Διευθυντοῦ Γενικῆς Τραπέζης ὡς Ἀντιπροέδρου, Ἀλ, Κοριζῆ Διευθυντοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Συμβούλου, Πανάγου Μανίνου Τραπεζίτου ἐν Καλάμαις Συμβούλου, Ἀγαμ. Δάνου τῶν Ἀδελ. Δάνου καὶ Σια Συμβούλου, Δ. Ι. Κωστοπούλου τῆς Ἑταιρείας Ι. Φ. Κωστοπούλου καὶ Σιας Συμβούλου καὶ Πάνου Κωστοπούλου Ἐντεταλμένου Συμβούλου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

Ἐνεργητικὸν				*Παθητικὸν*			
Ταμεῖον Τράπεζαι καὶ Τραπεζῖται ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἐξωτερικῷ	Δρ. 3.476.358.59			Κεφάλαιον	Δρ. 1.000.0000—		
Συνάλλαγμα ἐν Χαρτοφυλακίῳ καὶ παρ' ἀνταποκριταῖς	» 2.803.123.31	Δρ	6.279.481.90	Τακτικὸν καὶ Ἔκτακτον Ἀποθεματικὸν	» 461.151.08	Δρ	1.461.154.08
Χρεώγραφα ἰδιοκτησίας Τραπέζης		»	448.139.06	Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ Προθεσμίᾳ	» 5.375.311.55		
Προεξοφλήσεις Ἐμπορικῶν Γραμματίων		»	117.808.75	Ταμιευτήριον	» 2.634.777.75	»	8.010.089.30
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Χρεωγρ. καὶ Ἠγγυημ. λ)σμοὶ		»	1.572.733.45	Ἀνταποκριταὶ (Πιστωταὶ)		»	47.832.05
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν καὶ ἐμπορευμάτων		»	1.229.274.60	Πιστωτικαὶ ἐντολαὶ ἐν ἐκτελέσει		»	470.190.—
Ἀνταποκριταὶ (Χρεῶσται)		»	29.400.25	Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι καὶ Μερίσματα πληρωτέα		»	10.982.30
Χρεῶσται Πιστωτικῶν Ἐντολῶν		»	463.945.25	Προσωρινοὶ διάφοροι Λογαριασμοὶ		»	156.439.96
Ἔξοδα Ἐγκαταστάσεως	Δρ. 35.416.75			Μέρισμα ἔτους 1920		»	100.000.—
Μεῖον ἀποσβέσεως 1920	» 15.416.75	»	20.000.—	Κέρδη κα ζημίαι ὑπόλοιπον εἰς νέον		»	4.098.57
		Δρ.	10.260.783.26			Δρ.	10.260.783.26

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ & ΖΗΜΙΑΙ,,

Χρέωσις			*Πίστωσις*		
Εἰς ἔξοδα Διαχειρίσεως	Δρ.	86.414.16	Ἀπὸ ὑπόλοιπον κερδῶν 1919	Δρ.	7.372.73
Εἰς τόκους Καταθέσεων καὶ Πιστωτικῶν Λ)σμῶν	»	170.418.25	Ἀπὸ τόκους Προμηθείας, Συναλ)κὴν διαφορὰν καὶ διάφορα κέρδη	»	826.020.25
Κέρδη Α' καὶ Β' Ἑξαμηνίας 1920	»	576.560.57			
	Δρ.	833.392.98		Δρ.	833.392.98

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧ. 576.560.57

Εἰς Τακτικὸν ἀποθεματικὸν 20 ο)ο	Δρ.	115.312.10
Εἰς Μέρισμα 10 ο)ο καθαρὸν	»	100.000.—
Εἰς Φόρον καθαρᾶς Προσόδου	»	11.000.—
Εἰς Φόρον κυκλοφορίας μετοχῶν	»	2.500.—
Εἰς Ἀποσβέσεις ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	»	50.000.—
Εἰς Ἀποσβέσεις ἐξόδων ἐγκαταστάσεων	»	15.416.73
Εἰς Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	»	28.233.17
Εἰς Ἔκτακτον Ἀποθεματικὸν	»	250.000.—
Ὑπόλοιπον ἀφιέμενον διὰ τὴν ἑπομένην χρῆσιν	«	4.098.57
	Δρ.	576.560.57

Ἐν Καλάμαις, τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1920.

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Διευθυντὴς
Σ. Ι. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Ὑποδιευθυντὴς
Α. Χ. ΜΑΡΤΥΡΙΔΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ
1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἑρμοῦ καὶ Αἰόλου καὶ ἄνωθεν τοῦ ἱστορικοῦ Καφενείου τῆς ὡραίας Ἑλλάδος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπὶ τῆς πρώτης Δυναστείας ἡμῶν ἀνεβίβαζον καὶ κατέρριπτον τὰς Κυβερνήσεις, ἔκειτο ἡ Λέσχη τῶν ἐμπόρων Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1870. Ἐκεῖ συνερχόμενοι οὗτοι ἑκάστην ἑσπέραν διεπραγματεύοντο, μεταξὺ ἄλλων ὑποθέσεών των, καὶ τὰς ὁμολογίας τῶν ἐκδεδομένων τότε ἐθνικῶν Δανείων τῶν 6.000.000 καὶ 28.000.000 Δραχμῶν, καὶ οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσχηματίσθη κάποια διάθεσις πρὸς μεγαλειτέραν καὶ συστηματικωτέραν περὶ τὰ τοιαῦτα συναλλαγήν. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον δὲ τοῦ ἔτους 1872, ὅτε ἱδρύθη ἡ Πιστωτικὴ Τράπεζα, εὗρε τοὺς θαμῶνας τῆς Λέσχης εὐδιαθέτους πως εἰς χρηματιστικὰς ἐργασίας, καὶ ὀλίγον βραδύτερον, ἤτοι τὸν Μάρτιον τοῦ 1873, ἱδρύθη ἡ Ἑταιρία τοῦ Λαυρίου, τὸν δὲ Μάϊον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἱδρύθη ἡ Τράπεζα τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος, οὕτως ὥστε ἡ κερδοσκοπία εὗρε προσφορώτατον τὸ ἔδαφος εἰς χρηματιστικὰς συμβάσεις καὶ γενικώτερον προσέλαβε χαρακτῆρα, ἠνάγκασε δὲ τὰ τότε μέλη τῆς Λέσχης νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν Προέδρου καὶ μετονομάσωσι τὴν ἐμπορικὴν Λέσχην «Χρηματιστήριον». Ἡ λειτουργία λοιπὸν τοῦ Χρηματιστηρίου ἤρξατο τακτικῶς οὕτως εἰπεῖν ἔκτοτε, δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1873. Ἡ Κυβερνητικὴ ὅμως ἔγκρισις τῆς ἱδρύσεως Χρηματιστηρίου ἐν Ἀθήναις ἐγένετο κατὰ τὸ 1876, ἐπὶ τῆς τότε Κυβερνήσεως Α. Κουμουνδούρου, εἰς ἣν εἶχεν ὑποβληθῇ καὶ Κανονισμὸς πρὸς ἐπικύρωσιν, τὸν ὁποῖον μόλις κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1879 ηὐδόκησεν αὕτη νὰ ἐγκρίνῃ μετά τινων τροποποιήσεων. Τοιουτοτρόπως ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ Χρηματιστήριον ἐν Ἀθήναις καὶ ἐγένοντο αἱ ἀρχιαιρεσίαι αὐτοῦ, παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Κωνστ. Λομβάρδου καὶ τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τὴν 2 Μαΐου 1880. Ἔκτοτε λοιπὸν ἤρξατο κανονικῶς λειτουργοῦν τὸ Χρηματιστήριον ἐν τῇ μεγάλῃ οἰκίᾳ Μελᾶ κατὰ τὴν δυτικὴν αὐτῆς πλευράν, ἔνθα νῦν τὸ Ταχυδρομεῖον.

Ἡ πρώτη αὐτοῦ Ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη, τῇ ἁπλῇ συνενοήσει τῶν μελῶν, ὑπὸ τῶν κ. κ. Μάρκου Ρενιέρη, Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς Προέδρου, καὶ Ἰωάννου Δούμα, Διευθυντοῦ τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης, Παντολέοντος Θεολόγη, Διευθυντοῦ τῆς Βιομηχανικῆς Τραπέζης Μιχαὴλ Ἀντωνοπούλου, Διευθυντοῦ τῆς Ναυτικῆς Τραπέζης «Ἀρχάγγελος» καὶ Κωνσταντίνου Στ. Βούρου Τραπεζίτου, ὡς μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης. Καὶ ὁ μὲν Μάρκος Ρενιέρης δὲν ἀπεδέχθη τὸν διορισμόν του ὡς Προέδρου, διηύθυνον δὲ τὰς ἐργασίας τοῦ Χρηματιστηρίου τὰ τέσσαρα ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1881, ὅτε τὰ μέλη τοῦ Χρηματιστηρίου διὰ ψηφοφορίας ἐξέλεξαν νέαν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ ἐκλεγομένη τακτικῶς ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

»Ἡ ἀνωτέρω τετραμελὴς Ἐπιτροπή, ἡ διοικήσασα τὸ Χρηματιστήριον μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1881, εἶχεν ὑποβάλῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπόμνημα, δι' οὗ ἐξητεῖτο τὴν τροποποίησιν διατάξεών τινων τοῦ Κανονισμοῦ καὶ προσθήκας ἄρθρων, κυρίως δὲ ἐξητεῖτο, ἵνα ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ διοριστέων ἐπισήμων Μεσιτῶν καὶ Κολλυβιστῶν ὁρισθῇ εἰς εἴκοσι πέντε, ἡ δὲ καταβλητέα χρηματικὴ ἐγγύησις πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των εἰς εἰκοσιπέντε χιλιάδας δραχμῶν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τὸν μὲν ἀριθμὸν τῶν Μεσιτῶν ἐνέκρινεν εἰς εἰκοσιπέντε, διορίσασα διὰ Β. Διατάγματος τοιούτους, τὴν δὲ ἐγγύησιν περιώρισε μόνον εἰς πέντε χιλιάδας δραχμῶν, περὶ τῶν ἄλλων δὲ αἰτημάτων ἀπήντησεν, ὅτι ἀνέθηκεν τὴν ἐξέτασιν τούτων εἰς τὸ Νομικὸν Συμβούλιον.

»Τὸ Χρηματιστήριον τρεῖς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του διῆλθε κρίσεις. Α') Κατὰ τὸ ἔτος 1876, συνεπείᾳ ὑπερτιμήσεως τῶν Μετοχῶν τῆς Ἑταιρίας Λαυρίου, σκευωρηθείσης ὑπὸ ὁμάδος πεπειραμένων χρηματιστῶν, κατελθόντων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ ἐπωφεληθέντων τὴν ἀπειρίαν τῆς ἀπονηρεύτου εἰς τὰ τοιαῦτα χρηματιστικὰ τεχνάσματα ἀγορᾶς ἡμῶν. Β'.) Περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1884, ἕνεκεν τῶν αὐτῶν Μετοχῶν τοῦ Λαυρίου, ὧν τὴν τεχνητὴν ἀνατίμησιν ἐπεδίωξε δι' ἀθρόων ἀγορῶν τὸ τότε Συνδικᾶτον, ἀποτελούμενον ὑπὸ τῶν Κ. Βούρου, Δ. Μητσοπούλου καὶ Μ. Νεγρεπόντη, συμπαρασυρθέντων καὶ τούτων εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφήν, δι' ἣν οὐκ ὀλίγον συνετέλεσε καὶ ἡ ἐν τοῖς παρασκηνίοις κρυπτομένη Τράπεζα τῆς Κωνσταντινουπόλεως· οἱ ἀποτελοῦντες δὲ τὸ Συνδικᾶτον ἐκεῖνο ἐφυλακίσθησαν ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς καὶ περιῆλθον, τέλος, εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως. Γ'.) Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1892, συνεπείᾳ τῆς πτώσεως τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης, ἥτις περεκκλίνασα τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς εἶχε καταστῇ παικτικὸν Γραφεῖον καὶ παρεσκεύασε τὸ μοιραῖον τέλος, ὅπερ εἶναι ὁ κλῆρος ὅλων τῶν ὁμοειδῶν Τραπεζῶν, κατελείφθη δὲ εἶτα ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῶν τοιούτων ἀλογίστων χρηματιστικῶν ἀγώνων εἰς τὴν ἀντίζηλον καὶ ἀντίπαλον Τράπεζαν Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ τελευταία αὕτη τὴν αὐτὴν ὑπέστη τύχην, διαλυθεῖσα μὲν ἡσύχως καὶ ἀθορύβως, ἀλλὰ καὶ κατασυντετριμμένη. Κατελείφθη δὲ ἔκτοτε ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῶν παραβόλων καὶ ἐκτρόπων χρηματιστικῶν ἐργασιῶν εἰς ἄλλους, οἵτινες ἐπωφελοῦντο τὰς ἑκάστοτε ἐξάψεις τῆς ἀχαλινώτου κερδοσκοπίας.

»Τὸ Χρηματιστήριον, μεθ' ὅλον τὸν ἀτελῆ Κανονισμὸν καὶ τὸν πλημμελῆ ὀργανισμὸν αὐτοῦ, μεγάλως οὐχ ἧττον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας ὑπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους ἐπόψεις, ἐὰν δὲ ἡ πολιτεία ἐδείκνυε στοργήν τινα καὶ ἐπίβλεψιν εἰς τὸ ἵδρυμα αὐτό, πολλὰ κεφάλαια ὁμογενῶν καὶ ξένων ἤθελον εἰσρεύσῃ πρόθυμα εἰς τὴν χώραν, διότι τὸ χρῆμα, ὅπου εὑρίσκει ἀσφάλειαν εἰς τὴν τοποθέτησιν καὶ ἐγγύησιν περὶ τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐκεῖ καὶ προστρέχει. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὸ Χρηματιστήριον θεωρεῖται ἡ βάσις, τὸ βαρόμετρον, οὕτως εἰπεῖν, τῆς εὐεξίας καὶ εὐημερίας τῆς χώρας, ἐξ ἧς ἐξήρτηται καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους. Εἶνε δὲ τῇ ἀληθείᾳ περίεργον πῶς, ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας λειτουργοῦντος τοῦ Χρηματιστηρίου, οἱ ἐν αὐτῷ συναλλασσόμενοι ἔδειξαν πάντοτε τοσαύτην ἀκρίβειαν, τάξιν καὶ ἐντιμότητα ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν, οὐδεμίαν δὲ ὑπερβολὴν λέγομεν διατεινόμενοι, ὅτι τοὺς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ συναλλασσομένους μόνη ἡ καλὴ πίστις μέχρι σήμερον διέπει.

»Πεπλανημένως δὲ σταθμίζουσι καὶ ἐκτιμῶσι τὰ πράγματα καὶ κακὴν ὑπηρεσίαν προσφέρουσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες πολλάκις διὰ τῆς δράσεώς των προκαλοῦσι χρηματιστικὴν δυσφορίαν καὶ περιάγουσι τὸ Χρηματιστήριον εἰς πολὺ στενόχωρον θέσιν. Τὰ τοιαῦτα δὲν διαφεύγουσι τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν χρηματιζομένων, δυσμενῶς δὲ σχολιάζονται, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψει τοὺς στενοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουσιν ἀρρήκτως τὰ συμφέροντα τοῦ Χρηματιστηρίου μὲ τὸν κοινωνικὸν πλοῦτον, τὸν ἐνδεδυμένον εἰς Μετοχικὰς Ἀξίας, οὐδὲ ὑπολογίζουσιν, ὡς μὴ ὤφειλεν, ὅτι ἔκρηξις χρηματιστικῆς κρίσεως θὰ ἔχῃ ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα οὐ μόνον τὴν ἔκπτωσιν τῶν Μετοχικῶν Ἀξιῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν χρεωγράφων, θέλει δὲ προκαλέσῃ τὴν δυσπιστίαν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κεφαλαίων, ἰδίως τῶν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Ἑταιρικὰς Ἀξίας ἐνδεδυμένων, καὶ τέλος θὰ ἔχῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα διὰ τὴν ἡμετέραν ἀγορὰν καὶ τὰ μετ' αὐτῆς συνδεόμενα Πιστωτικὰ καὶ Ἑταιρικὰ ἱδρύματα».

Τοιαῦτα γράφει εἰς τὸ βιβλίον του «Χρηματιστικὴ κλεὶς», ἐκδοθὲν τῷ 1908, ὁ μέχρι τοῦ ἔτους τούτου Γραμματεὺς τοῦ Χρηματιστηρίου Ν. Γ. Νικολαΐδης.

Αὐτὸς οὗτος ὁ βίος τοῦ Ν. Γ. Νικολαΐδου μᾶς παρέχει πιστὴν εἰκόνα τῶν τότε χρηματιστικῶν ἀντιλήψεων καὶ τοῦ χρηματιστικοῦ πυρετοῦ, ὅστις διακατεῖχεν ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα. Τῷ 1869 ὁ Νικολαΐδης ἐγγράφεται εἰς τὴν Φαρμακευτικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῷ δὲ 1871 τῇ συστάσει τοῦ πατρικοῦ του φίλου Μάρκου Ρενιέρη πρὸς τὸν τότε Καθηγητὴν τῆς Γενικῆς Χημείας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀνασιάσιον Χρηστομᾶνον προσλαμβάνεται βοηθὸς εἰς τὸ Χημεῖον. Τῷ 1872 ὅμως ὅτε τὴν Ἑλλάδα ἅπασαν εἶχε καταλάβει ἡ μεταλλομανία, ἕνεκα τοῦ φλέγοντος ζητήματος τοῦ Λαυρίου καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρίας «Ἱλαρίων Ροὺ καὶ Σερπιέρης», ὁ δὲ ἀείμνηστος Ἀνδρέας Συγγρὸς εἶχε μετακαλέσει δύο εἰδικοὺς ἐπιστήμονας, ἕνα μεταλλειολόγον καὶ ἕνα χημικόν, οἵτινες μετὰ τοῦ Καθηγητοῦ Χρηστομάνου εἰργάζοντο ἐπὶ τῶν σκωριῶν καὶ ἐκβολάδων τοῦ Λαυρίου, τότε μεθυσθεὶς ἐκ τῶν ἐλπιζομένων φανταστικῶν κερδῶν ὁ Νικολαΐδης ἐγκαταλείπει καὶ Φαρμακευτικὴν καὶ Χημείαν, ἵνα ἀγοράσῃ μετοχὰς τῆς ἱδρυθείσης Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λαυρίου τῇ βοηθείᾳ τοῦ παλαιμάχου χρηματιστοῦ Σ. Ἀγγελοπούλου. Εἰς ἡλικίαν εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους κατέστη τακτικὸς θαμὼν τῆς Ὡραίας Ἑλλάδος καὶ προσλαμβάνεται ὡς ἀναπληρωτὴς τοῦ τότε Γραμματέως τῆς Χρηματιστικῆς Λέσχης Σπυρ. Ζαχαρίτσα ἀπὸ δὲ 1874 γίνεται ὁριστικὸς Γραμματεὺς καὶ ἐργάζεται ἀμισθὶ μέχρι τοῦ 1880, ὁπότε τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους τούτου ἀναγνωρισθέντος ἐπισήμως τοῦ Χρηματιστηρίου διωρίσθη Γραμματεὺς τῆς τότε Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Κ. Βούρου Π. Θεολόγη, Ἰωάν. Δούμα, Μ. Ἀντωνοπούλου ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν ἑκατὸν (100).

Ἐκτὸς τοῦ Ν. Γ. Νικολαΐδου καὶ ὁ διατελέσας ἐπόπτης τοῦ Χρηματιστηρίου Γερασ. Λυκιαρδόπουλος τὰ αὐτὰ σχεδὸν γράφει περὶ Χρηματιστηρίου ἐν ἀθριδίῳ δημοσιευθέντι εἰς τὰς «***Ἑλληνικὰς Προόδους***» τοῦ Π. Ξαρχάκου καὶ Θεμ. Φιλαδελφέως ἐκδοθείσας τῷ 1908.

Ἡ ἀποστολὴ βεβαίως τοῦ Χρηματιστηρίου ὡς βαρομέτρου τῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως τῆς χώρας εἶναι σπουδαιοτάτη ἐπιδρῶσα ἐπὶ τοῦ κινητοῦ πλούτου τὸν ὁποῖον εἴτε προσελκύει ἄφθονον καὶ τοιουτοτρόπως αὐξάνει τὴν προσφορὰν χρήματος διευκολύνοντος τὰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις διὰ τῶν ὁποίων συντελεῖται ἡ πρόοδος καὶ αὔξησις τῶν Οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, εἴτε ἀντιθέτως φυγαδεύει τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον ἀλλαχοῦ ἐπιζητεῖ τὴν ἐπένδυσιν εἰς ἀσφαλεστέρους τίτλους καὶ ἀξίας, ὅταν ἡ κακὴ ἀντίληψις περὶ τῶν Χρηματιστηριακῶν μεθόδων μεταβάλλῃ τὸ Χρηματιστήριον εἰς Γολγοθᾶν τῶν εὐφαντάστων καὶ ἀνερματίστων συνειδήσεων.

Εἰς τὸ ἀρτισύστατον Ἑλληνικὸν Βασίλειον, τὸ ὁποῖον μετὰ ἔνδοξον ἑπταετῆ ἀγῶνα ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του, ἦτο ἐπόμενον ὁ Χρηματιστηριακὸς θεσμὸς νὰ προσκρούσῃ καὶ νὰ παρασύρῃ πολλούς. Ἡ ἰδέα τοῦ κέρδους ὑποθαλπομένη ὑπὸ τῆς ἐλπίδος πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου καὶ εὐμαρείας, εἶναι τόσον προσφιλής, πλάττει τόσα ὄνειρα διὰ τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν δύσκολον ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὥστε οὐδὲν παράδοξον, ἐὰν ὑπὸ τὸ γλυκὺ κλίμα τῆς Ἀττικῆς οἱ εὐφάνταστοι κάτοικοι τοῦ ἱστεφοῦς Ἄστεως κατελήφθησαν ὑπὸ χρηματιστικοῦ παροξυσμοῦ. Ἡ Ἑλλὰς ὅλη μετεβλήθη εἰς μέγα μεταλλεῖον, ἡ ἵδρυσις ἀλλεπαλλήλων μεταλλευτικῶν Ἑταιριῶν ἔπειθε τοὺς πάντας περὶ τοῦ μέλλοντος κέρδους. Οἱ ἔχοντες οἰκονομίας ἀπὸ τοῦ Ἀρεοπαγίτου μέχρι τοῦ χειρώνακτος καὶ τῆς πτωχῆς παραμάνας, ἥτις ἐγκατέλιπε τὸν σύζυγον καὶ τὸ μικρὸ χωριό της, ἵνα ἔλθῃ ὡς τροφὸς εἰς τὰς Ἀθήνας, διέθεσαν αὐτὰς εἰς ἀγορὰν μετοχῶν. Τὸ κατρακύλισμα ἐπῆλθε τὰ δὲ μικρὰ κεφάλαια ἀπερροφήθησαν διαλυθέντων καὶ τῶν ὡραίων ὀνείρων. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους ἐσταμάτησε τὸ κακόν. Τοῦ Κράτους ὅμως ἡ ἀποστολὴ δὲν εἶναι νὰ σταματᾷ τὸ κακόν, τὰ καθήκοντα τῶν Κυβερνώντων δὲν εἶναι τοιαῦτα, ἀλλὰ τοὐναντίον ***προληπτικά, καθοδηγητικά.*** Τὰ παράπονα δι' ἔλλειψιν Κυβερνητικῆς ἀντιλήψεως εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Νικολαΐδου καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Λυκιαρδοπούλου εἶναι δίκαια, ἀλλὰ τὸ Κράτος εἶχε τόσα νὰ ἐπιτελέσῃ ὑψηλὰ καθήκοντας τόσον ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πολιτικῇ, ὅσῳ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ ὑπὲρ τῶν στενάζόντων ὑπὸ τὴν δουλείαν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ σχεδὸν ἀκατόρθωτον νὰ παρακολουθῇ τὰ τεχνάσματα καὶ τὰς πονηρίας ὀλίγων ἰδιωτῶν κερδοσκόπων.

Εὐτυχῶς τὰ πράγματα λαμβάνουσιν ἤδη τὴν κανονικὴν αὐτῶν ὁδόν.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Ὑπουργείου ***τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας*** μὲ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν τῆς ἐποπτείας ἐπὶ τῶν Τραπεζιτικῶν, τῶν Χρηματιστηριακῶν καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἔθεσε τέρμα εἰς πᾶσαν κερδοσκοπικὴν ἐκμετάλλευσιν, τὸ δὲ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν ἱστάμενον ὑψηλὰ θὰ ἐπιτελέσῃ τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον παρέχον τὴν ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν πρὸς τε τὰ Ἑλληνικὰ καὶ ξένα κεφάλαια, περὶ τῆς ἀσφαλοῦς αὐτῶν ἐπενδύσεως εἰς Ἀξίας ἐπιτυχῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ μεγένθυσις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ συντελουμένη Ἐθνικὴ ἀποκατάστασις ἀνοίγει νέους Οἰκονομικοὺς ὁρίζοντας μὲ σπουδαιότατας διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα· εἰς τοὺς ὁρίζοντας τούτους καλεῖται τὸ Χρηματιστήριον νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ νὰ διευκολύνῃ τὰς Ἑλληνικὰς προσπαθείας εἰς τὸ νέον ἐκπολιτιστικὸν ἔργον τὸ ὁποῖον παρεσκεύασεν ἡ ἀνδρεία τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου εἰς τὴν Μακεδονίαν, Ἤπειρον, Θρᾴκην καὶ Μικρὰν Ἀσίαν.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ—ΜΕΛΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΠΟΠΤΑΙ—ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ἐκ τῆς οἰκίας Μελᾶ, ὅπου νῦν τὸ Ταχυδρομεῖον, μετεφέρθη τὸ Χρηματιστήριον εἰς τὴν γωνιαίαν οἰκίαν ἐπὶ τῶν ὁδῶν Σοφοκλέους καὶ Αἰόλου. Ἐκ τοῦ δευτέρου τούτου οἰκήματος μετεκομίσθη τρίτην φορὰν εἰς τὴν παραπλεύρως μεγάλην οἰκίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους, ἥτις ἠγοράσθη ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου, ἀλλ' ἀποτυχούσης, ἕνεκα οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, τῆς μονίμου διατηρήσεως τοῦ Χρηματιστηρίου ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἐξηγοράσθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Παντιᾶ Ράλλη, ἵνα μεταπωληθῇ εἰς τὸν Γρηγ. Ἐμπεδοκλῆν καὶ τὴν Τράπεζαν Ἐμπεδοκλέους. Τετάρτην πλέον φορὰν τὸ Χρηματιστήριον μετακινεῖται εἰς τὸ νῦν οἴκημα ὅπου καὶ εὑρίσκεται μονίμως ἐγκαθιδρυθέν.

ΜΕΛΗ

Μέχρι τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1918 τὰ μέλη τοῦ Χρηματιστηρίου ἐξελέγοντο διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν ἐγγεγραμμένων Χρηματιστῶν ἐν Γενικῇ Συνελεύσει. Ἐκ τῶν μελῶν ἐνιαυσίως ἐξελέγετο ἡ Ἐπιτροπεία τοῦ Χρηματιστηρίου. Διὰ τοῦ νόμου ὅμως τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1918 τὰ μέλη διηρέθησαν εἰς δύο τάξεις εἰς ***Χρηματιστὰς*** καὶ ***Μεσίτας*** καὶ οἱ μὲν Χρηματισταὶ διορίζονται διὰ Β. Δ. μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἑδρεύοντος Χρηματιστηριακοῦ Συμβουλίου, οἱ δὲ Μεσῖται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ αὐτοῦ Χρηματιστηριακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας. Ἕκαστος Χρηματιστὴς ὀφείλει νὰ ἔχῃ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὡς ἐγγύησιν δραχμὰς 75.000, ὁ δὲ μεσίτης 10.000.

ΠΟΡΟΙ

Τὸ Ταμεῖον τοῦ Χρηματιστηρίου ἀποτελεῖται ἐκ συνδρομῶν τὰς ὁποίας καταβάλλουσιν αἱ Τράπεζαι καὶ Ἑταιρεῖαι τῶν ὁποίων οἱ τίτλοι γίνονται ἀντικείμενον διαπραγματεύσεως ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ καὶ ἐκ τῶν συνδρομῶν τῶν Χρηματιστῶν καὶ Μεσιτῶν.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου ἀπετελέσθη ***Ἀνώνυμος Ἑταιρεία*** ἥτις ἠγόρασε τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους ἀκίνητον ἔνθα νῦν τὸ Χρηματιστήριον μετὰ τοῦ συνεχομένου μεγάλου κτιρίου τοῦ ἔχοντος πρόσοψιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου πρὸς εὐρυνσιν καὶ μεταρρύθμισιν τοῦ Χρηματιστηριακοῦ Μεγάρου, ἵνα εὐκολώτερον διεξάγωνται αἱ ἐν αὐτῷ ἐργασίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1881 μέχρι τοῦ 1908, ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου ἐξελέγησαν οἱ ἑξῆς Πρόεδροι τῶν ἐνιαυσίων ἐπιτροπῶν:

Ἀλέξανδρος Αὐγερινός,
Νικόλαος Σπαθῆς,
Πλάτων Νεγρεπόντης,
Δημήτριος Δημητρακόπουλος (ἑπτάκις),
Γεώργιος Παππᾶς,
Ξενοφῶν Παύλου,
Θεμιστοκλῆς Δημαρᾶς,
Θωμᾶς Κωνσταντινίδης (δίς),
Ξενοφῶν Κυριαζῆς (δίς),
Παῦλος Σκουζὲς (δίς),
Κωνσταντῖνος Ἀραβαντινός,
Δημοσθένης Σαμιωτάκης,
Νικόλαος Βάμβας,
Μελτιάδης Γιαννόπουλος (τετράκις),
Κωνσταντῖνος Ποτέσσαρος (δίς),
Πέτρος Πετρίτσης (πεντάκις),
Κωνσταντῖνος Τροχάνης,
Χαρίλαος Δημητριάδης,
Δημήτριος Ἡλιόπουλος (πεντάκις),
Γεώργιος Κατσελίδης (δίς).

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ 1908—1921

Χαρ. Δημητριάδης
Ν. Ναδίρης (τρὶς)
Ι. Παππᾶς (δεκάκις)
Στ. Φούντης
Δ. Δημόκας
Μ. Φουντουκλῆς
Γ. Φραγκιάδης.

Τῇ 4ῃ Ἀγούστου 1921 κατόπιν Γενικῆς τῶν Μελῶν Συνεδρίας ἐξελέγη ἡ κάτωθι Ἐπιτροπεία τοῦ Χρηματιστηρίου:

Γ. Φραγκιάδης Πρόεδρος
Παν. Θεοφιλόπουλος Ταμίας
Δημ. Δημόκας Μέλος
Μιχ. Γαλανὸς »
Ι. Φωτέου »

ΕΠΟΠΤΑΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1873 μέχρι τοῦ Μαΐου τοῦ ἔτους 1880 τὸ Χρηματιστήριον διηυθύνετο μόνον ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, τοιοῦτοι δὲ ἐχρημάτισαν οἱ Γ. Ἰγγλέσης, Κυρ. Βαλώσης, Π. Μωραΐτης, Θ. Στάγκαλης, Κ. Χιονᾶς καὶ Ξ. Κυριαζῆς.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Μαΐου 1880, ὅτε ἀνεγνωρίσθη τὸ Χρηματιστήριον, Ἐπόπται διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ ἑξῆς. Ἐμμ. Φραγκιάδης ἀπὸ Μαΐου 1880 μέχρις Ἀπριλίου 1882. Ε. Ἀγαλλόπουλος, ἀπὸ Ἀπριλίου 1882 μέχρις Ἰανουαρίου 1885, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰανουαρίου 1885 μέχρι Δεκεμβρίου 1886, καταργηθείσης τῆς θέσεως τοῦ Ἐπόπτου σιωπηρῶς λόγῳ οἰκονομίας, ἀνετέθησαν καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἐπόπτου εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Χρηματιστηρίου. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ὅμως 1887 διωρίσθη αὖθις τακτικὸς Ἐπόπτης ὁ Κ. Πολυμέρης, διατελέσας τοιοῦτος μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1892. Ἀπὸ τοῦ Μαΐου δὲ 1892 μέχρι Δεκεμβρίου 1892 ἡ ἐποπτεία ἀνετέθη αὖθις εἰς τὸν Γραμματέα, κατόπιν ἀπὸ Ἰανουαρίου τοῦ 1893 μέχρι τοῦ Αὐγούστου ἰδίου ἔτους διετέλεσεν Ἐπόπτης ὁ Γ. Λυκιαρδόπουλος, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δὲ καὶ Ὀκτώβριον ἰδίου ἔτους ὁ Π. Μπενούκας, ἀπὸ δὲ τοῦ Νοεμβρίου 1893 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1903, ἤτοι ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ὁ Σ. Γέροντας, καὶ τέλος ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1904 καὶ ἐφεξῆς ὁ Δ. Μακκᾶς. Τὸν κ. Δ. Μακκᾶν ἐν τῇ θέσει τοῦ Ἐπόπτου διεδέχθη ὁ Γεώργ. Σιεφ. Τρυπούσης. Διὰ τοῦ νέου νόμου 1308 περὶ Κυβερνητικῆς ἐποπτείας διωρίσθη καὶ πάλιν ὁ Δ. Μακκᾶς, τοῦτον καὶ πάλιν διεδέχθη διὰ νέου διορισμοῦ ὁ κ. Τρυπούσης διατελῶν μέχρι σήμερον ὡς τοιοῦτος.

Γραμματεὺς τῆς Κυβερνητικῆς ἐποπτείας διωρίσθη τὸ πρῶτον ὁ Παν. Μπενῆ-Ψάλτης, σήμερον διεδέχθη τοῦτον ὁ Ἀπόστολος Παπαδῆμος.

Γραμματεὺς τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνων μέχρι τοῦ 1908 ὑπῆρξεν ὁ ***Ν. Γ. Νικολαΐδης***· τοῦτον ἀπὸ τοῦ 1909—1920 διεδέχθη ὁ ***Σόλων Βούλγαρης,*** καὶ τοῦτον σήμερον ὁ ***Παναγιώτης Μπενῆ-Ψάλτης.***

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΙ—ΜΕΣΙΤΑΙ

Μετὰ τὰ ἐκτενῆ περὶ μιᾶς ἑκάστης τῶν Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν ἄρθρα ἐπιγραμματικῶς ἀναφέρομεν καὶ τὰς ἑξῆς ἰδιωτικὰς Τραπέζας, Τραπεζιτικὰ καὶ Χρηματιστικὰ Γραφεῖα :

1) Τὴν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοραῆ 1 Τράπεζαν τῶν ***Ἀδελφῶν Μαρίνου***, μίαν τῶν παλαιοτέρων ἰδιωτικῶν Τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων.

2) Τὴν Τράπεζαν ***Α. Παναγιωτοπούλου*** ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τῆς Ἀκτῆς Ποσειδῶνος ἀριθ. 6. Διευθυντὴς ὁ Τάκης Α. Παναγιωτόπουλος,

3) Τὴν Τράπεζαν τῶν ***Ἀδελφῶν Μαρούλη*** ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Μακρᾶς Στοᾶς ἀριθ. 30. Διευθυντὴς ὁ Γ. Ε. Φακίρης.

4) Τὴν Τράπεζαν τῶν ***Ἀδελφῶν Ράλλη***, τῆς ὁποίας ἕδρα εἶναι ἡ Μιτυλήνη, ὑποκατάστημα δὲ ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Μακρᾶς Στοᾶς. Διευθυντὴς ὁ κ. Κωνσταντῖνος Λαμπρίδης.

ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΣ

Σταῦρον Σ. Φούντην, ἔχοντα τὸ γραφεῖόν του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους.

Ὁ κ. Σ. Κ. Φούντης, ἐξ Ἀθηνῶν καταγόμενος, εἶναι υἱὸς παλαιοῦ ἐμπόρου γεννηθεὶς τῷ 1868. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀνακηρυχθεὶς διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας. Ἐπὶ πενταετίαν διετέλεσε Σχολάρχης καὶ Καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις, εἶτα παραιτηθεὶς διηύθυνε τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας ὑπὸ ὁμάδος Καθηγητῶν ἱδρυθὲν ἰδιωτικὸν Λύκειον ***«Τὸ Ἐθνικὸν Λύκειον»*** ἐπὶ πενταετίαν.

Ἀποσυρθεὶς τοῦ Ἐθνικοῦ Λυκείου ἱδρύει ἴδιον Λύκειον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ὅπου σήμερον ἡ Πολυκλινική, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας διευθύνει ἐπὶ μίαν ἔτι τριετίαν. Αἱ μελέται ὅμως περί τε τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς Οἰκονομίας πείθουσι τὸν κ. Φούντην, ὅτι ἀλλαχοῦ ἠδύνατο νὰ δράσῃ ἐπωφελέστερον, δι' ὃ ἐγκαταλείψας ὁριστικῶς τὸν Λόγιον Ἑρμῆν ἐξελέγη μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν τῷ 1904. Οἱ νέοι συνάδελφοι τιμῶντες τὸν κ. Φούντην διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἐργατικότητά του πολλάκις ἐξέλεξαν αὐτὸν μέλος τῶν Ἐπιτροπειῶν τοῦ Χρηματιστηρίου, τῷ δὲ 1920 καὶ Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπείας του Χρηματιστηρίου. Ἐπειδὴ ὁ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθεὶς νόμος περὶ τοῦ Χρηματιστηρίου ἦτο ἐν πολλοῖς ἐλλιπὴς καὶ δυσεφάρμοστος ὁ κ. Φούντης κατώρθωσε νὰ μεταρρυθμίσῃ τοῦτον ἡ Κυβέρνησις, ὥστε νὰ γίνῃ ἐφαρμοστός, τοῦτο δ' ἐπετεύχθη δι' ἀλλεπαλλήλων νομοθετικῶν διαταγμάτων.

Ὡς Πρόεδρος πλὴν τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου προέβη εἰς ἵδρυσιν Ἀνωνύμου Ἑταιρείας ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου, ἥτις ἠγόρασε τὸ οἴκημα, ὅπου εἶναι σήμερον τὸ Χρηματιστήριον διὰ λ]σμὸν τῶν μελῶν αὐτοῦ. Ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν μεταφορῶν τῶν ἀξιῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ.

Ἐπίσης ἵδρυσε γραφεῖον ἐκκαθαρίσεως, τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον λειτουργεῖ ἄριστα. Ἐπειδὴ οἱ τόκοι τῆς μεταφοτῶν ἀξιῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ εἶχον ἀνέλθει εἰς 30 ο]ο περίπου, ἐνεργήσας ἐπέτυχε τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης παραχώρησιν παγίων ὑπὲρ τῶν Χρηματιστῶν δανείων ἐκ 10.000.000 δρ. πρὸς 7 ο]ο διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μεταφορᾶς. Ἔκτοτε οἱ τόκοι τῆς μεταφορᾶς κατῆλθον εἰς 8-10 ο]ο.

Ὑπῆρξεν ὁ κύριος συντελεστὴς τῆς τροπῆς τοῦ κοινοῦ πρὸς ἀγορὰν τῶν ἐθνικῶν δανείων, εἰς δὲ τὸν κ. Φούντην κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία τοῦ δανείου τῶν 300.000.000, ὅστις δι' ἐμπεριστατωμένων διαλέξεων καὶ ἀριθμῶν ἀπέδειξεν οὐχὶ μόνον τὴν ἐθνικὴν ὠφέλειαν, ἀλλὰ καὶ τῶν Μετόχων τὰς ὠφελείας καὶ τὴν παρεχομένην ἀσφάλειαν.

Ὑπῆρξε Σύμβουλος εἰς τὴν Τλάπεζαν Ἀθηνῶν, τὴν Ἑνιαίαν, Πυριτοδοποιεῖον, Ἑταιρίαν Γ. Ἡσαΐα ἀπεχώρησε δὲ ἕνεκα τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου περὶ Χρηματιστῶν. Ὡς σύμβουλος τῆς Ἑνιαίας ἐνήργησε τὴν κατάργησιν τῶν μεταξὺ τῆς Ἑνιαίας καὶ τῶν Οἰνοποιητικῶν Ἑταιριῶν ὑφισταμένων συμβάσεων, αἵτινες ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργείου ἐθεωρήθησαν ὡς συμβάσεις ἀνήθικοι.

Ζαχ. Πασχαλῖγκον, ἐκ Μεσσηνίας καταγόμενον καὶ διατελέσαντα δικηγόρον παρ' ἅπασι τοῖς δικαστηρίοις καὶ Διευθυντὴν Ἀσφαλειῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1920 ἀσχολεῖται εἰς τὰ Χρηματιστικά.

Χρηματιστὴς διωρίσθη δυνάμει τοῦ νέου νόμου περὶ Χρηματιστηρίου τὸν Μάρτιον τοῦ 1918.

Ὁ κ. Πασχαλῖγκος εἶναι Διευθυντὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολὴν τῆς Ἑταιρίας τῶν ***Γενικῶν Ἀσφαλειῶν***

Ο ΦΟΙΝΙΞ

ἥτις ἱδρύθη τῷ 1860 ἐν Βιέννῃ μὲ Κεφάλαιον καταβεβλημένον ἑταιρικὸν καὶ ἀποθεματικὸν 1.350.000.000.

Ἀσφαλίζει τοὺς κινδύνους Ζωῆς—Πυρὸς—Θαλάσσης—Χαλάζης.

Σόλωνα Βούλγαρην δικηγόρον, ὅστις διεδέχθη ὡς γραμματεὺς τοῦ Χρηματιστηρίου τὸν ἀποχωρήσαντα Ν. Γ. Νικολαΐδην ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν συντελέσας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Χρηματιστηρίου, Εἰς τὸν Σόλωνα Βούλγαρην ὀφείλεται ἡ σύνταξις τῶν ἐκδοθεισῶν Ἐπετηρίδων τοῦ Χρηματιστηρίου.

ΣΤΑΥΡΟΣ Κ. ΦΟΥΝΤΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΜΙΧΑΗΛ ΓΑΛΑΝΟΥ

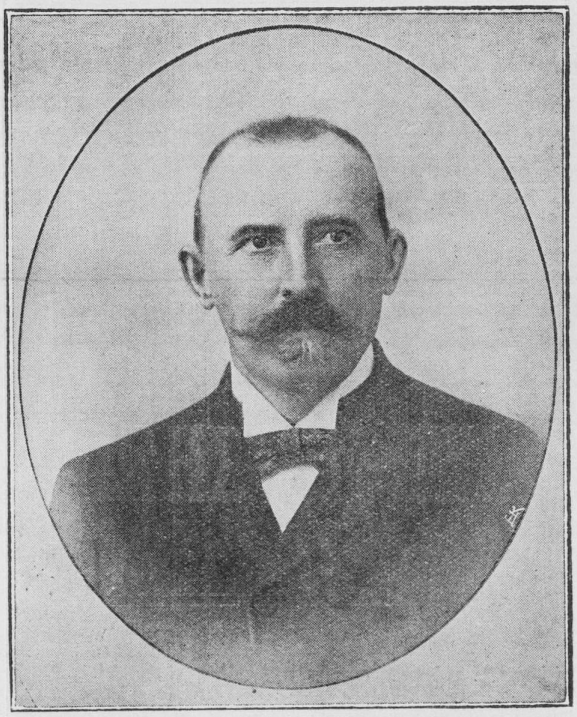

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ

Ὁ Κος Μιχαὴλ Γαλανὸς ἐξ Ἄνδρου καταγόμενος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἀντωνίου Γαλανοῦ τοῦ γνωστοτάτου παρὰ τῷ Τραπεζικῷ καὶ Χρηματιστικῷ κόσμῳ Ἀθηνῶν διὰ τὴν προσήνειαν καὶ εὐγένειαν πρὸς πάντας, τοῦ ἱδρύσαντος ἓν τῶν παλαιοτέρων Τραπεζικῶν γραφείων. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν μετέβη εἰς Ζυρίχην τῆς Ἑλβετίας, ὅπου ἐσπούδασεν Ἐμπορικὰς ἐπιστήμας. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα τῷ 1910 συνειργάσθη μετὰ τοῦ πατρός του μέχρι τοῦ 1911 ὅτε ἀποχωρήσαντος τούτου ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γραφείου τὸ ὁποῖον μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας καὶ τάξεως ἐξακολουθεῖ τὰς Τραπεζικὰς καὶ Χρηματιστικὰς ἐργασίας του. Μετέσχε τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν διοικουσῶν τὸ Χρηματιστήριον ἤδη δὲ διατελεῖ ὡς μέλος τῆς ἐσχάτως ἐκλεγείσης ἐπιτροπείας τοῦ 1921δεόντως τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν συναδέλφων του Χρηματιστῶν.

ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΣ

Τὸν κ. Ἰωάννην Παππᾶν ἔχοντα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου ἐν Ἀθήναις ἓν τῶν παλαιοτέρων Χρηματιστικῶν Γραφείων.

Τὸ γραφεῖον τοῦτο ἀσχολούμενον εἰς Τραπεζιτικὰς ἐργασίας ἱδρύθη τῷ 1854 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Δημητρ. Ι. Παππᾶ πατρὸς τοῦ κ. Ἰωάννου Δ. Παππᾶ ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἔνθα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐχρημάτισε καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Τῷ 1886 συνεστήθη Ὑποκατάστημα ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ υἱοῦ Ἰωάννου Παππᾶ, ὅστις ἐνεγράφη ὡς τακτικὸν μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν τῷ 1896 καὶ σὺν τῇ Τραπεζιτικῇ ἐργασίᾳ ἤρχισε τὸ νέον γραφεῖον καὶ τὴν ἐκτέλεσιν χρηματιστικῶν ἐντολῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν. Τῷ 1909 δεόντως τιμώμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου ὁ κ. Παππᾶς ἐξελέγη Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ πλὴν βραχυτάτων διακοπῶν παρέμεινεν ἐν τῷ ἀξιώματι τούτῳ μέχρι τοῦ 1919 ὁπότε παρητήθη. Ἐπὶ τῆς Προεδρίας τοῦ κ. Παππᾶ κατὰ τὸ 1912 ἅμα τῇ ἐκρήξει τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου συνεπείᾳ ἐπελθούσης ἀδυναμίας ἐκτελέσεως τῶν ὑποχρεώσεων ἰριῶν Χρηματιστῶν ἐπῆλθε σοβαρὸς κλωνισμὸς εἰς τὰς Χρηματιστηριακὰς συναλλαγάς, ὅστις διὰ πρωτοτύπου καὶ ἀξίου λόγου συνδυασμοῦ ἤτοι διὰ παρεμβάσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ ἐνεχυριάσεως τῶν μὴ παραληφθεισῶν ἀξιῶν ὑπὸ τῶν ἐν ἀδυναμίᾳ εὑρισκομένων χρηματιστῶν παρὰ ταῖς ἐν Ἀθήναις Τραπέζαις, Ἐθνικῇ, Ἰονικῇ, Ἀνατολῆς, Ἀθηνῶν, Λαϊκῇ, ἀπεσοβήθη τελείως, αἱ δὲ ἐργασίαι ἐπανελήφθησαν κανονικῶς ἐν βραχυτάτῳ δὲ χρόνῳ κατωρθώθη ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἐν λόγῳ λογαριασμῶν, οἵτινες καὶ ἀπέδωκαν κέρδος χιλιάδων τινων δραχμῶν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Χρηματιστηρίου. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς δημοσιευθείσης τῷ 1913 ἐμφαίνεται ἡ ἀξιέπαινος ἀντίληψις τῶν διευθυνόντων τὰς Τραπέζας θερμὸς δὲ ἔπαινος δέον νὰ ἀπονεμηθῇ ἰδίᾳ εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Βαλαωρίτην, Ἰωάν. Εὐταξίαν, Μανουὴλ Καμάραν, Δ. Ἡλιόπουλον, Διονύσιον Λοβέρδον, οἵτινες πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑποστήριξιν παρέσχον, ὅπως μὴ διαταραχθῇ ἡ ὑψηλὴ ἀποστολὴ τοῦ Χρηματιστηρίου. Τὸ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως κέρδος ὑπὲρ τοῦ Χρηματιστηρίου ἀνῆλθεν εἰς 35,000 δραχμῶν. Κατὰ τῷ 1914 νέαι δυσχέρειαι παρουσιασθεῖσαι ἀφ' ἑνὸς κατὰ Μάρτιον 1914 ἕνεκα τῆς μὴ παραλαβῆς ὑπό τινος χρηματιζομένου 12,500 Μετοχῶν Πελοποννήσου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τῆς ἐκρήξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἀπεσοβήθησαν καὶ αὗται διὰ ποικίλων συνδυασμῶν, οἵτινες ἐπήνεγκον τὴν κανονικὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Χρηματιστηρίου ἀπὸ τοῦ 1915 καὶ ἐντεῦθεν ἀπέδωκαν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Χρηματιστηρίου νέαν χρηματικὴν ἐνίσχυσιν 120,000 ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Χρηματιστηρίου τοῦ 1918. Ἐπὶ τῆς Προεδρίας τοῦ κ. Παππᾶ διεκανονίσθησαν κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Εὐρώπῃ σύστημα αἱ ἐργάσιμοι ὧραι τοῦ Χρηματιστηρίου εἰσαχθέντος τοῦ συστήματος τῆς κατὰ δεκαπενθήμερον ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀγοραπωλησιῶν, ὅπερ μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δοσοληψιῶν τῶν Χρηματιστῶν, ἐπετεύχθη δὲ ἡ ψήφισις τοῦ νόμου περὶ Χρηματιστηρίου δι' οὗ πᾶσα χρηματιστηριακὴ πρᾶξις περιβάλλεται ὑπὸ νομίμου κύρους καὶ ἀπεσοβήθη ὁ κίνδυνος τῆς προσβολῆς τῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ συναλλαγῶν διὰ τῆς ἐνστάσεως τῆς κυβείας, περιωρίσθη καὶ ἐξησφαλίσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν Χρηματιστῶν καὶ Μεσιτῶν, οἵτινες πρὸς τελείαν ἀσφάλειαν τῶν μετ' αὐτῶν συναλλασσομένων καταβάλλουσι χρηματικὰς ἐγγυήσεις παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κλπ. Ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἐχρημάτισε μέλος τοῦ περὶ συναλλάγματος ἐλέγχου καὶ ταμίας τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ ναυπηγήσεως τῆς Ναυαρχίδος «Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος». Τέλος ἐπὶ τῆς προεδρίας του, τῇ ἐνεργῷ συμπράξει τοῦ γραμματέως Σόλωνος Βούλγαρη ἐξεδόθησαν σειραί τινες Ἐπετηρίδος περὶ τῶν ἐνιαυσίων ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐργασιῶν. Εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν Χρηματιστικὴν ἰδιοφυΐαν τοῦ κ. Παππᾶ ὀφείλει πολλὰ ὁ Χρηματιστικὸς κόσμος καὶ τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν ἐξελθὸν ἀλώβητον ἐκ τοῦ σάλου τῶν ἐνσκηψασῶν καταιγίδων.

*Ι. **Μινέτταν,*** ὅστις νεώτατος ἀφιερώθη εἰς τὰ Χρηματιστικά, ὅπου ἰδιάζουσα αὐτὸν κλίσις προσείλκυε. Τὰς Χρηματιστικὰς ἐργασίας ἤρχισεν ὁ κ. Μινέττας ἀπὸ τοῦ 1892 καὶ ἐξακολουθεῖ ταύτας μέχρι σήμερον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ τάξεως. Τῷ 1894 ἐξελέγη Δημοτικὸς Σύμβουλος, τῷ δὲ 1917 μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου. Ἀπὸ τοῦ 1911—17 ἀνέλαβε παρὰ τοῦ Κατσελίδου τὴν Διεύθυνσιν τῆς ***Οἰκονομικῆς Ἑλλάδος*** τοῦ γνωστοτάτου Οἰκονομολογικοῦ Περιοδικοῦ δι' οὗ ὑπερημύνθη σθεναρῶς τοῦ νόμου ΓΧΜΒ', ὅστις τόσα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἔσχε, πλεῖστα δὲ Πολιτικο-Οἰκονομολογικὰ ἄρθρα ἐξωνυχίσθησαν ὑποστηριχθείσης τῆς Οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους διὰ τῆς ὁποίας τονωθέντων τῶν Οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς χώρας ἄφθονα ἐδημιουργήθησαν τὰ μέσα πρὸς συντέλεσιν τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Γεώργιον Φραγκιάδην, ἀρτίας Χρηματιστικῆς μορφώσεως ἀπὸ τοῦ 1903 ἀσχολούμενον περὶ τὰ Χρηματιστικά, διατελέσαντα μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ ἤδη Πρόεδρον τούτου κατὰ τῷ 1921.

Εὐστράτιον Φραγκιάδην Χρηματιστὴν ἀπὸ τοῦ 1905 ἀδελφὸν τοῦ Προέδρου τοῦ Χρηματιστηρίου κ. Γεωργίου Φραγκιάδου.

Δημ. Δημόκαν ἐκ Πειραιῶς καταγόμενον καὶ σπουδάσαντα ἐμπορικὰ εἰς τὴν Γαλλικὴν Σχολὴν τῆς Μασσαλίας. Ὁ κ. Δημόκας ὑπηρέτησεν ἐπὶ δωδεκαετίαν εἰς τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰνδίαις Καταστήματα τῶν ἀδελφῶν Ράλλη· ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἵδρυσε τὸ Χρηματιστικόν του Γραφεῖον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου (Μέγαρον Χατζοπούλου, χήρας Λόου) ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν τῷ 1896 μετὰ δὲ ταῦτα καὶ Πρόεδρος.

Ἰωάννην Φωτίου παλαίμαχον χρηματιστὴν διευθύνοντα τὸ χρηματιστικόν του Γραφεῖον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, ἐνῷ συγχρόνως ἡ θεὰ Τύχη ἐπιδαψιλεύει τὴν εὔνοιάν της εἰς πολλὰ λαϊκὰ πρόσωπα ἀγοράζοντα τὰς λαχειοφόρους των ἐκ τοῦ τυχηροῦ Γραφείου. Ἐπισκεφθεὶς ἡμέραν τινα τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Φωτίου ἐνθυμοῦμαι κόρην τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ἐπλησίασε τὸν καθήμενον πρὸ τοῦ Γραφείου Φωτίου καὶ ὡς ὅρον τοῦ ἔθεσε νὰ μὴ κινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν του καθ' ἣν στιγμὴν θὰ τῆς ἔδιδε τὴν λαχειοφόρον ὁμολογίαν. Ἡ παράκλησις ἐξετελέσθη, ἡ δὲ εὐτυχὴς κόρη, ἀπῆλθε βεβαία πλέον, περὶ τῆς μελλούσης τύχης της.

Νικόλαον Ναδίρην παλαιὸν χρηματιστὴν γνωστότατον τοῖς Χρηματιστικοῖς κύκλοις ἐξ Ἀθηνῶν καταγόμενον. Ὁ κ. Ναδίρης σπουδάσας Νομικὰ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐπεδόθη εἰς τὰ Χρηματιστικά, ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν τῷ 1888. Τιμώμενος ὑπὸ τῶν συναδελφων του Χρηματιστῶν τρὶς ἐξελέγη Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου· ἤδη ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος ἀνελλιπῶς, διελθὼν ὅλας τὰς ἐπισυμβάσας κρίσεις μὲ ἄσπιλον ἠθικὸν καὶ λευκὸς ἐν τῇ ἐργασίᾳ του. Ἐπὶ τῆς Προεδρείας τοῦ κ. Ναδίρη ἐξεδόθησαν τρεῖς Ἐπετηρίδες περὶ τῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἐργασιῶν. Ἡ ἔκδοσις Ἐπετηρίδων εἶναι χρασιμωτάτη δι' ἅπαντα τὰ Σωματεῖα καὶ Συλλόγους εἶναι ἡ ἐπίσημος οὕτως εἰπεῖν Ἱστορία, διὰ τοῦτο εὐχῆς ἔργον εἶναι καὶ τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς τοιαύτας ἐνιαυσίους ἐκδόσεις καθὼς καὶ ἅπαντα ἐν γένει τὰ πολυμελῆ Σωματεῖα νὰ καθιερώσωσι τὸ τοιοῦτον.

Γεώργιον Στεφ. Τρυπούσην, ἐκ Σύρου καταγόμενον καὶ σπουδάσαντα ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν Barkshire English Comm. School. Ὑπῆρξε πρῶτος ὑπάλληλος τῶν Ἀδελφῶν Βαλλιάνων ἐν Ἀγγλίᾳ, Ρωσσίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, πρῶτος ὑπάλληλος τοῦ Οἴκου Ροδοκανάκη καὶ Υἱὸς ἐν Ροστοβίῳ τῆς Ρωσσίας. Εἰς Ἑλλάδα ἐπανῆλθε τῷ 1897 καταταγεὶς ὡς ἐθελοντὴς κατὰ τὸν ἀτυχῆ ἐκεῖνον πόλεμον.

Ἀποφασίσας νὰ ἐργασθῇ ἐν Ἑλλάδι ἐγένετο Μεσίτης ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1898 συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ Ἰωάννου Κόλλια, οὕτω δὲ ἱδρύθη τὸ Χρηματιστικὸν γραφεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Τρυπούσης - Κόλλιας. Διαλυθείσης κατὰ Μάρτιον τοῦ 1916 τῆς τοιαύτης συνεργασίας ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Τρυπούσης ἐργαζόμενος δι' ἴδιον λ)σμὸν μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1917, ὁπότε τῇ παρακλήσει τῶν συναδέλφων Χρηματιστῶν ἀνέλαβε τὴν θέσιν τοῦ Ἐπόπτου ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ, ἥτις ἐχήρευε κατόπιν τῆς παραιτήσεως τοῦ πρώην τοιούτου Δ. Μακκᾶ. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1917 ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἀπηλλάγη τῶν καθηκόντων του, ἀνέλαβε δὲ καὶ πάλιν τὴν θέσιν τοῦ ἐπόπτου ὁ Δ. Μακκᾶς, ὅστις μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 ἀπεχώρησεν, ἵνα αὐτοδικαίως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του ὁ κ. Τρυπούσης, τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον ἔτι ἐπαξίως κατέχει.

Ἰωάννην Κόλλιαν ὅστις ἐκ Κορινθίας καταγόμενος μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τραπεζικὰς καὶ Χρηματιστικὰς ἐργασιας, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Γεωργίου Στεφ. Τρυπούση ἀπὸ τοῦ 1897—1916 ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ***Τρυπούσ η και ιΚόλλια.*** Ἀπὸ δὲ τοῦ 1916 μέχρι σήμερον ἐργάζεται ὑπὸ ἴδιον λ)σμὸν καὶ ἰδίαν ἐπωνυμίαν. Ἐξελέγη ἀλλεπαλλήλως μέλος καὶ ταμίας τῆς Διοικούσης τὸ Χρηματιστήριον Ἐπιτροπῆς, ἤδη δὲ τυγχάνει Σύμβουλος τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας τοῦ Χρηματιστηρίου τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἠγόρασε τὸ οἴκημα ἔνθα νῦν τὸ Χρηματιστηριακὸν Μέγαρον.

Ἀλέξανδρον Φαραζουλῆν, ἐξ Αἰγίου ἀριστοῦχον τῆς Νομικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῶν Νομικῶν του σπουδῶν ἐπεδόθη εἰς Χρηματιστικὰς ἐργασίας γενόμενος μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν εὐγενέστατος καὶ πρόθυμος πρὸς πάντας τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ Χρηματιστικὸν αὐτοῦ γραφεῖον.

Γεώργιον Σακελλαρίου, ὅστις ἐκ Κυνουρίας καταγόμενος νεώτατος ἀφιερώθη εἰς τὰς Χρηματιστικὰς ἐπιχειρήσεις, ἱδρύσας τὸ πρῶτον ἀργυραμοιβεῖον καὶ εἶτα τῷ 1883 ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν.

Σπ. Βαλαωρίτην ἐκ τῆς γνωστῆς ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας τῆς Λευκάδος τῆς διαπρεψάσης εἴς τε τὰ γράμματα καὶ τὴν πολιτικήν.

Πλάτωνα Ποτέσσαρον υἱὸν τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐλθόντος εἰς Ἀθήνας τῷ 1874 Κωνσταντίνου Ποτεσσάρου καὶ ἱδρύσαντος Χρηματιστικὸν γραφεῖον τῷ 1875, ἐκλεγέντος δὲ ὡς Προέδρου τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν, Ἐλεγκτοῦ διαφόρων Ἑταιριῶν κ.τ.λ. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν νεαρώτατος ὁ κ. Πλάτων Ποτέσσαρος προσελήφθη εἰς τὸ χρηματιστικὸν γραφεῖον τοῦ πατρός του, ἔνθα εἰργάσθη ἀπὸ τοῦ 1903—1911, ὁπότε ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ Χρημ.ατιστηρίου Ἀθηνῶν ἤρχισε νέον πλέον στάδιον ἐργασίας ἐργαζόμενος ἐπ' ἰδίῳ ὀνόματι μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του ἐπισυμβάντος τῷ 1915. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἐξηκολούθησε τὰς Χρηματιστικὰς ἐργασίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ***Κ. Ποτέσσαρος*** μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ ἱκανότητος μεστῆς πείρας κτηθείσης ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ πατρὸς συνεργασίας.

Δ. Σκόρδην ἐκ Λεβαδείας, ἐκλεγέντα μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου τῷ 1910. Ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Χρηματιστικὸν γραφεῖον τοῦ μακαρίτου Μ. Λαμιράλη ἐπὶ πενταετίαν, εἶτα συνειργάσθη μετὰ τοῦ κ. Φούντη καὶ τέλος τῷ 1918 ἵδρυσεν ἐπ' ἰδίῳ ὀνόματι Χρηματιστικὸν γραφεῖον.

Παναγιώτην Θεοφιλόπουλον ἐκ Πύργου τῆς Ἠλείας, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν, προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος εἰς τὸ Χρηματιστικὸν Γραφεῖον Τρυπούση-Κόλλια, ἔνθα εἰργάσθη ἐπὶ μίαν δεκαετίαν. Μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν ἐξελέγη τῷ 1907, εἶτα δὲ δυνάμει τοῦ τελευταίου νόμου περὶ Χρηματιστηρίου ἀνεδιωρίσθη ὡς Χρηματιστής. Διετέλεσε μέλος τῶν διοικουσῶν τὸ Χρηματιστήριον Ἐπιτροπειῶν καὶ ἤδη διατελεῖ ὡς τοιοῦτος.

Ἰωάν. Ράμον ἐξ Ἁγ. Βασιλείου τῆς Κυνουρίας υἱὸν χρηματιστοῦ ἐπὶ 20ετίαν ἐργασθέντος ἐν τῷ Χρημ.ατ. Κ)πόλεως,προσληφθέντα μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ὡς ὑπάλληλον παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἐμπεδοκλέους καὶ διατελέσαντα ὡς τοιοῦτον ἐπὶ μίαν δεκαετίαν. Ὁ κ. Ἰωάννης Ράμος ἀποχωρήσας μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς ἐν τῇ Τραπέζῃ θέσεώς του ἤρχισεν ἰδίας Τραπεζομεσιτικὰς ἐργασίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903. Μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν ἐξελέγη τῷ 1910, διὰ δὲ τοῦ νέου νόμου τοῦ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἐν Παρισίοις Χρηματιστηρίου λειτουργοῦντος ἀνεδιωρίσθη μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν. Κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διετέλεσε μέλος τῶν Ἐπιτροπειῶν τῶν διοικουσῶν τὸ Χρηματιστήριον. Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ κ. Ράμου ἐκτελοῦνται χρηματιστικαὶ ἀγοραπωλησίαι τίτλων—Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι ἐπὶ προμηθείᾳ καὶ ἐν γένει πᾶσα συναφὴς ἐργασία.

Ἐμμανουὴλ Στρατηγὸν ἐκ κώμης Μυλοποτάμου τῶν Κυθήρων γεννηθέντα τῷ 1863, ὅστις ἐσπούδασεν εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν Σμύρνης, ἑλκυόμενος δ' ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὑπὸ τῶν χρηματιστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐγένετο ἀργυραμοιβὸς καὶ εἶτα Χρηματιστὴς ἀπὸ τοῦ 1895. Ὑπῆρξε Σύμβουλος τῆς Ὑπερωκεανίου ἑταιρίας κτλ.

Ἀμβρόσιον Παντελίδην ἔλκοντα τὸ γένος ἐκ παλαιᾶς ἐμπορικῆς Χιακῆς οἰκογενείας, ὅστις νεώτατος ἐπιδοθεὶς εἰς τὰ χρηματιστικὰ κατ' ἀρχὰς μὲν συνειργάσθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐμμανουὴλ Παντελίδου ἔχοντος ἴδιον χρηματιστικὸν Γραφεῖον, εἶτα δὲ τῷ 1902 γενόμενος Χρηματιστὴς ἐξηκολούθησε συνεργαζόμενος μέχρι τοῦ 1912 ὁπότε διεδέχθη τοῦτον εἰς τὰς χρηματιστικὰς ἐργασίας.

Νικόλαον Κομνηνὸν ἐξ Ἰθάκης, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῶν Γυμνασιακῶν του σπουδῶν εἰργάσθη ὡς ὑπάλληλος εἰς τὸ Τραπεζικὸν Γραφεῖον τοῦ Ἰωάν. Παππᾶ ἐπὶ τριετίαν· ἀπὸ τοῦ 1905 ἐξελέγη μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν. σήμερον ἐργάζεται δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐκτελῶν μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἀκριβείας τὰς χρηματιστικὰς τῆς ἁρμοδιότητός του ἐργασίας.

Ἀντώνιον Ἀριστ. Καστρινάκην ἐξ Ἡρακλείου καταγόμενον· μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐσπούδασεν εἰς τὴν

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΙ

Ἀγραφιώτης Γεώργιος
Ἀποστολίδης Πέτρος
Ἀποστολίδης Χαρίδημος

Βαλαωρίτης Σπυρίδων
Βαφειάδης Λεωνίδας
Βεάκης Ἀχιλλεὺς
Βερριόπουλος Παναγιώτης
Βούλγαρης Σόλων
Βοῦρος Παῦλος
Βροντίσης Ἰωάννης
Βῶκος Δημήτριος
Βῶκος Θεόδωρος
Βούτσης Ἐμμανουὴλ

Γαλανὸς Μιχαὴλ
Γεωργιάδης Ἀθανάσιος
Γεωργούλης Λάμπρος
Γιαννακόπουλος Ἠλίας

Δελώτης Γεώργιος
Δημόκας Δημήτριος
Δούνιας Στυλιανὸς

Ἐνωτιάδης Στέφανος

Ζέππος Γεώργιος

Θεοφιλόπουλος Παναγιώτης
Ἰσμυρλῆς Γεώργιος
Ἰωαννίδης Γουλιέλμος

Ἰωαννίδης Ἰωάννης

Καῖσαρ Διονύσιος
Καράβας Πλάτων
Καστρινάκης Ἀντώνιος
Κλεώπας Ἀντώνιος
Κόκκινος Δημήτριος
Κόκκινος Ἰωάννης
Κοκύρης Παναγιώτης
Κολέντης Γεράσιμος
Κόλλιας Ἰωάννης
Κομνηνὸς Νικόλαος
Κουλούρης Ἰωάννης
Κυριακίδης Περικλῆς
Κυριακὸς Γεώργιος
Κυριακὸς Σπυρίδων

Λαμπρινόπουλος Θεόδωρος
Λούζης Νικόλαος

Μακρῆς Γεσάσιμος
Μινέττας Ἰωάννης
Μπέτσος Νικόλαος

Ναδίρης Νικόλαος
Νεγρεπόντης Ἀμβρόσιος
Νικολαΐδης Χρίστος
Πανουτσόπουλος Χρῖστος
Παντελίδης Ἀμβρόσιος
Παππᾶς Ἰωάννης
Πασχαλίγκος Ζαχαρίας
Περσάκης Πέτρος

Περσάκης Χρῖστος
Πεταλᾶς Κωνσταντῖνος
Πετρίτσης Εὐστράτιος
Ποτέσσαρος Πλάτων
Ραϊμόνδος Δημήτριος
Ραϊμόνδος Νικόλαος
Ραμος Ἰωάννης

Σακελλαρίου Γεώργιος
Σδόνας Νικόλαος
Σιδερᾶτος Ἀντώνιος
Σιδερατος Μιχαὴλ
Σκόρδης Λουκᾶς
Σκορδίλης Κίμων
Σούκας Γρηγόριος
Σταθερὸς Μιχαὴλ
Στουπάθης Ἀναστάσιος
Στουπάθης Γεώργιος
Στρατηγὸς Ἐμμανουὴλ
Συριώτης Νικόλαος
Σωτηρόπουλος Γεώργιος

Τροχάνης Σταμάτιος

Φαραζουλῆς Ἀλέξανδρος
Φούντης Σταῦρος
Φουντουκλῆς Μιχαὴλ
Φραγκιάδης Γεώργιος
Φραγκιάδης Εὐστράτιος
Φωτίου Ἰωάννης
Φωτόπουλος Νικόλαος

ΜΕΣΙΤΑΙ

Ἀλτηγὸς Ἠλίας, Ἀρβανιτάκης Λέων, Βεάκης Κωνσταντῖνος, Γυφτόπουλος Ἀθανάσιος, Ζαφειρίου Νικόλαος, Ζαχαράτος Γεώργιος, Ζωγράφος Ζωρζῆς, Ζώρας Δημήτριος, Καλογιάννης Ἀνδρέας, Κατσαρὸς Χαράλαιπος, Κεφαλᾶς Θεμιστοκλῆς, Κινᾶτος Ἰωάννης, Κορολόγος Ἰωάννης, Λέων Εὐγένειος, Νέγρης Κλεάνθης, Παναγόπουλος Θεόδωρος, Παπαγεωργίου Ἀθανάσιος, Παπαχριστόπουλος Θεόδωρος, Παυλάκης Κωνσταντῖνος, Ποτέσσαρος Σταμάτιος, Σουβαλιώτης Νικόλαος, Τουφεξῆς Ἀλέξανδρος, Τρικκαλιώτης Χρῖστος, Φιλάρετος Δημήτριος, Χὸρν Δημήτριος.

ἐν Πειραιεῖ Γαλλικὴν Σχολὴν τοῦ Ἁγίου Παύλου τὰ ἐμπορικά. Ἀποπερατώσας τὰς σπουδάς του τῷ 1904 προσελήφθη εἰς τὸ Τραπεζικὸν Γραφεῖον τοῦ θείου του Γ. Φουρναράκη ἔνθα ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ 1909, ὁπότε κατόπιν εὐδοκίμου ἐργασίας καὶ λαμπρᾶς συμπεριφορᾶς πρός τε τοὺς συναδέλφους καὶ γνωρίσαντας αὐτὸν ἐξελέγη Χρηματιστὴς ἐν Γενικῇ τῶν Μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου συνεδρίᾳ. Ὑπὸ τοῦ κ. Καστρινάκη ἐκτελοῦνται μετὰ πολλῆς ταχύτητος καὶ ἀφιλοκερδείας πᾶσαι αἱ χρηματιστικαὶ ἐργασίαι.

Γεώργιον Ζέππον, σπουδάσαντα Νομικὰ καὶ δικηγορήσαντα ἐπί τινα ἔτη, εἶτα δὲ ἐπιδοθέντα εἰς τὰ Χρηματιστικὰ ἀπὸ τοῦ 1912. Ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν ὁ κ. Ζέππος μετέσχε τῶν Διοικουσῶν τοῦτο Ἐπιτροπῶν δεόντως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν συναδέλφων του Χρηματιστῶν.

Τὸ Γραφεῖον Ζέππου ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἵδρυσιν διαφόρων Τεχνικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἑταιρειῶν, τὴν ἀναδιοργάνωσιν ἐπίσης αὐτῶν ἐπὶ σταθερῶν βάσεων καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν Συμβουλίων των πρὸς λυσιτελεστέραν διαχείρισιν καὶ ἐπιτυχῆ εὐόδωσιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπεδίωκον αἱ Ἑταιρεῖαι αὗται.

Νικόλαον Φωτόπουλον ἐκ Γορτυνίας, ὅστις νεώτατος ἐπεδόθη εἰς τὰ Χρηματιστικά, ἐκλεγεὶς ἀπὸ τοῦ 1883 ὡς μέλος τοῦ Χρημ. Ἀθηνῶν. Ὡς Χρηματιστὴς ὁ κ. Φωτόπουλος ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς ἀγορασάσης τὸ ἀκίνητον τοῦ Χρηματιστηρίου ὑπογράψας καὶ τὰς ἐκδοθείσας μετοχὰς ὡς τοιοῦτος.

Ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον τὰς Χρηματιστικάς του ἐργασίας διακρινόμενος διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ παραδειγματικὴν τάξιν.

Κων. Πεταλᾶν ἐξ Ἰθάκης ἐκλεγέντα μέλος τοῦ Χρηματιστηρίου τῷ 1904 καὶ ἐργασθέντα ὡς μεσίτην τοῦ Συν)γματος ἀπὸ τοῦ 1905. Σήμερον ἐργάζεται ὡς Χρηματιστὴς διορισθεὶς ὡς τοιοῦτος δυνάμει τοῦ τελευταίου νόμου. Ἡ ἱκανότης καὶ ἐντιμότης περὶ τὰς συναλλαγὰς διέκρινε πάντοτε τὸν κ.Πεταλᾶν.

Ἰωάννην Δ. Κορολόγον ἐκ Λεωνιδίου τῆς Κυνουρίας καταγόμενον, ὅστις μετὰ τὰ πρῶτα γράμματα ἐπεδόθη εἰς τὰ Χρηματιστικὰ ὑπηρετήσας εἰς διάφορα Χρηματιστικὰ γραφεῖα· μετὰ ταῦτα διωρίσθη Μεσίτης ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ὅπου ἐπὶ τριακονταετίαν ἤδη ἐργάζεται ὡς τοιοῦτος.

Γεράσιμον Μακρῆν ἐκ Κεφαλληνίας, ὅστις μετὰ τὰ πρῶτα μαθήματα ἐπιδοθεὶς εἰς τὰ Χρηματιστικὰ εἰργάσθη ὡς ἀργυραμοιβὸς ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἤδη δὲ ὡς Μεσίτης ἐργάζεται ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν διορισθεὶς δυνάμει τοῦ τελευταίου περὶ τοῦ Χρηματιστηρίου Νόμου.

Ἐν Πειραιεῖ τὸ ***Τραπεζικὸν Γραφεῖον τῶν Ἀδελφῶν Κρέμου*** ἐπὶ τῆς Ἀκτῆς Μιαούλη.

Τὸ ***Τραπεζ. Γραφεῖον Γ. Στρίγκου*** Λεωφ. Γεωργίου.

Ἐν Ἀθήναις τὸ ***Τραπεζικὸν Γραφεῖον Κωνστ. Παναγοπούλου*** ὅστις ἐξ Εὐβοίας καταγόμενος ἤρχισε τὰς ἐργασίας του ἀπὸ τοῦ 1880 ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Θεολόγης—Παναγόπουλος, ἀπὸ δὲ τοῦ 1903 ἐργάζεται ὑπὸ ἰδίαν ἐπωνυμίαν.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ. Τὴν ***Τράπεζαν Θεσσαλονίκης*** μὲ Διευθυντὴν τὸν κ. Η. Μοσνερί. Τὴν ***Γεωργικὴν Τράπεζαν*** Μακεδονίας. Ἐν Καλάμαις. Τὴν ***Κεντρικὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν*** μὲ ἐγγυητικὰ Κεφάλαια 30,000,000, περὶ ταύτης γράφομεν εἰς τὸν Η'. Τόμον περὶ ***Γεωργίας - Κτηνοτροφίας.***

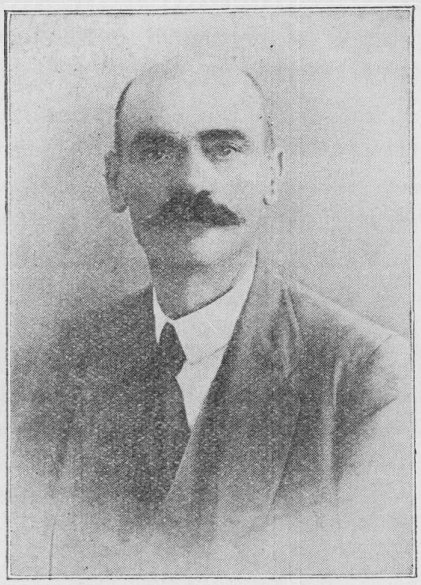

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΟΥΖΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ

Ὁ Κος Νικόλαος Λούζης ἐκ παλαιᾶς καὶ ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας τῆς νήσου Κέας καταγόμενος, μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν νεώτατος ἐπεδόθη εἰς τὰ Τραπεζιτικά, ἐργασθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ Χρηματιστικὸν Γραφεῖον τοῦ ἀειμνήστου Ἀραβαντινοῦ. Διελθὼν τὸ στάδιον τοῦ Μεσίτου ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1919 δυνάμει τοῦ νέου νόμου διωρίσθη Χρηματιστὴς ἀπολαμβάνων πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης μεταξὺ τῶν συναδέλφων του.

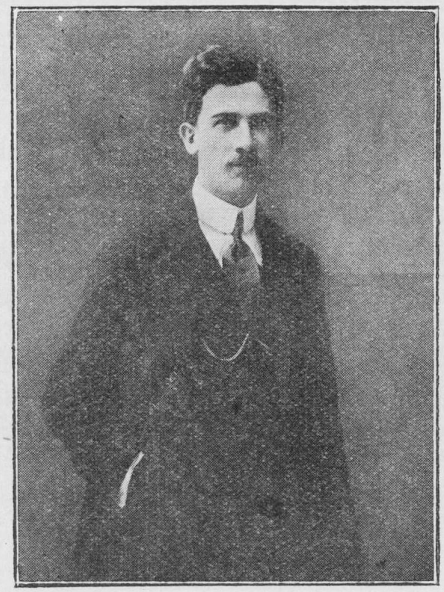

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΙΝΝΑΤΟΣ

Ὁ Κος Ἰωάννης Κιννᾶτος ἐκ παλαιᾶς Ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας καταγόμενος, εἶναι υἱὸς τοῦ Λεωνίδου Κιννάτου, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1885. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν ἐπεδόθη ἀπὸ τοῦ 1903 εἰς τὰ Χρηματιστικὰ πρὸς τὰ ὁποῖα ἔτρεφεν ἰδιαιτέραν κλίσιν. Κατ' ἀρχὰς εἰργάσθη εἰς τὰ Χρηματιστικὰ Γραφεῖα τοῦ Ε. καὶ Α. Παντελίδου, κατόπιν εἰς τὸ τοῦ κ. Σ. Κ. Φούντη καὶ τὸ Τραπεζικὸν Γραφεῖον τοῦ ἀειμνήστου Ἀντ. Γαλανοῦ.

Τῷ 1909 ἐγένετο μεσίτης τοῦ συναλλάγματος ἐργαζόμενος μετὰ τῆς ἀγορᾶς Ἀθηνῶν - Πατρῶν. Αἱ ἀνάγκαι τῆς Πατρίδος τῷ 1910 εἶχον μεταξὺ τῶν στρατευθέντων καὶ τὸν Ἰωάννην Κινᾶτον, ὅστις διακόψας τὰς ἐργασίας του ἐξετέλεσε τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον ὑπηρετήσας ἐπὶ 8 σχεδὸν ἔτη. Ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τῇ 12 Φεβρουαρίου 1920 μὲ τὸν *βαθμὸν* τοῦ ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ. Ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου τοῦ 1920 ἐπανέλαβε τὰς ἐπὶ μακρὸν διακοπείσας χρηματιστηριακὰς ἐργασίας λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιστρατεύσεων, ἐπὶ νέων ὅλως βάσεων ἱδρύσας Γραφεῖον χρηματιστικῶν συναλλαγῶν μετὰ τοῦ χρηματιστοῦ κ. Νικολάου Λούζη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πεσματζόγλου ἀριθ. 6 ἀφοῦ κατέβαλε τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου κεκανονισμένην ἐγγύησιν.

Ὁ κ. Ι. Κιννᾶτος εὐγενὴς καὶ εὐπροσήγορος κατακτᾷ τὰς συμπαθείας πάντων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ δημιουργηθεῖσα Ἐλευθερία διὰ τόσων ἀγώνων καὶ θυσιῶν μεγίστας ἐπέβαλλεν ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὴν πρώτην διακυβέρνησιν τοῦ ἀρτισυστάτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἡ δημιουργία ὅμως Κράτους εὐνομουμένου ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων ἦτο σχεδὸν ἀδύνατος. Ἡ ἐπὶ τόσους αἰῶνας στέρησις τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἔλλειψις μορφώσεως ἐπέδρασεν ὄχι ὀλίγον ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τῶν χαρακτήρων. Ἡ εὐτυχία καὶ εὐδαιμονία ἑνὸς ἔθνους ἐξαρτᾶται ὅπως γράφει ὁ Ἄγγλος Σμάϊλς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀτόμων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἔθνος. Ἔπρεπε λοιπὸν ἡ ἐλευθερωθεῖσα Ἑλλὰς περὶ τὰ σπουδαιότατα νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διαπλάτυνσιν τῶν κλάδων τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς. Ἱδρύθησαν λοιπὸν τὰ ἀπαραίτητα Ὑπουργεῖα ὅπως τὰ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν, Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας, Οἰκονομικῶν κτλ. περὶ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Γεωργίας, Ἐμπορίου κτλ. οὐδεὶς λόγος ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἀφοῦ οὔτε Βιομηχανία, οὔτε Ἐμπόριον σχεδὸν ὑπῆρχε χάρις εἰς τὴν ἀπαισίαν Τουρκικὴν κακοδιοίκησιν. Τὸ ἐπιχειρηματικὸν ὅμως Ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἡσυχάσῃ, ἅμα ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του, ἐστράφη πρὸς τὸ γνώριμον αὐτῷ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν. Μὲ ὀλιγίστας γνώσεις, ἀλλὰ μὲ τόλμην καὶ καὶ ἀποφαστικότητα οἱ πρῶτοι Ἕλληνες Βιομήχανοι ἐθυσιάσθησαν σχεδόν, ἵνα δημιουργήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν. Πανελλήνια Συνέδρια τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, Σύνδεσμοι Βιομηχανικοὶ ἱδρυόμενοι καὶ διαλυόμενοι ἐξεδήλουν τὰς εὐγενεῖς τάσεις πρὸς ἐδραίωσιν τῆς φυομένης Ἑλλην. Βιομηχανίας. Οἱ Βιομήχανοι μετ' ἰδανισμοῦ ἀποβλέποντες εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Βιομηχανίαν μὲ σκοπὸν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν αὐτῆς, οὐχὶ μὲ σκοπὸν τὸ κέρδος καὶ εἶτα τὴν ἐν ἡσυχίᾳ ἀπόλαυσιν τούτου, ἐνήργουν, ἔδρων, ἐδημοσιογράφουν, ἵνα ἐκπληρωθῇ τὸ ὄνειρόν των, ἡ πατρικὴ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀντίληψις.

Ἐκτενῶς γράφομεν εἰς τὸν Β΄ Τόμον τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος «Βιομηχανία - Ἐμπόριον - Βιοτεχνία» περὶ τῶν πρώτων προσπαθειῶν καὶ τῆς ὅλης Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς κινήσεως ἀπὸ τοῦ 1821 — 1921. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτέθησαν αἱ πρῶται βάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας ὑπὸ ρηξικελεύθων Ἑλλήνων ἐπιχειρηματιῶν, ἔπρεπε πλέον νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ ἀντίληψις τοῦ Κράτους, διότι ***ὅπου ἀνθεῖ ἡ Βιομηχανία καὶ ἀναπτύσσεται ὁ Ἐθνικὸς πλοῦτος ἐκεῖ καὶ ἡ δύναμις τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Κράτος ἄνευ πόρων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἀλλὰ καὶ πόροι ἄνευ καλλιεργείας τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου δὲν δύνανται νὰ δημιουργηθῶσιν.***

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Τῇ 4ῃ Μαΐου 1910 δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐπίσημον Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὁ νόμος ,ΓΨΚΔ΄ (3724) περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Γεωργίας, Ἐμπορίου, Βιο-

μηχανίας, φέρων τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Στεφάνου Δραγούμη Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν Ὑπουργῶν Δ. Καλλέργη, Γ. Δ. Φικιώρη, Ἐπ. Μαυρομμάτη, Ἀνδ. Παναγιωτοπούλου, Ν. Κ. Ζορμπᾶ, Α. Μιαούλη.

Ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποσπῶμεν τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ νέου ἕκτου Ὑπουργείου.

«Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, Ἐμπορίου-Βιομηχανίας ὑπάγονται ἀφαιρούμεναι ἀπὸ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησ. καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείων : α') ἡ σύστασις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοίκησις γεωργικῶν σταθμῶν, προτύπων ἀγροκηπίων, εἰδικῶν ζωοτεχνιῶν, οἰνοποιητικῶν, ἐλαιοκομικῶν, γαλακτοκομικῶν καὶ ὑδατοκομικῶν σταθμῶν καὶ γεωργικῶν χημικῶν ἐργοστασίων, β') ἡ γεωργικὴ ἐν γένει ἐκπαίδευσις, ἤτοι ἡ σύστασις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοίκησις ἀγροτικῶν προκαταρκτικῶν σχολείων, ἡ σύστασις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοίκησις πρακτικῶν Γεωργικῶν Σχολῶν πρὸς μόρφωσιν γεωπόνων.

. . . . . .

θ') ἡ ἐνίσχυσις καὶ προαγωγὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἡ φροντὶς περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ πρατηρίων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ. ι') ἡ φροντὶς περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, παντὸς εἴδους ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν καὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν τοιούτων· ἡ φροντὶς περὶ συστάσεως χρηματιστηρίων, γενικῶν ἀποθηκῶν καὶ ἡ πάντων τούτων ἐποπτεία· ἡ φροντὶς περὶ ὀργανώσεως ἐμπορικῶν, γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐκθέσεων· ἡ φροντὶς περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν πανηγύρεων καὶ ἀγορῶν· ἡ φροντὶς περὶ ὀργανώσεως ὑπηρεσίας ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν σημάτων, ἡ παρασκευὴ προτάσεων περὶ νομοθετικῶν μέτρων πρὸς προστασίαν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ πρὸς προστασίαν τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἀσχολουμένων, ἰδίᾳ δὲ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων καὶ πρὸς περίθαλψιν τῶν πρὸς καιρὸν νοσούντων καὶ τῶν ἕνεκα γήρατος ἢ βλάβης πάσης φύσεως, κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης αὐτῶν ἐπελθούσης, ἀνικάνων καθιστα μένων ἐργατῶν. ια') Ἡ μεταλλεία, ἐπομένως ἡ μέριμνα περὶ παραχωρήσεως μεταλλείων πρὸς ἐκμετάλλεσιν· ἡ διοίκησις καὶ ἡ ἐποπτεία τῶν ἁλυκῶν καὶ τῶν ἰαματικῶν ὑδάτων· ἡ ἀστυνομία τῆς ὀρυθεσίας καὶ τῶν μεταλλευτικῶν ἢ μεταλλουργικῶν ἐργασιῶν. ιβ') ἡ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἐκπαίδευσις, ἐπομένως ἡ σύστασις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοίκησις ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν Σχολῶν. ιγ) ἡ φροντὶς περὶ τῆς καθόλου βιομηχανικῆς ἐργασίας, ἐπομένως ἡ μέριμνα περὶ διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων ἐργοδότου καὶ ἐργάτου· ἡ μέριμνα πρὸς ἐπίτευξιν ὑγιεινῶν συνθηκῶν βίου καὶ ἐργασίας τῶν ἐργατῶν· ἡ μελέτη πρὸς παρασκευὴν ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἤτοι περὶ κανονισμοῦ καὶ περὶ τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας· ἡ συναγωγὴ καὶ ἡ δημοσίευσις πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ ἐργασίας· ἡ διοίκησις τοῦ ταμείου πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐργατῶν μεταλλείων καὶ μεταλλουργείων· ἡ σύστασις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοίκησις ἄλλων ἀλληλοβοηθειῶν τῶν ἐργατῶν ταμείων· ἡ ὀργάνωσις καὶ ἐποπτεία συνεργατικῶν ἑταιρειῶν καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐν τῇ μελέτῃ εἰσαχθησομένης νομοθεσίας περὶ ἐργασίας καὶ ἐργατῶν. ιδ') ἡ γεωργικὴ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ στατιστική».

Τοιαύτη ἡ εὐρύτης τῶν σκοπῶν τοῦ νέου Ὑπουργείου, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπάγονται αἱ Τράπεζαι, Χρηματιστήριον καὶ Ἀσφάλειαι, ἤτοι τὰ περιεχόμενα τοῦ ἀνὰ χεῖρας Α΄ τόμου τοῦ Λευκώματος. Ἐκτενέστατα περὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας γράφομεν ἐν τῷ Β΄ τόμῳ.

ΟΙ ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1911 διορίζεται ὁ πρῶτος Ὑπουργὸς τοῦ νέου τούτου Ὑπουργείου ὁ κ. ***Ἐμμ. Μπενάκης*** μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1912.

Ἀπὸ 4 Ἀπριλίου 1911 μέχρι 6 Μαΐου 1911 καὶ ἀπὸ 3 Αὐγούστου μέχρι 20 Σεπτεμβρίου 1911 ὁ κ. ***Ἐμμ. Ρέπουλης*** (ἀναπληρ. τὸν Ἐμμ. Μπενάκην).

Ἀπὸ 31 Μαΐου 1912 μέχρι τῆς 23 Φεβρουαρίου 1915 ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος***

Ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1915 μέχρι 10 Αὐγούστου 1915 ὁ κ. ***Ἀθαν. Εὐταξίας.***

Ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1915 μέχρι 24 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος.***

Ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου 1915 μέχρι 9 Ἰανουαρίου 1916 ὁ κ. ***Γεωργ. Θεοτόκης.***

Ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1916 μέχρι 9 Ἰουνίου ἰδίου ἔτους ὁ κ. ***Δημ. Γούναρης.***

Ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1916 μέχρι 3 Σεπτεμβρίου 1916 ὁ κ. ***Π. Καλλιγᾶς.***

Ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1916 μέχρι 27 ἰδίου μηνὸς ὁ κ. ***Θάνος Μπασιᾶς.***

Ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου 1916 μέχρι 21 Ἀπριλίου 1917 ὁ κ. ***Χ. Ν. Ἀποστολίδης.***

Ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1917 μέχρι 14 Ἰουνίου 1917 ὁ κ. ***Π. Καλλιγᾶς.***

Ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1917 μέχρι 1 Νοεμβρίου 1920 ὁ κ. ***Κ. Σπυρίδης.***

Τῷ 1917 ἀποσπασθεῖσα ἡ Γεωργία ἀπετέλεσεν ἴδιον Ὑπουργεῖον.

Ἐπὶ τῆς Πρωθυπουργίας τοῦ Δημ. Ράλλη μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ὁ κ. ***Μπέης Μαυρομιχάλης*** ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐπὶ δὲ τῆς Πρωθυπουργίας τοῦ κ. Δημ. Γούναρη ὁ κ. ***Ἰωάν. Ράλλης*** διατελῶν καὶ σήμερον ὡς τοιοῦτος.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1821-1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ„ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΜΙΧ. ΧΡ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ "ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ„ ΚΑΙ ΤΟΥ "ECONOMISTE D'ATHÈNES„

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1821 - 1921

Ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν παράκλησιν τῶν ἐκδοτῶν τοῦ πολυτίμου ἀληθῶς «Πανελληνίου Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος» μετ' ἰδιαιτέρας, μετὰ πραγματικῆς συγκινήσεως, θέλω ἐπιχειρήσει νὰ σκιαγραφήσω κατωτέρω ἐν ἐφικτῇ συντόμῳ λεπτομερείᾳ τὴν οἰκονομικὴν διαδρομὴν τὴν ὁποίαν διέγραψεν ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς της ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ ἑκατονταετηρίδα 1821 — 1921.

Δὲν ὑπάρχει ἀληθῶς ὡς εἰσαγωγικὸν πάσης τοιαύτης μελέτης ἀπόφθεγμα χαρακτηριστικώτερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον διετύπωσεν ὁ Casimir Leconte ὅτε πρὸ ἑβδομήκοντα τεσσάρων ἐτῶν ἤρχετο τῆς μελέτης τοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος: «C'est une lamentable histoire que celle de la dette hellénique», ἔγραφεν.

Ἡ Ἑλλὰς ἀποδυθεῖσα εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν πάντων ἀγῶνα ἀφ' ἧς ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὕψωσε τὸ λάβαρον ἐν Ἁγίᾳ Λαύρᾳ, δὲν εἶχε μόνον ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρὸν στρατιωτικῶς, ἀλλ' εἶχε ἅμα νὰ βαδίσῃ εἰς τὴν πλέον ἀκανθώδη οἰκονομικὴν ἀτραπόν. Ἐν ἀρχῇ ὁ ἱερὸς ἀγὼν συνετηρεῖτο ἐκ τοῦ προχείρου δι' ἐκτάκτων κυρίως προσόδων, καθ' ὅτι τὰ πενιχρὰ δημόσια ἔσοδα, οὐδὲ πόρρωθεν ἴσχυον ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς δαπάνας. Ἀμυδρὰν ἀντίληψιν τῆς θέσεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δύναται νὰ παράσχῃ ὁ εἰς τὴν Β΄ ἐν Ἄστρει Ἐθνοσυνέλευσιν ὑποβληθεὶς προϋπολογισμός, ὁ ὁποῖος μόνον ὡς ὑποθετικὸς τοιοῦτος δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίαν τινά. Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν αὐτόν, τὰ ἔσοδα προϋπελογίζοντο (βλ. Α. Μάμουκα: τὰ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, τομ. γ΄ σελ. 24 — 59), εἰς 12.846.220 γρόσια, καὶ τὰ ἔξοδα εἰς 38.616.000 γρόσια. Τὴν κυριωτέραν ἐθνικὴν πρόσοδον ἀπετέλουν ἡ λαφυραγωγία καὶ αἱ σημαντικαὶ ἰδιωτικαὶ συνεισφοραὶ αἱ ὁποῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἦσαν ἑκούσιαι, εἴς τινας ὅμως περιστάσεις προσελάμβανον τὴν μορφὴν ἀναγκαστικῶν χρηματολογιῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ τοιαύτη κατάστασις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ μακρόν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον αἱ δαπάναι τοῦ στρατοῦ, καὶ ἰδίᾳ τοῦ στόλου, ηὔξανον καταπληκτικῶς ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ. Ἡ ὅλη τροπὴ τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως δὲν ἐπέτρεπεν ἄλλως τε πλέον τοιαύτην δημοσιονομικὴν προχειρολογίαν. Μέχρι οὗ λοιπὸν καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐγκατάστασις ἑνὸς μεθοδικοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐν τῇ χώρᾳ, ἐξελέγη ἡ ὁδὸς τῶν δανείων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κρατικῶν δαπανῶν. Ἡ σχετικὴ πρὸς σύναψιν δανείου προσπάθεια ἐνεκαινιάσθη διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ

Ἀρείου Πάγου τῆς Χέρσου Ἑλλάδος ἀποστολῆς εἰς Εὐρώπην τοῦ Κεφαλᾶ Ὀλυμπίου, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀντὶ 150.000 φλωρινίων τὰ ὁποῖα ἐξουσιοδοτήθη νὰ ἐξεύρῃ, μόλις κατώρθωσε νὰ δανεισθῇ 102.000 ἐν Μασσαλίᾳ καὶ Ζυρίχῃ Συγχρόνως ὁ Μεταξᾶς καὶ ὁ Zourdain ἤρξαντο πραγματευόμενοι δάνειον τεσσάρων ἑκατομμυρίων φράγκων μετὰ τῶν ἱπποτῶν τῆς Ρόδου μέσῳ τοῦ Raoul, δικηγόρου τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ. Αἱ προσπάθειαι αὗται εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἀπέληξαν. Καὶ ἄλλαι ἐπίσης ἀρκεταὶ προτάσεις παροχῆς δανείου πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκ μέρους ξένων, ἐναυάγησαν.

Τέλος τὴν 2 Ἰουνίου 1823 τὸ διοικητικὸν σῶμα ἀπέστειλε τὸν Ι. Ὀρλάνδον, τὸν Α. Λουριώτην καὶ τὸν Ι. Ζαΐμην, νὰ συνάψουν δάνειον τεσσάρων μιλλιουνίων Ἱσπανικῶν ταλλήρων. Ὁ ἐν Λονδίνῳ τότε εὑρισκόμενος Α. Μαυροκορδᾶτος ἔδωκε πολυτίμους ὁδηγίας περὶ τῆς τηρητέας πολιτείας πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ δανείου. Πρὶν ἢ ὅμως κατορθωθῇ ν' ἀναχωρήσουν εἰς Λονδῖνον οἱ ἀντιπρόσωποι, ἐπεσυνέβησαν θλιβεραὶ ἐσωτερικαὶ ταραχαὶ ἀπολήξασαι εἰς τὸν πρῶτον ἐμφύλιον σπαραγμὸν συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐξεύρῃ οὐδ' αὐτὰ ἔτι τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὰ ἔξοδα ταξειδίου τῶν ὡς ἄνω ἀπεσταλμένων της χρήματα. Τέλος ὁ λόρδος Βύρων ἐδάνεισεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ποσὸν 4.000 λιρῶν διὰ τῶν ὁποίων οἱ τρεῖς ἀντιπρόσωποι ἔφθασαν εἰς Λονδῖνον. Εὐτυχῶς εὗρον ἐκεῖ πρόσφορον τὸ ἔδαφος, συντελούσης καὶ τῆς τότε παρατηρηθείσης ἐν τῇ Ἀγγλικῇ ἀγορᾷ πληθώρας χρήματος, εἰς τρόπον ὥστε 25 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν Λονδίνῳ ἄφιξιν τῶν ἀντιπροσώπων, εἶχεν ἐκδοθῇ τὸ πρῶτον οὕτως εἰπεῖν ἐπίσημον ἐξωτερικὸν δάνειον τῆς Ἑλλάδος, ἀνερχόμενον εἰς ὀνομαστικὸν κεφάλαιον 800.000 λιρῶν. Ἀτυχῶς ὅμως, μετὰ διαφόρους προκρατήσεις τόκων καὶ χρεωλυσίων, μόλις ἐμετρήθησαν τελικῶς 348.000 λιρῶν, κατασπαταληθεῖσαι καὶ αὗται πρὸς κατάπνιξιν τῶν ἐμφυλίων πολέμων, ἀλλὰ κυρίως πρὸς κορεσμὸν τῶν παθῶν καὶ φιλοδοξιῶν τῶν διαφόρων ὁπλαρχηγῶν καὶ ἄλλων κρατούντων. Ἐπὶ τούτου καὶ τῆς καταλαβούσης τοὺς πάντας μανίας τῶν πολυτελῶν στολῶν γράφει, ἂν καὶ μετὰ πολλῆς κακίας, ὁ Finlay, τὰ ἑξῆς εὐφυῆ: «Τὸ κοντὸν ἀνάστημα, αἱ λάλοι γλῶσσαι, αἱ στρεβλαὶ κνῆμαι, καὶ αἱ ἑβραϊκαὶ φυσιογνωμίαι τῶν Βυζαντίνων τούτων μεταναστῶν, περιφερομένων μὲ βαρυτίμους ἀλβανικὰς στολάς, ἀπαστραπτόντων ἐκ λαμπρῶν πλὴν ἀχρήστων ὅπλων, καὶ ἀκολουθουμένων ὑπὸ βραχυσώμων τσιμπουκοφόρων καὶ ὑψηλῶν σωματοφυλάκων, ἐκίνουν τὴν ζηλοτυπίαν καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ἐντοπίων.» Καὶ ἐν ᾧ οὕτως, ἂν καὶ δικαίως, ἐμηκτυρίζετο ἡ χρησιμοποίησις τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ δανείου, οὐδεὶς ἐγίνετο λόγος περὶ τοῦ ὅτι ἐξ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου 800.000 λιρῶν μόλις ἐμετρήθησαν 348.000 ἐξ ὧν αἱ 40.000 εἰς εἴδη.

Τὸ δεύτερον ἑλληνικὸν δάνειον ἀνέλαβον οἱ ἐν Λονδίνῳ τραπεζῖται ἀδελφοὶ Ρικάρδοι, ἀνῆλθε δὲ τοῦτο εἰς ὀνομαστικὸν κεφάλαιον δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν στερλινῶν, τῶν μετοχῶν ἐκδοθεισῶν εἰς τὰ 55 1)2, ἤτοι ἀπετελέσθη πραγματικὸν κεφάλαιον 1.100.000 λιρῶν, ἐξ ὧν πάλιν μετὰ προκρατήσεις ἐκ μέρους τῶν τραπεζιτῶν διὰ τόκον τῶν δύο πρώτων ἐτῶν, χρεωλύσιον, προμηθείας κλπ. ἀπέμειναν μόνον 816.000 λιρῶν αἵτινες ἀτυχῶς, συνεπείᾳ τῆς ἐλεεινῆς διαγωγῆς τῶν Ρικάρδων, διεσπαθίσθησαν εἰς ἀσκόπους ναυπηγήσεις, χρηματιστικὰ παίγνια κλπ. Τότε συνέβη καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ δανείου ἐπληρώθη ἡ ναυπήγησις τῆς κορβέτας «Καρτερία» καὶ τῶν πέντε ἀτμοκινήτων τὰ ὁποῖα κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ διορισθέντος ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος Ναυάρχου ὅλου τοῦ Ἐπικουρικοῦ Στόλου Κόχραν, διότι ἠθέλησε, πειραματιζόμενος, νὰ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὰ πλοῖα ταῦτα ἀτυχὲς σύστημα μηχανῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέν. Οὕτω ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, τὸ πρῶτον ναυπηγηθὲν ἀτμοκίνητον «Ἐπιχείρησις» μόλις ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Ταμέσεως ὀλίγου δεῖν κατεποντίζετο καὶ ὡς ἐκ θαύματος διεσώθη, ὅτε δὲ μόλις τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1828 ἔφθασεν εἰς Ἑλλάδα, παρέμεινεν ἄχρηστον. Τὸ δεύτερον ἀτμοκίνητον, ὁ «Ἀκαταμάχητος» ἐκάη εἰς τὸν Τάμεσιν κατὰ τὰς δοκιμάς, ἐκ δὲ τῶν ὑπολοίπων τριῶν μικρῶν, μόλις ἕν, ὁ «Ἑρμῆς» μετὰ πολλὰς ἐπισκευὰς ἔφθασεν ἀργὰ εἰς Ἑλλάδα, τὰ δ' ἕτερα δύο ἐσάπησαν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Λονδίνου.

Ἀπόπειρα τρίτου δανείου ἑνὸς ἑκατομμυρίου Ἱσπανικῶν διστήλων οὗτινος ἡ ἔκδοσις ἐψηφίσθη τὴν 24 Δεκεμβρίου 1825 ὑπὸ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, ἀπέτυχεν οἰκτρῶς.

Αὐτὰ ἦσαν τὰ Δάνεια τῆς Ἀνεξαρτησίας (1824—1825) καὶ αὐτὴ ἡ οἰκτρά των τύχη.

Καὶ ἤδη ἀξίζει νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ διὰ τὰ δάνεια τῆς Βαυαρικῆς Δυναστείας. Ὅτε ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος συνεζήτει τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, ἐζήτησε μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν παροχὴν δανείου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῶν προστατίδων δυνάμεων, δανείου, ὅπερ, διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 7 Μαΐου 1830, ὡρίσθη εἰς 60 ἑκατομμύρια. Ὅτε κατόπιν, ἀποτυχουσῶν τῶν μετὰ τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου διαπραγματεύσεων διεξήχθησαν αἱ μετὰ τοῦ Ὄθωνος τοιαῦται, συνεχίσθη ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐξ 60 ἑκατομμυρίων δανείου συζήτησις καὶ τῇ ἐγγυήσει τῶν τριῶν Δυνάμεων συνήφθη τοῦτο μετὰ τῶν τραπεζιτῶν κ. κ. Ρόσχιλδ εἰς Παρισίους, ἐκδοθὲν εἰς τρεῖς σειράς. Πλὴν καὶ τὸ δάνειον τοῦτο διεσπαθίσθη χάρις εἰς τὴν ἀπληστίαν τῶν δανειστῶν καὶ τὴν ἄφρονα σπατάλην τῆς Ἀντιβασιλείας, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἁρμανσπεργ, τὴν ὁποίαν στηλιτεύουν ὁ Μάουρερ καὶ εἶτα ὁ ἱστορικὸς Μέντελσον Βαρθόλδης.

Ἕτερον Δάνειον ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων 4 0)0 παρέσχεν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβῖκος. Ἐπίσης πρὸς 4 0)0 παρέσχεν ὁ Λουδοβῖκος ἐν ἑκατομμύριον ἀκόμη τὸν Μάρτιον τοῦ 1836 καὶ ἐν ἕτερον τὸν Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Μετὰ τὴν ἔξωσιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ὄθωνος ἀνεγνωρίσθη διὰ δαπάνας κατασκευῆς τῶν ἀνακτόρων κλπ. χρέος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ὄθωνα ἐκ δραχμῶν 4.500.000 ἐπὶ τόκῳ 4 0)0.

* * *

Θὰ ἐξετεινόμεθα βεβαίως πολὺ ἐξετάζοντες λεπτομερέστερον τὰ τῆς χρήσεως, τοῦ διακανονισμοῦ κλπ., τῶν δανείων αὐτῶν. Σκοπὸς ὅμως τῆς παρούσης μελέτης δὲν εἶναι αὐτός: εἶνε νὰ δώσωμεν μίαν ἰδέαν τῆς ὅλης οἰκονομικῆς διαδρομῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πρώτην ἑκατονταετηρίδα τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς, ἐξαίρονϊες τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τῶν διαφόρων περιόδων, τὰ ὁποῖα προέχουν ὡς χαρακτηριστικά! Συνεπῶς πρὸς τὴν τεθεῖσαν ταύτην βάσιν θέλομεν ἀναφέρει ἤδη ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς περιόδου 1881—1890, περιόδου ἀληθοῦς παραφροσύνης διὰ τὰ Ἑλληνικὰ δημόσια οἰκονομικά, καὶ ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ 1893.

Κατὰ τὴν δεκαετίαν 1881—1890 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνῆψεν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ ἀκόλουθα δάνεια:

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡ. ΑΙΛΙΑΝΟΣ

Διευθυντὴς τοῦ «Οἰκονομολόγου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ «Economiste d' Athènes»

Εἶνε ὁ νεώτερος ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐκ τῶν μεγαλυτέρων Ἑλλήνων οἰκονομολόγων καὶ κοινωνιολόγων. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ αὐτοῦ μόρφωσις ἀποτελοῦν ἀληθὲς φαινόμενον. Ἡ βαθύτης τῆς σκέψεως, ἡ ἔμφυτος ἐπιστημονικὴ ἰδιοφυΐα του, ἡ ἐκπληκτικὴ γλωσσομάθειά του τὸν ἀνέδειξαν ἀπὸ μακροῦ ἤδη καὶ μάλιστα ἀφ' ἧς πρὸ τετραετίας εἰς ἡλικίαν μόλις 22 ἐτῶν ἤρξατο ἐκδίδων τὸν «Οἰκονομολόγον Ἀθηνῶν». Τὸ πρῶτον τοῦτο ἐν Ἑλλάδι οἰκονομολογικὸν φύλλον ἔσχε ῥαγδαιοτάτην ἐξέλιξιν χάρις εἰς τὴν ἐπιστημονικότητα ἀλλὰ καὶ τὴν δριμύτητα τῶν ἄρθρων τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ τὴν συμβολὴν καὶ τῶν κορυφαίων ἐπιστημόνων μεθ' ὧν συνεργάζεται. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ «Οἰκονομολόγου Ἀθηνῶν» τὸν ἤγαγεν εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ ἑτέρου οἰκονομολογικοῦ φύλλου, γαλλικοῦ δεκαπενθημέρου «τοῦ Economiste d'Athènes» τοῦ ὁποίου ἡ ἐμφάνισις ἐσημείωσε ἀληθῆ θρίαμβον. Τὸ Γαλλικὸν αὐτὸ φύλλον ἐπιτελεῖ ἐθνικώτατον σκοπὸν γνωρίζον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ ἀξία τοῦ ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον περιβάλλουν διὰ πρωτοφανοῦς φιλίας οἱ μεγαλύτεροι ξένοι πολιτικοὶ καὶ καθηγηταί, ὁ Ὕβ Γκυγιώ, ὁ Ραφάλοβιτς, ὁ Κλεμαντέλ, ὁ Geddes, ὁ Cannan, ὁ Fowell, ὁ Luzzati κλπ. Ἀποτελεῖ ἀληθὲς ἐθνικὸν κεφάλαιον. Χάριν τοῦ «Πανελληνίου Λευκώματος» ἔγραψε τὸ ἀκόλουθον σημαντικὸν ἄρθρον περὶ τῆς οἰκονομικῆς σταδιοδρομίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πρώτην ἑκατονταετηρίδα τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς ἀνεξαρτησίας.

Τὸ ἐξ 120 ἑκατ. 40)0 τοῦ 1881.
» » 100 » 50)0 » 1884.
» » 135 » 40)0 » 1887 (τῶν Μονοπωλίων).
» » 155 » 40)0 » 1889 (Ῥάντα).
» » 60 » 50)0 » 1890 (Σιδ. Πειρ.-Λαρίσ.)

Ἐν συνόλῳ τὰ δάνεια ταῦτα συνήφθησαν δι' ὀνομαστικὸν κεφάλαιον 570 ἑκατομμυρίων φράγκων, ἐξ ὧν πράγματι ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε 413.333.500. Ἡ ἐτησία ὑπηρεσία τοῦ τοκοχρεωλυσίου τῶν δανείων αὐτῶν, βαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν ἐτησίως μὲ 27.789.900 φράγκων, ἤτοι, μὲ τὴν τότε τιμὴν τοῦ συναλλάγματος, 34.320.526 δραχμῶν.

Ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν ἐχειροτέρευσε καὶ δι' ἀλλεπαλλήλων ἐκδόσεων χαρτονομίσματος: Οὕτω ἐν ᾧ τὸ 1880 ἐκυκλοφόρει τραπεζικὸν καὶ Κρατικὸν χαρτονόμισμα ἀνερχόμενον εἰς 57.603.100 δραχμῶν, μετὰ δέκα ἔτη, ἤτοι τὸ 1890, ἡ χαρτονομισματικὴ αὕτη κυκλοφορία εἶχε φθάσει τὰ 115.211.500 δραχμῶν, τὸ δὲ 1892 τὰ 138.704.988 δραχμῶν. Συνεπείᾳ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐκδόσεων χαρτονομίσματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀθλίας καθ' ὅλου καταστάσεως τῶν δημοσίων τῆς χώρας οἰκονομικῶν, τὸ Ἑλληνικὸν συνάλλαγμα δὲν ἔπαυσε καταρρέον εἰς τρόπον ὥστε τὸ Γαλλικὸν φράγκον τὸ ὁποῖον, τὸ 1891 ἔφθανε τὴν τιμὴν τοῦ 1,29 ἔφθασε τὸ 1892 εἰς 1,43 καὶ τὸν Μάϊον 1893 εἰς 1,62.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν, ἐντολῇ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, συνέταξε, μετὰ μελέτην τῆς καταστάσεως, ὁ Law, ἡ ὑπηρεσία τοῦ δημοσίου χρέους ἀνερχομένου τὴν 1 Ἰανουαρίου 1893 εἰς 151.716.133 δραχμὰς καὶ 671.294.445 φράγκα χρυσᾶ, ἀπήτει 35.329.514 φράγκα, ἤτοι, μὲ τὴν τότε τιμὴν τοῦ συναλλάγματος, 58 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τὸ βάρος αὐτὸ ἀπερρόφα τὰ 60)0 τῆς ὅλης φορολογικῆς ἀποδόσεως τῆς χώρας. Ὁ Law ἐκαυτηρίαζεν εἰς τὴν ὡς ἄνω ἔκθεσίν του πικρῶς τὴν ὅλην δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἄμετρον σύναψιν ἐξωτερικῶν δανείων καὶ τὴν πλημμελῆ εἰσπραξιν τρν φόρων. Τὰ πράγματα ἐβάδισαν πρὸς τὴν μοιραίαν λύσιν ἡ ὁποία ἐπιφυλάσσεται εἰς πᾶσαν ἄφρονα διαχείρησιν καὶ οὕτω ὁ Τρικούπης, διαδεχθεὶς τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1893, τὸν Σωτηρόπουλον εἰς τὴν πρωθυπουργίαν, ἐκήρυξε τὴν πτώχευσιν τοῦ Κράτους ἣν καὶ ἐψήφισεν ἡ Βουλή.

Ἡ Κιτρίνη Βίβλος ἡ δημοσιευθεῖσα τὸ 1898 μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Διεθνοῦς Ἐλέγχου, ἐξηγεῖ τὴν πτώχευσιν διὰ τῶν ἑξῆς χαρακτηριστικῶν:

«Ἀπὸ μακροῦ ἤδη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠδυνάτει ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰ βάρη της ἄλλως ἢ διὰ τῆς μεθόδου τῶν πιστώσεων. Τὰ πλεῖστα τῶν συναφθέντων δανείων ἐχρησιμοποιήθησαν εἴτε ἐν ὅλῳ εἴτε ἐν μέρει δι' ἐξόφλησιν ληφθεισῶν προκαταβολῶν ἢ τοκοχρεωλύσιον προηγουμένων δανείων. Αὐτὸ τοῦτο τὸ δάνειον τοῦ 1890 τὸ συναφθὲν ἐπὶ σκοπῷ κατασκευῆς τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πειραιῶς Λαρίσσης, ἐξέκλινε σχεδὸν ὁλοκληρωτικῶς τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐδικῶς συνήφθη. Ἡ κατὰ τὸ 1893 ἔκδοσις τῶν μετοχῶν Funding αἱ ὁποῖαι ἐπρόκειτο νὰ δοθοῦν εἰς ἐξόφλησιν τῶν τόκων καὶ τοῦ χρεολυσίου τῶν προηγουμένων δανείων, ἐσημείωσε κατεύθυνσιν πρὸς τὴν πτώχευσιν ἡ ὁποία καὶ συνετελέσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 10[22 Δεκεμβρίου 1893. Μετὰ τὴν ψήφισιν ταύτην τοῦ νόμου τῆς πτωχεύσεως, ἐγένετο ἐν Ἀθήναις ἔναρξις διαπραγματεύσεων τὸν Ἰανουάριον 1894 αἱ ὁποῖαι συνεχίσθησαν τὸν Δεκέμβριον 1895 ἐν Παρισσίοις, πλὴν ἐπέμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος μέχρις οὗ ἐκηρύχθη τὸ 1897 ὁ κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμος.

Μετὰ τὴν ἀτυχῆ ἔκβασιν τοῦ πολέμου αὐτοῦ, ἐπεβλήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Διεθνὴς οἰκονομικὸς ἔλεγχος ψηφισθέντος τοῦ σχετικοῦ νόμου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὴν 7 Μαρτίου 1898 κατόπιν μιᾶς μνημειώδους ἀγορεύσεως τοῦ Στεφάνου Στρέϊτ, τότε ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἶτα Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Διεθνοῦς Ἐλέγχου μέχρι σήμερον ἡ Ἑλλὰς ἐσταδιοδρόμησε λαμπρῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἐξελίξεως. Τὸ δημόσιον αὐτῆς χρέος ἀνέρχεται σήμερον περίπου εἰς 5.000.000.000.

Δὲν παρατρέχομεν τὴν σημασίαν τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ βάρους. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ τονίσωμεν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τοιαύτη μεγάλη ὕψωσις τοῦ δημοσίου τῆς χώρας χρέους ἐσημειώθη κυρίως κατὰ τὸ 1920 καὶ 1921, ἔτη τοῦ Μικρασιατικοῦ ἀγῶνος. Πλὴν εἰς τὸ ἕτερον τῆς πλάστιγγος ταύτης μέρος πρέπει νὰ θέσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι, διὰ τῆς ἐπελθούσης θριαμβευτικῆς ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος, ἐξησφαλίσθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα δικαιώματα ἐπὶ ἐδαφῶν πλουσιωτάτων τῶν ὁποίων αἱ πρόσοδοι, εὐθὺς μετὰ τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης θέλουσιν ἀνοίξει τεράστιον διὰ τὴν χώραν κρουνὸν πλουτισμοῦ τὰ ἐκ τοῦ ὁποίου ὠφέλη θὰ σημειώσουν συντομώτατα λαμπρὰν ἐμφάνισιν ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου. Τὸ ἀντιστοιχοῦν κατὰ κεφαλὴν εἰς ἕκαστον κάτοικον μέρος τοῦ δημοσίου ἑλληνικοῦ χρέους εἶνε ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ ἐπακριβῶς ἐφ' ὅσον δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ συγκεντρωθοῦν πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσφάτου ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ. Ἂν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὸν ἀριθμὸν ὁ ὁποῖος ἡμιεπισήμως ἀνακοινοῦται ἡμῖν καὶ καθ' ὃν ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνέρχεται εἰς 5 περίπου ἑκατομμύρια, προκύπτει ὅτι ἡ ἀναλογοῦσα εἰς ἕκαστον κάτοικον κεφαλὴν μερὶς τοῦ δημοσίου χρέους ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς περίπου 100.

Μεγίστη ἐπίσης δυσχέρεια ὑπάρχει πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ τῆς Ἑλλάδος πλούτου, δυσχέρεια μάλιστα φθάνουσα μέχρι τῆς πλήρους ἀδυναμίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου ἐδιδάχθησαν πλεῖσται ὅσαι θεωρίαι ἐν ἀπολύτῳ πρὸς ἀλλήλας τελοῦσαι συγκρούσει. Δὲν κατωρθώθη ἀτυχῶς μέχρι τοῦδε νὰ καθορισθῇ ποῖα ἐπὶ τέλους στοιχεῖα ἀναγνωρίζονται παγίως ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον καὶ ὀφείλονται νὰ ὑπολογισθοῦν πρὸς ἐξεύρεσίν του, λόγῳ λοιπὸν τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν οὐδεμία χώρα καὶ ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν μᾶλλον προηγουμένων, κατορθοῖ νὰ ἐμφανίζῃ θετικὸν στατιστικὸν δεδομένον περὶ τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς πλούτου ἐφ' οὗ καὶ νὰ δύναται νὰ στηριχθῇ ὁ μελετητής. Ἂν λοιπὸν τοιοῦτόν τι παρατηρῆται εἰς τὰς μεγάλας ξένας χώρας αἱ ὁποῖαι τοσοῦτον μείζονα διαθέτουν ἡμῶν ὀργάνωσιν, τί δύναταί τις νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Χάριν τῆς ἱστορίας ἀναφέρομεν ἁπλῶς ὅτι μέχρι τοῦδε ἓξ ἀπόπειραι ὑπολογισμοῦ, ἔστω καὶ κατὰ φαντασίας προσέγγισιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, ἐγένοντο. Ἡ πρώτη ὀφείλεται εἰς τὸν Κυβερνήτην Ἰωάννην Καποδίστριαν. Ἡ δευτέρα εἰς τὸν Mulhal ὁ ὁποῖος ὑπελόγισε τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ ἐντελῶς αὐθαιρέτων στηριχθεὶς δεδομένων, εἰς 5.275.000,000 δραχμάς. Ἡ τρίτη ἀπόπειρα ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου Βερναρδάκη ἀνακοινώσαντος ὅτι ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν πλοῦτος ἀνήρχετο τὸ 1885 (ἐποχὴν τοῦ ὑπολογισμοῦ) εἰς 7.526.000,000 δραχμάς. Ἡ τετάρτη προσπάθεια ἐγένετο ἀπὸ τὸν Σκιαδᾶν

τὸ 1891 καὶ ἀπέδωκε 5.319.703,000 δραχμάς. Τὸ 1908 ὁ Ν. Σπανδωνῆς, ἔχων ὑπ' ὄψει τὰς ἀνωτέρω προηγουμένας προσπαθείας, ἄνευ οὐδεμιᾶς δικαιολογίας καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν οἱονεὶ «εἰς τὴν τύχην», ὑπελόγισεν ὅτι ὁ ἐθνικός μας πλοῦτος ἀνέρχεται εἰς 9 δισεκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι πᾶσαι αἱ ἀπόπειραι αὗται, δυναμένης πως σχετικῶς νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς τοῦ Βερναρδάκη, ἔχουν ἀξίαν ἁπλῆς προχειρολογίας. Ἡ μόνη ἀξία προσοχῆς τινος εἶναι ἡ προσπάθεια τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ 1920 ἐπεχείρησε νὰ δώσῃ, βοηθούμενον ἀτελέστατα καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς ὑπηρεσίας, ὑπολογισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ὁ ὑπολογισμὸς αὐτὸς ἐπρόκειτο νὰ ἀνακοινωθῇ μεταξὺ ἄλλων περὶ τῆς Ἑλλάδος δεδομένων εἰς τὸ συνέδριον τῶν Βρυξελλῶν τοῦ 1920 πλήν, τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐκρίθη τοσοῦτον ἀτελής, ὥστε ἀπεσύρθη! Ὁπωσδήποτε καθῆκον ἔχομεν νὰ παραθέσωμεν τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν ὁ ὁποῖος ἔχει ἀπείρως μείζονα ἀξίαν καὶ ἐγκλείει περισσοτέραν πραγματικότητα ἢ οἱ προηγούμενοι. Ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐθνικὸν ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ 1919.

	Ἑκατομμύρια δραχμῶν
1) Μεταλλεῖα	130
2) Γεωργία	1.650
3) Κτηνοτροφία συμπεριλαμβανομένων τῶν σφαζομένων ζώων καὶ μαλλίων	550
4) Προϊὸν ἁλιείας	70
5) Σιδηρόδρομοι (μετ' ἐξαίρεσιν ἀξίας γαιανθράκων εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικ.)	20
6) Βιομηχανία (ἐμφανίζει συνολικὴν πρόοδον 1800 ἑκατομμύρια δραχμῶν, πλὴν ἐξ αὐτῆς δέον νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἀξία τῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων γαιανθράκων καὶ πρώτων ὑλῶν ἤντιπροσωπεύουσα 500 ἑκατομμύρια δραχμῶν,) καθαρὰ πρόσοδος	1.300
7) Μετανάστευσις (ἐμβάσματα ὅλων τῶν τραπεζῶν)	395
8) Ναυτιλία: συνολικὴ πρόοδος ἐκ ναύλων μετ' ἀφαίρεσιν ἐννοεῖται τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων γαιανθράκων	200
Σύνολον ἐθνικοῦ εἰσοδήματος	4.375 ἑκατομμύρια.

Ὥστε κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἀνέρχεται εἰς 4 1)2 περίπου δισεκατομμύρια δραχμῶν.

* * *

Καὶ ἤδη, ποία εἶναι ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ τῆς Ἑλλάδος κατάστασις καὶ ποῖαι αἱ περὶ τῆς ἀμέσου μελλοντικῆς αὐτῆς ἐξελίξεως προβλέψεις;

Ἰδοὺ τὸ ἐρώτημα εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀποκριθῶμεν εἰς τὰς καταληκτικὰς αὐτὰς παραγράφους.

Ὁποία ἀληθῶς σταδιοδρομία ἐπικὴ τοῦ οἰκονομικοῦ ἅρματος τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ λαβάρου τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ὀλίγων πατρῴων ἐδαφῶν τοῦ 1830, τοῦ ἀτυχοῦς πολέμου τοῦ 1897, μέχρι τῶν ἐνδόξων σελίδων τὰς ὁποίας ἔγραψεν εἰς τὴν χρυσῆν Βίβλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ ζώπυρον καὶ ἡ ἀνδρεία τοῦ λαοῦ τῆς χώρας ταύτης κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1912—1921! Ὁποία ἀπόστασις διανυθεῖσα ἔν τε τῷ ἐθνικῷ καὶ τῷ οἰκονομικῷ πεδίῳ! Μία μικρὰ γωνία περιλαμβάνουσα τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, ἦτο ἡ Ἑλλὰς τοῦ 1830. Πτωχὴ καὶ μικρά, ὀρεινὴ κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἀνεκμετάλλευτος. Ὁ πληθυσμός της μόλις ἔφθανε τὰς 750.000 ψυχάς. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ σημερινὴ ὡραιοτάτη πρωτεύουσα, ἦσαν μικρὸν χωρίον 4.000 κατοίκων. Πέντε αἰώνων μακρὰ δουλεία εἶχε κατορθώσει νὰ σπείρῃ τὸν ἀφανισμὸν παντοχοῦ. Τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ ἀνορθωθοῦν διότι τὰ πάντα εἶχον καταρρεύσει. Τὸ 1863 ἐπετεύχθη ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου, τὸ δὲ 1881 ἀπηλευθερώθη ἡ Θεσσαλία. Οἱ οἰκονομικοὶ πνεύμονες τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος ἐξετάθησαν αἰσθητῶς. Ἡ Ἑπτάνησος παρουσίαζεν ἀξίαν προσοχῆς καλλιέργειαν πλὴν οἱ ἐκ παραδόσεως ἰσχύοντες ἐκεῖ θεσμοὶ τοῦ φεουδαλισμοῦ παρεκώλυον τὰς πλουσίας αὐτὰς νήσους νὰ ἐπιτύχουν συγχρονισμὸν γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ εὐφορωτάτη Θεσσαλία, ἀληθὴς σιτοβολών, ὑπήγετο καὶ αὕτη κατὰ τὸ μέγιστον εἰς τὸ πεπαλαιωμένον τουρκικὸν φεουδαρχικὸν σύστημα. Βιομηχανία δὲν ὑπῆρχεν ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ. Ἡ ναυτιλία ἐβιοπάλαιεν. Ὁποία διάφορος σήμερον εἰκών! Ἕως ποῦ ἐκτείνονται τὰ ὅρια τῆς πλουσίας καὶ μεγάλης Ἑλλάδος! Περιοχαὶ πλουσιώταται προσηρτήθησαν· ἡ Μακεδονία, ἡ Θράκη, τὸ βιλαέτιον τῆς Σμύρνης. Τὸ αἷμα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν μαχόμενοι κατὰ τῶν Κεμαλικῶν ὀρδῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρασίας, ἐδημιούργησαν διὰ τὸ ἔθνος ἀπαιτήσεις ἱερὰς ὅπως ζητήσῃ τὴν προσάρτησιν ἂν ὄχι πάντων, τουλάχιστον τοῦ μείζονος μέρους τῶν ἀπελευθερωθέντων ἐδαφῶν. Οὐδένα λοιπὸν διαφεύγει πλέον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἡ νῦν πλουσιωτάτη, ἡ κεκτημένη τοὺς ἀμυθήτους πόρους τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης, τῆς Σμύρνης, ἡ Ἑλλὰς ἡ ὁποία οὖσα τοσαύτη σήμερον, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν πόσῳ μεῖζον θὰ ἦ αὔριον, ἐξειλίχθη ἀναντιρρήτως εἰς τὴν μεγαλυτέραν δύναμιν ἐν τῇ ἀνατολικῇ παριᾷ τῆς Μεσογειακῆς λεκάνης. Οἱ ἀλλεπάλληλοι πόλεμοι, ὁ ὑπόδιεξαγωγὴν ἔτι σημερινὸς τοιοῦτος δὲν ἐπέτρεψαν ἀκόμη εἰς τὴν χώραν ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ νὰ ἐπιδοθῇ μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων αὐτῆς. Πλὴν ἡ πολεμικὴ περίοδος ἐγγίζει τὴν λῆξιν της, κατὰ τὸν θριαμβευτικώτερον μάλιστα τρόπον. Ἡ εἰρηνικὴ «αὔριον» φθάνει ἐπιτέλους μὲ βῆμα γοργόν. Ὁ καλὸς αὐτῆς ἥλιος ἐκπέμπει ἤδη τὴν πρώτην θαλπωρήν. Οἱ ἡρωϊκοὶ ἐλευθερωταὶ τῶν Μακεδονικῶν, τῶν Θρακικῶν καὶ τῶν Μικρασιατικῶν περιοχῶν μετ' ὀλίγον θὰ μετατραποῦν εἰς ἀκαμάτους σκαπανεῖς τῆς οἰκονομικῆς κατισχύσεως τῆς πατρίδος. Ὅπως ἀπεδείχθησαν πρῶτοι εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, οὕτω πρῶτοι θ' ἀναδειχθοῦν καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἀγῶνα. Αἱ τεράστιαι πράγματι δαπάναι εἰς ἃς ἡ Ἑλλὰς ὑπεβλήθη διεξαγαγοῦσα τοσούτους μέχρι σήμερον ἠπειρωτικοὺς πολέμους, ἔτι δὲ καὶ ἕνα φοβερώτατον ἐκεῖθεν τῆς θαλάσσης, θὰ εἶχον ἐξουθενώσῃ ὁλοκληρωτικῶς ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως οἱονδήποτε ἄλλο, ἐλλάσσονος ζωτικότητος Κράτος. Πλὴν τὴν Ἑλλάδα δὲν ἴσχυσαν νὰ τὴν συντρίψουν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ οἰκονομικός της κορμὸς ἐλύγισεν ὀλίγον, πλὴν ὅλως πρὸς στιγμήν. Ἀναδειχθέντες ἐπὶ ἱκανὸν ὑπέρτεροι συναλλαγματικῶς ἐν συγκρίσει πρὸς χώρας οἵαι ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἰταλία, ἂν βλέπωμεν τὴν δραχμήν μας νῦν ἐν καταρρεύσει, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ αἰτία ἔγκειται εἰς τὰς τεραστίας δαπάνας ἃς ἀπαιτεῖ ἡ ἐκστρατεία καὶ τὰς ὁποίας δὲν δύνανται ν' ἀντιμετωπίσουν εὐθὺς αἱ ἐθνικαὶ πρόσοδοι, ἀφε-

θεῖσαι μάλιστα εἰς ἑαυτὰς λόγῳ τῆς δυσχερείας τῆς συνάψεως ἐξωτερικῶν δανείων ὡς ἐκ τῆς παρατηρουμένης ἐν τῇ διεθνεῖ ἀγορᾷ στενότητος χρήματος. Πλὴν ἡ συναλλαγματική μας αὕτη ἀναχαίτισις εἶνε ὅλως παροδική, ὅπως παροδικὰ εἶνε καὶ τὰ προκαλέσαντα αὐτὴν αἴτια. Ὅταν μετ' ὀλίγον λήξῃ ὁ πόλεμος καὶ ὁ ὄγκος τῶν χερῶν ἐγκαταλείψῃ τὸ ὅπλον διὰ νὰ χειρισθῇ τὸ ἄροτρον, ὁ πρὸς στιγμὴν λυγίσας οἰκονομικός μας κορμὸς θ' ἀναπηδήσῃ μὲ ὅλην τὴν ἐλαστικότητα μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ἐπροίκισεν ἡ φύσις, ὅπως ἀκριβῶς ἀναπηδᾷ ὁ ἐλαστικὸς κλάδος τῆς ἰτέας. Ὅπως ἐξετάθη καὶ ὅπως ἐπίκειται νὰ ἐκταθῇ ἡ Ἑλλάς, περιλαμβάνει πόρους πλουτισμοῦ ἀνεκμεταλλεύτους τοιούτους ὥστε, ὅταν κυλίσῃ τὸ κῦμα τῆς ἀδαμάστου ἐνεργητικότητος τοῦ λαοῦ της, ν' ἀναδειχθῇ μία τῶν πλουσιωτέρων χωρῶν τῆς ὅλης ὑφηλίου.

Τὰ πλούσια ἐδάφη τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης τὰ μόλις ἐλευθερωθέντα, καλύπτονται ἀκόμη ἀπὸ τὴν τέφραν καὶ τὰ ἐρείπια τὰ ὁποῖα ἐσώρευσαν οἱ διαβάντες ἄγριοι κατακτηταί.

Αἱ Μικρασιατικαὶ ἐκτάσεις ὀργώνονται εἰσέτι ἀπὸ τὰς βρίδας.

Ὁ καπνὸς τῶν μαχῶν δὲν διελύθη ἀκόμη, οὐδ' ἐξηράνθη τὸ χῶμα τῶν ἀπεράντων νεκροταφείων ὅπου κοιμοῦνται οἱ ἀτίμητοι νεκροί.

Πάντων ἡ προσοχὴ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ δὲν δύναται νὰ στραφῇ πρὸς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης.

Ἀλλ' ὁ σάλος ὁ πολεμικὸς παρέρχεται καὶ τὰ τολμηρότερα ἐθνικὰ ἰδεώδη καθίστανται πραγματικότης.

Καὶ ὅταν πλέον θὰ σιγήσῃ ἡ βαρεῖα βροντὴ τῶν τηλεβόλων, ὅταν ἡ λαίλαψ θ' ἀπομακρυνθῇ, ὅταν τῆς τρικυμίας τὴν φρίκην θὰ διαδεχθῇ ἡ θωπεία τῆς γαλήνης, θ' ἀκουσθῇ τὸ σάλπισμα τῆς νέας ἐπιστρατεύσεως, τῆς οἰκονομικῆς, καὶ θὰ σπεύσουν αἱ λεγεῶνες αἱ ἐργατικαὶ ν' ἀναστηλώσουν τὰ ἐρείπια, ν' ἀναγεννήσουν ἐκ τῆς τέφρας τὸν φοίνικα, νὰ μεταβάλλουν τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον εἰς ἀπέραντον ἐργοστάσιον ὅπου θὰ σφυρηλατηθῇ τὸ σύμβολον τῆς οἰκονομικῆς ἐπικρατήσεως. Αἱ ἐκτάσεις ὅπου σήμερον βασιλεύει ὁ ἀφανισμὸς καὶ ἡ ὠχρὰ μορφὴ τῆς ἐρημώσεως τῆς ὁλοκληρωτικῆς, θὰ μεταβληθοῦν εἰς πρασίνους φυτείας, ὅπου θὰ εὐωδιάζουν οἱ χυμοί.

Καὶ ἀπὸ τὰς ἀπείρους αὐτὰς ἑστίας τῆς ἐργασίας θὰ ἐκπηδήσῃ τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο μνημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ διαλαλῇ εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν δύναμιν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, θ' ἀναστηθῇ ἡ ὑψηλὴ κυπάρισσος τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς ἐπικρατήσεως τῆς ὁποίας ἡ ὑπερήφανος κορυφὴ θ' ἀνεμίζῃ διὰ παντὸς, χωρὶς νὰ δυνηθῇ πλέον νὰ τὴν θραύσῃ οὐδὲ τῆς ἀπαισιωτέρας καταιγίδος ἡ ὀργή.

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1921.

ΜΙΧ. ΧΡ. ΑΙΛΙΑΝΟΣ

ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

"Η ΕΘΝΙΚΗ,,

ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

"Η ΕΘΝΙΚΗ"

ΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὁ θεσμὸς τῆς ἀσφαλείας εἶναι σπουδαιότατος συντελεστὴς τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας, διὰ τοῦ ὁποίου σώζονται ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ ὀλέθρου τὰ κοινωνικὰ μέλη τὰ προνοήσαντα περὶ παντὸς τυχαίου συμβεβηκότος. Τὰ κράτη τῆς Δύσεως λίαν ἐνωρὶς προέβλεψαν περὶ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν. Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ συγγράψωμεν ἐκτενῆ ἱστορίαν τῶν ἀσφαλειῶν ἐν Ἑλλάδι, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν σύντομον σκιαγραφίαν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐργασίας ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἔργον τοῦ Α. Μάτεση περὶ Ἀσφαλειῶν, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ παραπέμπομεν τὸν θέλοντα ἐκτενέστερον νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τοῦτο.

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΠΥΡΟΣ

Ἡ Βαυαρικὴ δυναστεία διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 15 Ἰουνίου 1839 παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν «***Ἔσσλιγγ καὶ Σία***» γενικὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ***Ἀδριατικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας*** τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς πυρασφαλιστικῆς ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι· τοῦ προνομίου τούτου ἡ διάρκεια ὡρίσθη μέχρι τῆς 18 Ἰουνίου 1851, ἀποκλειομένης μὲν πάσης ξένης ἑταιρίας νὰ ἐργασθῇ ἐν Ἑλλάδι, ἐπιτρεπομένης ὅμως τῆς συστάσεως ἑλληνικῶν ἑταιριῶν.Τὸ διάταγμα ἐδημοσιεύθη μετὰ τριετίαν ὅλην ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς του ἤτοι τὴν 20 Μαΐου 1842 καὶ ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ ἰσχύς του. Ὅτε πλέον εἶχε λήξει τὸ προνόμιον τῆς Ἀδριατικῆς τότε ἱδρύθη ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία «***ὁ Φοῖνιξ***» διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 2 Μαΐου 1857 μὲ κεφάλαιον 2.000,000 ὀνομαστικόν, καταβληθὲν δὲ 400.000· τροποποιηθέντος μετ' ὀλίγον τοῦ καταστατικοῦ «ὁ Φοῖνιξ» ἀνέλαβε καὶ τὴν ἀσφάλειαν κατὰ τῶν θαλασσίων κινδύνων καὶ τέλος τῷ 1886 συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Ναυτικῆς Τραπέζης Ἀλκυόνος».Ἀπὸ τοῦ 1871 ἄρχεται ὁ συναγωνισμὸς πρὸς τὰς ἐγχωρίους ἑταιρίας «***Ἀρχάγγελον***» καὶ «***Ἄγκυραν***», ἀπὸ δὲ τοῦ 1883 πρὸς τὰς ξένας τοιαύτας. Οὕτως ἐπέρχεται τελεία παρακμή, τῷ 1894 ἡ εἴσπραξις πυρασφαλίστρων ἀνέρχεται μόλις εἰς 4.961.20 δραχμάς, παύουσιν αἱ ἐργασίαι, ἀκολουθεῖ ἐκκαθάρισις καὶ εἶτα πτώχευσις.

Τῷ 1862 ἱδρύθησαν ἐν Πάτραις δύο ἑταιρίαι, «***ἡ Ἐλπὶς***» καὶ «***ὁ Κολοκοτρώνης***», περιλαμβάνουσαι ἐν ταῖς ἐργασίαις των καὶ τὴν πυρασφάλειαν. Ἡ δρᾶσις καὶ τὸ τέλος τούτων τυγχάνουσιν ἄγνωστα.

Ἐν Κεφαλληνίᾳ πρὸ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἱδρύθη ἡ Ναυτικὴ Τράπεζα «***ὁ Ἀρχάγγελος***»· αὕτη τῷ 1869 ὠργανώθη ἐπὶ νέων βάσεων μὲ ἕδραν τὰς Ἀθήνας τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ι. Σκαλτσούνη καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τούτου. Κύριος σκοπὸς ταύτης ἦτο ἡ ἀσφάλεια κατὰ τῶν θαλασσίων κινδύνων, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1872 ἀνέλαβε καὶ τὴν ἀσφάλειαν κατὰ τοῦ πυρός. Ἡ ἀκμὴ τοῦ «***Ἀρχαγγέλου***» περιωρίσθη εἰς μίαν δεκαετίαν (1870—1880)· τὸ τέλος καὶ τούτου ἦτο ἡ πτώχευσις. Τῆς κατὰ τῷ 1869 ἱδρυθείσης Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας ἡ «***Ἄγκυρα,*** ἥτις περιλαμβάνει καὶ τὴν ἀσφάλειαν κατὰ τοῦ πυρός, τὸ τέλος ἦτο ἡ ὁμαλὴ ἐκκαθάρισις.

Μετὰ τὴν παρακμὴν τῶν Ἑλληνικῶν Ἑταιρειῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1883 ἄρχονται πάλιν αἱ ἐργασίαι τῶν ξένων Ἑταιριῶν.

Κλάδος πυρός.

1883 Ἐμπιστοσύνη Confiance Γαλλική.
» Ἐμπορικὴ Ἕνωσις Commercial Union Ἀγγλική.
1885 Γενικαὶ Ἀσφάλειαι Assicurasioni Generali Αὐστριακή
1887 Ἕνωσις Union Γαλλική.
1882 Βορειογερμανικὴ Γερμανική.
1895 Φύλαξ Ἀγγλική.
1896 Λονδίνου καὶ Λαγκασάϊρ Ἀγγλική.
1899 Ἐλπὶς Γαλλική.
» Βουλγαρία Βουλγαρική.
1901 Πρώτη Οὐγγρικὴ Γενικῶν Ἀσφαλειῶν Οὐγγρική.
1902 Ρωσσία Ρωσσική.
» Ἥλιος κ. τ. λ. Ἀγγλική.

Κατὰ τὸ 1891 ἱδρύεται ἡ ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία γενικῶν ἀσφαλειῶν ἡ ***Ἐθνική.*** Ἡ ὅλη ἀξία τῶν ἀσφαλισθέντων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ κατὰ τοῦ πυρὸς κεφαλαίων ἀπὸ τοῦ 1891 μέχρι τέλους 1901 ἀνέρχεται κατ' ἔκθεσιν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ παραρτήματι τῆς ἐφημερίδος Ἀκρόπολις τοῦ ἔτους τούτου εἰς τὸ ποσὸν δραχμῶν 714,666,000 καὶ φράγκων 292,070,000.

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἡ θάλασσα ἡ τόσον δοξάσασσα τοὺς Ἕλληνας ναυτικοὺς κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας τῆς ἀπελευθερώσεως, ἐνεργότερον προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν τότε ἐφοπλιστῶν. Ἐνῷ ἡ ἀσφάλεια κατὰ τοῦ πυρὸς παρουσιάζει μικρὰν προσπάθειαν, τοὐναντίον ἡ κατὰ τῶν θαλασσίων κινδύνων τοιαύτη εἶναι ἀσυγκρίτως πολὺ μεγαλητέρα. Οἱ Ἕλληνες ναυτίλοι ἀποθέσαντες τὰ ὅπλα μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀπακατάστασιν, ἐσκέφθησαν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀσφαλείας ταύτης· ἐν Σύρῳ πολλοὶ κεφαλαιοῦχοι ἰδιωτικῶς ἐξήσκουν τὸ ἔργον τοῦ ἀσφαλιστοῦ. Διὰ Β. Δ. τῆς 1 Ἰουνίου 1836 ἱδρύθη ἐν Πάτραις ἡ πρώτη ***Ἀχαϊκὴ Ἀσφαλιστικὴ τῆς Θαλασσοπλοΐας Ἑταιρεία.*** Τόση δὲ ἦτο ἡ αἰσιοδοξία τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας, ὥστε ἐν τῷ Β. Δ. ἀνέγραψε καὶ τὴν προτροπήν, ὅπως ἐκ τῶν κερδῶν της ἡ Ἑταιρεία προσφέρῃ μέρος τοῦ κέρδους εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τ' ἀγαθοεργὰ καταστήματα.

Μέχρι τοῦ 1840 ἱδρύθησαν ἑπτὰ νέαι Θαλάσσιαι Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι ἐκ τῶν ὁποίων 6 ἐν Σύρῳ καὶ 1 ἐν Ἀθήναις. Μέχρι τοῦ 1850 προτίθενται 8 νέαι ἑταιρεῖαι. Ἀπὸ τοῦ 1850—1875 εἶναι ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς Ἱστιοφόρου ναυτιλίας, ἀπὸ τοῦ 1875 ἄρχεται ἡ παρακμή. Αἱ Ἑλληνικαὶ ἑταιρεῖαι ἐκλείπουσιν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, αἱ δὲ ἀλλοδαπαὶ καὶ ἰδίᾳ αἱ Αὐστριακαὶ καταλαμβάνουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἔδαφος καὶ μόλις τῷ 1891 σὺν τῇ ἱδρύσει τῆς Ἐθνικῆς ἄρχεται δευτέρα περίοδος ἀσφαλιστικῆς δράσεως δι' Ἑλληνικῶν κεφαλαίων.

Συνοπτικῶς ἀπὸ τοῦ 1839—1900 ἱδρύθησαν 61 Ἑταιρεῖαι Θαλασσίας Ἀσφαλείας, ἦταν 29 ἐν Σύρῳ, 20 ἐν Πάτραις, 6 ἐν Ἀθήναις, 2 ἐν Πειραιεῖ, 2 ἐν Σπέτσαις, 1 ἐν Ὕδρᾳ, 1 ἐν Γαλαξειδίῳ, 1 ἐν Ἰθάκῃ, ἀναλυτικῶς δὲ ὑπὸ τὰς ἑξῆς ἐπωνυμίας.

1 «Ἀχαϊκὴ ἀσφαλ. τῆς Θαλασσοπλοΐας ἑταιρεία». Πάτραι 1836.
2 «Ἑλληνικὸν ἀσφαλιστικὸν κατάστημα». Σύρος 1837.
3 «Ἑταιρεία τῶν φίλων ἀσφαλιστῶν». Σύρος 1839.
4 «Ἑλλάς». Σύρος 1838.
5 «Ἑρμῆς». Σύρος 1838.
6 «Ἀσφάλεια τοῦ Αἰγαίου πελάγους». Σύρος 1839.
7 «Ἐλπίς». Ἀθῆναι 1839.
8 «Αἴολος». Σύρος 1840.
9 «Ἀσφαλιστικὸν κατάστημα Ἑρμουπόλεως». Σύρος 1841.
10 Ἐμπορικὴ Τράπεζα. Πάτραι—Πειραιεὺς 1841.
11 «Φιλεμπορικὴ Ἑταιρεία». Σύρος 1841.
12 «Ἀργοναῦται». Σύρος 1841.
13 «Τρίτων». Σύρος 1844.
14 «Ἕνωσις». Σύρος 1846.
15 «Πάτραι». Πάτραι 1849.
16 «Νέα Φιλεμπορικὴ Ἑταιρεία». Σύρος 1850.
17 «Πρόοδρος». Πάτραι 1854.
18 «Ἀνατολή». Πάτραι 1856.
19 «Ἀμαλία». Πάτραι 1856.

20 «Ψαρά». Σύρος 1856.
21 «Ἕνωσις Ψαριανῶν». Σύρος 1856.
22 «Φοῖνιξ». Ἀθῆναι 1857.
23 «Σωτήρ». Πάτραι 1858.
24 «Καρτερία». Σύρος 1859.
25 «Πρόνοια». Πάτραι 1859.
26 «Ἀχαΐα» Πάτραι 1860.
27 Μιαούλης». Πάτραι 1860.
28 «Γαλαξείδιον». Γαλαξείδιον 1860.
29 «Πελοπόννησος». Πάτραι 1860.
30 «Ὁμόνοια». Σύρος 1861
31 «Ἑλλάς». Πάτραι 1862.
32 «Ὄθων». Πάτραι 1862.
33 «Ἄγκυρα». Πάτραι 1862.
34 «Ἐλπίς». Πάτραι 1862.
35 «Καλοκοτρώνης». Πάτραι 1862.
36 «Κανάρης». Πάτραι 1862.
37 «Ἑρμούπολις». Σύρος 1863.
38 «Πειραιεύς». Πειραιεὺς 1864.
39 «Εὐτυχία». Σύρος 1865.
40 «Μεσόγειος». Σύρος 1865.
41 «Ἁρμονία». Σύρος 1865.
42 «Πρωτεύς. Σύρος 1865.
43 «Ποσειδών». Σύρος 1866.
44 «Ἑλληνικὴ Ναυτικὴ Ἑταιρεία». Σύρος 1866.
45 «Ὕδρα». Ὕδρα 1866.
46 «Ἐλπίς». Σύρος 1866.
47 «Κάσος». Σύρος 1866.
48 «Σπέτσαι». Σπέτσαι 1867.
49 «Ποσειδών». Σπέτσαι 1867.
50 «Ὀδυσσεύς». Ἰθάκη 1868.
51 «Ὄλγα». Σύρος 1868.
52 «Ἀμφιτρίτη». Σύρος 1868.
53 «Ἄγκυρα». Ἀθῆναι 1869.
54 «Ναυτικὴ Τράπεζα Ἀρχάγγελος». Ἀθῆναι 1869.
55 «Ἀνατολή». Πάτραι 1871.
56 «Μεσόγειος». Ἀθῆναι, Πειραιεὺς 1872.
57 «Ἀζοφική». Σύρος 1876.
58 «Ἀστήρ». Πάτραι 1879.
59 «Πάτραι». Πάτραι 1880.
60 «Ποσειδών». Πειραιεὺς 1881.
61 «Ἑταιρεία Γενικῶν Ἀσφαλειῶν ἡ Ἐθνικὴ» 1891

Ἐκ τῶν ἐν Σύρῳ ἑταιρειῶν σπουδαιότεραι ὑπῆρξαν, ἡ ***Ὁμόνοια*** ἱδρυθεῖσα τῷ 1861 καὶ ἡ ***Ἁρμονία*** τῷ 1865, καίτοι ὅμως ἔφθασαν εἰς μεγίστην ἀκμὴν καὶ ἀπέφερον τοῖς μετόχοις καταπληκτικὰ μερίσματα, ἀμφότεραι ὑπέκυψαν εἰς τὸ μοιραῖον, ἡ μὲν Ὁμόνοια ἐξέλιπε διὰ πτωχεύσεως, ἡ δὲ Ἁρμονία δι' ὁμαλῆς ἐκκαθαρίσεως. Σήμερον οὐδεμία ἐντοπία ἑταιρεία ὑφίσταται ἐν Σύρῳ. Ἐν Πάτραις σπουδαιότεραι ἦσαν ὁ ***Μιαούλης*** καὶ ὁ ***Σωτήρ***. Ἡ Ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ὁ Φοῖνιξ περὶ τῆς ὁποίας γράφομεν ἀνωτέρω εἰς τὰς πυρασφαλείας ἐν τῷ τμήματι τῆς θαλασσίας ἀσφαλείας ἀπὸ τοῦ 1861—1894 εἰσέπραξεν ἀσφάλιστρα δρ. 14,596,717. Εἰς μεγίστην ἐπίσης περιωπὴν ἐξήχθη ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1870—1880 ὁ Ἀρχάγγελος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπίσης γράφομεν ἀνωτέρω εἰς τὰς πυρασφαλείας, τῷ 1873 ἡ εἴσπραξις ἀσφαλίστρων ἀνῆλθεν εἰς 2,802,796 δραχ. Ἀτυχῶς ὁ Ἀρχάγγελος διατηρῶν πρακτορεῖα ἐν Μασσαλίᾳ, Ρουμανίᾳ καὶ Λονδίνῳ μὲ μεγιστην αὐθυπαρξίαν ἐπέφερε τὴν καταστροφήν του. Αἱ ζημίαι ἰδίᾳ τοῦ ἐν Λονδίνου πρακτορείου συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὸν ἐπελθόντα ὄλεθρον.

Ἐν ἔτει 1891 ἱδρύθη ἐν Ἀθήναις ἡ ***Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία τῶν Γενικῶν Ἀσφαλειῶν ἡ Ἐθνική***. Ἱδρυταὶ ἦσαν ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα, ἡ Ἐθνικὴ διὰ 50 ο)ο, ἡ Τράπεζα Κων)πόλεως 20 ο)ο, Ἠπειροθεσσαλίας 10 ο)ο, ἡ Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα διὰ 10 ο)ο καὶ ἡ Τράπεζα Βιομηχανικῆς πίστωσις διὰ 10 ο)ο. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν της ὑπῆρξαν κατ' ἀρχὰς δυσμενῆ καὶ ἡ ἑταιρεία διῆλθε μεγάλην κρίσιν, ἕνεκα τῶν ζημιῶν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐργασιῶν, ἀλλὰ διὰ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ της διηρέθη ἡ διοίκησις εἰς δύο κλάδους τὸν θαλάσσιον καὶ τὸν τοῦ πυρός, οὕτω ἀναδιοργανωθεῖσα ἡ Ἐθνικὴ ἀπὸ τοῦ 1898 εἰσῆλθεν εἰς νέαν περίοδον δράσεως. Ἡ πελατεία της ἤρξατο πυκνουμένη, ἡ δὲ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ ἀμέριστος ἀποβλέπει μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦτο ἵδρυμα.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος δι' ἐγγράφου ἐζήτησε τὰ στοιχεῖα, ἵνα συγγραφῇ πλήρης ὁπωσδήποτε Ἱστορία τῆς δράσεως καὶ ἐξελίξεως τῆς ***Ἐθνικῆς*** Ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἀπῄτει μεγάλην ἐργασίαν καὶ χρόνον, οἱ δὲ ὑπάλληλοι τῆς ἑταιρείας σημαντικῶς ἠλαττώθησαν ἕνεκα τῆς ἐπιστρατεύσεως, διὰ τοῦτο οἱ ζητηθέντες ἀριθμοὶ τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως μέχρι σήμερον θέλουσι δημοσιευθῇ ἐν τῷ Β΄. τόμῳ τοῦ Λευκώματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξετάζεται ἡ σχέσις τῶν ***Τραπεζῶν καὶ Ἀσφαλειῶν*** πρὸς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δημοσιεύομεν τὸν ἰσολογισμὸν τοῦ 1920 ἐκ τοῦ ὁποίου καταφαίνεται ἡ ὅλη κίνησις τοῦ εὐαγοῦς τούτου Οἰκονομικοῦ Ἱδρύματος.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ἤδη ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κ. κ. Χ. Λόντου πρώην Ἀρεοκαγίτου Προέδρου, Δ. Α. Σακελλαρίου Ἀντιπροέδρου, Δ. Μπέμπη Ἐφοπλιστοῦ, Α. Νικολαΐδου Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης Ἀνατολῆς, Μ. Εὐλαμπίου Διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Ι. Σ. Σέρμπου, Συμβούλων. Διευθυντὴς ὁ κ. Ἰωάν. Σ. Σέρμπος.

ΚΘ΄ ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ 1920

Κατάστασις τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1920

Ἐνεργητικόν	Δραχμαὶ εἰς τραπεζ.γραμμ.	Δραχμαὶ εἰς χρυσὸν	Ὁλικὸν	Παθητικόν	Δραχμαὶ εἰς τραπεζ.γραμμ.	Δραχμαὶ εἰς χρυσὸν	Ὁλικὸν
Διάφορα χρεώγραφα	1553608.—		1553608.—	Μετοχικὸν κεφάλαιον ὁλοσχερῶς καταβεβλημένον	1500000.—		1500000.—
Διάφορα χρεώγραφα κατατεθειμένα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ὡς ἀσφαλιστικὴ τοποθέτησις.	239531.—		239531.—	Ἀποθεματικὸν 20 ο)ο κατὰ τὸ Καταστατικόν.	1012428.55		1012428.55
Δάνεια ἐνυπόθηκα κατατεθέντα παρὰ τῷ Δημοσίῳ ὡς ἀσφαλιστικὴ τοποθέτησις.	237000.—		237000.—	Ἀποθεματικὸν προνοίας . . .	500000.—		500000.—
Δάνεια ἐνυπόθηκα.	1331453.10		1331453.10	Ἀποθεματικὸν αὐξομειώσ. χρημ. ατογράφων	14140.45		14140.45
Κτηματικὴ περιουσία*. . . .	1704801.30		1704801.30	Μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν Κλάδου Ζωῆς	24845.—	5988.45	30833.45
Ταμεῖον	44052.35		44052.35	Μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν διὰ κινδύνους μὴ λήξαντας Πυρασ.	1825000.—		1825000.—
Τράπεζαι. Καταθέσεις ἐν ὄψει .	1198969.25	169960.60	1368929.85	Μαθηματικὸν Ἀποθεματικὸν διὰ ζημίας δηλωθείσας καὶ μήπω πληρωθείσας Πυρασφαλειῶν.	155000.—		155000.—
Γενικὰ Πρακτορεῖα.	68898.35		68898.35	Μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν ἐκκρεμῶν ζημιῶν θαλασ. κλάδου.	7709.50		7709.50
Ἐγγυοδοσίαι	81500.—	1600.—	83100.—	Νομισματικὴ διαφορὰ ἐπὶ φράγκων 169960,60.	36000.—		36000.—
Διάφοροι λογαριασμοί. . . .	121070.35		121070.35	Ταμεῖον Συντάξεως προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας.	154895.50		154895.50
Ἑταιρεῖαι, Iniziativa Phenix Λογαριασμὸς ἀποθεματικοῦ Κλάδου Ζωῆς**	24845.—	5988.45	30833.45	Ἀντασφαλισταὶ	969484.45		969484.45
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως . . .	9742.65		9742.65	Ἐγγυοδόται	81695.30	1600.—	83295.30
Ἀσφάλιστρα ἀνήκοντα εἰς μελλούσας χρήσεις Πυρασφαλειῶν.	385499.30		385499.30	Διάφοροι λογαριασμοί. . . .	180621.55		180624.55
				Ἀσφάλιστρα μεταγενεστέρων λήξεων	385499.30		385499.30
				Μερίσματα παρελθόντων ἐτῶν,	2692.—		2692.—
				Μέρισμα τοῦ 1920 διανεμητέον τοῖς κ. κ. Μετόχοις. . . .	300000.—		300000.—
				Κέρδη καὶ Ζημίαι. Ὑπόλοιπον ἀφιέμενον εἰς νέον . . .	20916.65		20916.65
	7000970.65	177549.05	7178519.70		7170931.25	7588.45	7178519.70

(*) Τὰ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Κοραῆ, Ἀθηνᾶς, Εὐπόλιδος—Ἀπελλοῦ—Λυκοῦργου, Λεωφόρου Πανεπιστημίου καὶ Ἐδουάρδου Λῶ πέντε κτήματα.

(**) Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀντιπροσωπεύουσι τὰ Μαθηματικὰ ἀποθεματικὰ τῶν ὀλίγων ἀσφαλειῶν, αἵτινες μένουσιν εἰσέτι ἐν ἰσχύϊ καὶ δι' ἃς εὐθύνονται αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Ἑταιρίαι εἰς ἃς ἔχουν ιν ἐκχωρηθῆ παρ' ἡμῶν.

"ΚΕΡΔΗ & ΖΗΜΙΑΙ,, ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

Ἔσοδα		Δραχμαὶ εἰς τραπεζ.γραμμ.	Ἔξοδα	Δραχμαὶ εἰς τραπεζ.γαμμ.
Ὑπόλοιπον τῆς χρήσεως 1919		17486,40	Προμήθειαι Πυρασφαλειῶν, ἔξοδα Πρακτορείων καὶ Γενικὰ ἔξοδα διαχειρίσεως.	813606,55
Τοκομερίδια καὶ τόκοι διάφοροι 1920	210,076.50		Ζημίαι Πυρασφαλειῶν πληρωθεῖσαι κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσ.ν μετ'ἀφαίρεσιν τῶν εἰσπραχθεισῶν ἀπὸ Ἀντασφαλιστὰς	283434,85
Πρόσοδοι κτημάτων	104,698.35	314774,85	Μαθηματικὸν Ἀποθεματικὸν διὰ τρέχοντας κινδύνους Πυρασφαλειῶν	1825000,—
Ἀποθεματικὸν κρατηθὲν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1919 διὰ κινδύνους μὴ λήξαντας Πυρασφαλειῶν. . .		1400000,—	Ἀποθεματικὸν διὰ ζημίας δηλωθείσας καὶ μήπω πληρωθείσας Πυρασφαλειῶν	155000,—
Ἀποθεματικὸν κρατηθὲν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1919 διὰ ζημίας δηλωθείσας Πυρασφαλειῶν. . . .		86000,—	Κράτησις Προνοίας	100000,—
Νομισματικὴ διαφορά.		70000,—	Νομισματικὴ Διαφορὰ ἐπὶ φράγκων 169,960,60 . . .	36000,—
Ἀσφάλιστρα καὶ δικαιώματα ληξάσης χρήσεως 1920 μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἀντασφαλίστρων Πυρασφαλειῶν. .		1242923,45	Ἀπόσβεσις ἐκ τῶν ἐξόδων Ἐγκαταστάσεως	30000,—
Προμήθειαι εἰσπραχθεῖσαι ἀπὸ ἀντασφαλείας ληξάσης χρήσεως 1920		646856,70	Προικοδότησις Ταμείου Συντάξεως	30000,—
			Κέρδη καὶ Ζημίαι. Τὰ διανεμόμενα	484083,35
			Κέρδη καὶ Ζημίαι. Τὰ ἀφιέμενα εἰς νέον.	20916,65
		3778041,40		3778041,4

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΔΡΑΧ. 505,000.— Δρ. 505,000.—

Ἀποθεματικὸν κατὰ τὸ Καταστατικὸν	20 ο)ο ἐπὶ Δρ. 505,000.—	Δρ. 101,000.—	
Μέρισμα	4 ο)ο ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου	» 60,000.—	» 161,000.—
			Δρ. 344,000.—
Μέρισμα εἰς τοὺς κ. κ. Μετόχους πρὸς 16 Δραχ. κατὰ Μετοχὴν		Δρ. 240,000.—	
Ποσοστὰ Διοικητικοῦ Συμβουλίου		» 26,000.—	
Ποσοστᾶ Διευθύνσεως καὶ προσωπικοῦ		» 20,000.—	
Φόρος Δημοσίου 10 ο)ο ἐπὶ ὀνομαστικοῦ μερίσματος Δρ. 33,333.35		» 33,333.35	
Φόρος κυκλοφορίας μετοχῶν		» 3,750.—	
Κέρδη καὶ Ζημίαι ὑπόλοιπον ἀφιέμενον εἰς νέον		» 20,916.65	
		Δρ. 344,000.—	
Μέρισμα πρὸς Δρ. 20 ἐπὶ Μετοχῶν 15000 ἀπηλλαγμένων φόρου		Δρ. 300,000.—	

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1921.

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Διευθυντὴς
ΙΩ. Σ. ΣΕΡΜΠΟΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
Α. Σ. ΦΡΥΓΑΝΑΣ

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παγκοσμίου συρράξεως ἱδρύθησαν πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων πολλαὶ ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι, ἐκ τούτων τινὲς ἱδρύθησαν εἰς ὡρισμένον χρόνον καὶ δι' ὡρισμένον σκοπόν, ὥστε ἐκπληρωθέντος τοῦ προορισμοῦ των διελύθησαν, ἄλλαι δὲ τοὐναντίον ἱδρύθησαν μὲ πρόγραμμα τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν καὶ μετὰ τὸν πόλεμον.

Τοιαῦται Ἑταιρεῖαι πρὸς θεραπείαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνων ὑπῆρξαν αἱ ἑξῆς, αἵτινες πλέον ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν:

1 *Ἡ Ναυτικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία ἡ Ἑλλάς.*
2 *Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ἄγκυρα.*
3 *Ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν Λόϋδ.*
4 *Θαλασσασφαλιστικὴ Ἑταιρεία Χριστόφορος.*
5 *Ἀνώνυμος Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ποσειδών.*
6 *Ἀνώνυμος Ἑταιρεία Ἀσφαλειῶν καὶ Ἀντασφαλειῶν ἡ Ἐλπίς.*
7 *Πειραϊκὴ Θαλασσασφάλεια.*
8 *Ἑταιρεία θαλασσίων Ἀσφαλειῶν Μεσόγειος.*
9 *Ἑταιρεία θαλασσίων Ἀσφαλειῶν Ἀρχιπέλαγος.*
10 *Ναυτικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία ὁ Πήγασος.*

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΩ 1921

Αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι, αἵτινες σήμερον ἐργάζονται ἐπ' ἀσφαλοῦς οἰκονομικοῦ ἐδάφους πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς χώρας εἶναι αἱ ἑξῆς.

1 Ἡ ΕΘΝΙΚΗ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Γενικῶν Ἀσφαλειῶν.
2 Ἡ ΑΝΑΤΟΛΗ ἀσφάλεια Ζωῆς.
3 Ἡ ΠΡΩΤΗ ἀσφάλεια πυρὸς—θαλάσσης.
4 Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ ἀσφάλεια Ζωῆς.
5 ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.
6 ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ Ἑταιρεία Γενικῶν ἀσφαλειῶν.
7 ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΙΣ » » »
8 ΠΡΟΝΟΙΑ » » »
9 ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΗ » » »
10 ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ » » »
11 ΤΙΤΑΝ » » »
12 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία.

ΑΛΛΟΔΑΠΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΩ 1921

Θαλασσασφάλειαι

1 La Suisse Ἀντιπρόσωποι Ἀδελφοὶ Λαφφᾶ.
2 The Eagle Star and British Dominions Insurance Co Lmd) Μανούσης Γιαλίστρας
3 London Assurance Corporotian Ἀντιπρ. Α.Σγουρῶφ
4 La Baloise Ἀντιπρ. Μπίφης καὶ Κράλης.
5 The Nalional Benefift Line and Property Assurance) Σαπόρτας καὶ Νάαρ
6 La Federale: Μανούσης Γιαλίστρας
7 Nationale Seissu: Ἀδελφοὶ Κρέμου, Σολιώζ, Κωνσταντινίδης.
8 L' Union Universelle : I. Κωνσταντινίδης.
9 Nederlandsche Algemeane - Verzckerig Maâtschappis—Γεν. Ὀλλανδική : Κωνσταντινίδης.
10 English and Foreign : Σ. Παπαδημητρίου.
11 The Maritime Assurance : A. N. Κορκός.
12 Nors-Ke Lloyd : Μαυρίκιος Σαπόρτας.
13 Colombo : Εὐθ. Βελλιανίτης.
14 Campania : Τράπεζα Ἀθηνῶν, Ράλλης Μιτυλήνη.
15 Savoïa : Ἰωάν. Χανδρῆς.
16 Providentia : Γεώργ. Κ. Στρίγγος.
17 Deutsche - transport - Uersicherungs Gesellschaft : Γ. Σωτηρόπουλος.
18 La Badoise: Δοτσέτι καὶ Στέλλα.
19 Oberrheinishe : Γ. Παπανδρόπουλος.
20 Agrippina : Μανούσης Γιαλίστρας.
21 Manheim : » »
22 Düsseldorfer : Δ. Ι. Καλλιμασιώτης.

Πυρασφάλειαι

1 Commercial Union: Ράλλης Πλυτᾶς.
2 L' Union : Κοντός.
3 San Francisco Insurance Office
4 The Western Australia Μοδιάνο.
5 North British & Mercantile : Ἀδελφοὶ Δαφφᾶ.
6 Baloise : Γ. Σωτηρόπουλος.
7 Sun Insurance Office: K. Ἀνδρεάδης.
8 The Northern : Χένδερσον.
9 Phoënix : P. καὶ Γ. Χίλλ.
10 Allianz : E. Καραπαναγιώτης.
11 Royal : Ἰσίδωρος Σαπήρας.
12 Scotish Union and National : Μουσούρης—Πολίτης.
13 Compagnie d'Assurances generales contre l' in' cendie : Τραπ. Ἀθηνῶν—Ἀνατολ. Ἐμπ. Ἑταιρ.
14 Helvetia : Μπίφης καὶ Κράλλης.
15 Economie : Μουσούρης—Πολίτης.
16 La France : Μπίφης.
17 The Liverpool and London and Globe: A. Ἀναστασιάδης.
18 The excess insurance Co Lmd : Δ. Κουτσικόπουλος.
19 The Caledonian iusurance Co : Διεθνὴς καὶ Βαλκανικὴ Ἐμπορικὴ Ἑταιρεία.
20 London Guarantee and accieent Company : Ἰσαὰκ Μοδιάνο.
21 Atlas : Σ. Λοβέρδος Γενικὴ Τράπεζα.
22 The Phoënix Iusurance Co of hardrod : Σ. Σταυρίδης.
23 Union assurance Society Ltd : Ἰούλιος Ἀββότ.
24 The Employers Lability : Σ. Παπαδημητρίου.
25 General accident Fire and Life : Φ. Κούρτελης καὶ Ι. Δούμας.
26 Le foncier de France et des Colonies : Γ. Σταυρίδης.
27 London Assurance Corporation : Α. Σγουρώφ.

Ζωῆς

1 The Grasham : B. Γεωργιάδης.
2 Union et Phoënix : Γ. Σταυρίδης.
3 Nationale : Λ. Κανελλόπουλος.
4 Caisse Paternelle : Γρηγόριος Ρακτιβάν.
5 Victoria : Σ. Παπαφράγκος.
6 The Consolidated : Γ. Σταυρίδης.
7 L'Union : Ἀστεριάδης Λαγκλουά,

Κλάδος Πυρὸς—Θαλάσσης—Ζωῆς

1 Riunione Adriatica di Sicurta : Γ. Τάγαρης.
2 Assicurazioni Cenerali: Ἰωάν. Γεωργούλης.

Κλάδος Πυρὸς—Ζωῆς

1 Compagnie Francaise du Phoenix : Μουσούρης—Πολίτης.
2 Oester Phoïnix : Πασχαλίγκος.

Κλάδος Τυχαίων Ἀτυχημάτων

1 Societè Suisse d'Assurances contre les Accidents à Winterthnr: E. Καραπαναγιώτης.
2 Compagnie d' Assurance generales contre les accidentes et de vol) Τράπ,'Αθην.) Ἀν.'Εμ.Ἑτ.

Πυρὸς—Θαλάσσης—Τυχαίων ἀτυχημάτων

1 Alliance : Ροβέρτος Μιρά.

(Κατὰ πίνακα δοθέντα ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας)

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ

"Η ΑΝΑΤΟΛΗ„

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ

„ΗΛΙΑΝΗ"

1821—1921

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ„ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ Η ΑΝΑΤΟΛΗ

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὁ θεσμὸς τῆς ἀσφαλείας εἶναι σπουδαιότατος συντελεστὴς τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας. Δι' αὐτοῦ ἐπανορθοῦνται κατ' οἰκονομικὸν τρόπον τὰ ἐπιζήμια ἀποτελέσματα, ἅτινα ἐπιφέρει εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνθρώπου ἓν τυχαῖον καταστρεπτικὸν γεγονός. Τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἐπιφέρει κατ' ἐξοχὴν ὁ θάνατος.

Ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ εἶναι δύναμις παραγωγὸς εἰσοδημάτων, ἡ δ' ἀποταμίευσις τούτων δημιουργεῖ τὸ κεφάλαιον. Ὁ πρόωρος θάνατος διακόπτει τὴν δημιουργικὴν ταύτην ἐργασίαν, ἀφίνει δ' οὕτως οὐχὶ σπανίως ἄνευ στηρίγματος ὁλόκληρον οἰκογένειαν, εἰς ἣν ὁ ἐκλιπὼν φυσικὸς αὐτῆς προστάτης παρεῖχε διὰ τῆς ἐργασίας του τὰ μέσα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως. Τὴν ἐντεῦθεν ζημίαν ἔρχεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ ἐπὶ τῆς ζωῆς ἀσφάλεια.

Δὲν θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα τὴν ἱστορικὴν τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου θεσμοῦ διαμόρφωσιν, ἀρκούμενοι νὰ διεξέλθωμεν δι' ὀλίγων τὰ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ. Μολονότι οἱ κοινωνικοὶ ἐν Ἑλλάδι ὅροι καὶ ἰδίᾳ τὸ ἐξαιρετικῶς ἀνεπτυγμένον αἴσθημα τῆς ὑπὲρ τῶν οἰκείων στοργικῆς μερίμνης, παρεῖχον τὰ μάλιστα εὐνοϊκὸν ἔδαφος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς, παρετηρήθη ἐν τούτοις παρ' ἡμῖν ἐξαιρετικὴ ταύτης καθυστέρησις. Μέχρι τοῦ 1891 ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς δὲν εἶχεν ἱστορίαν ἐν Ἑλλάδι. Αἱ ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας συστᾶσαι ὑπερεξήκοντα βραχύβιοι ἡμεδαπαὶ ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι δὲν ἐθεώρησαν σκόπιμον νὰ περιλάβωσιν εἰς τὰς ἐργασίας των τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἀσφαλείας. Μόλις ἐν ἔτει 1891 ἡ «ΕΘΝΙΚΗ» ἱδρυθεῖσα ὡς Ἑταιρεία Γενικῶν Ἀσφαλειῶν περιέλαβε ἐν τῷ καταστατικῷ καὶ τὸς ἀσφαλείας ζωῆς, συνωμολόγησε δὲ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου της καί τινα ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια. Δυστυχῶς ὅμως ὁ κλάδος οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν ἀνάπτυξιν καὶ ἐν ἔτει 1898 ἡ «ΕΘΝΙΚΗ» ἔπαυσεν ὁριστικῶς ἐκμεταλλευομένη τοῦτον. Σχεδὸν συγχρόνως ἄρχεται ἡ συστηματικὴ ἐν Ἑλλάδι ἐγκατάστασις ἀλλοδαπῶν Ἑταιρειῶν ζωῆς, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἐπέτυχον ἀρκετὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Ἐν ἔτει 1902 ἱδρύθη ἐν Ἀθήναις ἡ «ΑΜΟΙΒΑΙΑ» ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ζωῆς καὶ Προνοίας. Παρ' ὅλον τὸν τίτλον αὐτῆς ὡς «Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς», ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρεία ἱδρύθη κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ «tontines» αἵτινες κυρίως ἀποσκοποῦσι τὸν διὰ περιοδικῶν καταβολῶν σχηματισμὸν κεφαλαίου ζωῆς. Ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἔτυχεν ἐνθέρμου ὄντος ὑποδοχῆς παρά τε τῷ ἐλευθέρῳ καὶ ἀλυτρώτῳ Ἑλληνισμῷ, ἐν τούτοις δι' ἔλλειψιν συστήματος δὲν ἠδυνήθη νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ μετὰ ὀκταετίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της διέκοψε τὰς ἐργασίας της.

Νέαν ἐντελῶς ὤθησιν ἔδωκεν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν κίνησιν τῆς ἀσφαλείας ζωῆς, ἡ ἐν ἔτει 1906 ἵδρυσις Ἑλληνικῆς ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς ἡ «ΑΝΑΤΟΛΗ». Ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρεία ὀργανωθεῖσα ἐπὶ βάσεων ἐπιστημονικῶν, ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία ἥτις ἐφήρμοσε τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς κατὰ τὸ σύστημα τῶν μεγαλειτέρων Εὐρωπαϊκῶν Ἑταιρειῶν, ὅπερ καὶ πεῖρα μακροχρονίου ἐν Εὐρώπῃ ἐργασίας ἀπροσκόπτως ἐξησφάλισε. Οὕτω διὰ τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ» ἡ ἀσφάλεια ζωῆς ἔρριψε πλέον ἐν Ἑλλάδι σταθερὰς τὰς ῥίζας της, νέον δὲ πνεῦμα προνοίας ἤρξατο

συστηματικῶς ἀναπτυσσόμενον παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ, ἐνῷ συγχρόνως οἱ ὑπὸ τῆς πολιτείας τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ εἰσηγήσει τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ» διὰ τοῦ Νόμου ΓΥΛΓ' τοῦ 1909 τεθέντες φραγμοὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν ἀθνησιγενῶν Ἑταιρειῶν, συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἑδραίωσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς πίστεως ἐν τῇ χώρᾳ μας.

"ΑΝΑΤΟΛΗ,, ΩΣ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ἡ πρώτη μορφὴ ὑφ' ἣν ἡ 'ΑΝΑΤΟΛΗ, ἡ ἀρχαιοτέρα Ἑλληνικὴ ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία ζωῆς, εἶδε τὸ φῶς κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1906 ἦτο ἡ τῆς **ἀλληλασφαλείας**, ἀλληλασφαλείας ὅμως ἀποσκοπούσης καὶ τὴν ἐν περιπτώσει θανάτου ἐξασφάλισιν τῶν προσφιλῶν οἰκείων, οὐχὶ δ' ἁπλῶς τὸν σχηματισμὸν κεφαλαίου ἐν περιπτώσει ζωῆς, κατὰ τὸ ἐγωϊστικώτατον τῶν «tontines» σύστημα. Ἡ πρωτοβουλία τῆς ἱδρύσεως τῆς 'ΑΝΑΤΟΛΗΣ, ὀφείλεται εἰς ὁμάδα κεφαλαιούχων ἐχουσαν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πρῶτον Γενικὸν Διευθυντήν της κ. Ἀθανάσιον Ἠρ. Φίλωνα, καὶ τὸν πρῶτον Ὑποδιευθυντὴν καὶ μετέπειτα Διευθυντήν της κ. ΓεώργιονΑ. Κωνσταντινίδην.

Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Ἀριστομένους Θεοδωρίδου, Προέδρου· Γεωργίου Ἀβέρωφ, Ἰωάννου Καλαμάρη, Ἀγαμέμνονος Σχλῆμαν καὶ Νικολάου Κοντοῦ, συμπληρωθὲν βραδύτερον διὰ τοῦ κ. Ἀθανασίου Τυπάλδου Μπασιᾶ καὶ τῶν ἀειμνήστων Πέτρου Σαρόγλου καὶ Νικολάου Μοσχοβάκη.

Αἱ ἐργασίαι τῆς "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ὡς ἀλληλασφαλείας ὑπερέβησαν πᾶσαν προσδοκίαν. Αἱ ἐγγραφαὶ συνεταίρων (ἀσφαλιζομένων) ὑπῆρξαν ἀθρόαι καὶ ἐν τῷ ἐλευθέρῳ Βασιλείῳ, ἀλλ' ἰδιαίτατα παρὰ τῷ Ἑλληνισμῷ τῆς Τουρκίας προθύμῳ πάντοτε εἰς τὴν ὑποστήριξιν παντὸς Ἑλληνικοῦ ἱδρύματος.

Ἐν τούτοις οἱ διοικοῦντες τὴν "ΑΝΑΤΟΛΗΝ,, διεῖδον ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἄμεσον ταύτην ἐπιτυχίαν, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ "ΑΝΑΤΟΛΗ,, νὰ χωρήσῃ ἀσφαλῶς ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπεβάλλετο ριζικὴ ταύτης ἀναδιοργάνωσις ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνωνύμου διὰ μετοχῶν Ἑταιρείας, καὶ ἐπὶ σταθερῶν ἐπιστημονικῶν βάσεων, δι' ὧν θὰ ἦτο αὕτη εἰς θέσιν ν' ἀντεπεξέλθῃ αὕτη κατὰ πάσης τυχὸν δυσχερείας, ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἀλληλασφαλείας, αἵτινες βασίζουσαι τὰ κέρδη αὐτῶν ἐπὶ τῶν νέων κυρίως ἐργασιῶν, διατρέχουσι τὸν κίνδυνον σοβαρὸν νὰ ὑποστῶσι κλονισμὸν ἢ καὶ τελείως νὰ κλείσωσι τὰς πύλας εἰς πρώτην ἀντίξοον περίστασιν, ἥτις θὰ συνεπέφερε αἰσθητὴν μείωσιν ἢ προσωρινὴν διακοπὴν τῆς παραγωγῆς νέων ἀσφαλειῶν ὡς ἀκριβῶς συνέβη μὲ τὴν "ΑΜΟΙΒΑΙΑΝ,,,

Η "ΑΝΑΤΟΛΗ,, ΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΔΙΑ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἡ περὶ μετατροπῆς τῆς "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ἀπόφασις ἐπραγτοποιήθη ὑπογραφέντος κατ' Ἀπρίλιον 1908 τοῦ καταστατικοῦ τῆς νέας ἀνωνύμου διὰ μετοχῶν Ἑταιρείας, ἥτις ὑπεισῆλθεν εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς παλαιᾶς ἀλληλασφαλείας. Ἱδρυταὶ τῆς νέας Ἑταιρίας ἦσαν ὅτε Γενικὸς Διευθυντής, καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀλληλασφαλιστικῆς. Τὸ καταβεβλημένον κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς δρχ. 1.000.000, εἰς τὴν κάλυψιν δὲ τούτου συμμετέσχον πλὴν τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν. ἡ Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα, καὶ ἡ Τράπεζα Υἱῶν Κ. Ἡλιάσκου (Κων]πόλεως).

Αἱ ἐργασίαι τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ» κατὰ τὸ νέον σύστημα ἤρξαντο ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1909, συντελεσθείσης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς πλήρους ταύτης ἀναδιοργανώσεως παρ' ἀλλοδαπῶν ὀργανωτῶν ἐπὶ τούτῳ μετακληθέντων, ἐνῷ συγχρόνως ἐξησφαλίσθη ἡ μετ' αὐτῆς συνεργασία τῶν μεγαλειτέρων ἀντασφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν τῆς Εὐρώπης. Πυκνὸν δίκτυον πρακτόρων καὶ περιοδευόντων ὑπαλλήλων ἀνέλαβε τότε τὴν ἀνὰ τὸ πανελλήνιον διάδοσιν τῆς ἰδέας τῆς ἀσφαλείας ζωῆς, τὰ δ' ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τελείως ἱκανοποιητικὰ διὰ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, παρ' ὅλας τὰς ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς συνθήκας, ὑφ' ἃς εἰργάσθη ἡ "ΑΝΑΤΟΛΗ,, ἐν ἐποχῇ συνεχῶν πολέμων καὶ ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν. Ἐν τούτοις αἱ ἀντίξοοι αὗται περιστάσεις, ὅσον δήποτε καὶ ἂν παρεμπόδισαν, δὲν ἴσχυσαν ὅμως ν' ἀνακόψωσι τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ» ἑδραιωθείσης πλέον ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει καὶ ἀναπτυχθείσης σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ἰσχυρὸν ἐν τῷ τόπῳ οἰκονομικὸν ὀργανισμόν.

Νέα περίοδος δράσεως διὰ τὴν «ΑΝΑΤΟΛΗΝ» ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1919, τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ἔτους. Κατ' αὐτὸ ἡ παραγωγὴ νέων ἀσφαλειῶν ζωῆς, ἥτις κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἐκυμαίνετο περὶ τὰ 5.000.000 δραχμῶν ὑπερέβη τὰ 15.000.000, κατὰ δὲ τὸ λῆξαν ἔτος 1920 ἔφθασε σχεδὸν τὰ 30.000.000 ἀνελθοῦσα οὕτω εἰς τὸ **ἑξαπλάσιον** τῆς πρὸ τοῦ 1919 μέσης ἐτησίας παραγωγῆς. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα εἶναι ἀναμφισβητήτως οἱ καρποὶ τῆς μακρᾶς ὑπὸ τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ» καλλιεργείας τῆς ἰδέας τῆς ἀσφαλείας παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ, οἵτινες δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὡριμάσωσιν ἅμα ὡς ἔπαυσεν ὁ ἐκ τῆς ὑπερτετραετοῦς παγκοσμίου συρράξεως συγκλονισμός.

Ὀφείλομεν πρὸς τούτοις νὰ τονίσωμεν ὅτι, χάρις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συβουλίου τῆς Ἑταιρίας ἐπιμελῆ ἐκλογὴν τῶν κινδύνων (τῶν ἀσφαλιζομένων), ἡ θνησιμότης ὑπῆρξε πάντοτε κατωτέρα τῆς ὑπὸ τῆς στατιστικῆς καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν κανόνων προβλεπομένης, παρ' ὅλους τοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ τὰς ἐπιδημίας.

Ὁ ἀμέσως κατωτέρω δημοσιευόμενος στατιστικὸς πίναξ δίδει σαφῆ εἰκόνα τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀλματικῆς αὐξήσεώς του ἐν ἰσχύϊ χαρτοφυλακίου ἀσφαλειῶν ζωῆς καὶ τῶν μαθηματικῶν ἀποθεμάτων τῆς Ἑταιρείας, ἅτινα ὡς γνωστὸν ἀντιπροσωπεύουσι τὰς ὑποχρεώσεις ταύτης πρὸς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀσφαλιζομένους. Τὰ ἀποθέματα ταῦτα εἶναι ἐνδεδυμένα κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἀκίνητα, εἰς χρεώγραφα ἐθνικῶν δανείων καὶ ἐνυπόθηκα δάνεια συμφώνως τῷ Νόμῳ. Πρὸς τούτοις παρατίθεται λεπτομερὴς πίναξ τῶν μέχρι τέλους τοῦ 1920 καταβληθεισῶν καὶ καταβλητέων ἀποζημιώσεων ἀνερχομένων εἰς δρχ. 2.418.895.05. Εἰς τὸν πρῶτον τῶν πινάκων τούτων, καταρτισθέντων πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ 1920, τὰ μαθηματικὰ ἀποθέματα τοῦ ἔτους τούτου ἔχουσιν ὑπολογισθῇ κατὰ προσέγγισιν.

ΖΩΗΣ

ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Τῇ 31 Δ)βρίου	*Ἠσφαλισμένα κεφάλαια*		*Μαθηματικὰ ἀποθέματα*	
1909	4.343.375	75	21.639	05
1910	7.814.946	50	238.052	95
1911	11.261.586	—	744.129	40
1912	12.813.291	80	1.253.270	96
1913	13.917.213	45	1.760,865	69
1914	14.486.321	—	2.367.121	18
1915	14.873.053	95	2.643.205	41
1916	18.014.585	80	3.300.584	36
1917	18.188.404	80	3.665.272	10
1918	21.650.024	85	4.431.286	17
1919	34.464.802	65	5.402.872	47
1920	56.629.878	15	6.900.000	

ΑΙ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Έτη	Ζωῆς	Ἀλληλασφαλιστικῶν Συναιτερισμῶν, Τυχαίων Δυστυχημάτων κλπ.	Σύνολον
1907	—	6.512 —	6.512 —
1908	—	4.443 —	4.443 —
1909	4.119 —	29.633 —	33.752 —
1910	19.129 45	17.475 —	36.604 45
1911	6.458 15	116.237 50	122.695 65
1912	68.934 65	5.862 40	74.797 05
1913	84.448 05	3.359 35	87.807 40
1914	59.974 90	9.608 95	69.573 85
1915	87.106 70	4.437 —	91.543 70
1916	84.672 80	32.617 80	117.290 60
1917	79.379 85	25.312 40	104.692 25
1918	135.771 —	53.918 70	189.689 70
1919	237.232 30	112.147 15	349.379 45
1920	287.263 95	174.478 25	461.742 20
Τῇ 31(12)20	1.154.480 80	596.042 50	1.750.523 30
Ἐκηρ. ἀποζ.	194.728 50	89.591 10	284.319 60
Συμβόλαια ἐλεύθερα λόγῳ θανάτου.	296.499 35	87.522 80	384.052 15
Σύνολον ἀποζημιώσεως	1.645.708 65	773.186 40	2.418.895 05

Η "ΑΝΑΤΟΛΗ,,
ΩΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΥΧΑΙΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ἡ ἀσφάλεια κατὰ τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀτυχημάτων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἀπετέλεσαν ὡς γνωστὸν ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἕν τῶν κυριωτέρων μελημάτων τῆς λεγομένης ***κοινωνικῆς νομοθεσίας***.

Παρ' ἡμῖν δυσιυχῶς μέχρις ἐσχάτων, ἡ ἐργατικὴ ἀσφάλεια ἦτο εἰς ἐντελῶς ἐμβρυώδη κατάστασιν τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου λαβόντος πρόνοιαν περὶ δύο μόνον τάξεων ἐργατῶν, τῆς τῶν μεταλλευτῶν καὶ τῆς τῶν ἐργατῶν θαλάσσης.

Ἐν ἔτει 1907 ἡ "ΑΝΑΤΟΛΗ,. ὀλίγους μόνον μετὰ τὴν ὡς ἀλληλασφαλείας ἵδρυσίν της μῆνας, ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας πρὸς προστασίαν τῆς ἐργατικῆς τάξεως ἀπὸ τῶν ἀπειλούντων ταύτην κινδύνων. Ἐννέα ἐκ τῶν μεγαλοβιομηχάνων τοῦ Πειραιῶς ἵδρυσαν τότε τὴν "Βιομηχανικὴν Ἀλληλασφάλειαν,, κατὰ τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀτυχημάτων, ἧς τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν ἀνέθηκαν εἰς τὴν "ΑΝΑΤΟΛΗΝ,,. Δυστυχῶς αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι δὲν ἦσαν ἀκόμη πρόσφοροι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κλάδου τούτου τῆς ἀσφαλείας καὶ μετὰ τριετίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της ἡ "Βιομηχανικὴ Ἀλληλασφάλεια,, ἔπαυσεν ἐργαζομένη.

Νέα ὤθησις εἰς τὰς ἐργατικὰς ἀσφαλείας ἐδόθη παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Νόμου 551 τοῦ 1914 καθιερώσαντος τὴν ἀστικὴν εὐθύνην τῶν κυρίων ἐπιχειρήσεων διὰ τὰ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀτυχήματα. Τότε πρώτη καὶ μόνη ἡ "ΑΝΑΤΟΛΗ,, μνήμιων τῶν παλαιῶν εὐεργετικῶν προσπαθειῶν της ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, ὅτε ἵδρυσε τὴν "Βιομηχανικὴν Ἀλληλασφάλειαν,, ἀνέλαβε τὴν συστηματικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἥκιστα ἐπικερδοῦς τούτου κλάδου τῆς ἀσφαλείας, παρασχοῦσα πραγματικὰς ὑπηρεσίας εἴς τε τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν ἐργατικὸν κόσμον καὶ ἰδίᾳ τοῖς παρὰ τῇ μικροβιομηχανίᾳ ἐργαζομένους δι' οὓς ἄνευ τῆς "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ἡ προστασία τοῦ Νόμου 551 θὰ ἀπέβαινε δῶρον ἄδωρον. Σημειοῦμεν ὅτι αἱ πρὸς παθόντας ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους καταβληθεῖσαι καὶ καταβλητέαι μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 ἀποζημιώσεις ἀνέρχονται εἰς δρχ. 425.453.35.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ „ΑΝΑΤΟΛΗΣ"

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ἀπαρτίζουσιν ἤδη οἱ κ. κ. ***Ἐπαμεινώνδας Χαρίλαος***, Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, Διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων, πρώην Ὑπουργὸς, ***Πρόεδρος, Σπῦρος Ἀ. Παπαφράγκος*** Διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ***Ἀντιπρόεδρος καὶ Ἐντεταλμένος Σύμβουλος, Ἀνδρέας Βρεττός***, Διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ἐμπορίας καὶ Βιομηχανίας Ξυλείας, Ἐντεταλμένος Σύμβουλος τῆς Τραπέζης Βιομηχανίας, ***Νικόλαος Εὐστρατίου***, Ἔμπορος, ***Ἰωάννης Καλαμάρης***, πρώην Βουλευτὴς Εἰσοδηματίας, ***Ἀριστοτέλης Κούζης***, Ἰατρός, ***Γεώριος Κωνσταντινίδης***, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς "ΠΡΩΤΗΣ,, Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ἀσφαλειῶν, ***Λουδοβῖκος Νικολαΐδης,*** Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης "Ανατολῆς, ***Ἀθανάσιος Τυπάλδος Μπασιᾶς***, πρώην Ὑπουργός, εἰσοδηματίας καὶ ***Ἀγαμέμνων Σχλῆμαν*** Πληρεξούσιος ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει, Εἰσοδηματίας.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἑταιρείας ἀρξαμένη, ὡς εἴρηται, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρώτου Γενικοῦ αὐτῆς κ. Ἀθανασίου Ἡρ. Φίλωνος, ἐσυνεχίσθη ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Γεωργίου Α. Κωνσταντινίδου, ἤδη δὲ εἶνε ἀνατεθειμένη εἰς τοὺς κ. κ. Ἰωάννην Φιλίνην, Γενικὸν Διευθυντὴν καὶ Θαλῆν Α. Θεοδωρίδην, Διευθυντήν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἀναπτύσσοντες ἀνωτέρω τὴν εὐεργετικὴν δρᾶσιν τῆς "ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ἐτονίσαμεν τὴν ἐξαιρετικὴν ὑπηρεσίαν ἣν αὕτη παρέσχεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν συντελέσασα τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ πνεύματος προνοίας καὶ ἀποταμιεύσεως.

Ὄντως δὲ ἡ ἐπὶ τῆς ζωῆς ἀσφάλεια εἶνε ἡ τελειοτέρα πρόνοια. Δι' αὐτῆς σχηματίζει τις ἀκόπως ἕν κεφάλαιον διὰ τὸ γῆρας του, ἀλλὰ συγχρόνως ἐν περιπτώσει προώρου θανάτου του ἀφίνει πάλιν ἕτοιμον ἓν κεφάλαιον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του, διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ προίκισιν τῶν τέκνων του. Πόσαι οἰκογένειαι τῆς μεσαίας λεγομένης τάξεως θὰ εὑρίσκοντο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ φυσικοῦ προστάτου των κυριολεκτικῶς «εἰς τὸν δρόμον», ἂν οὗτος δὲν εἶχεν ἐγκαίρως μεριμνήσῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς προσφιλεῖς οἰκείους διά τῆς συνομολογήσεως ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς ζωῆς του. Διὰ τοῦτο μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως χαιρετίζομεν τὴν παρατηρουμένην κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίᾳ ἔτη ἐξαιρετικὴν ἐν Ἑλλάδι διάδοσιν τῆς ἀσφαλείας ζωῆς, ὡς καταδεικνύουσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν οὐ μόνον τῆς «ΑΝΑΤΟΛΗΣ», ἀλλὰ καὶ ὅλων σχεδὸν τῶν ἄλλων ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Ἑταιρειῶν. Ἀπὸ τῶν στηλῶν μάλιστα τοῦ «Πανελληνίου Λευκώματος» θὰ εἰσηγούμεθα χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τῆς κοινωνίας τὴν καθιέρωσιν καὶ παρ' ἡμῖν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλείας ὡρισμένων τάξεων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐκ μόνης συνήθως τῆς ἐργασίας των ἀποζῶντες ἔχουσιν ἔτι μείζονα ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνήσωσι διά τε τὰς δυσχερεῖς ἡμέρας, καθ' ἃς τὸ γῆρας ἢ νόσοι ἤθελον καταστήσῃ ἀνικάνους τὰς σωματικὰς καὶ διανοητικάς των δυνάμεις πρὸς ἐργασίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ διὰ τὴν μετὰ τὸν θάνατόν των τύχην τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Μεγαλοβιομήχανος τέως Ὑπουργός, Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ὁ «Βότρυς», Πρόεδρος τσῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς «Η ΑΝΑΤΟΛΗ», Σύμβουλος τῆς Ἀσφαλείας «Η ΠΡΩΤΗ», Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν κ.τ.λ.

Τύποις : «Φοίνικος» - Σταδίου 38.

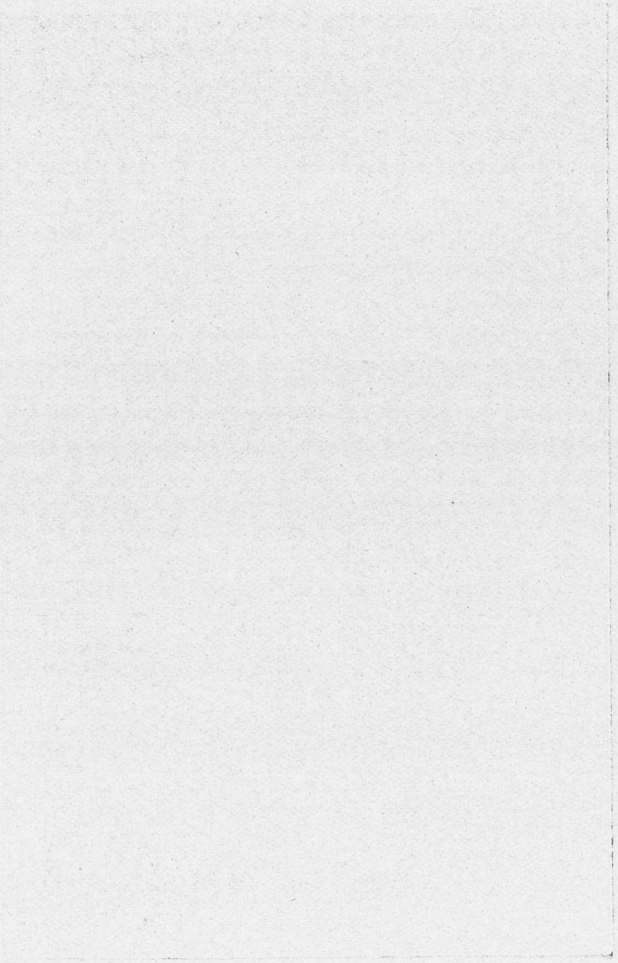

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΦΙΛΙΝΗΣ

Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ἡ «ΑΝΑΤΟΛΗ

Ἐγεννήθη ἐν Σπέτσαις. Ἐσπούδασεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρ' εἰδικαῖς σχολαῖς τυχὼν πλήρους ἐμπορικῆς καὶ τραπεζικῆς μορφώσεως. Ἀσχοληθεὶς κατ' ἀρχὰς περὶ ἰδίας ἐμπορικὰς ὑποθέσεις προσελήφθη βραδύτερον ὡς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, εὐδοκίμως παρ' αὐτῇ ὑπηρετήσας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1911 ἐκλήθη εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἀνατολῆς».

ΣΠ. ΠΑΠΑΦΡΑΓΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

"ΑΝΑΤΟΛΗΣ,, ΚΑΙ "ΠΡΩΤΗΣ,,

ΘΑΛΗΣ ΑΡΙΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Διευθυντὴς τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ἡ «ΑΝΑΤΟΛΗ»

Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, συνεπλήρωσε τὰς οἰκονομολογικὰς καὶ ἀσφαλιστικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Παρισίοις παρ' εἰδικῷ ἐκεῖ Ἰνστιτούτῳ, ἐξασκηθεὶς ἐκ παραλλήλου ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ τεχνοπραξίᾳ παρὰ ταῖς Διευθύνσεσι μεγάλων Παρισινῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς «Ἀνατολῆς» προσελήφθη μόλις εἰκοσαετὴς ἅμα τῇ ἱδρύσει ταύτης, προαχθεὶς μετ' ὀλίγον εἰς Γενικὸν Γραμματέα αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 1918 διατελεῖ Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας.

"ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ,,

ΤΟΜΟΣ Α΄. **ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ**

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἡ ἱδρυθεῖσα μὲ ἔμβλημα αὐτήν τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου, καὶ τὴν ἐνίσχυσιν πάσης παραγωγικῆς ἐργασίας, διευθυνομένη δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἱκανωτάτων καὶ προοδευτικῶν, τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις οὐχὶ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ στρέψῃ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν αὐτῆς καὶ εἰς τὸν κλάδον τῆς ἀσφαλείας ζωῆς, ἱδρύουσα τὴν «Ἐθνικὴν Ζωήν». Ἡ ἀσφάλεια ζωῆς εἶναι κατ' ἐξοχὴν παραγωγικὴ ἐργασία καὶ ἀποτελεῖ καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἄλλων παραγωγικῶν κλάδων θεμέλιον λίθον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Εἰς 30 ἑκατ. δραχμῶν ὑπολογίζεται ἡ ἐτησία ἀσφαλιστικὴ παραγωγὴ ἐπὶ τῆς Ζωῆς ἐν Ἑλλάδι, δι' ὃ ἡ Τράπεζα τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας μελετήσασα λεπτομερῶς ἔθεσε στερεὰς τὰς βάσεις τοῦ ἐθνικῶς ὠφελίμου ἱδρύματος τῆς νέας ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας. Ἡ ἐπιτυχία μιᾶς Ἀσφάλ. Ἑταιρειας Ζωῆς δὲν βασίζεται ἐπὶ τῶν κεφαλσίων, ἀλλὰ θεμελιοῦται ἐπὶ τῆς καλῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς καλῆς διαχειρίσεως κατὰ τὰ διάφορα στάδια τῆς ἐργασίας. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας παρέχουσα τὰ ἐχέγγυα ταῦτα ἵδρυσε τὴν ***Ἐθνικὴν Ζωήν***, ὡς ἔργον μεγίστης οἰκονομολογικῆς ἀξίας προωρισμένον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἰδιωτικὰ καὶ ἐθνικὰ συμφέροντα, διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 8 Ἰουνίου 1820. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετέλεσαν οἱ κ. κ. ***Λεωνίδας Ἐμπειρῖκος*** Πρόεδρος, ***Γεώργιος Δούμας*** Ἀντιπρόεδρος, ***Μαρῆς Ἐμπειρῖκος*** Συμβ. Τραπ. Ἐθν. Οἰκονομίας, ***Ἀναστ. Σπουργίτης*** Συμβ. Τραπ. Ἐθν. Οἰκονομίας ***Νικ. Βογιατζίδης*** Διευθ. Τραπ. Ἐθν. Οἰκονομίας, ***Δημ. Μιαούλης*** Διευθυντὴς Τρ. Ἐθν. Οἰκονομίας, ***Γεωρ. Ἐμπειρῖκος*** Ἐφοπλιστής, ***Λεων. Κωττάκης*** Δικηγόρος, ***Κων. Ζαλοκώστας*** Χημικός, ***Ὀρέστης Σαλιάρης*** Ἐφοπλιστής, Διευθυντὴς δὲ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ὁ κ. ***Ἀλέξανδρος Πασχαλίγκος***. Ἑταιρικὸν Κεφάλαιον ὁλοσχερῶς καταβεβλημένον, ὡς ὁ νόμος ὁρίζει, δρ. 1.000.000.

ΟΛΙΓΑ ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ἡ ἵδρυσις ***τῆς Ἐθνικῆς Ζωῆς*** ἐπὶ βάσεων σταθερῶν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν ἐν Εὐρώπῃ πρὸ πολλοῦ χρόνου λειτουργουσῶν τοιούτων Ἑταιρειῶν καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς διευθύνσεως εἰς ἄνδρας πείρας καὶ ἱκανότητος παρέχουσι πᾶσαν διαβεβαίωσιν περὶ τῆς ἐπιτυχοῦς καὶ ἐθνωφελοῦς δράσεώς της. Πρὸς τούτοις ἡ ὕπαρξις κεφαλαίου 1.000.000 ἐνῷ ἄλλαι ξέναι Ἑταιρεῖαι ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των ἄνευ κεφαλαίου δημιουργήσασαι ἐκ τῆς ἐξελίξεώς των τοιοῦτο, πείθει περὶ τῆς σοβαρᾶς ἀποφασιστικότητος τῶν πρωτεργατῶν, οἵτινες διὰ πᾶν ἀπροόπτον ἔθεσαν στερεὰς τὰς βάσεις τοῦ οἰκονομικοῦ των ἱδρύματος. Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς ἑνδεκαμήνου χρήσεως 1ης Φεβρ.—31 Δ. 1920 ἠσφαλίσθη Κεφάλ. 7.562.500 δρ. ἀπερρίφθησαν αἰτήσεις δι' ἀσφάλειαν ἀντιπροσωπεύουσαι Κεφ. δρ. 1.039.000 καὶ μένουσιν ἐκκρεμεῖς αἰτήσεις ἀντιπροσωπεύουσαι ποσὸν 325.000 δραχμῶν.

Ἡ ὡς ἄνω παραγωγὴ ἐργασίας συντελεσθεῖσα ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος μόνον μαρτυρεῖ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ***Ἐθνικῆς Ζωῆς***, καὶ τὴν ἀρίστην ὑποδοχὴν τῆς ὁποίας ἔτυχε παρὰ τοῦ κοινοῦ. Ἡ ἀσφάλεια Ζωῆς εἶναι χρήσιμος δι' ὅλους, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ τόμου τούτου γράφομεν, ὁ οἰκογενειάρχης βιοπαλαιστὴς διὰ τῆς ἀσφαλείας ἀφήνει ἓν ἀπαραίτητον κεφαλαιον διὰ τὴν συντήρησιν ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἐγκαταλείπει ἀπωρφανισμένους εἰς σκληροτάτην ἀμηχανίαν.

Διὰ μικρᾶς κατὰ μῆνα οἰκονομίας δημιουργεῖ κεφάλαιον· ἡ ἰδέα τοῦ Κουμπαρᾶ ἐνανάγησε πρὸ πολλοῦ, διότι ἀναγκαζόμενος νὰ καταφύγῃ τις εἰς αὐτὸν δοκιμάζει ὅλας νὰς ἀπαγοητεύσεις, ὅταν θὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἀποταμιεύων καὶ εἰς τὸ τέλος εὑρίσκεταί τις ἄνευ ἀποταμιεύσεως. Ἐν Ἑλλάδι διὰ καταλλήλων ἐνεργειῶν πρέπει συστηματικώτερον νὰ καλλιεργηθῇ ἡ τοιαύτη ἀσφάλεια ἐὰν θέλωμεν κατὰ τὸ γῆρας μας νὰ σωθῶμεν ἔχοντες κεφάλαιόν τι ἢ ἂν θέλωμεν διὰ μικρᾶς οἰκονομίας νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν προῖκα τῶν θυγατέρων μας. Ἐν Ἀμερικῇ ἀντιστοιχοῦσι 1.100 φρ. δι' ἕκαστον ἄτομον, ἐν Ἀγγλίᾳ 450, ἐν Γερμανίᾳ 130, ἐν Γαλλίᾳ 100 τὰ ἠσφαλισμένα ποσὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸν πληθυσμόν. Ἐλπίζομεν ὅτι κατανοουμένης τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀσφαλείας Ζωῆς, ὁ ἑορτασμὸς τῆς Β' Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος θὰ εὕρῃ τὸ Ἑλληνικὸν μὲ ἀλλοίας τελείως οἰκονομικὰς ἀντιλήψεις δημιουργούσας σταθερὰν κοινωνικὴν εὐεξίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1921

Ι. Χ.

"Η ΠΡΩΤΗ„

„НТОЯП"

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. **ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ**

Η ΠΡΩΤΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧ, 2.000.000

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΠΥΡΟΣ, ΘΑΛΑΣΣΗΣ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 14

Μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἱδρυμάτων ἑλκύει τὴν προσοχήν μας Η ΠΡΩΤΗ Ἀνών. Ἑλλ. Ἑταιρ. Ἀσφαλειῶν.

Ἡ ἐκλεκτὴ ὁμὰς τῶν ἱδρυτῶν της ὑπῆρξεν ἡ πρώτη, ἥτις ἐσκέφθη νὰ συστηματοποιήσῃ τὴν ἀσφαλιστικὴν ἐργασίαν κλάδου θαλάσσης τὴν διενεργουμένην ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου ἀπὸ διάφορα ἀσφαλιστικὰ γραφεῖα καὶ ἰδιώτας οἱ ὁποῖοι ἐνήργουν τὴν ἀσφάλειαν σὺχὶ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων ἀλλ' ὡς ἐπιχείρησιν στηριζομένην κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν τύχην καὶ μόνον εἰς αὐτήν. Οὐδεὶς δ' ἀγνοεῖ ὅτι κολοσσιαῖοι κίνδυνοι ἐκαλύπτοντο χωρὶς νὰ ζητῆται οὐδεμία ἐγγύησις οὔτε ὑλικὴ οὔτε ἠθική.

Ἐπῆλθε εὐτυχῶς ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους ἡ ὁποία ἔθεσεν τέρμα εἰς τὴν ὑφισταμένην ἐκρυθμίαν καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ κίνησις διεξάγεται πλέον ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ ὅρους δυναμένους νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀσφαλιστικὴν αὐτάρκειαν καὶ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον ἐπὶ τόσα ἔτη ἐξέρχεται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν θὰ μένῃ κατὰ μέγα μέρος τοὐλάχιστον ἐντὸς τῆς χώρας.

Ἡ Πρώτη ὡς κύριον πρόγραμμά της ἔσχεν ἐν ἀρχῇ τὴν μεταπολεμικὴν δρᾶσιν. Ἐφρόντισε πρὸ παντὸς ν' ἀποκτήσῃ σοβαρὸν ὀργανισμὸν μὲ καλὰ θεμέλια, μὲ πολλὴν δὲ προσοχὴν καὶ ἐκλεκτικότητα ἀναπτύσσει τὸν κύκλον τῆς δράσεώς της. Ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐξεύρῃ καλοὺς καὶ σοβαροὺς ἀντασφαλιστὰς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ διὰ νὰ δύναται νὰ ἀναλαμβάνῃ μεγάλα ποσὰ κατανέμουσα τὰς εὐθύνας μετὰ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντασφαλιστῶν της. Τοῦτο τὸ κατώρθωσεν χάρις εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην

τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς ἐνέπνευσεν λόγῳ τοῦ καλοῦ της ὀργανισμοῦ καὶ τῶν προσώπων, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὴν Διοίκησιν καὶ Διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρείας.

Οἱ πρωτεργάται τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑταιρείας συμπράξει τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς ἡ Ἀνατολὴ ὑπῆρξαν ὁ κ. Σπ. Παπαφράγκος, ὁ κ. Ἀθαν. Τ. Μπασιᾶς, ὁ κ. Ἐπ. Χαρίλαος, ὁ πλοίαρχος κ. Ν. Βότσης καὶ ὁ κ. Γκ. Κουλούρας.

Τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρείας ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀσφαλ. Ἑταιρείας ἡ Ἀνατολὴ κ. Γεωργ. Κωνσταντινίδην τοῦ ὁποίου πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις εἰς τὴν προρρηθεῖσαν Ἀσφαλ. Ἑταιρείαν ἡ Ἀνατολὴ τῆς ὁποίας ἐξακολουθεῖ παραμένων Σύμβουλος.

Ἡ Πρώτη ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῶν ἐργασιῶν της ἔσπευσεν νὰ αὐξήσῃ τὸ Ἑταιρικὸν της κεφάλαιον εἰς Δρ. 2.000.000 ἐξ ὁλοκλήρου καταβληθείσας, νὰ προσθέσῃ δὲ τοὺς κλάδους Πυρὸς καὶ Τυχαίων δυστυχημάτων.

Διὰ τὸν κλάδον Πυρὸς ἐζήτησε τὴν σύμπραξιν τοῦ κ. Γεωργ. Καρβωνίδη τελείως γνώστου τοῦ κλάδου τούτου ἐν Ἀνατολῇ προϋπηρετήσαντος εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἀσφαλ. Ἑταιρείαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ ἀνελθόντος μέχρι τῶν ἀνωτάτων θέσεων τῆς ὑπηρεσιακῆς ἱεραρχίας.

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ κλάδου τούτου ὑπῆρξεν ἀρίστη, στηριζομένη ἐπὶ βάσεων ἐπιστημονικῶν καὶ ἐπὶ 20ετοῦς πείρας.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν τὸ ἀποδεικνύουσι.

Ἡ πρώτη ἕνεκα τῆς συντηρητικότητός της ἠδυνήθη νὰ παρέχῃ τακτικῶς μέρισμα εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της κρατήσασα ἅμα καὶ τακτικὸν ἀπόθεμα Δραχ. 130.000.— περίπου καὶ ἐργαζομένη εἰς κύκλον μᾶλλον περιωρισμένον.

Ἐπιφυλάσσεται ν' ἀναπτύξῃ τὸ δίκτυον τῶν Πρακτορείων της εἰς εὐρυτέραν κλίμακα, ἅμα ὡς ἡ κατάστασις ἥ τε πολιτικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ κάπως ἑδραιωθῶσιν, ἐν Ἀνατολῇ. Ἀπέφυγεν τὴν εὔκολον ἐργασίαν τὴν δυναμένην νὰ παρουσιάσῃ ἐκπλήξεις εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀντιπαρέλθῃ ὅλη ἡ κρίσις τῶν θαλασσίων ἀσφαλειῶν ἡ ἐσχάτως παρατηρηθεῖσα χωρὶς νὰ ἀφίσῃ δυσαρέστους συνεπείας εἰς τὴν Πρώτην.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς «Πρώτης» ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς προσώπων πάντων λίαν γνωστῶν ἐν τῷ οἰκονομικῷ καὶ τῷ ἐπιστημονικῷ:

Α. Τυπάλδου Μπασιᾶ Προέδρου, Σπ. Παπαφράγκου Ἀντιπροέδρου, Γ. Στρίγκου, Ἐπ. Χαριλάου, Ν. Βότσν, Γκ. Κουλούρα καὶ Ἐ. Ζάχου Συμβούλων.

Τὰ ἀσφάλιστρα τοῦ Πυρὸς ἀνῆλθον κατὰ τὸ τρίμηνον μὲν τοῦ 1918 εἰς Δραχ. 80,015.70.

κατὰ τὸ ἔτος 1919 » » 430,438.85

» » » 1920 » » 974,164.90

Ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν εἰς ἀντασφαλιστὰς

Τὸ 1918 39,341.90

» 1919 224,254.35

» 1920 631,379.65

Μὲ τοιοῦτον πρόγραμμα μὲ τοιαύτας βάσεις καὶ μὲ τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ ἡ Πρώτη βαδίζει πρὸς τὰ ἐμπρὸς μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ταχέως θὰ καταστῇ Η ΠΡΩΤΗ μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἐν τῇ ἐγγὺς Α ν α τ ο λ ῇ.

"Η ΠΡΩΤΗ,, ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ—31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Χρεώγραφα διάφορα			625.597.50
Μετρητὰ παρὰ Τραπέζαις καὶ Ἑταιρίαις .			359,924.—
Μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ			11,066.45
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων			734,246.65
Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων			581,926.60
Χρεώγραφα λόγῳ ἐγγυήσεων			140,000.—
Ἔπιπλα καὶ ὑλικὸν γραφείων . . .	49,326.30		
Μεῖον τὰ ἀποσβεσθέντα κατὰ τὰς παρελθοῦσας χρήσεις . . .	10,000.—	39,327.30	
Μεῖον τὰ ἀποσβεννυμ. κατὰ τὴν παρελθοῦσαν χρῆσιν . . .		6,702.50	32,625.80
Ἀντασφαλιστικαὶ Ἑταιρῖαι			196,396.15
Πρακτορεῖα			214,553.20
Διάφοροι λογαριασμοὶ			45,226.95
			2,941,561.30

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον	2,000,000.—
Τακτικὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον . . .	126,887.65
Ἐγγυητικαὶ καταθέσεις	140,000.—
Ἀντασφαλιστικαὶ Ἑταιρῖαι	193,917.45
Ἀπόθεμα δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους καὶ ἐκκρεμεῖς ἀποζημιώσεις κλαδ. θαλασ.	160,000,—
» δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους κλαδ. πυρὸς	141,707.45
» δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνου κλάδου Ἀστικῆς εὐθύνης	10,000.—
Μέρισμα χρήσεως 1919	4,750.—
» » 1920	120,000. —
Διάφοροι λογαριασμοὶ	39,290.75
Ὑπόλοιπον κερδῶν εἰς νέον	5,007.50
	2,941,561.50

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Γενικὰ ἔξοδα καὶ προμήθειαι			187,682.54
Πληρωθεῖσαι ἀποζημιώσεις κλάδ. θαλάσ. .			70,922.93
» » » πυρὸς .			31,036.70
» » » Ἀστ. εὐθύν.			3,659.95
Ἀπόθεμα δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους καὶ ἐκκρεμεῖς ἀποζημιώσεις κλάδ. θαλάσ.			160,000.—
» δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους » πυρὸς			141,707.95
» » » » » » ἀστικῆς εὐθύνης			10.000.—
Ἀποσβέσεις ἐκ τῆς ἀξίας ἐπίπλων καὶ ὑλικῶν γραφείων			6,702,50
Ὑπόλοιπον κερδῶν πρὸς διανομὴν			190,611.10
			802,323.67

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ὑπόλοιπον παρελθόντος ἔτους			6,412.25
Ἀπόθεμα δι' ἐκκρεμεῖς ἀποζημιώσεις καὶ ἐν ἐσχύϊ κινδύνους κλάδ. θαλάσ. ἐξ ἰσολ. 1919			125,000.—
Ἀπόθεμα δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους κλάδου πυρὸς ἐξ ἰσολογισμοῦ 1919			75,000.—
Ἀπόθεμα δι' ἐν ἰσχύϊ κινδύνους κλάδου ἀστικῆς εὐθύνης ἰσολογισμοῦ 1919			6,000.—
Ἀσφάλιστρα κλ. πυρ. χρήσεως 1920 Δρ.	974,134.90		
Μεῖον τὰ ἀντασφάλιστρα »	631,379.65	342,785.25	
Ἀσφάλιστρα κλάδ. θαλάσσης »	305,220.47		
Μεῖον τὰ ἀντασφάλιστρα »	225,746.80	79,473.67	
Ἀσφάλ. κλάδ. ἀστικῆς Εὐθύγης »	51,894.80		
Μεῖον τὰ ἀντασφάλιστρα »	29.840.05	23,054.75	
Τόκοι, τοκομερίδια καὶ διάφορα κέρδη . . .			145,597.75
			802,323.67

ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ

330	Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Δρ.	75,000,000
500	Δαχ. ὁμολ. » » »	300,000,000
400	Μετοχαὶ Τραπέζης Βιομηχανίας	
4000	» Πρώτης Οἰκοδομικῆς Ἑταιρίας	
10	Ἑλληνικοῦ Νηογνώμονος	

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΔΡ. 190,611.10

20 ο/ο τακτικὸν ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον .	38,122.25
5 ο/ο » μέρισμα τοῖς κ. κ. Μετόχοις	100,000.—
1 ο/ο πρόσθετον » » » » »	20,000.—
10 ο/ο Φόρος ἐπὶ τοῦ μερίσματος	13,333.35
25 ο/ο Φόρος ἐπὶ κυκλοφορίας 18800 ἀνωνύμων Μετοχικῶν τίτλων	4.700.—
8ο/ο ποσοστὰ κ.κ.Συμβούλων ἐπὶ δρ. 52,488.85	4,199.10
5ο/ο » Διευθύνσεως » » »	2,624.45
5ο/ο » Ὑπαλλήλων	2,624.45
Ὑπόλοιπον κερδῶν εἰς νέον	5,007.50
	190,611.10

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαρτίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου	*Ὁ Γεν. Διευθυντὴς*	*Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου*
Α. Τ. ΜΠΑΣΙΑΣ	Γ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΧΑΡ. ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

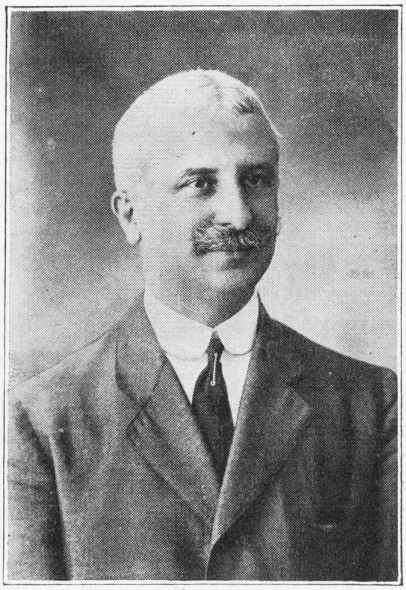

Α. ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΜΠΑΣΙΑΣ

Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Ἰουνίου 1868. Γόνος τῆς γνωστῆς ἐκ Κεφαλληνίας εὐκλεοῦς Ἑπτανησιατικῆς οἰκογενείας τῶν Τυπάλδων. Πρώην Ὑπουργὸς καὶ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς. Μέλος τοῦ ἐν Ἅγῃ Διαρκοῦς Διεθνοῦς Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς πλείστων κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ κυβερνητικῶν τοιούτων καὶ συμβουλίων. Ὑφηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ. Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς πλείστας Διεθνεῖς Συνδιασκέψεις, Συνέδρια ἢ Ἐπιτροπὰς καὶ Ἐκθέσεις.

Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας «Πρώτη». Τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας «Καπνὸς». Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἑλληνικοῦ Λοϋδ. Συμπράττων Σύμβουλος τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας «Ἀνατολὴ». Σύμβουλος τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης.

Διδάκτωρ τὰ Νομικά, ἀριστοῦχος, καὶ τελειόφοιτος τῆς Φιλολογίας τοῦ ἐν Αἴξ τῆς Γαλλίας Πανεπιστημίου. Συγγραφεὺς ἔργων βραβευθέντων ὑπὸ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Αἴξ, τῆς Νομικῆς Ἀκαδημίας τῆς Τολώσσης καὶ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἠθικοπολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου ἐν Παρισίοις καὶ τοῦ Ὑπουγείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ταξιάρχης τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Ἀνώτερος Ταξιάρχης Γεωργίου τοῦ Α'. Μεγαλόσταυρος τοῦ Τάγματος Τοῦ Στέμματος τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ τῆς Συλλήψεως τῆς Πορτογαλλίας. Ἱππότης τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς καὶ Ἀξιωματικὸς τῆς Ἀκαδημίας κτλ. κτλ.

Ἐπίτιμος Δημότης τοῦ Δήμου Κατωγητῶν καὶ τῆς Κοινότητος Πισσάδας. Μέλος διαφόρων ἐπιστημονικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν Σωματείων Ἑλληνικῶν καὶ Γαλλικῶν.

ΣΠ. ΠΑΠΑΦΡΑΓΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΑΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙΣ

"ΑΝΑΤΟΛΗ,, ΚΑΙ "ΠΡΩΤΗ,,

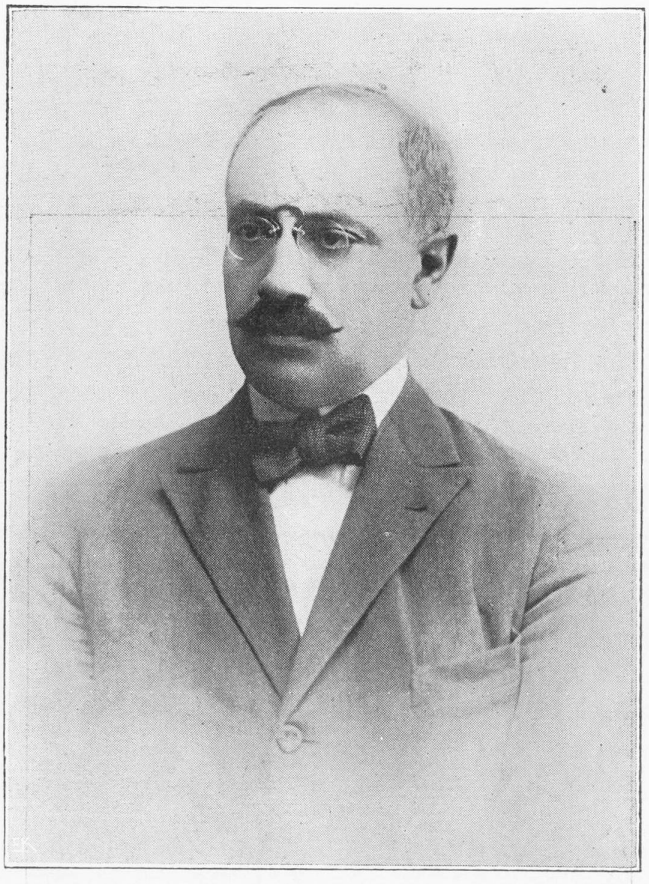

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ

Ὁ κ. Γεώργιος Α. Κωνσταντινίδης, υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ καὶ Λυκειάρχου Α. Κωνσταντινίδου τοῦ ἐκ διαπρεποῦς τῆς Κύπρου οἰκογενείας καταγομένου, ἀποπερατώσας τὰς σπουδάς του μετὰ ζήλου ἐπεδόθη ἀπὸ τοῦ 1899 εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν κλάδον· ἰδιαζόντως δὲ ἀσχοληθεὶς εἰς τὸν κλάδον Ζωῆς ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱδρύσεως τῆς πρώτης Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς ἐν Ἑλλάδι ἡ Ἀ ν α τ ο λ ή, ἥτις τόσον εὐδοκίμως καὶ ἐθνωφελῶς δρᾷ ἀπὸ τοῦ 1905 καὶ τῆς ὁποίας Διευθυντὴς ἀπὸ τοῦ 1909—17 ὑπῆρξεν ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης. Εἶτα προσληφθεὶς ὡς Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς νεαρᾶς ἀδελφῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Π ρ ώ τ η ς παρητήθη μὲν τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀ ν α τ ο λ ῆ ς παρέμεινεν ὅμως ὡς Σύμβουλος ταύτης μέχρι σήμερον καὶ συγχρόνως Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Π ρ ώ τ η ς, ἥτις τόσον ἐπιτυχῶς καὶ εὐοιώνως ἐργάζεται.

Διὰ τὴν ἐγνωσμένην εὐγένειαν καὶ καλωσύνην του ὁ κ. Κωνσταντινίδης, ἕνεκα τῆς ὁποίας δεόντως τιμᾶται καὶ ἀπολαμβάνει πλήρους συμπαθείας παρὰ πάντων ἐξελέγη τελευταίως καὶ Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου. τῶν Κυπρίων

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ

Μεταξὺ τῶν νέων Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν κατατάσσεται καὶ ἡ «Κυκλαδικὴ» δημιούργημα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δράσεως τῶν ἱδρυτῶν τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ προσοχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ, Ἐμπορικοῦ καὶ Τραπεζικοῦ κόσμου λίαν ἐνωρὶς ἐστράφη πρὸς τὴν διασφάλισιν τῶν θαλασσίων κινδύνων. Αὐτὴ ἡ ἑκατονταετὴς ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου μαρτυρεῖ περὶ τῶν τάσεων καὶ προσπαθειῶν τούτων. Μόλις ἐξησφαλίσθη ἡ Ἑλληνικὴ ἐλευθερία διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου καὶ ἐδημιουργήθη τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον, βλέπομεν τοὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διακρινομένους ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἐμπορικῷ καὶ Ναυτικῷ κόσμῳ ἱδρύοντας ἐν Σύρῳ, Πάτραις καὶ Πειραιεῖ τὰς πρώτας Ἑλληνικὰς ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρίας θαλασσίων κινδύνων. Παρὰ τὴν πρώτην ἀσφαλιστικὴν ἑταιρείαν ἱδρύεται δευτέρα καὶ τρίτη, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐξάνεται δυσαναλόγως πρὸς τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ μικροῦ ἀρτιπαγοῦς Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ἡ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἐμπεριεῖχε πολλοὺς κινδύνους διὰ τὸ μέλλον. Τὰ πράγματα δὲν ἐμελετήθησαν τόσον ὅσον ἔπρεπεν οὔτε ἐφημιόσθη τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν γνωμικὸν «ἐν τῇ Ἑνώσει ἡ ἰσχύς». Ἡ Ἑλλὰς εἶχεν ἀνάγκην ἑνὸς ἰσχυροῦ Ἀσφαλιστικοῦ Λόϋδ τὸ τοιοῦτον δὲν κατωρθώθη ἀμέσως διότι αἱ ἀποφάσεις καὶ ἡ ἵδρυσις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἐγένοντο ἀμελετήτως. Τὰ πρῶτα λοιπὸν βήματα παρηκολούθησεν ἡ ἀπογοήτευσις τὸ δὲ στάδιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἔμεινεν ἐλεύθερον εἰς χεῖρας τῶν ξένων Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν.

ΣΟΦΩΤΕΡΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Εἰς τὰς πρώτας δυσμενεῖς περιστάσεις δὲν ἦτο δυνατὸν ἐπὶ πολὺ τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα νὰ μένῃ ἐν ἀδρανείᾳ καὶ ὑποχωρητικότητι, διότι ἡ πεῖρα τῷ ἐδίδαξε πολλά. Ἐπὶ νέων πλέον βάσεων ὁ ἑλληνικὸς νοῦς κινεῖται, ἵνα κατακτήσῃ τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο ἔδαφος τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὸ ἑλληνικὸν Ἐμπόριον καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ναυτιλίαν. Τὸ πρῶτον βῆμα συνετελέσθη. Προεξαρχούσης τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἱδρύεται ἡ Ἐθνικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Γενικῶν Ἀσφαλειῶν Ἑλλάδος, ἥτις ἐπιτυγχάνει ἐν τῇ ἐξελίξει της νὰ ἀνδρωθῇ εἰς στερεὸν Οἰκονομικὸν Οἰκοδόμημα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Τῷ 1906 ὁ κλάδος τῆς Ἀσφαλείας Ζωῆς εὑρίσκει τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρείαν, ἥτις ἀποφασίζει νὰ τὸν ἐκμεταλλευθῇ καὶ τοιαύτη ἱδρύεται ἡ Ἀσφάλεια Ζωῆς ἡ ***Ἀνατολὴ*** ἡ ὁποία μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐκτελεῖ τὸν προορισμόν της.

Ἀπὸ τοῦ 1906 μέχρι τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου τοῦ 1914 δὲν μᾶς χωρίζουσι πολλὰ ἔτη. Ἡ ἔκρηξις τοῦ φοβεροῦ τούτου πολέμου γεννᾷ μεγάλας ἀνατροπάς, κοινωνικὰς ἀναστατώσεις, ἀλλὰ συγχρόνως ἀνοίγει νέα στάδια δράσεως χαράσσει νέας ὁδοὺς ἐργασίας, διδάσκει πολλὰ τὸν ἀτυχήσαντα ἄνθρωπον. ***Ὁ θάνατος γεννᾷ τὴν ζωήν. Ἡ τέφρα λιπαίνει τὸν γηράσαντα ἀγρὸν τοῦ πολιτισμοῦ, ἵνα ἀναβλαστήσῃ ὁ νέος φοίνιξ.*** Αἱ ἀνάγκαι λοιπὸν τῆς περιφρουρήσεως τῶν Ἑλληνικῶν κεφαλαίων, ἅτινα πλείστους διέτρεχον κινδύνους ἐκ τῶν ἀθρόων τορπιλλισμῶν ἐδημιούργησε πλείστας Ἑλληνικὰς ἀσφαλείας ὑπὸ διαφόρους μορφάς. Ὡς καὶ ἀλλαχοῦ γράφομεν ἐν τῷ Τόμῳ τούτῳ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν, ἄλλαι μὲν ἀσφάλειαι ἱδρύθησαν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον καὶ ὡρισμένον σκοπὸν δι' ὃ ipse jure διελύθησαν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον, ἱδρύθησαν, ἄλλαι δὲ τοὐναντίον ἔχουσαι ὡς πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν των καὶ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον πρὸς διαρκῆ

ἐκμετάλλευσιν τοῦ κλάδου, ἱδρύθησαν ἐπὶ τοσούτων βάσεων.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ

Μία ἐκ τῶν τοιούτων Ἑλληνικῶν ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἥτις ἱδρύθη μὲ πρόγραμμα τῆς διαρκοῦς ἐξυπηρετήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας εἶναι καὶ ἡ ***Κυκλαδικὴ*** Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία.

Τῇ 7ῃ Μαρτίου 1919 ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Συμβολαιογράφου Λεωνίδα Πέρδικα ὑπογράφεται τὸ καταστατικὸν Συμβόλαιον τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν αὐτῆς, ***Γεωργίου Μουστάκα*** τραπεζίτου ***Γεωργίου Ἐμπειρίκου*** ἐφοπλιστοῦ, ***Ἀνδρέου Ἰωάν Δάμπαση***, ***Λεωνίδα Ζαννῆ Καμπάνη*** ἐφοπλιστῶν, ***Κλεάνθους Πολέμη*** ἐφοπλιστοῦ, ***Γεωργίου Ἀντ. Καρυστινάκη*** τραπεζίτου, ***Φιλίππου Λουκίσα*** κτηματίου.

Εἰς τὴν ἀνώνυμον Ἀσφαλιστικὴν Ἑταιρείαν ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν δίδεται τὸ ὄνομα ***«Κυκλαδικὴ»*** ὡς φόρος εὐγνωμοσύνης πρὸς τὰς ὡραίας νήσους τῶν Κυκλάδων ἐκ τῶν ὁποίων κατάγονται οἱ πλεῖστοι τῶν ἱδρυτῶν. Ἡ Ἄνδρος, ἡ Σῦρος, Τῆνος, Νάξος, Πάρος, Σάμος κτλ. ἔχουσι κατοίκους διακριθέντας εἰς τὰ ναυτικά. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι τῶν ὁποίων τὸ μεγαλεῖον ἐστηρίζετο εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στόλου των, ἀπὸ τὰς Κυκλάδας εἶχον τοὺς καλλιτέρους θαλασίους συμπολεμιστάς, μετὰ ζηλοτύπου δὲ βλέμματος παρηκολούθουν πάντα ἀτενίζοντα τὰς ὡραίας νήσους ἀπὸ τὰς ὁποίας πλείστας ὠφελείας ἐκαρποῦτο ἡ πόλις τῆς Παλλάδος, εἰς οὗ τέλος καὶ καὶ αὐτὸν τὸν θησαυρὸν τῶν συμμιάχων ἐκ τῆς περιφήμου Δήλου μετακόμισαν χάριν ἀσφαλείας εἰς τὸν Παρθενῶνα. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21 οἱ κάτοικοι τῶν Κυκλάδων μετὰ τῶν λοιπῶν ἀγωνιστῶν ἐξετέλεσαν πλήρως τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον των ἀγωνισθέντες κατὰ θάλασσαν ὑπὲρ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Μὴ ἐπιτρέποντος τοῦ χώρου νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖον κυρίως ἀνήκει εἰς τὸν Ζ΄ περὶ Ναυτιλίας τόμον τοῦ Λευκώματος ἀρκούμεθα εἰς τὰ ἐλάχιστα ταῦτα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι πενιχρὰν ἐπεικόνισιν ἐκ τῆς ὅλης Κυκλαδικῆς Ἱστορίας. Ἐν τῷ Ζ΄ τόμῳ τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος ***«Περὶ Ναυτιλίας»*** θὰ εὕρῃ ὁ ἀναγνώστης τὴν σπουδαίαν συνεισφορὰν τῶν Ναυτικῶν νήσων οὐχὶ μόνον κατὰ τὸ 1821 ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους ἀπὸ τοῦ 1912 μέχρι σήμερον· τὸ ἴμισυ τῆς ἐπιτυχίας τῆς δόξης τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸν πολεμικὸν καὶ ἐμπορικὸν ναυτικόν μας στόλον.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἡ ἐπιχείρησις παντὸς εἴδους ἀσφαλειῶν, συνασφαλειῶν καὶ ἀντασφαλειῶν τοῦ κλάδου θαλάσσης, καὶ ἰδίᾳ σωμάτων πλοίων, ναύλων, φορτίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Τὸ κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας ἀνέρχεται εἰς Ι.000.000 διῃρημένον εἰς 2.000 μετοχὰς ἐκ 500 δρχ. ἑκάστη. Ἐκαλύφθη δὲ ὡς ἑξῆς:

Γεώργιος Μουστάκας	Δρ.	300.000
Γ. Ἐμπειρῖκος	»	50.000
Ἀνδρ. Δάμπαση	»	200.000
Λεων. Καμπάνης	»	125.000
Κλεάνθ. Πολέμης	»	100.000
Γεώρ. Καρυστινάκης	»	125.000
Φίλιπ. Λουκίσας	»	100.000

Τὸ κεφάλαιον δύναται νὰ αὐξηθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων διὰ νέας σειρᾶς μετοχῶν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 5.000.000

Διὰ τὴν πρώτην πενταετίαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπετελέσθη ἐκ τῶν ἑξῆς:

Γ. Μουστάκας πρόεδρος, Γ. Ἐμπειρῖκος ἀντιπρόεδρος, Ἀ. Δάμπασης διευθύνων Σύμβουλος, καὶ τῶν Λ. Καμπάνη, Κ. Πολέμη, Φ. Λουκίσα, Γ. Κορυστινάκη.

Ἐκ τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου — 31 Δεκεμβρίου 1920 καταφαίνεται ἡ στερεότης τῶν ἐργασιῶν τὰς ὁποίας μετὰ περισκέψεως ἐκτελεῖ ἡ ***Κυκλαδικὴ*** Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία.

Τὸ σύνολον τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἀνέρχεται εἰς 1,352.300,95 διανέμοντα: δὲ καθαρὰ κέρδη 329,827,91. δραχμάς.

ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΑΝΤΙΛΗΨΙΣ

Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν θὰ εἶναι πολλαπλῶς Ἐθνωφελής. Πρωτίστως τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν καὶ τὸ Ἑλλ. Ἐμπόριον θὰ εὕρῃ ἰσχυρὸν στήριγμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζόμενον θὰ χωρήσῃ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἵνα δημιουργήσῃ τὴν οἰκονομικὴν διείσδυσιν εἰς τὰς χώρας τὰς ὁποίας ἠλευθέρωσεν ἡ Ἑλληνικὴ λόγχη καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τηλεβόλον, οὔτε πλέον ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία θὰ εὑρίσκεται ἀντιμέτωπος τῆς ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως τῶν ξένων Λόϋδ νὰ ἀσφαλίζωσι πλοῖα Ἑλληνικά· ἡ τοιαύτη προσβολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος θὰ παύσῃ, ὁ δὲ χρυσὸς ὁ ἐτησίως ἐκρέων χάριν ἀσφαλειῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν θὰ παύσῃ ἀποστραγγίζων τὰς Ἑλληνικὰς οἰκονομίας, ἵνα ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τύπον Δημοσίων Δανείων ἢ ἀλλοίαν μορφὴν εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ἀπόφασις τῶν Ἑλληνικῶν ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ἵνα ἐν συνεργασίᾳ ὑποστηρίξωσι τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν κατὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τῶν ξένων ἀσφαλειῶν τιμᾷ τοὺς Ἕλληνας ἀσφαλιστὰς διὰ τὴν ὑψηλὴν ἀντίληψιν τῆς ἐθνικῆς ἀποστολῆς των.

Αἱ Ἀσφάλειαι δὲν εἶναι μόνον ζήτημα Ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἔχουσι πολὺ ἀνώτερον προορισμὸν τὴν περιφρούρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας, ἥτις εἶνε εἷς τῶν σπουδαιοτέρων συντελεστῶν τῆς Ἐθνικῆς δυνάμεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "Η ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ,,

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ κ. Γεώργιος Α. Μουστάκας ἐξ Ἄνδρου καταγόμενος, ὡς καὶ ἀνωτέρω γράφομεν ἐν τῷ ἄρθρῳ περὶ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἐκ τῶν νεαρῶν Τραπεζιτῶν εἰς τὸ δαιμόνιον τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις τῆς **ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ** τῆς Ἑλλάδος, ἧς τυγχάνει Γενικὸς Διευθυντὴς καθὼς καὶ τῆς «ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ» Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ὁποίας εἶναι πρόεδρος.

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ — ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Α΄ Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ἡ καταγωγὴ τῆς ἀσφαλείας εἶναι σκοτεινή. Ἡ πηγὴ τοὐτέστιν ἐξ ἧς προῆλθε καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔλαβε τὴν γένεσιν εἶναι μέχρι τοῦδε ἀτελῶς γνωστά. Ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν Ἀρχαίων συγγραμμάτων προκύπτει· ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς ἀσφαλείας ἦτο ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ συγκεκριμένως εἶναι γνωστόν, ὅτι ἓν εἶδος θαλασσίων Ἀσφαλειῶν ἐνηργεῖτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Περικλέους. Βραδύτερον παρὰ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων παρέλαβον τὸν θεσμὸν τοῦτον οἱ Ῥωμαῖοι. Τοῦτο ῥητῶς ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Μάρκου Κάτωνος, ἔνθα λεπτομερῶς περιγράφει τὸν τρόπον τῶν συναπτομένων θαλασσίων ἀσφαλειῶν ὡς ἕπεται :

» ..... ἐχρήσατο δὲ καὶ τῷ διαβεβλημένῳ μάλιστα τῶν »δανεισμῶν ἐπὶ ναυτικοῖς τὸν τρόπον τοῦτον, ἐκέλευε τοὺς »δανειζομένους ἐπὶ κοινωνίᾳ πολλοὺς παρακαλεῖν, γενο»μένων δὲ πεντήκοντα καὶ πλοίων τοσούτων αὐτὸς εἶχε μίαν »μερίδα διὰ Κουϊντίωνος ἀπελευθέρου τοῖς δανειζομένοις »συμπραγματευομένου καὶ συμπλέοντος, ἦν δ' οὖν οὐκ εἰς »ἅπαν ὁ κίνδυνος, ἀλλ' εἰς μέρος μικρὸς ἐπὶ κέρδεσι μεγά»λοις. ..... »

Β΄. ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ὅμως ἐργασίαι ἤρχισαν ἀναπτυσσόμεναι συστηματικώτερον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Λομβαρδῶν καὶ τῶν ἐμπόρων τοῦ «Χανσεατικοῦ Δεσμοῦ» οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποίουν τὰς ἀσφαλείας χάριν τῶν Τραπεζικῶν ἐργασιῶν των καὶ τοῦ μεγάλου διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τὸ ὁποῖον ἐνήργουν.

Οὗτοι, ὡς φαίνεται, εἶναι οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ θεσμοῦ τούτου καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἔνθα ἐγκαταστήσαντες τὸ κυριώτερον κέντρον τῶν ἐπιχειρήσεων των ἀπήλαυον ἰδιαιτέρων ἐμπορικῶν προνομίων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 16ου αἰῶνος. Ἔκτοτε αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐργασίαι λαμβάνουσι τὴν ὁριστικὴν αὐτῶν μορφὴν καὶ τὴν τεραστίαν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξέλιξιν μέχρι σήμερον.

Τὰ ναυτοδάνεια καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς θαλασσίας μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων κατὰ πρῶτον ἐδημιούργησαν τὴν ἀνάγκην εἰς τοὺς ἐμπορευομένους νὰ ἐξεύρωσι τρόπον, ὅπως

προστατεύωσι τὰ συμφέροντά των καὶ ἐξασφαλίσωσιν ἑαυτοὺς ἐναντίον τῶν συνεπειῶν τῶν θαλασσίων κινδύνων ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου των.

Οὕτω ὡς ἀρχαιοτέρα μορφὴ ἀσφαλιστικῆς ἐργασίας ἀναφαίνεται ***ἡ ἀσφάλεια ἐναντίον τῶν θαλασσίων κινδύνων.***

Ἐκ τῆς διενεργείας τῆς ἀσφαλείας ἐναντίον τῶν κυρίως θαλασσίων κινδύνων, προέκυψεν ὡς συνέπεια καὶ ἡ ἀσφάλεια ἐναντίον ***κινδύνων πυρός,*** οἵτινες φυσικῶς παρηκολούθουν τοὺς ναυτιλλομένους.

Ἐκ τῆς ἀσφαλείας τῶν θαλασσίων μεταφορῶν τῶν ἐμπορευμάτων βραδύτερον προέκυψε προσέτι ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς τῶν μεταφερομένων «***Σκλάβων***» οἱ ὁποῖοι, ἐπιτρεπομένης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς ἐμπορίας τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ἐθεωροῦντο ὡς (πρᾶγμα = res) ἀντιπροσωπεύοντες ἐμπορεύσιμον ἀξίαν.

Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀφετηρία τῆς ἀσφαλείας Ζωῆς καὶ Ἀτυχημάτων τῆς ὁποίας ἡ ἐπέμβασις εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωήν, καθ' ὃν τρόπον ἤδη ἐξειλίχθη, ἀπεργάζεται θαυμάσια οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα.

Γ'. ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐργασίαι ἐξελιχθεῖσαι οὕτω βαθμηδὸν ἀπετέλεσαν ἴδιον κλάδον ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διεξάγονται σήμερον συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς παρ' Ἐμπορικῶν Ἑταιρειῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποδείξεων τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῶν δεδομένων τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος.

Ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τούτων ἔχει λάβει σήμερον τοιαύτην γιγαντιαίαν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπέκτασιν, ὥστε τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι, Θαλάσσης, Ζωῆς καὶ Πυρὸς μόνον, καλύπτουσι καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ τῶν Ἀσφαλιστηρίων των, κατὰ προσέγγισιν ὑπολογιζόμενον, ἀντιπροσωπεύεται διὰ τοσούτου ἐκπληκτικῶς τερατσίου ἀριθμοῦ, ὥστε εὐλόγως ἐκ πρώτης ἐντυπώσεως νὰ γεννηθῶσι σοβαραὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀκριβείας τούτου.

Ἀλλ' αἱ Ἀσφαλιστικαὶ ἐργασίαι δὲν περιορίζονται εἰς τοὺς ἀνωτέρω Κλάδους, ἀλλὰ παρακολουθήσασαι τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν γενικὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος, προσηρμόσθησαν καὶ θεραπεύουσιν ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ νεωτέρου ἐμπορίου καὶ ὅλας τὰς δημιουργηθείσας κοινωνικὰς ἀνάγκας.

Αἱ ἀσφάλειαι σήμερον καλύπτουσι τοὺς κινδύνους τοὺς προερχομένους ἐκ παντὸς εἴδους τυχαίων δυστυχημάτων καὶ τὰς οἱασδήποτε φύσεως ἐνδεχομένας ζημίας.

Δύναταί τις ν' ἀσφαλίσῃ σήμερον τὰς ζημίας τὰς προερχομένας ἐξ ἐκρήξεως ἢ θραύσεως λεβήτων, ἀτμομηχανῶν, ἠλεκρομηχανῶν, γκαζομηχανῶν καὶ μηχανημάτων ἐν γένει, ἐπίσης ἐκ ζῴων, αὐτοκινήτων, ἀνελκυστήρων, γερανῶν, θραύσεως ὑάλων, κλοπῆς ἢ ὑπεξαιρέσεως, ἀσθενειῶν. Προσέτι δύναταί τις ν' ἀσφαλίσῃ χρεώγραφα, χαρτονομίσματα καὶ ἀντικείμενα ἀποστελλόμενα ταχυδρομικῶς, ἀπώλειαν ἐγγράφων, κερδῶν καὶ μερισμάτων, ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως ὅρων συμβολαίου καὶ ποικιλίαν ἄλλων ἀσφαλίσεων ἐναντίον τῶν παντὸς εἴδους τοιούτων κινδύνων.

Δ'. ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΕΜΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ

Ἡ πολεμικὴ περίοδος ἡ ὁποία τόσα ἐδημιούργησε διδάγματα ἐκαλλιέργησε καὶ τὴν ἰδέαν τῆς διαμορφώσεως στερεῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου. Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐμπορικὸς κόσμος ἀνδρωθεὶς πλέον διησθάνετο τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην, ὅτι δὲν ἔπρεπε διαρκῶς νὰ καταφεύγῃ εἰς ξένας Ἑταιρείας παρὰ ταῖς ὁποίαις εὕρισκεν ὄχι ὀλίγας δυσκολίας, θιγομένης καὶ αὐτῆς τῆς Ἐθνικῆς του ἀξιοπρεπείας. Ἀντελαμβάνετο, ὅτι ἔπρεπε καὶ ὅτι ἦτο ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ τοιούτου εἴδους Ἑταιρείας Ἀσφαλιστικὰς ἐξυπηρετούσας τὸ ἐμπόριόν του. Τέλος τὰ ἐτήσια ποσά, τὰ ὁποῖα ἐξήρχοντο ὡς ἀσφάλιστρα ἐκ τῆς χώρας, ἵνα ἀποταμιεύωνται παρὰ τῶν ξένων ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ἀντεπροσώπευον οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν ἐλαττοῦν τὸν γενικὸν Ἐθνικὸν πλοῦτον, ἐνῷ ἀντιθέτως θὰ συνέβαινε διὰ τῶν Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν. Εἷς στατιστικὸς πίναξ τῶν κερδῶν τῶν ξένων Ἑταιρειῶν τόσον τῶν μεγάλων κρατῶν, ὅσον καὶ τῆς μικρᾶς Ἑλβετίας θὰ κατεδείκνυε τὴν οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν τὴν ὁποίαν ὑφίστατο τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως σοβαρῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν.

Αἱ πολεμικαὶ λοιπὸν ἀνάγκαι κατὰ τὴν φοβερὰν σύρραξιν τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου ἐγέννησαν ἐν Ἑλλάδι πολλὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρείας. Ἐκ τούτων ἄλλαι μὲν συστᾶσαι χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως διελύθησαν ἅμα τῷ πέρατι τοῦ πολέμου καὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἱδρύθησαν, ἄλλαι τοὐναντίον ἔχουσαι ὡς πρόγραμμα καὶ τὴν μεταπολεμικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν τοιούτων ἐργασιῶν ἐξηκολούθησαν τὰς ἐργασίας των.—

Ε'. ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὑπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς διαρκοῦς ἐνισχύσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας ἱδρύθη ἡ Ἀνώνυμος Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία "ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,, ἑδρεύουσα ἐν Πειραιεῖ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1917 Β. Δ. τοῦ ἐγκρίναντος τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 34515 τῆς 25ης Ὀκτωβρίου,, 34652 τῆς 30ης Νοεμβρίου καὶ 34646 τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1917 συμβόλαια τοῦ ἐν Πειραιεῖ Συμβολαιογράφου Δημ. Ι. Πολιτάκη. Τὸ εὐρὺ μέλλον τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ ἀπόψεως Ναυτικῆς-Βιομηχανικῆς καὶ Ἐμπορικῆς εἶναι εἰς ὅλους κατάδηλον. Ἡ Γεωγραφικὴ θέσις τοῦ Πειραιῶς ὡς ἐπινείου τῆς Πρωτευούσης καὶ κέντρου καὶ ἀφετηρίας τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου τοῦ συνδέοντος τοῦτον μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Εὐρώπης θὰ καταστήσῃ τοῦτον τὸν πρῶτον λιμένα τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

Οἱ ἐνθουσιώδεις λοιπὸν κεφαλαιοῦχοι, οἱ ἀγαπῶντες καὶ προβλέποντες τὸ μέλλον τοῦ Πειραιῶς, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ τῶν κυριωτέρων Μετόχων τῆς Τραπέζης Πειραιῶς, ἀπεφάσισαν τὴν ἵδρυσιν σοβαρᾶς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἱδρυθεῖσαν Τράπεζαν Πειραιῶς καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Ναυτιλίας παρέχοντες οὕτω παράδειγμα εὐστόχου καὶ ἐθνωφελοῦς χρησιμοποιήσεως τῶν κεφαλαίων των. Οἱ κ. κ. Γεώργιος Κ. Δρακούλης, Νικόλαος Δ. Λυκιαρδόπουλος, Ἀνδρέας καὶ Κωνσταντῖνος Μαζαράκης ἐγένοντο οἱ ἱδρυταὶ καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων μετόχων τῆς Τραπέζης Πειραιῶς καὶ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας "ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,,.—

Τοῦ πρώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξελέγη Πρόεδρος ὁ κ. Γεώργιος Κ. Δρακούλης καὶ Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Κων-

σταντῖνος Σαμαρᾶς, Μέλη δὲ οἱ κ. κ. Νικόλαος Δ. Λυκιαρδόπουλος, Σταμ. Γ. Ἐμπειρῖκος, Ἐμμ. Μιχαλινός, Κωνσταντῖνος Ι. Μαζαράκης, Μιχ. Καραμάνος, Γεώργιος Γράτσος, Κων. Μεζᾶς, Ἠλίας Κουλουκουντῆς καὶ Ἀντώνιος Κανελλόπουλος.

Διευθύνων Σύμβουλος ὁ κ. Ἐμμ. Μιχαλινός.

Ἡ Ἑταιρεία "ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,, ἤρχισε τὰς ἐργασίας της κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1917.

Τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ ἐποχὴ τῆς μεγαλειτέρας ἐντάσεως τοῦ Παγκοσμίου πολέμου, οἱ δὲ ἀθρόοι τορπιλλισμοὶ τῶν ὑποβρυχίων, εἶχον δυσχεράνει εἰς μέγιστον βαθμὸν τὰς θαλασσίας συγκοινωνίας καὶ εἶχον δημιουργήσει παντοίας στερήσεις καὶ ἔλλειψιν τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Ἠδυνήθη ὅθεν νὰ ἐξυπηρετήσῃ κατὰ τὴν δυσχερῆ ταύτην περίοδον τὰς θαλασσίας μεταφορὰς καὶ τὸν ἐπισιτισμὸν τῆς χώρας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν παραλίων καὶ Νήσων ἀσφαλίζουσα, τὰ διάφορα φορτία καὶ τὰ σκάφη τῶν ἱστιοφόρων καὶ τῶν ἀτμοπλοίων δι' ὧν διενηργεῖτο τότε ὁ ἐπισιτισμός.

Τὰ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑταιρείας μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα ἀσφαλιστήρια ἀμφοτέρων τῶν Κλάδων Πυρός τε καὶ Θαλάσσης ἀνέρχονται εἰς 20130.— ἀντιπροσωπεύοντα ἀσφαλισθὲν ποσὸν ἐν συνόλῳ Δραχμάς : 640.500.000.

Εἰσέπραξεν ἀπὸ τοὺς ἀσφαλισθέντας ἀσφάλιστρα Δραχ. 7.400.000.— καὶ ἐπλήρωσεν εἰς τούτους ἀποζημιώσεις αἱ ὁποῖαι κατ' εἶδος ζημιῶν ἀνέρχονται εἰς τὰ ἀκόλουθα ποσά:

Διὰ φορτία καὶ σκάφη ἱστιοφόρων καὶ ἀτμοπλοίων συνεπείᾳ τορπιλλισμῶν .	Δρχ.	1.927.125.—
» φορτία καὶ σκάφη ἱστιοφόρων καὶ ἀτμοπλοίων συνεπείᾳ θαλασίων ἀτυχημάτων	»	3.057.875.—
» Οἰκοδομήματα, ἐμπορεύματα κλπ. συνεπείᾳ πυρκαϊῶν	»	643.000.—
Ἤτοι ἐπλήρωσεν ἀποζημιώσεις ἐν ὅλῳ	Δρχ.	5.628.000.—

Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ ὁμιλοῦν εὐγλώττως περὶ τῆς μέχρι τοῦδε κοινωφελοῦς δράσεως τῆς Ἑταιρείας ταύτης, ἥτις δικαίως ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κοινοῦ διὰ τῆς προθύμου καὶ δικαίας καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων κινδύνων.

Ἡ ἑταιρεία «Γενικαὶ Ἀσφάλειαι τῆς Ἑλλάδος» βαδίζουσα σταθερῶς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ κοινωφελοῦς προορισμοῦ τὸν ὁποῖον οἱ ἱδρυταὶ κατὰ τὴν σύστασιν ταύτης προέθεντο καὶ ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὁσημέραι εὐρυνομένης πελατείας της ἐπέτυχεν τὴν σύναψιν εὐνοϊκῶν ἀντασφαλιστικῶν συμβάσεων μετ' Ἀσφαλιστῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Λόϋδ καί τινων ἐκ τῶν καλλιτέρων Ἀγγλικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν.

Ἡ τοιαύτη ἐνέργεια θέλει ὑποβοηθήσει ἐξόχως τὴν Ἑταιρείαν ταύτην νὰ εὐρύνῃ τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν της οὐ μόνον ἐντὸς τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος ἔνθα ἐργάζεται μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ, καὶ εἰς τὰς χώρας ἐκείνας τῆς ἐθνικῆς κληρονομίας τὰς κατοικουμένας πυκνῶς ὑπὸ τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας εἰς τὰς ὁποίας δι' ἀρρύτων μόχθων καὶ θυσιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ στρατεύματος ἐδόθη ἡ ἐλευθερία καὶ ὧν συντελεῖται ὅσον οὔπω ἡ ὁριστικὴ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις.

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἤδη ἐκ τῶν κ. κ. Γεωργίου Κ. Δρακούλη ὡς Προέδρου, τοῦ κ. Κ. Μαζαράκη ὡς Ἀντιπροέδρου καὶ τῶν Μελῶν κ. κ. Γ. Ἀνδρονίκου, Γ. Γράτσου, Π. Γ. Καμήλου, Α. Κανελλοπούλου, Ν. Δ. Λυκιαρδοπούλου καὶ Γ. Φραγκισκάτου.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει ἔχει ἀνατεθῇ ἀπὸ διετίας περίπου εἰς τοὺς κ. κ. Γεράσιμον Σ. Μακρῆν ὡς Γενικὸν διευθυντὴν καὶ Παναγῆν Γ. Καμῆλον ὡς Συμπράττοντα Σύμβουλον.

Αἱ «Γενικαὶ Ἀσφάλειαι τῆς Ἑλλάδος» διαπνεόμεναι ὑπὸ εὐρυτέρου πνεύματος δὲν περιωρίσθησαν εἰς τὸν στενὸν κύκλον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργασιῶν, ἀλλ' ἐπεξέτειναν αὐτὰς μὲ ἀποφασιστικότητα τόσον εἰς τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν, ὅσον καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ πρόγραμμα καὶ σκοποὺς ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ὠφελίμους εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὸ Ἔθνος. Ἀποδίδομεν τὰς ἐπισκέψεις τῶν ἐν Ἑλλάδι πρὸ πολλοῦ ἐργαζομένων ξένων Ἑταιρειῶν. Οὕτω ἔχει ἤδη Πρακτορεῖα: ἐν ***Αἰγύπτῳ*** (Ἀλεξάνδρεια, Κάϊρον, Πόρτ-Σαΐδ) ἐν ***Κύπρῳ*** (Λεμεσός, Λάρναξ, Ἀμμόχωστος) ἐν ***Σμύρνῃ***, ***Κυδωνίαις***, ***Κωνσταντινουπόλει.***

Ἐν δὲ τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ : ἐν ***Μασσαλίᾳ, Παρισίοις, Λονδίνῳ.***

Τέλος, ἔχει ἄνω τῶν πεντήκοντα Πρακτορείων εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις καὶ λιμένας τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κατάδηλος εἶναι ἤδη ἡ μεγίστη ὠφέλεια καὶ χρησιμότης τῶν Ἀσφαλειῶν.

Διὰ τούτων ἐξυπηρετεῖται ὄχι μόνον τὸ ἄτομον ἀπὸ τῆς καθαρᾶς ἀπόψεως τοῦ ἐμπορευομένου ἢ τοῦ ναυτικοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς γενικωτέρας αὐτοῦ θέσεως ὡς μέλους καὶ συντελεστοῦ τῆς προόδου τῆς τε κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ ἀσφάλεια δίδει θάρρος καὶ ἐνεργητικότητα εἰς τὸν ἐπιχειρηματίαν, ὅστις μετὰ ψυχικῆς ἠρεμίας προχωρεῖ, εἰς τὰς ἀποφάσεις του μὴ περισπώμενος ἐκ τῆς σκέψεως πιθανοῦ ἀτυχήματος ἔχων ἐξησφαλισμένην τὴν οἰκονομικὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ ἑαυτὸν, ἐὰν ἡ μοῖρα φανῇ δυσμενὴς εἰς τὸν ἀγῶνά του.

Ἡ ἀσφάλεια ἐν τῇ εὐρείᾳ σημασίᾳ της ***διασώζει τὰ ἀπολεσθέντα ἀγαθά.***

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Ἐθνικῆς ἀπόψεως αἱ ἀσφάλειαι εἶναι ὁ μεγαλείτερος συντελεστὴς τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ἔθνους.

Συμβαδίζουσαι καὶ ὑποβοηθοῦσαι τὴν ἐμπορικὴν καὶ ναυτικὴν κίνησιν δημιουργοῦσι τὴν πρόοδον καὶ τὴν εἰρηνικὴν κατάκτησιν.

Αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις ἄνευ συμβαδιζούσης ἀσφαλείας εἶναι οἰκοδόμημα ἄνευ θεμελίων παρασυρόμενον ὑπὸ τοῦ πρώτου κύματος τοῦ οἰκονομικοῦ σάλου.

Ἀποκαρδιοῦσι τὸν ἐπὶ ἔτη μοχθήσαντα ἔμπορον, ὅστις οὐδεμίαν ἀνακούφισιν εὑρίσκει κατὰ τὰς τραγικὰς στιγμὰς τῆς ἀποτυχίας τῶν ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων. Ἀντιθέτως ὁ εὐσυνείδητος ἔμπορος ὁ ἀποτυγχάνων, διότι δὲν προέβλεψε πράγματα λογικῶς ἀδύνατα εἰς πρόβλεψιν, εὑρίσκει ἐν τῇ ποικίλῃ μορφῇ τῶν ἀσφαλειῶν τὸ στερεὸν ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ δυνηθῇ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκ νέου, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ ἡ ἐλπὶς τῆς ἀνορθώσεως.

Ἡ Ἀσφάλεια δημιουργεῖ οὐχὶ μόνον τὴν πρόοδον, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρηνικὴν κατάκτησιν, διότι ὁ ἐν οἱᾳδήποτε

χώρᾳ εἴτε ἑλληνικῇ εἴτε ἀλλοδαπῇ ἀσφαλίζων ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ πρόσωπα καὶ πράγματα, εἶναι ἠναγκασμένος νὰ γνωρίζῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν κίνησιν τῶν προσώπων, σπουδάζει τελείως τὸ οἰκονομικὸν ἔδαφος ἐφ' οὗ θὰ καλλιεργήσῃ τὰς ἐργασίας του· ἀλλ' ἡ τοιαύτη γνῶσις καὶ μελέτη τί ἄλλο εἶναι ἢ εἰρηνικὴ κατάκτησις ἐπὶ τῆς ὁποίας μετὰ ταῦτα στηρίζονται οἱ ἀνώτεροι σκοποὶ τοῦ Ἔθνους;

Πᾶσαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ τῆς μεγαλουργίας ἑνὸς ἔθνους εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμέναι μετὰ τῶν ἀσφαλειῶν αἵτινες ἀποφέρουσι τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν.

Οἱ Ἕλληνες ναυτίλοι διὰ τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς τόλμης των ἐδημιούργησαν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἱκανότητα δι' ὧν ἀπέκρουσαν τοὺς Πέρσας καὶ ἐν τῇ ὑλικῇ εὐημερίᾳ ἡ ὁποία ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς νίκης εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ καλλιεργήσωσι τὰς τέχνας, νὰ ἀναπτύξωσι τὰς ἐπιστὴμας καὶ τὰ γράμματα εἰς σημεῖον προκαλοῦν σήμερον τὸν θαυμασμὸν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὅστις μένει ἔκθαμβος πρὸ τοῦ μεγαλείου τοῦ Παρθενῶνος, τῆς πολιτικῆς περινοίας τοῦ Περικλέους καὶ τῆς σοφίας τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος. Τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ περιοδικὰ ἢ βιβλία πᾶσαν σημερινὴν κίνησιν ζητοῦσι νὰ τὴν ἀναγάγωσιν εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ἀναδιφῶσιν αὐτὴν καὶ μένουσιν ἔκπληκτοι, ὅταν εὕρωσι τὰς σημερινὰς σκέψεις των ἀντανακλωμένας εἰς τὴν διανοητικότητα τῆς ἀρχαίας τῶν Ἑλλήνων σοφίας.

Ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Πῖσα μετὰ τῆς μαγευτικῆς Βενετίας τὴν δύναμίν των καὶ τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον ὀφείλουσιν εἰς τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα τῶν ἐπιχειρηματικῶν τέκνων των.

Ἡ θαλασσοκράτειρα Βρεττανία, ἡ Κυβερνῶσα σήμερον τὰς τύχας τῆς ἀνθρωπότητος, ὀφείλει τὴν δύναμίν της εἰς τὴν τόλμην καὶ ἀποφασιστικότητα τόσον τῆς Ἐλισσάβετ, ἥτις καταστρέφουσα τὸν Ἱσπανικὸν στόλον ἔθεσε στερεὰ τὰ θεμέλια τοῦ Ἀγγλικοῦ μεγαλείου, ὅσον καὶ τῶν ναυτικῶν τέκνων της, ἅτινα νικηφόρα ἀνὰ τὴν ὑφήλιον περιήγαγον τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν, πρῶτον πρὸς ἐμπορικὴν κατάκτησιν καὶ διείσδυσιν καὶ εἶτα πρὸς ἀνωτέρους πολιτικοὺς σκοπούς· οὕτω τὴν Ἀγγλικὴν Ἐμπορικὴν Ἑταιρείαν τῶν Ἰνδιῶν διεδέχθη ἡ πολιτικὴ κατάκτησις τῆς σήμερον.

Ἡ φειδὼ καὶ ἡ σύνεσις περὶ τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις μετὰ προβλέψεων ἐπὶ λογικῶν βάσεων πρὸς οἰκονομικὴν διείσδυσιν θὰ δημιουργήσωσι τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καὶ μεγαλεῖον τοῦ Ἔθνους.

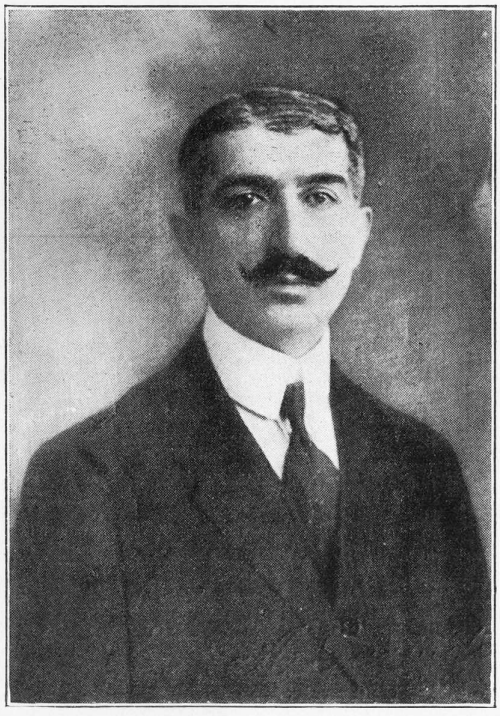

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ γνωστὸς ἐκ τῶν παλαιοτέρων Ἐφοπλιστῶν τῆς προπολεμικῆς περιόδου κ. Γεώργιος Κ. Δρακούλης ἐς Ἰθάκης καταγόμενος ἐγένετο ὁ ἱδρυτὴς τοῦ ἐν Ρουμανίᾳ ὁμωνύμου Ἐμπορικοῦ καὶ Ναυτικοῦ Οἴκου. Γραφεῖα τοῦ Οἴκου τούτου ἐργάζονται ἐν Ἀθήναις καὶ Λονδίνῳ ὑπὸ τὸν τίτλον Dracoulis Ltd. Εἶναι Ἀντιπρόεδρος καὶ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Τραπέζης Πειραιῶς καὶ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Γενικῶν Ἀσφαλειῶν τῆς Ἑλλάδος. Περὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτειακῆς δράσεως ὡς καὶ τῆς σπουδαιοτάτης εἰσφορᾶς τοῦ κ. Γ. Κ. Δρακούλη εἰς τὸν Ναυτικὸν Ἐμπορικὸν Στόλον τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀπόψεως Ἐθνικῆς ὠφελείας γράφομεν ἐκτενῶς ἐν τῷ Ζ΄ τόμῳ τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος «Περὶ Ναυτιλίας».

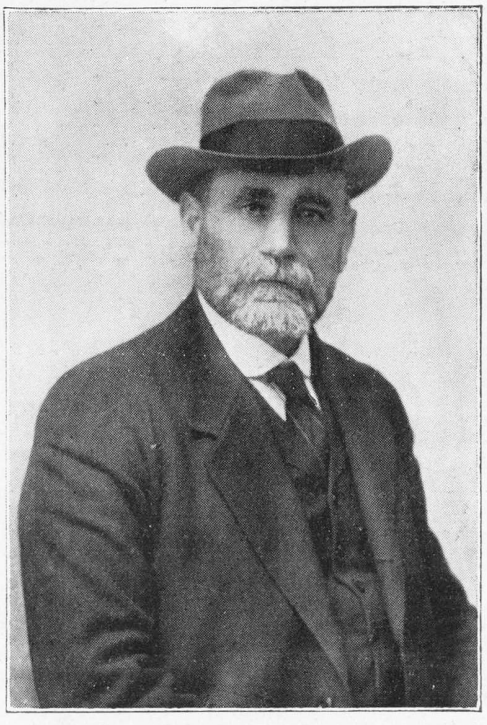

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μαζαράκης ἐκ Μαζαρακάτων τῆς Κεφαλληνίας καταγόμενος εἶναι ἐκ τῶν παλαιοτέρων ἐξ ἐπαγγέλματος Ἐφοπλιστῶν, οἵτινες οὐχὶ ὀλίγας ὑπηρεσίας προσέφερον εἰς τὸ Ἔθνος κατὰ τοὺς ἐνδόξους πολέμους τοῦ 1912-13 καὶ 17-21.

Εἶναι ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ Συμβούλων τῆς Τραπέζης Πειραιῶς.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Σ. ΜΑΚΡΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

"ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΙΣ,,

"ΠΡΟΝΟΙΑ,,

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
"Η ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΙΣ,,
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἡ ἄγκυρα μετὰ πηδαλίου εἰς τὸ μέσον, μὲ δύο τριαίνας χιαστί, δεξιὰ δὲ μὲ τὴν εἰκόνα ταξιδεύοντος ὑπερωκεανείου, ἐνῶ ἀριστερὰ ἀπεικονίζεται πυρπολούμενον μέγαρον ἀποτελοῦσιν ἐν ὡραίῳ συνδυασμῷ τὸ σῆμα τῆς ***Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας*** «Ἡ Καλὴ Πίστις» Bona fides.

Ἡ Καλὴ Πίστις εἶναι ἀπὸ τὰς νεωτέρας ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας γέννημα τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος, τῶν Ἀδελφῶν κ. κ. Ἐμπειρίκων.

Οἱ ἀδελφοὶ Ἐμπειρῖκοι, οἱ ὁποῖοι διεκρίθησαν ὡς ἐφοπλισταὶ τῆς προπολεμικῆς περιόδου μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτοὺς ἱκανότητα ἔστρεψαν μετὰ προσοχῆς τὸ βλέμμα καὶ πρὸς τὸν σπουδαῖον τοῦτον Κλάδον τῆς συγγενοῦς πρὸς τὴν Ναυτιλίαν ἐπιχειρήσεως. Ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ γράφομεν ἐν τῷ Τόμῳ τούτῳ τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος οἱ ἄθρόοι τορπιλισμοὶ ἐγέννησαν τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τῆς ἀσφαλείας. Τὰ ξένα ὅμως Λόϋδ ἔφερον πολλὰς δυσκολίας, ἦτο ἀνάγκη ταχείας διευθετήσεως, ἵνα μὴ διακυβεύωνται ὁλόκληροι περιουσίαι κτηθεῖσαι μὲ ἀγῶνας καὶ κινδύνους, μὲ θυσίαν αἵματος καὶ ἀφάνταστον τόλμην. Τὰ γεγονότα ἐγέννησαν πολλὰς ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρείας, αἵτινες συνεστήθησαν εἴτε ἐφ' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, εἴτε δι' ὡρισμένον σκοπόν· παρελθόντος τοῦ χρόνου ἢ τοῦ σκοποῦ, ἐπόμενον ἦτο νὰ διαλυθῶσι· τοῦτο καὶ συνέβη. Τοὐναντίοτ ἄλλαι ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι δὲν ἱδρύθησαν ὡς πρόσκαιρος-θεραπεία κακοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον μὲ βάσεις σταθερὰς καὶ μὲ πρόγραμμα εὐρυτέρας διαρκείας καὶ ἐνισχύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας.

Ὑπὸ τοιοῦτον πρόγραμμα σκοπιμότητος ἱδρύθη ἡ Ἀνώνυμος Ἑλλ. Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία ***«ἡ Καλὴ Πίστις»***.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 43243, 43295 καὶ 43471 συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἡρακλέους Σ. Καρκούλια τῷ 1917 συνομολογεῖται καὶ ὑπογράφεται τὸ Καταστατικὸν τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ἡ ***Καλὴ Πίστις,*** τὸ ὁποῖον ἐπικυροῦται διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 6 Ἰανουαρίου 1918. Τὸ καταστατικὸν τροποποιηθὲν ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως κατὰ τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1920 ἐγκρίνεται κατὰ τὴν τροποποίησίν του ὑπὸ νέου Β. Δ. τῆς 29ης Ἀπριλίου 1920.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Τὸ Κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθη εἰς 2.000.000 διῃρημένον εἰς 4.000 μετοχὰς ἐκ δραχμῶν πεντακοσίων ἑκάστη, ἀναληφθείσας κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν κ. κ. Ἐμπειρίκων.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Ἡ διάρκεια τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθη διὰ μίαν εἰκοσαε-

τίαν μὲ δικαίωμα παρατάσεως κατόπιν ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν μετόχων Συνελεύσεως.

ΣΚΟΠΟΣ

Ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶναι εὐρύτατος: Ἡ Ἑταιρεία σκοπεῖ ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ ἀλλοδαπῇ Α΄) τὴν διὰ καταβολῆς ἀσφαλίστρων ἐνέργειαν ὑπ' αὐτῆς, εἴτε δι' ἴδιον λ)σμόν, εἴτε διὰ λ)σμὸν ἄλλων προσώπων, εἴτε διὰ συμμετοχῆς ἢ συνεργασίας πρὸς ἄλλα πρόσωπα, σωματεῖα, Τραπέζας ἢ Ἑταιρίας τὸν αὐτὸν ἐπιδιωκούσας σκοπὸν ἀσφαλίσεων ἢ ἀντασφαλίσεων κατὰ παντὸς κυνδύνου ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου. Β΄) τὴν συνομολόγησιν ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως» Γ΄.) Τὴν ἐνέργειαν ὑπ' αὐτῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μετὰ τὴν ἀσφαλιστικὴν τοποθέτησιν ὑπόλοιπον τοῦ καταβεβλημένου κεφαλαίου της ἐπενδύσεων. Δ΄.) Τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτῆς δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἐκ παντὸς εἴδους καὶ ἐφ' οἱουδήποτε φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου συνομολογηθεισῶν ὡς ἄνω ἀσφαλίσεων, ὡς καὶ τὴν συγχώνευσιν ἑαυτῆς μεθ' οἱασδήποτε ἄλλης Ἑταιρείας τὸν αὐτὸν ἐχούσης σκοπόν. Ε΄.) Τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ προμηθείᾳ τῆς ἀντιπροσωπείας ἢ πρακτορείας πάσης ἄλλης ὁμοειδοῦς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς Ἑταιρείας συμμορφωθείσης πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου, ἢ σωματείου ἢ ὁμάδος προσώπων ἐκτελούντων ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις. Ϛ΄.) Τὴν ἵδρυσιν ὑπ' αὐτῆς, ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, πρακτορείων πρὸς ἐνέργειαν πασῶν τῶν ἐν τοῖς πρόσθεν ἀναφερομένων πράξεων. Τὴν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπέκτασιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπὶ παντὸς εἴδους ἀσφαλίσεως ἐξαιρέσει τοῦ κλάδου ἀσφαλείας ζωῆς, δι' ὃν ἀπαιτηθήσεται εἰδικὴ ἄδεια λειτουργίας, χορηγηθησομένη κατὰ τὸν Νόμον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Κατὰ τὸ Καταστατικόν της ἡ Ἑταιρεία διοικεῖται ὑπὸ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τριῶν μέχρι πέντε Συμβούλων. Διὰ τὴν πρώτην ὅμως πενταετίαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπηρτίσθη ἐκ τῶν ἑξῆς ἱδρυτῶν τῆς Ἑταιρείας: ***Λεωνίδα Α. Ἐμπειρίκου, Μαρῆ Α. Ἐμπειρίκου,*** καὶ ***Ἀνδρέου Π. Βερυκίου.***

Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας διωρίσθη ὁ Ν. Μ. Χαραλάμπης.

Ἐκ τοῦ δημοσιευομένου Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας καταφαίνεται ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιτυχὴς αὐτῆς δρᾶσις, παρουσιάζουσα ἐν τῷ μόλις τριετεῖ αὐτῆς βίῳ τακτικὰ καὶ μαθηματικὰ ἀποθέματα ὑπερβαίνοντα τὰς 900,000 δραχ. ἤτοι πλησιάζοντα πλέον τὸ ἥμισυ τοῦ κεφαλαίου της.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ἡ ἵδρυσις Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν εἶναι βεβαίως φωτεινὸν καὶ εὐοίωνον σημεῖον τῆς Οἰκονομικῆς ἐξελίξεως καὶ προόδου· ὁ σύνδεσμος μάλιστα τῶν Ἑλληνικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν διὰ τῶν ἀντασφαλειῶν γεννᾷ τὴν ἀλληλεγγύην καὶ προσοχὴν μεταξὺ τῶν Διευθυνόντων τὰ Ἑλληνικὰ Οἰκονομικὰ ταῦτα ἱδρύματα., ὥστε ἐπ' ἀσφαλοῦς Οἰκονομικοῦ ἐδάφους ἱδρυόμενα μὲ θεμέλια σταθερὰ νὰ μὴ διατρέξωσιν οὐδένα κίνδυνον ἐν τῇ ἐξελίξει των, οὔτε νὰ παρουσιασθῇ ἡ εἰκὼν τῶν σφαλμάτων, ἡ ὁποία παρηκολούθησε τὰς πρώτας Ἑλληνικὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρείας τὰς ἱδρυθείσας κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλειου μετὰ τὸ 1835: ἀλλ' ἐκτὸς τῆς τοιαύτης ἀπόψεως καθὼς καὶ τῆς ἑτέρας μορφῆς τοῦ αὐτοῦ προβλήματος, τῆς ἐκροῆς δηλαδὴ ἐκ τῆς χώρας τοῦ Ἑλληνικοῦ χρήματος διὰ τῶν ξένων ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν, ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ἡ ***Καλὴ Πίστις*** ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ τὰ ἑξῆς πλεονεκνήματα. Ἡ ἀσφάλεια ἐπὶ τῶν θαλασσίων κινδύνων ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ ὅλων τῶν εἰδῶν ἀσφαλείας.

Κλείοντες τὰς γραμμὰς ταύτας τοῦ πανηγυρικοῦ ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑκατονταετηρίδι Λευκώματος εὐχόμεθα, ὅπως ἡ δευτέρα Ἐθνικὴ Ἑκατονταετηρὶς τοῦ 2021 εὕρῃ τὰς Ἑλληνικὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρείας ἐν τελείᾳ ἀνδρώσει ἐφαμίλλους πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ παρεχούσας πᾶσαν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖον μεθ' ὑπερηφανείας καὶ πεποιθήσεως φὰ στρέφῃ τὸ βλέμμα πρὸς παῖν Ἑλληνικὸν Οἰκονομικὸν Ἵδρυμα. Αἱ νέαι Ἑλληνικαὶ χῶραι, αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν πατρῴαν κληρονομίαν, αἱ ἀπελευθερούμεναι ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην διὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου παρέχουσι κατάλληλον ἔδαφος πρὸς ἁλματικὴν πρόοδον πάσης ἐπιχειρήσεως. Ἓν ἔμβλημα ἀπαιτεῖται «***χρηστότης καὶ εἰλικρίνεια περὶ τὰς συναλλαγάς***!» Ἴσως ἀπαιτεῖται καί τις γενναία χειρονομία ἐκ μέρους τῶν διαφόρων Ἑλλήνων ἐπιχειρηματιῶν· τοιαύτην ἐννοοῦμεν τὴν ἕνωσιν ἢ τοὐλάχιστον τὴν Ἐνιαίαν Διεύθυνσιν τῶν ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων.

Οὕτω δι' ἐντατικῆς καὶ χρηστῆς ἐργασίας ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος τῆς χώρας θὰ αὐξηθῇ, τὰ Ἑλληνικὰ κεφάλαια δι' ἀσφαλοῦς ἐκμεταλλεύσεως οὐχὶ μόνον θὰ αὐξάνωνται, ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους θὰ ἐνισχύσωσι πρὸς ὄφελος γενικὸν καὶ εὐεξίαν καθολικήν. ***Ὁ ἀνεξάρτητος οἰκονομικῶς εἶναι ὁ ἀληθῶς*** ἐλεύθερος. Ὁ οἰκονομικῶς δουλεύων ἀποβάλλει ἂν μὴ ὁλόκληρον τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ τῆς ἐλευθερίας του.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ἀσφαλιστικὴ Τοποθέτησις (παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος) 3250 ὁμολ. Λαχειοφόρ. Δανείου Ἑλλην. Κυβερ. 300,000,000.		Δρ.	614,250.—
Ἀκίνητα	Δρ. 740,000.—		
Μεῖον φόρος ὑπερτιμήσεως, κρατηθεὶς τῷ 1919 Δρ. 49,000			
Μεῖον ἀπόσβεσις 1920	» 41,000 » 90,000.—	»	650,000.—
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως	Δρ. 7,505.10		
Μεῖον ἀπόσβεσις 1920	» 7,504.10	»	1.—
Χρεῶσται Διάφοροι		»	656,609.13
Προσωρινοὶ Λογαριασμοὶ		»	721.30
Πρακτορεῖα Ἐσωτερικοῦ		»	11,147.05
Πρακτορεῖα Ἐξωτερικοῦ		»	47,217.81
Γραμμάτια εἰσπρακτέα (Κλ. Πυρὸς)		»	4,347.—
Ἑλληνικὸς Νηογνώμων (Συμμετοχή μας)		»	2,000.—
Ταμεῖον, Τράπεζαι, Τραπεζῖται		»	1,276,650.50
		Δρ.	3,262,943.89

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν Κεφάλαιον		Δρ.	2,000,000.—
Τακτικὸν ἀποθεματικὸν (1918 καὶ 1919)	Δρ. 76,242.05		
Τακτικὸν ἀποθεματικὸν 20 ο)ο περίπου ἐπὶ δρ. 146,073,14.—	» 29,257.95	»	105,500.—
Ἀποθεμ. αὐξομειώσεως χρεωγράφων		»	58,500.—
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Μεταφορῶν		»	433,800.—
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Πυρὸς		»	235,000.—
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Αὐτοκινήτων		»	95,000.—
Ἀγγελθεῖσαι ζημίαι ὑπὸ διακανόνισιν		»	210,585.60
Φόροι ἀσφαλίστρων ὀφειλόμενοι		»	7,743.10
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΙΝ			
Μέρισμα χρήσεως 1920	Δρ. 100,000.—		
Φόρος καθαρᾶς προσόδου 10 ο)ο ἐπὶ δραχ. 111,111.10	» 11,111.10		
Φόρος κυκλοφορίας μετοχῶν	» 5,000.—		
Ὑπόλοιπον εἰς Νέον	» 704.09	»	116,815.19
		Δρ.	3,262,943.89

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ & ΖΗΜΙΑΙ

ΧΡΕΩΣΙΣ

Γενικὰ Ἔξοδα		Δρ.	62,283.89
Μισθοδοσίαι		»	79,492.85
Μεσιτοπρομήθειαι		»	124,099.07
Ζημίαι ἐκ πωλ. 7546 ὁμολ. Δανείου 75,000,000		»	64,283,75
Καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις		»	126,075.93
Μείωσις ἀξίας χρεωγρ. 3250 ὁμ. Δαν. 300,000,000		»	58,500.—
Ἀγγελθεῖσαι ζημίαι πρὸς διακανόνισιν		»	210,585.60
Φόροι ἀσφαλ. 4ης τριμηνίας ὀφειλόμενοι		»	7,743.10
Ἀποσβ. ὡς ἐν τῷ ἐνεργ' ἐπὶ ἀκινήτων δρ. 41,000.—			
Ἀποσβ. ὡς ἐν τῷ ἐνεργ. ἐπὶ ἐξόδων ἐγκαταστάσεως	» 7,504.10	»	48,504.10
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Μεταφορῶν		»	433,800.—
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Πυρὸς		»	235,000.—
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. Αὐτοκινήτ.		»	95,000.—
Τακτικὸν ἀποθεματικὸν 20 ο)ο ἐπὶ δρ. 146,073.10		»	29,257.95
Ὑπόλοιπον πρὸς διάθεσιν		»	116,815.19
		Δρ.	1,691,441.43

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ὑπόλοιπον ἔτους 1919		Δρ.	229.65
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. μεταφορ. 1919		»	208,835.10
Ἀποθεμ. ἀσφαλ. μὴ ληξ. κινδ. Κλ. πυρὸς 1919		»	180,198,36
Ἀποθεμ. κρατηθεν κατὰ τὴν χρῆσιν 1919 δι' ἀγγελθείσας ἀλλὰ μὴ κανονισθείσας ζημίας		»	93,500.—
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις (μέρισμα Ἑλληνικοῦ Νησγνώμονος 1919)		»	100.—
Κέρδος ἐξ ἀγοραπωλησίας 250 ὁμ. δαν. 75,000,000		»	2,290.70
Συναλλαγματικαὶ Διαφοραὶ		»	7,466.50
Τόκοι καὶ Τοκομερίδια		»	52,910.75
Πρόσοδοι Ἀκινήτων		»	27,937.70
Ἀσφάλιστρα καὶ δικαιώματα χρήσεως 1920 ὑπολειφθέντα μετὰ τὴν πληρωμ. τῶν ἀντασφαλίστ.		»	1,117,972.67
		Δρ.	1,691,44143

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΔΡΑΧ. 116.815.19.

Μέρισμα χρήσεως 1920 ἐπὶ 4.000 μετοχῶν πρὸς δραχ. 25	Δρ. 100,000.—
Φόρος καθαρᾶς προσόδου 10 ο)ο ἐπὶ δραχ. 111.111.10	» 11,111.10
Φόρος κυκλοφορίας 4.000 μετοχῶν πρὸς δραχ. 0,25 ο)ο	» 5,000.—
Ὑπόλοιπον εἰς νέον	» 704.09
	Δρ. 116,815.19

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 31 Μαΐου 1921

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Ν. Μ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
Ν. ΖΕΡΒΟΣ

(Ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς τοῦ μερίσματος ὁρισθήσεται παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων, ὁρισθείσης διὰ τὴν 28ην Ἰουνίου).

ΜΑΡΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

"Η ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΙΣ,, "BONA FIDES,,

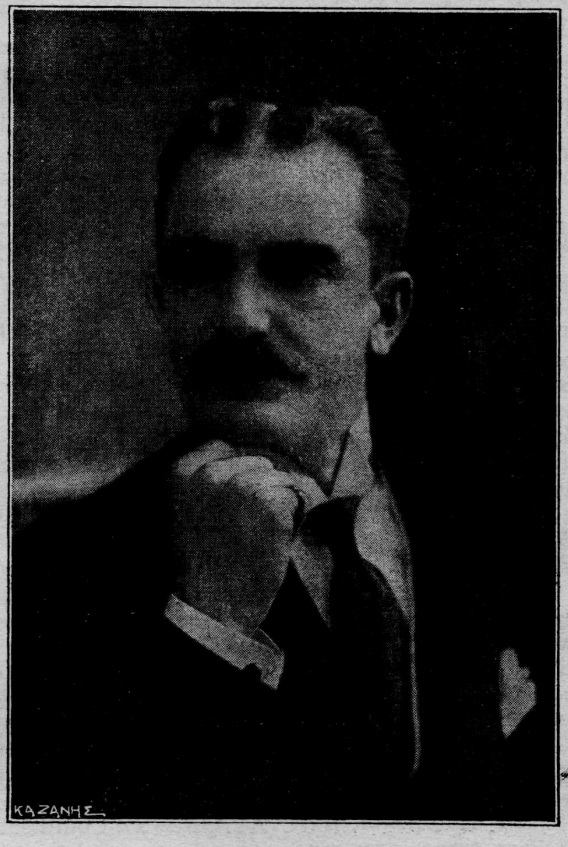

Ν. Μ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

"Η ΚΑΛΗ ΠΙΣΤΙΣ,, "BONA FIDES,,

"ΠΡΟΝΟΙΑ„

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ - ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Πρόνοια εἶναι ὁ τίτλος τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Πυρασφαλιστικῆς Ἑταιρίας τῆς ἑδρευούσης ἐν Ἀθήναις. Ὁ τιτλος τῆς Ἑταιρίας ταύτης δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι λίαν ἐπιτυχής, διότι τί ἄλλο εἶναι ἡ ἀσφάλεια κατὰ παντὸς κινδύνου καὶ ἰδίᾳ κατὰ τοῦ ἀπαισίου κινδύνου τοῦ πυρὸς εἰμὴ ***Πρόνοια*** διασώζουσα ὁπωσδήποτε τὰ κτηθέντα ἀγαθὰ καὶ διατηροῦσα τὴν κινδυνεύσασαν περιουσίαν;

Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ τραγικότης τῆς δυστυχίας ἡ ὁποία ἐπηκολούθησε τοὺς ἀτυχήσαντας ἐκ πυρκαϊῶν καὶ μὴ προνοήσαντας δι' ἀσφαλίσεως τῆς περιουσίας των. Οἰκογένειαι εὐτυχοῦσαι, πολυμελεῖς, ἕνεκα ἀπροσεξίας εὑρέθησαν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τοὺς δρόμους χωρὶς ἐνδύματα, χωρὶς ἔπιπλα, χωρὶς κατοικίαν. Πόσον ὁ ἀτυχήσας οἰκογενειάρχης ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἢ ἐξ ἄλλου κινδύνου δυναμένου νὰ ἀσφαλισθῇ ἠδίκησε καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν οἰκογένειάν του, εἶναι περιττὸν νὰ ἀναγράψωμεν. Οὔτε βεβαίως ὁ χῶρος τοῦ πανηγυρικοῦ τούτου Λευκώματος μᾶς ἐπιτρέπει νὰ καταδείξωμεν τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀσφαλειῶν Περιοριζόμεθα εἰς ὀλίγας γραμμὰς ἀφήνομεν δὲ εἰς ἄλλους νὰ καλλιεργήσωσι παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ τὴν σπουδαιοτάτην καὶ σωτήριον ἰδέαν πάσης ἀσφαλείας. Εὐτυχῶς ἡ ἰδέα τῆς ἀσφαλείας καὶ παρ' ἡμῖν τοῖς μοιρολάτραις ἤρχισε νὰ κατακτᾷ σπουδαῖον ἔδαφος. Ὅσῳ ὅμως καὶ ἂν προχωρήσαμεν εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς σπουδαιότητος ταύτης Οἰκονομικῆς ἐπιχειρήσεως. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθῇ ἡ ἐν Εὐρώπῃ γενομένης ἐργασίας ἀσφαλειῶν πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι τοιαύτην. Εἶναι τεράστια τὰ εἰσπραχθέντα ποσὰ ἐξ ἀσφαλειῶν ὑπερβαίνοντα κάθε πρόβλεψιν καὶ πάντα ὑπολογισμόν. Πρὸ ἐτῶν ἐπισκεφθέντες τὴν Θεσσαλονίκην ἐξεπλάγημεν, ὅταν ἐμάθομεν τὴν ἐκεῖ πρόοδον τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν. Οὐχὶ μόνον αἱ ἀσφάλειαι κατὰ τοῦ κινδύνου τοῦ πυρός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀσφάλεια ζωῆς θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἐμπορευόμενον. Θαυμασίαν εἰκόνα τῆς ἀσφαλοῦς ταύτης ἀντιλήψεως παρεῖχε τὸ Ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον. Οὐδεὶς Ἰσραηλίτης ἦτο ἀνασφάλιστος.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ἡ Ἀνώνυμος Πυρασφαλιστικὴ Ἑταιρία ***Πρόνοια*** ἱδρύθη τῷ 1917· εἶναι δημιούργημα τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης καὶ δὴ τοῦ τέως Διευθυντοῦ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης τοῦ Τραπεζίτου κ. Ἀγαμέμνονος Δάνου.

Τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἑταιρείας τροποποιηθὲν ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν Μετόχων Συνελεύσεως ἐπεκυρώθη συμφώνως τῷ νόμῳ διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 29 Νοεμβρίου 1920.

Ἕδρα τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθησαν αἱ Ἀθῆναι, δύναται ὅμως ἡ Ἑταιρεία νὰ ἱδρύσῃ Ὑποκαταστήματα καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Διάρκεια ὡρίσθη πεντηκονταετής, δυναμένης τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως νὰ παρατείνῃ τὸν χρόνον τῶν ἐργασιῶν.

Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶναι: 1) Ἡ δι' ἴδιον λογαριασμὸν τῆς Ἑταιρείας, ἐνέργεια ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀλλοδαπῇ ἀσφαλειῶν, συνασφαλειῶν καὶ ἀντασφαλειῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων ἀντικειμένων κατὰ κινδύνων πυρός. 2) Διὰ λογαριασμὸν τρίτων (φυσικῶν ἢ Νομικῶν προσώπων) ἀνάληψις παρ' αὐτῆς ὡς πράκτορος ἢ ἀντιπρόσωπος, ἐπὶ προμηθείᾳ ἢ ἄλλῃ ἀμοιβῇ ἐνεργείας παντὸς εἴδους ἀσφαλειῶν ἢ ἀντασφαλειῶν ἐπ' ὀνόματι τῶν τρίτων τούτων.

Κεφάλαιον. τὸ Μετοχικὸν Κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθη εἰς 1.000.000 διηρημένον 10.000 μετοχὰς ἐκ δραχμῶν 100 ἑκάστη.

Τὰ ἀποθεματικὰ τῆς Ἑταιρείας καθ' ἣν στιγμὴν γράφομεν τὰς γραμμὰς ταύτας τοῦ Λευκώματος τῆς Ἐθνικῆς Ἑκατονταετηρίδος ἀνέρχονται εἰς 350.000 δραχμῶν, ἡ δι' ἀσφάλεια ἐγγυήσεως παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ εἰς Δραχμ. 500.000, ποσὸν διπλάσιον τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενου· οὕτω μόνη ἡ Πρόνοια, ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Ἑταιρειῶν ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ Κεφαλαίου της ὡς ἐγγύησιν.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Ἡ Ἑταιρεία συμφώνως τῷ Καταστατικῷ της ἵδρυσε πρακτορεῖα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, εἰς Κωνσταντινούπολιν, Μ. Ἀσίαν, Δωδεκάνησα, Ἀλεξάνδρειαν καὶ Κύπρον.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κ.κ.Κ. Ζαλοκώστα ἐφοπλιστοῦ, Ἀγαμ. Δάνου συμπράττοντος Συμβούλου, Δ. Ἀναστασιάδη μεγαλεμπόρου, Σ. Μουσούρη Ἀσφαλιστοῦ, ἀδελφῶν Κοσμαδοπούλων τῆς ἐν Βόλῳ Τραπέζης Κοσμαδοπούλων, Ἠλία Πετροπούλου Τραπεζίτου, καὶ Δ. Κωστοπούλου, Τραπεζίτου Κ. Νικολοπούλου δικηγόρου καὶ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἑταιρίας· Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας διωρίσθη ὁ κ. ***Περικλῆς Ἀθηναῖος***, ὅστις ἐπὶ ὀκταετίαν διηύθυνεν Ἀσφαλιστικὸν Γραφεῖον ἐπὶ δωδεκαετίαν δὲ ἀντεπροσώπευε τὰς ξένας Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρείας Mannheim, Allianz, Agrippine καὶ Continental, ἀνὴρ πολλῆς πείρας καὶ ἐγνωσμένης εἰδικότητος περὶ τὰ ἀσφαλιστικά.

* * *

Τοιαύτη ἐν συντομωτάτῃ σκιαγραφίᾳ ἡ ἵδρυσις καὶ τὸ ἱστορικὸν τῆς Πυρασφαλιστικῆς Ἑταιρείας ***Πρόνοια*** τῆς ὁποίας ἡ σταδιοδρομία θεωρεῖται ἐκ τῶν προτέρων ἐξησφαλισμένη καὶ λίαν ἐπιτυχὴς ἂν ἀποβλέψῃ τις οὐχὶ μόνον εἰς τὴν ἱκανότητα τῶν ἱδρυτῶν καὶ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μετὰ σκοπιμότητος συμμετοχὴν ἐν τῇ ἱδρύσει της παραγόντων σπουδαιοτάτων, οἷοι ἡ Τράπεζα Κοσμαδοπούλου ἐν Βόλῳ καὶ ἡ Τράπεζα Καλαμῶν ἐν Καλάμαις. Μὲ κέντρον τὰς Ἀθήνας καὶ μὲ δυο συντελεστὰς τῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως τῆς χώρας πηγάζοντας ἐκ Πελοποννήσου καὶ Θεσσαλίας ἡ ***Πρόνοια*** εὐστοχώτατα ἐπεξέτεινε τοὺς πλοκάμους τῆς ἐργασίας της εἰς ἅπασαν σχεδὸν τὴν ***Παλαιὰν Ἑλλάδα.***

Ἐκ τῶν ἀντασφαλιστικῶν μάλιστα συμβάσεων τὰς ὁποίας ἐν Εὐρώπῃ συνῆψε καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὀλιγοχρονίου ἐργασίας καταδεικνύεται ἀσφαλέστερον ἡ σταθερότης τῶν ἐργασιῶν καὶ τὸ βέβαιον μέλλον τῆς Ἑταιρείας.

Μέχρι τῆς 31—12—920 εἰσέπραξε Δρ. 4.283.596.

Ὅταν λοιπὸν τοιαῦται ὑπάρχωσι πηγαὶ οἰκονομικοῦ ἐδάφους καὶ τοιαύτη πεῖρα περὶ τὴν Διοίκησιν καὶ Διεύθυνσιν δὲν δύναταί τις νὰ μὴ προβλέψῃ τὴν σταθερότητα καὶ ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Προνοίας, ἥτις οὕτω θὰ ἀποβῇ ἀληθὴς ΠΡΟΝΟΙΑ τῶν Προνοούντων καὶ κηδομένων τόσον περὶ τῆς οἰκονομικῆς ὑπάρξεως τοῦ ἑαυτῶν των, ὅσον καὶ περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν περὶ αὐτοὺς προσφιλῶν.

ΑΛΛΟΔΑΠΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

"ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ,, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΕΝΩΣΙΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΩΗΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

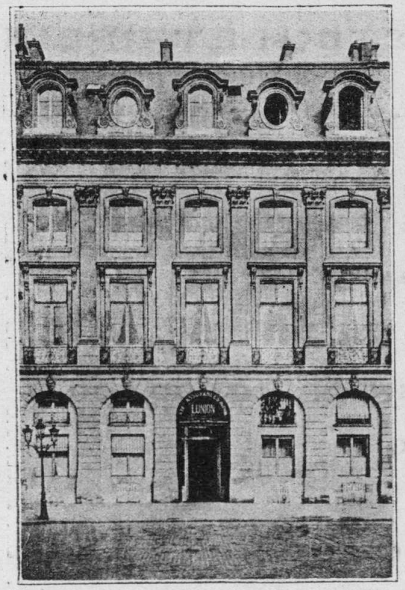

Τὸ ἐν Παρισίοις Μέγαρον τῆς UNION

Ἑκατὸν σχεδὸν ἔτη παρῆλθον ἀφ' ὅτου διὰ Β. Δ. τοῦ Βασιλέως Καρόλου τοῦ Ι' ἱδρύθη τῷ 1829 ἡ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ζωῆς ἡ ***Ἕνωσις τῶν Παρισίων.*** Ἱδρυτὴς καὶ πρῶτος της Διευθυντὴς ὑπῆρξεν ὁ M. Myrtil Maas, ὅστις κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τῶν τότε ἀσφαλιστικῶν συστημάτων συνεκέντρωσεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίσθη, ἵνα θεμελιώσῃ ἐπὶ ἀσφαλοῦς οἰκονομικοῦ ἐδάφους τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Ἑταιρείας ταύτης.

Πράγματι αἱ προβλέψεις τόσον τοῦ πρώτου της Διευθυντοῦ ὅσον καὶ τῶν κατόπιν ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸν μακροχρόνιον αὐτῆς βίον, οὕτως ὥστε αἱ μετοχαὶ αὐτῆς, ἐκδοθεῖσαι εἰς τὴν τιμὴν τῶν 1250 φράγκων, σήμερον τιμῶνται διὰ φρ. 7,000. Ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐπισταμένην παρακολούθησιν τῶν τελειοτέρων συστημάτων τῆς ἐξασφαλίσεως, κατωρθώθη διὰ τῆς συντόνου ἐνεργείας καὶ τῶν προο-

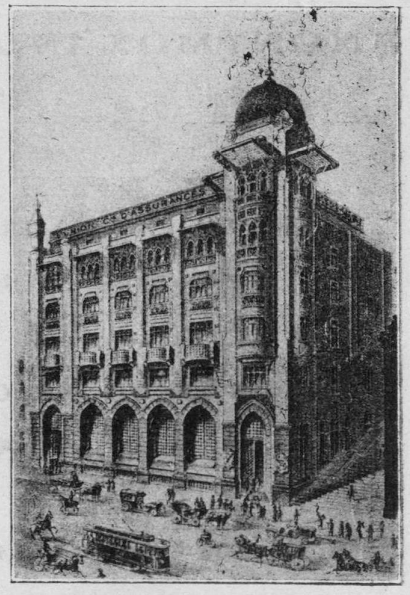

Τὸ ἐν Κων]πόλει μέγαρον τῆς UNION

δευτικῶν τάσεων τῶν ἑκάστοτε Διευθυντῶν της καὶ ἰδιᾳ τοῦ ἐπὶ εἰκοσαετίαν λίαν ἐπιτυχῶς διευθύναντος τὰς ἐργασίας Μαρκησίου Καρόλου τε-Μονφεράντ, ὅστις ἀναγνωρίζεται ὡς μία δεινὴ ἀσφαλιστικὴ προσωπικότης τῆς Εὐρώπης. Ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἐνωρὶς ἐπεξέτεινε τὰς ἐργασίας της εἰς τὰ σπουδαιότερα μέρη τοῦ κόσμου καὶ ἰδίως ἐν ***Εὐρώπῃ*** (Γαλλία, Βέλγιον, Ἱσπανία, Σουηδία, Ἰταλία, Ἑλβετία, Ὁλλανδία, Δανία, Νορβηγία, Τουρκία, Βουλγαρία, Σερβία, Ἑλλάς).

Ἡ Ἕνωσις τῶν Παρισίων ἐνωρίτατα ἐπεξέτεινε τὰς ἐργασίας της καὶ ἐν Ἀνατολῇ, εἶναι δὲ μία τῶν παλαιοτέρων Εὐρωπαϊκῶν Ἑταιρειῶν, αἵτινες σπουδαιότατα ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπὸ τοῦ 1875 χρονολογεῖται ἡ ἔναρξις τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας, τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι, χάρις εἰς τὴν λεπτὴν ἀντίληψιν καὶ ἱκανότητα τοῦ Διευθυντοῦ διὰ τὴν Ἀνατολὴν κ. Σίμωνος Καϊζερλιάν, ἔφθασαν εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πελατείας της, ἠναγκάσθη καὶ ἰδιόκτητον μεγαλοπρεπὲς μέγαρον νὰ ἀποκτήσῃ ἐν Κων]πόλει, προτιθεμένη ὅπως λίαν προσεχῶς καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐργάζεται, προβῇ ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν ἀγορὰν ἰδίου ἀκινήτου.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ σκιαγραφίᾳ ἡ ἐξέλιξις τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας, τῆς ὁποίας ἡ παραγωγὴ νέων ἐργασιῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, συμφώνως τῇ ***ἐπισήμῳ στατιστικῇ***, ἀνῆλθεν εἰς 160,000,000 φράγκων.

Ἡ Διεύθυνσις διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τοὺς γνωστοὺς παρ' ἡμῖν ἀσφαλιστὰς κ. κ. Ἀστεριάδην καὶ Λαγκλουά, τῶν ὁποίων ἡ προθυμία παρέχει πᾶσαν διαβεβαίωσιν περὶ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας ἀναλόγως πρὸς τὸν πρὸ αὐτῶν διαγραφόμενον εὐρύτατον κύκλον δράσεως.

Ἀσίᾳ (Ἰνδοκίνα, Κίνα, Ἰαπωνία, Ἀγγλικαὶ Ἰνδίαι, Γαλλικαὶ Ἰνδίαι, Μικρὰ Ἀσία Βιρμανία).

Ἀφρικῇ (Ἀλγέριον, Τύνις, Μαρόκον, Αἴγυπτος, Μαγαδασκάρη, Σενεγάλη).

Ἀμερικῇ (Καναδᾶς, Ἡν. Πολιτεῖαι, Μεξικόν, Βραζιλία. Ἀργεντινή, Οὐραγουάη, Γαλλικὴ Οὐϊάνη, Μεγάλαι Ἀντίλλαι).

Ὠκεανίᾳ (Νέα Καληδονία, Ὁλλανδικαὶ Ἰνδίαι, Φιλιππῖναι.

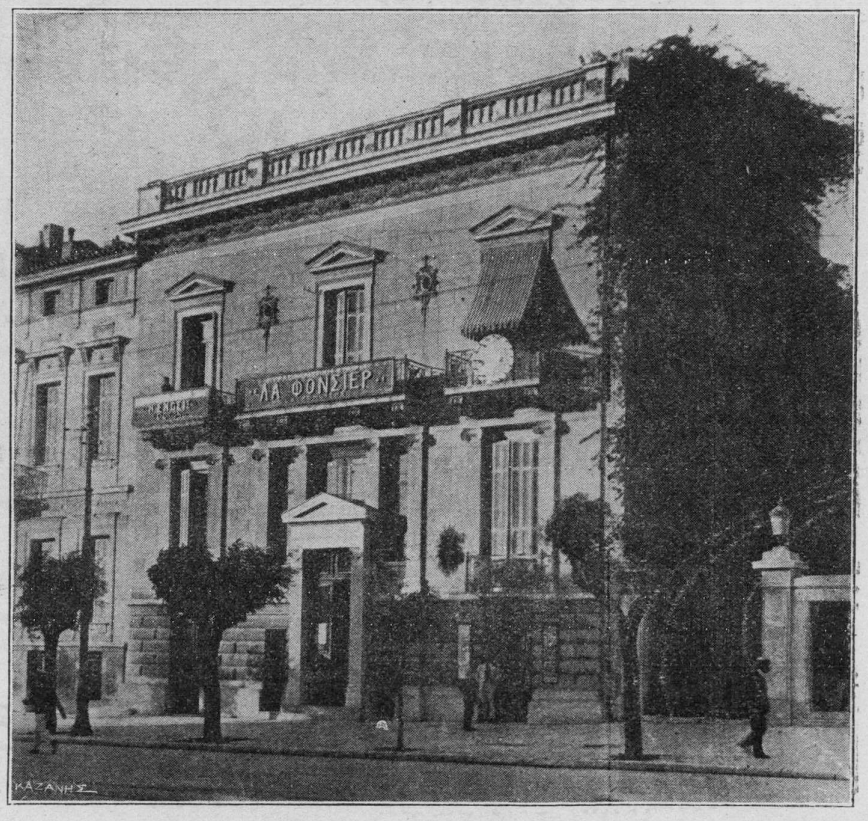

Τὸ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου Μέγαρον ἔνθα εὑρίσκονται τὰ γραφεῖα τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν UNION *καὶ* LA FONCIÈRE.

"ΛΑ ΦΟΝΣΙΕΡ,,

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

"LA FONCIÉRE,,

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩΙ 1877

ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΕΝ ΤΩ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩ ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΡΩ

12 Ὁδὸς ντε Γραμμὸντ 12

SIÈGE DE LA COMPAGNIE A PARIS

EN SON HOTEL

12 Rue de Grammont 12

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΦΡ. 10,000.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ 55.000.000

Διεύθυνσις διὰ τὴν Ἑλλάδα ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: 16, Λεωφόρος Πανεπιστημίου, 16

Διευθυνταὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα: ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ, & ΛΑΓΚΛΟΥΑ

ΑΓΓΛΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ-ΠΥΡΟΣ-ΖΩΗΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩΙ 1885

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΡΘΗ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ

Κεφάλαιον ἐγγεγραμμένον £ 1 150 000, Κεφάλαιον καταβληθὲν £ 400 000,
Ἀποθεματικὸν ὑπερβαῖνον £ 3 000 000.

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1921

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΗΙ ΕΘΝΙΚΗΙ ΤΡΑΠΕΖΗΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΡ. 250,000

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 41

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΙ ΟΔΟΣ ΕΔΕΣΣΗΣ 7

Α. Ν. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΑΤΡΩΝ "ΚΑΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ,,

ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ***Γενικὴ*** δέχεται ἀσφαλείας ἐργοστασίων, κτιρίων, ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων. Λίαν προσεχῶς θέλει ἀρχίσει τὰς ἐργασίας της ἐπὶ τοῦ Κλάδου Ἀτυχημάτων καὶ Κλάδου Ἀσφαλείας Ζωῆς.

Ἡ ***Γενικὴ*** πρὸ ἰεκοσαετίας ἐργάζεται εὐφήμως ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ, ἐπλήρωσε δὲ κατὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν τῆς Θεσσαλονίκης τοῦ 1912 εἰς τοὺς πυροπαθεῖς περίπου τὸ ποσὸν

ΔΡΑΧ. 15,000,000

ΓΕΝΙΚΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΥΡΟΣ-ΖΩΗΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΡΘΗ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΚΑΣ

ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1920

GENERAL

ACCIDENT FIRE AND LIFE ASSURANCE CORPORATION LIMITED

HEAD OFFICE PERTH SCOTLAND

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 41

ΧΡΕΩΣΙΣ

Χρεώγραφα Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως	Λίρ. Ἀγγλ.	264 818	12. 3	
» Δημοτικὰ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου	»	22 000	0. 0	
» Κυβερν. Ἰνδιῶν Ἀποικιῶν καὶ τοῦ Δήμου	»	277 579	3. 8	
» Ἀλλοδαπῶν Κυβερνήσεων καὶ Δήμων	»	610 521	9. 6	
» Σιδηροδρόμων καὶ ἄλλαι ἀξίαι	»	668 884	8. 8	
» προνομιούχα σιδηροδρόμων καὶ ἡγγυημ.	»	10 711	8. 4	
Σιδηροδρομικαὶ καὶ κοιναὶ Ὁμολογίαι	»	40 958	1. 6	
Ὑποθῆκαι ἐπὶ ἰδιοκτησ. ἐντὸς τοῦ Ἡνωμ. Βασιλείου	»	43 123	15. 2	
» » » ἐκτὸς » » »	»	56 093	19. 7	
Δάνεια ἐπὶ ἀσφαλιστηρίων Ζωῆς καὶ ἄλλαι ἐγγυήσεις	»	14 375	5. 5	
» » ἰδιωτικῶν ἐγγυήσεων	»	3 618	16. 4	
» » ἐλευθέρων εἰσοδημάτων	»	875	10. 0	
» » » καὶ ἐνοικίων ἰδιοκτησιῶν, ἐπίπλων κ.λ.π.	»	307 727	3. 2	
Πρακτορεῖα ὑπόλοιπα ἄλλων Ἑταιριῶν καὶ ἐκκρεμεῖς ἀσφάλειαι μεῖον προμηθειῶν	»	758 740	19.10	
Διάφοροι χρεῶσται	»	11 849	18. 2	
Τόκοι	»	24 235	2. 3	
Μετρητὰ εἰς Ταμεῖον καὶ κατατεθημένα εἰς Τραπέζας	»	254 131	2. 5	
	Λ.	3370244	10. 9	

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Κεφάλαιον καταβληθὲν :				
200000 Ὁμολογίαι τῶν £ 5 ἑκάστη £ 1]5	Λίρ. Ἀγγλ.	250 000	0.0	
153000 5 o]o προνομιουχ. τῆς 1 £	»	153 000	0 0	403 000 0. 0
Κεφάλαιον Κλάδου Δυστυχημάτων	»			1 665 045 4. 2
» » Πυρὸς	»			254 044 9. 8
» » Ζωῆς	»			335 915 18. 2
» » Εἰσοδήματος	»			12 792 13. 3
» » Ἐξαγορᾶς	»			21 263 8,10
» » Θαλάσσης	»			30 342 4 7
Παρακράτησις γραμματίων Κλάδου Πυρὸς	»			5 169 10. 8
Παρακράτησις κερδῶν ἀσφαλιστ. συμμετοχῆς εἰς κέρδη Κλάδου Δυστυχημάτων	»			4 000 0. 0
Παρακράτησις διακυμεν. καταθέσεων	»			120 000 0. 0
Λ]σμὸς κερδῶν καὶ ζημιῶν	»	150 058	3.5	
Μεῖον τόκοι πληρωθέντος μερίσματος	»	11 427	10.0	138 630 13. 5
			Λ.	2 990 204 2. 9
Ἀπαιτήσεις ἐκκρεμεῖς ἐπὶ συμβολαίων Ζωῆς	»	4 973	10.0	
Διάφοροι πιστωταί	»	165 035	7.3	
Ὀφειλόμενα εἰς ἀντασφαλείας	»	204 974	15.9	
Γραμμάτια εἰσπρακτέα	»	4 183	19.9	
Μέρισμα μὴ ζητηθὲν	»	872	15.3	380 040 8. 0
	Λ.	3 370 244	10. 9	